תלמוד בבלי · כללי הש״ס

ספר ילקוט הרועים

הרב שמעון בצלאל נייאמן

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ספר ילקוט הרועים

הרב שמעון בצלאל ניימאן

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ספר-ילקוט-הרועים/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

הרועים - אין איסור חל על איסור 31
הרועים - אין איסור חל על איסור 38
הרועים - אין איסור חל על איסור 39
הרועים - אין איסור חל על איסור 39
הרועים - אין איסור חל על איסור 40
הרועים - אין איסור חל על איסור 40
הרועים - אין איסור חל על איסור 42
הרועים - אין איסור חל על איסור 42
הרועים - אין איסור חל על איסור 42
הרועים - אבר מן החי 42
הרועים - אבר מן החי 43
הרועים - אבר מן החי 43
הרועים - אבר מן החי 43
הרועים - אבות 45
הרועים - אבנט 45
הרועים - אגדה 45
הרועים - איגלאי מילתא למפרע 45
הרועים - אגב קרקע 45
הרועים - אדם הראשון 45
הרועים - אומדנא 46
הרועים - אונן דפטור מכל המצות 46
הרועים - או לחלק 46
הרועים - אוכל נפש 46
הרועים - אומן 47
הרועים - אוכל 47
הרועים - אותו ואת בנו 47
הרועים - אחריות 48
הרועים - אחות חלוצה 48
הרועים - איסור 49
הרועים - איסורא מממונא לא ילפינן ... 49
הרועים - איסור הנאה 49
הרועים - איסור הנאה 49
הרועים - איסורין מבטלין זה את זה 50
הרועים - איסור הנאה שנתערב 50
הרועים - איסור הנאה 50
הרועים - איסור מטומאה לא ילפינן 51
הרועים - איסורין בעבודה זרה 51
הרועים - איסור 52
הרועים - אין גז"ש למחצה 53
הרועים - אין דנין ק"ו מהלכה 53
הרועים - אין דנין אפשר מאי אפשר 53
הרועים - אין מביאין קדשים לבית הפסול 54
הרועים - אין עונשין מן הדין 54
הרועים - אין שליחות לעכו"ם 56
הרועים - אין שליחות לעכו"ם 56
הרועים - אין שליחות לעכו"ם 57
הרועים - אין שליח לדבר עבירה 57
הרועים - אין שליח לדבר עבירה 57
הרועים - אין שליח לדבר עבירה 57
הרועים אין שליח לדבר עבירה 58
הרועים אין שליח לדבר עבירה 58
הרועים אין שליח לדבר עבירה 58
הרועים - אין בגידין בנו"ט 63
הרועים - אין ביעור חמץ אלא שריפה . . 83
הרועים - אין אדם מוציא דבריו לבטלה . 84
הרועים - אין קדושין תופסין בחיי"ל 84
הרועים - אין קדושין תופסין בחיי"ל 85
הרועים - אין אונאה לקרקעות 88
הרועים - אין הולכין בממון אחר רוב . . . 88
הרועים - אין אדם משים עצמו רשע 89
הרועים - אין שאלה בהקדש 90

הרועים - אין מגביהין תרו"מ ביו"ט 91
הרועים - אין שורפין קדשים ביו"ט 91
הרועים - אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל 91
הרועים - אין אומרים לאדם עמוד וחטא כדי שיזכה חברך 91
הרועים - אין אשה מתעברת מביאה ראשונה 91
הרועים - אין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור 92
הרועים - אין עשה דותה לב' לאוין 92
הרועים - אין שחיטה לעוף מה"ת 92
הרועים - אין א"א דבר שאינו שלו 93
הרועים - אין אדם מעיז פנים בפני בע"ח 93
הרועים - אין חופה לפסולות 93
הרועים - אין אדם מוריש שבועה לבניו . 93
הרועים - אין מעילה במחובר 94
הרועים - אין איסור חל על איסור 95
הרועים - אין איסור חל על איסור 95
הרועים - איילונית 96
הרועים - איילונית 96
הרועים - אין דנין ק"ו מהלכה 97
הרועים - אין עד נעשה דיין 97
הרועים - איני יודע א"פ דחייב 98
הרועים - אכלה כולה אין נשאלין עליו .. 98
הרועים - אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט 99
הרועים - אמירתו לגבוה כמסירה להדיוט 99
הרועים - אם איתא דהוי איסורא אודיע 100
הרועים - אנכי ולא יהיה לך 100
הרועים - אסור לאדם לאכול עד שיתן לבהמתו לאכול 101
הרועים - אפשר לסוחטו בע"י 103
הרועים - ארץ ישראל 103
הרועים - אשת איש 104
הרועים - אתקיש הויות להדדי 104
הרועים - אתרוג ולולב 105
הרועים - אבמה"ח אי אסור ח"ש 105
הרועים - אונסא 106
הרועים - אין איסור חל על איסור 106
הרועים - אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות 106
הרועים - אגב קרקע בקדושין 106
הרועים - אסמכתא 107
הרועים - אשם תלוי 107
הרועים - אין אשה מתעברת מב"ר 107
הרועים - אמירה בגיטין 107
הרועים - אין עשה דוחה 107
הרועים - אין עשה דוחה ל"ת שבמקדש 107
הרועים - אונאה 108
הרועים - אין אדם מוריש שבועה לבניו 108
הרועים - אשם תלוי 108
הרועים - אשם מצורע 108
הרועים - אין איסור חל על איסור 108
הרועים - אין דנין אפשר משא"א 108
הרועים - אין עושין מצות ח"ח 108
הרועים - אין השואל רשאי להשאיל . . 109
הרועים - אין נפרעין מנכסים משועבדים 109
הרועים - אין אדם פורע תו"ז 109
הרועים - אין מטבע נעשה חליפין 109

הרועים - ארוסה בקדושת ישראל 110
הרועים - אונס 110
הרועים - אבנט 110
הרועים - איסורין 111
הרועים - אין מבטלין איסור לכתחילה . 111
הרועים - אי לחלק 112
הרועים - אין עדל"ת שבמקדש 112
הרועים - אפשר לצמצם 112
הרועים - אין אומרים לאדם עמוד וחטא בשביל שיזכה חברך 112
הרועים - אין עמה"ד 113
הרועים - איסור הנאה 113
הרועים - איסור במשיב נפש 113
הרועים - בדק הבית 113
הרועים - בהמה בחיי' לאיברים עומדת 114
הרועים - בטלה דעתו אצל כל אדם . . . 115
הרועים - ביצה 115
הרועים - ביטול לחמץ ידוע 115
הרועים - ביטול לחמץ 116
הרועים - ביטול בחמץ אי מהני 116
הרועים - ביטול איסורין 116
הרועים - ביטול 117
הרועים - ביאה 117
הרועים - ביאה 117
הרועים - ביאה 118
הרועים - בית השחיטה מרווח רוח 118
הרועים - בל תאחר 119
הרועים - בל תאחר 119
הרועים - בל יראה 119
הרועים - בל יראה 120
הרועים - בל יראה 121
הרועים - בל יראה 122
הרועים - בל יחל 123
הרועים - בל תוסיף 124
הרועים - במה 124
הרועים - בן נח 125
הרועים - בן נח 125
הרועים - כן נח 125
הרועים - בן נח 125
הרועים - בן סורר ומורה 126
הרועים - בנין בכלים בשבת 126
הרועים - בעל חוב 126
הרועים - בעולה לכ"ג 126
הרועים - בעולה לכ"ג 127
הרועים - בעלי חיים חשיבי 127
הרועים - בעידנא 127
הרועים - בעידנא 127
הרועים - בעידנא 128
הרועים - בעידנא 128
הרועים - בעידנא 129
הרועים - בעדינא 129
הרועים - בעדינא 130
הרועים - בעידנא 130
הרועים - בעל מום 130
הרועים - בקיצות של נכרים 130
הרועים - ברכה 131
הרועים - ברכה 131
הרועים - בהמ"ז 131
הרועים - ברכה שאינה צריכה 131
הרועים - בהמ"ז 131
הרועים - בהמ"ז 132
הרועים - בהמ"ז 132
הרועים - ברכת התורה 132

הרועים - ברכה 133
הרועים - ברכת התורה 133
הרועים - ברי' 133
הרועים - ברי' 133
הרועים - ברי לי' 133
הרועים - ברי ושמא 134
הרועים - ברי ושמא 134
הרועים - ברי ושמא 134
הרועים - בדי ושמא 134
הרועים - ברירה 135
הרועים - ברירה 135
הרועים - ברירה 136
הרועים - בשר בחלב 136
הרועים - בשר בחלב 136
הרועים - בשר בחלב 136
הרועים - בשר בחלב 137
הרועים - בשר בחלב 137
הרועים - בשר בחלב 137
הרועים - בשר בחלב 137
הרועים - בשר בחלב 138
הרועים - בשר בחלב 138
הרועים - בשר בחלב 138
הרועים - בשר בחלב 138
הרועים - בשר חי 139
הרועים - בשר תאוה 139
הרועים - בשר מן החי 139
הרועים - בתר טעמא אזלינן 139
הרועים - בתר השתא אזלינן 140
הרועים - ברי ושמא 140
הרועים - בעלי חייה נדחין 140
הרועים - בכור 140
הרועים - בכור 140
הרועים - בע"ח קונה משכון 141
הרועים - ביאה במקצת 141
הרועים - ביטול איסור לכתחילה 141
הרועים - ברירה 141
הרועים - ברכת המזון 141
הרועים - בהמ"ז 142
הרועים - ברכת אירוסין 142
הרועים - בשר 142
הרועים - ביאה 142
הרועים - בשר בחלב 142
הרועים - בהמה 143
הרועים - ביטול 143
הרועים - בית הסתרים 143
הרועים - בדמים קנינהו 143
הרועים - בדיקת חמץ 144
הרועים - בכור 144
הרועים - בכור 144
הרועים - בן נח 144
הרועים - בית המוסגר 144
הרועים - ברי ושמא 145
הרועים - בל יראה 145
הרועים - בעידנא 145
הרועים - בדעבד 146
הרועים - ביטול 146
הרועים - ביצה 146
הרועים - בל יראה 147
הרועים - בל יראה 147
הרועים - בן פקועה 149
הרועים - בן סורר ומורה 149
הרועים - בעדנא דמעקר לאו מקיים לעשה 149
הרועים - בעל חי 149

הרועים - ברירה 149
הרועים - ברכה 149
הרועים - ברירה 150
הרועים - גדול העונה אמן יותר מהמברך 150
הרועים - גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה 150
הרועים - גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה 150
הרועים - גורם לממון 151
הרועים - גזל 151
הרועים - גיד הנשה 152
הרועים - גיד הנשה 152
הרועים - גיד הנשה 153
הרועים - גידין 153
הרועים - גיד 153
הרועים - גילוי עריות 154
הרועים - גילוי עריות 154
הרועים - גילוי עריות 154
הרועים - גילוי מלתא 154
הרועים - גילוי דעת 154
הרועים - גיורת 155
הרועים - גזל עכו"ם 155
הרועים - גזילה 155
הרועים - גזלן 155
הרועים - גזל 156
הרועים - גט 156
הרועים - גט מאוחר 156
הרועים - גט 156
הרועים - גט 157
הרועים - גט 159
הרועים - גז"ש 160
הרועים - גט 160
הרועים - גזילה 161
הרועים - גדול כבוד הבריות 161
הרועים - לד גזירה יו"ט אטו שבת 161
הרועים - גיד הנשה 161
הרועים - גרמא 162
הרועים - גז"ש 162
הרועים - דיני דגרמי 162
הרועים - דאקני 162
הרועים - דאקני 163
הרועים - דאי 163
הרועים - דבר שאינו ברשותו 163
הרועים - דבר שלא בא לעולם 163
הרועים - דבר שלא בא לעולם 165
הרועים - דבר שלא בא לעולם 166
הרועים - דבר שלא בא לעולם 166
הרועים - דבר שלא בא לעולם 166
הרועים - דבר שלא בא לעולם 167
הרועים - דבר שבערוה 167
הרועים - דבר שאינו קצוב 167
הרועים - דבר שבערוה 167
הרועים - דבר שבערוה 168
הרועים - דבר חשוב 168
הרועים - דבר שיש לו מתירין 168
הרועים - דבר שיש לו מתירין 168
הרועים - דבר שיש לו מתירין 169
הרועים - דבר שיש לו מתירין 169
הרועים - דבר שיש לו מתירין 170
הרועים - דבר שיש לו מתירין 170
הרועים - דבר שיש לו מתירין 171
הרועים - דבר שיש לו מתירין 171
הרועים - דבר שיש לו מתירין 171
הרועים - דין 173

הרועים - דין 173
הרועים - דיחוי 173
הרועים - דם 173
הרועים - דם 173
הרועים - דם 174
הרועים - דם שבשלו 174
הרועים - דם 175
הרועים - דם 175
הרועים - דמאי 175
הרועים - דרשינן טעמא דקרא 175
הרועים - דרבנן 176
הרועים - דרבנן 176
הרועים - דרבנן 176
הרועים - דרבנן 176
הרועים - דרבנן 177
הרועים - דרבנן 177
הרועים - דרשא דקרא 177
הרועים - דרבנן 178
הרועים - דם 178
הרועים - דינא דמלכותא 178
הרועים - דרישה וחקירה 178
הרועים - דברה תורה כלשון ב"א 178
הרועים - דרבנן 179
הרועים - דבר שנעשה מצוותו דאין מועלין בו 179
הרועים - דברי קבלה 179
הרועים - דבר שיש לו מתירין 179
הרועים - דם 179
הרועים - דרבנן 180
הרועים - דרבנן 180
הרועים - האחין שחלקו לקוחות הן ... 180
הרועים - הפקר 180
הרועים - הקדש 181
הרועים - הקדש 181
הרועים - הקדש 181
הרועים - הקדש 181
הרועים - הקדש 181
הרועים - הקדש 182
הרועים - הקדש 182
הרועים - הקדש 182
הרועים - היתר 183
הרועים - היזק שאינו ניכר 183
הרועים - היסת 183
הרועים - היזק שאינו ניכר 184
הרועים - הקדש 184
הרועים - דכחשה והזמה 184
הרועים - הכנה דרב 185
הרועים - הלכה למשה מסיני 185
הרועים - הלכה למשה מסיני 185
הרועים - הלכה כסתם משנה 185
הרועים - הלואה 186
הרועים - המפנה חפצים מזויות כו' 186
הרועים - הנאה 187
הרועים - העמדה והערכה 187
הרועים - הענקה 187
הרועים - הענקה 188
הרועים - העוסק במצוה דפטור מן המצוה 188
הרועים - הערב שמש 188
הרועים - העזה 188
הרועים - הפת נאפה יפה 188
הרועים - הפרה 189
הרועים - הקמה 189
הרועים - הרכבת אילן 189

הרועים - הרהור 189
הרועים - התראת ספק 190
הרועים - הואיל ואשתרי אשתרי 191
הרועים - הטוען אחר מעשה בין דין ... 191
הרועים - הקדש 192
הרועים - הקדש 192
הרועים - היזק שאין ניכר 192
הרועים - העוסק במצוה 192
הרועים - הורו ב"ד 193
הרועים - הואיל 193
הרועים - הורג נפש 193
הרועים - הזאה 193
הרועים - הזמה 193
הרועים - היסח הדעת 194
הרועים - היכשר 194
הרועים - הקדש 194
הרועים - היזק שאין ניכר 195
הרועים - הפקר 195
הרועים - הכנה דרבה 195
הרועים - הנקברין דאפרן אסור 195
הרועים - הקטר חלבים ואיברים 195
הרועים - הבחנה 196
הרועים - הבערה 196
הרועים - הבערה 197
הרועים - הגעלה 198
הרועים - הואיל 198
הרועים - הואיל 198
הרועים - הואיל 198
הרועים - הואיל ואשתרי אשתרי 199
הרועים - הואיל ואשתרי אשתרי 199
הרועים - הולכת הנאה לים המלח 199
הרועים - הודאת בע"ד 199
הרועים - הוצאה 200
הרועים - הזמנה 200
הרועים - הזמנה 200
הרועים - היתר בהיתר 200
הרועים - הפקר לכל 201
הרועים - הפקר ב"ד הפקר 202
הרועים - הפקר 202
הרועים - הפקר 202
הרועים - הפקר 203
הרועים - וושט 203
הרועים - וושט 203
הרועים - ווסתות 204
הרועים - וקדשתו 205
הרועים - זה וזה גורם 206
הרועים - זונה 206
הרועים - זונה 206
הרועים - זוממי זוממין 207
הרועים - זימון 207
הרועים - שבע מצות בני נח 207
הרועים - זנות 208
הרועים - זנות 209
הרועים - זנות 209
הרועים - חביבה מצוה בשעתה 210
הרועים - חגיגת י"ד 210
הרועים - חדש 210
הרועים - חדש 211
הרועים - חולין שנשחטו בעזרה 213
הרועים - חולין שנשחטו בעזרה 213
הרועים - חופה 213
הרועים - חופה 214
הרועים - חופה 214
הרועים - חזקה העשוי להשתנות 216

הרועים - חזקה שליח עושה שליחותו . 216
הרועים - חזקה 216
הרועים - חזקה 217
הרועים - חוקה 217
הרועים - חזקה אין אדם מפייס במומין 217
הרועים - חוקה 217
הרועים - חזקה 218
הרועים - חולה 219
הרועים - חזקה 219
הרועים - חזקה 219
הרועים - חייבי לאוין 222
הרועים - חלופין 223
הרועים - חלופין 223
הרועים - חלופין 223
הרועים - חלופין 224
הרועים - חלופי חלופין 224
הרועים - חלב 224
הרועים - חלבי שבת 225
הרועים - חליצה 225
הרועים - חליצה 225
הרועים - חרב 225
הרועים - חמץ 226
הרועים - חמץ 226
הרועים - חמץ 227
הרועים - חמץ נוקשה 227
הרועים - חמץ 227
הרועים - חמץ 228
הרועים - חמץ 228
הרועים - חמץ 229
הרועים - חמץ 229
הרועים - חמץ 231
הרועים - חמץ 231
הרועים - חמץ 231
הרועים - חמץ 232
הרועים - חמץ 232
הרועים - חמץ 234
הרועים - חמץ 234
הרועים - חמץ 234
הרועים - חמץ 234
הרועים - חמץ 235
הרועים - חמץ 235
הרועים - חמץ 235
הרועים - חמץ 235
הרועים - חמותו 235
הרועים - חמי טבריא 236
הרועים - חנוכה 236
הרועים - חצר 236
הרועים - חצר 236
הרועים - חציצה 237
הרועים - חצר 237
הרועים - חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו 237
הרועים - חצר 237
הרועים - חצי עבד 238
הרועים - חצי עבד 238
הרועים - חצי שיעור 238
הרועים - חצי שיעור 239
הרועים - חצי שיעור 239
הרועים - ח"ש 240
הרועים - ח"ש 240
הרועים - ח"ש 240
הרועים - ח"ש 241
הרועים - ח"ש 241

הרועים - ח"ש 241
הרועים - חרב ה"ה כחלל 242
הרועים - חרטה 242
הרועים - חרם 243
הרועים - חשוד 243
הרועים - חשוד שכנגדו נשבע ונוטל ... 243
הרועים - חתיכה הראוי' להתכבד 244
הרועים - חתיכה נעשה נבילה 244
הרועים - חתן 244
הרועים - חמץ נוקשה 244
הרועים - חופה 245
הרועים - חרש 245
הרועים - חילול ה' 245
הרועים - חזקת כשרות 245
הרועים - חלוקה דלאו 246
הרועים - חזקה 246
הרועים - חזקה 246
הרועים - חגיגת י"ד 246
הרועים - חמץ 247
הרועים - חתיכה נ"נ 247
הרועים - חולין ששנשחטו בעזרה 247
הרועים - חזקה 247
הרועים - חוקה 247
הרועים - חזקה 248
הרועים - חיבת 248
הרועים - חיישינן לתקלה 248
הרועים - חליצה 248
הרועים - חייבי כריתות שלקו 248
הרועים - חמץ 249
הרועים - חמץ 249
הרועים - חמץ 249
הרועים - חמץ 250
הרועים - חנוכה 250
הרועים - חצי שיעור 250
הרועים - חרש 250
הרועים - חדש 250
הרועים - חמץ 251
הרועים - חבר 251
הרועים - טבל 251
הרועים - טבל 251
הרועים - טבל 252
הרועים - טבל 252
הרועים - טבל 252
הרועים - טבל 252
הרועים - טבל 252
הרועים - טביחה ומכירה 253
הרועים - טבילת כלים 253
הרועים - טהרת נגעים 254
הרועים - טומאה 254
הרועים - טומאה 254
הרועים - טומאה 254
הרועים - טומאה בחיבורין 254
הרועים - טומאת מת 255
הרועים - טומאה 255
הרועים - טומאה 255
הרועים - טומאת קרובים 256
הרועים - טובת הנאה 256
הרועים - טמא 256
הרועים - טענו חיטין והודה לו בשעורין 256
הרועים - טענה 256
הרועים - טענו בספק 257
הרועים - טעה בדבר משנה 257

הרועים - טענו חטין והודה לו בשעורים 257
הרועים - טעימה 257
הרועים - טעם קלוש 258
הרועים - טענו חיטין ושעורין 258
הרועים - טע"כ 258
הרועים - טריפה 259
הרועים - טריפה 259
הרועים - טריפה 259
הרועים - טריפה 259
הרועים - טריפה 260
הרועים - טריפה 260
הרועים - טריפה 260
הרועים - טריפה 260
הרועים - טריפות 261
הרועים - טריפה 261
הרועים - טבילת כלים 261
הרועים - טריפה 262
הרועים - טבל 262
הרועים - טבילת כלים 262
הרועים - טבל 262
הרועים - טבל 262
הרועים - טבול יום 262
הרועים - טומאה דחוי' 263
הרועים - טומאה 264
הרועים - טובת הנאה 264
הרועים - טעמא דקרא 264
הרועים - יאוש 264
הרועים - יאוש 265
הרועים - יאוש 265
הרועים - יאוש 265
הרועים - יאוש 266
הרועים - יאוש 266
הרועים - יבום 266
הרועים - יבם 266
הרועים - יבום 267
הרועים - יבום 267
הרועים - יבום 267
הרועים - יבמה 267
הרועים - יבמה 267
הרועים - יבום 268
הרועים - יבמה 268
הרועים - יבם 268
הרועים - יבם 268
הרועים - ידים שאין מוכיחות 269
הרועים - ידות נדרים 269
הרועים - יין נסך 270
הרועים - יום כיפור 270
הרועים - יוה"כ 270
הרועים - יוה"כ 271
הרועים - יוה"כ 271
הרועים - יוה"כ 271
הרועים - יוה"כ 271
הרועים - יוה"כ 272
הרועים - יוה"כ 272
הרועים - יוה"כ 272
הרועים - יוחסין 272
הרועים - יו"ט 272
הרועים - יו"ט 273
הרועים - י"ג מדות 273
הרועים - יו"ט 273
הרועים - יו"ט 273
הרועים - יו"ט 274
הרועים - יין נסך 274

הרועים - יחוד בקדושין 274
הרועים - יחוד 274
הרועים - יעוד 275
הרועים - יפת תואר 275
הרועים - יצי"מ 275
הרועים - ירושת גר 276
הרועים - יש לבעל פירות עד שעת נתינה 276
הרועים - ירושת הבעל 277
הרועים - יבום 277
הרועים - יבום 278
הרועים - יאוש 278
הרועים - יו"ט 278
הרועים - יו"ט 278
הרועים - יו"ט 279
הרועים - יציאת מצרים 279
הרועים - יאוש 279
הרועים - יוהכ"פ 279
הרועים - יוהכ"פ 279
הרועים - כאן נמצא וכאן הי' 282
הרועים - כאשר זמם ולא כאשר עשה . 282
הרועים - כדא"פ 283
הרועים - כבוש 283
הרועים - כהן 283
הרועים - כהן גדול 284
הרועים - כהן גדול 285
הרועים - כוי 285
הרועים - כיבוד 285
הרועים - כל דאלים גבר 286
הרועים - כלאים 291
הרועים - כלל ופרט 291
הרועים - כל העומד לבצור 291
הרועים - כ"מ דל"מ עביד ל"מ משוי שליח 292
הרועים - כלים 293
הרועים - כפל 293
הרועים - כריתות 293
הרועים - כתובה 294
הרועים - כתיבת הגט 294
הרועים - כתנות כהונה 295
הרועים - כתנות כהונה 295
הרועים - כל מלתא דארל"ת אעל"מ ... 297
הרועים - כ"ג 297
הרועים - כוהנים 297
הרועים - כ"ד שתחילתו להחמיר 298
הרועים - כפירת שעבוד קרקעות 299
הרועים - לאו ניתק לעשה 299
הרועים - לאו שאין בו מעשה 300
הרועים - לאו שאין בו מעשה 301
הרועים - לא מצינו עבד שמשתחרר ... 302
הרועים - לא תסור 302
הרועים - לה לה 303
הרועים - לה יטמא 303
הרועים - לולב 303
הרועים - לולב 303
הרועים - לוחות 303
הרועים - לוים 304
הרועים - לוים 304
הרועים - לחמי תודה 304
הרועים - לחמי תודה 304
הרועים - לאו שאין בו מעשה 307
הרועים - לאמור 307
הרועים - לאוין 308
הרועים - לינה 308

הרועים - למפרע גובה 308
הרועים - לפני עיור 309
הרועים - מאכל 309
הרועים - מה לי איסור לאו מה לי איסור כרת 309
הרועים - מוסף 312
הרועים - מוקצה 312
הרועים - מוקצה 313
הרועים - מוקצה 314
הרועים - מוקצה 314
הרועים - מוקצה 315
הרועים - מוקף 315
הרועים - מומר 315
הרועים - מודר הנאה 316
הרועים - מורד במלכות 316
הרועים - מורדת 316
הרועים - מורד 317
הרועים - מודה בקנס 317
הרועים - מותר הפסח 317
הרועים - מושבות 317
הרועים - מודר הנאה משופר 318
הרועים - מומר 318
הרועים - מזונות 318
הרועים - מזכה לעובר 318
הרועים - מזל 319
הרועים - מזיק 319
הרועים - מזיק 319
הרועים - מחלוקת 319
הרועים - מחלל שבת 320
הרועים - מחמר 320
הרועים - מחוסר כיפורים 320
הרועים - מחובר 321
הרועים - מחילה 321
הרועים - מטיל מום בקדשים 322
הרועים - מיגו 322
הרועים - מיגו 325
הרועים - מיפך שבועה 325
הרועים - מיגו 325
הרועים - מיגו 326
הרועים - מין במינו 326
הרועים - מין במינו 326
הרועים - מין במינו 326
הרועים - מי פירות 327
הרועים - מין במינו 327
הרועים - מין במינו 327
הרועים - מין במינו 328
הרועים - מין במינו 328
הרועים - מין במינו 329
הרועים - מינוים 329
הרועים - מיתה ביד"ש 329
הרועים - מיתה בשבת 329
הרועים - מיתה 330
הרועים - מילה 330
הרועים - מילה 330
הרועים - מילה 330
הרועים - מילה 330
הרועים - מילה 331
הרועים - מילה בשבת 331
הרועים - מילה בנכרי 331
הרועים - מילה 331
הרועים - מילה 332
הרועים - מילה 332
הרועים - מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור 332

הרועים - מי איכא מידי דלישראל שרי ולנכרי אסור 333
הרועים - מיגו 333
הרועים - מיגו 333
הרועים - מיגו 334
הרועים - מין במינו 334
הרועים - מב"מ 334
הרועים - מין במינו 334
הרועים - מי פירות 334
הרועים - מין במינו 335
הרועים - מין במינו 335
הרועים - מין במינו 336
הרועים - מין במינו 336
הרועים - מין במינו 336
הרועים - מינוים 337
הרועים - מיתה ביד"ש 337
הרועים - מיתה בשבת 337
הרועים - מיתה 337
הרועים - מילה 337
הרועים - מילה 338
הרועים - מילה 338
הרועים - מילה 338
הרועים - מילה 338
הרועים - מילה בשבת 339
הרועים - מילה בנכרי 339
הרועים - מילה 339
הרועים - מילה 339
הרועים - מילה 340
הרועים - מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור 340
הרועים - מי פירות 341
הרועים - מילי לא ממסרן לשליח 341
הרועים - מכשירי מילה 342
הרועים - מכשיר בה מכשיר בבתה 342
הרועים - מכשירין 342
הרועים - מכירות שטרות 342
הרועים - מכנסת שום לבעלה 343
הרועים - מלתא דעבידא לגלויי 343
הרועים - מלך 343
הרועים - מלתא דאתיא בק"ו טרח וכ' לה קרא 343
הרועים - מלאכה שאצל"ג 343
הרועים - מלך 344
הרועים - משאצל"ג 344
הרועים - מלוה אי קונה במכר 344
הרועים - מלוה הכתובה בתורה 344
הרועים - מלך 345
הרועים - מלך 345
הרועים - מלך 345
הרועים - מלקין על היחוד 345
הרועים - ממזר 345
הרועים - ממזר 346
הרועים - ממשקה ישראל 346
הרועים - המותר בפיך 346
הרועים - מנודה אי משלח קרבנותיו 346
הרועים - מנחת נסכים 347
הרועים - מניקת חברו 347
הרועים - מסתת 347
הרועים - מסל"ת 347
הרועים - מסור 348
הרועים - מעשר שני 348
הרועים - מעשר בהמה 348
הרועים - מעשר ראשון 349
הרועים - מעשר 349

הרועים - מעילה 349
הרועים - מעילה 350
הרועים - מעילה 350
הרועים - מעשה ידיה דבת 351
הרועים - מעשה ידיה 351
הרועים - מעקה 351
הרועים - מעת לעת 352
הרועים - מעות קונות 352
הרועים - מעות קונות 353
הרועים - מפרק 353
הרועים - מפרכסת 353
הרועים - מפרכסת 353
הרועים - מצות 353
הרועים - מ"ע שהז"ג 354
הרועים - מצוה הבאה בעבירה 354
הרועים - מצהב"ע 355
הרועים - מצהב"ע 355
הרועים - מצהב"ע 356
הרועים - מצהב"ע 356
הרועים - מצוות צ"כ 356
הרועים - מצוות צריכות כוונה 356
הרועים - מצוה ללה"נ נתנו 358
הרועים - מצות אין מבטלין זא"ז 359
הרועים - מצוה בו יותר מבשלוחו 360
הרועים - מצוה ללה"נ 360
הרועים - מצות 361
הרועים - מצה 361
הרועים - מצה 362
הרועים - מצה 362
הרועים - מצה 362
הרועים - מצות 362
הרועים - מצה 362
הרועים - מציאת חש"ו 363
הרועים - מצה 363
הרועים - מצורע 363
הרועים - מצורע 363
הרועים - מקלקל 364
הרועים - מקלל 364
הרועים - מקדים תרומה לביכורים 364
הרועים - מקושש 364
הרועים - מקום יש בראש להניח שני תפילין 364
הרועים - מקדש אחותו 365
הרועים - מקח 365
הרועים - מקדש במלוה 365
הרועים - מקדש לאחר ל' 365
הרועים - מראית עין 365
הרועים - מרור 366
הרועים - משקין 366
הרועים - משכון 366
הרועים - משה רבינו 366
הרועים - משפחות 366
הרועים - משכון 367
הרועים - משהוא חמץ 367
הרועים - משקין 367
הרועים - מתעסק 368
הרועים - מת 368
הרועים - מת עכו"ם 368
הרועים - מתנה 369
הרועים - מתנות שלא הורמו 369
הרועים - מתנות 369
הרועים - מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך 369
הרועים - מתוך שהותרה כו' 370

הרועים - מת מצוה 370
הרועים - מתקן 370
הרועים - מתנה 371
הרועים - מתנה 371
הרועים - מתן תורה 371
הרועים - מתנה 372
הרועים - מתנות חנם 372
הרועים - מתקן 372
הרועים - מלוה 373
הרועים - מעילה 373
הרועים - מיגו במקום עדים 374
הרועים - מחילה 374
הרועים - מן 374
הרועים - מקדיש ומעריך 374
הרועים - מופנה מצד אחד 374
הרועים - מערבין לקרנות 374
הרועים - מלאכת חוה"מ 375
הרועים - מת עכו"ם 375
הרועים - משיכה 375
הרועים - מודה בקנס 375
הרועים - מצהב"ע 375
הרועים - מודה במקצת 376
הרועים - מיגו לאפטורי משבועה 376
הרועים - מילה 376
הרועים - מקלקל בחבורה 377
הרועים - מעשי שבת 377
הרועים - מוקצה 377
הרועים - מוקצה 377
הרועים - מין במינו 377
הרועים - מי שפרע 378
הרועים - מי פירות 378
הרועים - מעוכב גט שיחרור 378
הרועים - מותר הפסח 378
הרועים - מכשירין 378
הרועים - מוקצה 378
הרועים - מיגו 379
הרועים - מחויב שבועה ואיל"מ 379
הרועים - מחמר 379
הרועים - מילי לא מימסרן לשליח 379
הרועים - מעות קונות 379
הרועים - מוקצה 380
הרועים - מה מצינו 380
הרועים - מלתא דאתיא בקל וחומר 380
הרועים - מה הצד 380
הרועים - מומר 380
הרועים - מוקצה 381
הרועים - מוקצה 381
הרועים - מזוזה 381
הרועים - מומר 382
הרועים - מחיית עמלק 382
הרועים - מיעוט אחר מיעוט 382
הרועים - מין במינו 382
הרועים - מכ"מ 382
הרועים - מלך 382
הרועים - מיגו 383
הרועים - משאצל"ג 383
הרועים - מן 383
הרועים - ממונא מאיסורא לא ילפינן 383
הרועים - מעילה 383
הרועים - מעילה 383
הרועים - מע"ש 384
הרועים - מפרכסת 384
הרועים - מפרכסת 384
הרועים - מצורע 384

הרועים - מצוה 384
הרועים - מצוה 385
הרועים - מצ"כ 385
הרועים - מצהב"ע 385
הרועים - מקצת היום ככולו 385
הרועים - מקלקל 385
הרועים - משכון 386
הרועים - משקין 386
הרועים - משקה 386
הרועים - מת 386
הרועים - מתוך שהותר לצורך הותר נמי שלא לצורך 386
הרועים - ממון חבירו 387
הרועים - מן במינו 387
הרועים - מתנמנם 387
הרועים - מכשירין 387
הרועים - מעשר 388
הרועים - נאמנות 388
הרועים - נאמן בעל המקח 388
הרועים - נדרי זרוזין 388
הרועים - נבילה 389
הרועים - נבילה 389
הרועים - נבילה 389
הרועים - נבילה 389
הרועים - נדר 390
הרועים - נדר 390
הרועים - נדר 390
הרועים - נדר 390
הרועים - נדר 391
הרועים - נדר 391
הרועים - נדרים 392
הרועים - נדר 393
הרועים - נדר 393
הרועים - נדרי עינוי נפש 393
הרועים - נדרים ונדבות דאין קריבין ביו"ט 393
הרועים - נדרים ונדבות 394
הרועים - נדה 394
הרועים - נותן טעם לפגם 395
הרועים - נותן טעם בר נו"ט 395
הרועים - נוקשה 395
הרועים - נותר 396
הרועים - נוגע 396
הרועים - נזקקין לתובע תחילה 397
הרועים - נזיר שמשון 397
הרועים - נזירות שמשון 397
הרועים - נזירות שמשון 397
הרועים - נזירות 398
הרועים - נזיר 398
הרועים - נטילת ידים 399
הרועים - נכרי ועבד הבא על בת ישראל 399
הרועים - נמצא א' מהם קרוב או פסול . 399
הרועים - נמצא א' מהם קא"פ דעדותן בטילה 400
הרועים - נמצא א' מהם קא"פ דעדות כולן בטילה 400
הרועים - נערה 400
הרועים - נשים 401
הרועים - נשים 401
הרועים - נשחטה הותרה 402
הרועים - נשחטה הותרה 402
הרועים - נשים 402
הרועים - נשים 403
הרועים - נשואין 403

הרועים - נשא אשה ושהה עמה י' שנים 403
הרועים - נישא אדם אשה על אשתו ... 404
הרועים - גדרים 404
הרועים - נדר 404
הרועים - נדה 404
הרועים - נבילת עוף טהור 404
הרועים - נדרים 405
הרועים - נוקשה 405
הרועים - נותן טעם לפגם 405
הרועים - נותן טעם לפגם 405
הרועים - נזירות שמשון 405
הרועים - נחל איתן 406
הרועים - נקובת הוושט 406
הרועים - נר של בטילה 406
הרועים - נוטלפ"ג 406
הרועים - נותר 407
הרועים - סומא 408
הרועים - סותר על מנת לבנות 408
הרועים - סומא 409
הרועים - סוטה 409
הרועים - סוטה 409
הרועים - סוטה 410
הרועים - סוכה 410
הרועים - סוכה 410
הרועים - סוכה 410
הרועים - סחורה 411
הרועים - סילוק 412
הרועים - סכך 412
הרועים - סכך 412
הרועים - סמוך מיעוטא לחזקה 412
הרועים - סוכה שאולה 413
הרועים - סימנים 413
הרועים - סילוק 413
הרועים - סעודות שבת 413
הרועים - ספיקא דאורייתא 413
הרועים - ספק שקול 414
הרועים - ספק 414
הרועים - ספק 415
הרועים - ספק 415
הרועים - ספק 416
הרועים - ספק אחד בגופו וספק אחד בתערובות 416
הרועים - ספק ספיקא 416
הרועים - ספק ספיקא אי מהני נגד רוב 417
הרועים - ספק ספיקא 417
הרועים - ס"ס אי עדיף מרוב 417
הרועים - ספק ספיקא 417
הרועים - ספק ספיקא 418
הרועים - ס"ת 418
הרועים - ס"ת 418
הרועים - ס"ת 418
הרועים - ס"ת 419
הרועים - ס"ת 419
הרועים - סריס 419
הרועים - סריס 419
הרועים - סתם ואח"כ מחלוקת 419
הרועים - סתם כלים של עכו"ם 420
הרועים - סוכה ולולב 421
הרועים - סוכה 421
הרועים - סכך 421
הרועים - סמיכת כת אשם 422
הרועים - סמוכין 422

הרועים - ספק טומאה 422
הרועים - ספיקא דאורייתא 422
הרועים - ספק ספיקא 422
הרועים - ספק ספיקא 423
הרועים - ספק ספיקא 423
הרועים - ספק ספיקא 423
הרועים - ספק ספיקא דלא שכיח 423
הרועים - ספיקא דאורייתא 423
הרועים - ספק ספיקא 424
הרועים - ספק ספיקא 424
הרועים - ספק ספיקא 424
הרועים - ספק ספיקא 424
הרועים - ספק ספיקא 424
הרועים - ספק דרבנן 425
הרועים - ספק דרבנן 425
הרועים - ספק דרבנן 426
הרועים - ספק דרבנן 426
הרועים - ספק טומאה 426
הרועים - ספק 426
הרועים - ספק טומאה 426
הרועים - ספק טומאה 427
הרועים - סמוכין 427
הרועים - סמוך מיעוטא לחזקה 427
הרועים - סוכה 427
הרועים - ס"ת דבעינן כתיבה לשמה ... 428
הרועים - ספק דאורייתא 428
הרועים - ספק דאורייתא 428
הרועים - ספק דאורייתא 428
הרועים - ספק ספיקא 428
הרועים - סומא 429
הרועים - ספק דאורייתא 429
הרועים - סוכה 429
הרועים - סתם גזילה יאוש בעלים 429
הרועים - סמיכה ביד 430
הרועים - ספק ספיקא 430
הרועים - ספק של דבריהם 430
הרועים - עבד 430
הרועים - עבודה 430
הרועים - עבודה 431
הרועים - עבד 431
הרועים - עבד 431
הרועים - עבד 431
הרועים - עבד 432
הרועים - עבד 432
הרועים - עבד 432
הרועים - עבד 432
הרועים - עבד 433
הרועים - עבד 433
הרועים - עבודה 433
הרועים - עבד 433
הרועים - עביד לטעמא 434
הרועים - ע"ז 434
הרועים - עגלה ערופה 434
הרועים - עדות 435
הרועים - עד 435
הרועים - עדות שבשטר 435
הרועים - עדות 435
הרועים - עד אחד 436
הרועים - עד 436
הרועים - עד אחד 436
הרועים - עדות שא"א יכול להזימה 436
הרועים - עדים 437
הרועים - עדים זוממין 437
הרועים - עדי כיעור 437

הרועים - עדות 437
הרועים - עדים המכחישים זא"א 438
הרועים - עדי נשים 438
הרועים - עדים החתומין 438
הרועים - עדיו בחתומיו זכין לו 438
הרועים - עד אחד במלחמה 438
הרועים - עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה 439
הרועים - עדות שבטל מקצתו בטל כולו 439
הרועים - עדות שאי אתה יכול להזימה 439
הרועים - עד 439
הרועים - עד המסייע 439
הרועים - עדות שאי אתה יכול להזימה 440
הרועים - עדות שאי אתה יכול להזימה 440
הרועים - עדות 440
הרועים - עדות 440
הרועים - עדות 441
הרועים - עד ועד בכלל 441
הרועים - עוף 441
הרועים - עוף 442
הרועים - עוף 442
הרועים - עוף 442
הרועים - עיבור צורה 442
הרועים - עובר ירך עמו 442
הרועים - עוף 442
הרועים - עור המת 443
הרועים - עונה 443
הרועים - עושה אדם כל צרכו בפת 443
הרועים - עזרה 443
הרועים - עיר הנידחת 444
הרועים - עיבוד באוכלין 444
הרועים - עירוי 444
הרועים - עירוב תבשילין 444
הרועים - עירום 444
הרועים - עכו"ם 445
הרועים - עני המהפך בחררה 445
הרועים - עני המהפך בחררה 445
הרועים - עקידה בטעות 446
הרועים - ערלה 446
הרועים - ערל 446
הרועים - ערב פסח 446
הרועים - עריפה 446
הרועים - ערל 447
הרועים - ערבות 447
הרועים - עשה דהשלמה 447
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 448
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 448
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 448
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 448
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 449
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 449
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 449
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 450
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 450
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 450
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 450
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 451
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 452
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 453
הרועים - עדות 454
הרועים - עדות 454

הרועים - ערב יום הכפורים 455
הרועים - עונה 455
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 455
הרועים - עדות 455
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 456
הרועים - עבד 456
הרועים - עדות 456
הרועים - עדות אשה 456
הרועים - על 456
הרועים - עריות 456
הרועים - ערות אשה 457
הרועים - עדות 457
הרועים - עבודה 457
הרועים - עבד 457
הרועים - עדות אשה 457
הרועים - ערלה 458
הרועים - עשה דוחה ל"ת 458
הרועים - עד המסייע 458
הרועים - עובר ירך אמו 458
הרועים - עיבור השנה 458
הרועים - עולה 459
הרועים - עד א' 459
הרועים - עדל"ת 459
הרועים - עדות אשה 462
הרועים - עד אחד בעדות אשה 462
הרועים - עדים זוממין 463
הרועים - עדות 463
הרועים - עדות 463
הרועים - עוסק במצוה 463
הרועים - עבד 463
הרועים - עבד 464
הרועים - עבד 464
הרועים - עבד 464
הרועים - עדות 464
הרועים - עומר 465
הרועים - עובר 465
הרועים - עובר צורה 465
הרועים - ע"ז 465
הרועים - על 466
הרועים - עלאי 466
הרועים - עצרת 466
הרועים - ערלה 466
הרועים - ערבות 466
הרועים - עריות 467
הרועים - ערילות 467
הרועים - עשה דל"ת 467
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 467
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 467
הרועים - עשה דוחה לא תעשה 468
הרועים - עשה דהשלמה 468
הרועים - פדיון הבן 469
הרועים - פדיון הבן 470
הרועים - פועל 470
הרועים - פטר חמור 470
הרועים - פיגול 470
הרועים - פיתוי קטנה אונס 471
הרועים - פיסוק טעמים 471
הרועים - פלגש 471
הרועים - פלגינן דיבוריה 472
הרועים - פלגא נזקא 472
הרועים - פנויה 472
הרועים - פסיק רישא 473
הרועים - פסיק רישא דל"נ לי' 473
הרועים - פסולי עדות 473

הרועים - פסיעה גסה 473
הרועים - פסח 474
הרועים - פסח 474
הרועים - פסח 474
הרועים - פסח 475
הרועים - פסח 475
הרועים - פסח 475
הרועים - פסח 475
הרועים - פסח 476
הרועים - פסח 476
הרועים - פסח 476
הרועים - פסח 477
הרועים - פסח שני 477
הרועים - פסח שני 477
הרועים - פקדון 477
הרועים - פצוע דכא 477
הרועים - פקוח נפש 477
הרועים - פקוח נפש 478
הרועים - פ"נ דדוחה שבת 478
הרועים - פרי' ורביה 478
הרועים - פ"ו 478
הרועים - פ"ו 479
הרועים - פ"ו 479
הרועים - פריעת בעל חוב 479
הרועים - פריעת בע"ח מצוה 479
הרועים - פריעת בע"ח 479
הרועים - פרוטה דר' יוסף 480
הרועים - פרוץ כעומד 480
הרועים - פרידה 480
הרועים - פתח חרטה 480
הרועים - פתח פתוח 480
הרועים - פירות 481
הרועים - פסולי עדות 481
הרועים - פסיק רישא 481
הרועים - פרשה 481
הרועים - פרעון 481
הרועים - פרי' ורבי' 482
הרועים - פ"ו 482
הרועים - פנוי' 482
הרועים - פירות שביעית 482
הרועים - פנוי הבא על הפנוי' 482
הרועים - פסח 483
הרועים - פסח 483
הרועים - פטור מדבר ועושהו 483
הרועים - פירות שביעית 484
הרועים - פסח 484
הרועים - פסח 484
הרועים - פסח 484
הרועים - פסולי עדות דרבנן 484
הרועים - פועל 484
הרועים - פנחס 485
הרועים - פסח 485
הרועים - פסח הבא בטומאה 485
הרועים - פסיק רישא 485
הרועים - פסח 485
הרועים - פסח 488
הרועים - פסח 488
הרועים - פסח 489
הרועים - פסח 489
הרועים - פסח 489
הרועים - פסח 489
הרועים - פסח 489
הרועים - פסח 490
הרועים - פסח 490

הרועים - פסח 490
הרועים - פסח 490
הרועים - פסח 490
הרועים - פסח 490
הרועים - פסח 491
הרועים - פסח 491
הרועים - פסח שני 491
הרועים - פשוטי כלי עץ 491
הרועים - פרה אדומה 492
הרועים - צדקה 492
הרועים - צומת הגידין 492
הרועים - צורם אוזן בכור 492
הרועים - צפורי מצורע 493
הרועים - ציר 493
הרועים - צירף את המעילה 493
הרועים - צידה 493
הרועים - ציצית 494
הרועים - ציצית 494
הרועים - ציצית 494
הרועים - ציצית 495
הרועים - צער בע"ח 495
הרועים - צד חמור 495
הרועים - ציצית 495
הרועים - ציץ 495
הרועים - קבוע 495
הרועים - קדושה ראשונה 496
הרועים - קבוע 496
הרועים - קבוע 497
הרועים - קברי עכו"ם 497
הרועים - קבורה 498
הרועים - קדושין 498
הרועים - קדושי כסף 498
הרועים - קדושין אין מסורין לביאה ... 498
הרועים - קדושין 499
הרועים - קדושין 499
הרועים - קדושין 500
הרועים - קדושין שאמס"ל 500
הרועים - קדושין 500
הרועים - קדושין 500
הרועים - קדושין 500
הרועים - קדושין 501
הרועים - קדושין 501
הרועים - קדושין 501
הרועים - קדושין 501
הרועים - קדושין 502
הרועים - קדושין 502
הרועים - קרושין 502
הרועים - קדושין 503
הרועים - קדושין 503
הרועים - קדושין 503
הרועים - קרושין 503
הרועים - קדושין 504
הרועים - קדשים 504
הרועים - קדושת ביהכ"נ 504
הרועים - קדשים 504
הרועים - קדשים קלים 504
הרועים - קדשים 505
הרועים - קדשים 505
הרועים - קדשים 505
הרועים - קדוש 505
הרועים - קדשים 505
הרועים - קדשים 506
הרועים - קדושת ארץ ישראל 506
הרועים - קדשי עכו"ם 506

הרועים - קדושת הגוף 506
הרועים - קדשים 507
הרועים - קדשים 507
הרועים - קדשים 507
הרועים - קדוש היום 507
הרועים - קדשים 507
הרועים - קרשים 508
הרועים - קדשים 508
הרועים - קהל גרים 508
הרועים - קול 508
הרועים - קונמות 508
הרועים - קונמות 508
הרועים - קונמות 509
הרועים - קונמות 509
הרועים - קטנה 509
הרועים - קטנה 509
הרועים - קטנה 510
הרועים - קטנה 510
הרועים - קטנה 510
הרועים - קטן 510
הרועים - קטן 510
הרועים - קטן 510
הרועים - קטנה 510
הרועים - קטנה 511
הרועים - קטרת 511
הרועים - קטן 512
הרועים - קטן 512
הרועים - קטן 513
הרועים - קדושין 513
הרועים - קידוש השם 514
הרועים - קיום שטרות 514
הרועים - קל וחומר 514
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 514
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 515
הרועים - קדושין 515
הרועים - קדושין 516
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 516
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 517
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 517
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 517
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 517
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 517
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 518
הרועים - קים ליה בדרבה מיניה 518
הרועים - קנס 518
הרועים - קנס 519
הרועים - קנס 519
הרועים - קנס 519
הרועים - קנס 519
הרועים - קנס 519
הרועים - קנס 519
הרועים - קני את וחמור 519
הרועים - קנין דרבנן 520
הרועים - קני ע"מ להקנות 520
הרועים - קצירת העומר 520
הרועים - קרקע 520
הרועים - קרקע 521
הרועים - קרום או פסול 521
הרועים - קרבן שבועה 521
הרועים - קרבן 521
הרועים - קרבן 521
הרועים - קרבנות 522
הרועים - קרבן שבועה 522
הרועים - קרבן 522
הרועים - קרבן 522

הרועים - קרבן 522
הרועים - קרובי האם 523
הרועים - קריאת שמע 523
הרועים - ק"ש 523
הרועים - ק"ש 523
הרועים - ק"ש 524
הרועים - קידוש החודש 524
הרועים - קדשים 524
הרועים - קדושין שאין מסורין לביאה . 524
הרועים - קיום שטרות 525
הרועים - קדשים 525
הרועים - קברי עכו"ם 525
הרועים - קדשים קלים 525
הרועים - קברי עכו"ם 526
הרועים - קבוע 526
הרועים - קדשים קלים 526
הרועים - קדשים 526
הרועים - קדשים 526
הרועים - קדשים 526
הרועים - קדושה 527
הרועים - קודש 527
הרועים - ק"ק 527
הרועים - קרבנות 528
הרועים - קהל גרים 528
הרועים - קטן 528
הרועים - קטן 528
הרועים - קידוש 529
הרועים - קנס 529
הרועים - קני את וחמור 529
הרועים - קל וחומר 529
הרועים - קנין דרבנן 529
הרועים - קרבנות ציבור 530
הרועים - קרבן עולה ויורד 530
הרועים - קריאת מגילה 530
הרועים - קרבן 531
הרועים - קרבן 531
הרועים - קרבן 531
הרועים - קרקע 531
הרועים - ק"ש 532
הרועים - ראי' 532
הרועים - ראיות פני הבית 532
הרועים - ראש השנה 532
הרועים - ראש השנה 533
הרועים - רב 533
הרועים - רוב וחזקה 533
הרועים - רוב 533
הרועים - רוב מצוין 533
הרועים - רוב 534
הרועים - רוב ע"ה מעשרין 534
הרועים - רוב 534
הרועים - רוב 535
הרועים - רובה דתליא במעשה 535
הרועים - רוב 535
הרועים - רוב בעילות אחר הבעל 535
הרועים - רוב וקרוב 536
הרועים - רוב 536
הרועים - רוב 536
הרועים - רוב 536
הרועים - רודף 537
הרועים - רודף 537
הרועים - רואין את אינו מינו כאלו אינו 537
הרועים - ריבוי ומיעוט 537
הרועים - ריח הגט 537

הרועים - ריחא מלתא 538
הרועים - ריבית 538
הרועים - ריבית 538
הרועים - ריבית 539
הרועים - ריבית 539
הרועים - רוב 539
הרועים - ראי' 539
הרועים - ראי' 539
הרועים - ראי' 540
הרועים - ריבוי ומיעוטא 540
הרועים - רוב 540
הרועים - רוב 540
הרועים - רוב 540
הרועים - שבירות עצם בפסח 541
הרועים - שבירות עצם בפסח 542
הרועים - שבת 542
הרועים - שבת 542
הרועים - שבת 542
הרועים - שבת 543
הרועים - שבת 543
הרועים - שבת 543
הרועים - שבת 543
הרועים - שבת 544
הרועים - שבת 544
הרועים - שכת הגדול 544
הרועים - שבות 544
הרועים - שבותין 545
הרועים - שבות 545
הרועים - שביתה 545
הרועים - שבות 545
הרועים - שבויה 546
הרועים - שבועה 546
הרועים - שבועה 546
הרועים - שבועת הפקדון 546
הרועים - שבועה 547
הרועים - שבועת הפקדון 547
הרועים - שבועת הפקדון 547
הרועים - שבועה 547
הרועים - שבועה 548
הרועים - שבועה 548
הרועים - שבועת אמת 548
הרועים - שבועה 548
הרועים - שבועה 548
הרועים - שבט 549
הרועים - שבות במקדש 549
הרועים - שדה אחוזה 549
הרועים - שומר 549
הרועים - שומר 550
הרועים - שה לבית אבות 550
הרועים - שומרים 550
הרועים - שומרין 550
הרועים - שודא 550
הרועים - שותפות 551
הרועים - שור הנסקל 551
הרועים - שוחטין 551
הרועים - שואלין 551
הרועים - שו"ו על טמא שרץ 552
הרועים - שוחט 552
הרועים - שוחט 552
הרועים - שומר אבידה 552
הרועים - שוחט 553
הרועים - שחיטה 554
הרועים - שואל שלא מדעת 554
הרועים - שחיטה 554

הרועים - שחיטה 554
הרועים - שחיטה 555
הרועים - שחיטת פר כ"ג 555
הרועים - שחיטה 555
הרועים - שחיטה 555
הרועים - שחיטה 556
הרועים - שחיטה חוץ 556
הרועים - שחיטת נכרי 556
הרועים - שחיטה שא"ר בפנים 556
הרועים - שחרור 557
הרועים - שטר 557
הרועים - שטר 557
הרועים - שטר הקנאה 558
הרועים - שטר מתנה 558
הרועים - שטר 558
הרועים - שטר 558
הרועים - שטר 558
הרועים - שטר מאוחר 559
הרועים - שטר 559
הרועים - שטר 559
הרועים - שטר 559
הרועים - שיעורין 559
הרועים - שינוי 559
הרועים - שיעורין 560
הרועים - שיתופי מבואות 560
הרועים - שיתוף 560
הרועים - שיר 560
הרועים - שינוי רשות 561
הרועים - שינוי החוזר 561
הרועים - שכירות 561
הרועים - שכירות 561
הרועים - שלא כדרך אכילה 562
הרועים - שלכ"א 562
הרועים - שלכ"א 562
הרועים - שלב"א 563
הרועים - שליחות 563
הרועים - שליח ב"ד 563
הרועים - שלא כדרך אכילה והנאה 564
הרועים - שליח לדבר עבירה 564
הרועים - שליח לד"ע 564
הרועים - שבועת שומרים 564
הרועים - שאלה בהקדש 565
הרועים - שט"ח המוקדמים 565
הרועים - שטר 565
הרועים - שחיטת ורידין 565
הרועים - שוחטין וזורקין על ט"ש 565
הרועים - שטר 566
הרועים - שטר 566
הרועים - שעבוד קרקעות 566
הרועים - שינוי 566
הרועים - שלא יהי' שלחנך מלא ושולחן רבך חסר 566
הרועים - שוחט בשבת 566
הרועים - שעבודא דאורי' 567
הרועים - שוחטין וזורקין על ט"ש 567
הרועים - שהחינו 567
הרועים - שבות במקדש 567
הרועים - שאילות שלום 568
הרועים - שאלה בהוקדש 568
הרועים - שבת 568
הרועים - שבת 568
הרועים - שאחד"א 568
הרועים - שבת 568
הרועים - שחוטי חוץ 568

הרועים - שליח לד"ע 569
הרועים - שמחת יו"ט 569
הרועים - שנה 569
הרועים - תדיר 569
הרועים - תורה 569
הרועים - תופס לבע"ח 570
הרועים - תוס' כתובה 570
הרועים - תופס לבע"ח 570
הרועים - תופס לבע"ח 571
הרועים - תוכחה 571
הרועים - תובע 572
הרועים - תוס' שבת 572
הרועים - תחומין 572
הרועים - תחומין 573
הרועים - תחומין 573
הרועים - תיכף לנטילת ידים ברכה 573
הרועים - תיכף לנט"י סעודה 573
הרועים - תלמוד תורה 573
הרועים - תלמוד תורה 574
הרועים - ת"ח 574
הרועים - תלמיד חכם 574
הרועים - תלוי וזבין 574
הרועים - תמיד 575
הרועים - תמורה 575
הרועים - תמורה 575
הרועים - תנאי 576
הרועים - תנאי 576
הרועים - תנאי 577
הרועים - תנאי 577
הרועים - תנאי 577
הרועים - תנאי 577
הרועים - תענית 578
הרועים - תרומה 578
הרועים - תפלה 579
הרועים - תפילת הביננו 579
הרועים - תפלת מנחה 579
הרועים - תפלה 579
הרועים - תפלת ערבית 579
הרועים - תפלות 580
הרועים - תפילין 580
הרועים - תפילין 580
הרועים - תפילין 581
הרועים - תקנה 581
הרועים - תקפו כהן 581
הרועים - תקיעות שופר 582
הרועים - תקרובת ע"ז 582
הרועים - תקנת השוק 582
הרועים - תרומה 583
הרועים - תרומה 583
הרועים - תרומה 583
הרועים - תרומה 584
הרועים - תרומה 584
הרועים - תרומה 584
הרועים - תרומה 584
הרועים - תרומה 584
הרועים - תרומה 585
הרועים - תרומה 585
הרועים - תרומה 585
הרועים - תרומה 586
הרועים - תרומת מעשר 586
הרועים - תרי ותרי 586
הרועים - תרי ותרי 587
הרועים - תרי מיעוטא 587
הרועים - תרי דרבנן 587

הרועים - תרי"ג 587
הרועים - תרי"ג 588
הרועים - תשמיש 588
הרועים - תשביתו 588
הרועים - תשביתו 588
הרועים - תשובה 589
הרועים - תשובה 589
הרועים - תמיד 589
הרועים - תמיד 590
הרועים - תרומת פירות 590
הרועים - תקפו כהן 590
הרועים - תחילת ביאתו לעולם 590
הרועים - תכא 590
הרועים - תני ושייר 591
הרועים - תקפו כהן 591
הרועים - תקיעת שופר 591
הרועים - תרומה 591
הרועים - תרומה 592
הרועים - תרומה 592
הרועים - תמורה 592
הרועים - תפילה 592
הרועים - השמטות אין דנין אפשר
משא"א 592
הרועים - השמטות דון מינה ומינה 593
הרועים - השמטות דור קטוע 593
הרועים - השמטות התראת ספק 593
הרועים - השמטות חזקה 593
הרועים - השמטות טבילה בזמנה
מצוה 593
הרועים - השמטות יולדת 594
הרועים - השמטות כלל ופרט המרוחקין
זמ"ז 594
הרועים - השמטות לבוד 594

הרועים - אין איסור חל על איסור

אין איסור הע"א. במהרי"ט קדושין דע"ז הובא בשעה"מ פי"ז מא"ב דאע"ג דאאחע"א מ"מ כשלא התרו בו משום איסור הראשון ורק על השני חייב על הכ' וכ' המפו' דתלי' בזה א"נ היכא דאאחע"א היא רק למלקות אבל איסור יש עכ"פ מחמת הכ' ונ"מ לקוברו בר"ג כמבואר ביבמות דל"ב בכה"נ שפיר י"ל היכא דלא התרו משום הראשון רק על הב' דחייב שא"כ א"כ היכא דאאחע"א ל"ה איסור כלל מחמת הב' אף לקבר"ג שוב אמרינן דלעולם פטור על השני אף שלא התרו משום הראשון ובתו' יבמות דל"ב ובנוב"י מהדו"ק או"ח סי' ל"ה דר' שמעון ס"ל דהיכא דאאחע"א אף איסור ל"ה מחמת השני ובראש יוסף פסחים ל"ה דר' אשי ל"ל לקוברו בר"ג ואף איסור ל"ה מצד השני ונעלם ממנו גמרא ערוכה יבמות ל"ג ע"ב דמשני ר' אשי לקוברו בר"ג ואולי י"ל דרק אליבא דר' יוסי ולדידי' לא ס"ל ומד' הנוב"י מהדו"ק יו"ד סי' ל"ד לכך לא קיבל ר' יהודא הפרכא משום דס"ל אאחע"א מוכח ג"כ דאפי' איסור ל"ה משום הב' לר' יהודא ושוב מצאתי בס' קרן אורה זבחים ד"ע דר' יהודא ס"ל כר"ש דל"ל קוברו בר"ג ול"ה איסור כלל מצד השני ועיין אות ל' דלמ"ד דל"ל איסור בת אחת ל"ל ג"כ לקוברו בר"ג ובנדרי זרוזין סי' רל"ד דלמ"ד דל"א כולל לא ס"ל כשי' מהרי"ט הנ"ל ובכינוי נדרים העלה דר"ל ס"ל דל"א לקוברו בר"ג ומה"ט י"ל דס"ל דל"א איסור כולל באיסור הבא ע"י עצמו דאמרי' להיפוך מיגו דלא חל אנבילות גם אכשרות ל"ח כיון דאין לות כלל להנבילות היכא דאאחע"א ובשמלת בנימין סי' רל"ד אביי ס"ל כר"ל דל"א כולל באיסור הבא ע"י עצמו י"ל ג"כ דס"ל היכא דאאחע"א ל"ה איסור כלל ובאבני מלואים סי' ט"ו בתשובותיו אע"ג היכא דאאחע"א איסור הוי מ"מ בנדר ושבועה היכא דמושבע ועומד אף איסור ל"ה מצד השבועה ובפסחים דע"ג גבי השוחט לע"ז דפריך מאי תיקן ומשני להוציא מידי אמה"ח ופירש"י לב"נ ובחולין ד"מ מוקי לה בחטאת העוף ותמהו מזה על הרמב"ם דס"ל דאמה"ח דעוף אין ב"נ מוזהר עליו עיין במפו' ונ"ל דהצל"ח פסחים שם הק' למה פירש"י, לב"נ והלא גם לישראל תיקן ונ"מ היכא שהתרו משום אמה"ח ולא משום קדשים דפטור ושפיר תיקן בהשחיטה ותי' לדידן דקיי"ל בהמה בחיי' לאו לאברים עומדת ובלא"ה לא חייל אמה"ח אקדשים ולא תיקן כלל לישראל ע"כ ולשי' מהרי"ט הנ"ל עדיין ק' דהא היכא דלא התרו משום קדשים שפיר חייב על אמה"ח לולי השחיטה ושפיר תיקן בשחיטה אולם י"ל לפמ"ש התו' שם דהקו' היא לר"ש ור"ש ס"ל היכא דאאחע"א ל"ה איסור כלל מצד הב' שוב ל"ל כס' מהרי"ט הנ"ל ש"פ הש"ס משא"כ הרמב"ם י"ל דס"ל דהקו' לר' יהודא כמ"ש הפלתי בסי' ס"ב א"כ שפיר י"ל דחיקן לישראל כקו' הצל"ח (אולם ד' הצל"ח תמוהין לשי' רש"י

חולין סוף ג"ה אע"ג דלאו לאיברים עומדת מ"מ לחתיכת בשר עומדת א"כ שפיר תיקן לבשר מה"ת אולם לפמ"ש באות ב' דד' רש"י הם פלוגתא דאמוראי וי"ל דמ"ד דמשני תיקן להוציא מידי אמה"ח ס"ל דגם לאו לחתיכת בשר עומדת):

ולהנ"ל ישבתי קו' התו' שבועות דכ"ג ע"ב דמוקי רישא בסתם וסיפא במפרש והקשו לוקמי כולה במפרש ורק דרישא בשאינו כולל דברים המותרים ונ"ל דהקשיתי מ"פ הש"ס מושבע ועומד הרי לשי' המהרי"ט הנ"ל דחייב על השני היכא שפטור על הראשון והרי הכא מצד הנבילה אין כאן חיוב קרבן רק משום השבועה א"כ שפיר חייב קרבן מצד השבועה ול"ש אאחע"א ועכצ"ל דקו' הש"ס דהרי מתניתין קתני סתמא דחייב משמע אף במזיד למלקות והרי מלקות א"א לחייבו דאין חל על הנבילה ולפ"ז א"ש קו' התוס' דל"ל דרישא בשאינו כולל לכך פטור ז"א כיון דברישא קתני סתמא פטור משמע דפטור אף מקרבן ובאמת בקרבן חייב דל"ש אאחע"א ועכצ"ל רישא בסתם שאין דעתו על דברים המותרים ונכון:

והנה הריטב"א הק' שם בסוגיא דמ"פ הש"ס ר"י מ"ט ל"א כר"ל ול"פ ג"כ לרב ושמואל דג"כ מוקי בכולל ולא מוקי בח"ש כר"ל ונ"ל התו' הק' דגם בח"ש הא הו"ל מושבע ועומד דח"ש אסור מה"ת ונ"ל דהקשיתי מ"פ הש"ס והא מושבע ועומד ואיך חל השבועה הא בסוף ג"ה פליגי ר"י ור"ל דר"י ס"ל דהחיוב באיסורין על הנאות גרון ומבואר במל"מ המ"א דעל הנאות מעיו ל"ה איסור כלל ומה"ט בכרכו בסיב פטור והמפרשים העלו דבשבועה דאזלינן בתר לשון ב"א חייב גם על הנאות מעיו דבלשון ב"א זה לאכילה יחשב ויותר מזה מבואר בנדרי זרוזין ה' שבועות כשאוכל חלב חי חייב מצד השבועה דבלשון ב"א זה לאכילה יחשב א"כ מ"פ הש"ס הא מושבע ועומד הרי כשבא למעיו אז פקע איסור תורה מצד הנבילה ושפיר יוכל אז לחול איסור שבועה ומ"פ הש"ס ועכצ"ל אע"ג דאיסור מלקות הוי רק בהנאת גרונו מ"מ איסור דאורי' יש עכ"פ מחמת הנאות מעיו וכ"כ בברוך טעם פ"ד מדין עדל"ת א"כ לשי' הרשב"א דאף על איסור ח"ש שא"ב מלקות ג"כ אין חל תשבועה והו"ל מושבע ועומד ש"פ הש"ס ועפי"ז י"ל דהפנ"י בביצה ד"ז כ' דחצי שיעור דאסור אף דל"ה הנאות מעיו מ"מ אסור מכח דהנאות גרון הוי עכ"פ בחצי שיעור עיי"ש ולפ"ז א"ש קו' התו' דבח"ש דהאיסור נבילה ל"ה רק מכח הנאות גרון לבד ולא מצד הנאות מעיו כלל א"כ שפיר חייב מצד השבועה דנשבע על חצי שיעור ואסר עצמו גם הנאות מעיו שוב ל"ש אאחע"א ושפיר פריך הש"ס אמאי לא מוקי כר"ל ועי"ל לפמ"ש המפו' היכא של"ש חל"א למלקות אז לא אסור ח"ש משום חל"א א"כ בחצי שיעור מותר הנאות מעיו דל"ש חזי לאצטרופי שאפי' בשיעור שלם אין מלקות

בהנאות מעיו ולפ"ז א"ש קו' הריטב"א דז"נ רק לר' יוחנן דס"ל בחולין דהחיוב רק על הנאות גרונו משא"כ לרב ושמואל ל"י הש"ס להקשות כלל דהם ס"ל דהחיוב על הנאות מעיו כמ"ש לקמן ובפרט די"ל בלא"ה דס"ל כר"ל א"כ שוב החיוב גם על ח"ש אם כן גם בח"ש הו"ל מושבע ועומד ודוק:

ובד' הפנ"י ישבתי קו' האו"ח פסחים דל"ב דפריך הש"ס וא"א לפי דמי' משלם חמץ בפסח בר דמי' והק' דלמא מתניתין כאבא שאול דחייב בכזית אע"ג שא"ב שו"פ ולשי' הח"ץ דבחצי שיעור אין עובר בבל יראה ומותר להשהותו שפיר הוי בר דמים עיין שם ונ"ל דהנה הטעם המלך ה' חמץ הק' איך חל איסור חמץ על תרומה טמאה דבנתחמץ מקודם אינו תרומה כלל ועכצ"ל דהי' תרומה מקודם ואיך חל איסור חמץ ונ"ל דקיי"ל ביבמות אע"ג דאאחע"א מ"מ מתלי תלי וקאי אם פקע איסור הראשון חייל השני ולפי"ז לפמ"ש התוס' ישנים יומא דפ"א דאיסור קדושת תרומה מיפקע כשנאכל ונהנה בגרונו אף דל"ה הנאות מעיו ואין החיוב בתרומה על הנאות מעיו ע"ש ובברוך טעם האריך בזה הרבה ולפי זה א"נ דהחיוב בכל האיסורים גם על הנאות מעיו ועיין בעטרת חכמים שהבי' שיטות בזה ובפרט בחמץ דאסור בהנאה החיוב גם על הנאות מעיו כמ"ש המפו' א"כ ל"ש כאן אאחע"א דהא מצד התרומה תיכף כשבא למעיו פקע איסור תרומה שפיר יכול לחול אז איסור חמץ והבן ולפ"ז א"ש קו' האו"ח הנ"ל דז"נ בשיעור שלם אבל בח"ש דכ' הפנ"י דאין האיסור משום הנאות מעיו רק משום הנאות גרונו לבד ושוב ק' הא אין אחע"א דגם מחמת התרומה אסור הנאות הגרון ונכון: ובהנ"ל י"ל בפסחים דל"ה במשנה פירש"י אבל ישראל בתרומה לא דמי שאיסורו משום ב"ת חמץ יצא זה כו' והק' המפרשים הלא זה היא לר"ש ולמה לא פירש"י משום מצוהב"ע והוא אליבא דכ"ע כמ"ש רש"י ז"ל ע"ב גבי דמאי משום מצהב"ע ונ"ל דהנה המפו' העלו לשי' התו' דהיכא דאפשר להתקיים המ"ע בלי עבירה דל"ח מצהב"ע א"כ לפמ"ש המל"מ פ"ה מיסוה"ת דיוצאין במ"ע שלכ"א א"כ אפשר לקיים המצוה בלי עברה לאכול שלכ"א דיוצא המצוה ולגבי האיסור, ל"ה עבירה ע"כ ועכצ"ל דשי' רש"י כדעת השעה"מ וכמ"ש האו"ח קדושין דל"ח אע"ג דל"ה איסור בשלכ"א מ"מ הכא כיון דיוצא המצוה בשלכ"א אמרינן מדהוי אכילה לגבי המצוה ה"ה דהוי אכילה לענין איסור ע"כ אך נ"ל להעיר לשי' הפוסקים דמ"ע דמצה העיקר רק בהנאות מעיו ואינו יוצא בהנאות גרון א"כ לפמש"ל דחיוב כל האיסורים היא רק בהנאות גרון לבד א"כ האיך שייך לומר מדהוי אכילה לענין המצוה חשיב אכילה לגבי איסור הא כל איסור שאסרה תורה רק הנאות גרון ואז ל"ה שום מצוה ובשעה שבא למעיו דהוי מצוה שוב ל"ש איסור אכילה כלל אך א"נ כמש"ל דהחיוב

באיסורין גם על הנאות מעיו ועוד דאיסור מיהא הוי א"ש דשפיר שייך האיסור על הנאות מעיו מדהוי אכילה לגבי המצוה ושפיר חשיב מצהב"ע דא"א להמצוה בלא עבירה ע"י שלכ"א אבל בתרומה דהבאתי לעיל דהחיוב רק על הנאות גרונו שוב משכח"ל בשלכ"א ול"ה מהצב"ע לכך ל"כ רש"י משום מצהב"ע ודוק:

והנה בפסחים דמ"ד ילפינן דנשי' חייבות במצה מקרא ל"ת חמץ שבעת ימים תאכל מצות כל שישנו בב"ת חמץ ישנו בקום אכול מצה והק' בשעה"מ ה' חו"מ לשי' הריטב"א דהיכא דבא לסתור כלל שבידינו דכל מ"ע שהזז"ג דנשים פטורות צריכין לזה קרא מיותר אבל היכא דיש לאוקמי הקרא למלחא אחריתי תו לא דרשינן לחייב נשים במעשהז"ג ע"ש א"כ מנ"ל למדרש דנשים חייבות במצה דהוי מעשהז"ג הא הקרא אינו מיותר דצריך למצה של טבל ע"ש דהקו' רק לר"ש ובפשיטות נ"ל דהצל"ח בפסחים דמ"ו העיר א"נ דבל יראה הו"ל איסור מוסיף א"כ אמאי א"י במצה של טבל וקאמר הש"ס דהטעם דל"ה משום ב"ת חמץ דאאחע"א הא הו"ל מוסיף בל יראה כיון דבל יראה ל"ה משום האכילה והו"ל איסור אחר והו"ל מוסיף ע"ש (והאמת שיש להעיר לשי' הר"ן ריש פסחים דבל יראה היא שלא יבוא לאוכלה וכיון דב"י משום האכילה א"כ כיון שלא חל איסור אכילת חמץ ממילא ל"ה ב"י מוסיף כלל וזה ברור ועפ"ז א"ש קו' המפו' דמה קאמר ה"מ ר"ש ול"ק סתם האי תנא ל"ל כולל כמו במכות כ"א ולפ"ז א"ש דבאמת בישי"ע ה' פסח תמה ע"ד הר"ן אטו דרשינן טעמא דקרא ורק ר"ש סובר דדרשינן טעמא דקרא ולפי"ז לר"ש י"ל דב"י שלא יבוא לאוכלה וממילא ל"ה מוסיף כלל וש"ק ה"מ ר"ש דלאידך תנאי י"ל דס"ל דלא דרשינן טעמא דקרא א"כ הו"ל מוסיף) אך באמת י"ל דב"י ל"ה מוסיף לפמ"ש הלח"מ ע"ט ממ"א היכא דאין לוקין על הנאה ל"ה מוסיף כלל וכיון דקיי"ל דבל יראה הו"ל לאו הניתק לעשה שוב ל"ה מוסיף ול"ה איסורו משום לאו דבל תאכל חמץ אך לפמ"ש הש"א בטעם הרמב"ם דב"י ל"ה להנל"ע דלשי' הרמב"ם דהיכא דלאו כולל יותר מהעשה ל"ח להנל"ע והכא הרי הלאו דב"י אף בנשים והעשה דתשביתו ל"ש בנשי' דהו"ל מ"ע שהזז"ג דפטורות א"כ שוב לוקין אבל יראה ועדיין ק' דהו"ל מוסיף אולם צ"ל דגם בעשה דתשביתו נשים חייבות כמ"ש בסדר המשנה להגאון ר"י באסקוויץ ז"ל והטעם דהתו' הק' ל"ל קרא לחייב נשים במצה ת"ל שאף הן היו באותו הנס ותירצו דס"ד ליליף ט"ו מחג הסוכות ולפ"ז אחר דגלתה התורה דנשים חייבות במצה ולא ילפינן מחג הסוכות שוב חייבים בכל פרטי' מטעם דהיו באותו הנס ואף בע' דתשביתו חייבות ע"ש. ולפ"ז א"ש קו' השעה"מ הנ"ל אפי' א"נ דהקרא אתי למצה של טבל ג"כ מוכח דנשים חייבות במצה דאל"כ שוב פטורין ממ"ע דתשביתו ג"כ וממילא הו"ל ב"י

לאו שי"ב מלקות דל"ה להנל"ע ושוב הו"ל מוסיף ושפיר איסורו משום חמץ ודוק עי"ל קו' השעה"מ דהתוס' בסוכה ד"ל הקשו דל"ל קרא דא"י במצה של טבל ת"ל הא הו"ל מצהב"ע ע"ש ובספר מנחת חינוך ה' חו"מ תירץ דקיי"ל היכא דאוכל מצה ודבר רשות דהרשות מבטל המצות מצה ולכאורה באוכל שני זיתים מצה נימא דאחד יבטל חבירו אך ז"א דממ"נ איזה כזית מצה שטעם יוצא ואם א' מבטל חבירו יוצא בזית המבטל כמובן אבל באם אוכל כזית טבל וזית ממצה כשרה שוב אמרינן דהזית טבל מבטל הזית הכשר כיון דבזית טבל אינו יוצא כלל דל"ה איסורו משום חמץ שוב אמרינן דהזית טבל מבטל הכזית כשר ואין יוצא כלל אבל להטעם משום מצהב"ע ל"ש כאן מצהב"ע כיון דאפשר להמצוה בלי עבירה דאם ל"ה הכזית טבל בודאי הי' יוצא בזית הכשר ע"ש אולם לפמ"ש בברכת אברהם פסחים דל"ו דר"ש ס"ל כב"ה דצריך לכרוך המצה והמרור ביחד והפמ"ג או"ח רוצה לומר דהלכתא כב"ה א"כ עדיין ק' דהו"ל מצהב"ע ול"ל דנ"מ כנ"ל ז"א הא אם יאכל שני זיתי מצה וזית אחד רשות שוב הזית של רשות מבטל הכזית מרור ושוב א"י כלל ועכצ"ל דרק בכזית א' שוב הו"ל מצהב"ע אך יש לתרץ דנ"מ לנשים דר"ש ס"ל נשים בפסח רשות ולשי' הרמב"ם דחיוב מרור ל"ה רק עם הפסח ומה"ט מרור בזה"ז דל"ה פסח רק מדרבנן ולפ"ז בנשים דהם רשות בפסח שפיר המרור לדידהו ג"כ רשות וכ"כ ביד דוד פסחים צ"א פ"ש ולפ"ז שפיר צריך קרא לנשים דל"ה בחיוב מרור ושפיר משכח"ל בב' זתים ול"ה מצהב"ע כלל ול"ק דא"י בטבל ולפ"ז א"ש קו' השעה"מ דמנ"ל דנשים חייבות במצה הא צריך הקרא לטבל דא"י ולפ"ז א"ש דאפי' א"נ דהקרא אתי דא"י במצה של טבל ג"כ מוכח ההיקש הב' דנשים חייבות במצה דאל"כ רק לגבי אנשים שוב ל"ל קרא דהו"ל מצהב"ע ודוק ול"ל דהקרא אתי לזה"ז דאין כאן פסח ומרור רשות ז"א דא"כ שוב מוכח מהקרא דחיוב מצה בזה"ז א"כ ל"ל שוב קרא בערב תאכלו מצות לזה"ז דמיותר הקרא כדפירש"י פסחים כ"ט ועכצ"ל דהפסוק אתי למצה של טבל ולגבי נשים דל"ה מצהב"ע ושוב צ"ק לזה"ז ודוק ועפ"ז מיושב קו' המפרשים בפסחים כ"ח ע"ב דפריך הש"ס ור"ש לקובעה חובה בזה"ז מנ"ל והק' דלמא יליף נמי מהך היקשא דל"ת חמץ שבעת ימים תאכל מצה כמו דילפינן מצה של טבל לנשים עיין בצל"ח ובמפרשי' ולפ"ז א"ש דש"פ הש"ס דא"נ דהקרא אתי לזה"ז שוב מנ"ל דנשים חייבות במצה כיון דקרא לזה"ז דאין מרור מה"ת ושוב אין מבטל המרור ול"ה מצהב"ע ועכצ"ל רק מבערב תאכלו מצות דמיותר לר"ש והקרא אתי לנשים ודוק ועי' בצל"ח דלר"י ל"ק כלל מנ"ל נשי' כיון דס"ל בפסח נשים חייבות וע"כ מוכח לנשים ע"ש:

עי"ל קו' השעה"מ הנ"ל דהתו' הקשו ל"ל קרא ת"ל דהו"ל מצהב"ע ובשאגת אריה תי' דנ"מ היכא שאין לו אלא זית אחד ואמרינן עדל"ת ול"ה עבירה כלל וצ"ק דא"י ע"ש אך ק' לשי' הירושלמי הובא בתו' קדושין דאין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור א"ש הרי עשה דמצה היא קודם הדיבור ואיך דוחה הלאו דטבל אך א"נ דנשים חייבות במצה מקרא דל"ת עליו חמץ שבעת ימים תאכל מצות וזה הקרא נשנה לאחה"ד וכיון דעיקר חיוב נשים לא למדנו רק מקרא דלאחה"ד שפיר י"ל גבי דדהו עשה דוחה ל"ת וצריך קרא דא"י בטבל דל"ה איסורו משום חמץ ועיין בצל"ח פסחים דצ"ו ותמצא דברינו מכוונים יפה ולפ"ז א"ש קו' השעה"מ דאפי' אם הקרא למצה של טבל מוכח ג"כ דדרשינן ההיקש השני לנשים ויהי' עשה דלאחר הדיבור דאל"כ ל"צ קרא כלל דאין עדל"ת דלאחה"ד והו"ל מצהב"ע ונכון. ולפ"ז א"ש קו' המפו' הנ"ל מ"פ בפסחים ור"ש לקובעה חובה בזה"ז מנ"ל דלמא יליף נמי מהאי קרא ולפ"ז א"ש דא"נ דזה הקרא לזה"ז דאתי שוב הו"ל פשה דלאחר הדיבור גם לאנשים ושפיר י"ל עדל"ת באנשים ול"ה מצהב"ע כלל ועדיין מנ"ל לר"ש דנשים חייבות במצה ועכצ"ל דלר"ש מבערב תאכל מצה דמיותר לזה"ז דאתי וממילא ע"כ הקרא לנשים היא דאתי ודוק ועיין בצל"ח פסחים כ"ח דלר"י א"ש הכל דמוכח לזה"ז ולנשים והקו' רק לר"ש ע"ש: והנה הש"א הק' איך נוכל לומר עדל"ת הא טבל הו"ל במיתה ביד"ש ואיך דוחה ל"ת שבמיתה ע"ש ונ"ל להעיר לפמש"ל דר"ש ס"ל כב"ה דצריך לכרוך ועיין במהרש"א פסחים דקט"ו שתמה ע"ד התו' והעלה דלב"ה הכריכה מעכב ואי לא כריך לא נפיק י"ח ע"ש א"כ לפי"ז באם אין לו כזית מצה רק של טבל וא"נ אכילת פסחים מעכב א"כ הכזית טבל הוא הכשר הפסח דאם לא יאכל הזית מצה של טבל בכריכת פסח לא נפיק ידי חובת פסח א"כ שפיר י"ל עשה דל"ת וא"ל דאין עדל"ת שבמיתה ז"א דהא פסח הו"ל מ"ע שי"ב כרת שפיר דוחה לל"ת דטבל והיא הערה נשגבה:

והנה הצל"ח הק' מנ"ל דלפ"ז מותר לר"ש הרי צריך קרא למצה של טבל ומנ"ל איידך היקש דלפ"ז מותר ונ"ל דבאמת עיקר הקרא למצה של טבל וממילא מוכח דנשים חייבו' במצה כמש"ל וגם מוכח הדרש להקיש חמץ למצה דבשעה שאון בקום אכול מצה אין בבל תאכל חמץ והיינו דמקשינן חמץ למצה ומצה לחמץ דבאמת לפמ"ש הצל"ח דבל יראה הו"ל מוסיף א"כ במצה של טבל שפיר איסורו משום חמץ דהו"ל מוסיף בל יראה אך צ"ל כמש"ל דב"י הו"ל להנל"ע ואין לוקין ול"ה מוסיף אך ק' לפמ"ש המגיה במל"מ ה' חמץ דלשי' רש"י דתשביתו היא ביטול ל"ה ב"י להנל"ע כיון דלאח"ז איסורו א"י לבטל ועדיין ק' דהו"ל מוסיף אולם י"ל לפמ"ש השאגת ארי' דלר"ש דחמץ לאח"ז מותר שפיר

יכול לבטל לאח"ז איסורו דיש לו גול"מ בחמץ וכממון דמי' ובאו"ח פ"ק מאריך הרבה בזה ושפיר ל"ה מוסיף דיכול לבטל לר"ש לאחר זמן אסורו אולם ז"ל אם חמץ לאחר זמנו מותר משא"כ אם חמץ לאח"ז אסור אין לו גורם לממון וא"י לבטל ול"ה נל"ע והו"ל מוסיף ולפי"ז לפמ"ש הפנ"י בפסחים כ"ח ע"ב דלר"ש הא דמותר חמץ לאח"ז הוא משום דאינו בקום אכול מצה וכמו לפ"ז דמותר לר"ש מטעם דאין בקום אכול מצה וכל ז' באמת מצה לאכול מצה לר"ש ע"ש א"כ לפי"ז דמדרשינן למצה של טבל מוכח דב"י הו"ל להנל"ע מוכח דמקשינן נמי חמץ למצה בשעה שאין בקום אכול מצה אינו בבל תאכל חמץ לכך מותר לר"ש חמץ לפ"ז ולאח"ז ויכול לבטל לאחז"א והו"ל נל"ע לכך ל"ה מוסיף ול"ה איסורו משום חמץ ודו"ק נחזור לענינינו כסוגיא דשבועות דכ"ג דפריך הש"ס לר"י דמוקי לה בכולל והא ל"ה בלאו והן והק' המפורשי' דלמא מתניתין מיירי למלקות דל"ב לאו והן ונ"ל דהש"ס פריך ר"י מ"ט ל"א כר"ל ומשני דמוקי לה כד"ה והק' התוס' ולוקמי במפרש ח"ש וד"ה ותירצו דא"כ לא אתיא כר"ע דמשמע הא בסתם פטור והקשיתי דהרי התוס' הקשו איך יחול השבועה על חצי שיעור הא הו"ל מושבע ועומד אולם בס' שיח יצחק יומא דע"ד הביא בשם המאירי ליישב קו' התוס' כיון דמפרש חצי שיעור חזינן שאין דעתו בצירוף וח"ש מותר בכה"ג ול"ה מושבע ועומד ע"ש א"כ אכתי ק' קו' התוס' ול"ל דלר"ע גם בסתם חייב ז"א דבסתמא לא חל השבועה גם לר"ע דהו"ל מושבע ועומד ול"ש תי' המאירי הנ"ל אך עכצ"ל דלעולם נ"ה מושבע ועומד על ח"ש כמ"ש בחי' הרי"מ דהטעם דח"ש אסור משום דחזי לאצטרופי והכא אם יחול השבועה על הח"ש שוב לא יוכל אח"כ לחול איסור נבילות על ח"ש ול"ש כלל חל"א ממילא ח"ש מותר מצד נבילה ע"ש. אך באמת דבריו תמוהין דהרי הקו' הוא איך יוכל השבועה להיות לה חלות כלל על איסור נבילה כיון דח"ש אסור מה"ת הו"ל מושבע ועומד ואין חלות לאיסור שבועה כיון דקודם השבועה הי' שייך חזי לאצטרופי מאי תאמר דאם יחול ל"ש חל"א ז"א דע"ז אנו דנין האיך חל כלל השבועה אולם יש לומר דהרי כל עיקר הקו' על ח"ש דהו"ל מושבע ועומד היינו א"נ אע"ג דל"ה רק איסור שא"ב מלקות ג"כ הו"ל מושבע ועומד א"כ לפי"מ דקיי"ל אע"ג דאאחע"א ה"ד למלקות אבל איסור יש לקוברו בר"ג כנ"ל א"כ אפי' א"נ דהשבועה לא יחול אח"ש ה"ד למלקות ולקרבן אבל איסור תורה יש מצד השבועה לקבר"ג וכיון דסו"ס איסור יש מחמת השבועה שוב לא יוכל איסור נבילה לחול על איסור שבועה כיון דהשתא אזלינן בשיטה זו אפי' על איסור בעלמא לא חל השבועה א"כ דל"ש חל"א אפילו א"נ דאין השבועה חל שוב מותר ח"ש ושפיר חל השבועה לגמרי אך לכאורה זה טעות דא"כ שוב שייך חזי לאצטרופי מה תאמר דלא יוכל הנבילה לחול על

איסור שבועה ז"א הא מכל מקום יהי' חל ג"כ לקוברו בר"ג לאיסורא בעלמא ושוב שייך חזי לאצטרופי אך הדבר נכון לפימ"ש המפו' דהיכא דל"ש חזי אצטרופי למלקות שוב לא אמרינן חזי לאצטרופי ומותר ח"ש א"כ כיון דהנבילה גם בכזית לא יחול למלקות ורק לאיסורא שוב ח"ש מותר ול"ה מושבע ועומד ודוק (ועפי"ז הי' מיושב קו' הריטב"א הנ"ל דלר"ב ושמואל ל"י הש"ס להקשות מ"ט ל"א כר"ל די"ל דלא ס"ל לקוברו בר"ג וס"ל דאפי' איסור ל"ה א"כ הו"ל מושבע ועומד בחצי שיעור אבל לר' יוחנן דס"ל ביבמות ל"ב דאמרינן לקוברו בר"ג שפיר פריך הש"ס) אולם לפמ"ש המהרש"א יבמות ל"ג דבאיסור קל ל"א לקוברו בר"ג עיין שם א"כ שבועה דכ' המפו' דהו"ל איסור קל על חמור מחמת דישנו בשאלה ע' בדבריהם ממילא ל"א ג"כ לקוברו בר"ג ועדיין ק' האיך חל איסור על ח"ש ועכצ"ל כד' המאירי הנ"ל א"כ עדיין לוקמי במפרש וד"ה כנ"ל ועכצ"ל דלעומת זה יש חומר בשבועה דהוי קרבן ושפיר הוי חמור (וכ"כ באוהל דוד בסוגין ובישי"ע ה' יו"ט דשבועה הוי קל לולי החומר די"ב קרבן) ולפי"ז שפיר פריך הש"ס והא ל"ה בלאו והן ול"ש חיוב קרבן שוב הו"ל איסור קל שישנו בשאלה ובכה"ג ל"א לקובר"ג א"כ נסתר תי' הרי"מ הנ"ל ועכצ"ל כד' המאירי א"כ ק' ר"י מ"ט ל"א כר"ל ובמפרש וד"ה ודו"ק:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. שי' התוס' שבועות דאפי' על איסור עשה לא חל איסור לאו ע"ש ובמהר"ם ברבי כתב שם דתלי' בפלוגתא אי שבועה לא חל אח"ש ה"ה דלא חל איסור לאו אעשה וא"נ דשבועה חל אח"ש ה"ה דאיסור לאו חל אעשה ועיין באות ח' ובאות שין פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה והאחרונים כ' דתליא אי איסור לאו חמיר מאיסור עשה והוא פלוגתת הקדמונים ועיין באות ע' עדל"ת מזה דהוא פלוגתא דאמוראי והנה התוס' מביאי' ראי' מהא דפריך הש"ס אילימא מחנה לעני מושבע ועומד מה"ס הרי דעל איסור עשה ג"כ אין חל השבועה ולדעתי הי' נראה דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן אי סומא פטור מכל המצות דלר"י דפטור מכל המצות ושי' הפמ"ג או"ח ובנוב"י מהדו"ת דמ"מ בלאוין חייב הסומא א"כ לעולם איסור לאו הו"ל איסור מוסיף אעשה לשי' הרמב"ם דהיכ' דנתוסף לאדם אחד בעולם הו"ל איסור מוסיף והכא מחמת הלאו נתוסף לסומא א"כ שם במתנה לעני ל"ש מוסיף כלל אסומא דהסומא לא נשבע אולם ק' מ"פ מושבע ועומד דלמא מיירי בסומא דפטור לגמרי ממ"ע ואפ"ה בלאו דשבועה חייב כנ"ל ועיין בפמ"ג או"ח בפתיחה דיש מ"ד דהלכה כר"י דסומא פטור מכל המצות ועיין בשאילות יעב"ץ. ואולי כיון דבשבועה כתיב לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה דרשינן מסיפא לרישא

כמ"ש התוס' שבועות כ"א וי"ל כל שישנו בעשה ישנו בלא יחל וסומא שאינו בעשה אינו בלאו דשבועה וכעין זה כ' הצל"ח פסחים דפ"ד לענין נותר דכתיב ל"ת ממנו עד בוקר והנותר באש תשרופו לענין נשים ע"ש אך צ"ע בזה:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. שי' התוס' יבמות ל"ג דבקל על חומר אמרינן אאחע"א אפי' בכולל ובמהר"ם ברבי ח"ב בה' שי' דרב ס"ל דלא חל בכולל בקל אחמיר ולוי ס"ל דחל בכולל אפי' בקל אחמיר ורבינא ס"ל כלוי ובמהר"ם ברבי שבועות כ"ג דאביי ורבא ברי' דרבה ס"ל בשבועות כ"ד דחל בכולל קל אחמיר ורבא ס"ל דקל אחמיר לא חל בכולל ובתשע שי' למהר"ץ ראזיניס דר' מאיר ס"ל דאמרינן כולל אף בקל אחמיר והנה באיסור מוסיף כתב התוס' ישנים בכריתות י"ד דר' יוסי ס"ל דל"ח קל אחמיר אף במוסיף ובפני ארי' סי' ט' דרבי ס"ל דל"ח קל אחמיר אף באיסור מוסיף וי"ל קצת טעם דל"ח בכולל קל אתמיר לפמ"ש האבני מילואים בתשובותיו דע"כ ל"א כולל רק אם לולי הכולל הי' עכ"פ איסור לקוברו בר"ג משא"כ היכא דלולי הכולל ל"ה איסור כלל. שוב ל"א כולל כלל עיין שם. ולפ"ז לפמ"ש מהרש"א דבאיסור קל ל"א לקוברו בר"ג ביבמות דף ל"ג ומעתה י"ל דס"ל להתוס' דבקל אחמיר אמרינן אאחע"א ואף איסור ל"ה מחמת השני וכעין ס' המהרש"א משא"כ כשהאיסורין שוה ס"ל להתוס' דחל השני לענין איסור וכיון דבקל אחמיר לולי הכולל ל"ה איסור כלל ל"א כולל ואולי הי' תלי' זה בפלוגתא דר"י ור"ל באיסור הבא ע"י עצמו דר"י ס"ל דאף דלולי הכולל ל"ה איסור כלל אפ"ה אמרינן כולל ע"ש ועיין בא"מ ויש להאריך וקצרתי כאכ"מ אאחע"א התו' יבמות ל"ג העלו דל"ש כולל רק כשהוא משם אחד אבל בב' שמות ל"א כולל ועיין בשעה"מ פי"ז מא"ב דהתוס' ל"כ דל"ה כולל כשל"ה משם אחד רק לר' יוסי דס"ל א"א ונעשית חמותו נידון בזיקה הראשונה אבל לרבנן דס"ל דנידון בחמורה ע"כ ס"ל דהוי כולל אף כשל"ה משם א' ור' יוסי הגלילי ס"ל כרבנן דר"י דהוי כולל אף כשל"ה משם אחד:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. הרשב"א יבמות דל"ב הביא בשם הראב"ד דזרות ונבילות הו"ל איסור ב"א אף על גב שלא נמלק עדיין העוף ול"ה נבילה עדיין מ"מ הא איכא כמה נבילות בעולם ותיכף כשהביא הקטן ב"ש חל עליו איסור זרות ואיסור נבילות בב"א והרשב"א חולק ע"ז ובאוהל דוד יבמות שם כ' דתליא בזה א"נ הא דאאחע"א מסנהדרין דפ"ג דאמר שמואל

משום ר"א כהן טמא שאכל תרומה טמאה פטור דמחוללת ועומדת וילפינן דאאחע"א שפיר י"ל ס' הראב"ד דדוקא בכה"ג אאחע"א דכשהביא ב"ש עדיין לא נטמא ומחוסר מעשה דטומאה אבל אי ילפינן דאאחע"א מחולין ד"ק דאר"י דנבילת עוף טמא אין מטמא דמי שאיסורה משום בל תאכל נבילה יצא זה שאין איסורה אלא משום טמאה והרי שם נבילה וטמאה הו"ל איסור ב"א דכמה נבילות וטמאות יש בעולם וכשהביא ב"ש חל עליו איסור נבילה וטמאה מוכח דל"ה איסור כ"א כשי' הרשב"א וסוגיא דיבמות דס"ל דהוי בב"א ס"ל כסוגיא דסנהדרין אבל הסוגיא דנ"ה ס"ל דל"ה בב"א עכ"ד ועפי"ז נ"ל ג"כ במה דקיי"ל אע"ג דאאחע"א ה"ד למיתה ומלקות אבל איסור מיהא הוי דתלי' ג"כ בב' הלימודים הנ"ל לענין אאחע"א דא"כ דילפינן מסנהדרין דפ"ג דפרט לזה שמחוללת ועומד והתם דמיירי לענין מיתה אמרינן אאחע"א אבל איסור לקוברו בר"ג שפיר חל משא"כ אם ילפינן מקרא מי שאיסורו משום ב"ת נבילה כסוגיא דחולין שפיר מוכח היכא דאאחע"א אף איסור ל"ה ובס' קרן אורה זבחים ד"ע כ' בהדיא דר' יהודא דס"ל הדרש דמי שאיסורו משום ב"ת נבילה כו' בחולין ד"ק הנ"ל ס"ל היכא דאאחע"א אף איסור ל"ה ודו"ק:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. התוס' יבמות דל"ג כ' אע"ג דביאסור בת אחת אחע"א מ"מ ס"ל לר' שמעון היכא דלאיסור אחד יש היתר לאיסורו ולהשני אין היתר לאיסורו דחל רק אותו איסור שאין לו היתר לאיסורו ובפלתי סי' ס"ב דר' אלעזר ס"ל כר"ש מקו' התוס' ובחי' לעיל הוכחתי דר' אלעזר ע"כ ס"ל לאיברים עומדת כקו' התוס' ומה שתירצו התוס' שם עיין בלב ארי' דהתוס' לעיל בג"ה לא ס"ל כתירוצם הכא:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. בצל"ח פסחים ל"ה דר' אחי בר יעקב דס"ל מצה בזה"ז דרבנן וס"ל דא"י בטבל ס"ל דאאחע"א ואפי' בחמיר על קל ותלי' בפלוגתא דר' ששת ורבינא ע"ש ובנוב"י מהד"ק סי' ל"ד יו"ד דר' יהודא דס"ל כוולל דוקא בחמיר על קל אבל באינו חמיר על קל ל"ח בכולל. ובס' שמלת בנימין סי' רל"ו כ' דר' יהודא בן בתירא ס"ל איסור חל על איסור ע"ש ובקרן אורה מעילה דט"ז דלוי ס"ל אאחע"א אפי' בכולל ע"ש ובערוגת הבושם יו"ד דקי"ח דתנא דבי ר' אליעזר ס"ל אחע"א באיסור חמור ע"ש. אאהע"א שי' רש"י בחולין ד"ק דאיסור הנאה הו"ל איסור מוסיף והתוס' כ' דל"ה מוסיף רק חמור ע"ש ובפתח

הבית כ' דתלי' בזה א"נ הא דאאחע"א דוקא לקרבן ומלקות אבל איסור יש לקוברו בר"ג שפיר הנאה עכ"פ חייל והו"ל מוסיף משא"כ א"נ היכא דאאחע"א ל"ה אפי' איסור ל"ה אי' הנאה מוסיף כלל עיי"ש וכבר כתבתי לעיל פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה והרבה אחרונים כ' ביד המאיר והנדרי זרוזין סי' רל"ד דתלי' בפלוגתא אי ח"ש אסור מה"ת ל"ה הנאה מוסיף משא"כ אי ח"ש מותר מה"ת ובאיסור הנאה ח"ש אסור מה"ת שפיר הו"ל הנאה איסור מוסיף ועיין באות חית מזה ולפמ"ש הלח"מ פ"ט ממ"א דלכך ל"ה הנאה מוסיף משום דאין לוקין אהנאה לכך ל"ה מוסיף ועיין אות ה' פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה ובמלוא הרועים שמה ובב"ט בשער הכולל דרבא ס"ל דהנאה ל"ה מוסיף ובס' מנוחת אשר הא דהנאה ל"ה מוסיף הוא משום דאפי' באיסורי אכילה אסור לסחור ואיסור סחורה היא מה"ת ועיין אות סמך בזה. הנה המהרש"א בשבועות כ"ד הק' ד' רש"י אהדדי דבשבועות כ' רש"י דהקדש אחלב הו"ל כולל ובכריתות כ' רש"י דהו"ל מוסיף ונ"ל לפמ"ש הלח"מ הנ"ל הא דהנאה ל"ה מוסיף לשי' התו' משום דאין לוקין אהנאה ע"ש והטעם דאין לוקין אהנאה כתב הה"מ הטעם דהו"ל שלכדה"נ דכל דבר הראוי לאכילה הנאתו הוא אכילה והנאה הו"ל שלכדה"נ ומעתה יש להעיר לפמ"ש המל"מ פי"ד מאבל להסתפק דהיכא דנהנה מאיסור הנאה והוא נוטל"פ דחייב מלקות, אהנאה כיון דעתה אין ראוי לאכילה ועיקר עומד רק להנאה והו"ל הנאה כדרך הנאתן ע"ש מעתה עדיין יקשה דיהי' הנאה איסור מוסיף ואף דא"ב מלקות עתה מ"מ משכח"ל חיוב מלקות בהנאה ונתוסף עליו איסור שיוכל להיות בו מלקות ג"כ ולמה לא יחשב מוסיף אולם הדבר נכון לשי' הרדב"ז הובא בשעה"מ פי"ז מאי"ב דהיכא דהמוסיף בא בשעה שאין איסור הראשון עליו ל"ח מוסיף ע"ש ומעתה הכא הרי ל"ה מלקות ול"ה מוסיף וא"ל שיוכל לבוא לידי חיוב מלקות בשעה שיפגם ואז שוב ל"ה איסור הראשון כלל ול"ח מוסיף בכה"ג כלל דכשיפגום מותר לגמרי באכילה אולם ז"נ לדידן דקיי"ל נוטלפ"ג מותר אבל בכריתות די"ד דקאי הש"ס לר"מ דס"ל נוטלפ"ג אסור א"כ אף שיפגם מ"מ איסור הראשון עליו וחייב אז מלקות אהנאה שפיר הו"ל הנאה מוסיף וש"פ רש"י ז"ל שם דהו"ל מוסיף ובפשיטות י"ל דא"נ כצד הב' של המל"מ כיון דפטור על אכילה פטור על הנאה כשנפגם ול"ח מוסיף אבל לר"מ דנוטלפ"ג אסור וחייב מלקות אז אהנאה והו"ל מוסיף ודו"ק:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. בשו"ת מ"ע דיוה"כ ל"ה כולל אשבת מיגו דאתסר באכילה אתסר נמי במלאכה דל"ה מן השם דנימא מגו דאתסר באכילה משום יוה"כ אחסר במלאכה ובמהר"ם מינץ סי' ב' דחלי' בפלוגתא דר' מאיר ורבנן בכריתות י"ג דר' מאיר ס"ל דזה הוי שפיר כולל ורבנן ס"ל דל"ה כולל ע"ש:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. הנה אי טומאה חשיב איסור מוסיף כ' בישוע"י ה' יוה"כ לחלק בין בהמה לעוף דבבהמה ל"ה מוסיף כיון שאין אכילה והטומאה באים על ענין אחד והמה ענינים נפרדים דאפשר לטמא בנגיעה ובמשא בלי אכילה ואפשר לאכלו בלי שיטמא דהיינו שלא יגע בנבילה רק בבית הסתרים אבל בנבילה עוף שמטמא בגדים בבית הבליעה ואין לו טומאה אחרת וכיון דאכילה והטומאה אחת חשיב מוסיף ע"ש:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. בשבועות דכ"ד פליגי ר"י ור"ל דר"י ס"ל דאמרינן איסור כולל באיסור הבא ע"י עצמו ור"ל ס"ל דל"א כולל באיסור הבא ע"י עצמו ובשמלת בנימין סי' רכ"ט הוכיח דאביי ס"ל כר"ל דל"א איסור כולל בבא ע"י עצמו ובס' נחלי מים להגאון מבריסק דרוש י"ב דרבא ור' יוחנן פליגי דר"י ס"ל אפי' דאמרינן כולל באיסור הבא ע"י עצמו מ"מ בב' איסורים הבאים ע"י עצמן ל"א כגון שבועה על הקדש ורבא ס"ל דאפי' ב' איסורים ע"י עצמן אמרינן:

הרועים - אבר מן החי

אמה"ח. שי' הרמב"ם דב"נ אין מוזהר על אמה"ח של עוף ובשו"ת שער נפתלי דתלי' בשני הבריתות בסנהד' נ"ו נ"ט דמאן דיליף איסור אמה"ח מאך בשר מותר אמה"ח דעוף לב"נ ולמ"ד דיליף מאכול תאכלו אסור אמה"ח דעוף לב"נ ובמהר"ם ברבי ח"ב בה' שי' ע"ש ובמנחת אהרן בסנהדרין דר' יוחנן ס"ל דנוהג אמה"ח דעוף לב"נ אבל למ"ד תקרובת עכו"ם אין מטמא באוהל אין נוהג אמה"ח דעוף לב"נ ובמהר"ם ברבי בה' שי' דרב ס"ל דבעוף מותר אמה"ח לב"נ:

הרועים - אבר מן החי

אמה"ח. באו"ח פסחים דע"ג דר' מאיר ס"ל דאמה"ח אין נוהג עכשיו בב"נ ע"ש ולפ"ד גם ר' אלעזר דס"ל אמה"ח נוהג בטמאי' ס"ל דאמה"ח מותר עכשיו לב"נ מקום הראש יוסף חולין דק"ב ע"ש:

הרועים - אבר מן החי

אבמה"ח. בסו"פ ג"ה קיי"ל דחלקו מבחוץ פטור ובמנחת חינוך מצוה תנ"ב כ' דמ"מ אם הי' טריפה דחייב משום טריפה בכדא"פ אמרינן מיגו דמצטרף לענין טריפה מצטרף נמי לגבי אמה"ח שיתחייב בחלקו מבחוץ וכעי"ז כ' הצל"ח ברכות דל"ו דבמעילה דחייב אף לזמן מרובה מהראוי שיתחייב ג"כ מטעם חמץ אף שהי' יותר מכדא"פ ע"ש ולפ"ז ק"ל בחולין דק"ב דפריך הש"ס ל"ל קרא דאמה"ח נוהג בטמאה ת"ל דהו"ל מוסיף שאיסורו נוהג בבני נח ולהנ"ל הרי נ"מ כגון דחתך חצי זית מאמה"ח ואכל וחזר ואכל החצי זית הב' דמיגו דמצטרף לענין טמאה ה"ה שמצטרף לגבי אבמה"ח אף דחלקו מבחוץ וכ"ז בישראל אבל בב"נ דפטור אטמאה שוב ל"ש מיגו ופטור ג"כ באמה"ח ול"ש בכה"ג מוסיף כלל ושי' התו' דגם לב"נ נתנו שיעורין וע' בראש יוסף חולין דל"ג הש"ס וצ"ע אבמה"ה בפמ"ג יו"ד סי' ס"ב אי חייב על אבר שא"ב בשר כלל רק גידין ועצמות א אבר שלם כמו ארכובה ובברוך טעם כ' דתלי' בזה דיליף אמה"ח מלא תאכל הנפש עם הבשר צ"ל דוקא בשר ובארכובה פטור משא"כ לר"ל חייב בארכובה דהבשר קאי על בשר מה"ח ע"ש ולפ"ז לכאורה ק' מנ"ל דאמה"ח נוהג עכשיו לב"נ ואי דנאמרה ונשנים הא למלתייהו לשנים דמאך בשר דילפינן אמה"ח לב"נ נזכר בשר וכן פירש"י ז"ל סנהד' דנ"ו כ"ז שהבשר בנפשו לא תאכל הבשר א"כ למלתייהו נשנים לא תאכל הנפש שיהי' חייב על ארוכובה שא"ב בשר וכן ק"ל ע"ד התו' חולין צ"ו ע"ב דאינו חייב עד שיאכל אבר שלם דמלא תאכל הנפש עם הבשר משמע דבעי אבר שלם א"כ נימא דלמלתייהו כשני' שיהי' נוהג דוקא באבר שלם וצ"ע:

הרועים - אבר מן החי

אמה"ח. אי אסור ח"ש הבאתי לעיל דתלי' בפלוגתא אי לאיברים עומדת והי"ל היתר לאיסורו בשחיטה ח"ש מותר ול"ד לחלב אבל למ"ד לאו לאיברים עומדת אין היתר לאיסורו דמשעה שנחתך דחל הלאו אז שוב אין לו היתר שפיר אסור א"ש ועיין בלב ארי' דק"ב בחולין ועיי"ש דאמה"ח כיון דאסור לב"נ אסור ח"ש לישראל ג"כ מכח מי

איכא מידי דלישראל שרי כיון דל"נ שיעורין לב"נ ותלי' בפלוגתא דמי איכא מידי עיין אות מ' וגם תלוי אי אמה"ח אסור לב"נ עמש"ל והנה למ"ד דחמץ לאח"ז מותר י"ל אע"ג שיש היתר לאיסורו אסור ח"ש כדילפינן מחמץ כמו שהארכתי הרבה בזה ועיין באות ח' ובאוריין תליתאי העלה דבאמה"ח מודה ר"ל דח"ש אסור מה"ת מכח מא"מ כס' הלב ארי' הנ"ל. אמה"ח בחולין ק"ב ס"ל לר"מ דאמה"ח אין נוהג רק בבהמה טהורה לבד אבל בשר מה"ח אי נוהג בחי' ועוף כ' בחי' רע"א יו"ד סי' כ"ז דלר' יוחנן דיליף בשר מה"ח מבשר בשדה טריפה לדידי' ס"ל לר"מ דנוהג איסור בשר מה"ח בחי' ועוף משא"כ לר"ל דיליף בשר מה"ח מלא תאכל הנפש עם הבשר בשר מה"ח ג"כ אין נוהג לר"מ רק בבהמה לבד ע"ש. אבות מחלוקת הפוסקים קודם מ"ת אם הי' האבות דינם כדין ב"נ או הי' להם דין ישראל ובפרשת דרכים דרוש ראשון דתלמודא דידן ס"ל דיצאו מכלל ב"נ לגמרי אבל המדרש שמות ס"ל דלא יצאו מכלל ב"נ וכן בשבת דנ"ה בקרא פחז כמים אל תותר ופליגי לר"א ור"י דס"ל דחטא ס"ל דלא יצאו מכלל ב"נ ולר"ג ור"א המודעי ס"ל דיצאו מכלל ב"נ ובפרשת דרכים זוטא דר"י ור"ל פליגי דר"י ס"ל דקודם מ"ת היו האבות דינם כדין ב"נ ור"ל ס"ל דהי' להם דין ישראל אף להקל ור' אליעזר וחכמים בב"ב קי"ז דר"א ס"ל דיצאו האבות מכלל ב"נ וחכמים ס"ל דלא יצאו אך בפ"ד להמל"מ העלה דר' אליעזר ס"ל דלא יצאו האבות מכלל ב"נ ובאות כ"ה דר' יהודא ס"ל דיצאו מבלל ב"נ ור' נחמי' ס"ל דלא יצאו מכלל ב"נ ושוב כ' להיפוך דר"י ס"ל דיש להם דין ב"נ ור' נחמי' ס"ל דיש להם דין ישראל קודם מ"ת ובאות ל"ט כ' דלמ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת ס"ל דיצאו מכלל ב"נ ולמ"ד דיש שחיטה לעוף מה"ת עכצ"ל דלא יצאו מכלל ב"נ ורב ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת הי' לה דין ישראל. ובאות דר' חנינא בן פדא ס"ל דהי' להם דין ב"נ קודם מ"ת ובאות ס"ב כ' דלכך ס"ל לר"י דלא יצאו מכלל ב"נ מדאכלו השבטים אמה"ח ואף דלא אכלו השבטים רק ח"ש אסור מה"ת אבל לר"ל אין ראי' ע"ש ועיין אות ח' במעשי ידי יוצר להג' מוהרש"ק דפלוגתא אי מזכירין יצי"מ ליליות דפליגי אי גאולה מאורייתא הוי גאולה דלמ"ד דהוי גאולה ס"ל דיצאו מכלל ב"נ ולמ"ד דל"ה גאולה מאורתא ס"ל דלא יצאו מכלל ב"נ ע"ש ובפ"ד דרוש ב' דרב יהודא אמר רב בשבת קנ"ו כו' ס"ל דיצאו האבות מכלל ב"ל ובזכרון יצחק פ' יתרו דר' אחא בר' יעקב ס"ל דיצאו מכלל ב"נ ור"ה ס"ל דלא יצאו מכלל ב"נ:

הרועים - אבות

אבות. בפרשת דרכים נסתפק במה דהאבות היו מקיימים כה"ת עד שלא נתנה אם היו נענשים בדיני שמים כשלא היו מקיימים אחת ממצות ד' א"ד דוקא בז' מצות שנצטוו נענשו אבל בשאר מצות לא נתחייבו אף ביד"ש וכ' דתלי' בפלוגתא הנ"ל דלמ"ד דלא יצאו מכלל ב"נ כ"א להחמיר לדידי' אין נענשין בדיני שמים בשאר מצות ולמ"ד דיצאו מכלל ב"נ אפי' להקל חייבים בשאר מצות בד"ש כשלא היו מקיימים ע"ש:

הרועים - אבנט

אבנט. פלוגתא דרבי ור' אלעזר בר"ש ביומא דרבי ס"ל של כלאים וראבר"ש ס"ל של בוץ ובמנחת אהרן בסנהדרין כ' דר"ל ס"ל כראבר"ש דשל בוץ:

הרועים - אגדה

אגדה. בסדר המשנה ה' תשובה דהא דקיי"ל אין הלכה כתלמיד כמקום הרב וכדומה כמה כללים בחלמודא דוקא בהלכה אבל באגדה לא נאמרו הנהו כללים והרשות ביד כ"א לפסוק ולקרב אחת מהדיעות שירצה:

הרועים - איגלאי מילתא למפרע

איגלאי מילתא למפרע. פלוגתא דר"י ור"ל בהחולץ דר"י ס"ל אמרינן אגלאי מלתא למפרע ור"ל סובר דל"א אלגאי מלתא למפרע וברי"ט אגלאזי פ"ח דבכורות דרב ס"ל כר"י דאמרינן אגמ"ל ושמואל ס"ל כר"ל דל"א אגמ"ל:

הרועים - אגב קרקע

אגב קרקע. בקדושין ד"ב אמר רבא ל"ש אלא שנתן דמי כולן אבל לא נתן דמי כולם לא קנה אלא כנגד מעותיו ובקה"י אות א' כ' דרבא ס"ל כר"ל דד"ת משיכה קונה ומעות אינו קונה לכך ס"ל אפי' דקנין אגב מה"ת מ"מ צריך שיתן הדמים אבל לר"י דד"ת מעות קונות עכצ"ל דקנין אגב דילפינן מקרא דהוי מה"ת אפי' בלא נתן מעות ע"ש:

הרועים - אדם הראשון

אדה"ר. בסנהדרין נ"ק ע"ב דלא הותר לאדה"ר לאכול בשר והתו' דנ"ו ע"ב כ' דבמתה מאלי' שריא וכ' בברכת יוסף פ' בראשית דלר' יוחנן דס"ל אזהרתן היא מיתתן ס"ל דמתה

מאלי' שרי' כשי' התו' ולרב יהודא אמר רב דס"ל על ז' מצות ב"נ נהרג ס"ל דמתה מאלי' ג"כ אסור וכן למ"ד על ד' מצות ב"נ נהרג ס"ל דמתה מאלי' ג"כ אסור:

הרועים - אומדנא

אומדנא. בישי"ע או"ח סי' י"ד דהא דאזלינן בתר אומדנא דוקא היכא דע"י אומדנא וגילוי דעת אין נעקר הדבר שעשה אלא שיש קיום מקצת וביטול מקצת בכה"ג מהני אומדנא אבל היכא שע"י האומדנא מהראוי שיתבטל כל המעשה שעשה בכה"ג ל"מ אומדנא:

הרועים - אונן דפטור מכל המצות

אונן דפטור מכל המצות. נסתפק בישי"ע או"ח סימן ע"א אי מדאורייתא פטור או רק מדרבנן ומסיק דל"ה רק מדרבנן:

הרועים - או לחלק

או לחלק. פלוגתא דר' יאשי' ור' יונתן דר' יונתן ס"ל דמשמע שניהם כא' ומשמע כ"א בפ"ע עד שיפרוט הכ' יחדיו ור' יאשי' ס"ל דוקא שניהם ביחד וצריך קרא לחלק ובמנחות ק"ב דמ"ד מב"מ ל"ב ס"ל כר' יאשי' ובאור חדש קדושין ד"ט דר' יוחנן ס"ל כר' יאשי' ובב"מ דצ"ה מבואר דרבא ס"ל כר' יונתן ובאו"ח שם הבי' ד' הפנ"י דרבא ס"ל כר' יאשי' ובאו"ח קדושין מ"ג דר' ישמעאל סובר כר' יונתן וברשב"א קדושין יוד דרבי ס"ל כר' יונתן ובאו"ח בפתיחה דרבי ס"ל כרבי יאשי' ובנחלי מים דרוש י"א דב"ה ס"ל כר' יאשי' וחכמים דס"ל דא"צ לכרוך ס"ל כר' יונתן מ"ש אונאה בב"מ דנ"ז ס"ל לר' כהנא אין אונאה לפרוטה ולוי ס"ל יש אונאה לפרוטה ובבאר יעקב יו"ד ד"ע ובחי' ר"ע איגר ב"מ פא"ל דרבא ס"ל כלוי דיש אונאה לפרוטה ובשושנת יעקב סי' רכ"ז דמ"ד דס"ל אי עביד ל"מ ס"ל יש אונאה לפרוטה ועיין אות כ' ובמלוא הרועים שמה ובבאר יעקב שם אפי' למ"ד יש אונאה לפרוטה מ"מ בפחות מפרוטה ל"ה אונאה ול"ה כגזל דאסור עכ"פ מטעם ח"ש ובדף ע"א כ' להיפוך כמו דגזל אסור ח"ש ה"ה באונאה אסור ח"ש ועיין אות ג':

הרועים - אוכל נפש

אוכל נפש. ביו"ט ברש"י ביצה פ' א"צ דלא הותר אוכל נפש ביו"ט כ"א במלאכות שא"א לעשות מעיו"ט אבל כל שאפשר לעשותן בעיו"ט אסור לעשותן ביו"ט והתו' פליגי ובתשע שי' למוהר"ן ראזניס דלמ"ד טומאה דחוי אמרי' כשי' רש"י ולמ"ד טומאה הותרה ס"ל אפי' במלאכות שאפשר לעשותן מעיו"ט שרי ביו"ט כשי' התו':

הרועים - אומן

אומן. במעין החכמה ב"מ פ' הזהב דר' יוחנן ס"ל אומן קונה בשבח כלי אומר תותר פלוגתא דאביי ורבא מכות ד"ו דאביי ס"ל אומר מותר אנוס כו' ובנדרי זרוזין בכינוי נדרים בפתיחה דעולא ס"ל כאביי דאומר מותר אנוס היא ועיין באות ה' דפליגי ר' יוסי בר' יהודא ורבנן בפלוגתא דאביי ורבא ע"ש:

הרועים - אוכל

אוכל. אי מקבל טומאה בכל שהו שי' רש"י בפסחים דמקבל טומאה בפחות מכביצה ורק לטמא אחרים צריך שיעור ושוב כ' דאף לקבל טומאה צריך כביצה ע"ש ובפני יהושע כ' דר' עקיבא דס"ל שני עושה שלישי בחולין ע"כ ס"ל דמקבל טומאה אף פחות מביצה ובראש יוסף חולין דפ"ב דר' שמעון ס"ל דאף לקבל טומאה צריך כביצה אבל רבנן דס"ל דדבר שאסור בהנאה מקבל טומאה ס"ל דמקבל טומאה בכל שהו ובס' אמרי בינה להגאון מוהר"ם א"ש דרבינא משמי' דרבא דס"ל בפסחים י"ד מקרא מלא הכ' מדבר כו' ואפי' בקדשים אין אוכל מטמא אוכל ע"כ דלרבינא צריך כביצה לקבל טומאה ובשו"ת תורת חסד סי' ויו דר' מאיר ס"ל דפחות מכביצה אין מקבל טומאה כיון דס"ל דאין שני עושה שלישי בחולין עפ"ד הפנ"י בפסחי' ל"ג הנ"ל:

הרועים - אותו ואת בנו

אותו ואת בנו. במנחת עני בכורות דל"ז הוכיח דר' מאיר ור' אחא בר יעקב ס"ל כחנניא ברי"ש או"ב דאו"ב נוהג אף בזכרים ע"ש אחשבי' בי' סי' רש"י בביצה דכ"ז ובפסחים דמ"ו בחלה שנטמאת שאסורה להשליך גם לכלבים כיון דהתורה אחשבי' לביעור קדשים שהיא מלאכה אפי' להשליך לכלבים הוי מלאכה מטעם אחשבי' ובנוב"י מהדו"ק סי' ט"ו דתלי' בפלוגתא דתנאי ור"ש ור' עקיבא ל"ל סברת אחשבי' ודוקא בקדשים שייך אחשבי' שמצות קדשים טמאים מצד עצמם משא"כ בחמץ היא רק מצד הבעלים ע"ש והפנ"י בשבת פ"ב דרבא ל"ל ס' אחשבי' ור' לוי ס"ל אחשבי' ע' בשו"ת תורת חסד סי' נ"ט אחשבו' שי' הרמב"ם באוכל ג"ה של נבילה דחייב שתים אע"ג דפסק אב"ג בנו"ט וכ' השעה"מ המ"א ובפלתי סימן ס"ה דכיון דרחמנא אחשבי' לגבי ג"ה שיהי' אוכל לעבור עליו חשיב נמי אוכל לעבור משום נבילה ודוגמא לדבר שי' רש"י ביצה הנ"ל ולפמש"ל בשם הנוב"י דר"ע ור"ש ל"ל ס' אחשבי' א"כ גם הכא ליל אחשבי' ועפ"ז א"ש בפסחים דכ"ב דקאמר מאן תנא אב"ג בנו"ט ר"ש ה"נ דאסור בהנאה ותמהו

על הרמב"ם דפסק אב"ג בנו"ט ופסק דג"ה מותר בהנאה ונ"ל דהפלתי בסי' ס"ה הק' אפי' דאב"ג בנו"ט מ"מ כיון דפסק הרמב"ם באוכל גה"נ של נבילה דחייב שתים א"כ שפיר הוי בכלל נבילה ולהנ"ל א"ש דהטעם משום אחשבי' אבל ר"ש ל"ל אחשבי' שפיר ל"ה בכלל נבילה והרמב"ם דפסק דאמרינן אחשבי' שפיר הוי בכלל נבילה ובברכת אברהם ריש פסחים דהא דאמרינן מיגו דהוי אכילה לגבי גיד הו"ל אכילה משום נבילה תלי' בפלוגתא דתנאי למ"ד דאמרינן איסור כולל אמרינן מיגו משא"כ למ"ד דל"ל כולל ל"א מיגו ול"א דחייב משום נבילה ע"ש ובאמת נ"ל להעיר א"נ דג"ה אסור בהנאה ל"ש ס' אחשבי' לד' התו' פסחים כ"ב דהקשו דתקשי לחזקי' מר"ש דס"ל דג"ה אסור בהנאה ותירצו כיון דאין בגידין בנו"ט סברא הוא דכי אסור בהנאה נמי אסור דל"ש בי' אכילה וכ' בברוך טעם בשער הכולל דה"ט דהתורה אסרה הגיד משום הנאות מעיו וכיון דאסור בהנאה גם הנאות מעיו אסור ע"ש ולפי"ז כיון דהאיסור בגיד רק משום הנאות מעיו וכל האיסורין החיוב רק בהנאות גרונו ומשום הנאות מעיו לא אסור כלל כמש"ל א"כ איך תאמר מגו דהוי אכילה לגבי גיד חשיב נמי אכילה לגבי נבילה הא האיסור בגיד רק בהנחות מעיו וזה ל"ש בנבילה דמותר בהנאה ובשעה שבא חיוב גיד חלף ועבר כבר איסור נבילה דל"ה רק בגרונו ודו"ק ועיין באות ג' גיד שהארכתי עוד בענינים אלו:

הרועים - אחריות

אחריות. ט"ס בש"ך חו"מ סי' ל"ט סקי"ד דיש רוצים לומר דדוקא טעות סופר ולא מוכר והש"ך כ' דאפי' ידעינן דלא התנה המוכר או הלוה ג"כ אמרינן אחריות ט"ס ובב"ש אחרון כ' דתלי' בפלוגתא אי ש"ד אמרינן כשי' הש"ך אבל אם שיעבודא לאו דאורי' אי ידעינן שלא התנה בפי' אין גובה מהמשועבדים אחריות בשער המשפט סי' ל"ט במחייב א"ע בדבר שאינו חייב אי אמרינן ב' אחריות ט"ס תלי' בזה דאם ש"ד גם במחייב א"ע בדבר שאינו חייב אמרינן אחריות ט"ס ואם של"ד בהחייב א"ע בדבר שאינו חייב ל"א אחריות ט"ס:

הרועים - אחות חלוצה

אחות חלוצה. באוהל דוד יבמות הוכיח דב"ש ס"ל כר"ע יבמות מ"ד דאחות חלוצה מדאורי' כאחות גרושה:

הרועים - איסור

איסור. פליגי ר"י ור"ל בחולין ק"ג דר' יוחנן ס"ל דהחיוב באיסורים היא על הנאות גרונו לבד ולא הנאות מעיו ור"ל ס"ל דהחיוב בהנאות מעיו ובלב ארי' חולין דק"ב כ' דרבה בר ר"ה ס"ל כר"ל ור' אלעזר בר"ש ס"ל דהחיוב על הנאת גרונו כר' יוחנן ורבי ס"ל דחיוב על הנאות מעיו כר"ל ובמנחת עני חולין ד"צ דר' חסדא ס"ל כר"ל דהחיוב על הנאות מעיו ולא על הנאות גרונו ורב ס"ל נמי כר"ל והמפו' כ' דפלוגתא אי ח"ש אסור מה"ת תלי' בפלוגתא זו דלמ"ד דהחיוב על הנאת גרון שייך חזי לאצטרופי משא"כ לר"ל דס"ל דהחיוב בהנאות מעיו לכך ס"ל ח"ש מותר מה"ת ועיין באות ח' פלוגתת אמוראים אי ח"ש אסור מה"ת ובחוסן ישועות חולין ק"ב דלר"י דס"ל דהחיוב בהנאות גרון ס"ל דכל חלב אתי לרבות ק"ש ור"ל דס"ל דאכילה במעיו בעינן ס"ל דכל חלב אתי היכא דנהנה גרונו בכזית אף דמלקות ליכא איסורא דאורייתא מיהא הוי אבל ח"ש ל"ה איסור כלל ע"ש:

הרועים - איסורא מממונא לא ילפינן

איסורא מממונא לא ילפינן. בשו"ת תורת נתנאל להגאון קרבן נתנאל דתלי' בפלוגתא דלמ"ד סימנים דאורי ס"ל ילפינן ממונא מאיסורא ולמ"ד סימנים דרבנן ס"ל דלא ילפינן ממונא מאיסורא ובבאר יעקב או"ח דל"ט דלרב דס"ל הולכין בממון אחר רוב ס"ל איסורא מממונא לא ילפינן אבל לדידן דקיי"ל כשמואל דאין הולכין בממון אחר הרוב ילפינן איסורא מממונא מכח כ"ש ועיין מ"ש בסמוך בענין אהב"מ אחר רוב:

הרועים - איסור הנאה

איסור הנאה. פלוגתא דחזקי' ור' אבהו אי כ"מ שנאמר ל"י אי אסור בהנאה ובאו"ח קדושין פ"ב דר"ל ס"ל כר"א דל"י איסור הנאה משמע ובירושלמי פ"ב דפסחים ס"ל לר' יונתן כחזקי' ור' יאשי' ס"ל כר"א ובאו"ח פסחים ד"ה דאביי ס"ל כחזקי' ע"ש:

הרועים - איסור הנאה

איסור הנאה. שי' הפוסקים דאיסורי הנאה אין להם בעלי' והו"ל הפקר ובנדרי זרוזין ח"ב בחיי עולם דתלי' בפלוגתא דר' הושעי' ורבא בנדרים דפ"ה דר' הושעי' ס"ל דאיסור הנאה י"ל בעלים ול"ה הפקר ורבא ס"ל דאיסור הנאה הוי הפקר ואין לו בעלים ור' יוחנן ס"ל דאיסה"נ יש לו בעלי' כר"א ע"ש:

הרועים - איסורין מבטלין זה את זה

איסורין מבטלין זא"ז. פלוגתא דר אשי ור"ל בזבחים דע"ט ובס' שיורי מנחה לבעל מנחת על דרב ולוי פליגי ג"כ דרב ס"ל כר"ל דאיסורין מבטלין זא"ז ולון ס"ל כר"א דאיסורין אין מבטלין זא"ז ובס' אמרי בינה להגאול מוהר"ם א"ש בפסחים דר' הונא בר חינגא וכן שמואל ס' איסורין אין מבטלין זא"ז ועיין בלב ארי' חולין ד"ט שכ' ג"כ כנ"ל:

הרועים - איסור הנאה שנתערב

איסור הנאה שנתערב. דקיי"ל דמוכר לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו כ' בעטרת חכמים בר"ה דלר' יהוד' דס"ל דבר שאין מתכוין אסור וס"ל דלא תחנם קאי לאסור מתנות חנם לעכו"ם בע"ז ד"כ לדידיה א"א להתיר למכור לעכו"ם חוץ מדמי איסור דהא העכו"ם נהנה מאיסור ואיכ' לאו דלא תחנם דעובר הישראל אע"ג שאין מתכוין ואע"ג די"ל דהו"ל לא אפשר ולא מכוין בכ"ז לר' ירמי' בשבת כ"ט ס"ל דאסור לר' יהוד' לא אפשר ולא מכוין:

הרועים - איסור הנאה

איסור הנאה. ברמב"ם במנין המצות קפ"ז דאיסור הנאה אין ראוי למנותו למצוה בפ"ע מפני שהוא ואכילה ענין אחד כי אכילה מין ממיני הנאה ודמיון מדמיוני הנאה והכוונה שהוא לא יהנה לא באכילה ולא בזולתו והוא אמרם כ"מ שנאמר ל"י כו' אבל בב"ח דאסור אף שלכדה"נ אף דאינו נהנה א"כ אין הנאה בכלל איסור אכילה ובב"ט פ"א דין עדל"ת דלר"ש דס"ל כ"ש למכות ואסור בכל האיסורים שלכדה"נ לא ס"ל ס' הרמב"ם הנ"ל (ועיין באות ש' דגם ר' מאיר ס"ל דלוקין אשלכ"א) ולדידן דפסקינן כר"א כל איסורי מאכל שהם מאיסורי הנאה אמרינן דגם אכילה הוא משום הנאת אכילה ואותם שאינם אסורים בהנאה אמרינן שלא אסרה תורה רק הנאת אכילה אבל עכ"פ האיסור רק משום הנאתה ולכך שלכ"א מותר ע"ש ועפ"ז נ"ל דיש לעורר כיון דכל איסור הם משום הנאה א"כ במקום מצוה כגון מצה של טבל וכדומה נימא מצוה לאו להנות נתנו לשי' הרשב"א דאף הנאות הגוף בהדי המצוה אמרינן לאו להנות נתנו:

ובאמת הקשיתי עוד דהמפו' הק' לענין מצה של איסור נימא דהו"ל הנאה הבאה לאדם בע"כ כיון דמוכרח הוא לקיים המצוה עיין בעמק ברכה ברכות ועיין בקרן אורה זבחים דבדבר מצוה מותר אף בפ"ר א"כ ק' דהו"ל דשא"מ ואף דהוי פ"ר אך י"ל דהרי באכילה ל"ש דשא"מ דקי"ל המתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה ועיין בבעה"מ וברמב"ן בסוגיא דריחא מלתא ע"ש:

ובאמת הקשיתי עוד דהמפו' הק' לענין מצה של איסור נימא דהו"ל הנאה הבאה לאדם בע"כ כיון דמוכרח הוא לקיים המצוה עיין בעמק ברכה ברכות ועיין בקרן אורה זבחים דבדבר מצוה מותר אף בפ"ר א"כ ק' דהו"ל דשא"מ ואף דהוי פ"ר אך י"ל דהרי באכילה ל"ש דשא"מ דקי"ל המתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה ועיין בבעה"מ וברמב"ן בסוגיא דריחא מלתא ע"ש. אך לפי"ז דנימא מצוה לה"נ ול"ה הנאה ול"ש שכן נהנה א"כ ק' דהוי הנאה הבאה אדם בע"כ ובפרט דהוי דבר שא"מ רק לקיום המצוה. עפי"ז יש לתמוה ג"כ על האור חדש בקדושין שתי' דבמצה איסור א"א לאכול שלכ"א דל"ה איסור והמצוה יוצא דאמרינן מיגו דהוי אכילה לגבי המצוה חשיב ג"כ אכילה לענין האיסור יקשה נימא מצוה ללה"נ ול"ל דהוי הנאת הגוף ש דהרי הו"ל שלכ"א ול"ה שום הנאה כלל ואיך שייך דיהי' כילה לגבי האיסור וצ"ע ובקו' הנ"ל דנימא מצוה ללה"נ י"ל שי' השעה"מ בה' לולב דהיכא דנהנה אפי' אחר קיום המצוה ל"ש מצוה ללה"נ א"כ י"ל דגם לאחר קיום המצוה הרי נהנה מהאיסור שנתמלא כריסו והוא שבע. אך א"נ כמ"ש המל"מ דלר' יוחנן החיוב רק על הנאות גרונו והנאות מעיו אין אסור כלל עדיין ק' ולהנ"ל יש לחדש בחצי שיעור דהעלה הפנ"י בביצה ד"ז דהאיסור רק משום הנאות גרונו ממילא י"ל בי' ללה"נ כיון דל"ה הנאות מעיו ואין נהנה אחר קיום המצוה והיינו א"נ כמ"ש המפו' דגם בח"ש מקיים קצת מצוה והיינו א"נ כאידך דעה דגם הנאות מעיו אסור לר' יוחנן בכזית עיין בברוך טעם ובעטרת חכמים שהרבה לדבר בדברים אלו וצ"ע בכל הנ"ל:

הרועים - איסור מטומאה לא ילפינן

איסור מטומאה לא ילפינן. ביבמות ק"ג ופירש"י איסור מטומאה ל"ג שה' טומאה חידוש הוא ובקה"י אות כ' כ' דבפ' כל הכלים קכ"ג מבואר דאביי ורבא ס"ל דילפינן איסור מטומאה ע"ש ועיין שו"ת שער אפרים סי' א':

הרועים - איסורין בעבודה זרה

איסורין בע"ז. דס"ו ס"ל לר"מ דכל איסורין מצטרפין זל"ז משום לא תאכל כל תועבה ובמנחת עני תמורה דר' שמעון ס"ל ג"כ כר"מ ובשערי דעה לבעל שמן רוקח ביו"ד סי' פ"ז דתנא דבי ר' ישמעאל ס"ל דכל איסורין מצטרפין כר"מ ע"ש איסור הנאה אי מותר להאכיל לכלבים של הפקר בירושלמי פ"ב דפסחים פליגי בה אמוראי ובשלום ירושלים

כ' דתליא בפלוגתא דחזקי' ור"א בחמץ ושור הנסקל דכתיב לא יאכל בצירי דלר"א לכך כתיב בצירי לאסור אף לכלבים של הפקר ולחזקי' מותר ע"ש:

הרועים - איסור

איסור. הפוסקים מחולקים בכל איסורי אכילה אי הם איסורא גברא או איסורא חפצא ובשו"ת בית יצחק כ' דתליא בפלוגתא דר' יהודא ורבנן אי מין במינו בטל דלר"י דס"ל מב"מ לא בטל ס"ל דכל האיסורים הם איסורא גברא לכך הו"ל מב"מ דזה הוי היתר ג"כ רק על גברא רביע איסורא ולא אחפצא ורבנן ס"ל דהו"ל איסורא חפצא לכך הו"ל מבשא"מ דזה איסור וזה היתר ע"ש והמפו' כ' דבאיסור הנאה לכ"ע הו"ל איסור חפצא ובאיסור התלוי בזמן לכ"ע ל"ה רק איסור גברא ע"כ איסור הנאה בצל"ח פסחים דמ"ו אע"ג דאאחע"א מ"מ הנאה לכ"ע ל ובס' נחלת עזריאל חולין דפ"ע ע"ב דזה. רק למ"ד דאמרינן איסור כולל אבל מאן דל"ל כולל ס"ל מיגו דלא חל האכילה ה"ה דגם איסור הנאה לא חל עיי"ש מלתא בטעמא אין ישיבה, בעזרה אלא למלכי ב"ד בלבד בארעא דרבנן הביא שי' התו' דל"ה מה"ת רק מדרבנן אולם ברש"י יומא דכ"ה כ' דהוא מה"ת מקרא ובמל"מ פ"ז מבית הבחירה דרש"י סנהדרין דק"א כ' דהוא הללמ"ס ובמנחת אהרן פ"ב דסנהדרין כ' דלר' נחמן אמר רב דס"ל דיושב מטעם זרות פסול ס"ל דהוא מה"ת וילפינן מקרא דלעמוד אולם הברייתא דס"ל יושב מטעם גזה"כ ס"ל דהוא הללמ"ס ור' משרשי' ס"ל ג"כ דהוא הללמ"ס וכ' עוד די"ל דהברייתא ס"ל דל"ה רק איסור דרבנן אבל ר"נ אמר רב ס"ל ע"כ דהוא מה"ת ובירושלמי פסחים וביומא פלוגתא דאמוראי דאפילו למלכי ב"ד אין ישיבה בעזרה:

ובספר דרך אני' הביא מהילקוט דלכ"ג הוי ישיבה בעזרה וכ' דר' חסדא והש"ס דילן פליגי אירושלמי דלדידן למלכות ב"ד מותר ישיבה ולהירושלמי מב"ד אין רשאי לישב ולהש"ס דילן ולר"ח אסור ישיבה בעזרה לכ"ג ולהילקוט והירושלמי מותר ישיבה לכ"ג בעזרה והעלה דאיסור ישיבה בעזרה היא מקרא אך ההיתר למלכות ב"ד ישיבה הוא מהללמ"ס: אין היקש למחצה:

ובספר דרך אני' הביא מהילקוט דלכ"ג הוי ישיבה בעזרה וכ' דר' חסדא והש"ס דילן פליגי אירושלמי דלדידן למלכות ב"ד מותר ישיבה ולהירושלמי מב"ד אין רשאי לישב ולהש"ס דילן ולר"ח אסור ישיבה בעזרה לכ"ג ולהילקוט והירושלמי מותר ישיבה לכ"ג בעזרה והעלה דאיסור ישיבה בעזרה היא מקרא אך ההיתר למלכות ב"ד ישיבה הוא מהללמ"ס. הב"י או"ח סי' תרפ"ט כ' אע"ג דילפינן עבד לה לה מאשה ונימא אין היקש

למחצה דיתחייב עבד ג"כ במגלה מ"מ הואיל דאיתא סברא דעיקר הנס נעשה על ידן דשייך באשה ל"כ בעבדי' ל"ש אין היקש למחצה ובס' נחלת עזריאל חולין דבמס' ר"ה דכ"ו מוכח דר' לוי דפליג אר' יהודא לא ס"ל ס' הבית יוסף הזה רק דלגמרי אין היקש למחצה אף דס' דאחד ל"ש בחבירו וכן ר' יעקב בב"ק דמ"ה דפליג אדרבנן דכתבו התוס' דס"ל דל"ש אין היקש למחצה דסברא הוא דלענין זה לא אתקיש משמע דלרבנן אמרינן לעולם אין היקש למחצה דלא כס' הב"י וכן מצאתי באוהל דוד להגאון ר' דוד דייטש ז"ל דס' הב"י תליא בפלוגתא דר' יעקב ורבנן פ"ש בפסחים ובמס' יומא כ' דר' שמעון ס"ל כר' יעקב דהיכא דיש ס' לחלק ל"א אין היקש למחצה ועיין ש"מ ב"מ דקי"ד:

הרועים - אין גז"ש למחצה

אין גז"ש למחצה. בס' הכריתות כ' דיש מ"ד דס"ל יש גז"ש למחצה ובנוב"י מהדו"ת סי' קצ"ה יו"ד דאביי ס"ל יש גז"ש למחצה ור' פפא ס"ל דר' עקיבא סובר יש גז"ש למחצה ובנודע בשערים כ' דר' יוסי בר' יהודא ס"ל יש גז"ש למחצה ובס' תורת חסד לשמן רוקח כ' דר' שמעון הוא המ"ד דס"ל יש גז"ש למחצה:

הרועים - אין דנין ק"ו מהלכה

אין דנין ק"ו מהלכה. בבאר יעקב סימן ס"א ביו"ד הגם דר' אליעזר ור' יהושע ס"ל אין דנין ק"ו מהלכה אבל ר' עקיבא ס"ל דנין ק"ו מהלכה ור' אליעזר בן עזרי' ס"ל דאין דנין ק"ו מהלכה ומ"ד בכריתות דבעי חתיכה א' מב' חתיכות ס"ל כמ"ד דדנין ק"ו מהלכה ובבאורי הגר"א ז"ל בפי' משניות מס' ידים פ"ג דר' יהושע ור"ע ס"ל דדנין ק"ו מהלכה ובמהר"ם ברבי ח"ב מס' יומא דבן עזאי סובר דנין ק"ו מהלכה אליבא דר' חסדא ע"ש:

הרועים - אין דנין אפשר מאי אפשר

אין דנין אפשר משא"א. בעטרת חכמים חולין די"א דר' הונא ברי' דר' יהושע בקדושין כ"ג ס"ל דדנין אפשר משא"א ובמנחות פ"ב דר' נתן ס"ל דנין אפשר משא"א ובמי נדה דס"ז בגמ' דר' חסדא ס"ל אין דנין אפשר משא"א ור' הונא ס"ל כר' יוחנן דדנין אפשר משא"א ור' יימר ס"ל אין דנין אפשר משא"א ור' עקיבא ור' שמעון ורבי ור"א בר"ש ס"ל אין דנין אפשר משא"א ועיין בעטרת חכמים סי' ד' והריטב"א מכות ד"ה דאביי ס"ל דל"א אין דנין אפשר משא"א אלא במה מצינו אבל בגז"ש ילפינן ורבא ס"ל אפי' בגז"ש אין למידין משא"א ור' יוחנן ס"ל כאביי ובנדה ל"ז ע"ב פליגי אמוראי ר' אחדבוי בר אמי ור"ש

ור"פ אי בהיקש אין דנין אפשר משא"א וא"ת דר"י ס"ל כרבא מ"מ בהיקש ס"ל כר"פ וכר"ש דדנין לכ"ע ע"ש ובגאון צבי ב"מ נ"ח דר' זוטרא ס"ל כמ"ד דנין אפשר משא"א:

הרועים - אין מביאין קדשים לבית הפסול

אין מביאין קדשים לבית הפסול. בנדה ד"ע פלוגתא דר"ש ורבנן דר"ש ס"ל מביאין קדשים לבה"פ ובדרוש רח"כ ראפיפורט סי' י"ט דפליגי בזה בירושלמי פ"ק דמגילה דח"א דלא הקריבו שלמים במדבר והקרא ויזבחו זבחים שלמים לאו שלמים ממש ס"ל אין מביאין קדשים לבה"פ ותנא דס"ל שלמים ממש ס"ל כר"ש דמביאין קדשים לבה"פ:

הרועים - אין עונשין מן הדין

אין עונשין מה"ד. י"ב ב' טעמים א' ס' המהרש"א דלמא כיון דחמיר לא סגי ליה במלקות והב' ס' כללי הש"ס דק"ו אדם דן מעצמו ודלמא יש פרכא ולאו אדעתי' ובאור חדש פסחים דאביי ורבא פליגי בזה דאביי ס"ל כטעם המהרש"א ורבא ס"ל כטעם הכללי ש"ס ובברית אברהם עה"ת דחה דבריו וכתב להיפוך דרבא ס"ל כטעם המהרש"א ואביי ס"ל כטעם הכללי ש"ס והנ"מ בין הטעמים כ' בקובץ להרמב"ם פ"ב ממ"א דנ"מ ד' ה"מ פט"ו ממ"א דהיכא דיש פשה בלא הק"ו שפיר עונשין מה"ד ולטעם המהרש"א ליתא לדבריו ואדרבה כיון דחמיר יותר די"ל עשה בודאי י"ל שלא נתכפר לו במלקות משא"כ לס' השני' דלמא יש פרכא אבל היכא ד"ש עשה בלא הק"ו עונשין מה"ד ול"ח דלמא יש פרכא והתוס' ב"ק ד"ב ע"א ובדף ד' ע"ב דבממון יש פלוגתא דתנאי אי אמרינן בממון עונשין מה"ד ופליגי בזה דהמ"ד דס"ל בממון עונשין מה"ד ס"ל כטעם המהרש"א ולפיכך בממון כיון דחייב לשלם עפ"י הק"ו אמאי לא ישלם והמ"ד דגם בממון אין עמה"ד ס"ל כטעם הב' דלמא יש פרכא וגם בממון אעמה"ד ובס' מרגניתא טבא לס' המצות דס' הה"מ היא רק לאביי דס"ל בגילוי מלתא עונשין מה"ד י"ל היכא דיש עשה בלא הק"ו שוב הוי גילוי מלתא ושפיר עונשין מה"ד אבל לרבא דס"ל דגם בגילוי מלתא אין עמה"ד וכן לר' אשי עיין באות ג' לדדהו אף כשיש עשה בלא הק"ו אפ"ה אין עונשין מה"ד ובאוהל דוד פסחים דהיכא דיש לאו שבכללות בלא הק"ו שוב אמרינן עונשין מה"ד אע"ג דאין לוקין אלאו שבכללות ותלי' ג"כ בטעמים הנ"ל ובתיבת גמא להפמ"ג פ' מקץ דנ"מ בין ב' הטעמים בבן נח דלהטעם דלמא יש פרכא גם בב"נ אין עונשין מה"ד אבל להטעם דלא נתכפר בב"נ ל"ש זאת ובאוהל דוד בע"ז דר' יהודא ור' עקיבא דס"ל אב"ח אלא שריפה ס"ל דאף דאיכא לאו הבא מכלל עשה בלא הק"ו אפ"ה אמרינן אעמה"ד

ובמנחת אהרן כ' עפ"ד הסמ"ג בטעם שאם העביר כל זרעו למולך דפטור כיון דחמיר לא סגי לי' בכפרה ומוכח טעם המהרש"א אבל לר' שמעון ור' אלעזר בר"ש דמולך לאו ע"ז ובכל זרעו דפטור דל"ה בכה"ג חק המולך לא מוכח ס' מהרש"א לכך ס"ל עונשין מה"ד ובנוב"י מהדו"ת חו"מ סי' ס' דלרבא ס"ל לרשב"י עונשין מה"ד ולאביי אין הכרח ויוכל לסבור אעמה"ד ובטעם המלך ה' חופה דר' הונא דס"ל חופה קונה ס"ל עונשין מה"ד ובמה מצינו אם עונשין מה"ד כ' בטעה"מ ה' שחיטה דתלי' בב' טעמים הנ"ל דלטעם מהרש"א במה מצינו שפיר עונשין מה"ד אבל לס' כללי הש"ס גם במה מצינו אעמה"ד ותלי' בפלוגתא דתנאי ואמוראי הנ"ל ובשעה"מ פ"א ממ"א דל"כ הה"מ רק היכא דיש לאו הבא מכלל עשה בלא הק"ו הוא דעונשין מה"ד אבל בעשה גרידא אין עמה"ד והמל"מ סובר גם בע' גרידא בלא הק"ו אמרינן עונשין מה"ד ובשם המוצל מאש כ' של"א הה"מ רק דבעשה מזהירין מה"ד אבל אין עונשין מה"ד אע"ג דיש עשה והנה הה"מ פ"כ מה' שבת הי"ד דאף לאיסור עשה אין מזהירין מה"ד לכך צריך קרא איסור עשה בשביתות עבד ולא ילפינן מק"ו מגר תושב ובשו"ת זכרון יצחק לבן הגאון משנת חכמים דתלי' כפלוגתא דר"י ור"ש דר' יהודא ס"ל אף עשה אין מזהירין מה"ד אבל ר' שמעון ס"ל דלאיסור עשה בעלמא ולא למלקות מזהירין מה"ד ע"ש: והריטב"א במכות די"ד כ' דלקרבן עונשין מה"ד ובקובץ הנ"ל כ' דתליא בפלוגתא א"נ חולין שנב"ע דאורי' גם לקרבן אעמה"ד ולמ"ד חשנב"ע ל"ד בקרבן עונשין מה"ד ובזרעו של אברהם סנהדרין דס"ד דאי בקרבן עונשין מה"ד תלי' ג"כ בב' טעמים הנ"ל דלהטעם משום דלא תסגי לי' בכפרה ל"ש בקרבן דלא מצינו עונש בשוגג יותר מן קרבן לכך בקרבן עונשין מה"ד אבל להטעם דלמא יש פרכא גם בקרבן אעמה"ד ת"ש: אין שליחות לקטן:

והריטב"א במכות די"ד כ' דלקרבן עונשין מה"ד ובקובץ הנ"ל כ' דתליא בפלוגתא א"נ חולין שנב"ע דאורי' גם לקרבן אעמה"ד ולמ"ד חשנב"ע ל"ד בקרבן עונשין מה"ד ובזרעו של אברהם סנהדרין דס"ד דאי בקרבן עונשין מה"ד תלי' ג"כ בב' טעמים הנ"ל דלהטעם משום דלא תסגי לי' בכפרה ל"ש בקרבן דלא מצינו עונש בשוגג יותר מן קרבן לכך בקרבן עונשין מה"ד אבל להטעם דלמא יש פרכא גם בקרבן אעמה"ד ת"ש. התו' כתובות די"ב דבזכי' גמורה יש דין שליחות לקטן מדאורי' ובדורש לציון דרוש זיין דתלי' בפלוגתא ביבמות ד"ס דלר' שמעון דס"ל גיורת פחותה מג' שנים כשרה לכהונה מוכח דס"ל דבדבר שיש זכות גמור יש שליחות לקטן מה"ת אבל רבנן דס"ל דכהן אסור בגיורת ס"ל דאין שליחות לקטן אפי' בזכי' גמורה ע"ש ובבית מאיר א"ע סי' ויו כמו דלחומרא יש שליחות

לנכרי ה"ה דיש שליחות לקטן לחומרא ועיין בסמוך בענין אשל"נ דרבינא ס"ל דאין שליחות לנכרי אף לחומרא ממילא ה"ה לקטן:

הרועים - אין שליחות לעכו"ם

אין שליחות לעכו"ם. המחנה אפרים העלה אע"ג דאשל"ח לעכו"ם אבל בפועל יש שליחות לעכו"ם ובשו"ת יהודה יעלה כתב דזה רק לד' נחמן בב"מ דמשני שאני פועל כיד בעה"ב אבל רבא ס"ל דגם פועל לאו ידו כבעה"ב ואין לו שליחות אף בפועל:

הרועים - אין שליחות לעכו"ם

אין שליחות לעכו"ם. שי' המ"ב אע"ג דאין שליחות לעכו"ם מ"מ מנכרי לנכרי יש שליחות ובשו"ת חסד לאברהם סי' ד' באהע"ז כ' דלרבנן דילפי שליחות מקרא דאתם גם אתם ס"ל דמנכרי לנכרי יש שליחות משא"כ לר' שמעון דס"ל דאש"ל לגוי דבעינן דומי' דתרומה כמ"ש התוס' גיטין כ"ג לדידי' אף מנכרי לנכרי אין שליחות ובארעא דרבנן כ' דפליגי בש"ס וירושלמי בזה דהש"ס דילן ס"ל דעכו"ם לעכו"ם יש שליחות והירושלמי ס"ל דאין שליחות אף עכו"ם לעכו"ם ובס' קנין עולם להגאון מהרש"ק כיון דילפינן שליחות משה לבית אבות או מושחטו כו' והרי קודם מ"ת הי' להם דין ב"נ ומוכח דב"נ לב"נ יש שליחות ותלי' בפלוגתא הנ"ל באות אבות אי קודם מ"ת הי' להם דין ישראל או דין ב"נ ובמקנה רפ"ב דקדושין דהיכא די"ל שותפות בגוי' או בקדשים דרוב מעשיהן ע"י שליחות מהני שליחות אף בעכו"ם ובשו"ת חת"ס או"ח סי' ק"ו דא"נ מנכרי לנכרי יש שליחות ה"נ יש שליחות מנכרי למימר וממומר לנכרי ובגר שמל ולא טבל אע"ג דעדיין נכרי מ"מ יש לו דין שליחות ובחי' הגאון רע"א כתובות די"א כמו דקיי"ל אשלד"ע דבשותפין שגנבו ישלד"ע ה"נ היכא דהישראל נעשה שליח להנכרי ולישראל בדבר אחד כמו דמהני השליחות לגבי ישראל ה"נ הוי שליח הגוי ולכך מקבלין קרבנות מעכו"ם כיון דהכהן נעשה שלוחא דרחמנא וכן להבדיל נעשה שליח הגוי ובספר החיים סי' תפ"ט היכא דבע"כ מותיב בה יש שליחות לעכו"ם ובמשנת חכמים בקונט' חוט המשולש אף דקיי"ל יש שליחות לנכרי לחומרא מ"מ רבינא ס"ל דאין שליחות לגוי אף לחומרא:

הרועים - אין שליחות לעכו"ם

אין שליחות לעכו"ם. ברי"ט אלגאזי בכורות רוצה לומר דבמלתא דאיתא בדנפשי' אי יש שליחות לגוי תלי' בפלוגתא דר' שמעון ורבנן דלרבנן אין שליחות לעכו"ם לעולם אפי' בדאיתא בדנפשי' ולר"ש דס"ל תרומת נכרי אינו תרומה ס"ל דאפי' דאין שליחות לנכרי מ"מ כיון דילפינן מתרומה דליתא בדנפשי' אבל בדאיתא בדנפשי' י"ל שליחות ע"ש שהעלה לכאן ולכאן:

הרועים - אין שליח לדבר עבירה

אין שליח לדבר עבירה. בקצה"ח סי' ק"ה היכא דל"ה עבירה למשלח ל"א אשלד"ע וביד יוסף ב"מ ד"י דזה רק למ"ד היכא דהשליח ל"ה ב"ח אמרינן ישלד"ע ה"ה היכא דהמשלח ל"ה ב"ח אמרינן ישלד"ע משא"כ למ"ד דאף היכא שהשליח ל"ה ב"ח אפ"ה אשל"ע ה"ה היכא דהמשלח ל"ה ב"ח אפ"ה אשל"ע:

הרועים - אין שליח לדבר עבירה

אשל"ע. בנוב"י מהדו"ק סי' ע"ה דאי בשוגג ישל"ע תלי' בזה דלמ"ד ב"כ הבכ"א אין מלמדין לדידי' הא דאשלד"ע רק מס' דד' הרב שפיר אומרים בשוגג ישלד"ע אבל למ"ד ב"כ הבכ"א מלמדין וילפי' דאשל"ע משחוטי חוץ אף בשוגג אשלד"ע ובש"ך חו"מ סי' שמ"ח דלרבינא דס"ל היכא דהשליח ל"ה ב"ח אמרי' ישלד"ע היה בשוגג ישלד"ע משא"כ לר' סמא אף בשוגג אשלד"ע ובנוב"י סי' הנ"ל דרבא ס"ל כר' סמא:

הרועים - אין שליח לדבר עבירה

אשלד"ע. המל"מ פ"ב מרוצח נסתפק אי באיסור דרבנן אשלד"ע ע"ש ובס' עמק ברכה ברכות ט' דתלי' בזה דא"נ דאשלד"ע מגזה"כ דמעילה וטביח' ב"כ הבכ"א ואין מלמדין אמרי' דרק באיסור דאורי' אשלד"ע אבל בדרבנן ישלד"ע אבל אי אשלד"ע מצד ד' הרב ודה"ת ד' מי שומעין ה"ה באיסור דרבנן אשל"ע ועמש"ל ד' הנוב"י בזה ועמ"ש בסמוך הרבה מזה אש לד"ע בעמק ברכה הנ"ל העלה דל"ש אשלד"ע רק היכא שהעבירה הוא בגוף השליחות והמעשה גופי' י"ב עבירה אבל היכא דגוף המעשה והשליחות א"ב עבירה והעבירה מצד אחר ל"ש אשלד"ע וכ"כ בשו"ת נוב"י תנינא לענין שוחט פסח על החמץ ותלי' בזה א"נ דאשלד"ע משום ד' הרב ודה"ת כו' אפילו בכה"ג אשלד"ע אבל א"נ

דאשלד"ע מגזה"כ י"ל א"ל בו אלא חדושו ודוקא היכא שבגוף השליחות י"ב עבר' אבל היכא שבעיקר השליחות ל"ה עבירה ל"א אשלד"ע:

הרועים אין שליח לדבר עבירה

אשלד"ע. במל"מ פ"ו מגניבה נסתפק בדבר דאמרי' ישלד"ע כגון במעילה וטביחה אם יש בו צירוף עם איסור אחר דאמרי' בי' אשלד"ע אם עכ"פ חייב המשלח על האיסור דאמרי' בי' ישלד"ע וכ' בעטרת חכמים מס' חולין תליא בזה א"נ היכא דאשלד"ע המעשה קיים יש לחייב המשלח על הדבר דאמרי' ישלד"ע אף שנתערב איסור אחר דאמרי' לד"ע אבל א"נ היכא דאשלד"ע המעשה בטיל שפיר י"ל כס' מל"מ כיון שנתערב בו איסור אחר יבטל אותו איסור דין השליחות ופטור על הכל דנתבטל כל השליחות ועמ"ש בסמוך בדין אשל"ע אי המעש' בטל:

הרועים אין שליח לדבר עבירה

אשלד"ע. אי גם המעש' נתבטל ע' שו"ת נוב"י מהדו"ק סי' ע"ה ובשו"ת זכרון יוסף דתליא בפלוגתא דרבינא ור' סמי בב"מ ד"י דלרבינא אע"ג דאשלד"ע המעשה קיים ולא נתבטל אבל לר' סמא היכא דאשלד"ע המעשה נתבטל כיון דס"ל אע"ג דהשליח ל"ה ב"ח אמרינן אשלד"ע ול"ס הטעם מחמת ד' הרב לכך ס"ל המעשה בטל ובשו"ת מנחה בלולה לבעל מנחת אהרן סנהדרין דר' שמעון ס"ל דאשלד"ע המעשה נתבטל ורבנן ס"ל המעשה קיים ורבא ס"ל כריש דהמעשה בטיל ובצרור החיים גיטין דס"ב דר' זביד ורב ס"ל דאשלד"ע המעשה נתבטל ור' פפא ס"ל המעשה קיים ובס' נדרי זרוזין ח"ב בקנין עולם אפי' לשי' הפוסקים דאשלד"ע המעשה בטיל מ"מ בשוגג אף להאומרים דגם בשוגג אשלד"ע מ"מ בזה המעשה קיים:

הרועים אין שליח לדבר עבירה

אשלד"ע. הנה בסוטה דמ"ד בגמ' ולא לקחה פרט לאלמנה לכ"ג גו"ח לכ"ה ופריך והאריה"ג זה הירא מעבורות שבידו ומשני כדרבה דא"ח עד שיקדש ויבעול והק' המפו' לשי' התוס' ביבמות די"א דמ"מ איסור דרבנן יש בקדושין בלבד והרי גם באיסור דרבנן הוי ירא מעבירות שבידו וי"ל דהקשיתי ומצאתי להשעה"מ פ"ז ממעילה דמ"פ והא ירא מעבירות שבידו הרי י"ל דמיירי ע"י שליח דקיי"ל אשלד"ע ולשיטת הפוסקים דהמעשה קיים ול"ה שום עבירה ול"ל דהיכא דהשליח ל"ה ב"ח אמרינן ישלד"ע הרי י"ל דמיירי

דאמר לכהן ונ"ל דהשעה"מ שם מסביר הטעם דהמעשה קיים אע"ג זאשלד"ע מהני מטעם זכי' כיון שגילה דעתו שחפץ בה מועיל מצד דכי' אע"ג דהשליחות בטל ולכאורה הקשיתי דהרי המפור' הקשו ובפנ"י כתובות דפ"ד איך מועיל שליחות בקדושין הא הו"ל תופס לבע"ח במקום שח"ל ותירץ כיון דעשאו שליח מהני. ולפ"ז הכא דהשליחות בטל ורק מצד זכי' שוב הו"ל חב לאחרים אך י"ל דמהני מטעם מיגו דזכי לנפשי' זכי לחברי' ולפ"ז א"ש קו' השעה"מ הנ"ל דבכהן דאמר לכהן דל"ש מיגו דזכי לנפשי' ול"מ רק מטעם שליחות וכיון דהשליחות בטל ממילא כל המעשה בטלה וק"ל. ולפי"ז לאחר דמשני הש"ס דא"ח עד שיקדש ויבעול שוב י"ל דל"ה אף איסור דרבנן דמיירי ע"י שליח ובכהן ול"ל דהוי תופס לבע"ח ז"א דמ"מ חלין הקדושין כיון דמה"ת אין חייב בקדושין לבד שפיר שייך מה"ת מיגו דזכי לנפשי' ושוב שפיר המעשה קיים ודו"ק. עי"ל קו' המפור' הנ"ל דמ"מ איסור דרבנן יש דלכאורה י"ל דל"ה עבירה דמיירי בשוגג לפימ"ש הר"ן בכתובות דבחיי"ל בשוגג חלין הקדושין ול"ה קדושי טעות אך לפמ"ש התוס' ביבמות דנ"ב דאף בשוגג ל"ח מנוקה מעון ע"ש א"כ שפיר הוי יראה מעבירות שבידו אף בשוגג אולם לפ"מ דמסיק הש"ס דא"ח עד שיבטול ואף דהוי איסור דרבנן מ"מ לפמ"ש הנתיבות בסי' רל"ד דבאיסור דרבנן בשוגג א"צ כפרה כלל שוב משכח"ל בשוגג ול"ה יראה מעבירות שבידו ועפ"ז אמרתי בד' הרמבים בה' סוטה דאף הבא על ארוסה בבית חמיו אין המים בודקין את אשתו דל"ה מנוקה מעון והראב"ד תמה עליו דבסוטה חשבינן לבועל ארוסה בבית חמיו קדמה שכיבת בעל לבועל וק' הא ל"ה מנוקה מעון ולהנ"ל א"ש די"ל אף דהאמת דס"ל להרמב"ם דאף באיסור דרבנן ל"ח מנוקה מעון בפ"ז בשוגג שפיר מנוקה מעון באיסור דרבנן וא"כ ל"ק להרמב"ם די"ל דמיירי בשוגג והו"ל מנוקה מעון כיון דבאיסור דרבנן א"צ כפרה כלל בשוגג והבן: ובשו"ת מחנה אפרים ה' שבועות הביא ד' המראנ"ח הנשבע שלא לקדש ושלח שליח לקדש דל"מ השליחות מצד כ"מ דל"מ עביד ל"מ שליח והמח"א העלה שם דל"ש כ"מ כיון דבדיעבד אם קידש הוא מהני קדושין שפיר מצי עביד ע"ש ובמשנת חכמים תמה על המראנ"ח דס"ל דאף היכא דלכתחילה אסור לקדש בעצמו חשוב מלתא דל"מ עביד מב"מ י"א ע"ב דאמרינן נ"מ כהן שאמר לישראל לקדש לו אשה גרושה דלמ"ד דהיכא דהשליח ל"ה ב"ח אמרינן ישלד"ע מהני הקדושין ע"ש וק' הרי הוי מלתא דל"מ עביד ולא מהני לכ"ע עי"ש ונ"ל לשי' הנוב"י בא"ע מהדו"ת סי' קי"א שהעלה היכא דשייך אצל השליח מיגו דזכי לנפשי' זכי לאחרינא בכה"ג ל"מ כ"מ דל"מ עביד ל"מ שליח א"כ אין ראי' כלל דהיכא דבדיעבד מהני יהי' מלתא דמצי עביד דשם כיון דשייך לגבי השליח מיגו דזכי לנפשי' מצי משוי

שליח ועפי"ז מיושב קו' התו' בב"מ שם דאפי' אמר לכהן נמי ולפ"ז א"ש דבאמר לכהן שוב אין נ"מ כלל ואפי' לר"ס דישלד"ע מ"מ ל"מ מחמת כ"מ דל"מ עביד יל"ש מיגו דזכי לנפשי' שהרי הוא כהן ונכון:

ובשו"ת מחנה אפרים ה' שבועות הביא ד' המראנ"ח הנשבע שלא לקדש ושלח שליח לקדש דל"מ השליחות מצד כ"מ דל"מ עביד ל"מ שליח והמח"א העלה שם דל"ש כ"מ כיון דבדיעבד אם קידש הוא מהני קדושין שפיר מצי עביד ע"ש ובמשנת חכמים תמה על המראנ"ח דס"ל דאף היכא דלכתחילה אסור לקדש בעצמו חשוב מלתא דל"מ עביד מב"מ י"א ע"ב דאמרינן נ"מ כהן שאמר לישראל לקדש לו אשה גרושה דלמ"ד דהיכא דהשליח ל"ה ב"ח אמרינן ישלד"ע מהני הקדושין ע"ש וק' הרי הוי מלתא דל"מ עביד ולא מהני לכ"ע עי"ש ונ"ל לשי' הנוב"י בא"ע מהדו"ת סי' קי"א שהעלה היכא דשייך אצל השליח מיגו דזכי לנפשי' זכי לאחרינא בכה"ג ל"מ כ"מ דל"מ עביד ל"מ שליח א"כ אין ראי' כלל דהיכא דבדיעבד מהני יהי' מלתא דמצי עביד דשם כיון דשייך לגבי השליח מיגו דזכי לנפשי' מצי משוי שליח ועפי"ז מיושב קו' התו' בב"מ שם דאפי' אמר לכהן נמי ולפ"ז א"ש דבאמר לכהן שוב אין נ"מ כלל ואפי' לר"ס דישלד"ע מ"מ ל"מ מחמת כ"מ דל"מ עביד יל"ש מיגו דזכי לנפשי' שהרי הוא כהן ונכון. ועפי"ז א"ש קו' השעה"מ הנ"ל דלמא מיירי עי"ש דאשלד"ע המעשה קיים ול"ל דהיכא דהשליח ל"ה ב"ח אמרינן ישלד"ע לוקמי באמר לכהן ולפי"ז א"ש דבאמר לכהן שוב לכ"ע בטל מחמת כ"מ דל"מ עביד ל"מ שליח דרק מחמת אשלד"ע המעשה קיים דרק לענין העבירה ל"מ שליח אבל מצד כ"מ דל"מ עביד בודאי המעשה בטל ולפ"ז לאחר דמשני הש"ס כדרבה דא"ח עד שיקדש ויבעול ל"ק קו' השעה"מ הנ"ל דמ"מ איסור דרבנן בקידש לבד ז"א דלפמ"ש המל"מ פ"ב מביאת מקדש דבאיסור דרבנן ל"א כ"מ דל"מ עביד ל"מ שליח א"כ שפיר י"ל ע"י שליח דל"ה עבירה כלל ול"ה מלתא דל"מ עביד ושפיר מהני השליחות ול"ה עבירה ונכון בעזה"י: (ולשי' מהראנ"ח הנ"ל י"ל דהא דצריך להטעם דאשלד"ע מחמת ד' הרב ודהת"ל או כמש"ל היכא דשייך אצל השליח מגו דזכי לנפשי' דל"ש כ"מ דל"מ עביד או לד' המהרי"ט דהיכא דעשאו בפי' שליח מהני אבל מטעם דאשלד"ט ל"מ וממילא נסתר ד' השעה"מ הנ"ל דהמעשה קיים מטעם זכי' ז"א כיון דהשליחות בטל דאשלד"ע ורק מטעם זכי' תו ל"מ מחמת כ"מ דבזכי' ג"כ אמרינן כ"מ דל"מ עביד כדאמרי' בחולין קמ"א כל היכא דאיהו ל"מ זכי חצירו נמי ל"מ זכי אך לד' הנוב"י הנ"ל דל"ש כ"מ היכא ששייך אצל השליחות מיגו דזכי לנפשי' שוב המעשה קיים אבל באמר לכהן שוב המעשה בטל כנ"ל):

ובקו' השעה"מ הנ"ל י"ל עוד לפמ"ש הטעם דהמעשה קיים מצד זכי' ע"ש והנה לשי' הפוסקים דזכי' מטעם שליחות וכיון דאשלד"ע א"כ גם זכי' ל"מ אך נ"ל לפמ"ש בב"ט להגהות הנוב"י דהא דצריכין לומר דזכי' מטעם שליחות הוא רק היכא דל"ש מיגו דזכי לנפשי' אבל היכא דשייך מיגו דזכי לנפשי' אז זכי' לא מטעם שליחות ע"ש ולפ"ז ל"ק קו' השעה"מ לוקמי באמר לכהן ז"א דכיון דל"ש מיגו דזכי לנפשי' והוי זכי' מטכס שליחות שוב גם המעשה בטילה וא"ש, ולפ"ז צ"ל דשי' הסוברים דאשלד"ע המעשה בטל ס"ל דגם זכי' ל"מ בדבר עבירה:

(ולשי' מהראנ"ח הנ"ל י"ל דהא דצריך להטעם דאשלד"ע מחמת ד' הרב ודהת"ל או כמש"ל היכא דשייך אצל השליח מגו דזכי לנפשי' דל"ש כ"מ דל"מ עביד או לד' המהרי"ט דהיכא דעשאו בפי' שליח מהני אבל מטעם דאשלד"ט ל"מ וממילא נסתר ד' השעה"מ הנ"ל דהמעשה קיים מטעם זכי' ז"א כיון דהשליחות בטל דאשלד"ע ורק מטעם זכי' תו ל"מ מחמת כ"מ דבזכי' ג"כ אמרינן כ"מ דל"מ עביד כדאמרי' בחולין קמ"א כל היכא דאיהו ל"מ זכי חצירו נמי ל"מ זכי אך לד' הנוב"י הנ"ל דל"ש כ"מ היכא ששייך אצל השליחות מיגו דזכי לנפשי' שוב המעשה קיים אבל באמר לכהן שוב המעשה בטל כנ"ל). ועפי"ז מיושב קו' התוס' הנ"ל דאפי' אמר לכהן נמי ולפ"ז א"ש דהתו' הקשו מה נ"מ הא בבעל ולא קידש אינו לוקה ותירצו דנ"מ אי תלין הקדושין ולפ"ז בע"כ צריך לנקוט באמר לישראל דאי נקט באמר לכהן ה"א דדוקא בכהן הוא דלא חלין הקדושין אבל בישראל לכ"ע חלין הקדושין והמעשה קיים מטעם זכי' כיון דשייך מיגו דזכי לנפשי' וזכי' לאו מטעם שליחות ובע"ה הוצרך הש"ס לנקוט באמר לישראל דאפי' בכה"ג המעשם בטילה והיינו דאף זכי' ל"מ בדבר עבירה ופשוט:

ובקו' המפו' הנ"ל דמה משני דא"ח עד שיקדש ויבעול הא מ"מ איסור דרבנן יש בקדושין לבד ונ"ל דלכאורה הקשיתי קו' גדולה מ"ה הש"ס דהו"ל ירא מעבירות שבידו הרי משכח"ל באופן זה שקדשה א' ע"מ שאין עלי' נדרים ונמצא עלי' נדרים דאינה מקודשת ומת המקדש הראשון ונשאה הכהן ואח"כ נשאלה על הנדרים דקיי"ל בכתובות דפ"ד דחכם דעוקר הנדרים למפרט ממילא חלין קדושי ראשון וכיון שמת הו"ל אלמנה לפ"ג בלא עבירה אך ז"א לפי"מ דקיי"ל באע"ז סי' ל"ט דאסורה להנשא בלא גט שמא תשאל על הנדרים ושוב אסור להכהן לישא אותה דלמא תשאל טל הנדרים ותהי' אלמנה לכ"ג ושפיר הוי ירא מעבירות שבידו ולפי"ז לאחר דמשני דא"ח עד שיקדש ויבעול ואף דהוי איסור דרבנן בקדושין שוב ל"ה איסור בכה"ג בקדושין מחמת ס' שמא תשאל על הנדרים

דהו"ל ס' דרבנן ושפיר נ"מ כה"ג ואף בגרושה משכח"ל כנ"ל שלא ידע אם יש עלי' נדרים וקדשה וגרשה ואח"כ נודע שהיה עלי' נדרים ודוק:

והנה המ"ל ה' רוצח נסתפק אי באיסור דרבנן אמרינן ג"כ אשלד"ע והביא ראו' ממה דאמרינן בב"מ ד"י ע"ב א"ב איש דאמר לאשה אקעי לי קטן והא מ"מ מדרבנן אסורה אשה להקיף ומוכח דבדרבנן ישלד"ע ע"ש ונ"ל דאין ראי' דלפמ"ש הש"מ בב"מ שם דהך מ"ד דס"ל דתלי' באי בעי עביד ס"ל דשייך ד' הרב ודה"ת ד' מ' שומעין אף בל"ה בר חיובא משום לפני עיור ולמ"ד דהיכא דל"ה ב"ח ישלד"ע ס"ל דבעי שיהיה עובר ד' הרב מן העבירה עצמה ע"ש ולפ"ז הא כל ספיקות המ"ל באיסור דרבנן אם אשלד"ע הספק הוא אם שייך ד' הרב באיסור דרבנן דלא חמירי לי' לאנשי וז"נ למאן דס"ל דתלי' בבר חיובא וצ"ל שייך ד' הרב מן העבירה עצמה אבל למ"ד דתלי' באי בעי עביד וס"ל דשייך ד' הרב משום לפ"ע ולפי"ז גם באיסור דרבנן שייך אשלד"ע לפ"מ דהעלו הפוסקים ומטו לה מהתוס' ע"ז דמי שמכשיל לחבירו באיסור דרבנן ועובר המכשילו באיסור דאוריי' דל"ג מנותן אבן לסומא ועובר בל"ע לית מכשול וכיון דלדידי' משום לפ"ע הוי בר חיובא שוב גם באיסור דרבנן אשלד"ע דשייך ד' הרב משום לפ"ע דהוא דאוריי': ובקו' המפו' הנ"ל דמה משני דא"ח עד שיקדש ויבעול הא מ"מ איסור דרבנן יש בקדושין לבד ונ"ל דלכאורה הקשיתי קו' גדולה מ"ה הש"ס דהו"ל ירא מעבירות שבידו הרי משכח"ל באופן זה שקדשה א' ע"מ שאין עלי' נדרים ונמצא עלי' נדרים דאינה מקודשת ומת המקדש הראשון ונשאה הכהן ואח"כ נשאלה על הנדרים דקיי"ל בכתובות דפ"ד דחכם דעוקר הנדרים למפרט ממילא חלין קדושי ראשון וכיון שמת הו"ל אלמנה לפ"ג בלא עבירה אך ז"א לפי"מ דקיי"ל באע"ז סי' ל"ט דאסורה להנשא בלא גט שמא תשאל על הנדרים ושוב אסור להכהן לישא אותה דלמא תשאל טל הנדרים ותהי' אלמנה לכ"ג ושפיר הוי ירא מעבירות שבידו ולפי"ז לאחר דמשני דא"ח עד שיקדש ויבעול ואף דהוי איסור דרבנן בקדושין שוב ל"ה איסור בכה"ג בקדושין מחמת ס' שמא תשאל על הנדרים דהו"ל ס' דרבנן ושפיר נ"מ כה"ג ואף בגרושה משכח"ל כנ"ל שלא ידע אם יש עלי' נדרים וקדשה וגרשה ואח"כ נודע שהיה עלי' נדרים ודוק. ולפמ"ש הש"מ בשם גליון דלמ"ד דתליא בבר חיובא אף דבאמת ס"ל דהוי בר חיובא משום לפ"ע אך ס"ל דצריך להיות תרתי שיהי' שייך ד' הרב וגם אם הי' בעצמו הי' מתחייב ע"ש ולפ"ז לכאורה א"ן מקום לספיקות המל"מ כיון דעובר באיסור דרבנן על לפ"ע דאוריי' א"כ שפיר שייך ד' הרב כיון דהוא איסור דאוריי' ומה שאם היה עושה לעצמו ל"ה רק איסור דרבנן ע"ז אין לחלק בין דרבנן לדאוריי' דמה סברא יש לחלק וכל דתיקן רבנן כדאוריי' א"כ באמת בכ"מ י"ל

דגם באיסור דרבנן אשלד"ע ול"ק מאיש דאמר לאשה אפקי לי קטן לשי' האגור הובא בישועות יעקב סי' א' ה' שחיטה דנשים חשידי על לפ"ע דהם מפרשו כפשוטו ע"ש א"כ לשי' הרמ"א דבמוחזק לעבור ל"א אשלד"ע ולפ"ז משום לפ"ע בנשים ל"ש דברי הרב דהם חשידי ע"ז ונשאר רק האיסור דרבנן שפיר אמרינן ישלד"ע ודוק. וע' בקובץ להירושלמי במס' שבת דהכא אף דל"ק בב' עברא דנהרא מ"מ חשוב לפ"ע דאוריי' כיון דמאכילו האיסור לפיו ועיין בהגהות הג' רצ"ה חיות מס' שבת דהביא דברי הרמב"ם אף דל"ק בב' עברי דנהרא מ"מ יש ג"כ איסור דאוריי' ובטל מ"ע דהוכח תוכיח ע"ש:

הרועים - אין בגידין בנו"ט

אין בגידין בנו"ט. סי' הרמב"ם באוכל ג"ה של נבילה דחייב שתים והעלו האחרונים בטעמו אע"ג דפסק אב"ג בנו"ט מ"מ חייב משוה נבילה מטעם אחשבי' מיגו דהתורה אחשבי' לאכילה לגבי גיד חייב ג"כ משום נבילה אך תמהו ע"ז מחולין ד"צ דאמרינן אלא קסבר אב"ג בנו"ט ובמוקדשין איסור גיד איכא איסור מוקדשין ליכא מבואר דל"א מיגו ונ"ל הנה בפלתי סי' ס"ה כ' דלמ"ד נותן טעם לפגם מותר ונבילה שא"ר לגר ל"ק נבילה שפיר י"ל מיגו דהתורה אחשבי' לאכילה משום גיד כו' משא"כ למ"ד נותן טלפ"ג אסור ובעינן שתפסול מאכילת כלב א"כ כיון דבתחילת יצירת הגיד יש בו טעם גמור ורק אח"כ כשנתקשה ועדיין חזי לכלב א"כ לא אחשבי' התורה כלל לגבי איסור גיד רק דהוי ככל איסורין שבתורה דלא נפקע האיסור כ"ז דחזי לאכילת כלב משא"כ משום נבילה הו"ל סרוחה מעיקרא דמותר ע"ש ועפי"ז יש להעיר לדעתי לשי' הנ"א ברא"ש סוף ע"ז דבאיסור הנאה גם נוטלפ"ג אסור ולפי"ז א"נ דג"ה חסור בהנאה א"כ ממילא אסור גם נוטלפ"ג ובעינן עד שתפסל מאכולת כלב, א"כ ממילא א"א לומר אחשבי' דלא אחשבי' התורה כלל לג"ה רק דאסור ככל איסורי הנאה דלא נפקע האיסור רק עד שתפסול מאכילת כלב וגיד חזי לכלב אולם הרמב"ם דפסק ג"ה מותר בהנאה ושוב מותר נוטלפ"ג שפיר מוכח דאחשבי' וש"פ דחייב שתים אולם הפוסקים תמהו עליו כיון דס"ל אין בגידין בנו"ט א"כ מהראוי שגיד יהי' אסור בהנאה כמו דס"ל להש"ס פסחים דכ"ב דל"ה בכלל היתר הנאה דנבילה וע' בשעה"מ חמ"א ובכו"פ סי' ס"ה ובישי"ע יו"ד ס"ה שמתרצים כ"א לפ"ד דהרמב"ם ס"ל דאפי' דאב"ג בנו"ט אפ"ה ג"ה מותר בהנאה ממילא שפיר ס"ל דאמרינן אחשבי' ולפי"ז ל"ק מחולין ד"צ דאמרינן איסור מוקדשין ליכא דהש"ס שם אזיל בשיטה זו דא"נ דג"ה אין בו בנו"ט ג"ה אסור בהנאה וכדס"ל להש"ס פסחים דכ"ב א"כ דאסור בהנאה שוב ל"א כלל אחשבי' ושפיר איסור מוקדשין

ליכא ודוק. ועפ"ז יש לומר ג"כ בישוב ד' הרמב"ם שפסק דג"ה מותר בהנאה אע"ג דפסק דאין בגידין בנו"ט נגד ד' הש"ס פסחים דכ"ב דאמרינן דלר"ש דאב"ג בנו"ט ל"ה בכלל נבילה ונ"ל דהרמב"ם מפרש הסוגיא עד"ז והוא דהתוס' פסחים דכ"ב הקשו לחזקי' דס"ל דלא יאכל מותר בהנאה מר"ש דאוסר גיד בהנאה ותירצו כיון דאב"ג בנו"ט סברא הוא דכי אסור בהנאה נמי אסור דל"ש בי' אכילה ע"כ ולהנ"ל יובן כוונתם כמין חומר כיון דס"ל אב"ג בנו"ט ול"ה בכלל נבילה הראוי לגר דקיי"ל דפקע מיני' איסורו ולמה אסרה התורה הגיד ועכצ"ל דאסור בהנאה ובאיה"נ שי' הג"א דנוטלפ"ג אסור ולא פקע איסורו מיני' כיון דעדיין חזי לכלב ומוכח דג"ה אסור בהנאה ולפי"ז זאת היא פרכת הש"ס אלא למ"ד אין בגידין בנו"ט האיך נוכל לומר דהוא בכלל היתר הנאה דנבילה הא אדרבה מדגילתה התורה דנבילה שא"ר לגר ל"ק נבילה א"כ מהראוי דגיד יהיה מותר אף באכילה כיון דהוי נוטלפ"ג ומוכח מדאסרה התורה הגיד דאסור גם בהנאה וממילא אסור בי' נועלפ"ג דאם הוא מותר בהנאה שוב אף באכילה יהי' מיתר וש"ק ה"מ ר"ש ולר"ש ג"ה אסור בהנאה ולפי"ז י"ל לפמ"ש הפלתי בסי' פ"ז דהרמב"ם פסק כר' יוחנן דטומאה חמירא עד לכלב וגם נבילה שא"ר לגר קרוי' נבילה ועיין בנודע ביהודא מהדו"ק סי' כ"ו יו"ד א"כ אף דאב"ג בנו"ט והוי א"ר לגר מ"מ שפיר הוא בכלל נבילה ודו"ק: והנה באות א אחשבי' הערתי בס' המפורשים הנ"ל דאמרי' אחשבי' מיגו דהוי אכולה לגבי גיד לפמ"ש הברוך טעם בסוגי' דהואיל לפרש כוונת התוס' שהבאתי כיון דאב"ג בנו"ט ול"ח לאכילה ע"כ דאסרה התורה משום הנאות מעיו ומוכח דג"ה אסור בהנאה ואסור אף הנאות מעיו ואסרה התורה הגיד משום הנאות מעיו ע"ש ולפי"ז איך נוכל לומר מיגו דהוי אכילה לגבי גיד חשיב אכילה משום נבילה הא גבי נבילה האיסור רק הנאות גרון ובשעה שחל איסור גיד כבר חלף עבר האיסור נבילה ועכצ"ל דהרמב"ם לשיטתו דס"ל אע"ג דאב"ג בנו"ט אפ"ה מותר ג"ה בהנאה וא"א לומר דהאיסור גיד משום הנאות מעיו רק דגזיה"כ דחייב מטעם אכילה אע"ג דא"ב בנו"ט שפיר פסק דחייב מטעם נבילה אבל הסוגיא דחולין אזלא בשיטת הש"ס פסחים דאם אב"ג בנו"ט ג"ה אסור בהנאה ואסרה התורה הגיד משום הנאות מעי' שוב ל"ל אחשבי' ושפיר אמרינן איסור מוקדשין ליכא ודוק: והנה באות א אחשבי' הערתי בס' המפורשים הנ"ל דאמרי' אחשבי' מיגו דהוי אכולה לגבי גיד לפמ"ש הברוך טעם בסוגי' דהואיל לפרש כוונת התוס' שהבאתי כיון דאב"ג בנו"ט ול"ח לאכילה ע"כ דאסרה התורה משום הנאות מעיו ומוכח דג"ה אסור בהנאה ואסור אף הנאות מעיו ואסרה התורה הגיד משום הנאות מעיו ע"ש ולפי"ז איך נוכל לומר מיגו דהוי אכילה לגבי גיד חשיב אכילה משום נבילה הא גבי נבילה האיסור

רק הנאות גרון ובשעה שחל איסור גיד כבר חלף עבר האיסור נבילה ועכצ"ל דהרמב"ם לשיטתו דס"ל אע"ג דאב"ג בנו"ט אפ"ה מותר ג"ה בהנאה וא"א לומר דהאיסור גיד משום הנאות מעיו רק דגזיה"כ דחייב מטעם אכילה אע"ג דא"ב בנו"ט שפיר פסק דחייב מטעם נבילה אבל הסוגיא דחולין אזלא בשיטת הש"ס פסחים דאם אב"ג בנו"ט ג"ה אסור בהנאה ואסרה התורה הגיד משום הנאות מעי' שוב ל"ל אחשבי' ושפיר אמרינן איסור מוקדשין ליכא ודוק. אולם בד' הפלתי הנ"ל שכתב דבתחילת יצירת הגיד קודם שנתקשה יש בו טעם גמור ורק אח"כ שנתקשה אז פקע טעמו מיני' ק"ל מסוגיא דפסחים הנ"ל דפריך למ"ד אין בגידין בנג"ט ל"ה בכלל נבילה ולהנ"ל גם כי אב"ג בנו"ט מ"מ כשהתורה התירה נבילה לעולם התירה ואף שנמצא בה וולד בתחילת יצירה שנתקשה איבריו בגידין דעדיין רך ויש בו מעם גמור ואז שפיר הוא בכלל נבילה ואטו חילקה התורה בהיתר נבילה דאם נמצא בה תחילת יצירת הוולד שיהי' אסור ליתנה לגר ואמת שי"ל לפמ"ש התוס' בחולין ד"ל דלר' יוחנן לא חל איסור גיד רק משיצא לאויר העולם ולשי' התוס' דבעינן שיחול מחיים א"כ בכה"ג ל"ה איסור גיד כלל ויש ליישב בזה ד הרמב"ם ז"ל אף על גב דאב"ג בנו"ט מ"מ חייב מטעם נבילה דס"ל דהוי בכלל נבילה מטעם הנ"ל והארכתי בזה וקצרתי כאן:

אמנם אילולי דמסתפינא הייתי מחדש ואומר להיפוך מד' בפלתי והוא דכל הפלוגתא אי יש בגידין בנו"ט או אין בגידין בנו"ט הוא רק על תחילת יצירת הגיד דלמ"ד יש בגידין בנו"ט וס"ל דבתחילת יצירה כ"ז שלא נתקשה לגמרי יש בו טעם גמור ואף דלאחר שנתקשה תו א"ב טעם מכל מקום כיון דחזי עדיין לכלב שפיר אסור ככל איסורין דלא פקע איסורו מיני' עד שתפסל מאכילת כלב אבל ר' שמעון דס"ל דנבילי' שא"ר לגר ל"ק נבילה א"כ א"א לומר דהתורה אסרה הגיד מחמת דבתחילה יש בו טעם דא"כ אחר שנתקשה ואז אין בו טעם ואין ראוי לגר מהראוי שיהיה מותר באכילה ועכצ"ל דהתורה לא אסרה כלל משום הטעם ואף בתחילת יצירה ג"כ אין בו טעם ואפ"ה אסור חדא:

אמנם אילולי דמסתפינא הייתי מחדש ואומר להיפוך מד' בפלתי והוא דכל הפלוגתא אי יש בגידין בנו"ט או אין בגידין בנו"ט הוא רק על תחילת יצירת הגיד דלמ"ד יש בגידין בנו"ט וס"ל דבתחילת יצירה כ"ז שלא נתקשה לגמרי יש בו טעם גמור ואף דלאחר שנתקשה תו א"ב טעם מכל מקום כיון דחזי עדיין לכלב שפיר אסור ככל איסורין דלא פקע איסורו מיני' עד שתפסל מאכילת כלב אבל ר' שמעון דס"ל דנבילי' שא"ר לגר ל"ק נבילה א"כ א"א לומר דהתורה אסרה הגיד מחמת דבתחילה יש בו טעם דא"כ אחר שנתקשה ואז אין בו טעם ואין ראוי לגר מהראוי שיהיה מותר באכילה ועכצ"ל דהתורה

לא אסרה כלל משום הטעם ואף בתחילת יצירה ג"כ אין בו טעם ואפ"ה אסור חדא. ועוד קאמינא אפילו את"ל דליתא לדברינו אלה רק דלמ"ד יש בגידין בנו"ט ס"ל דגם עכשיו יש בו טעם אבל מ"מ י"ל דר' ישמעאל בנו של ריב"ב דס"ל בחולין צ"ט אין בגידין בנו"ט אין סובר לגמרי כר' שמעון בזה דאב"ג בנו"ט רק דיש חילוק גדול בינם והוא דלר' שמעון דס"ל נבילה שא"ר לגר ל"ק נבילה עכצ"ל דאין חילוק בין תחילת יצירה לאח"כ דל"ל דהתורה אסרה הגיד מחמת תחילת יצירה דיש בו טעם אם כן אחר שנתקשה ותו א"ר לגר מהראוי שיהיה מותר וכיון דע"כ גזיה"כ דגיד אסור אע"פ שאין בו טעם מהכ"ת דנימא דבתחילת יש בו טעם בשעה שחל איסור וממילא ס"ל אף בתחילת האיסור שנתקשה גם כן אין בו טעם ראוי לגר ואפילו הכי אסור מגזיה"כ אולם ר' ישמעאל בנו של ריב"ב י"ל דס"ל אף דאב"ג בנו"ט היינו אחר שנתקשה אין בו טעם אבל מ"מ בתחילת חלות איסור יש בו טעם ושפיר אסור הגיד ככל איסורין שבתורה דס"ל כהלכתא כר"מ דנבילה שא"ר לנר ג"כ קרוי נבילה ממילא אסרה התירה ככל איסורים דאסור בהו נוטלפ"ג (ול"ל דא"כ אמאי אין אוסר התבשיל ז"א דמ"מ אין בו טעם כלל ליתן בתבשיל רק דגופו של גיד אסור עד שתפסל מאכילת כלב ומה שכתבתי די"ל דמ"ד יש בגידין בנו"ט ס"ל דלאחר שנתקשה גם כן מודה דאין בו טעם י"ל ג"כ כמ"ש הפוסקים דטעם קלוש יש בו וכיון שחל על הטעה איסור ממילא אסור הטעם ולא פקע איסור מיניה כמו דקיי"ל בנ"ט בר נ"ט דאיסורא דאסור ובהתירא דמותר אבל עכ"פ מה שאמרתי דלמ"ד אב"ג בנו"ט עכשיו אין יכול ליתן טעם כלל באחרים כן הוא מוכרח לומר גם כן לדברי הפלתי שכתב דלמ"ד אין בגידין בנו"ט מכל מקום בתחילת יצירה יש בו טעם ודוק):

ואם חומה היא נבנה עליה טירת כסף דעפי"ז יתיישב קו' הפליתי בסימן ס"ה בפסחים דכ"ב דאמרינן מאן תנא דס"ל אב"ג בנו"ט ר' שמעון והקשה דלמה לא קאמר ה"מ ר' ישמעאל בנו של ריב"ב:

ואם חומה היא נבנה עליה טירת כסף דעפי"ז יתיישב קו' הפליתי בסימן ס"ה בפסחים דכ"ב דאמרינן מאן תנא דס"ל אב"ג בנו"ט ר' שמעון והקשה דלמה לא קאמר ה"מ ר' ישמעאל בנו של ריב"ב. ולהנ"ל א"ש דלר' ישמעאל דסביר ליה דבתחילת יצירה יש בו טעם רק אח"כ אין בו טעם אבל מ"מ אסור ככל איסורים דאף נבילה שא"ר לגר קרוי ג"כ נבילה א"כ שפיר הוי בכלל נבילה וכמו שכתבתי לעיל לתרץ דברי הרמב"ם או כמו שהקשיתי לעיל דמשכח"ל שנמצא בנבילה תחילת יצירת הולד ואז עדיין יש בו טעם אבל אליבא דר' שמעון דס"ל דגם בתחילת יצירה אין בו טעם ונבילה שא"ר לגר ל"ק נבילה שפיר ל"ה בכלל נבילה וממילא שע"פ כל הדברים הנ"ל יתיישב הרמב"ם ז"ל

כמין חומר וי"ל עוד שהרמב"ם לשיטתו דפסק נבילה שא"ר לגר קרוי נבילה אם כן שוב אין הכרח לומר דגם בתחילת יצירת הגיד א"ב בנו"ט ושפיר י"ל להרמב"ם דבתחילת יצירה י"ב טעם ושפיר הוי בכלל נבילה והדברים מזוקקים וברורים:

הנה א"נ כמש"ל דלמ"ד יש בגידין בנו"ט ג"כ מודה דעכשיו אין בו רק טעם קלוש רק כיון דחל בתחילת יצירה האיסור על גיד ועל הטעם גם אח"כ לא פקע האיסור מיניה כיון דעדיין יש בו טעם קלוש והוי כנ"ט בר נ"ט דאיסורא:

הנה א"נ כמש"ל דלמ"ד יש בגידין בנו"ט ג"כ מודה דעכשיו אין בו רק טעם קלוש רק כיון דחל בתחילת יצירה האיסור על גיד ועל הטעם גם אח"כ לא פקע האיסור מיניה כיון דעדיין יש בו טעם קלוש והוי כנ"ט בר נ"ט דאיסורא. ועפי"ז יש מקום לתרץ קו' התוספות בחולין ד"ו דהקשו דלאחר זריקה דפקע איסור קדשים יחול איסור גיד ולהנ"ל א"ש כיון דבתחילת יצירה אין מקים לאיסור גיד לחול רק עכשיו אחר זריקה שוב הו"ל סרוחה מעיקרא וכ"ע מודים בכה"ג דנוטלפ"ג מותר א"כ א"א לחול עכשיו איסור גיד והבן:

עי"ל קו' התוס' דהקשו דלאחר זריקה דפקע איסור קדשים יחול איסור גיד והוא דהשאגת אריה הק' מ"פ הש"ס וכיון דאקדשי' פקע איסור גיד אה"נ כיון דיש עליו מ"ע דאכילת קדשים נימא עדל"ת אולם בברוך טעם בשער הכולל כ' דאין התחלה לקושייתו דדוקא בזבחים דצ"ז גבי יקדש להיות כמוה כיון שעל הבשר יש עשה דאכילת קדשים ורק כיון דנבלע בה איסור שפיר אמרינן דע' דאכילת בשר דוחה לל"ת דבליעת איסור משא"כ הכא הכי נאמר כלל העשה דואכלו על גיד שאסור באכילה הרי על האיסור לא נאמר כלל המ"ע דאכילת קדשים ע"ש ולפ"ז א"ש קושית התוספות דודאי להס"ד דחל האיסור גיד תיכף רק דאחר כך נימא עדל"ת שפיר אמרינן דלא חל העשה על דברים האסורים כיון דע"כ יש כאן איסור גיד מהכ"ת לומר דיש ע' דאכילת קדשים על דברים האסורים אבל לפי המסקנא דאיסור קדשים קדים וא"א להגיד לחול כלל על מוקדשים וממילא כיון דיש בגידין בנו"ט והוה קדוש כשאר הבשר א"כ בשעה שזרק הדם מביא הזריקה מ"ע על הבשר ועל הגיד לאכול וכיון דחל עליו המ"ע תו א"א אז לחול איסור גיד על ידי הזריקה דאדרבה הזריקה מביא מ"ע לאכול וממילא אמרינן עדל"ת והכא ל"ל דעל איסור לא חל המ"ע דאכילת קדשים ז"א חל הרי המ"ע פועל שלא יחול כלל איסור גיד וכיון שלא חל האיסור שפיר יש מ"ע דאכילת קדשים על הגיד כיון דעד עתה לא היה איסור גיד רק בשעה שמצוה אין חלות כלל לאיסור גיד והוי כהיתרא ודוק היטב:

ולהנ"ל אמרתי בקו' המהרש"א בריש ג"ה דאמרינן וכ"ת קסבר וב"ג בנו"ט ואתי איסור מוקדשין וחייל אאיסור גיד הקשה התוספות הא תנן ואין נוהג בטמאה דאין גיד חל על

טומאה והקשה המהרש"א דלמא הטעם התם משום דבטמאה אין גיד נוהג כיון דבשרו אסור כמו שכתב התוספות בסמוך ותי' המהרש"א דחוק דא"כ מה הועילו התו' בתירוצם בסמוך דכ' דהטעם כיון דבשרו אסור ע"כ נ"נ דס"ל להתו' דהטעם דאין ג"ה נוהג בטמאה מכח דבשרו אסיר זה יצדק מאוד רק א"נ דאין בגידין בנו"ט אבל א"נ יש בגידין בנו"ט א"א לומר הטעם דמי ש בשרו אסור לכך בהס"ד דיש בגידין בנו"ט תירצו דלכך מוקדשין חל על גיד דחמיר ולא משום הטעם דבשרו אסור והתוס' שכ' לקמן התירוץ גם למ"ד יש בגידין בנו"ט היינו דאיכא למדחי הכי אבל לא אליבא דאמת ולכך בחרו כאן התוס' בתירוץ יותר נכון והסיגנון יהיה עד"ז דלכאורה במה פליגי ר"י ור"ש דר"י ס"ל דנוהג בטמאה אף דבשרו אסור ואם היה איזה יתור בפסוק מ"ט דר"י דלא דרוש וע"כ דאין כאן יתור כלל א"כ מ"ט דר"ש דס"ל דג"ה אין נוהג בטמאה ונ"ל דלכאורה הקשיתי פליאה נשגבה לדברי הברוך טעם שהבאתי לעיל כיון דאין בגידין בנו"ט אמרינן שאסרה התורה הגיד רק משום הנאות מעי' ומוכח שאסור בהנאה ואסור גם הנאות מעיו ולפ"ז מנ"ל דג"ה אין נוהג בטמאה מדכתיב ע"כ לא יאכלו בנ"י ג"ה משמע דבשרו מותר כיון דלא יאכל גבי גיד הוא רק הנאה וגם האכילה דאסור אע"ג דל"ש אכילה האיסור רק משום הנאה א"כ גם טמאה הו"ל בשרו מותר כיון דטמאה מותר בהנאה ושפיר מדריש לא יאכל ב"י ג"ה היינו הנאה הא הבשר מותר בהנאה כגון טמאה אע"ג דאסור באכילה מ"מ בהנאה מותר אך י"ל דהדבר נכון והוא דהגאון מוה' אברהם ברודא הקשה על התוספות סנ"ל כוון דל"ש אכילה וג"ה אסור בהנאה א"כ לכתוב לא והנה ויותר יקשה לדברי הברוך טעם דאיסור אכילת הגיד נמי אסור רק משום הנאות מעיו א"כ בודאי יקשה אמאי כתבה התורה לשון אכילה כיון דל"ש אכילה והאכילה דאסור רק משום הנאה א"כ לכתוב לא יהנה:

עי"ל קו' התוס' דהקשו דלאחר זריקה דפקע איסור קדשים יחול איסור גיד והוא דהשאגת אריה הק' מ"פ הש"ס וכיון דאקדשי' פקע איסור גיד אה"נ כיון דיש עליו מ"ע דאכילת קדשים נימא עדל"ת אולם בברוך טעם בשער הכולל כ' דאין התחלה לקושייתו דדוקא בזבחים דצ"ז גבי יקדש להיות כמוה כיון שעל הבשר יש עשה דאכילת קדשים ורק כיון דנבלע בה איסור שפיר אמרינן דע' דאכילת בשר דוחה לל"ת דבליעת איסור משא"כ הכא הכי נאמר כלל העשה דואכלו על גיד שאסור באכילה הרי על האיסור לא נאמר כלל המ"ע דאכילת קדשים ע"ש ולפ"ז א"ש קושית התוספות דודאי להס"ד דחל האיסור גיד תיכף רק דאחר כך נימא עדל"ת שפיר אמרינן דלא חל העשה על דברים האסורים כיון דע"כ יש כאן איסור גיד מהכ"ת לומר דיש ע' דאכילת קדשים על דברים האסורים

אבל לפי המסקנא דאיסור קדשים קדים וא"א להגיד לחול כלל על מוקדשים וממילא כיון דיש בגידין בנו"ט והוה קדוש כשאר הבשר א"כ בשעה שזרק הדם מביא הזריקה מ"ע על הבשר ועל הגיד לאכול וכיון דחל עליו המ"ע תו א"א לחול איסור גיד על ידי הזריקה דאדרבה הזריקה מביא מ"ע לאכול וממילא אמרינן עדל"ת והכא ל"ל דעל איסור לא חל המ"ע דאכילת קדשים ז"א חל הרי המ"ע פועל שלא יחול כלל איסור גיד וכיון שלא חל האיסור שפיר יש מ"ע דאכילת קדשים על הגיד כיון דעד עתה לא היה איסור גיד רק בשעה שמצוה אין חלות כלל לאיסור גיד והוי כהיתרא ודוק היטב. ולפי"ז י"ל דמכאן הוציא ר"ש דינו דג"ה אין נוהג בטמאה ולכך כתבה התורה לשון אכילה להורות דוקא ג"ה אסור באכילה הא הבשר התרתי לך אף באכילה ממש אבל בטמאה דאסור באכילה שוב אין הגיד נוהג ומעתה א"א לכתוב לשון לא יהנה דאה כן הי' באמת ג"ה נוהג בטמאה וז"נ לר"ש דסבירא ליה אין בגידין בנו"ט אבל לר' יהודא דס"ל יש בגידין בנותן טעם ממילא א"א למכתב לא יהנה דשפיר הוי בכלל אכילה א"כ אין כאן ראיה כלל דג"ה אין נוהג בטמאה. ולפ"ז א"ש קושית המהרש"א דהכא דאמרינן אלא קסבר יש בגידין בנו"ט שפיר לא יכלו התוספות לומר דטעמא משום דבשרו אסור דהרי אי יש בגידין בנו"ט אין ס' לומר דג"ה ל"י נוהג בטמאה אבל בסמוך דאמרינן אלא קסבר אין בגידין בנו"ט שפיר כ' דטעמו משום דבשרו אסור ודוק:

עי"ל בישוב קושית המהרש"א בהקדם לבאר מחלוקת ר"י ור"ש דלמה ר"י ס"ל דג"ה נוהג בטמאה ולא דריש מי שבשרו אסור דהנה לכאורה הקשיתי לשי' הירושלמי בפסחים דהא דאמרינן כשהותרה נבילה היא וחלבה וגידה הותרה דוקא בנבילה אבל בכשרה אסור בהנאה ועיין בצל"ח שם די"ל דטעם הירושלמי כיון דבשרו אסור אין ג"ה נוהג ע"ש:

עי"ל בישוב קושית המהרש"א בהקדם לבאר מחלוקת ר"י ור"ש דלמה ר"י ס"ל דג"ה נוהג בטמאה ולא דריש מי שבשרו אסור דהנה לכאורה הקשיתי לשי' הירושלמי בפסחים דהא דאמרינן כשהותרה נבילה היא וחלבה וגידה הותרה דוקא בנבילה אבל בכשרה אסור בהנאה ועיין בצל"ח שם די"ל דטעם הירושלמי כיון דבשרו אסור אין ג"ה נוהג ע"ש.

ולפ"ז ק"ל טובא מנ"ל לר"ש למידרש מדכתיב ע"כ לא יאכלו בנ"י ג"ה הא בשרו מותר הא לא יאכלו דג"ה כולל אכילה והנאה ולשיטת הברוך טעם הנ"ל פירושו רק הנאה בכלל ואכילה דאסור ג"כ רק משום הנאה א"כ כיון דבנבילה מותר באמת בהנאה א"כ שפיר כ' התורה ע"כ ל"ו בנ"י את ג"ה הא בשרו מותר אז היכא דבשרו מותר שייך בודאי לעולם איסור הנאה אבל היכא דבשרו אסור שוב משכח"ל שלא יהיה איסור הנאה כמו בנבילה דבשרו אסור אז מותר בהנאה והא דכתיב ל"י גיד הנשה היינו אפילו בהנאה

דוקא בשבשרו מותר כגון בכשרה אז בודאי יש איסור בהנאה (ובפנ"י כ' בפסחים דכ"ב דגם בטריפה אמרינן כשהותרה ע"ש):

אך א"ש דלר"ש דס"ל אין בגידין בנו"ט ואפילו בנבילה ל"ה בכלל נבילה ואסור נ"ה בהנאה אפי' בנבילה שפיר דריש דג"ה אין נוהג בטמאה משא"כ לדודן דקיי"ל יש בגידין בנו"ט והותרה בכלל נבילה רק בכשרה אסור בהנאה שוב לא מוכח כלל דג"ה אין נוהג בטמאה דהא דדייקינן הא בשרו מותר קאי רק לאיסור הנאה דבכה"ג דבשרו מותר ולא הותר לא בכלל נבילה ולא בכלל טריפה אז אסור בהנאה ולפ"ז א"ש ג"כ קושית המהרש"א דלעיל דאמרינן קסבר יש בגידין בנו"ט לא היו יכולים לומר דהטעם משום דבשרו אסור אבל בסמוך דאמרינן קסבר אב"ג בנו"ט שפיר כ' דהטעם משום דבשרו אסור:

אך א"ש דלריש דס"ל אין בגידין בנו"ט ואפילו בנבילה ל"ה בכלל נבילה ואסור נ"ה בהנאה אפי' בנבילה שפיר דריש דג"ה אין נוהג בטמאה משא"כ לדודן דקיי"ל יש בגידין בנו"ט והותרה בכלל נבילה רק בכשרה אסור בהנאה שוב לא מוכח כלל דג"ה אין נוהג בטמאה דהא דדייקינן הא בשרו מותר קאי רק לאיסור הנאה דבכה"ג דבשרו מותר ולא הותר לא בכלל נבילה ולא בכלל טריפה אז אסור בהנאה ולפ"ז א"ש ג"כ קושית המהרש"א דלעיל דאמרינן קסבר יש בגידין בנו"ט לא היו יכולים לומר דהטעם משום דבשרו אסור אבל בסמוך דאמרינן קסבר אב"ג בנו"ט שפיר כ' דהטעם משום דבשרו אסור. ומה שכתבו התוס' גם לקמן הטעם דמי שבשרו אסור גם למ"ר וב"ג בנו"ט הוא רק דאיכא למדחי הכא וכמו שצ"ל ג"כ לתי' המהרש"א ודו"ק ובפשיטות י"ל בישוב קו' המהרש"א דהתוס' כתבו דלטעם דמי שבשרו אסור אין נ"ה נוהג הא דאר"י והלא מבני יעקב נאסר ר"ל כיון דאז נאסר אף בטמאה ל"ל דאח"כ כשנאסר טמאה פקע איסור גיד וז"נ רק למ"ד אין בגידין בנו"ט אם כן מצד טמאה הוא מותר דא"ב בנו"ט אבל א"נ דיש בגידין בנו"ט וג"ה מותר בהנאה אם כן שפיר אמרינן דאין נוהג בטמאה אף דפקע ממנו איסור גיד מה בכך סו"ס הרי אסור כולו ומצד טמאה וקיל (ובס' אשל אברהם ובס' תפארת שמואל ועוד בספרים ישינים מתרצים ג"כ עד"ז דתלי' בפלוגתא אי וב"ג בנו"ט ומתרצים קושית המהרש"א וכ' דמ"ש התוס' לקמן גם למ"ד יב"ג בנו"ט היינו ע"צ הדיחוי ע' בהם) ובקו' התו' בריש ג"ה דאמרי' אלא קסבר אין בגידין בנו"ט ובגיד איסור גיד איכא איסור מוקדשין ליכא ופריך מירך שנתבשל ג"ה כו' והקשה התוס' דלמא ל"מ דיש בגידין בנו"ט ואפ"ה לא חל איסור מוקדשין אגיד דס"ל אין אחע"א אף בכולל ונ"ל להעיר בדבר חדש דהנה הר"ן נדרים די"ח כ' דנדר חל אשבועה ושבועה לא

חל אנדר דנדר הו"ל איסור גברא ואיסור חפצא ושבועה לא הוי רק איסור גברא לכך שפיר חל נדר אשבועה ע"ש ולפיז נחזי אנן דהנה המפו' נסתפקו בכל האיסורין שבתורה אה הם איסור גברא לבד או אף איסור חפצא. ובאמת לדעתי י"ל אפילו א"נ דאיסורין הו"ל איסור חפצא כמו חלב ונבילה וכדומה מ"מ זה דוקא באם הנבילה או החלב כמות שהוא עכשיו אסור לאכול שפיר מונח האיסור על החפץ משא"כ אם כמו שהוא עכשיו מותר לגמרי באכילה מה"ת הכי נימא דיש איסור חפצא דהחפץ נאסר כמו נדר וקרבן הא אם יאכל טכשיו היתר גמור והאיך נוכל לומר דאיסורו מונח על החפץ והיינו לפי"מ דקיי"ל בפסחים דכ"ו אכל חלב חי דפטור דהו"ל שלכ"א וכן בכל האיסורין אם אכל חי כ"ז שלא נתבשל דפטור א"כ שוב כ"ז שלא נתבשל א"א לומר דאיסורו מונח על החפץ בכה"ג דפטור כשאוכל חי וז"נ מחמת איסור גיד מותר בחי כ"ז שלא נתבשל דהו"ל שלא כד"א משא"כ משום קדשים לפמ"ש האור חדש פ"ב דפסחים דבקדשים חייב גם בשלכ"א. ולפ"ז א"ש קושית התוס' הנ"ל דשפיר חל קדשים אגוד כ"ז שהוא בחיים דמצד גוד ל"ה רק איסור גברא דמוזהר שלא לאכול הגיד כדרך אכילתו על ידי בישול אבל משום קדשים הו"ל גם עכשיו איסור חפצא דאסור גם בשלכ"א ושפיר חל קדשים דהוא איסור חפצא וגברא אאיסור גיד קודם שנתבשל דל"ה רק איסור גברא לבד. ועפ"ז א"ש גם קושית התוס' לעיל בד"ה ואחי איסור מוקדשין וחייל אאיסור גיד והא תנן ואין נוהג בטומאה דאין איסור גיד חל על טמאה ולפ"ז א"ש דקדשים שפיר חל אאיסור גיד דהו"ל חפצא אגברא ודוק: ועפי"ז מיושב קושית המפו' הנ"ל על הרמב"ם דפסק באוכל ג"ה של נבילה דחייב שתים מיגו דהוי אכילה לגיד חשוב אכילה לגבי הנבילה אם כן אמאי קאמר הש"ס דלמ"ד אין בגידין בנו"ט איסור מוקדשין ליכא:

ועפי"ז מיושב קושית המפו' הנ"ל על הרמב"ם דפסק באוכל ג"ה של נבילה דחייב שתים מיגו דהוי אכילה לגיד חשוב אכילה לגבי הנבילה אם כן אמאי קאמר הש"ס דלמ"ד אין בגידין בנו"ט איסור מוקדשין ליכא. ולהנ"ל א"ש דהנה בפמ"ג סימן ס"ה ובזרע ברוך פסחים דכ"ב העלו דלמ"ד אין בגידין בנו"ט חייב בגיד אף שלא כדרך אכילה כיון דגם אכילה הו"ל שלכה"נ דאין עומד רק להנאה וכ"כ בברוך טעם בשער הכולל ובבית אפרים בפתיחה ליו"ד ע"ש ולפ"ז א"נ דג"ה אין בו בנו"ט שוב חייב גם שלכ"א וחייב באוכל הגיד אף קודם שנתבשל ממילא הו"ל הגיד ג"כ איסור חפצא שוב לא יוכל לחול איסור מוקדשין מטעם דאאחע"א כיון דגם מצד גיד הו"ל איסור חפצא ואיסור גברא ודוק:

והאמת שכעין דברי הנ"ל נתעורר הגאון בטל כסת דהרסנא בכל איסורין דאמרינן אאחע"א הא הו"ל איסור בת אחת דקודם שנתבשל פטור דהו"ל שלכ"א והאיסור רק אחר שנתבשל ושוב הו"ל בב"א ע"ש:

והאמת שכעין דברי הנ"ל נתעורר הגאון בטל כסת דהרסנא בכל איסורין דאמרינן אאחע"א הא הו"ל איסור בת אחת דקודם שנתבשל פטור דהו"ל שלכ"א והאיסור רק אחר שנתבשל ושוב הו"ל בב"א ע"ש. ובאמת דלק"מ דמ"מ איסור גברא קודם לאיסור האחד מהב' דתיכף שבא איסור הראשון חל אגברא שלא לאכול על ידי בישול ואף שלא נתבשל מדיין ושפיר הו"ל קודם אגברא לאיסור הב'. ועוד י"ל עפ"מ דהעלו הפוסקים דשלכ"א נהי דאין לוקין אבל איסור דאורייתי' יש בשלכ"א וא"נ כשיטת הרשב"א דאף על איסור דאורייתא אע"ג שא"ב מלקות גם כן אמרינן אאחע"א אם כן א"ש ולפי"ז יש להעיר בחצי שיעור דכ' הבית יוסף באו"ח סימן תרי"ב דבכה"ג מותר שלכ"א דהוי תרתי ח"ש ושלכ"א והמפורשים הסבירו הטעם דח"ש אסור רק מחמת חזי לאצטרופי והכא כיון דגם בשיעור שלם אין לוקין ל"ש חל"א עיין בהם ולפי"ז שוב י"ל דהו"ל איסור בת אחת ושפיר חל איסור אחר על איסור ח"ש כחקירת הכסא דהרסנא ודוק:

והנה האחרונים כ' וכן כ' בחי' הרי"ם שבועות דלכך חל שבועה על ח"ש אף דח"ש אסור מה"ת דהטעם מחמת חזי לאצטרופי והכא אם חל איסור שבועה בח"ש שוב ל"ש חזי לאצטרופי מטעם דנבילה אפילו אם יצטרף לשיעור לא יחול איסור נבילה על ח"ש כיון דקדמה איסור שבועה תו לא יחול נבלה על איסור שבועה ועפי"ז י"ל בקו' החתם סופר בשו"ת יו"ד דהקשה דהש"ס פריך דקדשים קדים בעוד שלא נקשרו איבריו בגידין הא מבואר בגמרא דבשעה שחל איסור גיד ל"ה עדיין כזית בשר א"כ מצד קדשים ל"ה רק ח"ש אבל על גיד חייב אף פחות מכזית א"כ שפיר יחול איסור גיד על מוקדשין דנ"ה משום קדשין כ"א חצי שיעור ואיסור חל על ח"ש ולהנ"ל א"ש דהטעם שום דל"ש חל"א אבל בקדשים דהוא אסור בהנאה דאסור חצי שיעור אף דל"ש חל"א ומה"ט סובר הירושלמי פ"י מתרומות אף לר"ל דמותר ח"ש ולא ס"ל חזי לאצטרופי אבל באיה"נ מודה דאסור ח"ש שפיר לא חל אף על ח"ש וק"ל:

ולהנ"ל יתישב קו' התו' בחולין ד"צ דיה הכא במבכרת דא"כ איסור גיד קדים לר' יוחנן א"כ ק' לר"י לתני מוקדשין נוהג בגיד ונ"ל באמת הק, החת"ס דלמה צריך לשנויי במבכרת ת"ל אפי' בוולדות קדשים חייל איסור גיד אקדשים דאיסור חל אח"ש ונ"ל דא"ש לכמ"ש בס' מראה יחקאל דכל קו' הש"ס דפריך מוקדשין פשיטא הוא רק לר"ל ע"ש לפ"ד ולפ"ז גם אנו נאמר דקו' הש"ס לר"ל דס"ל חצי שיעור רק מדרבנן אסור ולשי'

מהרלב"ח הובא בשו"ת אבני מילואים דר"ל דס"ל ח"ש מדרבנן אסור לא חל עליו איסור אחר כיון דאיסור דרבנן יש בו איסור דאוריי' משום לא תסור ע"ש וש"פ הש"ס דלר"ל לא יוכל גיד לחול על מוקדשין אע"ג דמשום מוקדשין הו"ל רק ח"ש מ"מ לר"ל גם אח"ש לא חל איסור אחר ולכך צריך לשנויי במבכרת ולפ"ז ל"ק קו' התוס' דלר' יוחנן קדשים נוהג בגיד מבע"ל ז"א דלר"י ש לאוקמי כלל במבכרת רק בוולדות קדשים וחייל איסור גיד על מוקדשין דלר"י דס"ל ח"ש אסיר מה"ת ול"ה בלאו דלא תסור שוב חל איסור גיד על איסור חצי שיעור דקדשים ולר"י ל"צ לאוקמי כלל במבכרת ודוק:

ובאמת שבד' המפו' הנ"ל דלכך שבועה חל אח"ש מחמת דל"ש חזי לאצטרופי דאם יחול השבועה א"כ לא יוכל לחול איסור נבילה בכזית על ח"ש שבועה הקדום עפ"ז ישבתי קו' המפרשים בפסחים דל"ה דפריך ואיסורא דחמץ להיכן אזלא ומשני ה"מ ר"ש הוא דל"ל כולל ודקדקו המפו' דלמה לא משני הש"ס סתם האי תנא ל"ל כולל כמו במכות די"ט ול"א שם ה"מ ר"ש הוא ע"כ ונ"ל הנה המפרשים תמהו על הרמב"ם בפ"א מה' חמץ דאסור ח"ש חמץ מקרא דלא יאכל והקשו תי"ל דבכל האיסורים ח"ש אסור משום חזי לאצטרופי ונ"ל לתרץ בדרך נכון דהנה המקנה בקדושין דל"ח הק' דמ"פ הירושלמי נימא עדל"ת הרי בעת ביאתן לארץ:

נאסרו כל התבואות משום חדש א"כ אין יוצא כלל משום מצה דקיי"ל מי שאיסורו משום ב"ת חמץ יוצא ידי מצה והכא ל"ה איסורו משום חמץ דאין איסור חמץ חל על איסור חדש כיון דל"ה שום כולל ונ"ל לתרץ דאעפ"כ שפיר הק' הירושלמי דיוכלו לאכול באופן שיהי' איסורו משום ב"ת חמץ ושפיר יוצא ידי מצה דהנה זה ברור כמו דאמרינן דאאחע"א ה"ה חיש לא חל אחצי שיעור וז"נ בעלמא משא"כ חמץ אחדש חצי שיעור שפיר חל רק איסור חמץ לשי' הרמב"ם הנ"ל דבחמץ אסור ח"ש מלא יאכל אע"ג של"ש חזי לאצטרופי א"כ בכה"ג שיש לו שיעור חצי זית חמץ והוא חדש שפיר חל איסור חמץ דאסור בו ח"ש אע"ג של"ש חזי לאצטרופי והוא בעצם איסור משא"כ ח"ש דחדש הוי בעצם היתר רק דאסור משום חזי לאצטרופי והכא דחל איסור ח"ש דחמץ מקודם אפילו דל"ה חזי לאצטרופי א"כ שוב לא יוכל לחול איסור חדש על חמץ מטעם דאאחע"א וממילא ל"ש חזי לאצטרופי כלל משום חדש דאין איסור חדש חל בכזית על איסור חמץ ח"ש הקודמו דאפי' על חצי שיעור שי' הרשב"א דאין איסור אחר עליו ולפ"ז שפיר הק' הירושלמי דנימא עדל"ת והיינו דיאכל חצי שיעור ותיכף בכא"פ יאכל עוד ח"ש א"כ בכה"ג אם הי' חמץ הי' עליו רק האיסור דחמץ ולא משום חדש כיון דאיסור חדש בכזית לא חל אאיסור חצי שיעור חמץ הקודמו ושפיר אח"כ שמשלים לכזית שפיר הו"ל איסורו

רק משום בל תאכל חמץ ודוק ולפי"ז אע"ג דמשני הירושלמי גזירה כזית ראשון משום כזית ב' מ"מ מה"ת יצא ולפה"ש הפוסקים דהש"ס דילן ס"ל אפי' עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור ממילא א"ש ד' הרמב"ם דמצריך קרא לא יאכל לחמץ דאסור ח"ש ונ"מ דיוצא ידי מצה בחדש בעת כניסה לארץ דהו"ל איסורו משום ב"ת חמץ כנ"ל (ובב"ט בענין עדל"ת העלה ע"פ דרכו דצריך קרא על עת כניסתן לארץ ע"ש) משא"כ משום חזי לאצטרופי שוב לא הי' חל איסור חמץ על חדש ול"ה איסורו משום ב"ת חמץ אך עפי"ז יקשה קו' עצומה בפסחים דל"ה דפריך ואיסורא דחמץ להיכן אזלא ומשני ה"מ ר"ש דל"ל כולל וק' איך סתמה המתניתין דאין יוצא בטבל דל"ה איסורו משום ב"ת חמץ תינח אך כשאכל זית שלם בב"א משא"כ היכא כשאכל ח"ש תיכף ואח"כ בכדא"פ אבל תיכף עוד ח"ש שפיר הו"ל איסורו משום חמץ דאיסור טבל לא יוכל לחול אח"ש חמץ שקודם לאיסור טבל אך זה אינו דהש"ס קאמר ה"מ ר' שמעון ור' שמעון ס"ל כ"ש למכות א"כ שוב ל"ה איסורו משום חמץ אפי' בח"ש כמובן ועפ"ז א"ש קו' המפו' דלא יוכל הש"ס לומר סתמא דהאי תנא ל"ל כולל ז"א דלדידן דלא קיי"ל כר' שמעון ממילא אף דל"ל כולל ג"כ משכח"ל דיוצא במצה של טבל ודוק:

ועפ"ז האיר ד' את עיני ליישב קו' השעה"מ פ"א מחמץ דהקשה על הירושלמי פ"ג דערלה דיליף מלא יאכל לחייב המאכיל כאוכל ותמה השעה"מ לד' הרמב"ם הנ"ל דצריך לא יאכל לחצי שיעור ואכתי מנ"ל לחייב המאכיל כאוכל ע"ש ולהנ"ל הדבר נכון כמין חומר דהרי באמת תרצתי ד' הרמב"ם דצריך קרא בחמץ דאסור ת"ש למצה של חדש דיהי' איסורו משום בל תאכל חמץ ויהי' נימא עדל"ת לשי' הש"ס דילן דעשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור וז"נ לדידן אבל הירושלמי דפסק דאין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור א"כ שוב ל"צ קרא בחמץ דאסור ח"ש ת"ל דאסור ככל האיסורין דאסור ח"ש מטעם חזי לאצטרופי ול"ל דג"מ למצה של חדש בעת הכיבוש הא לשון הירושלמי אין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור וממילא בלא"ה אין יוצא בחדש דהו"ל מצהב"ע ושוב דל"צ קרא כלל לח"ש שוב יליף שפיר מלא יאכל לחייב המאכיל כאוכל ודוק:

ובקו' המפורשים הנ"ל דלמה צריך קרא לחצי שיעור בחמץ ת"ל מטעם חזי לאצטרופי באמת תרצתי לפמ"ש הפמ"ג בפתיחה לבב"ח באיסור הנאה מותר ליהנות הנאה פחות מכשיעור דלגבי הנאה ל"ש חל"א דלא נאמרה השיעור כדא"פ בהנאה ע"ש א"כ שפיר צריך קרא בחמץ דאסור חצי שיעור אף בלא חזי לאצטרופי ממילא אף הנאה אסור בח"ש וכן הצל"ח בפסחים דמ"ד תירץ דנ"מ בסוף הפסח דל"ש ח"ש אסור מחמת חזי לאצטרופי

דאז יהי' אחר הפסח ע"ש ועפי"ז אמרתי בקו' התוס' פסחים דכ"ג לר' אבהו יהא נהנה מחמץ בפסח בכרת דהא כתיב כל אוכל ונכרתה ע"ש ולהנ"ל א"ש דהמפורשים הק' כיון דלר"א גם בלא צירי אסור בהנאה ל"ל למכתב לא יאכל בצירי אך תירצו דלר"א צריך קרא לא יאכל בצירי לחצי שיעור ע"כ:

והנה האחרונים כ' וכן כ' בחי' הרי"ם שבועות דלכך חל שבועה על ח"ש אף דח"ש אסור מה"ת דהטעם מחמת חזי לאצטרופי והכא אם חל איסור שבועה בח"ש שוב ל"ש חזי לאצטרופי מטעם דנבילה אפילו אם יצטרף לשיעור לא יחול איסור נבילה על ח"ש כיון דקדמה איסור שבועה תו לא יחול נבלה על איסור שבועה ועפי"ז י"ל בקו' החתם סופר בשו"ת יו"ד דהקשה דהש"ס פריך דקדשים קדים בעוד שלא נקשרו איבריו בגידין הא מבואר בגמרא דבשעה שחל איסור גיד ל"ה עדיין כזית בשר א"כ מצד קדשים ל"ה רק ח"ש אבל על גיד חייב אף פחות מכזית א"כ שפיר יחול איסור גיד על מוקדשין דנ"ה משום קדשין כ"א חצי שיעור ואיסור חל על ח"ש ולהנ"ל א"ש דהטעם שום דל"ש חל"א אבל בקדשים דהוא אסור בהנאה דאסור חצי שיעור אף דל"ש חל"א ומה"ט סובר הירושלמי פ"י מתרומות אף לר"ל דמותר ח"ש ולא ס"ל חזי לאצטרופי אבל באיה"נ מודה דאסור ח"ש שפיר לא חל אף על ח"ש וק"ל. וכבר כתבתי דצריך קרא היכא של"ש חזי לאצטרופי אך ק' הא ח"ש אסור מכל חלב ולא מחמת חזי לאצטרופי ושוב ליל קרא בחמץ דאסור ח"ש אך ז"א כמ"ש הישועות יעקב ביו"ד סי' צ"ט דמחלב לא יוכל ללמוד לכל התורה דשאני חלב שהוא בכרת אסור ח"ש בלא חזי לאצטרופי אבל בכ"מ אסור ח"ש רק מחמת חזי לאצטרופי ע"ש ולפי"ז שפיר צריך קרא לא יאכל בצירי להנאה אף על חצי שיעור דל"ש כרת בהנאה וס"ד דאסור רק מחמת חזי לאצטרופי ובהנאה ל"ש חל"א כד' הפמ"ג או דנ"מ בסוף הפסח ולענין הנאה דל"ה כרת ועפ"ז א"ש קו' התו' דלר"א יהי' נהנה מחמץ בכרת ז"א דע"כ ליכא כרת בהנאה דאם יהי' כרת בהנאה א"כ יקשה ל"ל לא יאכל בצירי דאם יש כרת בהנאה אסור ח"ש אף של"ש חל"א ממילא ל"צ קרא כלל גם להנאה וע"כ דליכא כרת בהנאה ודוק:

ובקו' הח"ס הנ"ל י"ל עוד עפמ"ש במחנה לוי הא דג"ה היא ברי' דוקא משום דחל בתחילת בריאתו אבל אם לא נאסר בתחילת יצירה גם בג"ה צריך כזית ע"ש ולפ"ז ל"ל דלכך חל ג"ה על קדשים כיון דבג"ה חייב בפחות מכזית ז"א הא אם ג"ה לא חל על קדשים ממילא לא נאסר מתחילת בריאתו ושוב גם בג"ה צריך כזית:

ובקו' הח"ס הנ"ל י"ל עוד עפמ"ש במחנה לוי הא דג"ה היא ברי' דוקא משום דחל בתחילת בריאתו אבל אם לא נאסר בתחילת יצירה גם בג"ה צריך כזית ע"ש ולפ"ז ל"ל

דלכך חל ג"ה על קדשים כיון דבג"ה חייב בפחות מכזית ז"א הא אם ג"ה לא חל על קדשים ממילא לא נאסר מתחילת בריאתו ושוב גם בג"ה צריך כזית. והנה כל מש"ל אל יקשה בעיניך הא אע"ג דאאחע"א מ"מ איסור יש לקוברו בר"נ א"כ בלא"ה חל איסור גיד ז"א חדא דהאחרונים העלו דהיכא דל"ה כולל ל"א לקוברו בר"ג ורק במקום דהוי כולל אפי' למ"ד דל"ל כולל מ"מ מהני לקוברו בר"ג ועוד דלענין איסור גיד כל שאאחע"א ל"א לקוברו בין רשעים גמורים דבעינן שיחול מחיים וסברא זו העלה בס' שערי שמחה ע"ש:

והנה התו' הקשו בריש ג"ה איך חל איסור גיד על אבר מן החי

ובישועות יעקב יו"ד סי' ס"ה רוצה לחדש אע"ג דבעינן שאיסור גיד יחול מחיים מ"מ חל כשמפרכסת דאז חל מחיים וכבר פקע ממנו איסור אמה"ח כיון דבישראל בשחיטה תלי' מלתא ע"ש והנה אם כי דפח"ח עכ"ז יש לפלפל בדבריו עפמ"ש הבית אפרים בפתיחה ליו"ד לחדש עפ"ד הש"ס יבמות איסור אחות אשה מתלי תלוי וקאי אי פקע איסור אשת אח אתי איסור אחות אשה וחייל הלכך לא פקע איסור אשת אח ע"ש ולפ"ז הק' איך חל ג"ה אחר מיתת הבהמה א"נ דלא בעינן דיאסור מחיים נימא כיון דאם יפקע איסור אמה"ח אתי איסור גיד שוב נימא דלא פקע איסור אמה"ח וכתבו דז"א דהאיך אפשר לומר דלא פקע איסור אמה"ח הא מ"מ היא מתה לפנינו ופשיטא דפקע איסור אמה"ח אך הק' א"נ דיש איסור דאינו זבוח וההיתר ע"י מעשה השחיטה תלי' ע"ז שוב יקשה דנימא דלא פקע איסור דאינו זבוח ע"ש ולפי"ז נסתר ד' הישוע"י הנ"ל דהא תינח אחר שמתה הבהמה שפיר י"ל דחל איסור גיד אבל במפרכסת דעודה חי' רק דע"י המעשה שחיטה נסתלק האיסור דאבמה"ח שוב נימא כיון דאם יסתלק איסור אמה"ח יחול האיסור גיד שוב לא פקע איסור אמה"ח ע"י הזביחה ולא התיר השחיטה האיסור גיד ויצא לנו מזה דבר חדש דא"נ דלא כשי' התוס' רק כסברת הב"א דאיסור גיד חל אחר שחיטה ול"צ שיחול מחיים מ"מ בעודה מפרכסת לא חל איסור גיד וחייב על גיד משום אמה"ח:

וראיתי להאחרונים שהעלו לתרץ קו' התוס' הנ"ל עפ"ד הירושלמי בפ"ב דפסחים דרק בג"ה של נבילה מותר בהנאה אבל בג"ה של כשרה אסור בהנאה ולפ"ז לכך חל ג"ה על אמה"ח לשי' רש"י דהנאה הו"ל איסור מוסיף וכיון דג"ה של כשרה אסור בהנאה שפיר הו"ל מוסיף אאמה"ח ע"כ ועפי"ז ישבתי קו' האור חדש בפסחים דכ"ב ע"ב דהש"ס פריך דאמה"ח יאסור בהנאה לר"א ומשני דאמה"ח אתקיש לדם להיתר הנאה והק' א"כ מנ"ל דאמה"ח נאסר עכשיו לב"נ ואי משום דנאמרה ונשנית הא למלתי' היא דנשנית שיהי' מותר בהנאה ולהנ"ל א"ש דלכאורה ק' מ"פ הש"ס מאמה"ח הא עכצ"ל דאמה"ח מותר בהנאה דאי אסור בהנאה א"כ יקשה האיך חל איסור גיד אאמה"ח דבעינן שיחול מחיים

האיסור גיד כמ"ש התוס' הנ"ל ול"ל דגיד הוי מוסיף דאסור בהנאה הא אם אמה"ח אסור בהנאה תו ל"ה מוסיף כלל ועכצ"ל כמ"ש התו' בחולין דק"א דהנאה ל"ה מוסיף רק איסור חמיר א"כ ש"פ הש"ס לר' נתן דאפי' את"ל דס"ל לר' נתן דאיסור חמור חל על איסור קל מ"מ א"א שיחול גיד על אבמה"ח מטעם דחמיר שאסור בהנאה הרי לעומת זה יש חומר באמה"ח שנאסר גם לב"נ משא"כ גיד ושוב ל"ה גיד באמה"ח נחשב חמור על קל ועכצ"ל דגזיה"כ דגיד חל על אמה"ח דא"א בע"א כמ"ש התוס' שוב לא מוכח כלל דאמה"ח מותר בהנאה דאפי' אסור בהנאה מ"מ חל איסור גיד באמה"ח ולפ"ז א"ש קו' האור חדש דל"ל דאמה"ח מותר לב"נ ונשנית שיהי' מותר בהנאה ז"א דאם אמה"ח מותר לב"נ שוב ל"א כלל דגזיה"כ היא שיחול גיד על אמה"ח רק מחמת דגיה"נ באמה"ח הו"ל איסור חמיר באיסור קל לר"נ שאסור בהנאה ושפיר מוכח דאמה"ח מותר בהנאה דאם אסור בהנאה האיך חל איסור גיד באמה"ח ודוק:

והנה הש"ס פריך ולחזקי' למאי הלכתא אתקיש אמה"ח לדם וק"ל לפימ"ש בשו"ת פני ארי' ובפמ"ג סי' סיב ובברוך טעם בשער הכולל דחייבין על אמה"ח גם על ארכובה שאין עליו בשר כלל רק גידין ועצם ואפ"ה חייב מטעם אמה"ח א"כ לפמ"ש התוס' בפסחים דכ"ב ד"ה ור"ש דגם לחזקי' א דאב"ג בנו"ט סברא הוא דכי אסור בהנאה נמי אסור דל"ש בי' אכילה ע"ש ולפ"ז הה"ד באמה"ח דחייב על גידין ועצמות דל"ש בי' אכילה שפיר קס"ד דיהי' אסור בהנאה וצריך קרא גם לחזקי' דמותר בהנאה וצ"ע:

ובאופן אחר י"ל קו' האו"ח דמנ"ל דאמה"ח נאסר עכשיו לב"נ ואי משום דנאמרה ונשנית הרי נשנית שיהי' מותר בהנאה ונ"ל עפ"ד התו' הנ"ל דהקשו האיך חל איסור גיד על איסור אמה"ח ונ"ל לישב עפמ"ש הפמ"ג בסי' ס"ה דבאמה"ח ח"ש מותר דל"ש חזי לאצטרופי דחלקו מבחוץ פטור ע"ש ולפ"ז בתחלה כשחל איסור גיד עדיין אין בו כזית (וכמ"ש החתם סופר שהבאתי לעיל) א"כ משום אמה"ח מותר דל"ה כזית אבל משום גיד דחייב אפי' על פחות מכזית דאכלו וא"ב כזית חייב ושפיר חל איסור גיד אך לפי"ז יקשה א"כ מ"פ הש"ס מאבמה"ח הרי ע"כ מוכח דאבמה"ח מותר בהנאה עפמ"ש הירושלמי פ"ו במס' תרומות דבאיסור הנאה גם ר"ל מודה דאסור ח"ש ע"ש חזינין דבאיסור הנאה אע"ג של"ש חזי לאצטרופי אסור ח"ש באיסור הנאה ועיין ביד המאיר חולין ד"צ ולפי"ז האיך נימא דאמה"ח אסור בהנאה הרי אם אסור בהנאה שוב גם ח"ש אסור באמה"ח ושוב ק' איך חל איסור גיד באמה"ח ועכצ"ל דאמה"ח מותר בהנאה ועכצ"ל דז"א לפמ"ש הלב ארי' סוף ג"ה דבאמה"ח אע"ג דמותר בהנאה אפ"ה אסור ח"ש אע"ג דל"ש חזי לאצטרופי ומטעם כיון דאמה"ח אסור לב"נ ולב"נ לא נתנו שיעורין שוב אף לישראל

אסור ח"ש מכח מא"מ ע"ש א"כ הרי אפילו נימא דאמה"ח מותר בהנאה ג"כ יקשה האיך חל איסור גיד אאמה"ח כיון דאסור ח"ש באמה"ח ושי' הרשב"א דאפי' על איסור ח"ש לא יוכל לחול איסור אחר ועכצ"ל דגזיה"כ דג"ה חל על אמה"ח מטעם דא"א בענין אחר ושוב לא מוכח דאמה"ח מותר בהנאה וש"פ הש"ס ולפ"ז א"ש קו' האור חדש דלמא אמה"ח מותר לב"נ ונשנית שיהי' מותר בהנאה ז"א דאם אמה"ח מותר לב"נ א"כ חצי שיעור מותר באמה"ח כיון דחלקו מבחוץ פטור וגם דלנכרי מותר לגמרי אמה"ח וכיון דח"ש מותר שוב ל"ה גזיה"כ כלל דגיד יחול על אמה"ח רק דחל מחמת דתיכף בח"ש חייב על גיד ועל אמה"ח פטור ושוב בלא"ה מוכח דאמה"ח מותר בהנאה דאי אסור בהנאה שוב אסור ח"ש באמה"ח וק' איך חל איסור גיד אאמה"ח ומהכ"ת דגזיה"כ ורק אמרינן דמותר בהנאה ושפיר חל ודוק והגם די"ל דבגיד דל"ת עצם והוי בשר מה"ח גם חלקו מבחוץ חייב מ"מ יתכנו הדברים לפמ"ש המפורשים דבאמה"ח ובשר מה"ח מותר ח"ש מטעם דיש היתר לאיסורו לא ילפינן מכל חלב אבל אם אסור בהנאה ח"ש אסור מטעם דח"ש לא גרע מהנאה כמ"ש היד המאיר חולין בנ"ה אבל אם אסור לב"נ אסור ח"ש כסברת הלב ארי' ודוק:

עו"ל קו' האור חדש והוא דהתוס' בשבועות דכ"ד הק' איך חל איסור אבמה"ח על עשה דאינו זבוח ע"ש ונ"ל לפמ"ש בדרוש וחידוש להגאון ר"ע איגור ז"ל דבאמה"ח אסור אף שלכ"א כיון דחייב על בשר וגידין ועצמות ע"ש ולפ"ז לפמ"ש השאגת ארי' ה' יו"ה דהיכא דהאיסור האחרון נתוסף על שלכ"א הו"ל איסור מוסיף א"כ שפיר הו"ל אמה"ח איסור מוסיף על עשה דאינו זבוח דכתיב וזבחת ואכלת וחייב רק כדרך אכילה וא"ש אולם לפ"ז ק' מאי מקשה הש"ס דאמה"ח יהי' אסור בהנאה הרי אם אסור בהנאה שוב אין חייב כלל באמה"ח על גידין ועצמות וממילא שלכ"א מותר ושוב ל"ה מוסיף כלל וק' איך חל איסור אמה"ח על עשה דאינו זבוח דהנה רש"י בחולין דק"ב כ' דלהכי פלגינהו קרא לאמה"ח ובשר מה"ח דמחייב אאמה"ח אע"ג שאין עליו כזית בשר ע"כ ועפ"ז שמעתי אומרים דא"נ דאמה"ח אסור בהנאה אבל בשר מה"ח בודאי מותר בהנאה לר' יוחנן דס"ל דבשר מה"ח ילפינן ומן בשדה טרפה וטריפה גילתה התורה דמותר בהנאה מלכלב תש ליכון אותו אם כן להכי פלגינהו קרא דאם יש אבמה"ח אסור גם בהנאה אבל אם יש רק בשר מה"ח מותר בהנאה וסבר' נכונה היא ע"כ וממילא א"נ דאמה"ח אסור בהנאה וחייב דוקא אאבר שיש עליו כזית בשר ומותר שלכ"א ואיך חל על ע' דאינו זבוח (ומטעם הנאה ל"ה מוסיף חדא דאין לוקין על הנאה ול"ה מוסיף ועוד כמ"ש ביד המאיר בחולין דק"א כיון דבאכילה לא נתוסף כלל ל"ה איסור מוסיף) אך צ"ל כמ"ש הראש

יוסף בחולין לתרץ קושית התוס' דלכך חל אמה"ח על עשה דאינו זבוח דהו"ל איסור מוסיף לב"נ כמ"ש בחולין דק"ב ועיין מה שהארכתי לעיל בסוגיא דאבמה"ח בזה ושפיר חל אמה"ח אעשה דאינו זבוח ולפי"ז מיושב קושית האור חדש הנ"ל דא"כ דאמה"ח מותר לב"נ א"א לומר דנשנית שיהיה מותר בהנאה דאם מותר לב"נ קשה איך חל אבר מן החי אעשה דאינו זבוח כיון דל"ה מוסיף לב"נ ועכצ"ל כיון דחייב באבר מן החי שלכ"א וע"כ מוכח דמותר בהנאה ודוק:

ובגוף קושית הראש יוסף אמרתי די"ל לפמ"ש התוס' ד"צ בחולין דאיסור אמה"ח אין חל רק עד שיצא לאויר העולם וכ' הרשב"א כיון דכ"ז של"י לאויר העולם יש לו תקנה בשחיטת האם לכך ל"ח חל האיסור עיי"ש: והנה התו' הקשו ברישׁ ג"ה איך חל איסור גיד על אמה"ח ובישועות יעקב יו"ד סי' ס"ה רוצה לחדש אע"ג דבעינן שאיסור גיד יחול מחיים מ"מ חל כשמפרכסת דאז חל מחיים וכבר פקע ממנו איסור אמה"ח כיון דבישראל בשחיטה תלי' מלתא ע"ש והנה אם כי דפח"ח עכ"ז יש לפלפל בדבריו עפמ"ש הבית אפרים בפתיחה ליו"ד לחדש עפ"ד הש"ס יבמות איסור אחות אשה מתלי תלוי וקאי אי פקע איסור אשת אח אתי איסור אחות אשה וחייל הלכך לא פקע איסור אשת אח ע"ש ולפ"ז הק' איך חל ג"ה אחר מיתת הבהמה א"נ דלא בעינן דיאסור מחיים נימא כיון דאם יפקע איסור אמה"ח אתי איסור גיד שוב נימא דלא פקע איסור אמה"ח וכתבו דז"א דהאיך אפשר לומר דלא פקע איסור אמה"ח הא מ"מ היא מתה לפנינו ופשיטא דפקע איסור אמה"ח אך הק' א"נ דיש איסור דאינו זבוח וההיתר ע"י מעשה השחיטה תלי' ע"ז שוב יקשה דנימא דלא פקע איסור דאינו זבוח ע"ש ולפי"ז נסתר ד' הישוע"י הנ"ל דהא תינח אחר שמתה הבהמה שפיר י"ל דחל איסור גיד אבל במפרכסת דעודה חי' רק דע"י המעשה שחיטה נסתלק האיסור דאבמה"ח שוב נימא כיון דאם יסתלק איסור אמה"ח יחול האיסור גיד שוב לא פקע איסור אמה"ח ע"י הזביחה ולא התיר השחיטה האיסור גיד ויצא לנו מזה דבר חדש דא"נ דלא כשי' התוס' רק כסברת הב"א דאיסור גיד חל אחר שחיטה ול"צ שיחול מחיים מ"מ בעודה מפרכסת לא חל איסור גיד וחייב על גיד משום אמה"ח. ולפ"ז ז"נ בישראל אבל בב"נ דאסור בן פקועה לב"נ ועי' בראש יוסף חולין דל"ג אם כן חל האיסור דאמה"ח לב"נ תיכף במעי האם א"כ בשעה שיצא לאויר העולם אז דחל האיסור לישראל ל"ה אז מוסיף כלל ובחולין דק"ב בטמאה שפיר הו"ל מוסיף לב"נ דבטמאה ל"ש כל בבהמה תאכלו ודוק ובמש"ל דברי הפמ"ג ושו"ת פני אריה דחייבין על ארכובה אע"ג שאין עליו בשר וקשה לפי"ז קושית התוס' בחולין ל"ג כיון דב"נ מצווה על הטמאין כטהורין וישראל אינו מצווה על הטמאין ונימ'

מא"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור ותירוצם דלישראל אסור בלא"ה משום טמאה עדיין קשה כיון דחייב על ארכובה אע"ג שאין עליו בשר כלל אם כן מצד טמאה מותר לגמרי ונימא מא"מ וגם קשה מה הקשו התוס' בשבועות דכ"ד איך חל איסור אמה"ח על עשה דאינו זבוח ולהנ"ל הרי אמה"ח הו"ל איסור כולל דכולל גם ארכובה דל"ש עשה דאינו זבוח וחל שפיר בכולל וגם יקשה לפי"ז בחולין דק"ב דל"ל קרא דאמה"ח נוהג בטמאה ת"ל דהו"ל איסור כולל דמחמת אמה"ח חייב גם על ארכובה ומצד טמאה פטור ולפמ"ש בברוך טעם דתלי' בפלוגת' דר"י ור"ל דלר"י אין חייב על ארכובה ולר"ל חייב טל ארכובה עיין לעיל אות א' אבר מן החי לכאורה הי' אתי שפיר הכל דבחולין ק"ב אמר ר"י ושניהם מקרא אחד דרשו ולר"י דפטור על ארכובה ל"ה כולל כלל וכן בדברי התוס' בחולין הנ"ל אתי שפיר דלר"י פטור בארכובה ור"ל בלא"ה ס"ל דל"א מא"מ כמו שכתב התוס'. ועפ"ז יש ליתן טעם הגון בטעם פלוגתתן בחולין ק"ב ע"ב דלר' יוחנן דס"ל דאמרינן מא"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור מוכרח לומר דבשר מן החי יליף מבשר בשדה טריפה וקרא דלא תאכל הנפש עם הבשר כולו לאמה"ח דבעי קצת בשר אבל על ארכובה פטור אבל ר"ל דלא ס"ל מא"מ שפיר ס"ל דלא תאכל הנפש לאמה"ח והבשר הוא לבשר מה"ח אבל באמה"ח חייב אפילו שאין עליו בשר כלל ורק בארכובה חייב ודוק. אולם על הפמ"ג ועל השו"ת פני אריה שלא נחתו לזה דלחלק יוצאה בין ר"ו לר"ל וס"ל דגם לר' יוחנן חייב אף בארכובה דאל"כ לא מתרץ כלל איך חל הלאו דאמה"ח על בשר מה"ח כיון דצריך קצת בשר ולא נחנו שיעורין לב"נ שוב ק' כל הנ"ל שהקשיתי וצ"ע:

ולהנ"ל י"ל בקו' העולם בפסחים דכ"ב דפריך הש"ס לר"א דס"ל ל"ה איסור הנאה מאמה"ח דכתיב לא תאכל הנפש עם הבשר ותניא מנין שלא יושיט אמה"ח לב"נ כו' ותי"ל דאסור בהנאה וכק' דלמא מיירי באמה"ח של טומאה דאינו נוהג בטמאים לישראל אבל ב"נ מוזהר טל הטמאים כטהורים א"כ שפיר מותר בהנאה כיון דאין כאן איסור אמה"ח לישראל כלל: ולהנ"ל י"ל בקו' העולם בפסחים דכ"ב דפריך הש"ס לר"א דס"ל ל"ה איסור הנאה מאמה"ח דכתיב לא תאכל הנפש עם הבשר ותניא מנין שלא יושיט אמה"ח לב"נ כו' ותי"ל דאסור בהנאה וכק' דלמא מיירי באמה"ח של טומאה דאינו נוהג בטמאים לישראל אבל ב"נ מוזהר טל הטמאים כטהורים א"כ שפיר מותר בהנאה כיון דאין כאן איסור אמה"ח לישראל כלל. ונ"ל דבר נכון דהנה באמת הקשיתי לדברו הברוך טעם דלר"י אין חייב על ארכובה כ"א כשיש עליו בשר אם כן איך ס"ל לחכמים דאמה"ח אינו נוהג בטמאים דכתיב לא תאכל הנפש עם הבשר רק הבשר לחוד הא לא מיותר כלל ורק צריך קרא דלא יאכל הנפש היינו אמה"ח דוקא עם הבשר כשיש עליו

בשר הא באבר שאין עליו בשר באמת פטור ומנ"ל למדריש דאין נוהג בטמאים ועכצ"ל דז"א דרבנן דס"ל דאמה"ח אין נוהג בטמאים ס"ל באמת כיון דפלגינהו קרא לאמה"ח מן בשר מה"ח ע"כ דחייב על אבמה"ח באמת אפילו כשאין עליו בשר כלל וחייב על ארכובה אף על גב שאין עליו בשר כלל וכשיטת הפני אריה הנ"ל ושפיר מיותר הקרא דעם הבשר ומוכח למידרש הא הבשר בעצמו תאכל ומוכח דאמה"ח אין נוהג בטמאה והנה כבר הבאתי לעיל דהא דסגי באמה"ח במשהו בשר וגידין ועצמות הוא דוקא אם אמה"ח מותר בהנאה אבל אי אמה"ח אסור בהנאה מהכ"ת לומר דסני במשהו בשר באמת חייב רק כשיש עליו כזית בשר והא דחלקה התורה היינו דאבמה"ח אסור בהנאה אבל בשר מן החי מותר בהנאה וממילא הה"ד הא דחייב בארכובה אע"ג שאין עליו בשר כלל תלי' ג"ב בזה דא"נ דחייב במשהו בשר ה"ה אע"ג שאין עליו בשר כלל כמ"ש הפני אריה אבל אם צריך כזית בשר בודאי אין חייב כלל על הארכובה רק צריך שיהיה בהאבר כזית בשר. ומעתה א"ש דא"נ דאמה"ח אסור בהנאה ואין חי"ב על אמה"ח כ"א כשיש עליו כזית בשר וצ"ק לא תאכל הנפש עם הבשר שיהיה האמה"ח כזית בשר ג"כ ושוב אין מוכח כלל דאמה"ת אינו נוהג בטמאה א"כ דחזינן דאבר מן החי אין נוהג בטמאים ג"כ מוכח דאבר מן החי מותר בהנאה וש"פ הש"ס ודוק. ובאמת ק"ל לשיטת הפמ"ג בפתיחה לבב"ח דבהנאה ח"ש מותר א"כ מ"פ הש"ס דלמא מיירי שנתן לב"נ ח"ש דמותר בהנאה ואפילו את"ל דבח"ש מותר גם לב"נ מ"מ דלמא מיירי כשכבר יש להב"נ חצי שיעור אמה"ח ובזה הח"ש אתה משלימו לכזית ושפיר עבר בלפ"ע אבל בהנאה מותר וצע"ק עי"ל קושית העולם דהנה המהרש"א בחולין דק"ב הק' דל"ל קרא דאמה"ח אינו נוהג בטמאים תי"ל דאאחע"א ונ"ל דנ"מ גדולה והיא עפ"מ דחידש בס' לב אריה דאבמה"ח דאסור לב"נ וכיון דל"נ שיעורין לב"נ ה"ה דאסור חצי שיעור לישראל באמה"ח אע"ג דל"ש חזי לאצטרופי ע"ש ולפ"ז אם ל"ה קרא דאבר מן החי א"נ בטמאה רק מחמת דאאחע"א ז"נ בכזית שלם אבל בחצי שיעור אם אכל באמת לא היה האיסור כ"א מחמת אבמה"ח דאסור בעצם חצי שיעור אבל מחמת טומאה דבעצמותו מותר ח"ש ורק מחמת חזי לאצטרופי והכא ל"ש חל"א דאפילו אם יצרף לשיעור שלם לא יחול איסור טמאה על איסור אמה"ח דקדים ואפילו על איסור ח"ש שיטת הפוסקים דאינו חל א"כ אפילו אכל בכדא"פ עוד חצי זית היה פטור משום טמאה דאאחע"א ולכך צ"ק דאמה"ח אינו נוהג בטמאה וממילא חייב שפיר משום טמאה כיון דל"ה כ"א איסור אמה"ח כלל (והיינו א"נ דבאמה"ח ליש חל"א דחלקו מבחוץ פטור) ולפי"ז מיושב קושית המפורשים מנ"ל דאמה"ח נאסר עכשיו לב"נ ואי משום דנאמרה ונשנית הא למלתי'

הוא דנשנית שיהיה מותר אבר מה"ח בטמאה. ולהנ"ל א"ש דא"ל דאמה"ח מותר לב"נ שוב ל"ש ס' הלב אריה הנ"ל ממילא ח"ש מותר באמה"ח ואסור רק בכזית שוב ל"צ קרא כלל דתי"ל דאאחע"א ואפילו אי לא נשנית ג"כ מותר בטמאה ולפ"ז ש"פ הש"ס דז"נ אם אמה"ח מותר אבל אם אמה"ח אסור בהנאה הבאתי לעיל דבאיסור הנאה ח"ש אסור אע"ג דל"ש חזי לאצטרופי א"כ קשה מנ"ל דאמה"ח א"נ בטמאה ואי משום דאאחע"א הא צריך קרא לחצי שיעור דאסור באמה"ח אע"ג דל"ש חל"א כנ"ל משא"כ משום טמאה ועכצ"ל דא"נ דאמה"ח אינו נוהג בטמאים ג"כ מוכח דאמה"ח מותר בהנאה וש"פ הש"ס ודוק עי"ל קושית העולם דהנה אמרתי בקו' המהרש"א כנ"ל עפ"מ דכ' קצת פוסקים דקיי"ל כר"י דסומא פטור מכל המצות ושיטת המפורשים דאפילו מלאוין פטור הסומא אולם הפוסקים העלו דבאיסורין שאסור לב"נ גם הסומא חייב דל"ג מנכרי ע"כ ולפ"ז אם אמה"ח א"נ בטמאים מכח אאחע"א אם כן בסומא דהו' פטור על טמאה שפיר חייב מטעם אמה"ת כיון דלישראל רק מחמת דאאחע"א לא יוכל לחול איסור אמה"ח אבל אם אמה"ח אינו נוהג כלל בטמאה לישראל שוב פטור סומא ישראל גם כן כיון דלא נאמרה כלל הלאו דאמה"ח גבי טמאה לישראל ודוק. ולפי"ז אתי שפיר עפ"ז קושית המפורשים דמנ"ל דאמה"ח אסור לב"נ נימא דנשנית שיהיה מותר בטמאה ולפ"ז א"ש דאם מותר אמה"ח לב"נ גם לסומא מותר שוב ל"צ קרא דמותר בטמאה תי"ל דאאחע"א ולפי"ז ז"נ אי אמה"ח מותר בהנאה אבל אי אסור בהנאה ושי' רש"י דהנאה הו"ל איסור מוסיף א"כ שפיר צ"ק דאמה"ח א"נ בטמאים אע"ג דהו"ל מוסיף ועדיין ק' דיהיה מותר לב"נ כיון דנשנית שיהיה מותר בטמאה ועכצ"ל אה אבר מה"ח מותר בטמאם מותר בהנאה ש"פ הש"ס:

ועפי"ז מיושב קו' הרשב"א בחולין דק"ב דמשני דאצטריך קרא לר"א והקשה הרי ע"כ ל"פ רבנן אר"א רק דבסיני נאמר אבל באמה"ח דודאי נאסר לב"נ כ"ע מודים דהו"ל מוסיף ונ"ל דהנה בסוגיא דאמה"ח לעיל בקונטרס ג' הבאתי קו' המנחת אהרן דמ"פ הש"ס דל"ל קרא דאמה"ח נוהג בטומאה הא הו"ל מוסיף הרי נ"מ באבר שי"ב בשר אם כן לא חל כלל לב"נ האיסור דאמה"ח על איסור במה"ח כיון דל"נ שיעורין לב"נ ולא נתוסף כלל לב"נ ונ"ל דאתי שפיר דמ"מ לפ"מ דקיי"ל דאם נתוסף איסור לאדם אחד בעולם הו"ל מוסיף וש"פ הש"ס כיון דאמה"ח אסור לב"נ ממילא אסור גם כן לישראל סומא ושפיר הוה ליה מוסיף אסומא ולדידי' בודאי נתנו שיעורין כיון דלישראל הוא וש"פ הש"ס לר' יהודה לשיטתיה דס"ל דסומא פטור מכל המצות ולפי"ז י"ל דהא דמשני דאצטריך קרא לר"א היינו א"נ דלהלכתא סומא חייב במצות וס"ל לר"א דסומא חייב אם כן לא נתוסף

כלל לסומא ורק לב"נ ושפיר נ"מ באבר שיש עליו בשר כקו' המ"א הנ"ל: אין עושין מצות ח"ח:
ועפי"ז מיושב קו' הרשב"א בחולין דק"ב דמשני דאצטריך קרא לר"א והקשה הרי ע"כ ל"פ רבנן אר"א רק דבסיני נאמר אבל באמה"ח דודאי נאסר לב"נ כ"ע מודים דהו"ל מוסיף ונ"ל דהנה בסוגיא דאמה"ח לעיל בקונטרס ג' הבאתי קו' המנחת אהרן דמ"פ הש"ס דל"ל קרא דאמה"ח נוהג בטומאה הא הו"ל מוסיף הרי נ"מ באבר שי"ב בשר אם כן לא חל כלל לב"נ האיסור דאמה"ח על איסור במה"ח כיון דל"נ שיעורין לב"נ ולא נתוסף כלל לב"נ ונ"ל דאתי שפיר דמ"מ לפ"מ דקיי"ל דאם נתוסף איסור לאדם אחד בעולם הו"ל מוסיף וש"פ הש"ס כיון דאמה"ח אסור לב"נ ממילא אסור גם כן לישראל סומא ושפיר הוה ליה מוסיף אסומא ולדידי' בודאי נתנו שיעורין כיון דלישראל הוא וש"פ הש"ס לר' יהודה לשיטתיה דס"ל דסומא פטור מכל המצות ולפי"ז י"ל דהא דמשני דאצטריך קרא לר"א היינו א"נ דלהלכתא סומא חייב במצות וס"ל לר"א דסומא חייב אם כן לא נתוסף כלל לסומא ורק לב"נ ושפיר נ"מ באבר שיש עליו בשר כקו' המ"א הנ"ל. בתוס' סוטה די"ח כ' דרק מדרבנן אין עושין מצוה ח"ח אמנם מתוס' מ"ק ד"ח ע"ב ד"ה לפי שאין מערבין מוכח דאין עושין מצות ח"ח היא מדאורייי' דכ' דהוי גזיה"כ מטעם שאין עושין מצות ח"ח והמפורשים כ' דבאמת כ' הטעם דאין עושין ח"ח דבעינן שיהיה לבו פנוי למצוה אחת במ"ק אולם בסוטה ד"ח כ' הטעם דמראה בזה דמצות הם למשא עליו וכ' דודאי למ"ד מצ"כ אז אין מצות ח"ח מדאורייתא אבל למ"ד מצות אצ"כ ל"צ שיהיה לבו פנוי למצוה ונשאר רק הטעם משום שנראה כמשא ול"ה רק מדרבנן וע' אות מ' מצ"כ:

הרועים - אין ביעור חמץ אלא שריפה

אין ביעור חמץ אלא שריפה. פלוגתא דר' יהודא וחכמים פסחים דכ"ז דלחכמים השבתתו בכל דבר ולר"י דוקא שריפה והבעל המאור פסחים דמ"ד כ' דר' מאיר ס"ל כר"י דאב"ח א"ש ובאור חדש פסחים פ"א דחה די"ל דס"ל כרבנן ושיטת הב"ח דרב ס"ל אב"ח אלא שריפה ובנצח ישראל יבמות דר' יוחנן סבירא לי' אב"ח אלא שריפה והנה למאן דס"ל חמץ מותר בהנאה בודאי ס"ל השבתתו בכ"ד דליכא למילף מנותר שאסור בהנאה ור' אליעזר בן חסמא ס"ל כריה"ג דחמץ מותר בהנאה בפסחים ל"ב ובצל"ח ביצה ד"ז דב"ש סבירא לי' כריוה"ג דחמץ מותר בהנאה וס"ל השבתתו בכ"ד ובבאר יעקב או"ח דכ"ט דר' יהושע ור' אליעזר ובן בתירא בפסחים מ"ו ס"ל כר"י דאב"ח אלא שריפה והנה הפנ"י והש"א כ' דלמ"ד דחמץ לאח"ז מותר ס"ל השבתתה בכ"ד דלא ילפינן מנותר

שאסור לעולם ורבה סבירא לי' חמץ לאח"ז אסור כמ"ש באות ח' וממילא סבירא ליה כר"י ובאור חדש כ' דר' שמעון ס"ל אב"מ אלא שריפה מקושית התוס' לר"ש דבבי"ח מותר בהנאה מה יעשה בק"ו דר' יהודא ועכצ"ל דמה לערלה שהיא בשריפה ול"ל חמץ יוכיח דחמץ גם כן בשריפה ע"ש. אולם לדברי הפנ"י והש"א ע"כ ס"ל לר"ש דהשבתה בכ"ד דס"ל חמץ אח"ז מותר אולם בפנ"י פסחים דכ"ח כ' דריש ס"ל לא שריפה והנה ר' עקיבא ס"ל אב"ח אלא שריפה ובפסחים די"ב אמרינן אימתי כו' אבל לאח"ז ביעורו השבתה בכ"ד ובנוב"י מהד"ת או"ח סי' צ"א הגם דר"י ס"ל דלאח"ז איסורו השבתה בכ"ד אבל ר' עקיבא ס"ל אפי' לאח"ז איסורו צריך דוקא שריפה ופליג אר"י ובשו"ת ר' חיים כהן סי' ח' כ' בפלוגת רש"י ור"ת פסחים די"ב פליגי ר' ישמעאל ור' עקיבא דר' ישמעאל ס"ל כשי' רש"י דלאח"ז איסורו השבתתו בכ"ד ור"ע ס"ל כפי' ר"ת דלאח"ז איסורו היינו אחר חצות צריך שריפה ע"ש והתוס' בחולין קט"ו דאיסי בן יהודא ס"ל השבתתו בכ"ד ובס' זרעו של אברהם פסחים כ"ב דחזקי' ס"ל השבתתו בכל דבר ע"ש ובמראה יחזקאל חולין קט"ו דתנא דבי ר' ישמעאל ס"ל כר' יהודא דאב"ח אלא שריפה:

הרועים - אין אדם מוציא דבריו לבטלה

אין אדם מוציא דבריו לבטלה. בשעה"מ ה' נדרים כ' אף דקיי"ל כרבנן דל"א אין מוציא דבריו לבטלה דוקא היכא שצריכין לשנות דיבורו מערך לדמים משא"כ בעלמא מודה ג"כ דאין מוציא דבריו לבטלה ובס' החיים ה' עירובין דתליא בפלוגתא דת"ק ור' יוחנן בן נורי בנדרים פ"ה דת"ק ס"ל דאף בכה"ג אדם מוציא דבריו לבטלה וריב"נ ס"ל דהיכא דא"צ לשנות לכ"ע אין מוציא דבריו לבטלה:

הרועים - אין קדושין תופסין בחיי"ל

אין קדושין תופסין בחיי"ל. בהפלאה כתובות ל"ה דר' יצחק ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל ובמהר"ם ברבי הוכיח דר' שמעון ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל ובפני יהושע כ' דר' יהודא ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל ובאבני מילואים סי' ד' דאין הכרע ובדורש לציון דרוש ב' הוכיח דר' זכרי' בן הקצב ס"ל דאין קדושין תופסין בחיי"ל ובדרוש ז' כתב דלר' יהודא אי ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל תלי' בפלוגתא דר"נ ורבא דלר"נ לר"י קדושין תופסין בחיי"ל משא"כ לרבא ס"ל לר"י אין קדושין בחיי"ל ובאמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש דר' הונא ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל לר' יהודא עיין שם ובתוס' יבמות

דט"ז ע"ב דר' אסי ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל ובשו"ת מהר"ם מינץ דר' שמעון ס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל:

הרועים - אין קדושין תופסין בחיי"ל

באבני מילואים א"ע סי' י"ח הביא ד' רש"י בסנהדרין דאם נעשית אחר הקדושין חיי"ל פוקעין הקדושין למפרע למ"ד אי"ק תופסין בחיי"ל ע"ש ונ"ל דתלי' בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל בבכורות ד"ג דר"י ס"ל דקדשו בכורות במדבר דאל"כ גם הבכורות דמעיקרא מהראוי שיפקעו קדושתן כיון דעכשיו לאו בר קדושי בכורות י"ל ג"כ דס"ל כשי' רש"י אבל ר"ל דס"ל דלא קדשו בכורות במדבר ואפ"ה דקדיש קדוש ולא יפקעו הקדושין לר"ל לתנייהו לד' רש"י ועפ"ז אמרתי במה שנסתפק במי נדה דמ"ד לענין מופלא סל"א דהוי דאורייתא אם יודע להפלות דהוי דאוריי' אם נדר כשהי' מסל"א ואח"כ שכח מלהפלות כגון מחמת חולה וכדומה באופן דהוי אח"כ א"י להפלות אם חל נדרו כששכח מי אמרינן כיון דעכשיו לאו בר נדר לא חל ג"כ הנדר מעיקרא אף שנדר כשידע להפלות א"ד כיון דבשעה שנדר הי' חל הנדר אף עכשיו לא פקע והעלה דאף דא"נ דפקע הנדר השתא דא"י להפלות מ"מ מדרבנן חייל והק' ע"ז מ"פ הש"ס נדה דמ"ד למ"ד מסל"א דאוריי' מיתומה שנדרה לוקמי בכה"ג דל"ה הנדר רק מדרבנן ולכך שפיר בעל מפר לה ונ"ל דגוף ספיקתו תלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י לא חל הנדר כיון דעכשיו לאו בר נדר אף הנדר דמעיקרא פקע מה"ת אבל לר"ל שפיר אמרינן כיון שבשעה שנדר הי' מסל"א חל הנדר אף השתא ולא פקע הנדר מעיקרא ולפ"ז ל"ק קו' ושפיר פריך הש"ס לר"ל דלדידי' לכ""ע הוי דאורייתא ועפ"ז א"ש קו' התוס' במה דמשני דקטן או"נ אין ב"ד מצוין להפרישו הא ר"י ס"ל מצוין להפרישו ולפ"ז א"ש דלר"י ל"ק כלל די"ל דמיירי בכה"ג דל"ה רק מדרבנן ושפיר בעל מיפר לה ודוק:

אבהמ"ח:

אין קדושין תופסין בחיי"ל באבני מילואים א"ע סי' י"ח הביא ד' רש"י בסנהדרין דאם נעשית אחר הקדושין חיי"ל פוקעין הקדושין למפרע למ"ד אי"ק תופסין בחיי"ל ע"ש ונ"ל דתלי' בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל בבכורות ד"ג דר"י ס"ל דקדשו בכורות במדבר דאל"כ גם הבכורות דמעיקרא מהראוי שיפקעו קדושתן כיון דעכשיו לאו בר קדושי בכורות י"ל ג"כ דס"ל כשי' רש"י אבל ר"ל דס"ל דלא קדשו בכורות במדבר ואפ"ה דקדיש קדוש ולא יפקעו הקדושין לר"ל לתנייהו לד' רש"י ועפ"ז אמרתי במה שנסתפק במי נדה דמ"ד לענין מופלא סל"א דהוי דאורייתא אם יודע להפלות דהוי דאוריי' אם נדר כשהי' מסל"א

ואח"כ שכח מלהפלות כגון מחמת חולה וכדומה באופן דהוי אח"כ א"י להפלות אם חל נדרו כששכח מי אמרינן כיון דעכשיו לאו בר נדר לא חל ג"כ הנדר מעיקרא אף שנדר כשידע להפלות א"ד כיון דבשעה שנדר הי' חל הנדר אף עכשיו לא פקע והעלה דאף דא"נ דפקע הנדר השתא דא"י להפלות מ"מ מדרבנן חייל והק' ע"ז מ"פ הש"ס נדה דמ"ד למ"ד מסל"א דאורייי' מיתומה שנדרה לוקמי בכה"ג דל"ה הנדר רק מדרבנן ולכך שפיר בעל מפר לה ונ"ל דגוף ספיקתו תלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י לא חל הנדר כיון דעכשיו לאו בר נדר אף הנדר דמעיקרא פקע מה"ת אבל לר"ל שפיר אמרינן כיון שבשעה שנדר הי' מסל"א חל הנדר אף השתא ולא פקע הנדר מעיקרא ולפ"ז ל"ק קו' ושפיר פריך הש"ס לר"ל דלדידי' לכ""ע הוי דאורייתא ועפ"ז א"ש קו' התוס' במה דמשני דקטן או"נ אין ב"ד מצוין להפרישו הא ר"י ס"ל מצוין להפרישו ולפ"ז א"ש דלר"י ל"ק כלל די"ל דמיירי בכה"ג דל"ה רק מדרבנן ושפיר בעל מיפר לה ודוק. במראה יחזקאל חולין דל"ג דמ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת ס"ל כר"מ דאין אמה""ח נוהג בישראל אלא בבהמ' טהור' ולא בחי' ועוף. מח' במהרש"א חולין ל"ג בתירוצו על קו' התוס' דלמ"ד דאמרינן מא"מ דישראל שרי ולנכרי אסור ס"ל דלר' מאיר אינו נוהג אבמה"ח לב"נ אלא בבהמה טהורה לבד אבל בחי' ועוף דלישראל שרי ה"ה לב"נ ותלי' בפלוגתא דמא"מ באות מ' אין מבטלין איסור לכתחילה הראב"ד והרמב"ם מחולקים דהראב"ד ס"ל דמה"ת אין לבטל איסור לכתחילה ושיטת הרמב"ם דהוא רק רבנן ובישוע"י ה' תערובת דר' שמעון ס"ל דמה"ת אין מבטלין איסור לכתחילה ובפרדס דוד כ' דתליא בפלוגתא דרבא יוחנן בקדושין נ"ז דר"י דלא משני כדרבא ס"ל דמותר מה"ת לבטל אישור לכתחילה ורבא ס"ל דמה"ת אסור לבטל לכתחילה ובברוך טעם כ' באין כוונתו לבטל דקיי"ל דמותר בטל לכתחילה תליא בפלוגתא דר' יהודא ור' שמעון בדבר אין מתכוין דלר"י דס"ל דשא"מ אסור וכן רב דס"ל כר"י אסור לבטל אף במקום שאין כוונתו לבטל משא"כ לר"ש ואביי דס"ל כר"ש מותר לבטל בכה"ג שאין כוונתו לבטל ובשו"ת שמן רוקח כ' דאי מה"ת אסור לבטל לכתחילה אז אף באין כוונתו בטל אסור לבטל לכתחילה ואי האיסור רק מדרבנן מותר שאין כוונתו לבטל ובעטרת חכמים באו"ח העלה אע"ג דמותר לבטל מה"ת לכתחילה מ"מ דבר שצריך ביעור מן העולם כגון חמץ וע"ז אסור לבטל מ"הת ובישועת יעקב סימן תמ"ז אף א"ל כשיטת הפוסקים דבאין כוונתו לבטל גם כן אסור לבטל מ"מ בעושה מעשה להיפוך שנראה שאין רוצה בהאיסור בזה לכ"ע מותר לבטל לכתחילה וכנוב"י מהדו"ק ביו"ד כ' דביבש ביבש לכ"ע אסור לבטל לכתחילה מה"ת ע"ש. ונ"ל ראיה לדבריו מפסחים ל"ח בחולין הוא דנפיק דאי מטמי יש לה היתר אבל חלה דאי

מטמי ל"ל היתר וכ' התוס' דהסוגיא קאי למ"ד מחיצה לקלוט דאוריי' וא"נ דמה"ת מותר לבטל אם כן גם חלה יש לה היתר ע"י ביטול מה"ת וע"כ דביבש אסור מה"ת לבטל (ובאמת בסוגיא זו הקשיתי לפ"מ שנסתפק המל"מ בפ"ה מיסוה"ת אי יוצאין במצה שלכ"א וא"נ דיוצאין אם כן הא דכתיב בכל מושבותיכם תאכלו מצות היינו אפי' שלכ"א כיון דיוצאין בו מה"ת וממילא אם ראוי בכל מושבותיכם לאכול שלכ"א גם כן מקרי נאכל בכל מושבותיכם כיון דיוצאין כן המצוה בשלכ"א וע"ז נאמר בכל מושבותיכם תאכל מצה א"כ אמאי חלה אין נאכל בכל מושבותיכם כיון דמה"ת מותר שלכ"א בכל איסור שפיר הוי נאכל בכל מושבותיכם ולשי' התוס' שם בתי' הב' כיון דמחיצה לקלוט מדרבנן ל"ח נאכל בכל מושבותיכם א"ש גם כן כיון דמדרבנן שלכ"א אסור. ועפ"ז א"ש קו' השו"ת זכרון יצחק דמה קאמר דיש לה היתר בכל מושבותיכם ע"י טומאה לשי' רש"י דפחות מכביצה אין מקבל טומאה אם כן בכזית שיוצא ידי מצה ל"ה נאכל בכל מושבותיכם ע"י טומאה דאין מקבל טומאה כלל. ולפ"ז א"ש דממ"נ מה"ת הוי נאכל בכל מושבותיכם על ידי שלכ"א ורק מדרבנן ומדרבנן שוב מקבל טומאה אף בכ"ש ובשלכ"א מותר ממ"נ כנטמא ובאמת נסתר מכאן ד' שו"ת הרי"מ בענין חדש שהעלה לענין מצה הראוי לז' כיון דאם לא יהי' ראוי לז' לא יכול להתקיים המצוה וקיום המצוה תלי' במה שיהיה מותר כל ז' אמרינן עדל"ת ואמרינן שמותר כל ז' בכדי שעי"ז יוכל לקיים המצות ע"ש. ולפ"ז ק' הכא ג"כ נימא דיהיה מותר לאכול בכל מושבותיכם כדי שעי"ז יוכל לקיים המצות וקיום המצוה תלוי במה שנאכל בכל מושבותיכם נימא עדל"ת ויהיה יוצא במצה זו ול"ל דאפשר לקיי"ש ל"א עדל"ת ז"א דהש"ס לא חילק כלל ואף באין לו מצה אחר משמע דאין יוצא במצה של מע"ש ועוד דא"כ ל"ה מקשים התוס' דל"ו ע"ב ד"ה וריה"ג תי"ל דמע"ש אין נאכל בכל מושבותיכם ולפי"ז הרי נ"מ) באין לו מצה אחר וע"כ דליתא לדבריו) ובחוות דעת ובישוע"י העלו דבאיסור הנאה אסור לבטל לכתחילה מה"ת ובספר עיני ישראל דתליא בפלוגתא דחזקי' ור"א דלר"א דס"ל כ"מ שנאמר ל"י איסה"נ משמע מותר לבטל לכתחילה מה"ת איסור משא"כ לחזקיה היכא דכתיב לא יאכל בצירי אסור לבטל לכתחילה ובאור חדש קדושין דנ"ה דרבא דס"ל מין במינו במשהו אסור לבטל לכתחילה מה"ת ורבנן דס"ל מב"מ בטל ס"ל דמותר לבטל מה"ת ובשו"ת הרי"מ דצ"ז בחולין דהא דאסור לבטל מה"ת איסור לכתחילה הטעם דהוה ליה כעושה סחורה בדברים האסורים דאסור לכמה פוסקים מה"ת ועיין אות ס' בענין זה פלוגתא דתנאי ואמוראי מזה ולפ"ז באמה"ח ובחלב דמותר בהו סחורה וכן דם עי' בנוב"י מהדו"ת יו"ד סימן י"ב יהיה מותר מה"ת לבטל לכתחילה ובצרור

החיים כ' דר"ש דס"ל כ"ש למכות דהוא ס"ל דאסור לבטל מה"ת יע"ש דלמ"ד מעשי שבת דאוריית' ר' מאיר מותר לבטל מה"ת ולחזקיה דס"ל מעשי שבת דרבנן ס"ל דמה"ת אין מבטלין וכ' דהפלוגתא אי מה"ת מותר לבטל לכתחלה תלי' אי אמרינן נהפך איסור להיות היתר ובאור חדש נ"ז דר"מ ע"כ ס"ל דמה"ת מותר לבטל לכתחלה ובשו"ת יהודה יעלה דפלוגתא הנ"ל תליא אי איסורים הם איסור גברא מותר לבטל לכתחילה מה שאין כן למ"ד דהוי איסור חפצא ומחלק במידי דתלוי בזמן לכ"ע הוי רק איסור גברא ובאיסור הנאה לכ"ע הו"ל איסור חפצא ע"ש. להנ"ל דבאיסור הנאה לכ"ע אין מבטלין איסור לכתחילה מה"ת נ"ל בפסחים דכ"א ע"ב מנין לחמץ שאסור בהנאה שנאמר לא יאכל בצירי ורש"י פירש שלא יהיה היתר המביא לידי אכילה אבל להנ"ל א"ש בפשיטות דבכל איסורים משכח"ל שהאיסור מתאכיל והיינו ע"י ביטול כרוב אבל בחמץ דכתיב לא יאכל היינו שהמאכל לא יתאכיל בשום פנים לעולם ומוכח דאסור בהנאה ושפיר לא משכח"ל שהמאכל יהיה נאכל ושפיר כתיב כאן בשינוי לשון לא יאכל להורות דאין מציאות שיתאכל המאכל ההוא ודוק:

הרועים - אין אונאה לקרקעות

אין אונאה לקרקעות. שי' התו' הא דא"ר נחמן בהמקבל זבן מאתן ושוה מאה אין אונאה לקרקעות ל"ד מאתן אלא פחות דפלגא יש אונאה כמו ר' יוחנן בירושלמי ושי' הרי"ף והרמב"ם דר' נחמן פליג על ר' יוחנן וס"ל לעולם אין אונאה לקרקעות ועיין במהר"מ ברבי כתובות צ"ח באריכות טעם פלוגתתן וכן ר' חסדא ורבה בר"ה ס"ל כר"ל דאין אונאה לקרקעות לעולם ע"ש:

הרועים - אין הולכין בממון אחר רוב

אין הולכין בממון אחר רוב. בפני יהושע כתובות פ"א דמ"ד ברי ושמא ברי עדיף ס"ל הולכין בממון אחר רוב ועיין באות ב' דין ברי ושמא ואנכי הסברתי דבריו עפ"מ דאמרינן רפ"ב דכתובות כיון דרוב נשים בתולות נשאת כברי ושמא דמי וכ' הפנ"י שם דכן הוא האמת אף למסקנא ולפי"ז כיון דרוב משוי טענת חבירו שמא הוי בו"ש דכרי עדיף ובספר מנחת עני הוכיח דר' יוסף ס"ל דהולכין בממון אחר הרוב ובמקנה קדושין ד"ד ד"ה לא נצרכא דמר בר ר"א ס"ל דהולכין בממון אחר רוב כרב ובמנחת עני כתובות כ"ט דר' פפא ס"ל אין הולכין בממון אח"ר ובכתובות ל"ב הוכיח דעולא גם כן ס"ל כשמואל דאין הולכין בממון אחר רוב ובמהר"ם ברבי בכתובות דרבה ס"ל כרב דהולכין בממון

אחר רוב ור' יוחנן ס"ל כשמואל דאין הולכין בממון אח"ר והתוס' בב"ק הקשו לשמואל נילף מק"ו דדיני נפשות דאזלינן בתר רוב בממון ג"כ ובמנחת אהרן סנהדרין כ' דשמואל ס"ל דילפינן רובא דליתא קמן בד"נ מהללמ"ס ואין דנין ק"ו מהלכה ועמש"ל בענין אין דנין ק"ו מהלכה והנה המפורשים העלו דפלוגתא דרב ושמואל תלי' בס' הש"מ ב"מ ד"ז דרוב אינו ודאי רק ספק כך בממון ל"א בתר רוב אבל רב ס"ל דרוב הוא מטעם ודאי מהני גם בממון וכ"כ הפלתי בסי' ס"ג דפלוגתא דרו"ש אי הולכין בפ"נ אחר הרוב ג"כ תלי' בזה ועי' באות ר' פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה ובנדרי זרוזין דס"ב דרבי ס"ל הולכין בממון אח"ר ור' יוסי ס"ל אין הולכין בממון אח"ר ובשו"ת עטרת צבי להגאון ר"צ מהאלברשטאט דר' יהושע ס"ל הולכין בממון אחר רוב ובהפלאה כתובות דט"ו העלה דברוב שכבר הוחזק מהני גם לממון ובנחלת יעקב להגאון מליסא מחלק דברוב שאין חזקה מנגדתו הוי כודאי ומהני גם בממון רוב שכבר הוחזק אבל רוב שחזקה מנגדתו אף דעדיף מחזקה מ"מ תו ל"ה ודאי ול"מ רוב שכבר הוחזק לממון ובחוסן ישועות נדה דמ"ה מחדש דהיכא דאיכא דררא דממונא שבלא טענותיהם יש ס' לב"ד מהני רוב בממון לכ"ע ע"ש. ועיין באות ה' היתר ע"ש ובזרעו של אברהם סנהדרין דס"ח דר' חסדא ס"ל הולכין בממון אחר רוב ובשו"ת פרי תבואה דרבא ס"ל עביד אינש דפרע בתוך זמנו הא בלא"ה היה חייב מטעם חזקה מוכח דס"ל כרב דהולכין בממון אחר הרוב וכ"ש דאביי דס"ל אאפת"ז דס"ל הולכין בממון אחר רוב והנה התוספות הקשו בב"ב ד"ה למ"ד אדם פורע תו"ז מבכורות דמ"ט דתוך ל' בחזקת שלא נפדה דאאפת"ז ונ"ל דעיקר הפלוגתא היא עפמ"ש האיך מהני החזקה הא קיי"ל אין הולכין בממון אחר הרוב ותירצו עפ"ד התוס' סנהדרין דרוב גמור מהני בממון ולפ"ז י"ל דהמ"ד אדם פורע תו"ז ג"כ מודה דרוב ב"א אין פורעין תו"ז רק דס"ל דמ"מ ל"ה רוב גמור ממילא אין הולכין בממון אחר רוב ולפי"ז שם בבכור דכ' הישועות יעקב ביו"ד סימן ש"ה דהוי כמלתא דאיסורא ומועיל הרוב שפיר הוי בחזקת שלא נפדה:

הרועים - אין אדם משים עצמו רשע

אין אדם משים עצמו רשע. בתומים סימן פ"ב דר' יוסי בסנהדרין ד"ח ס"ל אדם משים עצמו רשע ובעטרת חכמים שבועות י"ג דאביי ס"ל כר' יוסי דאדם משים ע"ר, ובתומים סימן מ"ו מבואר דל"ש אאמע"ר רק בעבירה שפוסל עצמו לעדות והובא גם בישי"ע אע"ז. ולפ"ז תרצתי קושית התוס' ב"מ ד"ג האיך נאמן גבי חלב לומר מזיד הייתי הא אאמע"ר ולפ"ז א"ש לפ"מ דקיי"ל בחו"מ סי' ל"ד עבר עבירה שא"ב מלקות אין נפסל לעדות

אם כן שפיר י"ל מזיד הייתי דהיינו שחצי כזית חלב אכל בשוגג וחצי הזית הב' נזכר שהוא חלב ואכל במזיד דל"ה בר חיוב קרבן דבעינן שישגוג מתחילתו ועד סופו אבל מ"מ לא חייב מלקות אח"ש והוי עבירה שא"ב מלקות דלא נפסל לעדות ול"ש אאמע"ר. ובאמת נסתפקתי עוד לפמ"ש הח"צ בטעמא דח"ש אסור מה"ת מכח אחשבי' ובערבי נחל בדרוש לשה"ג העלה עפי"ז היכא שבאמת אכל כזית שלם חצי היתר וחצי איסור דלא אחשבי' לחצי זית כלל רק בצירוף החצי זית היתר בכה"ג ל"ה איסור תורה כיון דלא אחשבי' לחצי זית איסור אם כן באופן שאכל חצי זית חלב ולאחר שבלע החצי זית נזכר שהוא חלב ואכל חצי זית ב' לתשלום החצי זית שאכל מקודם אם כן בכה"ג לא אחשביה לחצי שיעור איסור כיון דבאמת אכל כזית שלם וחצי זית שאכל היה לתשלום הכזית דהרי חזינן שרוצה לאכול מעיקרא כזית שלם ולא חצי זית אם כן בכה"ג דלא אחשבי' לא עשה איסור כלל אף במזיד ואף דאסור עכ"פ מדרבנן ח"ש כמו לר"ל דח"ש מותר מה"ת בכ"ז לשי' הפוסקים דבדרבנן אמרינן משים עצמו רשע וא"ש אך יש להסתפק בזה עוד:

הרועים - אין שאלה בהקדש

אין שאלה בהקדש. התוס' כריתות י"ג דבאתי ליד גזבר ל"מ שאלה והתומים בספרו חצי יהונתן כ' דתליא בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל דלר"י דס"ל מעות קונות ובהקדש משיכה לא מועיל שאלה באתי ליד גזבר אבל לר"ל דס"ל משיכה קונה ובהקדש מעות לדידיה מועיל שאלה באתי ליד גזבר ע"ש. ולפ"ז א"ש קושית התוס' בשבועות דכ"ד דפריך הש"ס לרבא דס"ל כולל באי' הבא ע"י עצמו דלחשוב נמי שבועה ומטעם כולל והקשו אמאי ל"פ ג"כ לר"י דס"ל גם כן כולל בבא ע"י עצמו. ונ"ל דהש"ס תירץ מידי דאתי בשאלה ופריך והרי הקדש והקשה הריטב"א הא לאחר שבא להגזבר ל"מ שאלה. ולהנ"ל א"ש דרבא ס"ל כר"ל ד"ת משיכה קונה ובהקדש מעות ומועיל שאלה אף באתי ליד גזבר אבל לר' יוחנן שפיר ידע הש"ס דמידי דאיתא בשאלה ל"ק כיון דס"ל לר' יוחנן דל"מ שאלה באתי ליד גזבר ול"ק לדידיה מהקדש ובשו"ת שמן רוקח בח"ר כ' אי יש שאלה בהקדש תלי' בפלוגתא אי שעבודא דאורייי' ורב דס"ל של"ד ס"ל אין שאלה בהקדש ועמש"ל בענין אמירתו לגבוה דבהקדיש במחשבה לכ"ע יש שאלה ובשו"ת יהודה יעלה דדוקא בחרטה אבל בפתח גם לב"ש יש שאלה בהקדש. ובנחלי מים דרוש י"ב הוכיח דר' מאיר אליבא דרבה ס"ל אין שאלה בהקדש ובנדרי זרוזין בכינוי נדרים דתליא בזה אי כהנים שלוחא דידן ל"מ שאלה באתי ליד גזבר אבל אי שלוחא דרחמנא מועיל שאלה באתי ליד גזבר

ובטעה"מ ה' אישות פ"ה דגם בקרבנות דקדושת הגוף לאחר שבא ליד כהן ל"מ שאלה ולפ"מ שפירש"י במעילה די"ט בפלוגתא דר' שמעון ור"י אם בא הקרבן ליד כהן אי חייבין הבעלים באחריות ולמ"ד דאין חייבין הבעלים כאחריותן ל"מ שאלה ע"ש:

הרועים - אין מגביהין תרו"מ ביו"ט

אין מגביהין תרו"מ ביו"ט. ביומא דע"ג נראה דהאיסור הוא משום טלטול דפריך פשיטא טלטול בעלמא ובביצה ל"ז נראה דהאיסור משום מתקן דמשני ר"י ל"נ אלא לבו ביום וכ' במהר"ם ברבי דסוגיות חלוקות הן דרבה ס"ל דהאיסור רק משום טלטול אבל ר' יוסף ס"ל דהאיסור משום מתקן:

הרועים - אין שורפין קדשים ביו"ט

אין שורפין קדשים ביו"ט. בשו"ת נודע בשערים הוכיח דר' אלעזר בן עזריה סביר' ליה בברכות ד"ט שורפין קדשים ביום טוב:

הרועים - אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל

אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל. בצל"ח פסחים ד"י ברב ס"ל כלי ניטל לצורך דבר שאינו ניטל ורבא סבירא ליה אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל ולגירסת הרי"ף שבת מ"ב ס"ל לרבא ור' חסדא כלי ניטל לדבר שאין ניטל והבעה"מ בפ' כירה דדינו של ר"י הוא רק לר' יהודה דאית ליה מוקצה אבל לר"ש דל"ל מוקצה אף דיש דברים דגם לר"ש אסורים בטלטול מ"מ ליטול כלי לצרכם מותר לר"ש ובצל"ח ביצה ד"ג ע"ב דחה דבריו ע"ש:

הרועים - אין אומרים לאדם עמוד וחטא כדי שיזכה חברך

אין אומרים לאדם עמוד וחטא כדי שיזכה חברך. והיכא דלא פשע אומרין עמוד וחטא כדי שיזכה חברך כמ"ש התוס' בכמה דוכתי ובתורת גיטין דמ"א גיטין דדוקא לעבור בעשה בשביל שיזכה חברו מותר אבל לעבור בל"ת גם בלא פשע ל"א עמוד וחטא כו':

הרועים - אין אשה מתעברת מביאה ראשונה

אין אשה מתעברת מב"ר. בנוב"י מהדו"ק א"ע סי' כ"ב דדוקא רוב נשים אין מתעברות מב"ר אבל מיעוט יש שמתעברות מב"ר ובשיבת ציון סימן ע"ג דהוא פלוגתא במדרש פ' לך דר' לוי סביר' ליה כשיטת הנוב"י אבל ר' אליעזר ס"ל דליכא מציאות כלל שתתעבר מב"ר והלכה כר"ל עוד חילקו המפורשים בין בתולה לבעולה דבעולה מתעברת מב"ר:

הרועים - אין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור

אין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דלאחר הדיבור. כ"כ התו' קדושין ל"ח בשם הירושלמי וכ' המפרשים דהש"ס דילן יבמות ד"ד ס"ל להיפוך דע' דקה"ד עדיף ובפרדס דוד פ' וילך דתלי' בפלוגתא דר' שמעון ורבנן דר"ש ס"ל דע' דקה"ד עדיף ודוחה ל"ת דלאחה"ד ורבנן ס"ל דאינו דוחה ל"ת דלאחה"ד ובמחנה לוי קדושין דר' ישמעאל סבירא ליה דע' דקה"ד דוחה ל"ת דלאחר הדיבור ובפאר הלכה די"ד תלי' לה בפלוגתא דר"י ורבנן בחולין ד"ק והעולה מד' הרמב"ם שם דר' יהודא ס"ל דהולכין אחר איסור שהי' קודם מ"ת ורבנן דס"ל דג"ה אין נוהג בטמאה דס"ל דאין אנו עושין המצות אלא במצות הקב"ה על ידי מרע"ה ולר"י כמו דדחי מילה שבת לפני הדיבור ה"ה דדחי לאחר הדיבור אבל לרבנן אמרינן אין עשה דקה"ד דוחה ל"ת דלאתר הדיבור ובנצח ישראל בזבחים דר' שמעון בן מנסי' ס"ל דאין עשה דקה"ד דוחה ל"ת דלאחה"ד ורבא סביר' ליה דעשה דלפה"ד דוחה ל"ת דלאחה"ד. ובספר תורת חסד לבעל שמן רוקח דר' עקיבא ס"ל דעשה דקוה"ד דוחה ל"ח דלאחר הדיבור וריה"ג ס"ל דאין עשה דקוה"ד דוחה ל"ת דלאחה"ד. ובספר מים רבים כ' דעשה שי"ב כרת חמיר ע' דלפה"ד ודוחה ל"ת דלאחה"ד מה שאין כן בל"ה כרת עשה דלפני הדיבור קיל והנה אם העשה נשנית לאחה"ד כתב הפני יהושע בקדושין ל"ח דשפיר דחי לל"ת דלאחה"ד אבל בצל"ח פסחים דצ"ו כ' דמ"מ ל"ד כיון דמתחילתו ל"ה סמוכין ובאור יקרות כ' דעשה דלפה"ד שאין המצוה נוהג רק לאמה"ד כגון מצה העשה קיל ואין דוחה לל"ת דלאחה"ד משא"כ עשה דלפה"ד שנוהג לפה"ד חמיר ודוחה ל"ת דלאחה"ד. ובזרע יעקב שבת פ"ב דאביי ורבא ס"ל כשיטת הירושלמי דעשה דלפה"ד קיל ול"ד לל"ת דלאחה"ד ולא כשיטת הש"ס יבמות הנ"ל:

הרועים - אין עשה דותה לב' לאוין

אין עשה דותה לב' לאוין. בספר הכריתות ועיין בפנ"י ביצה ד"ח וכשו"ת תורת חסד סימן ל' דתליא בפלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא בנזיר דמ"ח דלר' ישמעאל דס"ל מ"ל חד לאו מ"ל תרי לאוין ה"ה דסביר' ליה דעדל"ת אף לתרי לאוין ועיקר הראיה היא מן להנל"ע דאינו דוחה לתרי לאוין ועיין אות ל':

הרועים - אין שחיטה לעוף מה"ת

אין שחיטה לעוף מה"ת. בנועם מגדים פ' אמור דפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע חולין די"ז דר"י ס"ל דבשר נחירה אסור במדבר ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ומ"ד דס"ל יש שחיטה

לעוף מה"ח ע"כ ס"ל כר"ע דבשר נחירה אשתרי במדבר ופלוגתא דבשר נחירה שחיטה לעוף תליא זב"ז ובבית אל ח"ב דמ"ב הוכיח דרב סבירא ליה יש שחיטה לעיף מה"ת ושמואל ור' יוחנן ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ובמאיר נתיבים פ' בראשית דעובר גלילאי יש שחיטה לעוף מן התורה ובשו"ת ברית אברהם יו"ד בינא ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ושוב כ' הוכחה להיפוך ביר' ליה יש שחיטה לעוף מה"ת ובטוט"ד ה' טריפות לשיטה א' ס"ל לר"מ יש שחיטה לעוף מה"ת ושוב כתב די"ל דס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת:

הרועים - אין א"א דבר שאינו שלו

אין א"א דבר שאינו שלו. אבל בעשה בה מעשה אסרה כ' הפלתי בסימן ד' דר' נחמן ס"ל דבמעשה דאוסר דבר שאינו שלו הוא רק מדרבנן ומה"ת אף במעשה א"י לאסור דבר שאינו שלו לכך תלינן בלצעורי אבל ר"ה ס"ל דבמעשה אדם אוסר דשא"ש מה"ת וביד המאיר גיטין הוכיח דרב סובר א"א אוסר דשא"ש אפילו במעשה. ובשו"ת רע"א סימן קס"ה לשיטת התוס' יבמות מוכח דר' שמעון ס"ל אין אדם אוסר שא"ש אפילו על ידי מעשה ולשיטת הר"ש אין ראיה ע"ש:

הרועים - אין אדם מעיז פנים בפני בע"ח

אין אדם מעיז פנים בפני בע"ח. בתבנית אות יוסף גיטין דפלוגתא דר' אליעזר ב"י ורבנן בסברא דאין אדם מעין דראב"י ס"ל דאינו מעיז בפני אדם שיודע בו שהוא משקר לכך ס"ל גם בבנו א"י להעיז כיון שטוען ברי ורבנן סברי דאין יכול להעיז מפני שעשה לו טובה ולכך דוקא בו א"י להעיז אבל בבנו מעיז ונ"מ שיטת רש"י דכ"ה בפקדון חייב משום שיכול להעיז ותלי' בפלוגתא דראב"י ורבנן עיין באות פ' פקדון ובתומים סימן פ"ב ס"ק ע"ד דראב"י ס"ל העזה דריב"א דהיכא דאין חבירו מכיר בשקרו מעיז אבל רמב"ח ס"ל העזה דר"ת אין מעלה בלבו לשקר בשל חבירו כלל:

הרועים - אין חופה לפסולות

אין חופה לפסולות. במקנה קדושין ט"ז הוכיח דר"ל ס"ל אין חופה לפסולות:

הרועים - אין אדם מוריש שבועה לבניו

אין אדם מוריש שבועה לבניו. בתו' יבמות דל"ח הקשו בד"ה וב"ה על ר' יוחנן תיפוק דאין אדם מוריש שבועה לבניו והק' בחי' הג' ר' דוד דייטש ז"ל מירושלמי פ"ז מס' שבועות ה"ז דסובר ר' יוחנן אדם מוריש שבועה לבניו וכן הביא בהגה"מ פי"ז מה' מלוה

ד' הירושלמי ותירץ שם והוכיח דהש"ס שלנו דסובר דרשב"ג ס"ל כתובה דאוריי' מוכח דס"ל לר' יוחנן אין אדם מוריש שבועה לבניו אבל הירושלמי לשיטתו דסביר' לי' דאף לרשב"ג כתובה דרבנן סובר הירושלמי דר"י ס"ל להלכה דאדם מוריש שבועה לבניו:

הרועים - אין מעילה במחובר

אין מעילה במחובר. בב"י יו"ד סי' רכ"א ובמנ"ח מצוה תי"ט דמ"מ מדרבנן יש מעילה ועפי"ז א"ש בפסחים דאמרי' שאני היכל דלתוכו עשויה ופירש"י והו"ל שלכדה"נ והק' המל"מ פ"ה מה' יסוה"ת הא מ"מ מדרבנן שלכה"נ אסור. ולהנ"ל א"ש דנשעה"מ הק' הא אין מעילה במחובר אולם א"נ דמדרבנן יש מטלה במחובר א"ש ולפי"ז דמדרבנן הוא ושי' כמה פוסקים דברסור דרבנן שלכה"נ מותר לגמרי. והנה בסוגי' שם פריך לאבי וא"א דבכה"כ לוקין שלכה"נ לפרוך מה לכה"כ שלוקין שלכ"נ ומשני אטו בב"ח אכילה כתיב בי' והקשה המהרש"א לרבא ס"ל דבב"ח מותר שלכ"א אבל בכה"כ אסור שלכ"א א"כ ק' לאבי מה לכה"כ שלוקין שלכ"א ע"ש. ונ"ל דהנה השעה"מ הקשה נ"פ הש"ס מה לכה"כ שלוקין שלכ"א דלמא ס"ל לאיסי בן יהודה כר"ש דכ"ש למכות ושיטת מהרש"ל דלר"ש דכ"ש למכות שכ"א אסור בכל האיסורים ע"ש ובריש הספר דף א' ע"א תרצה עפ"ק התוס' בפסחים דפ"ה דלמה צריך קרא לאיסי בן הודה דאסור לשבור עצם שי"ב מוח ת"ל דלא הוי בעידנא ותירץ בנ"י דמשכח"ל דהרבה ב"א נמנים על הפסח עד שאין מגע כזית לכאו"א רק ע"י שבירה בכה"ג הו"ל בעידנא דאם לאו יפסול הפסח ע"ש ולפ"ז אם אב"י יסבור כר"ש ולשיטת הש"א דלר"ש יוצאין במ"ע אף בכ"ש א"כ עדיין ק' דל"ה בעידנא וזה ניחא לאביי אבל לרבא לפמ"ש באה"ע והובא בב"ט פ"ב מעדל"ת דרבא ס"ל דל"צ בעידנא כלל א"כ שפיר י"ל לרבא דאב"י ס"ל כר"ש דכ"ש למכות ואסור בכל האיסורים שלכה"נ. והנה התוס' פסחים שם הקשה דאלקיי"ש ע"י גומרתא ועיין בשם משמואל דתירץ דנ"מ שחל ע"פ בשבת וא"א מבעוד יום וביו"ט ג"כ אסור דמשולחן גבוה קזכי ול"ה לצורך יו"ט עיי"ש באריכות. ולפ"ז מוכח דס"ל לאב"י גם כן הבערה לחלק יצאה דאי ללאו יצאה מותר לגמרי הבערה ביו"ט אף שלא לצורך כלל כמ"ש התוספות פסחים ד"ה ומיושב קו' החות יאיר בשבת ר"פ הזורק דס"ל לאב"י דיש מלאכה א' שאין חייב כרת ופליגי אמוראי מה הי' מלאכה זו והקשה בשו"ת חו"י דלמא ס"ל הבערה ללאו יצאה ולפ"ז א"ש. אין עונשין מה"ד והריטב"א במכות י"ד דכ' דבקרבן עונשין מה"ד ובחי' ר' דוד דייטש הביא דהוא פלוגתא בתוספת' מס' שבועות פ"ג דריב"ב ס"ל דבקרבן עמה"ד ור"א סובר דגם בקרבן אין עמה"ד ע"ש. ובחי' רד"ד ז"ל במס' חגיגה הוכיח דר"א

דאמר בשבועות למה נאמר משכן ומקדש ס"ל דבכל מקום עונשין מה"ד כהמ"ד ס"ל במכות דעמה"ד. אין מזל לישראל. בשבת דקנ"ו דר' יוחנן ס"ל אין מזל לישראל ור' חנינא ס"ל יש מזל לישראל ובמהרש"א שם דזכות הרבים לכ"ע אין תלוי במזל ולא פליגי רק ביחיד ובשו"ת זכרון יצחק דר' יוסי בר חנינא ור' אחא בר חנינא דס"ל דתפלת ציבור עדיף מה"ט דס"ל ביחיד יש מזל לישראל וע' אות ת':

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. בשו"ת אמרי אש אהע"ז סי' ק"ג הקשה לדברי הרמב"ם ה' שגגות דבאיסור מוסיף צריך שיהיו הנאסרים בעולם והוא מכריתות די"ד על מה דאמר ר' יוסי אם עבר הזקן ונשאה כו' ומוקמינן לה דאיכא ברא לסבא והק' מקדושין דע"ז דמשני ר' חנא בר קטינא הואיל ושם זנות פוסל לכך חל איסור זונה אגרושה מוכח מזה דאם אשכחן איזה פעם דהו"ל מוסיף אע"ג דעתה לא נתוסף כלל מ"מ נכלל בכלל מוסיף ויוכל לחול על איסור אחר וכתב דבזה פליגי האמוראים דר' חנא בר קטינא דס"ל הואיל ושם זנות פוסל ס"ל דא"צ שיהיו הנאסרים בעולם והגמ' דכריתות דס"ל דצריך דוקא שיהיו הנאסרים בעולם לא ס"ל דזנות יהיה מוסיף משום דשם זנות פוסל ופליגי בזה ר' יוסי ות"ק דר' יוסי ס"ל דצריך שיהיו הנאסרים בעולם ות"ק דר' יוסי ס"ל כברייתא בקדושין הואיל ושם זנות פוסל וא"צ שיהיה הנאסרים בעולם:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאהע"א. בחולין דק"א אמרינן דאף דל"ל לר"י אחע"א אבל בחמיר על קל אית ליה איסור חל ע"א ובתוס' יבמות ל"ג ע"ב ד"ה אמר ר' יוסי דאיסור טומאה מקרי איסור חמיר לענין נבילה שמטמאה דיחול על איסור חלב ע"ש ובטעם המלך פ"ד מה' מ"א דאי טומאה חשיב איסור חמיר פליגא בזה ר' מאיר ור' יהודה דר"מ ס"ל דמחמת שנבילה מטמאה חשיב איסור חמיר וחל על איסור אחר ור' יהודה ס"ל דמחמת שמטמאה ל"ח איסור חמיר לענין אכילה דאיסור לחוד וטומאה לחוד ע"ש. ובישוע"י ה' יוה"כ מחלק בין עוף לבהמה דבבהמה דאפשר לטמאות בנגיעה ובמשא בלי אכילה ואפשר לאכלו בלי שיטמא שלא יגע בגבילה רק בבית הסתרים ל"ח איסור מוסיף אבל בעוף שמטמא בגדים בבית הבליעה ואין לו שום טומאה אחרת וכיון דענין אכילה וטומאה אחת חשוב מוסיף ע"ש. אולם גם לדבריו צ"ל דר' יהודה ס"ל דאף בעוף ל"ח איסור מוסיף כד' השעה"מ הנ"ל ע"ש ודוק. ולפמ"ש בשו"ת מהר"מ מינץ סימן ב' בשם מנחם עזרי' דלר"מ חל יוה"כ

אשבת מיגו דאתסר באכילה משום יוה"כ אתסר נמי במלאכה ואף דאכילה ומלאכה אין שייכות זל"ז ע"ש ולפי"ז מכ"ש דהטומאה חשיב איסור כולל דנימא דנבילה חל אחלב מיגו דחל לענין טומאה חל נמי על אכילה וז"ב. ועפי"ז מיושב קושית השעה"מ פ"ד ה' מ"א על התוס' זבחים ד"ע שכ' דר"מ ס"ל אחע"א ע"ש אם כן למה לא יחול איסור טריפה אטמאה ולפמ"ש א"ש דכונת התוס' על נבילה שמטמא בכה"ג סבירא ליה לר"מ אחע"א דהוי כולל לר"מ משא"כ טריפה דאינו מטמא ס"ל גם כן לר"מ דלא חל אטמאה וא"צ לכל הפלפול ואריכות של הטטם המלך וק"ל אבל לרבנן דר"מ דהוא ר"י דס"ל דל"ה מן השם ויוה"כ לא הוי איסור כולל אשבת ה"ה דנבילה ל"ח כולל מחמת שמטמא:

הרועים - איילונית

איילונית. דאמרינן בכ"מ דאיילונית אין לה ימי נערות דמקטנותה יצתה לבגר כ' בנוב"י מהדו"ק סי' ו' ומהדו"ת סימן מ"ג דז"ד לשמואל אבל רב סובר דאפילו איילונית מקטנותה יצאה לנערות ומנערות לבגרות:

הרועים - איילונית

איילונית. ברמב"ם פ"ד ה' קדושין צריכה גט אפילו בלא הכיר בה ובשעה"מ ה' יבום דדוקא לרבא צריכה גט ד"ת אפילו בלא הכיר בה אבל לר' אשי א"צ גט כלל ושיטת ר"ת דאיילונית צריכה גט מדרבנן לרבא אבל לר' אשי אפילו מדרבנן א"צ ולהרמב"ם צריכה גט לרבא ד"ת ור' ירמיה מדפתי ס"ל כר' אשי ובאוהל דוד יבמות ד"ה דתלי' בפלוגתא דרב ושמואל דלרב א"צ גט ולשמואל צריכה גט ור' אשי ס"ל כרב ורבא ס"ל דצריכה גט מדרבנן ובנוב"י מהדו"ת א"ע דדוקא כשקדשה בגדלות אבל בקדשה בקטנות א"צ גט עיי"ש בסימן ע"ח א"ע. ובהנ"ל אמרתי ליישב קושית הרשב"א ביבמות דנ"ט דמתרץ הגמרא דמשכח"ל בעולה שלא כדרכה ול"ה לא זונה ולא גרושה לר"א דס"ל פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה בממאנת והקשה דאם כן האיך משכח"ל מה"ת בתולה ולא בעולה ול"ל בממאנת הא מה"ת ל"ש מיאון. ולהנ"ל י"ל באמת הקשיתי אמאי ל"מ הש"ס באיילונית דגם כן א"צ גט ול"ה זונה ולא גרושה. אולם לשיטת הרמב"ם הנ"ל דאיילונית צריכה גט ואפילו לפמ"ש נושאי כליו דרק מדרבנן הוא מ"מ פריך הש"ס כיון דמדרבנן צריכה גט הרי היא גרושה (וע' בבית שמואל אחרון בדרוש לחתונתו שתי' קו' הרשב"א באופן אחר וגם כן באופן כזה דמ"מ מדרבנן היא גרושה) ולפ"ז מה"ת ל"ק כלל ונ"מ באיילונית וא"ש קושית הרשב"א שהניח בצע"ג ובפני יהושע גיטין דמ"ו דר' אסי ורבא

ס"ל דאיילונית לא בעי גט אבל אנן קיי"ל כר' כהנא משמי' דעולא דאיילונית בעי גט ע"ש בכל הסוגי':

הרועים - אין דנין ק"ו מהלכה

אין דנין ק"ו מהלכה. בפסחים דפ"א ס"ל לרבא אף דאין דנין ק"ו מהלכה אבל גז"ש דנין מהלכה ובשבת קל"ב ע"א פירש"י דה"ה כל י"ג מדות און דנין מהלכה וכ' במחנה ראובן פסחים דפ"א דתליא בפלוגתא דתנאי במכות י"א ס"ת שתפרה בפשתן ר"מ ור"י ח"א כשרה וח"א פסולה מ"ד פסולה דאתקיש ס"ת לתפילין מה תפילין הללמ"ס לתופרן בגידין אף ס"ת כן וח"א כשרה בהלכותיו לא אתקיש ופירש"י כיון דתפילין גופי' לא ידעינן אלא מהללמ"ס אין דנין ממנו הרי דתלי' בפלוגתא דתנאי ורבא ס"ל דהיקש וה"ה כל י"ג מדות לבד ק"ו דנין מהלכה ע"ש ובצל"ח פסחים דפ"א העלה דהא דאין דנין גז"ש מהלכה היינו אם באנו לדון בגז"ש רק בדבר זה שהוא הלל"מ אבל הכא כיון דהגז"ש במועדו במועדו ילפי' תמיד מפסח לענין דברים הכתובים בפירוש דפסח דוחה שבת וכדומה וממילא בכלל זה ילפינן ג"כ מה שהיא הלכה ע"כ ובשו"ת תורת חסד סימן מ"א דתלי' בפלוגתא דתנאי הנ"ל דלמאן דפסול ס"ל כס' הצל"ח כיון דילפינין מהקישא לשאר דברים ילפינן מני' ג"כ למה שהוא הלל"מ ונמאן דמכשיר ס"ל דאף דילפינן מהקישא לשאר מילי מ"מ אין ללמוד מהקישא לענין מה שהיא הלל"מ ופליגי ג"כ בגז"ש אי דנין מהלכה בס' הצל"ח הנ"ל וד' הצל"ח תלי' בפלוגתא דתנאי ע"ש ובזרעו של אברהם פסחים דפ"ב דראב"ן ס"ל דבג"ש דנין מהלכה:

הרועים - אין עד נעשה דיין

אין עד נעשה דיין. שיטת הי"מ הטעם משום דהו"ל עדות שאאי"ל דלא יקבלו הזמה על עצמן בכתובות ובאוהל דוד ב"ק דגם הי"מ ס"ל דאין ענ"ד מקרא דביום הנחילו את בניו רק דק"ל קושית הרמב"ן לחכמים דס"ל ביום הנחילו לתחילת דין שאין דנין בלילה מנ"ל דאין ענ"ד ולכך כ' הטעם משום עדות שאאי"ל. ולפ"ז קשה לר"מ ל"ל קרא ת"ל מטעם עדות שאאי"ל וצ"ל דנ"מ לר"מ מקרא דביום הנחילו לדיני ממונות דל"צ עדות שאתה יכול להזימה ורבנן ס"ל בדיני ממונות שפיר עד נ"ד ורב דס"ל גם בד"מ אין ענ"ד ס"ל כר"מ:

הרועים - איני יודע א"פ דחייב

איני יודע א"פ דחייב. שיטת הפוסקים דבלא הו"ל למידע פטור גם בא"י אם פרעתיך ובתומים סי' י"ז דז"ל לדידן אבל רבא ס"ל גם בל"ה לי' למידע חייב בא"י א"פ והנה שי' שערי ר' אלפס דבא"י א"פ צריך התובע לישבע וכ' המפו' דזה רק למ"ד בו"ש לאו ברי עדיף ואפ"ה בא"י א"פ חייב צריך עכ"פ התובע לישבע משא"כ למ"ד ברי ושמא ב"ע אזי בא"י א"פ א"צ התובע לישבע והנה בפני אריה כתב הטעם דצריך התובע לישבע בא"י א"פ כיון דבא"י אם הלויתני מחויב לצי"ש ומהני תפיסה לכך חיישינן דגם המלוה א"י ול"ל דאם יזכור המלוה יחזיר ז"א כיון דמהני תפיסה שוב לא יחזיר ועיין בב"ש אחרון סי' כ"ח הא דבא"י אם הלויתני דמחויב לצי"ש תלי' בפלוגתא אי ס"ד מה"ת לחומרא ע"ש והנה בלא ה"ל למידע כ' המפורשים דאינו מחויב לצי"ש בא"י אם הלויתני ובכה"ג שוב ל"מ תפיסה ובזית רענן סי' פ"א מסופק ביש חזקה מסייע להלוה אי פטור בא"י א"פ וכ' דלר' ששת דס"ל חזקה שליח ע"ש מוכח דל"מ חזקה נגד חזקת חיוב וחייב אבל לר"נ דס"ל דל"א חזקה שע"ש מוכח דבכה"ג פטור דמוקמינן חזקה נגד חזקת חיוב ופטור ובים התלמוד ב"ק קי"ח מסופק באם הלוה מודה איברי בשר נחירה בחולין די"ז אבע"ל לר' ירמיה בהכניסו לא"י מהו והרא"ש כ' ע"ז דנ"מ באדם שאסר ע"ע באחד מהמינים מזמן ידוע ואילך וכשהגיע הזמן היה לו מאותו המין אם מותר לאכול מה שנתותר בידו ובנוב"י תנינא יו"ד סימן ס"ד דלהרא"ש אין נזיר אסור ביין שכבר היה בעת שנזר וכן אין אסור לטמא למתים שכבר מתו קודם שנזר והקשה ע"ז מנזיר י"ז בעי רבא כו' ובשו"ת זכרון יצחק סי' ה' דהרא"ש כ' אליבא דר' ירמיה ורבא לא ס"ל הא דר' ירמיה וס"ל דבשר נחירה שהכניסו לא"י אסורין ור' ינאי ור' יוחנן ס"ל איברי בשר נחירה שהכניסו ישראל לא"י מותרין ולדידהו אין הנזיר אסור ביין שכבר היה קודם נזירתו:

הרועים - אכלה כולה אין נשאלין עליו

אכלה כולה אין נשאלין עליו. כן ס"ל לרבא שבועות דכ"ו ובתומים סי' ע"ג רוצה לומר דמ"ד ה"ס ל"ש התראה ס"ל אכלה כולה אין נשאלין עליו והגם דכ' דמ"מ הקשה התוס' מאל תשתה אל תשתה אולם באמת זה ליתא ואף מאל תשתה אל תשתה ג"כ י"ל דזה היא ברגע אחד אבל אבל אין שהות לילך לחכם ולאמר לו הפתח חרטה ושישאל לו אכילה גסה בשבת דע"ו פלוגתא דר"י ור"ל ר"י סביר' ליה אכילה ע"י הדחק ל"ש אכילה ור"ל ס"ל אכילה ע"י הדחק שמיה אכילה ובהה"מ פי"ח מה' שבת הביא הגירסא ר' אושעי' במקום ר"ל ובשמן רוקח ברכות די"ב דמ"מ ר"ל סובר בזה כר' אושעיא יע"ש

דפליגי ר"י ור"ל דר"י סבירא ליה דאכילה גסה ל"ש אכילה ור"ל ס"ל דאכילה גסה שמי' אכילה ועיין במל"מ פ"ה מיסוה"ת שפלפל בדין אכילה גסה:

הרועים - אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט

אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט. ובירושלמי קדושין איתא הטעם משום דכתיב לה' הארץ ומלואה ובכ"מ שהוא ברשות הגבוה אולם שי' הרא"ש נדרים כ"ט דהטעם דחייב לקיים דבריו כאלו נדר דכתיב מוצא שפתיך תשמור ול"ג למהדר ביה והנ"מ בין הטעמים היא מ"ש התוס' בקדושין דכ"ט ד"ה משכו דהיכא דבטעות היה כמו הכא שלא הה סבור שישתנה השער ל"ה כמסירה להדיוט וז"ל אם הטעם משום נדר כהרא"ש שי"ל היכא שהיה בטעות ל"ש אמל"ג אבל אם הטעם משום לד' הארץ ומלואה אז אין חילוק כ"כ דעת קדושים להגאון ר' רפאל בעל ושב הכהן ומוכח דהש"ס דילן לא ס"ל כטעם הירושלמי רק כטעם הרא"ש ועוד יש נ"מ אי בנכרי שייך הדין דאמירה לגבוה דלטעם הירושלמי גם בנכרי שייך אמל"ג דהוי כאלו הקדש משכה החפץ אבל לטעם הרא"ש משום מוצא שפתיך והכתוב נאמר בישראל ולא בנכר ממילא בנכרי שפיר יכול לחזור ותלי' עוד בפלוגתא בירושלמי נזיר ר"פ הכותים דלר' יוסי דאין הכותים בכלל לא יחל וא"צ היתר חכם ממילא גם כן אינו במוצא שפתיך ושמור ול"ש אמל"ג בנכרי אבל לר' יונה דס"ל כותים אין להם היתר חכם לדידיה גם בנכרי שייך אמירה לגבוה ע"ש בארצות וקצרתי:

הרועים - אמירתו לגבוה כמסירה להדיוט

אמירתו לגבוה כמסירה להדיוט. בשו"ת ושב הכהן כ' דוקא כשהקדיש בהיתר אבל כשהקדיש באיסור כגון מתפיס תמימין לבדה"ב דמה שעשה עשוי ובכה"ג ל"ה מסירה להדיוט עוד כ' דוקא כשהקדיש בדיבור אבל כשהקדיש במחשבה אפי' הני ג"כ ההקדש במחשב' מ"מ בכה"ג ל"ה כמסיר' להדיוט פמ"ג או"ח בפתיח' דגם בהקדש במחשבה הו"ל כמסירה והנה הא דא"י לחזור מההקדש תוכד"ד ג"כ רק כשהקדיש בדיבור אבל במקדיש במחשבה יכול לחזור תוכ"ד ועפ"ז נ"ל הא דאין שאל' בהקדש לב"ש דוקא במקדיש בדיבור אבל במחשבה מועיל שאלה אף לב"ש דהטעם דל"מ שאלה לב"ש משום דהו"ל כמסיר' וע' בב"ט בסוגי' דהואיל ולפ"ז במקדיש במחשב' דל"ה כמסיר' שפיר יכול לשאול וע' ביצה י"ב וע' בר"ן נדרים דל"א בסוגיא דבר פדא פלוגתא דאמוראי בדין אמירה לגבוה ע"ש. אמירה לעכו"ם שבות בפנים יפות פ' בא דלרבינא דס"ל בב"מ

פא"נ דדוקא בתרומ' אין שליחות לעכו"ם אבל בכה"ת יש שליחות לגוי ס"ל דאמיר' לעכו"ם אסור מה"ת ורק כשאינו עושהו שליח בכה"ג הוי שבות ואמירה לעכו"ם דהוי שבות כ' בכ"ס יו"ד קכ"ו דל"ה רק בל"ת לבד ולא כשאר מלאכה דרבנן דה"ל בל"ת ועשה:

הרועים - אם איתא דהוי איסורא אודיע

אם איתא דהוי איסורא אודיע. הוי מודע לי' כן ס"ל לר' יוחנן בבכורות דמ"א ופריך הש"ס לרב ושמואל ומשני החם במוכר תלי' מלתא הכא בלוקח תלי' מלתא וברש"י ותו' גבי בכור דבלוקח תלי' מלתא ודבר השכיח הוא ס"ל לרב ושמואל דל"א כיון דאיכא איסורא אודיע הוי מודע לי' משום דהלוקח יש לו לחוש לאיסורא ובודאי לא יאכלנו משום ספק ור"י ס"ל דמ"מ הו"ל לאודיע משום כיון דישראל מוכרו לו בסתם יסבור הלוקח שאין בו שום איסור ויבוא לידי מכשול ובנחלת אבות להגאון שער המשפט סי' ל"ג דר' נחמן בר' יצחק ס"ל כרב ושמואל ומחלק במידי דאתחזק אסורא לא סמכינן אס' אם איתא דהוי אסורא אודיע הוי מודע לי' אמונה הרמב"ם ז"ל בה' יסוה"ת השב אמונת מציאת אלקות במ"ע במנין תר"ג מצות ושי' הבה"ג דמה שאמר ית' אנכי ד' אלקיך איננו מצוה חרטית אלא עיקר מעיקרי תורה כי מבלעדי אמונת מציאות אלקות חלילה תפול התורה בכללה ובמנין התרי"ג לא חשב אלא הפרטים ואף אם תעדר אחת מהנה חלילה לא נעדרו הנשארים ועל דבר כזה יפול בשם מצוה ואזהרה אבל דבר שהוא מעקר ושורש התורה לא תפול עליו בשם מצוה אלא נגדר בשם עיקר ושורש ובסדר המשנה ה' יסוה"ת דפליגי בזה ר' ישמעאל ור"ע בסמוך דלר"ע דס"ל אנכי ולא יהיה לך בד"א נאמרו ס"ל כשי' הרמב"ם משא"כ ר' ישמעאל ע"כ ס"ל כשי' הבה"ג:

הרועים - אנכי ולא יהיה לך

אנכי ול"י לך. בד"א נאמרו בסדר המשנ' ה' יסוה"ת דפליגי בזה ר"י ור"ע בילקוט פ' יתרו דלר"ע דס"ל דענו על הן הן ועל לאו הן שפיר י"ל בד"א נאמרו אבל לר' ישמעאל דס"ל דאמרו על הן הן ועל לאו לאו א"א לומר דבד"א נאמרו וס"ל לר' ישמעאל והמכילתא דאנכי ול"י לך לא נאמרו בד"א. אנוסת אביו פלוגת' דר"י ורבנן דר"י ס"ל דאסור באנוסת אביו ופרשת דרכים דרוש א' דפליגי בזה בשבת נ"ה דר"א ור"י ס"ל דאסור אנוסת אביו ור"א המודעי ור"ג ס"ל כרבנן דמותר אנוסת אביו. אנוסה בחי' רע"א כתובות העלה דמ"ע ולא תהי' לאשה אף דלרבנן גם קטנה בכלל קנס מ"מ מ"ע דולו תהי' לאש' מודו דקטנ' נתמעט דבמהוה א"ע הכ' מדבר ע"ש. אסמכתא שי' המרדכי דאסמכתא

מה"ת קונ' ורק מדרבנן אינה קונה ובנתיבות סי' רכ"ז דתליא בפלוגתא בסנהדרין כ"ד ע"ב דרמי ב"ח דס"ל דמשחק בקוביא הו"ל אסמכתא ול"ל הס' אגב דבעי לקנות גמר ומקנה ס"ל אסמכתא מה"ת לא קונה ול"מ ס' אגב אבל רב ששת ס"ל אסמכתא מה"ת קונה ורק מדרבנן ל"מ לכך אמרינן אגב ולר' טרפון דס"ל לא ניתן נזירות אלא בהפלאה ס"ל אסמכתא מה"ת לא קנה ובב"ש אחרון כ' דפלוגתא דאביי ורבא אי למפרע גובה הוא דאביי סובר אסמכתא קניא ורבא ס"ל אסמכתא לא קניא והנה שי' הרמב"ן הובא בב"י סי' ר"ז דבכל אסמכת' מועיל אמירה דלא כאסמכת' ושי' הרא"ש דל"מ אמירה דלא כאסמכת' ע"ש ואולי י"ל דתלי' בזה אי אסמכתא מה"ת ל"ק לא מהני אמורה דלא כאסמכתא אבל אי רק מדרבנן ל"מ שפיר מהני אי התנו בפירוש דלא כאסמכתא אסמכתא א שי' הרמב"ם ה' חמץ ומצה דיש דין אסמכתא בעכו"ם ולהראב"ד אין דין אסמכתא בעכו"ם ובחתם סופר סי' ס"ו חו"מ דלשי' המרדכי דאסמכתא מה"ת קניא ורק מדרבנן ל"מ ז"ד בישראל אבל בעכו"ם לא תקנו והניחו על דין תורה דאסמכתא קניא ותלי' בפלוגתא דאמוראי הנ"ל:

הרועים - אסור לאדם לאכול עד שיתן לבהמתו לאכול

אסור לאדם לאכול עד שיתן לבהמתו לאכול. מימרא דרב יהודא אמר רב בברכות ד"מ ובצל"ח דר' יוחנן פליג ע"ז ולא ס"ל כלל שאסור לאכול קודם שיתן לבהמתו אסור לאדם שיעש' שותפות עם הגוי מימרא דאבו' דשמואל בבכורות וש"מ ובהגה"א ספ"ק דע"ז דרבא פליג אאבוה דשמואל וס"ל דמותר שיעשה שותפות עם העכו"ם. אפשר לקיים שניהם שי' הרבינו ירוחם והובא בב"י או"ח סי' י"ב דכל היכא דמשכחת פעם אחת לקיי"ש אע"ג דעכשיו א"א לקיי"ש ל"א עדל"ת ע"ש ובשו"ת ברית אברהם סי' א' כ' דתלי' בפלוגתא דלמ"ד דאמרינן הואיל ס"ל כשי' הר"י הנ"ל אבל למ"ד דל"ל הואיל ס"ל דהיכא דרק עכשיו עכ"פ א"א לקיים שניהם תו לא חשיב א"א לקיים שניהם ע"ש. אפשר לקיים שניהם דל"א עדל"ת בראש יוסף שבת פ"ב נסתפק אף דקיי"ל דל"א עדל"ת באלקיי"ש מ"מ בדעבד אם אמרינן עדל"ת אף שהי' אפשר לקיי"ש ע"כ ועיין בסי' תקפ"ו כישי"ע או"ח בקונטרס הגאון מוהמ"ז ז"ל וא"נ דבדעבד דחי א"ש קו' המהרש"א בפסחים צ"ו בתו' ד"ה אבל אתה שובר בפסח דורות דהק' התו' כיון דכתיב בפ"ש ועצם דא ישברו בו מכ"ש בראשון והק' המהרש"א דא"כ מנ"ל עצם שי"ב מוח דלא ידעינן רק מפסח שני וצריך קרא לגופי' דלא נשבור בפסח דורות ונ"ל הנה התוס' בפסחים דפ"ה הקשו ל"ל קרא דל"א עדל"ת גבי עצם שי"ב מוח תי"ל דאפשר לקיים שניהם ע"י גומרתא ע"ש

ולהנ"ל א"ש דנ"מ בדעבד ולמלקות א"נ דבאפשר לקיים שניהם עכ"פ בדעבד דחי וצ"ק שיהי' חייב מלקות ולפ"ז שפיר הק' התוס' על הש"ס דהאיך קאמר אבל אתה שובר בפסח דורות כיון דכתיב בשני ועצם לא ישברו בו כ"ש בראשון א"כ ז"נ לענין איסור אבל עכ"פ שוב אין כאן מלקות דהרי אין עונשין מה"ד ואף בגילוי מלתא פלוגתא דאביי ורבא ועיין אות ג' ובצל"ח פסחים מ"ד וכיון דעכ"פ מלקות אין כאן ל"ק קו' מהרש"א דמנ"ל עצם שי"ב מוח ז"א דלענין איסור בעלמא בלא"ה ל"א עדל"ת דאפשר לקיי"ש ע"י גומרתא וי"ל ג"כ בקו' התו' השניה דל"ל קרא תי"ל דל"ה בעידנא ותירץ האו"ח פסחים דמ"ו דנ"מ בדעבד ולמלקות א"ש ג"כ קו' מהרש"א הנ"ל ודוק עי"ל קו' מהרש"א עפ"ק התוס' דל"ה בעידנא ונ"ל דלפמ"ש המפו' הטעם דצריך להיות במדנא דחיישינן שמא ימות ולא יקיים המצוה אח"כ א"כ ז"נ בעלמא משא"כ הכא לפ"מ דקיי"ל בו בכשר ולא בפסול א"כ הוי ס"ס ס' דלמא יקיים המצוה אח"כ ועוד ס' דלמא הק"פ הוא פסול כגון טריפה וכדומה ושפיר ל"צ בעדנא ולפ"ז א"ש קו' מהרש"א דז"נ אחרי דקיי"ל בו בכשר ולא בפסול אבל להה"א לא צריך קרא כלל דתי"ל דלא הוי בעדנא דס"ד דאפי' בפסול שייך הלאו דש"ע והבן. אפשר לקיי"ש דקיי"ל דל"א עדל"ת כ' בדרוש לציון דרוש ה' דהיא פלוגתא דתנאי דא"נ דנזיר הי' שמואל מוכח דעדל"ת אף באפשר לקיים שניהם ותליא בפלוגתא דר"נ ורבנן ור"ש ע"ש אפשר שר לקיי"ש. הנה היכא דאפשר לקיי"ש למחר שי' הרמב"ן דלא מקרי אפשר לקיי"ש ובברוך טעם בדין עדל"ת דתלי' בפלוגת' רב"ש וב"ה אי נדרים ונדבות קריבין ביו"ט דלב"ש דאין קריבין ביו"ט ואף עולת ראי' כיון שיש לה תשלומין למחר ס"ל דהיכא דאפשר לקיי"ש למחר ל"א עדל"ת אבל לב"ה דס"ל דקריבין ביו"ט. ס"ל דזה ל"ה אפשר לקיי"ש מה שיוכל לקיים למחר ע"ש ובשו"ת תורת חסד סי' ט"ז דתלי' בזה דלמאן דס"ל דיו"ט הוי ל"ת גרידא ושריפת קדשים דאין דוחה יו"ט משום דגלי קרא י"ל הטעם משום דאלקיי"ש למחר גלי הקרא דמקרי אלקיי"ש ול"א עדל"ת משא"כ למ"ד דיו"ט הוי ל"ת ועש' ולא גלי קרא כלל י"ל דזה ל"מ אפשר לקיי"ש כיון שעכשיו א"א לקיים שניהם ור' יוחנן אליבא דראב"ש סובר דל"א עדל"ת היכא שאלקיי"ש למחר ובסי' נ"ב כ' דלהנך אמוראי דס"ל דשריפת קדשים אסור מקרא ס"ל דבה"ג כל שאלקיי"ש למחר חשיב אלקיי"ש אבל לר' אשי דס"ל דהטעם משום דהוי עול"ת ס"ל כל שאפשר לקיי"ש למחר ל"מ אלקיי"ש:

הרועים - אפשר לסוחטו בע"י

אפשר לסוחטו בע"י. חולין ק"ח דלמ"ד א"ל מותר מודה דפלוגתא דתנאי ות"ק דמתניתין דהמורה דס"ל דבב"ח מהנקברין ולא מנשרפין ס"ל אפשר לסוחטו אסור אבל לר' יהודא דס"ל הנקברין ישרפו ס"ל אפשר לסוחטו מותר וכן ר' מאיר דס"ל ל"ת כל תועבה כל שתעבתי לך אסור ס"ל אפשר לסוחטו אסור ובבאר יעקב יו"ד צ"ה דר"מ ס"ל אפשר לסוחטו מותר ע"ש אפותיקי בגיטין דמ"א פליגי רשב"ג וחכמים בעשאו עבדו אפותיקי לאחר ושחררו ופליגי במזיק שעבודו ש"ח דרשב"ג מחייב ובתומים חו"מ סי' קי"ז הביא דעת הירושלמי דטעמו של רשב"ג משום קנס' כר"מ דתנן שטר שיש בו ריבית ר"מ אומר אין גובה לא את הקרן ולא את הריבית וכיון דלא קיי"ל כר"מ אף בזה לית הלכתא כרשב"ג:

הרועים - ארץ ישראל

ארץ ישראל. בב"מ פליגי איכא מ"ד דא"י ירושה להם מאבותיהם ואיכא מ"ד דל"ה ירוש' וכ' בפרש' דרכים דמ"ד ירושה ס"ל דקודם מ"ת היה להם דין ישראל וקנה אברהם לא"י מדין חזקה ומאן דפליג ס"ל דקודם מ"ת דינה כב"נ וב"נ אין קונה בחזקה משו"ה ל"ה ירושה מאבותיהם ועיין מש"ל באות אבות. ארוסה אי יש לה כתובה כ' בקרבן נתנאל סוף יבמות דלמ"ד כתובה דאוריי' גם לארוסה יש כתובה ולמ"ד כתובה דרבנן אין כתובה לארוסה ובאור חדש קדושין דר' יוסף ור' חסדא ס"ל יש כתובה לארוסה. אשת ישראל שנאנסה דס"ל לאבוה דשמואל בכתובת דנ"א דאסורה לבעלה דשמא סופה ברצון כ' במהר"ם ברבי ריש כתובות דשמואל ס"ל כאבוה בזה ע"ש. אשם תלוי. בשעה"מ ה' פסולי המוקדשין דלר"א דס"ל דמתנדב אדם אשם תלוי בכל יום ס"ל דאשם תלוי בעי נסכים ומתניתין דמנחות דלא תני אשם תלוי בעי נסכים משום דל"ל כר"א אשם תלוי באוהל ד"ד שבועות ד"כ דר' שמעון ס"ל דמחייב אשם אספק לאו גרידא. אשם מעילות שי' התו' פסחים דכ"ט אע"ג דקלב"מ לא פטור מקרבן מ"מ היכא דפטור מקרבן וחומש פטור נמי מקרבן מעילה שאין מעילה אלא היכא שיש קרן וחומש ע"ש ובברוך טעם בשער הכולל דזה רק לר' יוחנן דמשני בפסחים כ"ט ה"מ רנבה"ק הוא אבל לר' יוסף ולר' אחא בר רבא ור' אחי בר' יעקב ור' אשי י"ל דס"ל דהיכא דפטור מקרן וחומש אפ"ה חייב בקרבן מעילה. אשת איש שפשטה ידה וקבלה קדושין מאחר דצריכה גט ושמואל ס"ל בגיטין דפ"ט דכי אתמר דרה"מ דוקא בפניו אבל שלא בפניו מעיזה ובאור חדש קרושין י"ב דר' חסדא פליג וס"ל דאף שלא בפניו אינה מעיזה כר' הונא ובמגי' במל"מ

פ"ד מאישות דל"א אין אשה מעיז' רק בנשוא' ולא בארוסה ובאור חדש קדושין ד"ב דרבא ס"ל כן דדוקא נשואה ולא ארוסה וס"ל לרבא דאף שלא בפניו צריכה גט משני ע"ש ובזבד טוב סי' י"ז סק"ד דתליא בפלוגתא דלמ"ד בב"ק ק"ז עירוב פרשיות וכופר בפקדון חייב ולפ"ז ע"כ אינו מעיז משום שעשה נו טובה אז בארוסה דל"ש חיבת ביאה יכולה להעיז משא"כ לר"י דס"ל דל"א עירוב פרשיות וכ"ה פטור בפקדון גם ארוסה א"י להעיז לדידהו. והנה שי' הראב"ד דדוקא לחומרא להצריכה גט גם משני מהני חזקה זו ולא לקול' עי' א"ע סי' י"ז ובזבד טוב דכ"ג דתלי' בפלוגת' זו דלמ"ד עירוב פרשיות לדידי' ל"מ חזקה זו רק לחומרא ולמ"ד ל"א עירוב פרשיות וגם בפקדון אינו מעיז הוי חזקה מה"ת מהני אף לקולא והרשב"א בתשובה הובא בב"י סי' קנ"ב דאף שנשאת לאחר אמרינן חזקה זו דאין אשה מעיזה ודעת הרא"ש בתשובה דאחר שנשאת שפיר מעיזה ול"מ זו דאין אשה מעיזה ובשו"ח ברכת יוסף א"ע סי' י"ב דתלי' בפלוגתא בדין רובא דתלי' במעשה דלרבא דס"ל דרובא וחזקה דתלי' במעש' מהני ס"ל כשי' הרשב"א משא"כ לדידן דקיי"ל דל'מ רובא דתלי' במעשה קיי"ל כהרא"ש דלאחר שנשאת ל"מ חזקה זו:

הרועים - אשת איש

אשת איש. שי' הבה"ג והובא ברא"ש יבמות דלאסור אשה לבעלה צריכין העדים לראות כמכחול בשפופרת ע"ש ובנוב"י מהדו"ת סי' י"א א"ע ובשו"ת ברכת יוסף א"ע סי' מ"ב דתלי' בפצוגתא. בדין רובא דתלי' במעשה דלדידן דקיי"ל דל"מ רובא דתלי' במעה ס"ל כבה"ג דצריכין לראות כמכחול בשפופרת משא"כ למאן דס"ל דמהני רובא דתלי' במעשה ל"ל לראות כמכחול בשפופרת ואסורה לעולם לבעלה ועיין אות ר' רובא. אתנן בשו"ת חתם סופר חו"מ סי' כ"ז מחדש דבכל אתנן אינה יכולה להוציאה בדיינים כ"א אם תפסה לא מפקינן מינה כיון דכל מה דא"ר ל"ת א"ע לא מהני ועיין באות כ' ובמלוא הרועים שם:

הרועים - אתקיש הויות להדדי

אתקיש הויות להדדי. ברשב"א יבמות דט"ו דיש פלוגתא דתנאי אי אמרינן אתקיש הויות להדדי ובאוהל דוד יבמות הוכיח דר"ע סובר דל"א אתקיש הויות להדדי והתו' בקדושין דנ"א הק' לרבא דס"ל קדשאמס"ל ל"ה קדושין איך מהני קדושין בחיי"ל הא הו"ל קדשאמס"ל והמקנה תירץ לשי' רש"י בקדושין דבביאה ל"ש קדשאמס"ל א"ש

ואמרינן אתקיש הויות להדדי כמו דמהני קדושי ביא' ה"ה קדושי כסף ולפ"ז למאן דס"ל דל"א אתקיש הויות להדדי שוב ל"מ קדושי כסף בחיי"ל והנה שי' המהרי"ט אפי' אם קדושין תופסין בחיי"ל מ"מ בקדושי ביאה ל"מ מטעם אי עביד ל"מ עי' בטעם המלך ה' חופה. ולפ"ז י"ל לרבא דס"ל אי עביד לא מהני וס"ל קדשאמס"ל ל"ה קדושין איך מהני קדושין בחיי"ל ממ"נ בקדושי ביאה שייך כ"מ ובקדושי כסף הו"ל קדשאמ"ל כנ"ל והנה הנוב"י כ' דלכך מהני קדושי ביאה ול"א כ"מ משום דאתקיש הויות להדדי ולפ"ז ק' ממ"נ ועיין אות ק' קטנה:

הרועים - אתרוג ולולב

אתרוג ולולב. דבעינן הדר ואי בעינן הדר כל ז' כ' הריטב"א בריש לולב הגזול דתלי' בפלוגתא דלמ"ד מקרא נדרש לפניו ולאחריו בעינן הדר כל ז' משא"כ למ"ד מקרא נדרש לפניו ולא לאחריו ל"ל הדר רק ביום ראשון ור' יהודא ס"ל מקרא נדרש לפניו ולא לאחריו כמ"ש התו' סוט' דל"ג ע"ב וע' בשו"ת תורת חסד סי' ל"ו דרב ס"ל ג"כ דבעי' הדר כל ז' אתי דיבור ומבטל דיבור במל"מ פ"ד מה' תרומות אע"ג דבכ"מ אמרינן דאתי דיבור ומבטל דיבור מ"מ בתרומה וכדומה דבע"כ צריך להפריש ואפי' אי לא יתרום עי"ז מ"מ יצטרך לתרום בכה"ג כ"ע מודים דל"א דיבור ומבעל דיבור ושוב כ' דפליגי בזה. אדם הראשון בסנהדרין דנ"ו דאדה"ר לא הותר לו בשר לאכילה ובמעין החכמה דקס"ב דתלי' במחלוקת ר"א ור"י לר"י דיתרו קודם מ"ת בא וב"כ הקריב שלמים י"ל דלא הותר לאדה"ר בשר רק מבשר שלמים משא"כ לר"א דרק עולות הקריבו ב"נ ל"ל הא דא"ר דאדה"ר לא הותר לו בשר וכן שיטת הרמב"ם דאמה"ח אין נוהג בעוף לב"נ תלי' ג"כ בזה דאם לא הותר לו בשר רק שלמים ועוף ליתא בשלמים מוכח דאמה"ח אין נוהג בעוף לב"נ אכל למ"ד דהקריבו רק עולות שפיר נוהג אמה"ח דעוף לב"נ כיון דמותר לו בשר:

הרועים - אבמה"ח אי אסור ח"ש

אבמה"ח אי אסור ח"ש. כ' בפמ"ג יו"ד בסי' ס"ב כיון דחלקו מבחוץ פטור ל"ש חזי לאצטרופי ומותר ח"ש אולם לר' אלעזר דס"ל חולין דק"ג דאפילו חלקו מבחוץ חייב לדידיה ח"ש אסור באמה"ח ע"ש:

הרועים - אונסא

אונסא. פלוגתא דר"י ור"ל בירושלמי קדושין דר"י אמר אונסא כמאן דל"ע ורשב"ל א'אונסא כמאן דעביד ותלי' בפלוגתא דרשב"ג וחכמים דר"ל כרשב"ג ור"י כחכמים ועיין באבני מילואים סימן ל"ח ובקצוה"ח סימן כ"א:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אין איסור חע"א. בשו"ת שיבת ציון אע"ז הוכיח דר' שמעון בן פזי וכן הירושלמי ס"ל אליבא דב"ש דסובר איסור ע"א ופליגי ארבא דס"ל דב"ש ג"כ סובר אאחע"א ובדורש לציון דרוש ו' דריב"ב ס"ל איסור חע"א:

הרועים - אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות

אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות. במקנה קדושין ס"ד דאביי לשיטתו בכתובות דפליגי בזה רב ושמואל ורב לא ס"ל דאאעבע"ז א"כ י"ל דרבי ור' נתן ס"ל אדם עושה בבע"ז אבל לעולא אין בזה פלוגתא ולכ"ע א"א עבב"ז מגל אגלאי מלתא למפרע פלוגתא דר"י ור"ל בהחולץ ובפתח הבית סי' ל"ה דר' ששת ס"ל כר"י דאמרינן אגמ"ל א"א משים עצמו רשע. בהפלאה כתובות י"ח דלרמי ב"ח אמע"ר במקום מיגו ולרבא אאמע"ר במקום מיגו דאזלו לשיטתייהו ולר' יהודא ע"כ אאמע"ר אף במקום מיגו ובחי' רשב"א כתובות דלר' מאיר אף דבר שהיא משום חסידות אינו נאמן לעשות עצמו אינו חסיד וממילא מה דנסתפקו המפורשים אי באיסור דרבנן אאמע"ר אין כאן ס' כלל אליבא דר"מ ודוק:

הרועים - אגב קרקע בקדושין

אגב קרקע בקדושין. דכ"ז קמבע"ל אי אג"כ בעי ציבורין ובבגדי כהונה ב"מ דמ"ו דלמ"ד מטבע נעשה חליפין ס"ל דבעינן ציבורין ולר' פפא לא בעינן ציבורין ע"ש או לחלק בשו"ת מקום שמואל סימן ע"ג דר' יוחנן ס"ל כר' יונתן דלא משמע אלא שניהם כאחד אבל רבי ס"ל כר' יאשי' דמשמע כל א' בפ"ע אמה העבריה. בתוס' קדושין ד"ד ע"ב ד"ה מעיקרא דבאמה העבריה בעינן ב' פרוטות ובמקנה ד"ט דרבי ל"ל ד"ז דיהיה צריך ב' פרוטות ותלי' בפלוגתא דלר"א דמוכרה לקרובים דל"ב שיכול לייעד וכן למ"ד דלא יליף שכיר שכיר א"צ ב"פ ולרבנן דאין מוכרה לקרובים בעי ב' פרוטות ע"ש:

הרועים - אסמכתא

אסמכתא. בחי' הג' חתם סופר אצל הר"י מגאש הוכיח דר' אשי ואמימר ס"ל כשי' המרדכי דאסמכת' מה"ת קונה:

הרועים - אשם תלוי

אשם תלוי. שיטת הרמב"ם פ"ט משגגות דאשם ודאי בעי ידיעה ובתבואת שור מס' שבת הוכיח דר' יוסי ס"ל כן ופסק כר' יוסי:

הרועים - אין אשה מתעברת מב"ר

אין אשה מתעברת מב"ר. ביבמות דל"ד אר"נ טעמו דר' יהודה דאין אשה מתחברת מב"ר משמע דחכמים פליגי וס"ל דמתעברת מב"ר ועיין שו"ת ר"ח כהן יו"ד סי' נ"ו. אאחע"א הנה אי הנאה הו"ל מוסיף. כ' בשו"ת הרי"מ בזבחים דלחזקיה בכ"מ ל"ה הנאה מוסיף. משא"כ לר' אבהו היכא שכתבה התורה לא יאכל בצירי הוא כמפורש איסור הנאה והו"ל מוסיף ע"ש ובשו"ת רמ"ע סימן קכ"ג דרבי ס"ל דבקל על חמור ל"א כולל אבל רבנן ס"ל דאפי' בקל אחמור אמרינן כולל:

הרועים - אמירה בגיטין

אמירה בגיטין. דע"א פלוגתא דתנאי אי אי אמירה בכתב נקרא אמירה ובפנים יפות פ' יתרו דפליגי בזה ר"י ור"א המודעי דר"י דס"ל אגרת כ' לו ס"ל דאמירה בכתב הוי אמירה ור"א המודעי דס"ל ביד שליח ס"ל דל"ה אמירה והכא כתיב ויאמר למשה כו':

הרועים - אין עשה דוחה

אין עשה דוחה. א בשו"ת בית אברהם בסופו דר' אליעזר דס"ל פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ס"ל כר"ע דאין עשה דוחה לב' לאוין:

הרועים - אין עשה דוחה ל"ת שבמקדש

אין עשה דוחה ל"ת שבמקדש. כן ס"ל לרבא בזבחים דצ"ז ובפנים יפות פ' שלח דבר פדא ס"ל כרבא בזה עיי"ש:

הרועים - אונאה

אונאה. בטור חו"מ סי' קפ"ב דאם הטעה השליח את הלוקח בכל שהוא המקח בטל ובהפלאה כתובות ד"ק דהטעם דאמרינן אין שלד"ע והמעשה בטיל ועיין אות א' אשלד"ע דתלי' בפלוגתא אי באשלד"ע אי גם המעשה נתבטל:

הרועים - אין אדם מוריש שבועה לבניו

אין אדם מוריש שבועה לבניו. בישי"ע אע"ז סי' ק"ס דאביי ורבא ס"ל דל"א א"א מוריש שבועה לבניו וכרבה בר"ה ור"ח ע"ש:

הרועים - אשם תלוי

אשם תלוי. בכריתות די"ח ס"ל להש"ס דר' מאיר סובר דל"ב איקבע איסורא ובדורש לציון דרוש ה' דזה רק לר' יוחנן דס"ל התראת ס' שמיה התראה י"ל דר"מ ל"ב קביעותא לאיסורא אבל לר"ל דס"ל ה"ס ל"ש התראה אין ראיה ושפיר י"ל דס"ל לר"מ דבעינן אקבע איסורא:

הרועים - אשם מצורע

אשם מצורע. בתוס' זבחים דל"ג הביאו ראיות דסמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ובדורש לציון דרוש ד' תליא באמת בפלוגתא דהש"ס דמנחות והתו"כ פליגי וסברי אשם מצורע טעון סמיכה מה"ת ע"ש:

הרועים - אין איסור חל על איסור

אאחע"א. בדורש לציון דרוש שמיני דרבי ס"ל אאחע"א אפי' באיסור מוסיף ורשב"ג ס"ל איסור חע"א באיסור מוסיף:

הרועים - אין דנין אפשר משא"א

אין דנין אפשר משא"א. בספר יד דוד פסחים דס"ג דר' שמעון ור' יהודא ס"ל כמ"ד דדנין אפשר משא"א:

הרועים - אין עושין מצות ח"ח

אין עושין מצות ח"ח. בסתירות ד' התוס' דפ"א כ' הטעם של"י עליו כמשח ובמק"א כ' הטעם דבעינן שיהיה לבו פנוי למצוה אחת כ' ביד דוד במו"ק דפליגי בזה הירושלמי

והש"ס דילן דלהירושלמי הטעם שיהיה לבו פנוי למצוה א' ולהש"ס דילן הטעם של"י עליו כמשא:

הרועים - אין השואל רשאי להשאיל

אין השואל רשאי להשאיל. במחנה אפרים ה' שאלה ופקדון נסתפק אם הוא דוקא לכתחילה אבל בדעבר אם השאיל לאחר אין הראשון יכול להוציא מידו א"ד אם עבר והשאיל לאחר יכול הראשון להוציא ובד' משפט חו"מ סי' קכ"ה דתלי' בפלוגתא דאביי ורבא בב"מ דל"ד דלאביי דסובר הטעם דאין רצוני שיהי' פקדוני ביד אחר ס"ל דהוא דוקא לכתחילה אבל בדעבד אין מוליאין מידו אבל לרבא דסובר הטעם דהאחר אין מהימן לו בשבועה אף בדעבד יכול להוציא מידו:

הרועים - אין נפרעין מנכסים משועבדים

אין נפרעין מנכסים משועבדים. במקום שיש נכסים ב"ח בד' משפט חו"מ סי' קי"א בשי' הרשב"א דמ"מ אם יש להלוה נכסים ב"ח בעיר אחרת דשפיר נפרעין ממשועבדים וכ' דזה רק אם שעבודא דאוריי' אבל למ"ד של"ד אפי' יש להלוה בעיר אחרת הבני חורין שוב א"י לגבות ממשעבדי:

הרועים - אין אדם פורע תו"ז

אין אדם פורע תו"ז. בד' משפט חו"מ סי' ע"ח דלמ"ד אין הולכין אחר רוב בממון כשמלוה טוען שמא פטור כמו בא"י א"פ דפטור כשגם המלוה טוען שמא ע"ש ולדעתי עפמ"ש הברית אברהם דלכך מהני חזקה דאאפת"ז אע"ג דא"ה בממון אה"ר מ"מ הרוב משוי טענת חבירו שמא וה"ל א"י א"פ דחייב ממילא כשגם המלוה טוען שמא דפטור בא"י א"פ ה"ה בתוך זמנו אך ע"ד הב"א הקשיתי מבכורות דמ"ט תוך ל' יום בחזקת שלא נפדה דאאפת"ז והתם אם פרע תו"ז לא התחיל החיוב כלל ול"ה א"י א"פ:

הרועים - אין מטבע נעשה חליפין

אין מטבע נעשה חליפין. בדברי משפט חו"מ סי' ר"ג דר' נחמן ס"ל מטבע נעשה חליפין אאמע"ר דשי' הכנה"ג דלכך אף במקום די"ל מיגו אמרינן אאמע"ר דהוי מיגו במקום חזק' חזקת כשרות ועיין אות מ' דלר' מאיר ל"א מיגו במקום חזקה ולרבנן אמרינן מיגו במקום חזקה:

הרועים - ארוסה בקדושת ישראל

ארוסה בקדושת ישראל. כתובות דצ"ז דעולא ס"ל כרב דכ' התוס' קדושין ס"ה דס"ל יש כתובה לארוסה אפי' בלא כתב לה:

הרועים - אונס

אונס. בנדרים כ"ז באתפיס זכוותא בב"ד אם לא אתינא כו' אר"ה בטלין זכוותי' ול"מ אונס ופריך לי' רבא מצדרי אונסין כו' ובר"ן דר' הונא לא חש לפרכי' דהתם ל"ה לו לאתנויי דמאי אכפת לי' אם יאסור חברו אבל הכא כיון דהי' לי' לאתנויי ולא אתני איהו דאפסיד אנפשי' ול"מ אונס ובשו"ת שמן רוקח חו"מ סי' כ"א דר' יוחנן ס"ל כרבא ור"ל ס"ל כר' הונא ע"ש אאדדש"ש בישוע"י יו"ד סי' קכ"ז דחזקי' דס"ל דהיזק שא"נ שמי' היזק ס"ל אאדשא"ש ור' נחמן דסובר אאאדשא"ש ס"ל היזק שא"נ ל"ש היזק ובשערי תורה הראשון דרב ס"ל מנסך ממש ול"א הגבהה צורך ניסוך ס"ל דאדם אוסר דשא"ש ושמואל סובר אאאדשא"ש והגבהה צורך ניסוך אמרינן קלב"מ ע"ש אברהם בצל"ח ברכות די"ג דהקור' ולאברהם אברם דעובר בל"ת היא רק לבר קפרא ור"א והוא עצמו פלוגתא דבן זומא וחכמים אי מזכירין יצי"מ בלילות ולדידן דמזכירין יצי"מ בלילות ליתא לדב"ק ור"א ול"ה איסור כלל בקריאת שם אברם:

הרועים - אבנט

אבנט. בשיח יצחק הביא דבריו האוהל דוד שבת כ"א דר' יוחנן ס"ל כמ"ד אבנטו של כ"ג זה אבנטו של כהן הדיוט ושי' הרמב"ם בה' כ"מ דחוגרים למעלה מטיבורו וא"צ אבנט גדול ולהראב"ד חוגרים על הכרס ששם אדם רחב וצריך אבנט גדול ובח"ס חולין בסופו דר' ס"ל כשי' הראב"ד ורבנן כשיטת הרמב"ם אביי ורבא דקיי"ל דהלכתא כרבא. כ' בתוי"ט פ"ט דנדרים דורא בדינים ולא בטעמא וכמקום דטעמא דאביי מסת בר טפי הלכתא כאביי אורחא דקרא דסיפא מפרש לרישא. בתו' פסחים מ"ג אבל רכא ס"ל דרישא מפרש לסיפא ג"כ בפסחים דע"ט ע"א היכא דל"ק והבשר אשר יגע בכל טמא אומר מותר בעדות לישראל מכות ד"ט דמונבז בר"פ כלל גדול דאומר מותר אנוס הוא ולרבנן שי"ל דאומר מותר אנוס היא. אין ישיבה בעזרה אלא למלכי ב"ד ובירו' פ"ב דיומא פליגי בזה דלרשב"ל אף למלכי ב"ד אין ישיבה בעזרה וכ' בשלום ירושלים דרשב"ל סובר דהוא אי' תורה ע"כ אף למב"ד אין ישיבה ולאידך ל"ה רק דרבנן ובתוס' יומא דכ"ה דלכך מותר לישב ולאכול קדשים דבקדשים כתיב למשחה כדרך שהמלכים

אוכלין והיינו מיושב וק"ל מפסחים דפ"ו כשהשמש עומד למזוג קופץ את פיו כו' אצל חבורתו ואוכל נראה דמותר בעמידה ובפסח פירש"י שם דבעי למשחה:

הרועים - איסורין

איסורין. בקול אריה סי' ע"ז דר"ל ס"ל דכל איסורין הו"ל איסור חפצא ור' יוחנן ס"ל דהוי רק אי' גברא ובזה פליגי אי ח"ש אסור מה"ת:

הרועים - אין מבטלין איסור לכתחילה

אין מבטלין איסור לכתחילה. בחי' אנשי שם הק' להרמב"ם דפוסק בעוף בחלב דמותר לבטל דהא בפ"ק דביצה מבואר דאפי' במוקצה דרבנן אין מבטלין רק משום דמקלי קלי לאיסורא ותי' דהתם לר' אשי ולא קי"ל כוותי' ובשמן רוקח כ' דכוונתו דלר' אשי דס"ל דדשיל"מ בדרבנן ג"כ ל"ב ע"כ דגם בדרבנן א"מ דדשיל"מ הוא כיון דיוכל לאכול בהיתר וכשאכלו ע"י ביטול הו"ל כמבטל לכתחילה וע"כ לר"א בעינן מקלו קלי כו' משא"כ למ"ד בדרבנן דשיל"מ בטיל ה"ה דבדרבנן מבטלין אפי' בלא קלי לאי'. ועפי"ז ישבתי קו' הפנ"י דלהר"ן דדשיל"מ מטעם מב"מ א"כ אמאי בס' יו"ט הו"ל דשיל"מ ולהנ"ל י"ל הא דנאיד הר"ן מטעמי דרש"י דאזיל לשיטתו בפ"ב דע"ז דהיכא דאין כוונתו לבטל מותר לבטל לכתחילה וז"נ בביטול משא"כ בס' יו"ט ס' חול דג"כ הו"ל כעושה ס' בידים כיון דיוכל לאכול בהיתר וכמ"ש הפמ"ג סי' ק"י דהו"ל כמבטל אי' לכתחילה והכא שפיר כוונתו על האיסור לבד וא"ש קו' המפו' להר"ן דביבש ביבש דמב"מ בטיל אמאי דשיל"מ ל"ב ולפי"ז י"ל לפימש"ל דבאין כוונתו לבטל דמותר לבטל דוקא א"נ דא"מ לכתחילה מדרבנן משא"כ א"נ דהוא מה"ת גם בא"מ לבטל אסור ולפי"ז ביבש ביבש דכ' הנוב"י דמה"ת אין מבטלין שוב מודה הר"ן לס' רש"י והנה הא דבדרבנן מבטלין לכתחילה ג"כ י"ל כיון דהאיסור דא"מ לכתחילה רק מדרבנן ע"כ ל"ג בדרבנן משא"כ א"נ דמה"ת א"מ לכתחילה אז כל דתיקון רבנן כו' ולפי"ז א"ש קושית התוס' ביצה ד' בעגיל דהוי תרומה דרבנן יוסיף עליו ויבטל ולפ"ז א"ש לפימ"ש באב"מ דבתרומה דמצוה על שמירתה א"מ אי' מה"ת. ובבית יצחק אע"ז סימן צ"ט דלר"מ ור"ט דחיישי למיעוטא א"מ אי' לכתחילה מה"ת:

הרועים - אי לחלק

אי לחלק. בש"מ בשם ריטב"א דע"כ ל"פ ר' יאשי' ור' יונתן אלא בשוא"ת כגון לא תחרוש אבל בקו"ע שאומר לעשות לפלוני ולפלוני כו"כ מודה ר"י דצריך ליתן לשניהם ובח"ס חולין דע"ה דבקו"ע נחתינא דרגא וס"ל לר' יונתן בהא כר' יאשי' בשוא"ת דהיינו שצריך ליתן לשניהם אבל לא בב"א אלא בזאח"ז והכ"נ בדם הפר ודם השעיר צריך ליתן משניהם בזאח"ז משא"כ לר"י דבשוא"ת נמי קאי אשניהם בזאח"ז וא"כ בקו"ע מעלינן דרגא ומערבין לקרנות. ואיסי בן יהודא ס"ל כר' יונתן דע"ח:

הרועים - אין עדל"ת שבמקדש

אין עדל"ת שבמקדש. כ' בהפלאה פסחים דנ"ט היכא דאין הל"ת בא אלא אחר קיום העשה אז העשה שבאה קודם אין לדחותה מפני הל"ת שיביא אח"כ כדקיי"ל סוכה דכ"ה לענין עוסק במצוה אין הולכין בממון אחר רוב. בבית יצחק אע"ז ס"ד דרב ס"ל מצמצם חייב בנזקין כרבינא סנהדרין ע"ז ושי"ל דילפינן ממון ונפשות מקו"ח דהולכין אחר רוב ושמואל סובר מצמצם פטור בנזקין ול"ל בקו"ח דהולכין אחה"ר דמצמצם יוכיח ולפי"ז י"ל דמה"ת אין הולכין בממון אחה"ר ולדידן דפסקינן כרבינא דמצמצם חייב י"ל דרק מדרבנן א"ה בממון אחה"ר ורב יהודה ס"ל מצמצם חייב וא"ה אחה"ר רק מדרבנן ובב"י ובשם ארי' העלו בקונטרס רו"ס כשיש ע"א עם הרוב לכ"ע הולכין אחה"ר וכן כשיש רוב עם בו"ש:

הרועים - אפשר לצמצם

אפשר לצמצם. בברית שלום פ' בא דר' אשי ס"ל כריוה"ג דבידי שמים אפשר לצמצם:

הרועים - אין אומרים לאדם עמוד וחטא בשביל שיזכה חברך

אין אומרים לאדם עמוד וחטא בשביל שיזכה חברך. ובתוס' שבת ד"ד דבלא פשע אומרים עמוד וחטא כו' ובמחנה ראובן פסחים נ"ט דז"ד לפטור מקרבן וחיוב חטאת משא"כ בכרת אמרינן חטא שיזכה חברך לפטור מכרת אף בפשע ובזכרון שמואל פ' השולח כ' דמ"מ בדעבד שחטא שיזכה חבירו ל"ע איסור וכעין שכ' הנוב"י לפנין אין עדל"ת ועשה:

הרועים - אין עמה"ד

אין עמה"ד. בשמן רוקח ביצה דאף דפליגי אביי ורבא אי עונשין מה"ד על גילוי מלתא מ"מ בכה"ג כ"ע מודים כשיש עשה בלא הקו"ח עונשין מה"ד ובשי' הה"מ דהיכא דיש עשה בלא הקו"ח עימה"ד כ' הצל"ח פסחים דמ"א דז"ד לת"ק אבל רבי ל"ל סברא זו:

הרועים - איסור הנאה

איסור הנאה. דשיטת הפוסקים דאין לו בעלים. כ' במשיב נפש פסחים כ"ט די"ל דתליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י אה"נ א"ל בעלים ולר"ל י"ל בעלים:

הרועים - איסור במשיב נפש

איסור במשיב נפש. פסחים דמ"ב די"ל דר' נחמן ורב יהודה פליגי בפלוגתא דר"י ור"ל סופג"ה דר"נ סבירא ליה כר"ל דהחיוב בהנאות מעיו ור"י ס"ל כר"י דהחיוב בהנאות גרונו:

הרועים - בדק הבית

בדק הבית. בלב ארי' חולין דקל"ה דמקדיש בה"ב חוץ מגיזיתא אי אמרינן פשטה קדושה בכולה תלי' בזה דלהנך תנאים דס"ל בקדשי מזבח אף אם הקדיש אבר שאין הנשמה תלוי' בו אפ"ה פשטה קדושה בכולה שפיר י"ל אף בקדשי בה"ב ואין חילוק בין קדושת הגוף לקדושת דמים אבל לר"מ ור"י דס"ל דאף בקדשי מזבח לא פשטה קדושה בכולה רק בהקדיש אבר שהנשמ' תלוי' י"ל דוקא קדושת הגוף למזבח אבל בקדושת דמים אף שהקדיש אבר שהנשמה תלוי' בו לא פשטה קדושה בכולה. בדיקה וביטול שי' הר"ן ריש פסחים דיש לבדיק' וביעור עיקר מה"ת ושי' ש"פ דאין לבדיקה עיקר מה"ת ובאור חדש פסחים ד"ג דלר"י דס"ל אב"ח אלא שריפה ס"ל דיש לבדיקה וביעור עיקר מה"ת כהר"ן משא"כ לחכמים דס"ל השבתה בכ"ד אין לבדיקה וביעור עיקר מה"ת ובדף ד' כ' דר' נחמן בר יצחק ס"ל דאין לבדיקה עיקר מה"ת בהרת המל"מ פ"י מטמאת צרעת ה"ה דלר' אשי שבת דקל"ב נראה דס"ל דאין עשה בקוצץ בהרתו ורבא ס"ל דיש איסור עשה בקוצץ בהרתו ועיין בס' שמירות הלשון בהסכמת הגאון ר' בצלאל שהאריך בזה:

הרועים - בהמה בחיי' לאיברים עומדת

בהמה בחיי' לאיברים עומדת. בברוך טעם פ"א בשער התערובות דמד' רש"י קדושין ע"ז נשמע מדפטר ר"ש באוכל נבילה ביוה"כ שסובר ר' שמעון בהמה בחיים לאיברים עומדת וכן סובר ר' אלעזר כנו ובשו"ת ברית אברהם יו"ד דתלי' בפלוגתא דלר' שמעון דס"ל כל העומד לזרוק כזרוק דמיא ס"ל לאברים עומדת משא"כ לרבנן דלא ס"ל כל העומד ס"ל לאו לא"ע ובמעין החכמה תרי"ג מצות הוכיח דריה"ג ס"ל לאיברים עומדת ובחי' ר' עקיבא איגור ביו"ד סי' כ"ז דר' מאיר ס"ל לאיברים עומד א די"ל דג' מחלוקת בדבר הגם דפליגי בחו שוב בעוף חי לאיברים עומדת מ"מ י"ל דהמ"ד דס"ל לאו לאיברים עומדת בכ"ז י"ל דמודה בעוף דלאיברים עומדת עפ"ד הפלתי בסי' ס"ב דהכונה דלא"ע היא דלולא דאסרה התורה אמה"ח היתה עומדת לנתחה כרצונו רק דהתורה אסרה משום אמה"ח ממילא חל האיסור אמה"ח על כל הבהמה אולם המ"ד דס"ל לאו לאיברים עומדת י"ל דס"ל כמ"ש הברית אברהם ביו"ד כיון דיש איסור עשה דאינו זבוח א"כ גם לולי איסור אמה"ח אינ' עומדת לנתח' וע' אות ו' וזבחת ע"ש וז"נ בבהמה אבל בעוף דנסתפק הפמ"ג דאין עשה דוזבחת לעוף שפיר י"ל לא"ע וע' אות ו' מ"ש בזה ובשי' רש"י ז"ל בחולין דאפי' מ"ד דלאו לאיברים עומדת מ"מ לחתיכות בשר עומדת כ' בלב ארי' דק"ב דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל א"נ דלאו לא"ע ה"ה דלאו לחתיכת בשר עומדת אבל לר"י אליבא דרבי דס"ל לאו לאיברים עומדת מודה דלחתיכת כשר עומדת ע"ש. בורר הנה בבורר לאלתר לאכילה שי' הרב"י בסי' שי"ט דשיעור לאלתר היינו שיעור מה שמיסב על השלחן באות' סעודה בלבד אבל המרדכי כ' דל"ה לאלתר רק להתחיל לאכול מיד אחר ברירתו אבל לאכול אחר שעה הוי כבורר לאוצר ובזרע יעקב דע"ד בשבת דבזה פליגי ר' יוחנן ור' אשי דר"י ס"ל כהמרדכי דצריך לאלתר ממש אבל ר"א ס"ל כהרב"י בשם הד"ת. בועל במגיה מל"מ פ"ב דסוטה הביא ס' מהר"א ששון הא דאמרינן כשם שאסורה לבעל כך אסורה לבועל אם זינתה וחזרה וזינתה אם נאסרה לבועל שני דלא נאסרה לבעלה מחמתו דכבר נאסרה בזנות ראשון ובשו"ת אורים גדולים ספרדי סי' ל"ט דפליגי בזה רבא ור' יהודה מדסקרתא בסוטה דכ"ה דרבא ס"ל דהיכא דלא נאסרה לבעל מחמת הבועל רק בלא"ה אסורה וקיימא כאלמנה לכ"ג בכה"ג לא נאסר' לבועל ולכך ל"מ כר"י אבל ר"י ס"ל דמ"מ אף שאסור' בלא"ה לבעל אפ"ה אסורה לבועל ובסי' קל"א כ' בדרך אחר דלכ"ע היכא דאסורה לבעל בלא"ה ולא נתוסף עליו איסור כלל ע"י בעילת הבועל לכ"ע לא נאסרה על הבועל רק דהיכא דנתוסף עליו איסור מחמת הבועל ס"ל לרבא דמ"מ כיון דנתוסף איסור עוד לבעל ע"י הבועל נאסרה גם על הבועל ע"ש ועיין

בב"ש א"ע סי' י"א סק"ג דמשמע מתוס' פ' כמה בהמה דהיכא דלא גרם איסור לבעל לא נאסרה לבועל ובשו"ת חתם סופר א"ע סי' כ"ו דתלי' בפלוגת' דר"ע ורבי בסוטה ר"פ כשם דלר"א דס"ל איסורא דבועל מיתורא דויו ונטמאה א"כ לא נתרבה איסור לבועל אם אין טומאה לבעל כגון היכא דהיא היתה אנוסה והבועל היה מזיד משא"כ רבי דס"ל דיליף מן ב' ונטמאה לא תלי' זב"ז ואפי' לא נאסרת לבעל אסורא לבועל ור' יהושע ור' זכרי' בן הקצב ס"ל כר"ע ולא קיי"ל כרבי עיי"ש:

הרועים - בטלה דעתו אצל כל אדם

בטלה דעתו אצל כל אדם. בב"י או"ח סי' תמ"ב דהא מלתא דבטלה דעתו אצל כל אדם היא פלוגתא דר"א ורבנן דלר"א לא אמרינן בטלה דעתו אצל כל אדם ולחכמים אמרינן בטלה דעתו אצל כל אדם ע"ש:

הרועים - ביצה

ביצה. אי חשיב ברי' חלי' בפלוגתא למ"ד לאיברים עומדת אין על הביצה טריפה דין ברי' ואי לאו לאיברים עומדת וחל תיכף איסור ביצת טריפה בעת גידול הביצה וכיון שנולדה באיסור חשיב ברי' בב"ט פ"א משער התערובות:

הרועים - ביטול לחמץ ידוע

ביטול לחמץ ידוע. דקיי"ל דל"מ כ' בגור ארי' יהודא פסחים דלגבי לאו דלא ימצא מהני ביטול רק לגבי לאו דבל יראה לבד ל"מ ביטול והמפו' כ' דתלי' מלתא בפלוגת' דר"י ורבנן אי אב"ח א"ש דלר"י דס"ל אין ב"ח אלא שריפה מק"ו דנותר ה"ה דל"מ ביטול לח"י מק"ו דנותר אבל לרבנן דהשבתה בכ"ד ה"ה דמהני ביטול לח"י ולד' הגוא"י הנ"ל יש להעיר בפסחים כ"א דאי תני חי' דאי משיירא קמצנעה וכ' התוס' וא"ע משום לא יטמין כו' ובמהרש"ל כ' אליבא דרש"י דנהי דעובר בלא ימצא בב"י לא עבר ובאו"ח תמה א"כ מה לב' נחזק. ששי' "ל י"ל לפמ"ש התוס' דמתני' מיירי בלא ביטל ע"ש אולם ב הפוסקים דל"מ ביטול לח"י י"ל דמיירי בבטול כתיקון חכמים ולפי"ז ש"ק הש"ס כיון דמצנעה ולא עבר בבל יראו ולגבי בל ימצא שוב מהני ביטול לח"י כד' הגוא"י הנ"ל יש להאריך בזה בסוגיא וכתבתי להערה בעלמא ובד' הגוא"י ישבתי קו' המפו' דלמ"ד דל"מ ביטול לח"י מפסחים דמ"ט ההולך לשחוט את פסחו ונזכר שיש לו חמץ כו' יבטלו בלבו וק' הא ל"מ ביטול לח"י ונ"ל דבאו"ח ד"ד הק' לשי' רש"י דתשביתו ביטול וז"ל לגבי בל יראה

גזה"כ דמהני ביטול אבל לענין האיסור דשוחט הפסח על החמץ מה מהני הביטול ותירץ דנ"מ בקיבל פקדונות באחריות דאין עובר כלל על הלאו דשחוטת פסח על החמץ רק מחמת ב"י שפיר מועיל ביטול ע"ש ולפי"ז לפ"מ שכ' הפוסקים בקיבל פקדונות דעובר רק מחמת גול"מ וגזה"כ בחמץ דכתיב לא ימצא א"ע רק בלאו דלא ימצא ולגבי לא ימצא שוב מהני ביטול לחמץ ידוע כנ"ל:

הרועים - ביטול לחמץ

ביטול לחמץ. שיטת המהרי"ק דביטול חמץ ל"ה מטעם הפקר רק שהוא מבטלו לעפר ונחשב כעפר וכדאמר הש"ס תבן וביטלו הוי מיעוט לענין סוכה גבוהה דנחשב כעפר ובישוע"י סי' תל"ד דתליא בפלוגתא בפסחים מ"ה בפת שעפשה דחייב לבער ורשב"א אומר בד"א במקויימת לאכילה אבל כיפת שאור שיחדה לישיבה בטלה וקאמר הש"ס דלת מדאמר רשב"א בטלה מכלל דת"ק אמר לא בטלה. ומפתה כשאומר ליהוי כעפרא הוי כמו כופת שאור שיחדה לישיבה דלא בטלה לת"ק ולרשב"א בטלה ואנן דקיי"ל כת"ק לא בטלה ולתנייהו לד' מהרי"ק ולרשב"א מסני ביטול אף לחמץ ידוע ורב דס"ל כרשב"א ס"ל גם כן דמהני ביטול לח"י ובפחות מכזית דלכ"ע בטל מתורת אוכל כשיחדה לישיבה ממילא לכ"ע מועיל ביטול לחצי שיעור חמץ לשיטת הפוסקים דעובר בב"י בח"ש יע"ש עוד אף דמהני ביטול לח"י מ"מ לריה"ג ל"מ ביטול לח"י ע"ש:

הרועים - ביטול בחמץ אי מהני

ביטול בחמץ אי מהני. כ' באור חדש פסחים ד"ב בשם ס' באר אברהם דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן דלר"י דס"ל אב"ח א"ש ל"מ ביטול לחמץ אבל לרבנן דס"ל השבתתו בכ"ד מהני נמי ביטול יע"ש שמאריך בזה:

הרועים - ביטול איסורין

ביטול איסורין. בפמ"ג נסתפק אי בב"נ שייך ביטול איסורין די"ל דוקא לישראל מהני ביטול מדכתיב אחרי רבים להטות אבל בב"נ לא וכ' דא"נ דליכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור מהני גם לב"נ ביטול וע' אות מ' בכלל מא"מ ביטול בחמץ אחר זמן איסורו. כ' באהע"ז דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן דלר"י דס"ל אב"ח אלא שריפה ואפרן מותר הוי חמץ ברשותו ומועיל ביטול לאח"ז איסורו כמו לריה"ג דס"ל דחמץ מותר בהנאה דהוי ברשותו משא"כ לרבנן דהו"ל מנקברין ואפרן אסור ל"מ ביטול לאח"ז איסורו ובשלום

ירושלים כ' דמה"ת יכול לבטל לאחז"א ורק מדרבנן ל"מ ביטול לאחז"א ועוד כ' דתליא בפלוגתא אי חמץ לאחה"פ לא יכול לבטל לאחז"א מן התרה משא"כ למ"ד חמץ לאח"ז מותר מה"ת ה"ה דיכול לבטל מה"ת לאח"ז איסורו ע"ש בהלכות יו"ט:

הרועים - ביטול

ביטול. בפרי תואר סי' צ"ט דס"ד חידש לדעת הרמב"ם דס' דאורייתא לחומרא אינו אלא מדרבנן אבל מדאורייתא לקולא ביטול דחד בחד דלא בטיל לא הוי דאורייתא דהא מה דאמרי רבנן דאזלינן בתר רובא הוא מדכתיב אחרי רבים להטות ואי הוה מחצה על מחצה אין הכרח לאסור ולא להתיר מדאורייתא דיכולין לומר דאין איסור עד דהוי רובא דאיסורא ואיכא למימר אין להתיר עד דהוי רובא להתירא וספק הוא ואינו אסור אלא מדרבנן עיין אות ס' ספיקא דאורייתא. ביטול שי' המרדכי דכל היכא שבא ההיתר והאיסור ביחד בתחילת ביאתו לעולם בתערובת ל"ש ביטול כגון ביבמה שרקקה דם ובס' ברית אברהם פ' נשא דהמרדכי ל"ק רק לאבוה דשמואל אבל ר' יוחנן ס"ל דאפילו היכא שבא בתחילתו בתערובת בטל ואין חילוק. עוד כ' די"ל ר' יוחנן אליבא דר' שמעון ס"ל כן דמועיל ביטול אפילו בתחלת ביאתו לעולם בתערובות אבל ר' יוחנן לנפשי' ס"ל כשיטת המרדכי ע"ש וע' במי נדה דכ"ז כמה חילוקים בזה:

הרועים - ביאה

ביאה. בקדושין ד"י קמבע"ל להש"ס אי ביאה אירוסין עושה או נשואין עושה ובאור חדש קדושין ד"ב דר' אסי ס"ל ביאה נשואין עושה ובקדושין ס"ד כתב בשם מהריב"ן דלר' יוחנן דיליף קדושי ביאה מבעולת בעל בודאי נשואין עושה רק דהאבעי' אליבא דרבי דיליף מובעלה ובדף ה' כ' דר' הונא ס"ל ביאה נשואין עושה ובאור חדש פ' נשא דר' לקיש ס"ל ביאה נשואין עושה ובעצי ארזים סימן ל"ג דשמואל ס"ל ביאה אירוסין עושה ור"ה ס"ל ביאה נשואין עושה סימן ל"א ע"ש:

הרועים - ביאה

ביאה. בקדושין ד"י אמרינן כל הבועל דעתו על גמר ביאה ואז נקנית אבל לא בתחילת ביאה והתוס' הקשו דביבמות ילפינן דאשה נקנית לבעלה בהעראה מקיחה קיחה דעריות ובאור חדש כ' דתליא בפלוגתא דמאן דס"ל גז"ש קיחה קיחה לקדושי כסף משד"ע לא ס"ל גז"ש דקיחה קיחה מעריות ולדידיה אשה אינה נקנית בהעראה ומאן

דיליף גז"ש דקיחה קיחה מעריות לא ס"ל גז"ש דק"ק משד"ע ותלוי זב"ז ועיין באות ג' בענין גז"ש דק"ק ועיין בשעה"מ ה' חופה ובא"ח ד"ה דר' הונא ס"ל דאשה נקנית בהעראה והעראה קונה בקדושי ביאה ע"ש:

הרועים - ביאה

ביאה. בשעה"מ פ"א מאישות בביאה לשם קדושין אי בא עליה באבר מת אי קנוה לשם אישות תליא בפלוגתא דאביי ורבא דלאביי דס"ל משמש מת בעריות חייב ה"ה דנקנית בקדושין ולרבא דפוטר ה"ה דלא קנאה באבר מת ע"ש ביאה במקצת דקיי"ל דל"ש ביאה וכ' בספר טו"ט ודעת דמ"מ איסור תורה יש עכ"פ כמו חצי שיעור לר"י ותליא בפלוגתא דר"י ור"ל ע"ש עיין ביבמות ד"ח ובאור חדש עה"ת דרבה בר עולא ס"ל ביאה במקצת שמיה ביאה כעולא אביו ורבה ס"ל ל"ש ביאה כמ"ש התוס' יבמות ד"ח ע"ש:

הרועים - בית השחיטה מרווח רוח

בית השחיטה מרווח רוח. בס' מקור חיים סי' י' דרב פליג ע"ז וס"ל דל"א בה"ש מרווח רווח כדאמרינן בחולין ד"ח ובכתב סופר יו"ד סימן ז' כ' אי ס"ל לר"ז בית השחיטה מרווח רווח תלי' בזה דאי ס"ל לר' זירא א בחולין ל"ג אין טריפה לחצי חיות לא ס"ל בה"ש מרווח רווח ולמ"ד דס"ל לר"ז יש טריפה לחצי חיות מוכח דס"ל לר"ז בה"ש מרווח רווח. בכור פלוגתא דר"י ור"ל ביבמות ס"כ הי' לו בנים בהיותו נכרי ונתגייר ר"י אומר אין לו בכור לנחלה דהא הוי לי' בנים ור"ל אמר גר שנתגייר כקטן שנולד דמי' ובפרשת דרכים זוטא כ' דפליגי בזה ר' יהודה ור' נחמיה בב"ר פס"א סימן ו' דר"י ס"ל כר' יוחנן ור' נחמיה ס"ל כר"ל עיין שם. בכורה הנה אי הפקר פטור מבכורה כ' במנחת חינוך מצות י"ח דלר' אלעי דשותפת ישראל פטור מבכורה ה"ה דאפילו הפקר פטור מבכורה אבל לרבנן דפסקינן כוותייהו דאפילו שותפת ישראל חייב בבכורה גם הפקר חייב בבכורה. בכור בבכורות פ"ד עד כמה ישראל חייב לטפל בבכור כו'. ובגמרא מנה"מ אמר ר' כהנא דאמר קרא ובתוי"ט דר' יוסי דס"ל בדקה ג"ח כו' ס"ל דלא דרשינן כלל מקרא אלא דמסברא בעלמא אמרו חכמים שיטפל בו הישראל כדי שתהיה הנתינה דרך גדולה וברי"ט אלגאזי רוצה לומר דלכ"ע דרשינן מקרא ע"ש בכור בד"מ חו"מ סי' רע"ז הביא ד' הגהת אלפסי דבן שהוא ממזר אין לו דין בכור ומסתפק על הבא אחריו אי הוי בכור לנחלה ובמשביר בר פרשת תצא להגאון בעל זכרון יוסף דלרבנן ממזר בכור אין נוטל פי שנים ולר"ש ממזר נוטל פי שנים ולר"ש דנוטל פי שנים אין שייך כלל הס' הנ"ל רק

לרבנן ע"ש. בל תאחר בזכחים פ"ב ס"ל לבן עזאי בך חט ולא באשתך חט סד"א הואיל ואין אשתו של אדם מתה כו' בהאי עון דבל תאחר נמי מתה קמ"ל בך חט ולא באשתך חט אבל ר' אליעזר פליג שם אבן עזאי וס"ל דמשום עון בל תאחר נמי אשתו מתה ע"ש. ובפרשת דרכים דרוש ג' דפליגי בזה במדרש בחקותי דר' שמואל בר נחמן ס"ל כבן עזאי ורבנן ס"ל כר"א דלית ליה למעט מיתת אשתו משום בל תאחר לכך מתה רחל ע"ש:

הרועים - בל תאחר

בל תאחר. הנה בנדבה אי שייך בל תאחר כ' בנדרי זרוזין בתשובותיו השייכים שמה סי' ג' דתליא בפלוגתא דר' מאיר ור' יהודה דלר"מ דס"ל בריש חולין דאף לנדוב אסור ס"ל דאף בנדבה שייך בל תאחר ור' יהודא דס"ל דנדבה מותר ס"ל דבנדבה ליכא בל תאחר. עוד כתב דלמ"ד גול"מ כמ"ד אין עובר בנדבה בבל תאחר ולמ"ד לאו כמ"ד עובר בבל תאחר בנדבה ועיין שם עוד דלר"מ דחייש למיעוטא אין עובר בבל תאחר בנדבה ע"ש:

הרועים - בל תאחר

בל תאחר. בפני יהושע ר"ה ד"ד אף על גף דס"ל לרבא דברגל אחד עובר בעשה עכ"פ ז"ד לרבנן אבל לר"ש דס"ל דא"ע בבל תאחר עד שיהיו ג' רגלים כסדרן לדידיה ברגל א' אף עשה גרידא ליכא:

הרועים - בל יראה

בל יראה. שיטת הר"ן ריש פסחים דמשום הכי עובר בב"י בחמץ שלא יבוא לאוכלה והמפורשים כ' דלב"ש דס"ל חמץ בכותבת א"א לומר דס"ל כן הטעם דאם כן היה די בכזית דחייב כרת ובצל"ח דכ"ט דר' יוסי הגלילי ס"ל כב"ש דחמץ בכותבת ובישי"ע כ' דתליא בפלוגתא אי דרשינן טעמא דקרא עיין אות ד'. בל יראה הנה אי עובר בבל יראה בשל ישראל חבירו בלא קיבל עליו אחריות כ' באור חדש דר' נחמן בר יצחק ס"ל דעובר בב"י בשל ישראל חבירו בפסחים ד"ד ובאו"ח ד"ו דר' אשי ס"ל דאין עובר בב"י בשל ישראל חבירו בלא קבלת אחריות (והנה בקבלת אחריות נחלקו הפוסקים אי עובר בקבלת אחריות פשיעה לבד או דבעינן אחריות גניבה ואבידה ובאו"ח שם כ' דתלי' בפלוגתא דאביי ורבא דלאביי אינו עיבר באחריות פשיעה לבד ורבא ס"ל דבאחריות פשיעה לבר גם כן עובר) ובאו"ח פסחים מ"ו דלר"י דס"ל אב"ח אלא שריפה מוכח דאסור לראות של ישראל חבירו בלא קבלת אחריות ולחכמים דהשבתתו בכ"ד מותר לראות

של ישראל חבירו בלא אחריות ופמש"ל באות א' אב"ח א"ש ובאו"ח ד"ב דתליא גם כן בפלוגתא דאביי ורבא דלאביי מותר לראות חמץ דישראל אחר ולרבא אסור לראות של ישראל חבירו גם בלא קבלת אחריות ע"ש:

הרועים - בל יראה

בל יראה. הנה אי עובר בב"י בחמץ שאינו ידוע כ' באו"ח ד"א דלר"י דס"ל אב"ח א"ש ול"מ ביטול לחמץ ידוע וע"כ הא דכ' התורה תשביתו היינו בחמץ שאינו ידוע ומוכר דעובר בב"י בחמץ שאינו ידוע מן התורה מה שאין כן לרבנן דס"ל השבתתו בכ"ד. ס"ל דאינו עובר על חמץ שאינו ידוע מה"ת ועמש"ל אות א' אב"ח א"ש ובד"ה ע"א כ' דתליא בפלוגתא דאביי ורבא דלרבא אינו עובר כלל על חמץ שא"י דיליף מלא תשחט אבל לאביי ולאידך תנא דילפי מקרא אחרינא ס"ל דעובר בבל יראה בחמץ שא"י ובישי"ע סימן תל"א כיון דבל יראה חידוש הוא בחמץ דוקא בידוע שהחמץ ברשותו אוקמי רחמנא ברשותו אבל בלא ידע אינו עובר עליו וז"ל לר' יהודה דס"ל חמץ לאח"ז אסור אבל לר"ש דס"ל חמץ לאח"ז מותר והו"ל ברשותו כמ"ש בשו"ת ש"א וכן לריה"ג דסבירא ליה חמץ מותר בהנאה ושפיר עובר אף בחמץ שאינו ידוע ובשו"ת ברכת יוסף דתליא בפלוגתא דאביי ורבא ביאוש שלא מדעת דלרבא דס"ל יאוש שלא מדעת הוי יאוש א"ע על חמץ שאינו ידוע ולאביי דס"ל דלא הוי יאוש עובר מן התורה על חמץ שאינו ידוע ע"ש:. בל יראה התוספות בפסחים כ"ז דבכל שעה ושעה עובר בלאו דבל יראה ובספר אגרא רמא להגאון ר' משולם ז"ל בריש פסחים דזה רק לרבנן דס"ל השבתתו בכ"ד אבל לר"י דס"ל אב"ח אלא שריפה א"ע בבל יראה רק בפעם ראשון ע"ש בל יראה שיטת הרמב"ם וכן שיטת רש"י דעוברים בב"י מחצות והראב"ד חולק ובנוב"י מהד"ק סימן ך' וכן באו"ח פסחים ס"ג דתליא בפלוגתא דר' יהודה ור"ש דלר"י דס"ל חמץ לפני זמנו אסור עוברים בב"י בע"פ מחצות משא"כ לר"ש דס"ל חמץ לפ"ז מותר א"ע בב"י כ"א בפסח ובבית אל ברמב"ם פ"ג דרשב"ל ס"ל דמשש ולמעלה עובר בב"י ור' יוחנן ס"ל דאינו עובר בב"י בע"פ כי אם בפסח ועיין אות ח' דלריה"ג א"ע בב"י בע"פ ובשמן רוקח ריש פסחים דלראב"י דיליף שאור דאכילה משאור דראי' ס"ל דעובר בב"י לר' יהודה בע"פ משא"כ לדידן א"ע בב"י בע"פ:

הרועים - בל יראה

בל יראה. אי הוי לאו הניתק לעשה כ' בדו"ח להגאון רע"א דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן אי אב"ח אלא שריפה דלר"י שפיר הוה ליה ב"י להנל"ע משא"כ לרבנן דהשבתתו בכ"ד ל"ה ב"י להנל"ט ועיין באות א' אב"ח אלא שריפה ובשו"ת הר הכרמל דרבנן גם כן מודו דצריך שריפה שיהיה לנתק הלאו מה שאין כן כשאין בא לנתק הלאו דב"י אז השבתתו בכ"ד ובמגיה במל"מ ובאו"ח כ' דלשיטת רש"י דתשביתו הוא ביטול ל"ה ב"י להנל"ע דלאחז"א אין יכול לבטל ועמש"ל מענין זה וגם כן תליא בפלוגתא דר"י ורבנן ובאידך ובנוב"י מהדו"ת כ' דלר"י דס"ל חמץ לפ"ז אסור ועוברים בב"י מחצות הוי ב"י להנל"ע מה שאין כן לר"ש דא"ע כ"א בפסח שוב הוי לי' לאו שקדמו עשה ועמ"ש באות שלפ"ז ובאות ל' לאו שקדמו עשה ובאו"ח ד"ו כ' דלאביי ל"ה ב"י ניתק לעשה ולרבא הוה ליה ב"י להנל"ע ובטעם המלך הלכות חמץ דלב"ש וריה"ג דס"ל חמץ בכותבת אבל בעשה דתשביתו די בכזית ל"ה ב"י לאו הנל"ע דהוי ליה לאו שקדמו עשה ואני אמרתי דלפמ"ש הש"א בטעם הסוברים דב"י ל"ה להנל"ע והיינו דהלאו כולל יותר מהעשה לענין נשים דפטורין ממ"ע שהז"ג ועוברים בלאו דב"י. אולם באמת לפמ"ש בסדר המשנה דהיכא דלפעמים העשה כולל יותר מהלאו שפיר הו"ל נל"ע ולפ"ז לב"ש וריה"ג דעוברים בעשה בכזית וב"י א"ע בכזית שוב העשה כולל יותר מהלאו ושפיר הו"ל העשה כולל יותר מהלאו וכן לפ"מ דקיי"ל דל"מ ביטול לחמץ ידוע וכ' המפו' דז"ד לגבי העשה דתשביתו אבל לגבי הלאו דב"י שפיר מהני ביטול שוב העשה כולל יותר מהלאו לענין ביטול ועמש"ל מזה והתוספות פסחים כ"ט הוכיחו דלריה"ג הו"ל ב"י להל"ע דאם לא כן איך קאמר הש"ס דלריוה"ג הו"ל חמץ בר דמים שיכול לפדות והא יעבור בב"י ע"ש והקשו המפורשים דהרי יכול לפדות פחות פחות מכשיעור לשיטת הח"ץ דא"ע בב"י בח"ש. ונ"ל דהש"א כ' בטעם דא"ע בב"י בח"ש דדוקא באיסורי אכילה שאם אוכל עכשיו ח"ש ובתוכא"פ אוכל עוד ח"ש חייב למפרע שייך חל"א אבל בב"י אפילו שיהיה לו אח"כ עוד ח"ש לא יעבור כ"א מאז ולהלאה אבל לא למפרע ל"ש חזי לאצטרופי פ"ש ובמנחת חינוך מצוה י"ט תמה עליו דמנ"ל זה דאין מצטרף שיעבור למפרע דלמא הוא כמו מעילה דמצטרף לזמן מרובה וכמו איסורי שבת דמצטרף למפרע ובאמת אם יהי' לו עכשיו ח"ש ואח"כ בתוכדא"פ חצי זית מצטרף למפרע ע"ש. ונ"ל דלק"מ דבחולין ק"ג אמרינן גבי אמה"ח חלקו מבחוץ פטור ופירש"י דלא מצטרפין שעורים לחצאין בתוכדא"פ ככל האיסורין כיון דחידוש הוא דהא גידין ועצמות בעלמא לא מחייב והכא חייב א"ל אלא חדושו ודוקא כי אכיל בב"א מחייב ע"ש אם כן ה"נ גבי חמץ דחידוש הוא

דאינו ברשותו ועשאו הכ' כברשותו אם כן דוקא ב"א מחייב ולא למפרע מטעם צירוף וז"נ לדידן משא"כ לריוה"ג דס"ל חמץ מותר בהנאה ול"ה חמץ חידוש כלל דשפיר הו"ל ברשותו לענין הנאה שוב מצטרף למפרע ושפיר עובר בב"י בח"ש ושפיר הוכיחו התוס' והבן ועמ"ש בסמוך דלר' אשי הו"ל ב"י להנל"ע:

הרועים - בל יראה

בל יראה. הנה אי עובר בבל יראה בח"ש כתבתי בדיבור שלפ"ז דלמאן דס"ל חמץ הו"ל ברשותו דמותר בהנאה וכן לאח"ז וכן אב"ח אלא שריפה דלכל הנהו הו"ל חמץ ברשותו כמש"ל שפיר עובר בב"י בח"ש מה שאין כן למאן דאמר דחמץ אינו ברשותו א"ע בב"י בחצי שיעור והמפורשים כ' דלמאן דאמר דחמץ הוי לאו הניתק לעשה דתשביתו ואין לוקין אבל יראה שוב בח"ש אין עובר כלל ועמש"ל פלוגתא בזה אי ב"י הוי להנל"ע ובשו"מ מהדו"ג סימן י"ג אף דחצי שיעור מותר בבל יראה מ"מ ר' אליעזר בפסחים מ"ו ס"ל דגם בבל יראה ח"ש אסור מה"ת ע"ש. בל יראה הש"א העלה אע"ג דעובר בבל יראה בקבלת אחריות מ"מ בעשה דתשביתו א"ע בקבלת אחריות ובאו"ח פסחים ד"ו דזה לדידן אבל ר' אשי ס"ל דאף בקבלת אחריות שייך העשה דתשביתו ולר"א ל"ה הלאו כולל יותר מהעשה ולדידי' בל יראה הוה לי' לאו הניתק לעשה. בל יראה הנה לשיטת הפוסקים דבחצי שיעור א"ע בב"י. יש להסתפק באם יש לו כזית אחד דמחויב לקיים מ"ע דתשביתו אם משבית חצי זית אי מקיים מ"ע דתשביתו כיון דלא נשאר לו רק חצי זית וכיון דא"ע שוב בב"י בחצי זית הב' י"ל דמקיים מ"ע דתשביתו. ועפ"ז י"ל בשיטת רש"י פסחים דצ"ו דבל יראה הו"ל לאו הניתק לעשה דכל ימי הפסח בעמוד והשבות והמגיה במל"מ בהלכות חמץ העלה דלשיטת רש"י דחשביתו ביטול ל"ה ב"י לאו הניתק לעשה כיון דלאחר זמן איסורו א"י לבטל ע"ש. אולם י"ל באופן שאין לו רק כזית אחד חמץ בכה"ג שפיר ה"ל ב"י להנל"ע והיינו דהא דלאח"ז איסורו דא"י לבטל הוא משום דהו"ל איסור הנאה ואינו ברשותו. ולפמ"ש הצל"ח פסחים מ"ד ובנוב"י מהדו"ת סימן נ"ג דבסוף הפסח מותר חצי שיעור חמץ דל"ש חזי לאצטרופי דבתוך כדא"פ יהיה אחר הפסא ומותר חמץ לגמרי ע"ש א"כ כאם אין לו רק כזית אחד יכול לבטל חצי שיעור בסוף רגע אחרונה של פסח וביטולו ביטול כיון דאז מותר לו ח"ש ושפיר מקיים אז מ"ע דתשביתו דעל ח"ש הב' שוב אין עובר כלל ובלא"ה כיון דחשביתו הוא בלב יכול לבטל תיכף ברגע הב' הח"ש השנית ודוקא לענין אכילה ל"ש חל"א אבל במחשבה יוכל לבטל תיכף באותו רגע שביטל הח"ש האחד תיכף יבטל במחשבתו הח"ש הב' ושפיר

כ' רש"י דהלאו דב"י דמי לי' דהוי לאו הנל"ע ודוק. ועפ"ז נ"ל דבר נכון ברש"י פסחים דס"ג דפירש"י על ר' שמעון דחייב בהדי לאו דבל יראה ותמהו המפורשים אחד למה לא כ' רש"י ברישא על ת"ק דחייב בהדי לאו דבל יראה ועוד הא ב"י הוה ליה להנל"ע ואין לוקין כלל ע"ש. ולפ"ז א"ש מאוד דבאמת מה"ט ל"כ רש"י ברישא על דברי ת"ק דחייב בהדי לאו דב"י כיון דב"י הו"ל להנל"ע באם יש לו כזית חמץ א"כ משכחת דאין חייב כלל מלקות על ב"י אולם לר' שמעון דס"ל כ"ש למכות וממילא גם בסוף הפסח אע"ג דל"ש חל"א. ג"כ אסור ח"ש אם כן שוב א"י לבטל בסוף הפסח שוב לדידיה ל"ה ב"י נל"ע שפיר כ' רש"י לר' שמעון דחייב בהדי לאו דב"י ודוק. אולם לשיטת הרמב"ם פ"א מחמץ דבחמץ אסור ח"ש מקרא דלא יאכל אם כן נסתר ד' הנ"ל אך דכבר תמהו על הרמב"ם דלא יאכל צריך לאיה"נ ויש לפלפל בזה והנה בקו' המפורשים דלמה צריך קרא בחמץ דאסור ח"ש תי"ל מטעם חזי לאצטרופי ונ"ל הנה הצל"ח ביצה י"ט הק' למה אין מביאין תודה בע"פ משום חמץ שלה נימא עדל"ת ויהיה מותר לאכול התודה של חמץ בע"פ ע"ש ונ"ל דל"ק דהרי ל"ה בעדנא דח"ש אסור מן התורה והמצוה אינו מקיים רק בכזית אך באמת ז"א דהטעם דח"ש אסור מחמת דחזי לאצטרופי לשיעור שלם והכא אם יצרף לכזית יהיה מותר מצד עדל"ת ועדיין קשה קו' הצל"ח ועכצ"ל דלשיטת הרמב"ם הנ"ל דאסור ח"ש מלא יאכל אף בלא חל"א שפיר ל"ה בעידנא. ועפ"ז א"ש קושית המפורשים הנ"ל דלמה צריך קרא לח"ש תי"ל מטעם חל"א ולפ"ז א"ש דמטעם חזי לאצטרופי שוב היה מותר להביא לחמי תודה בע"פ מטעם עדל"ת אבל עכשיו דגילתה התורה דח"ש אסור מקרא בלא חזי לאצטרופי שוב ל"ה בעדנא ודוק והפוסקים כ' דגם בע"פ אסור ח"ש דלא נחלק בין תו"ז לאח"ז כמ"ש התוס' לענין איסור הנאה. בל יראה בשו"ת מהר"ם מינץ סימן ג' הוכיח דבהפקר אין עובר בבל יראה אע"ג של"ה של שום אדם אולם לר' אליעזר ולב"ש דס"ל אין שאלה בהקדש ס"ל דעובר בב"י בשל הפקר ובשו"ת מהרי"א סימן שמ"א דלמ"ד גזל נכרי מותר ס"ל דא"ע בב"י בשל הפקר ולמ"ד גזל עכו"ם אסור ס"ל דעובר בב"י בשל הפקר ע"ש:

הרועים - בל יחל

בל יחל. בשו"ת בנין ציון סימן ס"ד דהקדש דחל במחשבה בגמר בלבו מקרא דכל נדיב לב אפ"ה אינו עובר בבל יחל דברו דמשמע דיבור ממש ע"ש. בל תאחר בר"ה ד"ו מספ"ל לאביי אי אשה עוברת בב"ת ובערוך לנר הביא שם דאביי ור' זירא לא ראו הספרי דמביאו הרמב"ן במ"ע צ"ד דאשה עוברת בב"ת:

הרועים - בל תוסיף

בל תוסיף. בישי"ע סימן ל"א באו"ח דריה"ג ס"ל דאינו עובר בבל תאחר כי אם כזמנו אבל שלא בזמנו אף אם מתכוין להוסיף ליכא ב"ת. בל תוסיף הנה שיטת רש"י בר"ה דל"ב דהיכא דפטור מכל המצוה ועושהו עובר בב"ת ובמהרש"א תמה דל"ש בל תאחר כי אם היכא שמוסיף על עיקר המצוה ולא בכה"ג שאין מוסיף כלל על המצוה רק דפטור ממנה ועושהו ובשו"ת קרבן ראשית סימן י"ח הוכיח דפליגי בזה ר' מאיר ור' יהודה דר"י ס"ל כשיטת המהרש"א דלא שייך ב"ת בכה"ג ור' מאיר ס"ל כשיטת רש"י דגם בכה"ג שייך ב"ת ואביי גם כן ס"ל דשייך ב"ת כשיטת רש"י ור' ששת ס"ל כשיטת המהרש"א דלא שייך בכה"ג ב"ת ע"ש באריכות וכן בפני' ר"ה הוכיח דלאביי שפיר שייך ב"ת בנשים אף שפטורין מכל המצוה משא"כ לרבא ע"ש. במת יחיד במנחת אהרן סנהדרין פ"ד הוכיח דר' משרשי' ס"ל כרב דשחיטת במת יחיד כשרה בלילה:

הרועים - במה

במה. המ"ל פ"א מק"פ נסתפק אם נשים כשרות להקריב בבמה ובשו"ת ב"י סימן ל"ה דתליא בפלוגתא בזבחים ק"ט דלמ"ד שחיטת לילה כשר בבמה ל"ה עבודה בבמה מ"ע שהז"ג ונשים חייבות משא"כ למ"ד דפסול בלילה הוה לי' מ"ע שהז"ג ופסולה בעבודה כיון דאינה בת עבודה כמו בקשירה ועמש"ל באות שלפ"ז. במה בטה"ק פ"ב דזבחים הביא ד' הרמב"ן שאין חיוב שתוי יין בבמה דהאזהרה נאמרה לכהנים ואין כהן מקריב בבמה ולפי"ז גם איסור כהן ששימש בטומאה יהיה בהחלט מותר בבמה שהרי אותה האזהר' טמא ששימש לא נאמר' רק בכהנים ואין כהן בבמה וכ' דתליא בפלוגתא דלתנא דבי ר' ישמעאל טמא ששימש לא הותר בבמה דלתנא דבר"י בני ישראל נכללו ג"כ באזהרה זו שמחללין עבודה כשעשו בטומאה אבל לתנא דבי לוי ודאי אין נוהג איסור טמא ששימש בבמה ועיין בטהרת הקודש סוף זבחים שהאריך הרבה בזה. בני קטורה שי' הרמב"ם דבני קטורה חייבים במילה והם בכלל זרעו דאברהם ובברכת אברהם פסחים כ' דר' מאיר ס"ל דב"ק פטורין במילה עפ"ק התוס' דל"ל קרא אותו ולא אותה תי"ל דהו"ל מ"ע שהז"ג בקדושין כ"ט ול"ל כמ"ש התוס' במגלה דס"ד כיון די"ב כרת גם מ"ע שהז"ג חייבת הא ר"מ ס"ל נשים בפסח רשות אע"ג די"ב כרת ובשלמא לראבר"ש דס"ל מילה שלב"ז נוהג בלילה ל"ה מ"ע שהז"ג כמ"ש התוס' שם ועכצ"ל דר"מ ס"ל אותו ולא אותה דבני קטורה פטורין ממילה ובפרשת דרכים זוטא אות כ"ד דפליגי בזה ר' יהודא ור' נחמי' בב"ר פס"א סי' ו' דר"י ס"ל כשי' הרמב"ם דבני קטורה הם בכלל

זרע אברהם וחייבין במילה ור' נחמי' ס"ל דב"ק אינם חייבים במילה דאינם בכלל זרע אברהם:

הרועים - בן נח

בן נח. פלוגתא דש"ס בזבחים אי שלמים הקריבו ב"נ אי עולות לבר הקריבו ובמספר צבאם חגיגה ד"ו דב"ה ס"ל כמ"ד עולות הקריבו ב"נ ולא שלמים וב"ש ס"ל דאף שלמים הקריבו ב"נ וכן פלוגתא דרבי וריב"ק בזבחים בפי' הקרא וגם הכהנים הנגשים ח"א זהו פרישות הבכורות וח"א זהו פרישת הכהנים ורבי דס"ל זה פרישת הכהנים ס"ל כמ"ד עולות הקריבו ב"נ ולא שלמים וריב"ק דס"ל זהו פרישות בכורות ס"ל כמ"ד דאף שלמים הקריבו ב"נ:

הרועים - בן נח

בן נח. פלוגתא בסנהדרין דנ"ז אי על ז' מצות ב"נ נהרג אי על ד' מצות ב"נ נהרג ובברכת יוסף פ' בראשית דר' יוחנן ס"ל על ז' מצות ב"נ נהרג ור' יצחק ס"ל דאינו נהרג רק בד' מצות:

הרועים - כן נח

כן נח. בסנהדרין ע"א אמר ר' חסדא בן נח שבירך השם ואח"כ נתגייר פטור ובבית שמואל אחרון סי' ט"ז דרבה בר שילא פליג ע"ז וס"ל דחייב אף בנתגייר אח"כ בן בב"ב דקט"ז אר"י משום רשב"י כל מי שאין מניח בן ליורשו הקב"ה ממלא עליו עברה ר' יוחנן וריב"ל ח"א כל מי שאינו מניח בן וח"א מי שאין מניח תלמוד ע"ש ובקול יעקב ברכות דבן עזאי ס"ל כמ"ד מי שאין מניח תלמיד:

הרועים - בן נח

בן נח. דקיי"ל דנהרג על פחות משו"פ ולא ניתן להשבון וכתב בעטרת חכמים בסנהדרין דע"ב דמ"מ למ"ד אי עביד לא מהני לא קנה הגזילה משא"כ למ"ד אע"מ ס"ל דקנה הגזילה ועיין באות כ' כ"מ ובעטרת חכמים מס' סוכה כתב דדוקא גוף הגזילה א"צ להשיב אבל צריך לשלם דמי הגזילה ע"ש:

הרועים - בן סורר ומורה

בן סורר ומורה. דקיי"ל בסנהדרין דפ"ח ע"ב שאם אביו ואמו רוצין למחול לו יכולין למחול לו ופירש"י כ"ז שלא בא לב"ד ובמל"מ ה' ממרים תמה שהוא נגד הירושלמי בפ' בן סורר דכ"ז שלא נגמר דינו בב"ד יכולין למחול לו אף אחר שהעידוהו בב"ד ובשו"ת ח"ס חו"מ סי' כ"ח דטעמו של רש"י כיון דצריך עדות שאתה יכול להזימה עכצ"ל דלא כהירושלמי אלא משהביאו לב"ד א"י למחול ושי' הירושלמי כיון דלא מצינו לקיים דין הזמה ל"ב עדות שיכול להזימה כשי' התוס' ריש מלקות ובנוב"י סי' ע"ב ועיין באות ע' פלוגתא אי בעינן כלל בכ"מ עדות שיכול להזימה:

הרועים - בנין בכלים בשבת

בנין בכלים בשבת. פ' כירה ס"ל לר' יוחנן יש בנין בכלים ורבא ס"ל בפ' כל הכלים דאין בנין וסתירה בכלים ורב ס"ל יש בנין בכלים ורב חנן בר אמי ס"ל דאין בנין בכלים ועיין במהר"ם ברבי ביצה ל"ט ובעטרת חכמים חו"מ סי' י"ט דר' אליעזר ס"ל יש בנין וסתירה בכלים דהוא מתלמידי ב"ש ע"ש דלמ"ד יש בנין בכלים מ"מ בנין לשעה מודה דל"ה בנין בכלים:

הרועים - בעל חוב

בעל חוב. בתומים חו"מ סי' ל"ז דבע"ח יכול לגבות אף מדבר שהי' בו יאוש דיאוש מטעם הפקר וכשם שהבע"ח יכול לגבות מדבר שהפקיר כן יכול לגבות אף מדבר המיואש ועי' אות י' יאוש פלוגתא דאמוראי בזה אי יאוש מטעם הפקר ותלי' בפלוגתא אי רשות יורש כרשות לוקח ע"ש:

הרועים - בעולה לכ"ג

בעולה לכ"ג. במל"מ פי"ז מא"ב נסתפק בעולה שאסורה לכ"ג אם היא דוקא כשנבעלה והוציאה דם ואן לה בתולים אבל אם בא עלי' באופן שלא נשרו בתולים ועדיין כל בתולי' קיימין מותרת לכ"ג והעלה שם דאף שבתוליה קיימין אסורה לכ"ג אבל לבן זומא בחגיגה די"ד לדידי' אפי' בגמר ביאה כל של"ה השרת בתולים מותרת לכ"ג ולדידן אפילו בתחילת ביאה ול"ה השרת בתולים אסורה לכ"ג וביבמות בהבע"י פלוגתא דתנאי אם נבעלה שלכ"ד אי אסורה לכ"ג ובן זומא פליג וס"ל דנבעלה שלכ"ד מותרת לכ"ג ע"ש ובשו"ת גור ארי' יהודא חא"ע סי' א' דספיקות המל"מ תלי' בפלוגתא דר' מאיר ור' אליעזר

ור"ש דלר"מ אסורה בעולה לכ"ג אף בלא השרת בתולים ולר' אליעזר ור"ש מותרת לכ"ג בלא השרת בתולים:

הרועים - בעולה לכ"ג

בעולה לכ"ג. בחי' הגאון רע"א העלה דבעול' אינה מוזהרת שלא תנשא לכ"ג דכתיב בתול' מעמיו יקח אשה לשון יחיד והוא מוזהר עלי' לבד אבל היא אינה מוזהרת:

הרועים - בעלי חיים חשיבי

בעלי חיים חשיבי. ולא בטילין במהר"ם ברבי ביצה כ' דר' פפא פליג אר' אשי וס"ל לר"פ דאפילו בעלי חיים בטילים ע"ש:

הרועים - בעידנא

בעידנא. פ"ב דין עדל"ת דרבא ס"ל דלא בעינן בעדנא ולעולם עשה דוחה ל"ת והנה בס' שו"ת יד אלי' העלה דהטעם דבעינן בעדנא דאי ל"ה בעדנא הו"ל מצהב"ע יש להעיר בזה לפימ"ש בברוך טעם דבחמיר על קל ל"ב בעדנא דהא דבעינן בעדנא היא משום דבעינן דומי' דכלאים בציצית אבל בחמיר על קל בלא"ה דחי ול"צ לילף מכלאים בציצית ע"ש אולם אם הטעם משום מצהב"ע אף בחמיר על קל מהראוי להיות בעדנא אולם יש לחלק בזה עפמ"ש המפו' דדוקא היכא דבשעת המצוה ג"כ עובר העבירה הו"ל מצהב"ע אבל אם כל העבירה הוא רק קודם המצוה ובשעת המצוה ל"ה עבירה ל"ת מצהב"ע א"כ הכא דבשעת המצוה אמרינן עדל"ת ול"ה עבירה כלל בשעת המצוה רק מקודם וכיון שהעבירה חלף בשעת המצוה ל"ח מצהב"ע ועיין באות מ' מצהב"ע:

הרועים - בעידנא

בעידנא. במחנה ראובן ביצה ד"ט דהא דבעינן בעדנא דוקא אם ילפינן עדל"ת מכלאים בציצית אבל אם נילף עדל"ת משריפות קדשים כקו' התוס' ביבמות דמדגלי קרא דש"ק לא דחי יו"ט מכלל דבעלמא דחי ל"ב בעדנא והיינו למ"ד נדרים ונדבות א"ק ביו"ט ילפינן מש"ק וממילא לב"ש ל"ב בעדנא וכן לב"ש אפי' עשה דע"י פשיעה עדל"ת כיון דילפינן מש"ק ע"ש:

הרועים - בעידנא

בעידנא. ראיתי לגדול א' שהעיר לפ"מ דקיי"ל בכ"מ תוכ"ד כדיבור דמ' א"כ אע"ג דקיי"ל בכ"מ דבעינן בעדנא מ"מ אם קיים המצוה תוכ"ד מהראוי שיחשב בעדנא דהוי כמו בב"א ע"כ. והנה לשי' הרמב"ן בנדרים דתוכ"ד כדיבור דמי' היא רק תקנתא דרבנן לכאורה נסתר זה אך לפמ"ש בקהלת יעקב אות תיו מענין תוכ"ד דאף דהוי מדרבנן מ"מ מוכרחין לומר לשי' הרמב"ן דמהני גם לדאוריי' ויש כח ביד חכמים לעקור דבר מה"ת ע"ש באריכות ועפ"ז עלתה בידי לתרץ קו' עצומה שהק' הברוך טעם בפ"א מדין עדל"ת על הרשב"א דכ' גבי מיתת ב"ד להק' דל"ל קרא דאין דוחה שבת תי"ל דל"ה בעדנא ול"ל כשהי' פתילה של אבר בידו ופותח פיו ונותן את האור תחת הפתילה נמצא שהבערה ובישול ומיתת ב"ד באין כאחת דמ"מ א"א שלא תהי' הבערה ובישול קודם בזמן מה לירידתו תוך פיו ול"ח בעדנא ע"כ ותמה הב"ט הא בביצה ד"ח אמרינן בהדי דכתיש מכסה ואף דא"א שלא יוקדם הכתישה קודם הכיסוי זמן מה ומוכח דאפ"ה הוי בעדנא ע"ש ולהנ"ל א"ש דהרשב"א כ' על התורה דתוכ"ד ל"מ מה"ת שפיר כ' הרשב"א דל"ה בעדנא ואף דתוכ"ד כד"ד אבל בביצה ד"ח שפיר אמרינן בהדי דכתיש מכסה דלאחר דמהני תוכ"ד מדרבנן ומוכח דמועיל אף לד"ת מטעם דיש כח בידם לעקור דמה"ת כד' הקה"י א"כ שפיר הו"ל בעדנא כיון דהו"ל תוכ"ד:

הרועים - בעידנא

בעידנא. בנ"י פ"ב דב"מ פלוגתת הרנב"ר והר"י אי השבת אבידה הו"ל בעדנא בהולך לביה"ק אחר האבידה דהרנב"ר ס"ל כיון דמתעסק במצות השבה בשעת עקירת הלאו ואע"ג שלא נגמרה חשיב בעדנא והר"י ס"ל כיון דעיקר המצוה להשיב אל ביתו והשאר הו"ל מכשירי מצוה ל"ח בעדנא ובנוב"י מהדו"ת סי' קמ"א דרבא ס"ל כשהי' הרנב"ר דכה"ג הו"ל בעדנא ור' אשי ס"ל דל"ה בעדנא כשי' הר"י והמפו' כ' דתלי' בפלוגתא אי מקלקל בחבורה חייב דלמ"ד דחייב מוכח ממילה בשבת דהו"ל בעדנא אע"ג דמל ולא פרע כאלו לא מל וע"כ דחשיב בעדנא כשי' הרנב"ר משא"כ למ"ד מקלקל בחבורה פטור רק דתיקון מצוה הוי הפיקון א"כ כ"ז שלא גמר המצוה הו"ל מקלקל ול"ה איסור כלל ובספר החייה ה' ציצית דרב יהודא ס"ל כשיטת הרנב"ר ע"ש ובמנחת עני יומא כ"ה דר' ששת ס"ל כשי' הרנב"ר דהכשר מצוה ל"ב בעדנא ובאמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש דפלוגתת הרנב"ר והר"י תליא בזה דכל עדל"ת ילפינן מכלאים בציצית והש"א כתב דכלאים בציצית גופי' ל"ת בעדנא ממש דמתחילת עיטוף עובר על כלאים והמ"ע

לא מקיים רק בגמר העיטוף וע"כ דהכשר מצוה הו"ל בעדנא אדז"נ אי ציצית חובת גברא אבל אי ציצית חובת מנא ומשעה שנגמר עלית חייבת בציצית שפיר הו"ל בעדנא אבל באמת מכשירי צוה ל"ה בעידנא וז"ד אם דוחה רק לל"ת לבד אבל בכה"ג דוחה ל"ת ועשה שאין שוה בכל דקיי"ל דדחי בזה שוב צ"ל עדנא ממש דילפינן מזקנו ושם הו"ל בעדנא עיי"ש ובחתם ופר שבת דקל"ב כ' דא"ש דפליגי תנאי ואמוראי בשמעתין דלא פניגי בכללא דבעי בעדנא דבהא ליכא מאן דפליג אך פליגי הואיל דעשה דרבים ל"ב בעדנא:

הרועים - בעידנא

בעידנא. באו"ח פסחים צ"ו דפליגי איסי בן יהודא וחכמים דאב"י ס"ל דעשה שי"ב כרת דוחה לל"ת אע"ג דנ"ה בעדנא ותיק ס"ל דאף עשה שי"ב כרת דדוחה ל"ת צ"ל בעדנא:

הרועים - בעדינא

בעדינא. בפסקי תוס' זבחים צ"ו כ' לענין שבירת עצם שי"ב מוח דחשיב בעדנא כיון דא"א בענין אחר חשיב בעדנא ובאו"ח פסחים צ"ו דפליגי בזה אב"י וחכמים הנ"ל דאביי ס"ל דזה חשיב בעדנא ות"ק ס"ל דאף בכה"ג ליה בעדנא ובאו"ח פסחים פ"ה דדוקא כשלעולם א"א להיות בענין אחר בכה"ג ל"צ בעדנא אבל כשלפעמים אפשר להיות שלא יצטרך לעקירת הלאו כלל רק דעכשיו צריך להיות עקירת הלאו בכה"ג אף על גב שא"א בע"א אפ"ה צ"ל בעדנא ובספר שיח יצחק חגיגה דדוקא שבירת עצם שי"ב מוח דלכל אדם בעולם א"א להיות ש"ע רק ע"י דחיות הלאו בכה"ג ל"צ להיות בעדנא משא"כ כשמשכחת לאדם א' בעולם שיהי' אפשר בלא עקירת הלאו אע"ג דלאדם זה א"א בלא עקירת הלאו אפיה צ"ל בעדנא ובס' יד דוד עירובין ד"ק כ' לשי' פסקי תוס' הנ"ל וכן לשי' הרנב"ר דל"ב בעדנא בהכשר מצוה מכל מקום היכא דהעשה הוי ע"י פשיעה אף אם ע' דע"י פשיעה גם כן דחי לל"ת מכל מקום בהצטרפות שניהם לא דחי לל"ת והעלה זה בכוונת התו' שמה עיי"ש ולדבריו א"ש ד' התוס' פסחים פ"ה שהק' דל"ל קרא דל"ה בעדנא ועוד הא אפשר לקיי"ש ע"י גומרתא ותרצו דע"י גומרתא אסור משום הפסד קדשים ע"ש והק' האו"ח דמ"מ קו' הראשונה ק' דל"ה בעדנא ולפי זה א"ש דלכאורה הקו' מבעדנא ל"ק כמ"ש בפסקי התוס' הנ"ל גם הקו' מגומרתא י"ל דמיירי שחל פסח בשבת ולא שברו מבע"י דא"א עכשיו בגומרתא ואף דאפשר מבע"י והו"ל ע'

דע"י פשיעה ול"ה בעדנא ממש שוב ל"א כפסקי תוס' הנ"ל ע"ז תירצו דל"ח אלקיי"ש בגומרתא ושוב ל"ה פשיעה כלל ממילא חשוב בעדנא כנ"ל:

הרועים - בעדינא

בעדינא. שי' ר"ת דבעשה דרבים ל"ב בעדנא וכ' המפו' דר' אשי ורבא בזבחים צ"ו פליגי בס' המג"א בחמץ שמצא לאחז"א אי חשיב עשה דרבים לפי שמוטל על כולם מצוה זו א"ד דל"ה מצוה דרבים רק היכא שרבים יוצאים במצוה א' כגון ק"צ ופליגי בזה דר' אשי סובר דל"ה מצוה דרבים ק"פ אע"ג דבא בכנופי' רק כמו תקיעות שופר שא' מוציא רבים ידי חובתן ואין ראי' דאין עדל"ת שבמקדש מפסח דל"ה בעדנא ורבא ס"ל דהוי ע' דרבים ול"ב בעדנא ומוכח דאין עדל"ת שבמקדש:

הרועים - בעידנא

בעדינא. בס' החיים סי' י"א דהא דבעינן בעדנא דוקא בדבר שגוף המעשה היא העבירה אבל בדבר שגוף המעשה שעושה ל"ה העבירה רק דממילא הוי העבירה כגון במקום דמותר בעצם דהו"ל דבר שאין מתכוין ורק דהו"ל פ"ר כה"ג חשיב בעדנא ובמקום שהאיסור משום פ"ר בכה"ג ל"ה רק ל"ת לבד ולא העשה ובה' לולב כ' דהא דצריך בעדנא דוקא במקום דלא משכח"ל שיהי' בעדנא אבל היכא דמשכח"ל שיהי' בעדנא אע"ג דעכשיו ל"ה בעדנא דוחה ע"ש:

הרועים - בעל מום

בעל מום. שי' הרמב"ם דבע"מ חייב אף שלא בעבודה ואם נכנס למזבח או אל הפרוכת בביאה רקנית חייב מלקות ותמהו עליו דהוא נגד הספרי פ' קרח דמבואר דאינו חייב אלא לעבודה ובמהר"ם ברבי בדרוש שני לש"ת דספרי לטעמי' דסתם ספרי הוא ר' שמעון ור"ש ס"ל מקלקל בחבורה חייב מוכח כלוי ולדידי' אין חייב בביאה רק גית אבל הרמב"ם דפסק כרב מוכח כדעת הרמב"ם ע"ש:

הרועים - בקיצות של נכרים

בקיצות של נכרים. דקיי"ל ממלא אדם כריסו מהם ובלבד שיאכל כזית מצה באחרונה וה"ט דבאותו סעודה אדם נזהר ואין אוכל כל שבעו כדי שיאכל מצה לתאבון ובברכת אברהם פסחים דרבא פליג על ר"ה בזה וס"ל דאפי' באותו סעודה אינו נזהר וצריך שיאכל מצה של חיבה מקודם:

הרועים - ברכה

ברכה. שי' הרמב"ם פי"א מברכות דכל המצות אם לא בירך קודם עשייתן א"ח ומברך אחר עשייתן ובהג"א פ"ק דברכות דכל היכא דלא בירך מקמי' דמצוה מברך אחר המצוה ובס"א סי' כ"ו דשמואל ס"ל דהיכא דלא בירך בתחילה ואף בטבילת גר שא"ר לברך בתחילה מ"מ יברך אח"כ אבל רב ס"ל דלעולם מברך אח"כ ע"ש באריכות ובסוף התשובה העלה בענין אחר דשמואל ס"ל ג"כ דמברך אח"כ רק בטבילת גר כיון דל"ר בתחילה ואין ראוי לבילה לא יברך אח"כ אבל רב ס"ל דאף בגר מברך אח"כ:

הרועים - ברכה

ברכה. הראב"ד והרמב"ם מחולקים באוכל דבר איסור באונס במקום סכנה דשי' הרמב"ם דא"צ לברך ושי' הראב"ד דצריך לברך ועיין בטו"ז או"ח סי' קצ"ו ובשו"ת קרבן ראשית דתליא בפלוגתא דרבא ורב יהודא ס"ל כשי' הרמב"ם ור' זירא ס"ל כשי' הראב"ד ע"ש ובס' החיים סי' קצ"ו דתלי' אי שבת דחוי' או הותרה וה"ה כל האיסורים דינן כשבת ואם הותרה צריך לברך ואם דחוי' א"צ לברך ע"ש:

הרועים - בהמ"ז

בהמ"ז. בפנ"י ברכות דמ"ט הוכיח שי' הרשב"א דלאביי שיעור כזית וביצה דר' מאיר ור"י היינו מה"ת ממש ופליג אדר' עוירא דאמר לעיל שדקדקו ע"ע בכזית ובכביצה וס"ל לר' עוירא כר' יוחנן דהנך שיעורא דרבנן ע"ש באריכות:

הרועים - ברכה שאינה צריכה

ברכה שאינה צריכה. ביומא ד"ע ובסוטה מ"א פריך וליתי סוטה ולקרי ר' הונא בר יהודא אמר משום פגמו של ראשון רשב"ל אמר לפי שאין מברכין ברכה שא"צ ובשער דעה ליו"ד סי' י"ט דר"ה ברי' דר"י ל"ל דינא דרשב"ל וס"ל דל"ה כלל איסור בברכה שא"צ וביושלמי פ"ה דדמאי י"ל דפליגי בזה דר' חיי' ס"ל כר"ל דאסור להוסיף על הברכות דהו"ל ברכה שא"צ ור' יהונתן ס"ל כר"ה ברי' דרב יהודא ע"ש:

הרועים - בהמ"ז

בהמ"ז. בברכות ד"כ קמבע"ל להש"ס אי נשים בבה"מ דאוריי' ולא אפשטא ופירש"י ז"ל הטעה דאינן דאור' דכתיב על הארץ הטובה ונשים לא נטלו חלק בארץ וכ' התוס' והש"ג

דכהנים ולוים לפי' רש"י ז"ל אינם חייבים בבהמ"ז אלא מדרבנן שהרי לא נטלו חלק בארץ ובכפות תמרים ובמהר"ם ברבי פסחים דתליא בפלוגתא דר"מ ור"י בסוף מעשר שני דר"מ ס"ל אף לא כהנים ולוים שלא נטלו חלק בארץ ור"י אמר יש להם ערי מגרש וחשוב כנטלו חלק בארץ:

הרועים - בהמ"ז

בהמ"ז. שי' הרמב"ן הובא בב"י או"ח קפ"ז דמדאו' א"צ לברך בהמ"ז רק ברכה אחת וכ"ה שי' הרמב"ם ובס' זכרון יוסף דק"א ע"ב כ' דפליגי בזה ת"ק ורבי בברכות מ"ח דת"ק ס"ל דמה"ת די בברכה אחת בבהמ"ז אבל רבי ס"ל דכל ג' ברכות דבהמ"ז הוי דאורייתא:

הרועים - בהמ"ז

בהמ"ז. במג"א או"ח סי' קצ"ד סק"ג נסתפק אם אינו יודע אלא ברכה א' אם יברך אותה ברכה דבהמ"ז אין מעכבות זא"ז או לא יברך דברכות דבהמ"ז מעכבות זו את זו דמנין ג' ברכות דאור' ובקול יעקב מס' ברכות דתליא בפלוגתא דלמ"ד א"י אינה מוחזקת מאבותינו מוכח דברכות דבהמ"ז אין מעכבות זא"ז אבל למ"ד א"י מוחזקת מאבותינו ס"ל דבהמ"ז מעכבות זא"ז:

הרועים - ברכת התורה

ברכת התורה. בברכות ד"כ ס"ל לרב יהודא דבה"ת לפני' הוא מדאורייתא ובצל"ח שם דרבינא פליג אר' יהודא ולרבינא בה"ת לפני' היא רק מדרבנן ובצל"ח ברכות י"א העלה דנשים שמברכות בה"ת מטעה שיכולים ללמוד בתורה שבכתב ובדינין שלהם ול"ש בהו והגית יומם ולילה א"כ אם ברכו בשחר ובאמצע היום אחר שכבר הפסיקו בדברים אחרים ישבו ללמוד חייבין לברך בה"ת שנית. ברכת התורה בישוע"י או"ח סי' מ"ז בפלוגתת ר"ת והפוסקים דר"ת סובר דאין מברך בה"ת קודם שהאיר עמוד השחר והפוסקים ס"ל דתיכף כשעמד ממטתו צריך לברך בה"ת אף קודם עה"ש דקליא בפלוגתא בש"ס דלמ"ד דעל מקרא צריך לברך ועל משנה א"צ לברך ס"ל כשיטת הר"ת דאין מברך רק לאחר שעלה עה"ש ולרב דס"ל דגם למשנה צריך לברך לדידי' פשיטא דגם בלילה מברך בה"ת ע"ש טעמו:

הרועים - ברכה

ברכה. באו"ח ה' לולב אפילו שקנה הלולב בשינוי מעשה אפ"ה אסור לברך על הלולב והמג"א הק' מסוכה ד"ל גבי אוונכרי דפריך ולקנינהו בשינוי מעשה וק' הא לא יוכל לברך ובס' החיים כ' דאי ברכה חמירא ואסור לברך על גזול אע"פ שקנה הוא פלוגתא דתנאי בב"ק דצ"ו דאביי הוכיח מר' אליעזר ב"י דס"ל דאין חילוק בין ברכה לעיקר המצוה ואם קנאו רשאי לברך ג"כ ורבא ס"ל התם דברכה חמירא ואסור לברך ור' הונא ס"ל דאין חילוק בין ברכה לעיקר המצוה וצריך לברך:

הרועים - ברכת התורה

ברכת התורה. ס"ל לרב יהודא ור' יוחנן בברכות דבה"ת דאור' הוא ובשו"ת ש"א סי' כ"ד רצה לומר דלמ"ד הרהור כד"ד ע"כ ס"ל בהית לאו דאורייי' ור"ה ור"י ע"כ ס"ל הרהור לכד"ד ולדעת הרמב"ם ז"א ע"ש והעלה דרבינא קמא ס"ל בה"ת לאו דאורייתא אבל רבינא בתרא ס"ל בה"ת דאורייתא כרב ור' יוחנן:

הרועים - ברי'

ברי'. דקיי"ל דברי' לא בטילה כ' הפלתי בסי' ק"י ובראש יוסף חולין פג"ה דלר' שמעון דס"ל כ"ש למכות בטיל ברי' כשאר איסורין לדידי' ואין חשיבות כלל לברי' משאר איסורין ועיין אות כ' דכמה תנאי' דס"ל כל שהו למלקות וע' בלב ארי' חולין צ"ו שהאריך בחילוקים ע"ש:

הרועים - ברי'

ברי'. שי' הפוסקים דברי' בטילה בתתק"ס ובכתב סופר יו"ד סי' י"ג כ' עפ"ד הר"ן בחולין דכ' דלרבנן דר"מ דאין מקדש אלא ז' דבריה בלבד חתיכה הראוי להתכבד בטיל ומתני' כר מ וי"ל דלרבנן דחהר"ל בטיל ה"ה ברי' דבטיל רק דלא בטיל משום היכר לכך בתתק"ס בטיל דהוי היכר וכן ס"ל לר' יוסי בירשלמי דברי' בטילה בתתק"ם אבל לדידן דקיי"ל דחהר"ל לא בטיל ה"ה דברי' לא בטיל בתתק"ס ע"ש:

הרועים - ברי לי'

ברי לי'. שי' הרשב"א דהיכא דהעבד טוען ברי לי נגד החזקה ל"ש לאוקמי אחזקה ובפורת יוסף הביא ד' הפ"י דתלי' בפלוגתא דלמ"ד בו"ש ב"ע ס"ל כשי' הרשב"א ולמ"ד

לאו ב"ע לא ס"ל כשי' הרשב"א ולמ"ד עביד אינש דינא לנפשי' ס"ל כשי' הרשב"א ולמ"ד ל"ע דינא לנפשי' לא ס"ל כשי' רשב"א ור' יוסי בר יהודא דס"ל דחבר א"צ התראה לא ס"ל כשי' הרשב"א:

הרועים - ברי ושמא

ברי ושמא. בס' בית שמואל אחרון חו"מ סי' ס' אפי' למ"ד ברי ושמא ברי עדיף דוקא באם החיוב דאור' אבל אם כל החיוב ל"ה רק מדרבנן כגון כתובה דרבנן בכה"ג ל"א ברי ושמא ברי עדיף לכ"ע:

הרועים - ברי ושמא

ברי ושמא. בב"ק קי"ח דקיי"ל דבא"י אם הלויתני דמ"מ מחויב לציי"ש ושי' הפוסקים היכא דמחויב לצאת יד"ש מועיל תפיסה וכ' בעטרת חכמים חו"מ סי' ז' דל"מ תפיסה רק בהו"ל למידע אבל בלא הו"ל למידע לא מחויב כלל בברי ושמא לציי"ש ולא מהני תפיסה כלל:

הרועים - ברי ושמא

ברי ושמא. בים התלמוד ב"ק דמ"ו דלכך בו"ש ברי עדיף לר' הונא ולר' נחמן דשי' רש"י דבפקדון כ"ה חייב והכא דטוען א"י הו"ל כפקדון דיכול להעיז וחייב שבועה והו"ל מחויב שבועה ואיל"מ ועיין אות פ' פקדון בשי' רש"י ובאות מ' מחושואיל"מ:

הרועים - בדי ושמא

בדי ושמא. פלוגתא דר"ה ור' יהודא ס"ל ברי עדיף ור' נחמן ור' יוחנן ס"ל לאו ב"ע בכתובות והיכא דברי גרוע והשמא טוב לכ"ע לאו ברי עדיף והתוס' ב"ב קל"ה דאביי ס"ל ברי עדיף אפי' ברי גרוע ורבא ס"ל שם לאו ברי עדיף ובדעת ר"ע פליגי ביבמות קי"ח דת"ק ס"ל דריע סובר ברי עדיף ורשב"א ס"ל דר"ע סובר לאו ברי עדיף רק משום קנס והרמב"ן כחב דאפילו לת"ק נמי לאו ברי עדיף לר"ע ובספר בית הלוי הוכיח דרמי בר חמא ס"ל ברי ושמא ברי עדיף ובמהר"ם ברבי כתובות דע"ו דרב יהודא ס"ל דפליגי בזה ר' גמליאל ור' יהושע דר"ג ס"ל ברי עדיף ור' יהושע ס"ל דלאו ברי עדיף והלכה כר"ג ע"ש ועיין באות ה' המלוה חבירו בעדים בפלוגתא אי צריך לפורעו רעו בעדים דתלי' בפלוגתא אי ברי עדיף ובס' בית אל חו"מ סי' צ"ג נסתפק למ"ד ברי עדיף אם יש להנתבע עד אחד שמעיד שפרע אי אמרי' בכה"ג ברי עדיף ע"ש ובבית שמואל אחרון חו"מ סי'

כ"ח דהא דבברי ושמא מחויב לצי"ש הוא מטעם ספק גזל אף דבב"ד א"י להוציא מכח זה מ"מ לצי"ש מחויב ומהני תפיסה ע"ש והנה אם ספיקא דאורייתא מה"ת לקולא ורק מדרבנן א"כ מדאו' אינו מחויב לצי"ש כלל ורק מדרבנן ובכה"ג כ' השב"י הובא בתומים סי' כ"ח דהיכא דמחויב לצי"ש רק מדרבנן ל"מ תפיסה ע"ש ובפני יהושע כתובות די"ג דהיכא שהספק בנא טענותיהם ול"ש חזקה א"א תובע אלא ע"ס יש לו בכה"ג ל"א ברי עדיף וע' באות ק' בפלוגתא אי מהני תפיסה בלצי"ש וג"כ במלוא הרועים שמה ועמ"ש באות ס' ספיקא דאורייתא ובעטרת חכמים שבועות דהא דפליגי בבו"ש דס"ל למ"ד דל"א ב"ע משום דיש לזה חזקת ממון י"ל דתליא בדין שעבודא דאורייתא דלמ"ד של"ד ל"ש חזקת ממון שאין אנו דנין רק אקרקפתא דגברי אם חייב או לא אבל למ"ד שעבודא דאו' שייך אוקי ממונא בחזקתי' דהוי תביעות חוב זה כתביעות חפץ ובפניי ובמקצוע בתורה חו"מ סי' ס"ו דרב ס"ל בו"ש ברי עדיף:

הרועים - ברירה

ברירה. המפורשים נסתפקו אי הא דקיי"ל אין ברירה בדאו' אי הוא מן התורה או רק מדרבנן אמרינן דא"ב בדאורייתא אבל מה"ת שפיר אמרינן ברירה וכתבו לפי"מ דקיי"ל הא דבדאורייתא א"ב הוא רק מטעם ספק ולא מטעם ודאי ולכך בדרבנן שפיר אמרינן ברירה. ולפי"ז לשי' הרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא א"כ מה"ת שפיר אמרינן ברירה ועמ"ש באות ס' ובמלוא הרועים שמה פלוגתות התנאים והאמוראים בזה עוד כ' דלמ"ד דאין ברירה אפילו בדרבנן עכצ"ל דמטעם ודאי א"ב ולא מטעם ספק ממילא מדאור' אמרינן א"ב ע"ש:

הרועים - ברירה

ברירה. בשעה"מ כ' דע"כ לא סמכינן אברירה אלא בדיעבד היכא דא"א אבל לכתחילה היכא דאפשר לא ובעטרת פז ביצה פ"ה דזה הוא רק למ"ד בדאור' א"ב בדרבנן י"ב אמרינן היכא שאפשר לתקן ל"א ברירה אף בדרבנן אבל למ"ד דאף בדאורייתא יש ברירה ס"ל דלעולם אמרינן ברירה אע"ג שאפשר לתקן בלא"ה. ברירה באו"ח סי' ס"ו דרבי ס"ל יש ברירה בדאורייתא ובמלוא הרועים כ' להיפוך ע"ש והנה הא דקיי"ל א"ב אי הוא מטעם ודאי או רק מטעם ספק כ' המפו' דמ"ד דס"ל בדרבנן ג"כ א"ב ס"ל דאין ברירה מטעה ודאי לא מטעם ספק ור' יוחנן ס"ל א"ב ודאי אין ברירה ולכך גם בדרבנן א"ב ובס' החיים ה' תחומין דר' נחמן ג"כ ס"ל כר"י דמטעם ודאי אמרינן אין ברירה ולכך גם בדרבנן ס"ל

א"ב ובשעה"מ ה' גירושין פ"י דדוקא גבי עירוב דעיקר איסורו אינו אלא מדרבנן אמרינן ברירה משא"כ היכא דעיקר איסורו דאורייתא אע"ג דעכשיו הוא דרבנן שנתבטל מ"מ אמרינן א"ב אע"ג דעכשיו דרבנן והנה הא דקיי"ל דלא סמכינן אברירה היכא שבידו לתקן ול"צ לברירה דוקא בדאורייתא אבל בדרבנן סמכינן אברירה אע"ג שאפשר לתקן. ובשו"ת פורת יוסף סי' דר' גמליאל ב"מ י"א ס"ל דאמרינן יש ברירה ובפסחים פ' האשה דר"ג ס"ל א"ב תרי ר"ג הוי:

הרועים - ברירה

ברירה. בתוס' חגיגה דכ"ה וברשב"א קדושין י"ז דבב' מינים ל"א ברירה ובעטרת חכמים קדושין י"ז דחילוק הזה ל"ש רק בדאורייתא אבל בדרבנן אפילו בב' מינים אמרינן ברירה:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. בערוגות הבושם סי' ק"ג יו"ד נסתפק בב"ח כשהי' פוגם בשעת בישול ולאחר הבישול השביח אי אסור אי דמי לכל האיסורים דאסור בסוף השביח א"ד דתליא דוקא בבישול וכ' דלר' אשי דיליף בב"ח מקרא דל"ת כל תועבה ובכה"ג דהי' פגום בשעת בישול דל"ה תועבה בודאי מותר אבל לשאר אמוראים שפיר י"ל דאסור ככל האיסורים ע"ש:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. שי' הר"ן דצלי מותר בבב"ח ובפלתי סי' פ"ז כ' דתליא בפלוגתא דתנאי דלמ"ד דס"ל יש אם למקרא ובסנהדרין מביא ראיה מדלא אמרינן בחלב בצירי וש"מ דל"א דרך בישול אסרה תורה שפיר אסור בצלי ובטיגון אבל המ"ד דס"ל יש אם למסורת ס"ל דדרך בישול אסרה תורה ממילא בצלי מותר ולדידן דקיי"ל יש אם למקרא אסור בצלי:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. בע"ז דף ע"ד הביא רש"י בשם רבותיו דבב"ח נאסר במשהו ודחה דבריהם ובס' בנין שלמה בע"ז כ' דס"ל לרבותיו דזה הוי רק מדרבנן ורק באכילה אבל בהנאה בטל ותניא בפלוגתא דאביי ורבא דלאביי ל"ה בב"ח במשהו אפילו מדרבנן ולרבא בב"ח במשהו מדרבנן ורב סובר כאביי וגם תליא בפלוגתא דתנאי דלהנהו תנאי דילפי טע"כ

ד"ת מבב"ח ס"ל דאפי' מדרבנן ל"ה בב"ח במשהו כאביי אבל לפ"מ דקיי"ל טע"כ לאו דאורייתא רק מדרבנן שפיר י"ל דבב"ח במשהו מדרבנן:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. קיי"ל דדוקא בישול אסור ולא כבוש ובאור חדש פסחים כ"ג ר"ל דפליגי בזה אביי ורבא דאביי ס"ל אף כבוש אסור בב"ח ע"ש עוד העלה באו"ח עה"ת דלר' שמעון דבב"ח מותר בהנאה מותר ג"כ שלכ"א דלדידיה א"א לכתוב לשון אכילה דא"כ יאסור בהנאה דר"ש ס"ל כר"א דכ"מ שנאמר ל"י איסור הנאה הוא ע"ש:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. הכ"מ פ"א מטומאות מת דהא דאסרה התורה לבשל בב"ח הוא כדי שלא יבוא לאוכלה ובבית אל ח"ב דנ"ז דלר' אשי בחולין קט"ו דאיסור בב"ח מלא תאכל כל תועבה כיון דאסור לבשל ממילא ל"ל כד' הכ"מ משא"כ לרבי ואיסי ולאידך דס"ל דאיסור בב"ח מקרא ס"ל כהכ"מ וכן ר' שמעון ג"כ ס"ל כטעם הכ"מ:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. בברוך טעם פ"א מעדל"ת דר' יוחנן ס"ל בירוש' דבשר בחלב חידוש הוא ור' חייא בר יוסף ס"ל דבב"ח לאו חידוש הוא ע"ש ובחולין ק"ח הוא פלוגתא דאביי ורבא דלאביי בב"ח לאו חידוש ובכתב סופר יו"ד סי' נ"ג דלר' אשי דיליף בב"ח מל"ת כל תועבה ממילא לאו חידוש כיון דבכבוש לא עבר אלאו דבישול שפיר מותר בב"ח משא"כ למ"ד דיליף בב"ח מקרא אחרינא ואביי ס"ל כר' אשי דבב"ח אסור מקרא דל"ת כל תועבה ובב"ח לאו חידוש הוא ובערוגות הבושם פתיחה לתערובות אי בב"ח חידוש הוא מה דכבוש שרי' תלי' בפלוגתא דחוזר וניעור עיין אות ח' מזה וע"ש עוד דהך מ"ד דס"נ דכבוש אינו כמבושל ומותר בכל האיסורים ס"ל דבב"ח אסור מקרא דל"ת כל תועבה:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. הפמ"ג בפתיחה כוללת דבב"ח מותר חצי שיעור כיון דבב"ח חידוש לא ילפינן מחלב לאסור חצי שיעור ותליא בפלוגתא הנ"ל אי בב"ח חידוש הוא והמפו' כ' דלר' אשי דיליף בב"ח מלא תאכל כ"ת כיון דעשה איסור בבישול וכיון דקיי"ל בכל האיסורים דלאו איסורי אכילה ח"ש מותר וממילא בח"ש דלא נעשה תועבה מותר ע"ש:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. דקיי"ל דאינו חייב עד שיתבשל כמאב"ד כתב בפלתי סי' פ"ז דבבישול מתחייב תיכף רק לענין אכילה כ"ז שלא נתבשל כמאב"ד הו"ל שלכ"א ותליא בפלוגתא דתנאי דלמ"ד דילפינן אי' בב"ח מלא תבשל וחייב בשלכ"א ל"צ בב"ח כמאב"ד וכמאן דיליף מלא תאכל כל תועבה וצ"ל כדרך אכילתן צריך להיות כמאכל בן דרוסאי ע"ש:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. במראה יחזקאל חולין פס"ה דר' עקיבא ס"ל דבב"ח מותר בהנאה ע"ש וי"ל ראי' לדבריו ממה דיליף ר"ע טע"כ מבב"ח וק' דלמא טע"כ לא גרע מהנאה ולכך בב"ח אסור משא"כ בעלמא כמ"ש הפנ"י פסחים מ"ד ולהנ"ל א"ש:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. דרבנן דקיי"ל דמותר בבישול והנאה המהרש"ל ביש"ש חולק ע"ז וס"ל דגם בב"ח דרבנן אסור בבישול והנאה ובבית אל דל"ט כ' דהוא בפלוגתא דר' אחא ברי' דרבא ור' אשי בחולין ד"ק דר' אחא ס"ל דבשבר בחלב דרבנן מותר בבישול והנאה ור' אשי ס"ל דבב"ח דרבנן אסור בבישול והנאה ובמהר"ם ברבי חולין ח"ב דר' יוסף ס"ל בב"ח דרבנן מותר בבישול ור' אשי ס"ל דבב"ח דרבנן אסור בבישול:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. באמרי א"ש הוכוח דר' מאיר ס"ל דבב"ח מותר שלכ"א ויליף בב"ח מלא תאכל ולאידך תנא דס"ל דאסור שלכ"א בב"ח מדלא כתיב בי' אכילה כ' המפו' דלר"ש דס"ל בב"ח מותר בהנאה וס"ל כר"א דלא יאכל איה"נ במשמע לדידיה א"א לכתוב אכילה דיהיה אסור בהנאה ממילא ס"ל דבב"ח מותר שלכ"א ותליא בפלוגתא שכתבתי באות ש' אי ר"ש מחייב אשלכ"א בכל האיסורים ובמל"מ פ"ה מיסוה"ת דלאביי דיליף איסור הנאה דבב"ח מק"ו דאיסי בן יהודא א"כ אין לוקין על הנאה דאין עונשין מה"ד ממילא גם בשלא כדרך אכולה אין לוקה בב"ח דגרע שלכ"א מהנאה כדרך הנאתן וז"נ לאיסי בן יהודא אבל לאידך תנאי דילפי בב"ח מקרא ולא מק"ו דאב"י שפיר לוקין שלכ"א וכן בהנאה ובמראה יחזקאל חולין קט"ו דר' יוחנן ס"ל כאיסי בן יהודא דיליף לאיסור הנאות בב"ח מק"ו עיין שם ועיין ברי"ט אלגאזי בכורות פ"א דלרבי ור' אשי דילפי לבב"ח מלא תאכל ס"ל דבב"ח מותר שלכ"א:

הרועים - בשר חי

בשר חי. שי' הרמב"ם בפ"י ממ"א ובטוש"ע יו"ד ס"ז דאסור לאכול בשר חי בלא מליחה ובבאר יעקב או"ח סי' תצ"ח דבביצה דכ"ה פליגי בזה דת"ק ס"ל דאסור לאכול בשר חי בלא מליחה ור' עקיבא ס"ל דמותר לאכול בשר חי בלא מליחה:

הרועים - בשר תאוה

בשר תאוה. פלוגתא דר' ישמעאל ור"ע בחולין דלר' ישמעאל נאסרו ישראל בבשר תאוה במדבר ולר"ע לא אתסר להו ב"ת במדבר ובחולין ד"ב מוכח מד' התוס' דר' מחיר ס"ל כר' ישמעאל דנאסר להם בשר תאוה אך במראה יחזקאל חולין י"ז כ' דר"מ ס"ל כר"ע ובאו"ח קדושין מ"ב דר' יהושע בן קרחא ס"ל כר' ישמעאל ובאור חדש פ' אחרי דרב דס"ל שחיטת פר כ"ג כשרה בזר ס"ל כר' ישמעאל ושמואל דס"ל דפסול בזה ס"ל כר"ע דבשר תאוה לא אתסר להו ועיין מ"ש באות ע' ובאות ש' ובחי' יעב"ץ בחולין דפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע הוא בפלוגתא דר"ש וחכמים אי שחיטה שא"ר שמי' שחיטה דר"ע ס"ל כר"ש דל"ש שחיטה משו"ה ס"ל דבשר תאוה מותר במדבר ור' ישמעאל ס"ל דששא"ר שמי' שחיטה כר"מ ושפיר ס"ל בשר תאוה נאסר במדבר ע"ש:

הרועים - בשר מן החי

בשר מן החי. אי אסור לב"נ כ' במהר"ם ברבי ח"ב דלר' יוחנן דיליף איסור אמה"ח לב"נ מאכל תאכל ה"ה בשר מה"ח אסור לב"נ אבל לר' לוי דלא יליף מן אכל תאכל ס"ל דבשר מה"ח מותר לב"נ ועיין בראש יוסף חולין ק"ב שהביא ד' הלח"מ דנ' לכאורה דתליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל שפיר במה"ת אסור לב"נ משא"כ לר' יוחנן דיליף בחולין ק"ב מן ובשר בשדה טרפה וכיון דב"נ אין מוזהר אטריפה מהראוי שיהי' מותר לדידהו בשר מה"ח ותמה על הרמב"ם ז"ל ע"ש ובחתם סופר סי' פ"ג אע"ג דלר' יוחנן דיליף במה"ח מובשר בשדה טריפה ובשר מה"ת מהראוי שיותר לב"נ מ"מ ר' שמעון דס"ל כ"ש למכות ע"כ לא יליף במה"ח מן ובשר בשדה טריפה דא"כ ל"ל קרא לאמה"ח כיון דחייב במשהו בשר ולדידיה בשר מה"ח אסור לב"נ ע"ש:

הרועים - בתר טעמא אזלינן

בתר טעמא אזלינן. פלוגתא דאביי ורבא בע"ז דרבא אזיל בתר שמא ואביי בתר טעמא ובמקור מ"ח יו"ד סו' ק"ח דרב ס"ל בתר טעמא אזלינן וביד אברהם יו"ד סי' צ"ח דשמואל

ור' הונא ס"ל אזלינן בתר טעמא ועיין בשו"ת חת"ס יו"ד סי' פ"ז דרב ס"ל בתר שמא אזלינן ושוב כ' להיפוך יע"ש ובסי' ק"ז מ"ש ג"כ מזה:

הרועים - בתר השתא אזלינן

בתר השתא אזלינן. בטוא"ח ובש"ע סימן רט"ז שיטת הרבינו יונה לענין מו"ר דהרמ"ה הי' אוסר לאוכלו שהוא מזיעת דם והר' יונה כ' טעם להיתר דפרשא בעלמא אע"ג דתחילתו דם מ"מ בתר השתא אזלינן והרא"ש פליג ע"ש ובשו"ת גור א"י דלרבא דס"ל בהמקשה דבן פקועה באמו טריפה ניתר בשחיטת אמו ס"ל בתר השתא אזלינן ור' משרשיי' ור' ירמיה ור' אמי דס"ל דלא ניתר בשחיטה ס"ל בתר מעיקרא אזלינן ובשו"ת רח"כ סימן כ"ב דר' אשי ס"ל אליבא דר' מאיר דאזיל בתר מעיקרא אבל לעולא ולדידן ס"ל דאזלינן בתר השתא:

הרועים - ברי ושמא

ברי ושמא. שיטת הפוסקים דמאן דלא ס"ל מחו"ש ואינו יכול לישבע משלם ע"כ דס"ל כר"ה ור"י דברי ושמא ברי עדיף ועיין ישוע"י אע"ז סימן נ' שהאריך בזה:

הרועים - בעלי חייה נדחין

בעלי חייה נדחין. במחנה לוי פסחים דצ"ו דלר' יהודא דס"ל אין שוחטין הפסח על היחיד יש הוכחה דבע"ח נדחין ע"ש:

הרועים - בכור

בכור. אי מקרי יש לבעלים חזקת מרא קמא כ' בש"ש ש"ד פ"ה דתליא בפלוגתא בחולין ד"ע דלרבה דס"ל מכאן ולהבא קדוש יש לבעלים חזקת מ"ק ולר"ה דס"ל למפרע קדוש אין לבעלים חזקת מ"ק:

הרועים - בכור

בכור. בקצוה"ח סימן רע"ח בבכור שאמר בחיי אביו איני רוצה בחלק בכורה דהירושלמי ס"ל אפילו מחל בפירוש ל"מ דבע"כ הוא שלו והש"ס דילן ס"ל דמהני מחילה:

הרועים - בע"ח קונה משכון

בע"ח קונה משכון. בפתח הבית סימן כ"ב דהתוספתא ס"ל כסוגיא דקדושין דכתב הריטב"א דהסוגי' מחולקות דהש"ס קדושין ד"ת דקדשה במשכון מקודשת ס"ל דאף בשעת הלואה קונה משכון ואנן קיי"ל כסתמא דב"מ דרק שלא בשעת הלואה קונה משכין:

הרועים - ביאה במקצת

ביאה במקצת. למ"ד שמיה ביאה אי היא רק למכות או אפילו לכרת כ' בשושנת העמקים כלל ה' דלמ"ד דון מינה ואוקי באתרא חייב כרת בביאה במקצת משא"כ למ"ד דון מינה ומינה ליכא כרת בביאה במקצת ע"ש וכ"כ בדורש לציון דרוש יוד:

הרועים - ביטול איסור לכתחילה

ביטול איסור לכתחילה. שי' התוספות פסחים ד"ל דמשהו ונוטלפ"ג מבעלין ובשו"ת הרי"ם פסחים כתב הטעם כיון דא"מ לבטלו הו"ל דשא"מ ואע"ג דהו"ל פ"ר מכל מקום פ"ר דלא ניחא ליה דהרי הוא פוגם מותר ועיין אות ד' ואות ה' אי בשאר איסורים אמרינן גם כן פ"ר דל"נ ליה ושמואל ס"ל דמותר גם בשאר איסורים. כל תאחר במחנה לוי ר"ה ד"ה דר"א ס"ל כר"מ דברגל א' עובר בבל תאחר. ברירה במגן אבות די"ח דר"י ור' שמעון ס"ל אפילו בדרבנן אמרינן אין ברירה בית הרחם בחולין דנ"א ס"ל לר' נחמן דבית הרחם א"ב משום ריסוק איברים ע"ש ובמחנה לוי ביצה כ"ז דרבה בר"ה פליג וס"ל די"ב משום ריסוק איברים:

הרועים - ברירה

ברירה. בפנ"י גיטין דכ"ה דר' אושעיא דפ' הדר ס"ל אע"ג דטומאת אוהל דאורי' אפ"ה ס"ל לב"ה י"ב כיון דסוף הטומאה נצאת מדרבנן ור' אושעי' דפ' משילין ס"ל כיון דעיקר טומאת אוהל ד"ת אמרינן א"ב ע"ש:

הרועים - ברכת המזון

ברכת המזון. בחתם סופר או"ח סי' פ"ו הביא ד' הגה"א אע"ג דנשי חייבין בברכת המזון מן התורה אפ"ה אין מוציאות האנשים שא"י לומר ברית דתליא בפלוגתא דלרב דס"ל

ברות באנשים לא מעכב לדידיה אם נשים מחויבות מה"ת יכולין להוציא אנשים אבל לדידן דקיי"ל דמעכב אפילו אי מחויבות בבהמ"ז מן התורה אפ"ה אין מוציאין אנשים:

הרועים - בהמ"ז

בהמ"ז. בשו"ת מקום שמואל העלה דנשים וכהנים ולוים דלא נטלו חלק בארץ מ"מ למ"ד ק"פ כקנין הגוף חשוב כיש להם קנין בארץ ושפיר מקרי על הארץ ומחויבים בבהמ"ז מה"ת:

הרועים - ברכת אירוסין

ברכת אירוסין. בכתובות ד"ז פלוגתא דת"ק ור' יהודא דלר"י מברכין ברכת אירוסין אף בבית אירוסין ובהפלאה דתליא בפלוגתא דיש חופה לפסולות ולר"י דאין חופה לפסולות מוכח דאפי' בבית אירוסין מברכין ות"ק הוא ר' מאיר דס"ל יש חופה לפסולות ס"ל אין מברכין בבית אירוסין:

הרועים - בשר

בשר. מה"ת בחתם סופר או"ח סי' פ"ו דלר"ש דס"ל כ"ש למכות ס"ל לר' יוחנן אליבי' דב"נ מחויב אבשר מה"ח אבל ר' יוחנן לנפשי' דבן נח אין חייב אבשר מה"ח:

הרועים - ביאה

ביאה. במקנה ה' קדושין סי' כ"ו סק"ב דר' הונא ס"ל ביאה נשואין עושה:

הרועים - בשר בחלב

בשר בחלב. במשנת דר"ע פסחים דר' שמעון ס"ל דבב"ח מותר שלכ"א ובס' פנים בהלכה כ' דלר"ש דס"ל בב"ח מותר בהנאה א"א לכתוב לדידי' לא יאכל בב"ח דאז יהי' אסור בהנאה דס"ל לר"ש כר' אבהו ממילא לדידיה אסור כבוש בב"ח ע"ש ובשו"ת יריעת האוהל סי' י"א דלאיסי ב"י דיליף איסור הנאה בב"ח מק"ו מערלה של"נ בה עבירה א"כ בב"ח של נכרי דל"נ בו עבירה בבישולו מותר בהנאה בהמה בחיי' בחזקת איסור בשו"ת רע"א סי' ק"ג לשי' רש"י דהיא בחזקת איסור אמה"ת ולר' מאיר דאין נוה אמה"ח בחי' ועוף ואפי' לשי' התוס' דבחזקת אינו זבוח הא לר"מ גם ע' דאינו זבוח ליכא בחי' ועוף דהא ס"ל מבקרך וצאנך דוקא ואין בכלל חי' ועוף:

הרועים - בהמה

בהמה. בקדושין דכ"ה בפלוגתא דר"מ ור"א וחכמים דר"מ ור"א ס"ל דבהמה גסה ניקנית במסירה והדקה בהגבהה ופירש"י במשיכה לא וחכמים ס"ל דניקנית במשיכה ושי' התוס' דלר"מ ור"א כ"ש במשיכה ובשושנת יעקב סי' קצ"ז לשי' רש"י דבמשיכה לא מקניא לר"מ ור"א היא רק למאי דקיי"ל כר"י דד"ת מעות קונות ומשיכה מדרבנן ע"כ בבהמה דאין דרכה בכך לא תקנו משיכה אבל לר"ל דס"ל משיכה מפורשת מה"ת אין לחלק ומודה רש"י דבהמה ניקנית במשוכה לר"ל וכן במציאה דמודה ר"י דמשיכה קונה מהני משיכה גם בבהמה וכן בפלוגתא דחכמים וד' שמעון דחכמים דס"ל דזה וזה במשיכה דס"ל משיכה מפורשת מה"ת ור"ש לשיטתו דס"ל משיכה אינ' קונה ס"ל דזה וזה בהגבהה ע"ש:

הרועים - ביטול

ביטול. בר"ן פ"ק דפסחים דא"י לבטל חמצו ע"י שליח כיון דביטול מטעם הפקר והמפורשים הביאו מזה ראי' להמהרי"ט דא"י להקדיש ע"י שליח ועיין אות ה' הקדש דתלי' בפלוגתא ע"ש:

הרועים - בית הסתרים

בית הסתרים. דקיי"ל אף על פי שא"צ לביאת מים מכל מקום צריך להיות ראוי לביאת מים כחב הריטב"א קדושין דכ"ה דזה רק מדרבנן דהחמירו כמו גבי טומאה דהוי כגלוי והתו' חולקין ע"ז ובישועות יעקב יו"ד ה' נדה בסופו דד' הריטב"א דהחמירו מדרבנן דצריך להיות ראוי לביאת מים כמו גבי טומאה זה רק לר' מאיר דס"ל בית הסתרים מטמא משא"כ לרבנן אין מקום כלל לדבריו ע"ש:

הרועים - בדמים קנינהו

בדמים קנינהו. שי' הרז"ה הא דקיי"ל אף דבדמים קנינהו מ"מ באיתא בעינא צריך להחזיר הוא רק מדרבנן ובמשיב כהלכה בחו"מ כתב דתליא בזה דלמ"ד מעות קונות ורק היכא דליכא מעות משיכה קונה אבל באיסורא בא לידו ל"מ משיכה אף דליכא מעות א"כ לא קנה החפץ מה"ת ולכך צריך להחזיר החפץ גם מדרבנן באיתא בעינא משא"כ למ"ד משיכה קונה ואמרינן בדמים קנינהו מה"ת אף דאיתא בעינא ממילא אף מדרבנן א"צ להחזיר אף דאיתא בעינא ותני' בפלוגתא דר"י ור"ל אי מעות קונה או משיכה:

הרועים - בדיקת חמץ

בדיקת חמץ. הא דקיי"ל הבודק צריך שיבטל כ' בשו"ת כתר כהונה סי' י"ט דרק רב לשיטתו דס"ל הכנה דרבה ומוקצה דאורויתא ואסור לשרוף החמץ ביו"ט לכך צריך לבטל בשעת בדיקה משא"כ לדידן דאף אם ימצא החמץ ביו"ט יוכל לשרוף:

הרועים - בכור

בכור. בבכורות דל"ו אמר ר אילעי לא היינו מוחזוקין בו שהוא בכור ובא א' ואמר זה בכור ומומו עמו נאמן ובישי"ע יו"ד סי' שי"ד דרק לר' אילעי דס"ל בחולין קל"ו דמתנות אינה נוהגים בחו"ל נאמן אבל לדידן דקיי"ל דמתנות נוהגי' בחו"ל אינו נאמן דנ"ח מיגז דרוצה לפטרו ממתנות:

הרועים - בכור

בכור. בתוס' בכורות דל"ג דבזה"ז אין איסור תורה להטיל טול מום בבכור דבזמן הבית אף בע"מ חזי לקנות בעד המעות קרבנות משא"כ בזה"ז ובישי"ע יו"ד סי' שי"ג דלר' יהושע דמקריבין אע"פ שאין בית דקדושה הראשונה קדשה לע"ל שפיר חזי להקרבה ואסור מה"ת להטיל מום בזה"ז חבל לר"א במגלה דיי דלא קדשה לע"ל לדידי' מטיל מום בזה"ז אין עובר באיסור תורה ע"ש באריכות:

הרועים - בן נח

בן נח. ברמב"ם ה' מלכים דב"נ אין להם גירושין בשטר רק שניהם יכולין לחזור וכשאומר הוא או היא שאינה רוצה נעשית פנוי' ובחמדת שלמה קדושין ד"ט דכן סובר ר' יוחנן במ"ר פ' חיי אבל רבי ס"ל כאידך אמורא דאדרבה ב"נ אין להם גירושין כלל וא"ו לגרש שאין גירושין מועילין בב"נ:

הרועים - בית המוסגר

בית המוסגר. שי' רש"י יבמות דק"ג דמטמא מתוכו במגע אע"ג דנא נכנס גופו לתוכו דיטמא משום בא אל הבית אעפ"כ אם נגע בתוכו טמא אולם שי' הרמב"ם פט"ז מטומאת צרעת דאינו מטמא במגע ובמל"מ שם דתלי' בפלוגתא דתנאי בתוספתא פ"ז דנגעים ורבי מטמא וראבר"ש מטהר ור' יהושע בן קרחא ור' אליעזר בן עזרי' מטהר בל יראה הפוסקים מחולקים כמה דעוברין בב"י בחמץ שקיבל אחריות אם באחריות פשיעה לבד עובר

בב"י א"ד באחריות גניבה ואבידה ובשו"ת משיב כהלכה או"ח דלרבנן דר"ש דהגורם לממון לאו כממון דמי עוברין בב"י גם באחריות פשיעה משא"כ לר' שמעון דהגול"מ כמ"ד א"ע בב"י באחריות פשיעה בשר בחלב בחולין קי"ד פליגי במבשל חלב בחלב דלחד מ"ד מתוך שלוקה על בשולו לוקה על אכילתו ולחד מ"ד להיפוך כשם שאין לוקה אאכילתו כך אין לוקה אבישולו ובצל"ח, פסחים מ"ז דאביי ס"ל כמ"ד מתוך שלוקה על בישולו לוקה אאכילתו:

הרועים - ברי ושמא

ברי ושמא. בס' בית הלוי ב"מ דמ"א דרמי ב"ח ס"ל כר"ה ור"י דברי ושמא ברי עדיף:

הרועים - בל יראה

בל יראה. בצל"ח פסחים ד"ה העלה דאם ישראל הפקיד אצל חבירו חמץ אף אם הנפקד קובל אחריות אין הנפקד עובר בב"י לר"י דס"ל חמץ לאח"ז אסור ולר"ש דחמץ לאח"ז מותר עובר הנפקד ע"ש:

הרועים - בעידנא

בעידנא. ביד דוד ר"ה דל"ב בשם מחזיק ברכה בשי' ר"ת דבעשה דרבים ל"ב בעדנא דז"ד למ"ד דיו"ט הוי ל"ת ועשה אבל למ"ד דיו"ט הוי ל"ת לבד ע"כ החי דשופר של ר"ה דאין דוחה יו"ט משום דל"ה בעדנא ע"כ דגם ע' דרבים בעינן בעידנא ועפ"ז אמרתי בישוב קו' מהרש"א פסחים דפ"ה בתו' דל"ל קרא דאסור לשבור עצם שי"ב מות תי"ל דל"ה בעדנא ועוד דאפשר לקיי"ש ע"י גומרתא ותירצו דלרבא דאמר דאסור בגומרתא משום הפסד קדשים א"ש והק' המהרש"א דמ"מ לאביי עדיין ק' ונ"ל דעוד דקדקו דמ"מ קו' הראשונה מבעדנא ק' ובחות פ' כתבתי דב' הקו' הוא קו' א' דהקו' מבעדנא י"ל כיון דהאיסור ישנו בשאלה ל"ל בעדנא ועל הקו' מגומרתא י"ל דמיירי שחל פסח בשבת ונח שברו מבע"י דעכשיו בשבת א"א בגומרתא אך דאם מיירי בשבת ח"כ בע"כ היא לאחר זריקה דהזריקה הוא ביום ולאחר זריקה ליתא בשאלה שפיר ל"ה בעדנא ע"ש אולם במשנת דרע"ק תי' קו' התוס' מבעדנא כיון דפסח הוא ע' דרבים ל"צ בעדנא ממילא ל"ק ג"כ מגומרתא דשפיר י"ל דמיירי בשבת ועכנ"ל דקו' התוס' לרבא דס"ל דיו"ט הוי רק ל"ת לבד ולדודי' מוכח דגם ע' דרבים בעי בעדנא ושפיר הק' וע"ז דכל הקו' רק לרבא שפיר תירצו דלרבא אסור בגומרתא משום הפסד קדשים אבל לאביי ל"ק כלל דבעשה

דרבים ל"ב בעדנא ממילא י"ל דמיירי בשבת דא"א בגומרתא ודוק והנה בשם משמואל בחי' לפסחים העלה ע"פ פלפול כשחל ערב פסח בשבת דח"א ע"י גומרתא בע"פ גם בלילה דהוא יו"ט אסור בגומרתא ע"ש טעמו ומיישב עפ"ז קו' התוס' ונ"ל דגם לדבריו א"ש קו' התוס' דבחולין די"א ילפי' דאזלינן בתר רוב מפסח דניחוש שמא ניקב קרום של מוח וא"א לשבור העצמות ודחי דלמא ע"י גומרתא וכ' התוס' אפי' כשחל ע"פ בשבת מלאכה שא"א מבע"ש דוחה את השבת ע"ש ולפי"ז א"ל דהא דצריך קרא בפסח שני דלא לשבור עצם שי"ב מוח דל"נ עדל"ת דל"ה אלקיי"ש ע"י גומרתא דמיירי שחל ע"פ בשבת שוב מוכח דאזלינן בתר רוב דאל"כ שפיר מותר ע"י גומרתא ובע"כ צריך הגומרתא לשבור העצם שי"ב מוח ויכול להניח גם שאר העצמות ומאי דחי השי"ס וע"כ צריך לתירוצם הנ"ל ודוק ובאור חדש פסחים מ"ו מיישב הקו' מבעדנא דהא דצריך בעדנא דוקא לכתחילה אבל בדעבד אין לוקין ושפיר צ"ק ע"ש. ולדעתי י"ל דתלי' אי יש דיחוי אצל אצל מצוה וכיון דלכתחילה נדחה תו אף בדעבד אין דוחה כלל:

הרועים - בדעבד

בדעבד. דקיי"ל דבמקום דיש היפסד אף לכתחילה חשיב כמו דעבד כ' בפנ"י פסחים דכ"ז דשמואל ל"ל הך סברא וס"ל דמ"מ חשוב לכתחילה:

הרועים - ביטול

ביטול. דשי' המרדכי דהיכא דתחילת ביאתו לעולם בתערובת לא בטיל י"ל דזה רק לר' שמעון בפ"י דמכשירין מ"ה דהמוחל כשמן והקשה ה כתפארת ישראל דתבטיל כרוב וע"כ דל"מ ביטול בתחילת ביאתו לעולם בתערובת אבל לר' מאיר דס"ל אע"פ שאין שמן אין היכרח וי"ל דלדידי' אפי' בכה"ג מהני ביטול:

הרועים - ביצה

ביצה. בריש ביצה אמרינן קסבר רבה כל ביצה דמתיילדא האדנא מאתמול גמרה ובפנ"י ביצה ד"ב דאפשר דר' יוסף חולק על רבה ולא ס"ל דמאתמול נגמרה לה, בקור בקהלת יעקב סוה דמ"ב הוכיח דרק ר' יוסי ס"ל דביקור מעכב בתמיד ופסח אפי' בדעבד אבל חכמים פליגי וס"ל דאין מעכב בדעבד. בין בא"ח פסחים דנ"ט בשם המל"מ דס"ל לרבא דהיכא עולא נראה דלא ס"ל כן. בית המקדש ד"כ הרמב"ם ספ"ו דנקיט בין בין נקיט הפשוט בראשונה אבל רבה בר' מבית הבחירה דמקדש וירושלים קדשה לע"ל שקדושת

המקדש מפני השכינה ושכינה אינה בטילה ובח"ס חולין ד"ו בשם לחם שמים דתליא בפלוגתא ביומא אי ארון במקומה נגנז והכי קיי"ל לא בטלה קדושתו משא"כ למ"ד דגלה לבבל אין כאן קדושה להתחייב כרת בל יראה אי עובר בח"ש כ' במנ"ח ובתולדות אברהם ביצה דלב"ש דלא יליף ביעור מאכילה א"ע בב"י בח"ש ולב"ה עובר בב"י בח"ש כמו באכילה:

הרועים - בל יראה

בל יראה. בח"ס פסחים ד"ו דל"ר יהודא דס"ל דאף התמיד אסור לשחוט עה"ח ס"ל דא"ע בב"י בערב פסח ולדידן יש הוכרח דעובר בב"י מחצות להיפוך ממש"ל בשם הנוב"י ובשלום ירושלים די"ח דלשי' הר"ן דב"י שלא יבוא לאוכלה א"ע כב"י מחצות ושי' הר"ן היא רק לב"ה ולא לכ"ש דחמץ בכותבות ובאכילה בכזית וכן לריוה"ג דחמץ מותר בהנאה ל"ל כהר"ן דא"כ ביוהכ"פ ג"כ הי' ראוי לעבור בב"י:

הרועים - בל יראה

11

בל יראה. אי הוי להכל ע כ' ביד דוד פסחים י"א דדוקא למ"ד בפסחים ד"פ דיליף מלח תשחט הו"ל להנל"ע אבל למ"ד דיליף מאך ביום הראשון א"כ בשעת היתר מיירי ול"ה נל"ע וגם מ"ש רש"י דילפינן ביטול מתשביתו ה"ד למ"ד דיליף מאך אבל לא למ"ד דיליף מלא תשחט כי אז חשביתו מיירי. אחז"א ול"מ ביטול. והתוס' הקשו לפירש"י ב' קו' דתשביתו ילפינן מאך חלק שהיא מחצות ולאחז"א ל"מ ביטול ועוד דאמר ר"ע ומצינו להבערה שהוא אך מלאכה אלמא דתשביתו הבערה הוא ולע"ד י"ל לפימ"ש המפו' דרש"י ל"כ דתשביתו רק ביטול רק דגם ביטול בכלל השבתה דקרא מדל"כ תבערו ולפי"ז ל"ק דהוי אחז"א דל"מ ביטול דהרי משכח"ל דמועיל ביטול אף לאחז"א והיינו לפימ"ש בשו"ת רע"א סי' קי"ח בשי' הירושלמי דהיכא די"ל כזית חמץ ומשבית חצי' דל"מ השבתה הגם דא"ע בב"י בח"ש כדאי' בגמרא לענין גזל ב' אגודות בפרוטה והחזר אגודה גזילה אין כאן השבה אין כאן והה"ד כאן צריך שישבית כולו ומעתה בכה"ג בע"פ שהי' לו כזית חמץ וביער חצי' אח"כ שפיר יכול לבטל בלב הח"ש ה"ב ומקיים בזה מ"ע דתשביתו ול"ל דא"י לבטל אחז"א ז"א דבע"פ מותר ח"ש כמ"ש הלח"מ פ"א מחמץ וכ"ז ניחא אי תשביתו בעיו"ט משא"כ ר"ע שפיר קאמר אי תשבותו ביו"ט ואז ח"ש אסור ע"כ דתשביתו רק הבערה ולא ביטול וא"ש בל יראה בעדות לישראל מכות העלה

בפלוגתא דר"י ור"ל בלהנל"ע אי קיימו ול"ק או בטלו בכ"ז בב"י כ"ע מודים דאמרינן קיימו ול"ק משום דכל רגע ורגע עובר בב"י ולפימש"ל בשם האגרא רמה דלר"י דס"ל אב"ח א"ש א"פ בכל רגע כ"א בפעם הראשון ובשלום ירושלים פ"ג דפסחים כ' דב"י דהו"ל להנל"ע ז"ד לר"י דחמץ שעעה"פ אסור וע"כ י"ל דאותו חמץ שעה"פ אם מבערו אח"כ ג"כ מקיים העשה ושפיר הוי להנל"ע משא"כ לר"ש דלאה"פ מותר באכילה ואין מקיים העשה ע"כ אם משהא חמץ לאחה"פ ל"ה להנל"ע והש"ח בסי' פ"א הקשה על הר"י פסחים דכ"ט דהוכיח דהמשהא חמץ עמ"ל א"ע באותו שהיי' דהי"ל להנל"ע דכי מותר בלהנל"ע לעבור לכתחילה על הל"ת שיקיים אח"כ העשה ולע"ד י"ל דשם דפודה החמץ מהיקדש לכאורה איך מהני הפדיון נימא אי עביד לא מהני כיון דיעבור עי"ז בב"י ועכצ"ל דל"ש אעל"מ כמ"ש המקנה קדושין דנ"ו כיון דב"י הו"ל להנל"ע ע"ש והסברא י"ל כיון דאם יקיים אח"כ העשה ל"ע איסור למפרע ול"ה בכלל דא"ר לא תעביד נמצא דהפדיון מתלי תלי אי יקיים העשה העשה בסופו ול"ע איסור למפרע והוי חמץ שלו ועובר בב"י משא"כ אם לא יקיים העשה בסופו ל"ח הפדיון למפרע דאעל"מ ול"ע בב"י כלל וע"כ בכה"ג שפיר מותר לעבור ע"מ לקיים העשה כיון דאם לא יקיים העשה בסופו ל"ע אי' למפרע כלל ועפי"ז י"ל בקו' התוס' פסחים דמ"ו דאמאי ל"א בחמץ של היקדש דעובר מטעם הואיל א"ב פריק ולפי"ז א"ש דגם אי יפדה ל"מ הפדיון רק באופן שיבער בסוף ול"ע בב"י למפרע כלל ואיך נימא השתא שיעבור בב"י הואיל וא"ב פריק דגם כשיפדה ל"מ הפדיון של"ע בב"י למפרע כלל אבל הואיל א"ב מתשיל כ' בב"ט דחיישינן שישאל אחר יו"ט דל"ש כ"מ ע"ש. בל תאחר הרמב"ם בפי"ד ממעה"ק דאשה עוברת בב"ת ובלח"מ תמה דלאביי אשה ליתא בב"ת כיון דלא מיחייבה בראי' והרמב"ם פסק דאביי ובפאר הלכה די"ז דאביי דתולה ב"ת בראי' הוא רק למ"ד דדריש טעמא דקרא משא"כ לדידן דל"ד ט"ד לא תלי' בל תאחר בראי':

11

11

11

11

11

11

11

11

11

הרועים - בן פקועה

בן פקועה. בטו"ז יו"ד י"ג בשחט בת פקועה ונמצא וולד בתוכה דמותר דהא דב"פ ניתר בשחיטת האם ל"ה ההיתר מכח השחיטה רק משום בהמה בבהמה תאכלו וה"ה בבת פקועה מותר מה"ט והש"ך חולק דאין ההיתר מכח בהמה בבהמה תאכלו רק מחמת דשחיטת האם מתיר לוולד וכאן דהאם א"צ שחיטה ל"מ שחיטתה לוולד ובבית יצחק א"ע סי' נ"ד דלמ"ד עובר לאו ירך אמו הו"ל כ"ב גופין ול"מ שחיטת האם לוולד וההיתר רק מכח בהמה בבהמה ולא מטעם דהי"ל כשחוט משא"כ למ"ד עובר ירך אמו אמרינן דשחיטת אם מתיר הוולד כמו אחד מאיברי' וכשי' הש"ך:

הרועים - בן סורר ומורה

בן סו"מ. בח"ס חולין די"א דבבן סו"מ ל"צ עדות שאתה יכול להזימה:

הרועים - בעדנא דמעקר לאו מקיים לעשה

בעדנא דמעקר לאו מקיים לעשה. ובלא"ה ל"א עדל"ת כ' במשיב נפש פסחים דפ"ה דמ"ר אין עדל"ת שבמקדש ס"ל דל"ב בעדנא בכ"מ ומה"ט הוכיח רבא דאין עדל"ת שבמקדש מפסח:

הרועים - בעל חי

בעל חי. ברש"י זבחים דס"ו דבהמה חי' לא מקבל טימאה ובבית יצחק א"ע קכ"ט דל"ר יהודא עירובין דט"ו בעשה בהמה גולל לקבר דמטמא הרי משכח"ל בע"ח שיטמא ורק דתנא דבי ר' ישמעאל ס"ל דבע"ח אין טמא משום גולל:

הרועים - ברירה

ברירה. במצפה איתן חגיגה דר' אשי ס"ל דב"ב מינים ג"כ יש ברירה ורבא ס"ל דל"א ברירה ב"ב מינים ברי' בס' מעשי רוקח מס' תרומות כ' דר' יהודא ס"ל דברי' בטילה ב"ס שהיא אחד מט"ז מן תתק"ס וז"פ המשנה אחר מט"ז בו:

הרועים - ברכה

ברכה. בחסדי יונתן פסחים קי"ד בפלוגתת הפוסקים אי אכילה מועטת פחות מכזית שבלע צריך ברכה תליא בפלוגתא דלר"י דח"ש אסור מה"ת לריך ברכה ולר"ל דח"ש

מותר א"צ ברכה בבולע פחות מכזית. בשר נחירה בחת"ס חולין י"ז בפלוגתא דר"ע ור' ישמעל שם ס"ל לר' יצחק ב"פ דבשר נחירה לא אשתרי להם. בתר למ"ד אזלינן או בתר מלמד בזבחים ד"נ היא בפלוגתא ובאוהל דוד שבת דכ"ב דרב יהודא ס"ל דבתר מלמד אזלינן. בתר השתא אזלינן בפ"ה דמכשירין משנה ג' ובתפארת ישראל דהוא פלוגתא דר' שמעון ורבנן דר"ש אזיל בתר השתא ומכשיר ולרבנן אזיל בתר בסופו וקצת ראי' י"ל ג"כ מה שס"ל לר"ש דנוטלפ"ג מותר ולהרמב"ם הטעם דהו"ל שלכד"א אע"ג דאחר שנפגם א"ר לאכילה חשיבה יותר וע"כ דבתר מעיקרא אזלינן ועיין צל"ח פסחים כ"ה:

הרועים - ברירה

ברירה. בח"ס סוגיא דברירה דמ"ד ח"ב חי דל"א הוברר למפרע או אפי' הוברר מ"מ אין קנין חל על דבר המסופק אך למ"ד אדם מקנה דשלב"ל מכ"ש שיחול על דבר המסופק ול"מ רק משום דל"א הוברר למפרע ור' משרשי' ואבי' ור' יוסף ור' אושעי' ס"ל דא"ב מטעם דאין קנין חל על ספק וע"כ בתולה בדעת אחרים י"ב משא"כ רבא רבא סבירא ליה אין ברירה מטעם שלא הוברר למפרע וע"כ לעולם א"ב:

הרועים - גדול העונה אמן יותר מהמברך

גדול העונה אמן יותר מהמברך. בשו"ת זכרון יוסף ד"ק דר' נתן ס"ל כר' יוסי ור' נהוראי סוף נזיר דגדול העונה אמן יותר מהמברך והא דקי"ל הגדול מברך היינו לדידן דקי"ל כרב ור"ה דמברך עדיף אבל למ"ד גדול העונה יותר מהמברך ודאי מהראוי שהאחר יברך והגדול יענה אמן והטעם דעונה אמן גדול מהמברך דברכות דרבנן אבל עניית אמן היא דאורייתא:

הרועים - גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה

גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה. ומוקמינן לה בברכות כ"א בלאו דלא תסור בדרבנן ובנדרי זריזין סי' רכ"ה דר' שמעון ס"ל דכבוד הבריות דוחה ל"ת שבתורה ממש ע"ש ויש ג"כ מ"ד בירושלמי כלאים פ"ט דכבה"ב דוחה ל"ת שבתורה ממש:

הרועים - גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה

גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת שבתורה. בברכות דכ"א ונילף מינה ממת מצוה ומשני שוא"ת שאני והרמב"ם ז"ל סוף הל' כלאים לא הביא הדין דשוא"ת שאני ומוכח דסבי ליה אפילו בשוא"ת אין דוחה כבוד הבריות ל"ת שבתורה והוא נגד הגמרא ובחומים

חו"מ סימן כ"ח דתלי' בפלוגתא דלמ"ד נשים בק"פ בפ"ש חובה מוכח דשוא"ת שאני אבל למ"ד דנשים בשני רשות וכן פסק הרמב"ם א"צ כלל לתי' הגמרא דשוא"ת שאני ונפל הך תירוצא דשאו"ת בבירא ואפי' בשוא"ת אין כבוד הבריות דוחה כלל ע"ש ועיין אות פ' פסח:

הרועים - גורם לממון

גורם לממון. ברשב"א שבועות דל"א דר' פפא ור' אחא בר יעקב פליגי בפלוגתא דראבר"ש ורבנן בדבר הגורם לממון דר' פפא ס"ל דבר הגול"מ כמ"ד ור' אחא סבר דלאו כממון דמיא ובס' החיים ה' פסח בפתיחה דר' עקיבא ס"ל כר"ש דגורם לממון כמ"ד ובשו"ת ב"י סימן נ"ט דר' אלעזר בפסחים ד"ו דס"ל דב' דברים א"כ ש"א ס"ל כר"ש גול"מ כממון דמיא. והנה שי' בעה"ת דמאן דדאין דינא דגרמי ס"ל דבר הגול"מ כמ"ד ור' מאיר בב"ק דע"א ס"ל הגול"מ כממון דמיא ובישוע"י או"ח סימן תמ"ב בפלוגתא דירושלמי בחמץ של נכרי שקיבל ישראל אחריות דעבר בבל יראה אם אסור אחה"פ דמ"ד דאסור ס"ל דבר הגול"מ כמ"ד ע"ש ובשמן רוקח סוף ביצה דרב ס"ל דבר הגול"מ כממון דמי' גזלן בספר אמרי אש הוכיח בסימן י"ט דרשב"ל ושמואל סוברים כר' יוסף דגזלן דאורייתא נאמן לעדות אשה ובקרן אורה סנהדרין דפלוגתא דרבא ור' יוסף אי גזלן כשר לעדות אשה דאזלי לטעמייהו דר' יוסף ס"ל כאביי דמומר להכעיס פסול ע"ש דתלי' זב"ז. גזל פלוגתא בירושלמי שייך דין גזל בקול ובס' נחלת יעקב ר"ה כ"ח דרב יהודא ס"ל יש בקול דין גזל ורבא ס"ל אין בקול דין גזל ובישועת יעקב בסופו תשובת הגאון נחלת יעקב דרב יהודא ורבא תרווייהו ס"ל אין בקול דין גזל:

הרועים - גזל

גזל. שיטת הרמב"ם פ"א מגזילה דאסור לגזול מה"ת אפילו פחות משו"פ ובלח"מ פ"א מגזילה דז"ד לר' פפא אסור כ"ש מה"ת משא"כ לר"א ברי' דר"א בסנהדרין נ"ז ע"כ דס"ל דל"ה איסור מה"ת לגזול חצי פרוטה ובפרדס דוד פ' צו דרבא ס"ל חצי שיעור מותר בגזל ד"ת ורבינא ור' אשי ס"ל דח"ש אסור בגזל מה"ת ועיין באות ח' ענין חצי שיעור ובשו"ת ארי' דבי עילאה העלה דמ"מ לגזול מנכרי ח"ש בודאי מותר גזל. בשו"ת חמדת שלמה סי' כ"ז העלה לר"ש דס"ל כ"ש למכות ול"ב שיעור אלא לקרבן י"ל דה"ה לענין גזל ס"ל לר"ש דפחות משו"פ הוי המון וחייב לדידי' משום גזל ושיעור פרוטה לא נאמר לדידיה כ"א לענין קרבן שבועה או לענין מעילה ועיין באות כ' דיש עוד מ"ד דס"ל כ"ש

למכות ע"ש. גיד הנשה שיטת הרמב"ם באוכל ג"ה של נבילה דחייב שתים מיגו דהוי אכילה אצל הגיד חשיב נמי אכילה לגבי הנבילה ובפלתי סימן ס"ח כ' דתליא בפלוגתא דתנאי דלמ"ד נוטלפ"ג מותר שפיר י"ל מיגו דהוי אכילה לגיד חשיב אכילה לגבי נבילה משא"כ לר"מ דס"ל נוטלפ"ג אסור ובעינן לדידיה עד שתפסל פסל מאכילת כלב א"כ כיון דבתחילת יצירת הגיד י"ב טעם ורק אחר כך כשנתקשה ועדיין חזי לכלב חייב משום גיד ככל איסורים שבתורה משא"כ משום נבילה הו"ל סרוחה מעיקרא שלא חל איסור נבילה. ועיין באות א' אחשבי' דתלי' חת התנאים אי אמרינן כלל אחשבי'. והנה האור חדש עלה עפ"ד השעה"מ דכ' בפי"ז מה' מ"א אע"ג דאין בגידין בנו"ט חייב משום נבילה דמיגו דהוי גיד אכילה לגבי איסור גיד חשיב אכילה לגבי נבילה ומה"ט כ' האו"ח בקדושין דל"ט לענין מצה בשלא כדרך אכילה באיסור דאסור מיגו דהוי אכילה לגבי המצוה חשיב אכילה לגבי האיסור, ונ"ל להעיר ש לפמ"ש בלב אריה חולין ד"ק לתרץ קו' המפורשים דהש"ס קאמרי כיון דאב"ג בנותן טעם איסור טומאה ליכא ה"ק דנימ' מיגו דהוי אכילה לגבי גיד חשיב אכילה לגבי טומאה ותירץ שתא אזלינן דאאחע"א רק דאין בגידין בנו"ט ואין כאן ומאה א"כ האיך תאמר דיהי' אכילה לגבי טומאה הא אם הי' אכילה לגבי טומאה שוב אין כאן איסור גיד כלל דאין אחע"א ע"ש ודפח"ח. ולפי"ז הכא איך תאמר מיגו דהוי אכילה לגבי המצוה חשיב אכילה לגבי איסור. דאם יהי' אכילה לגבי האיסור שוב הו"ל מצוה הבאה בעבירה דאין כאן מצוה ושוב ל"ה אכילה לגבי המצוה ואיך י"ל אחשבי' וצ"ע:

הרועים - גיד הנשה

גיד הנשה. הנה אי שמנו של גיד אסור בנותן טעם למ"ד אין בגידין בנו"ט כ' בכתב סופר חיו"ד סי' ל"ה דתליא בזה דלמ"ד טעם כעיקר דאורייתא אוסר שמנו של גיד בנותן טעם משא"כ למ"ד טעם כעיקר לאו דאוריי' אין שמנו של גיד אוסר בנו"ט למ"ד אין בגידין בנו"ט:

הרועים - גיד הנשה

ג"ה. שי' הירושלמי דג"ה של כשרה אסור בהנאה וכעת נ"ל דכל הוכחת הירושלמי היא עפ"ק התוס' בחולין ד"צ האיך חל ג"ה אאיסור אמה"ח והמפו' תירצו ביון דג"ה של כשרה אסור בהנאה הו"ל איסור מוסיף ע"כ ולפ"ז י"ל דמזה בעצמו הוציא הירושלמי הדין דבג"ה של כשרה אסור בהנאה. ולפי"ז תליא בפלוגתא אי איסור הנאה הו"ל איסור

מוסיף עיין אות א' וגם אמרתי דתליא בפלוגתא דאם נימא בג"ה אכלו וא"ב כזית חייב א"כ חל על אמה"ח כיון דעל גיד חייב בפחות מכזית ומטעם אמה"ח פטור ול"ה רק ת"ש דשי' התוס' דאי' חל על ח"ש ואפילו לשי' הפוסקים דאין חל מ"מ באמה"ח העלה בלב אריה דמותר ח"ש כיון שיש היתר לאיסורו ותליא בפלוגתא אי לאברים עומדת מקרי היתר לאיסורו וגם תליא בפלוגתא דר"י ורבנן דלר"י אינו חייב עד שיהי' בו כזית וגם תליא כפלוגתא דלמ"ד ח ץ לאח"ז אסור והוא ר' יהודה ממילא היכא שיש היתר לאיסורו מותר ח"ש דבחמץ אין היתר לאיסורו משא"כ לר"ש דחמץ לאח"ז מותר ממילא ילפינן מחמץ דאסור ח"ש בחמץ ובאמה"ח אע"ג שיש היתר לאיסורו. ואם נימא דבאמה"ח מותר ח"ש ליתא להוכחת הירושלמי ודוק ועיין יד המאיר חולין ד"א:

הרועים - גיד הנשה

ג"ה. אמרינן אב"ג בנו"ט אי הפירוש דאין בו רק טעם משהו וא"י ליתן טעם באחרים אבל לעצמו יש לו טעם א"ד דאין ו טעם כלל והוא כעץ בעלמא וכ' בס' עיני ישראל דפליגי בזה דר' שמעון ס"ל דאב"ג בנותן טעם כלל אבל ר"י בנו של ר' יוחנן בן ברוקא ס"ל דיש בו טעם רק דאין יכול ליתן באחרים ג"ה אי נוהג בשליל ביו"ד סי' ס"ח ובפל טעם מפורשים דתלי' אי יש בגידין בנו"ט שחיטת האם מתרתי וב השליל ואי אין בגידין בנו"ט ל"ש כל בבהמה תאכלו ונוהגת גם בשליל:

הרועים - גידין

גידין. אי נמנין עלי' בפסח פלוגתא דר' ג ג"ה ור"ל בפסחים פ"ד בגידין שסופן להקשות דר' יוחנן ס"ל יוחנו עליהם בפסח ורשב"ל ס"ל אין למנין עליהם בפסח ובמננמני מצוה ח' דר"י ור"ל יש בגירין בנו"ט ס"ל וס"ל לר"ל דמ"מח יון שסופן להקשות אין נמנין עליהם בפסח אבל למ"ד כין בגידין בנו"ט אף בגידין הרכין שאין סופן להקשות א להקשות אפ"ה אין נמנין עליהם בפסח:

הרועים - גיד

גיד. שי' ר"ת בתוס' חולין ד"פ דשמנו של גיד לא קרי גיד והתוס' הקשו עליו מר' אשי דמוקי המתניתין בשמנו של גיד מוכח דשמנו של גיד מקרי גיד ובמנחת כהן. מנחות ד"ז דתלי' בזה דא"נ חלב ובשר הו"ל מב"מ שפיר קרי לשמנו של גיד גיד סתמא דהו"ל

מב"מ משא"כ אי חלב ובשר הו"ל מבשא"מ תו ליכא למקרי שמנו של גיד דזה הוא מין אחר ור' אשי לשיטתו דס"ל דחלב ובשר הו"ל מב"מ ועיין באות ח' חלב:

הרועים - גילוי עריות

גילוי עריות. הרמב"ם פכ"א מה' א"ב דמי שחיבק ונישק א' מהעריות ונהנה בקירוב בשר ה"ז לוקה ובהה"מ דר' פדת דקאמר בשבת לא אסרה תורה אלא קריבה של גילוי עריות לבד אין הלכה כמותו אלא כמאן דפליג עלי' שם ע"ש:

הרועים - גילוי עריות

גילוי עריות. בכתובות ד"ג ע"ב בתוס' ד"ה ולדרוש שי' ר"ת דאין תייבין מיתה על בעילת נכרי דרחמנא אפקרי' לזרעי' ע"ש ובפני יהושע כ' דמודה ר"ת דאסורה לבעלה מדאורייתא רק דאין חייבין מיתה על ביאת נכרי ע"ש ולפ"ז ק"ל מסנהדרין דמ"א דפריך א"א דמקטלה היכי משכח"ל הא יכולין לומר לאוסרה לבעלה באנו ולהנ"ל אם לאוסרה לבעלה באו הי' להם לומר שזונתה עם הנכרי דאסורה לבעלה מדאו' ואפ"ה פטורה ממיתה וצ"ע:

הרועים - גילוי עריות

גילוי עריות. בש"ך יו"ד סי' קנ"ז דאביי דס"ל דאשה קרקע עולם ואפי' בפרהסיא א"צ למסור עצמו היכא דלא עבדה מעשה ורבא פליג וס"ל דאפי' דלא עבדה מעשה צריך למסור עצמו בפרהסיא והתם הטעם משום הנאות עצמן ובשו"ת אמרי אש דר' יוסי ס"ל דכל שאינו עושה מעשה א"צ למסור עצמו בפרהסיא ע"ש:

הרועים - גילוי מלתא

גילוי מלתא. פלוגתא דאביי ורבא בסנהדרין דאביי ס"ל לוקין על גילוי מלתא ורבא ס"ל אין לוקין ובנוב"י מהדו"ת א"ע סי' ג' דר' אשי ס"ל כאביי דלוקין על גילוי מלתא ע"ש:

הרועים - גילוי דעת

גילוי דעת. שי' הרמב"ם הובא ביו"ד סי' של"א דמהני גילוי דעת בתרומה אף בלא שוי' שליח ועיין בטו"ז שתמה הרבה דמסוגיא דב"מ מוכח דבעינן דוקא דשוי' שליח ובס' יד אברהם שם העלה דלמ"ד מופלא סמוך לאיש ל"ד דרשינן מאתם גם אתם דבעינן מה אתם לדעתכם מעיקרא אף שלוחכם לדעתכם מעיקרא ול"מ גלוי דעת בתרומה אבל

למ"ד מסל"א דאורייי' לא דרשינן כלל מאתם גם אתם דבעינן לדעתכם ומהני גילוי דעת בלא שליחות ע"ש ועיין קצוה"ח סי' קפ"ח:

הרועים - גיורת

גיורת. בשו"ת חת"ס א"ע סי' י"ד דנהי דלרבנן יבמות ס"א ע"ב ס"ל גיורת חזקת זונה דאורייתא היא שנבעלה בגיותה אבל לראב"י דמחמיר ואוסר אפי' זרע גר שנשא גיורת ע"ע ומפיק מקרא דיחזקאל ס"ל אפי' גיורת שמתגיירה השתא לפנינו איננה בחזקת זונה דאורייתא אלא הכל מקרא דדברי קבלה והא דפשיטא להו לר' יוחנן ור"א דפ"ד כהן נושא גיורת היינו לראב"י דהיי רק לאו דדברי קבלה אבל ר' ששת קבעי לה למ"ד דהוי זונה דאורייתא ע"ש:

הרועים - גזל עכו"ם

גזל עכו"ם. הגה"מ פ"ז מגניבה אות ב' והוא בסמ"ג לאוין קנ"ב דאפי' למ"ד גזל נכרי מותר היינו בצערי' לישראל אבל בחנם מודה דאסור לכ"ע וב ו"ת מהרא"י או"ח סי' כ"ח דבחנם דאסור ל"ה באיסור לאו רק באיסור עשה ולמ"ד גזל עכו"ם אסור מה"ת היינו באיסור לאו והנ"מ דלמ"ד דאסור באיסור לאו צריך לקיים מצות השבה לב"נ כישראל אבל למ"ד דמותר רק בעשה אסור היכא דלא צערי' לישראל אז א"צ לקיים מצות השבה ע"ש ובסי' רל"נ בשו"ת מהר"א דר"ל ס"ל דגזל עכו"ם מותר:

הרועים - גזילה

גזילה. שי' רש"י בחולין ד"מ דגזלן קונה הגזילה בהגבהה והתו' הק' עליו ע"ש ובמעין החכמה על תרי"ג מצות כ' דתליא בפלוגתא דאי קנין פירות כקנין הגוף שפיר חשיב שלו ע"י חיוב אחריות משא"כ למ"ד ק"פ לאו כקה"ג ל"ח שלו ע"י חיוב אחריות ובשו"ת חתם סופר חו"מ סי' קל"ב דתליא בפלוגתא דרב ור' הונא סוברי' דגזלן קונה הגזילה בקנין גמור אבל אנן לא קיי"ל כוותייהו ולא קנה כ"א לענין חיוב איסורין ואפילו לרב ולר"ה מ"מ התורה הטילה עליו ע' בהשבה ועיין בעטרת חכמים ב"ק דל"ח כ' ג"כ דתלי' בפלוגתא אי ק"פ כקנין הגוף ע"ש:

הרועים - גזלן

גזלן. בב"ק דקי"ט גזלן מאימתי מותר ליקח ממנו רב אמר עד שיהי' רוב משלו ושמואל אמר אפי' מיעוט משלו אורי' לי ר"י לאדא אפילו מיעוט משלו ועיין בשושנת יעקב סי'

שנ"ח דתליא בפלוגתא אי הולכין בממון אחר רוב ולשמואל דס"ל אין הולכין בממון אחה"ר ס"ל דאפי' מיעוט משלו ע"ש ועיין אות א' אין הולכין בממון אחה"ר:

הרועים - גזל

גזל. ולא נתייאשו הבעלים בנוב"י מהדו"ת א"ע סי' ע"ז מבואר דלשי' רש"י דיאוש מטעם הפקר ס"ל לרבה בר"י דגזל ול"נ הבעלים שניהם א"י להקדיש ולהפקיר ושמואל ס"ל כר"ל וכצנועין דיכול להפקיר מה שאינו ברשותו ע"ש:

הרועים - גט

גט. בפנ"י גיטין דע"ט העלה דלר' מאיר כל גיטין שלנו דמתכשרי הוא רק מדרבנן ממילא לר' מאיר בכ"מ דפסול הגט מדרבנן פסול גם מדאורייתא מכח ממ"נ ע"ש כיון דס"ל ע"ח כרתי הוי עדות שאאי"ל:

הרועים - גט מאוחר

גט מאוחר. התוס' גיטין די"ז כתב דגט מאוחר אין הגירושין חלין עד זמן הכתוב בגט ובקדושת ישראל כ' דתליא בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל דלר"ל אין הגט חל עד זמן הכתוב בגט אבל לר' יוחנן גט מאוחר חלין הגירושין מיד משעת נתינה:

הרועים - גט

גט. שי' הנוב"י אע"ז סי' א' אף דיכול לגרש בע"כ מ"מ ע"י שליח א"י לגרש בע"כ ותליא בפלוגתא אי תופס לבע"ח במקום שחב לאחרים ל"מ ע"י שליח או דמהני כשי' רש"י ועיין אות ת' מזה. גט מוקדם דקיי"ל דע"י שליח כשר במביאו ממקום אחר ובפני יהושע ובחי' הרי"ם גיטין דלר' מאיר פסול מוקדם לעולם אפי' ע"י שליח. ג' גיטין פסולין בהמגרש פליגי רב ור' יוחנן דרב ס"ל בג' גיטין פסולין תצא ור' יוחנן ס"ל דנשאת לא תצא ובבית אל ח"ב ד"ע דריש לקיש ס"ל כרב דנשאת תצא. גט הפוסקים מחולקים אם כתיבת הגט בעי שליחות הבעל ובמהר"ם ברבי ח"ב מס' גיטין דתליא בפלוגתא דרבה ורבא בטעם דבפני נכתב דרבה דס"ל משום לשמה ס"ל דל"צ שליחות על כתיבת הגט ורבא דס"ל משום קיום ס"ל דצריך שליחות על כתיבות הגט מה"ת ור' הונא ס"ל כרבה דל"ב שליחות בכתיבות הגט ושמואל ס"ל כרבא דצריך שליחות בכתיבות הגט ור' נחמן ס"ל דבעי שליחות בכתיבה ובדעת ר' יוחנן העלה לכאן ולכאן. גט הפוסקים מחולקים אי אמירת הרי את מגורשת בגט אי הוא מה"ת או רק מדרבנן הרמב"ם ס"ל

דל"ה האמירה רק מדרבנן ושי' הר"ן דהו"ל מדאור' ובעצי ארזים סי' כ"ז הלכות קדושין כתב דלר"א דס"ל ע"מ כרתי צ"ל מדאורייתא הרי את מגורשת לשון המורה על הגירושין וה"ה בקדושי שטר דילפינן מגט צריך מדאורייתא לומר לשון קדושין אבל לר"מ דס"ל עדי חתימה כרתי ס"ל כשי' הרמב"ם דמדאו' א"צ לומר לשון המורה על הגירושין ורק מדרבנן ע"ש:

הרועים - גט

גט. בגיטין י"ט הני בי תרי דיהיב גיטא לקמייהו צריכי למקריי' ובבית אל ח"ב דס"ה דהאי דינא דאמימר הוא רק לר"א דס"ל עדי מסירה כרתי ולא סגי בעדי חתימה לכך בעי למקרי גיטא כדי שידעו העדי מסירה שהוא גט אבל למ"ד עדי חתימה כרתי א"צ למקרי ואפילו לא קראוהו כשר וגם שמואל ל"ל דאמימר וס"ל דאם לא קראוהו כשר אף לכתחילה. גילוי דעת בגט פלוגתא דאביי ורבא והלכתא כאביי בשו"ת ברכת יוסף סי' פ"ג דר' משרשי' ס"ל כרבא דגילוי דעת בגט מלתא הוא. גיד הנשה בפלוגתא אי יש בגידין בנו"ט כ' באור חדש פסחים כ"ב דלרבנן וכן לר"ש דס"ל בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו לידע מאיזה טעם נאסור והיינו דבעינן שיחול מחיים וק' האיך חל מחיים על איסור אבמה"ח ועכצ"ל דאין בגידין בנו"ט ולא חל איסור אמה"ח על גיד אבל ר' יהודא ס"ל דלבני יעקב נאסר ולכך הוצרך לכתוב במקומו ל"ה ידעינן כלל דבעי שיחול מחיים משו"ה ס"ל יש בגידין בנו"ט ע"ש באריכות. גיד הנשה שי' הירושל' דבגיד הנשה של כשרה לכ"ע אסור בהנאה ובבית אל על הרמב"ם פ"ג ה' חמץ דמ"מ לר' יוסי הגלילי דיליף דג"ה מותר בהנאה מקו"ח מחלב לדידי' אין חילוק ואפילו ג"ה של כשרה מותר בהנאה משא"כ אם ההיתר הוא רק מכח כשהותרה נבילה כו' אמרינן דוקא נבילה ולא כשרה ובאור חדש פסחים כ"ב דש"ס דילן חולק אירושלמי הנ"ל ובמנחת עני חולין הוכיח דאביי ור' חסדא ס"ל כשי' הירושלמי דג"ה דכשרה אסור בהנאה ובשו"ת ב"י סי' פ"ב כתב דא"נ דג"ה נאסור מחיים ואם אין חל מחיים לא חל אח"כ א"כ אם נאמר דג"ה של כשרה אסור מחיים בהנאה ואיך יפקע איסור הנאה כשנתנבלה ועכצ"ל דהירושלמי ס"ל דג"ה אין חל מחיים כלל על איסור אמה"ח רק לאחר שחיטה או כשנתנבלה וס"ל להירושלמי דל"צ שיחול מחיים כמו שאכתוב לקמן שפיר יש לחלק אבל למ"ד דחל מחיים בודאי אין סברא לחלק ע"ש ובערוגת הבושם פתיחה לה' שחיטה דאע"ג דג"ה אסור בהנאה לר"ש ולריב"ב מ"מ מקיים לכ"ע מותר בהנאה רק לאחר שחיטה חל איסור הנאה אבל איסור אכילה חל מחיים. גיד הנשה שי' התוס' בחולין ד"צ דאיסור הגיד בעינן

שיחול מחיים ואי אין חל מחיים שוב לא חל דבעינן דומי' דיעקב ובאור חדש פסחים כ"ב דתליא בפלוגתא דר' יהודא ורבנן בחולין ד"ק דלרבנן דס"ל בסיני נאמר ולמה נכתב במקומו להורות דבעינן דומיא דיעקב שצרין שיחול מחיים אבל לר' יהודא דס"ל מבני יעקב נאסר לא צריך שיחול מחיים דומיא דיעקב עוד כתב המפו' דתליא אי יש בגידין בנו"ט צריך שיחול מחיים דל"ל דצריך שיכתוב במקומו להורות דגיד דאדם נמי אסור דת"ל כיון דיב"ג בנו"ט בלא"ה אסור מטעם בשר דאדם משא"כ למ"ד אב"ג בנו"ט צריך שיכתוב במקומו להורות דגיד דאדם נמי אסור ע"כ. גיד הנשה בפמ"ג סי' ס"ה דלמ"ד אין בגידין בנו"ט חצי שיעור מותר מה"ת כמו באמה"ח כיון דאב"ג בנו"ט אין מצטרף בכדא"פ ול"ש חל"א אבל למ"ד יש בגידין בנו"ט ח"ש אסור הנשה בפמ"ג סי' ס"ב דבג"ה מהראוי שיאסור שלא כדרך אכילה כיון שאב"ג בנו"ט ולא עדיף משלכ"א ואפ"ה אסור והאמת דהגאון רע"א ז"ל בפסחים כ"ד דאמה"ח אסור שלכ"א כיון דחייב בבשר גידין ועצמות לא עדיף משלכ"א ע"ש ותליא בפלוגתא אי יש בגידין בנו"ט וכ"כ בזרע ברוך פסחים דכ"ב ע"ש. גיד הנשה פלוגתא דרבי ורבנן בחולין פג"ה אי ג"ה נוהג בעולה דרבנן ס"ל דאסור להעלותו דכתיב ממשקה ישראל ורבי סובר מידי דהוי אחלב ודם ובלב ארי' כתב דכל הפלוגתא הוא רק אי אין בגידין בנו"ט אבל למ"ד יש בגידין בנו"ט בודאי לכ"ע מותר להעלותו ע"ג המזבח ובלב אריה חולין ד' ק"כ דר' יוסי הגלילי ס"ל דג"ה מותר לגבוה ע"ש ודבריו תמוהין מחולין דק"א דאמרינן מאן תנא דל"ל כולל כ"א בחמור על קל ריה"ג ע"ש והתוס' הק' דנבילה הו"ל מוסיף לגבוה ותירצו דסבר כמ"ד דג"ה אסור לגבוה ע"ש ואם ריה"ג יסבור דג"ה מותר לגבוה שוב הוי נבילה מוסיף ואמאי אין חייב משום נבילה אולם לפמ"ש המפור' בישוב קו' התוס' כיון דתיכת במסוכנת נאסרה לגבוה ל"ח נבילה מוסיף יתכנו דבריו. גמר קיחה קיחה משדה עפרון לענין קדושי כסף ובפני יהושע קדושין ובאו"ח בפתיחה דב"ש ל"ל גז"ש דקיחה קיחה משד"ע ורק יליף קדושי כסף מאמה העברי' עוד הוכיח דרב ל"ל גז"ש דק"ק משד"ע רק יליף קדושי כסף מויצאה חנם דס"ל בכלי של קונה לענין חליפין ע"ש והתוס' קדושין ד"ג דר' אסי ל"ל גז"ש ק"ק משד"ע ובאור חדש קדושין ס"ג דרבי ל"ל כלל הגז"ש דק"ק משד"ע ובדף י"א כתב דר' זירא ס"ל אליבא דב"ש דל"ל הגז"ש דק"ק משד"ע ויליף קדושי כסף מויצאה חנם ובאו"ח דמ"ד דר"ל ל"ל גז"ש דק"ק וכן ר' חסדא ל"ל גז"ש ק"ק משד"ע ור' אבין בר חייא בירושלמי הביאו התוס' קדושין מ"ג ל"ל גז"ש דק"ק משד"ע. גורם לממון באור חדש פסחים בסוגי' דחזקי' כ' דחזקי' ס"ל כר"ש דדבר הגול"מ כממון דמי'. גט בב"ש אע"ז סי' קכ"ט דאם לא כתב שם אשה ואיש בגט דפסול מה"ת הוא רק לר"מ דס"ל ע"ח

כרתי וצריך שיהי' מוכח מתוכו לדידי' מה"ת בטל הגט אבל לדידן דקיי"ל כר"א דע"מ כרתי אפי' אין מוכח מתוכו כשר ורק לכתחילה צ"ל מוכח מתוכו וכדעבד אין חשש ממזר ובאבני מילואים דחה דבריו גט מאוחר באבני מילואים סי' קכ"ז דלר"ח בן גמליאל דס"ל דל"ב תנאי כפול לדידי' גט מאוחר כשר אם הטעם דפסול גט מאוחר משום פירי ע"ש. גט מעושה ברמב"ם ספ"ב מגירושין בגט מעושה ע"י נכרי שלא כדין אינו גט ותמהו דהוא נגד הסוגיא דהמגרש דמסיק דגם שלא כדין דנכרי פוסל ובגט מקושר דל"ח דרק לר' משרשי' דס"ל ביבמות דל"ו דלא עבדי תקנתא לאשת כהן הוי שלא כדין דישראל דפוסל משא"כ לדידן דקיי"ל דעבדינן תקנתא לאשת כהן ל"ה כשלא כדין דישראל עוד כ' דתלי' בפלוגתא דהסוגי' דמגרש קאי לר' נחמן דס"ל תלוי וזבין ל"ה זביני שפיר דר' משרשי' בדותא משא"כ לדידן דקיי"ל דזביני זביני שפיר איתא לר' משרשי' ע"ש:

הרועים - גט

גט. כפר"ח אע"ז בשם מהר"א ששון דכתיבת הגט צריך שיהי' ספר א' ולא נתינתו ובחתם סופר או"ח סי' ד' דתלי' אי מקרא נדרש לפניו ולא לאחריו א"כ ס"ל אוכתב דלקמא קאי ולא אונתן לאחריו אבל אנן קיי"ל מקרא נדרש לפניו ולאחריו ליתא לד' מהר"א ששון ע"ש, גלגול שבועה בחו"מ סי' צ"ד בהג"ה דאם בא לו שבועה ע"י היפוכו שאמר לו הנתבע השבע וטול שוב אין מגלגלין עליו ובמחנה לוי שבועות דמ"ט דזה רק לדידן דקיי"ל ברי ושמא לאו ב"ע משא"כ לר' הונא ולר"י דס"ל ברי ושמא ב"ע מגלגלין עליו אפי' ע"י היפוך שבועה. גזל הפוסקים הביאו ד' התוספ' דר' מאיר ס"ל בגזל יהרג ואל יעבור וס"ל בד' דברים יהרג וא"י ועיין חת"ס חו"מ סי' א' שי' הרמב"ם פט"ו מא"ב דגר שאמו מישראל אסור בממזרת ובמקנה קדושין דס"ו ודף ע"ד דזה רק לר' יוחנן דס"ל היכא דאמו מישראל מקרי קהל אבל ר"ל ס"ל אפי' אמו מישראל ל"מ קהל. גזירה שוה בחתם סופר או"ח סי' מ' דס"ל לר"א בן שמעון דדבר הלמד בגז"ש אין חוזר ומלמד בבנין אב אבל ר"א בן שמוע ס"ל דבר הלמד בגז"ש חוזר ומלמד בבנין אב. שי' הרמב"ם פט"ו ממ"א דשמנו של גיד צריך ששים חוץ מן האיסור אף דהוא דרבנן מ"מ כיון דבריה הוא החמירו בו ובמחנה לוי חולין ד"צ דלמ"ד אין בגידין בנו"ט ל"ה ברי' דלא נאסר מתחילת ברייתו רק הרמב"ם ז"ל לשיטתו דבהמה בחיי' לאו לאברים עומד משא"כ למ"ד לאברים עומדת ל"ה ברי' ע"ש גניבה בפנים יפות פרשת בא הביא ד' הת"כ בן בג בג אומר לא תגנוב את שלך מאחר הגנב והוכיח דת"ק פליג עליו דאל"כ האיך שייך בגניבה ספק מלוה ישינה כיון דאזהרה לא תגנוב אפי' בשלו כ"ש סמ"י ע"ש. גם בירושלמי קמבעי'

בהי' מחובר בין חתימה לנתינה אי צריך של"י מעשה בין חתימה לנתינה או בין כתיבה לנתינה לר"א ובב"י באע"ז סי' קכ"ד ובישוע"י שם הוכיח דהש"ס דילן ס"ל דכשר ואין חשש כלל במחובר בין חתימה לנתינה. גט הנה סתמא בגט כשלא נכתב בפירוש שלא לשמו אי פסול מה"ת או רק מדרבנן עיין אע"ז סי' קכ"ג ופלי'גי בזה ר' פפא ור' יוסף דלר"פ סתמא אינו פסול רק מדרבנן ולר' יוסף סתמא פסול מה"ת ועי' ישוע"י סי' הנז' שהאריך בזה. גט בישוע"י אע"ז סי' קמ"ד דהא דס"ל לרבא דאין אונס בגיטין משום צניעות ופריצות וללישנא בתרא דרבא ס"ל דיש אונס ול"מ הך טעמא הוא רק לרבא לשיטתי' דס"ל גילוי דעתא בגיטא מלתא היא אבל לדידן דקי"ל כאביי דגילוי דעתא בגיטא לא מהני הדבר ברור דל"מ אונס. כלל בגיטין וכן החילוק בין אונס דשכיח ללא שכיח היא רק לרבא משא"כ לאביי לעולם ל"מ אונס ע"ש:

הרועים - גז"ש

גז"ש. בדורש לציון דרוש ד' דאם אמרינן מע"ש ממון גבוה מוכח דדבר הלמד בגז"ש חוזר ומלמד בקיקש חבל אי מע"ש ממון הדיוט א"צ לומר דדבר הלמד בגז"ש דחוזר ומלמד בהיקש גירושין בדורש לציון דרוש ו' דריב"ב ס"ל כב"ש דלא יגרש אדם אשתו אא"כ מצא בה ע"ד ע"ש ובדרוש י' דב"ש וב"ה לשיטתייהו אזלו דב"ה דאוסר צרת ערוה א"א למידרש ערות דבר כב"ש אבל ב"ש לשיטתייהו דמתירין הצרה לאחין לכך ס"ל דלא יגרש אא"כ מצא בה ע"ד:

הרועים - גט

גט. הפוסקים נחלקו אם ביטל הגט גופי' אם חוזר ומגרש בו ובתורת גיטין דל"ב כתב דלמ"ד דבעינן שליחות בכתיבת הגט דוכתב אבעל קאי שפיר יכול לבטל הגט אחר שנכתב דא"ד ומבטל דיבור השליחות והו"ל כנכתב שלא בשליחות הבעל אבל למ"ד דא"צ שליחות בכתיבה רק דכ"ז שלא שמע הסופר מבעל לכתוב הוי שלא לשמה א"א לבטל הגט גופי' קודם שנמסר ועיין אות ג' ואות כ' דתלי' בפלוגתא דאמוראי ובשו"ת כתר כהונה אע"ז דשי' הירושלמי דכתיבת הגט צריך שליחות והש"ס דילן סובר דא"צ שליחות הבעל:

הרועים - גזילה

גזילה. בב"ק דש"ה ס"ל לרבה בגזל חביתא דחמרא מעיקרא שוי' זוזא ולבסוף שוי' ד' תברא או שתי' משלם ד' אתבר ממילא משלם זוזא ובחי' הר"ן לב"מ בסופו בחי' הג' ר"ל איגר ז"ל דזה רק לרבה לשיטתו דס"ל יאוש קונה אבל אנן דקיי"ל יאוש אינו קונה גם בתברא או שתי' משלם רק זוזא ע"ש. גונב ע"מ להחזיר ברמב"ם ריש ה' גניבה דהאיסור רק מדרבנן שלא ירגיל עצמו בכך ותמהו מב"מ דס"ל דמבואר דגניבה ע"מ למיקט אסור מה"ת ובבאר יעקב דע"א דהסוגי' דב"מ קאי לרבא דס"ל יש אונאה לפרוטה כלוי ס"ל דגונב ע"מ למיקט אסור מה"ת אבל לר' כהנא ולהלכתא דאין אונאה לפרוטה גונב ע"מ להחזיר האיסור רק מדרבנן:

הרועים - גדול כבוד הבריות

גדול כבוד הבריות. באות ג' הבאתי דהרמב"ם לא הביא הדין דשב וא"ת שאני דדוחה ל"ת משום כבוד הבריות וגם לא הביא הדין דהולך לשחוט פסחו דמטמא ל"מ ובצל"ח די"ט ברכות דלדידן דקיי"ל מופנה מצ"א למידין ומשיבין אין לנו לימוד להולך לשחוט פסחו שיטמא למ"מ ואין מצוה ש"ת נדתה מפני כבוד הבריות אפי' בשוא"ת ע"ש:

הרועים - לד גזירה יו"ט אטו שבת

לד גזירה יו"ט אטו שבת. כן ס"ל לרבה בשבת כ"ג ורבא ס"ל דלא גזרינן יו"ט אטו שבת ובשו"ת שמן רוקח סי' ה' דרב יוסף ס"ל כרבה דגזרינן יו"ט אטו שבת וע"ש בטעם פלוגתתן. גמר בלבו בשבועות דכ"ו ס"ל לשמואל דגמר בלבו צריך שיוציא בשפתיו שנאמר בשפתים ובצל"ח ברכות ד"כ דלשי' התוס' רבינא דס"ל דהרהור כדיבור דמיא פלי"ג אשמואל ולכך פסקינן דלא כרבינא דשמואל ע"כ ס"ל הרהור כד"ד ולשי' הרמב"ם גם רבינא סובר להא דשמואל גזירה לגזירה בפנ"י ביצה ובב"ט פ"ו משער התערובת אף דלפעמים היכא דאיכא חשש תקלה באיסור חמור אף גזלג"ז גזרינן עכ"פ לא החמירי חכמים לגזור ג' גזירות זה אטו זה:

הרועים - גיד הנשה

גיד הנשה. דקיי"ל בחולין ד"צ דאיסור טומאה קדים כדאר"י ל"נ אלא לנפל שלא נקשרי איברי' בגידיו כ' בח"ס דר' יהודא ל"ל דר' יצחק וה"ט דז"ד לרבנן דס"ל לא אסרה תורה

אלא שעל הכף בלבד אבל ר' יהודא ל"ס כן ומיד שהיא גיד נאסור אע"ג שאינו על הכף ובהדי הדדי קאתי:

הרועים - גרמא

גרמא. בשו"ת שם ארי' יו"ד סי' נ"ג דהך ענין אי גרמא אסור מה"ת י"ל דתליא בפלוגתא דר' מאיר ורבנן בבכורות דל"ג דר"מ אוסר מטיל מים בבמ"מ מדכתיב, כל מום ורבנן מוקי הקרא דכל מום לגרמא וא"כ לר"מ ליכא קרא לרבות גרמא ושרי מה"ת:

הרועים - גז"ש

גז"ש. במנ"ש פסחים דקיי"ל בכ"מ דגז"ש כמאן דכתיב בגופי' דמי ובח"ס בסוגיא דשלך א"א רואה דזה מחלוקת דאביי ורבא בפסחים דכ"ו דלאביי ל"ה גז"ש כמאן דכתיב בגופי' אבל רבא ס"ל דגז"ש כמאן דכתיב בגופי' דמיא:

הרועים - דיני דגרמי

דיני דגרמי. בש"ך חו"מ שפ"ו נסתפק אי דדג דינא דאורייתא או רק מטעם קנסא והביא מהרמב"ן דהוכיח דהוי ד"ת דאל"כ קנסא מקנסא לא ילפינן ובס' בית הלוי דלרב דס"ל גיטין דנ"ג דקנסא מקנסא ילפינן י"ל דס"ל דד"ג קנסא והא דס"נ לרב קנסא מקנסא ילפינן היא רק למ"ד היזק שא"נ ל"ש היזק דלמ"ד שמי' היזק ל"ה קנס כלל וגם רב י"ל דלא יליף קנסא מקנסא ועיין לעיל אות א' באאדשא"ש ובחמדת שלמה גיטין נ"ג אות י"ד דגם שמואל י"ל דיליף קנסא מקנסא:

הרועים - דאקני

דאקני. בחו"מ סי' קי"ב ב' דיעות אי יכולין לחזור מדאקני ובב"ש אחרון סי' ע"ג דלרב ושמואל דס"ל מלוה אינו גובה מיורשין ול"ח לנעילת דלת ס"ל דיכולין לחזור מדאקני משא"כ לדידן דקיי"ל כר"פ דמלוה ע"פ גובה מיורשים אין יכולין לחזיר מדאקני ע"ש והנה הרשב"א הק' א"נ דיכולין לחזור מדאקני אמאי קיי"ל שט"ח המאוחרים כשרים הא יהי' דאקני ויוכל לחזור אבל לפי השטר דיהי' מאוחר לא יהי' דאקני ולא יוכל לחזור ונ"ל דהמפו' הקשו בכל השטרות דכותב דקנאי ודעתיד אנא למקני מה קמבע"ל אי דאקני משתעבד מטעם דשלב"ל הא קיי"ל המקנה דשב"ל עם דשלב"ל לשי' הפוסקים בחו"מ סי' כ"ט דקנה הכל מטעם מיגו דקנה דבר הבא לעולם קנה נמי הדשלב"ל ועכצ"ל להוכיח כשי' הפוסקים דמקנה דשב"ל עדשלב"ל לא קנה וכמ"ש הסמ"ע בסי' ר"ג לחלק

דדוקא במקנה מטבע ומטלטלין בחליפין דגוף הדבר היא בר קנין אמרינן מיגו משא"כ בדשלב"ל דל"ה בר קנין כלל ל"ש מיגו ולפי"ז י"ל דאחר דקיי"ל דאקני משתעבד שוב הוי בר קנין שוב ממילא מהני מכח מיגו ואין יכול לחזור אולם בחי' הרי"מ חו"מ סי' ר"ג כתב דדוקא כשקנין שניהם חל ביחד י"ל מיגו דקנה זה קנה זה משא"כ בדשב"ל עם דשלב"ל דהבא לעולם חל הקנין תיכף והדשלב"ל חל הקנין רק כשבא לעולם דלא עדיף מלר"מ דס"ל אדם מקנה דשלב"ל ואפ"ה חל הקנין רק כשבא לעולם שוב אין באין ביחד ל"א מיגו ע"ש א"כ דל"ש מיגו שפיר יכול לחזור מדאקני וז"נ בעלמא משא"כ בשטר מאוחר דקיי"ל עד דמטי זמני לא גבי כדקיי"ל בחו"מ סי' מ"ג ובע"ז דף י"א ועיין בנוב"י חו"מ מהד"ק סי' י' י"א ושוב באין קנין שניהם ביחד הדשב"ל והדבר שלב"ל שוב מהני מיגו וממילא א"י לחזור מדאקני כמ"ש בחתם סופר חו"מ סי' ק"א במקנה דשב"ל עם דשלב"ל א"נ דמהני א"י לחזור כמו שחל הקנין על הבא לעולם דלא יוכל לחזור ה"ה דחל על הדשלב"ל דלא יוכל לחזור ודוק בזה:

הרועים - דאקני

דאקני. בש"ך חו"מ סי' קט"ו דאקני לא משתעבד לכתובת אשה ובתומים כ' דדוקא לדידן דקיי"ל א"א מקנה דשלב"ל רק דאקני משתעבד משום נעילת דלת ובכתובה דל"ש נע"ד דאקני ל"מ אבל למ"ד אדם מקנה דשלב"ל ה"ה דאקני משתעבד לכתובת אשה:

הרועים - דאי

דאי. ביבמות דע"ח דאי דהתירא לא כתב קרא ובנצח ישראל חולין דר"ל פליג על ר' יוחנן וס"ל דכ' קרא דאי להתירא ע"ש:

הרועים - דבר שאינו ברשותו

דבר שאינו ברשותו. הפלתי ביו"ד סי' פ"ד דלר"מ דס"ל אדם מקנה דשלב"ל ה"ה דיכול להקנות דבר שאינו ברשותו:

הרועים - דבר שלא בא לעולם

דבר שלב"ל. בס' החכמה כתובות דר' יוסי ס"ל כר"מ דאדם מקנה דבר שלב"ל ובתו' ישנים כתובות דמ"ב דר' שמעון ס"ל אדם מקנה דשלב"ל ובפנ"י כתובות דפ"ג דרב כהנא ס"ל אדם מקנה דשלב"ל וע"ש דאפילו למ"ד אדם מקנה דשלב"ל היינו בקנין אבל במחילה איכא למימר דאף בקנין ל"מ דהו"ל קנין דברים ע"ש. דבר שלב"ל בחו"מ סי'

ר"ט דבמקנה דבר שב"ל עם דבר שלב"ל ג' דיעות דלחד דיעה מיגו דקנה הדשב"ל ה"ה דקנה הדבר שלב"ל ובס' זית רענן אף להמ"ד דקונה הכל מטעם מיגו אבל רבא ס"ל דל"א מיגו ולא קנה לדידי' הדשלב"ל וע"ש דדוקא כשנקנים שניהם בזמן אחד אמרינן מיגו וקונה הכל אבל אם אין הקנינים בזמן א' ל"א מיגו ועיין בחי' הרי"ם חו"מ סי' ר"ט דלכך במקנה דשב"ל ע"ד שלב"ל דל"א מגו כיון דהדשלב"ל לא קנה כ"א כשבא לעולם אבל אם גם הדבר שישנו בעולם ג"כ אין מקנה לו רק לכשיבוא לעולם שפיר מהני מיגו ובב"ש אחרון כ' דפלוגתא הנ"ל במקנה דשב"ל עדשלב"ל אי מהני תליא בפלוגתא דשמואל ור' אלעזר דשמואל סובר דקונה הכל ור' אלעזר סובר דלא קנה כלל ובשושנת יעקב סי' ר"ט דאף למ"ד דמיגו דחל על הב"ל חל נמי על דשלב"ל וקונה הכל מ"מ לא קנה רק מדרבנן ומה"ת ל"א מיגו ולפי"ז בקנין דרבנן דהו"ל תרי דרבנן ל"א מיגו ע"ש וה"ה המפו' העלו היכא דהוי תרתי לריעותא כגון דשלב"ל וגם לא עבידי דאתי בכה"ג ל"מ לרבנן אבל לר"מ דס"ל דדשלב"ל קונה רק בלא עבידי דאתי ול"ה רק חדא לריעותא מהני ג"כ מיגו בל"ע דאתי עם דבר שב"ל ולהנ"ל י"ל בב"ב דקכ"ז בסוגיא דיכיר דפריך ל"ל קרא דנאמן שהוא בכור תי"ל ומשום מיגו דבידו ליתן לו בתורת מתנה ומשני בדשלב"ל ולר"מ דאמר אדם מקנה דשלב"ל מא"ל בנכסים שנפלו לו כשהוא גוסס והקשו התוס' לישני בנכסים דלא עבידי דאתי ונ"ל הנה הקשיתי דאף לרבנן דא"א מקנה דשלב"ל מ"מ בידו להקנות לי עם דבר שבא לעולם לשי' הפו' הנ"ל דמהני ובעז"ה מצאתי בשעה"מ ה' מכירה ובחת"ס חו"מ סי' ק"א שהעירו בזה אך לרבנן א"ש ונ"מ בנכסים דלא עבידי דאתי דל"מ מיגו אולם לר"מ עדיין ק' די"ל מיגו להקנות עם דבר שב"ל דל"ה רק חדא לריעותא אך י"ל הנה לפמ"ש הסמ"ע בסי' נ"ג לחלק דדוקא במקנה מטלטלין ומטבע בחליפין דהוי תרווייהו בר קנין מהני מיגו משא"כ בדשלב"ל דל"ש קנין כלל לכך ל"מ מיגו והו"ל קני את וחמור ע"ש אך שי' הסוברים דמהני מיגו כ' בס' בית שמואל אחרון סי' ס' דדוקא קאו"ח דל"ה בר קנין כלל לא קנה משא"כ בדשלב"ל דהוי, עכ"פ בר קנין לכשיבוא לעולם שפיר מהני מיגו ע"ש ולפי"ז שפיר משני הש"ס בנכסים שנפלו לו כשהוא גוסס דאז ל"ה בר קנין כלל ושוב הו"ל קאו"ח ול"מ מיגו משא"כ בנכסים דלא עבידי דאתי דהוי עכ"פ בני קנין לכשיבואו לעולם שוב ל"ה קאו"ח ושפיר יש לו מינו להקנות עם דשב"ל ודו"ק.
והנה השעה"מ ה' מכירה הביא שי' הפוסקים דא"י להקנות דבר שלב"ל אבל אם אמר לכשיהי' בעולם קנה והק' השעה"מ מיכיר דעדיין בידו ליתן במתנה לכשיהי' בעולם. ונ"ל דהנה בטעם הדבר דאם אמר לכשיהי' בעולם קנה אף דהלא הוא דבר שלב"ל אך דבאמת הקשיתי בכל דשלב"ל דאם הוא בידו ל"ח דבר שלב"ל עיין בקדושין דף ס"ג

א"כ לשי' הפוסקים בחו"מ סי' ר"ג דהמקנה דבר שב"ל עם דשלב"ל דחל הקנין גם כן על הדשלב"ל ועיין בחתם סופר חו"מ סי' ק"א ולפ"ז א"כ קץ הוי דשלב"ל בכל מכירה ומתנה הרי הוא בידו להקנות לו עכשיו עם דבר מה שבא לעולם וכיון דהוי בידו תו ל"ח דשלב"ל אך זה טעות דהא דאמרינן בקדושין דכל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמי' היינו במקדש לאחר ל' דהקדושין חלין אחר ל' ואז הוא בר תפיסת קדושין אך דנימא דיהי' דשלב"ל כיון דמקדשה לאחר שלשים ע"ז שפיר קאמרינן כיון דבידו לקדשה עכשיו והוי בידו יכול לקדשה עכשיו שהקדושין יחולו אחר ל' אבל במקנה דשלב"ל דהטעם דלא מהני דאין כאן על מה שיחול הקנין מה מהני המיגו הא מכל מקום אין החסרון מצד המקנה רק חסרון מצד דבר הנקנה שאינו בעולם ועל מה יחול הקנין ומה מועיל מגו הא מכל מקום א"א לחול הקנין על דבר שאין כאן בעולם כלל ועפ"ז שפיר כתבו הפוסקים דאם אמר לכשיהי' בעולם א"כ אינו מקנה רק לכשיהי' הדבר בעולם ואז יחול הקנין וכשחל הקנין יש לו על מה לחול רק דהחסרון מצד המקנה אין יכול להקנות לו לכשיהי' בעולם כיון דא"א לו להקנות עכשיו וכיון דל"ה בידו עכשיו הוי דשלב"ל דלא יכול להקנות לו על אחר זמן ע"ז שוב ק' כנ"ל דהרי שפיר הוי בידו להקנות לו עכשיו אף דל"ה בעולם היינו להקנות לו עם דשב"ל ומבואר בחתם סופר חו"מ סי' ק"א דמועיל הקנין גם עכשיו ונקנה הדשלב"ל תיכף עם הדשב"ל וכיון דבידו להקנות לו שיהי' חל הקנין תיכף שפיר יוכל לחול הקנין לכשיבוא בעולם וזה נכון מאוד בטעם דבריהם ועפ"ז יש לומר דל"ק מיכיר דשם בלא"ה הק' הרי יוכל להקנות לו עם דבר שב"ל ויהי' מהני מטעם מיגו ותירצו דמיירי באמת שאין בידו להקנות לו דבר שב"ל שוב שפיר חשיב דשלב"ל אף שאמר לכשיהי' בעולם:

הרועים - דבר שלא בא לעולם

דבר שלב"ל. ודבר שא"ב מבואר בשו"ת זית רענן סי' ע"ג חו"מ דדשלב"ל ודשא"ב אין הריעותא דידהו שאין המוכר יכול להקנותם דודאי גבי מקנה ודאי מועיל מטעם ק"ו אם יכול להוציא מתחת ידו ממון גמור דאלים זכותו בו ע"י קנין כ"ש שיכול להוציא מרשותו זכי' וקנין קלישא שיש לו בחפץ אבל לגבי הקונה היא להיפך דדוקא בדבר דאלים קנינו חל הקנין להכניסו לרשותו והא דקיי"ל ט"ה א"מ לקנות בחליפין דוקא אם לגבי קונה ג"כ ל"ה רק ט"ה אבל אם לגבי הקונה הו"ל ממון גמור רק לגבי המקנה הו"ל ט"ה שפיר מהני הקנין עש"ה:

הרועים - דבר שלא בא לעולם

דבר שלב"ל. בפנ"י קדושין ס"ג דלשי' רש"י דקיי"ל כראב"י דאדם מקנה דשלב"ל אפ"ה מידי דחשוב בעינן ומוכר ות קודם שחנטו ל"ה מידי דחשוב ומנכר בכה"ג ל"מ שלב"ל ואפי' ראב"י מודה וזה רק לרבה אבל ר' יוסף ור"ה ס"ל דאפי' קודם חנטה ול"ה עוד מידי דמנכר ג"כ אדם מקנה דשלב"ל וכן ר' מאיר דסובר אדם מקנה דשלב"ל ואי קודם חנטה ג"כ מהני דבשלב"ל תלי' ג"כ בפלוגתא הנ"ל ולדידן דקיי"ל כרבה מודה ר"מ דבכה"ג ל"מ דשלב"ל ע"ש:

הרועים - דבר שלא בא לעולם

דבר שלב"ל. דלבנו יכול להקנות אף דשלב"ל וכן היא שי' המבי"ט כתב השעה"מ ה' מכירה דתלי' בפלוגתא דלר"ה דס"ל המזכה לעובר לא קנה אין יכול להקנות דשלב"ל לבנו משא"כ למ"ד המזכה לעובר קנה ה"ה דיכול להקנות דשלב"ל לבנו:

הרועים - דבר שלא בא לעולם

דבר שלב"ל. דקיי"ל דמ"מ אדם מתחייב בדבר שלב"ל תליא בפלוגתא דלמ"ד דאקני משתעבד אדה מחייב א"ע בדבר שלב"ל ולמ"ד דאקני לא משתעבד כן אין יכול לחייב א"ע בדשלב"ל כ"כ בשעה"מ ה' מכירה ועפ"ז נ"ל בקו' המפ' ב"ב קל"ב דפשיט הש"ס דאקני משתעבד מברייתא דקנאי ודעתיד אנא למקני והק' לשי' המרדכי דמקנה דשב"ל עם דשלב"ל דחל נמי על הדשלב"ל א"כ שם דכ' דקנאי ודעתיד למקני שפיר חל מטעם מיגו ולעולם בעלמא דאקנ' לא משתעבד ונ"ל הנה בישועת יעקב חו"מ כ' בטעם הסוברים דלא קנה הדשלב"ל דחוץ מצד דלא נתפס הקנין יש ג"כ טעם דלא סמכא דעתי' דאין בדעתו להקנות לו הדשב"ל א"כ ל"ש מיגו דהרי אמרינן דאין רצונו להקנות לו כלל ע"ש אולם הדיעה דס"ל דמהני ס"ל דע"כ אין הטעם בדשלב"ל משום דלא סמכא דעתא דא"כ אמאי קיי"ל דאדם יכול לחייב א"ע בדשלב"ל וה"ט דהחיוב חל על גופו וגופו ישנו בעולם וא"נ דדשלב"ל מטעם דלא סמכא דעתא א"כ גם בחיוב לא מהני ועכצ"ל דרק משום דלא נתפס הקנין ולכך ס"ל דמהני במקנה דשב"ל עדשלב"ל ולפמש"ל דהא דבחיוב מהני בדשלב"ל דוקא אם דאקני משתעבד אבל אם דאקני לא משתעבד גם לחייב א"י בדשלב"ל וזה היא האיבעי' בעצמו אם דשלב"ל מטעם דלא סמכא דעתא ולכך דאקני לא משתעבד דא"י לחייב עצמו בדשלב"ל ולפ"ז א"ש קו'

הנ"ל דא"נ דאקני ל"מ מטעם דלא סמכא שוב מודי' כ"ע דל"מ במקנה דבר שבא לעולם עדשלב"ל:

הרועים - דבר שלא בא לעולם

דבר שלב"ל. שי' המרדכי הא דא"א מקנה דשלב"ל דוקא היכא דזכי לי' מעכשיו אבל אם אמר הנני מקנה לך לכשיבוא לעולם כ"ע מודים דמהני ובמהר"ם ברבי קדושין דבזה פליגי ר"ה ור' נחמן דר"ה לא ס"ל כס' המרדכי ור' נחמן ס"ל כסברת המרדכי דאם אמר לכשיבואו לעולם מהני עוד כתב דר' יהודא ע"כ ס"ל כס' המרדכי דמהני דשלב"ל כשאמר לכשיהי' בעולם ע"ש:

הרועים - דבר שבערוה

דבר שבערוה. בק"א להפנ"י מס' גיטין דלהרמב"ם דספיקא דאורייתא מה"ת לקולא הא דאמרינן אין דבר שבערוה פחות משנים היינו מדרבנן ולפי"ז דרשה דספרי דע"א קם לעדות אשה להשיאה היא דרשה גמורה מדאוריי' ונאמן ע"א בעגונה מה"ת להרמב"ם ועיין אות ס' דהיא תליא בפלוגתא דתנאי ואמוראי אי ס"ד מה"ת לקולא או מה"ת לחומרא:

הרועים - דבר שאינו קצוב

דבר שאינו קצוב. שי' הרמב"ם ובטשו"ע חו"מ סי' ס' דא"י לחייב עצמו בדבר שאינו קצוב והמפו' כ' דלר"מ דס"ל אדם מקנה דשלב"ל ה"ה דמהני דבר שאינו קצוב עוד העלו דדבר שאין קצוב מטעם אסמכתא ומה"ת מהני דבר שאינו קצוב דמה"ת אסמכתא קונה ועיין אות א' אסמכתא פלוגתא דאמוראי אי אסמכתא מה"ת קונה ובתומי' סי' ס' דתליא בפלוגת' בגיטין דלר' חסדא דאמר לפי שאין קצובין ס"ל א"י להתחייב בדבר שאינו קצוב אבל לר"י ור"ל דסוברים מפני שאין כתובים ס"ל דיכול לחייב עצמו בדבר שאינו קצוב ע"ש. ובשו"ת כתב סופר יו"ד סי' קנ"ה כמו דבדשלב"ל אמרינן דלבנו יכול להקנות דשלב"ל ה"ה בדבר שאינו קצוב דמהני בבנו אבל בדשלב"ל ודבר שא"ק בתרתי לריעותא ל"מ גם לבנו:

הרועים - דבר שבערוה

דבר שבערוה. דקיי"ל דדבר שבערוה אין פחות משנים כ' בחי' הרי"ם יבמות דקט"ו דלמ"ד ברי ושמא כרי עדיף ה"ה כשיש עדים שהי' א"א ואומרת גרושה אני דנאמנת

דהטעם דאין דשב"ע פחות משנים דיליף דבר דבר מממון ובממון ג"כ ברי עדיף ומה דקיי"ל באם יש עדים שא"א אני ואומרת גרושה אני דאינה נאמנת היא רק מדרבנן משא"כ למ"ד לאו ברי עדיף גם דכר שבערוה אינה נאמנת מה"ת ע"ש:

הרועים - דבר שבערוה

דבר שבערוה. הפוסקים מחולקים בדבר שבערוה ולא אתחזיק איסורא אי ע"א נאמן ובמי נדה דקי"ג דפליגי בזה ר' יהודא ור"ש דר"י ס"ל דדשב"ע נאמן ע"א בלא אתחזק ור' שמעון ס"ל דדשב"ע אף בלא אתחזיק אינו נאמן ובס' מקור מים חיים כ' דאביי ס"ל דנאמן ע"א בדשב"ע היכא דלא אתחזיק איסורא ורבא ס"ל דאין נאמן ע"א בדשב"ע אפילו לא אתחזיק איסורא עוד העלו דאי ע"א נאמן באתחזיק איסורא ה"ה בדשב"ע בלא אתחזיק נאמן ע"א משא"כ אי ע"א אינו נאמן באתחזיק איסורא ה"ה דשב"ע כלא אתחזיק ג"כ אינו נאמן:

הרועים - דבר חשוב

דבר חשוב. במעילה דכ"א ע"ב כ' התוס' דמטבע חשוב ולא בטיל ובשו"ת שמן רוקח סי' י"א דהתו' כ' זאת אליבא דר' עקיבא ולדידי' דבר חשוב אפי' מה"ת לא בטיל אכל לדידן דבר חשוב ל"ה רק מדרבנן וע"ש עוד דהיכא דהוי דבר חשוב ויש לו מתירין בכה"ג י"ל דלכ"ע מה"ת לא בטיל:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שי"ל מתירין. ביו"ד סימן ק"ב בחתיכה שלא נמלחה דל"ח דשיל"מ לצלי הואיל ולצלי לא נאסר מעולם ובר"ן נדרים דנ"ב כ' להיפך דהיכא שעכשיו מותר לאיזה דבר אפי' שלא נאסר מעולם לדבר זה אפ"ה חשיב דשיל"מ ולא בטיל אף באינו מינו ובצל"ח פ"ה דביצה דלהנהו אמוראי דאקשו סוף ביצה ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה ס"ל דל"ה דשיל"מ וכשי' הש"ך הנ"ל בסי' ק"ב ס"ק י"א אבל ר' אשי ס"ל דאף בכה"ג הו"ל דשיל"מ ועדיף דאפי' בא"מ לא בטיל ע"ש:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שיל"מ. שי' הישו"ש ביבמות פ' הערל סי' ל"ד דל"ח דשיל"מ אלא דבר שהוא אסור עתה ואח"כ מותר לכל אבל דבר שגם עכשיו אינו אסור לכל אינו נחשב דשיל"מ ובטיל כשאר איסורים ובנוב"י מהדו"ת יו"ד סי' י"ג דר' אמי לא ס"ל כשי' מהרש"ל ור' יוחנן

ור' יונתן ס"ל כשי' מהרש"ל ולכך ס"ל דקונמות ל"ה דשיל"מ ובצל"ח פ"ה דביצה כ' דר' אשי ל"ל דינא דמהרש"ל והאמוראי דהקשו ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה ס"ל כשי' מהרש"ל דל"ה דשיל"מ בכה"ג:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שיל"מ. בביצה ס"ל לר' אשי בדף ד' דדשיל"מ אפילו בדרבנן לא בטיל ובפלתי סי' ח' דאביי ורבא ס"ל דדשיל"מ באיסור דרבנן בטיל והפר"ח כ' דגם ר' פפא ס"ל דבטיל דשיל"מ באיסור דרבנן ובאוהל דוד יבמות דר' ספרא ס"ל דדשיל"מ בטיל בדרבנן ובספר דרכי יושר פסחים ד"ו דרב ס"ל דדשיל"מ גם בדרבנן לא בטיל ובמהר"ם ברבי בינה כ' דרב ס"ל דספק דרבנן בדשיל"מ מותר ולא כר"א ובבאר יעקב יו"ד דס"ג דרשב"ג בביצה כ"ד דספק מוכן מותר לא ס"ל כר' אשי וכן רבה לא ס"ל כר' אשי וגם ר' אשי לא אמר רק לר' יצחק ולר' יוסף ולרבה ל"א דדשיל"מ יהי' אסור בדרבנן והנה בצל"ח פסחים ד"ט דלענין הנאה ל"ש דשיל"מ דיכול להנות היום ולמחר ע"ש ולענ"ד י"ל טעם אחר לפמ"ש הפוסקים דענין דשיל"מ היא כיון דיכול לאכול בלא ביטול ואוכל ע"י ביטול הו"ל מבטל איסור לכתחילה ע"כ אך ק"ל הא קיי"ל באין כוונתו לבטל מותר אף לכתחילה והכח כיון שכבר נפל למה יאסור לאכול עכשיו חף שעי"ז מבטל איסור לכתחלה מ"מ הא אין כוונתו כלל לבטל ולא עשה כלל מעשה הביטול ועכצ"ל כשיט' זו דאף באין כוונתו לבטל אסור והטעם כ' הפוסקים אף דהו"ל דבר שאין מתכוין מ"מ הא הו"ל פ"ר דאסור ע"כ ולפ"ז לשי' הר"ן דבהנאה מותר פסיק רישא בפ' ג"ה א"כ לענין הנאה ל"ה דשיל"מ כיון דאין כוונתו בביטול האיסור ואף דהו"ל פ"ר מ"מ מותר לענין הנאה ובשו"ת פרי תבואה סי' י"א די"ל דר' אשי לנפשי' ס"ל דספק מותר בדשיל"מ בדרבנן רק דמשני ר"א דלר' יצחק ור' יוסף לדידהו ס"ל דספק אסור בדרבנן בדשיל"מ ולי' לא ס"ל:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שיל"מ. שי' רש"י בטעם דשיל"מ דל"ב מטעם עד שאתה תאכל באיסור תאכל בהיתר ושי' הר"ן בנדרים נ"ב דהטעם דהו"ל מין במינו דלא בטיל ובמל"מ ה' מעילה רצה לומר בדעת הרמב"ם דדשיל"מ היא רק מדרבנן ובפרדס דוד פ' מצורע דתלי' בשני הטעמים דלטעם הר"ן י"ל דדשיל"מ מה"ת לא בטיל ולשי' רש"י היא רק מדרבנן ובנודע ביהודא ובצל"ח דף ד' ביצה דס' רש"י והר"ן תלי' בפלוגתה דר' אשי ס"ל כטעמו דרש"י ור' פפא ור' יוחנן ור"ה ברי' דר' יהושע ורבנן דבי ר' אשי ס"ל כטעם הר"ן והנ"מ לענין ספק איסור

בדשיל"מ והצל"ח העלה אפי' דדשיל"מ בטול דוקא לגבי אכילה אבל לא לענין טלטול ולענין הנאה לגבי זה שפיר בטי' דיכול ליהנות היום ולמחר ול"ש טעמו של רש"י אבל לטעמו דהר"ן גם לענין טלטול והנאה לא בטיל ובפרדס דוד פ' דר' אשי דס"ל דדשיל"מ אפי' בדרבנן לא בטיל ע"כ ס"ל דרשיל"מ מה"ת לא בטיל ובצל"ח ד"ג כ' לענין טלטול תלי' בפלוגתא דר"י ור"ש כיון דאסור באכילה הו"ל מוקצה ולר"י אסור בטלטול ולר"ש מותר בטלטול ע"ש ובאמרי בינה פסחים כ' דר' אלעזר בזבחים ע"ח ס"ל כהר"ן ור"ל. דס"ל איסורין מבטלין זא"ז ס"ל כרש"י ע"ש ובב"ט פ"ד משער התערובות דבלח בלח הטעם בדשיל"מ כשי' הר"ן וביבש ע"כ הטעם רק כשי' רש"י מטעם עד שתאכל באיסור תאכל היתר ע"ש:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שיל"מ. דקיי"ל דבאינו מינו בטיל כ' בשמן רוקח ביצה דר' אשי ס"ל דאף בא"מ דשיל"מ לא בטיל ובר"ן נדרים נ"ב דאף דבאינו מינו דשיל"מ בטל מ"מ אם יש לו גם עכשיו היתר לאיזה דבר לא בטיל דשיל"מ אף באינו מינו ובשו"ת רע"א סי' קפ"ט דרבא ס"ל דאף היכא שי"ל גם עכשיו היתר בטיל באינו מינו ור' אשי ס"ל כהר"ן ואביי ס"ל כר' אשי אבל לר' יהודא דאזיל בתר העצם לעולם באינו מינו בטיל דשיל"מ אף שי"ל עכשיו היתר ע"ש ובכתב סופר יו"ד סי' ס"ז דלר"י דס"ל מב"מ לא בטיל לדידי' בדשיל"מ אף באינו מינו לא בטיל ולדידן דמב"מ בטל בדשיל"מ בטיל באינו מינו ועיין אות מ' מב"מ:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שיל"מ. ברמב"ן פסחים כ"ט דדשיל"מ דלא בטיל תלי' בפלוגתא דתנאי דדוקא ר' שמעון ס"ל טבל והקדש ל"נ חכמים שיעור דס"ל דדשיל"מ לא בטיל אבל רבנן ס"נ דדשיל"מ בטיל ועיין בשעה"מ ה' חמץ ובר"ן פסחים סוגי' דריחא מלתא דרב ס"ל דדשיל"מ בטיל ושי' הרמב"ן דר' יוחנן ס"ל דשיל"מ בטיל ובשו"ת תורת חסד סי' י"ח דאמוראי נינהו ואליבא דר' יוחנן בזה אי ס"ל דדשיל"מ לא בטיל ובמהר"ם ברבי ביצה דכ"ד דר' פפא ורבא דס"ל דחמץ הוי דשיל"מ מוכח דלדידהו ס"ל לר' יוחנן דדשיל"מ בטל כרבנן דר"ש אבל לר' אשי דס"ל בביצה דהא דל"ב המים לגבי עיסה משום דהוי דשיל"מ לדידי' גם ר' יוחנן ס"ל דשיל"מ לא בטל רק דחמץ ל"ה דשיל"מ ע"ש:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דשיל"מ. אי אמרינן בי' כל דפריש מרובא פריש כ' המפו' דתלי' אי רוב מטעם ודאי או רק ספק עיין באות ר' רובא:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דשיל"מ. בביצה ד"ד דהיכא דמקלי קלי לאיסורא ל"ש דשיל"מ דלא יתבטל ובישי"ע או"ח סי' ש"כ דלר"ש דס"ל מוקצה מותר רק ביו"ט מוקצה אסור דלא ליתא לזלזולי ס"ל דהיכא דמקלי קלי לאיסורא ל"ש דשיל"מ אבל לר"י דס"ל מוקצה אסור ה"ה הינא דמקלי קלי לאיסורא ל"ב דשיל"מ:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דשיל"מ. הגאון בעל חתם סופר בספרו עה"ת פ' וישב דרבנן ס"ל דלכך דשיל"מ ל"ב כטעמו של רש"י ומשו"ה כל שא"א לאוכלו משום דרבנן אסרוהו תו ל"ה דשיל"מ ור' שמעון ס"ל הטעם משום מין במינו וכיון דמה"ת הו"ל הבטל דומי' דמבטל שוב לא בטיל דמ"מ מב"מ הוי מה"ת ועיין בר"ן פסחים לענין חמץ אי הוי דשיל"מ כיון דמדרבנן אסור אחר הפסח והיכא שצריך להוציא הוצאות לרבנן ל"ה דשיל"מ ולר"ש היכא דיכול לאוכלו ע"י טורח והוצאות הו"ל דשיל"מ דבר שאין מתכוין בשו"ת רע"א סי' ע"ב דר' יוחנן בן ברוקא דס"ל אשה מצווה על פ"ו ס"ל כר"ש דדבר שאין מתכוין מותר ור"י, דס"ל דשא"מ אסור ס"ל כרבנן דאשה אינה מצווה על פ"ו ובבית אל דע"ג דר' ישמעאל ס"ל כר"י דדבר שאין מתכוין אסור ובסדר משנה ה' יסוה"ת דט"ו מוכיח דר' יוסי ס"ל דבר שא"מ מותר דבר שאין מתכוין דקיי"ל דפסיק רישא אסור ובסדר המשנה ה' יסוה"ת דפסיק רישא דלא ניחא לי' דרבה ור' יוסף ס"ל דפ"ר דלא ניחא לי' אסור מה"ת ואביי ס"ל דפ"ר דלא ניחא לי' מותר מה"ת רק מדרבנן אסור ע"ש דבר המעמיד שי' הפוסקים דדבר המעמיד היכא שאיסורו מחמת עצמו אפי' באלף לא בטיל ועיין סי' פ"ז ביו"ד ובס' חוסן ישועות חולין צ"ט דתלי' בפלוגתא שם בחולין דמ"ד דס"ל בשר ועצמות בהדי בשר ועצמות משערינן אע"ג דבעצמות ליכא טעם גמור אפ"ה אוסרין ה"ה בדבר המעמיד אפי' שאין בו נ"ט גמור אפ"ה אסור אבל למ"ד במאה ס"ל כיון שאין בעצמות טעם גמור אינם אוסרין ולדידי' גם דבר המעמיד אין לאסור באלף ע"ש. דברה תורה כלב"א בסדר משנה ה' דיעות דמ"ה דרבא ס"ל כמ"ד לא אמרינן דברה תורה כלשון ב"א והרמב"ם פסק דברה תורה כלב"א ע"ש ובה' יסוה"ת דכ"ט דר' יוחנן ס"ל ג"כ דל"א דברה תורה כלשון ב"א

מע"ז דכ"ז ע"א ור' אושעי' ס"ל ג"כ ל"א דברה תורה כלשון ב"א דון מינה ואוקי באתרא במקנה דף א' בתוד"ה בפרוטה דב"ש סובר דון מינה ומינה וב"ה סובר דון מינה ואוקי באתרא ובשו"ת חתם סופר יו"ד סי' שט"ז דר' שמעון ס"ל דון מינה ומינה ובחי' יעב"ץ חולין דל"ח דר"ל ס"ל כר"א דאמרינן דון מינה ומינה ור' יוחנן סבר כר"י דאמרי' דון מינה ואוקי באתרי' ועיין אות ש' דר' אליעזר ס"ל דון מינה ומינה ור' שמעון ס"ל אוקי באתרא. דורות הראשונים דאמרינן דהוי מולידין לח' שנים במאיר נתיבים פ' חיי דתליא בפלוגתא במדרש למ"ד דרבקה היתה בת ג' שנים כשנשאת ס"ל דגם דורות הראשונים לא הולידו לח' שנים ולמ"ד בת י"ד שנים היתה ס"ל דדורות הראשונים הולידו לק' שנים. דיו באו"ח קדושין ד"ד דב"ש ס"ל דאמרינן דיו אפי' היכא דמפריך ק"ו ובדף ט' ע"ב דרבי ס"ל כר' טרפון דהיכא דמפריך ק"ו ל"א דיו ור' יוחנן ס"ל כחכמים דר"ט ע"ש. דיני עכו"ם עיין במג"א סי' תמ"ח הוכיח דלא אזלינן בתר דיניהם לענין ערכאות שבדיניהם אין דנין דין אסמכתא וברמב"ן במיוחסת סי' רכ"ה מוכח דאזלינן בתר דיניהם והוא ממש דין תורה וכ' בשו"ת חת"ס יו"ד סי' קי"ד דפליגי בזה בש"ס דר' אשי בע"ז דע"א ס"ל דאזלינן בתר דיניהם ואי הי' דיניהם כך משיכה בנכרי קונה אבל הסוגיא פ"ב דבכורות פליג אר' אשי וס"ל דלא אזלינן בתר דיניהם ומר בר ר"א ס"ל כאבוהי ע"ש. דיני דגרמי שי' הרמב"ן בחידושיו בדד"ג דר' שמעון ל"ל דינא דגרמי ופליג אר' מאיר ובאבני מילואים סי' כ"ח ובקצוה"ח סי' שפ"ו דגם רבא ל"ל דינא דגרמי ע"ש. דינים הרמב"ם בפ"ט ממלכים וכיצד מצות דינין לב"נ נצטוו להושיב דיינים בכל פלך ובכל עיר לדון בז' מצות דדהו והרמב"ן ס"ל דמצות דינין לדון בין איש לרעהו ובפרדס דוד פ' נח דתליא בפלוגתא דר' יוחנן ור' יצחק בסנהדרין נ"ז דר"י דיליף דינין מן ויצו ס"ל כשי' הרמב"ן ור' יצחק דיליף מן אלקי' ס"ל כשי' הרמב"ם ור' אחי בר יעקב ס"ל כשי' הרמב"ן ור' פפא ס"ל כרמב"ם לדון בז' מצות דדהו דיינים עיין בתומים סי' י"ט במחלוקת הב"י והמבי"ט בדיינים היכא דב' מזכים וא' מחייב דנפסק הדין עפ"י הרוב אם מחויב השלישי לחתום עמהם עיין אות ה' דתליא בפלוגתא דר"י ור"ל ובפלוגתא אי הולכין בממון אחר רוב פלוגתא דרב ושמואל ועיין אות א' בדין אהבמאח"ר. דיינים שי' מהרח"ש ובמל"מ פט"ז ה' מלוה כמו בעדים נמצא קא"פ דעדות כולן בטילה הה"ד בדיינים אפי' הי' נמצא א' פסול כל דיניהם בטל ובחי' הרי"ם חו"מ סי' א' מהדו"ב דבדיינים ל"ה רק מדרבנן ותליא בפלוגתא דלמ"ד שנים שדנו אין דיניהם דין ה"ה דאמרינן בדיינים נמצא פסול דדינם בטלה ולר"א ברי' דר"א דב' שדנו דיניהם דין ל"ש נמצא פסול בדיינים ושפיר דיניהם דין ובס' צלותא דאברהם מס' סנהדרין דרבא ור' אחי פליגי בדין הרא"ש דרבא ס"ל דבדיינים ג"כ הדין נמצא פסול

כו' ולר' אחי בדיינים ל"א נמצא א' פסול שיהי' דינה בטילה ובישי"ע סי' קס"ט דלמ"ד ד"ת חד נמי פשר ל"ש בדיינים נמצא א' קא"פ דדינם בטילה:

הרועים - דין

דין. שי' הירושלמי והובא בחו"מ סי' ה' בפוסקים דאם עברו ודנו תחילת דין בלילה דכשר בדיעבד ולשיטת הש"ס דילן פסול אפילו בדיעבד ובתומים שם כ' דרבא ס"ל כשיטת הירושלמי דבדיעבד כשר:

הרועים - דין

דין. בחו"מ סי' ז' י"א דשתוי יין כשר לדון דיני ממונות וכ' הכה"ג דהש"ס דילן חולק בזה על המד"ר פ' נשא דמבואר שם דשתוי רביעית יין אל ידון ע"ש ובתומים מחלק בין יחיד מומחה דאסור לדון שתוי יין משא"כ בג' ע"ש:

הרועים - דיחוי

דיחוי. בבאר יעקב או"ח סי' תרמ"ו דר' ירמי' ור' פפא ס"ל כר' אשי בזבחים ל"ד דכל שבידו ל"ה דיחוי אבל רבא ס"ל אף שבידו הו"ל דיחוי ומוכח דל"ה דיחוי במצות בדיחוי מעיקרא ור' ירמי' ור"ל ס"ל אמרינן דיחוי אף בדיחוי מעיקרא ורק בשיש בידו לתקן אפי' בנראה ונדחה ל"ה דיחוי ובחי' ר' דוד דייטש בסוכה דל"א דלמ"ד מצות ליהנות נתנו ע"כ ס"ל דאין דיחוי אצל מצות:

הרועים - דם

דם. בכנפי יונה ה' דם דדם מותר חצי שיעור כיון דחידוש הוא ע"ש ולענ"ד י"ל דתליא בפלוגתא אי דם שבשלו עובר עליו עמ"ש בסמוך והיכא שיש היתר לאיסורו שיטת הרמב"ם בפ"א מחמץ דח"ש מותר ועיין באות א' אבר מה"ח אי ח"ש אסור ע"ש דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן אי חמץ אסור לאח"ז ועיין אות ח' חצי שיעור והנה לר' אלעזר דס"ל בחולין דק"ב ע"ב אף באמה"ח דחידוש דמצטרף גידין ועצמות ואפ"ה חלקו מבחוץ חייב וממילא אסור ח"ש ה"ה בדם וע' בהשמטות אמה"ח:

הרועים - דם

דם. החוו"ד סי' ע' הביא ד' האו"ה בדם היוצא ע"י כבוש בתערובות מים הוא דרבנן דלא חזי להקרבה ואין איסור בדם כ"א בראוי להקרבה ובמנחת חינוך כ' דלמ"ד דם שבשלו

עובר עליו גם דם בתערובת מים חייב ולמ"ד דם שבשלו א"ע עליו גם דם בתערובת מים מותר ע"ש ועמ"ש בסמוך:

הרועים - דם

דם. אי השיעור בדם בכזית או ברביעית כ' בשו"ת בית יצחק סי' מ"ד דלמ"ד דם שבשלו עובר עובר עליו לדידי' דם ברביעית משא"כ למ"ד דם שבשלו א"ע עליו מוכח דדם שיעורו בכזית ולר' שמעון חייב רק ברביעית ולר' יהודא חייב בכזית ע"ש:

הרועים - דם שבשלו

דם שבשלו. שי' רש"י דרבא פליג אזעירי וס"ל לרבא דם שבשלו עובר עליו ועיין בפלתי סי' ס"ט ובשו"ת כתב סופר סי' ל"ג דרב ס"ל דם שבשלו, חייב וס"ל כר"ל דח"ש מותר מה"ת ולזעירי דס"ל ח"ש אסור ס"ל דם שבשלו א"ע עליו עוד כ' דלר' מאיר דס"ל דם נעשה ונעשה חלב ס"ל דם שבשלו אסור מה"ת אבל לר"י ור"ש דס"ל איברין מתפרקין כו' ס"ל דם שבשלו דרבנן ואביי ס"ל דם שבשלו אסור מה"ת ובהגה"מ בחולין וכ"כ בבגדי ישע ובמקור מים חיים סי' ס"ט דאפילו למ"ד דם שבשלו עובר עליו מ"מ דם עוף שבשלו לכ"ע א"ע עליו ובשו"ת ש"א החדשות אפילו למ"ד דם שבשלו א"ע היינו לחיוב כרת אבל מ"מ לוקין עלי' ע"ש ובס' חוסן ישועות חולין דק"ט כ' דתליא בפלוגתא בברכות ל"ח דרב ושמואל ס"ל דשלקות מברך עלי' בפה"א ועולא משמא דר"י ס"ל דמברך שהכל וקאמר ר"נ דתליא בפלוגתא דר' מאיר ור' יוסי דרב ושמואל ס"ל כר"מ דיוצאין במצה במבושל שלא נימוח ועולא משמי' דר"י כר' יוסי דס"ל כיון דמבשיל לי' נפיק מתורת לחם ע"ש ור' חנינא דס"ל דם שבשלו א"ע עליו ס"ל כר' יוסי וס"ל דבשול מבטל מתורת דם כדס"ל לר"י דלאחר הבישול לאו לחם אקרי ולא ס"ל לחלק כדדחי הש"ס התם אבל רב ושמואל דס"ל שלקות מברך עליהם בפה"א משום דלאחר הבישול נמי במלתי' קאי ה"ה דדם שבשלו עובר עליו ובחוסן ישועות חולין דקי"ב דשמואל ס"ל דם שבשלו אינו אלא מדרבנן ורבא ס"ל דם שבשלו אסור מדאור' וכן ר' אשי ס"ל דם שבשלו מדאוריי' ובערוגת הבושם סי' ק"ג דר' אשי ל"ל דזעירי דדם שבישלו דרבנן ע"ש ובערוגות הבושם פתיחה לה' מליחה דר' שמעון ס"ל דם שבשלו מה"ת ע"ש:

הרועים - דם

דם. פלוגתא בסנהדרין דנ"ו אי ב"נ מצוה על דם ובאור חדש פסחים דכ"ב ד"ה דאתקיש דר' נתן ס"ל דב"נ מצווה על דם:

הרועים - דם

דם. בזבחים דנ"ו מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה ופירש"י ז"ל בסיף שקיעה והתוס' כ' דקאי אתחילת שקיעה ובעטרת חכמים מס' פסחים דפליגי בזה ת"ק ורבי בספרי הובא בילקוט בהעלותך דת"ק סובר דדם אינו נפסל בתחילת שקיעה ורבי סובר דדם נפסל בתחילת שקיעה וכן תליא בפלוגתא בזבחים דפ"ז דלמ"ד לינה מועלת בראש המזבח אמרינן כפירש"י:

הרועים - דמאי

דמאי. ברפ"ב דערלה תרומה מעשר של דמאי עולה בא' ומאה וברי"ט אלגאזי פ"ד דבכורות הביא ד' ירושלמי דזה רק לר' מאיר דרי מאיר מחמיר בדבריהם כשל תורה ולענין הלכה לא קיי"ל כמתניתין ותרומת מעשר של דמאי בטילה ברוב ע"ש ובתוספתא פ"ה דתרומות פלוגתא דתנאי דלר"א במקומה מדמעת שלא במקומה אינה עדמעת ולר' שמעון לעולם אין מדמעת כ"ע ס"ל דבטיל ברוב רק דפליגי לענין הפרשה אי צריך ור"ש שזורי ס"ל דבין במקומה ובין שלא במקומה אינה מדמעת ורבנן ס"ל אף שלא במקומה הפרשה מיהא בעי ע"ש ושמואל ס"ל כר"ש שזורי:

הרועים - דרשינן טעמא דקרא

דרשינן טעמא דקרא. בנדרי זריזין סי' רל"א דר' יוסף ס"ל כר"ש דדרשינן טעמא דקרא והגאון בעל זכרון יוסף עה"ת פרשת וירא דר' מאיר ס"ל כר"ש דדרשינן טעמא דקרא ובאומר השכחה להגאון ר' ישעי' פיק בכריתות דר' יוחנן ס"ל כר"ש דדרשינן טעמא דקרא ובמנחת חינוך מצוה כ"ג דלוי ס"ל כר"ש דדרשינן טעמא דקרא ובמהר"ם ברבי סוף קדושין דר' יוחנן דדריש טעמא דקרא אף דסתם משנה אלמנה בין עני' ובין עשירה ממשכנין אותה דתליא בפלוגתא דלמ"ד קדושין תופסין בחוי"ל מוכח דדרשינן טעמא דקרא ור' עקיבא לא דריש טעמא דקרא וסתמא דמתני' קדושין דקדושין תופסין בחיי"ל מוכח דדרשינן טעמא דקרא:

הרועים - דרבנן

דרבנן. שי' הה"מ פ"א מאשות דבמידי דרבנן לא מוקמינן אחזקת כשרות דלא משוי' להו לאנשי רשיעי ובס' קובץ להרמב"ם דדוקא בעניני אישות דתקיף בהו יצרייהו הוא דלא מוקמינן אחזקה באיסור דרבנן ובמנחת עני דל"ה בגיטין דדוקא בשיעבור אדרבנן יעבור פ"א הוא דלא מוקמינן אחזקה אבל לשיעבור אדרבנן יעבור בכל פעם ופעם בכה"ג גם בדרבנן מוקמינן אחזקה:

הרועים - דרבנן

דרבנן. שי' הט"ז ביו"ד סי' קי"ז דדבר שהתורה התירה בפי' אין כח ביד חכמים לאסור ובסדר משנה פ"א ה' ת"ת דלא הוי היתר מפורש אם נוכל לפרש הכתוב באופן שלא יהי' ההיתר מפורש אע"פ שאין זה פי' האמתי ובפמ"ג בפתיחה או"ח נסתפק בדבר הנלמד מי"ג מדות שהתירה התורה בפי' עפ"י י"ג מדות אם יכולין חכמים לאסור ובבית מאיר יו"ד סו' קפ"א דר' אדא ס"ל דאע"פ שיש כח ביד חכמים לאסור ד' המפורש בתורה להיתר מ"מ לא רצו חכמים לאסור בכה"ג ע"ש:

הרועים - דרבנן

דרבנן. שי' הרמב"ם פי"ח מסנהדרין דעל כל איסור דרבנן לוקין מכות מרדות ובתבואות שור מס' שבת תמה ממנחות ד"ע דס"ל לאביי דיש איסור דרבנן דאין לוקין מ"מ וכ' דאולי רבינא בשבת ד"מ פליג בזה אאביי ופסק הרמב"ם כרבינא ע"ש שהניח בצ"ע:

הרועים - דרבנן

דרבנן. שי' רש"י ברכות מ"ח דבאכל כזית דגן דמחויב בהמ"ז רק דרבנן יכול להוציא אחרים שמחויבים בבהמ"ז מה"ת ותמהו מברכות דכ"א דאמרינן אי נשים בבהמ"ז מדרבנן אינן יכולים להוציא אנשים שמחויבים בבהמ"ז מה"ת ובס' קול בן לוי דט"ו דתליא בפלוגתא דרבא ורבינא דרבינא ס"ל דאי מחויב רק מדרבנן א"י להוציא למי שחיובו מדאורייתא אבל רבא ס"ל אף שמחויבת רק מדרבנן יכולין להוציא למי שמחויב מדאורייתא ובצל"ח ברכות ד"כ כ' דרבא ס"ל דהמחויב מדרבנן א"י להוציא אחרים שמחויבים מה"ת אבל רבינא ס"ל דאף שמחויב רק מדרבנן מחויב בדבר קרינן בי' ויכול להוציא אחרים שמחויבים מה"ת. דרבנן בברכות דכ"א כל מילי דרבנן אסמכינהו בלאו דלא תסור דמשמע אסמכתא בעלמא כ' בס' מרגניתא טבא לספר המצות בשורש א'

דדוקא לר"י דס"ל בזקן ממרא דאינו חייב אלא על דבר שעיקרו מד"ת ופירושו בד"ס ומפרש ע"פ התורה אשר יורוך עד דאיכא תורה ויורוך ס"ל דכל גזירות חכמים אינו אלא אסמכתא בעלמא אנאו דלא תסור אבל לר' מאיר דדריש יורוך לגזירות ותקנות חכמים ס"ל דכל מה שגזרו ותקנו חכמים עלינו לשמוע דבריהם מעשה דעפ"י התורה אשר יורוך ול"ת דלא תסור גמורה מן התורה ורב כהנא בברכות דאמר אסמכינהו אלא תסור הוא רק לר' יהודא והא דאפלגי ר' נחמי' ורב אויא בשבת דכ"ג היכן וצונו ר' אויא אמר מלא חסור ור' נחמי' אמר שאל אביך ויגדך דר' נחמי' ס"ל כר' יהודא לכך לא אמר מלא תסור דאינו רק אסמכתא על ד"ת ור' אויא ס"ל כר"מ ולר"מ יש בגזירות חכמים לאו דלא תסור מדאורייתא:

הרועים - דרבנן

דרבנן. במקנה קדושין כ"ד אף דבדרבנן ס"ל ג"כ לר' יהודא דעשו חיזוק לדבריהם, והתנאי בטל מ"מ במידי דלא שכיח כמו בדמאי דרוב ע"ה מעשרין לא עשו חיזוק וזה רק לשאר שינויי בכתובות כ"ד אבל לרב דמשני מוחלפת השיטה ס"ל אליבא דר"י דעשו חיזוק אף במלתא דלא שכיח ופסק רב כר"י:

הרועים - דרבנן

דרבנן. הנה מה שאינו ראוי מדרבנן אי חשיב אינו ראוי מדאורייתא כבר דברו בזה הרבה הראשונים והאחרונים וכ' דתליא בפלוגתא דר' מאיר ור' יהודא דכ"ג ע"א דר"י דפוסל משום שאינו ראוי לז' ס"ל דמה שאינו ראוי מדרבנן חשיב א"ר מה"ת ור"מ דמכשיר משים דמדאור' מחזי חזי ורבנן דגזרו בי' ס"ל דדבר שא"ר מדרבנן חשיב ראוי מדאורייתא ובשו"ת תורת חסד סי' מ"ג דלרבה ס"ל לר"מ ג"כ דדבר שא"ר מדרבנן חשיב א"ר מדאור' אבל טעמא דר"מ דל"ס לי' כלל דצריך להיות סוכה הראוי לז' ובחתם סופר פ' לולב הגזול דר"מ נמי ס"ל כל שא"ר מדרבנן חשיב א"ר מה"ת רק דפלוגתתם דלר"י חשיב כרוח מצוי' כיון דאסור מדרבנן ולר' מאיר כיון דאי בעי לעבור על איסור דרבנן ראוי הוא לכל זייז ל"ד לרוח מצוי' ונראה קצת דפליגי אי איסור דרבנן חשיב בידו:

הרועים - דרשא דקרא

דרשא דקרא. בפנ"י ברכות דט"ו די"ל דרבי יהודא ור' יוסי פליגי בהך סברא אי דרשא דקרא לכתחילה או בדיעבד וע"ש דמסיים לדוחק:

הרועים - דרבנן

דרבנן. במעין החכמה ד' ר"ו דר' יהודא ות"ק פליגי דר"י אין מחלק בין תרי דרבנן לחד דרבנן כיון דעכ"פ תרווייהו חיובא דרבנן ולכך סומא פורס על שמע אע"ג דסומא פטור מכ"ה וא"ח אלא מדרבנן מ"מ כיון דפריסת שמע מדרבנן אין מחלק בין חד דרבנן לתרי דרבנן וס"ל לר' ששת ור"י כר' יהודא:

הרועים - דם

דם. בפנים יפות פ' אחרי דרחב"ג ס"ל דאין איסור בדם הקזה משום דם דדם שחיטה היא דהוו דם אבל דם הקזה לא דון מינה בדורש לציון דריש יוד דמאן דס"ל דיו אפי' דמפרך ק"ו ס"ל כמ"ד דון מינה ואוקי באתרא:

הרועים - דינא דמלכותא

דינא דמלכותא. ברשב"א פ"ק דגיטין דשמואל ול"ב פליגי דלישנא בתרא ס"ל דל"א דד"מ דינא כ"א מה שנוגע להנאת המלכות אבל בשאר דברים ל"א דד"מ דינא אבל שמואל ס"ל דבכ"מ אמרינן דד"מ דינא ועיין בישועות יעקב ה' רבית שמאריך בזה:

הרועים - דרישה וחקירה

דרישה וחקירה. בסנהדרין דל"ב אע"ג דבדיני ממונות ל"צ דו"ח מ"מ בדין מרומה גם בממון צריך דו"ח ובשערי תורה הראשון דמר בר ר' אשי חולק ע"ז ס"ל דאף בדין מרומה א"צ דו"ח בד"מ ופליג אאביי או דס"ל דאביו ס"ל כשארי תירוצים. שם:
דברים שבלב. בב"ב דקמ"ו פליגי ר' שמעון בן מנסי' וחכמים דלר"ש ב"מ כשהוי אומדנא דמוכח לכל הוי דברים שבלב דברים ובשערי תורה הראשון הוכיח דר' אליעזר ס"ל כר"ש בן מנסי' אליבא דר' חסדא. דיני ממונות בצל"ח ביצה דע"ז דר' תחליפא ס"ל כר"מ בסנהדרין דל"ד דאף דיני ממונות אין גומרין בלילה:

הרועים - דברה תורה כלשון ב"א

דברה תורה כלשון ב"א. במל"מ פ"י מה' דיעות דר' ישמעאל ס"ל דיברה תורה כלשון ב"א ובדעת ר' עקיבא מצינו ס' חלוקות אי סובר ד"ת כלב"א ור' אליעזר ס"ל לא דברה תורה כלב"א ור' מאיר ס"ל ג"כ כר' יוסי דלא דברה תורה כלשון ב"א:

הרועים - דרבנן

דרבנן. שי' הט"ז דדבר שהתירה התורה בפי' אין יכולין החכמים לאסרו ובצל"ח פסחים דס"ו במ"ש ר' אליעזר עקרת מ"ש בתורה דדבריו המה ד' הט"ז:

הרועים - דבר שנעשה מצוותו דאין מועלין בו

דבר שנעשה מצוותו דאין מועלין בו. מבואר בתו"י ימא ד"ס דז"ד בקדשים ולא בחולין ובמשיב נפש פסחים דכ"ו דלר"י דס"ל ב"כ הבכ"א מלמדין ס"ל דבחולין אסור אחר שנעשה מצוותו ולדידן דאין מלמדין ס"ל דגם בחולין מותר וע"כ הנשרפין אפרן מותר לדידן ולר"י אסור:

הרועים - דברי קבלה

דברי קבלה. בטו"א מגילה נסתפק אי ד"ק כד"ת וספיקו להחמיר ובבית יצחק א"ע סי' ק"ב דר' יוחנן דס"ל פסחים דנ"ד ט"ב אסור בה"ש ס"ל ד"ק כד"ת ושמואל דס"ל בה"ש מותר ס"ל דד"ק ספק מותר ור' מאיר ג"כ ס"ל דס"ק מותר:

הרועים - דבר שיש לו מתירין

דבר שיל"מ. דקיי"ל בספק דרבנן ג"כ אסור בדשיל"מ כמו בביטול כ' בב"ט בפ"ה משער התערובת דלפמ"ש הקדמונים דנך סד"ר לקולא משום דמעיקרא לא תקנו דבריהם על הספק ל"ד לביטול דשם האיסור ודאי משא"כ בס' אין כאן איסור מעיקרא ועכצ"ל דלא מחמת דלח דיברו על הספק אך סד"ר מותר מצד שאנו תולין שהיא היתר אבל אם היא איסור אף דאנן לא ידעינן אסור ונ"ל דתליא בזה דודאי א"נ ס"ד מה"ת לקולא שי"ל דסד"ר מותר מצד תלי' אבל א"נ סד"א לחומרא וקשה אמאי ס' דרבנן מותר הרי דרבנן הוא דאורייתא משום לא תסור ועכצ"ל דמעיקרא לא תקנו ע"צ הספק וע"כ גם בדשיל"מ ספק מותר משא"כ אם סד"א לקולא ל"ק כמ"ש בש"ש הגם דרבנן הוא דאורייתא הרי גם מה"ת ספק לקולא ע"ש:

הרועים - דם

דם. בח"ס פסחים דע"ד דס"ל לרמב"ם בדם שבשלו דעובר היינו אתר שכבר פירש ונעשה דם א"ח להיתר על ידי בישול אע"ג דא"ר נזריקה אך אם נתבשל טרם פרישתו לא נאסר אם פירש שהרי מעולם ל"ה עליו שם דם ובח"ס חולין ק"ט דלמ"ד דל"ל דם נעכר ונעשה

חלב לדידיה דם שבשלו ע"ע עוד כ' הא דפשיטא לזעירי דדם שנשתנה פסול להקרבה היינו כמ"ש הב"י או"ח ר"ס מדכתיב גבי כיור מים מים ב"פ משמע כהווייתן שלא נשתנו ה"נ כתיב דם דם ובזבחים דפ"א ע"ב דלמ"ד מערבין לקרנות מייתר דם דם ולפ"ז תליא דיני דזעירי בפלוגתא אי מערבין לקרנות:

הרועים - דרבנן

דרבנן. בטעה"מ ה' מכירה דלקולא ל"א דדרבנן יוחשב להיות דאורייתא אבל לחומרא אמרינן דחשיב דאורייתא ועוד העלה דחד דרבנן חשוב דאורייתא משא"כ תרי דרבנן:

הרועים - דרבנן

דרבנן. שיטת הטו"ז דדבר שהתירה התורה בפי' א"י החכמים לחסור ובמלוה"ר אות ד' דבזה פליגי אביי ורבא דרבא ל"ל כשיטת הטו"ז ולפ"ד ישבתי קושית האד"ר בפסחים קי"ד דיהיה אסור לכרוך מצה ומרור בזה"ז משום דא"ע מצות ח"ח ולפי"ז א"ש דזה ל"ה רק מדרבנן א"כ הכא דהתורה כתבה בפי' על מצות ומרורים יאכלוהו לא יכלו החכמים לאסור מה שהתירה התורה בפירוש:

הרועים - האחין שחלקו לקוחות הן

האחין שחלקו לקוחות הן. ומחזירין זל"ז ביובל ופירש"י והדר שקלו כדמעיקרא דלא בטלה חלוקה ובמהר"ם ברבי גיטין דתליא בפלונתא דר' יוסף ס"ל דבטלה חלוקה באם מפקיר בפני אחד הוי ההפקר מטעם נדר אבל במפקיר בפני ג' מהני ההפקר בלא הטעם דנדר ע"ש ובשו"ת אמרי א"ש או"ח דלמ"ד דיאוש אין קונה רק באבידה דגלי קרא י"ל דהפקר אין עושה קנין רק מטעם נדר משא"כ למ"ד יאוש קונה אף בגזילה לרב ור"י ס"ל דהפקר עושה קנין ויוצא לגמרי מרשותו ע"ש:

הרועים - הפקר

הפקר. בחת"ס או"ח סי' קכ"ד דפלוגתא דר"א וראב"ע בעירוכין כ"ח דר"א ס"ל דאם החרים והפקיר כל נכסיו אפי' בדיעבד ל"מ ההפקר רק בשייר מקצת וראב"ע ס"ל דל"מ ההפקר עד שישייר כדי חיותו אבל בדיעבד אפי' הפקיר כל נכסיו מהני הפקר בש"א ר"ה דל"א גבי ביקש ר"א להפקירו לעניים דר' אליעזר ס"ל כב"ש דהפקר לעניים הפקר וא"צ שיפקיר אף לעשירים:

הרועים - הקדש

הקדש. ברי"ט אלגאזי בכורות פ"ה אות מ"ג בשם הרגמ"ה דר' יהושע ס"ל אין שאלה בהקדש ור' אליעזר ס"ל יש שאלה בהקדש ע"ש:

הרועים - הקדש

הקדש. שוה מנה שחללו על שו"פ מחולל וז"ד בדיעבד ולא לכתחילה וכתב הרשב"א והריטב"א בפ' הזהב דבהקדש דעודנו ביד הבעלים אפילו לכתחילה פודהו בפחות משויא וזה דוקא לר"ל אבל לר' יוחנן אפילו דעדיין ביד הבעלים אסור לחללו בפחות משוי' ז"ד הוא להרשב"א והריטב"א אבל התוס' רי"ד העלה דבכה"ג לכ"ע יכול לחללו לכתחילה עיין רי"ט אלגזאי בכורות פ"א:

הרועים - הקדש

הקדש. שי' המהרי"ט דאין יכול להקדיש ע"י שליח ותליא בפלוגתא דתנאי אי מילי ממסרן לשליח יכול להקדיש ע"י שליח ולמ"ד מילי לא מימסרן לשליח א"י להקדיש ע"י שליח ובשליח בשכר דנסתפקו אי בכה"ג מילי ממסרן לשליח ממילא בכה"ג יכול להקדיש ע"י שליח ועיין ביהודא יעלה סי' כ"ז ועמ"ש באות מ' מילי ע"ש ועי' בחי' ר"ע איגר בגיטין פ' השלח שהעלה ג"כ דד' המהרי"ט תלי בפלוגתא בדין אומר אמרו ע"ש ובחי' רי"ם אע"ז סי' ק"כ:

הרועים - הקדש

הקדש. שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל בס' רמת שמואל פסחים כ"ז דרבא פליג ע"ז וס"ל דלא מחולל על פחות משוי' וערכך כל שוי' משמע:

הרועים - הקדש

הקדש. שו"פ שחללו על שו"פ מחולל והתוס' במנחות דע"א ובתמורה כ"ז דדוקא הבעלים יכולין לפדות הקדש שלהם בשו"פ אבל אדם אחר הבא לפדות הקדש של חבירו צריך לשלם דמי כולו ובטורי אבן מגילה דל"ז כ' הטעם דבשלמא הבעלים דיכול לשאול על הקדשו יכול לפדותו בשו"פ אבל אחר לא והעלה היכא דאתי ליד גזבר דשוב א"י לשאול צריך ליתן דמי כולו ועיין באות א' אי באתי לגזבר דל"מ שאלה פלוגתא דתנאי ואמוראי ותליא בדין מעות קונות ע"ש הקדש במקנה פ' הא"מ דפלוגתא דר' מאיר ור'

יהודא אי הקדש במזיד מתחלל תליא בפלוגתא אי עביד אי מהני בכ"מ דא"ר לא תעביד ור"י לטעמי' דס"ל שינוי אינו קונה ס"ל אעל"מ ע"כ ס"ל במזיד אין מתחלל ור"מ לטעמי' דס"ל שינוי קונה ואי עביד מהני לכך ס"ל גם במזיד מתחלל:

הרועים - הקדש

הקדש. הרשב"א ז"ל ר"פ שלוח הקן כ' דקדושת דמים אינו כקנין הגוף אלא כשיעבוד ממון וכיון שנתייאש הגזבר פקע לי' שעבוד ממון שיש לגבוה עליו ע"ש ובאמרי כינה להגאון אהר"ם א"ש נדרים כ"ט דבר פדא ס"ל דאף הקדש בדק הבית קנין הגוף יש להקדש עליו לכך ס"ל דקדושה לא פקעה בכדי ועולא ס"ל דשעבוד לבד יש להקדש עלי' וממילא כשנשלם הזמן ששעבדו ממילא פקע ההקדש וכן רב ור"ל ושמואל ור' יוחנן ס"ל דהקדש ל"ה רק בשיעבוד כשי' הרשב"א:

הרועים - הקדש

הקדש. שי' התוס' ב"מ דנ"ט דמזיק הקדש דפטור מ"מ מדרבנן צריך לשלם הקרן ובישוע"י או"ח סי' ש"ו מחלק היכא שהזיק קדשים שחייבין הבעלים באחריותן נהי דמזיק הקדש פטור מ"מ צריך לשלם להבעלים מכח דינא דגרמי שהוא מדאורייתא משא"כ היכא דמזיק הקדש שאין הבעלים חייבין באחריותן ולא גרם לאחר שום היזק רק להקדש א"צ לשלם אף הקרן:

הרועים - הקדש

הקדש. בש"ג פ' השולח אהא דאמרי' הקדש כו' מפקיע מידי שיעבוד לחלק בין קדושת הגוף לקדושת דמים ורבינו האי כ' דאין חילוק בין קה"ג לקדושת דמים אלא אם שייר לעצמו כדי חובו של זה ההקדש מפקיע אפילו באפותקי מפורש אבל אם הקדיש כל נכסיו אפילו קה"ג אין מפקיע מידי שעבוד ע"כ ובמשנת דר' עקיבא סוף כתובות דתליא בזה דרבינו האי ז"ל ס"ל כעולא דשיעבודא דאורייתא משו"ה לא מסתבר למימר אפי' קה"ג מפקיע מידי שעבוד מדרבנן וע"כ לחלק רק היכא דשייר נכסי' כנ"ל אבל רש"י ז"ל ס"ל שיעבודא ל"ד ממילא אין ס' לחלק בין אית לי' נכסי להיכא דל"ל נכסי ורק החילוק בין קה"ג לקדושת דמים:

הרועים - היתר

היתר. הפמ"ג בשער התערובת פ"ג נסתפק בנתערב מיעוט היתר ברוב איסור דהוי כולו איסור אי מצטרף לכשיעור לענין מלקות כגון שיש ב' שלישי איסור ושליש כזית היתר ובס' ערוגת הבושם סי' צ"ב דתליא במה דנחלקו המבי"ט והב"י הובא באו"ח סי' י"ט גבי דיינים היכא דב' מזכים וא' מחייב דנפסק הדין ע"פ הרוב אם השלישי מחויב לחתום עמהם דהמבי"ט ס"ל דאינו חותם עמהם והב"י חולק וס"ל דגם הוא צריך לחתום עמהם וכ' התומים דהוא פלוגתא בירושלמי סנהדרין פ"ג בין ר"י לר"ל דר"י ס"ל דכופין המחייבים שיכתבו זכאי ור"ל פליג ע"ש וקיי"ל כר"י לגבי ר"ל וממילא ס' הפמ"ג הנ"ל תליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל אין המיעוט מצטרף לרוב אבל לר"י שפי' אמרינן כמו דס"ל דמחייב נהפך לזכאי ה"ה באיסור והיתר המיעוט היתר נהפך לאיסור והא דפליגי רב ושמואל אי הולכין כממון אחר הרוב תליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י אין ללמוד מדיינים כקו' התוס' ב"ק דב"ז דלדידי' בדיינים חשוב המיעוט כאלו אינו כתיב התוס' ולר"ל שפיר יש ללמוד מדיינים דלדידיה אין חשוב המיעוט כאלו אינו ע"ש:

הרועים - היזק שאינו ניכר

היזק שאינו ניכר. בשו"ת ח"ץ נסתפק בהיזק שא"נ דקיי"ל בשוגג פטור אם חייב עכ"פ לצאת יד"ש ובבית אל הוכיח בח"ב דל"ה דתליא בפלוגתא דלחזקי' דס"ל היזק שא"נ שמי' היזק ובשוגג פטור כדי שיודיעו פטור אף לציי"ש דאל"כ לא יודיעו דיהי' מהני תפיסה והוא דבר קל כמ"ש הכ"מ פי"ח מהלכות עדות אבל לר' יוחנן דס"ל ל"ש היזק ומ"ט במזיק חייב שלי' כאו"א י"ל דמ"מ חייב לצאת יד"ש בשוגג עוד רוצה לומר בהיפוך דלחזקי' דס"ל שמי' היזק חייב לציי"ש בשוגג משא"כ לדידן דל"ש היזק פטור לציי"ש בשוגג ע"ש ובס' מראה כהן דכ"ט דר"ל ס"ל השא"נ ל"ש היזק בר"י ובבית אל ה' חמץ ד"ט דס"ל לר' יוסי בירושלמי היזק שא"נ ל"ש היזק ובר"ן גיטין דר' אמי ס"ל דל"ש היזק ובים התלמוד ב"ק ד"ד דלהמסקנא ס"ל לשמואל השא"נ שמי' היזק:

הרועים - היסת

היסת. בטור חו"מ סי' פ"ח דגם בשבועת היסת צריך ב' כסף ובלא"ה אין כאן היסת ובשו"ת ברכת יוסף חו"מ סי' י"ג דתליא בפלוגתא בב"ק דק"י דלמ"ד עירוב פרשיות כתיב ס"ל דגם בהיסת צריך ב' כסף דכל דתיקון רבנן כדאורייתא תיקון ולמ"ד עיקר פרשיות כתיב לדידיה א"צ בשבועת היסת שני כסף ע"ש באריכות:

הרועים - היזק שאינו ניכר

היזק שאינו ניכר. במהר"ם ברבי קדושין בסוגיא דע"א כ' דאם נימא דפטור בשוגג מטעם כדי שיודיעו עכצ"ל דע"א נאמן וראי' מכ"ג ביוה"כ מוכח דהיזק שא"נ ל"ש היזק ושפיר מוכח מכ"ג ביוה"כ דלא יצטריך לשלם אף אם אמר שפיגל משא"כ אם לא אמרינן כדי שיודיעו ומוכח דהיזק שא"נ שמי' היזק וליכא ראי' מכ"ג ביוה"כ כיון דצריך לשלם וא"א לפטור כדי שיודיעו דאם יהי' פטור שוב אינו נאמן ע"ש:

הרועים - הקדש

הקדש. הנה במה דקי"ל בהקדש וקרקעות דנתמעטו מדין שומרים נחלקו הרמב"ם והראב"ד דרמב"ם ס"ל דמ"מ חייבין בפשיעה דהו"ל כמזיק והראב"ד חולק עיין בש"ך חו"מ סי' ס"ו והריטב"א כ' דתליא בפלוגתא דר' אחי ורבינא בב"מ דצ"ה אי פשיעה בבעלים פטור ה"ה בכלל שומרים גם בפשיעה ממילא הנהו דמתמעטי מדין שומרים גם בפשיעה פטור ואי פשיעה בבעלים חייב הרי יצא פשיעה מכלל שומרים ממילא גם בהקדש וקרקעות חייב עכ"פ בפשיעה ובחות יאיר להגאון אור חדש דקל"ד כ' דתליא בפלוגתא דלמאן דדריש בכלל ופרט אפי' בפשיעה פטור ולמאן דדריש רבוי ומיעוטא חייב בפשיעה ועיין אות ט' טענו חיטין דתליא ג"כ בפלוגתא אי דרשינן כללא ופרטא הקדש במקנה קדושין נ"ד דטעמו דר' יהודא דס"ל הקדש במזיד אינו מתחלל דס"ל שינוי אינו קונה ואי עביד לא מהני לכך אין מתחלל אבל ר' מאיר ס"ל שינוי קונה להכי ס"ל במזיד מתחלל דס"ל א"ע מהני ומדחייבה תורה מלקות לרבנן ומיתה לרבי ואי אין מתחלל אמאי מחייב ע"ש דס"ל לר' נחוניא בן הקנה כר"מ דהקדש בשוגג אינו מתחלל:

הרועים - דכחשה והזמה

דכחשה והזמה. שי' הרמב"ם פי"ח מה' עדות דהיכא דהו"ל הכחשה והזמה ביחד ל"ה הזמה והו"ל הכחשה ובדורש לציון דרוש י"ג דתלי' בפלוגתא דאביי. ורבא דלאביי מוכח דינו דרמב"ם דל"ה הזמה בכה"ג ורבא ל"ל דינא דהרמב"ם וס"ל דאפי' הכחשה והזמה מהני ובב"ש אחרון סי' כ"ז דלר"ח דס"ל עדים המכחישים זא"ז פסולים לעדות אחרת ס"ל דהכחשה והזמה הו"ל הזמה ולדידן דקיי"ל כר"ה דכ"א בפ"ע יכול להעיד שפיר פסק הרמב"ם דל"ה הזמה ואביי ס"ל כר"ח להיפוך ממש"ל דאביי ס"ל כרמב"ם ע"ש:

הרועים - הכנה דרב

הכנה דרב. בצל"ח ביצה ד"ד אי הכנה משבת ליו"ט וכן להיפך אם היא דרשא גמורה מדאורייי' או רק דרבנן ואסמכתא בעלמא לרב פליגי ת"ק ור' יהודא משום ר' אליעזר דת"ק ס"ל דהכנה רק מדרבנן ור"י משום ר"א ס"ל דהך דרשא ביום הששי הוא דאורייתא ממש ורבה ס"ל דהיא דאורייתא ולר"י ת"ק ור"י ור"א ס"ל דל"א הכנה דרבה ובמהר"ם ברבי ביצה דלמ"ד דאית לי' הואיל מוכח הכנה דממילא אסור מה"ת אך זה אי תחומין דרבנן דאי תחומין דאורייתא הכנה דממילא דרבנן ולכך ר' יוחנן ס"ל הכנה דבידים אסור והכנה דממילא דמותר דס"ל תחומין דאורייתא ע"ש ובדף ד' כתב במהר"ם ברבי להיפוך משי' רש"י רק דרבה לטעמי' דס"ל מוקצה דרבנן מוכח דהכנה ממילא אסור:

הרועים - הלכה למשה מסיני

הלכה לממ"ס. בר"מ ור"ש תוספתא פ"י דמקוואות דספק הללמ"ס לא תקנו חכמים ספק להחמיר וע' ב"י יו"ד סי' רצ"ד ובשו"ת חתם סופר אה"ע סי' ב' דלמ"ד ספק דאו' מה"ת לחומרא י"ל דוקא במפורש בתורה אבל לא בדברי קבלה והללמ"ס וכיון דמה"ת לא נאסר הללמ"ס שוב לא מצינו דנמנו חז"ל לאסור הללמ"ס מספק אך למ"ד ספיקא דאורייתא מה"ת לקולא היכא דלא אקבע איסורא רק חז"ל נמנו ואסרו ספק דאורייתא הם לא חלקו בין מפורש בתורה לדברי קבלת והללמ"ס ובכל ספק אמרינן להחמיר:

הרועים - הלכה למשה מסיני

הלכה לממ"ס. שי' הרמב"ם דבדבר דהוא הללמ"ס ל"ש בו מחלוקת ובקהלת יעקב אות ח' סקל"ז דתליא בפלונתא דר"י ור"ל לענין חצי שיעור דלר"ל צ"ל דאף בהללמ"ס שייך בו מחלוקת ע"ש:

הרועים - הלכה כסתם משנה

הלכה כסתם משנה. בצל"ח ביצה די"ב בשם קול הרמ"ז דשמואל לא ס"ל כר' יוחנן דהלכה כסתם משנה הלכה כר"ש שזורי במסוכן ובת"מ כו' בריי"ט אלגאזי בכורות פ"ד דשמואל ס"ל כ"מ ששנה ר"ש שזורי הלכה כוותי':

הרועים - הלואה

הלואה. התוס' פ' אע"פ הק' לרש"י דמשמע דמהני קנין בהלואה באגב הרי בב"ב לא מצינו קנין בהלואה כ"א רק במ"ג ובתומים סי' ס"ו סקנ"ד דס"ל לרש"י הא דהלואה אין נקנה בשום קנין הטעם משום דמלוה להוצאה נתנה ואינו תו ברשותו זה למ"ד, א"א מקנה דבר שא"ב אבל לר' מאיר דס"ל אדם מקנה דשלב"ל ודבר שא"ב לדידיה אף הלואה נמכר באגב ולפי"ז לדידן דלא קיי"ל כר"מ מודה רש"י דל"מ אגב בהלואה אבל בפ' אע"פ פי' רש"י לרב ורב ס"ל כר"מ שפיר מועיל לדידי' קנין אגב בהלואה:

הרועים - המפנה חפצים מזויות כו'

המפנה חפצים מזויות כו'. ונמלך עליהם והוציאן פטור של"ה עקירה משעה ראשונה לכך כן ס"ל לר' אמי א"ר יוחנן בשבת ד"ה ע"ב ובתוס' שם כ' דבן עזאי דס"ל מהלך כעומד דמי ל"ל דר' יוחנן וחייב גם בכה"ג ור' יוחנן ל"ל דבן עזאי ובירושלמי רפ"ק דשבת מוכח דר' יוסי ס"ל כבן עזאי ול"ל לדר' יוחנן ובשו"ת תורת חסד סי' מ"ט הוכיח דהש"ס דילן סותר דר' יוסי ל"ל דבן עזאי וס"ל לר' יוסי כר' יוחנן ע"ש. המלוה על המשכון דהוי שו"ש פליגי רש"י ותוס' אי חייב באונסין ובעצי ארזים א"ע ה' קדושין סי' מ' דר' מאיר דס"ל ישראל מנכרי ל"ק משכון ס"ל דחייב רק בגניבה ואבידה ולא באונסין משא"כ לרבנן דישראל מעכו"ם קנה משכון ס"ל דחייב אף באונסין וכן לרבה צ"ל דחייב אף באונסין לר' יצחק ולר' יוחנן מלתא דר' רק להחחייב בגו"א ע"ש, המלוה את חבירו בעדים פלוגתא הוא בשבועות אי צריך לפרעו בעדים ובתומים סי' ע' דרב יהודא דס"ל דצריך לפורעו בעדים משום דלא הימני' כיון דלא רצה להלוות לו שלא בעדים וקשה מנ"ל דלא הימני' דלמא משום איסור דקי"ל אסור להלוות שלא בעדים כדאיתא בפ' א"נ דגורם רעה לעצמו ותירץ דהא דאסור להלוות שלא בעדים דגורם לעצמו רעה אין הכוונה דחבירו יכפור ויאמר לא לויתי דקי"ל חזקה א"א מעיז רק הכוונה דיטעון אינו יודע ובא"י פטור דקי"ל כר"ה ור"י דאמרינן בו"ש לאו ברי עדיף ולכך כיון שלוה לו בעדים ל"ש שיכפור ויאמר א"י א"פ דבאמת חייב ולפ"ז רב יהודא ור"נ דס"ל דברי ושמא ברי עדיף אין איסור להלוות שלא בעדים דאפי' יטעון א"י חייב אבל למ"ד בו"ש לאו ברי עדיף יש איסור להלוות שלא בעדים לכך א"צ לפורעו בעדים דאין ראי' שלא הימני' ועמש"ל באות ב' ברי ושמא:

הרועים - הנאה

הנאה. בשו"ת רע"א נסתפק באיסור הנאה אי האיסור היא בכזית או האיסור הוא עד שיהנה שוה פרוטה ובס' זרעו של אברהם בפסחים כ"ב נסתפק בזה וכ' דפליגי בזה תרי לישנא בב"ק דמ"א דלל"ק דאמר א"כ לכתוב לא יהנה ס"ל דשיעור הנא' בכזית ולל"ב ס"ל דשיעור הנאה בשו"פ ע"ש. ובפתיחה משיב נפש דתליא בפלוגתא דלר"א דיליף מל"ת אחד אי' אכילה כו' שיעור הנאה בכזית כאכילה משא"כ לחזקי' דיליף מלא יאכל בצירי הנאה המביאה לידי אכילה שיקנה בדמיו מאכל שיעורו בשו"פ. הנקברין דאפרן אסור בשו"ת ר"ע איגור סי' קפ"ח דר' יהודא ס"ל דאף הנקברין אפרן מותר ולמ"ד דאסור ל"ה רק מדרבנן כ"כ הפנ"י ובס' חמד משה ה' פסח סי' תמ"ה די"ל דלכך ס"ל לר' יהודא דרשאי לשרוף הנקברין דס"ל גם הנשרפין אפרן אסור הנאה בפמ"ג בפתיחה לבב"ח נסתפק אי גם בהנאה חצי שיעור אסור די"ל דעל הנאה ל"ש כדא"פ ול"ש חזי לאצטרופי ע"ש ובס' אמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש דלר' מאיר דיליף איה"נ מנבילה לדידי' א"ש מותר בהנאה דל"ש חזי לאצטרופי כד' הפמ"ג אבל לר' יהודה דיליף מאותו וא"א משליך כל איסורין שבתורה ול"כ אכילה לדידיה אסור ח"ש בהנאה כמו שיעור שלם ואין חילוק דמלקות בלא"ה אין לוקין הנאה ע"ש:

הרועים - העמדה והערכה

העמדה והערכה. בשעה"מ ה' בכורים נסתפק בהא דקי"ל ק"מ וקב"ה אם מתו יקברו משום דבעינן העמדה והערכה אם עבר ופדאן אי פדיונו פדיון או לא דאפשר דקרא דכתיב והעמיד ה"ד לכתחילה ובסוף דבריו כתב דתליא בפלוגתא דרבי ור' יהודא דרבי ס"ל דבעינן העמדה והערכה ואפי' עבר ופדאו אין פדיונו פדוי אבל ר"י ס"ל דבדיעבד אם פדאו ה"ז פדוי ופסק הרמב"ם כר"י:

הרועים - הענקה

הענקה. במקנה קדושין י"ז דס"ל לראב"י יצאו פרידות משום דס"ל כאיסי בן עקביא פ"ח מכלאים דאסור לרכוב ע"ג פרידה אבל לפ"מ דקי"ל כר' יהודא שפיר הוי בכלל הענקה:

הרועים - הענקה

הענקה. במקנה קדושין דט"ז בפלוגתא אי היוצא במיתת אדון מעניקין הוא דת"ק דר"מ הוא ר' יהודה וס"ל לר"י דמלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר ומחויבין היורשין לשלם ע"ש:

הרועים - העוסק במצוה דפטור מן המצוה

העוסק במצוה דפטור מן המצוה. כ' בס' ערוגת הבושם סי' כ"ח דדוקא במצוה שכיוצא בה אבל העוסק במצוה שבין אדם למקום אינו פטור ממצוה שבין אדם לחבירו ע"ש ועיין בפנ"י סוכה דכ"ו ובברכות מ"ש בד' רש"י דל"ל להנך תנאי עוסק במצוה פטור מן המצוה ע"ש:

הרועים - הערב שמש

הערב שמש. בתוס' חגיגה דכ"א דפליגי אמוראי בירושלמי אי טומאה דרבצן צריך הערב שמש ובאמרי בינה למהר"ם א"ש דרבה ס"ל כמ"ד דטומאה דרבנן צריך הע"ש והרי"ף פסק. כמ"ד דא"צ הע"ש הראה פלוגתא היא ביבמות אי הראה זו נשיקה ובמהר"ם ברבי כתובות ל"ב דעולא ס"ל כמ"ד הראה זו נשיקה:

הרועים - העזה

העזה. פלוגתא דראב"י וחכמים אי בבנו יכול להעיז ובבית אל דפ"ב ע"א דר' אמי ס"ל כראב"י:

הרועים - הפת נאפה יפה

הפת נאפה יפה. בביצה די"ט ממלאת אשה כל התנור פת אע"פ שא"צ אלא לחתיכה א' ובמהר"ם ברבי ביצה כ"א דפליגי בזה ר' אליעזר ובן בתירא בפסחים מ"ו דבן בתירא ל"ל דינא דרשב"א ור' אליעזר ס"ל כרשב"א דמותר אע"פ שא"צ אלא לאחת ואי מותר לאפות פת של נכרי עם פת של ישראל מטעם דנאפה יפה תליא בזה דלמ"ד דאמרינן הואיל מותר לאפות פת של נכרי ושל ישראל אבל אי ל"א הואיל גזיה"כ דאסור לאפות פת נכרי ושל ישראל ולא הותר מטעם דנאפה יפה ובפנ"י ביצה דכ"ו דנהי דרבא ס"ל דהלכה כרשב"א אבל אביי ור' יוסף וכל הנהו אמוראי בשמעתין ל"ל דהלכה כרשב"א ע"ש באריכות:

הרועים - הפרה

הפרה. בשעה"מ ה' שבועות אי ת"ח יכול להפר לעצמו תלי' בפלוגתא בחגיגה ד"י דלשמואל דיליף הפרת נדרים מקרא דלא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לו ת"ח א"י להפר לעצמו משא"כ לר' יאשי' דיליף הפרת נדרים מקרא דאשר נשבעתי באפי ס"ל ת"ח מיפר לעצמו עוד כ' דע"י פתח יכול להפר ת"ח לעצמו משא"כ בחרטה צריך אחר להתירו:

הרועים - הקמה

הקמה. שי' הר"ן נדרים דס"ט במה דקיי"ל דנשאלין על ההקם דוקא ביום השמיעה דלמחר ל"ג משתיקה ע"ש אולם שי' הטור ביו"ד סי' רל"ד דל"ה שתיקה כיון דל"ה יכול להפר ל"ג מא"י שיש מפירין וכ"ש הכא של"ה יכול להפר כלל וק"ל מנדרים דע"א ע"ב דמבע"ל אי גירושין כשתיקה דמי' או כהקמה דמי' ונ"מ דשמע בעלה וגרשה ואהדרה ביומא וא"א כשתיקה דמיא מצי מיפר וא"א כהפרה דמי' ל"מ מיפר ובר"ן דלהכי נקט ואהדרה ביומא דלמחר בלא"ה ל"מ מיפר דל"ג משתיקה ע"ש והשתא לשי' הטור קי למה נקט הש"ס ואהדרה ביומא אפי' אהדרה לאחר עשרה ימים ול"ל דל"ג משתיקה ז"א דהא עד עכשיו לא הי' יכיל להפר והוי כא"י שיש מפירין לשי' הטור עוד ק"ל לשי' הריב"ש הובא באבני מילואים ה' חמץ דלאחר קיום הבעל ל"י החכם להפר משא"כ לאחר שתיקה א"כ נ"מ פשוט אי כשתיקה או כהקמה דמיא עוד קשה קצת להר"ן נדרים דע"ט ד"ה הפר בלבו דכל שרוצה בקיומו של נדר הוי הקמה לאלתר אפ"ה יהיב רחמנא כל יומא להפרה דעד דערבי שמשא לא מוכח שרוצה בקיומו של נדר דלמא לבתר הכי מיפר ומינה דהקים בלבו קיים א"כ איך ס"ד דיהי' גירושין כשתיקה כיון דיודע דלא יוכל להפר אח"כ וצריך לעיין בכ"ז:

הרועים - הרכבת אילן

הרכבת אילן. במקנה דל"ח דר' שמעון ס"ל כמ"ד בסנהדרין ד"ס דאין ב"נ מצווה על הרכבת האילן ע"ש:

הרועים - הרהור

הרהור. בצנצת מנחם הוכיח דבן עזאי דס"ל דב"ק אסור בהרהור וס"ל הרהור כדיבור דמי' ע"ש. הרהור בש"א סי' כ"ד האריך דרב יהודא ור' יוחנן ורבינא בתרא דס"ל ברכת התורה

דאורייתא ס"ל הרהור לאו כדיבור דמיא ע"ש ובאות ב' בה"ת הרהור בביאור מרדכי ברכות ד"ז דאף למ"ד הרהור כד"ד זה מדאורייתא אבל מדרבנן לכ"ע הרהור לאו כדיבור דמיא ובישוע"י סי' ס"ב דבדבר דצ"ל נאמר בלשון הקודש לכ"ע הרהור לאו כדיבור דמיא ואנן פסקינן לכד"ד אבל הירושלמי פסק כדיבור דמיא ע"ש. הרי שלך לפניך בשו"ת מהר"ם מינץ סי' י"ב דהא דיכול לומר בגזילה הש"ל הוא דוקא למ"ד דלא קנה הגזילה בקנין גמור כ"א, לחיוב אונסין אבל למ"ד דקנה הגזילה בקנין גמור לא יכול לומר הש"ל כגון בגזל חמץ ועבר הפסח ועמש"ל באות ג' דלרב ולר"ה ולאידך ס"ל דקנה הגזילה הגזלן בקנין גמור ע"ש. הרי חסר לפניך בפנ"י בהמדיר דר' גמליאל ס"ל כר"ש דל"א כלל הרי חסר לפניך ול"מ כלום אפי' למיהוו חדא במקום תרתי ע"ש. השב מידיעתו בחולין ד"ה ע"ב בתוד"ה אינו דאף שחזר בתשובה אח כ מ"מ כיון דבשעה שאכל לא הי' שב מידיעתו אין מביא קרבן ובמל"מ ה' שגגות דתליא באמת בפלוגתא דת"ק ור"ש דלת"ק דממעט מעם הארץ ס"ל דבחזר בתשובה שפיר מביא קרבן אף דבשעה שאכל ל"ה שב מידיעתו ור"ש ס"ל דלעולם אין מביא קרבן אף שחזר בתשובה. התראה בפרדס דוד בסופו דפלוגתא דר' יוסי בר' יהודא ורבנן אי חבר צריך התראה תליא בפלוגתא דאביי ורבא במכות ד"ז ע"ב אי אומר מותר שוגג הוא או מזיד הוא דר' יוסי בר' יהודא פ"ל כאביי אומר מותר אנוס הוא וצריך התראה של"י אומר אומר מותר הייתי ממילא בחבר א"צ. התראה ורבנן ס"ל כרבא והתראה הוא מטעם אחר שוב אין לחלק בין חבר לע"ה ואביי ורבא פליגי בפלוגתת ר' יוסי בר' יהודה ורבנן:

הרועים - התראת ספק

התראת ספק. התוס' יבמות ד"פ דהיכא דאגלאי מלתא למפרע ל"ה התראת ספק והמפורש' כ' דתליא בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל ריש החולץ אי אמרינן אגלאי מלתא למפרע ובשו"מ סי' של"ה נסתפק למ"ד ה"ס ל"ש התראה איך הדין אם יש כאן ב' איסורין ועל א' ה"ל התראת ודאי ועל הב' הו"ל ה"ס והעלה דבכה"ג לכ"ע שמי' התראה וחייב שתים ובחת"ס יו"ד סי' ט' ע"ד התוס' הנ"ל דבעינן דוקא תרווייהו שיהי' רוב וגם יהי' אגל"מ למפרע ובכה"ג ל"ה ה"ס משא"כ בחד ל"מ ועדיין הוי ה"ס ועוד מחלק שם דדוקא רוב דאתי ממילא אבל רוב ע"י מעשי ב"א ל"ה התראת ודאי ע"ש ועיין בכ"מ פ"א מע"א דלכך מגדף א"צ התראה משום שא"ב מעשה ובלאו שא"ב מעשה דלוקין עליו א"צ התראה ע"ש. התראת ספק בנוב"י מהדו"ת א"ע ע"ז דפלוגתא דר"י ור"ל בה"ס הוא רק במלקות דר"ל יליף מכות ממיתה וכי היכא דבמיתה ל"ש התראה הה"ד במלקות ור"י

ס"ל דבמיתה ה"ס ל"ש התראה ולענין מלקות שמה התראה ותליא בפלוגתא דפליגי אי חייבי מלקות שוגגין פטורין מתשלומין דלר"ל פטורין דילפינן מחייבי מיתות שוגגין ולר"י חייבין ולא ילפינן ממיתה ע"ש וממילא לר"ל תרי תנאי אליבא דר"י ולחד תנא ס"ל לר"י דלעולם ה"ס שמי' התראה ור"י מחלק בין מלקות למיתה ובמיתה לעולם ל"ש התראה ול"א תרי תנאי ואליבא דר"י. התראת ספק בנוב"י, א"ע סי' הנ"ל דר' יוחנן ס"ל אליבא דר' יהודא דדוקא היכא דאזהרת לאו לא משכחת בענין אחר רק בספק הוא דשמי' התראה לר' יהודא אבל בלאו שמשכחת לפעמים בודאי שאינו ספק רק שעכשיו אירע הדבר בספק ל"ש התראה לר' יהודא ור"ל ס"ל דהאי תנא אליבא דר' יהודה בהכה זה וחזר והכה זה ס"ל ה"ס ל"ש התראה אפילו במקום דלא משכחת האזהרה בענין אחר אפ"ה ס"ל דה"ס ל"ש התראה ע"ש שהאריך. עיין בס' תורת נביאים דר' יוחנן ס"ל דמותרת לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל ע"ש. היקש במנחות דפ"ב בתו' דר"ע סובר היכא דאיכא לאוקמי היקשא לשאר מילי משיבין על ההיקש ור"א פליג דאף בכה"ג אין משיבין על ההיקש ובשו"ת בגדי כהונה ב"מ דקי"ד דר' ירמי' ור' יעקב ס"ל כר"ע ור' יוחנן ס"ל כר"א:

הרועים - הואיל ואשתרי אשתרי

הואיל ואשתרי אשתרי. בשושנת העמקים כלל ה' דר' אשי סובר כרבא דבב' שמות ל"א הואיל ואשתרי אשתרי ע"ש:

הרועים - הטוען אחר מעשה בין דין

הטוען אחר מעב"ד. בשו"ת רע"א החדשות סי' ק"ל דלר' חסדא דס"ל דאמרינן מיגו במקום עדים ס"ל הטוען אחר מעב"ד ל"א כלום. התראת ס' בישוע"י אע"ז סי' ע"ז הוכיח דס"ל לעולא ה"ס ל"ש התראה ע"ש. הכנה בפנים יפות פ' בשלח בפלוגתא דב"ש וב"ה בהכנה לשיטתייהו אזלו בביצה ד"ב לב"ש דס"ל יש עירוב והוצאה ליו"ט אין ראי' להכנה מה"ת משא"כ ב"ה דס"ל אין עירוב והוצאה ליו"ט הא רלא ירד המן מעיו"ט לשבת משום איסור הכנה ולכן אנן קיי"ל הכנה דאור' ואפ"ה מוקצה דרבנן כיון דקיי"ל דמודה ב"ה דיש עירוב והוצאה ביו"ט דלא כרבה נשמע דמוקצה ל"ד, ע"ש. הכחשה והזמה בדורש לציון בסופו דר' יוסף ס"ל כרבא דעד זומם חידוש וליתא לדינו דרמב"ם רק אפי' הכחשה עם הזמה הו"ל הזמה ע"ש ועמ"ש באות ה':

הרועים - הקדש

הקדש. התו' גיטין דמ"ט ע"א מתחילה ר"ל דכולהו נזקין חייבין בהקדש ושוב הביאו מירושלמי דכולהו נזיקין פטורין בהקדש ובס' בית הלוי ב"ק ד"ו דתלי' בפלוגתא דלמ"ד היזק שא"נ שמי' היזק מוכח דניזקין חייב בהקדש אבל סתם ירושלמי ר' יוחנן דס"ל היזק שא"נ ל"ש היזק מוכח דכולהו נזקין פטורין בהקדש:

הרועים - הקדש

הקדש. דקיי"ל דמפקיע מידי שעבוד כתב בשו"ת נודע בשערים בדרושי' דז"ד לדידן דקיי"ל קדושת הגוף לא פקעה בכדי אבל לאביי דס"ל גם קדושת הגוף פקעה בכדי ס"ל דהקדש אין מפקיע מידי שעבוד. היסח הדעת פלוגתא דר"י ור"ל פסחים ל"ד דלר"י פסול טומאה הוי ולר"ל פסול הגוף ובצל"ח שם דלר' ירמיה הלכה כר' יוחנן ולר' ששת הלכה כר"ל. ול"ש היסח הדעת רק היכא שיודע ממנו ומסיח דעת ממנו אבל בנאבד ולא ידע בו אדם ל"ח היסח הדעת. הזאה פלוגתא דר' עקיבא וחכמים יומא די"ד דלר"ע טהור שנפלו עליו מי הזאה טמאתו ולרבנן טהור מק"ו ובאפיקי יהודה דרוש מי חטאת דפלוגתייהו דר"ע ס"ל דסגולת אפר הפרה היא שיטמא ואך מה שמטהר טמאים גזיה"כ לכך ס"ל דטהור שנפל עליו הזאה טמא ורבנן ס"ל להיפוך דסגולת אפר הפרה היא שיטהר ואך מה שמטמא הנוגע גזיה"כ לכך ס"ל בנפל עליו טהור וריב"ז ס"ל כר"ע ע"ש:

הרועים - היזק שאין ניכר

היזק שאין ניכר. המל"מ פ"ג מגזילה אף למ"ד ל"ש היזק מ"מ היכא' דגזלו מקודם וקנאו בהגבהה ועשה אח"כ היזק שאי"נ דחייב משום דעכ"פ לא עביד השבה מעלי' ובחמדת שלמה גיטין דנ"ג דס' המל"מ תלי' בפלוגתא דשמואל ורבה ס"ל כס' המל"מ ורב לא ס"ל ס' המל"מ:

הרועים - העוסק במצוה

העוסק במצוה. בצל"ח ריש פ"ג דברכות בשי' רש"י דשילא ל"ל דעוסק במצוה פטור מהמצוה כ' די"ל דס"ל דהעוסק במצוה השוה בכל דפטור ג"כ ממצוה השוה בכל אבל בעושה מצוה שאין שוה בכל אין פטור ממצוה השוה בכל ועמ"ש באות ה' י"ל דתלי' ג"כ בזה דלדידן לעולם פטור משא"כ לשילא כשעוסק במצוה למקום אינו פטור במצוה שב"א לחבירו ע"ש:

הרועים - הורו ב"ד

הורו ב"ד. בס' הורה גבר הביא חקירה באם הורו הב"ד לעבור ועשו רוב הציבור ע"פ אך הב"ד לא עשו ואם נצרף הב"ד להמיעוט שלא עשו הוי העושים מועטין והוי כיחיד העושה בהוראה ב"ד דפטור א"ד דנצטרף הב"ד להעושי' והוי רובה וכתב דתלי' בפלוגתא דר' מאיר ס"ל דמצטרפין הב"ד להמיעוט וכולם פטורין ורבנן ס"ל דאין מצטרפין הב"ד למיעוט והו"ל רוב העושים וחייבין:

הרועים - הואיל

הואיל. בשו"ת שם ארי' או"ח סי' ג' דמ"ד יש מוקצה לחצי שבת ל"ל הואיל ובבית לוי פסחים מ"ח דהואיל א"ב מתשיל עלה באם היא לטובתו אמרינן אף דעכשיו א"ב מ"מ אי בעי מייתי לרדותו אבל דבר שהוא לחובתו דאי מתשיל יעבור בב"י ל"א הואיל וביד דוד פסחים כ' בדבר שאין בידו עכשיו לעשות אלא דלמפרע הי' בידו לעשות או להבא אחר זמן מה זה נקרא הואיל אבל דבר שיש בידו עכשיו לעשות בלא דבר הקודם זה לא נקרא הואיל:

הרועים - הורג נפש

הורג נפש. בסוף עדיות העידו שהרגו תרנגולת בירושלים שהרגה את הנפש ובח"ס חולין פ' שליח הקן דאיכא תנאי דפליגי בהך מלתא וס"ל דשור דוקא כתיב בקרא ולא שאר בע"ח:

הרועים - הזאה

הזאה. ברמב"ם פי"א מפרה דאפי' הזה ב"ג וב"ח ובעשירי ש"ד ותמהו מקדושין דס"א דב"ג ובשמיני לא מהני ובבנין אריאל פ' חקת דהש"ס בקדושין אזיל אליבא דרחב"ג אבל לר' מאיר דמצריך תנאי כפול לדידי' היכא דעביד ב"ג וב"ח ש"ד:

הרועים - הזמה

הזמה. הב"י בסי' ל"ח בשם הריב"ש דהא דאמרינן דהזמה שלא בפני העדים ל"ה הזמן רק הכחשה הוא רק דאינם נענשין מכאשר זמם אבל נפסלין אף שלא בפניהם ובשו"ת שם ארי' סי' ל"ד דתליא בפלוגתא דלאביי ולהלכתא דלמפרע נפסל וע"ז לאו חידוש

ס"ל להריב"ש דנפסלין אף שלא בפניהם אבל לרבא דמולה"ב נפסל וע"ז חידוש וכיון דחידוש הוא ואין נפסלין כלל שלא בפניהם:

הרועים - היסח הדעת

היסח הדעת. פלוגתא דר"י ור"ל פסחים דל"ד דלר"י פסול טימאה הוי ולר"ל פסול הגוף הוי ובירושלמי היא להיפוך דלר"י פסול הגוף הוי ובקובץ לירושלמי סוף פסחים דתנאי דפליגי בפסחים ד"כ דח"א גרמא אין בידים לא ס"ל דהיסה"ד אינו אלא פסול דרבנן משו"ה אסור לטמא בידים ולמ"ד דאפי' בידים ס"ל דהיסה"ד פסול הגוף הוי מה"ת. ובפנ"י פסחים דלמ"ד הסה"ד פסול טומאה הי"ל הסה"ד כפשטא ולמ"ד פסול הגוף ל"ה הסה"ד אלא היכא דקים לן שהסיח דעת ממנה כגון שלא הניחה במקום המשתמר:

הרועים - היכשר

היכשר. בפסחים דט"ז דדם התמצית אינו מכשיר והרמב"ם לא הביא זה ובבית אל ד"ד ע"ב דרק לרב דס"ל דכן ממש ואוקי לקרא דכל משקה אהיכשר אבל לשמואל דוכל משקה לטומאה אתי ולא להיכשר ומשקין מק"ט מה"ת גם דם התמצית מכשיר ובפאר הלכה דנ"ד ע"א דתליא בפלוגתא בכריתות ד"ה דלר' יהודא דס"ל דם התמצית חייבין עליו כרת אה"נ דדם התמצית מכשיר אע"ג דלענין כפרה אין מכפר היקשא. בגיטין דמ"א אי' דגז"ש עדיף מהיקש ובזבחים דמ"ח אמרינן היקש עדיף ובבית יצחק א"ע סי' צ"ח דסוגיא דגיטין ס"ל דכל י"ג מדות אדם דן מעצמו חוץ גז"ש ומשו"ה גז"ש עדיף וסוגיא דזבחים ס"ל כרש"י סוכה ל"א דכל י"ג מדות לא ניתן לדרוש מעצמו חוץ מקו"ח ומשו"ה היקישא עדיף:

הרועים - הקדש

הקדש. בח"ס בסוגיא דש"ע בפסק הרמב"ם בפסוהמ"ק דאפר היקדש מותר חוץ מאותן דטעין גניזה דרמב"ח ורב שמעי' בפסחים כ"ז פליגי דלרמב"ח גחלת ואפר ע"ז מותר מה"ת כלל הנשרפין ואפר אשרה דאסור רק מדרבנן ע"כ אפר הקדש ג"כ בכה"ג דמדרבנן אסור משו"ה לא מיקו לה בהנך דטעון גניזה דזה אסור מה"ת ור' שמעי' ס"ל דגחלת ע"ז אסור מה"ת וה"ה בהיקדש הנך דטעון גניזה אבל אפר היקדש דעלמא שרי:

הרועים - היזק שאין ניכר

היזק שאין ניכר. או בגרמא בניזקין דפטור נסתפק בשו"ת שוע"י חו"מ סי' ג' איך הדין בשומר ושליח ושותף אי מיחייבו בהנהו דברים:

הרועים - הפקר

הפקר. בשעה"מ ה' לולב הביא דברי הירושלמי ור"ש פ"ג דמע"ש דפליגי ב"ש וב"ה דלב"ש ל"מ היפקר לפטור ממעשר אחר שכבר נתמרח ולב"ה מועיל היפקר לפטור ממעשר גם אחר שנתמרח ובא לכלל חיוב:

הרועים - הכנה דרבה

הכנה דרבה. ברש"י ביצה דרבה לטעמי' מוקצה דאורייתא ובמהרם ברבי ביצה ד"ד כ' להיפוך דרבה לטעמים אחר דהדר בי' וס"ל מוקצה דרבנן ע"כ ס"ל הכנה דממילא אבל ר' יוחנן ס"ל כס"ד דרבה דלר' יהודא מוקצה דאורייתא וע"כ אף ר' יהודא דאמר עדיין היא מחלוקת ל"ל הכנה דרבה הלכה כסתם משנה בשו"ת שם ארי' יו"ד ס"ב דאביי ל"ל דיסבור ר' יוחנן הלכה כסתם משנה וכדאמרינן בחולין דמ"ג אמוראי נינהו אליבא דר"י ור"מ בר"י ג"כ ל"ל אליבא דר"י דהלכה כסתם משנה וכאביי. הימנו ודבר אחר בזבחים דנ"ז פלוגתא דר"י ור"ע אי הימנו וד"א הוי היקש ובאוהל דוד מס' לר"ד דייטש די"ל דהגירסא ר' שמעון כדאי' בספרי דר"ש אומר המינו וד"א הוי היקש. הערב שמש בס' משיב נפש פסחים דנ"ט דר' יוחנן ב"ב ס"ל דאף טומאה דרבנן צריך הע"ש:

הרועים - הנקברין דאפרן אסור

הנקברין דאפרן אסור. כתב הפנ"י דהיא רק מדרבנן ובמשיב נפש פסחים דכ"ו דתליא בפלוגתא דלר' זירא הנקברין אסור רק מדרבנן ולאביי י"ל דאסור מה"ת ולר' יהודא ל"ה רק מדרבנן ור' שמעון ג"כ ס"ל דגם בכה"ג הי"ל שלכדה"נ דאסור רק מדרבנן ובריש פ' א"ע דרב יהודא ורב נחמן ג"כ פליגי בזה דר"י ס"ל כר"ז ור' נחמן ס"ל כאביי:

הרועים - הקטר חלבים ואיברים

הקטר חלבים ואיברים. שי' רש"י ריש ברכות דבהקטרה לא עשי חכמים סייג שיהי' נקטר רק עד חצות אבל שי' הרמב"ם דגם בהקטרה עשו סייג דלא יקטירו אחר חצות וב"ס היילל בן שחר הקשה מפסחים דנ"ט ע"ב דפריך הש"ס איך יעלה ומלינה במזבח

דיסברו הכוהנים דדיומו היא ואתי לאקטורי' ולהרמב"ם מ"פ הרי יוכל להלינה אחר חצות ול"א לאקטורי' ע"ש ובאמת נראה שז"כ רש"י שם וז"ל דסברי כשמקטירים כל הלילה ותיבת כל הלילה מיותר לכאורה ולפ"ז א"ש ואזיל לשיטתו דל"ע סייג בהקטרה ע"כ אין תקנה אף להעלותו אחר חצות כיון שמקטירין כל הלילה. והנה הרמב"ם בפ"א מביא"מ ה"ו כ' דאנשי בית אב אסורין לשתות בלילה שמא ישכים לעבודה ועדיין לא סר יינו מעלי' והראב"ד והכ"מ תמהו דאין הטעם אלא משום דהקטר לגמרי ורבא ס"ל דלא בטלה חלוקה ע"ש:

הרועים - הבחנה

הבחנה. בנוב"י מהדו"ק א"ע סו' י"ג דהבחנה אי היא דאירייתא או רק מדרבנן במחלוקת שנוי דר' נחמן אמר שמואל דיליף מקרא להיות לך לאלהים ולזרעך אחריך לדידים הבחנה דאורי' ורבא דאמר משום גזירה ל"ה הבחנה רק מדרבנן ור' פפא ור"ה בריה דר' יהושע ס"ל כרבא דהבחנה דרבנן ושיטת התוספות דגם לר"נ אמר שמואל הבחנה דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אולם הרי"ף והרמב"ם ס"ל דלשמואל ור"נ הבחנה דאורייתא ובשו"ת חת"ס סי' ה' א"ע דמ"ד ס"ד מה"ת לחומרא ס"ל מואל דהבחנה דאורי' מקרא דלהיות לך לאלהים ולזרעך אחריך ובס' בית אל דצ"ו כ' בפלוגתא דת"ק ור' יהודה ביבמות פ' החולץ דת"ק ס"ל דבארוסה ג"כ שייך הבחנה ור"י ס"ל דבארוסה ל"ש הבחנה דת"ק ס"ל דהבחנה דאור' גזרינן ארוסה אטו נשואה ור' יהודא ס"ל הבחנה דרבנן מגזירה כו' לכך בארוסה הו"ל גזלג"ז ע"ש ובשו"ת חת"ס א"ע סי' ה' דמ"ד ספיקא דאוריי' מה"ת לחומרא ס"ל כשמואל דטעמא דהבחנה מזרעך אחריך ע"ש ממילא ס"ל הבחנה דאורייתא ועיין אות ס':

הרועים - הבערה

הבערה. בשי"ת תורת חסד סי' נ"א הוכיח דר' יהודה ס"ל הבערה לחלק יצאה ע"ש. והנה בש"א הוכיח דר' ישמעאל סובר הבערה לחלק יצאה דאמר לכשיבנה בהמ"ק אביא חטאת שמינה ובס' נודע בשערים הוכיח דר' אליעזר בן עזריה ס"ל הבערה ללאו יוצאה ובספר תולדות אברהם פסחים הוכיח בדף פ"ה דאיסי בן יהודה ס"ל לחלק יוצאה ובנצח ישראל יבמות דאביי ס"ל הבערה ללאו יוצאה ובנצח ישראל חולין דר' יהודה ס"ל הבערה ללאו יוצאה ובנצח ישראל שבת דשמואל ס"ל בפ' כלל גדול הבערה ללאו יוצאה ורב יהודה ס"ל בביצה הבערה ללאו יוצאה ובשמן רוקח פסחים כ"ז כ' בד' התו'

שבת ד"ע למ"ד הבערה לחלק תי"ל מדכתיב בחריש ובקציר תשבות ותרצו משום דהו"ל ב"כ הבכ"א ואין מלמדין ע"ש ממילא לר' יהודא ולאידך דס"ל ב"כ הבאין כא' מלמדין ס"ל הבערה ללאו יוצאה ובמראה יחזקאל חולין קט"ו דתנא דבי ר' ישמעאל ס"ל הבערה ללאו יוצאה ע"ש:

הרועים - הבערה

הבערה. שיטת הרמב"ם פי"ח מה' שבת דאין שיעור להבערה וחייב בכ"ש וביוסף דעת סי' כ"ח דלמ"ד הבערה לחלק יוצאה אין שיעור להבערה וחייב בכ"ש משא"כ למ"ד הבערה ללאו יוצאה גם להבערה יש שיעור כגרוגרות ועפ"ז נ"ל בפסחים ד"ה ש"מ הבערה לחלק יוצאה וברש"י ותוספות דמנ"ל הא. ונ"ל דלכאורה הקשיתי כיון דחמץ עומד לשריפה נימא כתותי מכתת שיעורי' וגבי איסורי שבת קיי"ל דבעינן שיעור כגרוגרות ועיין בשו"ת מהר"ם מינץ ובאחרונים לענין ב"י דנימא כמ"ש ע"ש. הך להנ"ל דבהבערה חייב בכ"ש ואין שיעור להבערה ל"ש לומר כמ"ש. כמ"ש הרא"ש פרק לולב הגזול דבמידי דל"ב שיעור ל"ש כמ"ש וז"נ אי ר"ע יסבור לחלק יוצאה אבל אי ללאו יוצאה יש להבערה שיעור אם כן שפיר י"ל תשביתו ביו"ט ומותר כיון דעומד לשריפה חמרינן כמ"ש ודוק ועיין שו"ת הר הכרמל או"ח שהאריך הרבה בדין כמ"ש בחמץ ובזה ישבתי קושית הגאון מוהא"ב דמנ"ל דאב"ח אלא שריפה דלמא הבערה בכ"ד וגם שריפה בכלל ומוכח דתשביתו מעיו"ט דאי ביו"ט איך מותר שריפה ביו"ט ועיין בצל"ח ולהנ"ל דק' לכאורה דמנ"ל דתשביתו בעיו"ט דאי ביו"ט הבערה ביו"ט מי שרי נימא כמ"ש ומותר הבערה ביו"ט אך זה טעות דע"כ לא אמרינן כמ"ש רק אם הדבר עומד לשריפה אבל הכא אם אסור הבערה ביו"ט שוב אינו עומד לשריפה כלל ואיך נאמר כתותי מכתת שיעורו שיהיה מותר לשרוף ביו"ט הא ל"ה עומד לשריפה עכשיו מצד איסור יו"ט ואיך תעשה סיבה מהמסובב (ועיין בס' עומר מן בסוכה דל"ה דל"א כתותי מכתת שיעורו היכא שאסור עכשיו ביו"ט בשריפה ואף שלמחר נצטרך לשורפו מ"מ כיון דעכשיו אין עומד לשריפה ל"א כתותי מכתת שיעורי') ולפ"ז לפמ"ש בשעה"מ ה' גירושין דאף דבר שצריך ביעור מן העולם ול"צ שריפה. ג"כ אמרינן כמ"ש ע"ש א"כ אם הבערה בכ"ד בלא"ה עומד לבער ביו"ט ושוב אמרינן כמ"ש ממילא אף שריפה מותר וא"ש קושית הגאון רא"ב דאם השבתה בכ"ד גם שריפה מותר ביו"ט ולא מוכח דתשביתו מעיו"ט וע"כ דצריך דוקא שריפה ודוק. ולהנ"ל נ"ל ביבמות דף ל"ג ע"ב דפריך הש"ס זר ששימש במאי אי בהקטרה הארי הבערה ללאו יוצאה והקשו התוספות מאי קושי'

אטו לא מני לאוי גרידא כמו זר שאכל מליקה ולהנ"ל א"ש דלכאורה קשה כיון דשיעור שבת בגרוגרות וכיון דזר ששימש שיעור הקטרה בכזית ובשעה שנקטר כזית שוב נפסל מטעם זרות ועומד לשריפה כדין פסולו בקודש ואמרינן כתותי מכתת שיעורו ואיך חל אח"כ חיוב שבת דהוא בכרוגרות ועצ"ל כנ"ל דחייב בהבערה בכ"ש (ול"ל דא"כ שוב שבת קדים ז"א כמ"ש בשו"ת אמרי אש דמ"מ קודם שנקטר כזית פטור מטעם משאצל"ג ע"ש) ולפ"ז ש"פ הש"ס כיון דהבערה ללאו יוצאה שוב צריך שיעור כגרוגרת אם כן איך חייב מטעם שבת נימא כמ"ש ודוק:

הרועים - הגעלה

הגעלה. אי מותר להגעיל בשאר משקין חוץ ממים. עיין בא"ח סי' תנ"ב והר"ן חולין פכ"ה דאביי ס"ל דמהני הגעלה ביין ורבא ס"ל דל"מ הגעלה ביין רק במים ואפילו אביי ס"ל דל"מ הגעלה בשאר משקין רק ביין ובבאר יעקב שם דלגירסא שלפנינו להיפוך דלאביי ל"מ הגעלה בשאר משקין ולרבא מהני ביין:

הרועים - הואיל

הואיל. שיטת הפוסקים דבמחוסר מעשה ל"א הואיל ובעצי ארזים ה' קדושין דתלי' בפלוגתא פסחים ס"ב דר"ח ס"ל דלחומרא אמרינן הואיל אף במחוסר מעשה ורבה פליג וס"ל אף לחומרא ל"א הואיל במחוסר מעשה הואיל שיטת התוס' דתרי הואיל ל"א ובס' פני אריה להגאון מפלאצק העלה דתליא בפלוגתא בב"מ ד"י אי אמרינן תרי מיגו ולעולא דסובר דר' אליעזר ס"ל דאמרי' תרי מיגו ה"ה דאמרינן תרי הואיל:

הרועים - הואיל

הואיל. שיטת הר"ן דבאוסר ממון ל"א הואיל ובשו"ת גור אריה יהודה חאו"ח דתליא בפלוגתא דאביי ורבא אי למפרע גובה דלרבא דס"ל מולה"ג דאי בעי מסליק ליה בזוזא ס"ל דאף במחוסר ממון אמרינן הואיל ולאביי ל"א הואיל במחוסר ממון:

הרועים - הואיל

הואיל. בשעה"מ פ"י ממצה דר"מ ל"ל הואיל וא"ב מתשיל עלה ובשו"ת טוב טעם ודעת סימן קס"ב דפלוגתא דגורם לממון כמ"ד פליגי גם כן בדין הואיל דלמ"ד גורם לממון לאו כממון דמי' ס"ל דלא אמרי' הואיל ומ"ד גורם לממון כממון דמי' ס"ל דאמרינן הואיל וכיון דקי"ל גול"מ לאו כממון דמי' ה"ה דלא אמרינן הואיל דכל הטעם דגול"מ כמ"ד

הואיל אי מגניב ואי מתבייד ס"ש ובמהר"ם ברבי יומא דהירושלמי ל"ל הואיל וכן ר' אשי ל"ל הואיל ובאור חדש פסחים ד"ה דרבא ס"ל כר"ח דל"א הואיל ע"ש. ובטורי אבן חגיגה דט"ז ע"ב דר"י ור"ל ס"ל כר"ח דל"א הואיל ע"ש:

הרועים - הואיל ואשתרי אשתרי

הואיל ואשתרי אשתרי. בזבחים דל"ב ס"ל לאביי הואיל ואשתרי אשתרי אבל הואיל ואדחי אדחי ל"א ואמרינן להא אדחי ולהא לא אדחי ורבא ס"ל להיפוך דהואיל ואדחי אדחי אמרינן מ"ל חד דיחוי מ"ל תרי דיחוי אבל הואיל ואשתרי אשתרי ל"א ובשו"ת נודע בשערים דר' ישמעאל ור"ע נזיר דמ"ח פליגי בזה דר' עקיבא ס"ל כאביי ור' ישמעאל ס"ל כרבא ולשיטת רש"י צ"ל להיפוך דר' ישמעל ס"ל כאביי ור"ע ס"ל כרבא ותליא בפלוגתת רש"י ותוספות ברכות אי טומאת מת מצוה הותרה או דחויה ע"ש:

הרועים - הואיל ואשתרי אשתרי

הואיל ואשתרי אשתרי. בתוספות יבמות דרבא פליג אסתמא דגמרא וס"ל לרבא דבב' שמות ל"א הואיל ואשתרי אשתרי ובט"א מגלה ד"ג ע"ב דאין הכרח רק דלכך ס"ל לרבא דערוה גופי' ל"צ קרא כיון דסבירא לי' דבהותרה ל"א הואיל ואשתרי אשתרי. הואיל ובידו להפקירן בשבת פראד"מ ועיין אות ר' ראיה מ"ש בזה:

הרועים - הולכת הנאה לים המלח

הולכת הנאה לים המלח. מחלוקת הפוסקים אי גם בשאר איסורים דלאו דע"ז אי מהני הולכת הנאה לים המלח ובספר אמרי בינה פסחים להגאון מהר"ם א"ש דכאביי ל"מ הולכת הנאה ליה"מ רק בע"ז ושמואל ור' הונא בר חיננא ס"ל דמהני הולכת הנאה ליה"מ אפי' בשאר איסורין:

הרועים - הודאת בע"ד

הודאת בע"ד. בקדושין דס"ה פירש"י הודאת בע"ד כו' דכתיב אשר יאמר כי הוא זה הרי שסמך על מקצת הודאתו ובתשב"ץ ח"א הודאת בע"ד כו' דגזיה"כ להיות דבר שבממון בב' עדים אי בהודאת פיו שהיא כשני עדים מיגו דאי יהיב במתנה או מגזיה"כ וכדילפינן מכי הוא זה כדפירש"י ז"ל ובשו"ת מהריב"ל סוף כלל ג' דלכך נאמן משום דבידו לחייב א"ע אף בדבר שאינו חייב וליתן מתנה לאחרים כיון שאינו נאמן רק כשאינו חב לאחרינא ובשערי זיעה להגאון שמן רוקח סימן א' דפליגי בזה אביי ורבא דאביי ס"ל הודאת בע"ד

הטעם כמ"ש התשב"ץ ומוהריב"ל מטעם מיגו ורבא ס"ל דלאו מטעם מיגו רק מגזיה"כ ואנן קיי"ל כרבא ולכך האומר לח לויתי כאומר לא פרעתי ע"ש:

הרועים - הוצאה

הוצאה. במה דס"ל לרבא רפ"ק דשבת דהוצאה מלאכה גרועה בחת"ס או"ח סימן קמ"ז בשם רמב"ן דר' פפא ורבינא ור' אשי לא ס"ל דהוצאה מלאכה גרועה ואביי ורבה ס"ל כרבא דהוצאה מלאכה גרועה:

הרועים - הזמנה

הזמנה. שיטת הפוסקים אף דקיי"ל הזמנה לאו מלתא מ"מ בגוף הקדושה לכ"ע הזמנה מלתא ובשו"ת רע"א סימן ג' דתליא בפלוגתא דלמ"ד גבי עגלה ערופה ירידתה לנחל איתן אוסרתה ילפינן מינה דבגוף הקדושה הזמנה מלתא אבל למ"ד דעריפתה אוסרתה ממילא דגם בגוף הקדושה הזמנה לאו מלתא ולר' יהודה דס"ל בחולין דפ"ב דעריפתה אוסרתה ממילא דגם בגוף הקדושה הזמנה לאו מלתא עוד כ' דתליא בפלוגתא דר' יהודה ור"ע בע"ז דנ"א דלר"ע דע"ז של נכרי מיד נאסרה ול"ב עד שתעבד מוכח לדידיה דבגוף הקדושה הזמנה מלתא אבל לר"י דס"ל עד שתעבד ס"ל דבגוף הקדושה ג"כ הזמנה לאו מלתא ט"ש:

הרועים - הזמנה

הזמנה. בספר אמרי שפר סימן ה' דר' יהודה בשבת כ"א ס"ל בזמנה מלתא ע"ש. הזאה בצל"ח פסחים העלה דהזאה ג' מותר בשבת ואין איסור משום תיקון דעדיין טמא עד ז' ובשו"ת ב"ו סימן צ"ג דתליא בפלוגתא בשבת דצ"ד בתולש אחת מג' לר' ששת פטור דלא אהני מעשיו ולר' נחמן חייב דאי משתקלי לה חדא אחרינא אזלי לה טומאה וה"ה בהזאה ג' לר"ש ל"ה תיקון ולר"נ הוי תיקון דאי מזה בז' אזדי לה טומאה. הזאה שיטת הסמ"ג דהזאה דאסור בשבת מרע"ה גזר על הזאה ועיין בשלום ירושלים מס' שבת ובחת"ס או"ח סי' קמ"א הוכיח דר"ע לא ס"ל כשי' הסמ"ג ע"ש:

הרועים - היתר בהיתר

היתר בהיתר. שי' הרא"ש והפוסקים דהיתר בהיתר לא בטיל ובשו"ת גבעת פנחס דתליא בפלוגתא דאביי ורבא דלרבא דאזיל בתר שמא ס"ל דהיתר בהיתר לא בטיל אבל לאביי

דאזיל בתר טעמא אע"פ שהשם שוה ה"ה דאזיל בתר טעמא ובטיל אע"ג דהוי היתר כהיתר אבל בכלאים דל"ש טעמא מודה דל"ב היתר בהיתר:

הרועים - הפקר לכל

הפקר לכל. בנוב"י מהדו"ק א"ע סי' נ"ט פלוגתא דר"י ור"ל דלר"י ל"צ הפקר לכל רק בשמיטה ואם הפקיר לעיר אחת ולא לעיר אחרת מהני משא"כ לר"ל בעינן הפקר לכל העולם והא דל"מ כשל"ה הפקר לכל היא רק כשהפקיר סתם לעניים ולא לעשירים שעיקר הקפידא היא שלא יהיה דומי' דפאה שהיא דוקא לפניים אבל בהפקיר לכל חוץ מאדם א' או להיפוך מהני והא דפריך בב"מ ד"ל וכה"ג מי הוי הפקר קו' הש"ס לר"ל אבל לר"י שפיר מהני בכה"ג ההפקר ע"ש. ובעטרת חכמים ב"מ די"ג דהא דצריך הפקר לכל הוא כיון דאם יזכה בו אחר יכול לחזור מההפקר א"כ עדיין אגיד גבי המפקיר לכך ל"מ ההפקר אבל בכה"ג היכא שתיכף שחל ההפקר ממילא זוכה בו אחר כגון במפקיר עבדו בכה"ג שפיר מהני אע"ג של"ה הפקר לכל ע"ש ובט"ג בהשולח כ' בטעם הדבר דקנין דרבנן ל"מ לדאורייתא אף דנעשה הפקר ושוב זוכה מה"ת מ"מ הא ל"ה הפקר לכל ע"ש. ויש מקום לדבריו מד' הרשב"א גיטין י"ג דכ' דרבנן לא עשאו יותר ממה שהיה יכול הבע"ד לעשות מעצמו וכיון דההפקר בעצמו ל"מ בל"ה הפקר לכל ה"ה הפקר ב"ד אולם לד' הפנ"י דכ' הא דילפינן דההפקר מהני מקרא דונטשת ובלא"ה הראוי שיהיה מהני מכח סילוק וכ' כיון דהוי הדבר שלו ע"י קנין ומעשה ל"א דיבור ומבטל מעשה ועיין בתשע שי' למהר"ץ ראזינוס שהאריך בדבריו ולפי"ז לפמ"ש הירושלמי והובא במקנה דנ"ט דאף דל"א דיבור ומבטל מעשה מ"מ דיבור של ב"ד הוי כמעשה דכח הב"ד הוי כמעשה ואלים לבטל הממשה ע"ש ולפ"ז שוב הפקר דידהו דהוי כמעשה שוב ל"צ לילף משמטה שיהיה צריך הפקר לכל ובלא"ה מהני דאתי מעשה ומבטל מעשה. הפקר שי' הפוסקים ובר"ן ריש פסחים דההפקר ל"מ ע"י שליח ובשו"ת ברית אברהם או"ח סימן כ"ז דתליא בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל דלר"ל דצריך להיות הפקר לכל ל"מ הפקר ע"י שליח ולר"י דל"צ להיות הפקר לכל מהני הפקר ע"י שליח ע"ש באריכות. הפקר כמתנה פלוגתא דר' יוסי ורבנן בנדרים מ"ה דלר"י הפקר כמתנה ול"מ עד דאתי לרשות זוכה ובירושלמי פ"ב דפסחים דר' יוחנן ס"ל כר' יוסי דההפקר כמתנה ור"ל ס"ל כר"מ דההפקר ל"ה כמתנה ותיכף כשהפקיר יצא מרשותו ע"ש ובשו"ת פורת יוסף סימן י"ח דר' ישמעאל בנו של ר' יוסי ס"ל דההפקר ל"ה עד דאתי לרשות זוכה:

הרועים - הפקר ב"ד הפקר

הפקר ב"ד הפקר. בשו"ת עטרת חכמים חו"מ סי' י' דל"ש הפקר ב"ד רק במקום גדר וסייג לתורה היה הכח ביד חכמים לתקן דרך הפקר ב"ד אבל בסגנון תקנה שאין סייג לתורה רק תקנה לצורך העולם אין בכח חז"ל לתקן תקנתם בדרך הפקר רק שאף בל"ז יש כח ביד חכמים לעקור ד"ת כל עוד שאין ביטול איסור בקום ועשה וממילא אם בא לידי ביטול איסור בקום ועשה קם דינא דד"ת ע"ש:

הרועים - הפקר

הפקר. הא דקי"ל דל"מ הפקר בדבר שאינו ברשותו כ' בשו"ת עטרת חכמים סימן ט"ו בחו"מ דהוא רק אליבא דרבא דס"ל יאוש שלא מדעת מהני באבידה אבל לדידן דקי"ל יאוש שנא מדעת נ"ה יאוש ולהסוברים דיאוש מטעם הפקר ולכך צריך יאוש מדעת מוכח דהפקר מהני גם בדבר שאינו ברשותו של אדם ע"ש והב"ח בתשובותיו סימן קכ"ד דמהני הפקר בדבר שאינו ברשותו ובשו"ת ברכת יוסף סימן ט"ז כ' דלדידן דקי"ל דאף דאין ברירה מ"מ דבר שיתברר בודאי א' מב' האופנים יש ברירה שפיר מועיל הפקר בדבר שא"ב השא"כ לר' יוחנן דס"ל בעירובין ד"ל דאפילו מה שיתברר בודאי אם יבוא חכם ממזרח ג"כ א"ב ס"ל דא"י להפקיר דשא"ב. הפקר על תנאי. בשו"ת חסד לאברהם דלר"י דאתי דיבור ומבטל דיבור ולכך מהני תנאי בנדר ה"ה בהפקר מהני תנאי ולר"ל דל"א דיבור ומבטל דיבור עכצ"ל דתנאי בגדר מטעם דהו"ל כפתחו עמו ל"מ תנאי בהפקר ולפמש"ל בשם הברית אברהם א"ש בפשיטות דלר' יוחנן דמהני הפקר ע"י שליח בודאי מהני תנאי ג"כ ולר"ל דל"מ ע"י שליח ל"מ תנאי:

הרועים - הפקר

הפקר. במל"מ פ"ט ה' מו"מ אי הפקר חשוב ד"א מקנה אותו ובשו"ת פורת יוסף סימן נ"ו דתליא בזה דלמ"ד יאוש שלא מדעת הוי יאוש ס"ל דהפקר חשוב ד"א מקנה לא כמציאה דל"ת ד"א מקנה משא"כ לאביי דס"ל דל"ה יאוש מוכח דל"ח ד"א מקנה ור' פפא ס"ל כרבא ביאוש של"מ וס"ל דחשוב ד"א מקנה ולפמש"ל בפלוגתא אי הפקר כמתנה ולמ"ד הפקר כמתנה ועד דאתי לרשות זוכה לא נפיק מרשותי' בודאי חשיב הפקר ד"א מקנה וגם תליא בדין ברירה דדמ"ד דאמרינן ברירה חשוב הפקר ד"א מקנה ולמ"ד א"ב ל"ח הפקר ד"א מקנה ע"ש ואי הפקר קטן מהני תליא ג"כ בזה דלמ"ד דחשיב ד"א מקנה ל"מ הפקר קטן ולמ"ד דהפקר ל"ח ד"א מקנה גם הפקר דקטן מהני:

הרועים - הפקר

הפקר. הקצוה"ח סימן רע"ג הביא שיטת הרמב"ם פ"ב מנדרים דהפקר מטעם נדר ומצד הפקר לח נפיק מרשותו רק א"י לחזור בו מטעם נדר ובכתב סופר יו"ד סימן קנ"ז דפליגי בזה ת"ק ור' יוסי בנדרים מ"ה לתנא קמא הפקר מטעם נדר ל"צ שתבוא לידי זוכה וחל עלי' ונתפס דבורו שלח יכול לחזור מטעם נדר ולר' יוסי הפקר אינו מטעם נדר רק דנפיק מרשותו וצריך שתבוא ליד זוכה יע"ש שמחלק אימורים כל הלילה ושכ"כ רש"י ולפי"ז א"ש דרש"י לשיטתו דל"ע סייג בהקטרה וכשר כל הלילה משא"כ להרמב"ם דאסור להקטיר אחר חצות הי"ל לשתות עכ"פ אחר חצות ועכצ"ל הטעם שמא ישכים לעבודה ועיין לא יינו מעליו:

הרועים - וושט

וושט. שיטת הרמב"ם דנקובת הוושט הו"ל נבילה מחיים ובש"ך יו"ד סי' ל"ג הוכיח דרבא ס"ל דל"ה נבילה מחיים ובב"ש אחרון ביו"ד כ' להוכיח דר' אשי ס"ל דנבילה מחיים הוי בנקובת הוושט ובשו"ת תועפות ראם דתליא בפלוגת' דחולין ד"ט ראב"י אומר טריפה ואסורה באכילה במתניתא תני נבילה ומטמאת במשא מ"ס בחזקת איסור עומדת בחזקת טומאה לא עומדת דפליגי דלראב"י נקובת הוושט ל"ה נבילה לכך ל"ה בחזקת טומאה אבל המתניתא ס"ל דנקובת הוושט הוי נבילה מחיים הו"ל בחזקת נבילה בחזקת טומאה ובספר עיני ישראל חולין דר' אשי ס"ל דנקובת הוושט ל"ה נבילה מחיים ור' יימר ס"ל נקובת הוושט הו"ל נבילה ובספר צלותא דאברהם דבנקובת הוושט מתחילת ברייתו בכה"ג ל"ה רק טריפה מחיים ולאחר שחיטה דהוי נבילה ע"ש בטעמו והנה בנקובת הוושט בעוף אי הוי נבילה אף לשי' הרמב"ם דנקובת הוושט הו"ל נבילה מחיים כ' בשו"ת מאמר מרדכי סימן ח' דז"ד לאביי דס"ל שהי' פוסלת בין סימן לסימן בעולת העוף ס"ל דנקובת הוושט בעוף הוי ג"כ נבילה אבל לרבא בזבחים דס"ה י"ל דניקב הוושט בעוף אינו רק טריפה כיון דלא נפיק חיותה בנקב משהו ולדידן אף בעוף הו"ל נבילה ע"ש:

הרועים - וושט

וושט. בספר חידושי יעב"ץ חולין דכ"ח דר' נחמן סבירא ליה דוושט יש לו בדיקה מבחוץ ור' אדא בר אהבה ס"ל דוושט אין לו בדיקה מבחוץ ע"ש. ווסתות שיטת הנוב"י מהד"ק ה' נדה אע"ג דווסתות רבנן היינו בווסת גופי' אבל סמוך לווסתה בחששה שמא תראה

הוי ווסתות דאוריי' כדאמרינן שמא מת ל"ח שמא ימות חיישינן ובמי נדה דנ"ז דתליא בפלוגתא דרבי ושמואל ס"ל אף דווסתות דרבנן מ"מ סמוך לווסתה דאורייתא כשיטת הנוב"י אבל לדידן אף בסמוך לווסתה ל"ה רק דרבנן:

הרועים - ווסתות

ווסתות. בחן טוב א"ע סי' י"ז כ' דאביי והנהו תנאים דס"ל סוף יבמות אין משיאין אשה עפ"י ע"א ס"ל ווסתות דאורייתא ובמי נדה דט"ז דר' זירא ס"ל ווסתות דאורייתא ור' הונא ס"ל ווסתות דאורייתא ע"ש ולשיטת התוס' אינו מוכרח ובמי נדה דכ"ו כ' דר' מאיר ס"ל ווסתות דאוריי' ובבית אל ה' נדה דלרבא דס"ל שמא ימות חיישינן ס"ל ווסתות דרבנן ולאביי דס"ל אפי' שמא ימות ל"ח ס"ל ווסתות דאורייתא ווסת דקיי"ל דצריך לפרוש סמוך לווסת שיטת הכנסת יחזקאל דמ"מ בליל טבילה א"צ לפרוש ולמ"ד טבילה בזמנה מצוה א"צ לפרוש ולמ"ד טבילה בזמנה לאו מצוה צריך לפרוש אפילו ליל טבילה דמי הכריחה לטבול ובב"א ח"ב ד"א ע"ב דתליא בפלוגתא דאי ווסתות דאורייתא גם בליל טבילה אסור משא"כ אי ווסתות ל"ד מותר בליל טבילה וזבחת בתוס' שבועות דכ"ד פלוגתת הר"י וריצב"א אי וזבחת הו"ל עשה ובספר מעין החכמה על תרי"ג מצות כ' דתליא בפלוגתא דר' יוסי הגלילי ור"ע דריה"ג. דס"ל דנבילה הו"ל נל"ע ס"ל דוזבחת ל"ה עשה ולר"ע וזבחת הו"ל עשה ובכתב סופר יו"ד כ' דתליא בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע בחולין י"ז למ"ד וזבחת ואכלת לאסור בשר נחירה ונאמר וזבחת לאיסור י"ל דוזבחת עשה אבל מאן דס"ל להתיר בשר תאוה ל"ה וזבחת עשה ור' מאיר ס"ל וזבחת להתיר בשר תאוה ול"ה וזבחת עשה ולר' יוחנן יש ע' ולר"ע ל"ה עשה כנ"ל ובס' ע"י חולין דר' ישמעאל סובר דיש ע' דאינו זבוח ור"ע ס"ל דל"ה עשה דאינו זבוח ור' שמעון ס"ל דיש עשה דוזבחת ולמאן דאמר לאו לאיברים עומדת מוכח דל"ה ע' דאינו זבוח דאל"כ איך חל אמה"ח אעשה דא"ז ואי לאיברים עומדת יש ע' דאינו זבוח (ובמהר"ם ברבי חולין דבמעי האם ל"ה ע' דאינו זבוח כיון דיכולה להיות מותר בלא שחיטה על ידי שחיטת אמה) והפמ"ג נסתפק אם גם בעוף יש עשה דאינו זבוח ובשו"ת ב"י סימן ס"ד דלמאן דיליף שחיטת עוף מזאת תורת הבהמה והעוף יש בעוף ג"כ ע' דאינו זבוח ולרבי דיליף מכאשר צויתיך ל"ה בעוף ע' דא"ז ובחידושי יעב"ץ חולין דף ל"ב הוכיח דר' ישבב ס"ל דלא הוי עשה דאינו זבוח. והנה התוספות הקשה א"נ דיש עשה דאינו זבוח היאך חל איסור אמה"ח על עשה דאינו זבוח ותמה בראש יוסף חולין הא אמה"ח הו"ל איסור מוסיף שאסור לב"נ ע"ש. ונ"ל דבפסחים דכ"ב פריך הש"ס לר"א דל"ת איה"נ במשמע

מאמה"ח ומשני שאני אמה"ח דאתקיש לדם ע"ש ולפ"ז א"נל דאמה"ח דחל על אינו זבוח הוא מטעם מוסיף לב"נ ולפי"ז קשה ל"ל ההיקש דמותר בהנאה הא לפמ"ש הה"מ בטעם דל"ה הנאה איסור מוסיף כיון דאין לוקין אהנאה לא חמיר הנאסר מהמוסיף האיסור ע"ש בפ"ה מיסוה"ת ולפי"ז להיטת המפורשים הובא באור חדש פסחים דכ"ב דאע"ג דלא תאכל איה"נ הוא מ"מ לבני נח האיסור שאסור לדידהו הוא רק באכילה ע"ש ולפ"ז כיון דאמה"ח דחל לישראל הוא רק מחמת מוסיף לב"נ וכיון דלב"נ מותר בהנאה שוב לא יוכל להיות אסור לישראל בהנאה ומ"פ הש"ס ועכצ"ל כשיטת התוספות דל"ה פשה דאינו זבוח ושפיר הק' ודוק. וויתור דאסור במודר הנאה שי' הרשב"א דל"ה רק מדרבנן ונראה דפליגי בזה ר' יוסי בר חנינא ואביי בנדרים דמ"ג דר"י בר חנינא ס"ל דוויתור רק מדרבנן ול"ה יכול לתרץ כאביי גזירה לשאול אטו להשאיל דהוי גזלג"ז דכל הויתור ל"ה רק דרבנן וכ"כ הלח"מ פ"ז מנדרים ואביי ע"כ ס"ל וויתור אסור מה"ת לכך תירץ מטעם גזירה:

הרועים - וקדשתו

וקדשתו. דקי"ל דכהן קודם לכל דבר שבקדושה מקרא דוקדשתו כ' בטי"ד סימן כ"ח דאם עלה ישראל ראשון אין מחייבין אותו י' זהובים דקרא אסמכתא בעלמא והמג"א או"ח סימן ר"א תמה דבהדיא אמרינן בגיטין נ"ט דהדאורייתא הוא והרמב"ם מלאה במנין המצות וכ' דבירושלמי פ"ה דגיטין מייתי פלוגתא דאמוראי בזה ובעטרת זקנים כ' דלמ"ד דכהן קודם לישראל מקרא דוקדשתו ל"ה רק אסמכתא והא דפריך בגיטין דאורייתא הוא לאידך אמוראי בגיטין דילפי מקראי אחרינא דכהן קודם לישראל לדידהו הוי דאוריי' ע"ש. ווסתות בתוס' נדה ט"ז דר' יוחנן סבר ווסתות דרבנן אולם שיטת הרב המגיד פ"ד הא"ב וכן הב"י ביו"ד סו"ס קפ"ד דר' יוחנן סבר וסתות דאורייתא ווסת ת בס' הורה גבר דפלוגתא אי ווסתות דאורי' תליא בפלוגתא אי ספק באתחזיק איסורא אסור מה"ת או רק מדרבנן ועיין אות ס'. וקדשתו בתוס' חולין דפ"ו דל"ה רק אסמכתא והמג"א סי' ר"א תמה מגיטין דנ"ט דמבואר דהיא דאורייתא ובבית יצחק א"ע סימן מ"א כ' דיבמות דפ"ח מוקמינן קרא וקדשתו בע"כ לענין נשא אשה בתו"ת דיוצא לחד תירוצא כר' מנחם ב"ר יוסי ע"כ וקדשתו לקראו ראשון הוי רק אסמכתא ולרבנן דפליגי אר"מ בר' יוסי וא"צ קרא לאשה פסולה וע"כ וקדשתו אתי לקראו ראשון דהוי דאורייתא וסוגיא דגיטין כרבנן דר"מ בר"י:

הרועים - זה וזה גורם

זה וזה גורם. שיטת הר"ן דזה וזה גורם ההיתר מטעם ביטול ובספר החיים ה' בה"פ דרמי בר חמא סבירא ליה בפסחים כ"ז דזו"ז גורם לאו מטעם ביטול ור' אשי ס"ל דזוז"ג מטעם ביטול ותליא ג"כ בפלוגתא דרבנן ור' יהודא חולין דע"ט וכתובות קי"א דרבנן ס"ל דזוז"ג לאו מטעם ביטול לכך ס"ל דא"ח לזרע אב ור"י מספ"ל אי זוז"ג מטעם ביטול ולכך מספקא ליה ור' נחמן בר יצחק ס"ל דזוז"ג לאו מטעם ביטול ובס' החכמה כתובות כ' דר"ע ע"כ ס"ל דזוז"ג אסור בפסחים ד"ה ע"ש. זה נהנה וזה לא חסר. התוס' כתובות פא"נ ד"ל דאף דזה נהנה וזה ל"ח פטור מ"מ אם חסר פחות משו"פ מגלגלין עלי הכל וחייב לשלם דמי כולו ובפני אריה להגאון מפלאצק דסברא זו תליא בפלוגתא ורב יוסף סבירא ליה דמשום פחות משוה פרוטה לא מגלגלין עליו הכל דל"ה חסר כלל. זונה שיטת ה"ר אליעזר ממיץ בתוס' נדרים ם ד"צ דזונה אינה מוזהרת על הכהן רק הכהן מוזהר ובנוב"י מהדו"ת או"ח סימן קי"ח דתליא בפלוגתא בקדושין דע"ז דדרשינן שאם היא זונה וחללה וגרושה לוקה עלי' אף משום גרושה ודוקא למ"ד אאחע"א צ"ק לחייבו משום גרושה אבל למ"ד איסור חל על איסור ל"ל קרא וע"כ דלא יקחו דכתיב בכהן יתירא ללמד שהאשה מוזהרת על האיש כדדרשינן ביבמות פ"ד משא"כ בסוגיא בקדושין דקאי למ"ד אאחע"א וצ"ק לחייבו משום גרושה אמרינן שהאשה אין מוזהרת על האיש ותליא עוד בפלוגתא אי לחלק דלר' יונתן דס"ל משמע כ"א בפ"ע עד שיפרוט הכ' יחדיו לדידיה הזונה מוזהרת על הכהן אבל לר' יאשי' צריך לחלק וזונה אינה מוזהרת אכהן ע"ש:

הרועים - זונה

זונה. בנצח ישראל יבמות דנ"ט דר' שמעון ס"ל בסנהדרין נ' כר"א דפנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ובמהר"ם ברבי ח"ב עה"ת כ' אי ר"ע ס"ל כר"א תליא בין ר' ישבב ור' סימאי דלר' סימאי ס"ל לר"ע כר"א דעשאה זונה ולר' ישבב מוכח דר' עקיבא לא ס"ל כר"א ובמנחת עני יבמות הוכיח דב"ש סובר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה:

הרועים - זונה

זונה. המל"מ פי"ח מא"ב דהא דקיי"ל נבעלה לפסול לה עשאה זונה דוקא ברצון אבל באונס לא מקרי זונה לרבה אבל רבא ס"ל אף באונס מקרי זונה ובספר החכמה ד"ה דאביי ור' פפא ס"ל כרבה דאונס לא מקרי זונה:

הרועים - זוממי זוממין

זוממי זוממין. בסנהדרין ע"ח פלוגתא דרבא ואידך אי בעינן זוממי זוממין ובחי' הרי"מ חו"מ סימן כ"ח דר' יוסי בר חנינא ס"ל כרבא דל"צ להיות זוממי זוממין ובב"ש אחרון סימן ט"ז דרבינא ס"ל כרבא דל"צ להיות זוממי זוממין. זימון בברכות דמ"ז עד היכן ברכת הזימון ר"ל אומר עד נברך ורב ששת אמר עד הזן ובשו"ת זכרון יוסף דק"א דפליגי בזה ת"ק ורבי בברכות מ"ח ע"ב דתנא קמא סבירא ליה כר' ששת ורבי סבירא ליה כר' נחמן דברכת הזימון עד נברך ור' אסי ור' אבהו נמי פליגי בהא דר' אבהו ס"ל כר"ש דברכת זימון עד הזן ור' אסי ס"ל כר"נ דבה"ז עד נברך ובדף ק"ב כ' דר' יוסי ס"ל כר' נחמן דברכת הזימון עד נברך זימון. בפנ"י ברכות דמ"ח הביא שיטת הירושלמי דהך פלוגתא דרב ור' יוחנן לענין שנים אם רצו לזמן מזמנין תליא בפלוגתא דשנים שדנו אי דיניהן דין ע"ש:

הרועים - זימון

זימון. בפנ"י דמ"ב בברכות רצה לומר דתלמידי דרב ס"ל כהנהו אמוראי בר"פ ג' שאכלו דל"ש חיוב זימון אלא היכא דאיכא אדם גדול אבל בשוין חילוק ברכות עדיף וע"ש. זיין אומות בתוספות גיטין דמ"ו דהיכי דבאין להתגייר מקבלין אותן ובפנ"י כ' דלר' יהודה אף בבאין להתגייר אין מקבלין אותם דכן משמע בסוטה רק ר' שמעון סובר דמקבלין אותן היכא דבאין להתגייר ובדף מ"ה בג' כ' הפנ"י דהא דמשמע הכא כשקיבל עליו שלא לעבוד ע"ז מותר לקיימו בא"י וכ"ש דל"ק עלייהו הלאו דל"ת כל נשמה אבל ר' יהודה סבירא ליה דאפילו בעבד שחייב אפילו במ"ע שהאשה מחויבת כל שהוא מז' אומות אסור לקנותו וקאי בלאו דלא תחיה ופליג אברייתא דהכא ע"ש:

הרועים - שבע מצות בני נח

ז' מצות ב"נ. בשו"ת רמ"א סימן י' כ' אהא דסנהדרין דנ"ו ע"ב אר"י ז' מצות כו' ויצו אלו דינין כו' ר' יצחק בר אבדימי תני איפכא אלקים זהו דינין דא"ב לר' יוחנן סגי בדיני נימוסים שחוקקים לעצמם כרצונם ולר' יצחק בר אבדימי בעי שידונו בדיני ישראל ממש כמו ונקרב בעה"ב אל אלקים ופסק כר' יצחק ע"ש. זכי' בחתם סופר חו"מ סימן נ"ד נסתפק בכה"ג שבשעת הזכיה הוא זכי' ממש רק אחר כך יתגלגל מזה חוב בכה"ג לא הוי זכות והוכיח מכתובות די"ב הגדילו יכולין למחות אע"ג דכבר זכינו להם מכל מקום אחר שנעשה להם חוב קודם שהגיע הזכות לידם קודם שנהגו מנהג יהודית בגדלותן

יכולין לחזור בהם מוכח דבטלה הזכיה למפרע וזה רק לרבא אבל לאביי סבירא ליה דאין יכולין למחות בגדלותן מוכח דכה"ג לא בטלה הזכות למפרע ע"ש. זכי' הפוסקים מחולקים אי זכי' הוא מטעם שליחות או לא ובזרעו של אברהם עירובין ד"ו דפלוגתא דתנאי הוא אי זכי' מטעם שליחות ור' יוחנן ור' גידל ס"ל זכיה לאו מטעם שליחות ע"ש ובקצוה"ח סי' ק"ה דלמאן דאמר יאוש שלא מדעת לא הוה יאוש ע"כ מוכח דזכי' לא הוה מטעם שליחות דאפילו שליחות ל"מ בלא ידע עיי"ש. זנות בהפלאה כתובות דנ"א היכא שנאנסה בע"כ אע"ג דנתרצית מ"מ היכא דגם אי לא נתרצית היה תופסה בע"כ הו"ל לא אפשר וקמכוין דפטורה לאביי דס"ל דלא אפשר וקמכוין מותר ועיין אות ל' לא אפשר וקמכוין ולרבא דאוסר בל"א וקמכוין חייבת בנתרצית. ומן בגט פלוגתא דר"י ור"ל גיטין די"ז אי משום פירי או משום בת אחותו ובבית אל ח"ב דס"ו דר' יהושע בן לוי ור' אליעזר בר' צדוק ס"ל כר"ל משום פירי ובפנ"י גיטין די"ז ר"ל דלר"מ דס"ל עדי חתימה כרתי יהיה צריך זמן מה"ת:

הרועים - זנות

זנות. שיטת הרמב"ן בסה"מ סימן שנ"ה דלאו דל"ת קדשה הוא על אותן שאין קדושין תופסין בהם ובמעין החכמה דקפ"ז תמה מע"ז דל"ו דאמרינן ב"ד של שם גזרו ות"ל דהו"ל דאורייתא דנכרי ונכריות בכלל דא"ק תופסין בהם וכ' דתליא בפלוגתא דר"י ור"ע דר"י מפרש ל"ת קדשה אזהרה לנשכב ליתא לד' רמב"ן אבל לדידן דקיי"ל כר"ע אזהרה לנשכב מקרא י"ל כהרמב"ן ע"ש זנות. בע"ז דל"ו ע"ב בגמרא זנות נמי ב"ד של שם גזרו דכתיב הוציאוה ותשרף ומשני אלא דאורייתא כו' ובחתם סופר אע"ז סימן קכ"ה דהא דס"ל להש"ס דגזירות ב"ד של שם הוי דאורייתא היינו דס"ל להש"ס ע"ז כשיטת הירושלמי דלמידין מן קודם מתן תורה ומשו"ה קרי ליה דאור' אבל אנן קיי"ל כסתמא דש"ס במו"ק דלא ילפינן מקודם מ"ת אם כן הך דב"ד של שם נמי מדרבנן בעלמא ועיין אות ל' לימודים ואות א' אין ע' דקה"ד דל"מ דלאחה"ד וברמב"ם בפי' משניות חולין ד"ק בפלוגתא דר"י ורבנן אי למידין מן קודם מ"ת זנות בתוספות כתובות די"ג ע"ב בד"ה השבתני דאשה דמזנה בודקת ומזנה ובפנ"י בשם הירושלמי להיפוך דאדרבא הזונות רצין אחר הפסולין אלא דזה היא רק לר' יהושע משא"כ אנן קיי"ל כר"ג ע"ש:

הרועים - זנות

זנות. בפלוגתא דר"י ור"ל בגיטין דלר"י זנות שכיח ולר"ל זנות ל"ש כ' בבית אל ח"א דס"ח דאביי ס"ל זנות שכיח ור' יוסף ס"ל זנות ל"ש. זנות בכתובות דנ"א ס"ל לאבוה דשמואל דאשת ישראל שנאנסה דאסורה לבעלה דחיישינן שסופה ברצון ובהפלאה כתובות דכ"ו דרב ס"ל כאבוה דשמואל עיין אות א' א"א:

הרועים - זנות

זנות. בהפלאה כתובות דנ"א היכא דנאנסה תחילת ביאה ואפילו קודם ביאה שצעקה מתחילה עד שתפסה במ"כ וא"א להנצל ממנו אפילו שמשרצית אח"כ הו"ל לא אפשר וקמכוין ופטורה כיון דלא אפשר התירא היא לגבה וזה לר' יהודא אבל לר' שמעון בודאי חייבת ע"ש. זקן אשמאי בפנ"י קדושין ל"ב דזקן אשמאי גזיה"כ לקום מפניו ולמעבד ליה הידור אע"ג דצריך לענשו ולייסרו כדאשכחן בר"י דקם מפני סבי ארמאי וכ' דנראה דפלוגתא דר' הונא ור' חסדא הוא אי חייב למיקם מקמיה רשע עיין שם. זר במהר"ם ברבי בדרוש לש"ת דרבה בב"ח לא סבירא ליה כרב דאמר זר שהפך בצינורא דחייב מיתה ע"ש. זכי' ביד דוד פסחים דע"ט דהסוגיא חלוקות הן דהסוגי' דפסחים ס"ל זכי' מטעם שליחות והסוגיא דקדושין דמ"א ודמ"ב ס"ל דזכיה לאו מטעם שליחות ע"ש. זימון בצל"ח ברכות דמ"ח ר"ל דר' זירא ור' ירמיה פליגי בפלוגתא דרשב"ג ורבנן דר"ז ס"ל דגם בזימון של ג' ב' אכלו דגן ואי' ירק מצטרף ור' ירמיה ס"ל דבג' בעינן כולם אכלו פת. ובה בישועות יעקב יו"ד סימן קצ"ז דלרבנן מה"ת אין זבה טובלת בשביעי ביום ואסורה לשמש מה"ת ביום ולר"ש מותר מה"ת דש"ז אין סותר שפיר מותרת לשמש מה"ת. ובה ביראים סי' כ"ו דלר' שמעון למדנו בנדה דס"ז טבילה לזבה מקרא ואחר תטהר אחר טבילה אבל לרבנן דפליגי ודרשו אחר תטהר של"ת טומאה מפסקת ביניהם ואי משום דאתקיש זבה לזב דכתיב והזב כו' לזכר ולנקבה ובזב כתיב ורחץ בשרו במים א"כ הי' לנו להצריך מים חיים לזבה כבזב וב ובתוספתא תניא זב טעין מ"ח וזבה א"ט מים חיים ובהסכמות מהרש"ך ד' ווילנא כ' דבאמת התוספ' את אתיא כר"ש ולדידי' ל"צ בזבה מים חיים אבל לרבנן אה"נ דזבה טעונה מים חיים. זה וזה גורם. בשמן רוקח פסחים כ"ז דאפי' למ"ד זוז"ג אסור בכ"ז ל"ה רק מדרבנן זה נהנה וזה מתחייב ל"א במשיב נפש פסחים דכ"ט ב"ד המגיה במל"מ אע"ג דבכ"מ דאשלד"ע בכ"ז חייב המשלח בד"ש אבל היכא דהשליח והנה דהו"ל ב' לטיבותא חדא דאשלד"ע ועוד אפי' א"נ ישלד"ע הרי ז"נ וזה מתחייב ל"א בכה"ג אפי' בד"ש פטור המשלח משא"כ למ"ד בכ"מ ישלד"ע ורק

הפטור מחמת דז"ל וזה מתחייב ל"א חייב המשלח עכ"פ בד"ש ועפי"ז א"ש במה דאי' בסנהדרין פז"ב מנין שאין טוענין למסית מנחש הקדמוני דאמר מר הרבה טענות הו"ל לטעון מה הי"ל לומר דברי הרב ודה"ת דברי מי שומעין וה"ק המהרש"א דמה הרבה טענות הא ל"ה אלא טענה אחת דאשלד"ע ולהנ"ל א"ש דמשום דאשלד"ע לבד הרי הי' מחויב עכ"פ בד"ש אך מפני שהי"ל הרבה טענות חדא דאשלד"ע ואפי' אי ישלד"ע מ"מ בזה נהנה וז"מ לכ"ע אשלד"ע ובכה"ג אפי' ביד"ש פטור. חבר בס' באר יעקב חו"מ סי' תכ"ה דר' יוסי בן שאול בסנהדרין דנ"ז וכן ר' יוחנן סנהד' דמ"ט ס"ל דחבר א"צ התראה כר' יוסי בר' יהודא ובמדרש תהלים הובא בדברי תורה דרב ס"ל חבר א"צ התראה. חבר שמת והניח מגורה כו' ה"ה בחזקת מתוקנים והרא"ש בגיטין בהנזקין הביא הירושלמי דדוקא כשמת מתוך ישוב הדעת ובשו"ת נחלת אבות להגאון בעל שער המשפט סי' ל"ג דר' נחמן בר יצחק פסחים ד"ד דפשיט מחבר מוכח דס"ל אפי' שמת מתוך טירוף וסתם ירושלמי ר' יוחנן וס"ל דהחזקה הוא רק מטעם אם איתא דהוי איסורא אודיע הוי מודע לי' ועיין אות א' מזה:

הרועים - חביבה מצוה בשעתה

חביבה מצוה בשעתה. במשנת דרע"ק מנחות דפ"ט דרבי ור"ע ור' שמעון ס"ל דל"א הסברא דחביבה מצוה בשעתה לדחות שבת רק היכא שכבר דחתה שחיטה את השבת אבל לדידן ל"א כלל הך סברא כיון דכבר דחתה שחיטה את השבת ורק משום חביבה מצוה בשעתה לחוד דוחה שבת ע"ש ולהנהו תנאי דס"ל דנולד כשהוא מהול א"צ להטיף דם ברית ס"ל דחביבה מצוה בשעתה לחוד דחי שבת:

הרועים - חגיגת י"ד

חגיגת י"ד. באו"ח פסחים דפ"ה דפלוגתא דת"ק ואיסי בן יהודא דת"ק ס"ל חגיגת לאו דאורייתא ואב"י ס"ל חגיגת י"ד דאורייתא ע"ש:

הרועים - חדש

חדש. אי נוהג בשל עכו"ם בשו"ת הרי"מ יו"ד סי' י"ט דתלי' בפלוגתא אי יש קנין לנכרי בא"י מותר חדש בשל עכו"ם ולמ"ד אין קנין לנכרי בא"י נוהג חדש בשל עכו"ם ובברוך טעם פ"ב מעדל"ת דלרבינא דס"ל בפסחים ל"ה מי שאיסורו משום ב"ת חמץ לבד ס"ל חדש בחו"ל ובעכו"ם דאורייתא אבל לר' אשי דס"ל מידי בלבד כתיב ס"ל דחדש בחו"ל

מותר ועיין אות מ' בענין מידי בלבד ובב"ט כ' דמ"ד ס"ל טע"כ ל"ד ס"ל כרבינא מי שאיסורו משום חמץ לבד עיי"ש ובס' החיים סי' תפ"ט דלרב ושמואל ור' יוחנן בן זכאי ס"ל דחדש מותר בשל עכו"ם אבל לר' יהודא חדש נוהג בשל עכו"ם ור' פפא ור' הונא ברי' דר' יהושע ס"ל כריב"ז דאין חדש נוהג כשל עכו"ם ור' אליעזר ס"ל דנוהג בשל עכו"ם ולמ"ד דנוהג חדש בחו"ל נוהג ג"כ בשל עכו"ם ולמ"ד דחדש מותר בחו"ל אין נוהג ג"כ בעכו"ם והנה בדבר שאין ראוי לעומר אי יש בו איסור חדש דתלי' בזה לרב ושמואל דס"ל בזמן שבהמ"ק קיים עומר מתיר לדידהו דבר שא"ר לעומר כגון חו"ל לית בהו משום איסור חדש אבל לר"י ור"ל דאף שבהמ"ק קיים האיר המזרח מתיר ואין העומר עקרו בא משום חדש לדידהו אף ממקום שאין ראוי להביא ממנו עומר שייך איסור חדש ור' אשי ס"ל כר"י ור"ל וכן ר' יהודא ס"ל דבחו"ל י"ב איסור חדש ור' פפא ור"ה ברי' דר"י ס"ל כרו"ש ומותר חדש בחו"ל ובשו"ת תשואות חן סי' כ"ד אי חדש בזה"ז דאורייתא תליא בפלוגתא דר' יוסי ורבנן ביבמות דפ"ב דלרבנן דס"ל לא קדשו לע"ל ואפ"ה ס"ל דנוהג חדש מוכח דחדש נוהג אף בזה"ז משא"כ לר' יוסי דלא בטלה קדוש הארץ ס"ל דחרשת בזה"ז דרבנן ור"פ ור"ה ברי' דר' יהושע ס"ל כר' יוסי דתרומה בזה"ז ד"ת ולא בטלה קדושת הארץ לכך ס"ל דחדש בחו"ל דרבנן ועיין מ"ש באות נ' נסכים ע"ש ובפנ"י פ"ד דר"ה דר"נ בר"י ס"ל כר"פ ור"ה במנחות דס"ח ס"ל חדש בחו"ל דרבנן:

הרועים - חדש

חדש. בשו"ת חיים שאל סי' ד' הביא ד' הירושלמי דאמר ר' יונה לר' ירמי' דלדידי' דאמר אפי' יבשה אפי' קצורה א"כ ה"ה אפי' חיטים שבעליה משנה שעברה נמי אסורה משום חדש כיון שזכו בה ישראל מיד שנכנסו לארץ וכתב דהש"ס דילן פליג אירושלמי וס"ל לש"ס דילן דשרי בישן ולא נאסרו בחטין שבעליה ע"ש. חדודה קודם ללבונה מימרא דר"ז אמר שמואל בחולין ד"ח ובפלתי סי' ט' דשאר אמוראי פליגי עליו וס"ל דל"ל לשמואל מעולם חדודה קודם לליבונה. חדש בישוע"י או"ח סי' תפ"ט דהברייתא דיליף דבחדש משקין היוצאין כמותן ס"ל אפי' בזמן שאין בהמ"ק קיים האיר המזרח מתיר נמצא גם חדש אין היתר לאיסורו אבל לדידן דקיי"ל כר"י דיום הנף כולו אסור א"כ א"א ללמוד חדש מחמץ ממילא בחדש משקין היוצאין ל"ה כמותן. חולה בטוא"ח סי' שכ"ח מחלוקת הפוסקים בחולה שצריך לבשר ויש כאן בשר נבילה דשי' הרמ"ה דמותר לשחוט בשבת דהותרה שבת אצל פ"נ ולא לאכול נבילה דהוא רק דחוי' דקיי"ל מאכילין הקל הקל והראב"ד כ' כיון דנבילה איסור לאו ושבת הוא איסור סקילה מוטב להאכיל

נבילות ולא לחלל שבת ובישוע"י או"ח סי' רמ"ח דפליגי בזה ביומא דפ"ד דרבי ס"ל דשבת דחוי אצל חולה ונותנין לו טבל ולא מעשרין וראבר"ש ס"ל דשבת הותרה ולכך מעשרין ואח"כ יאכל כשי' הרמ"ה ותליא בלימודים ביומא דע"ד דלשמואל דיליף פ"נ דמותר בשבת מן וחי בהם ולא שימות בהם הוי רק דחוי אבל לשאר הלמודים לאידך אמוראי הוי חולה בפ"נ הותרה בשבת ע"ש ושי' הר"מ דתליא בדין טומאה דחוי' דלמ"ד דחוי' ה"ה פ"נ בשבת הוי רק דחוי אבל למ"ד טומאה הותרה ה"ה חולה דמותר אצלו שבת ועיין בבית יוסף או"ח סי' שכ"ח חובל בעטרת חכמים ב"ק דפ"ח דבתשלומי חבלות ליכא עשה על החובל בפריעות דמי חבלות רק על הב"ד מוטל לחייבו ועיקר החיוב רק מצד הב"ד שמחייבין אותו וזה רק למ"ד שעבודא ל"ד אבל למ"ד ש"ד יליף לה מפסוק והאיש אשר אתה נושה בו ילפינן מיני' העשה גם על תשלומי דמי חבלה ויש עשה על החובל ע"ש חולין בעזרה במל"מ פ"ב משחיטה הוכיח לדעת רש"י דאסור להביא חולין בעזרה אע"ג דלא עביד כעין הקרבה ובדורש לציון דרוש ד' בהג"ה דלפי אוקימתא דר"ח במנחות ק"י פליגי בזה רבי ורבנן דרבי ס"ל דאסור להכניס חולין בעזרה אפילו בלא הקרבה ולרבנן מותר להכניס בלא הקרבה אבל אליבא דרבא כ"ע ס"ל דאסור להכניס חולין בעזרה. חולין בעזרה בצל"ח פסחים דכ"ד ע"ב דלאיסי בן יהודא לוקין על אכילת חולין שנשחטה בעזרה ולא על שחיטת חולין בעזרה ובגינת וורדים הביא בשם אמ"צ אע"ג דעל חושב"ע אין לוקין מ"מ ר' יוחנן דיליף חשב"ע מן מה שלי בשלך כו' ועל שחוטי חוץ לוקין ה"ה על חושב"ע ובמ"מ לוקין ובאו"ח קדושין דנ"ז ע"ב דלאביי דס"ל יש איסור עשה בחשב"ע מוזבחת ואכלת לוקין על אכילת חולין שנב"ע ע"ש. והנה בזבחים ס"ח תוד"ה אומר לחד תירוצא ס"ל לר' יהושע אין שחיטה לעוף מה"ת וחושב"ע ל"ד ואפילו אם חשב"ע דאור' דוקא בבהמה ולא בחי' ועוף וכן ס"ל לר' שמעון ובס' מעין גנים דגם ר"מ ס"ל כן כ"כ במעשי רב להגאון ר"צ רנשבורג ע"ש ובשו"ת שמן רוקח לחד הוכחה דר' חסדא ס"ל חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא ושוב מסיק דס"ל לר"ח חושב"ע ל"ד ע"ש ושי' רש"י בפסחים דכ"ב דלמ"ד חשב"ע ל"ד היינו איסור הנאתו אבל איסור אכילה לכ"ע דאורייתא והתו' הקשו מנזיר דכ"ט דמשני חולין שנב"ע ל"ד והתם משמע שהקרבן נאכל ע"ש. ונ"ל דהפלתי בה' תערובת הק' מ"פ הש"ס והא הוי חולין בעזרה והרי לשי' הפוסקים דמה"ת מותר לבטל איסור לכתחילה א"כ יכול לערבם ברוב מה"ת ורק מדרבנן אסור ומדרבנן שוב שפיר מותר מטעם לחנכו במצות ע"ש ונ"ל לפי"מ שהעלו החוו"ד והישוע"י בס' צ"ט יו"ד דבאיסור הנאה מה"ת אין לבטל וש"פ הש"ס לס"ד דחושב"ע אסור בהנאה ולפ"מ דמתרץ דחשב"ע ל"ד אע"ג דאיסור אכילה דאור'

מ"מ שוב מותר לבטל באי' אכילה מה"ת ול"ק קו' התוס' וא"ל א"כ מה מקשה שם הש"ס בסמוך דהוי נבילה וק' דיוכל לבטל ברוב כיון דנבילה מותר בהנאה ז"א לפמ"ש בפליתי סי' ק"י הגם דחכמים התירו איסור דרבנן במקום מצוה אבל להתיר תרי איסורי דרבנן לא התירו במקום חינוך ע"ש ולפי"ז אחר דמסיק דחשב"ע ל"ד ורק דמדרבנן התירו במקום חינוך ובאמת ע"י ביטול ג"כ מדרבנן אסור דל"מ מדרבנן ביטול כמ"ש הפלתי שם דהוי דבר שדרכו למנות והוי איסור חולין בעזרה דרבנן ואי' נבילה דרבנן ולא התירו במקום חינוך ול"ל בלא"ה הו"ל תרי איסורי דרבנן דביטול לכתחילה אסור מדרבנן י"ל לשי' הפוסקים דל"א אין מבטלין אי' לכתחילה אלא במקום שנהנה אבל מצות לאו להנות נתנו ועיין בקה"י באד"ר אות א' א"כ הכא דהביטול הוא למצוה לחנכו ואמרינן מצות ללה"נ כיון דלענין איסור דרבנן אמרינן מצות ללה"נ ול"ה איסור דרבנן כלל ודוק:

הרועים - חולין שנשחטו בעזרה

חולין שנב"ע. באו"ח קדושין מ"ב דריב"ק ס"ל תשב"ע דאור' ובשו"ת מנחה בלולה לבעל מנחת אהרן דשמואל ס"ל חולין שנב"ע דאורייתא:

הרועים - חולין שנשחטו בעזרה

חולין שנשחטו בעזרה. כריתות דכ"ו פירש"י ז"ל וז"ל ומשום חולין בעזרה לא אכפת לן דלא אסרה תורה אלא שחיטה אבל מליקה לא ובשעה"מ ה' שחיטה דלא פירש"י ז"ל דבמליקה ל"ש חולין שנב"ע רק לאביי דילף איסור חולין בעזרה מקרא דוכי ירחק והלכך אית לן למימר דלא אסרה תורה אלא שחיטה אבל לא מליקה אבל לר"מ דס"ל דילפינן במה מצינו מה שלי בשלך אסור וכו' משמע ודאי דמליקה נמי אית בי' משום חולין בעזרה ומשם לשון לימודים כ' דס"ל לרש"י דאף במליקה שייך חושב"ע ושאסור להכניסן בעזרה אבל לאסור בהנאה לא נאסר רק בשחיטה ע"ש חול המועד בט"א חגיגה די"ח דשי' הירושלמי דאיסור מלאכה בחוה"מ אינו אלא מדרבנן וסובר כן ר' אבא בר ממל אבל הש"ס דילן חולק וס"ל שאסור מה"ת ע"ש:

הרועים - חופה

חופה. בקדושין דט"ז בתוס' דחופה אינה מוציאה מרשות אדון ובפנ"י שם דמבואר בירושלמי דחופה מוציאה את אמה עברי' מרשות אדון לר"ל משא"כ לר' יוחנן וגם לר"ל הוא רק אליבא דרבנן דס"ל לר"ל כמחלוקת לגירושין ה"ה לקדושין כן בחופה לרבנן

יכולה למסור עצמה לחופה בע"כ של אב אבל לר' יהודא דאפי' בגירושין אביה ולא היא כ"ש דבחופה דאבי' ולא הוא ושוב כ' דפלוגתא הוא בירושלמי דאמרינן דמודה ר"ל דבנשואין א"א להפסיד לאבי' מעשה ידי' אבל לר' אחא בר יעקב לר"ל ה"ה לנשואין ע"ש:

הרועים - חופה

חופה. בשע"ה ובטעה"מ ה' חופה האריכו בד' הלח"מ אף א"נ דחופה שא"ר לביאה ל"מ אבל היכי שדעתו לבוא עלי' באיסור חשיב חופה הראוי לביאה דלדידי' הו"ל ראוי לביאה ועיין אות ק' קדשאמ"ל דבחיי"ל חשיב קדושין מסו"ל כיון דרוצה לעבור על האיסור ובחי' הרי"ם אע"ז סי' ס"ו דבזה פליגי רב ושמואל דרב דס"ל יש חופה לפסולות ס"ל כסברא זו דמצד האיסור ל"ח אינה ראוי כיון שרוצה לעבור על האיסור ושמואל ס"ל דמ"מ חשיב חופה שאינה ראוי לביאה מצד האיסור:

הרועים - חופה

חופה. שי' הרמב"ם דחופה היינו יחוד ובטעה"מ בכבוד חופה סעיף ט' דתליא בפלוגתא דרב ושמואל כתובות מ"ח ע"ב דרב ס"ל דחופה לאו היינו יחוד רק משהביאה לביתו קונה ושמואל סובר דבעינן חופה של יחוד ורבה ס"ל כרב ור' אשי ס"ל כשמואל והרמב"ם פוסק כשמואל והנה אי בעינן חופה הראוי לביאה תלי' בזה דאם חופה היינו יחוד צ"ל חופה הראוי לביאה ואי חופה לאו היינו יחוד ל"צ חופה הראוי לביאה וגם חופת נדה קונה ור' הונא סי"ל כרב ומהני לדידי' גם חופת נדה עוד כ' בטעה"מ דאף דלהרמב"ם דס"ל דחופה היינו יחוד אבל לר' הונא דס"ל חופה קונה לדידי' ל"צ שיהי' יחוד. חופה במקנה קדושין ט"ז דר"ל ס"ל כמ"ד אין חופה לפסולת ע"ש ובכתובות ד"ז בהפלאה דר' יהודא ס"ל אין חופה לפסולות ול"מ חופת נדה ור"מ ס"ל יש חופה לפסולות. חופה המל"מ פ"ו מאישות נשתפק למאי דקיי"ל חופה גומרת להיות נשואה אם הי' החופה קודם הקדושין אם גם אותה חופה גומרת א"ד דבעינן דוקא שיהי' החופה אחר הקדושין ואז גומרת ולא כשהיתה החופה קודם הקדושין ובטעה"מ סי' ז' וסי' ח' דלדידן דקיי"ל דלא כר"ה דחופה קונה לדידן חופה דקודם הקדושין ג"כ גומרת אבל לר"ה דס"ל חופה קונה לדידי' חופה שקודם קדושין אינה גומרת עיי"ש. חופה בפתיחה לאור חדש הוכיח דרבי ס"ל חופה קונה וס"ל כר' טרפון דהיכא דמפריך ק"ו ל"א דיו ובאו"ח ד"ב דר' אסי ס"ל דחופה אינה קונה. חופה שי' הירושלמי דאלמנה אין לה חופה אמנם בשו"ת פ"י הכריע דאף באלמנה חופה קונה ולא כירושלמי ובמהר"ם ברבי כתובות דמ"ו

דלר' הונא מוכח דאלמנה יש לה חופה ורב ס"ל דאלמנה אין לה חופה ע"ש ובמקנה ה' קדושין סי' נ"ט דר' חנינא ס"ל כירושלמי דאלמנה אין לה חופה חוזר וניעור בפר"ח סוף סי' צ"ט מפרש הפלוגתא דת"ק ור"ש בפ"ה דתרומות דר' שמעון מחלק דבלא נודע אמרינן דחוזר וניעור אבל בנודע ל"א חו"ל ולת"ק לעולם אין חוזר וניעור ובערוגת הבושם בפתיחה לבב"ח דלאביי ס"ל כת"ק וכן איסי בן יהודא ס"ל כת"ק דאין חוזר וניעור לעולם ובתוס' בע"ז ובכורות דכ"ב נראה דהא מלתא אי חוזר וניעור הוי פלוגתא דרב דימי ושאר אמוראי. חולה האחרונים הביאו שי' הרמב"ם דאסור לעשות אף שבות דרבנן לצורך חולה שאין בו סכנה משבת דקל"ד דס"ל לת"ק אין טורפין יין ושמן ור' מאיר ס"ל דטורפין וקיי"ל כת"ק ולר"מ מותר שבות לצורך חולה שאב"ס. חולה בשביעית ברפ"ק דמ"ק פלוגתא אי חורש בשביעית חי"ב ובתו' דמ"ק ד"ב ד"ה ר' אלעזר דמוכח דר' אלעזר הוא המ"ד דחורש בשביעית חייב ובירושלמי סנהדרין דר' יוחנן ס"ל חורש בשביעית אינו לוקה ובשעה"מ פ"א מכלאים דר"ל ס"ל חורש בשביעית חייב וכ"כ בערוך לנר מכות דכ"א ובדף ג' ע"ב בתוד"ה שהרי דפלוגתא דר"י ור"א אי לוקין על החרישה אינו אלא אליבא דר' ישמעאל דדריש מה חרישה רשות אבל לר"ע כ"ע מודים דס"ל חורש בשביעית לוקה. חזקה בתוס' יבמות פ' אלמנה לכ"ג הקשו בספק בן ט' דפוסל בביאתו אמאי לא אוקמי אחזקה דהוי קטן ותירצו דאיירי שבא לפנינו כשהוא גדול רק דבשעת ביאה הי' ספק וכיון שעכשיו גדול לא מוקמינן אחזקה והק' המהרי"ט הא מוכח מכ"מ דלא אזלינן בתר השתא אף דאיכא ריעותא נגד החזקה ובמהר"ם ברבי סוף קדושין תירץ קו' התוס' דהנה לר' אחא בר יעקב דל"ל חזקה מקרא רק הלכתא ס"ל דל"מ חזקה רק היכא דליכא ריעותא אבל היכא דאיכא ריעותא ל"מ חזקה אבל לדידן דיש קרא והלכתא ותרתי ל"ל מוכח דצריך הלכתא אף היכא דאיכא ריעותא אזלינן בתר חזקה ור' שמעון ס"ל כראב"י ולדידי' היכא שיש ריעותא לא מוקמינן אחזקה ע"ש. חזקה בגינת וורדים כלל ל"ז לר"מ ב' חזקות עדיף מרוב ולרבנן י"ל דאין חילוק ע"ש חוקה אין אדם תובע אלא א"כ יש לו עליו בחי' הרי"מ חו"מ סי' ע"ה דל"ש החזקה רק קודם שתקנו רבנן שבועות היסת אבל אחר שתקנו רבנן שבועת היסת ל"ה חזקה כלל וחדש הוא. חזקה בבית אפרים אע"ז ס' מ"ו אי חזקת קטנות הוי חזקה ול"א דלא הוי חזקה כיון דעשוי להשתנות תליא בפלוגתא דאמוראי בנדה דמ"ה דלמ"ד חוששין שמא נשרו ס"ל דחזקת קטנות לאו חזקה הוא ומ"ד א"ח שמא נשרו ס"ל דחזקת קטנות חזקה אלימתא הוא ע"ש חזקה ורובא דקי"ל דהיכא דיכולין לברורי מבררין ול"מ חזקה ורובא וכ' המפו' דתליא בזה אי רובא וחזקה דמהני מטעם ודאי א"צ לברורי ואי הוי ספק רק דהתורה

התירה כמ"ש הש"מ ב"מ ד"ז שפיר צריך לברר ועיין אות ר' מזה ובחזקה תליא בפלוגתא דכתובות דלמ"ד לד' המכשיר בה מכשיר בבתה ס"ל דחזקה מטעם ודאי וא"צ לברר ולמ"ד דפסול בבתה ס"ל דל"ה ודאי ס"ל דצריך לברר וע' אות מ' מכשיר בה כו' ועיין בשו"ת חת"ס סי' קמ"ג דפליגי בזה סוגיא דנדה ודפסחים דבפסחים ד"ד מוכח דהיכא דאיכא לברורי מבררינן אבל סוגיא דנדה גבי חרדה ס"ל אפילו היכא דיכולין לברר ל"צ לברר. חזקה שלא נתבררה בשעתה באור צבי עה"ת בחדושיו במכות כ' דרבינא ס"ל דמהני חזקה שלא נתבררה בשעתה ורבה בר ר' שילא ס"ל דל"מ חזקה שלא נתבררה בשעתה ובעטרת חכמים חולין י"א דר' הונא ס"ל דמהני חזקה שלא נתבררה בשעתה ובעדות לישראל מכות להגאון מוה' ברוך ראפפורט דרב כהנא ס"ל דמהני חזקה שלא נתבררה בשעתה ובטעין החפמה דע"א דלמאי דיליף בחולין ד"י ע"ב דמהני חזקה מנגע דלמא אדאזיל בציר לי' שיעורא לא ילפינן אלא דומיא דהתם שהחזקה מבוררת שבשעת צאתו הי' שיעור שלם אבל לר' אחא בר יעקב דפריך ע"ז וכתבו התוס' דאיהו יליף חזקה מהללמ"ס י"ל הלכה כך הוא דאזלינן בתר חזקה אפי' לא נתבררה מעולם ע"ש ועיין מ"ש בסמוך בשם מהר"ם ברבי דתליא בפלוגתא דס"ד אי ילפינן חזקה מקרא:

הרועים - חזקה העשוי להשתנות

חזקה העשוי להשתנות. בעטרת חכמים ב"מ ד"ח דר' המנונא ס"ל דמהני חזקה העשוי להשתנות וס"ל דחזקת בכור במעי אמו שהי' חולין חשיבא חזקה ורבה ס"ל דל"מ חזקה העשוי להשתנות ול"ה חזקה ממעי אמו ע"ש:

הרועים - חזקה שליח עושה שליחותו

חזקה שליח עושה שליחותו. הנה בדבר שיל"מ אי מהני החזקה שע"ש כ' בישוע"י או"ח סי' ת"ט דלר' ששת דס"ל אף בשל תורה חזקה שליח עושה שליחתו ה"ה דמהני בדשיל"מ משא"כ לר' נחמן דלאו חזקה גמורה שיהי' מהני בשל תורה ה"ה דל"מ בדשיל"מ ע"ש:

הרועים - חזקה

חזקה. במהר"ם ברבי סוף קדושין דלמ"ד ס"ד מה"ת לקולא ובעינן חתיכה מב"ח ליכא למילף חזקה מהלכתא וצריך למילף חזקה מקרא אבל ר' אחא בר יעקב ס"ל ס"ד מה"ת לקולא ול"ב חתיכה מב' חתיכות שפיר יליף חזקה מהלכתא:

הרועים - חזקה

חזקה. עיין בנוב"י מהדו"ק סי' מ"ג אי חזקת חי וחזקת א"א הוי ב' חזקות ובשו"ת יהודה יעלה סי' ע"ב דפליגי בזה בגיטין כ"ח דר' אדא בר יצחק ס"ל דהו"ל ב' חזקות ור' פפא ס"ל דהוי רק חזקה אחת חוקה אשה דייקא ומנסבה הא דקיי"ל דחזקה זו מרעא לחזקת א"א כמ"ש התוס' כתובות דכ"ב כ' הפנ"י דר' מנחם בר"י פליג ע"ז ול"ל האי סברא כלל ומש"ה תצא ע"ש:

הרועים - חוקה

חוקה. הא דקיי"ל דמדרבנן לא מוקמינן אחזקה וע' ביבמות ד"ל כ' הפני יהושע כחובות דכ"ג דוקא היכא דאתרע במקצת אבל היכא דהחזקה לא אתרע כלל אף מדרבנן מוקמינן אחזקה ועיין בפמ"ג או"ח בפתיחה כוללת ובפנ"י קדושין דמ"ה דבאיסור דרבנן מהני חזקה אף מדרבנן חוקה בב"ב קל"ה אר"י א"ר כו' מה גוי אינו קונה בחזקה ובפרשת דרכים זוטא אות ב' דר' אליעזר ל"ל כלל הך מימרא דר"י דאין גוי קונה בחזקה:

הרועים - חזקה אין אדם מפייס במומין

חזקה א"א מפייס במומין. שי' הרמב"ם פכ"ב מאישות דדוקא בלא בעל אבל בבעל ל"ש החזקה דא"א מפייס במומין ובס' החכמה כתובות דל"ז דרבנן ס"ל כשי' הרמב"ם אבל ר' מאיר ס"ל אף בבעל שייך חזקה דא"א מפייס במומין:

הרועים - חוקה

סי' הרשב"א דברי' לי מהני נגד חזקה ובפני יהושע כתובות כ"ג דתליא בפלוגתא דלמ"ד בו"ש ברי עדיף אף דיש לזה חזקת ממון ס"ל דברי לי מהני נגד חזקה אבל למאן דס"ל לאו ברי עדיף ס"ל דל"מ ברי לי נגד חזקה ובס' החכמה בכתובות דתליא בזה דלמ"ד תרי ותרי ס' דרבנן ס"ל כס' הרשב"א אבל למ"ד תרי ותרי ס' דאורייתא לא ס"ל כס' הרשב"א וגם סברת הרשב"א רק בחזקה לחוד אבל נגד רוב וחזקה ל"מ ברי לי ע"ש:

חזקה דהשתא:

חוקה סי' הרשב"א דברי' לי מהני נגד חזקה ובפני יהושע כתובות כ"ג דתליא בפלוגתא דלמ"ד בו"ש ברי עדיף אף דיש לזה חזקת ממון ס"ל דברי לי מהני נגד חזקה אבל למאן דס"ל לאו ברי עדיף ס"ל דל"מ ברי לי נגד חזקה ובס' החכמה בכתובות דתליא בזה דלמ"ד תרי ותרי ס' דרבנן ס"ל כס' הרשב"א אבל למ"ד תרי ותרי ס' דאורייתא לא

ס"ל כס' הרשב"א וגם סברת הרשב"א רק בחזקה לחוד אבל נגד רוב וחזקה ל"מ ברי לי ע"ש. בשו"ת רע"א סי' ז' דפליגי רב ושמואל בקדושין דע"ט אי חזקה דהשתא הוי חזקה דרב ס"ל דחזקה דהשתא במקום דל"ה כנגדה חזקה דמעיקרא הוי חזקה ושמואל ס"ל דחזקה דהשתא ל"ה חזקה כלל רק בסיועת חזקת טמא הו"ל תרתי לריעותא חזקה בתורת יקותיאל יו"ד סי' כ"ה האריך הרבה דרבא לא אזיל כלל בתר חזקה ע"ש:

הרועים - חזקה

בט"ז יו"ד סי' שצ"ז האריך לענין חזקת חיים דלאו חזקה מעלי' היא כיון דלמיתה עומד ומביא ראיה מהמדיר מהא דאר"י אמר שמואל המחליף פרה בחמור כו' על בעל החמור להביא ראיה שהי' חמורו קיים כו' ואמאי לא נוקי החמור בחזקת חיים והשתא הוא דמת ע"ש ועיין בנה"כ ובח"צ סי' ג' ובנוב"י א"ע סי' ל"א שדחו דבריו וזה לדידן אבל לר' יהודא אמר שמואל דחזקת חיים לאו חזקה ועיין בס' ערוגת הבושם בסופו קונטרס חד"א דלרב חזקת חיים חשיבא חזקה וה"ה חזקת טהרה דאשה תלי' ג"כ בהנ"ל דלרב יהודה חזקת טהרה דאשה לאו חזקה הוא כיון דעלולה לראות ע"ש:

חזקה אין אשה מעיזה פני' בפני בעלה:

חזקהבט"ז יו"ד סי' שצ"ז האריך לענין חזקת חיים דלאו חזקה מעלי' היא כיון דלמיתה עומד ומביא ראיה מהמדיר מהא דאר"י אמר שמואל המחליף פרה בחמור כו' על בעל החמור להביא ראיה שהי' חמורו קיים כו' ואמאי לא נוקי החמור בחזקת חיים והשתא הוא דמת ע"ש ועיין בנה"כ ובח"צ סי' ג' ובנוב"י א"ע סי' ל"א שדחו דבריו וזה לדידן אבל לר' יהודא אמר שמואל דחזקת חיים לאו חזקה ועיין בס' ערוגת הבושם בסופו קונטרס חד"א דלרב חזקת חיים חשיבא חזקה וה"ה חזקת טהרה דאשה תלי' ג"כ בהנ"ל דלרב יהודה חזקת טהרה דאשה לאו חזקה הוא כיון דעלולה לראות ע"ש. בא"ע סי' י"ז קיי"ל דמ"מ כשיש אפי' רק עד אחד מעיזה ואינה נאמנת ובב"ש סק"י פקפק מד' הרא"ש דס"ל דדוקא בשיש ב' עדים מסייעים לה מעיזה אבל בע"א אינה מעיזה ובשו"ת חתם סופר חלק ששי סי' ס"ט דתליא בפלוגתא דלר' הונא דס"ל בגיטין דפ"ט דאפי' שלא בפניו אינה מעיזה וס"ל דאלים חזקת אינה מעיזה לדידיה אפי' ע"י סיועת ע"א אינה מעיזה אבל למאי דקיי"ל דהך חזקה דוקא בפניו אבל שלא בפניו מעיזה מודה הרא"ש דע"י ע"א ג"כ מעיזה ומעיזה ע"ש ועיין אות ח' אשת איש כמה ענינים בזה:

הרועים - חולה

חולה. דקיי"ל ביומא דע"ג דמי שאחזו בולמס מאכילין לו הקל הקל כ' בזרע יעקב שבת דקכ"ח דתליא אי איסורין דחוין אצל חולה שפיר מאכילין לו הקל הקל אבל אי איסורין הותרו אצל חולה א"צ לדקדק לתן לו הקל הקל וזה תליא בפלוגתא אי טומאה דחויה ע"ש:

הרועים - חזקה

חזקה. בפנ"י חולין ד"ט דר' הונא לטעמיה דאלים לי' חזקה טובא אפי' היכא דאתרע חזקה טובא וכ"ש דמותר בנאבדה הריאה דלא אתרע כלל ואפי' דהוי מיעוט המצוי לא איכפת לי' ע"ש:

הרועים - חזקה

חזקה. ביבמות דס"ד פליגי ר' ורשב"ג אי בתרי זימני הוי חזקה ובמעין החכמה דס"ח ע"ב דתליא בפלוגתא דר"מ ורבנן בב"ק דכ"ד דחכמים ס"ל כרבי ור' מאיר ס"ל כרשב"ג דבתחלת זימני הוי חזקה ע"ש. חטין של מנחות בפסחים ד"מ א"ר זירא א"ר ירמי' אמר שמואל חטין של מנחות אין לותתין אותם ובמהרש"א שם דרבא פליג אשמואל וס"ל דלותתין אותם. חטאת בפנ"י שבועות ד"ה הוכיח דרבי ס"ל כמונבז בר"פ כלל גדול דתינוק שנשבה פטור מכל קרבנות חטאות קבועות שבתורה ע"ש טעמו. חטאת בתוס' יומא דפ"ה דפליגי רבי וחכמים דלרבי אין חייב חטאת אלא בדבר שזדונו לאו אבל לחכמים ל"ב לאו לחטאת ובמעין החכמה דפ"ז ע"ב דבהא פליגי ר"י ור"ע דר"י ס"ל כרבי דבעינן דבר שזדונו לאו ור"ע ס"ל כחכמים דרבי ע"ש. חיבת הקודש בצל"ח בסוגיא דרחסגה"כ אות ק"ה אף לשי' הרמב"ם דפסק חיבת הקודש לאו דאורי' אבל ר' פפא בפסחים כ"ד ע"כ ס"ל חיבה"ק דאורי' וכן רשב"ל ס"ל חיבת הקודש דאורייתא ובנוב"י מהד"ק יו"ד סי' ד' דרבה בר עולא ס"ל חיבת הקודש דאורייתא ור' אשי ס"ל חיבת הקודש דרבנן ור' יוסף עם אביי נחלקו בדברי רשב"ל דר"י ס"ל דרשב"ל ס"ל דחיבת הקודש דרבנן ואביי סובר דרשב"ל ס"ל חיבת הקודש דאורי' ובמחנה ראובן פסחים כ"ד דר' חסדא ס"ל חיבת הקודש דאורייתא ובעצי אלמונים דס"ב ע"ב דת"ק ור"ח בן אנטיגנוס בחגיגה דכ"ד פליגי בזה דרחב"א מוכח דס"ל דחיבת הקודש מכשיר מה"ת ות"ק ס"ל דחיבת הקודש דמכשיר מדרבנן ע"ש. חילוק מלאכות ליו"ט במכות דכ"א אמר רבא יש חילוק מלאכות לשבת ואין חילוק מלאכות ליו"ט ובצל"ח ביצה

די"ב דתלי' בזה דלמאן דיליף חילוק מלאכות מלא תבערו וכתיב ביום השבת אמרינן דוקא בשבת יש חילוק מלאכות ולא ביו"ט אבל למ"ד חילוק מלאכות מועשה אחת מהנה ה"ה ביו"ט יש חילוק מלאכות והיינו למ"ד הבערה לחלק יוצאה בשבת ויליף חילוק מלאכות מלא תבערו אש ביום השבת י"ל דביו"ט אין חילוק מלאכות אבל מאן דס"ל הבערה ללאו יוצאה וחילוק מלאכות מועשה אחת מהנה ה"ה ביו"ט יש חילוק מלאכות. חינוך במג"א סי' שמ"ג סק"א דאם אינה חייבת בחינוך בנה ובאורח מישור נזיר דב"ט תמה וכ' דזה תלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל אם אין חייבת בחינוך בנה ולר' יוחנן גם אם חייבת בחינוך בנה כמו דפליגי דלר"י בתו נמי חייב בחינוך ור"ל ס"ל דבתו אין מחויב האב לחנך ובמי נדה דמ"ו מחלק דבנו מחויב לחנך אפי' בל"ת מיהא בבת אין מחויב לחנך רק בעשה אבל בל"ת אין מחויב לחנך בתו כבנו. חייבי מיתות שוגגין באו"ח פסחים דל"ב דאביי פליג אתנא דבי חזקי' וס"ל לאביי חייבי מיתות שוגגין חייבין בתשלומין ובמנחת אהרן סנהדרין דף ע"ח כ' דר' נחמי' ס"ל חייבי מיתות שוגגין חייבין בתשלומין ע"ש והנה בישוע"י או"ח סי' ש"א דר"מ דס"ל לוקה ומשלם ס"ל חייבי מיתות שוגגין חייבין בתשלומין ורק במזיד פטור דאין מת ומשלם אבל בשוגג שפיר חייב ע"ש. חייב מלקות שוגגין בקצוה"ח סי' ל"ח דרבא ס"ל כר"ל דחייבי מלקות שוגגין פטורין מתשלומין ובעטרת חכמים ל"ב דרבא ס"ל חייבי מלקות שוגגין חייבין מתשלומין ואביי ס"ל דפטור מתשלומין ע"ש ובמהר"ם ברבי כתובות ד"ל דר' חסדא ס"ל כר"ל דחייבי מלקות שוגגין פטורין מתשלומין ועולא ס"ל דחייבין בתשלומין ובס' החכמה כתובות דר' פפא ס"ל כר"ל ע"ש ובמקנה בק"א ה' קדושין סי' כ"ו דר' אסי ס"ל כר' יוחנן דחייבי מלקות שוגגין חייבין והפלאה כתובות ד"מ דר' חסדא ס"ל כר"ל ע"ש ובדף ל"ח דרבא לא ס"ל כר"ל ע"ש. חייבי כריתות במאיר נתיבים ח"ב פ' חיי דר' גמליאל ס"ל כר' יצחק דליכא מלקות בחייבי כריתות. חייבי כריתות בס' אמרי בינה להגאון מהר"ם אש אי ר' שמעון ס"ל כרחבה"ק דחייבי כריתות ג"כ קלב"מ תליא בזה דלאביי ע"כ ל"ל לר"ש כרחבה"ק ולרבא י"ל שס"ל כרחבה"ק חייבי כריתות קיי"ל דחייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ובאור חדש פ' בא דר' יהודא פליג על זה וס"ל דחייבי כריתות שלקו לא נפטרו מידי כריתתן אחר שלקו. חייבי כריתות בשו"ת רח"כ ראפיפורט חלק או"ח הביא ד' התוס' אי חיי"כ צריכין התראה דתליא בפלוגתא כ' הוא דתליא בפלוגתא אי ה"ס שמי' התראה דלמ"ד ה"ס ל"ש התראה מוכרחין לומר דחיי"כ ל"צ התראה אבל המ"ד דה"ס שמי' התראה שפיר ס"ל דח"כ צריך התראה. חייב אדם לטהר א"ע ברגל בשאגת ארי' החדשות סי' ח' אי אשה מחויבת ג"כ לטהר ברגל תליא בפלוגתא דאביי ור' זירא

ר"ה ד"ו דלאביי דאין אשה בעצמה חייבת בשמחה ה"ה דאין מחויבת לטהר ברגל ולר' זירא דאשה חייבת בשמחה בעצמה ס"ל דחייבת נמי לטהר עצמה ברגל ושי' המהרש"ל דהחיוב דוקא לטהר קודם הרגל שיכנס לרגל בטהרה ובצל"ח ביצה די"ח דתליא בזה דלר' יוחנן דס"ל בחגיגה ד"ט דכולם תשלומין דראשון ומאן דלא חזי בראשון לא חזי בכולו שפיר ס"ל לרש"ל דמחויב לטהר קודם הרגל שהרי אם יהי' טמא ברגל בראשון לא יהי' חזי בכל הרגל אבל לר' אושעי' דס"ל אע"ג דלא חזי בראשון חזי בשני או לר' ירמי' דס"ל לר' יוחנן שאני טומאה דיש לה תשלומין ס"ל דאין חייב לטהר קודם הרגל ודי שיטהר ברגל ור' יצחק דס"ל חייב לטהר ברגל משמע בתוך הרגל ס"ל כר' אושעיא ע"ש ובמל"מ פט"ו מטומאת אוכלין דמד' הרמב"ם כ' שאסור לטמא ברגל מה"ת ולהראב"ד ל"ה רק דרבנן וכ' דתליא בפלוגתא דתנאי דלחד מ"ד ל"ה איסור לטמא ברגל ע"ש, חייש נן למיעוטא בשו"ת ר' עקיבא איגור דר' יוסי ס"ל לא חיישינן למיעוטא בכ"מ רק במקום דעומד להתברר ויוכל להיות דיתברר למפרע שאכל באיסור וכדומה חייש ר' יוסי למיעוטא ע"ש ובמי נדה דמ"ו בנדה דר' יהודא ס"ל כר' מאיר דחייש למיעוטא ור' גמליאל משמע דס"ל דחיישינן למיעוטא בפ"ק דחולין ועיין בפנ"י כתובות ד"ג ואי חייש ר"מ למיעוטא מה"ת או מדרבנן עיין באות ר' דתליא בפלוגתא אי רוב מטעם ודאי או רק מטעם ספק ובעיני ישראל חולין דלמ"ד דוקא היכא דאפשר חייש ר"מ למיעוטא ולא בלא אפשר ס"ל דחייש ר"מ למיעוטא מה"ת ולמ"ד דלא מחלק בין אפשר לל"א וס"ל לר"מ דילפינן רוב מקרא לא חייש ר"מ למיעוטא רק מדרבנן ור' כהנא ס"ל דר"מ חייש למיעוטא מה"ת ובמי נדה דכ"ו דאבא חנן ס"ל, כר"מ דחייש למיעוטא ובפני יהושע גיטין דס"ב דר' שמעון בן אלעזר ס"ל כר"מ דחיישינן למיעוטא ע"ש. חייבי לאוין בד"מ א"ע סי' ט"ו נסתפק במקדש חייבי לאוין ושניות לעריות אם בא אחר וקדשה אי צריכה גט מהשני ובס' בית משה א"ע סי' ט"ו דלר' עקיבא דס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל ורק בשניות דרבנן מקודשת מ"מ מדרבנן גם בשניות תקנו שאם קידש אחר דמקודשת והעמידו דבריהם כמו בדאו' דאין קדושין תופסין בחיי"ל ה"נ מדרבנן א"מ וצריכה גט מהשני ע"ש ולענ"ד ק' מיבמות נ"ג ע"ב ואי ר"ע כיון דיהיב לה גט מי מהני מאמר אבתרא ומשני גט יבמין מדרבנן וק' להנ"ל כיון דמאמר ג"כ ביבמה רק מדרבנן לא ליהני אחר גט יבמין דרבנן ובישוע"י ה' חליצה כ' דס' הד"מ תליא בדין אי עביד ל"מ י"ל דתופסין קדושי הב' ועיין אות כ"מ דא"ר ל"ת אי עביד לא מהני:

הרועים - חייבי לאוין

חייבי לאוין. שי' הרמב"ם פ"ז מא"ב דכל חיי"ל לבד מאלמנה לכ"ג אה בעל ולא קידש אין לוקה משום לא יחלל דכבר הן מחוללות ועומדת ובפני יהושע קדושין דע"ח הביא דתליא בפלוגתא דהרבה אמוראי ורב יהודא ל"ל ס' הרמב"ם ורבא ס"ל כשי' הרמב"ם ע"ש באריכות גדול. חידוש בריטב"א מכות ד"ה מבואר בדבר דהוא חידוש אין ללמוד מק"ו עוד דבר מעלמא דאין לך בו אלא חידושו ובערוגות הבושם פתיחה לבב"ח דלשי' רש"י דוקא במה מצינו אין ללמוד ממקום אחר לדבר זה כיון דחידוש אבל בק"ו ס"ל לרש"י דאף לדבר חידוש ילפינן ק"ו מעלמא ולא ס"ל כהריטב"א ע"ש. חייב אדם לקבל פני רבו ברגל בר"ה דט"ז ע"ב ובסוכה דכ"ז ע"ב מחלק דדוקא באזיל ואתי ביומא והרמב"ם בפ"ז מה' ת"ת אין מחלק וס"ל דלעולם חייב בקבלת רבו ברגל ובכ"מ כ' דדוקא ר' אליעזר ס"ל לחלק בזה אבל רבנן פליגי עלי' ולא מחלקי כלל ע"ש וע' בסדר משנה ה' ת"ת שהאריך הרבה בזה. חידוש בתוס' סנהדרין דכ"ז ע"א כ' דהחידוש הוא בזוממין הכשירא דבתראי ואפ"ה אין לומר בהו בהו חומרא לפוסלו לקמאי למפרע וה"ה בב"ח לא ילפינן מבב"ח טע"כ דחידוש הוא דאי תרו לי' מעל"ע מותר וממילא יצא מכה"ת בין להקל ובין להחמיר ובחתם סופר נדרים ד"ג כ' בטעמם דהוי כדבר שהי' בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו לכללו לא להקל ולא להחמיר והקשה א"כ מ"פ הש"ס בנדרים האי חידוש לחומרא מה בכך עכ"פ א"א יכול להחזירו לשאר נדרים לבל תאחר והעלה דהתוס' בסנהדרין לא אמרו למלתי' אלא לרבא דס"ל עד זומם מכאן ולהבא נפסל וס"ל ג"כ בחולין דבב"ח חידוש ולטעמי' אזיל ג"כ בסנהדרין ע"ח גבי עדי טריפה שהוזמו אבל ר' אשי פליג וס"ל דפטורים משום דליתא בזוממי זוממין ופירש"י אבל רבא ס"ל עד זומם חידוש וא"כ ר' אשי דסי' כיון דחידושו דעד זומם קולא הוא אין להחמיר עליהם לדונם עוד בעדות שאאי"ל ולא ס"ל כרבא דיצא מן הכלל בכל דיניו וס"ל ג"כ דבב"ח לאו חידוש ולר' אשי ליתא לס' התוס' סנהדרין הנ"ל והש"ס בנדרים דפריך האי חידוש לחומרא אזלא לשנוי' דר' אשי ולר' אשי באמת לא מועיל חידוש לחומרא ע"ש ובמגן אבות להגאון ר"מ בנעט האריך הרבה בזה בדף נ"ז והביא בשם המ"כ דאביי ס"ל במ"ק ד"י דאין חידוש לקולא מביא חומרא וסובר ג"כ דבב"ח לאו חידוש וצ"ל דס"ל דבין לקולא או לחומרא לא מקרי חידוש להוסיף עוד חומרא אבל לרבא י"ל דרק חידוש לקולא הו"ל חידוש להחמיר אבל בחי' לחומרא אמרינן א"ל בו אלא חידושו ע"ש באריכות. חייבי לאוין במקנה קדושין פ' האומר דפלוגתא דאביי ורבא בקדושין דע"ח דלרבא בעינן בחייבי לאוין קידש ובעל דאזל לשיטתו דס"ל כ"מ דא"ר

ל"ת א"ע ל"מ ואפ"ה תופסין קדושין בחיי"ל מוכח דאין איסור בקדושין לבד משא"כ אביי דס"ל אע"מ שפיר ס"ל דהוי איסור בקדושין לבד בכה"ג באלמנה ע"ש באריכות:

הרועים - חלופין

חלופין. שי' הר"ת בקדושין כ"ט ובב"מ דחלופי' שוה בשוה מהני אף בפירי אף דבעלמא פירי ל"ע חלופין ובאו"ח קדושין כ"ט דזה רק למ"ד דחלופין בכליו של קונה אבל למ"ד חלופין בכלי של מקנה אין חילוק ואף שוה בשוה אין עושה חלופין ע"ש ובפנ"י קדושין ד"ח ובב"מ דהא דשוה בשוה מהני חילופין אף בפירי הוא רק לר"ל דס"ל משיכה קונה ולא מעות אבל לר"י דס"ל מעות קונות אפי' שוה בשוה ל"מ מטעם חלופין ע"ש:

הרועים - חלופין

חלופין. בב"מ ד "ז פלוגתא דתנאי אי חלופין בכליו של קונה אי בכליו של מקנה מי נתן למי בועז נתן לגואל ר"י אומר גואל נתן לבועז ועיין בשימ"ק דתלי' אי דרשינן טעמא דקרא מתפרש יותר דבועז שהוא הקונה נתן אבל אי לא דרשינן טעמא דקרא אמרינן דגואל נתן לבועז וסתם בר פלוגתא דר"י ר"ש דדריש טעמא דקרא ועיין או"ח פתיחה בקדושין ובאו"ח די"א דב"ש ס"ל בכליו של קונה וע' אות ד' בענין דרשינן טעמא דקרא ובאו"ח ד"ד ע"א וע"ב דר' שמעון ס"ל חלופין בכליו של קונה ובאו"ח די"ב דאביי ושמואל סוברים בכליו של קונה ור' חסדא ס"ל בכליו של מקנה ובמסקנא כ' דר"ח כאידך ס"ל:

הרועים - חלופין

חלופין. אי יש חלופין בעכו"ם כ' התומים סי' קכ"ג דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דר"ל דס"ל משיכה קונה בישראל ובעכו"ם בכסף לבד א"כ מתנה במטלטלין במה יקנה ע"כ בחלופין מוכח דיש דין חלופין משא"כ לר"י דס"ל מעות קונות ובעכו"ם משיכה ס"ל דל"מ חלופין בנכרי וכן אביי ס"ל כר"י דל"מ חלופין בנכרי ועיין בבת עיני פסחים ד"ה ובס' אמרי בינה להגאון מוהר"ם א"ש קדושין כ' להיפוך דלר"ל ל"מ חלופין בנכרי כיון דס"ל מעות קונות ולר"י מהני חלופין בנכרי ובאור חדש קדושין ד"ז דרבה ס"ל יש חלופין בעכו"ם ור"י ס"ל אין חלופין בעכו"ם ותלי' בפלוגתא דלמ"ד חופה קונה מוכח דיש חלופין בעכו"ם ולמ"ד חלופין אינו קונה ל"מ חלופין בעכו"ם ע"ש ועיין עוד מ"ש בסמוך בס"ק שלאח"ז ובערבי נחל בדרוש לשה"ג דלמ"ד גזל עכו"ם אסור יש דין חלופין לעכו"ם ולמ"ד גזל עכו"ם שרי אין דין חלופין לעכו"ם:

הרועים - חלופין

חלופין. באו"ח קדושין ד"ז כ' דרב ולוי פליגי בפלוגתא דר' נחמן ור"א בנדרים מ"ח דרב ס"ל אי תפיס לא מתפיס ולוי ס"ל אי תפיס מתפיס ורבא ס"ל אי תפיס מתפיח ע"ש ובאו"ח קדושין ד"ב כ' אי מהני חלופין בעכו"ם תלי' בזה דר"נ דס"ל בנדרים קני ע"מ להקנות קנה ס"ל דיש דין חלופין בעכו"ם משא"כ לר"א דס"ל קני ע"מ להקנות לא קנה רק דאי תפיס מתפיס ל"ש זה בעכו"ם ול"מ חלופין בעכו"ם ופלוגתא דקני ע"מ להקנות ואי תפיס מתפיס תלי' בזה דר"נ סובר כר"י ד"ת מעות קונה וכיון דישראל קונה במעות ולא במשיכה ל"ל אי תפיס מתפיס דבמאי קנה להאי סידר ע"כ דקני ע"מ להקנות קנה אבל לר"ל דס"ל משיכה קונה שפיר ס"ל אי תפיס מתפיס ע"ש:

הרועים - חלופי חלופין

חלופי חלופין. בע"ז דנ"פ בעשאה בהמה חלופין לע"ז דאסרה ופליגי בחלופי חלופין ר"י בר' יוסי ורבנן דחד מ"ד ס"ל חלופי חלופין מותרין וחד מ"ד חלופי חלופין אסורין והרמב"ם פסק כמ"ד חלופי חלופין אסורין והמקנה בקידושין דף נ"ז כתב בטעם פלוגתתן דמ"ד דמותר משום דחליפי עכו"ם בבהמה דהוא בעלת חיים לא נאסרה הבהמה מד"ת לכך חלופי חלופין מותר וזה רק לר' יוחנן דס"ל בקדושין נ"ז ל"מ בעלי חיים שאסורין ע"כ לא אסור כשעשאה בהמה לע"ז רק מדרבנן אבל בשאר חלופי ע"ז דל"ה מבעל חיים באמת אסורין מה"ת אבל הרמב"ם דפסק כר' המנונא דעגלה ערופה נאסור מחיים וכיון דב"ח אסורים מה"ת מחיים ה"ה בחלופי בהמה בע"ז נאסרת מחיים עוד כ' דר"י ג"כ ס"ל דחלופי בהמה בע"ז אסור מה"ת אף דהו"ל בע"ח רק בחולין ל"ק רק לרשב"י דס"ל דע"ע לא נאסור מחיים משא"כ ר"י לעצמו ס"ל דעגלה נאסור מחיים וה"ה לחלופי ע"ז ע"ש:

הרועים - חלב

חלב. הפוסקים ביו"ד סי' צ"ח אי חלב ובשר הו"ל מב"מ או מבשא"מ ובס' מנחת כהן מנחות ד"ז כ' להוכיח מזבחים דק"ו דפליגי בזה אמוראי דשמואל ור' יוחנן ס"ל דחלב ובשר הו"ל מבשא"מ ורב ס"ל דחלב ובשר הו"ל מב"מ ור' אשי ס"ל כרב דהו"ל מב"מ ע"ש דכ"ע ס"ל דמב"מ אינו חוצץ ע"ש:

הרועים - חלבי שבת

חלבי שבת. במחנה ראובן פסחים דר' יוסי ס"ל כר' עקיבא דחלבי שבת קריבין ביו"ט:

הרועים - חליצה

חליצה. בשו"ת ח"ץ סי' א' נסתפק במה דקיי"ל דבעינן בחליצה כוונה אי צריך כוונת קנין אי כוונת המלוה ובפני יהושע גיטין דס"ה כ' דפליגי אמוראי בזה דלמ"ד אליבא דר' יוסי חולצת בפעוטות ס"ל דצריך כוונת קנין ולרבא דאמר לר' יוסי עד שהגיע לעונת נדרים ס"ל דכוונת חליצה לאו מטעם כוונת זכי' רק דבעי כוונת המצוה ע"ש:

הרועים - חליצה

חליצה. במ"ע יבמות ד"כ דר' יהודא ס"ל כאבא שאול דמצות חליצה קודמת למצות יבום:

הרועים - חרב

חרב. במראה יחזקאל חולין ק"כ דר' יוסי הגלילי דס"ל חמץ מותר בהנאה ס"ל דבחלב חייב שלכ"א וכמו בב"ח וכה"כ שלוקין שלכ"א ע"ש חליצה מעוברת פלוגתא דר"י ור"ל ר"פ החולץ ובספר החיים ה' ח' דר' חסדא ור' פפא ס"ל כר' יוחנן דחליצה מעוברת שמה חליצה ורבה ג"כ ס"ל כר"י דאגל"מ למפרע. חליצת קטן דכ' התוס' בגיטין בשם התוספתא דפסול כ' בס' מקור מ"ח דדוקא למ"ד מצות יבום קודם ומסתמא אין עומדת לחליצה ובכה"ג ל"מ מחשבת קטן אבל למ"ד מצות חליצה קודמת למצות יבום ומסתמא לחליצה עומדת מהני מחשבת קטן במידי דסתמא לשמה. חליצה ברש"י מכות דחליצה לכהן מה"ת והתו' תמהו עליו ובאור חדש קדושין י"ד דר' הונא ס"ל חליצה מה"ת פסולה לכהונה ורבא ס"ל חליצה מד"ס ע"ש. חלב באבני מילואים סי' כ' סעיף כ"ד דחלב דכוי אי אסור מה"ת תלי' בפלוגתא כר"י ור"ל דלר"י חלב דהוי אסור מה"ת ור"ל ס"ל דחלב כוי ל"ה איסור מה"ת ע"ש בטעמא דמלתא. חלת חוץ לארץ דקיי"ל דאוכל והולך ואח"כ מפריש כ' בסה"ח ה' שבת דתליא בפלוגתא דרבי ור' אלעזר בר"ש ביומא דע"ג דרבי מוכח דס"ל דחלת חו"ל אוכל והולך ואח"כ מפריש אבל לראבר"ש גם בחלות חו"ל אסור לאכול ואח"כ להפריש ושמואל פסק כרבי ועיין באות ע' מוקף. חלל שעבד פלוגתא בין ר"א ור' יהושע בקדושין אי עבודתו כשרה ובשעה"מ ה' ביאת מקדש דתנא דבי ר' ישמע אל ס"ל כר"א דחלל שעבד עבודתו כשירה. חליצה בתו' יבמות ל"ט ע"ב פלוגתא אי כופין לחלוץ או לייבם ועיין בחת"ס א"ע סי' ע"ט דפליגי בזה בירושלמי סוף האומר דר' ינאי

ס"ל כמ"ד דכופין לחלוץ ור' יוסי בר' בון ס"ל כמ"ד דכופין לייבם. חלה שנטמאת שי' רש"י בביצה דכ"ז דאפי' להשליך לכלבים אסור מטעם אחשבי' ועיין אות א' שכתבתי מזה ובמג"א למהר"ם בנעט דכ"ז דרש"י כ' רק לחזקי' אבל לאביי ורבא ור' אשי ע"כ ל"ל דלהאכיל לכלבים אסור ושוב כ' דרק מדרבנן מקרי אכילת כלבים ביעור אבל מה"ת שרי. חמץ במשהו בס' החכמה בחדושיו לסוגי' דרחסה"כ דאי חמץ לא בטל במשהו היא מה"ת תלי' בפלוגתא דר' יהודא ורבנן דלר"י דס"ל אב"ח א"ש וילפינן מנותר אסור חמץ במשהו כמו נותר לשי' רש"י בחולין משא"כ לרבנן דלא ילפי מנותר חמץ במשהו בפסח אינו אלא כרבנן עיין באות א' אב"ח א"ש. חמץ בירושלמי פ"א דפסחים כר' מאיר ס"ל כרש"י דחמץ לפ"ז מותר מן התורה ובצל"ח פסחים ד"י פ"ב דהש"ס דילן סובר דר"מ ס"ל כר' יהודא דחמץ לפ"ז אסור בהנאה. חמץ באוהל דוד פסחים דלשי' הירושלמי דמשני בחדש לכך מותר משום שקבע הכ' זמן ס"ל להירושלמי דר' שמעון ס"ל כריוה"ג דחמץ מותר בהנאה ע"ש דלא כהש"ס דילן המין לאחר זמנו בצל"ח פסחים ד"ל אף דרבא ס"ל דר"ש קנסא קניס ואסור חמץ מדרבנן לאחה"פ אבל ר' יוחנן ס"ל דלא קניס ר"ש כלל אפי' מדרבנן ומותר אפי' בעינא אחר הפסח לר"ש:

הרועים - חמץ

חמץ. בצל"ח ביצה ד"ז דב"ש סובר כריה"ג דחמץ מותר בהנאה ובאור חדש פסחים מ"ו דר' אלי'עזר סובר דחמץ מותר בהנאה ומה שדחה אח"כ ל"ה דחי' לשי' רש"י ריש פ"ב דפסחים דב"ב ס"ל כב"ש ע"ש וע' במהר"ם ברבי כתובות ד"ל כ' ג"כ דר"א ס"ל כריוה"ג דחמץ מותר בהנאה וריה"ג ס"ל כב"ש דשאור בכזית וחמץ בכתובת ע"ש ובמהרש"ל ובצל"ח פסחים דכ"ט ובד"ה ור' יוסי הגלילי ס"ל דחמץ דאסור בהנאה רק הגירסא ר' יוסי והוא ס"ל דמותר בהנאה:

הרועים - חמץ

חמץ. בנוב"י מהד"ק או"ח סי' כ' דרבה סובר כר' יהודא דחמץ אסור לאח"ז מותר ובבית אל פ"א ה' חמץ דחזקי' ס"ל כר' יהודא דחמץ לאח"ז אסור ור' עקיבא ס"ל כר"ש דחמץ לאח"ז מותר וס"ל לר"ע כחזקי' דלא יאכל לאה"נ משעע ממילא מותר לר"ע ח"ש בחמץ ע"ש ובצל"ח פסחים דכ"ה דאיסי בן יהודא ס"ל כר"ש דחמץ לפ"ז ולאח"ז מותר כר"ש וברי"ט אלגאזי פ"ה דבכורות מ"ד דרבה ס"ל כר"י דחמץ אסור לאח"ז כר"י:

הרועים - חמץ

חמץ. בפנ"י מלקות דט"ז דחמץ דאמרינן בפסחים דצ"ו דהו"ל ב"י להנל"ע היא לרבינא משא"כ לר' אשי ל"ה ב"י להנל"ע ע"ש:

הרועים - חמץ נוקשה

חמץ נוקשה. בגינת וורדים כלל נ"ז דלר"ש דס"ל דלוקין אשלכ"א דס"ל כ"ש למכות ה"ה דחייב מלקות אנוקשה ועיין אות כ':

הרועים - חמץ

חמץ. דהו"ל אינו ברשותו דאר"א ב"ד א"ב של אדם כו' כתב באור חדש קדושין נ"ה דלר"ל דס"ל חצי שיעור מותר מה"ת שפיר הו"ל חמץ ברשותו ע"ש ולדבריו ק"ל לפמ"ש הפמ"ג בפתיחה לבב"ח דלענין הנאה מותר ח"ש להנות ח"ש ול"א בי' חזי לאצטרופי א"כ אכתי גם לדידן מהראוי שיחשוב חמץ ברשותו ועכצ"ל כיון דכ"ז שהוא בכזית אסור להנות בכזית חשוב כזית א"ב כיון דכזית אסור להנות ועיין נוב"י מהדו"ת א"ע סי' קמ"א ולפ"ז אם לא הי' כאן רק חצי שיעור שפיר הו"ל ברשותו שהרי ח"ש מותר בהנאה ולפי"ז לפמ"ש הר"ן הא דמהני ביטול מטעם הפקר אע"ג דצריך שלשה מ"מ כיון דבלא"ה א"ב ש"א ועשאו הכ' כאלו הוא ברשותו מועיל ג"כ כ"ש ולפ"ז בח"ש שוב לא מועיל ביטול רק צריך הפקר גמור דהו"ל ברשותו ואם כנים דברינו הי' א"ש קו' התוס' ריש פסחים על רש"י דבודקין שלא יעבור בב"י וב"י והקשו הא בביטול בעלמא סגי ולהנ"ל החשש דלמא י"ל חמץ חצי שיעור ושפיר לח מועיל הביטול וממילא הוי הבדיקה שלא יעבור בב"י ובי והיינו לשי' הפוסקים דגם בח"ש עוברים בב"י ועיין מ"ש באור חדש פסחים בישוב ד' רש"י ע"ש והנה התוס' תירצו דמדרבנן צריך בדיקה שלא יבוא לאכלו והק' בקהלת יעקב לאלגאזי הא התוס' לקמן ד"ה כ' הא דמהני ביטול הוא דהו"ל כהפקר ואף דהפקר צריך שלשה מ"מ מה"ת ל"צ ג' ע"ש א"כ מדרבנן דצריך ג' ל"מ ההפקר וצריך בדיקה ול"ל הטעם דשלא יבוא לאוכלה הא מדרבנן ל"מ הביטול כלל וממילא צריך בדיקה ונ"ל דהנה הר"ן העלה דבחמץ ל"צ ג' כיון דבלא"ה א"ב של אדם רק דעשאו הכ' כאלו היא ברשותו לכך מועיל ביטול כ"ד ע"כ והק' המפורשים הא בשעה שמבטל הוא קודם זמן איסורו ואז שפיר הוי ברשותו ותירצו דהביטול מתחילת זמן האיסור ואז חל הביטול ואיסורו וביטולו באין כא' ומ"מ צריך לבטל קודם ז"א שאז הוי ברשותו אבל הביטול חל מתחילת שעה האיסור שאז א"ב ומועיל ג"ד ע"ש אך ק' כיון דהביטול מתחיל

אחר כך משעת האיסור א"כ ק' האיך מועיל לבטל לאח"ז הא הו"ל דשלב"ל ועכצ"ל דהוי בידו לבטל עכשיו וכל שבידו ל"ה דשלב"ל, אולם בקדושין ס"ג ע"ב אמרינן לענין גר דהו"ל דשלב"ל דמי יימר דמזדקקי לי' תלתא ועיין בשעה"מ פי"ג מה' א"ב שהאריך בכעין זה ולפ"ז אם יפקיר עכשיו שיהי' חל עכשיו יהי' צריך שלשה דעכשיו הוי ברשותו רק כיון שהביטול. הוא על אח"כ ל"צ שלשה א"כ שוב הוי דשלב"ל רל"ל דבידו להפקיר עכשיו ז"א דזה ל"ה בידו דמי יימר דמזקקי לי' תלתא (וזו הס' לא היתה ברורה לפני עד שמצאתי להאחרונים שהעלו בכגון זה ל"ה בידו כיון דצריך להפקיר בפני ג' עיין בס' נחלי מים להגאון מבריסק ובשארי אחרונים כס' זו) אולם לפמ"ש הלח"מ פ"ז מאישות ובנוב"י מהדו"ת א"ע דאם חל עכשיו מספק ל"ח דשלב"ל כיון דגם עכשיו הוי בידו על קדושי ס' ע"ש בסי' נ"ד דאם הוי בידו על קדושי דרבנן עכשיו תו חל אח"כ קדושי תורה ול"ה דשלב"ל ע"ש ולפ"ז שפיר תי' התו' כיון דמה"ת ל"צ ג' א"כ מה"ת הוי בידו להפקיר גם עכשיו רק מדרבנן תו ל"ה דשלב"ל כלל ממילא ל"צ ג' אף מדרבנן כתי' הר"ן ודו"ק היטב ועל מש"ל ל"ק מפסחים ד"ד כיון דבדיקת חמץ דרבנן המנוהו רבנן בדרבנן וק' הא הוי חשש דאורייתא בח"ש דל"מ ביטול אך י"ל לפימ"ש הפמ"ג בפתיחה לפמ"ג באו"ח דבספק לאו שאין בו מלקות ספק מותר מה"ת א"כ בחשש ח"ש דלמא יש כאן ח"ש הו"ל ספק איסור שא"ב מלקות ומותר מה"ת רק מדרבנן ושפיר הימנהו בדרבנן:

הרועים - חמץ

חמץ. דס"ל לר"ש דלפ"ז מותר פליגי בירושלמי פ"ב דפסחים הלכה ב' דר' ירמיה ס"ל דר"ש סובר דמ"מ אסור מדאורייתא לפני זמנו וכדעת התוס' והרא"ש דתשביתו היינו שלכדה"נ דהיינו אכילה ור' יונה ור' יוסי ס"ל דאיסורו מדבריהם אבל מה"ת מותר באכילה לר"ש לפ"ז ובאכילה הוא מתשביתו כדעת בעה"מ ועי' בנוב"י מהדו"ת או"ח סי' ס' ובקרבן עדה מפרש דר' ירמיה ס"ל אליבא דר"ש דחמץ אסור לאח"פ ובנוב"י סי' ס"א כ' דאינו בלאו ודוקא באכילה אבל בהנאה מותר לכ"ע לאחה"פ לר"ש ע"ש באריכות:

הרועים - חמץ

חמץ. במהר"ם ברבי ביצה דכ"ד דרבא ור' פפא ס"ל דחמץ הו"ל דשיל"מ אף דחוזר לאיסורו לשנה הבאה ור' אשי ס"ל דחמץ ל"ה דשיל"מ ואפשר באמת לר' אשי לא הוי חמץ במשהו:

הרועים - חמץ

חמץ. בתבואת שור קדושין דל"ד דלר' יוחנן ס"ל להמתניתין דאשה פטורה ממ"ע דמצה וממילא דרשינן ההיקש דפטורה גם מאכילת חמץ והגם דלדידן לא קיי"ל כן אבל ר' יוחנן ס"ל דהתנא דמתניתין סובר כן ע"ש באריכות:

הרועים - חמץ

חמץ. שי' הרמב"ם ה' חו"מ דחמץ לא בטיל אפי' באלף דהו"ל דבר שיל"מ ובחי' רע"א כ' דתליא בפלוגתא דר' יהודא ור"ש דלכאורה היאך הוי חמץ דשיל"מ הרי אם לא יתבטל יעבור בב"י וע"כ צריך להביטול ועכצ"ל דמ"מ לענין אכילה ל"צ להביטול אולם לשי' בעה"מ דמקיים מ"ע דתשביתו באכילה א"כ ממ"נ ל"ה דשיל"מ דאם לא יאכל יצטרך להביטול לענין בל יראה ואם יאכל לא יצטרך הביטול לענין ב"מ מתשביתו דהרי מקיים מ"ע דתשביתו באכילה ומה מרויח שלא יצטרך הביטול לענין אכילה הרי זה גרם לו שוב שיצטרך להביטול לענין בל יראה אולם שי' בעה"מ דמקיים מ"ע דתשביתו באכילה תליא בפלוגתא דר"י ור"ש דלר"ש דס"ל חמץ לפ"ז מותר עד הלילה והא דכ' התורה תשביתו היינו באכילה ה"ה בפסח מקיים מ"ע דתשביתו באכילה דחזינן שהתורה קראו לאכילה השבתה משא"כ לר"י לא מקיים ע' דתשביתו באכילה ולפי"ז לר"י דלא מקיים מ"ע דתשביתו באכילה שפיר הוי חמץ דשיל"מ משא"כ לר' שמעון ל"ה חמץ דשיל"מ ע"ש והנה המפור' הקשו אמאי קיי"ל דחמץ בע"פ בטיל הא הוי דשיל"מ להרמב"ם הנ"ל ונ"ל דהר"ן פסחים ד"ל הק' אמאי הוי דשיל"מ הא אסור לאחה"פ מדרבנן ואי דע"י תערובות מותר מ"מ כיון דבעין אסור ל"ה בגדר דשיל"מ ותוס' בשם י"מ כיון דמה"ת חמץ מותר לאח"פ הוי דשיל"מ שמותר מה"ת אחה"ס ע"ש וק"ל לפמ"ש המפו' הנ"ל איך הוי חמץ דשיל"מ הא אם לא יתבטל יעבור בבל יראה וע"כ צריך להביטול ותרצו לפ"מ דקיי"ל בחצי שיעור אין עובר בב"י א"כ אם נתערב חצי שיעור שפיר הוי דשיל"מ דלא בטיל שוב לא חלקו בין פחות מכשיעור לכשיעור דיגרע ח"ש משיעור שלם עכ"ד וק"ל לשי' הפוסקים דח"ש ע"י תערובת מותר מה"ת דח"ש אסור מטעם אחשבי' וע"י תערובת ל"ש אחשבי' א"כ ממ"נ ל"ה דשיל"מ דאם תיזל בתר דינא דאורייתא כד' הר"ן מחמת דמה"ת חמץ מותר לאח"ז ק' הא מדאור' ל"ה דשיל"מ כלל דיעבור בב"י ול"ל דלא גרע מח"ש דהוי דשיל"מ מה"ת ז"א הא בח"ש א"צ מה"ת לבוא לביטול כלל דהו"ל, ח"ש ע"י תערובת דמותר לגמרי מה"ת דל"ש אחשבי' ועכצ"ל דאזלינן בתר דרבנן ומדרבנן הא ל"ה דשיל"מ כיון דאסור בעינא אחה"פ ורק בתערובות וע"כ צריך לביטול אך י"ל

לפמ"ש המפו' הגם דבשאר איסורים אסור מחמת חזי לאצטרופי ואחשבי' כמ"ש הח"צ להרכיב ב' הטעמים מ"מ בחמץ דכתיב לא יאכל וכתב הרמב"ם פ"א מחמץ דאיסור ח"ש אסור אף היכא דל"ש חזי לאצטרופי ואחשבי' ע"ש ולפי"ז בחמץ שוב אסור ח"ש אף ע"י תערובות מחמת דכתיב קרא מיותר לאסור ח"ש ושפיר הוי ח"ש דשיל"מ דצריך להביטול וממילא גם שיעור שלם ג"כ הוי דשיל"מ ולפ"ז א"ש קו' המפו' הנ"ל לפמ"ש הלח"מ ה' חו"מ דבערב פסח דל"כ לא יאכל אין איסור בח"ש בע"פ מלא יאכל ע"ש וממילא מותר ח"ש ע"י תערובות ול"ש מה"ת דשיל"מ בח"ש כלל בע"פ דל"צ להביטול א"כ גם מדרבנן ל"ש דשיל"מ ודו"ק היטב. ועפ"ז י"ל נמי קו' הר"ן הנ"ל הא חמץ אסור לאח"ז ואיך הוי דשיל"מ מ"מ לפמ"ש הצל"ח ריש ביצה דאפילו דחמץ לאחה"פ אסור מ"מ בח"ש לכ"ע מותר לאחה"פ בלא ביטול א"כ ח"ש שפיר הוי דשיל"מ שוב לא גרע שיעור שלם מח"ש ולא חלקו כנ"ל עי"ל קו' הנ"ל מע"פ דלכאורה הקשו האיך הוי דשיל"מ הא אם לא יתבטל יעבור בב"י אך נ"ל לשי' התוס' ריש א"ע דעל נוקשה א"ע בב"י א"כ אם נתערב נוקשה שפיר הוי דשיל"מ וממילא לא חלקו בין נוקשה לחמץ גמור דלא יהי' חמיר נוקשה מחמץ כדרך הנ"ל מח"ש ולפ"ז לפמ"ש הנוב"י מהדו"ק סי' כ"א דבע"פ נוקשה מותר שפיר ל"ה חמץ בע"פ דשיל"מ כלל. עי"ל קו' הנ"ל מע"פ דהנה למדנו מד' הר"ן הנ"ל אע"ג דמדרבנן צריך לביטול אחר הפסח מ"מ כיון דמה"ת לא יצטרך לביטול אחה"פ ובתוך הפסח צריך להביטול חשיב דשיל"מ כנ"ל ולפי"ז י"ל מה שהקשו איך הוי חמץ דשיל"מ הא אם לא יתבטל יעבור בב"י ז"א דלפמ"ש בקובץ לירושלים אע"ג דמדרבנן א"י לבטל לאחה"פ אבל מה"ת יכול לבטל מה"ת החמץ גם לאח"ז איסורו דהו"ל ברשותו מה"ת לענין האפר בין למ"ד דהוי מהנשרפין ובין למ"ד דהוי מהנקברין מה"ת אפרן מותר ע"ש א"כ אם נימא דמותר לאכול בתוך הפסח יהי' צריך להביטול האיסור ול"ל דאפי' אם לא יאכל יצטרך להביטול מה"ת לענין ב"ו ז"א הא מה"ת לא יעבור דמה"ת מועיל ביטול א"כ מה"ת שפיר ל"צ להביטול לענין ב"י אבל לענין אכילה אם יאכל בפסח שפיר יצטרך להביטול וכיון דלענין דאורייתא הוי דשיל"מ שוב לא בטיל אולם הא קיי"ל דלח"י ל"מ ביטול וממ"נ צריך לביטול האיסור מה"ת אך לפמ"ש הפ"י דדוקא לגבי העשה ל"מ ביטול לחמץ ידוע ולפמ"ש בשו"ת נודע ביהודא תנינא דבתוך הפסח אין כאן מ"ע דתשביתו כלל ע"ש ושפיר מהני ביטול בלב ושפיר הוי דשיל"מ ולפי"ז בע"פ דיש כאן מ"ע דתשביתו דל"מ ביטול א"כ בע"כ גם. מה"ת צריך ביטול האיסור לענין ע' דתשביתו שפיר ל"ה דשיל"מ דסו"ס יצטרך מה"ת לביטול האיסור שלא יעבור בע' דתשביתו ודוק ובס' אמרי בינה דאי דשנ"מ דל"ב מטעם מב"מ

כשי' הר"נ ל"ה חמץ דשיל"מ משא"כ לשי' רש"י שפיר הו"ל חמץ דשיל"מ ועיין מ"ש לקמן בדין חמץ אי הוי דשיל"מ ובאמת על שי' המל"מ הנ"ל דח"ש מותר בחמץ בע"פ ק"ל מפסחים דט"ו ע"ב מחלוקת בשש אבל בשבע ד"ה שורפין ומביא הש"ס ראי' מהפת שעפשה דש"מ דמודה ר"י היכא דלאו בת אכילה וה"ה לפת מעליותא בשבע שעות ולהנ"ל מאי ראי' מפת שעפשה דלא חזי כלל לחמץ בשבע דעכ"פ יכול לאכלה ח"ש מה"ת ומאי דמיון לפת שעפשה:

הרועים - חמץ

חמץ. למ"ד דהוי בשריפה אי האפר מותר כתב בשו"ת גור דתלי' בפלוגתא הנ"ל דלמ"ד דחמץ הו"ל דשיל"מ אזי האפר אסור אף דהוי מהנשרפין ולמ"ד דל"ה דשיל"מ האפר מותר ע"ש חמץ בשו"ת הלק"ט נסתפק במכר בית לחבירו בחזקת שאינו בדוק ונמצא בדוק אי הוי מק"ט כיון דניחא לי' לעשות המצוה בעצמו ע"ש ולדבריו א"ש לנכון קו' התוס' בפסחים ד"י ד"ה על ובדק כיון שבדק ולא מצא מה יעשה אם יצריכוהו לבדוק פעם שנית נמי לא ימצא ולהנ"ל נ"מ בכה"נ שמפר לו בית זה בחזקת שאינו בדוק ובכה"ג אף אם לא ימצא מ"מ ל"ה מק"ט כיון דבאמת הו"ל בחזקת שאינו בדוק ודו"ק:

הרועים - חמץ

חמץ. בס' רמת שמואל פסחים אע"ג דריה"ג ס"ל דחמץ מותר בהנאה מ"מ מודה דביום ראשון ש"פ אסור חמץ בהנאה ע"ש והמקנה סוף פ' הא"מ דאפי' ריה"ג דמתיר חמץ בהנאה דוקא כל זיין אבל אחר הפסח מודה דאסור בהנאה וק"ל מפסחים דכ"ח על המתניתן דחמץ של ישראל שעעה"פ דאסור בהנאה פריך מני מתניתין עיי"ש ולפי"ז לוקמי כריה"ג דחמץ של נכרי מותר בהנאה לאחה"פ דל"נ בה עבירה אבל של ישראל אסור דנעבדו בו עבירה כד' המקנה וצ"ע ובשמן רוקח פסחים כ"ח כ' ג"כ דלריה"ג חמץ אסור בהנאה ביום ראשון ש"פ מה"ת דדריש סמוכין לא יאכל חמץ היום אתם יוצאים שאין חימוצו נוהג בפסח מצרים אלא ביום א' ע"ש:

הרועים - חמץ

חמץ. הפוסקים מחולקים אי חמץ מקרי התירא בלע כמו נותר דנחשב התירא בלע שהי' מותר בשעת בליעה א"ד חמץ כיון דשמו עליו ל"ח התירא בלע ובחוסן ישועות ק"א

למס' חולין דר' אשי ס"ל דחמץ מקרי איסורא בלע אבל סתמא דש"ס ושאר אמוראי ס"ל דחמץ מקרי התירא בלע ע"ש:

הרועים - חמץ

חמץ. בצל"ח ביצה ד"א דמחולקים ב"ש ובה דלב"ש חייב חמץ בביעור אף אם נפסל מאכילת כלב ולב"ה אין בביעור או דפליגי בזה דב"ש סובר דשאור כשנפסל חייב מכלב אינו חייב בביעור ולב"ה חייב בביעור ע"ש חמץ בפנ"י חולין ד"ד דהא דאסור לר"י חמץ לאחה"פ אפי' של נכרי היא דווקא לר' אבוה אבל לחזקי' דל"כ לא יאכל בצירי אח"ז רק דאפ"ה אסור בהנאה במה הצד שנעבדה בו עבירה ממילא חמצו של נכרי של"נ בו עבירה מותר אח"ז לר"י ע"ש:

הרועים - חמץ

חמץ. הח"ץ העלה דב"י, א"ע בח"ש וי"ל דתלי' בזה לפמ"ש המפו' דהיכא דל"ש חזי לאצטרופי למלקות ל"ש חזו לאצטרופי ותלי' אי לוקין אלאו דבל יראה ועיין מש"ל באות ב' ועפ"ז ישבתי דברי רש"י במנחות דס"ו שכתב דאם חל יום א' דפסח ביום שני לא משכח"ל לאכול מחדש להצדוקים רק יום א' לבדו ותמהו כולם דהו"ל לרש"י לנקוט רבותא יותר דאם יחול פסח ביום א' לא יאכלו חדש כלל ונ"ל דהנה המקנה העיר אמאי לא יאכלו גם בראשון מהחדש מצד ע' דל"ת וכבר כתבתי בקונטרסים הראשונים דבאמת י"ל להצדוקים דס"ל כר"ש דהחיוב לאכול כל זיין במצה א"כ י"ל לעולם עדל"ת אך דל"ה בעדנא דח"ש אסור מה"ת והמצוה אין מקיים רק בגמר המצוה כמ"ש האחרונים אולם א"כ כפי שנסתפק ברי"ט אלגאזי כמו דגבי איסור ח"ש אסור מה"ת ה"נ גבי מצוה מקיים קצח מצוה בח"ש עדיין ק' דנימא ע' דל"ת ושפי' הו"ל בעדנא כמובן. אולם נ"ל לומר אע"ג דבעלמא מקיום מצוה קצת בח"ש כמו באיסורין מ"מ במצה אין מצוה כאן בחדש כלל בח"ש והוא דבאמת לכאורה א"י מצה כלל בחדש דאין איסורו משום חמץ רק משום חדש וס"ל להצדוקים דאאחע"א אף בכולל ועי"ל דמיירי בזמן שבאו ישראל לארץ דנאסרו כל התבואות ול"ה כולל כלל כמ"ש בב"ט בדין ע' דלית אך י"ל דמ"מ הו"ל חמץ מוסיף דעובר בב"י והו"ל איסור משום חמץ ושפיר יוצא ידי מצה אולם בח"ש שלשי' הח"ץ הנ"ל דא"ע בב"י כלל א"כ בח"ש ל"ה איסורו משום חמץ דאינו חל אאיסור חדש ול"ל דהוי מוסיף ב"י הא בח"ש ל"ה ב"ו כלל אך הטעם כיון דבשיעור שלם ג"כ אין כאן מלקות דהו"ל להנל"ע ולכך בח"ש מותר דל"ש חזי לאצטרופי למלקות ושפיר

ל"ה בעדנא כיון דאין יוצא כלל בח"ש דלא חל חמץ על חדש ולפ"ז א"ש ד' רש"י דאם יחול א' דפסח ביום א' נמצא דו' ש"פ בשבת והח"ץ הביא דבשבת שפיר לוקין אב"י ול"ה להנל"ע כשחל ז' ש"פ בשבת ובכה"ג דלוקין אב"י שפיר עובר בב"י בח"ש ויוצא קצת מצוה בח"ש והו"ל איסורו משום חמץ ושפיר יכולין לאכול מצד עדל"ת ולא ירויח רש"י ז"ל כלל יום א' ושפיר נקט ודו"ק:

ולהנ"ל י"ל קו' הצל"ח פסחים דל"ה דמשני ה"מ ר"ש דאאחע"א והק' הצל"ח הא חמץ הו"ל מוסיף דעובר בב"י ולפ"ז א"ש דהתו' הקשו דל"ל קרא דא"י בטבל תי"ל דהו"ל מצהב"ע ותי' הש"א דאמרינן עדל"ת ע"ש אך ק' דל"ה בעדנא דח"ש עובר לר"ש דכ"ש למכות והמצוה לא מקיים רק בכזית (הגם די"ל דלר"ש ל"ש הכא כ"ש למכות דהטעם משום אחשבי' והכא לא אחשבים לח"ש דדעתו אכזית שלם מ"מ אסור מה"ת מכח ח"ש) וצ"ל דגם בח"ש יש מצוה ושפיר הו"ל בעידנא ולפי"ז ש"ק הש"ס דא"י בטבל דל"ה איסורו משום חמץ דאאחע"א ול"ל דהו"ל מוסיף דעובר בבל יראה הא תינח בכזית אבל בח"ש לשי' הח"צ הנ"ל דא"ע בב"י בחצי זית דל"ש אחשבי' ואפילו לר"ש כיון דלא עביד מעשה א"כ בח"ש בטבל ל"ה מצוה כלל דל"ה איסורו משום חמץ כיון דבח"ש א"ע בב"י ול"ה מוסיף כלל ממילא שוב ל"ה בעידנא ושפיר הו"ל מצהב"ע ודו"ק:

ולהנ"ל י"ל קו' הצל"ח פסחים דל"ה דמשני ה"מ ר"ש דאאחע"א והק' הצל"ח הא חמץ הו"ל מוסיף דעובר בב"י ולפ"ז א"ש דהתו' הקשו דל"ל קרא דא"י בטבל תי"ל דהו"ל מצהב"ע ותי' הש"א דאמרינן עדל"ת ע"ש אך ק' דל"ה בעדנא דח"ש עובר לר"ש דכ"ש למכות והמצוה לא מקיים רק בכזית (הגם די"ל דלר"ש ל"ש הכא כ"ש למכות דהטעם משום אחשבי' והכא לא אחשבים לח"ש דדעתו אכזית שלם מ"מ אסור מה"ת מכח ח"ש(וצ"ל דגם בח"ש יש מצוה ושפיר הו"ל בעידנא ולפי"ז ש"ק הש"ס דא"י בטבל דל"ה איסורו משום חמץ דאאחע"א ול"ל דהו"ל מוסיף דעובר בבל יראה הא תינח בכזית אבל בח"ש לשי' הח"צ הנ"ל דא"ע בב"י בחצי זית דל"ש אחשבי' ואפילו לר"ש כיון דלא עביד מעשה א"כ בח"ש בטבל ל"ה מצוה כלל דל"ה איסורו משום חמץ כיון דבח"ש א"ע בב"י ול"ה מוסיף כלל ממילא שוב ל"ה בעידנא ושפיר הו"ל מצהב"ע ודו"ק. ועפי"ז י"ל ג"כ הא דל"ה איסור מוסיף מטעם הנאה כקו' הצל"ח לפמ"ש הפמ"ג בפתיחה לבב"ח דח"ש מותר בהנאה א"כ בח"ש ל"ה מוסיף כלל וממילא הו"ל מצהב"ע כנ"ל דל"ה בעידנא (ואפי' לר"ש דכ"ש למכות מ"מ לפמ"ש המפורשים דטעמו ג"כ משום חזי לאצטרופי ובהנאה ל"ש כדא"פ כד' הפמ"ג הנ"ל ול"ל דא"כ שוב הו"ל בעדנא דאם יצטרף אח"כ

בכדא"פ אמרינן עדל"ת כבר סתרו זה המפו' דשייך חל"א ובאופן שלא יוצא ידי מצה כגון במצה עשירה וכדומה ודו"ק:

הרועים - חמץ

חמץ. בשמן רוקח העלה בפסחים אע"ג דריה"ג ס"ל דחמץ בפסח מותר בהנאה אבל בע"פ לכ"ע אסור בהנאה מדכתיב תשביתו ולריה"ג הא דעובר בב"י אינו חידוש כיון דמותר בהנאה אבל בע"פ דאסור בהנאה א"ע בבל יראה לריה"ג ע"ש:

הרועים - חמץ

חמץ. הנה הא דאסור לשרוף חמץ ביו"ט אי גם שארי ביעורים אסור ביו"ט כמו להשליך לכלבים ולהטיל לים תליא בפלוגתא דר"י ורבנן אי אב"ח אלא שריפה דלר"י דס"ל אב"ח אלא שריפה דילפינן מנותר ה"נ ילפינן מנותר שאסור שאר ביעורים משא"כ לרבנן דלא ילפינן מנותר ה"ה דס"ל דשאר ביעורים מותר ולא ילפינן מקדשים ועיין בשו"ת תורת חסד סי' מ"ב:

הרועים - חמץ

חמץ. שי' הרמב"ן והר"ן דחמץ מה"ת סני בהוצאה מרשות לרשות ובש"א תמה דא"כ למה צריך פירור וזורה לרוח וב"ס זרעו של אברהם תי' כיון דמדרבנן ל"מ הוצאה מרשותו לכך צריך פירור וזורה לרוח וכ' דתליא בפלוגתא דר"י וחכמים דלחכמים מה"ת סגי בהוצאה מרשותו אבל לר"י דס"ל אב"ח אלא שריפה וצריך כילוי מן העולם מוכח דס"ל דל"מ הוצאה מרשותו ע"ש:

הרועים - חמץ

חמץ. אי מ"ע השבתת חמץ הו"ל לאו הנל"ע כשי' הר"י בתוס' פסחים דכ"ט כתב במעין החכמה ד"מ דתליא בבפלוג' תנאי דלהנך תנאי' בפסחים ד"ה דילפי דחמץ אסור מו' שעות ולמעלה מקרא דאך ביום הראשון דראשון בי"ד משמע ויכול לקיים הע' קודם שיעבור על הלאו והו"ל ל"ת שקדמו ע' ולוקין עליו אבל להנך תנאים דילפי מל"ת הפסח ועדיין חמץ קיים ופשטא דקרא ראשון היינו ט"ו וכן לר' מאיר דס"ל ראשון היינו ט"ו לדידהו שפיר הו"ל להנל"ע:

הרועים - חמץ

חמץ. אי מותר להשליך להשליך לכלבים של הפקר בשיר קרבן להירושלמי רפ"ב דפסחים דמאן דס"ל בפסחים דכ"ח דלהשליך לים ל"ב פירור ס"ל דמותר להשליך לכלבים של הפקר ובאור חדש פסחים פ"ב דרבא ס"ל דלהשליך לים ל"ב פירור ומותר להשליך לכלבים דהפקר ובאות א' איה"נ כתבתי דתליא בפלוגתא דחזקי' ור"א:

הרועים - חמץ

חמץ. בצל"ח פסחים ד"ל דר' ששת ס"ל כראב"י קודם דהדר בי' דילפינן שאור דאכילה משאור דראי' ומותר חמץ של נכרי בהנאה אף בפסח ואולי אף באכילה ודוקא לר"י אבל לר"ש לא ילפינן שאור דאכילה מראי':

הרועים - חמץ

חמץ. אי הו"ל דשיל"מ במהר"ם ברבי ביצה כ"ד כ' דרבא דמשני סוף ביצה דתבלין לטעמא עביד ס"ל דחמץ הו"ל דשיל"מ ור' יוחנן ס"ל דדשיל"מ בטיל כב הרמב"ן אבל לר' אשי דס"ל דסתם מתניתין ס"ל דשיל"מ לא בטיל ע"כ דגם ר' יוחנן ס"ל דשיל"מ לא בטיל וחמץ ל"ה דשיל"מ לר' אשי ולדידיה ל"ה חמץ במשהו ור' פפא ס"ל כרבא דחמץ הו"ל דשיל"מ וס"ל דר' יוחנן סובר דשיל"מ בטיל ור' פפא ס"ל אפי בחוזר לאיסורו לשנה הבאה אפ"ה הוי דשיל"מ ור' אשי ס"ל דבכה"ג ל"ה דשיל"מ עיין ביו"ד סי' ק"ב:

הרועים - חמץ

חמץ. דהוא לב"ש ככותבות כ' בצל"ח פסחים ד"ז דלר"י הא דכותבות לב"ש ל"ה הללמ"ס משא"כ לר"ל י"ל דהללמ"ס הוא הא דס"ל לב"ש דחמץ בכותבות ובירושלמי ביצה פ"א לחד מ"ד דאף באכילה ס"ל לב"ש דצריך ככותבות ובחי' כתבתי די"ל דס"ל דילפינן שאור דאכילה מראי' ע"ש:

הרועים - חמותו

חמותו. בכריתות י"ד ס"ל לר' יוחנן בן נורי הבא על חמותו חייב משום חמותו ואם חמותו ואם חמיו ורבנן ס"ל דאינו חייב אלא אחת ופליגי דריב"נ ס"ל דשמות מחולקים ורבנן ס"ל דהכתוב עשאו לכולן זימה אחת ובשו"ת אמרי אש סי' ק"ג דר' יוסי ס"ל כריב"נ ות"ק דר' יוסי שם ס"ל כרבנן ע"ש:

הרועים - חמי טבריא

חמי טבריא. בשבת ל"ז פליגי ר' יוסי ורבנן דלרבנן חמי טבריא לאו תולדת האור נינהו ור' יוסי ס"ל חמי טברי' תולדת האור ננהו ובבאר יעקב דנ"ב הוכיח דר' מאיר ס"ל כר' יוסי ומותר להגעיל בחמי טבריא וכ"ה למסקנא א"נ דבשאר איסורים חנ"נ וק' במאי הגעילו לר"מ ע"ש:

הרועים - חנוכה

חנוכה. בשאלתות דר' אחאי פ' וישלח פלוגתא דר' אחא ברי' דרבא ור' ירמי' מדפתי ח"א דנר חנוכה בימין וח"א דנר חנוכה בשמאל ובנדרי זרוזין ח"ב בהקדמתו דמ"ד דמניחו בשמאל ס"ל אסור להשתמש לאורו ומ"ד בימין ס"ל דמותר להשתמש לאורו עוד כתב דפליגי דהנה המג"א הביא בשם הב"ח דזמן נ"ח דהוא משתשקע החמה הו"ל סוף שקיעה והיינו צה"כ ודעת הבעל העיטור הובא בישועות יעקב סי' תרע"ב דהוי מבעוד יום וכ' דמ"ד דמניחו בשמאל ס"ל כשי' בעל העיטור דזמנו הוי בעוד יום ומ"ד בימין ס"ל כדעת הב"ח דזמנו בלילה ממש:

הרועים - חצר

חצר. בשו"ת חתם סופר יו"ד פי' שט"ז דבחצר היכא שעומד בצדו דמהני מטעם יד אם גם בנכרי מהני קנין חצר תליא בפלוגתא בדון מינה ומינה ודון מינה ואוקי באתרה דלמ"ד דון מינה ומינה וכיון דחצר דהוא מטעם יד לא כתיב אלא בגט ונילוף מני' בנין אב בעלמא א"כ אי אמרינן דון מינה ומינה ועכו"ם ל"ש בגט א"כ אין לעכו"ם חצר לא מטעם יד ולא מטעם שליחות דאש"ל לעכו"ם אבל למאן דס"ל דו מינה ואוקי באתרה מהני חצר לנכרי יע"ש:

הרועים - חצר

חצר. הנה שי' הר"ן נדרים דל"ד דלדידן דקיי' המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו כשם שיכול לקנות לחבר בהגבהה או משיכה שלו כ"כ יכול להקנותו ע"י קנין חצר או בקנין ד"א שלו עיי"ש וביד יוסף ב"מ אות ר' דזה הוא רק למה דפסקינן כר"י דחצר משום ידו איתרבאי וכן ד"א נתנו חכמים תורת חצר אבל לר"ל דס"ל דחצר משום שליחות אתרבאי ע"כ באומר לשליחו זכי לי א"י לזכותו ע"י חצר וד"א שלו דמילי לא מימסרן לשליח ועולא ס"ל כר"ל דחצר משום שליחות אתרבאי ע"ש:

הרועים - חציצה

חציצה. הא דקיי"ל מיעוט המקפיד אין חוצץ שי' רש"י דוקא בשערה אבל בגופה אפילו מיעוט שאין מקפיד ג"כ חוצץ והתוס' בעירובין ד"ד חולקים דאפי' בבשרו נמי אמרינן דמיעוט המקפיד אינו חוצץ ובסדר המשנה להרמב"ם ה' יסוה"ת דדוקא לעולא בקדושין דף כ"ה דס"ל דבית הסתרים א"צ לביאת מים מדכתיב בשרו במים ומסתמא ידע עולא דאיכא תנא החולק על הברייתא וס"ל דיליף דבית הסתרים א"צ לביאת מים מדכתיב וידי' לא שטף דומי' דידיו בגלוי לדידהו נוכל לומר דבבשרו אפי' מיעוט שאין מקפיד עלי' חוצץ אבל להברייתא דיליף מוידי' לא שטף במום ס"ל דאפי' בבשרו בעינן רוב המקפיד כשיטת התוס' ותליא בפלוגתא דתנאי ואמוראי ע"ש:

הרועים - חצר

חצר. הנה אי בחצר המשתמרת צ"ל עומד בצדו כתב הגאון רצ"ה חיות ב"ק דמ"ט דתליא בפלוגתא דלמ"ד חצרו משום יד אתרבאי ל"צ להיות עומד בצדו אבל אי משום שליחות אתרבאי וקי"ל כ"מ דל"מ עביד השתא ל"מ שליח לכך צ"ל דוקא עומד בצד שדהו:

הרועים - חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו

חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו. במהדורא בתרא ב"מ דף י"א דלר' פפא דמשני דעת אחרת מקנה אותו שאני מתרץ נמי הקו' דמקשה הש"ס בתחלה ותקנו לי' שדהו דאריב"ח חצרו של אדם קונה לו שלא מדעתו ולר' פפא הא דחצרו של אדם דקונה שלא מדעתו דוקא במקח וממכר ומתנה אבל מציאה אינה קונה שלא מדעתו ועיין במראה יחזקאל חולין קמ"א:

הרועים - חצר

חצר. בקצוה"ח סי' קצ"ד דר' אשי דס"ל בב"מ פא"נ דע"א אע"ג דאין שליחות לנכרי ה"מ אינהו לדידן אבל אנן לדידהו יש שליחות לנכרי ה"ה דיש חצר לנכרי אבל לדידן דאפי' אנן לדידהו אין שליחות לעכו"ם אין חצר לעכו"ם:

הרועים - חצי עבד

חצי עבד. בגיטין דמ"ג מבע"ל אי ח"ע שקידש אי קדושין תופסין ובאבני מילואים סי' מ"ד דס"ל לבעל איבעי' כר' הונא בר"ה דכ"ט אבל לדידן דקי"ל כר' נחמן שם דל"א צ"ע ומפיק לצד חירות ה"נ ל"א צד ח"ע ומקדש לצד ב"ח דידי' ע"ש:

הרועים - חצי עבד

חצי עבד. וחצי ב"ח שי' הרשב"א שבת ד"ד דל"ש בי' הע' דלעולם בהם תעבודו ובס' שערי דעה ה' עבדים דתליא בפלוגתא דאביי ורבינא דל"ח בגיטין דלאביי אף בחצי' עבד שייך הע' לעולם בהם תעבודו משא"כ לרבינא ל"ש הע' הע' לבה"ת בחצי' עבד ובב"י סי' י"ח דתליא בפלוגתא דתנאי מנחות דצ"ט דלר' יוסי דס"ל אפי' סילק הישנה שחרית וסידר החדשה ערבית מקיים לפני תמיד ס"ל דבחצי עבד שייך ג"כ הע' לעולם בהם תעבודו והמפו' כ' דבחצי' שפחה מודה הרשב"א דשייך ה"ע לבה"ת ובשו"ת טוטו"ד סי' רכ"ו דדינו דהרשב"א תליא בפלוגתא דראב"י ורבנן בנדרים בהשותפין דלר' אליעזר ב"י דס"ל שם יש ברירה ה"ה בחצי' עבד שייך הע' לבה"ת משא"כ לרבנן דס"ל א"ב היה דבחצי עבד א"ב ול"ש ה"ע לבה"ת כשיטת הרשב"א וב"ה ס"ל כרבנן ע"ש ולפ"ש התוי"ט פ"א מפסחים דמה"ת יש ברירה לעולם א"כ מהראוי דלכ"ע יאסור לשחרר חצי' עבד אך לפמ"ש באות ל' דהעשה לבה"ת ל"ה רק מדרבנן יעיי"ש דתליא בפלוגתא ע"ש ובמהר"ם ברבי כ' דוקא בעבד של ב' שותפין ושחרר אחד חלקו מותר השני לשחררו משא"כ בעבד של אחד ושחרר חצי' אסור לשחרר חצי' הב' אפי' להרשב"א ואי בחצי שפחה אי מותר לשחרר לשי' הרשב"א הנ"ל תלי' בזה לריב"ב דס"ל דאשה מצווה בפ"ו גם בחצי' שפחה מותר לשחררה ול"ה ה"ע לבה"ת משא"כ למאן דס"ל דאשה אינה מצווה בפ"ו מודה הרשב"א דבחצי' שפחה שייך ה"ע לבה"ת כ"כ בשערי דעה ה' עבדים ובכ"ס יו"ד סי' קכ"ה:

הרועים - חצי שיעור

חצי שיעור. שי' הפמ"ג דבאיסור עשה כמו וזבחת מודה ר"ל דח"ש אסור מה"ת ובכתב סופר יו"ד סי' י"ח דבזה יש חומרא לר"ל מר"י דלר"י דס"ל סתם אכילה בכ"ש רק דהלכתא אפקא לכזית גם באיסור עשה כוי ח"ש רק באיסור קל דח"ש ולא באיסור עשה כשיעור שלם משא"כ לר"ל דס"ל סתם אכילה בכזית אבל בחיסור עשה דל"כ אכילה אין חילוק בין שיעור שלם לח"ש ואסור לעולם באיסור עשה ע"ש:

הרועים - חצי שיעור

חצי שיעור. ביד המאיר סוף חולין דר' מאיר ור' יוסי הגלילי ס"ל דח"ש מותר מה"ת ובדורש לציון דרוש יו"ד דר' פפא ס"ל דח"ש מותר מה"ת ובלב ארי' חולין דקכ"א הוכיח דחזקי' ס"ל כר"ל דח"ש מותר מה"ת ובראש יוסף חולין דף ל"ג דר' אחי בר יעקב ס"ל כר"ל דח"ש מותר מה"ת ובס' ברית שלום פ' עקב דר' אשי ס"ל דח"ש מותר מה"ת ומתרץ ד' הש"ס בחולין צ"ז ועוד האר"י ח"ש אסור ע"ש ובשמן רוקח פסחים ד"ז וכן בברית אברהם פ' נשא דרבא ס"ל חיש מותר מה"ת ובשו"ת אבני מילואים דנראה דרבא ס"ל ח"ש מותר מה"ת מ"ש ובשואל ומשיב מהדו"ג סי' ת"ב הוכיח דר' ישמעאל סובר ח"ש מותר מה"ת ובמנחת עני בביצה הוכיח דב"ש ס"ל דח"ש מותר מה"ת ובחולין דפ"ד הוכיח דר' אלעזר הקפר ס"ל דח"ש מותר מה"ת ובשערי דעה ה' שבועות כ' דר' ביבי במכות די"ז דס"ל דל"א ר"ש כ"ש למכות בכל מקום מ"מ ס"ל דפליגי ר"ש ורבנן דלריש ח"ש אסור מה"ת ולרבנן בכ"מ ח"ש מותר מה"ת. והנה פלוגתא דר"י ור"ל אי ח"ש אסור מה"ת אמרתי דתליא בפלוגתתם בחולין סוף ג"ה אי החיוב בהנאות גרון אי בהנאות מעי' עפמ"ש בפנ"י בביצה ד"ז דלכך ח"ש אסור מה"ת אף דל"ה הנאות מעי' מ"מ הנאות גרונו איכא ועיין באות א' פלוגתא דכמה תנאים ואמוראים אי החיוב בהנאות מעי' אי בהנאות גרונו ופליגי ג"כ אי ח"ש אסיר מה"ת ולפמ"ש באות א' דרב ס"ל דהחיוב בהנאות מעי' ממילא ס"ל דח"ש מותר מה"ת והנה בשו"ת אמרי אש כ' דפליגי ר' יוחנן ואביי דר' יוחנן ס"ל כל שפעם אחת הי' חזי לאצטרופי ואף שעכשיו אין חזי לאצטרופי אסור ואביי ס"ל כל שעכשיו לא חזי לאצטרופי מותר ע"ש ועיין בדורש לציון דהוכיח דרבינא ס"ל דח"ש מותר מה"ת ובס' החיים סי' תמ"ב דאביי ס"ל כר"ל דח"ש מותר עוד כ' אף דס"ל לר"ל דח"ש מותר מה"ת מ"מ מודה דלר"ע דס"ל משרת להיתר מצטרף לאיסור ע"כ ס"ל דח"ש אסור מה"ת ור"ל קאמר אליבא דרבנן דס"ל משרת לעע כ ס"ל דח"ש מותר מה"ת אליבא דר"ל ולר"ל בנזיר וקדשים דאמרינן היתר מצטרף לאיסור מודה ר"ל דח"ש אסור בהו מה"ת ובכתב סופר יו"ד סי' קט"ז דר' אליעזר ס"ל ח"ש מותר מה"ת:

הרועים - חצי שיעור

חצי שיעור. הפוסקים מחולקים אי באיסורים דלאו דאכילה אי אסור ח"ש ומביאים ראי' מרש"י שבת גבי וכי מותר לאפות פחות מכשיעור ופירש"י דח"ש אסור מה"ת ובחידושי הרי"מ בחולין דקי"ד דפליגי בזה רב ולוי דרב ס"ל דבכל האיסורים דלאו באכילה ח"ש מותר ולוי ס"ל דבכ"מ אסור ח"ש אף במידי דלאו דאכילה ובאור חדש פסחים דס"ה

דרבה ס"ל אליבא דר"א דאסור ח"ש בכל האיסורים אע"ג דלאו לאכילה אבל לר' יוחנן גופי' דיליף מכל חלב ס"ל דח"ש אסור רק במידי דאכילה אבל בשאר איסורים ח"ש מותר וא"נ דבשאר איסורים מותר ח"ש אי אסור עכ"פ ח"ש מדרבנן כתב במספר צבאם ביומא דע"ג דלר"ל דס"ל ח"ש אסור רק מדרבנן דוקא במידי דאכילה אבל בשאר איסורים אף מדרבנן ח"ש מותר אבל לר"י בשאר איסורים אסור עכ"פ מדרבנן חצי שיעור והנה בחי' הרי"ם לשבועות דכ"ד העלה דאיסור ח"ש לא עדיף מאיסור שישנו בשאלה ע"ש:

הרועים - ח"ש

ח"ש. שי' המרלנ"ח והובא בלח"מ פ"א מחמץ דהיכא דהי' לאיסור שעת הכושר ח"ש מותר מה"ת בכה"ג ודוקא בחלב של"ה לאיסור שעה"כ ובקנאת סופרים להגאון מהרש"ק דתלי' בפלוגתא דחזקי' ור"א בפסחים דכ"א ע"ב דלר"א דלא יאכל ג"כ איסור הנאה ומיותר הצירי דלא יאכל וע"כ לח"ש כשי' הרמב"ה מוכת דהיכא דה"ל שעה"כ חיש מותר לכך צ"ק בחמץ דאסור ח"ש משא"כ לחזקי' לא מיותר כלל מוכח אף שה"ל שעה"כ ח"ש אסור ור' כהנא ס"ל כחזקי' ע"ש ובספר החיים סי' תמ"ב דתלי' בפלוגתא דר' אליעזר ורבנן דלרבנן דלא דרשו כל רק היכא דאיכא ס' ס"ל דקרא דכל חלב דוקא בחלב שלה"ל שעה"כ אבל לר' אליעזר דדריש כל ס"ל דלעולם אסור ח"ש אף שהי' לו שעה"כ ע"ש ועוד כ' דפליגי בזה ר"י ורבא בר"ה דכ"ח דר"י ס"ל היכא שה"ל שעה"כ חיש מותר מה"ת ורבא ס"ל אפי' ביש לו שעה"כ ח"ש אסור ע"ש:

הרועים - ח"ש

ח"ש. שי' הירושלמי דמודה ר"ל ביוה"כ דח"ש אסור וכן בדעתו להשלים מודה דח"ש אסור וכן בתרומה מודה דח"ש אסור ובזרעו של אברהם סנהדרין נ"ז דהש"ס דילן פליג על כל הנ"ל וס"ל דבכל הנהו ח"ש מותר ג"כ לר"ל:

הרועים - ח"ש

ח"ש. נסתפקו המפו' אי גם במצוה כגון במצה וק"פ אם אין לו רק ח"ש אם יש קצת מצוה מה"ת וברי"ט אלגאזי בכורות כתב דתליא בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל דלר"י דח"ש אסור מה"ת ה"ה במצוה יש מצוה מה"ת לאכול החי"ש משא"כ לר"ל ל"ה מצוה כלל בח"ש ע"ש ולפענ"ד לפמ"ש המפו' דאף דבכל האיסורים החיוב בהנאת גרונו מ"מ במ"ע

החיוב היא רק בהנאות מעיו ולפמ"ש הפנ"י בביצה ד"ז דלכך ס"ל לר"י דאסור ח"ש אף דל"ה הנאות מעיו מ"מ הנאת גרונו איכא ממילא במצוה גם לר"י אין מצוה בח"ש:

הרועים - ח"ש

ח"ש. דשי' הפוסקים דח"ש ע"י תערובות מותר מה"ת כתב בשו"ת טו"ט ודעת סי' קמ"ב דדוקא בלח בלח אבל ביבש ביבש דהאיסור עומד בפ"ע בכ"מ שהוא אסור ח"ש אף ע"י תערובות:

הרועים - ח"ש

ח"ש. התוס' בשבועות כ"ג דשבועה חל אאיסור ח"ש כיון דא"ב מלקות ובמהר"ם ברבי ח"ב בה' שיטות כתב דתלי' בפלוגתא דרב ס"ל דשבועה חל אח"ש ור"ל ס"ל דלא חל השבועה על ח"ש במקום דח"ש אסור מה"ת כגון באה"נ ור' יוחנן ס"ל דשבועה חל אח"ש ובהוכחה ה"ב דר' יוחנן ס"ל דעל ח"ש אין חל השבעוה ואביי ס"ל דעל ח"ש אין חל השבועה ורבא ס"ל דשבועה חל אח"ש ולמ"ד לאיברים עומדת בחולין ק"ג מוכח דעל חיש חל השבועה משא"כ למ"ד לאו לאיברים עומדת ס"ל דעל ח"ש לא חל השבועה ועיין באות ש' ברצה"ש:

הרועים - ח"ש

ח"ש. בשערי דעה ה' שבועות אי ח"ש אסור היכא של"ש חל"א כגון ע"י תערובות או בחמץ בסוף הפסח וכדומה תלי' בפלוגתא דלמ"ד כוי ברי' בפ"ע וי"ל דרשא דכל רק לכוי לא אסור ח"ש מריבוי דכל רק משום חזי לאצטרופי ממילא היכא דל"ש חל"א ח"ש מותר אבל למ"ד דכוי ס' הוי ול"צ קרא לכוי רק לח"ש אסור ח"ש אף היכא של"ש חל"א ונ"מ בשלכ"א ג"כ דל"ש חזי לאצטרופי והוי כח"ש כמ"ש המהרש"ל ומהרש"א שבועות דכ"ג והנה בבאר יעקב יו"ד דע"ג ה"ק האיך ילפינן מחלב דח"ש אסור דמה לחלב שכן בכרת (ובאמת כ' המפורשים דמה"ט צריך לטעם חל"א דלא נוכל למילף מחלב לבד ובאמת בחלב גופי' ל"צ לחל"א ואסור ח"ש אף ע"י תערובות וכדומה דל"ש חל"א) ותי' כיון דמכל חלב מרבינן ג"כ כוי וחלב דכוי למ"ד ברי' בפ"ע ל"ה חלב דכוי בכרת ולא בלאו כמ"ש התוס' ישנים דע"ד וכיון דרבוי דח"ש קאי גם אכוי דל"ה בכרת ואפ"ה ח"ש אסור וז"נ למ"ד כוי ברי' בפ"ע אבל למיד כוי ספיקא הוא שוב י"ל דדוקא באיסור כרת אסור ח"ש ע"ש ואף די"ל דמ"מ אסור ח"ש מצד הס' דחזי לאצטרופי ואף במקום של"ה

כרת מ"מ נ"מ היכא דל"ש חזי לאצטרופי כנ"ל והנה שי' הריב"ש סי' רפ"ז דאפי' באיסור דרבנן ח"ש אסור דכל דתיקנו רבנן כדאורי' תיקון ובשו"ת יהודא יעלה לפ"מ דמבואר בגיטין דס"ה דבדבר שאין לו עיקר מה"ת ל"א כל דתיקנו רבנן כדאוריתא תיקון א"כ באיסור דרבנן שאין לו עיקר בדאוריי' ח"ש מותר אבל למ"ד שם דאפי' בדל"ל עיקר בדאורי' ג"כ כדאורי' תיקון לעולם אסור ח"ש בדרבנן אף שאין לו עיקר בדאורי':

הרועים - חרב ה"ה כחלל

חרב ה"ה כחלל. שי' ר"ת בתוס' נזיר דנ"ד דדוקא בכלי מתכות אמרינן חרב היה כחלל ולא בכלי שטף ושי' שאר רבוותא דה"ה בכלי שטף אמרינן חרב ה"ה כחלל ובמרגניתא טבא לס' המצות שורש שני דבזה מחולקים ר' יוחנן בשם ר' ינאי ור' אילא דר' יוחנן ס"ל דאפי' כלי שטף ה"ה כחלל ור' אילא סובר דדוקא כלי מתכות ה"ה כחלל ולא כלי שטף ותלי' בפלוגתא דלמ"ד טומאה בחבורין דאורייתא אמרינן דרק בכלי מתכות ה"ה כחלל ולא כלי שטף ולמ"ד טומאה בחיבורין ל"ד אמרינן דה"ה כלי שטף ה"ה כחלל ור' אילא ס"ל טומאה בחיבורין דאורייתא ור' יוחנן בשם ר' ינאי ס"ל טומאה בחיבורין ל"ד ורב ס"ל כר' ינאי דרק בכלי מתכות חרב ה"ה כחלל ולא בכלי שטף ור' נחמן ס"ל טומאה בחיבורין ה"ה דאורייתא וס"ל כר' אילא ע"ש:

הרועים - חרטה

חרטה. בברוך טעם העלה דלר' אליעזר דס"ל פותחין בנולד לדידי' ל"צ בכ"מ חרטה דמעיקרא ודי לעולם בחרטה דהשתא ע"ש ואני הבאתי סיוע לדבריו מהרא"ש נדרים דס"ד דפריך מ"ט דר"א וז"ל דמסתבר טעמא דרבנן דפתיחות נולד ילה חרטה דמעיקרא עכ"ל אך הקשיתי מגיטין דפ"ג דפריך לר' אליעזר והרי מצינו דזה אוסר וזה מתיר מנדרים ומשני חכם עוקר הנדר מעיקרו ולהנ"ל דל"צ לר"א חרטה דמעיקרא רק חרטה דהשתא ושי' השער המלך ה' שבועות ועיין ישוי"ע או"ח הנ"כ דבחרטה דהשתא אין נעקר הנדר רק מכאן ולהבא א"כ שוב מצינו ז"א וזה מתיר וגם הקשיתי מכתובות דע"ד ע"ב דפריך והתניא הלכה אצל חכם והתירה א"מ כו' ומשני הא ר"א כו' וקשה לוקמי הברייתא כר' אליעזר דס"ל דפותחין בנולד ול"צ חרטה דמעיקרא ונעקר הנדר רק מכאן ולהבא ודמי לרופא ועוד ק"ל לשי' הרמב"ן דנדר ע"ת סגי בחרטה דהשתא לוקמי בכה"ג דנעקר הנדר רק מכאן ולהבא ויש לעיין בנדרים דכ"ג גבי דביתהו דאביי דפריך האיך שרי כה"ג ולהנ"ל דבנדר ע"ת סגי בחרטה דהשתא וחרטה דהשתא ודאי הוי כמ"ש הר"ן ע"ש:

הרועים - חרם

חרם. בחת"ס או"ח סי' ר"ח בד' ירושלמי סוף ברכות חטא ישראל והלא יהושע גזר אלא הקב"ה הסכים ע"י ומש"ס דילן דל"ח האי דעכן מאותן שהסכים ב"ד שלמעלה לשלמטה תלי' בפלוגתא דר' שולי ורב בסנהדרין ד"מ כו' ורב דרש על שגרם איסורו של יריחו שלא הי' לו לאסור עליהם ביזת יריחו ואס"ד דחרם ליד ורק הכא הקב"ה הסכים א"כ הקב"ה גרם שלא ה"ל להסכים אע"כ החרם הוא דאור' מהאי קרא והלכה כרב:

הרועים - חשוד

חשוד. במהר"ם ברבי כתובות כ"ז דאביי ס"ל כר' אשי בבכורות דסתם ע"ה חשיד על השביעית ורבא ס"ל דע"ה אין חשיד על השביעית:

הרועים - חשוד שכנגדו נשבע ונוטל

חשוד שכנגדו נשבע ונוטל. נסתפק בב"א דכ"ג ע"ב ח"ב אם תפס התובע ולא רצה לשבע אי מפקינן מיני' וכתב דתלי' בזה אם הטעם דתובע נשבע ונוטל הוא תקנתא דחשיד של"י כאו"א מחייב החשיד שבועה ויוציא ממנו ממון י"ל דמ"מ אם תפס לא מפקינן מיני' אבל א"נ דהחשיד פטור מדינא רק חז"ל קנסוהו שישבע התובע ויטול מסתברא דל"מ תפיסה ועיין תוס' ב"מ דף ה' שכנגדו וכתב דפליגי בזה ר"מ ור' יוסי דר"מ ס"ל דמה"ד התובע נוטל בלא שבועה רק מתקנתא דחשיד לכך ס"ל דמהני תפיסה אבל ר' יוסי ס"ל כתי' ב' בתוס' דבחשוד ל"ש משואיל"מ ומה"ד פטור רק חז"ל קנסוהו שהתובע ישבע ס"ל דל"מ תפיסה ובזה תלי' ג"כ פלוגתת הרמב"ם והרמ"ה בחו"מ סי' צ"ב אם הי' השומר חשוד דהרמב"ם ס"ל דבחשוד ל"ש מחשואיל"מ רק מתקנתא נשבע התובע ונוטל והכא שאין כנגדו יכול לשבע פטור והרמ"ה ס"ל דחשוד מדינא חייב רק לתקנת החשיד נשבע התובע והכא דהתובע א"י לשבע הדרן לכללא דמחו"ש ואיל"מ והמפו' כתב דר' אבא דס"ל בשניהם חשודי' דחזרה שבועה למחויב לה ומשלם ס"ל דבחשוד שייך מחושואיל"מ מדינא רק מתקנת החשוד שכנגדו נשבע והכא דשניהם חשודין הדרינן לכללא דמחושואיל"מ ועיין בחי' הרי"מ חו"מ דרבי ס"ל ג"כ דשייך מחושואיל"מ גבי חשוד ושכנגדו דנשבע היא לתקנת החשוד ע"ש:

הרועים - חתיכה הראוי' להתכבד

חתיכה הראוי' להתכבד. בתו' חולין כ' דלכך נבילה חשוב ראוי להתכבד כיון שראוי' לכבדה לפני נכרים ושוב הק' מבב"ח ותירצו כיון דאם יתבטל יהי' ראוי להתכבד לא בטיל ובכתב סופר יו"ד סי' ס"ג כ' דס' התוס' דחשיב ראוי להתכבד לכשיתבטל הוא רק באיסור הנאה דהוי תרתי לטיבותא דאסורה ג"כ בהנאה אבל בנבילה באופן שעכשיו אין ראוי להתכבד רק לכשיתבטל ל"ח ראוי להתכבד ממילא לר' יהודא דס"ל דאסור ליתן לנכרי מתנת חנם ס"ל דחהר"ל בטל רק באיסור הנאה ל"ב חהר"ל ע"ש בטעמא:

הרועים - חתיכה נעשה נבילה

חתיכה נעשה נבילה. בפלתי סי' צ"ב אי חנ"נ בשאר איסורין היא מה"ת או רק מדרבנן תלי' בפלוגתא דאביי ורבא דאביי דס"ל טעמו ולא ממשו יש למיליף מבב"ח וס"ל דבב"ח לאו חידוש ה"ה דילפינן דחנ"נ בשאר איסורין מבב"ח והוי דאורייתא ולרבא דבב"ח חידוש היא חנ"נ בשאר איסורין ל"ה רק מדרבנן עוד כתב דתלוי' בפלוגתת הר"ת והר"ח דלהר"ח ביש כזית איסור בתערובת יותר מכדא"פ אף דטע"כ דאורייתא אין לוקה לדידי' חנ"נ בשאר איסורים ל"ה רק מדרבנן משא"כ לר"ת דאפילו אכל כזית איסור מתערובות נ"ט זיתים לוקה ס"ל דבכל האיסורים חנ"נ מה"ת ועיין אות ט' דפלוגתא דהר"ת והר"ח תלי' בפלוגתא דאמוראים ובשו"ת תשואות חן סי' כ"ג דלמ"ד טע"כ דאורייתא חנ"נ בכל האיסורים מה"ת ולמ"ד טע"כ ל"ד חנ"נ בכל האיסורים רק מדרבנן:

הרועים - חתן

חתן. בשו"ת חת"ס א"ע סי' קנ"ה בענין חתן אי מותר לצאת שנה ראשונה לסחורה דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ש אי דרשינן טעמא דקרא דלר"ש דדרש טעמא דקרא הכא דכתיב ושמח את אשתו כו' אתי להוסיף איסור אפי' לסחורה ולר"י דלא דריש טעמא דקרא לא נאסר אלא ביוצא למלחמה אבל לא ביוצא לרצונו לסחורה ע"ש:

הרועים - חמץ נוקשה

חמץ נוקשה. בישועי אע"ז סי' כ"ח דבמקדש בחמץ נוקשה אי מקודשת חליא בפלוגתא דלמ"ד דחמץ לאח"ז מותר מה"ת רק מטעם קנס ממילא בנוקשה אפי' מדרבנן מותר לאח"ז שפיר הוי נוקשה ממון ומקודשת משא"כ לר"י דס"ל חמץ לאח"ז אסור מה"ת ה"ה דנוקשה מדרבנן אסור לאח"ז וא"מ:

הרועים - חופה

חופה. בישוע"י אע"ז סי' נ"ה נסתפק אי חופה חשיבא כביאה ממש אע"פ שידענו שלא נבעלה וכ' דפליגי בזה רב ושמואל דרב דס"ל דיש חופה לפסולות ס"ל דחופה הוי כביאה ממש ופוסל מתרומה ולשמואל חופה ל"ה כביאה ושי' הירושלמי דבאלמנה ל"מ חופה הוא רק לשמואל דס"ל דחופה ל"ה כביאה משא"כ לרב חופה קונה באלמנה. חולין בעזרה דשי' רש"י בכריתות ד"ז דמליקת חולין בעזרה אינו אסור כתב בדורש לציון דרוש ד' בהג"ה דזה רק לר"ח דס"ל דת"ק דרבי ס"ל דוקא הקרבה אסור ולא הכנסה אבל לרבא דס"ל דלכ"ע אסור להכניס חולין בעזרה ל"ג מליקה מהכנסת חולין בעזרה ע"ש דעקבי' ס"ל חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא ולמ"ד כ"מ דארל"ת אעל"מ אי שחט חולין בעזרה ל"מ השחיטה:

הרועים - חרש

חרש. בשו"ת שיבת ציון סי' ד' דחרש אי מקרי בר זביחה וקשירה תלי' בפלוגא דר"א ורבא שבת דקצ"ג דלת"ק אינה תרומה כלל ולר"א תרומה חרש לא תצא לחולין ור' המנונא ברי' דרבא גיטין דמ"ה ס"ל כר"א ט"ש בארוכות:

הרועים - חילול ה'

חילול ה'. בכפות תמרים יומא דפ"ו דרב ור' יוחנן פליגי דרב סובר דליכא חילול ה' אלא כשלמדין ממנו לזלזל בחייבי לאוין כגון גזילה וגניבה אבל אם למידין ממנו לזלזל באיסור עשה אינו חילול ה' ור"י ס"ל דאפילו למידין ממנו לזלזל בעשה מקרי חילול ד' ע"ש וי"ל דתלי' ג"כ אי עשה חמיר מל"ת עיין אות ע' עדל"ת:

הרועים - חזקת כשרות

חזקת כשרות. בשערי תורה בסופו הביא בשם הפנ"י דחזקת כשרות הוא מטעם רוב ב"א כשרין ולפי"ז אם יצא בקצת איסור שוב אתרע חזקת כשרות שלו כיון דיצא מכלל רוב אולם הדיעה הב' דחזקת כשרות היא חזקה בתולדה דל"ה נולד בעבירה א"כ גם בכה"ג מוקמינן אחזקתו שלא עבר עבירה זו וכ' דתלי' בפלוגתא דר' מאיר ורבנן דלר"מ דס"ל החשוד לדבר הקל חשוד לדבר החמור בע"כ ס"ל דח"כ הוא רק מטעם דיעה ראשונה ולכך כשחשוד אף לקל שוב יצא מהרוב ורבנן ס"ל כדעת הב' לכך ס"ל החשוד לקל אין נחשד אחמור:

הרועים - חלוקה דלאו

חלוקה דלאו. בסנהדרין דס"ה ס"ל לר' יוחנן חלוקה דלאו שמי' חלוקה ור"ל סובר חלוקה דמיתה שמי' חלוקה ובמל"מ פי"ח ממעה"ק דר' אבוה ס"ל כר"ל ואביי ס"ל כר' יוחנן ושוב כ' לשי' הרמב"ם ז"ל דר' אבוה ואביי ס"ל כר"ל ולהרמב"ן י"ל דר' אבהו ג"כ ס"ל כר' יוחנן ע"ש שמצדד לכמה פנים:

הרועים - חזקה

חזקה. באות ת' הבאתי דרבנן החמירו דלא לוקמי אחזקה ובשו"ת שמן רוקח סי' י"ח דזה רק למ"ד ספיקא דאורייתא מה"ת לחומרא רק בחזקה מותר מחמרינן מדרבנן גם בחזקה לאסור מדרבנן משא"כ למ"ד ס"ד מה"ת לקולא ורק מדרבנן לחומרא וכשיש גם חזקה אפי' מדרבנן לא מחמרינן ע"ש ולפ"ז יש ג"כ לחלק באיקבע איסורא או בס' כרת דמה"ת לחומרא בס' אז ל"מ חזקה מדרבנן:

הרועים - חזקה

חזקה. דשי' הרשב"א דברי לי מהני נגד חזקה ובשו"ת שמן רוקח סי' נ"ד דדוקא נגד חזקה אחת אבל נגד ב' חזקות ל"מ ברי לי לדחות ב' חזקות חשוד בחו"מ צ"ב בהג"ה ובש"ך דהא דחשוד שכנגדו נשבע ונוטל דוקא כשל"ה יודע כשעסק עמו שהי' חשוד אבל בלא"ה לא דאל"כ כ"א יעסוק עם החשוד וישבע ויטול ובחמדת שלמה ב"מ ד"ד דדוקא אם מדאורייתא ל"א מחו"ש וא"ו לישבע משלם רק דהוי תקנתא דרבנן דחשוד שכנגדו ישבע ויטול שי"ל בכה"ג שידע שהוא חשוד ל"א דישבע ויטול אבל אם מה"ת אמרינן מחושואיל"מ רק דרבנן תקנו שלא יטול שכנגדו בלא שבועה אף שידע שהוא חשוד אפיה נשבע ונוטל דכל השבועה שכנגדו א"ץ רק מתקנת חכמים ע"ש:

הרועים - חגיגת י"ד

חגיגת י"ד. בצל"ח פסחים ד"ע בתחילה ר"ל דלהלל הבבלי דפסח דוחה שבת מגז"ש דמועדו ולא ממשמעות חגיגת י"ד אין דוחה שבת משא"כ לתנא דלקמן דע"ז דממשמעות דמועדו ילפינן דדחי שבתשפיר ילפינן חגיגה מפסח ושוב כתב להיפוך דאם ממשמעות דמועדו דוחה שבת חגיגה אין דוחה שבת אבל אי דרשינן מגז"ש גם חגיגה דוחה שבת:

הרועים - חמץ

חמץ. בצל"ח ביצה די"ט דר אלעזר ס"ל כר' שמעון דחמץ לפ"ז מותר ורק אסור משום ע' דתשביתו ובשל גבוה דל"ש הע' ומותר לאכול לחמי תודה כל היום ע"ש:

הרועים - חתיכה נ"נ

חתיכה נ"נ. בשו"ת כתר כהונה יו"ד הביא ד' הירושלמי דרבי ס"ל חנ"נ בכל האיסורין מה"ת ור' יוסי ס"ל דבשאר האיסורים חנ"נ רק מדרבנן ורב ס"ל חנ"נ בכל האיסורין מה"ת ע"ש:

הרועים - חולין ששנשחטו בעזרה

חולין שנב"ע. בשו"ת ישוע"י סי' ט"ז בהכניס היקדש לעזרה ואח"כ נשאל לחכם והתיר לו אף דנעשה חולין למפרע בכ"ז למ"ד חשב"ע ל"ד אם בשעת הבאה הי' קודש אף דע"י השאלה נעשה חולין למפרע לא גזרו חז"ל משא"כ אם חשב"ע דאורייתא גם בכה"ג אסור ובבית יצחק אע"ז סי' קל"ו דלר' שמעון דס"ל עונשין מה"ד לוקין על חשב"ע:

הרועים - חזקה

חזקה. דשי' הרמ"א ביו"ד סי' נ' דל"א בתר חזקה היכא שיצתה הבהמה מחזקה בחייה ובב"ס חולין דמ"ג דהוא רק מדרבנן ומה"ת גם בכה"ג מוקמינן אחזקה חזקה בשע"ת ח"ג דק"ל במ"ש התוס' כתובות דכ"ג כיון דזרק לה הגט ס' קרוב לה לא מוקמינן אחזקה דפליגי בזה ר' אלעזר ורשב"ל ר"א סובר חזקה דאתרע הוי חזקה מה"ת אבל רשב"ל סובר דחזקה דאתרע ל"ה חזקה אף מה"ת:

הרועים - חוקה

חוקה. דשי' הר"ש פ"ב דמקוואת בספק שאובין אין לאוקמי אחזקת טומאה דאף א"נ דהוי שאובין בכ"ז מה"ת כשר ויצא מחזקה בודאי שוב אין לאוקמי אחזקה אף מדרבנן ובבית יצחק אע"ז סי' כ"ד דתליא בפלוגתא דהר"ש ל"כ רק למ"ד דאין מחזיקין מאיסור לאיסור אבל למ"ד מחזיקין מא ל"א ה"ה דמחזיקין מאיסור דאורייתא לאי' דרבנן ואביי ורבא ס"ל מחזיקין מאל"א ועמ"ש באות מ':

הרועים - חזקה

חזקה. דרבא בח"ס בסוגיא זו כ' דפליגי רו"ש דרב ס"ל חזקה דרבא דאורייתא ממש הוא אע"ג דתלוי בטבעיות וכל שהביא סימני סריס אמרינן חזקה מה"ת דלולי סריסות הי' מביא סימנים בזמנם ומחייב קרבן ע"ז ושמואל ס"ל חזקה דרבא ל"ד וא"א להביא קרבן אלא מזמן הבאת סימנים ואילך ע"ש:

הרועים - חיבת

חיבת. הקודש בפנ"י פסחים דאפי' דרב ס"ל טומאת משקין לט"ע דרבנן אפי"ה משקין דקדושין מיטמאין מה"ת משום חיה"ק דל"ג מעצים ולבונה ושמואל דס"ל לטמא אחרים דרבנן ואפי"ה ס"ל דבי מדבחיי מטמא ע"כ דס"ל דחיה"ק מהני אפי' למנות בו א' ו"ב והצל"ח העלה דהיכא דבאו הקדושה והטומאה ביחד לכ"ע חיה"ק דאורייתא ובבית יצחק א"ע סי' ק"ב דלפי"ז לאביי דסובר בזבחים נ"ג דר"א ס"ל דנין טומאה קדומה מטומאה שבאותו שעה ה"ה דיליף דבנתקדש מקודם ג"כ חיה"ק דאורייתא ליטמא:

הרועים - חיישינן לתקלה

חיישינן לתקלה. בצל"ח פסחים דל"ג דלזמן מרובה לכ"ע חיישינן לתקלה רק בזמן מועט פליגי דרבא חייש לתקלה אפי' בזמן מועט ואביי פליג דל"ח בזמן מועט לתקלה:

הרועים - חליצה

חליצה. ברמב"ם פ"ז מיבום ב"ב יבמות ואחת אסורה על היבם משום שני' אם חלץ לאסורה לא הותרה צרתה ובאוהל דוד יבמות דהרמב"ם לשיטתו דפסק יש זיקה משא"כ למ"ד אין זיקה חליצה פסולה פוטרת צרתה חליצה מעוברת במשיב נפש פסחים ד"ל ע"ב דאביי ס"ל כר"י בהחולץ דחליצה מעוברת שמי' חליצה ואמרינן אגל"מ:

הרועים - חייבי כריתות שלקו

חייבי כריתות שלקו. דנפטרו מידי כריתתן בעדות לישראל מכות מחדש דז"ד היכא דכרת ומלקות באין כאחת כגון חמץ ויוהכ"פ אבל באיסור ערוה דהמלקות בא מקודם על קירוב בשר והכרת בא אח"כ אין המלקות פוטר מידי הכרת:

הרועים - חמץ

חמץ. בקרא דטרם יחמץ פליגי רש"י והרמב"ן דרש"י ס"ל דבמצרים לא הוזהרו על בל יראה וכ' הרא"ם הטעם הטעם כיון של"ה חימוצו אלא יום אחד ורמב"ן חולק ובח"ס בסוגיא דשלך א"א רואה דלריוה"ג מוכח כשי' רש"י ואמנם לר' יהודא דס"ל חמץ לאח"ז אסור ומשמע לדידי' דנוהג חימוצו כל ז' אפי' רש"י מידה דלר"י נוהג ב"י במצרים:

הרועים - חמץ

חמץ. הנה אי יש קנין לישראל בחמץ בפסח כ' בח"ס הנ"ל דתליא בפלוגתא דר"י ור"ש דלר"ש דחמץ לאח"ז מותר יש לו קנין בחמץ משא"כ לר"י דאוסר אח"ז א"ל קנין בחמץ. והנה בפסחים ד"ז דפריך הש"ס לר"א דס"ל דחמץ א"ב מהי' יושב בביהמ"ד כי' וקתני מבטל בלבו והקשיתי דלמא מיירי בנוקשה דעובר בב"י ואפי"ה מותר בהנאה כמ"ש התוס' דכ"ג יג"ל דא"נ דנוקשה מותר בהנאה ע"כ דא"ע בב"י דהמפי' הקשו מדוע חמץ א"ב ש"א הרי היא ברשותו להניח שלכד"א וראיתי בזכותא דאברהם שכ' דא"א לומר דיעבור בב"י מדיוכל להנות שלכד"א כיון דבשלפד"א גופי' א"ע בב"י. והנה בפנ"י כ' דשי' רש"י דעובר בב"י בנוקשה דרק לאכילה צ"ק דקס"ד דהי"ל שלכד"א אבל לגבי ב"ו שפיר עובר וכ' בגיו"ו דלמ"ד נוקשה דאורייתא ע"כ דשלכד"א אסור בחמץ ולפי"ז א"נ דס"ל לר"א דנוקשה מותר בהנאה וה"ה שלכד"א א"כ מדוע ל"י חמץ ברשותו להנות שלכד"א ועכצ"ל דס"ל לר"א דא"ע בב"י בשלכד"א ולפי"ז רש"י דס"ל דעובר בב"י בנוקשה ע"כ דס"ל דאסובה"נ והתוס' דכ' דנוקשה מותר בהנאה לשי' דא"ע בב"י בנוקשה ולפי"ז א"ש ג"כ מה שק"ל דלמא מיירי בח"ש א"נ דעובר בב"י ואפי"ה חיש מותר בהנאה להפמ"ג בפתיחה לבב"ח ולפי"ז איש דא"נ דח"ש מותר בהנאה והי"ל ברשותו להנות ח"ש ע"כ דא"ע בח"ש בב"י:

הרועים - חמץ

חמץ. בפ"ג דפסחים מצרכינן קרא דנשים מוזהרות בב"ת חמץ ובשלמי נדבה הקשה דל"ל קרא תי"ל מדצריך קרא בחולין דק"כ נפש בחלב לשותה ולא ילפינן מחמץ דשאני חלב דהותר מכללו וא"נ דאשה אינה בב"ת חמץ א"כ גם חמץ הותר מכללו ונ"ל דבאמת קשה דאמאי ל"א הש"ס דא"א ליליף חלב מחמץ דשאני חמץ שהחמירה בו התורה ועובר בב"י משא"כ חלב אך י"ל לשי' מהרי"ט הובא באו"ח קדושין דל"ד דאשה אינה עוברת בבל יראה כיון דפטורות מעשה דתשביתו ע"ש א"כ שפיר יש ליליף מחמץ לשותה כיון

דגם אשה חייבת שותה בחמץ אע"ג דא"ע בב"י כלל ולפי"ז א"נ דאשה פטורה לגמרי מחמץ שיב א"א ליליף בחלב שותה מחמץ דשי"ל דמה לחמץ שעובר בב"י:

הרועים - חמץ

חמץ. בשע"ת ח"ג כלל ב' דרבא ס"ל דחמץ מקרי איסורא בלע הואיל ושמו עליו:

הרועים - חנוכה

חנוכה. בשלום ירושלים סוכה ד"ז דלמ"ד בירושלמי דמברך על מצות זקינים סובר הנחה עושה מצוה ואנו דמברכין להדליק משום דהדלקה ע"מ:

הרועים - חצי שיעור

חצי שיעור. בח"ס בסוגיא בעגל שנתפח דגם לר"ל דח"ש מותר מה"ת בכ"ז מודה דלר"א דדריש כל ח"ש אסור ובמנחת פני יומא דהגם דר"ל ל"ל הסברא דחל"א אבל אם נתייבש כזית ונצטמק לח"ש באופן שאם ישרהו יתפח על כשיעור וחזי מעצמו להיות שיעור שלם מודה ר"ל דח"ש אסור מה"ת. ובשו"ת הרים יו"ד סי' י"ט דח"ש דאסור מטעם חל"א היא מטעם דאמרינן הואיל לחומרא אי יצטרף לכזית ולפי"ד היכא דעובר מטעם הואיל כמו בחמץ בכ"ז בח"ש אפי' א"נ דעובר בב"י בח"ש תו ל"א הואיל ד"ב הואיל ל"א וכן במה דל"מ ביטול לחמץ ידוע דכ' המפו' דהיא מטעם הואיל א"ב זכי שוב בח"ש שפיר מהני ביטול דהי"ל ב' הואיל:

הרועים - חרש

חרש. ברש"י גיטין דכ"ג דחרש ממועט מאיש ובירושלמי פ"א דקדושין מבואר דחרש מקרי איש ובבית יצחק א"ע סי' י' דתליא בפלוגתא דר"י ור"י בסוטה דכ"ד דלר' יאשי' חרש בכלל איש ולר' יונתן ל"ה בכלל איש וע"כ כמו דקיי"ל פרט לאשת קטן ה"ה פרט לאשת חרש:

הרועים - חדש

חדש. בתוס' מנחות דס"ח דמנ"ל לר"י ור"ל דאיכא תנא דפליג על ר' והודא וס"ל דאף בשעת העומר האיר המזרח מתיר ולע"ד פשוט דת"ק דר"י היא ר' שמעון כבכ"מ דבמנחות דס"ו כתיב אחד ז' ימים תאכל מצות וכתיב ששת ימים שש מהחדש ושבעה מהישן ועוד דרשינן בספרי מה שבעי רשות אף שישי רשות ובפנ"י פסחים דכ"ח דר"ש

ס"ל דמצות מצה כל שבעה ול"ל הדרש דאף שישי רשות ורק שש מהחדש והנה בתוס' פ' ראה הקשו דל"ל קרא תי"ל מקרא ועצם וקלוי ל"ת עד עצם היום הזה ותי' בקרבן חגיגה דקמ"ל שש מהחדש דכל שש ימיה מהחדש ואף בשעת העומר האיר המזרח מותר הרי מבואר דר"ש ס"ל אף בשעת עומר האיר המזרח מתיר:

הרועים - חמץ

חמץ. בהפלאה פסחים פ"ב אף דס"ל לריוה"ג דחמץ מותר בהנאה מ"מ בשאור מודה דאסור בהנאה:

הרועים - חבר

חבר. בהפלאה סנהדרין דר' יאשי' בסנהדרין נ"ב ע"כ ס"ל כר"י ב"ר יהודא דחבר א"צ התראה כלל ורבי ס"ל דצריך התראה ור' ישמעל ג"כ ס"ל דחבר צריך התראה:

הרועים - טבל

טבל. הא דקיי"ל דהנאה של כילוי אסור בטבל אי הוא מה"ת אי רק מדרבנן כ' בצל"ח ברכות דמ"ז דתלי' בפלוגתא דלמ"ד יש אם למקרא איסור הנאה דכילוי בטבל מה"ת ולמ"ד יש אם למסורת איסור הנאה של כילוי בטבל רק מדרבנן וע"ש דבטבל הטבול למעשר עני לבד מותר בהנאה של כילוי לכ"ע והנה אי טבל אסור שלכ"א כ' בישועות יעקב או"ח דתלי' בהנ"ל אי הנאות של כילוי אסור מה"ת בטבל אסור ג"כ שלכ"א דל"ג מהנאה של כילוי אבל אם מה"ת מותר הנאה של כילוי ממילא שלכ"א מותר מה"ת ויעיין בשו"מ מהד"ג דפ' דבטבל אסור שלכ"א כיון דל"כ בי' אכילה וזה רק לחזקי' משא"כ לר' אבוה דלא יאכל איה"נ משמע א"א לכתוב אפילה דאז הוי אסור בהנאה וכ"כ בשאגת ארי' החדשות דבטבל אסור שלכ"א ובאור חדש פסחים דל"ג בד' התוס' דסתרי אהדדי ע"ש כ' דלר' נחמן בר יצחק אסור הנאה של כילוי בין בטבל טמא ובין בטהור משא"כ לדידן מותר הנאה של כילוי בטבל טהור ע"ש:

הרועים - טבל

טבל. שי' הרשב"א בפסחים דל"ח דלגבי הכהן הוי טבל שלכם כיון דאם יפריש יהי' שלו ובשו"ת ציון סי' ט"ז דתליא בפלוגתא אי מתנות שלא הורמו כמו שהורמו דמיא חשוב טבל שלכם משא"כ למ"ד לאו כמי שהורמו דמי ל"ח טבל שלכם אף לגבי כהן ובעטרת חכמים פסחים ד"ז כ' דאם בא לידו הפרשה אמרינן דאגל"מ שהי' לכהן חלק

בו משא"כ כשלא בא כלל לידי הפרשה הוי כלא הי' לכהן חלק והוי לכם וכמו דמצינו גבי בע"ח לאביי דאמר למפה"ג ע"ש:

הרועים - טבל

טבל. אי מותר למכור לנכרי תבואה בעודה טבל כ' בב"ט פ"ג מדין עדל"ת דלמ"ד מתנות שלא הורמו לאו כמו שהורמו דמיא מותר למכור טבל לנכרי משא"כ למ"ד כמו שהורמו דמיין אסור למכור טבל להנכרי להפקיע זכות הכהנים והלוים ע"ש:

הרועים - טבל

טבל. בס' עדות לישראל במכות נסתפק לר"ש דכ"ש למכות אי חייבין מיתה ביד"ש על כ"ש טבל והנה א"נ דפטור נ"ל דא"ש ד' הרמב"ם דא"י במצה של טבל ותמהו מפסחים דקאמר ה"מ ר"ש הוא דאאחע"א ולהנ"ל א"ש דהתוס' ה"ק ל"ל קרא דא"י במצה של טבל דהוי מצהב"ע ותירץ הש"א דאמרינן עדל"ת אך דהק' הא אין עדל"ת שי"ב מיתה ביד"ש ע"ש. והנה לר"ש דכ"ש למכות ולפמ"ש הב"ט והש"א דלר"ש יוצא במ"ע ג"כ בכל שהו שפיר ל"ה מצהב"ע מצד עדל"ת דבכ"ש ל"ה מיתה ביד"ש כנ"ל משא"כ לדידן דצריך כזית בלא"ה א"י מטעם מצהב"ע ודו"ק:

הרועים - טבל

טבל. בב"מ דפ"ח ואב"ע כי קאמר ר' ינאי דאין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית היינו בזיתים וענבים דוקא דלאו בני גורן נינהו וברש"י הא דאמר בעלמא אימר דלא טבל כר' אושעי' ל"ל האי תירוצא ועיין פנ"י ברכות דל"א דתמה ע"ז:

הרועים - טבל

טבל. אי חשיב דשיל"מ כ' בנדרי זריזין פ"ז דתליא בפלוגתא דלמ"ד מתנות שלא הורמו כהורמו דמי' חשיב טבל דשיל"מ משא"כ למ"ד לאו כמו שהורמו דמיא ל"ח טבל דשיל"מ והברייי' דאיתא דטבל הו"ל דשיל"מ הוא לדידן דקי"ל כמו שהורמו דמיין ע"ש:

הרועים - טבל

טבל. במעין החכמה דצ"ז דלרב דס"ל דזר שאכל תרומה אין בו מיתה וכיון דטבל בגז"ש דחילול חילול מתרומה לא ס"ל מיתה בטבל כלל רק מלקות ע"ש. טבילת כלים במחנה לוי בע"ז דע"ה אי נשתמש בכלים קודם טבילה תליא בפלוגתא למ"ד נוטלפ"ג מותר

מוכח דמה"ת מותר להשתמש קודם טבילה ורק מררבנן אסור להשתמש קודם טבילה ובדיעבד מותר אבל למ"ד נוטלפ"ג אסור י"ל דמה"ת אסור להשתמש קודם טבולה ואם שימש קודם טבילה אסור מה"ת:

הרועים - טביחה ומכירה

טביחה ומכירה. הטור חו"מ סי' ש"נ כ' עשה שליח לשחוט בשבת והשליח שחט בשבת חייב המשלח ותמה המל"מ פ"ג מגניבה דנראה דאינו חייב בטביחה ע"י שליח כ"א היכא שלא נצטרף עמה איסור אחר בשליחות זה היינו שלא עשאו שליח כ"א לטביחה אבל היכא דעשאו שליח שישחט בשבת דמלבד איסור טביחה איכא איסור שבת ולגבי איסור שבת אשלד"ע ה"נ לענין הטביחה לא נעשה השליחות ובעטרת חכמים כתובות ל"ד דתליא בזה דלמ"ד בקדושין דמ"ב דיליף מוטבחו או מכרו מה מכירה ע"י אחר אף טביחה ע"י אחר אמרינן כהמל"מ דאם נתערב איסור שבת לבד איסור טביחה אמרינן אשלד"ע ובטיל כל השליחות אבל למ"ד דיליף מאו לרבות כו' שפיר י"ל אף כשנתערב איסור אחר אמרינן לענין טביחה ישלד"ע וחייב המשלח אע"ג שיש איסור אחר לבד הטביחה ור' מאיר ורבנן פליגי בזה דר' מאיר ס"ל דאף אם נתערב איסור אחר אפ"ה חייב המשלח על הטביחה כשי' הטור משא"כ לרבנן אמרינן אשלד"ע ובטיל כל השליחות ע"ש:

הרועים - טבילת כלים

טבילת כלים. בתוס' פסחים ד"ע ע"א הק' במה דמשני כגון שחל בשבת דאיך יכול לטבול בשבת דהא קיי"ל לא טובלין ולא מזין בשבת ע"ש ובמחה לוי דקדק דל"ל להתוס' לומר ולהקשות מולא מזין מ"ב כאן מהזאה ונ"ל דד' התוס' פשוטים דבס' זרע ברוך הק' מה הק' התוס' דאין טובלין בשבת דלמא לא העמידו כאן דבריהם במקום פסח דהוא בכרת ע"ש שהניח בצ"ע ועיין פנ"י סוכה דל"ג אך לפמ"ש במחנה לוי בשם הכ"מ דהכא צריך נמי הזאה ע"ש א"כ שפיר הק' התוס' דל"ל דלא העמידו דבריהם כאן במקום פסח הא מבואר לקמן בפסחים דצ"ב דבהזאה העמידו דבריהם במקום פסח ושפיר הק' התוס' ולפי"ז בדקדוק נקטו התוס' מואין עזין דעיקר הקו' מהזאה:

הרועים - טהרת נגעים

טהרת נגעים. הרמב"ם פ"ט מצרעת אע"פ שהכל רואין הנגעים הטומאה וטהרם תלוין בכהן ואפי' הי' קטן או שוטה ע"כ ובס' צלותא דאברהם מס' יבמות דד"ז דקטן תלי' בפלוגתא דר"מ ורבנן בסנהדרין ובנדה ד"נ דר"מ דמקיש ריבים לנגעים ונגעים לריבים וכיון דקטן פסול לדין ה"ה דקטן פסול לטהרת נגעים משא"כ לחכמים דלא מקשי קטן כשר לנגעים:

הרועים - טומאה

טומאה. ברש"י ביצה ד"י דסוף טומאה לצאת היא מדרבנן וברש"י ביצה דל"ח כ' דהוא הלל"ס ובס' שמחת יו"ט להגאון מפלאצק דד"ז תלי' בפלוגתא דרבא ס"ל דהוא רק מדרבנן ור' אושעי' ס"ל דהוא הלל"ס ע"ש ועיין בפנ"י ביצה ד"י ע"ש:

הרועים - טומאה

טומאה. דחוי' התוס' יומא ד"ז כ' דלמ"ד טומאה הותרה בציבור מה"ת אף בקרבן יחיד כגון אילו של אהרן והיכא דדחי טומאה הו"ל הותרה ונ"צ למהדר אטהרה רק מדרבנן צריך לאהדורי אטהורים בקרבן יחיד ובשו"ת עטרת צבי דזה תלי' בפלוגתא דר' יהודא ור"ש ביומא דנ"א ולר' יהודא מוכח דבקרבן יחיד מהדרינן אטהורים אף מה"ת משא"כ בק"צ ל"צ לאהדורי אטהורים ע"ש ובחי' הג' ר' דוד דייטש ז"ל בחגיגה הוכיח דר' עקיבא ס"ל טומאה דחוי' בציבור תי' קו' התוס' יומא דף י"ד ד"ה דלא כר"ע ע"ש:

הרועים - טומאה

טומאה. בתוס' שבועות י"ז ד"ה נזיר הביאו מכ"ד דשמחות דהיא מחלוקת ר"ע ור"ט הי' עומד וקובר מתו כו' פירוש כו' נטמא באותו יום ר"ט מחייב ור"ע פוטר ובמעין החכמה דקכ"ג דרבה ס"ל כר"ע דדוקא בתוס' ימים הוא דחייב משא"כ באותו יום ורב יוסף ס"ל כר"ט דאם פירוש חייב אפי' נטמא בו ביום:

הרועים - טומאה בחיבורין

טומאה בחיבורין. בע"ז דל"ז אמר מר זוטרא משמי' דר"נ דטומאת חיבורין דאורייתא ובמל"מ פ"ה מט"מ דהרמב"ם פסק טומאה בחיבורין ל"ד ומנזיר פ' ג' מינים מוכח דסתמא דתלמודא דטומאה בחיבורין ל"ד ובמרגנית' טבא דר' יוחנן ור' ינאי ס"ל טומאה

בחיבורין ל"ד ורב ס"ל כוותייהו ור' אילא ס"ל טומאה בחיבורין דאורייתא ור' נחמן ג"כ ס"ל טומאה בחיבורין דאורייתא טומאת אוכלין המל"מ פ"ד מה' ט"א אם הי' פחות מכזית בשעת קבלת טומאה ונתנו למשקה ונתפח על כזית ה"ה אומר טומאתני וטמאתיו דפחות מכביצה אין מקבל טומאה ואחר שנתפח על כביצה נטמא ומטמא המשקין וה"ה אם נגע בחצי ביצה ולא נטמאת וחזר ונגע הטמא בחצי ביצה אחרת ונצטרפו שניהם וי"ב כביצה טמא הביצה אף שבעת קבלת הטומאה ל"ה כביצה בכל אחד ובישועות יעקב או"ח סי' קנ"ח דתליא בפלוגתא דרב ור' יוחנן בחולין ק"כ דלר' יוחנן דס"ל יש יד לפחות מכזית ס"ל כס' המל"מ הנ"ל אבל לרב דס"ל אין יד לפחות מכזית לא ס"ל כס' המל"מ אפי' נתפח על כביצה או נצטרפו ב' חצאי זיתים כיון דבשעת קבלת טומאה ל"ה כביצה לא נטמאו גם אח"כ ע"ש טומאת משא דקיי"ל דלא בטילה בבכורות דכ"ג והתוס' כ' דל"ה רק מדרבנן ובס' צרור החיים שער התערובת דזה רק למ"ד טע"כ דאורייתא אבל למ"ד טע"כ לאו דאור' י"ל באמת דטומאת משא מה"ת ע"ש:

הרועים - טומאת מת

טומאת מת. בפנ"י חולין ד"ב דרבה בר עולא ס"ל דטומאת מת הותרה בציבור וס"ל כלישנא פ"ק דיומא דאפילו איכא טמאין וטהורין בהאי בית אב טמאין נמי עבדי:

הרועים - טומאה

טומאה. בטור יו"ד סי' שע"ג בשם הרמב"ם אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים דלא לטמי להו בידים ושי' הטור שצריך להפרישן ותמה הב"י הא הטור פסק כמ"ד קטן או"נ אין ב"ד מצוון להפרישו ולדידי' מוקמינן ביבמות קי"ד דלא ליטמי להו בידים ובמשנת דר' עקיבא פסחים הוכוח דהש"ס ביבמות אזיל אליבא דר' יוחנן דס"ל לא יאכל איה"נ משמע כר' אבוהו אבל הטור פסק כחזקיה ולדידיה עכצ"ל דאמור ואמרת הוא להפרישן ע"ש:

הרועים - טומאה

טומאה. שי' רש"י ברכות די"ט דכהן ונזיר שהותרו לטמא למ"מ הוא דמעיקרא כשנתנה התורה ל"ת דטומאה לא על מ"מ נכתוב מתחילה ובתוס' כ' דל"ה רק בתורת דחוי' כשאר עדל"ת ובברוך טעם פ"ו מדין עדל"ת דתלי' בפלוגתא דתנאי דלמ"ד לה יטמא מצוה י"ל דהוי ככל דחיות עשה לל"ת אבל למ"ד דלה יטמא רשות בודאי צ"ל כשי' רש"י

דמעיקרא כשניתן ל"ת דטומאה לא על מ"מ נכתוב והוי הותרה כמו דלא נכתוב על קרובים דטומאת קרובים ומ"מ בחד גוונא מוקמינן להו ועיין אות ל':

הרועים - טומאת קרובים

טומאת קרובים. פלוגתא דר"ע ור' יהושע אי טומאת קרובים מצוה ובס' עמק ברכה למס' ברכות דאזלו לשיטתם ותליא בזה לר"ע דל"ל איסור כולל לכך ס"ל ומוכרח דטומאת קרובים מצוה אבל לר' יהושע דס"ל איסור כולל שפיר ס"ל דטומאת קרובים רשות ע"ש בטעמו:

הרועים - טובת הנאה

טובת הנאה. בש"ך סי' ש"נ דהלכה דט"ה אינו ממון כעולא וכר' אשי ורבא ג"כ ס"ל ט"ה אינו ממון (ובטעה"מ פ"ה מאישות דכמה פוסקים ס"ל דרבא ס"ל ט"ה ממון ועולא ג"כ ס"ל ט"ה אינו ממון ובר"ן פסחים דמ"ו ובתוי"ט הוכיחו דבן בתירא ס"ל טוה"נ ממון (ובמהר"ם ברבי כ' דאין הכרח וי"ל שס"ל ט"ה אינו ממון) ולר' חסדא דל"ל הואיל פליגי ר' אליעזר ור"י בפסחים מ"ו דר"י ס"ל טוה"נ אינו ממון ור"א ס"ל טוה"נ ממון:

הרועים - טמא

טמא. ביבמות פ' הערל ס"ל לר' בנאי דערל מקבל הזאה והתו' הקשו תי"ל מק"ו דטמא דמקבל הזאה וכ' בעל אור חדש עה"ת דפלוגתא דתנאי ור' בנאי ס"ל טמא אין מקבל הזאה ע"ש:

הרועים - טענו חיטין והודה לו בשעורין

טענו חיטין והודה לו בשעורין. דר' גמליאל מחייב והתוס' כתב בב"מ דלר"ג חייב בדמי שעורין ובב"ק כ' דפטור מדמי שעורין רק דחייב שבועה וכתב בס' בית הלוי בב"ק דתלי' בפלוגתא דלמ"ד ט"ח ושעורין והודה לו באחד מהן דחייב ה"ה דחייב לר"ג בשעורין בתשלומין בטענו חיטין והודה בשעורין משא"כ למ"ד ט"ח ושעורין והודה לו בא' מהן דפטור ה"ה דפטור לר"ג מדמי שעורין ע"ש:

הרועים - טענה

טענה. בחו"מ ס' פ' בהג"ה ובש"ך ובתומים מחלוקת מהר"ם ומהרי"ו דמהר"ם ס"ל אפי' דאין אדם טוען וחוזר וטוען אבל אם שותק בתחילה על טענת חבירו יכול לחזור ולטעון

ומהרי"ו כתב דאין אדם יכול לטעון טענה שלא טענה כבר דהואיל ולא טענה תחילה הוי כאלו הודה וכ' בתומים דתליא בפלוגתא דאמוראי בב"מ דל"א דר"י אמר רב הלה שותק דשתיקה דהכא לאו כהודאה ור"מ אמר רב הלה צווח אבל שותק כהודאה ע"ש:

הרועים - טענו בספק

טענו בספק. עפ"י עד נחלקו הפוסקים אי חייב שבועה ובמחנה לוי ובס' עמק ברכה דתלי' בפלוגתא דלמ"ד דל"ל מחוייב שבועה וא"ו לשבע משלם ס"ל בטענו בספק עפ"י עד פטור דיש לו מיגו דאינו יודע כיון דגם חבירו טוענו בספק משא"כ למ"ד מחויב שבועה ואיל"מ ל"ל מיגו דא"י דיצטרך לשלם וגם תלי' בפלוגתא אי אמרינן מיגו לאפטורי משבועה ועיין באות מ' וע' מחנה לוי בשבועות ד"מ שכ' ג"כ כנ"ל:

הרועים - טעה בדבר משנה

טעה בדבר משנה. בשער המשפט סי' כ"ה מחדש בדיין שטעה בדבר משנה ושילם הנתבע על פ"ו ואח"כ נודע שטעה בדבר משנה ושילם הנתבע על פיו ואח"כ נודע שטעה בדבר משנה דפטור הנתבע מלהחזירו והו"ל כהאי דכריתות דכ"ד שוה"נ שהוזמו עדיו כל המחזיק בו זכה והיא פלוגתא דאמוראי דר"נ ורבינא בב"מ פליגי אר"כ א"ר יוחנן בכריתות כ"ד ע"ש:

הרועים - טענו חטין והודה לו בשעורים

טענו חטין והודה לו בשעורים. דפטור שי' רש"י דהטעם דפטור אף מן השעורין מטעם מחילה ואף אם יש עדים על השעורין פטור אולם שי' הרמ"ה דאינו פטור מדמי שעורין אלא באם טען משטה אני בך אבל אם יש עדים על שעורין חויב ובמהר"ם ברבי כתובות דק"ח דסוגי' דשבועות סובר כשי' רש"י דטעמא משום מחילה אבל הסוגיא דכתובות ס"ל כשי' הרמ"ה ולמ"ד פלגא נזקא קנסא מוכח שי' הרמ"ה ולמ"ד פלגא נזקא ממונא אמרינן שי' רש"י ע"ש:

הרועים - טעימה

טעימה. שי' הריב"ש סו' רפ"ח דטעימה באיסורין ל"ה כ"א איסור דרבנן ובשו"ת כתב סופר יו"ד סי' נ"ז כ' דתלי' בפלוגתא דלמ"ד חצי שיעור אסור מה"ת טעימה באיסורין אסור מדרבנן ולמ"ד ח"ש אסור מדרבנן טעימה באיסורין אפי' מדרבנן מותר:

הרועים - טעם קלוש

טעם קלוש. הפלתי בסי' צ"ב כ' אע"ג דמב"מ לא בטל לר' יהודא מ"מ כשלא הוי רק טעם קלוש הו"ל מין באינו מינו ובשו"ת חסד לאברהם יו"ד סי' ל"ח דז"נ לאביי דאזיל בתר טעמא אבל לרבא דס"ל בתר שמא אזלינן אף דלא שוין בטעמא אף טעם קלוש הו"ל מב"מ. טעם כעיקר שי' הר"י בתוס' ע"ז דס"ט דאין לוקין אטע"כ דילפינן מגיעולי מדין ול"ה רק בעשה ובמהר"ם ברבי ח"ב דר' יוחנן לא ס"ל כס' הר"י מאוריניש ע"ש בה' שיטות ובבית אל ד"פ ע"ב ח"ב כ' דלר"י דס"ל ח"ש אסור מה"ת ס"ל כס' הר"י הנ"ל דל"ה רק בעשה משא"כ לר"ל דס"ל ח"ש מותר מה"ת ע"כ אהדרא קרא ללאו גמור ולוקין אטכ"ע ובדף פ"ב כ' דלרב לוקין אטעם כעיקר ולשמואל אין לוקין אטעם כעיקר ובדף ע"ט כתב דרב ור' אשי ס"ל טע"כ לאו דאורייתא וכ"כ בפני ארי' דרב ס"ל טע"כ ל"ד ובברוך טעם פ"ד מדין עדל"ת דר' אשי ס"ל טע"כ דאורייתא ורבינא ס"ל טע"כ לאו דאוריי' ובס' שו"ת תשואות חן דלר"י דס"ל ח"ש השר מה"ת ס"ל דטע"כ אסור ואין לוקין ור"ל דס"ל ח"ש מותר מה"ת ס"ל כשי' הר"ת דטע"כ לוקין עליו ובמנחת עני חולין דף ק"ח דלר' יוחנן דס"ל דהחיוב בהנאת גרון ס"ל כשי' הר"ת דטע"כ דהוא דאורייתא במבשא"מ נהפך ההיתר להיות כולו איסור ולוקין עליו בכזית אבל לר"ל דס"ל דהחיוב בהנאת מעיו גם הר"ת מודה שאין חיוב מלקות בטע"כ עבור טעם האיסור זולת ביש כזית בכדא"פ ע"ש ועיין באות א' בפלוגתת ר"י ור"ל ע"ש:

הרועים - טענו חיטין ושעורין

טענו חיטין ושעורין. והודה לו בא' מהן דפלוגתא דאמוראי במס' שבועות ד"מ וכתב בחות יאיר לבעל אור חדש דקל"ג דפלוגתייהו תליא בזה דמאן דפוטר סובר דדרשינן בכלל ופרט ומאן דמחייב דריש ריבויא ומיעוטא ע"ש:

הרועים - טע"כ

טע"כ. שי' הר"ת בתו' דטע"כ דאוריי' אף שא"ב כזית מן האיסור בכדא"פ מ"מ כיון שטעם איסור נרגש בהיתר נהפך היתר להיות איסור ולהר"ח בעינן דוקא בשיהי' כזית בכדא"פ מן האיסור ע"ש ובס' בנין שלמה כ' דתליא בפלוגתא דר"י ור"ל סובר כהר"ח ור' יוחנן סובר כשי' הר"ח דאם אין מאיסור כזית בכדא"פ פטור ובברוך טעם פ"א מדין עדל"ת דפלוגתת ר"ת והר"ח הוא פלוגתא בירושלמי פ"ו דנזיר דר' אבהו בשם ר' יוחנן ס"ל דל"א בטע"כ נהפך ההיתר להיות איסור ולא ילפינן מבב"ח וס"ל דבב"ח חידוש ור' חייא בר

יוסף ס"ל דילפינן מבב"ח דטע"כ ההיתר נהפך לאיסור ולוקה על כל כזית שבו ור' מרי סובר כהר"ח ולאביי דיליף טע"כ מבב"ח ס"ל שנהפך ההיתר להיות איסור ועיין אות ח' בדין חו"נ:

הרועים - טריפה

טריפה. שי' הרמב"ם דספיקא דאורייתא מה"ת לקולא ובספק טריפה אי מותר מה"ת כתב בלב ארי' חולין די"א דתליא בפלוגתא דלמ"ד טריפה אינה חי' ומפיק לה מזאת החי' חי' אכול שאינה חי' לא תאכל והוי לי' מפורש בתורה אז ספק מה"ת לחומרא משא"כ למ"ד טריפה חי' לדידי' ספק מותר מה"ת ע"ש:

הרועים - טריפה

טריפה. בב"ש אחרון ה' עדות דהא דטריפה פסול להעיד בדיני ממונות תליא בפלוגתא דלמ"ד דס"ל דחזקה שלא נתבררה בשעתה הוי חזקה ס"ל דטריפה פסול להעיד בד"מ ומאן דס"ל דל"מ חזקה שלא נתבררה בשעתה ע"כ ס"ל דטריפה כשר להעיד בד"מ דאל"כ איך יכולים העדים לחייב ממון ניחוש דלמא טרפה הוא ואין הולכין בממון אחר רוב ותליא בפלוגתא אי הולכין אחר רוב בממון ועיין אות א' אהב"מ את"ר ובאות ח' חזקה של"נ בשעתה:

הרועים - טריפה

טריפה. שי' ר"ת בגיטין ובחולין דיש חילוק בין טריפות דאדם לבהמה דיש טריפות שטריפה בבהמה ובאדם ל"ה טריפה ובמנחת אהרן לארוך מש"ך ה' טריפות דתליא בפלוגתא מתנאי בין ר' יוסי בר' יהודא לרבנן בחולין מ"ג דר"י בר"י ס"ל דיש חילוק בין טריפות דאדם לבהמה כשי' הר"ת ורבנן ס"ל דאין חילוק ובשו"ת כתב סופר יו"ד סי' כ"ב דלמ"ד טריפה אינה חי' אין חילוק בין אדם לבהמה אבל למ"ד טריפה חי' ואפ"ה כ' התוס' בע"ז ד"ה דמ"מ מתנוונה והולכת עד שמתם בזה מועיל מזל לאדם שישאר חי וקים:

הרועים - טריפה

טריפה. בתומים סי' ז' דר' עקיבא ור' טרפין ס"ל טריפה חי' ובב"ש אחרון סי' ט"ז דרבה בר שילא ס"ל טריפה אינה חי' ובאור חדש פסחים בסוגיא דחזקי' דר' יהודה ס"ל טריפה חיה ולא כמו שמשמע מד' התוס' דס"ל טא"ח ע"ש:

הרועים - טריפה

טריפה. שי' הרשב"א והביאו הפמ"ג יו"ד סי' נ"ז אע"ג דטריפה אינה חיה מ"מ טריפה שנולד מהבטן יכולה לחיות ובשו"ת נאות דשא סי' י"ד דפליגי בזה בנדה דכ"ג דקאמר הש"ס דפליגי בטריפה חיה וכ' דפליגי בזה דלמ"ד טריפה חיה היינו דס"ל כשי' הרשב"א דטריפה שנולד מבטן יכול לחיות ומ"ד טא"ח ס"ל דאף שנולד מבטן טא"ח ופליגי בס' הרשב"א ושמואל ס"ל טריפה שנולד מבטן יכול לחיות אבל בכ"מ ס"ל טא"ח:

הרועים - טריפה

טריפה. שי' המהרש"ל אע"ג דטריפה אינה חי' דוקא ע"פ הרוב אבל מיעוט יש שיכולין לחיות ובשער נפתלי כתב דתליא בפלוגתא בבכורות ד"ג דלרבא דאמר דבר שעושה אותה טריפה ס"ל דטריפה אינה חי' אפילו מיעוט א"י לחיות ור' חסדא סובר דמיעוט יכולין לחיות וצ"ל דבר שעושה נבילה ובשו"ת מהרא"י דה"ה מה דאמרינן טריפה אינה מוליד דוקא ע"פ הרוב אבל מיעוט מולידין לשי' מהרש"ל:

הרועים - טריפה

טריפה. בשער המלך נסתפק הא דקי"ל דטריפה אינה מוליד אם גם זכר טריפה אינו מוליד ובשו"ת כתב סופר חיו"ד סימן כ"ב דלרבינא טריפה זכר אינו מוליד ג"כ אבל לדידן אמרינן דזכר טריפה מוליד ור"א בר אידי בגיטין מ"ג ס"ל כרבינא דזכר טריפה אינו מוליד ורבא ס"ל ג"כ דזכר טריפה אינו מוליד וע"ש עוד דרבא י"ל דס"ל דזכר טריפה מוליד. טריפה בשו"ת חתם סופר סימן נ"ב ביו"ד דרבא לנפשיה ס"ל טריפה אינה חיה ור' חסדא ס"ל עריפה חי' אך אליבא דר' יהודא פליגי בהיפוך רבא אליבא דר' יהודה ס"ל טריפה חי' ור' יהודא ס"ל דר"י סובר טריפה א"ח:

הרועים - טריפה

טריפה. בלב אריה חולין דל"ב כ' דלמ"ד טריפה אינה חיה ומשעת טריפתה הוי אתחלתא דמיתה וכי נגמר הדבר אח"כ ומתה לגמרי אינו חייב רק משום נבילה לחוד דכולה חדא מלתא הוא ולמ"ד טריפה חיה ואינה אתחלתא דמיתה אם מיתה אינו חייב רק משום טריפה דאיסור נבילה ל"מ לחול אאיסור טריפה ולעולם אינו חייב משום שני שמות ע"ש:

הרועים - טריפות

טריפות. שי' הרשב"א בתה"א דמ"ג דניטל הכבד דטריפה הוא מחמת חסרה המרה ובתב"ש סי' מ"א דהא דס"ל דטריפות הכבד משום מרה רק למ"ד דס"ל כזית במקום מרה א ל למ"ד במקום חיותה מודה הרשב"א דטריפה מחמת עצמו ע"ש ש פה עיין בש"ך חו"מ סי' ל"ג דטריפה אין פסול להעיד רק משום דהו"ל עדות שאאי"ל ולכך בממון יכול טריפה להעיד ובים התלמוד ב"ק העלה דתליא בפלוגתא דלמ"ד טריפה חיה לדידי' טריפה אין פסול הגוף אבל למ"ד טריפה אינה חי' לדידי' טריפה פסול הגוף ואף בממון א"י להעיד ע"ש:

הרועים - טריפה

טריפה. ביו"ד סי' מ"ד בהקטינה הכוליא טריפה אע"פ שנטלה אח"כ כולה אע"ג דנטלו הכליות כשירה אבל כיון שהקטינה לפחות מכשיעור דטריפה שוב א"י לחזור לכשרות ע"ש דהרש"ל חולק ע"ז וס"ל דאם נטלו כל הכליות כשרה ודמיא לריאה דניקבה ודופן סותמה ע"ש ובס' אור חכמים כ' בפסחים חלק ב' דתליא בפלוגתא דרבה ועולא בחולין דס"ח ע"ב דלרבה דאמר מה טריפה שאין לה היתר ע"ש ס"ל דאין יכול לחזור לכשרותה אבל עולא ס"ל כשי' הרש"ל דיכולה לחזור לכשרותה. טענה בקצוה"ח סי' פ' דהיכא דטען טענה דסבור שיפטור בה אע"ג שהדין לחיוב יכול לחזור ולטעון אע"ג דבכ"מ אין חוזר וטוען וזה רק אם הודאת בע"ד מטעם חיוב ומתנה אבל אם הא דהודאת בע"ד מטעם נאמנות לעולם א"י לחזור ולטעון עיין אות ה' הודאת בע"ד:

הרועים - טבילת כלים

טבילת כלים. כע"ז דע"ה קמבע"ל משכנתא מהו ומביא ממר בר ר"א דמשכן לי' נכרי' ואטבלה ול"י אי, משום דמשכון כזביני דמי' א"ד משום דחזי לנכרי דדעתי' לשקועי' והרמב"ם ז"ל לא הביא הדין דדעתי' לשקועי דיצטרך לטבילה והכ"מ כ' דר' נחמן א"ר בר אבוה ל"ש אלא בלקוחין פליג וס"ל דאפי' דעתי' לשקועי' א"צ טבילה ובשו"ת תועפת ראם יו"ד דדוקא לר' אשי דס"ל גזל נכרי מותר כמ"ש הש"מ ב"ק דקי"ג ולא כשי' התוס' לכך מהני דעתי' לשקועי אבל אנן דקי"ל דגזל עכו"ם אסור ל"מ דעתי' לשקועי דמ"מ לא קנה וא"צ טבילה ע"ש:

הרועים - טריפה

טריפה. בישועות יעקב יו"ד סי' נ"ז דמ"ד טריפה אינה חיה היינו דאף המיעוט אינו חיה ומ"ד טריפה חיה היינו דהמיעוט יכול לחיות אבל רוב טריפות לכ"ע אינם חיים גם למ"ד ט"ח ע"ש:

הרועים - טבל

טבל. ה"ג מפאקש בת"ת חלק עשירי נסתפק בטבל דמותר בכל הנאות רק הנאה של כילוי כמה הוא השיעור אי בכזית או בשו"פ וא"נ דהשיעור בשו"פ י"ל קצת בקו' התוס' בפסחים ל"ג ע"ב דהוי שירי' ניכרים לישראל דמקודם הי' אסור בהנאה של כילוי ועכשי' מותר ולפי"ז י"ל דמשו"ה ל"ח שירי' ניכרים לישראל כיון דגם מקודם הי' מותר להדליק בפחות משו"פ ובשעת הזול שוב ל"ה שירי' ניכרים שוב לעולם ל"ח שירי' נוכרים:

הרועים - טבילת כלים

טבילת כלים. שי' הה"מ דלכך מותר לטבול כלים טמאים ביו"ט ול"ח כמתקן משום דגם קודם הטבילה חזי לטמא ולימי טומאתו ועיין בספר יהושע או"ח דז"ד לדידן אבל רבא ל"ל ס' הה"מ וגם חכמים דס"ל דאין מעלין המדומע ל"ל ג"כ ס' הה"מ:

הרועים - טבל

טבל. דאינו מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית כ' בעדות לישראל מכות די"ז דר' שמעון סובר כתי' ב' בכ"מ דפ"ז דדוקא בזיתים וענבים בעינן ראיות פני הבית אבל בדגן כיון שנגמר מלאכתו אסור:

הרועים - טבל

טבל. הרמב"ם פסק דטבל למעשר עני אינו במיתה והיא נגד הירושלמי הובא בתוי"ט פ"ד דדמאי ובעדות לישראל מכות דט"ז דע"כ הש"ס דילן סוכר דטבל הטבול למ"פ ל"ה במיתה:

הרועים - טבול יום

טבול יום. בתוס' סוטה דכ"ט דלר' יוחנן ר' מאיר סובר אוכל שנגע בטבו"י מטמא קודש ור' יוסי סוכר דאמ"ט קודש אפילו מדרבנן ובמעילה ד"ח כ' התוס' דרבא חולק א"ר

יוחנן דסוטה אלא דגם לר"מ אין מטמא קודש מה"ת אצא מעלה בעלמא מדרבנן ואליבי' גם ר' יוסי לא נחלק על ר"מ וסבור ג"כ לטמא קודש מדרבנן ובאהעו"ז פסחים דאביי ס"ל כר' יוחנן דפליג ארבא וכן ר' יוחנן עם בר קפרא נמי פליגי דב"ק ור"ל ס"ל כרבא דחולק אר"י. טומאת ידים בשירי קרבן פסחים פ"ז ה"ו דרבנן פליגי אדר"ע דס"ל דאין טומאת ידים במקדש וס"ל לרבנן דגם במקדש יש טומאת ידים. ועפ"ז ישבתי מה דק"ל בזבחים ד"כ ע"ב קידש ידיו ורגליו ונטמאו מטבילין וא"צ לקדש וקשה הא אין טומאת ידים במקדש ולפי"ז א"ש דלרבנן שפיר יש טומאת ידים כמקדש וא"ש ד' הירושלמי פ"ב דיומא שנסתפק אי הציץ מרצה על טומאת ידים. והקשה המל"מ פ"ד מביא"מ הא אין טומאת ידים במקדש ולפי"ז א"ש דהאיבעי לרבנן וגם מ"ש המל"מ ואם הכוונה כגון שנגע חוץ למקדש באוכלי קודש הא אין הציץ מרצה על טומאת הנאכלין. ובאמת שי' הרמב"ם בפ"ד מביא"מ דרק על אכילות קרבן יחיד אין מרצה אבל הציץ מרצה על אכילות של ציבור ועיין לח"מ פ"א מפסוהמ"ק ושי"ל דמספ"ל להירושלמי בעכילת ק"צ בטומאת ידים אי הציץ מרצה. טומאת אוכלין הנה אי פחות מכביצה מקבל טומאה כ' במשיב נפש פסחים דט"ו דתליא בפלוגתא דלר"ש דס"ל נוטלפ"ג מותר פחות מכביצה מק"ט ולר"מ דס"ל נוטלפ"ג אסור ע"כ דפחות מכביצה אמק"ט ועוד כ' דתליא בפלוגתא דלמ"ד שו"ן על ט"ש ס"ל דמק"ט בכ"ש ולמ"ד אין שוחטין וזורקין על ט"ש ס"ל דגם לקבלת טומאה צריך כביצה ובח"ס פסחים ל"ג דלר' שמעון אמק"ט פחות מכביצה. ולדידן מק"ט בפחות מכביצה:

הרועים - טומאה דחוי[1]

טומאה דחוי'. בתורת נתנאל אף דר' יהודא ס"ל טומאה הותרה ז"ד ביוהכ"פ שבו תלוי כפרת כל ישראל משא"כ בכ"מ טומאה דחוי בציבור ורבא סובר ג"כ דביוהכ"פ הותרה ובכ"מ דחוי' בציבור. טמא דמשלח קרבנותיו שי' הרמב"ם פ"ב מביא"מ דמצורע וט"מ אין משלחין קרבנותיהם וס"ל לזקני דרים דבט"מ מהני בדעבד כששלח אבל למצוה לא ישלח ור"ל פליג עלייהו דבדעבד נמי לא ואע"פ שטבל וע"ש בכ"מ. טומאה מבואר בפסחים דע"ז דלמ"ד טומאה הותרה א"צ ציץ לרצות ובמהרש"א סנהדרין די"ג דר' שמעון ס"ל טומאה הותרה ובכ"ז צריך ציץ לרצות:

הרועים - טומאה

טומאה. כצל"ח פסחים דע"ט אף דס"ל לר' מתיר דגם בטומאה שאין הנזיר מגלח חייב על ביאת מקדש ז"ד אם טמא טומאת ז' אבל בטומאת ערב גם ר"מ מודה לת"ק דא"ח אביאת מקדש ובמחנה ראובן פסחים ע"ט דר' חסדא סובר ג"כ דאף על הטומאה שאין הנזיר מגלח חייב על ביא"מ:

הרועים - טובת הנאה

טובת הנאה. בשם ארי' חו"מ סי' ל"ז הוכיח דרבה דס"ל תקפו כהן מוציאין מידו סובר טוה"נ ממון:

הרועים - טעמא דקרא

טעמא דקרא. במרדכי ב"ק מובא בפחד יצחק אות ט' בקו' הש"ס מ"מ אמרה תורה מוב"מ ישבע הגם דל"ד טעמא דקרא בכ"ז בדבר התמוה והיפוך משיקול הדעת לכ"ע דרשינן טע"ד אף דיש נ"מ לדינא:

הרועים - יאוש

יאוש. בתוס' ב"ק דס"ט הוכיחו דיאוש ל"ר מטעם הפקר ובנתיבות סי' שנ"ג דתליא בפלוגתא דרמי בר חמא ורבא דרמב"ח דס"ל דרשות יורש כרשות לוקח ס"ל דיאוש מטעם הפקר ורבא ס"ל דיאוש ל"ה מטעם הפקר לכך ס"ל דרשות יורש לאו כרשות לוקח וכן רב ור"ל ס"ל דיאוש ל"ה מטעם הפקר ע"ש והנה ביאוש וש"ר דשי' הרמב"ם דצריך הלוקח ליתן הדמים לבעלים כ' בנתיבות הנ"ל דלמ"ד יאושי מטעם הפקר א"צ לשלם הדמים ע"ש ובעטרת חכמים קדושין כ' דהיכא דהגזלן הוא עכו"ם לכ"ע הו"ל היאוש הפקר ע"ש ובשעה"מ פ"ה מה' גניבה דלר' יוסף דיאוש אינה קונה אפי' מדרבנן לדידיה ביאוש וש"ר צריך להחזיר הדמים אבל לרבה דס"ל דיאוש קונה מדרבנן לדידיה ביאוש וש"ר א"צ להחזיר הדמים ע"ש ובשו"ת חתם סופר חו"מ סי' נ"ו דתליא בפלוגתא דכ"מ דלרבא דס"ל אי עביד לא מהני צריך להחזיר הדמים אבל לאביי דס"ל א"ע מהני ס"ל דא"צ להחזיר הדמים ובס' החיים ה' לולב דלמ"ד ש"ר ואח"כ יאוש ל"מ ס"ל דצריך להחזיר הדמים בקנה ביאוש וש"ר אבל למ"ד דש"ר ואח"כ יאוש מהני ס"ל דאף הדמים א"צ להחזיר ביאוש וש"ר ור' הונא ס"ל דש"ר ואח"כ יאוש מהני עוד כתב דר"ת ס"ל יאוש לא קנה אפילו מדרבנן ממילא לד' השעה"מ הנ"ל ס"ל לר"ה דצריך להחזיר הדמים

כנ"ל עוד העלה אפילו למ"ד יאוש לא קנה דוקא בגזל מישראל אבל בגזל מנכרי למ"ד דמותר רק דל"ה לכם כשי' היראים מ"מ ביאוש קנה ומה"ת מקרי שלכם ע"ש עוד העלה דלמ"ד יאוש קונה רק מדרבנן אז באם נכרי גזל מישראל ונתייאש הישראל אין הנכרי קונה ביאוש דלנכרי לא תקנו דיאוש קונה אבל בנכרי גזל לנכרי בודאי חל היאוש ע"ש:

הרועים - יאוש

יאוש. שי' הכ"מ והב"י חו"מ סי' ר"ס אפילו דקיי"ל כאביי דיאוש של"מ ל"ה יאוש היינו שאסור לכתחילה לטלם אבל עם עבר ונטלם זכה בהם ובמחנה לוי ב"מ דכ"א דזה רק לדידן דטעם משום דאיסורא דומיא דהיתירא כר' יוחנן אבל לאביי דס"ל דמצד הסברא ל"ה יאוש בשלא מדעת לדידי' אפי' בדיעבד שעבר ונטלם לא זכה בהם ע"ש ותליא בפלוגתא אי יאוש קונה ע"ש באריכות:

הרועים - יאוש

יאוש. בשט"מ רפ"ב דב"מ דאמימר ס"ל כרבא דיאוש שלא מדעת הו"ל יאוש ובמהר"ם ברבי חלק ב' הוכיח דר"ל ס"ל יאוש של"מ ל"ה יאוש ושי' הראב"ד דתליא בפלוגתא אי יש ברירה אי אין ברירה ובמהר"ם ברבי קדושין מ"ד דר' שיזבי ס"ל יאוש של"מ הוי יאוש:

הרועים - יאוש

יאוש. שי' הב"ח בסי' שע"א דאי מהני יאוש לקרקעות תליא בפלוגתא דר"א וחכמים בהגוזל בתרא דלרבנן דס"ל קרקע אינה נגזלת ל"מ יאוש ולר"א דס"ל דנגזלת ס"ל דמהני יאוש בקרקע. יאוש בשינוי רשות ואח"כ יאוש אי מהני כ' בש"ך חו"מ סי' קנ"ג דלמ"ד יאוש שלא מדעת ל"ה יאוש ל"מ שר ואחר כך יאוש אבל למ"ד יאוש של"מ הוי יאוש גם ש"ר ואח"כ יאוש מהני ע"ש ובמחנה לוי ב"ק דקי"א דלשי' הטור דיאוש וש"ר א"צ להחזיר הדמים מוכח דשינוי רשות ואח"כ יאוש ל"מ אבל להרמב"ם דביאוש וש"ר צריך עכ"פ להחזיר הדמים שפיר ס"ל דשינוי רשות ואח"כ יאוש נמי מהני ושי' הרמב"ם דצריך להחזיר הדמים היינו רק למאי דקיי"ל כר' חסדא אבל רמי ב"ח ס"ל דיאוש וש"ר א"צ להחזיר הדמים ע"ש ותליא זב"ז ע"ש:

הרועים - יאוש

יאוש. וש"ר התוס' ב"ק דס"ט אי הטעם משום הצטרפות דיאוש וש"ר ע"י תרווייהו הו"ל עיקר הקנין א"ד דעיקר הקנין היאוש לבד כמו באבידה רק משום דבאיסורא אתיא לידי' צריך ש"ר ודעת רמב"ן פ' הגוזל בתרא כטעם הב' ומסיום דבריו דתליא בפלוגתא דאמוראי בב"ק דקט"ו דפליגי בש"ר ואח"כ יאוש אי קנה אי לאו דלמ"ד דקנה ס"ל דהקנין משום הצטרפות הוא אין חילוק בין יאוש ואח"כ ש"ר או להיפוך משא"כ א"נ דעיקר הקנין היאוש לבד רק דבעינן שיבוא לידו בהתירא אזי בש"ר ואח"כ יאוש ל"מ ועיין בזית רענן בחו"מ סי' פ"ג:

הרועים - יאוש

יאוש. פלוגתא דר"י ור"ל בב"ק במרובה דר"י ס"ל יאוש ל"ק ור"ל ס"ל יאוש קונה ובקצוה"ח סי' שס"א דפלוגתתן תליא באידך פלוגתתן דלר"ל דס"ל משיכה מפורשת מה"ת ס"ל יאוש קונה ולר"י ד"ת מעות קונות לדידי' יאוש אינו קונה ע"ש וביד יוסף ב"מ כ"א ע"ב דר' יצחק סובר דיאוש קונה בגנב וגזלן:

הרועים - יבום

יבום. כי' הרמב"ן ביבמות צ"ו דיבום קטן קונה יבמתו כביאת שוגג דקנה לשמואל לדברים האמורים בפרשה ובס' חוסן ישועות פד"א כ' דתליא בפלוגתא דרב ושמואל דלרב כיון דממעטינן אשת קטן לא קנה כלל מה"ת יבם קטן ולשמואל קנה מה"ת לדברים האמורים בפרשה ובאוהל דוד יבמות הוכיח דלר' אליעזר דס"ל סריס אדם מייבם ס"ל דקונה הקטן יבמתו מה"ת:

הרועים - יבם

יבם. ביבמות דקי"ח קמבע"ל לרבא המזכה גט לאשתו במקום יבם מהו אי הוי זכות ובשו"ת זכרון יצחק להגאון ב' משנת חכמים סי' קי"ז דלאביי פשיטא לי' דמזכה גט לאשתו במקום יבם דמהני הגט דהוי זכות ואף דרכא פשיט ממתניתין מ"מ אביי ס"ל כקו' התו' דטעמא דמתניתין משום דשויה לנפשה חד"א ע"ש:

הרועים - יבום

יבום. הנה אי בעינן עדים ביבום כתב בס' מנחת עני מס' יבמות דתליא בפלוגתא דלמ"ד דון מינה ומינה ל"ב עדים ביבום ויבם קטן קונה יבמתו מה"ת אבל למ"ד דון מינה ואוקי באתרא ס"ל דיבום בעי עדים ויבם קטן אינו קונה יבמתו מה"ת דאין עדות לקטן ור' אליעזר ס"ל דאין יבם קטן קונה יבמתו מה"ת ע"ש:

הרועים - יבום

יבום. בשו"ת נוב"י מהדו"ק סי' י' אי שייך ביבמה דין קטלנית תלי' בפלוגתא דא"ש ורבנן ראם מצות יבום קודמת למצות חליצה ל"ש ביבמה איסור קטלנית דשומר מצוה לא ידע דבר רע:

הרועים - יבום

יבום. הנה אי מ"ע דיבום חשיב מ"ע השוה בכל כ' המפו' דתליא בפלוגתא דר' יהודא ורבנן בסנהדרין פ"ב דלרבנן דס"ל דמלך אינו מייבם הו"ל עשה שאין שוה בכל כמ"ש הר"ן משא"כ לר' יהודא דס"ל דגם מלך אם רצה לייבם זכור לטוב הו"ל מ"ע השוה בכל יבום שי' רש"י בקדושין די"ט דיבם קטן בן ט' שבא על יבמתו קנאה ליורשה ולטמא לה והתו' הקשו עליו וכ' בשו"ת ר' בצלאל אשכנזי סי' ד' דנהי לדידן מודה רש"י דאינו קונה ליורשה ולטמא לה אבל רש"י כ' אליבא דר' אשי ור' אשי מוכרח דס"ל דקנאה לכל דבר גם ליורשה ולטמא לה:

הרועים - יבמה

יבמה. שי' התוס' כתובות ד"ל ד"ה ה"מ דיבמה לשוק מקרי לית בה הוי' ובחידושי ר"ע איגר העלה דזה רק למ"ד א"א מקנה דשלב"ל אבל למ"ד אדם מקנה דבר שלב"ל יבמה לשוק שפיר הוי בכלל הויה:

הרועים - יבמה

יבמה. דצריכה לילך אחר היבם שי' הב"ש אע"ז סי' קס"ו שאם היבם הלך ממקומו אין כיפין אותה שתבוא למקומו אולם שי' הרדב"ז ח"א סי' רפ"ג להיפוך דאם היבם הלך מעירו לעיר אחרת ולא קבע שם דירתו היבמה הולכת לעירו וכופין אותו ואותה לבוא לעירו לחלוץ או לייבם ובשיבת ציון סי' צ"ז כ' דבירושלמי פ' מצות חליצה יליף ר'

אליעזר מועלתה יבמתו השערה דהיבמה צריכה לילך אחר היבם ובתלמוד דידן סוף פ' ז"ב יליף ר"כ מקרא דכתיב וקראו לו זקני עירו ולא זקני עירה ולר"כ היכא שהיבם הלך מעירו דא"א לקיים קרא כדכתיב ממילא חזר הדין שהיבם צריך לילך אחר היבמה כד' הב"ש אבל לדרשת הירושלמי אמרינן כשי' הרדב"ז שהיבמה צריכה לילך למקום שדר בו היבם מתחילה וגם כופין אותי לבוא לעירו ע"ש:

הרועים - יבום

יבום. בנוב"י מהד"ק אע"ז סי' נ"ד דעת הגדול השואל דהא דחרש יכול לייבם הוא דוקא לדידן דלא קיי"ל כאבא שאול אבל לאבא שאול דבעינן יבוא עלי' למצוה וחרש לאו בר כוונה ומעבד מצוה נינהו והנוב"י פלפל בדבריו ע"ש:

הרועים - יבמה

יבמה. בשעה"מ פ"ו מיבום הביא ספיקת הפר"ד בכ"ג שנפלה לו אלמנה מן הנשואין דמה"ת אינו מייבם דל"א עשה ודחי לל"ת ועשה אם עבר ובא עלי' אם חייב כרת כיון דמה"ת אינה עולה ליבום הו"ל אשת אח שלא במקום מצוה א"ד כיון דרבה אותה הכתוב לחליצה אפשר דפקע ממנה איסור אשת את וכ' השעה"מ דכ"ז לדידן אבל לר"ע דס"ל חיי"ל לאו בני חליצה ויבום נינהו לכ"ע קאי עלה בכרת ע"ש:

הרועים - יבם

יבם. בקדושין די"ג ע"כ ס"ל לר' שישא ברי' דר' אידי דיבם מקרי אחר ור' אשי ס"ל דיבם לא מקרי אחר ובקרבן נתנאל ריש קדושין דר' הונא ס"ל דיבם לא מקרי אחר:

הרועים - יבם

יבם. בכתובות דנ"ח פירש"י דהיבם אין מאכיל בתרומה אפי' חם עשאה כולן בחיי הבעל לא אכלה משמת דקנין כספו פקע דדרשא דק"כ ולא קנין אחיו הוי דרשה גמורה ולא אסמכתא אכל ר"ת פי' דאסמכתא בעלמא היא ובמהר"ם ברבי כתובות דמ"ח דלהלכתא דהלכה בעולא מוכח דמדאור' לא אכלה כשי' רש"י אבל סתם ירושלמי הוא ר' יוחנן ור"י ס"ל מסירתה אף לתרומה לכך ס"ל להירושלמי דמה"ת אוכלת שפיר בתרומה אפי' ביבם ע"ש ובפנ"י כתב דלעולא דארוסה אוכלת בתרומה לכך ס"ל להירושלמי דמה"ת אוכלת שפיר בתרומה אפילו ביבם ע"ש ובפנ"י כ' דלעולא דארוסה אוכלת בתרומה מפשטא דקרא ממילא לענין קנין כספו דאחיו הוי דרשא גמורה דאינו מאכיל אבל התוספתא

ס"ל כבן בג בג דמק"ו ארוסה אוכלת בתרומה ומה ה"ה דיבם מאכיל בתרומה ד"ת וקנין כספו דאאיו אסמכתא ובהפלאה כ' דתליא בפלוגתא דלמ"ד יש זיקה מה"ת לדידי' יבמה אוכלת בתרומה:

הרועים - ידים שאין מוכיחות

ידים שאין מוכיחות. במקנה קדושין ד"ה ע"ב בפלוגתא דאביי ורבא דדבא ס"י דל"ה ידים ואביי ס"ל דהוי ידים ובנזיר הגירסא להיפוך דאביי ס"ל ל"ה ידים ורבא ס"ל הוי ידים וכ' דב' הגרסות אמת דהסוגיא דנזיר אזיל אליבא דמ"ד מופלא סמוך לאיש ל"ד לכך לרבא דס"ל דהיתר נדרים ילפינן מלא יחל ולא מכי יפליא שפיר ס"ל דהוי ידים ואביי סובר דחד יפליא להיתר נדרים וחד יפליא לידים שאינן מוכיחות דל"ה ידים משא"כ בנדרים אזלי אליבא דהלכתא דמסל"א דאורייתא מכי יפליא וא"כ לרבא ג"כ לא מיותר הב' פעמים כי יפליא ול"ל לרבות ידים שא"מ וס"ל דחד יפליא למסל"א וחד יפליא לידים שא"מ דל"ה ידים משא"כ לאביי דס"ל דחד יפליא להיתר נדרים ולא מיותר יפליא כלל ול"ה מיעוט ממילא ס"ל ידים שא"מ הוי ידים וכן לשמואל דס"ל דהיתר נדרים מלא יחל מודה אביי דלדידיה ידים שאין מוכיחות ל"ה ידים עוד כ' כיון דכתיב בנדרים ושבועות מיעוט הו"ל ב"כ דאין מלמדין ופלוגתא דאביי ורבא בשאר מקומות דלמ"ד מסל"א דאורייתא ומיותר חד יפליא ס"ל לרבא דילפינן מיניה בעלמא דל"ה ב"כ ממילא בכ"מ ל"ה ידים אבל לאביי למ"ד מסל"א דאורייתא ל"ה שום מיעוט לידים שא"מ דצריך תרווייהו ממילא הוי ידים משא"כ אי מסל"א ל"ד להיפוך לרבא הו"ל ב"כ דתרווייהו מיתרי א"כ בכ"מ הוי ידים משא"כ לאביי לא מיותר כ"א חד ילפינן דל"ה ידים אבל לר"י דס"ל ב"כ מלמדין לכך אף דס"ל מסל"א דרבנן ומיותר ב' יפליא אפ"ה למד דבכ"מ הוי ידים ע"ש:

הרועים - ידות נדרים

ידות נדרים. בר"ן נדרים ד"ב הביא ד' הרמב"ן דנדר בלשון שבועה ושבועה בלשון נדר מהני רק לא מעיקר נדר ושבועה רק מתורת ידות מהני כיון דפיו ולבו שוין לאסור על עצמו מהני מתורת יד ע"כ והמפורשים תמהו דא"כ שוב הוי נדר גמור הא אין חילוק כלל בין ידות לנדר גמור ונ"ל דלקמן דף כ"ח גבי נודרין להורגין אמרינן בגמרא וצריך שיאמר בלבו היום וכ' הר"ן דאל"ה הוי דברים שבלב ולא הוי דברים אבל כשאומר היום בלבו מגלה האונס דהיום קאמר ע"ש בר"ן ולפ"ז בנדר להרגין ולחרמין בנדר בלשון שבועה

בכה"ג ל"צ שיאמר בלבו היום כיון דבאמת ל"ה נדר רק דהו"ל ידות מחמת שפיו ולבו שוין וכיון דהכא אין פיו ולבו שוין שוב ל"ה נדר כלל ושפיר יש נ"מ גדולה:

הרועים - יין נסך

יין נסך. שי' הרמ"א ביו"ד סי' קל"ד דחביות קטנות דיי"נ דאינן חשובות בטלי ברוב כמו בשאר איסורין והפר"ח תמה הא הרמ"א באו"ח סי' תמ"ז סובר דחמץ יבש ביבש לא בטל דכל שבלח בלח במשהו ה"ה ביבש ובש"ת אבני מילואים סי' א' דלר' דימי ור' יצחק דס"ל דבייי"נ אינו במשהו רק בנפל היתרא לגו איסורא ממילא יבש ביבש בטל משא"כ בחמץ דאפילו נפל איסורא בהיתרא לכך גם ביבש ביבש ל"ב אבל לשיטת הרשב"א דלא קיי"ל כר' דימי וע"ז ויי"נ לעולם במשהו ה"ה יבש ביבש לא בטיל ע"ש:

הרועים - יום כיפור

יום כיפור. המל"מ רפ"א מה' עבודת יוה"כ הניח בצ"ע על הרמב"ם שהשמיט הדין בפר של כ"ג שאם עבר והביא משל ציבור שפסול ובנחלת עזריאל חולין דכ"ב דתליא בפלוגתא דר"א ור"ע במנחות דפ"ב דר"א יליף דבר שבחובה חין בא אלא מהחולין מפסח מצרים ור"ע ס"ל דאין דנין משא"א רק ילפינן מאשר לו למעט מעשר ע"ש ולר"א דיליף מפסח מיותר הקרא דאשר לו וע"כ למעט אם הביא פסול והרמב"ם דפסק כרע"ק וצריכין אשר לו למעט מעשר ולכך השמיט הדין דאם הביא פסול ע"ש ובחולין די"ד כ' דתנא דברייתא דס"ל דאם הביא פסול ס"ל כמ"ד בחולין דלוים מקרי עם וע"כ אתי לעכב והרמב"ם פסק כרב דמספ"ל אם לוים מקרי עם וצריך אשר לו למעט לוים ולית קרא לעכב ע"ש:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. במל"מ פ"ג משגגות הביא ד' הש"ס כריתות די"ח דיוה"כ אין מכפר על ח"ש וכ' ופלא הוא בעיני ובנחלת עזריאל פ"א משבועות תמה עליו דסוגי' הש"ס לר"ל דס"ל ח"ש מותר מה"ת ול"ש כפרת יוה"כ באם לא חטא אבל לדידן דקיי"ל ח"ש אסור מה"ת בודאי מכפר יוה"כ אף לח"ש ע"ש יוה"כ. בשו"ת זכרון יצחק סי' ע"ט דבשאר עינוים דאין ענוש כרת אלא על האוכל ושותה בלבד הוא רק לרבה ור' יוסף דילפי שאר עינוים משבתון ולא נתרבו כ"א לאיסורא אבל לר' חסדא דפליג וס"ל דה' עינוים נגד ה' עינוים שבתורה ס"ל דגם כשאר עינוים הוי בכרת כמו באכילה והנה אי נשים מצווים בתוס' יוה"כ תלי'

ג"כ בזה דלר' חסדא נשים מצוות בתוס' יוה"כ משכ"כ לדידן דבשאר עינוים ל"ה בכרת ל"ה אשה מצווה כתוס' יוה"כ:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. בשו"ת חתם סופר או"ח אע"ג דבכל האיסורים החיוב לר"י בהנאת גרון מ"מ ביוה"כ מודה דהחיוב היא רק בהנאות מעיו ובס' אמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש דתליא בפלוגתא שבין הירושלמי והש"ס דילן דלהירושלמי החיוב ביוה"כ גם על הנאת גרונו משא"כ לדידן אין חייב ביוה"כ רק על הנאות מעיו ע"ש:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. שיטת הרמב"ם דחמשה עינוים ביוה"כ הוי מה"ת ושיטת התוספות והרא"ש דשאר עינוים חוץ מאכילה הוי מדרבנן ובמספר צבאם ביומא כ' דלר"י שאר עינוים הוי מה"ת ולר"ל ל"ה רק מדרבנן ולר' שמעון דס"ל דסיכה ל"ה בכלל שתיה ס"ל דשארי עינוים דרבנן ור' יהודא ור' מאיר ס"ל דשאר עינוים מה"ת ע"ש ובחי' ר' דוד דייטש סוכה כ"ח כ' דלר"ע לית ליה תוספת יוה"כ כמ"ש הלח"מ ריש ה' שביתת עשור מוכח דס"ל דחמשה עינוים המה דאורייי':

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. בחתם סופר שבת ק"ב דלרבה דס"ל בביצה י"ב אין עירוב והוצאה ליו"ט ס"ל כרפרם דגם ביוה"כ אין עירוב והוצאה ע"ש:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. בשו"ת כתב סופר או"ח העלה להלכה דאם אכל קודם יוה"כ שיעור אכילה וכשהגיע ליל יוה"כ אכל כזית ובזה היה שביעתו דחייב כרת דהוי יתובי דעתי' בכזית ע"ש. ולענ"ד יש להעיר מש"ס דכריתות די"ד דמשני בזית אחד קמיירי בב' זיתים לא קמיירי ופריך הש"ס והא יוה"כ דבכותבות מחייב ומשני שאכל כול' כו' ולהנ"ל לוקמי דל"ה ברמת רק כזית ככל האיסורים ואפ"ה חייב דמיירי בליל יוה"כ ואכל ביום שיעור אכילה דבזה הי' שביעתו אך לפמ"ש בשו"ת מהר"ם מינץ סי' ב' דהחיוב נותר חל בעמוד השחר של יוה"כ ע"ש ושפיר פריך הש"ס ודוק:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. הנה במה דקיי"ל חילוק מלאכות לשבת ואין חילוק מלאכות ליו"ט ונסתפק בשעה"מ ה' שמטה ויובל אם ביוה"כ יש חילוק מלאכות כשבת או דאין חילוק מלאכות כיו"ט וכ' דתלי' בפלוגתא דר' נתן ור' יוסי דלר"נ דס"ל חילוק מלאכות מקרא דלא תבערו אש ביום השבת י"ל דוקא בשבת דבמיתה אבל ביוה"כ אין חילוק מלאכות אבל לר' יוסי דיליף חילוק מלאכות מקרא דועשה אחת מהנה לדידיה ה"ה דביוה"כ יש חילוק מלחכות ועיין בט"א במגלה ד"ט ובפנ"י שבת דס"ז דלרבה בפ' אלו הן הלוקין דאמר אין חילוק מלאכית ביו"ט משמע דביוה"כ יש חילוק מלאכות אבל ר"ח ל"ל ס' דרבה וס"ל לר"ח דביוה"כ ליכא חילוק מלאכות והיינו כשמואל או כר' נתן ע"ש:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. בס' שערי שמחה העלה דביוה"כ מודה ר' שמעון דל"א כ"ש למכות ול"ה אפי' איסור מה"ת בחצי שיעור ובמי נדה דק"ע דלהמסקנא מודה ר' יוחנן דח"ש מותר ביוה"כ מה"ת ורק מדרבנן אסור כר"ל:

הרועים - יוה"כ

יוה"כ. הנה אי ביוה"כ אסור שלכ"א ב' בישי"ע או"ח סי' תרי"ב דתלי' בפלוגתא דלדידן שלכ"א מותר ביוה"כ אבל לר' שמעון חייב שלכ"א ביוה"כ ע"ש:

הרועים - יוחסין

יוחסין. בהפלאה כתובות דכ"ח דרי ור"מ דפליגי אי מעלין מתרומה ליוחסין לשיטתייהו אזלו דר"מ ס"ל דאין כל המשפחות בחזקת כשרות ובעי בדיקה וחולקין לעבד לכך אין מעלין מתרומה ליוחסין ור' יהודא ס"ל כל המשפחות בחזקת כשרות לכך מעלין ליוחסין ע"ש:

הרועים - יו"ט

יו"ט. אי הוה ל"ת ועשה כ' בספר תורת נביאים דתלי' בפלוגתא אי שבותין דאורייתא ל"ה יו"ט עול"ת ולמ"ד שבותין דרבנן הוי יו"ט עשה ול"ת ועיין מ"ש באות ש' שבותין:

הרועים - יו"ט

יו"ט. שיטת הא"ז דאם הניח ע"ת מעיו"ט מערבין עירובי חצירות ביו"ט והר"ן פליג דאפילו פ"י עירובי תבשילין אסור לערב עירובי חצירות ביו"ט וע"ת אינו מתיר רק אפי' ובישול ובעצי אלמוגים דרכ"ד דפלוגתייהו היא דהר"ן לטעמיה דגם ביו"ט שייך ע"ח לצורך כלים שא"ב צורך היום כלל שאסור להוציאן מחצר לחצר בלא עירוב וכיון שאסור ביו"ט עצמו כ"ש שאסור ביו"ט לשבת ושי' הא"ז כרי"ף דלא אסרו גבי יו"ט הוצאת כלים שא"ב צורך לחצר שאין מעורבת וכיון שמותר לצורך עצמו מותר לשבת וכ' דמחלוקת הר"ן והא"ז היא פלוג' דאמוראי בירו' דביצה ע"ש:

הרועים - י"ג מדות

י"ג מדות. שי' רש"י סוכה דל"א דכל י"ג מדות לא נתנו לדרוש מעצמו זולת הק"ו והתו' ד"ה ור"י כ' דכל י"ג מדות נתנו לדרוש מעצמו חוץ מגז"ש ובגינת וורדים כלל ו' הביא שי' הליכות אלי דלר' יהודא כ' רש"י דלא ניתן לדון מעצמו זולת הק"ו ולרבנן כל י"ג מדות אדם דן מעצמו זולת הגז"ש ע"ש:

הרועים - יו"ט

יו"ט. באו"ח סי' תקנ"ה דקצירה וטחינה וכל מלאכות שהם קודם לישה אסור מדאורייתא ביו"ט ועיין בתוס' ביצה ד"ג ד"ה גזירה והרא"ש בפ' א"ן כ' דאסור רק מדרבנן ובצל"ח ביצה ד"א כ' דר' יוסף ור' יצחק ס"ל כשיטת התוס' דאסור מה"ת ור' נחמן ס"ל דל"ה רק מדרבנן כשיטת הרא"ש ועיין בצל"ח ביצה ד"ג בתוס' ד"ה גזירה ועיין באות ס' סחיטה:

הרועים - יו"ט

יו"ט. באבני מילואים סי' ג' דלמ"ד לכם ולא לנכרים ס"ל דגזיה"כ לאסור לעשות מלאכה ביו"ט לנכרי אף שיהיה בו צורך ישראל אח"כ וגזיה"כ דל"א ביה הואיל ומתוך אבל למ"ד לכם ולא לכלבים ואיסור לנכרים אינו אלא מסברא ממילא היכא שיכול הישראל להנות אח"כ מותר לעשות לנכרי ע"ש:

הרועים - יו"ט

יו"ט. בברוך טעם פ"א מדין עדל"ת דבאיסורי יו"ט אמרינן עדל"ת אף דל"ה בעדנא אף דבכ"מ צריך להיות בעדנא ותלי' בפלוגתא דלמ"ד משאצ"ל פטור גם באיסורי יו"ט צריך להיות בעדנא משא"כ למ"ד משאצל"ג חייב ל"צ להיות בעדנא באיסורי יו"ט ע"ש. יו"ט. בנצח ישראל מס' ביצה דר' יעקב ס"ל דיו"ט הוי ל"ת לבד וס"ל כן גם לאביי דיו"ט ל"ה רק ל"ת ע"ש. והמפורשים העלו דרבה דס"ל דאפר כירה מוכן בודאי ואין מוכן לספק ס"ל דיו"ט ל"ה רק ל"ת לבד ובשו"ת מהר"י ענזיל בחי' הלכות מחלק דבמלאכות שאין בהם צורך אוכל נפש כגון בנין ואריגה וכדומה וממילא ל"ה להו שעת הכושר מעולם ביו"ט באלו יש עשה ג"כ אבל מלאכות שהותרו מכללן לצורך או"נ אע"ג דלא עביד לצורך או"נ באלו ל"ה רק ל"ת לבד ע"ש באריכות ובשו"מ מהדו"ג הביא ד' הפ"מ בירושלמי דיו"ט הוי ל"ת דקודם הדיבור ע"ש:

הרועים - יין נסך

יין נסך. שי' ר"ת בע"ז דע"ג דסתם יינם אינו אוסר בכל שהו ובחתם סופר ע"ז כ' דלר"י דס"ל מין במינו לא בטיל אבל באיסור דרבנן מודה דמב"מ בטיל לדידיה ביי"נ אפילו סתם יינם אוסר במשהו אבל לרבנן דבעלמא מב"מ בטיל דוקא ביי"נ דאסור מדאורי' הוא דלא בטיל במינו אבל סתם יינם שפיר בטיל ע"ש:

הרועים - יחוד בקדושין

יחוד בקדושין. ד"פ אמר ר' יוחנן משום ר' ישמעאל רמז ליחוד כו' ובמקנה שם דדוקא לר' ישמעאל דס"ל בסוטה ד"ג דרשות לקנאות אבל ר' עקיבא דס"ל דחובה לקנאות אשתו שלא תסתתר מכלל דאיכא איסור בדבר ע"ש. יוסף בן שמעון בתוס' ב"מ ד"כ דחששא דשני יוסף בן שמעון היא רק מדרבנן ובחי' רע"א בסופו העלה דר' אשי ס"ל דחשש שני יוב"ש חששא מדאורי' והתוס' לא העלו רק לרבה דס"ל ל"ח לנפילה לדידיה חששא דשני יוב"ש ל"ה רק דרבנן. יולדת במי נדה דפ"ב דב"ש ס"ל יולדת לט' יולדת למקוטעין וב"ה ס"ל דיולדת לט' אין יולדת למקוטעין ע"ש:

הרועים - יחוד

יחוד. בסוף קדושין ס"ל לר' אסי אדם מתייחד עם אחותו ובעצי ארזים ה' אישות דר' יוחנן פליג וס"ל דאסור להתייחד עם אחותו:

הרועים - יעוד

יעוד. במים עמוקים ובאו"ח קדושין ד"ט ע"ב דר"א בר ממל ס"ל יעוד נשואין עושה יפת תואר בירושלמי יש מ"ד דיפ"ת לא הותר אלא אחר כיבוש וחילוק ושי' התוס' בשבת דס"ד דיפ"ת הותר עוד במדין ובס' צלותא דאברהם ביבמות ד"ס דלרב דס"ל כהן מותר ביפ"ת ע"כ ס"ל לר' שמעון בן יוחאי כשיטת הירושלמי דלא הותר יפ"ת כ"א לאחר כיבוש וחילוק ע"ש ובצלותא דאברהם סנהדרין הוכיח לשיטת התו' רשב"י דס"ל דגיורת פחותה מבת ג' מותרת לכהן ס"ל דכהן אסור ביפ"ת ע"ש:

הרועים - יפת תואר

יפת תואר. כתוס' קדושין דכ"ב הביאו ד' הירושלמי דלא הותר ביאה ראשונה רק אחר כל המעשים ובפנ"י כ' דהש"ס דילן אין סובר כן רק דתיכף משהביאה לביתה מותר בה ועיקר האיסור רק שלא ילחצנה במלחמ':

הרועים - יצי"מ

יצי"מ. פלוגתא דב"ז וחכמים אי מזכירין יצי"מ בלילות דחכמים ס"ל כל ימי חייך לימות המשיח ובקרן אורה זבחים די"ח דרבי ורבנן פליגי שם בזה דרבי דריש לימות המשיח ות"ק דרשו ללילות ע"ש ובהגדה מעשי ידי יוצר להג' מהרש"ק דהלל ס"ל דמזכירין יצי"מ בלילות דגאולה מאורתא נמי הוי גאולה בברכות ד"ט וכ' שם דפלוגתייהו במה דפליגי בתענית גבי ט"ב דר' יוחנן אמר אילו הוינא התם הוי קבענא בעשירי דרובה של היכל נשרף בעשירי ורבנן אתחלתא דפרענותא עדיפי ומוכח דר"י ס"ל דאזלינן בתר עיקר והרוב ורבנן ס"ל דאזלינן בתר התחלה וה"נ למ"ד דגאולה מאורתא ל"ה גאולה ס"ל כר"י דאזלינן בתר העיקר והרוב ולמ"ד דגאולה מאורתא נמי הוי גאולה ס"ל דבתר התחלה אזלינן ע"ש. ובפנ"י ברכות די"ח דהנהו תנאי ואמוראי בקדושין דנשים דפטורות ממ"ע שהז"ג ממצה שמחה והקהל ס"ל דמזכירין יצי"מ בלילות ע"ש. וביערות דבש בסופו בדרושיו דלכך ס"ל לבן זומא דל"צ קרא לימות המשיח דס"ל מצות אין בטילות לעיל ול"צ קרא ע"ש. ירושת הבעל בטורי אבן חגיגה ד"ג דר' אמי ס"ל ירושת הבעל דאורייתא. ירושת הבעל. שי' הרשב"ם דמשעה שנתן עיניו לגרשה אם מתה הבעל אינה יורשה ועיין באע"ז סי' צ' סעיף ה' ובעטרת חכמים בב"ק כ' דזה רק למ"ד ירושת הבעל דרבנן אבל למ"ד ירושת הבעל דאורייתא אף שנתן עיניו לגרשה אפ"ה אם מתה הבעל יורשה ע"ש וע' אות מ' מורד:

הרועים - ירושת גר

ירושת גר. בק"א לפנ"י אות ל"ז דהא דס"ל להתוס'. בב"ב דאם הגר יורשת בנה ה"ד לר"ש בן יהודא אבל לרבנן אפילו גר שאין לו יורשי אב אם אין יורשתו ע"ש יש אם למקרא בתוס' סנהדרין ד"ד ד"ה כולהו דאף מאן דס"ל יש אם למקרא מ"מ היכא דלא מכחשי אהדדי דרשי' תרווייהו דהא ר"ע ור"ש ס"ל יש אם למקרא וס"ל בכריתות דחייב בחתיכה א' של חלב והיינו משום דלא מכחשי אהדדי ע"ש. ובמקור חיים בסופו בחי' לכריתות דבזה פליגי ר' אסי וחייא בר רב אי בעינן חתיכה א' מב' חתיכות דר' אסי דס"ל חתיכה א' שנינו דיש אם למסורת ס"ל כשיטת התוס' הנ"ל דהיכא דלא מכחשי אמרינן יש אם למסורת וחייא בר רב פליג עליו וס"ל דאף דלא מכחשי אהדדי אזלינן בתר המקרא דלא כס' התוס' ע"ש:

הרועים - יש לבעל פירות עד שעת נתינה

יש לבעל פירות עד שעת נתינה. פלוגתא דר"י ור"ל בגיטין י"ז ובבית אהרן ה' גיטין סי' קכ"ז כ' דפלוגתתם, הוא פלוגתת הרא"ה והרישב"א בכתובות באשה שאמרה לבעלה איני ניזונית וא"ע אי יכולה לחזור דהריטב"א ס"ל דשיעבוד הבעל לגבי אשה בכל יום חוב באפי נפשיה וכל יום מתחיל שיעבוד חדש לכך בכל יום יכולה נחזור והרא"ה ס"ל דא"י לחזור דשיעבוד הבעל להאשה הוי שעבוד אריכתא כל ימי היותה תחת בעלה וכיון שחזרה פ"א שוב אין מתחיל חיוב מחדש ובזה פליגי ר"י ור"ל דר"י ס"ל יש לבעל פירות עד הנתינה ס"ל כהרא"ה דהיא שיעבוד אחד כל ימי היותה תחתיו ושיעבוד הזה אינו נפסק רק על ידי גירושין ור"ל ס"ל דבכל יום מתחיל חיוב חדש לכך משנתן עיניו לגרשה אז לא יוכל לחול חיוב חדש ע"ש ובספר חן טוב דאביי ס"ל כר"ל דמשעת חתימה אין לבעל פירות ע"ש ובס' החכמה כתובות י"ב דרב ס"ל יש לבעל פירות עד שעת נתינה ישיבת א"י שי' הר' חיים בתוס' כתובות ד"י דעכשיו בזה"ז אין מצוה בישיבת א"י ושי' הרמב"ן דגם עכשיו מצוה בישיבת א"י מקרא וירשת וישבת סה ובקדושין דכ"ה למדו מקרא זה דקרקע נקנית בחזקה ע"ש ובס' מטה יששכר דרשות העלה דלמ"ד א"י מוחזקת מאבותינו מוכח דישיבת א"י מצוה היא משא"כ למ"ד דא"י אינה מוחזקת אמרינן כשיטת הר"י דעכשיו אין מצוה בישיבתה ע"ש ועיין אות ק' קדושת ארץ. יש שבח עצים בפת באור חדש פסחים ד"ה למ"ד דאית לי' הואיל סובר אליבא דר"ע דיסבור יש שבח עצים בפת יש אם למסורת בס' אוהל מועד ברכות דל"א דאביי ס"ל יש אם למסורת ע"ש. יתומים בהפלאה דפ"ה בשיטת הפוסקים דטענינן ליתמי מלתא דל"ש דתליא בפלוגתא

דרו"ש דלרב דסבירא ליה הולכין בממון אחר רוב והא דהאמינה התורה לנפקד נאנסה אע"ג דל"ש היינו משום דרב מיירי דוקא בברי וברי אבל בנאנסה דמסייע ברי לחזקת ממון עדיף משמא ורוב אבל לגבי יתמי דאין טוענין ברי ממילא רובא עדיף מחזקת ממון ולא טענינן להו נאנסה משא"כ לשמואל דאין הולכין אחר רוב בממון דחזקת ממון עדיף טענינן ליתמי נאנסה ע"ש. יוה"כ באות י' הבאתי ד' הכ"ס דהיכא דאכל עיוה"כ ותירץ בליל יוה"כ אוכל כזית ובזה הוי שביעתו דחייב וא"צ ככותבת ואולי י"ל עפי"ז ד' רש"י שבת דק"ב יש אוכל אכילה אחת כזית ותמה בשו"ת ר"ע איגור סי' קמ"ה הא ביוה"כ בעינן ככותבת ולפי"ז י"ל דמיירי בכה"ג והש"ס דכריתות צ"ל דעדיפא מיני' משני ויש להאריך בזה ואכ"מ:

הרועים - ירושת הבעל

ירושת הבעל. שי' הרמב"ם דבעל יורש מלוה אשתו ובישועת יעקב אע"ז סי' צ' דיש חילוק בין בכור לבעל לענין ראוי דהא דאין הבכור נוטל פי שנים בראוי נלמד מקרא דאשר ימצא לו ומלוה ל"מ מצוי הואיל ועתה אינו מצוי אצלו אבל גבי בעל הטעם הואיל ולא הוחזק אצלו ומעתה במלוה שכבר הוחזק הדבר אצלו בחיי אשתו יורשה וזה רק לדידן דקיי"ל כר"פ בין גבו קרקע בין גבו מעות אין לו ואף דהוי מוחזק דהטעם הואיל ובעינן בכל אשר ימצא לו וזה לא מקרי מצוי גבי בכור אבל גבי אשה הכל מקרי מוחזק אבל לרבה דס"ל בבכור לחלק בין גבו קרקע לגבו מעות ע"כ דס"ל דגם בבכור עיקר תלי' בחזקה אי מוחזק ל"מ ראוי שוב לדידי' אין חילוק בין בכור לבעל ע"ש:

הרועים - יבום

יבום. שי' הב"ח דהא דביאת קטן עדיף מחליצת גדול דוקא אם היבם קטן כאן ורצונו לייבם אבל אם אין ידוע. לנו אם הקטן רוצה לייבם אין אנו צריכין לחזור עליו וחולץ הגדול ובישועת יעקב סי' קס"א מלתא דמסתבר דזה רק לדידן דקי"ל כא"ש דבעינן יבמה יבוא עלי' למצוה אבל לרבנן דס"ל יבמה יבא עלי' מ"מ אפי' לשם נוי לתנייהו לד' הב"ח וחוזרין אחר הקטן שמא ירצה לייבם יו"ט בדורש לציון דרוש ט' דיו"ט יש בו תרי ל"ת כיון דכתיב בתחלת הפרשה לאמור וממילא אין עשה דוחה לתרי לאוין וזה רק לר' יהודא אבל רבנן פליגי עליו וס"ל דלאמור אינו ל"ת ול"ה מלאכה ביו"ט כ"א בל"ת אחד וכן ר' שמעון ס"ל דלאמר ל"ה לאו ע"ש:

הרועים - יבום

יבום. בדורש לציון דרוש י"ב הביא ד' המכילתא שם שם לו חק ומשפט ר"א המודעי אומר חק אלו העריות ממילא כל העריות במרה נצטוו ובמכילתא פ' יתרו יבמה יבא עלי' וערות אשת אחיך לא תגלה בד"א נאמרו ממילא הוי ע' דיבום עשה דלפה"ד ואי יוכל לדחות איסורי כהונה דהוא ל"ת דלאחה"ד תליא בפלוגתא אי ע' דקה"ד דוחה ל"ת דלאה"ד עיין אות א':

הרועים - יאוש

יאוש. שי' הרמב"ם במקדש בגזל ונודע שהי' יאוש דמקודש דהו"ל יאוש וש"ר אצל האשה אולם שי' הרא"ש כיון דקודם שקידשה ל"ה שלו אינה מקודשת אם יאוש לבד לא קנה ובשערי תורה כלל א' דבזה נחלקו רבה ור' יוסף דרבה ס"ל כשי' הרא"ש ואנן קי"ל כר' יוסף דבכה"ג הקדושין והקנין באין כא' ומקודשת:

הרועים - יו"ט

יו"ט. בנחלת יעקב פסחים דר' יוחנן ס"ל דיו"ט הוי ל"ת לבד ובצלותא דאברהם ביצה דרבה ור' חסדא ס"ל דיו"ט הוי ל"ת לבד:

הרועים - יו"ט

יו"ט. ב' של גליות ברמב"ם פ"ו מה' יו"ט דהיום שבני א"י סומכין על החשבון אין יו"ט שני להסתלק מן הספק אלא מנהג הראשונים לפיכך אין מערב אדם ומתנה בזה"ז לא ע"ת ולא ע"ח ואינו מעשר הטבל על תנאי והרמב"ם חולק שאם הי' מתנים בזמניהם שיו"ט ב' ספק כ"ש בזמנינו שיו"ט ב' חול גמור ובצל"ח ביצה ד"ו דרבא ס"ל כשי' הרמב"ם ונהרדעי ס"ל כשי' הראב"ד והראב"ד מיישב שיטתו גם לרבא ע"ש יו"ט ב' בצל"ח ביצה ד"ד במה דר' אסי מבדיל מיומא טבא לחבירו תליא במה דאיתא בסוכה דמ"ז סוכה בשמיני לחד מ"ד ברוכי נמי מברכינן ולחד לישנא ברוכי לא מברכינן ומסקינן דמיתב יתבינן ברוכי לא מברכינן ור' אסי ס"ל כמ"ד ברוכי נמי מברכינן דל"ח לסתרי אהדדי ולא לשמא אתי לזלזולי ביו"ט ולהלכתא דברוכי לא מברכינן נדחין ד' ר' אשי מהלכה:

הרועים - יו"ט

יו"ט. בצל"ח ביצה די"ב במי שנשבע להתענות לילה ויום מכניסת ליל יו"ט ודר יחידי במקום שאין יהודי זולתו אסור מה"ת ביו"ט בכל מלאכות אפי' לצורך אוכל נפש ובזה נחלקו ר' חסדא ורבא דר"ח סובר דל"א הואיל ומקלעי לי' אורחים ויתירו נדרו אבל רבה ס"ל דאמרינן הואיל ויתשיל על נדרו יו"ט בצל"ח ביצה די"ד בפלוגתא דב"ש וב"ה שי' הה"מ דפלגי ג"כ דלב"ש בבורר אוכל ומניח הפסולת דמותר דוקא בבורר תיכף לאכילה אבל לבו ביום אסור ולב"ה מותר בורר כדרכו אף לבו ביום ושי' הרשב"א אף ב"ה לא התירו כ"א בבורר לאכילה תיכף וכ' הצל"ח דמחלוקת הרשב"א וה"מ היא פלוגתא דאמוראי בירושלמי ע"ש:

הרועים - יציאת מצרים

יציאת מצרים. בצל"ח ברכות ד"ד דריב"ל ס"ל כחכמים דאין מזכירין יצי"מ בלילות ובדף י"ד דר' יוחנן ס"ל אין מזכירין יצי"מ בלילות להיפוך ממ"ש סוף פ"א דס"ל לר"י דמזכירין יצי"מ בלילות:

הרועים - יאוש

יאוש. וש"ר בהפלאה פ"ז דב"ק דלר' מאיר בקדושין דנ"ג דבשוגג ל"ק משום דלא ניחא לה דתתחיל הקדש על ידה וה"ה במכר ל"ק איני קונה ביאוש וש"ר אא"כ ידע הלוקח היא גזיל ואנן לא קיי"ל כר"מ בזה:

הרועים - יוהכ"פ

יוהכ"פ. ביומא ספ"ב שעירים פליגי ר' יהודא ור' ישמעל דר"י סובר שהי' יודעין שהגיע שעיר למדבר שהולכין מיל וחוזרין מיל ור' ישמעל סובר שהלבין לשון של זהירות ובדרושי רח"כ ראפאפרט דרוש ח' דר' יהודא לטעמי' דס"ל דיוהכ"פ אין מכפר בלי תשובה אבל ר' ישמעל ס"ל כרבי דיוהכ"פ מכפר בלי תשובה:

הרועים - יוהכ"פ

יוהכ"פ. בשלום ירושלים שבת דמ"ה דלר' ישמעאל דס"ל דיוהכ"פ קיל משבת לדידי' י"ל דאין חילוק מלאכות ביוהכ"פ ולר"ע דחלבי שבת א"ק ביוהכ"פ ושבת ויוה"כ שוין גם ביוה"כ יש חילוק מלאכות אבל למ"ד מלא תבערו י"ל דביוהכ"פ א"ח מלאכות.

והכ"פ בבית יצחק א"ע סי' קל"ב אף דר"ל ס"ל ח"ש מיתר ומותר ק"ש במלאכת שבת בכ"ז ביוהכ"פ דכתיב וכל מודה ר"ל דאסור ח"ש במלאכה ביוהכ"פ מה"ת. יו"ט בב"י סי' תצ"ה ב' דיעות אי יש לאו דמחמר או' עשה דשביתות בהמתו ביו"ט ובבית יצחק א"ע סי' ק"ל פליגי בזה עולא ורב יהודא דעולא סובר דביו"ט ל"ה איסור ולרב יהודא גם ביו"ט יש לאו דמחמר וש"ב עוד כ' דפליגי דעולא סובר דלר"ע תחומין ל"ד ביו"כ ולר"י גם ביו"ט תחומין דאורייתא. יו"ט בח"ס בסוגיא ד"ס מוכן דהגם דאסור קציצה ביו"ט מה"ת ז"ד תבואה הנקצרת לעשות פת ונחסר עוד מלאכה שיהי' ראוי לאכילה אבל התולש פרי מן האילן הראוי לאכול מיד וכן ירק מירקי השדה וכן צידה מותר מה"ת. כהן וניור במל"מ פ"ג מה' אבל בשיטה היראים דאפי' למ"ד דמתי עכו"ם אין מטמאין באוהל אבל במגע ומשא מטמאי דה"ד לענין טומאת מקדש וקדשיו אבל לענין טומאת כהן כיון שאינן מטמאין באוהל אינן מוזהרין הכהנים אפילו על טומאת מגע דלא הוזהר אלא בטומאה שמטמא באוהל כמו בנזיר וכהן ונזיר וכהן ונזיר שוין וכ' דתליא בפלוגתא דנזיר דמ"ח בין ת"ק לר' ישמעאל דר' ישמעאל ס"ל דכהן ונזיר אין מוזהרין על טומאת מגע דעכו"ם אבל ת"ק פליג דעכו"ם אע"ג שאינן מטמאין באוהל אפ"ה הכהן ונזיר מוזהרין עלי' בטומאת מגע ע"ש. כולל בשו"ת אבני מילואים הביא ד' הרדב"ז דכ' דלכך כתב הרמב"ם בנשבע שלא יאכל ככר היום ואח"כ נשבע שלא יאכלנה דאין חייב שתים מטעם דשבועה שני' הו"ל כולל וכתב דל"ש כולל רק היכא שהכולל או המוסיף בעוד שאיסורו הראשון עליו אבל הכא דהכולל דשבועה שני' הוא על מחר והרי מחר תו ל"ה שבועה הראשונה בכה"ג ל"ח כולל והק' הא"מ דהוא נגד גמרא מפורשת במכות די"ט דפריך ולתני שבועה שלא אחרוש בין בחול ובין ביו"ט והיינו מטעם כולל דחול וק' הא בכה"ג ל"ה כולל דבשעה שחל איסור יו"ט כבר עברה שבועה של חול ע"ש דמחלק דדוקא היכא דא"א לבוא לשתי מלקות הוא דל"ח כולל כמו לעיל בככר דאם יאכל היום לא יאכל למחר אבל הכא דמשכח"ל ב' מלקיות שיחרוש בחול וביו"ט שפיר הו"ל כולל ע"ש ולענ"ד יש סברא אחרת נכונה לחלק בין הנושאים דהנה בשבועות דכ"ה אמרינן דבנשבע שלא יאכל הככר ואכלה כולה ג"כ נשאלין עליו דאי בשוגג מחוסר קרבן ואי במזיד מחוסר מלקות וכ' המפורשים הטעם כיון דכל איסור שבועה הוא איסור גברא דרמי' עליו וכיון דעדיין יש עליו חיוב קרבן או מלקות מצד השבועה נמצא דעדיין יש עליו החיוב שבועה דמחויב לקיים השבועה להביא קרבן או מלקות בעבור שעבר על שבועתו ע"כ ולפ"ז באם נשבע שלא יחרוש בחול וביו"ט שפיר הוי כולל דחול על יו"ט ול"ל דבשעה שבא יו"ט כבר חלף ועבר והלך האיסור שבועה דחול ז"א הרי אם חרש

בחול הרי גם ביו"ט מונח עליו עדיין החיוב שבועה לקרבן או למלקות וכיון דההחיוב שבועה עליו גם ביו"ט לקרבן או למלקות נמצא דשפיר הוי כולל בשעה שאיסור הראשון עליו דשבועה דחול דכולל גם יו"ט הוי גם ביו"ט לחיוב קרבן או למלקות והו"ל כבת אחת ושפיר הו"ל כולל ודו"ק היטב. ועפי"ז אמרתי ליישב קו' הנוב"י מהדו"ת או"ח סי' קי"ז ובאו"ח פסחים דמ"ו על התוס' שבועות דכ"ה דהקשו דמ"פ הש"ס לתני שבועה שלא אחרוש בחול וביו"ט דאמאי ל"מ הש"ס דל"ח שבועה דחייל גם על דבר שא"ב ממש כמו דמשני הש"ס בשבועות ע"ש והק' הנוב"י דהרי במכות דאלאוין למכות קמהדר א"א לתרץ כן דא"כ יקשה לתני קונם דל"ח על דבר שא"ב ממש ע"ש ולהנ"ל א"ש לפימ"ש במי נדה דמ"ו ובס' מחנה ישראל לזקיני זצ"ל בגיטין דל"ה דהא דאכלה כולה דנשאלין עלי' דוקא בשבועה דהוא איסור גברא וכיון דעדיין החיוב עליו להביא קרבן או מלקות מצד שבועה הרי עדיין חיוב השבועה עליו משא"כ בקונם דהוא איסור חפצא היכא דאכלה כולה דתו ליתא להנדר בעולם בכה"ג אם אכלה כולה אין נשאלין עליו ע"ש ולפ"ז א"ש קו' הנוב"י הנ"ל דבנדר ל"י הש"ס להקשות דהרי בנדר ל"מ כולל כלל בכה"ג כיון דבעוד יו"ט גופי' ל"ה שום כולל כלל וכולל דחול ל"ה כולל איו"ט כיון דכל איסור נדר הוא איסור חפצא שוב ל"ל דהוי איסור חפצא על חרישה דיו"ט מכח איסור חפצא דחול כיון דלאחר שעבר וחרש בחול תו ל"ה איסור חפצא כלל שיהי' חל ביו"ט איסור חפצא מחמת הנדר ודו"ק היטב. והנה המפו' דקדקו דלמה לא משני הש"ס תיכף דפריך ולתני שלא אחרוש ביו"ט דמידי דאיתא בשאלה ל"ק ונ"ל דקיי"ל אין מתירין הנדר עד שיחול א"כ בנשבע שלא יחרוש ביו"ט לא יוכל לשאול עליו קודם יו"ט ורק ביו"ט הלא קיי"ל אין נשאלין ביו"ט רק לשאול אחר יו"ט הרי כיון שכבר עבר על השבועה תו ל"י לשאול עליו דהרי ס"ל לרבא דבאכלה כולה אין נשאלין עליו ובאבן העוזר פסחים דמ"ו דהש"ס אזיל לרבא ע"ש אבל השתא דפריך לתני שבועה שלא אחרוש בין בחול ובין ביו"ט שפיר איתא בשאלה דמגו דמועיל שאלה על חול שפיר ישנו בשאלה וש"פ הש"ס ודו"ק. והנה התוס' הק' דמ"פ הש"ס דהוי כולל הא ל"ה בלאו והן ותמהו המפורשים הא הכא מיירי למלקות והרי למלקות ל"ב לאו והן. עוד הקשה ביד שאול דהש"ס פריך לתני שבועה שלא אחרוש ביו"ט ומשני מושבע ועומד מה"ס והק' לשי' הר"ן בנדרים דדוקא לקרבן אינו חל אבל מלקות שפיר חייב א"כ עדיין ק' אך דבר ד' אמת בפי מרן החתם סופר בנדרים ד"ב דכ' דלא חשיב התוא מספר המלקיות רק מספר הענינים והא דפריך ולתני שבועה שלא אחרוש ביו"ט ופי' ועובר משום ול"ת בשמי לשקר אבל מקונם ל"ק להש"ס דכבר הוא בכלל ונזיר בבית הטומאה ע"ש ולפי"ז הרי הר"ן ד"ח כ' דנהי דאמעיטא להרע

ולהטיב מקרבן לא אמעיטא מבל יחל כדחזינן במלתא דליתא בלאו והן כו' ע"ש יוצא לנו דהא דלמלקות ל"ב בלאו והן וכן הא דלוקה היכא דמושבע ועומד מה"ס הוא רק מבל יחל א"כ ע"ז ל"ק כלל דלתני כיון דעל עיקר שבועה הוי מושבע ועומד ואינו חייב על ולא תשבעו בשמי לשקר רק מבל יחל וזה הוא בכלל ונזיר בבית הטומאה ולכך ל"ק ופשוט עוד י"ל דל"ק כלל קו' היד שאיל דבנדרים ד"ח גבי אשנה פרק זה ש"פ הש"ס דהו"ל מושבע ועומד ולכאורה והא ל"ה מושבע ועומד רק בעשה דושננתם לבניך ושבועה הוי לאו ולכמה שי' איסור לאו חל על איסור עשה וע"ז שפיר כתב הר"ן דאף א"נ דאיסור לאו חל אאיסור עשה ז"ר למלקות אבל לקרבן דהוא רק גזיה"כ דחייב בשבועה קרבן וכיון דבפי' מיעטה התורה בצידה להרע או להיטיב וכיון דלהרע או להיטיב רק בדבר הרשות שפיר פטור מקרבן אבל באמת לאו בל יחל בודאי איכא דאיסור לאו דבל יחל שפיר חל אעשה דושננתם לבניך אבל בנשבע שלא יחרוש ביו"ט הרי הוי מושבע ועומד באיסור לאו ופשיטא דאין איסור לאו חל על איסור לאו וממילא אף מבל יחל פטור דאאחע"א ואף לשי' התוס' שבועות דאיסור לאו אין חל אאיסור עשה דוקא על איסור עשה אבל על מצוה פשיטא דחל הלאו דבל יחל דל"ה עליו איסור כלל רק חיוב לקיים המצוה וכשנשבע שפיר עובר בבל יחל וזה פשוט מאוד ובחנם חשב הרב יד שאול לקו' חזקה וק"ל:

הרועים - כאן נמצא וכאן הי'

כאן נמצא וכאן הי'. פלוגתא דר' אלעזר ורבא בכחובות דע"ה ובהפלאה כתובות ד"ה דאביי ס"ל כרבא דאמרינן כ"ל וכ"ה וכן ר"ל ס"ל ג"כ כרבא ושמואל ס"ל ג"כ כרבא ורב יהודא ס"ל לשמואל דל"א כנוכ"ה:

הרועים - כאשר זמם ולא כאשר עשה

כאשר זמם ולא כאשר עשה. שיט' הרמב"ם דבמלקות ל"א כאשר זמם ולא כאשר עשה ובחתם סופר או"ח סי' ר"ח דטעמו עפ"י שי' הה"מ דהיכא דאיכא לאו הבא מכלל עשה לבד הק"ו עונשין מה"ד ע"ש ומובן ממילא דתליא בפלוגתא דתנאי ואמוראי שהבאתי אות א' אעמה"ד ע"ש באריכות כאשר זמם כו' דקיי"ל ולא כאשר עשה שי' התוס' בב"ק ד"ה דבממון ל"ש כאשר עשה וחייבין מק"ו ובממון אמרינן עונשין מה"ד ועיין אות א' פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה אי בממון ל"ש כאשר עשה ע"ש ובמנחת אהרן סנהדרין דפ"א דלמ"ד ממון חמיר ממלקות אמרינן כשי' התוס' דחייבין כממון כאשר עשה אבל

אי בממון קיל רק דריבתה התורה עדים זוממין לתשלומין י"ל דוקא כאשר זמם ולא כאשר עשה וחייבין החמור היינו מלקות ע"ש. ובבית שמואל אחרון ה' עדות נסתפק באם עדים העידו על הבועל והאשה ונהרג הבועל והאשה לא נהרגה עדיין והוזמו אי נהרגין מי אמרינן דהו"ל כאשר עשה לגבי הבועל א"ד דהוי כאשר זמם לגבי האשה עוד נסתפק אם מת הנידון מיתה טבעיות קודם שנהרג והוזמו העדים אם חייבין ע"ש:

הרועים - כדא"פ

כדא"פ. בחתם סופר או"ח סי' ק"מ כ' בד' הש"ס וברש"י סוף ג"ה דבאמה"ח דחידוש דחייב על בשר וגידין ועצמות א"ל בו אלא חידושו ודוקא כי אכיל בב"א אבל בכדא"פ לא מצטרף ככל איסורין דמצטרפין בכדא"פ ובזבחים ד"ע אמרינן להיפוך דסד"א כיון דחידוש ואפי' ביותר מכדא"פ נצטרף והעלה דפליגי בזה דהסוגיא דפג"ה ס"ל סתם אכילה כזית והלממ"ס דסגי בכדא"פ והכא דחידוש אמרינן א"ל בו אלא חידושו ולא מהני כדא"פ ורק בב"א אבל הסוגיא דזבחים ס"ל סתם אכילה בכ"ש והללמ"ס דצריך לאכול כזית בכדא"פ ובמילי דחידוש סד"א דמצטרף כל היום ע"ש. כבוש כמבושל בגינת ורדים כלל נ"ב דאביי ס"ל בכל האיסורין כבוש לאו כמבושל והיא פלוגתא דאביי ורבא בעצמו אי בב"ח חידוש ע"ש:

הרועים - כבוש

כבוש. בחולין קי"א נחלקו שמואל ור"י דשמואל ס"ל כבוש במבושל ור' יוחנן ס"ל כבוש לאו כמבושל ובנוב"י מהדו"ק יו"ד סי' כ"ו דרב ס"ל כבוש כמבושל ואפי' לר' יוחנן הוי עכ"פ כמליח דהוי כרותח דצלי. כהן במל"מ ספי"ג ממעה"ק תמה ארמב"ם שלא הביא דינו דירושלמי פ"ב דיומא דכהן שקמצו אין מחזיק ב' זיתים בפ"א פסול לעבודה ובחת"ס או"ח סימן צ"ח הוכיח דהש"ס בעירובין ד"ל ע"כ פליג על הירושלמי ומה"ט השמיטו הרמב"ם ע"ש:

הרועים - כהן

כהן. בערוך לנר סנהדרין ד"צ דרב יהודא פליג ארשב"ג אר"י דכ' התוספות בחולין דק"ל דאם אין כאן כהן המחזיק בתורת ד' יכול ליתן גם לכהן ע"ה לדידיה אבל רב יהודא וכן ר' יוחנן ודבי ראב"י פליגי וס"ל דלעולם אסור ליתן לכהן ע"ה:

הרועים - כהן גדול

כ"ג. בקדושין דע"ח ומודה רבא בכ"ג ואלמנה שאם בעל ולח קידש שלוקה משום לא יחלל ובמקנה שם דרב יהודא פליג ארבא וס"ל חף בכ"ג אינו חייב בבעל רק בבעל וקידש ע"ש. כהן במה דקיי"ל דאסור לשמש עם כהן עיין באו"ח סימן קכ"ח והנה אי בשכר שרי כ' במקנה קדושין כ"א ע"ב דר' מאיר ס"ל דאף בשכר אסור לשמש בכהן אבל ר' יהודא ס"ל דבשכר שרי לשמש בכהן ולכך מהני מחילה דיכול למחול על שכרו ובירושלמי ברכות אמר שמואל כל המשתמש בכהונה מעל וביפה תואר הוכיח דהש"ס דילן פליג אירושלמי ולכך אנו משתמשין בכהן ע"ש. כהן. הא דס"ל לרבי בחולין כ"ד דכהן פסול לעבודה עד שיהיה בן עשרים ומשמע מד' הש"ס דרבי חין פוסל אלא מדרבנן אבל לר' חסדא פוסל רבי מה"ת ועיין במחנה לוי יבמות כ"ג. בקדושין דע"ח כ"ג באלמנה לוקה ב' ופריך דלילקי נמי משום לא יחלל זרעו ומשני בשלא גמר ביאתו ורמב"ם השמיט הך לאו דלא יחלל זרעו כשגמר ביאתו ובמקנה קדושין דע"ט דלרבא מוכח דאין לאו על חילול זרעו כשגמר ביאתו חבל לרב יהודה דהבאתי לעיל דס"נ דגם בכ"ג באלמנה אינו חייב בבעל לחוד רק על ידי קדושין מוכח דחייב מלקות על לאו דחילול זרעו כשגמר ביאתו ע"ש. כולל. בשבועות דכ"ד ס"ל לר"ל דל"א איסור כולל בחיסור הבא על ידי עצמו ור"י ורבא ס"ל דאמרינן כולל אף באיסור הבא ע"י עצמו ובשמלת בנימין סי' רכ"ט דאביי ס"ל כר"ל דל"א כולל באי' הבא ע"י עצמו ובשו"ת ר"ע איגר כתב דר"ל מתרץ רק המשנה דכריתות אבל מודה ר"ל דמתניתין דסוף נדרים גבי נטולה אני מיהודים ס"ל דאמרינן כולל אף בחי' הבא ע"י עצמו ובצרור החיים כ' דר"י ור"ל פליגי רק אליבא דר' יהודא חבל ר"מ ור"ג מוכח דס"ל איסור כולל גם בחי' הבא ע"י עצמו ובנחלי מים להגאון מבריסק העלה דרבא ור' יוחנן פליגי דר"י ס"ל אף דאמרינן כולל באיסור הבא ע"י עצמו מ"מ תרי איסורים בבא ע"י עצמו ל"ח כולל כגון הקדש על חלב ואח"כ שבועה על הקדש ורבא ס"ל דאפילו בתרי איסורים הבאים ע"י עצמי מהני כולל ע"ש. כהן גדול ביערות דבש בסופו בדרושים בשיטת הירושלמי בהוריות דכ"ג א"א להעבירו דכתיב כי שמן משחת קודש בו' מה חשי ה' בקדושתו אף הוא בקדושתו דבזה פליגי ר"מ ור"י דר"מ ס"ל כשיטת הירושלמי דכ"ג א"א להעבירו ור' יהודא סבירא ליה כחד דיעה דיוכלו להעבירו לכ"ג ע"ש:

הרועים - כהן גדול

כהן גדול. הרמב"ם פי"ז מא"ב הי"ג דכה"ג אסור לישא ב' נשים שנאמר יקח אשה אחת ולא שתים ובשו"ת תורת חסד סימן י"ד דלר"ע דס"ל אין קדושין תופסין בחיי"ל ולר' ישבב אליבא דר"ע ובקדושין דס"ח דמוקי לקרא האחת שנואה בבעולה לכ"ג מוכח דמותר כה"ג לישא ב' נשים וכן לר' יהודא לתנא דברייתא בסנהדרין דס"ל לר"י אין קדושין תופסין בחיי"ל מוכת דס"ל דמותר לישא ב' נשים אבל לתנא דמתני' סנהדרין ע"ב דכ' התוס' ביבמות ד"י דס"ל אליביה לר"י דקדושין תופסין בחיי"ל ממילא אסור הכהן בשני נשים ובזרעו של אברהם סנהדרין נ"ג דדוקא בב"א אסור לישא שתי נשים אבל בזא"ז מותר וכן אם נפלו לפניו ליבום מותר דמשמי' הקנו ליה ע"ש כותי'. פלוגתא דאביי ורבא בתמורה כ"ט בכהן שבא על כותי' דלרבא לוקה משום זונה ולאביי אינו לוקה משום זונה ובמנחת אהרן סנהדרין הוכיח דר' יוחנן ס"ל כאביי:

הרועים - כוי

כוי. בשערי דעה ה' שבועות הוכיח דר' שמעון ס"ל דכוי ספיקא היא. כזית בכדא"פ בפנ"י פסחים דמ"ג דר' יהודא ור' נחמן פליגי בפלוגתא דאביי ור' דימי בדף מ"ד דר"י אמר רב ס"ל כר"ד דכזית בכדא"פ אפילו ע"י תערובת הוי דאוריי' בכל האיסורין ור' נחמן ס"ל דבכא"פ ע"י תערובת ל"ה דאורי' ע"ש:

הרועים - כיבוד

כיבוד. בש"ע יו"ד סי' ר"מ סכ"א דלאחר מיתה האב דבר הגון הוא לכבד אשת האב והוא מדברי רבי כתובות דק"ג ובהפלאה כ' דזה רק לרבי דס"ל נשיא וחכם שמחלו לכבודם אין כבודם מחול אבל למאי דקיי"ל דכבודם מחול אין חייבין בכבודה אלא משום כבוד אב ולאחר מיתת אב אין שום מצוה כלל ומה"ט השמיטו הרמב"ם. כיבוש שי' הרמב"ם ה' מלכים דלא הותר איסורים בשעת כיבוש רק כשאין שכיח להם לאכול היתר והרמב"ן חולק וס"ל דבשעת כיבוש מותרין לאכול איסור אפילו ביש להם דבר היתר ועיין באור חדש פסחים דמ"ד ובחות יאיר עה"ת להנ"ל דתלי' בפלוגתא דטע"כ דלמ"ד טע"כ ל"ד י"ל כשיטת הרמב"ם אבל למ"ד טע"כ דאוריי' בעכצ"ל כשיטת הרמב"ן ובס' עיני ישראל וב ארי מפו' דלמ"ד נוטלפ"ג אסור צ"ל כשיטת הרמב"ן ולמ"ד נוטלפ"ג מותר ס"ל כשי' הרמב"ן ובס' מי נח כ' דתליא בפלוגתא דטומאה דחויה דלמ"ד טומאה דחוי' אע"ג דכתבה התורה במועדו ואפי' בטומאה ואפ"ה אמרינן דלא התירה התורה כ"א בדוחק

ובקושי ה"נ בשלל של כותים היכא דיש להם היתר אסורין לאכול איסור משא"כ למ"ד הותרה וס"ל דמה שהתירה התורה הו"ל היתר גמור ה"נ אמרינן דהוי היתר גמור ואף דשכיח להן היתר ע"ש ובחי' רע"א כ' דשיטת הרמב"ם היא רק להמסקנא דחולין די"ז דבשלל של ישראל לא אשתרי ה"נ בשלל של כותים לא שרי רק כשאין להם היתר אבל להס"ד דאפילו בשל ישראל מותר ה"נ אפי' שכיח היתר מותרין לאכול איסור ובמנחת חינוך העלה דאיסורין שאסור לב"נ אסור גם בשעת כיבוש דלח גרעי אז מנכרי ובאמרי ברוך לט"א ר"ה י"ג העלה דבאיסורים שאין נוהגין בשל עכו"ם כמו חלה וכדומה דאין נוהג בעיסת עכו"ם בכה"ג לא אשתרי של ישראל ע"ש. ובמעין החכמה דק"מ דלחכמים דס"ל געולי מדין חידוש שפיר ס"ל להרמב"ם לא הותר להם אלא מדוחק משא"כ לר"ע דס"ל גע"מ לאו חידוש מוכח דהותר להם איסורין אפילו כשיש להם היתר ע"ש. כיבוש ביע"ד בדרושי' בסוף הס' דפלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא אי מושבות בכ"מ שחתם יושבים תליא בזה דר"ע סובר דאפילו שלל דידן נמי אשתרי בשעת כיבוש ור' ישמעאל ס"ל דשלל דידן לח אשתרי ע"ש. כיבוי שיטות הפוסקים דבשרא אגומרא אסור משום מכבה בשריפות בשר קדשים ובישוע"י סי' תצ"ה דלמ"ד משאצל"ג חייב שפיר חייב משום כיבוי משא"כ למ"ד משאצל"ג פטור א"ח משום מכבה ובשו"ת תורת חסד סימן נ' דלרב בשרא אגומרא חייב משום מכבה דס"ל דשייך בכה"ג כיבוי בביצה ולאידך מ"ד ס"ל דבכה"נ ל"ש משום מכבה ע"ש. כיון שהגיד שוב א"ח ומגיד נסתפק בשעה"מ ה' עדות בשני כיתי עדים המכחישים זא"ז אם בכה"ג יכולין כל כת לחזור ולהגיד ע"ש:

הרועים - כל דאלים גבר

כל דאלים גבר. שיטת הרח"ש הובא בח"מ סי' ל"ט דהיכא דגברה יד אחד אף אם השנית גבר ידו אין מניחין ליקח ממי שגברה ידו תחילה ובתומים שם הגם דהתו' חולקין וס"ל דאם גבר יד הב' אין מוציאין כ' שם דתליא בפלוגתא דלמ"ד תקפו כהן מוציאין מידו אמרי' כשי' הרא"ש משא"כ למ"ד תקפו כהן אין מוציאין מידו אף דיש להבעלים חזקת מ"ק הה"ד היכא שגברה יד הב' דאין מוציאין מידו כשיטת התוס' ע"ש. כל העומד לשרוף בש"ס בכורות ד"י משני הואיל ואיסורו חישיבו ופירש"י איסור דאסר ליה רחמנא לישראל משוי לי' אוכל ור' שמעון פליג דל"א הואיל ואיסורו חושבו ובחי' הרי"ם אע"ז סימן קכ"ד לכך אף דס"ל לרבנן ג"כ כל העומד לשרוף כשרוף דמי' מ"מ נותר כו' מטמא ט"א ול"א דעפרא בעלמא דאיסורו חושבו ור"ש לטעמי' דל"ל איסורו חישיבו ולדידיה שייך כל העומד עוד כ' עפ"י ד' הש"ס בשבת דצ"א דאמרינן מדחשיב שיעור לדבר אחד

הוי נמי שיעור חשוב לדבר אחר וזה הטעם דאמרינן איסורו חושבו וכיון דיש בו שיעור לאיסור הוי שיעור לשאר דברים אבל ר"ש לטעמיה דס"ל כ"ש למכות ל"ל מדחשיב שיעור לגבי אכילה כו' דהא גם על כ"ש לוקה ע"ש. כל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמיא במטרח חכמים מס' קדושין בסופו דתליא בפלוגתא דלמ"ד מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיא ס"ל כל שבידו לאו כמחוסר מעשה ולמ"ד מתנות שלא הורמו לאו כמי שהורמו דמיא ס"ל דכל שבידו ג"כ כמחוסר מעשה דמיא ואביי ס"ל ג"כ דכל שבידו כמחוסר מעשה דמיא ומד' הרי"ף נראה דלא קיי"ל כר' יוחנן בזה רק דקי""ל דלאו כמו שהורמו דמיא ואפי' שבידו כמחוסר מעשה ע"ש. כל הראוי למזבח אין יוצא מידי מזבח לעולם ונסתפק המל"מ פ"ה מה' עירוכין ה"ד אם הוא מה"ת או רק מדרבנן ובשעה"מ שם העלה דאליבא דשמואל דס"ל דמנחות ונסכים אפילו טהורים נפדים ס"ל דל"ה אלא מדבנן ולר' כהנא ור' אשי דס"ל דמנחות ונסכים טהורים אינן נפדין ס"ל דמה"ת אינו נפדה דבר הראוי למזבח. כל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו בשו"ת חו"י סי' צ"ד ובבאר יעקב דקי"ח ע"ב דר' נחמן לא ס"ל הכלל וס"ל דאין הלכה כמותו וגם רב ל"ל האי כללא ובשו"ת ברכת יוסף סי' י"ט דחה דבריו ע"ש. כל מקום שנאמר ל"י כו' אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה פלוגתא דחזקי' ור"א בפסחים דכ"ב ובפנ"י פסחים דכ"ד דר' יוחנן ס"ל כר' אבהו ובאור חדש תמה דבירושלמי רפ"ב דפסחים מבואר דר' יוחנן כחזקי' ס"ל ובבית אל פ"א דיני חמץ דר' עקיבא ס"ל כחזקי' ובאור חדש קדושין נ"ז ע"ב דתנא דבי ר' ישמעאל ע"כ ס"ל כחזקי' דמותר בהנאה היכא דל"כ בצירי ובס' זרעו של אברהם בפסחים כ"ז דאיסי בן יהודא ס"ל כר' אבהו. כל מלתא דארל"ת א"ע ל"מ פלוגתא דאביי ורבא בתמורה ד"ד באור חדש קדושין נ"ה דר' יוחנן ס"ל א"ע מהני ורבינא ג"כ ס"ל כאביי דא"ע מהני וכ"כ בחיים שאל סימן מ"ט דרבינא ס"ל א"ע מהני ובשו"ת חתם סופר חו"מ סי' נ"ו דרב ששת ס"ל כאביי דאי עביד מהני ובס' מראה כהן בזבחים דר' יוחנן ס"ל א"ע לא מהני ובנחלת עזריאל פ"ג דשבועות דרב ס"ל א"ע מהני ובשו"ת יהודה יעלה סי' רל"ג דר' פפא ס"ל כאביי א"ע מהני ובאמרי בינה להגאון מהר"ם אש גיטין ד"כ דראב"י ס"ל דלא מהני ור' חסדא ס"ל א"ע מהני ובדורש לציון כ' דעקביא סובר כאביי דאי עביד מהני ועיין בשו"ת כתב סופר יו"ד סי' א' ובשושנת יעקב סימן רכ"ז דפלוגתא בב"מ דנ"ז אי יש אונאה לפרוטה פליגי בדין כ"מ דמ"ד יש אונאה לפרוטה ס"ל א"ע לא מהני ומ"ד אין אונאה לפרוטה ס"ל דא"ע מהני ובעטרת חכמים בסנהדרין דנ"א דרבינא ור' אשי ס"ל א"ע ל"מ דלא כמש"ל ובאור חדש קדושין די"ב דשמואל ס"ל כרבא א"ע לא מהני ור' חסדא ס"ל כאביי ע"ש ובשושנת העמקים כלל י"ט דבשוגג ל"א

דאי עביד ל"מ ובשו"ת זכרון יצחק סי' י"ז דמ"מ מדרבנן לא מהני אף בשוגג דקיי"ל קנסו שוגג אטו מזיד ובמקנה קדושין נ"ד דעולא ס"ל א"ע לא מהני ור' מאיר ס"ל א"ע מהני ע"ש. ובמקנה קדושין ס"ח דשמואל ס"ל כאביי דאי עביד מהני ובשו"ת בית אפרים יו"ד סי' ל"ט דר' אושעיא ס"ל כרבא דאי עביד לא מהני. כ"מ כו' במעין החכמה לבעל עצי ארזים בדף קט"ו רוצה לומר דהא דמהני לאביי היינו דאס"ד ל"מ אמאי לקי א"כ בלאו שאב"מ שאין בו מלקות י"ל דמודה דא"ע לא מהני ובשושנת העמקים כלל י"ט דר' עקיבא סובר כרבא דא"ע לא מהני. כל מקום דארל"ת א"ע לא מהני. בש"ך חו"מ סימן ר"ח דוקא היכא שא"א לעשות המעשה בהיתר אבל היכא שהיה יכול לעשות הדבר בהיתר אע"פ שעכשיו עשה באיסור בכה"ג מהני ובחי' הרי"מ גיטין י"ב דתליא בפלוגתא דלמ"ד המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ול"א דהו"ל תופס לבע"ח והטעם מיגו דאי זכה לנפשיה ה"נ אמרינן היכא שאפשר לעשות בהיתר אמרינן א"ע מהני משא"כ למ"ד המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו אף שהיה יכול לקנות לנפשיה ואח"כ ליתן לחבירו ה"נ אמרינן א"ע לא מהני אע"ג דיכול לעשות בהיתר ובנוב"י מהדו"ת ביו"ד סי' ט' כ' דדוקא היכא דל"כ התורה האיסור בפירוש בכה"ג אמרינן היכא שהיה יכול לעשות בהיתר ל"א כ"מ אבל היכא דרחמנא אזהר בפירוש על המעשה עצמה כגון שלא לשחוט פסח על החמץ בכה"ג לעולם אמרינן אעל"מ אף דאפשר לעשות בהיתר. כל הפוחת לבתולה ממאתים דהו"ל בעילת זנות לר"מ כ' בפנ"י כתובות דנ"ד הטעם דלא סמכה דעתה לשם אישות אלא כפילגש דאין לה כתובה ור"מ לטעמיה דס"ל פלגש אין לה כתובה ור' יהודא לטעמיה דפלגש יש לה כתובה ול"ש בעילת זנות בזה. כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין דס"ל לר"מ דהולד ממזר כ' בפנ"י גיטין ד"ה בשם הרשב"א דרבה ס"ל כר"מ בזה ע"ש. כל שאינו בזאח"ז אפילו בב"א אינו. בפנ"י קדושין דנ"א דרבא לא ס"ל כלל זה וסבירא ליה אפי' דל"מ בזאח"ז מ"מ בב"א מהני ובשנות חיים סי' תקפ"ו דר"ל ס"ל כרבה דכל שאינו בזא"ז אפילו בב"א אינו ובאו"ח קדושין די"א דר' זירא ס"ל כל שאינו בזאח"ז מהני בב"א ובזרעו של אברהם קדושין ד"נ דר' שמעון לא ס"ל הכלל דכל שאינו בזא"ז וס"ל דאפילו שאינו בזא"ז בב"א מהני ובפנ"י ובמקנה סי' א' דרב ושמואל בעירובין ד"נ ל"ל דרבה דכ"ש בזאח"ז אפילו בב"א ל"מ וכן אביי ל"ל ג"כ דרבה. כל שהוא למכות, בגינת וורדים דתנא דבי ר' ישמעאל סובר כר' שמעון דכל שהו למכות יל"א כזית אלא לקרבן ובאור חדש סוף קדושין דלרבא סבירא ליה לאיסי בן יהודא כר' שמעון דכל שהו למכות ולאביי לא סבירא ליה לאיסי בן יהודא כר"ש ע"ש ובס' בית אברהם הוכיח דר' אליעזר בב"ק דמ"א ס"ל כר"ש דכ"ש למכות

ועיין במחנה ראובן פסחים דכ"ד ובחי' הוכחתי דר' אליעזר בן צדוק סבירא לי' בפסחים דקי"ד דכ"ש למכות וישבתי שם קו' המהרש"א על התוס' ד"ה אע"פ דלראב"ק דיבטל החרוסת למרור דאורייתא ע"ש וא"נ דסבירא לי' כ"ש למכות ולשיטת השאג"א דיוצא גם במ"ע בכ"ש ול"ק כלל דיבטל להמרור לפמ"ש התוס' בזבחים דע"ח דלר"ש דכ"ש למכות ל"ש ביטול דמ"מ משהו נשאר ע"ש ועפי"ז ישבתי קו' מהר"ל מפראג בפסחים דקי"ד דמוכיח הש"ס דמצות צ"כ דאל"כ יצא ביטול ראשון והק' לשי' הפוסקים דטיבול ראשון א"צ כזית והרי במרור צריך שיעור א"כ אינו יוצא בטיבול ראשון אף אי מצות אצ"כ ולהנ"ל א"ש לנכון דמ"מ דייק הש"ס מר' אליעזר בר צדוק כיון דס"ל כ"ש למכות ושי' השאגת ארי' דלר"ש ה"ה דיוצא גם במצוה בכ"ש ממילא א"נ דאצ"כ שפיר יצא בטיבול ראשון ושפיר דייק הש"ס מראב"ק דנזכר במתניתין ודו"ק. ובקהלת יעקב אות ח' דאבא שאול ס"ל כר"ש דכ"ש למכות ובמנחת עני יומא כ' דהנך תנאים דס"ל אין מלקות בחייבי כריתות ס"ל כ"ש למכות כלא זרעים בפני' שבת דפ"ד ובסופ"ק דקידושין דאי כלאי זרעים מה"ת או רק דרבנן הוא תליא בפלוגתא דתנאי בסנהדרין דלמ"ד דב"נ נצטוו על הרכבת אילן לדידי' כלאי זרעים מדרבנן הוא אבל למ"ד דב"נ לא נצטוו על הכלאים לדידי' ודאי דכלאי זרעים מה"ת ע"ש ובשו"ת חת"ס סי' רפ"ז יו"ד דלר' יהודא כלאי זרעים דרבנן אבל לרבנן דס"ל יבש המעיין ונקצץ האילן אינו קורא לדידהו כלאי זרעים מה"ת ע"ש ובעצי ארזים דפ"ג ע"ב דלר' יאשי' דס"ל דא"ח עד שיזרע כו' במפולת יד לדידי' כלאי זרעים מדרבנן אבל לאביי ור' יוסף דל"ל לדר' יאשיה לדידהו כלאי זרעים מה"ת. כל שהו למכות שי' הר' יקיר בע"ז דס"ט דע"י תערובות ל"א כ"ש למכות ובמהר"ם ברבי ח"ב בה' שי' דדוקא לר"ש אמרינן כן אבל לאידך תנאי דס"ל כ"ש למלקות לא מחלקו בזה וס"ל דע"י תערובות נמי אמרינן כ"ש למכות ובס' משביר בר להגאון בעל זכרון יוסף פ' מטות כתב דר' יקיר ל"א אלא לאביי אבל רבא ס"ל דר"ש אמר כ"ש למכות אף בתערובת והנה המפורשים כתב הטעם דל"א בתערובות כ"ש למכות עפ"ד הרמ"ה בטעמא דר"ש דכ"ש למכות משום אחשבי' ולכך לקרבן דהוא בשוגג ל"ש אחשבי' צריך כזית ממילא בתערובות דג"כ לא החשיב לכ"ש ל"א כ"ש למכות ובשו"ת זכרון יצחק סי' מ"ג דזה רק לר"ל דס"ל עד שישגוג בלאו שבה אבל לר' יוחנן דס"ל שגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו ל"ל הטעם משום אחשבי' וממילא שוב אין חילוק בין בעין לתערובת ושוב כתב די"ל דר"ש ס"ל כרבי דמודה ר' יוחנן דלרבי עד שישגוג בלאו שבה כמ"ש התוס' שבת ד"ע ע"ש והאחרונים העלו בשי' הר' יקיר דוקא כשנתערב ממילא אבל היכא דמערב בידים דאחשבי' להכ"ש מודה דאפי' עי"ת אמרינן כ"ש למכות. כלאים בביצה די"ד וביומא

דס"ט דמשני ר"א בקשין ופי' רש"י דבקשין ל"ה איסור כלאים והתוס' הקשו דהרי בגדי כהונה קשין הם ואפ"ה צריך קרא דמותר לגבי כהנים ללבוש לעבודה וכתב במהר"ם כרבי יבמות דתליא בפלוגתא דתנאי דלהלכתא דילפינן עדל"ת מכלאים בציצית מוכח דקשין מותרין בלבישה אבל להך תנא דמוקי ראשו למצורע ולמשרי הקפת ראש ומסיק הש"ס דיליף נמי מכלאים בציצית מוכח דקשין אסורין בכלאים והך תנא דסובר דראשו קאי לנזיר מוכח דקשין מותרין בלבישה. כלאים במכות דכ"א פליגי ר' אשי ור' ביבי דר' אשי ס"ל דאשהי' דכלאים לוקה וחשיב לאו שי"ב מעשה במה שלבוש בו ואינו פושטו ור"ב ס"ל דזה לא מחשב מעשה ואינו לוקה כ"א בפושט ולובש ובפני' ברכות דרב יהודא ס"ל כר' אשי ובנוב"י מהדו"ק או"ח סי' ל"ה דפליגי בזה אמוראי בירושלמי הובא בב"י יו"ד סי' נ' ועיין בתוס' שבועות די"ד ע"ש ובמהר"ם ברבי בדרוש לש"ת דר' יוחנן ס"ל כר' ביבי ע"ש. כלאים שי' הרמב"ם דהלובש כלאים שלא בשעת עבודה לוקה ובישי"ע או"ח סי' ח' דלר"ש דס"ל דשא"מ מותר מוכח כשי' הרמב"ם ולר"י דס"ל דשא"מ אסור אמרינן כשי' הראב"ד ע"ש ושי' השאג"א דתלי' בפלוגתא אי אמרינן הואיל ובפרדס דוד פ' קרח דלרבנן דס"ל דנשים חייבות בציצית ס"ל כשי' הרמב"ם משא"כ לר"ש דנשים פטורין מציצית ס"ל דאפי' שלא בשעת עבודה אינן לוקין משום כלאים ע"ש ובאור חדש פרשת תצוה דפליגי ר' יוחנן ובנו ר"ח דמ"ד בבת אחת ס"ל כהרמב"ם ומ"ד בזאח"ז ס"ל כהראב"ד ור' יוחנן דס"ל בב"א ס"ל כהרמב"ם ובעטרת חכמים יו"ד סי' כ"ג רצה השואל לומר דתלי' בפלוגתא דטומאה דחוי' דאם טומאה הותרה מותר ללבוש כלאים אף שלא בשעת עבודה כרמב"ם ע"ש. כלאים בציצית אי הוי מטעם הותרה או רק מטעם דחוי' דעדל"ת כתב בישי"ע או"ח סי' ח' דלמ"ד ציצית חובת גברא לדידי' הוי מטעם הותרה ולמ"ד חובת מנא וכלי קופסא חייבין בציצית אז הוי רק מטעם דחי' ובסי' ט' כ' להיפוך דלשמואל דס"ל כלי קופסא חייב בציצית מוכח דכלאים בציצית הוי הותרה אבל לדידן דקיי"ל כלי קופסא פטור מציצית ל"ה רק דחוי' ובסי' י"ט כ' דא"נ דכלאים בציצית ל"ה בעדנא מוכת דהיא מטעם הותרה משא"כ למ"ד ציצית חובת טלית והו"ל בעדנא י"ל דהיא רק מטעם דחוי' ובנוב"י מהדו"ת סי' קמ"א אי כלאים בציצית הו"ל בעדנא תלי' בפלוגתא דהרנב"ר והר"י הובא בנ"י פ"ב דב"מ וזה היא פלוגתא דאמוראי ע"ש ובאות ב' בעדנא. כלאים כאוהל דוד יבמות ד"ד הביא בשם מ"כ די"ל דלמ"ד נשים חייבות בציצית חייבות ג"כ בכלאים ולמ"ד דפטורות מציצית ה"ה דפטורות ג"כ מכלאים ע"ש. כלאים במל"מ פ"א מה' משכב דל"ש ביטול בכלאים דדמי לטומאת משא דבב"א נהנה מהבגד

ובבית אפרים יו"ד סי' ע' דר' יוחנן ס"ל היכא דבטל ברוב אף במשא לא מטמא אבל הרמב"ם פסק כריב"ח דמטמא במשא ע"ש:

הרועים - כלאים

כלאים. באור חדש קדושין די"ב דשמואל ס"ל דאפילו בכלאי הכרם אין לוקין שלכ"א ע"ש ובשעה"מ פ"ה מיסוה"ת דרבא ס"ל דגם בכה"כ פטור בשלכ"א ובס' מקור מים חיים דרבה בר אבוה, ס"ל דפטור אף בכלאים בשלכ"א אף דל"כ אכילה בגופי' ובאמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש גיטין ד"כ דר' אשי ס"ל דפטור בכה"כ ובב"ח אשלכ"א אע"ג דל"כ אכילה בגופו ובבאר יעקב או"ח די"ח דהירושלמי סבירא לי' דפטור בכלאים בשלכ"א. כל הנודרת ע"ד בעלה נודרת עיין אות נ' דכמה מ"ד לא ס"ל דר"פ ול"א דע"ד בעלה נודרת וע' אבני מילואים סי' קל"ז דרק ר' אליעזר ס"ל כר"פ בנדרים דע"ג אבל החכמים לא ס"ל כר"פ ע"ש. כל דתיקון רבנן כדאוריי' תיקון. באוהל דוד מס' שבת דרב ס"ל כסוגי' דגיטין דס"ד דבדבר שאין לו עיקר מה"ת ל"א כדאורי' תיקון ובנדרי זרוזין פ"ז דנדדים דר' אמי ס"ל כר' חסדא בגיטין דאף בדבר שאין לו עיקר בדאורייתא אמרינן כל דתיקן כדאורייתא תיקן:

הרועים - כלל ופרט

כלל ופרט. בפנ"י ב"ק דס"ג דהא דכל מידי דאיתא בכלל ופרט מרבנן אפילו מאי דדמי לפרט בחד צד תליא בפלוגתא בפ' בכל מערבין דמאן דס"ל כללא קמא דוקא בעינן דדמי לי' בתרי צדדים ומאן דס"ל כללא בתרא דוקא מרבה אפי' דדמי בחד צד ואנן קיי"ל כללא בתר א' דוקא ולכך השמיט הרמב"ם בחיבורו דפטור מכפל בדבר שאינו מסוים והיא נגד הש"ס ד מעטינן ליה משלמה דדרמב"ם פסק כללא בתרא דוקא ילפינן הכל בכלל ובפרט לאתויי אפי' עופות טמאים. כלי חרס במהר"ם ברבי בדרוש לשה"ג דרבא ס"ל דל"מ היסק לכ"ח אף מבפנים כל. בריי"ט אלגאזי בכורות פ"ו במה דמשני הש"ס כל מום ריבוייא היא דתלי' בפלוגתא דר' ישמעאל ס"ל אפי' כל כללא היא ודרשינן לי' בכללא ופרטא ולר' עקיבא כל ריבוייא ושמעתין אתי' כר"ע ע"ש:

הרועים - כל העומד לבצור

כל העומד לבצור. בס' החיים ה' לולב דר' הונא ס"ל כר"מ דהעומד לבצור ולגדור לאו כבצורות וכגדורות דמי'. כל הנסקלין נתלין. בחת"ס חו"מ סי' כ"ה דראבר"ש ס"ל דכל

הנסקלין נתלין משום דס"ל דדרשינן בריבוי ומיעוט ועיין סנהדרין מ"ה ע"ב. כל יבמה שאין אני קורא עלי' בשעת נפילה יבמה יבוא עליה ה"ה כאשת אח שיש לו בנים באוהל דוד יבמות ריש החולץ דאביי פליג ע"ז ולא ס"ל הכלל זה ע"ש. כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה עיין גיטין דמ"ה בתוס' ובמהרש"א דר' שמעון בן גמליאל ל"ל הך כללא וס"ל דאפילו מי שאינו בקשירה ישנו בכתיבה ואפילו כתב נכרי ס"ת כשר ובקדושת ישראל כ' דלשי' הרא"ש גם רשב"ג ס"ל הכלל דכל שאינו בקשירה אינו בכתיבה אולם להרי"ף ז"ל מוכרת דרשב"ג ל"ל הך כללא ע"ש. כל הראוי לבילה כו' וכל שא"ר לבילה בילה מעכבת ובב"י יו"ד סי' קצ"ח דר' יוסי בר יהודה ור"ע דס"ל דל"ב ראוי לביאת מים וה"ט דס"ל דאף שאין ראוי לבילה אפ"ה אין בילה מעכבת כיון דל"ב ביאת מים ה"נ ל"צ שיהיה ראוי לביאת מים ול"צ שיהיה עכ"פ ראוי לבילה ע"ש בסוף הסימן. כל הפוסל תרומה מטמא משקין להיות תחילה אם היא מגזירות י"ח דבר כשי' התוס' או היא מגזירות קדמוני' כשיטת הרמב"ם ז"ל כ' בצל"ח בסוגי' דרחסה"כ אות ק"א דתלי' בפלוגתא למ"ד דטומאת משקין דאורייתא היא רק מגזירת י"ח דבר אבל למ"ד טומאת משקין לאו דאוריי' רק מגזירות הקדמונים שהרי בימי חגי כבר טמאו משקין אחרים י"ל דבאותה שעה שגזרו על המשקין שיקבלו טומאה גזרו שיהיה תמיד תחילה. כל דבר המקבל טומאה אינו חוצץ בפלי הטומאה. בפנ"י ברכות די"ט דזה ל"ה רק מדרבנן ומה"ת אפילו המקבל טומאה חוצץ בפני הטומאה. כל ששהא ל' יום באדם אינו נפל הא לא שהא ספיקא היא כן ס"ל לרשב"ג בכ"מ ובמאיר נתיבים פ' בראשית הוכיח דר' מאיר ס"ל בזה כרשב"ג ע"ש. כל מלתא דל"מ עביד ל"מ משוי שליח ובמח"א ה' שלוחין דהיכא דבדעבד מצי עביד שפיר מצי משוי שליח ובצרור החיים קדושין מ"ב דלר' שמעון כל שבדעבד מהני מצי משוי שליח ולרבנן כל שלכתחילה ל"מ עביד אע"ג דבדעבד מהני ל"מ משוי שליח:

הרועים - כ"מ דל"מ עביד ל"מ משוי שליח

כ"מ דל"מ עביד ל"מ משוי שליח. ביד יוסף ב"מ אות קצ"ג דהא דקיי"ל כל מקום דל"מ עביד ל"י לעשות שליח זה לדידן אבל לר' מאיר דמשוה דבר שלב"ל לדבר שבא לעולם לענין קנין והקדש וקדושין פליג ג"כ אהך כללא דכייל בשליחות וסובר דאף דמשלח ל"מ עביד מצי למעבד שליח ע"ש. כלי שרת. בפנ"י קדושין נ"ד ונ"ה דהא דבכלי שרת יש מועל אחר מועל היא פלוגתא דר' נחמיה ורבנן במעילה פ' הנהנה ולרבנן בכלי שרת נמי אין מועל אחר מועל ע"ש:

הרועים - כלים

כלים. שיטת הגאונים ז"ל שפסקו דיצאו כלים למה שהן דב' מחטין חייב שבועה אף בפחות משו"פ והרמב"ן דחה דבריהם דאם כן מצינו ישיבת הדיינים על פחות משו"פ בכלים ועוד בירושלמי מפורש והוא דיהיה בהם שו"פ ועוד תהי' אשה מתקדשת בכלי בפחות משו"פ והרשב"א ז"ל כ' דאפשר באמת כן ומדלא הזכיר בש"ס דילן שיהי' שו"פ וסתמא קאמר ב' מחטין הוכיחו דש"ס דילן חולק אירושלמי ועיין בחי' הרי"ם פ"ו משבועות שמפלפל הרבה בזה. כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה. בתוס' כתובות די"ב דגרסינן רבה דרבא ס"ל מקח טעות לגמרי משמע ואין לה אפי' מנה ובחי' הרי"ם אע"ז סימן ס"ז די"ל רבא ס"ל כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה כמו על ידי נשואין מקודם שפיר י"ל מנה. רק על ידי זנות ס"ל דמק"ט לגמרי משמע אבל לר"א אפילו נמצאת בעולה על ידי קדושין אין לה כלום:

הרועים - כפל

כפל. עמש"ל בענין כלל ובפרט ד' הפנ"י לענין כפל בדבר שאינו מסוים:

הרועים - כריתות

כריתות. בחת"ס אע"ז סי' מ"ה דלמ"ד אדם מקנה דשלב"ל חשיב נכרי בר כריתות ע"ש מלתא בטעמא כרת. שיטת הריב"א בתוס' יבמות ד"ב דכל חייבי כריתות אין זרעו נכרת זולת אותן דכתיב בהו ערירי והחילוק בין כרת למיתה ביד"ש היא דכרת היא בנ' מיתה ביד"ש בששים ושי' רש"י החילוק בין כרת למיתה ביד"ש דכרת הוא וזרעו נכרתין ועיין תוס' שבת דכ"ה ובמעין החכמה דע"ד ע"ב דמחלוקת רש"י וריב"א תליא בפלוגתא דרבי וחכמים שבועות די"ג דרבי ס"ל כשיטת רש"י דהחילוק היא בכריתות הזרע אבל לחכמים דס"ל דיוה"כ אינו מכפר בלא תשובה ס"ל כשיטת הריב"א דאין זרעו נכרתין אלא בהנך דכתיב ערירי והחילוק הוא בשנים. כתיתי מכתת שיעורא בישי"ע או"ח ה' לולב דמשי' התוספות משמע דבדבר דבעי קבורה ל"ש כמ"ש ורק היכא דצריך שריפה ועיין בשעה"מ ה' גרושין אבל רבא ס"ל דאף במידי דל"צ רק קבורה גם כן אמרינן כמ"ש. כתותי מכתת שיעורי' התוס' במס' סוטה דכ"ד דל"א כמ"ש רק היכא שאסור בהנאה ובשו"ת שיבת ציון סימן י"ז דזה רק למ"ד דל"א כל העומד אבל לר' שמעון דס"ל כל העומד לשרוף כשרוף אמרינן לעולם כמ"ש אפילו היכא שאינו אסור בהנאה ובפרדס דוד פ' שלח דר' אסי סבירא ליה דלר"ש כמ"ש ל"ה רק מדרבנן וכן מה דס"ל לר"ש כל

העומד ל"ה לדידי' רק מדרבנן אליבא דר' אסי ע"ש ובשעה"מ ה' לולב העלה דהיכא דרק מדרבנן צריך שריפה ל"א כמ"ש. אולם בטעם המלך ה' מכירה כ' די"ל היכא שצריך שריפה מדרבנן ג"כ אמרינן כמ"ש ורק היכא דהוי תרי דרבנן דתרומו' פירות גופא מדרבנן ושרפתן נמי מדרבנן בכה"ג בתרי דרבנן ל"א כמ"ש:

הרועים - כתובה

כתובה. בפנ"י בהקדמה לסדר נשים דפלוגתת ר"ע ור"ט אי בודקין עדי נשים בדו"ח דר"ע ס"ל כתובה דאוריי' ור' טרפון ס"ל כתובה דרבנן ובפנ"י ד"י כ' דר' נחמן אמר שמואל משום ר"ש בן אלעזר י"ל דשפיר ס"ל כתובה דאורי' ע"ש ולא כמ"ש במלוא הרועים דס"ל לר"נ להלכתא דס"ל כתובה דרבנן ובמהר"ם ברבי דנ"א בכתובות דשמואל ס"ל כר' דימי דר' מאיר ס"ל כתובה דרבנן ובספר החכמה כתובות ד"ג דר' גמליאל ס"ל כתובה דאוריי' ובבית אל דס"ז דר' פפא ס"ל כתובה דאוריי'. ובאמרי בינה למהר"ם א"ש בכתובות דלמ"ד כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה מנה ס"ל כתובה דרבנן ובמספר צבאם דפ"ט דר' יוסי ס"ל כתובה דאוריי' ובהפלאה כתובות דנ"ז דר' יוסי ס"ל כתובה דאוריי' ובקצוה"ח סי' רכ"ו דרמי בר חמא ס"ל כתובה דרבנן. כתובה בהפלאה דמ"ג אי טרפא הכתובה משעת אירוסין בלא כתובה למ"ד ש"ד ומלוה ע"פ דא"ג משום דל"ל קלא וכיון דמשעת אירוסין קלא אית ליה שפיר טרפא אבל למ"ד של"ד רק מתקנת חכמים משום חינא ובארוסה ל"ש חינא כתובה שי' המרדכי דכתובה חשיבא מוחזקת ואלים ואזלינן בתר רוב בכתובה אע"ג דבעלמא קיי"ל אין הולכין בממון אחר הרוב. ובאמרי בינה כתובות כ' דלמ"ד הטוען אחר מעשה ב"ד אינו נאמן ס"ל דאשה בכתובה חשובה כמוחזקת ולרב ושמואל דס"ל הטוען אחר מעשה ב"ד נאמן ל"ח כתובה כמוחזקת ע"ש:

הרועים - כתיבת הגט

כתיבת הגט. הפוסקים מחולקים אי כתיבת הגט צריך שליחות הבעל מה"ת ובאות ג' כתבתי בזה ובחי' הרי"ם אע"ז סימן ק"כ דתליא בפלוגתא דלמ"ד אומר אמרו פסול ס"ל דבעי שליחות בכתיבה דכתב אבעל קאי ולמ"ד דכשר באומר אמרו ס"ל דל"ב שליחות בכתיבה ור"פ סובר ג"כ דאומר אמרו בטיל. כתובה פלוגתא דר"מ ורבנן כתובות אי מטלטלין משתעבדי לכתובה ובפני יהושע כתובות דפ"א דפליגי אי כתובה דאוריי' דלמ"ד כתובה דאורי' גם מטלטלין משתעבדי לכתובה ולמ"ד כתובה דרבנן מטלטלין לא משתעבדי לכתובה ובפני יהושע כתובות פ"ב דר' טרפון ס"ל כתובה דאוריי' ובפני

יהושע כתובות דפ"ד כ' דמ"ד אליבא דר' טרפון דכושל היינו כתובת אשה סובר דר"ט סבירא לי' כר"מ דמטלטלין משתעבדי לכתובה ובפנ"י כתובות דצ"ב דר' נתן ס"ל כר"מ דמטלטלין משתעבדי לכתובה ע"ש ובהפלאה ד' נ' כ' דתליא בזה דלר' מאיר דס"ל בכתובה אחריות לאו ט"ס ואינה נגבית ממשעבדי סמיכתה גם על מטלטלין ולכך ס"ל מטלטלין משתעבדין לכתובה אבל לרבנן בכתובות דנ"א ע"ב דאחריות ט"ס וסמיכתה על הקרקעות לכך אינה נגבית ממטלטלין ע"ש. כתובה בק"א לפנ"י כתובות אות קצ"ו בשי' התוס' ב"ק דפ"ט היכא דכתב לה דו"ד אין לי בנכסיך ובפירותיהן דאם מכרה המכר בטיל וכ' דתליא בפלוגתא דהתוס' כ' למ"ד ק"פ כקה"ג משא"כ למ"ד לאו כקה"ג מכרה קיים ע"ש:

הרועים - כתנות כהונה

כתנות כהונה. בפנ"י קדושיו נ"ד דפלוגתא דר"מ ור"י ככתנות כהונה אי נתחלל אע"ג דנתנו ליהנות תליא באידך פלוגתייהו דלר"מ דס"ל הקדש במזיד מתחלל ס"ל בכתנות כהונה שלא נתחללו בשוגג משא"כ לר"י דס"ל דבמזיד לא נתחלל רק בשוגג ה"ה בכתנות נמי אוקמי' ברשותו שיתחייב חומש ע"ש:

הרועים - כתנות כהונה

כתנות כהונה. בקרושין נ"ד ס"ל לר"מ דמועלין בהן ולחכמים אין מועלין בהם וכתב במקנה שם דפלוגתייהו דחכמים ס"ל כיון שנעשו מצותו אין מועלין בהן וחכמים דר"מ הוא ר' דוסא וטעמא דר"מ דבגדי כהונה שאני עוד כ' דתליא בד' שלב"ל דלר"מ דאדם מקנה דשלב"ל חל לאחר שבלו קדושה שני' משא"כ לר' יהודא ע"ש באריכות. כתותי מכתת שיעורי'. בתוס' סוכה דל"ה הק' דל"ל אמרינן גבי אתרוג של ערלה דפסול דכמ"ש כמו בשל אשרה ועהנ"ד ונ"ל להעיר לפמ"ש התוס' בסוטה דכ"ה דל"א כמ"ש רק היכא שאסור בהנאה ולפי"ז כיון דבאיסור הנאה צריך שיעור כזית וח"ש מותר בהנאה ועיין אות ה' ולפי"ז א"א לומר כמ"ש דהרי א"נ דכמ"ש ושוב יהיה מותר בהנאה כיון דא"ב שיעור כזית ואם מותר בהנאה שוב ל"א כמ"ש וז"נ בערלה משא"כ באשרה ועיהנ"ד דל"כ ביה אכילה ואזהרתן מלא ידבק בך מאומה מן החרם וחייב במשהו כמ"ש הפוסקים ועיין אור חדש פסחים דע"ג ובסוף פ"ט שהאריך משא"כ גבי ערלה כיון דגזיה"כ דאסור בהנאה בכזית עכצ"ל דל"א בהו כמ"ש דא"נ כמ"ש שוב מהראוי שיהיה מותר בהנאה דא"כ כזית. ובפסחים דכ"א ע"ב גבי ולא יסיק בו תנור וכיריים מ"ד הואיל ואר"י אב"ח

א"ש בהדי דקשריף לתהני מיניה והתוס' דקרמי למה קס"ד דוקא לר"י ולהנ"ל א"ש דהמפו' הק' דנימא כמ"ש בחמץ ולא יעבור בב"י ותירצו דאם ישהא את החמץ שוב א"ע לשריפה ול"א כמ"ש ומה"ט כ' במהר"ם מינץ ובחי' הרי"ם אע"ז סי' כ"ד במשהא חמץ ע"מ לבערה דא"ע עלוי כיון דרוצה לבער שפיר אמרינן כמ"ש ע"ש. ולפי"ז שפיר קאמר הש"ס דבשלמא שאר הנאות שפיר אסור בחמץ דאם יהיה מותר בהנאה ולא יהיה עומד לשריפה ודלמא לא ישרף החמץ ול"א כמ"ש משא"כ גבי לא יסיק תנור וכיריים בהדי דקשריף דאז שוב י"ל כמ"ש כיון דבאמת שורפו וכיון דא"ב שיעור שוב מותר בהנאה דבעי שיעור שלם וז"נ לר"י משא"כ לרבנן דס"ל דחמץ מהנקברין ל"ש כמ"ש הפוסקים וע' בשעה"מ ועכצ"ל דאפ"ה אסור להסיק מדרבנן כמ"ש התוספות פסחים ד"ה. עוד י"ל דלכאורה קשה האיך כייל ותני סתם פסול באתרוג של ערלה ואשירה הלא באין לו אתרוג אחד מהראוי שיהיה כשר מטעם עשה דוחה ל"ת ואמרינן דעשה דלולב דוחה הל"ת דאיסור הנאה דערלה ועיהנ"ד כדי שעי"ז יהיה קיום המצוה דלולב ואם יהיה מותר בהנאה יוכל לקיים בזה מ"ע אם כן אמרינן עדל"ת (וס' כזו הק' בס' מגן אבות בפסחים ד"ה דנימא דע' דתשביתו ידחה הל"ת דאיה"נ דחמץ ויהיה צורך יו"ט דיוכל להנות מגחלתן ע"ש. ואני לעצמי ישבתי קצת לפי מ"ש הר"ן דאיסור דבל יראה היא שלא יבוא לאוכלו. ובאור חדש כ' דזה הוא בקרא להדי' שאור ל"י בבתיכם כי כל אוכל חמץ ונכרתה וכיון דאסרה התורה אכילה והנאה בחמץ והוצרכה להשבית שלא יבוא לאכול ולהנות והאיך נימא דכוונת התורה בתשביתו בהיתר הנאה דחמץ ודוק) ועכצ"ל דבשלמא אם ההיתר הנאה בשעת המצוה שפיר י"ל עדל"ת משא"כ הכא דצריך להיות דין ממון אף אחר קיום המצוה וזה ל"ה בעדנא ול"א עדל"ת כ"א היכא דהוא בעדנא ממש אבל לא ליהנות אחר קיום המצוה שעי"ז יהיה קיום המצוה למפרע (וס' זו כ' ג"כ בחי' הרי"ם קדושין י"ט לענין מצה הראוי לז' דל"ל בכה"ג עדל"ת דל"ה בעידנא) ועפי"ז א"ש ד' הראב"ד שהובא בריטב"א שהק' בד' הגמרא בע"ז דמעוטרין בוורד והדס אסורין דקא מתהני מריחא וה"ה בזה א"א שלא יהנה מריח האתרוג בשעה שנוטלו לברך ע"ש ולפמ"ש א"ש דמשום זה שנהנה בשעת קיום המצוה שוב אמרינן עדל"ת דהוי בעדנא ולא מפסיל מה"ט ולפי"ז א"ש קו' התו' דנימא באתרוג דערלה כמ"ש ז"א הא לפמ"ש התוס' היכא דמותר בהנאה ל"א כמ"ש לרבנן והכא בשעת קיום המצוה דנהנה באמת מריח האתרוג ומותר להנות מטעם עדל"ת שוב ל"ש כמ"ש והא תינח בערלה משא"כ בשל אשרה ועיה"נ דאסור בהו רוצה בקיומו אם כן א"א לומר עדל"ת דל"ה בעדנא דעובר עוד קודם המצוה על איסור רוצה בקיומו ועי"ל דל"ש בהו עדל"ת דמאיס לגבוה כמ"ש הר"ת

בסוכה דל"ב בתוס' ועיין בחי' הרי"ם אע"ז סי' קכ"ד שהאריך הרבה בדין כמ"ש ורוצה בקיומו ע"ש. כלי ראשון ברש"י שבת דקמ"ב דכ"ר כ"ז שרותח מבשל אולם שיטת הגמ"ר דלא מקרי כ"ר אלא אם סילק מן האש מיד אבל אם הניחו לעמוד להפיג רתיחתו הו"ל כלי שני ועיין בט"ז או"ח סימן שי"ח ובזרע יעקב שבת דמ"ב דת"ק ור' יהודא מחולקים בזה דת"ק ס"ל כשיטת רש"י ור"י ס"ל כשי' הגמ"ר ע"ש:

הרועים - כל מלתא דארל"ת אעל"מ

כל מלתא דארל"ת אעל"מ. בדורש לציון דרוש ג' דהלל ס"ל אעל"מ וביד דוד פסחים דר' שמעון ס"ל א"ע מהני ובישועות יעקב אע"ז סימן קפ"ה העלה בפאה וכדומה במקום דעיקר הזכות בא לו רק במצות התורה בכה"ג כשעשה שלא כמצותו לכ"ע א"ע לא מהני. כל העושה ע"ד ראשונה הוא עושה בשבת צ"א ובזבחים ד"ב ובמנחות דט"ז אליבא דרב כ"ע מודים בזה ולשמואל היא מחלוקת דר' יהודה פליג בזה אר' מאיר וס"ל דל"ח ע"ד ראשונה הוא עושה ובשערי תורה קמא מאריך בזה ע"ש. כלי חרס הפוסקים באו"ח סימן תנ"א דבכלי חרס ל"מ אף היסק פנימי ותמהו ע"ז ובישועות יעקב יו"ד סימן ק"ג הוכיח דשמואל ס"ל כן ופסקו כשמואל:

הרועים - כ"ג

כ"ג. בהוריות די"ב כ"ג שנצטרע מה באלמנה ובהורה גבר דתלי' בפלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא דלר' עקיבא אסור באלמנה ולר' ישמעאל מותר באלמנה כל מ"ע שמתן שכרה בצדה אין ב"ד נענשין עלי'. בריטב"א ר"ה ד"ו הביא שיטת הירושלמי דמ"מ מוזהרין הב"ד לכוף ורק אם לא כפאו אין נענשין כמו על שאר מצות דנענשין אם לא כפאוהו וכ' דהש"ס דילן פליג ע"ז וס"ל לש"ס דילן דאין ב"ד מוזהרין כלל לכופן. כבשי עצרת במנחות דמ"ח בכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן מייתי הש"ס ברייתא דפסולין לגמרי משום דכבשי עצרת אתקשי לחטאת דפסול שלא לשמן והיינו לל"ק דפירש"י דלענין שלא לשמן מיירי ובפנ"י ביצה דכ"א דברייתא דהתם בביצה ס"ל דכשרין שלא לשמן:

הרועים - כוהנים

כוהנים. בקדושין דכ"ג אר"ה דכהני שלוחי דרחמנא דאי שלוחי דידן מא"מ דאיהו ל"מ עביד ושליח מצי משוי וכ' בח"ס בסוגיא דכבש הבא עה"ע דז"ד למ"ד שה לב"א ל"ד אבל אי שה לב"א דאורייתא וקטן חייב בפסח מה"ת ושוחטין בשליחותו ואי ל"מ עביד ומוכח

דאפי' מה דל"מ עביד משוי שליח שי"ל דכהני שלוחי דידן. כיבוש דנחלקו הרמב"ם והרמב"ן דשי' הרמב"ם דהא דהותר במלחמה כתלי דחזירי רק כשאין מוצא היתר ובח"ס חולין י"ז דלמ"ד דיפ"ת לא הותר אלא אחר כל המעשים מודה הרמב"ם לרמב"ן דהיתר גמור היא ואף שלא מדוחק מותר כיבוי בשלום ירושלים שבת דמ"ו בפלוגתא דר"י ורבנן דר"י ס"ל גרם כיבוי אסור ורבנן ס"ל דמותר תליא אי משאצל"ג פטור לא אסרו גרם כיבוי אבל למ"ד משאצל"ג חייב גרם כיבוי אסור מדרבנן עכ"פ. כ"מ דארל"ת א"ע לא מהני בפמ"ג או"ח סי' ע"א בפלוגתא דרבה ורבא בהי' צואה במקומה וס"ל לרבא דאם התפלל תפילתו תועבה והיינו מטעם אעל"מ ואולם בברית אברהם אע"ז כ' דדוקא במעשה אמרינן אעל"מ ולא בדיבור ובבית יצחק א"ע סימן קי"א דשמואל סובר דבדיבור לכ"ע אע"מ ורב סובר אף באיסור דיבור אעל"מ ור' יהודא בן בתירא סבירא ליה דבדיבור א"ע מהני ובסימן קמ"ג כ' דבספק איסור אף א"ל דבספק מה"ת לחומרא בכ"ז ל"א אעל"מ כל שא"ר לבילה דקיי"ל דבילה מעכבת מבואר בב"ב דפ"א דכל שא"ר לבילה מחמת ספק גם כן בילה מעכבת ובבית יצחק אע"ז סימן קט"ו דבזה נחלקו ראב"צ וחכמים בתוספתא פ"ו דיבמות דראב"צ לא ס"ל דמחמת ספק יהי' מקרי א"ר לבילה דיהי' בילה מעכבת וחכמים ס"ל כסוגיא דב"ב דגם מחמת ספק חשיב א"ר לבילה וסוגיא דיבמות דף מ"א ע"ב דמשני אם יבא אלי' ס"ל דמחמת ספק הו"ל ראוי לבילה. כל דבר שבמנין דצריך מנין אחר להתירו ברמב"ם פ"ב מממרים דגזירה שפשטה בכל ישראל אפי' בטיל הטעם בעינן ב"ד גדול לבטל ובח"ס ביצה ד"ה דפליגי בזה ת"ק ור' יוסי במס' מע"ש דתנא קמא סבירא ליה כרמב"ם ור' יוסי סבר דא"צ ב"ד גדול וכשיתבטל הטעם יכולין כל ב"ד לבטל:

הרועים - כ"ד שתחילתו להחמיר

כ"ד שתחילתו להחמיר. וסופו להקל א"ד ביד מלאכי אות שכ"ג דז"ד בכה"ג דאם לא ימצא יתבטל המצוה לגמרי משא"כ בכה"ג שאין מציאות שיתבטל המצוה לגמרי ל"ש כלל זה עוד כ' דרק בלולב וחמץ המסורים לכל יחיד י"ל דאם לא ימצא יתבטל מן המצוה אבל גבי כוהנים דזריזין הם מלתא דלא אפשר שיחסר להם. כל שהו למכות ביפה עינים שביעית דכ"ג בספיקות הבבלי אי ר"ע ס"ל כר"ש דכ"ש למכות דבירושלמי פשיטא ליה דר"ע כר"ש סובר כל היוצא למלחמת ב"ד גט כריתות כותב לאשתו. באו"ח קדושין בפתיחה וב"י אע"ז סי' מ"ג דב"ש דס"ל לא יגרש אא"כ מצא בה ע"ד ל"ל כלל זה:

הרועים - כפירת שעבוד קרקעות

כפירת שעבוד קרקעות. בהפלאה ב"מ ד"ד ע"ב בתוס' דהא דאיתא בב"ק דקי"ז אליבא דר"א למעט שטרות ולא קרקעות היינו משום דס"ל ש"ד ע"כ בתביעות שטרות י"ב תרתי שאין גופו ממון וגם היא שע"ק דכל שטר הוי שע"ק אבל לר"ע ולר"מ דס"ל של"ד ממעטינן קרקעות טפי משטרות משום דאין מטלטל. לאו הניתק לעשה שי' רש"י בתמורה דכהנים לוקין בלאו הנל"ע כיון שריבה בהו הכתוב מצות יתירות ועיין בגינת וורדים ובאו"ח פ"ב דפסחים. ולדעתי נראה דתלי' בזה דבקדושין דכ"א גבי כהן מה ביפ"ת בו' א"ד שאני כהנים דריבה בהן הכתוב מצות יתירות רכ אמר מותר ע"ש וכתב בב"ט פ"ה מדין עדל"ת דללשון ראשון נראה דרב לא סבירא ליה לחלק בין כהנים לישראלים אף דריבה בהן הכתוב מצות יתירות ממילא לרב גם כוהנים פטורים בלהנל"ע ולל"ב י"ל דגם לרב יש חילוק בין כהן לישראל והנה שי' רש"י היא לרב דימי אבל אביי סבירא ליה דגם כהן פטור בלהנל"ע ועיין יבין שמועה בשער ד':

הרועים - לאו ניתק לעשה

לאו הנל"ע. בערוך לנר מכות די"ד דמשמע דשיטת רש"י דיש פלוגתא בלהנל"ע אי לוקין או לא ושיטת הרמב"ם בפי' המשניות דר' יהודא ס"ל להנל"ע לוקין ובערוך לנר דר' יעקב ס"ל בכ"מ להנל"ע לוקין. לאו הנל"ע דקיימ"ל בתמורה ד"ד דהיכא דיש ב' לאוין ל"א חד עשה ומנתק לב' לאוין כו' בערוך לנר מכות דף י"ד דתליא בפלוגתא דלמ"ד מקדים תרומה לוקה וס"ל דל"ה להנל"ע ול"ק ממימר לדידי' עשה מנתק ב' לאוין ועיין תוס' תמורה ד"ד ע"ב ד"ה וכל וכן להגירסא השני' שהובא ברש"י דתמורה ל"ח להנל"ע שהלאו כולל יותר מהעשה י"ל ג"כ דלמ"ד מקדים תרומה לביכורים לוקה וס"ל דל"ח להנל"ע לדידי' גם בלאו כולל מהעשה חשיב ג"כ ניתק לעשה ובאור חדש פסחים דפ"ג דרבא ס"ל דעשה מנתק לב' לאוין ובשאגת' ארי' למס' מכות די"ד דר' יוחנן ס"ל דאין עשה מנתק לב' לאוין ובאמת לדעתי יש להוכיח דר"י ס"ל דע' מנתק לב' לאוין לפמ"ש המפורשים במכות דט"ו דר"י בעצמו אמר הראי' מטמא הבא למקדש וק' ש"ה דהו"ל תרי לאוין וע"כ דר"י ס"ל עשה מנתק לב' לאוין והנה היכא דהלאו כולל יותר מהעשה דשי' הרמב"ם דל"ה להנל"ע י"ל דתלי' בפלוגתא דר' יהודא ור' יעקב בפסחים פ"ג דר"י ס"ל דנותר הו"ל להנל"ע אע"ג דמ"ע דשריפות נותר ל"ה בנשים והו"ל לאו כולל יותר מהעשה כמ"ש המפורשים ואפ"ה הו"ל להנל"ע אבל ר' יעקב י"ל דס"ל דל"ה להנל"ע דהלאו כולל יותר מהעשה ובס' הכריתות כתב ג"כ דר' יעקב ס"ל דל"ה להנל"ע כ"א

בגזל שמחזיר הגזילה עצמה משא"כ הכא דעיקר הלאו שהותיר ולא אכל בשר קדשים ואין מתקן בשריפה כלל ע"ש ובאור חדש פסחים הוכיח דאביי סובר דלאו כולל יותר מהעשה ג"כ חשיב להנל"ע וכן ר' יוחנן ס"ל דלאו כולל יותר מהעשה ג"כ חשיב ניתק לעשה ובב"ט כ' דלמ"ד ביטלו ולא ביטלו ס"ל דחשיב להנל"ע אע"ג שהלאו כולל יותר מהעשה משא"כ לר"ל דס"ל קיימו ס"ל דל"ה להנל"ע היכא שהלאו כולל יותר מהעשה ובס' עדות לישראל במכות כתב להיפוך דלמ"ד ביטלו ובאופן של"מ לה ביטלו העשה בכה"ג ל"ה נל"ע היכא שהלאו כולל יותר מהעשה משא"כ למ"ד קיימו חשיב להנל"ע אפי' שהלאו כולל יותר מהעשה. והנה אי עשה מנתק ב' לאוין י"ל דתלי' בפלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא בנזיר דמ"ט דר' ישמעאל ס"ל דעשה מנתק לב' לאוין וע"ש ובאו"ח פ' תולדות דאביי ס"ל דאין עשה מנתק תרי לאוין ורבא ס"ל דמנתק ב' לאוין ע"ש לאו הנל"ע פלוגתא דר"י ור"ל במכות די"ד בקיימו ולא קיימו או בטלו ולא ביטלו ובנוב"י מהדו"ת או"ח סי' צ"א דתליא בפלוגתא דחצי שיעור דלמ"ד חצי שיעור אסור מה"ת מוכח קיימו ולא קיימו ולמ"ד ח"ש מותר מה"ת ס"ל ביטלו עוד כתב דר' יוחנן ס"ל לשאב"מ פטור וכן לכולהו אמוראי דס"ל לשאב"מ פטור ס"ל קיימו ול"ק עיי"ש. לאו שקדמו עשה בנוב"י מהדו"ת אע"ז סי' קכ"ט דרבא ס"ל לאו שקדמו עשה אין לוקין ובזכרון יצחק פ' תרומה דר' אליעזר דס"ל ביומא ע"ב המסיר בדי ארון לוקה ס"ל ע"כ לאו שקדמו עשה לוקין עליו ובשושנת העמקים כלל כתב דעולא ס"ל במכות דט"ו דלאו שקדמו ע' לוקין עליו לאו הנל"ע שי' הרמב"ם בלהנל"ע וניתק למקצתו כגון בהשבת עבוט דניתן להשבה גבי עני אע"ג דגבי עשיר ל"ה נל"ע מ"מ כיון שניתק למקצתו ניתק כולו ופטור גם גבי עשיר ועיין תומים סי' צ"ז ובס' נודע בשערים הוכיח דתלי' בפלוגתא דלמ"ד ביטלו אמרינן כשי' הרמב"ם ופטור לגמרי על הלאו משא"כ א"נ קיימו ול"ק אז באמת לא ניתק כולו וחייב לגבי עשיר ע"ש. לשאב"מ. בב"מ ד"צ פליגי ר"י ור"ל גבי חסמה בקול דר"י ס"ל עקימת שפתיו הוי מעשה ור"ל ס"ל עקימת שפתיו ל"ה מעשה ובנוב"י מהדו"ת יו"ד סי' קס"ח דר' אשי בזבחים כ"ט ס"ל כר"ל דעקימת שפתיו ל"ה מעשה:

הרועים - לאו שאין בו מעשה

לשאב"מ. במנחת אהרן סנהדרין פ"א דרבא סובר דר"ע ס"ל לשאב"מ לוקין עליו ורבינא ס"ל דר"ע ס"ל לשאב"מ אין לוקין עליו ובפתח הבית סי' כ"ח דר' אלעזר בב"ק דע"ב דס"ל עדים שהוכחשו בנפש לוקין ס"ל כר"י דלשאב"מ לוקין ובפנ"י פ"ג דמכות דר' ישמעאל ס"ל דלשאב"מ אין לוקין עליו:

הרועים - לאו שאין בו מעשה

לשאב"מ. שי' החינוך אע"פ שעשה מעשה מ"מ כיון דמשכח"ל להלאו בלא מעשה אע"פ שעשה מעשה פטור ובמנחת אהרן סנהדרין דפליגי בזה ר' יעקב ור' עקיבא דר' יעקב ס"ל כס' החינוך ור' עקיבא ל"ל ס' החינוך וס"ל בלשאב"מ כל שעשה חייב ושי' הה"מ פי"ג משכירות להיפך דכל שאפשר לעבור ע"י מעשה אף שעכשיו ל"ע מעשה חשיב לאו שי"ב מעשה ובברית אברהם עה"ת דתלי' בפלוגתא דר' יהודא ס"ל לשאב"מ לוקה אף שא"א ע"י מעשה וריה"ג סובר כס' הה"מ אף של"ע מעשה מ"מ כיון דמשכח"ל מעשה חשיב י"ב מעשה ור"ע סובר דדוקא בעשה מעשה כ"ד אז כיון דמשכח"ל ע"י מעשה גמורה חשיב י"ב מעשה אפילו שעשה רק מעשה כ"ד עוד העלה שם בדעת החינוך הנ"ל דריה"ג ס"ל כשי' החינוך הנ"ל ור"ע חולק וכ"ע ס"ל דבעשה מעשה לעולם חייב ובל"ע מעשה לעולם פטור ע"ש ועיין בנוב"י מהדו"ת או"ח ע"ש ובס' מספר צבאם העלה אע"ג דאין לוקין בלשאב"מ מ"מ כשיש ב' לאוין שא"ב מעשה חייב ומתמורה ל"ק דהתם הו"ל להנל"ע רק דל"א חד עשה ומנתק לב' לאוין וממילא לא נשאר כ"א חד לאו שאב"מ ע"ש. לאו שא"ב מעשה הא דקיי"ל בתמורה היכא דבדיבורא אתעביד מעשה חשיב לאו שיב"מ כתב בפתח הבית סי' ז' דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן דלר' יהודא חשיב לשאב"מ אפי' היכא דבדיבורא מתעביד מעשה משא"כ לרבנן בכה"ג חשיב לאו שי"ב מעשה. לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד בשו"ת ברכת יוסף סי' פ"א דחזקי' ס"ל לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד לוקין עליו ובברכת אברהם עירובין די"ז דר' אחי בר יעקב ס"ל דלאו שניתן לאזהרת מב"ד לוקין עליו ור' יונתן ס"ל דלאו שנתן לאזהרת מב"ד אפי' לר"ע אין לוקין עליו וע' בתוס' מכות די"ג ע"ב ובס' מגן אבות למהר"ם בנעט דנ"ח ע"ב דשמואל ס"ל לאו שניתן לאזהרת מב"ד אין לוקין עליו לאו שבכללות באוהל דוד חולין ס"ט דר' ירמיה ס"ל כאביי דלוקין אלאו שבכללות ובס' שמן רוקח הוכיח דהמ"ד דס"ל לשאב"מ לוקין ע"כ דס"ל דאין לוקין אלאו שבכללות לא תאכלו על הדם בסנהדרין דאסור לאכול מה"ת, בשר מבהמה קודם שתצא נפשה משום לאו דל"ת על הדם ואולם ברש"י חולין דקכ"א כ' דהוא רק איסור דרבנן וכתב כתבואות שור סי' כ"ז הגם דר' אבין ס"ל דעובר מה"ת בכ"ז הברייתא דחולין דקי"ג מוכח דפליג על ר' אבין וס"ל לרש"י כברייתא דחולין דמוכח דל"ה רק מדרבנן ע"ש. לא שביק אינש מצוה דרמי' עליו ועביד מצוה דלא רמי' עליו בקדושין נ"א ובמקנה סי' כ"ז דזה הוא רק אליבא דרבא אבל אביי ל"ל סברא זו ע"ש. לא פלוג רבנן בשו"ת ברכת יוסף סי' ט' במ"ש המנ"י כלל ט"ו סק"ב דל"ש לומר לא פלוג רבנן לגזור הרוב אטו מיעוט כ' דפליגי בזה אביי ורבא דאביי ס"ל דל"ש לגזור

רוב אטו מיעוט משום לא פלוג ורבא ס"ל דמשום לא פלוג גזריגן אף רוב אטו מיעוט וכמ"ש התוס' ריש כתובות דמשום אשת כהן ופחותה מבת ג' גזרינן על כל הנשים ע"ש. לא תעשה שי' הריטב"א הובא בשעה"מ פ"א מק"פ דכל היכא דאזהר רחמנא בל"ת ל"ב שינה לעכב ובחתם סופר חו"מ סי' ר"ד דזה רק לרבא דס"ל א"ע לא מהני משא"כ לאביי ע"ש. לאמור בפסחים דמ"ג וידבר ה' כו' לאמור לימד על כל הפרשה שהוא בל"ת והכ"מ פ"ה מעירוכין תמה על הרמב"ם בזה עיי"ש ובנצח ישראל מס' מגלה כ' דהך ס' דלאמור קאי על כל הפרשה שהיא בל"ת ל"ה רק אליבא דר' יהודא בלבד אבל רבנן פליגי עליו דל"ה בלאו על כל הפרשה. לא אפשר וקמכוין בפסחים דכ"ו לאביי מותר ולרבא אסור ובברכת אברהם פסחים קט"ו דר"ל ס"ל כאביי דמותר לא אפשר וקמכוין ור' הונא ס"ל כרבא דאסור ל"א וקמכוין ובהפלאה כתובות דל"א דאבוה דשמואל ס"ל כאביי דמותר ל"א וקמכוין ע"ש. לא יגרש אדם א"א אא"כ מצא בה ע"ד כן ס"ל לב"ש סוף גיטין ושי' המהרשד"ם דדוקא בנשואה אבל בארוסה מודה ב"ש דיכול לגרשה אף בלא ע"ד ובמהר"ם ברבי סוף גיטין דר' יוחנן ס"ל דאין חילוק לב"ש בין נשואה לארוסה ע"ש ובאו"ח קדושין בפתיחה דרב ס"ל כב"ש. לא מצינו זה אוסר וזה מתיר בגיטין דפ"ג ובאבני מילואים סי' קל"ז דרשב"א השיב רק לר' אליעזר דס"ל כר"פ דכל הנודרת ע"ד בעלה היא נודרת אבל לדידן דל"ל דר"פ שפיר משכח"ל זה אוסר וזה מתיר ע"ש:

הרועים - לא מצינו עבד שמשתחרר

לא מצינו עבד שמשתחרר. וחוזר ומשתעבד כן ס"ל להירו' הובא בתוס' גיטין ד"מ ובשו"מ מהדור' ג' סי' ק"ה דלר' אליעזר דס"ל דמהני חוץ בגט גם עבד משתחרר וחוזר ומשתעבד ע"ש:

הרועים - לא תסור

לא תסור. בברוך טעם פ"ה מדין דבר שי"ל מתירין העלה דלא שייך הלאו דלא תסור רק אשר יאסרו החכמים ויתקנו לגדר לדאורייתא אבל איסורין דרבנן שלא נעשו לסייג אינם בכלל לא תסור ע"ש ועפי"ז י"ל בר"ה דל"ב דפריך הש"ם השתא דרבנן אומרת לא דאורייתא מבעי ופרש"י דתחומין דרבנן דליכא למיגזר אטו ד"ת כו' רוכבין דאיכא למגזר אטו דאורייתא שמא יתלוש מיבעיא וכ' רש"י דל"ג דמ"מ מאי נ"מ ולהנ"ל שפיר י"ל דתחומין דל"ה לסייג לתורה ול"ש לא תסור והוי רק דרבנן אבל רוכבין דהוי לסייג ד"ת הוי בכלל לא תסור והוי ממש דאורייתא ודוק:

הרועים - לה לה

לה לה. דקיי"ל דילפינן גז"ש עבד מאשה בטו"ז ה' עבדים סי' קי"ח דר' מאיר ל"ל גז"ש דלה לה מאשה וביד המאיר בגיטין דמה"ט ס"ל לר"מ דמשחרר חצי עבדו בשטר קנה כרבי והתוס' בב"ק דפ"ח דדוקא לחומרא ילפינן אבל לקולא לא ילפינן גז"ש דלה לה מאשה ובמהר"ם ברבי ח"ב במס' גיטין דר' הונא ס"ל כשי' התוס' ורבינא חולק וס"ל דאפילו לקולא ילפינן לה לה מאשה:

הרועים - לה יטמא

לה יטמא. בסוטה ד"ג ס"ל לר' ישמעאל לה יטמא רשות ור' עקיבא ס"ל חובה ובס' החיים ה' ציצית דר' אלעזר בר"ש ס"ל לה יטמא רשות ור' יצחק בסוכה דכ"ה ס"ל לה יטמא מצוה וע' בשו"ת שאגת ארי' החדשות סי' ח' ע"ש:

הרועים - לולב

לולב. בפנ"י סוכה די"ג בקו' התוס' דבמס' אבות אמרינן פחות מה' ל"ה אגד והכא אמרינן בשלש הוי אגד דתליא בפלוגתא דלרבי דס"ל דעץ ארז ושני תולעת הי' צריך לאגד עם האזוב ס"ל אין אגד פחות מה' משא"כ לר"א בר"ש דפליג גם בג' הוי אגד עוד העלה דתליא בפלוגתא דר"ע בדף ל"ד דלר"ע בהדס א' ס"ל בג' הוי אגד וכן תליא בפלוגתא דתנאי בפ"ק דסנהדרין דאיכא מ"ד דדיני ממונות בחמשה ע"ש:

הרועים - לולב

לולב. בלולב הגזול אמרינן אין אוגדין את הלולב אלא במינו ובחתם סופר פ' לולב הגזול דלר"מ דס"ל דון מינה ומינה אפילו ס"ל דצריך אגד מ"מ ל"צ ממינו אבל לרבנן דס"ל דון מינה ואוקי באתרא וכן ר' יהודא דס"ל דאוקי באתרא לכך צריך אגד ממינו של לולב:

הרועים - לוחות

לוחות. פלוגתא בירושלמי בין התנאים אם הי' הלוחות ה' דברות מצד זה וה' דברות מצד זה או עשרה מול עשרה וכ' בפנ"י ב"ק דנ"ה דפלוגתתן הוא במה שמצא שהקב"ה בעצמו הגיד ב"פ עשרת הדברות בראשונה אמר הכל בדיבר אחד ואח"כ פרשם וכיון שהאמירה הי' ב"פ ה הלוחות ג"כ עשרה מול עשרה ולמ"ד דהי' חמשה מול חמשה סבר דל"ה אמירה כ"א פ"א:

הרועים - לוים

לוים. במ"ש פ"ה משנה י"ד ס"ל לר' יוסי דלוים יכולים לומר על האדמה אשר נתת לי כיון דיש להם ערי מגרש ובאור חדש פסחים ד"ג הוכיח דר' עקיבא ס"ל כר' יוסי:

הרועים - לוים

לוים. פלוגתא בחולין פ"ב אי לוים מקרי עם או לא ובמספר צבאם מס' שבועות דבן בוכרי ס"ל לוים לא מקרי עם ור' יוחנן בן זכאי ס"ל דלוים מקרי עם לוקח יין מבין הכותים בפנ"י גיטין דכ"ה בפלוגתא דרש"י ותוס' דלרש"י דס"ל דלוקח יין מכותים ל"ה ודאי טבל רק דחששא דרבנן בעלמא משו"ה מותר לחלל בין השמשות ושי' ר"ת כיון דעיקר הפרשת תרומה דאורייתא אסור להפריש בה"ש וכ' הפנ"י דשי' רש"י ור"ת תליין בפלוגתא דאמוראי בירושלמי לענין טבילת כלים שנטמאו בוולד הטומאה בה"ש ע"ש:

הרועים - לחמי תודה

לחמי תודה. בספרא פ' צו פליגי דת"ק ס"ל השחיטה מקדשתן אפילו זורק שלא לשמה כבר נתקדשו ע"י השחיטה וראבר"ש ס"ל דלא נתקדשו עד אחר זריקה ובחתם סופר נדרים ד"י דלשי' רש"י ס"ל לרבינא כראבר"ש ע"ש:

הרועים - לחמי תודה

לחמי תודה. הרמב"ם פ"ט ממעה"ק הכ"ד שמעשה הלחמי תודה ונזיר חוץ לעזרה וברש"י פסחים דל"ז מבואר דלחמי תודה אפייתן בפנים בתנור של מקדש ובמעין החכמה דנ"א דשמואל ור' הונא פליגי בזה דר"ה ס"ל שאפייתן מבחוץ ושמואל ס"ל שאפייתן הוא בפנים ור' יוסף בפסחים ל"ז דפריך לר"ה ס"ל כשמואל דאפיית לחמי תודה היתה מבפנים. לימודים בחת"ס אע"ז סי' קכ"ה בד' הירושלמי דיליף הא דאין מערבין שמחה בשמחה ממלא שבוע זאת וש"ס דילן מסיק לי' מדברי קבלת הוא דירושלמי ס"ל דלמידין מן קודם מ"ת אבל הש"ס דילן ס"ל דאין למידין מן קודם מ"ת והש"ס פ"ב דע"ז נמי ס"ל כשי' הירושלמי ועיין אות ק נ' נישואין. לינה בפ' המזבח מקדש פליגי רבה ס"ל אין לינה מועלת בראשו של מזבח ורבא ס"ל לינה מועלת בראשו של מזבח ובמהר"ם ברבי יומא דרב ס"ל כרבה דאין לינה מועלת בראשו של מזבח. לינה ברמב"ם פ"ב מחגיגה דאם הביא תודה בע"פ יוצא ידי חובת שלמי שמחה וה"ק הלח"מ הא נפסל בלינה ותי' דס"ל לרמב"ם דהיכא דמלין לשם מצוה אינו נפסל בלינה

ואע"ג דר' אשי בפסחים דע"א חולק אסברא זו מ"מ הרמב"ם פסק כר' יוסף ע"ש. למפרע הוא גובה פלוגתא דאביי ורבא בפסחים דל"ב דלאביי למפה"ג ולרבא מכאן ולהבא גובה ושיטת הפני יהושע דתליא בדין שיעבודא דאורייתא דאי ש"ד אמרינן למפה"ג ואי של"ד אמרינן מולה"ג והברוך טעם בסוגיא דמעכשיו כ' בס' להיפוך דאי שע"ד אמרינן לה"ג ואי של"ד אמרינן למפה"ג ובפני אריה להגאון מפלאצק כ' בקדושין מ"ה דר' נחמן מוקי לה במילי אוחרא ס"ל כאבי דלמפח"ג ובנדרי זרוזין פ' השותפין דר' טביומי ס"ל למפרע גובה כאביי. לעולם בהם תעבודו שי' הר"ן דלכף אסור לשחרר העבד ועובר משום לבה"ת דהאיסר משום לא תחנם ולדבריו דניתן לדרוש בזה טעם הקרא י"ל טעם אחר עפ"מ דאיתא בקדושין דע"ז קשים גרים לישראל כספחת ובתוס' שם ד' טעמים ע"ש ולפי"ז י"ל דאסרה התורה השיחרור שלא יכנס לכלל ישראל דזה קשה לישראל כנ"ל רק יהי' כל ימיו עבד וכן זרעו ועפי"ז יש טעם הגון לשי' הרשב"א דבחציו עבד וחציו ב"ח ל"ש העשה לבה"ת בשבת ד"ד ע"ש, וה"ט כיון דכבר הוא חצי ישראל מצד חירות שוב לא הקפידה תורה שיהי' ישראל בכולו דאין נ"מ בזה. לעולם בהם תעבודו פלוגתא דר' ישמעאל ור"ע דר"ע ס"ל חובה ור' ישמעאל ס"ל רשות והנה שיט' הר"ן דהאיסר לשחרר העבד הוא רח מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא ובס' בעי חיי באהע"ז בסופו דר' ישמעאל ור"פ פליגי בדאורייתא אי' רשות או חובה היא דלא כהר"ן אבל ר' אליעזר סובר דעה אחרת דמה"ת אין איסור לשחרר ורק מדרבנן אסור אבל ר"ע ס"ל דהוא מה"ת ורב יהודא ס ל כר' אליעזר ובשו"ת מאיר נתיבים פ' ויגש דאי אסור לשחרר העבד תליא בפלוגתא אי קרקע נגזלת ור' אליעזר דס"ל בב"ק דקרקע נגזלת ס"ל לבה"ת חובה ע"ש ובשמן רוקח פסחים מ"ז דהיכא דמשחרר עבדו לצורך מצוה ולא משום חנינא בכה"ג ל"ה האיסר רק מדרבנן משא"כ כשמשחרר משום חנינא האיסור מדאורייתא משום לא תחנם ע"ש ובמחנה ראובן יבמות דצ"ג דר' שמלאי ס"ל כר' ישמעאל דלעולם בהם תעבודו רשות ע"ש והר"ן בהשולח הביא ד' הי"מ של"א תורה לבה"ת אלא משום שלא יתן להם מתנת חנם כענין לא תחנם אבל במקום מצוה לא משום חנינא דידהו עביד אלא לצורך עצמו ע"כ ובבאר יעקב יו"ד דפ"ט דד' הר"ן במחלוקת שנוי' דבברכות דמ"ז דפריך והא מצהב"ע לא ס"ל כשי' הר"ן רק דהוי עשה בפ"ע אכל הש"ס בגיטין דל"ח דמשני מצוה שאני ס"ל דהאיסור רק משום לא תחנם כשי' הר"ן ועוד כ' דדוקא לר' יהודא דס"ל בע"ז די"ח דלא תחנם לא תתן להם מתנת חנם י"ל כשי' הר"ן אבל לר' מאיר דל"ל איסור ליתן לנכרי מתנת חנם ס"ל דהוי עשה בפ"ע ואביי לא ס"ל כשי' הר"ן ורבינא ס"ל כשי' הר"ן דהעש' משום לא תחנם ובכתב סופר פ' בהר דלר' יהושיע בן לוי

דס"ל דט' ועבד מצטרפין א"א לדידי' לומר כשי' הר"ן כיון דהוא בכלל ישראל משא"כ לשארי אמוראי דס"ל דט' ועבד אין מצטרפין שפיר י"ל כשי' הר"ן ע"ש ובס' החיים כתב למ"ד מצוה ללה"נ ס"ל דמותר לשחרר עבדו הצורך מצוה משא"כ למ"ד מצוה ליהנות נתנו ס"ל דאסור לשחרר עבדו לצורך מצוה ובנוב"י סי' ע"ו וסי' ע"ז דלר' מאיר דס"ל חוב הוא לעבד מוכח דס"ל דלעולם בהם רשות ע"ש. לפני עור. שי' האמונות שמואל דל"ש לפ"ע היכא שלהמושיט ל"ה שום איסור ובפמ"ג בפתיחה או"ח דלמ"ד בב"מ ד"י ע"ב דהיכא שהשליח ל"ה בר חיובא אמרינן אשלד"ע ס"ל כהא"ש הנ"ל וממילא ל"ה ב"ח משום לפ"ע אבל המ"ד דס"ל דאף היכא שהשליח ל"ה ב"ח אמרינן אשלד"ע ס"ל דעובר משום לפ"ע ואף של"ה איסור להמושיט ושפיר הוי ב"ח משום לפ"ע והנה שי' הרמב"ן ביבמות ר"פ יש מותרות דלאו דלפ"ע אינו אלא בלאו השוה בכל אבל בלאוים שאין שוים בכל ל"ש לפ"ע ובשו"ת חת"ס חו"מ סי' ר"ב דדוקא אשה פטורה מלאו דאינו שוה בכל ואיהי אינה מקפדת אבל אנשים לעולם חייבים בלאו דלפני עור אפי' אינה שוה בכל ועיין בישועות יעקב יו"ד סי' א' דאשה ועבד לא נזהרין בלפ"ע דל"מ להו איסור ע"ש בשם האגור ובנוב"י מהדו"ק אע"ז סי' פ"א דלוקין אלאו דלפני עור ולא הוי לאו שבכללות ע"ש וק"ק לי מפסחים דכ"ג הא לכלבים שרי ע"ש ולהנ"ל דלמא אסור ג"כ בהנאה רק דמחמת הנאה אין לוקין כשיטת הרמב"ם משא"כ מחמת לפני עור. לקתה הכוליא דטריפא אבל בעוף פסק הרמב"ם דאין טריפות בכוליא של עוף ובפלתי סי' כ"ט דתליא בפלוגתא דרכיש ודבני מערבא בחולין דצ"ז דשיטת האגור דטריפות הכליות לא הוי מחמת עצמו רק משום הב"מ דסופן להתקלקל ושארי הפוסקים ס"ל דהוי טריפות מחמת עצמו ופליגי בזה רכיש ודבני מערבא דרכיש ס"ל דטריפות הכליות מחמת עצמו לכך ס"ל דל"ב שיגיע הלקותא למקום חריץ וגם בעוף פוסל משא"כ בני מערבא ס"ל דטריפות מחמת הב"מ ולכך ס"ל דבעי שיגיע לקותא לחריץ דשם תלוין המעיים ובעוף כשר דאין המעיים תלויים בחריץ בעוף ועולא ס"ל ג"כ כבני מערבא דטריפות מחמת הב"מ ע"ש. לשמה האחרונים נסתפקו בדבר שצריך לשמה ומחשב לשני דברים הצריכין לשמה מי מהני כיון דצריך לחשוב לתרווייהו ל"ח לשהה והביאו ראיה מהא דצריך קרא דאינו יכול לגרש ב' נשים כאחת בגט אחד ותי"ל דצריך לשמה והכא ל"ה לשמה דצריך לחשוב לתרווייהו ול"ל קרא ע"כ ולדעתי י"ל כמו דאמר הש"ס בהשולח לענין קנין פירות דמדכתב רחמנא לביתך ילפינן מכאן בעלמ' וכ"ה בפסחים דע"ה א"כ י"ל דבאמת מכאן ילפינן כיון דגלתה התורה דאין שני נשים מתגרשות בגט אחד י"ל דהטעם משום דצריך לשמה ול"ח לשמה כיון שצריך לחשב לתרווייהו וממילא ילפינן בעלמא

דהיכא דצריך לשמה ל"מ במחשב לב' דברים הצריכין לשמה. ועפ"י נ"ל ליישב מה שהקשיתי בגיטין ד"ט דלמה לא תני דשווי ג"נ לש"ע לענין זה דאין ב' נשים מתגרשין בגט א' וה"ה בש"ע ועיין רש"י גיטין דמ"ב ולפ"ז א"ש כיון דהטעם משום לשמה אם כן שוב הוי בכלל מוליך ומביא כמו דמתרץ הש"ס על לשמה דהוי בכלל מוליך ומביא ובד' הרמב"ם פרק ד' מגירושין ה"ג שכ' ונמצא שאין מגרש לזו אלא לב' אחרות ק"ק דאפילו מגרש לזו גם כן מ"מ הא אין ב' נשים מתגרשות בג"א כנ"ל:

הרועים - לאו שאין בו מעשה

לאו שא"ב מעשה. בגינת וורדים ובתועפות ראם העלו דלשאב"מ דאין לוקין מ"מ כשהוא ניתק לעשה ולמ"ד ביטלו ולא בטלו כשמבטל העשה בידים חייב מלקות וחשיב י"ב מעשה אע"ג דעיקר הלאו אין בו מעשה וכ"ז למ"ד ביטלו אבל למ"ד קיימו ול"ק גם בכה"ג פטור אע"ג שמבטל העשה בידים:

הרועים - לאמור

לאמור. עיין אות ל' ואות י' בהשמטה פלוגתא אי לאמור הוי לאו ע"ש. לאו שא"ב מעשה בשבועות דכ"א בתוס' ד"ה חוץ דעדים זוממין חשוב לאו שאב"מ אף על גב דמתחייב הנידון על פיהם אולם בב"ק ד"ה מבואר דעדים זוממין חשוב לאו שי"ב מעשה והריטב"א כתב דהסוגית פליגי באמת בזה ובשו"ת נטע שעשועים אע"ז דהש"ס דב"ק ס"ל דבזה נחלקו ר' עקיבא ור' יהודא דלר"י חשוב לשאב"מ אע"ג דמתחייב הנידון על פיהם ולר' עקיבא חשוב י"ב מעשה. לאוין התוס' בב"מ רא"ל דהיכא דליכא מכות לא מוקמינן בלאוי יתירא ובאוהל דוד פסחים דמ"ב דז"ד היכא דאיכא לאוקמי אמילתא אחריתא אבל בלא"ה מוקמינן ללאו יתירא אף דל"ש מכות. לשאב"מ בתוס' ע"ז דס"ד בשם הערוך דר"ע ס"ל לשאב"מ לוקין ולפי"ז ל"ק קושית התוס' יומא דל"ו דאמאי ל"א ר"ע דעולה מכפרת על לשאב"מ דאין לוקין לאו שבכללות בזרע ברוך פסחים דכ"ד הוכיח דר' שמעון סובר אין לוקין אלאו שבכללות ובאוהל דוד פסחים כ"ג דחזקיה סובר דלוקין אלאו שבכללות לאמור בפסחים דמ"ב דלר' יהודא היכא דאיכא לאו הבמכ"ע וכתיב בריש הפרשה לאמור הוי לאו וכ' בראש יוסף שם דמ"מ אין לוקין דל"ה דומיא דחסימה ולמ"ד אליבא דר"י דה"ס ל"ש התראה ע"כ ל"ל לר"י דכ"מ דכתיב לאמור לאי אמור. באוהל דוד שם:

הרועים - לאוין

לאוין. ברמב"ן פרשת ויקרא דכל איסור לאו בשוגג א"צ שום ריצוי ונשיאות עון כלל ובמשיב נפש פסחים דכ"ו דתליא בפלוגתא דלר"ש דס"ל דשא"מ מותר דס"ל כרמב"ן אבל ר' יהודא ס"ל דגם השוגג צריך כפרה וע"כ דשא"מ אסור ומה"ט באיסור דרבנן דכ' הנה"מ דבשוגג א"ל כפרה ע"כ בדרבנן לכ"ע דשא"מ מותר ובאמת י"ל דגוף ד' הנתיבות תליא בפלוגת' זו דהנתיבות ל"כ כ"א אליבא דר"ש דמה"ת בשוגג א"צ כפרה ע"כ בדרבנן אף מדרבנן א"צ כפרה בשוגג משא"כ לר"י י"ל כל דתיקון רבנן כו' ואף בדרבנן צריך כפרה בשוגג לאו הנל"ע דאין מנתק לב' לאוין בנהרי אפרסמון דקע"ד דתליא בזה דלמ"ד קיימו ול"ק אין עשה מנתק לב' לאוין ולמ"ד בטלו עשה מנתק לב' לאוין ולמ"ד בטלו מותר לעבור בלהנל"ע ע"מ לקיים אח"כ העשה כ"ד הר"י בתוס' פסחים דכ"ט ולמ"ד קיימו אסור לעבור ע"מ לקיים העשה בסופו. לוי אי מקרי עם כ' בח"ס חולין דקל"א דלמ"ד לא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי א"כ זכה לכל שבט לוי בהנהו מתנות ואיך כתיב בקרא מאת העם אע"כ לוי לא מקרי עם ואידך ס"ל פנחס כהן הי' מעולם ולא זכה במתנות אלא לכוהנים ולא ללוים ולוי בכלל עם דקרא:

הרועים - לינה

לינה. בס' מלוא רצון פסחים דפ"ה דר' יהודא ס"ל דטעון לינה בירושלים כל שבע"פ אחר הרגל וממעט פ"ש דאין טעון לינה רק יום אחד אבל ת"ק ס"ל דלעולם אין צריך לינה רק ללילה אחת אחר הרגל ואין חילוק בין פ"ר לפ"ש. לה לה בתוס' ב"ק דפ"ח ע"א דהא דגמרינן לה לה מאשה היינו לחומרא אבל לא להקל. ובשלום ירושלים חגיגה דסוגיות חלוקות הן דסוגיא דחגיגה לא ס"ל כסוגיא דב"ק רק דילפינן לה לה מאשה בין להקל בין להחמיר:

הרועים - למפרע גובה

למפרע גובה. במשיב נפש בפסחים ד"ל ע"ב דפלוגתא דאביי ורבא דתליא בפלוגתא דחליצה מעוברת אי שמיה חליצה בריש החולץ ורבא ס"ל כר"ל דל"ש חליצה ול"א אגל"מ ס"ל מולה"ג ואביי ס"ל כר"י ע"כ ס"ל דלמפרע גובה:

הרועים - לפני עיור

לפני עיור. דשי' התוס' והרא"ש דאף בלי תרי עברא דנהרא בכ"ז איסורא דרבנן איכא כ' בקובץ לירושלמי שבח ד"ב דז"ד היכא דמאכילו ממש משא"כ היכא דאין מאכילו בידים אף מדרבנן מותר. מאכילין לו הקל הקל. בשואל ומשיב מהדו' ג' הביא ספיקות הגאון מהר"י ז"ל מדוקלא דמה הדין במי שאחזו בילמוס דמותר לו לאכול הקל ואם עבר ואכל החמור אם חייב מי נימא כיון דיש לו הקל תו החמור עומד באיסורו א"ד כיון דאם ל"ה כאן האיסור הקל היה יכול לאכול החמור שוב נקלש האיסור לגבי החמור ופטור ע"ש. וכמו כן אני מסתפק בשעת כיבוש מלחמה דשיטת הרמב"ם דאם אין להם שכיח דבר היתר דאז הותר להם אף כתלי דחזירי מה הדין אם שכיח להם היתר ואכלו האיסור אם יש חיוב מלקות כיון דאם לא היה שכיח להם כ"כ היתר אף דל"ה סכנת נפשות רק דתיכף דאין שכיח להם היתר מותרין לאכול איסור כמ"ש הכ"מ שם שוב י"ל דאקלש האיסור לגבייהו ואין כאן חיוב מלקות (ובשו"ת חמדת שלמה מצאתי שהעיר ג"כ דבשעת כיבוש לשיטת הרמב"ם אפילו אם שכיח להם היתר ואכלו איסור אין לוקין ומטעם אחר ע"ש) ועפ"ז י"ל בקו' הירושלמי דאמאי לא אכלו מצה מחדש דנימא עדל"ת והקו' נודע דהא נשתכחו השיעורין ואם יאכלו ב' זיתים דלמא השיעור ז"א ואם יאכלו ז"א דלמא השיעור ב' זיתים וחצי שיעור אסור. ולהנ"ל א"ש דבאמת היה שעת כיבוש דאשתררי האיסורין רק כיון דהיה להם מה שיאכלו ולהנ"ל דמ"מ מלקות אין כאן ובאיסור שא"ב מלקות דל"ש חזי לאצטרופי למכות העלו המפו' דבכה"ג ח"ש מותר. וע' טורי אכן ר"ה די"ג:

הרועים - מאכל

מאכל. המג"א או"ח סימן קע"א סק"א דאסור להאכיל לבהמה מה שראוי לאדם ובאלי' רבה שם דהפוסקים השמיטו זה משום דאמר הש"ס תענית ד"כ קסבר מאכל אדם אין מאכילין לבהמה משמע ר' הונא הכי ס"ל ואנן לא ס"ל כוותי' ובשו"ת כתב סופר או"ח סי' ל"ג האריך הרבה ע"ש:

הרועים - מה לי איסור לאו מה לי איסור כרת

מה לי איסור לאו מ"ל איסור כרת. ע' יבמות דקי"ט ובשו"ת תורת חסד סימן כ"ט דכ"ז רק באיסור כרת אבל באיסור לאו שי"ב מיתת ב"ד בודאי יש להחמיר יותר מבאיסור לאו וראייתו מסנהדרין דפ"ד ע"ש ובטעם המלך ה' חופה דאביי ורבא פליגי ארבה

ביבמות דפ"ב דלא מחלק בין לאו לכרת רק דיש חילוק בין לאו לכרת ובפני אריה מהגאון מפלאצק הוכיח דרבא ורבה ס"ל דאין חילוק בין לאו לכרת ורפרם ס"ל כר' נחמן דמחלק בין לאו לכרת ע"ש ובשו"ת עטרת צבי סי' ח' להגאון מהר"ל האלברשטאט דר' פפא מחלק בין לאו לכרת ע"ש. מוקצה במס' שבת דמ"ג אמרינן טבל מוכן הוא אצל שבת שאם עבר ותקנו מתוקן והתוס' שם האריכו בהרבה קו' דיהיה אסור משום מוקצה דאתקצאי בה"ש ועוד הרבה קו' ובמגיני שלמה כ' כיון דאם הוא עבר ותקנו מותר לכל וכן אצלו הוא מוכן דאם בא אחר ותקנו מותר לדידיה דאפי' אי צריך דעת בעלים מ"מ אם עבר ונתן לו רשות אשלד"ע ול"ש לומר דאתקצאי בה"ש דלא היה מוקצה מעולם כיון דאי עבר במזיד ותקנו מתוקן לא אתקצאי כלל והמעיין יראה שדבריו דחוקים מאוד לומר כיון דיש בידו לעבור על האיסור ל"י מוקצה ולענ"ד נ"ל כוונה נכונה בזה והיא דקיי"ל מופלא כמוך לאיש הקדשו הקדש ותרומתו תרומה ועיין תוס' גיטין ס"ה דה"ה דיכול להעשות שליח לתרום אף דקטן הוא מ"מ כיון דאיתא בדנפשי' יכול להעשות שליח ע"ש. ולפי"ז לכאורה ל"ה מוקצה כלל לשיטת הרשב"א דאיסור דרבנן מותר ליתן לקטן בידים א"כ שפיר יוכל להפריש ע"י קטן דלענין איסור שבת עדיין קטן הוא עד יג"ש) וכעי"ז כ' הצל"ח פסחים דס"ו דיוכל להקדיש ע"י קטן) אך לכאורה ז"א כיון דבתרומה צריך שליחות וקיי"ל כ"מ דאיהו ל"מ עביד ל"מ משוי שליחות וכיון דהוא א"י לתרום בשבת אם כן ל"מ עכשיו לתרום בעצמו איך יוכל לעשות הקטן שליח אך לפמ"ש המחנה אפרים דהיכא דבדעבד אם היה עושה בעצמו הי' מהני עכ"פ שפיר יכול לעשות שליח אף לכתחילה א"כ זה כוונת הש"ס טבל מוכן הוא אצל שבת ולא אתקצאי כלל כיון דאם עבר ותקנו בעצמו הי' מתיקן בדיעבד אף שעשה באיסור שוב ממילא יוכל לעשות שליח קטן ול"ה מוקצה ואפ"ה צ"ל דכ"ז שלא מפריש אסור לטלטלו כיון דקודם הפרשה לא חזי לאכול וכמו שמוכרח לומר לדברי המגיני שלמה ודוק. מופלא סמוך לאיש שיטת הרמב"ם דאם הגיע הקטן לי"ג שנים והבת לי"ב שנים ויום א' אע"פ שלא הביאו סימנין נדריהן נדר והקדישן הקדש ובשב שמעתתא ה' פי"ב דתליא בפלוגתא אם תוך זמן כלאחר זמן דלמ"ד תוך זמן כלאחר זמן וס"ל דאין הגדלות תלוי בשנים אלא בשערות לדידי' בהגיע לי"ג שאם ויום אחד והכת לי"ב שנים ויום א' ולא הביאו שערות עדיין קטנים הם אבל לדידן דקיי"ל תוך זמן כלפני זמן ובשנים תלי' מלתא י"ל כשיטת הרמב"ם כשהגיע לי"ג שנים ויום א' אע"ע שלא הביאו ב' שערות נדרן נדר והקדישן הקדש ובמחנה לוי נרה דמ"ו דתלי' בפלוגתא דלמ"ד מסל"א דאוריי' י"ל כשיטת הרמב"ם משא"כ למ"ד מסל"א ל"ד ל"א כשיטת הרמב"ם ור' יוסי בר' יהודא ס"ל מסל"א דאורי'

ורבי ס"ל מסל"א דרבנן וכמי נדה דק"ז כ' דר' יהודא סבירא ליה דאפי' בן י"ג שנים בעי שערות דלא כשיטת הרמב"ם ור' יוסי ס"ל כשי' הרמב"ם דשנים ל"ב שערות ע"ש והנה ר"ה ס"ל בנדה דמ"ו דמסל"א דאורייתא ואפילו הקטן בעצמו כשהקדיש ואכל הקדשו לוקה ור"י ור"ל גם כן ס"ל מסלא"ד אבל פליגי אר"ה וס"ל דהקטן אינו לוקה ור' כהנא ס"ל מסל"א לאו דאוריי' ור' יוסי ס"ל מסל"א דאורייי' וכ"נ ממסקנת הש"ס ור' יהודא סבירא ליה מסל"א דאורי' וכ"כ התוס' נדה דמ"ו ע"ב ד"ה אא"ב רק להקל להיות כגדול לא אתרבאי (ובמי נדה כ' דמה"ט ס"ל לר' יהודא דאין הקטן יכול לשאול על נדרו והקדישו ע"ש) ובנזיר דכ"ח מוקי הש"ס דרבי ס"ל מסל"א ל"ד ור' יוסי ור' יהודא ס"ל מסל"א דאוריי' ובסוף מסיק הש"ס די"ל לכ"ע מסל"א ל"ד ותלי' בפלוגתא דלמ"ד הלכה היא בנזיר ע"כ ס"ל לרבי דמסל"א ל"ד וריבר"י סבירא ליה דמסל"א דאורייי' וכ"פ הרמב"ם בפ"ב מנזירות דהלכה היא בנזיר אולם למ"ד כדי לחנכו י"ל דלכ"ע מסל"א ל"ד ור' יוחנן סבירא ליה הלכה הוא בגזיר ור"ל וריב"ח ס"ל כדי לחנכו במצות ובאוהל דוד יבמות דר' ספרא ס"ל מסל"א דרבנן ורבא ס"ל דמסל"א דרבנן וכ"כ במי נרה דמ"ו ור' מאיר ס"ל מסל"א ל"ד וכ"מ בנזיר דס"ב ועיין בבאר יעקב בפתיחה ובמי נדה דמ"ו דאפילו למ"ד מסל"א דאורייתא מכל מקום אין איסור בנדרו רק ל"ת לבד אבל בעשה אין עובר על נדרו עיי"ש.. מופלא סמוך לאיש במל"מ ה' נזירות נסתפק במסל"א דקיימא לן דנדרו נדר והקדישו הקדש אם יכול הקטן לשאול על הנדר ובמחנה לוי נדה דמ"ו דלר"י ור"ל דסבירא להו מסל"א דאורייתא והיינו לגבי אחרים אבל הקטן אינו לוקה שפיר י"ל דא"י לשאול על הנדר אבל לר"ה דסבירא ליה דהקטן בעצמו לוקה על נדרו לדידיה מהני שפיר שאלה להקטן כיון דאתרבי לבל יחל ובמי נדה דמ"ו דתלי' בפלוגתא דר' יהודא ור' יוסי דלר"י אף דמסל"א דאורייתא אין יכול לשאול על נדרו ולר' יוסי יכול לשאול על נדרו ועוד העלה דלר"י ור"ל יכול הקטן לשאול על נדרו משא"כ לר"ה דסבירא ליה דהקטן בעצמו לוקה על הקדישו לדידיה א"י לשאול על נדרו ע"ש ובשו"ת בנין ציון דלמ"ד דיליף היתר נדרים בחגיגה ד"י מלא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לדידיה גם מסל"א יכול לשאול על נדרו ע"ש. מסל"א בנדה דמ"ג מבואר אע"ג דמסל"א דאוריי' אבל קרבן ל"ש במסל"א ובשו"ת בנין ציון כ' דלהברייתא בב"ב דק"כ דזה הדבר חכם מתיר ואין הבעל מתיר וכן ס"ל לר' יוחנן ועיין בתוס' שם לדידיה גם קרבן שייך במסל"א ולכך לא מביא הרמב"ם דל"ש קרבן בקטן אבל הברייתא בנדה דמ"ו ס"ל זה הדבר למעט מסל"א דל"ש ביה קרבן ע"ש. מופלא ס"ל במי נדה דמ"ו העלה דאם מסל"א הקדיש איזה חפץ ואח"כ שכח מלהפלות חל ההקדש אבל באסר ע"ע בנדר ואח"כ שבח מלהפלות לשם מי נדר

פקע נדרו כיון דא"י עכשיו להפלות ותלי' בפלוגתא דר"י ור' הונא דלר"ה לא פקע נדרו כששכח מלהפלות אבל לר' יוחנן פקע נדרו כששכח עכשיו להפלות ע"ש ועמ"ש באות א' א"ק תופסין בחיי"ל:

הרועים - מוסף

מוסף. בתו' ר"ה ד"ח ע"ב ד"ה שהחודש מתכסה בו בשם רבינו משולם דאין חטאת ר"ח קרב בר"ה והר"ת הקשה מהתוספתא דמוסף דר"ח קרב בר"ה ע"ש ובשו"ת עטרת צבי להגאון ר"צ החלכרשטאט דנ"א ע"ב דתלי' בפלוגתא דתנאי דלר' שמעון בן יהודא משום ר"ש דס"ל שעירי רגלים מכפרין על טהור שאכל את הטמא וכיון דמקריבין בר"ה שעיר ר"ה דמכפר על טהור שאכל הטמא ל"צ להקריב שעיר ר"ח בר"ה אבל לת"ק אליבא דר"ש דס"ל דשעירי רגלים אין מכפרין על טהור שאכל הטמא רק שעיר ר"ח לחודה שפיר צריכין להקריב שעיר ר"ח בר"ה לכפר על טהור שאכל הטמא וכן לר' יהודא ור' מאיר צ"ל דס"ל דשעיר ר"ח קרב בר"ה והתוספתא ס"ל כהני תנאים אבל מאן דאמר שהחודש מתכסה בו סבירא ליה כר' שמעון בן יהודא דלא קרב בר"ה שעיר ר"ח ע"ש ועיין בפני יהושע שבועות שכ' גם כן דתלי' בפלוגתא דר"ש ור"מ ע"ש ובטורי אבן ר"ה ד"ח הרבה דתלי' בפלוגתא ע"ש. מוקצה בפנ"י גיטין דנ"ד די"ל דר' מאיר ל"ל מוקצה רק במוקצה מחמת איסור דדחי' בידים וכן ס"ל מוקצה דבע"ח דחמירי טפי ולכמה שי' אפילו ר"ש מודה מה שאין כן בעלמא י"ל דר"מ ל"ל מוקצה וע"ש שתמה על התוס' מוקצה. במג"א או"ח סימן שפ"ה דמוקצה מותר בהנאה וכ' דמפסחים משמע דמוקצה אסור בהנאה וכ' בתוס' שבת סימן הנ"ל דלמ"ד מוקצה דאורייתא אסור מוקצה בהנאה משא"כ למ"ד מוקצה ל"ה רק דרבנן מותר מוקצה בהנאה והוא פלוגתא דאמוראי ע"ש:

הרועים - מוקצה

מוקצה. שיטת התוס' ביצה גבי בית מלא פירות כו' דמוקצה מחמת איסור דרבנן ל"א ובישועות יעקב ה' שבת דעיקר הטעם משום דעיקר מוקצה בין השמשות ואנן קיימא לן דל"ג על שבות בביה"ש אבל לרב דסבירא ליה יש מוקצה לחצי שבת אף דלא אתקצאי בה"ש אפי' הוא מוקצה ה"ה דהוי מוקצה באיסור דרבנן וכן לר' יהודה דס"ל דאמרינן מוקצה בשבת ה"ה דאמרינן מוקצה מחמת איסור דרבנן מה שחין כן לר' שמעון לא אמרינן מוקצה מחמת איסור דרבנן ע"ש בסי' צ"ח וברש"י ביצה דל"ו ובבעה"מ שבת דר' יצחק דס"ל אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל ס"ל כר"י דאית לי' מוקצה ועיין בב"ש

אחרון או"ח סי' ד' דכתב ג"כ דלכך באיסור דרבנן ל"א מגו דאתקצאי לבה"ש אתקצאי לכולא יומא משום דשיטת רש"י דשבות דרבנן ל"ג בה"ש אף שלא במקום מצוה ועיין אות ש' דהיא פלוגתת אמוראים דלמ"ד שבותין דאורייתא אסור שבות בה"ש בדבר שלא הוי לצורך מצוה עש ובשו"ת פרי תבואה דלרבא אמרינן מוקצה אף דאתקצאי בה"ש רק מחמת איסור דרבנן ולשמואל ל"א מוקצה מחמת איסור דרבנן:

הרועים - מוקצה

מוקצה. התוס' ביצה ד"ו דמוקצה מחמת יום שעבר ל"א והתוס' בביצה ד"ד דבמוקצה למצוה חמיר טפי והוי מוקצה אף מחמת יום שעבר ובישוע"י או"ח סי' תצ"ה דלרבה דס"ל מוקצה דאורייתא ה"ה דאמרינן מוקצה אף מחמת יום שעבר ושי' הירושלמי דאמרינן מוקצה אף מחמת יום שעבר בישוע"י סי' תק"א. מוקצה שי' הרי"ף והרמב"ם בריש מס' ביצה דמוקצה בשבת מותר וביו"ט מוקצה אסור ובפני יהושע שבת דמ"ו כתב דנהי לפסק הלכה משמע להו לתנאי ואמוראי לחלק להחמיר במוקצה ביו"ט משבת אבל אליבא דר' יהודא ור' שמעון גופי' לדדהו אין לחלק בין יו"ט לשבת וכן לרבה דס"ל מוקצה דאורייתא אין חילוק לדדי' בין יו"ט לשבת:

ובהפלאה בסופו בחי' חתנו ביצה דר' יוחנן סבירא לי' דאין לחלק במוקצה בין יו"ט לשבת וראייתו מביצה דל"ה ע"ש:

ובהפלאה בסופו בחי' חתנו ביצה דר' יוחנן סבירא לי' דאין לחלק במוקצה בין יו"ט לשבת וראייתו מביצה דל"ה ע"ש. מוקצה בבינה לעתים הלכות יו"ט פ"ב ה"י בשיטת הרי"ף דמאי דאסור באכילה אף בטלטול אסורה לר' יהודא דאית לי' מוקצה מדעת אבל לר"ל דל"ל כלל מוקצה מדעת לית לי' האי סברא דמאי דאסור באכילה אסור אף בטלטול ור' גמליאל סבירא לי' בזה כר' שמעון דליל לי' מוקצה מדעת לכך אמר אסורים באכילה ומותרים בטלטול עיין שם באריכות. מוקצה בישו"י או"ח סי' תצ"ח דהא דקיי"ל דבאיסור מלאכה דרבנן העמידו דבריהם כשל תורה וה"ל עשה ול"ת דשבת ודיו"ט אבל מוקצה אי חשיב עשה ול"ת תליא בפלוגתא דלב"ה מוקצה לא הוי רק ל"ת בלבד ולב"ש הוי לי' מוקצה ל"ת ועשה ובישוע"י סי' ש"ך נסתפק אי מותר לתן מוקצה לחולה שאין בו סכנה אף אי נימא דכל איסור דרבנן אסור לחולה שאב"ס ע"ש מוקצה במהרש"א ותוס' ישנים בביצה ד"ג דמוקצה הוי כשל תורה וספיקא להחמיר ובבינה לעתים ה' יו"ט הי"א דזה היא רק לר' יהודא אבל לר' נחמן דס"ל מוקצה בשבת כר' שמעון דמותר וביו"ט כר' יהודא לדדי' מוקצה הוא חומרא בעלמא ע"ש וגם לר"י דוקא

לענין אכילה דיש סמך מקרא דוהכינו את אשר יביאו אבל בטלטול ודאי אסורה רק מדרבנן בעלמא. מוקצה שיטת הרשב"א דאין מוקצה בשל עכו"ם ובס' החיים סי' תצ"ז דרבה דס"ל מוקצה דאורייתא ה"ה דאסור מוקצה בשל עכו"ם אבל למאן דאמר מוקצה. רבנן אין מוקצה בשל עכו"ם:

הרועים - מוקצה

מוקצה. בהא דקיי"ל אף דר' שמעון ל"ל מוקצה מ"מ מודה בבע"ח שמתו כתב בשו"ת חתם סופר סי' פ"ו דר"ל ס"ל כעולא דלר"ש אפי' אינו עומד ומצפה נמי ל"ל מוקצה וזה דעת מ"ד דחולק ר"ש אפי' בבע"ח שמתו אע"ג דאינו יושב ומצפה ואפשר שזה דעת אביי בשבת דמ"ו דס"ל דאפי' אינו יושב ומצפה נמי ל"ל לר"ש מוקצה ור' יוחנן ס"ל כהלכתא דמר זוטרא דמודה ר"ש בב"ח שמתו. מוקצה בכרם שלמה ביצה דר' זריקא ס"ל אין מוקצה לחצי שבת והנה אביי ס"ל יש מוקצה לחצי שבת ור' יוסף ס"ל אין מוקצה לחצי שבת ואליבא דרבא איכא ב' לישני חי יש מוקצה לחצי שבת והמגיני שלמה גרס רבה ועיין במחנה לוי ביצה דכ"ז ודף ל"ד מוקצה בשבת קכ"א ה"נ כיון דאורחייהו בהכי דעתי' עלוי' וברשב"א דהכא משמע דהיכא דאורחייהו בהכי לא חשיב מוקצה ובביצה ד"ב אמרינן אי בתרנגולת העומדת לגדל ביצה מוקצה והא כיון דאורחייהו בהכי לא חשיב נולד ומוקצה ע"כ גריס כגירסא אחרת ע"ש ובקובץ להרמב"ם ה' יו"ט דתליא בפלוגתא דרב ור' יוחנן דר' יוחנן סבירא לי' כירושלמי דהיכא דאורחייהו בהכי לח חשיב מוקצה ונולד ורב סבירא לי' דאפילו דאורחיהו בהכי חשיב מוקצה ונולד ע"ש:

הרועים - מוקצה

מוקצה. ברישׁ ביצה ס"ל לר' נחמן מאן דלית לי' מוקצה ל"ל נולד ובב"י או"ח סי' תצ"ה שיטת ר"ח ור"ת ורא"ש דרק ר"נ בלחוד אין מחלק בין מוקצה לנולד אבל שארי אמוראי פליגי אדר"נ וסוברים שיש לחלק בין מוקצה לנולד ואפי' מאן דל"ל מוקצה נולד אסור מוקצה בצל"ח ביצה דל"א דר' יוסי ל"ל מוקצה ור' ירמי' ס"ל דמוקצה מותר אף ביום טוב ושמואל ס"ל בשבת די"ט דגם ביו"ט מוקצה מותר והצל"ח מחלק דדוקא בהנך דספ"ק דשבת דקילי משאר מוקצה הוא דפסק כר"ש אבל בשאר מוקצה סובר שמואל ביו"ט כר"י מוקצה במהר"ם ברבי ביצה ד"ל דריב"ל ס"ל כר' מנשי' ולדידי' ל"ל לר' שמעון מוקצה למצותו ופסק הוא הלכה כר"ש דל"ל הוקצה למצותו ובריייתא דסוכה אתיא כר' יהודא דאית לי' מוקצה בכ"מ וה"ה דאית לי' מוקצה למצוותה אבל ר' יוסף סבר דר'

שמעון אית לי' הוקצה למצוותו. עוד כ' דלר' יוחנן דס"ל דאין חילוק במוקצה בין שבת ליו"ט מוכח דסבירא לי' לר"ש הוקצה למצוותה אבל ריב"ל ס"ל כר"נ דיש חילוק בין שבת ליו"ט דבשבת דחמירא מוקצה מותר משא"כ יו"ט דקיל מוקצה אסור בביצה ד"ב ולדידי' לא מוכח דר' שמעון ס"ל הוקצה למצוותו ור' יוסף דסבירא ליה דאין חילוק בין יו"ט לשבת ס"ל דס"ל לר"ש הוקצה למצוותה ובדף ל"ו כ' דרב הונא י"ל דלא מחלק בין יו"ט לשבת ולא כר"נ ע"ש:

הרועים - מוקצה

מוקצה. בפנ"י ביצה ד"ד בשיטת רש"י גבי הכנה דרבה דסבירא ליה מוקצה דאורייתא צ"ל דר' מתנא פליג ול"ל דרבה דלרבי עצי מוקצה דאוריי' ולר' מתנא הוא דרבנן ע"ש:

הרועים - מוקף

מוקף. המל"מ הלכות תרומות נסתפק במידי דאינו חייב בתו"מ אלא מדרבנן אי בעי מוקף ובשעה"מ ה' תרומות דדוקא גבי תרומת מעשר נסתפק כו' אבל בתרומה גדולה דאיסור שלא מהמוקף דאורייתא ה"נ בפירות דתרומתן מדרבנן בעי מוקף כעין דאורייתא ובספר החיים הל' שבת דשמואל דס"ל בחלת חו"ל אוכל ואח"כ מפריש ס"ל דמה"ת ל"ב מוקף רק מדרבנן ובדיעבד אם תרם שלא מהמוקף מהני והירושלמי ס"ל דמה"ת בעי מוקף לכך גם בחלת חו"ל בעי מוקף. מומר פלוגתא בסוף הוריות דלתנא קמא דוקא בדאורייי' הו"ל מומר ולר' יוסי בר' יהודא אפילו בדרבנן היכא דמפורסם ובתבו"ש ס' שחיטה סי' ב' דיש גורסים ר' יהודא וס"ל לר"י דבדרבנן ג"כ נעשה מומר:

הרועים - מומר

מומר. בשו"ת הר הכרמל סימן ל"א דמומר אי יורש אביו תלי' בזה דלר"י בקדושין ל"ו כשאינו נוהג מנהג בנים אינו מקרי בן סבירא ליה דמומר אין יורש אביו אבל לר' מאיר דסבירא לי' אפי' שאין נוהג מנהג בנים מקרי בן ה"ה דמומר יורש אביו. מופנה מצד א' התוספות נזיר דמ"ח כ' דר' ישמעאל ס"ל מופנה מצד א' למידין ומשיבין והצל"ח ברכות די"ט כ' דלגירסא דידן ס"ל לר' ישמעל דמופנה מצ"א למידין ואין משיבין וכן ר' עקיבא סובר מופנה מצ"א למידין ואין משיבין וביבמות דק"ד ע"ב פלוגתא דר' אליעזר ורבנן ולר' יוחנן סבירא ליה לר"א דלמידין ואין משיבין אבל לרבא ס"ל לר"א מופנה מצ"א למידין ומשיבין ולרבנן להיפוך לכל א' וא' כדאית לי' ובמקנה קדושין דל"ו דאיסי ס"ל

כר' ישמעל דמופנה מצד א' למידין ואין משיבין. מוכת עץ אי אמרינן מ"ע שכיח או לא שכיח כ' במהר"ם ברבי כתובות ד"ט דלמ"ד ברי ושמא ברי עדיף מוכח דמ"ע לא שכיח משא"כ למ"ד לאו ברי עדיף י"ל דמוכת עץ שכיח ובדף י"א כ' דהש"ס דילן ס"ל מוכת עץ שכיח ור' יוחנן בירושלמי ס"ל מוכת עץ לא שכיח דס"ל כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה מנה משום הכי סבירא ליה מ"ע לא שכיח:

הרועים - מודר הנאה

מודר הנאה. שיטת הרמב"ם המדיר הנאה לחבירו המדיר לוקה ולא המודר והובא בר"ן נדרים ט"ו ובנדרי זריזין סימן רל"ה דתלי' בפלוגתא דלמ"ד אין שבועה חלה ע"ד מצוה הלימוד מלא יחל דברו אבל מיחל לחפצי שמים לדידיה אין המדיר לוקה רק המודר אבל אם ילפינן מלהרע או להיטיב אמרינן כשיטת הרמב"ם דהמדיר לוקה ולא המודר. ובספר החיים הלכות פסח דרמי ב"ח ס"ל כמ"ד דהמודר לוקה ולא המדיר והתוספתא ס"ל דהמדיר לוקה כרמב"ם ור' נתן ס"ל דהמודר לוקה:

הרועים - מורד במלכות

מורד במלכות. במגלה די"ד איתא דמורד במלכות א"צ למדייני' ובנוב"י מהדו"ת יו"ד פ"ד כ' דר"ל סובר דמורד במלכות א"צ למדייני' ופליג אר' יוחנן בסנהדרין דס"ל דמורד במלכות צריך למדייני וסוגי' דמגלה אזול אליבא דר"ל:

הרועים - מורדת

באבני מילואים סי' ע"ז הביא מירושלמי דאשה מורדת בבעלה ושוב חלתה אפי' אם חוזרת תוך ימי חלי' ואמרה לשוב אליו אחר שתבריא מ"מ הכל נחשב לימי מרד ואיבדה מזונותי' וע"ש דהש"ס דילן סובר להיפך דבבה"ג לא נחשב לימי מרד ולא הפסידה מזונותיה:

מורדת באבני מילואים סי' ע"ז הביא מירושלמי דאשה מורדת בבעלה ושוב חלתה אפי' אם חוזרת תוך ימי חלי' ואמרה לשוב אליו אחר שתבריא מ"מ הכל נחשב לימי מרד ואיבדה מזונותי' וע"ש דהש"ס דילן סובר להיפך דבבה"ג לא נחשב לימי מרד ולא הפסידה מזונותיה. מוכר שדהו בעדים. בסי' קט"ו בחו"מ מבואר דגובה ממשעבדי אף בלא שטר ובתומים כ' דזה רק למ"ד שעבודא דאורייתא אבל למ"ד של"ד ואינה גובה רק בשטר אף בעדים לא גבה ממשעבדי ע"ש ובנתיבות:

הרועים - מורד

מורד. באבני מילואים סימן ע"ז היכא דמורד באשתו באופן דכופין אותו להוציאה אם מתה קודם שהוציאה אם יורש אותה תלי' אי ירושת הבעל דאורייתא יורש אותה משא"כ למ"ד דירושת הבעל דרבנן אין יורש אותה ע"ש:

הרועים - מודה בקנס

מודה בקנס. בספר קול שמחה נסתפק במי שנתחייב מלקות וקנס והודה בקנס אם הוי כמשלם ופטור ממכות ע"ש. והנה היכא דמודה מחמת בעיתותא דעדים אי הוי מודה בקנס כ' בשער המשפט ה' דיינים דלמ"ד מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור אף שידעינן אף בודאי שהודה רק מחמת בעיתותא דעדים מה שאין כן למ"ד מודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב בכה"ג שמודה מחמת בעיתותא דעדים חייב ול"ה כמודה בקנס:

הרועים - מותר הפסח

מותר הפסח. בצל"ח פסחים ד"ע הביא תוספתא פ"ח דזבחים דמותר הפסח נאכל ליום ולילה וכ' בצל"ח דלמ"ד דיליף מוזבחת פסח כו' א"כ קראו הכ' פסח ממילא דינו כפסח ממש אבל אם ילפינן מואם כשב דכתיב גבי שלמים ממילא דינו כשלמים ונאכלין לב' ימים ובאוהל דוד בפסחים כ' דאבוה דשמואל דיליף בזבחים דפ"ג מואם מן הצאן ק' איך פליג אתוספתא דשנינו מותר הפסח אין נאכל אלא ליום ולילה וכ' דתנאי היא דאבוה דשמואל ס"ל כסתם מתניתין מנחות דפ"ב דמוקי וזבחת פסח להקיש כ"ד הבא מצאן ובקר לפסח שאין בא רק מהחולין והא דמותר פסח שלמים מקרא ואם מן הצאן דכתיב גבי שלמים ותוספתא דזבחים דאתי' כר"ע דיליף דדבר שבחובה מחולין מהיקשא דזאת תורת העולה וזבחת פסח מוקי למותר הפסח ומדקראו פסח דינו כפסח שאין נאכל אלא ליום ולילה ור' יהודא גם כן ס"ל דמותר הפסח נאכל לשני ימים ולילה ע"ש:

הרועים - מושבות

מושבות. באור חדש קדושין דל"ט דר' שמעון סבירא ליה כר' עקיבא דמושבות בכל מקום שאתם יושבים מוציא ש"ר. בפנ"י כתובות מ"ד דרבא ס"ל כר"פ דלר' יהודא נמי אינו לוקה אלא מ"מ מדרבנן:

הרועים - מודר הנאה משופר

מודר הנאה משופר דמותר לתקוע תקיעה של מצוה שי' הכל בו דוקא אחר תוקע אבל הוא עצמו לא יתקע מפני שנהנה בקולו במה שתוקע בעצמו וכ' בשו"ת מהר"ם מינץ דפליגי בזה דרב יהודא בר"ה דכ"ח ס"ל כהכל בו ורבא לא ס"ל כשי' הכל בו וס"ל דלא נחשב להנאה:

מודר הנאה משופר דמותר לתקוע תקיעה של מצוה שי' הכל בו דוקא אחר תוקע אבל הוא עצמו לא יתקע מפני שנהנה בקולו במה שתוקע בעצמו וכ' בשו"ת מהר"ם מינץ דפליגי בזה דרב יהודא בר"ה דכ"ח ס"ל כהכל בו ורבא לא ס"ל כשי' הכל בו וס"ל דלא נחשב להנאה. מומר שיטת התוספות בחולין די"ד דמשום שעבר עבירה פ"א ל"ח מומר ובחי' יעב"ץ חולין די"ד דוה רק לר' מאיר דסבירא ליה מומר לד"א הוי מומר לכה"ת לדידי' בפ"א לא נעשה מומר אבל לדידן דמומר לד"א ל"ה מומר לכה"ת לדידן גם בפ"א נעשה מומר:

הרועים - מומר

מומר. בפנ"י שבת דף ס"ט דלר"ל פליגי מונבז וחכמים בפלוגתא דרשב"א ורבנן בחולין ד"ה דמונבז ס"ל כרשב"א דאשר לא תעשנה למעט מומר דאינו שב מידיעתו כרשב"א בשם ר"ש ורבנן ס"ל כת"ק דמומר מעם הארץ נפקא:

הרועים - מזונות

מזונות. בביצה פ"ב דמזונותיו של אדם קצובות מר"ה והמהרש"א הקשה דבר"ה ד"כ אמרינן דבפסח נידונין על התבואה ובערוך לנר דפלוגתא דתנאי בר"ה דכ"ה דלמ"ד דחוק לישראל קאי על קידוש דאין ב"ד ש"מ נקרבין לדין אא"כ קדשו ב"ד של מטה את החודש ס"ל דחוק קאי על קידוש והמתניתין ג"כ ס"ל כן ובמס' ביצה אזיל אליבא דר"מ דהכל נידונין בר"ה:

הרועים - מזכה לעובר

מזכה לעובר. בפנ"י קדושין דס"ב דפלוגתא דאמוראי אי מזכה לעובר קנה דמ"ד לא קנה הטעם דלא תקנו זכי' לקטן אלא אחר שנולד אבל לעובר לא תקנו זכי' דמלתא דלא שכיח הוא והמ"ד דקנה ס"ל דאפ"ה שייך זכי' ולמ"ד ל"ק י"ל אפילו ס"ל אדם מקנה דשלב"ל אפי' הכי מודה דאין זכי' לעובר כנ"ל. מזונות בס' החכמה בכתובות הוכיח דרב ס"ל

מזונות אשה מדאורייתא ובפרשת דרכים בדרך מצותיך הביא ד' הרא"ם דלר' אליעזר בן יעקב מזונות ועונה הוי דרבנן ע"ש ובחתם סופר נדרים ע"ג דר' אליעזר ס"ל מזונות דאורייתא וכיון דמשהגיע זמן מתחיל קצת אישות ע"ד בעלה נודרת ורבנן סבירא להו מזונות דרבנן ובדף פ"ה הוכיח דר' הונא ס"ל מזונות דרבנן ע"ש ובפנ"י דמ"ח בכתובות דלרב ס"ל לר"מ מזונות דאוריי' ולר"ל ס"ל לר"מ מזונות דרבנן ובהפלאה כתובות דמ"ח בשם המג"ש דר' מאיר ס"ל מזונות דרבנן ור' יהודא ס"ל מזונות דאורייתא והנה רב הונא ס"ל מזונות דרבנן ועיין במשנת דר' עקיבא כתובות דע"א ובאבני מילואים סי' ע"ב דלמ"ד מזונות דרבנן עונה נמי מדרבנן כראב"י ע"ש. מזוזות בחתם סופר או"ח סימן ד' אי מותר לתפור ב' עורות למזוזה תלי' בפלוגתא דר"י ור"ע בריש סוטה דלר"י דרשות לקנאות ס"ל דמותר לתפור ב' עורות למזוזה ולר' עקיבא דחובה לקנאות אסור לתפור ב' עורות למזוזה ע"ש:

הרועים - מזל

מזל. בחתם סופר או"ח סימן ק"ס דר' פפא ס"ל יש מזל לישראל ועיין מ"ש אות א':

הרועים - מזיק

מזיק. במה דקיי"ל מזיק מת"כ או שאכלן פטור כ' הרשב"א חולין קל"ד ד"ה ל"ש דרב ור אסי לא ס"ל כרב חסדא רק ס"ל דמזיק מת"כ חייב ובקדושת ישראל גיטין דמ"א כ' דר' מאיר ס"ל מזיק מת"כ פטור:

הרועים - מזיק

מזיק. התוס' ב"ק ד"ח דמזיק הקדש פטור אפילו מקרן ובפנ"י ב"מ דנ"ז דהרמב"ם לא ס"ל האי כללא דמזיק בידים יהיה פטור מה"ת אפילו מקרן אלא ס"ל דלא ממעט קרא כי יאכל אלא מחומש לחוד אע"ג שהתוס' כ' שכן מבואר בירושלמי סובר הרמב"ם ז"ל. שהתלמוד שלנו חולק בזה ע"ש:

הרועים - מחלוקת

מחלוקת. בפנ"י שבת ד"ע דנהי דאין אמורא יכול לחלוק על תנא ה"ד בעקרי הדינים משא"כ במשמעות דורשין אשכחן טובא כו' דר' אבהו מפיק לה דלא ככל הנהו תנאי דהתם וכן בחגיגה לענין היתר נדרים עש. מחויב שבועה וא"י לשבע דמשלם כ' התוס' ר"פ שור שנגח דהיכא דל"ה למידע ל"א מחושאיל"מ אולם שי' הרמב"ם כ"ה מה' שאלה

אף בל"ה לי' למידע אמרינן מחושואיל"מ ובמהר"ם ברבי כתובות דק"ח דלמ"ד פלגא נזקא ממונא מוכח כשיטת התוס' דבל"ה לי' למידע ל"א מחושואיל"מ ולכך ס"ל לר"פ דל"א מחושואיל"מ דס"ל פ"נ ממונא אבל סתמא דתלמודא וכן הרמב"ם דפסק פ"נ קנסא שוב אמרינן מחושואיל"מ אף בל"ה ליה למידע ע"ש מחנה שכינה בשושנת העמקים כלל ה' דרבא ס"ל טבול יום דזב לאו כזב דמי וליכא כרת במחנה שכינה ע"ש. מחויב שבועה וא"י לשבע משלם. במחנה לוי העלה דרבה ס"ל כרב דל"א מחו"ש ואיל"מ ועיין בספר בית אל סימן צ"ד והנה הא דאמרינן מחושואיל"מ אי הוא מה"ת חו רק תקנתא דרבנן כ' בבית אל סי' צ"ב דלדידן דסבירא לא נחתינן לנכסי' ס"ל דמחושואיל"מ דמשלם הוא מה"ת אבל לר' יוסי דס"ל דגם בדרבנן נחתינן לנכסי' עכצ"ל דסבירא לי' דמה"ת ל"א מחושואי"ל דמשלם רק מתקנתא דרבנן הוא דמשלם ולכך בדרבנן תקנתא לתקנתא לא עבדינן ע"ש:

הרועים - מחלל שבת

מחלל שבת. בעירובין דס"ט באוקימתא דר' אשי דמומר לחלל שבתות בפרהסי' הו"ל כעוע"ז והו"ל מומר ועיין בחתם סופר חלק ששי סימן פ"ג דתלי' בפלוגתא אי דרשינן סמוכין ולר"י דלח דריש סמוכין אין מחלל שבת מומר ע"ש מחיצה לקלוט בספר החיים הלכות לולב הוכיח דר' אשי ס"ל מחיצה לקלוט דאורייתא:

הרועים - מחמר

מחמר. שיטת הרמב"ם פ"כ משבת ולפמ"ש הרמב"ן בדעתו דל"ה במחמר איסור דאורייתא כלל ובמנחת אהרן סנהדרין פ"ז דלמ"ד לאו שניתן לאזהרת מב"ד אין לוקין אמרינן כשיטת הרמב"ם ולמאן דאמר לאו שניתן לאזהרת מב"ד לוקין עכצ"ל דס"ל דאיסור דאורייתא יש במחמר ע"ש וכ"כ במהר"ם ברבי יבמות ד"ה דתלי' בפלוגת' הנ"ל בפלוגת' דר' ישמעאל ור"ע במכות די"ג:

הרועים - מחוסר כיפורים

מחוסר כיפורים. עיין כלח"מ פ"ה מה' מחו"כ דאשם אין מעכב מלאכול בקדשים ושמואל ס"ל דאשם מעכב אבל הרמב"ם פסק דאין מעכב ובמכתם לדוד להגאון ר' טעבל מליסא אית לי' דפלוגתא היא בירושלמי פ"ה דפסחים דר' יודן ס"ל כשי' הלח"מ דאשם

אינו מעכב ור' שמואל בר אבדימי סבירא ליה דאשם מעכב כשיטת הכ"מ פ"א ממחו"כ וע"ש עוד די"ל דשמואל וכן ר' שמואל בר אבדימי נמי ס"ל דאשם אינו מעכב:

הרועים - מחובר

מחובר. בר"ן ריש קדושין מובא ב' דיעות אי מקדשין האשה במחובר לקרקע בתורת כסף מי אמרינן כמו ששטר קדושין פסול במחובר מקשינן הויות להדדי ובמנחת עני קדושין דתליא בפלוגתא אי אמרינן אתקיש הויות להדדי ועיין באות א' ובאות ג':

הרועים - מחילה

מחילה. בחו"מ סימן י"ב בש"ך אי מחילה צריך קנין היכא שהמוחל נקט בידו משכון ועיין בב"ש אחרון בחו"מ דכ' דר' נחמן בשבועות מ"ג ע"ב ס"ל דמחילה צריך קנין היכא שהמוחל נקט משכון ונהרדעי ס"ל דאפילו היכא שנקט משכון מחילה א"צ קנין ורב ס"ל גם כן דא"צ קנין ור' יוחנן ס"ל דצריך קנין היכא שנקט שטר או משכון ע"ש ובמחנה לוי שבועות דל"ז דר' חנינא ס"ל דאפילו בדתפס שטרא מהני מחילה ור' מנא ס"ל בירושלמי דל"מ מחילה בתפס שטרא מחזיקין מאיסור לאיסור שיטת רש"י בחולין דמחזיקין מאיסור לאיסור ושיטת התוס' דלא מחזיקין מאיסור לאיסור ובמי נדה רמ"ה דפליגי בזה בחולין די"ד דר"א בן אנטיגנוס שאמר משום ר"א בר ינאי דלא בדק הסכין הוי כביצה ואסורה באכילם. אבל אינו מטמא ס"ל כשי' התוס' דל"א מחזיקין מאיסור לאיסור אבל במתניתא דתני נבילה ומטמאה במשא ס"ל כשי' רש"י דמחזיקין מאיסור לאיסור ולפ"ז לל"ק בחולין דע"ז דס"ל לר"א דאין חוששין לוולד אחר יסבור כר"א בן אנטיגנוס דאין מחזיקן מאיסור לאיסור אבל לר' ירמי דאמר דלר"א לחומרא ס"ל דר"א אמר מחזיקין מאיסור לאיסור וס"ל דל"א ר"א מעולם נבילה ואסורה רק דמטמא נמי במשא או דתרי ר"א הי' ע"ש. מחשבה בעיר דוד חצר ט' דל"ד ע"ב אי הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה תלי' בפלוגתא דמצות צ"כ דלמ"ד מצות צ"כ וחזינן דהמחשבה היא העיקר ודאי ס"ל דמחשבה רעה מצטרף למעשה משא"כ למ"ד מצות אצ"כ לדידי' מחשבה רעה אין הקב"ה מצרף למעשה. מטיל מום בקדשים בע"ז די"ג מבואר דקדשים בזה"ז מותר להטיל בהם מום מה"ת אפילו למ"ד דאסור להטיל מום בבעל מום דבזה"ז דל"ח לגופי' ולא לדמי גרע ממטיל מום בבע"מ ובמחנה לוי ביצה דכ"ז כ' דר' נחמן בר יצחק חולק ע"ז וס"ל דלר' יהודא דס"ל דאסור להטיל מום בבע"מ מה"ת גם בזה"ז אסור להטיל מום מה"ת ולא ס"ל דבזה"ז גרע וע"ש י"ל דר"י הנשיא ור"ש כן מנסי' ס"ל

כר"ש דמותר להטיל מום בבע"מ מה"ת ע"ש ועיין באות ל' צורם אוזן בכור מ"ש בזה דר' אליעזר ס"ל דמטיל מום בבע"מ אסור ע"ש:

הרועים - מטיל מום בקדשים

מטיל מום בקדשים. ברי"ט אלגאזי בכורות פ"ה ר"ל דלר"מ דס"ל מטיל מום בבעל מום בזמן שבהמ"ק קיים חייב ה"ה בזה"ז דהוי כמטיל מום בבע"מ אסור מדרבנן אטו בזמן שבהמ"ק קיים אבל לרבנן דסבירא ליה מטיל מום בב"מ בזמן שבהמ"ק קיים מותר יש מקום לומר דבזה"ז הותר להטיל מום בקדשים ע"ש. מטבע בתוס' סוף מעילה דמטבע חשוב ולא בטיל ובתפארת ישראל הלכות נדה ד"ס כ' דהא דמשמע מדברי התוס' דמטבע חשוב ולא בטיל מה"ת היא לר' עקיבא ולהנך תנאי דס"ל דחיישי' למיעוטא מה"ת והא דדבר חשוב דבטיל מדאורייתא הוא מקרא דאחרי רבים להטות אבל לדידהו דחיישי למיעוטא מה"ת בחמת דבר חשוב אף מה"ת לא בטיל ע"ש בטעמו. מטלטלין דיתמי דקיי"ל דלא משתעבדי לב"ח שיטת הפוסקים דל"ה רק מדרבנן ועיין ברשב"א ב"ק י"ב דלמאן דאמר שיעבודא דאורייתא מטלטלין דיתמי משתעבד לבע"ח מה"ת וברי"ט אלגאזי פ"ח דבכורות הביא שיטת הרמ"ה דעולא דס"ל דש"ד מקרא דיוציא לך העבוט ס"ל כר"מ דמטלטלין משתעבדי לב"ח מן התורה ובאמרי בינה כתובות להגאון מהר"ם א"ש דתלי' בפליגתא אי מעות קונות דלר"י דס"ל ד"ת מעות קונות ס"ל מטלטלין דיתמי משתעבדי לב"ח מה"ת רק מדרבנן ל"מ אבל ר"ל דס"ל משיכה קונה לדידיה תטלטלין לא משתעבדי מה"ת וכ"כ ברי"ט אלגאזי פ"ח דבכורות:

הרועים - מיגו

מיגו. שיטת הרא"ש הובא בב"י סי' רצ"ו דמיגו דהעזה ל"מ לפטור משבועה דאורייתא אבל משבועה דרבנן מהני מיגו דהעזה לפטור משבועה דרבנן וביד יוסף ב"מ דל"ה דרבא בשבועות דמ"ה דאמר מאי מעליות' ס"ל דאין חילוק ול"מ מיגו דהעזה אף לפטור משבועה דרבנן מיגו בשעה"מ סוף הלכות מכירה דאע"ג דל"א מיגו במקום שמשים עצמו רשע ה"ד באיסור תורה אבל באיסור דרבנן אמרינן מיגו אף במקום שמשים ע"ר ועוד כ' דמיגו דבידו אלים טפי ואמרינן אף שמשים ע"ר. מיגו לחצי טענה בשו"ת חתם סופר אהע"ז סי' ס"ז נראה מדבריו דבזה פליגי ר' יהודא ורבנן גבי האמנה דירושה במיגו דא"ב יהיב ליה דהוי מיגו לחצי טענה וס"ל לר"י דבמיגו דא"ב יהיב ליה מהימן אפי' אנכסים דלאחר מכאן כיון דעתה ל"ב אלא אנכסים שיש לו ממילא מהימן לכל מילי

ורבנן ס"ל ל"א מיגו כה"ג שיהיה נאמן יותר ממה שהי' יכול לעשות משו"ה אינו נאמן אלא אנכסים של עכשיו מיגו לאפטורי משבועה בנוב"י חו"מ סימן כ' מהדו"ת דרבא ס"ל דאמרינן מיגו לאפמ"ש אבל רמי בר חמא וכן שמואל סוברים דל"א מיגו לאפמ"ש ובאוהל דוד שבועות וכן בעטרת חכמים שבועות דכ' דרבה ור' יוסף דפליגי במיגו להוציא ה"ה דפליגי במיגו לאפמ"ש דלמ"ד דאמרינן מיגו להוציא ס"ל דה"ה דאמרינן מיגו לאפמ"ש ולמ"ד דל"א מיגו להוציא ה"ה דל"א מיגו לאפמ"ש ובברי ושמא דאמרינן מיגו להוציא ה"ה דאמרינן מיגו לאפמ"ש ובמהר"ם ברבי כתובות דרב ס"ל דאמרינן מיגו לאפמ"ש ובפני ארי' בסנהדרין דף ב' דלמ"ד עירוב פרשיות ס"ל דאמרינן מיגו לאפמ"ש בבאר יעקב סימן שצ"ו כמו דכ' הש"ך לענין מיגו בב' עדים דל"א מ"מ במיגו דאי בעי שתיק אמרינן ה"נ במגו דבעי שתיק אמרינן מיגו לאפמ"ש ובבית אל ח"ב דצ"ה דרבה דס"ל של"ד ואפילו בשטר של"ד ס"ל דל"א מיגו לאפמ"ש ובעטרת חכמים מס' שבועות דס"ב דלמ"ד הילך פטור ס"ל דל"א מיגו לאפמ"ש וכ"ש דל"א מיגו להוציא ובדף ס"א העלה דאם עד המסייע פוטר משבועה ה"ה דמהני מיגו לאפמ"ש ולפי"ז לשי' הרשב"א דעד מסייע פוטר משבועה דרבנן ה"ה דמהני לאפמ"ש דרבנן עיין אות ע' והמפורשים הקשו לשיטת הפוסקים דל"א מיגו לחפמ"ש דאם כן מ"פ הש"ס בכ"מ מ"מ אמרה תורה מב"מ ישבע יהיה נאמן במיגו דכ"ה וקשה הא הו"ל מיגו לאפמ"ש. ונ"ל הנה האחרונים כ' בטעם הדבר דל"א מיגו לאפמ"ש משום דכל היכא דאיכא לברורי מבררינן אך לשי' האחרונים דאפי' דברוב או חזקה דיכולין לברורי מבררינן מ"מ כשיש ב' חזקות א"צ לברר עיין בפמ"ג פתיחה לאו"ח (ויתכן לשי' הפוסקים דב' חזקות עדיף מרוב ולפמ"ש הראש יוסף בחולין דגם ברוב כמה שי' דא"צ לברר ורק בחזקה ע"ש א"כ כשיש ב' חזקות לכ"ע א"צ לברר) א"כ כאן דיש לו מיגו דהיא כמו חזקה וגם יש לו חזקה חזקת ממון דכל מה שביד אדם הוא שלו והו"ל מיגו וחזקה ובכה"ג בודאי א"צ לברר ולמה לא יהיה מהני מיגו לאפמ"ש אך עכצ"ל דגם לחבירו יש חזקה נגד חזקת ממון והיינו חזקה דאין אדם תובע אלא א"כ יש לו ונשאר רק המיגו לבד ול"מ לאפטורי משבועה ולפי"ז לפמ"ש הפנ"י כתובות דהך חזקה דאין אדם תובע אלא א"כ יש לו נצמח מכח חזקה דאין אדם מעיז ע"ש. ולפי"ז זה אחר דמשני הש"ס והאי בכולה בעי דלכפרי' והא דלא כפרי' משום דא"א מעיז אבל להה"א דל"ה ידעינן מחזקה דאין אדם מעיז אם כן ל"ש כאן חזקה דאין אדם תובע אלא אם כן יש לו וממילא נשאר ללוה מיגו וחזקה בכה"ג שפיר אמרינן מיגו לאפמ"ש ולפמש"ל דמיגו להוציא ומיגו לאפמ"ש אחד הוא ושיטת הכנה"ג הובא בבית אל ח"א דפ"ח אף דמיגו להוציא ל"א מ"מ כשיש חזקה או רוב מסייע להמיגו אמרינן

מיגו להוציא הה"ד במיגו לאפמ"ש וכנים הד' הנ"ל עי"ל לפמש"ל הטעם דל"א מיגו לאפמ"ש דכל היכא דיכולין לברורי מבררינן. והנה בשו"ת נוב"י העלה דל"א דצריך לברר רק בכה"ג דע"י הבירור יהי' בירור גמור משא"כ היכא דלאחר הבירור ג"כ ל"י בירור גמור בכה"ג א"צ לברר כלל ע"ש. והנה לכאורה ק' דנימא מיגו דחשוד אממונא חשוד אשבועתא אך דל"א מיגו דחשוד כו' והטעם כ' התוס' דשבועה חמירא שהעולם נזדעזע על לא תשא ע"ש ולפ"ז ל"ל דצריך שבועה כדי שיהיה בירור גמור דז"א דכאן ל"ה בירור גמור כיון דחשוד אממונא אף דלא חשוד אשבועה היינו שאנו אין יכולין לפסלו לשבועה אבל אין זה בירור גמור דנשבע אמת כיון דחשיד אממון והורע חזקת כשרות שלו וכעי"ז כ' בברית אברהם לענין מיגו במקום חזקה דאף דחזקה עדיפא מכל מקום כשיש כנגדה מיגו אף דחזקה גוברת על המיגו מכל מקום על כל פנים נקלש כח החזקה כשיש מיגו כנגדה מה שאין כן כשל"ה כנגדה מיגו. ולהנ"ל שוב מהראוי לומר מיגו לאפמ"ש וצ"ל כיון דאמרינן אשתמוטי קמשתמיט אם כן לא חשיד כלל לממון וז"נ להמסקנא משא"כ בהו"א דלא ידעינן מאשתמוטי שפיר ס"ד דאמרינן מיגו לאפמ"ש וש"פ הש"ס. ועפ"ז אתי שפיר קושית התוספות בב"מ ד"ד ע"ב בד"ה לעולם וכ' בד"ה הודה דליהמן במגו. ולפ"ז א"ש דלהמסקנא דאמרינן אשתמוטי הו"ל מיגו לאפמ"ש ודוק. עי"ל דקו' הש"ס דהרי חזינן שהתורה לא הקפידה לברר דאם כן כ"ה אמאי לא ישבע אבל להמסקנא דבכ"ה שייך א"א מעיז לכך לא הצריכתו התורה שבועה משא"כ מוב"מ ודוק ובס' בית הלוי ב"ק דלמ"ד ט"ח ושעורין והודה בשעורין דחייב ס"ל דל"א מיגו לאפמ"ש ע"ש. ובשו"ת ר"ע איגר סימן ק"ל דלר"ת דסבירא ליה דאמרינן מיגו במקום עדים בב"ב דל"ג כ"ש דסבירא לי' דאמרינן מיגו להוציא וה"ה דאמרינן מיגו לאפמ"ש כנ"ל ובתולדות אברהם להגאון ר"א ברודא ז"ל דזעירי לא ס"ל לחלק בין מיגו להוציא או להחזיק ע"ש ובמחנה לוי ד"מ בשבועות דלתנא דבי ר' ישמעאל ס"ל דבר הגול"מ לאו כממון דמי' ול"מ מיגו לאפטורי משבועה אבל ר' שמעון דס"ל הגול"מ כמ"ד מהני מיגו לאפטורי משבועה. מיגו להוציא בב"ח וש"ך חו"מ סימן פ"ב דהיכא דטוען ברי וחבירו טוען שמא ויש מיגו להטוען ברי מהני המיגו אף להוציא וביד המאיר ב"מ דצ"ז דר' נחמן סובר דאף בבו"ש ל"א מיגו להוציא אבל ר' יוחנן סובר דבו"ש אמרינן מיגו להוציא ובב"ב דל"ב פליגי רבה ור' יוסף דר"י סבירא ליה דלא אמרי' מיגו להוציא ורבה סבירא להו דאמרינן מיגו להוציא ועיין בתוס' שם ד"ה אמאי וביד המאיר ב"מ ד"ז דרב יהודא בב"מ דקי"א ס"ל דאמרינן מיגו להוציא וביעלת חן סי' י"ב דאם חזקה מסייע לטענה שהי' יכול לטעון בכה"ג הו"ל המגו טובה מאוד ואמרינן בי' מגו להוציא וה"ה דאמרינן מיגו

במקום חזקה כיון דאם היה טוען טענה אחרת היה חזקה מסייעתו ובשער המשפט כ' כמו דבבו"ש אמרינן מיגו להוציא ה"ה דאמרינן מיגו במקום חזקה ותלי' בפלוגתא דר"ן ור"י הנ"ל ובהפלאה כתובות די"ב דר' אבא בר ממל ס"ל באמת דאמרינן מיגו להוציא מיגו בש"ך סי' פ"ב סכ"ב דמיגו לטעון טענה דלא שכיח ל"א מיגו דיכול לטעון אותה טענה ובעטרת חכמים מס' שבועות דהיכא דלא שכיח כלל לכ"ע ל"א מיגו אבל אם ל"ה כ"כ לא שכיח תלי' בפלוגתא דר' גמליאל ור' יהושע דר"ג ס"ל דאמרינן מיגו בכה"ג ולר"י גם היכא דשכיח קצת אפ"ה ל"א מיגו בכהא"ג ועי"ש דברים חדשים:

הרועים - מיגו

מיגו. למפרע בש"ך חו"מ סי' נ"ו דרבא ס"ל דאמרינן מיגו למפרע ור' נחמן ס"ל דלא אמרינן מיגו למפרע ובשו"ת שמן רוקח הוכיח דר' נחמן אמר שמואל ס"ל דאמרינן מיגו למפרע ור' יצחק ור' יוחנן ס"ל דאמרינן מיגו למפרע. מיגו בשנים דל"א כתב בפנ"י כתובות דפ"ה דדוקא בעדים לא אמרינן מיגו בשנים אבל בבע"ד אמרינן מיגו בשנים ע"ש:

הרועים - מיפך שבועה

מיפך שבועה. הא דקיי"ל דשבועה דרבנן מפכינן כ' בספר בית אל סי' צ"ב דלר' יוסי דס"ל דגם במחויב שבועה דרבנן וא"י לשבע משלם לדידיה גם שבועה דרבנן לא מפכינן אשכנגדו ומר בר ר' אשי דס"ל דגם בדאוריי' מפכינן שבועה ס"ל דל"א כלל מחושואי"מ ע"ש:

הרועים - מיגו

מיגו. התוס' ב"ק דע"ב בב' כיתי עדים המכחישים זא"ז ליהמנו בתראי במגו דפסלי לקמאי ותירצו דמגו דבי תרי ל"א ועוד דמגו לא עדיף מאלו עוד שני עדים מעידים כהאחרונים והרי תרי כמאה ונ"מ בין התירוצים באם יש להבע"ד מיגו דל"ש דמגו דבי תרי ל"א ול"ה מיגו במקום עדים כיון דהעדים מכחישין זא"ז משא"כ לטעם הב' ל"מ. המיגו של הבע"ד דהו"ל כעדים והרי תרי כמאה ובתומים סי' פ"ב סקט"ז דתירוצם השני הוא רק למ"ד מיגו במקום עדים לא אמרינן אבל למ"ד מגו במקום עדים אמרינן משום דע"י המיגו אמרינן דטעו העדים וכיוצא בזה כ"ש שיש לומר ביש עדים דמכחישין לקמאי ומגו ג"כ דאמרינן דטעו העדים ראשונים ע"ש באריכות מיגו במהר"ם ברבי

כתובות י"ז דר' מאיר ס"ל דל"א עירוב פרשיות ומדחייבה רחמנא שבועת שומרין רק באפקיד בשטרא ש"מ דל"א מיגו במקום שטרא כ"ש דל"א מיגו במקום חזקה אבל להלכתא דע"פ כתיב ואמרינן מיגו במקום שטרא ושפיר קמבע"ל להש"ס אי אמרינן מיגו במקום חזקה:

הרועים - מיגו

מיגו. בתולדות אברהם להגאון ר' אברהם ברורא דט"ז וז"ל ולזעירי צ"ל דטעמו דגבי איסור ל"א מיגו אף בנשביתי וטהורה אני אמרינן מיגו באיסור מ"מ היכא שהבעל טוען כנגדה שמא או שראוה שנסתרה בכה"ג ל"א מיגו באיסור ומה"ט באומרת משארסתני נאנסתי דא"נ כיון דבאיסור ל"א מינו ה"נ מאיסור לממון ל"א מיגו אבל לר' אסי דס"ל דלגבי איסור נאמנת במיגו מכ"ש מאיסור לממון ע"ש:

הרועים - מין במינו

מין במינו. דקיי"ל דאם נפל במינו ואינו מינו אמרינן סליק את מינו כו' וא"מ רבה עליו ומבטלו כתבו המפורשים דזה רק לרבא אבל לאביי משמע בחולין ד"ק סוף ע"א ובחולין דק"ח ברש"י ד"ה לימא דאביי לא ס"ל סליק את מינו כאלו אינו ולא בטיל:

הרועים - מין במינו

מב"מ. באור חדש קדושין בפתיחה הוכיח דר' עקיבא ס"ל מב"מ לא בטיל ובחתם סופר או"ח סי' קל"ז דמשמע בר"ש מס' טבול יום פי"ב מ"ג דר' שמעון ס"ל מב"מ לא בטיל והתו' בע"ז דנ"ו דרב הונא ס"ל כרב דמין במינו לא בטיל ובבית אל דנ"ג ח"ב דר' זירא ס"ל מב"מ לא בטיל ובשו"ת ברכת יוסף סי' ג' דר"נ ס"ל דרשב"ג סובר מין במינו לא בטיל:

הרועים - מין במינו

מין במינו. בזבחים דק"י ס"ל לרב דמב"מ אינו חוצץ וכ' ברי"ט אלגאזי בכורות פ"א דשמואל ור' יוחנן דלא תירצו כרב ס"ל דגם מב"מ חוצץ ור' אשי ורבא ס"ל כרב דמב"מ אינו חוצץ ובשו"ת גבעת פנחס סי' מ"ד דר' חסדא ס"ל מב"מ חוצץ ורבה בסוכה דל"ט ס"ל מב"מ חוצץ ושמואל ור"י ס"ל מב"מ חוצץ:

הרועים - מי פירות

מי פירות. בפנ"י פסחים ל"ט דהא דכ' רש"י דמי פירות לבד נמי איסורא מיהא איכא והוי נוקשה בפסחים דל"ה היינו אליבא דר"ל דסבר כאביי משא"כ למאי דמסקינן כו' וכדאמר רבא דמי פירות אין מחמיצין ע"כ דרש"י נמי מודה דאין מחמיצין כלל ע"ש:

הרועים - מין במינו

מין במינו. שי' הריטב"א פ"ד דע"ז דלרב ושמואל דס"ל מין במינו במשהו ל"ה רק מדרבנן ומהר"ן פסחים מבואר דלרו"ש מה"ת מב"מ לא בטל ובבית אל כ' בה' חמץ דלרב דגזר מבשא"מ אטו מינו ס"ל דמה"ת לא בטל מב"מ אבל שמואל סובר דמה"ת מב"מ בטיל רק מדרבנן לא בטיל לכך ל"ג מבשא"מ אטו מינו וכ"כ הר"ן לענין דשיל"מ דל"ג מבשא"מ אטו מינו כיון דל"ה רק מדרבנן ומובן עפ"ז מה דקיי"ל באיסור דרבנן דמב"מ בטיל ותלי' בזה דלרב ור' יהודא דס"ל מב"מ מה"ת לא בטיל גם בדרבנן מב"מ לא בטיל משא"כ לשמואל דס"ל דמב"מ מה"ת בטיל לכך באיסור דרבנן בטיל מב"מ ובשו"ת בנין ציון כתב דלרבא באיסור דרבנן מב"מ בטיל לר' יהודא ולאביי גם בדרבנן מב"מ ל"ב לר"י ע"ש בסי' ס"ז ובברוך טעם פ"ה בשער התערובת דלר' אשי דס"ל דדשיל"מ באיסור דרבנן לא בטיל ס"ל דמב"מ אפי' באיסור דרבנן לא בטיל משא"כ לשארי אמוראים דס"ל דבדרבנן דשיל"מ בטיל (עיין אות ד' דשיל"מ) ה"ה דבדרבנן מב"מ בטיל ובצל"ח ביצה ד"ד דרב סובר דבדרבנן מב"מ בטיל מעצים שנשרו לתוך הדקל ע"ש ולשי' התוס' יבמות דפ"ב דביבש ביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל אין ראי' ולפמ"ש באות ד' דשיל"מ דרב ס"ל כר' אשי מוכח להיפוך דרב ס"ל דגם בדרבנן מב"מ לא בטיל ועיין מ"ש בסמוך בענין יבש ביבש ובלב ארי' חולין דק"ח דא"נ דגם באיסור דרבנן מב"מ לא בטיל מ"מ כשתחילת ביאתו באיסור היא בתערובות בכה"ג מב"מ בטיל באיסור דרבנן ובשו"ת מראה יחזקאל סי' מ"ה כ' דאפי' באיסור דאורייתא י"ל כן דבתחילת ביאתו בתערובת בטיל מב"מ אפי' בדאוריי':

הרועים - מין במינו

מב"מ. התוס' יבמות דפ"ב העלו דביבש ביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל ובלב ארי' חולין דצ"ט דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר' יוחנן גם ביבש ס"ל לר"י מין במינו לא בטיל ולר"ל ביבש ביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל ובברוך טעם פ"א משער התערובות דר' אשי ס"ל דאפי' יבש ביבש מב"מ לא בטיל ובמחנה ראובן ריש ביצה הא דשי' התוס' דביבש ס"ל

מב"מ בטיל דוקא א"נ דמב"מ גם בדרבנן לא בטיל אבל למ"ד דבדרבנן מב"מ בטיל אין ראי' ושפיר י"ל דאף ביבש ס"ל לר"י דמב"מ לא בטיל ע"ש ובצל"ח ביצה ד"ג ע"ב בהג"ה דלרב פפא ס"ל לר' יהודא דמין במינו בטיל כאביי בזבחים דע"ט דר"י בשם ר"ג אמרה ולי' לא ס"ל ועוד יש להוכיח כשי' הנ"ל דביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל אליבא דר' פפא ור' שישא ביבמות דפ"ג ס"ל דלר' יהודא אף בדרבנן מב"מ לא בטיל ובמראה כהן זבחים דע"ד הא דאמרינן דלר"י ביבש מודה דמב"מ בטל דוקא למ"ד דל"ל בתר מבטל אזלינן במנחות דכ"ג וכן לרב דל"ל בתר מבטל אזלינן אבל למ"ד בתר מבטל אזלינן אף ביבש ס"ל מב"מ ל"ב ע"ש ובשו"ת טו"ט ודעת ה' בב"ח דאף א"נ דביבש ביבש ג"כ מב"מ ל"ב מ"מ ל"ה רק מדרבנן דמה"ת ביבש מב"מ בטל ע"ש:

הרועים - מין במינו

מב"מ. בראש יוסף פג"ה דמב"מ דלא בטיל לר"י דוקא בממשות של איסור אבל לא בפליטת איסור דבעינן דוקא דומי' דדם הפר כו' ופליגי בזה רב ושמואל דרב ס"ל אף בטעם מב"מ לא בטיל לר"י אבל רבא ושמואל ס"ל דבטעם מודה ר"י דמב"מ בטיל ע"ש וביד החזקה בסוגיא דטע"כ דלר' יוחנן מב"מ דלא בטיל לר"י הוא מה"ת אבל לר"ל מב"מ דל"ב לר"י הוא רק מדרבנן והיכא דיש כזית בכדא"פ מה"ת ל"ב מין במינו וע"ש באריכות:

הרועים - מין במינו

מב"מ. הריטב"א בע"ז דע"ג אף דס"ל לרב ושמואל דמב"מ לא בטיל דוקא לענין אכילה אבל לענין הנאה לכ"ע בטיל ובאמרי בינה פסחים כ' דדוקא לרב ושמואל דס"ל דמה"ת מב"מ בטיל רק מדרבנן לא בטיל שפיר יש לומר דלענין הנאה גם מדרבנן בטיל משא"כ לר"י דס"ל מב"מ מה"ת לא בטיל גם לענין הנאה לא בטיל ועמש"ל דרב י"ל דס"ל דמה"ת מב"מ לא בטיל עוד כ' דר' אשי ס"ל מב"מ גם באיסור דרבנן לא בטיל ולר' פפא מב"מ בטיל באיסור דרבנן ועיין בבית אל דנ"ג ח"א ולפ"ד י"ל דהטעם דח"ש מותר בהנאה דל"ש חל"א כיון דאין לוקין אהנאה וכל היכא שבשיעור שלם אין לוקין ל"ש חל"א ותלי' אי לוקין אהנאה ועיין אות א' ובמלוא הרועים:

הרועים - מין במינו

מב"מ. בתולדות יצחק יו"ד סי' ק"ג דבאיסור הנאה דאפי' נפגם ונסרח אסור מהראוי דיתבטל במב"מ דא"א לאיסור להיות היתר וזה למ"ד בתר בטיל אזלינן אבל למ"ד בתר מבטל אזלינן אפשר להיתר להיות איסור ע"י שיקבל טעם איסור וחנ"נ ועיין אות ח' חנ"נ ואי במב"מ אזלינן בתר שמא או בתר טעמא בבית אל ח"ר דל"ז דלר"י דס"ל מב"מ ל"ב מדם הפר ודם השעיר ס"ל דאזלינן בתר שמא אבל לרו"ש דס"ל דמב"מ רק מדרבנן לא בטיל אזלינן רק בתר טעמא ובשו"ת טו"ט ודעת סי' קנ"ט דא"ל טע"כ דאורייתא ה"ה דמב"מ ל"ב לר' יהודא מה"ת אבל אם טע"כ ל"ד מב"מ דל"ב לר"י היא רק מדרבנן וע"ש כמה חילוקים בזה לענין שוה בשמא או בטעמא ע"ש ובבית אל ח"ב דע"ט דמר בר רב אשי ס"ל בתר שמא אזלינן ור' אשי ס"ל בתר טעמא אזלינן ובחתם סופר יו"ד סי' פ"ז הוכיח דרב ס"ל בתר שמא אזלינן:

הרועים - מינוים

מינוים. בחתם סופר או"ח סי' מ"א בכל המינויים שהורידו אם חוזרים לקדמותם כשקבלו עליהם מה שחייבין מן הדין פליגי ר"מ ור' יוסי בכה"ג שחוזר לעבודתו אי חיישינן לאיבה בכהן שעבר דלר"מ כל המינוים אינם חוזרים לקדמותן רק בכ"ג חוזר ע"כ ל"ש איבה כי די לו שזכה בעבודתו ור' יוסי סובר שבכל המנוים הדין שחוזר לשררותו ושפיר חיישינן לאיבה ע"ש:

הרועים - מיתה ביד"ש

מיתה ביד"ש. הכ"מ פ"ד מביאת מקדש דמיתה ביד"ש חמיר מכרת ובזית רענן ויקרא השיג עליו דמוכח בכתובות ד"ל דכרת חמיר ממיתה בידי שמים ובנר תמיד כריתות ד"א כ' דהתנא במס' כריתות דלא תני חייבי מיתות ביד"ש ס"ל דמיתה ביד"ש חמיר מכרת כשי' הכ"מ ולא סגי במלקות אבל הרמב"ם פסק כסתמא דגמרא דכרת חמיר לכך פסק דחייבי מיתות ביד"ש לוקין ע"ש:

הרועים - מיתה בשבת

מיתה בשבת. דנ"ה פליגי אי יש מיתה בלא חטא ובשו"ת עין דמעה דר"ל ורשב"ג דפליגי בשקלים פ"ב פליגי בזה דר"ל ס"ל כמ"ד אין מיתה בלא חטא לכך ס"ל עושין נפשות לצדיקים אבל רשב"ג ס"ל יש מיתה בלא חטא:

הרועים - מיתה

מיתה. בגיטין דכ"ח פליגי אביי ורבא דרבא ס"ל שמא מת ל"ח ולשמא ימות חיישינן ולאביי אין חילוק ובבית אל דנ"ט ח"ב דר' יהושע בן לוי ס"ל כאביי דגם לשמא ימות ל"ח:

הרועים - מילה

מילה. במשנת דר"ע מנחות דפ"ט בשי' הפוסקים דאם מל תוך ח' ימים יצא בדיעבד תלי' בפלוגתא דלרבי ור' עקיבא ור' שמעון דלא ס"ל חביבה מצוה בשעתה גרידא רק היכא דדחתה שחיטה את השבת ס"ל דמל תוך ח' אפי' בדיעבד לא יצא משא"כ לדידן דמשום חביבה מצוה בשעתה דחי שבת שפיר ס"ל דמל תוך ח' יצא ע"ש:

הרועים - מילה

מילה. שי' התשב"ץ והובא בש"ך סוף ה' מילה דמילה שלא בזמנו אין מלין לא ביום ה' ולא ביום ו' דג' ימים הראשונים הם כואבים ויש לחוש לחילול שבת ובפרדס דוד פ' לך כ' דתלי' בפלוגתא דרב ס"ל כשי' התשב"ץ ור' יוחנן ל"ל שי' התשב"ץ ועמ"ש בסמוך:

הרועים - מילה

מילה. ביו"ד סי' רכ"ב פסק הרמ"א במל תוך ח' יצא בדיעבד וא"צ להטיף דם ברית אח"כ ובפרדס דוד פ' לך דתלי' בפלוגתא דר' אליעזר בר"ש ל"ל ס' הרמ"א וס"ל דאף בדיעבד לא יצא ולרבי בדיעבד יצא וכן לרבנן דס"ל מילה שלא בזמנו ג"כ רק ביום ס"ל כרבי דבדיעבד יצא במל תוך ח' ול"ה מילה מ"ע שהז"ג כיון דבדיעבד יצא במל תוך ח' ור' יוחנן ס"ל דמילה תוך ח' אף בדיעבד לא יצא ושי' התשב"ץ הנ"ל תלי' בזה דלר"י דאפי' בדיעבד פסול תוך ח' ליתא לס' התשב"ץ משא"כ למ"ד דבדיעבד כשר תוך ח' מוכח כשי' התשב"ץ והגאון בעל זכרון יוסף בס' משביר בר עה"ת פ' וירא דשיט' הרמ"א חלי' בפלוגתא דלמ"ד דרשינן טעמא דקרא לדידי' א"צ להטיף דם ברית בדיעבד כשמל תוך ח' משא"כ למ"ד דל"ד טעמא דקרא לדידי' כשמל תוך ח' צריך אח"כ להטיף דם ברית ע"ש ועיין אות ד':

הרועים - מילה

מילה. המקנה בקדושין דכ"ט כ' דבמילה יש שני חייבים א' חיוב האב למול בנו וחד חיוב על כל ישראל מקרא דהמול לכם כל זכר והא דאשה פטורה היינו מחיוב האב למול

את בנו אבל עכ"פ מחויבת כחיוב כל ישראל למול מי שאינו נימול וכ' דתלי' בפלוגתא בע"ז דכ"ז דלר' יוחנן דס"ל דאשה כשירה למול שפיר חייבת במילת בנה ככל ישראל אבל רב דס"ל דאשה פסולה למול ממילא אינה ככלל ערבות ואינה בכלל מצות מילה ככל ופטורה מחיוב דכל ישראל ע"ש דר' אליעזר ס"ל דאשה פטורה כרב ע"ש:

הרועים - מילה

מילה. באור צבי פ' שמות אי אשה פסולה למול תלי' בפלוגתא דתנאי דאי מילה שלא בזמנה נוהג בלילה ול"ה מילה מ"ע שהז"ג כמ"ש התוס' קדושין דכ"ט וצ"ק דפטורה למול בנה משא"כ למ"ד אפילו מילה שלב"ז רק ביום וק' ל"ל קרא ולא אותה תי"ל דהו"ל מ"ע שהז"ג ועכצ"ל דקרא אתי דאשה פסולה למול ע"ש:

הרועים - מילה בשבת

מילה בשבת. אי הוי דחוי' או הוי הותרה כ' בשו"ת חסד לאברהם סי' פ"ג דתלי' בפלוגתא דלמ"ד מקלקל בחבורה פטור ל"ה רק דחוי' דעדל"ת דהו"ל בעדנא משא"כ למ"ד מקלקל בחבורה חייב ל"ה בעדנא ועכצ"ל דהיא מטעם הותרה ע"ש:

הרועים - מילה בנכרי

מילה בנכרי. הא דקיי"ל דלא ימול ארמאי כ' בהג"א פ"ב דע"ז דמ"מ בשכר שרי דנכרי חס על שכרו ובשו"ת חתם סופר סי' קל"ב דדוקא לר' יוחנן דס"ל דנכרי חס על בהמתו שלא תעקר ה"ה כאן מותר בשכר דנכרי חס על הפסד שכרו משא"כ לדידן דל"ל כלל דנכרי חס על הפסד בהמתו ה"ה דאין חס על הפסד שכרו ואסור מילה בנכרי אפי' בשכר ע"ש:

הרועים - מילה

מילה. בשו"ת תשואות חן דס"ד ע"ב דמ"ד דס"ל ש"כ הבאין כא' אין מלמדין ס"ל דמילה שלא בזמנה נוהג בין ביום ובין בלילה ול"ה מ"ע שהז"ז ומ"ד דמילה שלב"ז נוהג רק ביום ס"ל ש"כ הבאין כא' מלמדין ע"ש ובאור חדש קדושין דל"ד דר' שמעון סובר דמילה שלב"ז נוהג בין ביום ובין בלילה:

הרועים - מילה

מילה. במהר"ם ברבי פ' לך דאי בנכרי חייב למול תלי' בזה דלר"ש דדריש טעמא דקרא פטור הנכרי ממילה משא"כ לר' יהודא דלא דריש טעמא דקרא מחויב הנכרי למול א"ע ע"ש שהק' קו' עצומה דהש"ס בסנהדרין פריך והרי מילה שנאמרה לב"נ ונשנית בסיני ואפ"ה לישראל נאמרה ומשני האי למישרי שבת היא דאתי והק' להנך תנאי דס"ל בשבת פר"א דמילה דדוחה שבת הוא מהללמ"ס עדיין קשה ממילה דל"ל דנשנית שיהי' דוחה שבת דהא הוא מהללמ"ס ע"ש ונ"ל דלק"מ דלכאורה הקשיתי למה לא משני הש"ס האי למשרי נגע בצרעת דקיי"ל בשר ואע"פ שיש שם בהרת ימול אך י"ל דל"ק דבשבת דקל"ג אמרינן בשר ואע"פ שיש בהרת ימול כו' ר' יונתן אומר א"צ שבת חמורה דוחה צרעת לא כ"ש ע"כ ממילא כיון דילפינן צרעת רק משבת דחמירא דוחה א"כ שפיר משני הש"ס האי למשרי שבת הוא דאתי דצרעת דדוחה ג"כ ילפינן רק משבת אולם ז"נ למ"ד דמילה דדוחה שבת היא מקרא שפיר י"ל דילפינן צרעת משבת משא"כ למ"ד דמילה דדוחה שבת הוא רק מהלכה ק' מנ"ל דדוחה צרעת ואי מק"ו הא קיי"ל אין דנין ק"ו מהלכ' ועכצ"ל דהמ"ד דס"ל הלכה ס"ל דמבשר ילפינן אע"פ שיש בהרת ימול ולפ"ז ל"ק קו' מהר"ם ברבי כלל כיון דלמ"ד הלכה עכצ"ל דבשר אע"פ שיש בהרת ימול א"כ שפיר למשרי צרעת הוא דאתי ודו"ק ועיין במהרש"א שבת קל"ב ע"א בתוד"ה תניא כוותי' ע"ש ותמצא דברינו מכוונים:

הרועים - מילה

מילה. ברש"י פ' לך דאת אתי לרבות פריעה והוא ממ"ר דנתנה מצות פריעה לאאע"ה ופליג אש"ס דילן דס"ל ביבמות בהערל דלא נתנה פריעה לאאע"ה ולש"ס דילן לא נכרתו שלש עשרה בריתות על הפריעה כיון דלא נתנה לאאע"ה בחתם סופר יו"ד סי' י"ט:

הרועים - מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור

מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור. בסנהדרין דנ"ח ובתוס' חולין ל"ג דהיכא דאיכא טעם וסברא לחלק ל"א ל"א מא"מ ובראש יוסף חולין ל"ג דתלי' בפלוגתא דרב ושמואל ור' יוחנן בקדושין דכ"ג דלמ"ד דגם ביאה ראשונה מותר במלחמה מוכח דהיכא דיש ס' לחלק ל"א מא"מ משא"כ למ"ד דלא הותר כ"א לאחר כל המעשים ובכה"ג הוי כגירושין דגם לב"נ מותר ממילא אמרינן דאף דיש ס' לחלק אמרינן ג"כ מי א"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור ועיין או י' יפ"ת ובלח"מ פ"ט ה' מלכים דהברייתות חלוקות

הן דהברייתא דחולין ל"ג ס"ל דל"א החילוק דשאני נכרים דלאו בני כיבוש נינהו ה"ל ל"א שאני נכרים דלאו בני שחיטה נינהו ע"ש:

הרועים - מי איכא מידי דלישראל שרי ולנכרי אסור

מי איכא מידי דלישראל שרי ולנכרי אסור. בחולין קל"ג ובמראה יחזקאל חולין דל"ג דפליגי בזה ר' יהודא ור' אלעזר וחכמים דלר"י ור"א דס"ל דאמה"ח נוהג בטמאים דס"ל מא"מ דלישראל שרי ולנכרי אסור אבל רבנן דס"ל אמה"ח מותר בטמאה ס"ל דל"א מא"מ ובחי' יעב"ץ בחולין דתלי' בפלוגתא אי כוי ספיקא אי ברי' בפ"ע הוא כיון דצ"ק דח"ש אסור לישראל מכל חלב וק' תי"ל כיון דל"נ שיעורין לב"נ וחייב הב"נ בכ"ש ומי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור וע"כ דל"א מא"מ וז"נ רק למ"ד כוי ספיקא הוא משא"כ למ"ד דכוי ברי' בפ"ע ל"צ קרא דכל חלב רק לכוי ולא לח"ש ושפיר י"ל מא"מ ובס' ברית אברהם דר' יוחנן ל"ל ס' מא"מ ולדידי' י"ל דלישראל מותר ולב"נ אסור והמפו' כתב דר"מ ל"ל הס' דמא"מ מקו' התוס' חולין ל"ג דלדידי' אין אמה"ח נוהג בחי' ועוף ע"ש ובכתב סופר ביו"ד הוכיח דרבא ס"ל כראב"י דל"א מי א"מ ושפיר י"ל אשכנגדו ומר בר ר' אשי דס"ל דגם בדאוריי' מפכינן שבועה ס"ל דל"א כלל מחושואיל"מ ע"ש:

הרועים - מיגו

מיגו. התוס' ב"ק דע"ב בב' כיתי עדים המכחישים זא"ז ליהמנו בתראי במגו דפסלי לקמאי ותירצו דמגו דבי תרי ל"א ועוד דמגו לא עדיף מאלו עוד שני עדים מעידים כהאחרונים והרי תרי כמאה ונ"מ בין התירוצים באם יש להבע"ד מיגו דל"ש דמגו דבי תרי ל"א ול"ה מיגו במקום עדים כיון דהעדים מכחישין זא"ז משא"כ לטעם הב' ל"מ. המיגו של הבע"ד דהו"ל כעדים והרי תרי כמאה ובתומים סי' פ"ב סקט"ז דתירוצם השני הוא רק למ"ד מיגו במקום עדים לא אמרינן אבל למ"ד מגו במקום עדים אמרינן משום דע"י המיגו אמרינן דטעו העדים וכיוצא בזה כ"ש שיש לומר ביש עדים דמכחישין לקמאי ומגו ג"כ דאמרינן דטעו העדים ראשונים ע"ש באריכות:

הרועים - מיגו

מיגו. במהר"ם ברבי כתובות י"ז דר' מאיר ס"ל דל"א עירוב פרשיות ומדחייבה רחמנא שבועת שומרין רק באפקיד בשטרא ש"מ דל"א מיגו במקום שטרא כ"ש דל"א מיגו

במקום חזקה אבל להלכתא דע"פ כתיב ואמרינן מיגו במקום שטרא ושפיר קמבע"ל להש"ס אי אמרינן מיגו במקום חזקה:

הרועים - מיגו

מיגו. בתולדות אברהם להגאון ר' אברהם ברודא דט"ז וז"ל ולזעירי צ"ל דטעמו דגבי איסור ל"א מיגו אף בנשביתי וטהורה אני אמרינן מיגו באיסור מ"מ היכא שהבעל טוען כנגדה שמא או שראוה שנסתרה בכה"ג ל"א מיגו באיסור ומה"ט באומרת משארסתני נאנסתי דא"ל כיון דבאיסור ל"א מיגו ה"נ מאיסור לממון ל"א מיגו אבל לר' אסי דס"ל דלגבי איסור נאמנת במיגו מכ"ש מאיסור לממון ע"ש:

הרועים - מין במינו

מין במינו. דקיי"ל דאם נפל במינו ואינו מינו אמרינן סליק את מינו כו' וא"מ רבה עליו ומבטלו כתבו המפורשים דזה רק לרבא אבל לאביי משמע בחולין ד"ק סוף ע"א ובחולין דק"ח ברש"י ד"ה לימא דאביי לא ס"ל סליק את מינו כאלו אינו ולא בטיל:

הרועים - מב"מ

מב"מ. באור חדש קדושין בפתיחה הוכיח דר' עקיבא ס"ל מב"מ לא בטיל ובחתם סופר או"ח סי' קל"ז דמשמע בר"ש מס' טבול יום פי"ב מ"ג דר' שמעון ס"ל מב"מ לא בטיל והתו' כע"ז דנ"ו דרב הונא ס"ל כרב דמין במינו לא בטיל ובבית אל דנ"ג ח"ב דר' זירא ס"ל מב"מ לא בטיל ובשו"ת ברכת יוסף סי' ג' דר"נ ס"ל דרשב"ג סובר מין במינו לא בטיל:

הרועים - מין במינו

מין במינו. בזבחים דק"י ס"ל לרב דמב"מ אינו חוצץ וכ' בריט אלגאזי בכורות פ"א דשמואל ור' יוחנן דלא תירצו כרב ס"ל דגם מב"מ חוצץ ור' אשי ורבא ס"ל כרב דמב"מ אינו חוצץ ובשו"ת גבעת פנחס סי' מ"ד דר' חסדא ס"ל מב"מ חוצץ ורבה בסוכה דל"ט ס"ל מב"מ חוצץ ושמואל ור"י ס"ל מב"מ חוצץ:

הרועים - מי פירות

מי פירות. בפנ"י פסחים ל"ט דהא דכ' רש"י דמי פירות לבד נמי איסורא מיהא איכא והוי נוקשה בפסחים דל"ה היינו אליבא דר"ל דסבר כאביי משא"כ למאי דמסקינן כו' וכדאמר רבא דמי פירות אין מחמיצין ע"כ דרש"י נמי מודה דאין מחמיצין כלל ע"ש:

הרועים - מין במינו

מין במינו. שי' הריטב"א פ"ד דע"ז דלרב ושמואל דס"ל מין במינו במשהו ל"ה רק מדרבנן ומהר"ן פסחים מבואר דלרו"ש מה"ח מב"מ לא בטל ובבית אל כ' בה' חמץ דלרב דגזר מבשא"מ אטו מינו ס"ל דמה"ת לא בטל מב"מ אבל שמואל סובר דמה"ת מב"מ בטיל רק מדרבנן לא בטיל לכך ל"ג מבשא"מ אטו מינו וכ"כ הר"ן לענין דשיל"מ דל"ג מבשא"מ אטו מינו כיון דל"ה רק מדרבנן ומובן עפ"ז מה דקיי"ל באיסור דרבנן דמב"מ בטיל ותלי' בזה דלרב ור' יהודא דס"ל מב"מ מה"ת לא בטיל גם בדרבנן מב"מ לא בטיל משא"כ לשמואל דס"ל דמב"מ מה"ת בטיל לכך באיסור דרבנן בטיל ובשו"ת בנין ציון כתב דלרבא באיסור דרבנן מב"מ בטיל לר' יהודא ולאביי גם בדרבנן מב"מ ל"ב לר"י ע"ש בסי' ס"ז ובברוך טעם פ"ה בשער התערובת דלר' אשי דס"ל דדשיל"מ באיסור דרבנן לא בטיל ס"ל דמב"מ אפי' באיסור דרבנן לא בטיל משא"כ לשארי אמוראים דס"ל דבדרבנן דשיל"מ בטיל (עיין אות ד' דשיל"מ) ה"ה דבדרבנן מב"מ בטיל ובצל"ח ביצה ד"ד דרב סובר דבדרבנן מב"מ בטיל מעצים שנשרו לתוך הדקל ע"ש ולשי' התוס' יבמות דפ"ב דביבש ביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל אין ראי' ולפמ"ש באות ד' דשיל"מ דרב ס"ל כר' אשי מוכח להיפוך דרב ס"ל דגם בדרבנן מב"מ לא בטיל ועיין מ"ש בסמוך בענין יבש ביבש ובלב ארי' חולין דק"ח דא"נ דגם באיסור דרבנן מב"מ לא בטיל מ"מ כשתחילת ביאתו באיסור היא בתערובות בכה"ג מב"מ בטיל באיסור דרבנן ובשו"ת מראה יחזקאל סי' מ"ה כ' דאפי' באיסור דאורייתא י"ל כן דבתחילת ביאתו בתערובת בטיל מב"מ אפי' בדאורייי':

הרועים - מין במינו

מב"מ. התוס' יבמות דפ"ב העלו דביבש ביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל ובלב ארי' חולין דצ"ט דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר' יוחנן גם ביבש ס"ל לר"י מין במינו לא בטיל ולר"ל ביבש ביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל ובברוך טעם פ"א משער התערובות דר' אשי ס"ל דאפי' יבש ביבש מב"מ לא בטיל ובמחנה ראובן ריש ביצה הא דשי' התוס' דביבש ס"ל מב"מ בטיל דוקא א"נ דמב"מ גם בדרבנן לא בטיל אבל למ"ד דבדרבנן מב"מ בטיל אין ראי' ושפיר י"ל דאף ביבש ס"ל לר"י דמב"מ לא בטיל ע"ש ובצל"ח ביצה ד"ג ע"ב בהג"ה דלרב פפא ס"ל לר' יהודא דמין במינו בטיל כאביי בזבחים דע"ט דר"י בשם ר"ג אמרה ולי' לא ס"ל ועוד יש להוכיח כשי' הנ"ל דביבש מודה ר"י דמב"מ בטיל אליבא דר' פפא ור' שישא ביבמות דפ"ג ס"ל דלר' יהודא אף בדרבנן מב"מ לא בטיל ובמראה כהן זבחים

דע"ד הא דאמרינן דלר"י ביבש מודה דמב"מ בטל דוקא למ"ד דל"ל בתר מבטל אזלינן במנחות דכ"ג וכן לרב דל"ל בתר מבטל אזלינן אבל למ"ד בתר מבטל אזלינן אף ביבש ס"ל מב"מ ל"ב ע"ש ובשו"ת טו"ט ודעת ה' בב"ח דאף א"נ דביבש ביבש ג"כ מב"מ ל"ב מ"מ ל"ה רק מדרבנן דמה"ת ביבש מב"מ בטל ע"ש:

הרועים - מין במינו

מב"מ. בראש יוסף פג"ה דמב"מ דלא בטיל לר"י דוקא בממשות של איסור אבל לא בפליטת איסור דבעינן דוקא דומי' דדם הפר כו' ופליגי בזה רב ושמואל דרב ס"ל אף בטעם מב"מ לא בטיל לר"י אבל רבא ושמואל ס"ל דבטעם מודה ר"י דמב"מ בטיל ע"ש וביד החזקה בסוגיא דטע"כ דלר' יוחנן מב"מ דלא בטיל לר"י הוא מה"ת אבל לר"ל מב"מ דל"ב לר"י הוא רק מדרבנן והיכא דיש כזית בכדא"פ מה"ת ל"ב מין במינו וע"ש באריכות:

הרועים - מין במינו

מב"מ. הריטב"א בע"ז דע"ג אף דס"ל לרב ושמואל דמב"מ לא בטיל דוקא לענין אכילה אבל לענין הנאה לכ"ע בטיל ובאמרי בינה פסחים כ' דדוקא לרב ושמואל דס"ל דמה"ת מב"מ בטיל רק מדרבנן לא בטיל שפיר יש לומר דלענין הנאה גם מדרבנן בטיל משא"כ לר"י דס"ל מב"מ מה"ת לא בטיל גם לענין הנאה לא בטיל ועמש"ל דרב י"ל דס"ל דמה"ת מב"מ לא בטיל עוד כ' דר' אשי ס"ל מב"מ גם באיסור דרבנן לא בטיל ולר' פפא מב"מ בטיל באיסור דרבנן ועיין בבית אל דנ"ג ח"א ולפ"ד י"ל דהטעם דח"ש מותר בהנאה דל"ש חל"א כיון דאין לוקין אהנאה וכל היכא שבשיעור שלם אין לוקין ל"ש חל"א ותלי' אי לוקין אהנאה ועיין אות א' ובמלוא הרועים:

הרועים - מין במינו

מב"מ. בתולדות יצחק יו"ד סי' ק"ג דבאיסור הכאה דאפי' נפגם ונסרח אסור מהראוי דיתבטל במב"מ דא"א לאיסור להיות היתר וזה למ"ד בתר בטיל אזלינן אבל למ"ד בתר מבטל אזלינן אפשר להיתר להיות איסור ע"י שיקבל טעם איסור וחנ"נ ועיין אות ח' חנ"נ ואי במב"מ אזלינן בתר שמא או בתר טעמא בבית אל ח"ר דל"ז דלר"י דס"ל מב"מ ל"ב מדם הפר ודם השעיר ס"ל דאזלינן בתר שמא אבל לרו"ש דס"ל דמב"מ רק מדרבנן לא בטיל אזלינן רק בתר טעמא ובשו"ת טו"ט ודעת סי' קנ"ט דא"נ טע"כ דאורייתא ה"ה

דמב"מ ל"ב לר' יהודא מה"ת אבל אם טע"כ ל"ד מב"מ דל"ב לר"י היא רק מדרכנן וע"ש כמה חילוקים בזה לענין שוה בשמא או בטעמא ע"ש ובבית אל ח"ב דע"ט דמר בר רב אשי ס"ל בתר שמא אזלינן ור' אשי ס"ל בתר טעמא אזלינן ובחתם סופר יו"ד סי' פ"ז הוכיח דרב ס"ל בתר שמא אזלינן:

הרועים - מינוים

מינוים. בחתם סופר או"ח סי' מ"א בכל המינויים שהורידו אם חוזרים לקדמותם כשקבלו עליהם מה שחייבין מן הדין פליגי ר"מ ור' יוסי בכה"ג שחוזר לעבודתו אי חיישינן לאיבה בכהן שעבר דלר"מ כל המינוים אינם חוזרים לקדמותן רק בכ"ג חוזר ע"כ ל"ש איבה כי די לו שזכה בעבודתו ור' יוסי סובר שבכל המנוים הדין שחוזר לשררותו ושפיר חיישינן לאיבה ע"ש:

הרועים - מיתה ביד"ש

מיתה ביד"ש. הכ"מ פ"ד מביאת מקדש דמיתה ביד"ש חמיר מכרת ובזית רענן ויקרא השיג עליו דמוכח בכתובות ד"ל דכרת חמיר ממיתה בידי שמים ובנר תמיד כריתות ד"א כ' דהתנא במס' כריתות דלא תני חייבי מיתות ביד"ש ס"ל דמיתה ביד"ש חמיר מכרת כשי' הכ"מ ולא סגי במלקות אבל הרמב"ם פסק כסתמא דגמרא דכרת חמיר לכך פסק דחייבי מיתות ביד"ש לוקין ע"ש:

הרועים - מיתה בשבת

מיתה בשבת. דנ"ה פליגי אי יש מיתה בלא חטא ובשו"ת עין דמעה דר"נ ורשב"ג דפליגי בשקלים פ"ב פליגי בזה דר"ל ס"ל כמ"ד אין מיתה בלא חטא לכך ס"ל עושין נפשות לצדיקים אבל רשב"ג ס"ל יש מיתה בלא חטא:

הרועים - מיתה

מיתה. בגיטין דכ"ח פליגי אביי ורבא דרבא ס"ל שמא מת ל"ח ולשמא ימות חיישינן ולאביי אין חילוק ובבית אל דנ"ט ח"ב דר' יהושע בן לוי ס"ל כאביי דגם לשמא ימות ל"ח:

הרועים - מילה

מילה. במשנת דר"ע מנחות דפ"ט בשי' הפוסקים דאם מל תוך ח' ימים יצא בדיעבד תלי' בפלוגתא דלרבי ור' עקיבא ור' שמעון דלא ס"ל חביבה מצוה בשעתה גרידא רק היכא

דדחתה שחיטה את השבת ס"ל דמל תוך ח' אפי' בדיעבד לא יצא משא"כ לדידן דמשום חביבה מצוה בשעתה דחי שבת שפיר ס"ל דמל תוך ח' יצא ע"ש:

הרועים - מילה

מילה. שי' התשב"ץ והובא בש"ך סוף ה' מילה דמילה שלא בזמנו אין מלין לא ביום ה' ולא ביום ו' דג' ימים הראשונים הם כואבים ויש לחוש לחילול שבת ובפרדס דוד פ' לך כ' דתלי' בפלוגתא דרב ס"ל כשי' התשב"ץ ור' יוחנן ל"ל שי' התשב"ץ ועמ"ש בסמוך:

הרועים - מילה

מילה. ביו"ד סי' רכ"ב פסק הרמ"א במל תוך ח' יצא בדיעבר וא"צ להטיף דם ברית אח"כ ובפרדס דוד פ' לך דתלי' בפלוגתא דר' אליעזר בר"ש ל"ל ס' הרמ"א וס"ל דאף בדיעבד לא יצא ולרבי בדיעבד יצא וכן לרבנן דס"ל מילה שלא בזמנו ג"כ רק ביום ס"ל כרבי דבדיעבד יצא במל תוך ח' ול"ה מילה מ"ע שהזז"ג כיון דבדיעבד יצא במל תוך ח' ור' יוחנן ס"ל דמילה תוך ח' אף בדיעבד לא יצא ושי' התשב"ץ הנ"ל תלי' בזה דלר"י דאפי' בדיעבד פסול תוך ח' ליתא לס' התשב"ץ משא"כ למ"ד דבדיעבד כשר תוך ח' מוכח כשי' התשב"ץ והגאון בעל זכרון יוסף בס' משביר בר עה"ת פ' וירא דשיט' הרמ"א תלי' בפלוגתא דלמ"ד דרשינן טעמא דקרא לדידי' א"ל להטיף דם ברית בדיעבד כשמל תוך ח' משא"כ למ"ד דל"ד טעמא דקרא לדידי' כשמל תוך ח' צריך אח"כ להטיף דם ברית ע"ש ועיין אות ד':

הרועים - מילה

מילה. המקנה בקדושין דכ"ט כ' דבמילה יש שני חייבים א' חיוב האב למול בנו וחד חיוב על כל ישראל מקרא דהמול לכם כל זכר והא דאשה פטורה היינו מחיוב האב למול אח בנו אבל עכ"פ מחויבת כחיוב כל ישראל למול מי שאינו נימול וכ' דתלי' בפלוגתא בע"ז דכ"ז דלר' יוחנן דס"ל דאשה כשירה למול שפיר חייבת במילת בנה ככל ישראל אבל רב דס"ל דאשה פסולה למול ממילא אינה בכלל ערבות ואינה בכלל מצות מילה ככל ופטורה מחיוב דכל ישראל ע"ש דר' אליעזר ס"ל דאשה פטורה כרב ע"ש:

הרועים - מילה

מילה. באור צבי פ' שמות אי אשה פסולה למול תלי' בפלוגתא דתנאי דאי מילה שלא בזמנה נוהג בלילה ול"ה מילה מ"ע שהזז"ג כמ"ש התוס' קדושין דכ"ט וצ"ק דפטורה

למול בנה משא"כ למ"ד אפילו מילה שלב"ז רק ביום וק' ל"ל קרא ולא אותה תי"ל דהו"ל מ"ע שהז"ג ועכצ"ל דקרא אתי דאשה פסולה למול ע"ש:

הרועים - מילה בשבת

מילה בשבת. אי הוי דחוי' או הוי הותרה כ' בשו"ת חסד לאברהם סי' פ"ג דתלי' בפלוגתא דלמ"ד מקלקל בחבורה פטור ל"ה רק דחוי' דעדל"ת דהו"ל בעדנא משא"כ למ"ד מקלקל בחבורה חייב ל"ה בעדנא ועכצ"ל דהיא מטעם הותרה ע"ש:

הרועים - מילה בנכרי

מילה בנכרי. הא דקיי"ל דלא ימול ארמאי כ' בהג"א פ"ב דע"ז דמ"מ בשכר שרי דנכרי חס על שכרו ובשו"ת חתם סופר סי' קל"ב דדוקא לר' יוחנן דס"ל דנכרי חס על בהמתו שלא תעקר ה"ה כאן מותר בשכר דנכרי חס על הפסד שכרו משא"כ לדידן דל"ל כלל דנכרי חס על הפסד בהמתו ה"ה דאין חס על הפסד שכרו ואסור מילה בנכרי אפי' בשכר ע"ש:

הרועים - מילה

מילה. בשו"ת תשואות חן דס"ד ע"ב דמ"ד דס"ל ש"כ הבאין כא' אין מלמדין ס"ל דמילה שלא בזמנה נוהג בין ביום ובין בלילה ול"ה מ"ע שהז"ז ומ"ד דמילה שלב"ז נוהג רק ביום ס"ל ש"כ הבאין כא' מלמדין ע"ש ובאור חדש קדושין דל"ד דר' שמעון סובר דמילה שלב"ז נוהג בין ביום ובין בלילה:

הרועים - מילה

מילה. במהר"ם ברבי פ' לך דאי בנכרי חייב למול תלי' בזה דלר"ש דדריש טעמא דקרא פטור הנכרי ממילה משא"כ לר' יהודא דלא דריש טעמא דקרא מחויב הנכרי למול א"ע ע"ש שהק' קו' עצומה דהש"ס בסנהדרין פריך והרי מילה שנאמרה לב"נ ונשנית בסיני ואפ"ה לישראל נאמרה ומשני האי למישרי שבת היא דאתי והק' להנך תנאי דס"ל בשבת פר"א דמילה דדוחה שבת הוא מהללמ"ס עדיין קשה ממילה דל"ל דנשנית שיהי' דוחה שבת דהא הוא מהללמ"ס ע"ש ונ"ל דלק"מ דלכאורה הקשיתי למה לא משני הש"ס האי למשרי לנע בצרעת דקיי"ל בשר ואע"פ שיש שם בהרת ימול אך י"ל דל"ק דבשבת דקל"ג אמרינן בשר ואע"פ שיש בהרת ימול כו' ר' יונתן אומר א"צ שבת חמורה דוחה צרעת לא כ"ש ע"כ ממילא כיון דילפינן צרעת רק משבת דחמירא דוחה א"כ שפיר משני הש"ס

האי למשרי שבת הוא דאתי דצרעת דדוחה ג"כ ילפינן רק משבת אולם ז"נ למ"ד דמילה דדוחה שבת היא מקרא שפיר י"ל דילפינן צרעת משבת משא"כ למ"ד דמילה דדוחה שבת הוא רק מהלכה ק' מנ"ל דדוחה צרעת ואי מק"ו הא קיי"ל אין דנין ק"ו מהלכ' ועכצ"ל דהמ"ר דס"ל הלכה ס"ל דמבשר ילפינן אע"פ שיש בהרת ימול ולפ"ז ל"ק קו' מהר"ם ברבי כלל כיון דלמ"ד הלכה עכצ"ל דבשר אע"פ שיש בהרת ימול א"כ שפיר למשרי צרעת הוא דאתי ודו"ק ועיין במהרש"א שבת קל"ב ע"א בתוד"ה תניא כוותי' ע"ש ותמצא דברינו מכוונים:

הרועים - מילה

מילה. ברש"י פ' לך דאת אתי לרבות פריעה והוא ממ"ר דנתנה מצות פריעה לאאע"ה ופליג אש"ס דילן דס"ל ביבמות בהערל דלא נתנה פריעה לאאע"ה ולש"ס דילן לא נכרתו שלש עשרה בריתות על הפריעה כיון דלא נתנה לאאע"ה בחתם סופר יו"ד סי' י"ט:

הרועים - מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור

מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור. בסנהדרין דנ"ח ובתוס' חולין ל"ג דהיכא דאיכא טעם וסברא לחלק ל"א ל"א מא"מ ובראש יוסף חולין ל"ג דתלי' בפלוגתא דרב ושמואל ור' יוחנן בקדושין דכ"ג דלמ"ד דגם ביאה ראשונה מותר במלחמה מוכח דהיכא דיש ס' לחלק ל"א מא"מ משא"כ למ"ד דלא הותר כ"א לאחר כל המעשים ובכה"ג הוי כגירושין דגם לב"נ מותר ממילא אמרינן דאף דיש ס' לחלק אמרינן ג"כ מי א"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור ועיין או י' יפ"ת ובלחמ"מ פ"ט ה' מלכים דהברייתות חלוקות הן דהברייתא דחולין ל"ג ס"ל דל"א החילוק דשאני נכרים דלאו בני כיבוש נינהו ה"נ ל"א שאני נכרים דלאו בני שחיטה נינהו ע"ש מי איכא מידי דלישראל שרי ולנכרי אסור בחולין קל"ג ובמראה יחזקאל חולין דל"ג דפליגי בזה ר' יהודא ור' אלעזר וחכמים דלר"י ור"א דס"ל דאמה"ח נוהג בטמאים דס"ל מא"מ דלישראל שרי ולנכרי אסור אבל רבנן דס"ל אמה"ח מותר בטמאה ס"ל דל"א מא"מ ובחי' יעב"ץ בחולין דתלי' בפלוגתא אי כוי ספיקא אי ברי' בפ"ע הוא כיון דצ"ק דח"ש אסור לישראל מכל חלב וק' תי"ל כיון דל"נ שיעורין לב"נ וחייב הב"נ בכ"ש ומי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור וע"כ דל"א מא"מ וז"נ רק למ"ד כוי ספיקא הוא משא"כ למ"ד דכוי ברי' בפ"ע ל"צ קרא דכל חלב רק לכוי ולא לח"ש ושפיר י"ל מא"מ ובס' ברית אברהם דר' יוחנן ל"ל ס' מא"מ ולדידי' י"ל דלישראל מותר ולב"נ אסור והמפו' כתב דר"מ ל"ל הס' דמא"מ מקו' התוס' חולין ל"ג

דלדידי' אין אמה"ח נוהג בחי' ועוף ע"ש ובכתב סופר ביו"ד הוכיח דרבא ס"ל כראב"י דל"א מי א"מ ושפיר י"ל דלישראל שרי ולב"נ אסור ובתוס' חולין ל"ג דר"ל דס"ל דח"ש מותר מה"ת ס"ל דל"א מא"מ ועיין באות ח' ח"ש כמה מ"ד דס"ל ח"ש מותר מה"ת ע"ש ובמעין החכמה דקס"ב דלר"י דיתרו קודם מ"ת בא וב"נ הקריבו שלמים ולא הותר בשר לאדה"ר מוכח דל"א מא"מ משא"כ לר"א דהקריבו רק עולות וס"ל דהותר בשר לאדה"ר שפיר ס"ל דאמרינן מא"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור:

הרועים - מי פירות

מי פירות. שי' הרמב"ם פ"א מטו"א דמי פירות אין מקבלין טומאה ובישוע"י או"ח סי' ק"ס דלמ"ד דיליף טומאת משקין מקרא דוכי יתן מים על זרע דמהך קרא ילפינן הכשר וטומאה א"כ כמו בהכשר דאינן מכשירין רק ז' משקין ה"ה לענין טומאה ולמ"ד דיליף דמשקין מקבלין טומאה מהך דטמא הוא ואין עושה כיוצא בו טמא מדמעטינן טומאה כיוצא בו א"כ ה"ה כל מי פירות מקבלין טומאה ולרבינא לפמ"ש התוס' פסחים י"ט דאין לנו ללמוד טומאת משקין מן המיעוט דאין עושה כיו"ב ולכך פסק הרמב"ם דאין מי פירות מקבלין טומאה אבל לר"א משמי' דרבא דבקדשים עושה כיו"ב אף מי פירות מקבלין טומאה לרבא ע"ש:

הרועים - מילי לא ממסרן לשליח

מילי לא ממסרן לשליח. בנדרי זרוזין מהדו"ת דר' יאשי' ס"ל כר' יוסי דמילי לא מימסרן לשליח ור' יונתן ס"ל כרבנן דמילי מימסרן לשליח וכ"כ בכ"ס יו"ד סי' ק"ג וע"ש דבגיטין דף ע"ב פליגי ר' מאיר בב"ד וכ' הר"ן דר"מ ס"ל דאלים כח ב"ד דיהי' מילי ממסרן לשליח ור"י ס"ל דלא אלים כח ב"ד ובזה מחולקים דר' יונתן ס"ל כר"מ דב"ד אלים דמילי ממסרן לשליח ולר' יאשי' אין חילוק ובאע"ז סי' ל"ה מבואר שי' הקדוש מארדוש דאין שליח עושה שליח בקדושין דמילי לא ממסרן לשליח ובכ"ש ובח"מ מבואר החילוק בין כסף לשטר דבכסף דיכול לקדשה בכסף אחר חשיב מילי משא"כ בשטר דאין יכול לקדשה בשטר אחר ל"ח מילי ושע"ש ובשו"ת שבות יעקב ח"ב סי' קל"ט דאפילו כשמקדשה בטבעת ג"כ חשיב מילי כיון שהאשה מתרצית במה שמקדשה השליח מקודשת אפי' בדבר אחר וחשיב מילי ע"ש וק"ל מהירושלמי ריש קדושין הד"ד בשקדשה בשטר שא"ב שו"פ אבל י"ב שו"פ כסף הוא ולהנ"ל דלמא גם בשטר צריך שיהי' שו"פ ונ"מ דיהי' מקודשת בתורת שטר ולא יכול לקדשה בשטר אחר ושוב שע"ש והנה המקנה כ' דראיות

הירושלמי דא"נ דצריך בשטר שו"פ ל"ל קרא דמהני שטר תי"ל מכסף וביאה ול"ל דמה להנך שהנאתה מרובה הא גם שטר הנאתה מרובה אם צריך שיהי' שו"פ וד' תמוהין דהפנ"י הק' כקו' הש"ס דל"ל דכ' רחמנא שטר הא לא מיותר כלל רק מגז"ש ויצאה והיתה והרי צריך לשאר דרשות וכ' דקו' הש"ס דלמה צריך להיקש ע"ש ולפ"ז על הירושלמי ק' מנ"ל דאין צריך בשטר שו"פ דלמא צריך והיקש דויצאה והיתה לשאר דברים:

הרועים - מכשירי מילה

מכשירי מילה. במעין החכמה דק"ט ע"ב הביא ד' עצי ארזים סי' מ"ד סק"ט דס"ל לר"מ כר"א דמכשירי מילה דוחין את השבת דסתם ספרא ר"י ע"ש:

הרועים - מכשיר בה מכשיר בבתה

מכשיר בה מכשיר בבתה. בס' החכמה כתובות ד"ה דרבא ס"ל כר' אליעזר דלדברי המכשיר בה בבתה פוסל ואביי ור"פ ס"ל כר' יוחנן דהמכשיר בה מכשיר בבתה ובשו"ת ברכת יוסף סי' ס"ב יו"ד דרבי ס"ל מכשיר בה פוסל בבתה ור"א מדפתי ורבינא ס"ל כר"י דמכשיר בה מכשיר בבתה ובהפלאה כתובות די"ד דרבא ס"ל דהמכשיר בה מכשיר בבתה להיפוך ממש"ל ע"ש ובתולדות אברהם להגאון ר' אברהם ברודא כתובות דזעירי ס"ל כמ"ד המכשיר בה פוסל בבתה ובהפלאה כתובות די"ג ד"ה רמי' דרבא ס"ל כמ"ד דמכשיר בבתה:

הרועים - מכשירין

מכשירין. במהר"ם ברבי ביצה דכ"ה בשי' הירושלמי אף דר' יהודא אוסר ביו"ט מכשירי או"נ שאפשר לעשות מאתמול אבל במלאכה דרבנן מותר ביו"ט מכשירין שאפשר לעשותן מאתמול וכ' דלרבא מוכח דר"י אוסר מכשירי או"נ אפי' באיסור דרבנן כל שאפשר לעשות מאתמול אבל לרבה ור' יוסף י"ל שס"ל לר"י דבמלאכה דרבנן מותר ביו"ט במכשירי או"נ אף שאפשר מאתמול:

הרועים - מכירות שטרות

מכירות שטרות. בפנ"י קדושין דמ"ח דלרבי מכירות שטרות דאורייתא ולרבנן ל"ק רק מדרבנן ע"ש ובמקנה קדושין ד"ה הביא ד' הפנ"י דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י דס"ל מעות קונות מכירות שטרות מה"ת ור"ל דס"ל משיכה קונה ל"ה רק מדרבנן ע"ש:

הרועים - מכנסת שום לבעלה

מכנסת שום לבעלה. פלוגתא ביבמות דס"ו כשגרשה היא אומרת כלי אני נוטל והוא אומר דמי אני נותן רב יהודא ס"ל הדין עמה ור' אמי אמר הדין עמו ובעטרת חכמים ב"ק דל"ג דרמי בר ייבא ס"ל כרב אמי:

הרועים - מלתא דעבידא לגלויי

מלתא דעבידא לגלויי. בנוב"י א"ע סי' כ"ח כ' דהא דמצינו כ"פ דבמלתא דעל"ג ע"א נאמן אפי' באתחזק איסורא ובכמה מקומות מצינו דא"נ אפי במלתא דעל"ג וכ' לחלק בררבנן לדאוריי' דבדרבנן נאמן במלתא דעל"ג אפי' דאתחזיק איסורא ובאיסור דאוריי' דוקא בלא אתחזיק איסורא ע"א נאמן:

הרועים - מלך

מלך. בפנ"י קדושין ל"ז דפליגי הנך תנאי בפלוגתא דתנאי בסנהדרין דהמ"ד דל"ה ב"כ ס"ל דמלך אין דרכו לכבש ולא נצטוו למנות מלך כ"א לאחר הכיבוש אך אידך תנא דס"ל דה"ל ב"כ ס"ל דהתנא דר"פ כ"ג דמצות מלך הוא שיצא לפניהם במלחמה ושפיר הוי מלך דרכו לכבש:

הרועים - מלתא דאתיא בק"ו טרח וכ' לה קרא

מלתא דאתיא בק"ו טרח וכ' לה קרא. בא"ח קדושין ד"ה דר"מ דס"ל ב"כ הבכ"א אין מלמדין לא ס"ל דמלתא דאיתא בק"ו טרח וכ' לה קרא ע"ש:

הרועים - מלאכה שאצל"ג

מלאכה שאצל"ג. במהר"ם ברבי בביצה כתב דר' יוחנן ס"ל משאצל"ג פטור לשי' הרי"ף והרמב"ם ולרש"י להיפוך דס"ל לר"י משאצל"ג חייב ע"ש ושי' המהרש"א בסנהדרין דר"ע סובר משאצל"ג חייב ובישועות יעקב סי' תצ"ה ה' יו"ט דאין הכרע ובמעשה רוקח פ' ויקהל דפלוגתא דר"י ור"ש במשאצל"ג דר' יהודא דלא דריש בכל התורה סמוכין ס"ל דמשאצל"ג חייב ור"ש דדריש סמוכין בכ"מ ס"ל משאצל"ג פטור מדנסמכה שבת למלאכת המשכן ושי' רש"י פ' האורג דמבעיר עצים לקדרתו הו"ל משאצל"ג ובמהר"ם ברבי יבמות ד"י דפליגי בזה דר' אבהו סובר דמבעיר עצים לקדרתו הו"ל משאצל"ג ור' יוחנן ס"ל דהו"ל מלאכה הצריכה לגופו והבעה"מ בשבת ס"פ כל כתבי דר' הונא ס"ל

משאצל"ג חייב ובשו"ת תורת חסד סי' נ' דרב ג"כ ס"ל משאצל"ג חייב ובהפלאה כתובות ד"ס דר' אליעזר ס"ל משאצל"ג חייב ע"ש:

הרועים - מלך

מלך. בשעה"מ פ"א ה' מלכים הביא ד' התוספתא דאין מעמידין מלך אלא מן המשיאין לכהונה ויש חילוק בין מלכות לשאר שררות וכ' השעה"מ דלהרמב"ם הש"ס דילן פליג אתוספתא מדאכשר רבא לר' מרי מטעם דאמו מישראל ולא ס"ל לחלק בין מלכות לשאר שררה ע"ש:

הרועים - משאצל"ג

משאצל"ג. בפנ"י כתובות ד"ה דדשא"מ ומשאצל"ג לשי' רש"י לאו זב"ז תלי' דנהי דשמואל ס"ל דמשאצל"ג חמיר מדשא"מ אפ"ה י"ל איפכא דדשא"מ חייב ומשאצל"ג פטור ורב ס"ל בדשא"מ כר"י ובמשאצל"ג משמע דסובר דפטור ע"ש. מלאכת חול המועד באמרי ברוך לטו"א חגיגה כ' אי מלאכת חוה"מ דאורייתא דברש"י פ' אמור כ' יכול אף חולו ש"מ ת"ל הוא ומותר מלאכה בחוה"מ מה"ת ועיין בפרשת דרכים דרוש י"ג דפלוגתא דתנאי אי דרשינן הוא ממילא מלאכת חוה"מ אי הוא מה"ת תלי' בפלוגתא דתנאי ובישועות יעקב או"ח סי' תק"ל אף אם מלאכת חוה"מ דאורייי' הוא מ"מ ל"ה רק עשה לבד ונשים פטורות דהו"ל מ"ע שהז"ג ע"ש ועיין אות ח' חוה"מ:

הרועים - מלוה אי קונה במכר

מלוה אי קונה במכר. כתב הפוסקים דלמ"ד שע"ד מלוה קונה במכר ולמ"ד של"ד אין מלוה קונה במכר ובשו"ת חתם סופר א"ע סי' קכ"ז דלמ"ד דיליף ק"ק משד"ע יש חילוק בין קדושין למכר דבקדושין ל"מ במלוה משא"כ במכר משא"כ למ"ד דל"ל ק"ק משד"ע רק יליף קדושי כסף מואין כסף והוא רב יהודא אמר רב לדידי' אין חילוק בין קדושין למכר ע"ש:

הרועים - מלוה הכתובה בתורה

מלוה הכתובה בתורה. בחי' הרי"ם חו"מ סי' ל"ט דרב ושמואל ס"ל מלוה הכתובה בתורה לאו ככתובה בשטר דמי':

הרועים - מלך

מלך. בירושלמי פ"ב דסנהררין כלי הדיוט שנשתמש בו הדיוט אסור למלך ובפרשת דרכים דרוש י"ב נסתפק בסברת ר' יוחנן אי פליג אעיקר הדין וס"ל דכלי הדיוט, שנשתמש בה הדיוט מותר למלך א"ד דמודה בזה רק דפליג את"ק דס"ל דאפילו כלי מלך, שנשתמש בו הדיוט אסור למלך בזה חולק ר' יוחנן ע"ש:

הרועים - מלך

מלך. באור חדש פ' וירא כ"ו דפלוגתא דרב ושמואל בסנהדרין פ"ב דרב ס"ל כל האמור בפ' מלך מלך מותר בו ולשמואל ל"נ כ"א לאיים עליו תלי' בפלוגתא דר' יהודא סוף נגמר הדין דרב דס"ל נכסי הרוגי מלכות למלך ס"ל דמלך מותר בו ור' יהודא ס"ל כמ"ד אסור ע"ש:

הרועים - מלך

מלך. בחת"ס אע"ז סי' קכ"ט דס"ל להירושלמי אע"ג דאין מלך נושא אלמנותו של מלך מ"מ מותר לישא פלגשו של מלך דפלגש בלא קדושין ומלך נושא מפותת מלך והש"ס דילן ס"ל שאינו נושא אפי' פלגשו של מלך:

הרועים - מלקין על היחוד

מלקין על היחוד. בקדושין דפ"א ס"ל לר' אשי דבא"א לא שלא להוציא לעז על בני' ובמקנה קדושין דף י"ב דר' אשי ס"ל כנהרדעי בקדושין די"ב דבכולן לא מנגיד רב רק במקדש בביאה אבל לישנא קמא דס"ל דמנגיד רב על חתנא דדייר בי' חמוה לא ס"ל לדר' אשי דיש חילוק בין פנוי' לא"א וזעירי ג"כ ס"ל כל"ק ומוקי לדרב אפי' בא"א ע"ש:

הרועים - ממזר

ממזר. הנה שי' הירושלמי והובא בב"ש אע"ז סי' ב' דממזר אינו חי כ' בשו"ת מהרא"י או"ח סי' פ' דכמו בטריפה דא"ח אבל המיעוט יכולין לחיות ה"ה כממזרים המיעוט יכולין לחיות ועיין באות ט' טריפה דלכמה מ"ד אף בטריפה אף המיעוט אינם חיים ובשעה"מ ה' ט"מ דדוקא מנביאים ואילך ממזר אינו חי שהתפללו שלא יתערבו בישראל ע"ש:

הרועים - ממזר

ממזר. במנחת אהרן סוף סנהדרין דתנא דבי חזקי' ס"ל דר' שמעון סובר כר' יהושע יבמות מ"ט דאין ממזר אלא מחייבי מיתות ב"ד ולא מחיי"כ ובנצח ישראל יבמות דריה"ג ג"כ ס"ל דאין ממזר אלא מחייבי מיתות ב"ד:

הרועים - ממשקה ישראל

ממשקה ישראל. במל"מ פ"ג מאיסורי מזבח הביא ד' התוס' חולין קמ"א דבהמת עיר הנדחת וכן בהמה שהחליפוהו בע"ז דכשרה למזבח אף דאסורה להדיוט ולא ממעטינן ממשקה ישראל כיון שה"ל שעה"כ והקשה דבפ' כ"ה דקט"ו מוכח דכל דאסור להדיוט אסור לגבוה אף שה"ל שעה"כ ובשו"ת פני ארי' סי' צ"ג דלתנא דבי ר' ישמעאל דיליף בתמורה כ"ח מוקצה ונעבד ממשחתם בהם מום בם ס"ל דהיכא דהו"ל שעת הכושר לא אמעיט ממשקה ישראל ומותר לגבוה כשי' התוס' אבל לאידך תנאי ואמוראי דפליגי על תדבר"י בקדושין נ"ז ובחולין פ"ב ס"ל דלעולם אסור לגבוה אף שהי"ל שעה"כ:

הרועים - המותר בפיך

המותר בפיך. בשבת דכ"ח דלא הוכשר למלאכת שמים אלא עור בהמה טהורה בלבד והמג"א או"ח סי' תקפ"ו ס"ל דכן הלכה בכל המצות דאתקיש כל התורה לתפילין ובכולהו בעינן מן המותר בפיך ובשו"ת תורת חסד סי' ס' דזה דוקא לדידן דאתקיש כה"ת לתפילין משא"כ לר' מאיר ור' יהודא דלא ס"ל כלל דאתקיש כה"ת לתפילין לדידהו בכל המצות ל"צ שיהי' מן המותר בפיך רק בס"ת וכדמוכח במכות די"א ע"ש:

הרועים - מנודה אי משלח קרבנותיו

מנודה אי משלח קרבנותיו. עיין בחגיגה ד"ה ובמל"מ פ"א מתמידין ובברכת אברהם חגיגה דתלי' בפלוגתא דר' ישמעל, ור"ע בחולין די"ז דר' ישמעאל דס"ל דנאסר להם בשר תאוה והוצרכו להקדיש ולאכול שלמים מוכח דמנודה משלח קרבנותיו אבל ר' עקיבא דס"ל דבשר תאוה לא נאסר להם ס"ל דמנודה אין משלח קרבנותיו ובחגיגה קאי הש"ס אליבא דר"ע ע"ש וכ"כ בטורי אבן חגיגה ד"ו ע"ש:

הרועים - מנחת נסכים

מנחת נסכים. במנחות דנ"ז אמרינן מנחת נסכים מגבלה במים וכשרה ובנוב"י מהד"ק סי' כ"ב דזה דוקא להאי תנא דס"ל דמדת יבש לא נתקדשה מוכח דמנחת נסכים מגבלה במים אבל להרמב"ם דפסק דמדת יבש נתקדשה דלא כר"ע משום דת"ק בפ"ב דמדות ממילא לא ס"ל דמנחת נסכים יהי' כשר במגבלה במים ע"ש:

הרועים - מניקת חברו

מניקת חברו. במשנת דר' עקיבא בתשובותיו דצ"ח ע"ב דהיכא דל"ש הטעם לאסור במניקת אי אפ"ה אסור משום לא פלוג תלי' בפלוגתא דלמ"ד הבחנה דאורייתא עיין אות ה' וכן ר' נחמן דס"ל הבחנה דאורייתא ס"ל דבאיסור דרבנן כמו מניקת לא גזרו משום לא פלוג ולכך התיר ר"נ לנשי דר"ג משום דלא הדרי בהו אבל לדידן דקיי"ל כרבא דהבחנה דרבנן ואפ"ה קיי"ל הלכה כר"מ בגזירותיו ש"מ אף באיסורי דרבנן אמרינן לא פלוג ולכך אף גמלתו אסור ובכל גוונא לא פלוג וליתא לדר"נ ע"ש:

הרועים - מסתת

מסתת. ברמב"ם פ"י ה' שבת הי"ח דפסק במסתת כשמואל דחייב משום מכה בפטיש כ' הלח"מ דר' יוחנן קאי כוותי' ובזרע יעקב מס' שבת בהבונה דר' יהושע בן לוי ג"כ ס"ל כשמוחל:

הרועים - מסל"ת

מסל"ת. דקיי"ל דאין מסל"ת נאמן אלא בעדות אשה כ' הט"ז יו"ד סי' צ"ח דבמידי דאיסורין דל"צ תורת עדות רק גילוי מלתא מסל"ת נאמן ובלב ארי' חולין צ"ז דמ"מ מדרבנן גם באיסורין ע"א אין נאמן במסל"ת דגזרו אטו דבר דבעי עדות" מסייע בא"ח סי' שכ"ח ובמג"א סקט"ז דאף במלאכה דאורייתא אין בו איסור במסייע דא"ב ממש ובס' ב"א דתלי' בפלוגתא דתנאי בעירוכין די"א ע"ב דר' יהושע כן חנניא ס"ל דל"ה איסור דרבנן במסייע ור"י בן גודגדא ס"ל דהוי איסור דרבנן במסייע כמלאכה דאורייתא:

הרועים - מסור

מסור. בב"ק דקי"ט פליגי רב הונא ור' יהודא דח"א ממון מסור מותר לאבדו בידים וח"א דאסור לאבדו בידים ובחת"ס חו"מ סי' קנ"ג דרב יהודא הוא המ"ד דס"ל ממון מסור מותר לאבדו בידים:

הרועים - מעשר שני

מעשר שני. ברמב"ם פ"ג ממעשר האוכל מע"ש בטומאה לוקה שנאמר ולא בערתי ממנו בטמא והק' התוי"ט פ"ב דמכות הא ש"ס ערוך ביבמות בהערל דאוכל מע"ש בטומאה לוקה משום שנאמר לא תוכל לאכול בשעריך ובמחנה ראובן פסחים כ"ב דר' יהודא ס"ל דמע"ש שאסור באכילה ילפינן מלא בערתי ממנו בטמא ובמע"ש שנטמא אסור אפי' שלא כדרך אכילה דל"כ בי' אכילה אבל ר' שמעון דיליף מלא תוכל לאכול בשעריך אין לוקין שלכ"א ע"ש:

הרועים - מעשר בהמה

מעשר בהמה. הרמב"ם פ"ז מבכורות פסק דאם עישר מן החדש על הישן בדיעבד כשר כיון דל"כ בתורה שנה רק במעשר דגן והלח"מ הק' שהרי בר"ה ד"ח ילפינן מעשר בהמה ממעשר דגן מקרא דעשר תעשר ובערוך לנר ר"ה כתב דהרמב"ם ס"ל דהוא פלוגתא דתנאי דבשבת דקי"ט דריש ר' ישמעאל בר' יוסי עשר בשביל שתתעשר וגם ר' יוחנן ס"ל כן בתענית ד"ט ופליגי תנאי בהכי אי עשר בשביל שתתעשר או דאתי' לשני מעשרות ור' עקיבא ג"כ ש"ל דעשר בשביל שתתעשר ע"ש מעשר בהמה בריי"ט אלגאזי בכורות במה דקיי"ל בפ' מעשר בהמה האחין השותפין קנו מתפוסת הבית חייבין במעשר בהמה זה רק לת"ק דתמורה די"ג דילפינן דציבור אין עושין תמורה מקרא דלא ימיר אבל לר"ש דיליף ממעשר בהמה ס"ל דגם אחים שקנו מתפוסת הבית פטורין ממעשר בהמה מע"ש ביבמות דע"ד ס"ל לר"ל ור' סמי' דמע"ש שנטמא מותר לסוכו ורמב"ם לא הביאו ובמעין החכמה דר"ב ע"ב כ' דתלי' בפלוגתא אי מע"ש ממון גבוה או ממון הדיוט ומימרא דר"ל אתי' כר"י דמע"ש ממון הדיוט אבל למאי דקיי"ל ממון גבוה ל"ל לדר"ל ומותר לסוכו ע"ש שהעלה עוד דמלתא דר"ל אתי' למאי דקיי"ל מופנה מצ"א למידין ומשיבין אבל לדידן דקיי"ל מופנה מצ"א למידין ואין משיבין ליתא לדינו ע"ש מעשר שני הכ"מ פ"ו מביכורים תמה על הרמב"ם דס"ל דמע"ש חייב בחלה ופסק מע"ש ממון גבוה ובשמן רוקח פסחים ל"ח דתלי' בפלוגתא בכריתות די"ח ע"א דלר"מ דס"ל דשוחט אשם תלוי

בחוץ חייב חטאת לדידי' פטור מחלה כיון דס"ל דמע"ש ממון גבוה אבל לרבנן דשוחט א"ת בחוץ פטור ס"ל אף דממון גבוה היא אפ"ה חייבת בחלה ושם הוכיח דר' שמעון ס"ל מע"ש ממון גבוה:

הרועים - מעשר ראשון

מעשר ראשון. ביבמות פ"ו פלוגתא דר' מאיר ורבנן דר"מ ס"ל מע"ר אסור לזרים ובס' החיים ה' שבת הוכיח דרבי ס"ל כר"מ דמע"ר אסור לזרים ור' אליעזר בר"ש ס"ל מע"ר מותר לזרים ביומא דע"ג מ מע"ב בזבחים די"ב לילה אין מחוסר זמן דתני דבר"י ליל שמיני נכנס לדיר להתעשר ובמעין החכמה לעצי ארזים דצ"ט דזה רק לרבנן דרשב"ג דמחו"ז הוא רק בקדשים אבל לדידן דקיי"ל כרשב"ג שהוא משום ס' נפל ל"ח בלילה ודינו כמו בתוך ז' למעשר ולכך ל"ה הרמב"ם בהלכותיו ע"ש:

הרועים - מעשר

מעשר. שי' הרמב"ן דאפילו זיתים וענבים אין חייבין במעשר מה"ת אלא יין ושמן ובטורי אבן ר"ה דט"ו דהירושלמי ס"ל כן אבל הש"ס דילן ס"ל דזיתים וענבים חייבין במעשר מה"ת ע"ש באריכות. מעשר שני בסנהדרין דקי"ב ס"ל לר"ח דמחלוקת דר"מ ור"י אי מע"ב ממון גבוה דוקא בירושלים אבל בגבולין ד"ה ממון גבוה היא ובשו"ת עטרת צבי להגאון מה"צ האלברשטאט דר' חסדא לשיטתו דלא ס"ל להא דשמואל קדושין י"ב דחיישינן שמא שו"פ במדי מוכרח לומר דבגבולין מודה ר"י דמע"ש ממון גבוה אבל לשמואל דאמר חיישינן שמא שו"פ במדי ס"ל דאין חילוק לר"י ואף בגבולין הוי ממון הדיוט וכ"כ בהפלאה בחי' בנו קדושין דנ"ד והעלה דלר' נחמן דפליג אר' חסדא וס"ל דאף בגבולין ס"ל לר' יהודא ממון הדיוט הוא וס"ל לר' נחמן להיפוך דבירושלים גם ר' מאיר מודה דממון הדיוט הוא ולא פליגי אלא בגבולין וע"ש שהאריך דהרמב"ם פסק כן ושכ"א אזיל לשיטתו בד' נכונים:

הרועים - מעילה

מעילה. בישועות יעקב או"ח סי' ש"א דלמ"ד דבקנס לוקה ומשלם ה"ה במעילה דמעילה כיון שמשלם יותר מן ההיזק דומה לקנס ולר' מאיר דל"ל מת ומשלם ובקנס מודה דמת ומשלם ה"ה במעילה ס"ל דמת ומשלם ע"ש. מעילה אין מועלין שלכדה"נ כ' באור חדש פסחים ס"פ ט' דתלי' בפלוגתא דתנאי דלמ"ד בפסחים ל"ב דבמעילה צריך כזית אין

מועלין בשלכדה"נ ולמ"ד דחייב כל שי"ב שו"פ אע"ג דא"ב כזית ה"ה דמועלין שלכדה"נ ובצל"ח פסחים דכ"ו דלאביי דס"ל היכא דל"כ אכילה בגופי' לוקין שלכה"נ גם במעילה דל"כ בי' אכילה לוקין שלכ"א אבל לרבא דס"ל דפטור שלכ"א אף דל"כ אכילה ה"ה במעילה אין מועלין בשלכ"א ובמה שרצה הצל"ח לומר דבמעילה א"א לכתוב אכילה עיין אות ע' שהבאתי דאף דא"א לכתוב אכילה אפ"ה חייב שלכ"א ע"ש והנה באור חדש קדושין ס"פ ט' דר' יוחנן בן זכאי סבירא ליה דבמעילה בעינן כזית אליבא דרבא עוד כ' שם דרב ס"ל דבמעילה חייב שלכ"א ע"ש. מעילה פלוגתא בזבחים דפ"ו אי מועלין לאחר זריקה וברש"י ר"ה כ"ח דרב יהודה ס"ל כמ"ד דאין מועלין אחר זריקה ועיין בטעם המלך ה' לולב. מעילה דקיי"ל אין מעילה בקול דקול ומראה וריח כו' כ' בכפות תמרים ר"ה, דכ"ח דרבא ורב יהודא ס"ל דיש מעילה בקול:

הרועים - מעילה

מעילה. התוס' קדושין מ"ג נסתפקו אי במעילה אמרינן זה נהנה וזה מתחייב ל"א ובפרדס דוד פ' בראשית דתלי' בפלוגתא דלב"ש דס"ל בכ"מ ישלד"ע ואפילו הכי היכא שהשליח נהנה חייב המשלח דז"נ וזה מתחייב ל"א ה"ה במעילה דפטור המשלח כשהשליח נהנה משא"כ לרבנן דס"ל בכ"מ אשלד"ע רק במעילה גזיה"כ דישלד"ע אפילו בנהנה השליח חייב המשלח במעילה ובקדושת ישראל גיטין דס"ה העלה אף דבכ"מ היכא ששינה השליח במידי דל"ה קפידא לבעה"ב השליחות קיים בכ"ז במעילה מעל השליח דבעלמא אשלד"ע רק במעילה גזה"כ א"ל בו אלא חדושו דוקא היכא שלא שינה כלל אבל היכא ששינה קצת מעל השליח:

הרועים - מעילה

מעילה. בשו"ת אמרי אש סי' ק"ב אע"ג דלר"ש כ"ש למכות בכ"מ בכ"ז במעילה מודה דאין חייב עד שיהיה שו"פ ולר"ש הו"ל ח"ש היתר גמור היכא של"ש חל"א. מעמד שלשתן התוס' גיטין די"ג הוכיחו דמעמ"ש קונה בע"כ של לוה או של נפקד דאי לא קנה אלא מרצונו למ"ד דוקא בפקדון למה הוצרכו לתקן מעמ"ג יאמר לו זכי ע"ש ובס' בנין אריאל כ' דתלי' באמת בפלוגתא זו דלר' פפא דס"ל ל"ש במלוה ול"ש בפקדון ס"ל דל"מ מעמ"ש בע"כ של לוה או של נפקד ולר' זביד דס"ל ל"א רב אלא בפקדון ס"ל דמהני אפילו בע"כ של נפקד. מעמד שלשתן דקיי"ל דהוי מדרבנן כ' בס' החכמה כתובות דדוקא למאי דקיי"ל דמעמ"ש מהני ל"ש במלוה ול"ש בפקדון ל"ה רק מדרבנן אבל ר' זירא דס"ל

דרק בפקדון מהני מעמ"ש הוא באמת מה"ת מטעם זכי' ע"ש. מעשי שבת. בספר משנת חכמים בהקדמה הוכיח דרבי ס"ל מעשה שבת דאורייתא מעשה ידיה. בק"א להפלאה סי' ע' דלרב דס"ל בכתובות דנ"ח ע"ב דמזוני עיקר אפילו כשביטלה ממעשה ידיה מ"מ א"י להפקיע מזונותיה שהוא עיקר אבל לשמואל דס"ל דמע"י עיקר היכא דביטלה ולא עשתה אין הבעל חייב במזונות מעמד שלשתן. דשי' הפוסקים דאפילו במכירות שטרות יכול למחול אבל במעמ"ש א"י למחול ובשו"ת תורת חסד סי' ל"ט דדוקא למ"ד ש"ד אבל למ"ד של"ד גם במעמ"ש יכול למחול וע"ש עוד להיפוך דאי ש"ד יכול למחול במעמ"ש ואי של"ד א"י למחול במעמ"ש ובמהר"ם ברבי קדושין מ"ת דלר' אשי דמעמ"ש הלכתא בלא טעמא ס"ל דבמעמ"ש א"י למחול אבל לאמימר ס"ל דהטעם דנעשה כאומר לו משתעבדנא לך ולדאתי מחמתך ס"ל דיכול למחול אף במעמ"ש ולהלכתא דקיי"ל כטעמא דר' אשי שפיר מעמ"ש א"י למחול מעמ"ש בגיטין י"ג אמר רבא מסתברא מלתא דרב בפקדון אבל במלוה לא והאלקים אמר רב אפי' במלוה וכ' בתורת חסד סי' ל"ח דרבא דס"ל אין ברירה מחלק בסברא בין מלוה לפקדון אבל לדידן דס"ל יש ברירה ס"ל דאין חילוק ואפי' א"נ דס"ל לרב א"ב מ"מ הא בתולה בד"א י"ב לרב משא"כ לרבא דס"ל דתולה בד"א ג"כ א"ב אין חילוק:

הרועים - מעשה ידיה דבת

מעשה ידיה דבת. בפנ"י כתובות דמ"ו ובב"מ דפ"ז דאב יכול לכוף בתו למעשה ידיה מהקישא דבתו לאמה וזה רק לרב אבל ר' יוחנן ס"ל כר' אליעזר דל"ל הקישא דבתו דבתו לאמה:

הרועים - מעשה ידיה

מעשה ידיה. שהאשה זכתה לבעל כ' התוס' כתובות דמ"ז בד"ה זימנין דלא מלו דמע"י אין הבעל זוכה בגוף הידים ובאבני מילואים סי' פ"א דתלי' בפלוגתא דלר' הונא דס"ל יכולה אשה שתאמר לבעלה א"נ וא"ע ס"ל דאין לבעל זכיה בגוף הידים משא"כ רשב"ל ס"ל דזוכה הבעל בגוף הידים:

הרועים - מעקה

מעקה. ברמב"ם פי"א משמירות נפש דבית התבן ובקר ועצים פטורים ממעקה דלא כספרי ובחת"ס יו"ד סימן ר"פ דלר"ש דדריש טעמא דקרא אפילו בית התבן כו' חייב

במעקה והספרי אזיל לר"ש משא"כ לדידן דלא דרשינן טעמא דקרא אין חייב במעקה בכנ"ל ע"ש ובמעין החכמה דקפ"ד ע"ב דהספרי אתי' כר' אילאי בחולין דדריש גגך למעט שותפין ממעקה אבל לחכמים דמחייבים רק גגך למעט בה"כ שאינו לדירה ה"ה דפטור בבית התבן ע"ש:

הרועים - מעת לעת

מעת לעת. במל"מ פ"ב מה"א הכ"א נסתפק לענין כמה דברים דבעינן מעל"ע אי בעינן מעל"ע דשעות וכן לענין השיעור דבן ובת ט' שנים ויום א' וי"ג שנים ויום א' אי בעינן מעל"ע לשעות וכן לענין יוצא דופן דבעינן מעל"ע אי בעינן מעל"ע דשעות והעלה שדין זה היא מחלוקי התנאים בין ר"ש לר"י נדה דמ"ח אי תוך הפרק כלפני הפרק או לאחר הפרק וכ' התוס' ד"ה ואב"א דמחלוקת זה ביום אחרון של שנת י"ב לנקיבה או יום שנת י"ג ויום א' לזכר ואותו יום אקרי תוך הפרק דלר' יהודא הוי זמן הבאת שערות מתחילת היום ולר"ש בסופו ופליגי דר' יהודא ס"ל דל"ב מעל"ע דשעות וס"ל דתחילת היום הוי הבאת ב' שער ת ור' שמעון ס"ל דבעינן ממל"ע דשעות ויום א' בעינן כדי להשלים השעות ומשו"ה אית ליה דל"ה זמן הבאת ב"ש כ"א בסוף היום שאז נשלמו השעות ע"ש. מעות קונות בב"י חו"מ סי' קצ"ח דאם התנו בהדיא דמעות יהי' קונה קונה המעות ובשו"ת בגדי כהונה ב"מ בהזהב דזה רק למ"ד ד"ת מעות קונות רק מדרבנן ל"מ שפיר מהני כשהתנו אבל למ"ד משיכה קונה מה"ת אף בהתנו בהדיא דמעות יהיה קונה ל"מ ע"ש דר' אבא ועולא ס"ל משיכה מפורשת מה"ת:

הרועים - מעות קונות

מעות קונות. שיטת הרז"ה בב"מ פ' הזהב אע"ג דרבנן עקרו לקנין מעות מ"מ כיון דד"ת מעות קונות א"י לחזור אלא כ"ז שהוא קיים אבל אם נאבד או נשרף או נאנס כיון דליתא בעולם אין יכול לחזור בו כיון דד"ת מעות קונות והרמב"ן פליג דאפילו נאבד ק נשרף יכול הלוקח לחזור בו ובשו"ת חתם סופר יו"ד סי' שי"ד דהיא פלוגתא דאמוראי דר' הונא ס"ל כהרז"ה דלא עקרו קנין כסף לגמרי אבל ר' יוחנן ס"ל כשי' הרמב"ן דנעקר קנין כסף לגמרי ושארי אמוראי דמוקי כר"ה ס"ל כשי' הרז"ה ובפלוגתא דר"י ור"ל כ' באו"ח קדושין דנ"א דאביי ס"ל כר"י דד"ת מעות קונות:

הרועים - מעות קונות

מעות קונות. בפנ"י קדושין ד"ח דר' יוסף ס"ל כר"ל דכסף אי קונה פלוגתא דר' שמעון ורבנן ור' יוסף ס"ל כר"ש דמעות קונות:

הרועים - מפרק

מפרק. בכתובות פ' אע"פ ס"ל דמפרק כלאחר יד במקום צערא ל"ג רבנן וברי"ף דאבא שאול בפ' חרש פליג אר' מרינוס וס"ל דדוקא ביו"ט מותר ולא בשבת דהיא איסור סקילה:

הרועים - מפרכסת

מפרכסת. אי מטמא טומאת אוכלין כ' בלב ארי' חולין ק"כ דתלי' בפלוגתא דלר' יוחנן לא מטמא מה"ת כ"א מדרבנן משום דנראה כשחיטה ולחזקי' מטמא מה"ת:

הרועים - מפרכסת

מפרכסת. בלב ארי' חולין דל"ג העלה דמפרכסת אי מותר לב"נ תלי' בזה דא"נ בהמה בחיי לאיברים עומדת מותר מפרכסת לב"נ ואי אמרינן דלאו לאיברים עומדת אסור מפרכסת לב"נ ול"א מא"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור ועיין אות ב' בענין בהמה לאיברים ע"ש ובשו"ת שער נפתלי דתלי' בפלוגתא בסנהדרין דלמ"ד דיליף איסור אמה"ח לב"נ מקרא דאך בשר בנפשו בסנהדרין דנ"ט לדידי' אסור מפרכסת לב"נ משא"כ למ"ד דיליף חיסור אמה"ח לב"נ מאכול תאכלנו בדף נ"ז ופירש"י העומד לאכילה ולא אבר מן החי דבהמה א"ע לאכילה רק לגדל וולדות וכשנשחטה שפיר עומדת רק לאכילה ומותר מפרכסת לב"נ ובשו"ת עטרת צבי להגאון מוה"צ מהאנברשטאט דר' יהודא ס"ל דמפרכסת מותר לב"נ ע"ש ובמעין החכמה דקס"ב דלמ"ד דאדם הראשון הותר לו בשר לאכילה מוכת דמפרכסת מותר לב"נ אבל למ"ד דלא הותר לו בשר רק שלמים מוכח דמפרכסת אסור ול"א מא"מ וע"ש באריכות דתלי' בפלוגתא דר"א ור"י אי יתרו קודם מ"ת בא הקריבו שלמים ולר"א דרק עולות הקריבו מוכח דמותר בשר לאדה"ר:

הרועים - מצות

מצות. ע' שהז"ג הא דנשי' מחויבות במ"ע שהז"ג היכא שהיו באותו הנס כדאיתא בפסחים דק"ח כ' בשו"ת תורת חסד סי' מ"א דזה היא רק לדידן דילפינן דנשים פטורות

ממ"ע שהז"ג מהא דמצה והקהל הו"ל ש"כ הבכ"א ואין מלמדין או דמצה שמחה והקהל הו"ל ג"כ ולכ"ע אין מלמדין ליכא למילף דפטורות רק דומים דהתם משא"כ היכא דשייך שהיו באותו הנס חייבות ואף למ"ד מתפילין יש ג"כ לחלק ע"ש אבל למ"ד בפסחים דצ"ו דנשים בראשון רשות י"ל דנשים פטורות ממ"ע שהז"ג אף שהן היו באותו הנס כמו דפטורין מפסח ע"ש והנה היכא שהמצוה א"נ בשבתות ויו"ט אי חשיב מ"ע שהז"ג כיון דאין המצוה דוחה שבת ויו"ט כ' באו"ח קדושין דל"ה דא"נ דילפינן דמ"ע שהז"ג דנ"פ מתפילין דא"נ בשבתות ויו"ט מוכח דחשיב מ"ע שהז"ג מה שאין נוהג בשבת ויו"ט אבל לפ"מ דילפינן דמ"ע שהז"ג דפטורות מראי' י"ל דמה. שאינו נוהג בשבת ויו"ט ל"ה מ"ע שהז"ג ע"ש:

הרועים - מ"ע שהז"ג

מ"ע שהז"ג. במעין החכמה דצ"ט נסתפק או בקדשים אמרינן ג"כ מ"ע שהז"ג דיהיו נשים פטורות והעלה דלמ"ד דיליף דפטורות במ"ע שהז"ג מתפילין דהוקש כה"ת לתפילין ותפילין ילפי' בהקישא מת"ת ובקדשים דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש ובתר למד אזלינן וז"ד אם ילפינן מתפילין משא"כ לר' מאיר ור' יהודא דס"ל דלא ילפינן מתפילין דגם שבת ויו"ט הוי ז"ת לדידהו ה"ה בקדשים דפטורות ממ"ע שהז"ג ע"ש:

הרועים - מצוה הבאה בעבירה

מצוה הבאה בעבירה. בשעה"מ ובאחרונים העלו דל"ש מצהב"ע כ"א כשהמצוה והעבירה המה בב"א משא"כ אם העבירה כבר נעשית ובשעת קיום המצוה ל"ה שוב עבירה ל"ח מצהב"ע ובגזל משום דיש ע' דהשבה נמצא גם בשעת קיום המצוה העבירה היא דגזל דמחויב להשיבו ע"כ ועפי"ז ישבתי ד' רש"י פסחים דל"ה והכהנים בתרומה לא דמי שאיסורו משום ב"ת חמץ כו' ותמהו דלמה ל"כ רש"י משום מצהב"ע ובע"ב דפריך גבי טבל פשיטא פירש"י משום מצהב"ע ולהנ"ל א"ש לשי' הר' ישעי' ביומא דבתרומה תיכף בהנאות גרונו נתחללה והעלה בברוך טעם אף דבכל האיסורים האיסור בהנאות מעיו ג"כ אבל תרומה דנתחללה בהנאות גרונו אין בהנאות מעיו שום איסור ולפי"ז לפמ"ש הפוסקים דמ"ע דמצה הוא רק בהנאות מעיו נמצא בשעת קיום המצוה ל"ה שום עבירה ל"ה מצהב"ע וא"ש ובקו' התוס' במצה של טבל דלמה צ"ק דאינו יוצא דמי שאיסורו משום חמץ תי"ל משום מצהב"ע נ"ל די"ל דנ"מ בשעת כיבוש מלחמה דאפי' כתלי דחזירי מותר ול"ה שום עבירה אז בטבל ואפ"ה נ"ה איסורו משום ב"ת חמץ

רק משום ב"ת טבל כמבואר בישוע"י או"ח סי' תפ"ט בסופו כיון דבשאר שנים ל"ה איסורו משום חמץ רק משום טבל א"י נם אז ע"ש והוא ברור וא"ש ג"כ קו' התוס' פסחים דל"ח דבטבל ל"ה לכם ולהנ"ל א"ש כיון דמותר לאכילה שפיר חשוב לכם ועיין בשאגת ארי' ה' מצה:

הרועים - מצהב"ע

מצהב"ע. שי' הרז"ה ריש פ' לולב הגזול דר' יוחנן לית לי' כלל דמצוה הבאה בעבירה אין יוצא ואי בשוגג חשיב מצהב"ע כ' בשו"ת מהרא"י או"ח סי' צ"ח דלהירושלמי דיליף מאלה המצות ס"ל דגם בשוגג הו"ל מצהב"ע משא"כ ש"ס דילן ל"ח בשוגג מצהב"ע דנפ"ל מקרא דגזול דומי' דגזל דהוא במזיד ע"ש ובשנות חיים סי' קל"ב דר' אליעזר הוכיח דבאיסור חצי שיעור דל"ה רק איסור בעלמא ואפי' עשה א"ב ל"ח מצהב"ע ע"ש ובפני ארי' להגאון מפלאצק חולין דאביי ל"ל כלל מצהב"ע אבל במהר"ם ברבי סוכה כ' דאביי ורבא ס"ל מצהב"ע דאוריתא ובמהר"ם ברבי ח"ב דרבה ל"ל מצהב"ע ובס' החיים ה' לולב דר' הונא לא ס"ל מצהב"ע כלל ובנוב"י מהדו"ת או"ח סי' קל"ד דר' יוחנן ס"ל מצהב"ע אפי' מה"ת אינו יוצא אבל שמואל ס"ל דמצהב"ע דאינו יוצא ל"ה רק דרבנן ובירושלמי פליגי ר' יונה ס"ל מצהב"ע דאין יוצא הוא מס"ת אבל ר' יוסי ס"ל דמצהב"ע דאין יוצא הוא רק מדרבנן ועיין פרדס דוד פ' בחקותי. ובס' צרור החיים כתב דלמ"ד כ"מ דא"ר ל"ת א"ע לא מהני ס"ל מצהב"ע דאורייתא אבל למ"ד א"ע מהני מצהב"ע ל"ה רק מדרבנן ובשו"ת יהודא יעלה אם בדרבנן ג"כ שייך מצהב"ע תלי' בזה א"נ מצהב"ע דאורייתא גם בדרבנן שייך מצהב"ע ואי מצהב"ע ליד אז בדרבנן ל"ש מצהב"ע ע"ש ובחי' ר' דוד דייטש העלה בר"פ לולב הגזול דלמ"ד שלכ"א אסור מוכח דמצהב"ע אינו רק מדרבנן משא"כ למ"ד שלכ"א מותר י"ל מצהב"ע דאורייתא ול"ק ממצה של טבל ע"ש וגם למ"ד ט"ה אינו ממון מוכח דמצהב"ע דרבנן עיין שם:

הרועים - מצהב"ע

מצהב"ע. בפתח הבית סי' כ"ד הביא ד' הרמב"ן דהיכא דקנה מכבר החפץ ובשעת המצוה כבר הוי שלו ל"ש מצהב"ע דתלי' בפלוגתא דראב"י ס"ל אף שכבר קנה החפץ שייך מצהב"ע ורבנן ס"ל כשכבר קנה החפץ ל"ש מצהב"ע ובעטרת חכמים סוכה דתלי' בפלוגתא דלמ"ד יאוש קונה ועכ"ז גזול פסול אף לאחר יאוש נשמע דאף שהקנין בא קודם הו"ל מצהב"ע ולמ"ד יאוש כדי ל"ק י"ל אף כשעתה שהקדיש יש שינוי רשות

עכ"ז ל"ה קרבנו כיון דההקדש גורם הקנין אבל כשנקנה לו ע"י קנין אחר מקודם ל"ח מצהב"ע ובס' מקור מים חייב כתב דתליא בפלוגתא דאביי ורבא ב"ק דצ"ד דאביי סובר דהיכא דקונה מכבר החפץ ליה מצהב"ע ורבא ס"ל אף בכה"ג הו"ל מצהב"ע ומ"מ דוקא היכא דבאיסורא אתיא לידי' אבל היכא דבהתירא אתיא לידו לכ"ע ל"ש מצהב"ע. ובב"ט פ"ד מעדל"ת דלר' אשי אף היכא שקדמה הקנין להמצוה חשיב מצהב"ע אבל אנן קי"ל דל"ח מצהב"ע רק היכא דמצוה והעבירה באין כאחת ובגזל משום דיש ע' דהשבה בשעת המצוה:

הרועים - מצהב"ע

מצהב"ע. בפ"י סוכה דל"ב וס"ל לשמואל כיון שיוצא בשאול ואפשר לקיים המצוה בלא עבירה והא דמכוין לגזול אין בו צורך למצוה בכה"ג ל"ח מצהב"ע והוא רק לשמואל אבל ר"י ס"ל דגם בכה"ג הו"ל מצהב"ע ולא יצא והאריך בזה בכתב סופר או"ח ל"ה:

הרועים - מצהב"ע

מצהב"ע. בס' קרבן ראשית דמצהב"ע דאין יוצא המצוה דוקא למ"ד מצות ליהנות נתנו אמרינן דאין יוצא המצוה בכדי שלא יתהנה מעבירה משא"כ למ"ד מצות לאו ליהנות נתנו אף מצהב"ע יוצא דהא לא נהנה מעבירה כלל ע"ש באריכות:

הרועים - מצוות צ"כ

מצוות צ"כ. הר"ן ר"ה דכ"ח אף דמצות אצ"כ מ"מ בכיון שלא לצאת לכ"ע אינו יוצא ובברכת אברהם פסחים דתלי' בפלוגתא דאביי ורבא בלא אפשר וקמכוין ולאביי אף בכיון שלא לצאת יוצא אבל לרבא דאסר בלא אפשר וקמכוין ה"ה בכיון שלא לצאת אינו יוצא ור"ה ס"ל כרבא ור"ל סובר כאביי ומחלק דבמידי דא"ב מעשה לכ"ע א"י בכיון שלא לצאת ובישועות יעקב או"ח סי' ס' דבכיון שלא לצאת דא"י הוא רק מדרבנן ע"ש ובנ"י ר"ה דכ"ח דהא דאמר ר"ז איכווין ותקע לי משום דס"ל כשי' הר"י שהבאתי בסמוך דבמידי דאמירה וא"ב מעשה לכ"ע צ"כ ע"ש:

הרועים - מצוות צריכות כוונה

מצוות צריכות כוונה. שי' הר"י בברכות די"ב דאע"ג דמצות אצ"כ מ"מ במידי דאמירה לכ"ע צריך כוונה ובס' מגן גבורים סי' ס' הוכיחו דלדידן שפיר י"ל כהר"י אבל רבא בר"ה דכ"ח לא ס"ל כהר"י וס"ל אף במידי דאמירה א"צ כוונה ובס' החיים ה' ר"ה

דלמ"ד הרהור כדיבור דמי' לדידי' בדיבור צריך כוונה אבל למ"ד הרהור לאו כדיבור דמים גם בדיבור א"צ כוונה והנה שו' הפוסקים דאף דמצות אצ"כ מ"מ בכיון שלא לצאת לכ"ע אינו יוצא ובביאור מרדכי פע"פ ד"צ ע"ב דמ"מ במצות אכילת מצה וכדומה דכ' המפו' דאסי' למ"ד מצות צריכות כוונה מ"מ במידי דאכילה א"צ כוונה לכך גם בכיון שלא נצאת יוצא במידי דאכילה למ"ד מצות אצ"כ וע"ש דהרמב"ן ס"ל דר' הונא סובר מצות צ"כ ובביאור מרדכי כ' די"ל דר"ה ג"כ סובר דמצות אצ"כ ור"ח ס"ל מצות אצ"כ ובישוע"י או"ח סי' ס' דהא דבכיון שלא לצאת דא"י דוקא במצוה שלא יתבטל אם לא יעשה עכשיו יעשה אח"כ כמו במצה ושופר אז א"י בכיון שלא לצאת אבל בתפילין דהמצוה כל היום ואם כוונתו שלא לצאת מגרע המצוה בעת הזאת בכה"ג אפי' כיון שלא לצאת יוצא ע"ש ובבית אל מוכיח דר' אליעזר בר' צדוק בפסחים קי"ד ס"ל מצות אצ"כ ובס' החיים ה' מגלה העלה דלמ"ד מצות צ"כ ובלא כוונה אינו יוצא אם מכוון בעשי' אחת לב' מצות בכה"ג אף אחת א"י. ובפסחים דקי"ד דאמר ר"ל ש"מ מצ"כ והק' המפו' דלמא בכ"מ מצאצ"כ והכא מיירי בכיון שלא לצאת ונ"ל דהתוס' הקשו דיבטל החרוסות להמרור ותרצו כיון דחרוסת ל"ה רק משום קפא לא מבטל למרור והנה במהר"ם ברבי הק' לראב"צ דס"ל דחרוסת מצוה וצריך שיעור יבטל החרוסת למרור ועק"ל דהרי רבנן קאמרי אע"פ שאין חרוסת מצוה משמע דכ"ש אי חרוסת מצוה והרי אדרבא דאי חרוסת מצוה שוב הי' מבטל להמרור ואף דמצות אין מבטלין זא"ז מ"מ הא חרוסת לכ"ע ל"ה רק מצוה דרבנן ומרור דאורייתא בזמן המשנה כמ"ש המפו' אך י"ל דשפיר הוכיח ר"ל דמצית צ"כ והיינו עפמ"ש בשו"ת שמש צדקה דלמ"ד דמצות צ"כ הוא רק מדרבנן ולא מה"ת ע"ש א"כ דמה"ת א"צ כוונה שוב יצא כבר מה"ת בטיבול ראשון ורק מדרבנן לא יצא ומדרבנן שוב הוי חרוסת ג"כ מצוה דרבנן ושוב מצות א"מ זא"ז והנה י"ל הא דמה"ת א"צ כוונה י"ל דאמרינן סתמא לשמה קאי ורק מדרבנן ל"מ וצריך כוונה וכמ"ש המפו' ולפי"ז י"ל דבכיון שלא לצאת אף מה"ת אינו יוצא ולפי"ז ל"ק קו' המפו' דמנ"ל דמצ"כ דלמא מיירי בכיון שלא לצאת ולפ"ז א"ש דאם מיירי בכיון שלא נצאת שוב מה"ת א"י וק' דיבטל החרוסת למרור כנ"ל. והנה המהרש"א הק' דלמה לא הקשו התוס' ג"כ לראב"צ דס"ל החרוסת מצוה וקשה דהא מבטל למרור ואנכי לא הבנתי דנראב"צ דס"ל החרוסת מצוה י"ל דהי' אוכל החרוסת אחר המרור דנ"ש לומר דיבטל למרור ובשלמא למ"ד משום קפא עכצ"ל דהי' החרוסת והמרור בב"א ושפיר הק' ותרצו כיון דנ"ה רק משום קפא ל"ש דיבטל אבל לראב"צ דס"ל דהיא מצוה ובעי שיעור מנ"ל דלא הי' אוכל אח"כ וצ"ע ובחתם סופר או"ח סי' ט"ו דס"נ לשמואל מצות צ"כ כדשלחו לי' לאבוה:

הרועים - מצוה ללה"נ נתנו

מצוה ללה"נ נתנו. הנה שי' הרשב"א בנדרים ט"ו דאם מצות ללה"נ גם הנאות הגוף בהדי המצוה אמרינן מצוה ללה"נ ובפסחים דכ"ב גבי ולא יסיק תנור וכיריים אמרינן מ"ד הואיל ואב"ח אלא שריפה בהדי דקשריף לתהני מיני' קמ"ל וכ' בשו"ת אבני מילואים סי' כ' ובא"מ אע"ז סי' כ"ח דהכוונה כיון דהנאות הגוף בהדי המצוה שרי קס"ד דמותר להנות בשעת קיום. המצוה רק דקמ"ל דמ"מ אסור דל"ק הרשב"א רק היכא דא"א להמצוה בלא הנאות הגוף אבל היכא דאפשר לקיים המצוה בלא הנאות הגוף אסור להנות הנאות הגוף ע"ש ובאמת לפי"ז הקשיתי קו' עצומה ונחמדה דבפסחים ד"ה ס"ל לר"ע דתשביתו ע"כ מעיו"ט דאי ביו"ט הבערה ביו"ט מי שרי וכ' התוס' אע"ג דכשנשרף ונעשה גחלים הנאתו מותר מ"מ כיון שבתחלת הבערה א"י להנות אסורה ע"כ ולהנ"ל ק' דלמא באמת המ"ע דתשביתו רק ביו"ט ול"ל כיון דאסור בתחילת העברה אסור ביו"ט ז"א דאם נימא דתשביתו ביו"ט מותר גם תחילת הבערה מטעם דהו"ל הנאות הגוף בהדי המצוה ול"ל כד' הא"מ הנ"ל דאפשר לקיים המצוה בלא הנאות הגוף ז"א דאם תשביתו ביו"ט א"כ א"א לקיים המצוה בלא הנאות הגוף דאז יהי' אסור מצד יו"ט ובאמת המצוה דוקא ביו"ט ולהנות בשעת ביעורו שלא יעבור על איסור יו"ט וכיון דא"א להמצוה בלא הנאות הגוף שפיר מצוה ללה"נ וצ"ע. אולם לשי' הר"ן בריש פסחים דמה"ת מ"ע דתשביתו או ביטול או ביעור וכשלא ביטל נחלקו מה השבתה אי שריפה או בכל דבר אבל כל שביטל א"צ ביעור כלל א"כ שפיר כתב הא"מ דאפשר להמצוה בלא הנאות הגוף דהיינו ביטול ושפיר אסור הנאות הגוף אך ק' דדוקא א"נ דתשביתו בעיו"ט שפיר נוכל לומר כד' הר"ן אבל א"נ דחשביתו עיו"ט וכיון דקיי"ל דלאח"ז איסורו א"י לבעל וא"כ א"א בביטול רק בשריפה שוב ק' דנימא מצוה ללה"נ אולם לפמ"ש האבן עוזר דא"נ דאב"ח אלא שריפה וכיון דכל הנשרפין אפרן מותר שפיר הו"ל חמץ ברשותו דיכול להנות מהאפר ושפיר הוכיח הש"ס דר"ע ס"ל דאב"ח א"ש ממילא יכול לבטל אח"ז איסורו אבל אי השבתם בכ"ד הוי חמץ מן הנקברין דאפרן אסור וא"א בביטול א"כ שוב מותר הבערה דמצוה ללה"נ נתנו אך ק' הא א"נ דס"ל לר"ע השבתה בכל דבר שוב שפיר אסור הבערה ביו"ט אף דא"א בביטול מ"מ משכח"ל להמצוה בלא הנאות הגוף דהיינו בהשבתה בכ"ד אך ז"א דא"נ דמה"ט אסור לר"ע שריפה ביו"ט כיון דאפשר לקיים המצוה בלא הנאות הגוף היינו ע"י שאר השבתות מוכרח אתה לומר דשאר השבתות מותר באמת ביו"ט ול"א אחשבי' דגם שארי השבתות יהי' אסור לבער ביו"ט דהתורה אחשבי' לביעורים שיהי' אסור ביו"ט א"כ שוב מנ"ל דתשביתו מעיו"ט דלמא תשביתו רק ביו"ט ול"ל דא"כ הבערה ביו"ט

מי שרי ז"א דבאמת מותר השבתה בכ"ד לא בשריפה דמותר ביו"ט. ועפי"ז א"ש קו' הפני יהושע דמנ"ל לרבא לדייק דר"ע ס"ל דאב"ח אלא שריפה דלמא ס"ל השבתה בכ"ד ואפ"ה מוכח דבעיו"ט דאי ביו"ט גם שאר השבתות אסור מטעם אחשבי' וכשי' רש"י בביצה דכ"ז ע"ש ולפי"ז א"ש דע"כ שפיר הוכיח רבא דר"ע ס"ל אב"ח אלא שריפה דאי השבתה בכל דבר ואפ"ה ג"כ אסור מכח אחשבי' א"כ שוב ק' הא מותר שריפה ביו"ט וע"י הנאות הגוף מטעם מצוה ללה"נ כקושייתו הנ"ל דל"ל דאפשר לקיים המצוה ע"י ביטול הא אם השבתה בכל דבר שוב לאח"ז איסורו א"י לבטל ול"ל דאפשר ע"י השבתה בכ"ד הא ג"כ אסור מכח אחשבי' וכיון דסוף סוף א"א לקיים המצוה בלא האיסור שוב שפיר מותר ע"י שריפה ולהנות מגחלתו ומטעם מצוה ללה"נ וע"כ מוכח דס"ל אב"ח א"ש והוי מהנשרפין דאפרן מותר ויכול לבטל ואפשר לקיים המצוה ע"י ביטול ודו"ק ובהנ"ל יש להעיר בקו' התוס' בפסחים כ"ב ע"ב מנין שלא יצבע דגבי ערלה צריך קרא למיסר הסקה וגבי תרומה צריך קרא להיתר הסקה ונ"ל לפמ"ש התוס' בסוכה דנ"ה דערלה מה"ת בשריפה שפיר קס"ד דמותר הסקה דמצוה ללה"נ ויהי' שרי להנות בשעת קיום המצוה וצריך קרא דאסור כד' הא"מ הנ"ל כיון דאפשר המצוה בלי הנאות הגוף משא"כ בתרומה טמאה דל"ה המ"ע דשריפה מה"ת ועיין שבת דכ"ד בתוס' וברשב"א שם ולכך צ"ק להיתר הסקה ע"ש ויש לפלפל בזה ובאתי רק לעורר ועפי"ז העירותי ג"כ בקי' התוס' שבת דכ"ד לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט דהקשו דהאיך מביא ראיה תרומה מקדשים דבשלמא קדשים דין הוא שאין שריפותן דוחה יו"ט דאין יכול להנות בשעת שריפה משא"כ תרומה טמאה דמותר להנות בשעת שריפה מנ"ל דאסור ע"ש ולהנ"ל א"ש דע"כ אין הטעם דאסור שריפות קדשים ביו"ט מטעם שאסור ליהנות בשעת שריפותן דא"כ באמת הי' מותר גם קדשים ליהנות בשעת שריפותן מטעם כיון דיש עשה לשרוף ביו"ט אמרינן מצוה ללה"נ והי' מותר להנות בשעת היסק דהו"ל הנאות הגוף בהדי המצוה ומותר לשי' הרשב"א ול"ל דאפשר להמצוה בלא הנאות הגוף ז"א כיון דאין שריפותן דוחה יו"ט רק מטעם דמותר להנות בשעת שריפה שפיר א"א להמצוה בלא הנאות הגוף וע"כ דגזיה"כ דאין שורפין קדשים ביו"ט אף שיוכל להנות בשעת בעורין והיינו דזה ל"ה צורך הדיוט כסברת התוס' ודו"ק:

הרועים - מצות אין מבטלין זא"ז

מצות אין מבטלין זא"ז. פלוגתא דהלל ורבנן בפסחים קט"ו ובאו"ח דקי"ד הוכיח דראב"צ ס"ל להלל דמצות אין מבטלין זא"ז ושי' הש"ס דילן דמצוה דרבנן מבטל למצוה דאורייתא

אפי' למד מצות א"מ זא"ז ושי' הירושלמי הובא במהר"ם ברבי פסחים קי"ד להיפוך דאפי' למ"ד מצות מבטלין זא"ז אבל מצוה דרבנן אין מבטל לדאורייי' וכ' במהר"ם ברבי דראב"צ ס"ל כשי' הירושלמי דמצוה דרבנן אין מבטל לדאורייי' ועוד הוכיח דר' יוסי ס"ל כהלל דמצוה דוקא בכריכה מצה ומרור ובשו"ת ברכת אברהם פסחים דר' עקיבא סובר כב"ה דהי' כורך פסח מצה ומרור:

הרועים - מצוה בו יותר מבשלוחו

מצוה בו יותר מבשלוחו. בס' ישמח משה פרשת עקב דדוקא בשליח בחנם ולא בשליח בשכר ע"ש ועפ"י דבריו אמרתי דבר נכון ליישב קו' המפורשים בקדושין דמ"ב השתא בשלוח' מקדש בו מבעי' ומשני מצוה בו יותר מבשלוחו כו' והק' המפורשים דלל"ק דקמ"ל ברישא דמצוה בו יותר מבשלוחו תי"ל מסיפא דקתני בה ובשלוחה דמצוה בה יותר מבשלוחה כ"ש ברישא דמה אשה דאין מצוה אפ"ו מצוה בה מבשלוחה כ"ש גבי איש דודאי מצוה בו יותר מבשלוחו ולהנ"ל י"ל דהנה באמת יש ראי' נגד ד' הי"מ והיינו דאפי' בשליח בשכר אמרינן מצוה בו מבשלוחו לפמ"ש הקצה"ח סי' ש"ו דשליח לשחוט הו"ל שליח בשכר משום הברכה דהברכה שוה י' זהובים ע"ש א"כ לפ"מ דמבואר ברמב"ם ה' קדושין דהעושה שליח לקדש לו אשה צריך השליח לברך ברכת אירוסין ושוב הו"ל שליח בשכר וע' בשו"ת עטרת חכמים חאו"ח סי' דאף דאמרינן ששא"כ מ"מ חשיב שליח בשכר ומוכח דאף בשליח בשכר אמרינן מצוה בו יותר מבשלוחו ולפי"ז מיושב מאוד קו' המפורשי' דבסיפא דהאשה עושה שליח דל"ש ברכה אצל שליח האשה ול"ח שליח בשכר שפיר אמרינן מצוה בו מבשלוחו משא"כ ברישא גבי שליח האיש דהוי שליח בשכר שפיר קס"ד דל"ש מצוה בו מבשלוחו דהוי שליח בשכר קמ"ל דאפ"ה מצוה בו מבשלוחו ודו"ק:

הרועים - מצוה ללה"נ

מצוה ללה"נ. בעיר דוד חדר ט' דל"ד ע"ב דמצ"כ ומצוה ללה"נ חדא תלי' באידך דאם אמרינן מצות צ"כ אז אמרינן מצוה ליהנות נתנו ולמ"ד מצוה ליהנות נתנו ס"ל מצות צריכות כוונה וא"נ מצוה לאו ליהנות נתנו מצות ל"צ כוונה ע"ש ושי, הרז"ה דבמצוה דרבנן לכ"ע אמרינן מצוה ליהנות נתנו ובטעה"מ ה' לולב דפליגי בזה בר"ה דכ"ח דרב יהודא ס"ל כשי' הרז"ה ורבא ס"ל דאפי' במצוה דרבנן ללה"נ ע"ש. והנה היכא דאיכא הנאות הגוף בהדי המצוה דמחולקים הפוסקים אם גם בכה"ג אמרינן מצוה ללה"נ כ'

בשו"א בית אפרים הובא בהגהות הגאון מו"ה צ"ה חיות נדרים ט"ו דתלי' אי הנאות הגוף בטיל לגבי המצוה ותלי' בפלוגתא דתנאי אי נדרים ונדבות קרבין ביו"ט. ובשו"ת חסד לאברהם או"ח סי' נ"ז דלמ"ד דבר שא"מ מותר ה"ה ביש הנאות הגוף בהדי המצוה ג"כ מצוה ללה"נ משא"כ למ"ד דבר שאין מתכוין אסור לדידי' אסור ביש הנאות הגיף בהדי המצוה ע"ש ובטעה"מ ה' לולב דרב יהודא ס"ל ביש הנאות הגוף בהדי מצוה אמרינן דליהנות נתנו ורבא ס"ל אפי' ביש הנאות הגוף ג"כ מצוה ללה"נ ע"ש. והנה שי' המגיה במל"מ בפ"ה מאישות דלכתחילה לכ"ע אמרינן מצוה ליהנות נתנו ורק בדיעבד אמרינן מצוה ללה"נ ע"ש ובס' החיים סי' תקפ"ב דרב זעירא ס"ל דאפי' לכתחילה מצוה לאו ליהנות נתנו ורבא ס"ל דוקא בדיעבד אבל לכתחילה אמרינן מצוה ליהנות נתנו ורב יהודא ס"ל אפי' בדיעבד אמרינן מצוה ליהנות נתנו ע"ש:

הרועים - מצות

מצות. בפנ"י ברכות דט"ו ע"ב מביא ד' הירושלמי דהא דבעינן דבעינן בשאר מצות לכתחולה להשמיע לאזנו מקרא דוהאזנת למצותיו ולר' יוסי אפי' בדיעבד לא יצא דטעמיה דדרשא דקרא אפי' דיעבד משמע משא"כ להנך תנאי כו' הך דרשא דשאר מצות מוקי לה לענין לכתחילה לחוד:

הרועים - מצה

מצה. בפני יהושע פסחים דכ"ט דר' שמעון ס"ל דהחיוב לאכול מצה כל ז' כמו בלילה הראשון ובמנ"ח ה' חו"מ העלה דר' יוסף דס"ל בפסחים דל"ח דבעינן מצה הראוי לז' ס"ל דהחיוב מצה כל ז' כר"ש אבל לרבה דל"ד מצה הראוי לז' ס"ל דחיוב מצה רק בלילה הראשון (ולדעתי יש ס' להיפוך דלמ"ד דצריך להיות מצה הראוי לז' מקרא דשבעת ימים תאכל מצות י"ל דאין מחויב לאכל כל ז' ורק דצ"ל ראוי לשבעה אבל למיד דל"ב מצה ראוי לז' י"ל דס"ל דחיוב מצה כל ז' ולא (למ"ד דצ"ל ראוי לשבעה ודו"ק) ובברכי יוסף סי' תע"ה דאפי' דהוי רשות בכל שבעה אפ"ה אם אוכל מצה מקיים מצוה ובברכת אברהם פסחים דל"ו הוכיח דר"ע סובר כר"ש בשעה שישנו בבל תאכל חמץ ישנו בקום אכול מצה וממילא מוכח דר"ע סובר דהחיוב מצה כל שבעה כר"ש כמ"ש הפנ"י וכ"כ בשו"ת תורת חסד כלל ל"ז דר' שמעון ור"ע ס"ל דכל זיין חובה לאכול מצה וריה"ג ס"ל רשות ובענין מצה הראוי לז' כ' בשו"ת בית אפרים יו"ד דבמצה של חדש ל"צ שיהי' ראוי לז' רק שיהי' ראוי לששה כיון דכתיב ששת ימים תאכל מצות ובמנ"ח מצוה יוד כ' דגם רבה י"ל

דס"ל דהיכא דאין המצה ראוי לאכול כל זיין פסול וצ"ל מצה הראוי לז' רק דל"צ שיהי' משתמרת לכל זיין ע"ש ובאור חדש קדושין ד"מ דר' יוחנן ור"ל ס"ל כר' יוסף דבעינן מצה הראוי לשבעה ובשו"ת זכרון יצחק סי' ס"ב דר' יוחנן ס"ל דחיוב לאכול מצה כל זיין ובעצי לבונה ה' חדש סי' רצ"ג דר"א ס"ל דל"ב מצה ראוי לשבעה:

הרועים - מצה

מצה. אי חשיב עשה דלאחר הדיבור כ' בס' החיים סי' תפ"ז דלרבנן דס"ל דל"צ שיהי' כורך מצה ומרור ס"ל דהוי רק ע' דלפה"ד משא"כ להלל דס"ל דהמצוה דוקא בכריכה פסח ומצה ומרור וכיון שנאמר לאחר הדיבור לעשות פסח ככל משפטו ונכלל גם מצה הו"ל ע' דמצה ע' דלאחה"ד:

הרועים - מצה

מצה. בפנ"י פסחים כ"ח ובצל"ח דל"ה ר"ל דר"ש ס"ל כריב"נ דיוצא במצה של אורז ודוחן והצל"ח דחה זה ע"ש:

הרועים - מצה

מצה. בפסחים פלוגתא דר' מאיר ור' יוסי דר"מ ס"ל דיוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא נימוח ור"י ס"ל דא"י במבושל אע"פ שלא נימוח ובחוסן ישועות חולין דק"ט דר' חנינא ס"ל כר' יוסי. מצוה בתו' בשבת פ"ב ובפנ"י ביצה ד"ל שסברות חלוקות הן אי ביזוי מצוה מה"ת או מדרבנן ע"ש:

הרועים - מצות

מצות. ביערות דבש בסופו בדרושים העלה דלכך ל"ד בן זומא כל ימי חייך להביא לימות המשיח דס"ל מצות אין בטילות לע"ל ול"צ קרא לימות המשיח:

הרועים - מצה

מצה. אי בעינן שימור משעת קצירה כ' בצל"ח ר"ה י"ג דתלי' בפלוגתא דתנאי דלמ"ד מושב בכ"מ שאתם יושבין לדידי' ל"צ שימור משעת קצירה ואידך מ"ד ס"ל דצריך שימור משעת קצירה ובשמחת יו"ט כתב דר' יצחק ס"ל דל"ב שימור משעת קצירה רק משעת לישה:

הרועים - מציאת חש"ו

מציאת חש"ו. דקיי"ל דיש בהם גזל מפני דרכי שלום בש"ך חו"מ סי' רמ"ב בשם ירוש' דז"ד בקטן שהגיע למדה זו דאגוז ונוטלו צרור וזורקו ובפחות מזה אפי' משום ד"ש אינו ובקצוה"ח שם דהש"ס דילן חולק ע"ז דאין חילוק בשיעורא דקטן לענין דרכי שלום ע"ש:

הרועים - מצה

מצה. בפסחים דל"ה ס"ל לרבינא דאין יוצא בטבל משום דמי שאיסורו משום ב"ת חמץ בלבד יוצא ידי מצה ופריך הש"ס מידי בלבד כתיב ועיין בצל"ח דר' אחי בר יעקב ס"ל כרבינא דמי שאיסורו משום ב"ת חמץ לבד הוא דיוצא ידי מצה:

הרועים - מצורע

מצורע. בלח"מ פיו מנזירות הביא שי' רש"י דמצורע א"צ הערב שמש ואם טבל בשמיני מביא קרבנותיו ביום שמיני ובמחנה לוי נדה דתליא בפלוגתא דלבן זומא ביומא ד"ל דס"ל דאפילו טהור הנכנס לעזרה צריך טבילה מדאוריי' מוכח לדידיה דמצורע צריך הערב שמש אבל רש"י ז"ל כתב לדידן דלא קיי"ל כבן זומא שפיר י"ל דמצורע א"צ הערב שמש ע"ש:

הרועים - מצורע

מצורע. במהר"ם ברבי יבמות ד"ה דחזקי' ואביי ס"ל דמצורע מוחלט אסור בתה"מ ור' אשי ס"ל מצורע מוחלט מותר בתשמיש ועיין תוס' פסחים דס"ז ע"ב ובנוב"י מהדו"ת יו"ד קל"ב דב"ש ס"ל כריב"ב דמצורע אסור בתשמיש ע"ש ובזרעו של אברהם פסחים דפ"ד דר' אשי ס"ל כמ"ד דמצורע אסור בתה"מ ורבא ס"ל כמ"ד דמותר בתה"מ ע"ש. מקלקל בזרע יעקב שבת דקל"ז דר' אליעזר ור' יהושע ס"ל מקלקל בחבורה חייב ובשו"ת כתב סופר סי' קט"ז דר' אדא בר אהבה ס"ל מקלקל בחבורה חייב ובמהר"ם ברבי יומא ח"ב דר' אשי ולוי ס"ל מקלקל בהבערה חייב ובשו"ת חמדת שלמה סי' כ"ה אע"ז העלה דלר' יוסי דס"ל הבערה ללאו יצאה ול"ה בכלל מלאכת מחשבת ממילא ה"ה במקלקל בהבערה עובר בלאו ילפינן כל מלאכות שבת דמקלקל חייב בלאו ורק מכרת פטרינן במקלקל ע"ש:

הרועים - מקלקל

מקלקל. בלב ארי' חולין ד"ט בשוחט בשבת היכא שתחילת השחיטה הוא מקלקל רק בסוף השחיטה הו"ל מתקן אי חייב בכה"ג תלי' בפלוגתא אי ישנו לשחיטה מתחילה ועד סוף אז מקרי כל השחיטה שחיטה אחת ופטור משא"כ למ"ד אין לשחיטה אלא בסוף חייב דסוף השחיטה הו"ל תיקון:

הרועים - מקלל

מקלל. בתוס' שבועות דל"ו ד"ה ושמור הק' איך אמרינן מקלל עצמו ד"ה חייב כו' הא חובל עצמו ג"כ נכלל בשמור נפשך ומ"מ אמרינן בב"ק ד"צ דאית בי' תנאי ובתומים סי' כ"ז סק"א דד"ה היא רק לר' מאיר ורבנן אבל באמת מ"ד דס"ל בב"ק דחובל בעצמו רשאי אף מקלל בעצמו רשאי:

הרועים - מקדים תרומה לביכורים

מקדים תרומה לביכורים. בהגהות מעשי רב הביא ד' ירושלמי שבת דר' יוחנן ס"ל מקדים תרומה לביכורים אינו לוקה ופלוגתא היא בתמורה ד"ד:

הרועים - מקושש

מקושש. פלוגתא במס' שבת אי מקושש לש"ש נתכוין ובצלותא דאברהם מס' שבת דדוקא למ"ד הבערה ללאו יצאה י"ל דלש"ש נתכוון אבל למ"ד הבערה לחלק יצאה א"א לומר דמקושש לש"ש נתכוין ושי' המהרש"א דלש"ש נתכוין והו"ל משאצל"ג ועיין בקדושת לוי טה"ת ועיין מס' שבת דצ"ו ע"ב ועיין בישוע"י ה' יו"ט דר"ע ס"ל משאצל"ג חייב:

הרועים - מקום יש בראש להניח שני תפילין

מקום יש בראש להניח שני תפילין. בטו"ז או"ח סי' ל"ד דלמסקנא היא פלוגתא אי אמרינן מקום יש בראש להניח שני תפילין ועיין בישוע"י סי' ליד שהחזיק דבריו מד' הרמב"ן ע"ש:

הרועים - מקדש אחותו

מקדש אחותו. במקנה דמ"ו דפלוגתא דרו"ש דלרב מעות פקדון ולשמואל מעות מתנה פליגי בפלוגתא אי הולכין בממון אחר רוב דלרב דמהני רוב בממון ורובא לפקדון יהבי ולשמואל דאהב"מ אח"ר א"י להוציא ממנה:

הרועים - מקח

מקח. בתרומת הכרי סי' ר"ד כתב דלר"י ס"ל ד"ת מעות קונות חשיב המוכר שומר שכר על המעות משא"כ לר"ל דס"ל משיכה מה"ת אסור המוכר להשתמש בדמי המקח ול"ה אלא שיח על המעות ורבא ס"ל כר"ל ע"ש:

הרועים - מקדש במלוה

מקדש במלוה. במקנה קדושין ד"ו דלמאן דיליף קדושי כסף מקיחה קיחה דעפרון מקדש במלוה ל"ה קדושין ולמאן דיליף קדושי כסף מאין כסף ס"ל דמהני קדושין במלוה וע"ש דבקונה שדה מנכרי אין קונה במלוה אע"ג דבישראל י"ל דהוי בעין משום שיעבוד נכסים אבל בנכרי לכ"ע של"ד ע"ש:

הרועים - מקדש לאחר ל'

מקדש לאחר ל'. ובא אחר וקדשה בתוך ל' דאם מת השני או גירשה דחלין קדושי הראשון לאחר ל' כמבואר בירושלמי הובא באע"ז סי' מ' ובאו"ח קרושין נ"ט דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל דל"א דיבור ומבטל דיבור חלין קדושי ראשון לאחר ל' משא"כ לר' יוחנן ע"ש:

הרועים - מראית עין

מראית עין. דקיי"ל דאפי' בחדרי חדרים אסור והפוסקים העלו דבאיסור דרבנן מותר בחדרי חדרים ובחתם סופר דקמ"ו דרב ס"ל דאפי' באיסור דרבנן ואסור משום מראית עין אסור ג"כ בחדרי חדרים אבל אנן לא קיי"ל כרב רק דבאיסור דרבנן מותר בח"ח ובשו"ת ר"ע איגור סו' ס"ח דר' חסדא בירושלמי וכן הירושלמי פליג אדרב דס"ל דכ"מ שאסרו משום מ"ע מותר בחדרי חדרים ע"ש:

הרועים - מרור

מרור. בשו"ת חסד לאברהם סי' נ' באו"ח דבמרור אי בעינן כזית מה"ת או רק מדרבנן תלי' בפלוגתא דהלל וחכמים בפסחים קט"ו דלרבנן ל"צ במרור כזית מה"ת אבל להלל מה"ת צריך כזית במרור והאחרונים כ' להיפוך דלהלל דס"ל מצוה בכריכה ויאכלוהו קאי על הפסח לדידי' לא צריך במרור כזית מה"ת משא"כ לרבנן דס"ל כ"א בפ"ע ויאכליהו קאי על כל אחד בפ"ע לדדהו גם במרור צריך כזית מה"ת ע"ש וכ"כ בשו"ת תורת חסד סי' צ"ט וכ' דר' אליעזר בר צדוק ס"ל כהלל דל"צ כזית במרור ע"ש:

הרועים - משקין

משקין. בפנ"י בק"א לקדושין הביא ד' שו"ת ח"ץ סי' כ' שכ דבסוגיא דפסחים דר' זירא ודאביי דס"ל דבכל האסורין משקין היוצאין אינן כמותן מדחי מקמא סוגיא דחולין דפ' העור והרוטב דמוכח התם דחדש ושאר איסורין משקין היוצאין כמותן והפנ"י כ' להיפוך דלדידן משקין היוצאין ל"ה דאורייתא והברייתא דחולין או דאתי' כר"א או דנימא דהברייתא לא איירי אלא מדרבנן ע"ש:

הרועים - משכון

משכון. שי' הר"י הלוי הובא בנ"י רפ"ק דב"מ דאם הודה במקצת ונתן משכון ע"ז דל"ה הילך וחייב שבועה וטעמו כיון דמלוה א"ק ומשיכה ל"מ למשכון ושאני הא דר"י דבע"ח קונה משכון כו' ע"ש ובשו"ת מהר"ם מינץ סי' ד' דהא דל"מ משיכה למשכון דוקא למ"ד מכאן ולהבא גובה אבל לאביי דס"ל למפרע ה"ג שפיר שייך משיכה במשכון:

הרועים - משה רבינו

משה רבינו. בזבחים דק"ב יש מ"ד דלא נטלה הכהונה ממשה אלא מזרעו ובנחל קדומים פ' יתרו דפליגא בזה במכילתא דר' יהושע ס"ל דמשה ל"ה כהן כלל ור' אליעזר המודעי ס"ל דמשה הי' כהן:

הרועים - משפחות

משפחות. בקדושין דע"א ס"ל לרב שני ב"א שמתגרין זב"ז שמץ פסול בא' ואין מניחין אותן לדבק בחבירו ובמהרש"א כתב דריב"ל פליג על רב וס"ל דדוקא ב' משפחות ע"ש:

הרועים - משכון

משכון. שי' רש"י דהמלוה על המשכון חייב אף באונסין ושי' התוס' דחייב רק בגניבה ואבידה כשו"ש ועיין בש"ך סו' ע"ב ובעצי ארזים באע"ז סי' כ"ח דכ' דלרבנן דס"ל דנכרי מישראל קנה משכון ס"ל דמלוה קונה המשכון אף לענין אונסין אבל לר' מאיר דס"ל דנכרי מישראל ל"ק משכון ס"ל דמלוה א"ק משכון רק להיות כשו"ש ורבה ס"ל אליבא דר' יצחק דבע"ח קונה משכון אף לאונסין ולר' יוחנן בע"ח קונה משכון רק להיות כשו"ש ובמעין החכמה ב"מ פ' הזהב דרבא ס"ל דר' יצחק אמר בע"ח קונה משכון אף בשעת הלואה:

הרועים - משהוא חמץ

משהוא חמץ. עמ"ל דשי' הר"י בפסחים דכ"ט דא"ע עליו בב"י והמפו' תמהו בכל להנל"ע איך מותר לכתחילה לטבור ע"מ לקיים העשה אח"כ ובישוע"י סי' תמ"ו כ' כיון דחמץ הו"ל לאו שקדמו עשה ואפ"ה הו"ל נל"ע כיון דיכול לקיים העשה אחר הלאו וגם יוכל לקיים הע' קודם הלאו דבעשה עובר בע"פ מחצות וב"י א"ע כ"א בפסח שפיר מותר להשהות עמ"ל ולפי"ז תלי' בפלוגתא דר"י ור"ש אי עוברין בב"י בע"פ מחצות עיין אות ב' ב"י וכ"כ הישוע"י דלר' יהודא אסור להשהות עמ"ל ולר' שמעון מותר לכתחלה להשהות עמ"ל ובס' החיים ה' לולב דלר' יהודא ל"ה חמץ להנל"ע כלל כמו בשלוח הקן דס"ל שלח מעיקרא משמע ע"ש ובאמרי בינה ביצה כתב דרבא ס"ל דמשהא חמץ עמ"ל עובר עליו ור' יצחק בר אבדימי ס"ל משהא חמץ עמ"ל א"ע עליו ובבית אל ח"ב דע"ו דהא דמותר להשהות החמץ ע"מ לבערה דוקא למ"ד אב"ח אלא שריפה אבל למ"ד השבחתו בכ"ד אסור להשהות החמץ ע"מ לבערו ובאמרי בינה להגאון מהר"מ א"ש כ' דלמ"ד ביטלו ולא ביטלו במשהא חמץ עמ"ל מותר לכתחילה משא"כ למ"ד קיימו אסור להשהות החמץ עמ"ל:

הרועים - משקין

משקין. בתוס' פ"ב דפסחים הקשה דהכא אמרינן דמשקין הוי זיעה בעלמא ובחולין ילפינן פירי פירי מביכורים ובס' החיים סימן תפ"ט דתלי' בפלוגתא דלר' יוחנן דס"ל בפ"ב דפסחים דמשקין מפקיד פקידי ול"ח כאוכל עצמו לדידי' משקין היוצאין מפירות ל"ה רק זיעא בעלמא אבל לר' חסדא דס"ל משקין מבלע בליעי חשיבי כאוכל עצמו:

הרועים - מתעסק

מתעסק. בשו"ת רע"א סי' ח' העלה דמה דממעטינן מתעסק דפטור לא דמתעסק ל"ה עבירה אלא דמקרי עבירה בשוגג אך בשוגג כה"ג ממעט הכ' מקרבן אבל מ"מ הו"ל שגגת איסור אבל מה דממעטינן ממלאכת מחשבת היכא דל"ה מלאכת מחשבת פטור לגמרי מת מצוה. הנה הוא דכ"ג מטמא למ"מ אי הוי חיוב או רק רשות כ' בס' החיים הל' ציצית דתלי' בזה דלמ"ד בני ישראל סומכין ולא בנות ישראל והוי איסור לנשים לסמוך עיין במג"א או"ח סי' קכ"ח ה"ה הכא הוי חיוב לכה"ג לעמא למ"מ ולר' יוסי דנשים סומכת רשות ה"ה כ"ג דמטמא למ"מ הוא רק רשות ולא חיוב ותלי' עוד בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע דלר"ע דס"ל לה יטמא חובה ה"ה כ"ג חייב לטמא למ"מ ולר"י דס"ל לה יטמא רשות הכ"נ אין חיוב לכ"ג לטמא למ"מ ע"ש:

הרועים - מת

מת. ביבמות ס"א ס"ל לרשב"י דמת עכו"ם אין מטמא באוהל ובטעה"מ ה' אשות דר' יהודא בן בתירא פליג וסבירא ליה כרשב"ג במשנה דאהלות פ"ח מ"ט דס"ל דאפי' מת גוי נמי מטמא באוהל ולמ"ד דמת גוי אין מטמא באוהל ע"כ לא כריב"ב עיון אות ת' תקרובת ע"ז עוד הביא שם שי' היראים דמת גוי אין מטמא אפי' ובמשא וכ' הטעה"מ דתירוץ קמא ביבמות ס"ל כשיטת היראים וקיי"ל כוותיה אבל רבינא ס"ל דטומאת מגע ומשא שייך ג"כ בעכו"ם ע"ש. ובכסף נבחר עה"ת דר"א בן עזרי' דס"ל בברכות דף ט' עד חצות הפסח נאכל ס"ל דקברי' דגוי מטמאין באוהל כרבנן אבל ר' יהודא דס"ל עד שעת חיפזון ס"ל כרשב"י דקברי עכו"ם אין מטמאין באוהל ע"ש:

הרועים - מת עכו"ם

מת עכו"ם. אי אסור בהנאה כ' בשו"ת חסד לאברהם סימן ק"ט דתלי' בפלוגתא בסנהדרין לאביי דיליף איסור הנאה במת מעגלה ערופה מת עכו"ם מותר אבל לרבא דיליף דאסור בהנאה מע"ז אפי' מת עכו"ם אסור בהנאה. עוד כ' אי איסור הנאה דמת אסור הוא מה"ת או רק מדרבנן תלי' ג"כ בפלוגת' זו וכן אי מותר להנות ממת שלא כדה"נ אם ילפינן מעגלה אסור אף שלכ"א משא"כ אם ילפינן מע"ז מותר שלכדה"נ ע"ש ובחתם סופר שבת דצ"ג דלר' שמעון מת גוי מותר בהנאה לשי' הירושלמי דלר"ש אפילו במגע ומשא אין מטמא מת גוי אבל לרבנן דר"ש גם מת גוי אסור בהנאה וה"ה לש"ס דילן י"ל ג"כ כיון דמטמא במגע ומשא לר"ש ה"ה דמת גוי אסור לר"ש לשים דילן ע"ש:

הרועים - מתנה

מתנה. דקיי"ל כל מתנה שאם הקדישה דא"מ ל"ש מתנה כ' בפתח הבית דין מתנה עמ"ל דין א' דתליא בפלוגתא דלמ"ד קני ע"מ להקנות קנה בנדרים סוף השותפין לדידיה שפיר מהני מתנה אע"פ שא"י להקדישה משא"כ למ"ד קני ע"מ להקנות לא קנה לדידיה ל"מ מתנה שא"י להקדישה:

הרועים - מתנות שלא הורמו

מתנות שלא הורמו. פלוגתא דרבי ור' יוסי בר יהודא בקדושין דרבי ס"ל כמו שהורמו דמי' וריבר"י ס"ל דלאו כמו שהורמו דמי' ובס' נחלי מים סימן י"ב דפליגי בזה ר' אליעזר ור' יהושע בפסחים דמ"ו דר' אליעזר ס"ל דלאו כמו שהורמו דמיין ור' יהושע ס"ל מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמי':

הרועים - מתנות

מתנות. בתולין פ' הזרוע ס"ל לר"ש בן נחמני דאין המתנות ניתנות אלא לכהן חבר ובכה"ג הובא בשו"ת חיים שאל סי' מ"ב דמתניתין דפ"ד דחלה פליג' אר"ש בן נחמני דהוא סבר דאסור לתת לכהן ע"ה ומשנתינו סובר דאינו אלא עצהיו"ט ורשב"נ משמיה דר' יונתן קאמר ור' יונתן תנא ופליג וליכא לאותיבי' ממתניתין ואנן קיי"ל כמתניתין וברי"ט אלגאזי בכורות כ' דלתנא דבי ר' אליעזר בר יעקב דסבירא ליה כהן ואפילו כהנת לא ס"ל כר' יונתן אבל לתנא דבי ר' ישמעאל דס"ל כהן ולא כהנת ס"ל כר"ש בן נחמני ואנן דקיי"ל כראב"י לא ס"ל כרשב"ג ע"ש:

הרועים - מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך

מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך. בעטרת חכמים ביצה דל"ש מתוך כ"א כשמשכחת היתר באותו דבר עצמו כגון בעושה מדורה להתחמם בה דאותן עצים שעושה בהם המדורה יש היתר הבערה לצורך לבשל בהן מה שאון כן בנונ"ד שבאותה בהמה שהוקדשה לנונ"ד ליכא עוד גוונא דשריותא ביו"ט ולא שייך בהו לצורך ל"ש מתוך וזה הוא רק לרבה דס"ל דבעירוב והוצאה פליגי ל"א מתוך לב"ה כ"א בכהא"ג שכתב אבל לר' יצחק בר אבדימי דס"ל דהותר היצאות התינוק משום מתוך ס"ל דב"ה סובר מתוך אפילו בכהא"ג שבאותו דבר ל"ש כלל היתר לצורך ור' עקיבא דל"ל מתוך דוקא היכא שלא משכח"ל בשום אופן היתר לצורך או"נ כמו שריפות חמץ ביו"ט אבל

בכה"ג דלעיל שמשכח"ל באותו דבר עצמו לצורך או"נ מודה דאמרינן מתוך ע"ש ובצל"ח ביצה די"ב אפילו דב"ש לא ס"ל מתוך מ"מ מודה דבאיסור דרבנן אמרינן מתוך:

הרועים - מתוך שהותרה כו'

מתוך שהותרה כו'. שיטת הרמב"ם ה' יו"ט ל"א מתוך רק בהוצאה והבערה ולא בשאר מלאכות ובמהר"ם ברבי ח"ב במס' יומא דלמ"ד מקלקל בחבורה פטור מוכח כשיטת הרמב"ם משא"כ לא"ד מקלקל בחבורה חייב לדידהו אמרינן בכל מלאכות מתוך ובפר"ח סימן תצ"ח הביא פלוגתת הירושלמי דר"ל סובר דל"א מתוך רק בהוצאה והבערה ולא בשחיטה ושאר מלאכות ובכתב סופר יו"ד סימן ק"כ דר' ירמי' ס"ל כר"ל בזה מתוך כו' שי' רש"י בביצה די"ב דמה"ת אמרינן מתוך אפילו בל"ה צורך קצת ובמהר"ם ברבי בביצה כ' דרש"י ל"ק זאת רק אליבא דרבה ור' יוסף לדידהו אמרינן מתוך אפי' בשל"ה צורך קצת משא"כ לדידן ס"ל דל"א מתוך כשל"ה לצורך קצת ורבא ס"ל דאמרינן מתוך אפילו שלא לצורך כלל ור' אשי ס"ל דבעי דוקא צורך קצת ובשו"ת חתה סופר כ' דתלי' בפלוגתא דאליבא דאביי דס"ל בזבחים הואיל ואשתרי אשתרי ל"צ שיהי' צורך קצת משא"כ לרבא דס"ל דאמרינן רק הואיל ודחוי דחוי ולא היכא דאשתרי אשתרי סבירא ליה דבעי צורך קצת והנה ר"ע בפסחים ד"ה ל"ל מתוך וכ' המפורשים דזה דוקא רק לרבא בפסחים אבל לשארי אמוראים גם ר"ע סובר מתוך ועיין בתורת חסד סימן מ"ב ועיין בכתב סופר סי' קט"ז מפלפל אי ר' יוסי אית ליה מתוך ובמהרש"א ביצה דכ"ג ובבינה לעיתים ה' יו"ט ה"ח דר' הונא ל"ל מתוך:

הרועים - מת מצוה

מת מצוה. ברשב"א שבת פרק האורג דהא דמת מצוה אין דוחה שבת קבורתו הוא רק לר' יהודא דס"ל משאצל"ג חייב אבל לר' שמעון מותר ד"ת דהוי מלאכה שאצל"ג וכל צורכי מת הוי משאצל"ג:

הרועים - מתקן

מתקן. בפנ"י שבת פ' כירה ובביצה דכ"ו דרבה ל"ל טעמא דמתקן ע"ש ובביצה די"ז כ' דלר"א ל"ש טעמא דמיחזי כמתקן כלי דלר"א אשכחן דשרי לתקן כלי ביו"ט אפי' לצורך מכשירי או"נ דאפשר מעיו"ט ע"ש:

הרועים - מתנה

מתנה. עמש"כ בתורי באור חדש קדושין דס"א דר' חנינא בן גמליאל ס"ל כר' יהודא במתנה עמש"כ בתורה דבדבר שבממון תנאו קיים ובבית אל ח"ב דל"ז דר' אליעזר בן יעקב ס"ל כר"מ דאף בדבר שבממון תנאו בטל:

הרועים - מתנה

מתנה. עמש"כ בתורה במל"מ ה' אישות הביא ד' המר"א ששון דנסתפק אם התנה גם ע"ד של"ה עמש"כ אם חל ג"כ התנאי עמש"כ בתורה מדין כולל כמו דמהני התנאי לשאר דברים ולענ"ד לפ"מ שהסביר האבני מילואים בתשובותיו דלכך ס"ל לר"ל בשבועות כ"ד דל"א איסור כולל באיסור הבא ע"י עצמו וה"ט דס"ל לר"ל דל"מ הכולל רק כשלולי הכולל ג"כ הי' חל עכ"פ האיסור לקוברו בר"ג והכולל בא רק למכות מהני השולל משא"כ היכא שלולי הכולל ל"ה איסור כלל והכולל בא לחדש האיסור בכה"ג לא ס"ל לר"ל כולל ע"ש ולפ"ז לפשיטא דל"ש במתנה עמש"כ בתורה דין כולל דדוקא גבי אאחע"א דגם לולי הכולל האיסור חל לקבר"ג חל הכולל למכות משא"כ הכא דלולי הכולל אין התנאי חל מעיקרא בלל ל"ש כולל כנ"ל כיון שאין חלות כלל זולת הכולל בכה"ג אין בכח הכולל שיחול הכל משא"כ לר' יוחנן י"ל דמהני כולל במתנה עמש"כ בתור' ובספר החכמה כתובות דמ"א דר' כהנא ס"ל דחל בכולל במתנה עמש"כ בתורה ע"ש:

הרועים - מתן תורה

מתן תורה. במד"ר פ' נשא ובילקוט פליגי דלחד מ"ד ביום מתן תורה פסקה מיתה ונעשו חירות ממה"מ ולא חזר מד אחר מתאוננים בשנה שנית ולחד מ"ד מיד אחר העגל חזרו למומן ומתו כדמשמע סתמא דע"ז פ"א ובחתם סופר אהע"ז סימן ס"ק דריע ס"ל כמ"ד ראשון דלא חזרה המיתה עד שנה השנית מתנות בירושלמי פ"י דדמאי דאיפלגו ר"י ור"י בר חנינא דלר"י אין אדם נותן מעשרותיו בט"ה ולר"י בר חנינא אדם נותן מעשריתיו בט"ה שאם ירצה ישראל ליתן לו הסלע ע"מ שיתן לבן בתו כהן מותר וברי"ט אלגאזי פ"ד דבכורות כ' דרב שמואל בר נחמני משמי' דר' יונתן ס"ל דאין לו טובת הנאה לקבל סלע לכך ס"ל דאין ליתן מתנות כ"א לכהן חבר אבל לדידן דקיי"ל דיש לו ט"ה לכך יכול ליתן לכל כהן שירצה ועמש"ל מזה:

הרועים - מתנה

מתנה. התוס' בגיטין די"א דבמתנה ל"א תן כזכי ובב"י חו"מ סי' קכ"ה דאפי' דבירושלמי סוף גיטין איתא דבמתנה ל"א תן כזכי אבל מדאמר ר' יוחנן כל האומר תנו כאומר זכו דמי' משמע דס"ל לר' יוחנן דאף במתנה אמרינן תן כזכי ופליג אמ"ד בירושלמי אבל רב ס"ל דל"א במתנה תן כזכי כשיטת הירושלמי ועיין בבאר יעקב חו"מ סי' קכ"ה:

הרועים - מתנות חנם

מתנות חנם. פלוגתא דר"מ ור"י בסופ"ק דע"ז דלר' יהודא אסור ליתן לנכרי מתנת חגם ולר"מ מותר ובטורי אבן מגלה דכ"ח דאבוה דשמואל ס"ל בזה כר"י דאסור ליתן לעכו"ם מתנת חנם:

הרועים - מתקן

מתקן. בפסחים דע"ג לדברי האומר מקלקל בחבורה פטור שוחט בשבת בחוץ לע"א מה תיקן ומשני תיקן להוציאו מידי אמה"ח ופירש"י לב"נ שאם אכלו אינו נהרג ובשו"ת ר"ע איגר בכתבים הק' דהרי כיון דאין השחיטה מותר לישראל אסור מפרכסת לב"נ מטעם אמה"ח ומותר לב"נ רק כשמתה וק' הא ל"ה התיקון בשעת הקלקול לפמ"ש התוס' שבת דק"ו דבעינן תיקון תיכף בשעת קלקול ועיין אות ת' תיקון ונ"ל עפמ"ש באות מ' מפרכסת בשם שער נפתלי דלמאן דיליף בסנהדרין דנ"ו איסור אמה"ח לב"נ מאכול תאכלו ופירש"י העומד לאכילה אבל בהמה בחיי' אינה עומדת לאכילה אלא לגדל וולדות ממילא דתיכף כששחט בה רוב שנים שוב אינה עומדת לגדל ולדות רק לאכילה לדידי' מותר מפרכסת לב"נ ע"ש ולפמ"ש התוס' ד"ה תיקון דאצטריך דשנויי להוציא מידי אמה"ח דלא נפשוט מהך ברייתא דטומאת תקרובת ל"ד א"כ י"ל דהברייתא ס"ל דאיסור אמה"ח מאכול תאכל ומותר תיכף מפרכסת לב"נ ושפיר הו"ל תיקון בשעת הקלקול ועפ"ז אומר אני ליישב קו' הפלתי בסי' כ"ז דלמה כ' רש"י דתיקן להוציא מידי אמה"ח לב"נ והרי גם לישראל תיקן ונ"מ דאין חייב משום אמה"ח בבשר גידין ועצמות דמשום תקרובת ע"ז צריך כזית בשר וכן הצל"ח הק' דנ"מ כשהתרו משים אמה"ח ולא משום קדשים דתיקן בשחיטה דפטור ומה שתירץ דאמה"ח לא חל על קדשים תמוה מחולין ק"ב ודק"ג דאמה"ח הו"ל איסור מוסיף לב"נ (ולומר דז"כ רש"י תיקן להוציא מידי אבר מן החי לב"נ וממילא כיון דאסור אבר מן החי לב"נ שוב הוה ליה איסור מוסיף ושפיר תיקן לישראל והי' א"ש קושית ר' עקיבא איגור הנ"ל זה דוחק) אך נ"ל עפ"ד

הבית אפרים בפתיחה ליו"ד דהעלה עפ"ד הגמרא ביבמות איסור אחות אשה מתלי תלי וקאי אי פקע איסור אשת אח אתי איסור אחות אשה וחייל הלכך לא פקע איסור אשת אח ולכך ס"ל לר"ש דאין חייב אלא משום אשת אח בלבד והק' לפי"ז האיך חל איסור גיד דאמה"ח ול"ל דאחר מיתה דפקע איסור אמה"ח חל איסור גיד הא אם יפקע איסור אמה"ח יהי' חל איסור גיד ונימא דלא פקע אך דזה טעות דאיסור אמה"ח ל"ל דלא פקע אחר מיתה דסו"ס היא מתה ואין כאן אבר מה"ח אך הק' א"נ דיש איסור דאינו זבוח דזה תלי' בהיתר השחיטה נימא דלא פקע השחיטה את האיסור דא"ז כיון דמוכן לחול עליו איסור גיד ע"ש באריכות. ועפ"ז אומר אני הכא לכאורה לא יחול איסור תקרובת ע"ז על איסור אמה"ח דא"א חע"א ועכצ"ל דלאחר דפקע איסור אמה"ח אתי איסור תקרובת ע"ז וחייל ועיין במקנה קדושין סימן נ"ז והבאתי דבריו באות ש' שחוטי חוץ א"כ זה תינח אחר שמתה הבהמה אבל כ"ז שמפרכסת הרי באמת הוא עדיין אבר מן החי רק דנימא כיון דלישראל בשחיטה תלי' מלתא התיר השחיטה את האיסור אמה"ח ע"ז שפיר אמרינן דהכא לא התיר השחיטה את איסור אמה"ח כיון דאם יסתלק האיסור אמה"ח יחול עליו איסור תקרובת ע"ז ממילא לא פקע איסור אמה"ח על ידי מעשי השחיטה רק לאחר מיתה ולפ"ז דבעודה מפרכסת לא התיר אמה"ח לישראל רק לאחר מיתה ל"ק קו' הפלתי והצל"ח דתיקן גם לישראל. ולהנ"ל ז"א הא צריך להיות התיקון בשעת הקלקול והכא ל"ה התיקון בשעת הקלקול ועכצ"ל להוציא מידי אבר מה"ח לב"נ והיינו דאמרינן דהברייתא סבירא ליה כמאן דיליף מאכול תאכל כנ"ל ממילא תיכף מותר לב"נ משא"כ לישראל דאסור אבר מה"ח מקרא דלא תאכל הנפש עם הבשר א"כ כ"ז שהוא הנפש עם הבשר אסור ודוק:

הרועים - מלוה

מלוה. בישוע"י אע"ז סימן ל"ח דרבא ס"ל מלוה אינו ברשות בעלים לחזרה:

הרועים - מעילה

מעילה. בשו"ת ר"ע איגור החדשות סי' ק"כ דרבא ס"ל כר' הונא בב"מ דמ"ג דעל ידי היתר תשמיש נעשה כלוה ומעל ור' אשי סבירא ליה כר' נחמן דהיתר תשמיש לא מייתי לידי מעילה:

הרועים - מיגו במקום עדים

מיגו במקום עדים. בב"ב דל"ג דס"ל לר' חסדא דאמרינן מיגו במקום עדים וכן לשיטת התוס' ס"ל גם לרבה מיגו במק"ע ועיין שו"ת ר"ע איגור סי' ק"ל די"ל דגם הם ס"ל דל"א מיגו במקום עדים עוד מבואר מדבריו דלמ"ד דאמרינן מיגו במק"ע ע"כ ס"ל דאמרינן מינו להוציא דאם ל"א מיגו להוציא א"כ עדים עדיפי ממיגו ואיך אמרינן מיגו במק"ע ועיין אות מ' בפלוגתא דמיגו להוציא:

הרועים - מחילה

מחילה. בטפות עיין אות ק' קלב"מ:

הרועים - מן

מן. בפנים יפות פרשת בשלח דלרבה דס"ל דביה סובר אין עירוב והוצאה ליו"ט ס"ל דלא היה יורד המן ביו"ט על יום עצמו ואנן דקי"ל דמודה ב"ה דיש עירוב והוצאה ליו"ט עכצ"ל שירד המן ביו"ט לב"ה ע"ש:

הרועים - מקדיש ומעריך

מקדיש ומעריך. דאין לו בכסות אשתו ובניו שי' הג"א בשם מהרי"ח דדוקא מקדיש ומעריך אין לו בכסות אשתו ובניו אבל בע"ח או מוכר ומורישׁ כסותו ודאי דמהני ועיין בחו"מ סימן ל"ה ובפוסקים שם ובשושנת יעקב שם דבזה פליגי ר' חייא בר אבין ור' כהנא דרחב"א ל"ל ס' המהרי"ח ורב כהנא ס"ל כס' מהרי"ח ע"ש:

הרועים - מופנה מצד אחד

מופנה מצד א'. בדורש לציון דרוש י"א דמאן דס"ל בתר למד אזלינן ס"ל מופנה מצ"א משיבין ומאן דס"ל בתר מלמד אזלינן ודאי דס"ל דלמידין ואין משיבין ע"ש:

הרועים - מערבין לקרנות

מערבין לקרנות. בית דוד יומא דנ"ו דרבא לנפשי' ס"ל כמ"ד מערבין לקרנות ומיישב ההוא דתמורה דאמרינן דסובר אין מערבין לקרנות דלאו אליביה דנפשי' אמרה ע"ש:

הרועים - מלאכת חוה"מ

מלאכת חוה"מ. בריטב"א ריש מו"ק דר' יוחנן ורשב"ל סבירא להו מלאכת חוה"מ דאורייתא ואנן לא קי"ל כוותי' ע"ש:

הרועים - מת עכו"ם

מת עכו"ם. בישועות יעקב אע"ז סימן כ"א בתשובה שם דאי מת עכו"ם אסור בהנאה תליא בזה דלרשב"י דס"ל דמת עכו"ם אין מטמא באוהל וכיון דיש חילוק בין מת עכו"ם לישראל ה"ה דיש חילוק דמת עכו"ם מותר בהנאה אבל אנן דלא קיי"ל כר"ש וגם מת עכו"ם מטמא באוהל היה דמת עכו"ם אסור בהנאה ור' מאיר ל"ל דרשב"י לכך ס"ל דמת עכו"ם אסור ע"ש:

הרועים - משיכה

משיכה. בפנים יפות פ' בא הביא ד' המכילתא ללמדך בהמה דקה שנקנית במשיכה דר"י ור"ל דפליגי אי משיכה מפורשת בתורה או מעות ל"ל דר' יצחק ובפ"י פ' בהר כ' דפלוגתא דר"י ור"ל במעות קונות אזלי לשיטתייהו דר"י ס"ל לאו שאב"מ לוקין עליו ור"ל לשיטתי' דלשאב"מ אין לוקין עליו ע"ש:

הרועים - מודה בקנס

מודה בקנס. בדורש לציון דרוש י' דלוי דס"ל שליחות יד א"צ חסרון סובר כשמואל דהודה בקנס ואח"כ באו עדים חייב ע"ש:

הרועים - מצהב"ע

מצהב"ע. בנוב"י מהדו"ת או"ח סימן קל"ה מחדש דלכך יוצא במצה של טבל לולי ההיקש דמי שאיסורו משום ב"ת חמץ ול"ה מצהב"ע דנ"מ בדיעבד וכיון דכבר אכל ואף א"נ דלא יצא מ"מ נעשה עבירה באכילתו ולא יתוקן האיסור כלל נ"ח מצהב"ע ע"ש. ועפ"ז נ"ל בקו' השעה"מ מנ"ל לר"ש דאשה חייבת במצה מהיקש דל"ת עליו חמץ ז' ימים תאכל מצות הא צריך ההיקש למצה של טבל ועיין מ"ש בקונטרס א' אאחע"א ונ"ל דלכאורה לפמ"ש שם דר"ש ס"ל כב"ה דהחיוב בכריכה מצה ומרור ולהפמ"ג דהלכתא כב"ה לא יוצדק ד' הנוב"י דהא באמת המרור מבטל המצה אך דמצית אין מבטלין זא"ז אבל א"נ דהו"ל מהצב"ע ולא יצא שוב המרור מבטל המצה וע' בבית אפרים או"ח סי'

ה' א"כ לא עשה איסור כלל ובשלמא א"נ דיצא ממילא עשה איסור כיון דמצות א"מ זא"ז ממילא עשה איסור ג"כ מכח אחשבי' ועכצ"ל דצריך קרא לנשים דאין מחויבין במרור כיון דפטורות מק"פ ושוב ל"ה מצהב"ע כלל ולפ"ז א"ש קו' השעה"מ דאפי' א"נ למצה של טבל ג"כ מוכח דנשים חייבות במצה דלאנשים ת"ל דהוה ליה מצהב"ע וע' בחידושי בקונטרס א' ע"ש באריכות:

הרועים - מודה במקצת

מודה במקצת. בשערי תורה קמא העלה במקום שמודה במקצת באופן שהמקצת שהודה מחויב עפ"י דין לשלם אבל א"י הב"ד לכופו אם חשוב מודה במקצת תלי' בפלוגתא דר' גמליאל מחייב בכה"ג ש"ד ולרבנן פטור ע"ש:

הרועים - מיגו לאפטורי משבועה

מיגו לאפטורי משבועה. דשי' הפוסקים דל"א כ' בשערי תורה קמא הטעם דכל היכא דאיכא לברורי מבררינן ולא סמכינן על המיגו והוא רק מדרבנן ומה"ת א"צ לברר אבל לר' מאיר דחייש למיעוטא גם מה"ת צריך לברר ול"מ מיגו לאפמ"ש לר"מ אף מה"ת ע"ש. עוד כ' דזה רק להרמב"ם דשבועת אמת מצוה אבל לשי' הרמב"ן דאסור לישבע אף שבועת אמת אם לא ע"צ ההכרח ל"ח איכא לברורי ומהני מיגו לאפמ"ש וע' אות ש' דהוא פלוגתא דר"ע ור' שמעון העמסוני ובחמדת שלמה ב"מ דצ"ז דלמ"ד דעד המסייע פוטר משבועה ה"ה דאמרינן מיגו לאפמ"ש ולמ"ד דמיגו לאפמ"ש ל"א ס"ה דעד מסייע אינו פוטר ועיין אות ע':

הרועים - מילה

מילה. בר"ן פראד"מ היכא דאשתפיך חמימי בשם רמב"ן דמותר למול דבשעה שמל בהיתר הוא מל ואף שאח"כ יצטרך לחלל שבת להחם חמין אז הוי פק"נ דדוחה שבת והרז"ה חולק שכיון שבשעת מילה אנו יודעין שנצטרך לחלל שבת בשביל מכשירין תדחה המילה ע"כ והאחרונים העלו דתלי' בדין אי פק"נ הותרה אמרינן כשי' רמב"ן ולמ"ד דהיא דחוי' אמרינן כשי' הרז"ה ועיין אות ח' דתלי' בדין טומאה דחויה ובצל"ח ביצה ד"ז דלרבה פליגי בזה ב"ש וב"ה דב"ש ס"ל כהרמב"ן וב"ה ס"ל כהרז"ה ע"ש:

הרועים - מקלקל בחבורה

מקלקל בחבורה. במחנה ראובן פסחים דע"ג הוכיח דר' אחי בר יעקב דס"ל מפרכסת אסור לב"נ סובר מקלקל בחבורה חייב:

הרועים - מעשי שבת

מעשי שבת. בשו"ת נטע שעשועים באו"ח בשיטת הריטב"א בשם רבינו יונה דלא חשיב מעשי שבת כ"א ביש תיקון בגופו אבל במביא מחוץ לתחום וכיו"ב דאין התיקון בגופו ל"ח מעשי שבת וכ' דתליא בפלוגתא דר' מאיר ור' יהודא וכן היא פלוגתא דאמוראי בירושלמי דלר' יהודא דאסור מעשי שבת אין הטעם שלא יהנה מאיסורא י"ל כשיטת הר"י משא"כ לר' מאיר ולכמה אמוראי דס"ל דמעשי שבת אסור שלא יהנה ממלאכת שבת אין שום חילוק ואף במביא מחוץ לתחום גם כן אסור משום מעשי שבת אע"ג דאין התיקון בגופו ע"ש באריכות:

הרועים - מוקצה

מוקצה. במגיני שלמה בשבת וביצה דר' יהודא ל"ל מוקצה כ"א במוקצה מחמת איסור או מחמת מיאוס ולא תלי' כלל אם דעתו עליו או לא דאם הוא מוקצה מחמת איסור אע"ג דדעתו עליו אסור ולר' שמעון הוא להיפוך דלא תליא כלל במחמת איסור או מיאוס אלא באם דעתו עליו ל"ה מוקצה ואם ל"ה דעתו עליו הוי מוקצה ובשו"ת נטע שעשועים או"ח דהא דטבל מוכן אצל שבת הוא רק לר' יהודה דעיקר הקצאה משום איסור לכך טבל דאסור רק מדרבנן התיקון ל"ח מוקצה משא"כ לר' שמעון גם טבל הוי מוקצה דמ"מ אין דעתו עליו ולר' שמעון טבל ל"ה מוכן ואם עבר ותקנו אינו מתוקן ע"ש:

הרועים - מוקצה

מוקצה. בשו"ת שמן רוקח סי' ה' דר' יהושע ס"ל הכנה דרבה ומוקצה דאורייתא:

הרועים - מין במינו

מין במינו. התוס' ביצה דל"ט בקו' הש"ס דהוי דשיל"מ הק' הא דשיל"מ הוי רק במב"מ ומים ומלח עם העיסה הו"ל מין בשא"מ ותירצו כיון דבא לתקן העיסה חשיב כמין במינו ובישועות יעקב יו"ד סי' צ"ח כ' דזה הוא רק לאביי דס"ל בתר טעמא אזלינן אבל לרבא דסובר בתר שמא אזלינן ה"נ אף שבא לתקן העיסה הו"ל מין שאינו מינו ע"ש:

הרועים - מי שפרע

מי שפרע. בחמדת שלמה ב"מ דס"ב דלמ"ד מעות קונות מדאוריי' לא תיקנו חכמים מי שפרע רק היכא דהוי קנין מדאורי' ורק מדרבנן הפקיעו הקנין צריך לקבל מ"ש אבל במליה דאינו קונה מה"ת אף מי שפרע ליתא אבל לר"ל ורבא דמעות אינו קונה לדידהו מה"ת ואפ"ה צריך לקבל מי שפרע היה במלוה ואביי סובר כר"י דמעות קונות מה"ת:

הרועים - מי פירות

מי פירות. בצל"ח פסחים דל"ח ע"ב דר' עקיבא סובר דמי פירות ומים מחמיצין אבל ריה"ג סובר כהרי"ף דגם מי פירות ומים אין מחמיצין כלל:

הרועים - מעוכב גט שיחרור

מעוכב גט שיחרור. בתורת גיטין די"ב דר' מאיר סבירא ליה מעוכב ג"ש אוכל בתרומה:

הרועים - מותר הפסח

מותר הפסח. ביד דוד יומא דסוגי' חלוקות דהש"ס פסחים פ"ט ס"ל דמותר הפסח נאכל ליום ולילה וסוגיא דזבחים ד"ט ס"ל דמותר הפסח דינה כשלמים דנאכל לב' ימים ולילה א':

הרועים - מכשירין

מכשירין. בסוף עירובין בנימת כינור שנפסק דמסיק דרבנן ור' שמעון פליגי דלרבנן הוי מכשירין שא"א לעשותן מע"ש הואיל ונפסקו בשבת ע"כ דוחה שבת ולריש אינו דוחה ע"כ אמר עונבה ובחמדת שלמה מנחות דצ"ה דר' עקיבא סבירא ליה כר"ש דדוקא בשחיטה ומילה שא"א לעשותן מע"ש דוחה שבת אבל מכשירין דמעצמותן אפשר מע"ש אף שאירע מקרה שנאבדו לא דחי שבת ותלי' בפלוגתא דתנאי בפסחים דס"ו דמאן דיליף ממועדו שפיר דחי שבת בכה"ג ע"ש באריכות:

הרועים - מוקצה

מוקצה. במה דסבירא ליה לר' נחמן ריש ביצה דבשבת מוקצה מותר וביו"ט דקיל מוקצה אסור כ' בשו"ת שמן רוקח סי' ה' דר' יוחנן ס"ל כר"נ ורבא ס"ל דאין חילוק בין יו"ט לשבת לענין מוקצה:

הרועים - מיגו

מיגו. בספר בית הלוי ב"ב דל"ג אף לר' חסדא דס"ל דאמרי' מיגו במקום עדים ז"ד לרבנן דס"ל דאמרינן מיגו במקום חזקה אבל לר' מאיר דס"ל דל"א מיגו במקום חזקה כ"ש דל"א מיגו במקום עדים ור' חסדא סובר כרבנן ובשערי תורה קמא הא דמיגו במקום עדים דל"א אבל אם יש לו מיגו בעיקר העדות תלי' בפלוגתא דר"מ ורשב"ג במודה בשטר שכ' אי צריך לקיימו מוכח דאמרינן מיגו בעיקר העדות ולמ"ד א"צ לקיימו ס"ל דל"א מיגו במקום עדים אפילו אם המיגו בעיקר העדות ע"ש:

הרועים - מחויב שבועה ואיל"מ

מחויב שבועה ואיל"מ. דשיטת התוס' ב"ק דמ"ט דבל"ה לי' למידע לא אמרינן מחושואיל"מ וכ' בספר בית הלוי בשבועות דמ"ו דלר' אבא וכן לאביי דס"ל נסכא דר' אבא ע"כ כמ"ש התוספות ב"ב דל"ד דמסברא ס"ל דאמרינן מחושואיל"מ ס"ל דגם בניה לי' למידע אמרינן מחושואיל"מ אבר דידן דילפינן מקרא שבועת ה' כו' ולא בין היורשין ס"ל בל"ה לי' למידע ל"א מחושואיל"מ וכשי' התוספות:

הרועים - מחמר

מחמר. שיטת הר"ן פ"ק דע"ז דלאו דמחמר שייך גם בבהמת חבירו דאל"כ תי"ל מטעם שביתת בהמתו ובבית הלוי ע"ז כ' דלמ"ד בשבת קנ"ד דמחמר פטור מלאו והוא ר' יוחנן סובר דשייך מחמר גם בבהמת חבירו אבל למ"ד דחייב חטאת במחמר ס"ג דאין חייב בבהמת חבירו ונ"מ דמשום שביתתבהמתו ל"ה לאו:

הרועים - מילי לא מימסרן לשליח

מילי לא מימסרן לשליח. בפר"ח אע"ז סי. ק"כ נסתפק אי היא מה"ת או רק מדרבנן ובשו"ת כתב כהונה אע"ז בסופו דתלי' בפלוגתא דר' מאיר ור' יוסי דר"מ ס"ל דמילי ל"מ לשליח רק מדרבנן ור' יוסי ס"ל דמה"ח מיני לא מימסרן לשליח:

הרועים - מעות קונות

בשו"ת כתב כהונה סי' ח' דהא דאמר רבא בב"מ קרא ומתניתא מסייע לר"ל לא אמרה רק אליבא דר' הונא ב"מ דמ"ג דהיתר תשמיש מביא לידי מעילה אבל לר' נחמן דס"ל אינו מועיל עד שיוציא ל"ה סייעתא כלל ושפיר הלכתא כר"י דד"ת מעות קונות:

מוקצה:
מעות קונות בשו"ת כתב כהונה סי' ח' דהא דאמר רבא בב"מ קרא ומתניתא מסייע לר"ל לא אמרה רק אליבא דר' הונא ב"מ דמ"ג דהיתר תשמיש מביא לידי מעילה אבל לר' נחמן דס"ל אינו מועיל עד שיוציא ל"ה סייעתא כלל ושפיר הלכתא כר"י דד"ת מעות קונות. ונולד דשי' הר' אפרים הובא בטואו"ח תצ"ח דעגל שנולד בשבת אסור ביו"ט של אחרי' משום הכנה ובעטרת פז ביצה ד"ו דר' אפרים לשיטתו דפסק כר' מאיר דבן פקועה טעון שחיטה וחייב משום אוא"ב אבל לדידן דקיי"ל כרבנן ל"ה הכנה כלל:

הרועים - מוקצה

מוקצה. דל"א מוקצה מחמת יום שעבר כי בעטרת פז ריש ביצה דז"ד למ"ד דתוס' שבת ויו"ט ל"ד משא"כ למ"ד דס"ל תוספת שויו"ט אה"נ דאמרינן מוקצה מחמת יום שעבר:

הרועים - מה מצינו

מה מצינו. בהליכות עולם כי דר' יהודא דס"ל ב"כ הבאין כאחד מלמדין ס"ל דמלתא דאתיא במה מצינו טרח וכתב לה קרא ועיין חת"ס פסחים דל"ה:

הרועים - מלתא דאתיא בקל וחומר

מלתא דאתיא בקו"ח. טרח וכתב ליה קרא בס' הכריתות בלשון לימודים שטר א' דמ"ד ב"כ הבאין כאחד מלמדין סובר מלתא דאתיא בבנין אב טבח וכתב לה קרא ומיד אין מלמדין ל"ל הך סברא רק בקו"ח לבד דל"ח כמו ב' כתובים:

הרועים - מה הצד

מה הצד. בריטב"א ריש מכות בשם ר"ת דר' יהודא דל"פ צד חמור ל"ל הא דאמרינן דעל מה הצד פרכינן כל דהו ובאוהל דוד יבמות ע"ט דגם חכמים דהתם סוברים דאפי' על מה הצד לא פרכינן פרכא כ"ד:

הרועים - מומר

מומר. אי בפעם אחת נעשה מומר כ' בח"ס חולין דפ"א דלר"ל בפעם אחת נעשה מומר ור' יוחנן ס"ל דבפ"א לא נעשה מומר:

הרועים - מוקצה

מוקצה. בח"ס ביצה ד"ד ע"ב אף דמוקצה מותר בהנאה מ"מ בעצים שנשרו מהדקל בתנור ביו"ט דמלבד איסור נולד נתוסף לו איסור דפירות הנושרין שמא יעלה ויתלוש הפיר אסובה"נ ולפי"ד א"ש קו' התוס' ביצה ד"ג דנ"ל לטעמא שמא יעלה ויתלוש תי"ל דאתקצאי לבה"ש ולפי"ד א"ש דמשום אתקצאי לחוד הי' מותר בהנאה וכיון דנתוסף איסור שמא יענה ויתלוש אסובה"נ:

הרועים - מוקצה

מוקצה. שי' רש"י ביצה דל"ד דמוקצה מחמת איסור דרבנן ל"א והמפו' כ' הטעם כיון דשבות מותר בה"ש א"כ משום איסור דרבנן לא אתקצאי כלל בה"ש ובישוע"י או"ח העלה דאי שבותין דאורייתא אסור שבות גם בה"ש ועיין בבית שמואל אחרון או"ח סי' ד' דא"נ שבותין דאורייתא לכ"ע אסור שבות בה"ש בל"ה לצורך מצוה ע"ש ועפי"ז יש לחדש דשי' רש"י רק ביו"ט לא בשבת לפימ"ש באמרי ברוך ר"ה דכ"ט דלכך אמרינן שאני שבות שבת משבות דיו"ט דשבות יו"ט לכ"ע רק מדרבנן ולפי"ז מותר שבות בה"ש דיו"ט אף שלא לצורך מצוה ולכך ל"א מוקצה מחמת אי' דרבנן משא"כ בשבת דאסור שבותין מה"ת ואסור בה"ש שבות שלא לצורך מצוה שפיר אמרינן מוקצה אף מחמת איסור דרבנן וי"ל בזה קו' התוס' שם על פירש"י מסל לפני אפרוחין ושם מיירי בשבת. והנה הב"י או"ח סי' רס"א הקשה דאמאי אין מעשרין ודאי בה"ש כיון דל"ג שבות בביה"ש ונ"ל לפימ"ש באעו"ז ובישוע"י או"ח סי' ש"ז כמו דב"ב שבותין גזרו בה"ש ה"ה באיסור אחד ויש בדבר ב' שבותין שפיר גזרו בה"ש ולפי"ז לפימ"ש הרמב"ם פכ"ג משבת דהגבהת תו"מ י"ב משום איסור מתקן ומשום איסור מקדיש וכיון דהי"ל ב' שבותין שפיר אסור בה"ש וא"ש קו' הרלב"ח על הרמב"ם דלמה הוצרך לטעם דמקדיש ולפי"ז א"ש דמה"ט אסור בה"ש ובמ"כ י"ל ג"כ דהי"ל ב' שבותין משום מתקן ושמא יעבירנו וגם בט"כ י"ל דל"ה לצורך מצוה משא"כ הגבהת תו"מ די"ל דבר מצוה ועיין במג"ש שבה דמ"ג:

הרועים - מזוזה

מזוזה. בשלום ירושלים יומא ד"ט הביא ד' הק"ע דפליגי רשב"ג ורבנן דרשב"ג ס"ל דמזוזה בעי עיבוד לשמה ות"ק ס"ל דל"ב במזוזה עיבוד לשמה ושמואל ס"ל כרשב"ג:

הרועים - מומר

מומר. בבית יצחק אע"ג קל"ז דלר' מאיר דס"ל מומר לד"א הוי מומר לבה"ת מוכח מקרא דשחיטת מומר הוא טריפה ולא נבילה וכשי' ח"י ר"ן חולין י"ד:

הרועים - מחיית עמלק

מחיית עמלק. בח"ס בסוגיא בפורים שחל בע"ש דרב ס"ל דמחה אמחה זכר עמלק היא מ"ע המוטלת עלינו למחות עמלק ושמואל ס"ל כפי' התוס' עה"ת דמחה אמחה אין מצוה עלינו כלל רק הקב"ה קיבל ע"ע למחות שמו של עמלק וניטל מעלינו המ"ע דמחי' עמלק והיא על השי"ת:

הרועים - מיעוט אחר מיעוט

מיעוט אחר מיעוט. דאינו אלא לרבות שי' הירושלמי הובא ביד מלאכי אית כ"ט דוקא היכא דליכא אלא תרי מיעוטא אבל היכא דאיכא ג' מיעוטא בזאח"ז כולהו אתי למעט אבל הש"ס דילן בסנהדרין ד"ט חולק על הירושלמי דריש הוריות וס"ל דגם בכמה מיעוטא זאח"ז המה לרבות:

הרועים - מין במינו

מין במינו. בח"ס בסוגיא דחמץ בזמנו דשמואל דס"ל מב"מ לא בטיל ס"ל כר"ח דבתר מבטל אזלינן ורבא ס"ל בתר בטיל אזלינן אבל רב ס"ל ככל הסוגי' דמייתי התוס' דלא בעינן כלל במב"מ אפשר להיות כמוהו. ובהפלאה פסחים ד"ל דרב לא ס"ל כר' חנינא במנחות כ"ג דנבילה אין בטילה בשחיטה ושמואל ס"ל כר"ח:

הרועים - מכ"מ

מכ"מ. אי בטעם ג"כ אמרינן מב"מ ל"ב כ' בהפלאה ה' בב"ח דלחזקי' דס"ל כאביי דבתר טעמא אזלינן גם בטעם אמרינן מב"מ ל"ב אבל לרבא דאזיל בתר עיקר ס"ל דבטעם מב"מ בטיל:

הרועים - מלך

מלך. בס' ד"ש לר' שלמה שלם דהא דמלך דמחל ע"כ דאין כבודו מחול דוקא במלכי ישראל אבל במלכי בית דוד שפיר כבודם מחול:

הרועים - מיגו

מיגו. בשם ארי' בכלל רוב וספק דמיגו להוציא דל"א ז"ד רק למ"ד דאין הולכין בממון אחר רוב משא"כ למ"ד דאזלינן בתר רוב מהני גם מיגו להוציא:

הרועים - משאצל"ג

משאצל"ג. בבית יצחק א"ע סי' קל"ב דר' ישמעל סובר משאצל"ג פטור בשבת ור' עקיבא ס"ל דחייב:

הרועים - מן

מן. התוס' ריש ביצה דמדרשים חלוקים הם אי המן ירד ביו"ט ובהגהות ר"י בכרך פסחים ד"ה דתליא בפלוגתא דר"י ורבנן נדרים ס"ה דלר' יהודא דמוקמי בשאר שני שבוע ה"נ ל"ה ירד המן ביו"ט ולרבנן ה"נ המן ירד ביו"ט:

הרועים - ממונא מאיסורא לא ילפינן

ממונא מאיסורא לא ילפינן. בס' אביר יעקב כריתות דלר' מאיר לא ילפינן ממונא מאיסורא ולרבנן ילפינן ממון מאיסורא:

הרועים - מעילה

מעילה. בתוס' פסחים דכ"ו כ' אע"ג דבמעילה ל"כ אכילה מ"מ כיון דילפינן גז"ש מתרומה ובתרומה כתיב אכילה ע"כ א"מ שלכד"א ובמהרש"א הקשה הא אמרינן דלהכי ל"כ אכילה בגופי' ללקות שלכד"א וכ' בח"ס בסוגיא דמשקין היוצאין כמותן דתליא בפלוגתא דלמ"ד דון מינה ומינה הוי בכל אלו כאלו כתיב אכילה בגופי' ולמאי דקיי"ל דון מינה ואוקי באתרא אף דאיכ' גז"ש מ"מ ל"ה כאלו כתיב אכילה בגופו:

הרועים - מעילה

מעילה. אי יש איסור מה"ת במעילה בח"ש כ' במשיב נפש פסחים דכ"ז דלרבי דלא ס"ל צירף המעילה לזמן מרובה דחייב י"ל דח"ש מותר בהנאה לשי' הפמ"ג דלענין הנאה ח"ש מותר משא"כ לר"מ דס"ל דצירף המעילה לזמן מרובה דחייב אסור במעילה ח"ש לכ"ע:

הרועים - מע"ש

מע"ש. ברמב"ם רפ"ג דמע"ש דא"ח באוכל מע"ש בטומאה רק כשאוכלו בירושלים אבל באוכל קדשים בטומאה חייב בכ"מ וכ' במרגניתא טבא במנין המצות שורש ח' דדוקא לר"א דס"ל כ"מ שנאמר ל"י איסור אכילה והנאה במשמע ומיותר הפסוק והבשר אשר יגע בכל טמא דיש ללמוד ממעשר וע"כ דבמע"ש אין לוקה כ"א בירושלים וצ"ק והבשר דבקדשים בטומאה לוקה בכ"מ אבל לר"פ אליבא דריב"ל דלא משמע לי' שום איה"נ בכל איסורין וצריך ללמוד רק מוהבשר אשר יגע בכ"ט עכצ"ל דגם במעשר לוקה באכלו בטומאה בכ"מ:

הרועים - מפרכסת

מפרכסת. בבית יצחק א"ע סי' ק"ב דלריוה"ג דס"ל בן פקועה מטמא טו"א ה"ה מפרכסת טמא טו"א מה"ת אמנם לר"ש דס"ל דאין מטמא כ"ז שהיא חי ה"ה מפרכסת לא מטמא טו"א רק מדרבנן:

הרועים - מפרכסת

מפרכסת. בח"ס חולין דכ"ח דלשי' הרמב"ם דגוי נמי הוי בר זביחה כשאינו עע"ז שי"ל מא"מ דלישראל שרי ולב"נ אסור ול"ל דשאני נכרים דלאו בני זביחה נינהו דשפיר הוין בני זביחה ע"ש דתליא בפלוגתא וכן למ"ד בשר נחירה היתר להם במדבר ולא הותר לשחוט חולין א"כ גם לישראל נאסור מפרכסת אחר מ"ת ומ"ד דמקשה מא"מ ס"ל דבשר נחירה לא אשתרי כלל ולדינא א"ש פסק הרמב"ם ועיין אות ש' שחיטה:

הרועים - מצורע

מצורע. בצל"ח פסחים צ"ז העלה דחטאת מצורע אין להפריש קודם שיטהר ויגיע זמנו ובלא"ה פסול מטעם דיחוי:

הרועים - מצוה

מצוה. בשו"ת שבו"י סי' ל"ז כ' במתחיל במצוה ואח"כ נזדמנה לו מצוה יותר מהמובחר אין לו להניח הראשונה שהתחיל בה ומ"ר מר' ששת ביומא ד"ו הי' עומד ומקריב מנחת העומר כו' אבל הח"ץ סי' מ"ה הביא ראי' ממנחות דס"ו דס"ל לרבה בשחט בשבת קרבן כחושה מניחה להביא שמינה משום מצוה מהמובחר אע"ג שהתחיל בה ובח"ס בסוגיא

דאין מערבין נב"נ דבזה פליגי באמת דר' ששת ס"ל כשי' השבו"י ורבה ס"ל כשי' הח"ץ והלכתא כוותי':

הרועים - מצוה

מצוה. בבית יצחק אע"ז סי' קי"ב בדין אם להשהות את המצוה שלא יעבור אל"ת היא פלוגתא דתנאי סוף עירובין דלר"י בן ברוקא ס"ל דשהוי מצוה לא משהינן אף דעובר אל"ת ור' יהודא ס"ל משהינן המצוה שלא יעבור אל"ת ור' שמעון ס"ל כריב"ב:

הרועים - מצ"כ

מצ"כ. שי' הפוסקי' במצוה דרבנן אצ"כ אמנם ר' יוסי בפסחים קי"ד ס"ל דאף במרור דרבנן צ"כ ובבית יצחק א"ע סי' ק"ב בהג"ה דאי מצ"כ מה"ת י"ל אף בדרבנן צ"כ משא"כ למ"ד דגם בדאורי' מה"ת אצ"כ רק מדרבנן ע"כ בדרבנן אצ"כ ותליא בזה אי דברי קבלה כד"ת י"ל דמצוה דרבנן אצ"כ אמנם א"נ ד"ק לאו כד"ת ומ"מ מגילה צריך כוונה מוכח דמצוה דרבנן ג"כ צ"כ ועמ"ש באות ד':

הרועים - מצהב"ע

מצהב"ע. בח"ס חולין דקמ"ח דלסוגיא דיבמות דמביא ברייתא תיובתא לרבא ואם בעלו ל"ק בודאי ל"ק מצוה כלל ומשו"ה לקי אך רבא ס"ל דמצהב"ע י"ח ומשו"ה אם בעלו קני ושי' הריב"א אע"ג דאין עדל"ת ועשה בכ"ז אין לוקין היא רק לרבא אבל להלכתא לוקין:

הרועים - מקצת היום ככולו

מקצת היום ככולו. בנזיר ד"ה ע"ב בתוד"ה ולר' מתנא דבר פדא לית לי' מקצת היום ככולו:

הרועים - מקלקל

מקלקל. בפסחים דע"ג בשוחט בשבת בחוץ לע"ג דחייב אע"ג דהוי מקלקל משום דתיקן להוציא מידי אמה"ח ובח"ס חולין ר"ח הביא דהירושלמי ס"פ האורג פליג אסתמא דפסחים וס"ל דבעי תיקון גמור ולהירושלמי ברייתא בשוחט בשבת ס"ל מקב"ח חייב וסוגיא דפסחים ס"ל דסגי בתיקון כ"ד ור' נחמן ורבא ס"ל כשי' הירושלמי:

הרועים - משכון

משכון. בהפלאה פסחים בפלוגתא אי ישראל מנכרי קנה משכון היא כיון דר"י רק שלא בשע"ה ובנכרי דכל קנינו בכסף ובשלא בשע"ה הוי מלוה ואזיל ר"מ לשיטתו בהמקדש במלוה מקודשת והכ"נ במכר ושפיר ישראל מנכרי קנה משכון:

הרועים - משקין

משקין. באהעו"ז פסחים י"ד אף למ"ד טומאת משקין לט"א ל"ד אבל בכ"ז משקין פוסלין קודש ושמואל ס"ל דאין פוסלין אחרים ג"כ ובשי' רש"י ותוס' דר' יוסי ס"ל דטומאת משקין לט"א ל"ד כ' הפנ"י דמ"מ י"ל דס"ל דבקדשים משקין מטמאין אחרים מקרא והבשר אשר יגע בכ"ט:

הרועים - משקה

משקה. בית מדבחיי בבנין אריאל יומא הוכיח דר' שמעון ס"ל משקי בית משבחיי יש להן טומאת עצמן:

הרועים - מת

מת. בח"ס בסוגיא דשלכדה"נ הא דפשיטא לי' למל"מ רפי"ד מאבל דמת אסור שלכדה"נ ז"ד למ"ד דון מינה ואוקי באחרא אבל למ"ד דון מינה ומינה אין חייב במת אלא כדה"נ וכ"ה לענין בב"ח והיקדש ופסח שלא למנויו בשלכדה"נ מת עכו"ם שי' היראים דכהן רשאי לטמא למת עכו"ם אליבא דר"ש דקברי עכו"ם אין מטמאין באוהל וה"ה דאין מוזהר על מגעו ובבנין אריאל פ' מטות דהיראים הוכיח מפנחס שטימא בהריגתו לבלעם ע"כ דאין מוזהר ג"כ על מגעו וזה רק למ"ד שכבר נתכהן פנחס אבל למ"ד בפי"ד מזבחים דלא נתכהן פנחס עד ששם שלום בין השבטים שי"ל דמ"מ טומאת מגע שייך אף בעכו"ם:

הרועים - מתוך שהותר לצורך הותר נמי שלא לצורך

מתוך שהותר לצורך הותר נמי שלא לצורך. דשי' רש"י ביצה די"ב דל"ב צורך קצת ובח"ס ביצה ד"ג דלמ"ד דל"ל הואיל מודה רש"י דבעינן צורך קצת אבל לרבה דס"ל הואיל לדידי' אפי' דל"ש אורחים מ"מ אמרינן מתוך והותר אפי' שלא לצורך מה"ת מצוה ללה"נ עמש"ל בשם האב"מ דאף לשי' הרשב"א דמצללה"נ בכ"ז כשאפשר לעשות המצוה בלא הנאות הגוף לכ"ע אסור בהנאות הגוף ובאמת י"ל להיפוך עפימ"ש התוס' שבת כ"ד

להקשות דיאסור לצלות הפסח ביו"ט דבטיל הנאות הגוף לגבי המצוה ותי' האחרונים דע"כ ל"א דהנאה בטיל לגבי המצוה רק היכא דמשכח"ל להמצוה בלי הנאות הגוף אף שנהנה בטיל ההנאה לגבי עיקר המצוה משא"כ היכא דהמצוה מקושרת תמיד עם הנאות הגוף כמו בפסח דהמצוה באכילתה ע"כ לא בטיל הנאה לגבי המצוה דאדרבה המצוה רק הנאה באכילה ע"כ ולפימש"ל דלכך אמרינן מצללה"נ משום דהנאה בטילה לגבי המצוה ובכה"ג דא"א להמצוה בלי הנאה שוב ל"ש מצללה"נ והארכתי ואכ"מ:

הרועים - ממון חבירו

ממון חבירו. בשו"ת בנין ציון סי' קס"ח וס"ט בפלוגתא דר' חסדא ורבא דר"ח ס"ל דאסור להציל עצמו בממון חבירו ורבא ס"ל דמותר ולר' מאיר גזל עומד אף בפני פקי"נ ובזה ה פליגי ר' יהודא ור' יוסי ביומא דפ"ג דר"י ס"ל כת"ק דר"מ דאין לך דבר שעומד בפני פק"נ אבל ר' יוסי ס"ל כר"מ דאף הגזל עומד בפני פקי"נ ואסור להציל עצמו בממון חבירו אף במקום פק"ל:

הרועים - מן במינו

מן במינו. בערוך לנר נדה דע"א אי בדרבנן ג"כ ס"ל לר"י מב"מ לא בטיל נראה מסוגיא דזבחים דיש פלוגתא בזה בין אביי לרבא דאביי לא מחלק בין דאורייתא לדרבנן ולכן ס"ל דר"י לעצמו ס"ל מב"מ בטיל ורק אליבא דר"ג ס"ל דמב"מ לא בטיל ורבא מחלק בין דאורייתא לדרבנן וע"כ ס"ל דלר"י לעצמו ג"כ מב"מ ל"ב:

הרועים - מתנמנם

מתנמנם. בערוך לנר נדה דס"ג דהרמב"ם פסק כת"ק דפסחים דפליג אברייתא דאתי' כר' יוסי שקרא גם מתנמנם ישן אבל רבה ל"ח מתנמנם לישן אלא כת"ק:

הרועים - מכשירין

מכשירין. בערוך לנר סוכה י"א דרשב"י סובר כר"א דמכשירי מצוה דוחין שבת מ תה דקיי"ל דלזמן מרובה חיישינן למיתה כ' בעל"נ סוכה כ"ד דהחילוק בין זמן מוגבל דאם החשש שימות יהיו על זמן מוגבל שאין דרך רוב ב"א מתים בו בזה ל"ח למיתה אפי' לאיזה שנים אבל אם החשש שימות אינו על זמן מוגבל אלא דרך כלל שימות באיזה זמן שיהי' בזה חיישינן למיתה אפי' ביום אחד ובדף מ"ו כ' דזמן מרובה חשוב ל' יום דחשוב שנה:

הרועים - מעשר

מעשר. בעל"נ סוכה דכ"ה אי אסור לגרום טומאה למעשר י"ל דתליא בפלוגתא דלב"ה דיליף קדש ילפינן ג"כ מעשר מתרומה ולב"ש לא ילפינן ור' יצחק ל"ל גז"ש דקדש קרש ולא יליף מעשר מתרומה:

הרועים - נאמנות

נאמנות. הרי"ף והרמב"ם פסקו כסתם מתניתין דכתובות דפ"ח אם אמר ממני ומיורשי מהני נאמנות גבי יורשים והקשו הראשונים מאביי דס"ל דל"מ נאמנות גבי שבועות היורשין ובמהר"ם ברבי בתובות רפ"ח דלאביי דס"ל אדם פורע בתוך זמנו מוכח ממתניתין דגיטין פ' השולח אין אלמנה נפרעת דקמ"ל המשנה אפי' אם פטרה בפירוש מהיורשים ל"מ ולא תפרע אלא בשבועה אבל למה דקיי"ל באפת"ז קמ"ל המשנה דאף דהוי תו"ז אפ"ה צריכה שבועה אבל אם פטרה מהני נאמנות לגבי יורשין וכפסק הרי"ף והרמב"ם:

הרועים - נאמן בעל המקח

נאמן בעל המקח. לומר לזה מכרתי עיין אות ע' בשם אבני מילואים סי' ל"ה דזה רק להלכתא דקיי"ל שליח נעשה ער משא"כ למ"ד אין שליח נעשה עד ה"ה דאין בעל המקח נאמן:

הרועים - נדרי זרוזין

נדרי זרוזין. מבואר בר"ן נדרים כ"א דבמעמידין דבריהם שנדרו בדוקא ולא לזרז צריכין היתר חכם וק"ל מנדרים כ"ז דפריך הש"ס מנדרי אונסין הדירו חברו שיאכל אצלו ופריך הש"ס ותי"ל דהו"ל נדרי זרוזין וק' דלמא מיירי התם במעמיד דבריו וצ"ל דוקא מטעם נדרי אונסין ובסוגי' זו אמרתי דבר נכון בנדרים דכ"ד ת"ש דאמר ר"ה הלכה כראב"י והק' הר"ן דהאיך מוכח דפליגי רבנן אקמייתא ע"ש ונ"ל דהרי הש"ס מסתפק לעיל את"ל פליגי הלכה כראב"י או לא ולעיל פריך הש"ס מנדרי אונסין הדירו חבירו ומשני דאדרי זמיני למזמני' ע"כ והנה לקמן דכ"ז אר"ה גבי האי דאתפיס זכוותא בב"ד א"ר הונא בטילין זכוותי' ופריך והא אנוס הוא דתנן נדרי אונסין ע"כ והר"ן כ' דר' הונא לא חש לפרכי' דהתם ל"צ לאתנויי דמאי אכפת לי' אם יאסור חבירו אבל הכא הו"ל לאתנויי על אונס ולכך ל"מ אונס ע"ש ולפי"ז שוב מר"ה שפיר מוכח דפליגי רבנן אקמייתא מנדרי

אונסין דלר"ה ליכא לפרש דאדרי זמיני למזמני' דא"כ יקשה כיון דנוגע לנפשו שוב ל"מ אונס ועכצ"ל דאדרי מזמני' לזמיני ואפ"ה צ"ל מטעם אונס ולא מחמת נדרי זרוזין ומוכח דפליגי רבנן אראב"י ור"ה ס"ל דהלכה כראב"י ודוק:

הרועים - נבילה

נבילה. בתוס' יבמות דל"ג דנבילה ל"ח הותר מכללו דכהנים משולחן גבוה קזכי ובטעה"מ פ"ד ממ"א דתלי' בפלוגתא דר' יהודא ור' מאיר דלר' יהודא דס"ל מלק ונמצא טריפה מטמא בגדים בבית הבליעה ומליקה לא מקרי שחיטה עכצ"ל דכהנים משולחן גבוה קזכי אבל לר' מאיר שפיר י"ל דנבילה מקרי הותר מכלול דלאו מחמת דמשולחן גבוה קזכי רק דזה שחיטתן ע"ש:

הרועים - נבילה

נבילה. בס' צרור החיים העלה דר' שמעון ס"ל כריוה"ג ביומא דל"ו דאין לוקין אלאו דנבילה דהו"ל להנל"ע ואביי ס"ל ביומא שם דלכ"ע נבילה הו"ל לאו גמור ובאו"ח פסחים כ"ב דרבינא ס"ל כאביי ור' יוחנן ס"ל כר' ירמי' דפליגי בלאו דנבילה ובאו"ח דכ"ז כ' דרבינא ס"ל כר' ירמי' להיפוך ממש"ל:

הרועים - נבילה

נבילה. בירושלמי נזיר והובא בב"ט פ"א מדין עדל"ת דבנבילה דכתיב בי' כל נבילה ילפינן מיני' דאסור ח"ש ע"ש ונ"מ היכא דל"ש חזי לאצטרופי אסור ג"כ ח"ש מטעם דכתיב כל כמו גבי חלב דכ' המפורשים כיון דכתיב כל אסור ח"ש אף של"ש חזי לאצטרופי ה"ה בנבילה:

הרועים - נבילה

נבילה. בטילה בשחוטה מנחות דכ"א פליגי אמוראי אי אזלינן בתר מבטל ונבילה לה לא בטילה בשחוטה או בתר בטל אזלינן ואפשר לנבילה שתעשה שחוטה ובס' ברכת אברהם פסחים דס"ו דכל הפלוגתא הוא רק למ"ד בתר שמא אזלינן כדס"ל לרבא בע"ז דס"ז אבל לאביי דאזיל בתר טעמא ליכא נפקותא כלל אי אפשר לשחוטה שתעשה נבילה או להיפוך ולעולם הו"ל מב"מ ורב ס"ל כאביי דאזלינן בתר טעמא והו"ל לעולם מב"מ ע"ש ועיין אות מ' מב"מ נבילה בשעה"מ פי"ז מא"ב דמד' התו' פד"א נראה דס"ל דהא דאמרינן בזבחים דס"ט ובכ"מ יבוא איסור נבילה ויחול על איסור חלב אינו אלא

למ"ד דאמרינן איסור כולל אבל למ"ד דל"א כולל והיינו לר"ש ל"ל האי דרשא כלל וע"ש שהאריך לסתור ד"ז:

הרועים - נדר

נדר. בגיטין דמ"ו לענין נדר שהודר ברבים בגמרא וכמה רבים ר' נחמן אמר ג' ר' יצחק אמר עשרה ובאוה"ח פ' תולדות דפליגי בזה בב"ר בפלוגתת אמוראים דרבי יהודא ס"ל דכמה רבים שלשה ור' נחמי' ס"ל דרבים הוא עשרה כר' יצחק ע"ש דל"ק איך יפלגו התנאים בפלוגתת דאמוראים:

הרועים - נדר

נדר. התוס' ריש נדרים העלו דל"ש דין ידות בשבועה ושי' הרמב"ן דגם בשבועה מועיל ידות ובחתם סופר ריש נדרים כ' דלמ"ד דנפק"ל ידות מן כל היוצא מפיו יעשה ה"ה שבועת וא"כ למ"ד דל"ל ד"ת כלשון ב"א ונפק"ל ידות מכפל לנדור נדר ובשבועה דכתיב או השבע שבועה שפיר מועיל ידות בשבועה אבל למ"ד דכל היוצא מפיו איצטריך לנדר שהותר מקצתו הותר כולו וס"ל דברה תורה כלשון ב"א ורק מנזיר להזיר כפק"ל ידות ואתקיש נדרים לנזירות ושבועה לא אתקיש להך מ"ד ליכא ידות בשבועה:

הרועים - נדר

נדר. בנדרים דפ"ו פלוגתא דר"מ וחכמים יודע אני שיש מפירין אבל א"י שזה נידר ר' מאיר אומר לא יפר וחכ"א יפר ובאבני מילואים ס' ע"ד במחלוקת הר"ן והטור דשי' הר"ן דאין נשאלין על ההקם אלא ביום שמעו דלמחר ל"ג משתיקה ושי' הטור דנשאלין על ההקם אפי' אחר יום שמעו דתלי' במחלוקת ר"מ וחכמים דלר"מ אין נשאלין על ההקם אלא ביום שמעו אבל לחכמים מהני שאלה אפי' אחר עשרה ימים ע"ש בטעמו:

הרועים - נדר

נדר. שהודר ברבים אי הבעל יכול להפר לאשתו כ' באמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש גיטין דתלי' בפלוגתא דב"ש וב"ה אי בעל מיגז גייז יכול להפר נדרי אשתו שהודר ברבים משא"כ למ"ד מעקר עקר א"י להפר נדר שהודר ברבים ור' יהודא סובר מעקר עקר ור' מאיר ור' אלעזר בגיטין מ"ו ס"ל מיגז גייז ובבית אל ח"א ד"ס נסתפק במי שנאסרה עליו אשתו מחמת סתירה אי יכול להפר נדריה ע"ש:

הרועים - נדר

נדר. ע"ד רבים דקיי"ל דאין לו הפרה שי' הר' אביגדור ביו"ד סקכ"ח סכק"א ברמ"א דמ"מ אם התירוהו מותר בדיעבד ובקדושת ישראל גיטין דל"ו דתלי' בזה דא"נ עד"ר לדבר מצוה י"ל הפרה ה"ה בדיעבד דמותר כשי' הר' אביגדור אבל א"נ אפי' לדבר מצוה א"ל הפרה בעד"ר ה"ה דאפי' בדיעבד אם התירוהו דאינו מופר ור' נחמן ס"ל דע"ד רבים אפי' לדבר מצוה אין לו הפרה עוד הביא ד' הרא"ש דבעל יכול להפר נדרי אשתו שנדרה ע"ד רבים משום דכל הנודרת ע"ד בעלה. נודרת והוא מימרא דר' פנחס משמי' דרבא בנדה דמ"ו ע"ב אבל רב יהודא אמר שמואל ורבה בר ליואי לא ס"ל הא דר' פנחס ולדידהו נדרי אשתו עד"ר אין לו הפרה ור' נחמן ג"כ לא ס"ל הא דר' פנחס ול"מ הפרה לנדרי אשתו בעד"ר עוד כ' דאפי' דנדרי אשתו עד"ר אין לו הפרה אבל מקיים נדרי אשתו עד"ר יש לו הפרה להקמה ע"ד רבים ובברוך טעם בשער הכולל כ' אי נדר עד"ר בדיעבד מופר תלי' בפלוגתא דלמ"ד א"צ לפרט הנדר מוכח דלא כה"ר אביגדור ואף בדיעבד אינו מופר אבל למ"ד צריך לפרט הנדר קם דינא דבדיעבד מופר כשי' הר' אביגדור ע"ש גדר בחי' הרי"ם אע"ז סי' ק"כ כ' בטעם שיטת הפוסקים דנדרים ונזירות ל"ש בהו שליחות וכן הפקר ל"מ ע"י שליח וכ' הטעם דהו"ל מילי לשי' מהרי"ט דא"י להקדיש ע"י שליח ועיין לעיל אות ה' הקדש דתלי' בפלוגתא אי מילי מימסרן לשליח ולר"מ מהני הקדש ע"י שליח ע"ש:

הרועים - נדר

נדר. על תנאי דשי' הרמב"ן דסגי בחרטה דהשתא כ' באמרי בינה גיטין ל"ה דלמ"ד פותחין בחרטה ס"ל דנדר ע"ת סגי בחרטה דהשתא משא"כ למ"ד אין פותחין בחרטה ס"ל דנדר ע"ת בעי חרטה דמעיקרא. גדרים בחת"ס נדרים פ"ה דר' ישמעאל ור' עקיבא ס"ל כמ"ד בנדרים ד"ע דהפרת נדרים מעל"ע. גדר שי' הר"ן בנדרים די"ח דנדרים חלין על איסורין דנדרים איסור חפצא ואיסורין אינו אלא איסור גברא ושי' הרשב"א דנדר אין חל באיסור ובשו"ת נוב"י מהדו"ת סי' קי"ז דלר"ש נדרים אין חלין באיסורים ובנדרי זרוזין סי' רל"ד דלמ"ד דאמרינן כולל חלין נדרים באיסורין מכח מיגו דחל אחפצא חל אגברי ולמ"ד דל"ל איסור כולל נדרים אינן חלין באיסורין וכ"כ בס' פתח הבית סי' ט"ז דתלי' בפלוגתא דכולל כמ"ש הנ"ז. נדרים שי' הרמב"ם דדוקא בבעל יש חילוק וא"י להפר לאשתו רק נדרי ע"נ ודברים שב"ל אבל האב לבתו מיפר הכל ובחתם סופר נדרים העלה דלר' יוסי גם האב א"י להפר רק נדרי ע"נ עוד כ' דתלי' בפלוגתא דלמ"ד לא דרשינן טעמא דקרא שפיר יש חילוק בין אב לבעל והאב יכול להפר כל נדרי בתו אבל לר"ש

דדריש טעמא דקרא אין חילוק כלל בין אב לבעל וגם האב א"י להפר כ"א נדרי ע"נ ע"ש. גדר ושבועה הנה במה דקיי"ל בכ"מ דאין אח"ע איסור מ"מ כשנפקע איסור הראשון אתי איסור הב' וחייל כמבואר ביבמות כ' השעה"מ ה' א"ב דזה דוקא בכל האיסורין אבל בנדר ושבועה דאין לו עכשיו. שום חלות אע"ג דאח"כ פקע איסורו הראשון מ"מ שוב לא יחול אז הנדר ושבועה ובנדרי זרוזין פי"א מה' נדרים דז"ד לר' הונא דס"ל אין נזירות חל אנזירות אבל למ"ד יש נזירות בתוך נזירות כשפקע נזירות ראשון דחל השני ה"נ יש נדר בתוך נדר וחל הנדר לענין זה דאמרינן מתלי תלי וקאי וכשפקת הראשון חל הנדר אח"כ אע"ג דבשעת הנדר לא הי' יכול לחול ור"ל ס"ל כמ"ד יש נזירות בתוך נזירות ור"ה דס"ל אין נזירות בתוך נזירות דס"ל כמ"ד דברה תורה בלשון ב"א אבל למ"ד לא דברה כו' מודה ר"ה דנזירות חל על נזירות ור' יוסי ס"ל כמ"ד לא דברה תורה כלשון ב"א. נדרים לעיל הבאתי ד' הנוב"י דלר"ש אין נדרים חל אאיסורין אולם בברוך טעם בהגהות לנוב"י הביא ד' הירושלמי דפליג' בזה אמוראי אי אליבא דר"ש נדרים חלין אאיסורין ומסקנה הרמב"ן כמ"ד דאפי' לר"ש נדרים חלין אאיסורין. נדר בירושלמי עירובין דר' יאשי' ס"ל דהולכין בנדרים אחר לשון תורה ובש"ס נדרים דמ"ט ע"א משני הש"ס דר' יאשי' ג"כ ס"ל דהולכין בנדרים אחר לשון ב"א ובצל"ח ברכות פ"ו דסוגי' דבכל מערבין פליג אסוגי' דנדרים וס"ל כשי' הירושלמי דר' יאשי' הלך בנדרים אחר לשון תורה. נדר שהותר מקצתו הותר כולו בפ"ג דנדרים ס"ל לרבה דל"א נדר שהותר מקצתו הותר כולו רק במחליף דבריו אבל במעמיד דבריו לא וכ' הרא"ש בפסקיו דצ"ע לרבה אדם שנדר משני דברים בבשר ויין והזכיר שניהם ומצא חרטה על א' מהן מי אמרינן הכא מודה דהותר כולו כיון דנ"ש כאן החלפה א"ד לעולם ל"א נדר שהותר מקצתו הותר כולו אלא היכא דמחליף ע"ש ובפרשת דרכים דרוש כ"א דפליגי בזה הספק בירושלמי פ' אין עומדין דר' תנחומא ס"ל כצד הראשון דבנודר מב' דברים דל"ש החלפה אמרינן נדר שהותר מקצתו הותר כולו ואידך מ"ד ס"ל אף דל"ש החלפה ל"א נדר שהותר מקצתו הותר כולו כצד הב' עוד כתב די"ל דר' תנחומא ס"ל כרבא דפליג ארבה וס"ל אף במעמיד אמרי' הותר מקצתו הותר כולו ע"ש:

הרועים - נדרים

נדרים. בערוך לנר ר"ה ד"ו דרבי וראבר"ש פליגי אר' יוחנן דס"ל בעון נדרים אשתו מתה ור' נתן לא ס"ל הדרש דבך חטא ולא באשתך חטא כדדרש בן עזאי אלא כדרשא דברייתא שלא נפסל הקרבן ובן עזאי ס"ל כרבי וראבר"ש דפליגי ר' נתן:

הרועים - נדר

נדר. ביו"ד סי' רכ"ח באם התירו נדר של איסור דאינו מותר אפילו בדיעבד וי"ח דמותר בדיעבד ובס' החיים ה' נ"כ כ' דלמ"ד א"ע לא מהני אין מותר הנדר אף בדיעבד אבל לאביי דס"ל א"ע מהני מותר הנדר בדיעבד כשהתירו ע"ש:

הרועים - נדר

נדר. בנדרים דפ"ח ס"ל לר' ישמעאל דאזלינן בתר חלות הנדר וכשאמרה הריני נזירה לכשאנשא יכול הבעל להתיר ור' עקיבא סובר דאזלינן בתר אמירה וקבלת הנדר ואין הבעל מיפר בקודמין ובבית אל הוכיח דפלוגתא דת"ק ור' יוחנן כן נורי בנדרים דפ"ה פליגי בזה דריב"ב ס"ל כר' ישמעאל ות"ק ס"ל כר"ע ע"ש בדף ע"א ח"א:

הרועים - נדרי עינוי נפש

נדרי עינוי נפש. בנדרים דפ"ב בנדרה משני ככרות באחת מתענה ובאחת אינה מתענה ס"ל לרב יהודא אמר שמואל מתוך שמיפר למתענה מיפר לשאינו מתענה ור' אסי ור' יוחנן אמרו מיפר למתענה ואין מיפר לשאינו מתענה ובמנחת אהרן סנהדרין במנחה בלולה כ' דרב הונא סובר כשמואל מתוך שמיפר למתענה מיפר לאינו מתענה. נדר שבטל מקצתו בטל כולו השעה"מ במעה"ק בשם הקול יעקב דהיכא דלדבר אחד ל"ה לו חלות מעיקרא כלל ל"א דבטל כולו ע"ש ובכינוי נדרים להגאון מהרש"ק זצ"ל דבזה פליגי ר"י ור"ל אי אמרינן כולל באיסור הבא ע"י עצמו דר"ל ס"ל דאף היכא של"ה לו חלות מעיקרא כלל אפ"ה אמרינן דבטל כולו ור' יוחנן ס"ל דהיכא של"ה חלות כלל ל"א דבטל כולו ומובן עפ"י ס' הא"מ בתשובותיו דלכך ל"א באיסור הכא ע"י עצמו כולל דבאיסור הבא ע"י עצמו אאחע"א כלל ואפילו קוברו בר"ג ושוב ל"ש כולל דאמרינן להיפך מתוך שבטל מקצתו בטל כולו ודוק. נדר שי' הר"י במרדכי ס"פ כירה דאין החכם יכול להתיר נדרי אשה אחר שהקים לה הבעל ובחתם סופר נדרים ע"ט דתלי' בפלוגתא דדוקא למ"ד דרשינן טעמא דקרא א"ש ד' הר"י דאין החכם יכול להתיר אחר שהקים לה הבעל ולמ"ד דלא דרשינן טעמא דקרא יכול החכם להתיר אפילו אחר הקמת הבעל:

הרועים - נדרים ונדבות דאין קריבין ביו"ט

נדרים ונדבות דאין קריבין ביו"ט. שי' הריב"א בתוס' שבת דכ"ד הטעם משום דעיקרו לגבוה ושי' הר"י דהטעם משום דמשלחן גבוה קזכי והנ"מ בין הטעמים עיין באבני

מילואים סי' ב' וכ' דרב הונא ס"ל כשיטת הריב"א ואנן קי"ל כשיטת הר"י ועיין באות ת' תרומה:

הרועים - נדרים ונדבות

נדרים ונדבות. בהפלאה בסופו בפסחים י"ד דר' יהודא ס"ל נדרים ונדבות ש אין קריבין ביו"ט. נדה שי' המרדכי היכא שראתה דם בשע"ת ופי' הבעל ממנה באבר חי דפטורה האשה כמ"ש ברמ"א יו"ד ס"ס קפ"ה ותמהו עליו דהוא נגד ש"ס בשבועות פ"ב וכ' בשו"ת חתם סופר יו"ד בכמה תשובות דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דהש"ס דשבועות אזלא לר"ל דס"ל דחייב בעריות דקרקע עולם לכך גם האשה חייבת משא"כ ר' יוחנן דסבירא ליה דפטורה בקרקע עולם שפיר פסק המרדכי דאשה פטורה ע"ש כסי' קמ"ז ובכ"מ ובהפלאה כתובות דנ"א דשיטת המרדכי הוא לדידן דקיי"ל כר"ש משא"כ לר' יהודא גם האשה חייבת אע"ג דהו"ל לא אפשר וקמכוין ע"ש ובדף מ"ח כ' להיפוך דלר' שמעון דאזיל בתר כוונה חייב בלא אפשר וקמכוין ולר' יהודה דלא אזיל בתר כוונה פטור:

הרועים - נדה

נדה. דקיימא לן דאינה טמאה מה"ת בראיות דם עד שתרגיש בבשרה ואם לא הרגישה ומצאה דם מן התורה טהורה וכתב בשערי דעה יו"ד סימן קפ"ג דר' אשי בנדה דמ"ח פליג ע"ז וס"ל דטמאה מה"ת אפילו בלא הרגישה ולשיטת התוס' גם לר' אשי הוא רק מדרבנן נודר במקנה קדושין נ"ה בפלוגתא דר"מ ור"י בטוב אשר לא תדור דסבירא ליה לר' יוחנן כלישנא בנדרים ד"י דסבירא ליה לר"מ טוב מזה ומזה שאינו נודב כל עיקר ור' אושעי' ס"ל כלישנא דפליגי בנודר אבל בנדבה ליכא איסורא נותן טעם לפגם. הרשב"א והרא"ה מחולקים בההיתר דנוטלפ"ג דהרשב"א ס"ל דהבליעה בעצם אין נפגם בכלי שאב"י ורק לאסור התערובת ל"צ להיות נפגם לגמרי ורק כל שפוגם קצת מותר והרא"ה סובר דלעולם בעינן פגם שא"ר לגר וגם בליעת אב"י היא פגם גמור ובס' מהר"ם ברבי בדרשותיו דתלי' בפלוגתא דלמ"ד טע"כ דאוריי' אמרינן כשיטת הרשב"א ואי טע"כ ל"ד אמרינן כשיטת הרא"ה. והנה שיטת התוספות בע"ז דס"ו דלמ"ד מב"מ ל"ב ל"מ נוטלפ"ג במב"מ תלי' גם כן בזה דלשיטת הרשב"א במב"מ למ"ד דל"ב נוטלפ"ג אסור אבל לשיטת הרא"ה גם במב"מ נותן טעם לפגם מותר ואי רב סובר בנוטלפ"ג תלי' בזה דא"נ כשי' הרשב"א עכצ"ל דרב סובר נוטלפ"ג מותר אבל לשיטת הרא"ה סבירא ליה לרב נותן טעם לפגם אסור ע"ש. ובכרם שלמה ביצה אי במב"מ נוטלפ"ג אסור תלי' בפלוגתא

דאביי ורבא דלרבא דס"ל דאזלינן בתר שמא אסור נותן טעם לפגם במב"מ אבל לאביי דסבירא ליה בתר טעמא אזלינן מותר נוטלפ"ג במב"מ. נוטלפ"ג בחתם סופר בע"ז דנ"ז בפלוגתא דר' שמעון ורבנן דכ' התוס' דלר"ש פגם פורתא לא מחשב פגם ואסור ורבנן דפסחים ס"ל מחשב פגם ומותר דאזלי לשיטתייהו בפלוגתא אי אין בגידין בנו"ט דרבנן דס"ל יש בגידין בנו"ט והיינו דטעם כ"ש דגיד מיחשב טעם ה"ל פגם כ"ש מיחשב פגם ולר"ש דס"ל אב"ג בנו"ט דטעם כ"ש דגיד לא מיחשב טעם ה"נ פגם פורתא לא מיחשב פגם ע"ש. נוטלפ"ג באור חדש קדושין בפתיחה הוכיח דב"ש סבירא לי' נוטלפ"ג מותר ובערוגת הבושם סי' ק"ג יו"ד דר' אשי ס"ל כמ"ד נוטלפ"ג אסור ובספר נודע בשערים דלרבא ס"ל לרב נוטלפ"ג מותר ולר' אשי ס"ל לרב נוטלפ"ג אסור ובצרור החיים הוכיח דאיסי בן יהודא ס"ל נותן טעם לפגם אסור ובספר בנין שלמה בע"ז דס"ז הוכיח דלר"ל דס"ל ח"ש מותר עכצ"ל דג' מחלוקת בנוטלפ"ג לר' מאיר כל נוטלפ"ג אסור ולר"ש כל נותן טלפ"ג מותר אפילו כלים הנקחין מן העכו"ם גזיה"כ דנוטלפ"ג אסור אבל לר' יוחנן מותר לרבנן כל נותן טעם לפגם אפילו כלי עכו"ם ובמהר"ם ברבי פ' וישלח דר' אבהו ור' אשי ס"ל נותן טעם לפגם אסור ובתבואות שור חולין ד"ח דרבה בב"ח ס"ל נותן טעם לפגם בדבר שהי' מושבח מעיקרו:

הרועים - נותן טעם לפגם

נוטלפ"ג. שי' הג"א דבאיה"נ גם נוטלפ"ג אסור באב"י ובבית אל דנ"ו דלמ"ד טע"כ דאורייתא אסור כלי שאב"י הנאסרת מאיסור הנאה ולמ"ד טע"כ ל"ד מותר כלי שאב"י אף דנאסרת מאי' הנאה ע"ש:

הרועים - נותן טעם בר נו"ט

נותן טעם בר נו"ט. דאסור באיסורא אי הוא מה"ת הנה לשיטת הסמ"ק הא דנ"ט בר נ"ט דאיסורא דאסור משום דחתיכה נעשה נבילה בכל האיסורין ותלי' אי חנ"נ בכל האיסורין דאורייתא או דרבנן ועיין באות ח' חנ"נ וכ"כ בראש יוסף חולין פכ"ה דלמ"ד דל"א חנ"נ בשאר איסורים לדידיה נ"ט בר נ"ט דאיסורא דאסור הוא רק מדרבנן:

הרועים - נוקשה

נוקשה. בצל"ח פסחים דכ"ה דאיסי בן יהודא ס"ל דחמץ נוקשה ותערובת לאו דאוריי' ופליג אר"מ והנה אי נוקשה ותערובת חמץ אי אסור בהנאה תלי' כפלוגתא דחזקי' ור"מ

וכמ"ש התוספות פסחים כ"ג ד"ה מ"ב ובצל"ח פסחים מ"ג דרב יהודא סבירא ליה כחזקיה ובנוב"י מהד"ק או"ח סימן כ"א דאביי ס"ל כר"מ דנוקשה דאורייתא ורבא ס"ל כר' יהודא דנוקשה דרבנן ובדרכי יושר פסחים ד"ז הוכיח דרב סובר נוקשה דאורייתא נזירות בנדרים דפ"ג אין נזירות לחצאין ובר"ן כיון דלא משכחת נזירות שלא יחול אף על גז וחרצן כי אמר רחמנא יפרנו רנו דמשמע כולי' ע"כ אפילו על גז וחרצן קאמר ע"כ. ולע"ד יקשה מאוד בנדרים ד"ד ע"ב דפריך ל"ל הקישא דהאב מפיר נזירות בתו ובעל מפיר נזירות אשתו ת"ל במ"מ מנדרים ע"ש ולהנ"ל אם לא הי' היקש נזיר לנדרים דנדר ונזיר חד הוא ובכ"מ דמזכיר נדר אף נזירות במשמע וממילא כי אמר רחמנא כל נדר וכל שבועת איסר אף נזירות במשמע וכי אמר רחמנא יפירנו אף על נזירות משמע כד' הר"ן אבל אם נילף רק במה מצינו מנדרים לא היה יכול להפר גז וחרצן דבזה ל"ש עינוי נפש וצ"ע לדעתי הענין. נותר הנה אי נשים מצוות בע' דשריפות נותר כ' השעה"מ פי"ט ה' פסוהמ"ק כיון שנותר הו"ל להנל"ע וכיון דנשים הוזהרו על לאו דנותר קאי גם כן עלי' העשה דבאש תשרופו תיקון הלאו אף דהו"ל מ"ע שהזה"ג ואי נותר הוי לי' להנל"ע כ בס' הכריתות דר' יעקב בפסחים דפ"ד ס"ל דנותר ל"ה להנל"ע דל"ה תיקון הלאו כמו בגזל משא"כ הכא העשה הוא לשרוף והל"ת שלא להותיר רק לאכול ועיין בפנ"י מכות די"ד וממילא לר' יעקב נשים פטורות ממ"ע דשריפות נותר ועיין במנחת חינוך דנותר הו"ל ב' לאוין ואין עשה מנתק תרי לאוין ע"ש ועיין באות ל' דהא דאין עדל"ת בתרי לאוין הוא פלוגתא דתנאי ע"ש:

הרועים - נותר

נותר. בשו"ת נודע בשערים הוכיח דחזקיה סבירא ליה דנותר שלא בזמנה נשרף בלילה כדס"ל לר"י ביבמות ד"ע להס"ד כן ס"ל לחזקיה אליבא דאמת ואביי ור' אשי ס"ל דאף נותר שלא בזמנה אין נשרף אלא ביום:

הרועים - נוגע

נוגע. דעת הע"ש בחו"מ סימן ל"ז דנוגע אינו פסול משום שחושדין אותו למשקר אלא מטעם דה"ל כקרוב והסמ"ע חולק דפסול מטעם דחיישינן למשקר מחמת נגיעתו ובעטרת חכמים בשבועות דפליגי בזה ר' אבין ור' יוסי בירושלמי הובא בתוס' קדושין דמ"ג דר' אבין ס"ל דהוא מטעם קרוב ור' יוסי ס"ל דהוא מטעם חשש משקר ע"ש נוגע. הנה אי נוגע כשר בעדות אשה כ' בחן טוב אע"ז דלשיטת הסמ"ע דנוגע פסול מטעם

משקר פסול נוגע לעדות אשה ואי נוגע פסול מחמת קרוב כשר לעדות אשה ועיין מש"ל דהוא פלוגתא בירושלמי:

הרועים - נזקקין לתובע תחילה

נזקקין לתובע תחילה. בפני יהושע בבא קמא דמ"ו דהדין דנזקקין לתובע תחילה דוקא לרב דסבירא ליה הולכין בממון אחר הרוב אבל לשמואל דסבירא ליה אין הולכין בממון אחר רוב צריך קרא דיגיש ראיה ול"א כלל דנזקקין לתובע תחילה ומהאי טעמא לא הביא הרמב"ן הדין דנזקקין לתובע תחילה ועיין בתומים סימן כ"ד דבתחילה מביא ד' האומרים דתלי' בפלוגתא דסומכס וחכמים ולדידן דקיימא לן כרבנן ל"א דנזקקין לתובע תחילה עוד כתב דרק ד"ת דקיימא לן שעבודא דאורייתא אפילו במלוה ע"פ אבל עכשיו דקיימא לן מלוה ע"פ אינו גובה ממשעבדי ליתא לדין הנ"ל ע"ש:

הרועים - נזיר שמשון

נזיר שמשון. בספר תשע שיטת למסר"ץ ראזינוס דר' עקיבא סבירא ליה כר' יהודא דנזיר שמשון מותר לטמא למתים ע"ש:

הרועים - נזירות שמשון

נזירות שמשון. בעצי לבונה הביא כשם המפורשים בס' רל"ט אי הבעל יכול' להפר כשנדרה אשתו בנזירות שמשון תלי' בזה א"נ טעם דהפרה דכל הנודרת ע"ד בעלה נודרת הוי כתנאי מפורש וגם בנזירות שמשון יכול הבעל להפר אבל א"נ דגזיה"כ הפרת בעל ממילא נזירות שמשון דא"י החכם להפר ה"ה הבעל א"י להפר ועיין מש"ל בענין נדר עד"ר דיש מ"ד דלא ס"ל לכל הנודרת כו' ע"ש:

הרועים - נזירות שמשון

נזירות שמשון. בנדרי זרוזין סי' רל"ד אי מהני שאלה בנזירות שמשון תלי' בפלוגתא דלר' יהודא דס"ל בנדר בנזירות שמשון הו"ל נדר מה"ת מהני בי' שאלה משא"כ לר' שמעון דס"ל האומר הריני נזיר שמשון ל"א כלום והיינו מה"ת אבל מדרבנן הוי נזיר ל"מ שאלה עוד כ' דהא דל"מ שאלה בנ"ש הוא רק מדרבנן ומה"ת מהני שאלה:

הרועים - נזירות

נזירות. בשו"ת זכרון יצחק סי' ס"ט הוכיח דר' ישמעאל ס"ל אין שאלה בנזירות ותמה אד' התוס' נזיר מ"ח ע"ב ד"ה האי מבעי' דנראה מד' דלר' ישמעאל יש שאלה בנזירות נזיר הנה אי נזיר הי' שמואל כ' בס' החיים סי' קפ"ד דתלי' בפלוגתא בברכות דלמ"ד דעונה אמן גדול מהמברך מוכח דשמואל ל"ה נזיר עולם אבל למ"ד מברך עדיף לדידי' י"ל דהי' נזיר עולם ע"ש נזירות בנזיר ד"ה פלוגתא דר' מתנא ובר פדא דר' מתנא ס"ל דסתם נזירות ל' יום ובר פדא ס"ל דסתם נזירות רק כ"ט יום ובבית אל דע"ז ח"א דרב ס"ל כבר פדא ומדינא מגלח ביום ל' ע"ש:

הרועים - נזיר

נזיר. הפוסקים מחולקים במהות הנזירות אם הוא איסור גברא או איסור חפצא והמהרי"ט ח"א סי' נ"ג כ' דג' חלוקין בדבר נדר חל על החפץ ואין לו שום שייכות על האדם הנודר ושבועה איסור גברא דאסר נפשי' מחפצא ואין גופו של אדם נתפס בה אבל נזיר הוא עצמו נתפס בנדר ונתקדש גופו דומיא דכהן וממילא נאסר וא"צ לאסור עצמו על החפץ כו' אלא כיון שנדר בנזיר התורה אסרה יין עליו כמו שאסרה התורה עלינו חלב ודם והו"ל כנדר בדבר האסור ובאבני מילואים סי' כ"ב דפליגי בזה ב' סוגיות דסוגי' דנזיר פ' ג' מינים דס"ל דנזיר הוי לאו שאין שוה בכל ס"ל כשי' מהרי"ט דנזיר ה"ל איסורא דאוריי' שאסרה על קדושת נזיר דומיא דכהן והו"ל איסור שאין שוה בכל כיון שאין נוהג אלא כתואר נזיר וכמו כהונה דחשיב לאו שאין שוה בכל והך סוגי' דפ' ג' נזירים דס"ל דנזיר הו"ל איסור השוה בכל ס"ל דנזיר הו"ל איסור חפצא או איסור גברא כשאר נדרים ושבועות והו"ל לאו השוה בכל והנה הא דאמרינן דנזיר הו"ל איסור שישנו בשאלה תליא נמי בזה דא"נ דאיסורי נזיר הוי איסור גברא או חפצא כנדרים ושבועות ודאי איתנייהו בשאלה כנדרים ושבועות אבל אי נימא דאיסורי נזיר איסורי תורה הן דרמי על קדושת נזיר הנהו איסורין ליתנייהו בשאלה דנהי דמצי לשאול אקדושת נזרו מ"מ הנהו איסורין ליתנייהו בשאלה וכ"ז שלא נשאל המה כשאר איסורי תורה דליתא בשאלה דבעצם האיסורין ליתנייהו בשאלה ע"ש ונראה דבזה פליגי ר' שמעון ורבנן דלרבנן ס"ל אע"פ שלא נדר אלא מן היין הו"ל נזיר בכל והטעם דאע"פ שאמר להדיא שאין רוצה לקבל על עצמו להיות אסור בשאר דברים מ"מ כיון ששם נזיר עליו ממילא אסור בכל הדברים שהנזיר אסור בהם ע"כ דס"ל דהוא איסור דאורייתא שהטילה התורה על מי שקדוש בקדושת נזיר משא"כ לר' שמעון דאינו נזיר עד שיזיר מכולן י"ל דס"ל דנזיר הוא איסור

גברא או חפצא כנדרים ועיין בישוע"י או"ח סי' תפ"ה שכתב ג"כ כעין מה שכתבתי ע"ש, נזיר בש"ם נזיר דל"ז ע"ב שאני נזיר דחמיר איסורו דאפי' חרצן אסור לי' ע"ש והעלו עפ"ז האחרונים דנזיר מותר בחרצן חצי שיעור כיון דח"ש רק מטעם חזי לאצטרופי ובחרצן דהוא חידוש ל"ש חל"א כיון דחלקו מבחוץ פטור כמו באמה"ח בחולין דק"ג ע"ב כיון דחידוש דחייב אגידין ועצמות דוקא בב"א חייב ע"ש ותלי' כפלוגתא דלר' אלעזר דס"ל שם דאפי' באמה"ח חלקו מבחוץ חייב ה"ה דחייב בנזיר ע"ש נטילת ידים בש"ע או"ח קנ"ח דהשותה יין א"צ ליטול ידיו ובישועות יעקב כ' דתלי' בפלוגתא בברכות דמ"ג דלרב הונא דשותה יין בקביעות צריך ליטול ידיו ור' יוחנן ס"ל דאף אם שותה יין בקביעות א"צ ליטול ידיו:

הרועים - נטילת ידים

נטילת ידים. מחלוקת הפוסקים אי פסלה חציצה בנט"י לחולין ודעת הי"מ בספ"ת דהא דאמרינן בברייתא כל שחוצץ בטבילה חוצץ בנט"י לחולין לא מיירי אלא בחולין שנעשו על טהרות תרומה אבל בחולין גרידא אין חציצה פוסלת ובעצי אלמוגים דמ"ז דפליגי בזה שמואל ור' ששח דר"ש ס"ל כשיטה זו דלחולין גרידא אין פוסל חציצה אבל שמואל ס"ל כדעת כל הפוסקים דבחולין גרידא נמי פסלא חציצה בנט"י:

הרועים - נכרי ועבד הבא על בת ישראל

נכרי ועבד הבא על בת ישראל. דהולד כשר פירש"י בסוף האומר היינו דאינו ממזר אבל נכרי הוא וצריך גירות והק' המהרש"א דרש"י בעצמו כ' בקדושין דעבד הבא על בת ישראל א"צ לא גירות ולא שחרור ובמהר"ם ברכי סוף קדושין דבאמת להלכתא מוכח דאף דהולד כשר מ"מ צריך גירות ושחרור אבל רבא פליג וס"ל דהולד כשר לגמרי וא"צ שום גירות ע"ש:

הרועים - נמצא א' מהם קרוב או פסול

נמצא א' מהם קרוב או"פ. דעדותן בטילה פלוגתא דרבי ור' יוסי במכות ד"ו דרבי ס"ל דגם בד"מ עדותן בטילה ולר' יוסי בד"מ תתקיים העדות בשאר ובחי' הרי"מ סי' ל"ו דפליגי דר' יוסי ס"ל כרבא בסנהדרין כ"ז דבעינן רשע דחמס ורבי דפליג משום דסובר דל"ב רשע דחמס כאביי וכיון דהלכתא כאביי ממילא הלכתא כרבי ע"ש ובבית אל ח"ב

דל"ד דלרבי דס"ל דבד"מ נמי נמצא א' מהם קא"פ דעדותן בטילה הוא רק מדרבנן ולכך בפסול דרבנן ל"א דעדות כולן בטילה ע"ש:

הרועים - נמצא א' מהם קא"פ דעדותן בטילה

נמצא א' מהם קא"פ דעדותן בטילה. הנה היכא שיש ע"א שאין יכול לבוא לידי הזמה אם אמרינן ג"כ דעדות כולן בטילה כ' בחי' הרי"מ חו"מ סי' ל"ו דפליגי בזה ר"ע ור"ש דר"ע ס"ל דגם בכה"ג שייך נמצא א' מהם קא"פ דעדות כולן בטילה ור' שמעון ס"ל דמחמת שע"א א"י לבא לידי הזמה עדות השאר כשירין:

הרועים - נמצא א' מהם קא"פ דעדות כולן בטילה

נמצא א' מהם קא"פ דעדות כולן בטילה. כתב הרי"ף פ"ק דמכות דדוקא היכא שידע הכשר בפיסולו של חבירו אבל בל"ז אינו פוסל העדות ובפני ארי' להגאון מפלאצק דהרי"ף ל"ק רק אליבא דרבי דס"ל דבעינן שיתכוין להעיד ולשי' הרמב"ם בעינן שגם הכשר יתכוין להעיד ולכך בכה"ג שהכשר לא ידע מפסולו דהפסול אינו פוסל העדות אבל לר' יוסי דאפילו לא נתכוין כלל להעיד עדותן בטילה לדידי' אפי' לא ידע הכשר מפסולו של הפסול אפ"ה בטל העדות עוד העלה דתלי' בפלוגתא דיאוש שלא מדעת דלרבא דס"ל דהוי יאוש ואף דלא ידע חשבינן כאלו ידע ה"נ אין מקיימין העדות דדלמא אי הוי ידע נמי הוי מצטרף עמו אבל לדידן דקיי"ל כאביי שפיר פסק הרי"ף ז"ל ע"ש:

הרועים - נערה

נערה. בפנ"י כתובות דמ"ז דלרב דס"ל בעירוכין במוכר שדהו בשעת היובל דמכורה ויוצאה וה"ה במוכר בתו נערה למ"ד מוכר בתו לשפחות אחר שפחות דמכורה ויוצאה מ"מ יכול האדון לייעדה מיד ובהפלאה בחי' בנו קדושין ד"ג שהאריך בזה. נעשה גדול למפרע פלוגתא דרב ושמואל ביבמות ד"פ באוכל חלב מבן י"ב עד י"ח שנים ונולדו בו סימני סריס דרב ס"ל דנעשה גדול למפרע ושמואל אמר קטן הי' באותו שעה ובנוב"י סי' מ"ג דמר בר ר' אשי ס"ל כשמואל ע"ש במהדו"ת ובמנחת עני פסחים דר' אחי בר יעקב ס"ל כרב ע"ש ובמקנה קדושין ד"ד דפלוגתא דרב ושמואל ביבמות תלי' בפלוגתא דפליגי דלשמואל דס"ל אין הולכין בממון אח"ר מוכח דלא אמרינן נעשה גדול למפרע ורב דס"ל הולכין בממון אחר רוב ס"ל דנעשה גדול למפרע ע"ש ששוב הק' ע"ז גרבן דקיי"ל דהנקברין אפרן אסור כתב הפנ"י וברכת אברהם פסחים כ"ז דלר' יהודא אפילו

נקברין אפרן מותר ואפי' לרבנן דר"י דאסור אפר נקברין הוא רק מדרבנן לא מה"ת ובלב ארי' חולין פ' או"ב דר' שמעון ס"ל כר"י דהנקברין יכול לשרוף וס"ל דאפילו אפר נקברין מותר נסכים בזבחים דקי"א ס"ל לר' פפא אליבא דר' אליעזר דלא קרבו נסכים במדבר וחדש בזה' מותר לר"א ורבינא ס"ל דר"א עם בעלי פלוגתא דידי' ס"ל קרבו נסכים כמדבר וחדש בזה"ז אסור ובתולדות אברהם להגאון ר"א ברודא דאביי ס"ל כרבינא דקרבו נסכים וחדש בזה"ז אסור נשבע לבטל המצוה אי חל כתב בברוך טעם טעם בשער הכולל דתלי' בפלוגתא בנדרים ד"ד דלתנא דילף ידות נדרים מלנדור נדר ס"ל דקרא דכל היוצא מעיו יעשה לנדר שהותר מקצתו הותר כולו א"כ בנשבע שלא יאכל נבילות וכשירות דחל בכולל וא"נ דאין חל אנבילה גם אכשרות לא חל דהותר מקצתו הותר כולו ואפ"ה ס"ל לר"י דאמרינן כולל ממילא גם בנשבע לבטל המצוה חל בכולל משא"כ למ"ד ידות מכל היוצא מפיו יעשה והא דנדר שהותר מקצתו הותר כולו הוא מסברא דאדעתא דהכי לא נדר ממילא בנשבע לבטל לא חל בכולל דאמרינן כיון שאין חל לבטל המצוה לא חל כלל אבל בנשבע שלא יאכל נבילות וכשירות ל"ל מיגו דל"ח אנבילות ז"א דמ"מ הו"ל מוזהר באיסור תורה שלא יאכל הנבילות. ורבה ורבא פליגי בזה דרבה ס"ל דהמותר מקצתו הותר כולו מצד הסברא ורבא ס"ל דילפינן מקרא דכל היוצא מפיו יעשה ע"ש ובשאגת ארי' סי' ס' הוכיח כשי' בעה"מ דש"ס דילן פליג אירושלמי וס"ל דל"מ כולל לבטל המצוה:

הרועים - נשים

נשים. בפנ"י קדושין ל"ה דמ"ד לה יטמא רשות ס"ל דנשים חייבות בבל יקרחו כדס"ל לתנא דמתניתין:

הרועים - נשים

נשים. בתוס' ריש חולין הביאו ה' א"י דנשים לא ישחטו ובבית שמואל אחרון כתב דתלי' בפלוגתא בירושלמי דלמ"ד דצריך לברך קודם השחיטה לדידי' נשים אסורין לשחוט ולמ"ד דצריך לברך אחר השחיטה מותרין נשים לשחוט ובפלתי סי' א' כ' דלדידן דקיי"ל דל"ח לעלופי נשים אסורין לשחוט אבל לרבינא ללישנא דס"ל דחיישינן לעלופי ואסור לשחוט רק במוחזק שלא יתעלף לדידי' גם נשים מותרין לשחוט:

הרועים - נשחטה הותרה

נשחטה הותרה. בפנ"י חולין ד"ט מיישב שי' הר"י הלוי דאום בנאבד הריאה דודאי ר' הונא ס"ל בכל ענין אמרינן נשחטה הותרה ואפי' בנאבדה הריאה דס"ל כהנך אמוראי בחולין י"א דאזלינן בתר ר בא מפ"א וע"ע ושעיר המשתלח אלמא דאפי' למיעוט דשכיח לא חיישינן משא"כ ר"י הלוי ס"ל כר' אשי דיליף משחיטה עצמה דלמא במקום נקב קשחיט נמצא דל"מ למיליף בתר רוב אלא במקום דלא אפשר ושאינו מצוי כלל עיי"ש באריכות:

הרועים - נשחטה הותרה

נשחטה הותרה. בש"ך יו"ד סי' נ' הביא מחלוקת הפוסקים בנולד ריעותא מחיים אי אמרינן בי' נשחטה הותרה וכ' דפליגי בזה דרבה ס"ל דאף בכה"ג אמרינן נשחטה הותרה ואביי ס"ל דל"א בכה"ג נשחטה הותרה כיון שנולד הספק מחיים ובשערי דעה סי' נ"ז דשמואל ס"ל כאביי ורב ס"ל כרבה ע"ש ובמעין החכמה על המצות דף ל' כ' דתלי' בזה דרבה סובר כראב"י חולין י"א דחזקה היא מהללמ"ס ס"ל שהלכה כך נמסר לסמוך אחזקה אפי' שנולד הספק קודם החזקה אבל אביי דיליף חזקה מקרא ושם חזקת הנגע קודם הספק דפחיתות הנגע ע"ש ובמי נדה ד"ו ע"ב דר' שמעון ס"ל כאביי ורבנן ס"ל כרבה דאפי' בכה"ג אמרינן נשחטה הותרה ובדף ק"ח כתב דר' יהודא ס"ל כרבה ור' יוסי ס"ל כאביי ע"ש נשואין במג"א או"ח סי' תקמ"ו דלרב נשואין בלא סעודה מותר ביו"ט ולשמואל אסור וברכת אברהם במ"ק ד"ח דלרב אפי' מדרבנן מותר נשואין בלא סעודה ולשמואל מה"ת אסור ולרבה בר רב הונא נשואין בלא סעודה אסור מדרבנן ביו"ט נשיאות כפים במג"א או"ח סי' קכ"ח דהא דאיתא בכתובות דזר הנושא כפיו עובר בעשה הוא לר' יהודא דס"ל דנשים אסורין לסמוך ה"ה זר הנושא כפיו עובר בעשה אבל לר' יוסי דס"ל נשים סומכות רשות לדידי' י"ל דרשות לזר לסמוך כפיו ועיין במהר"ם ברבי כתובות דכ"ה שכ' דל"ה אף ברכה לבטלה כמו לנשים דמותרת לברך במ"ע שהזמ"ג ע"ש:

הרועים - נשים

נשים. במה דקיי"ל דחייבים במידי דהיו באותו הנס הביא בשעה"מ ה' חו"מ דבירושלמי איתא שהם היו באותו סכנה משמע דוקא במקום סכנה ולא במקום נס דעננ כבוד ובחת"ס או"ח סי' קפ"ה דלמ"ד עננ כבוד היו מוכח מדחייבינהו במצה ופטרינהו

מסוכה ש"מ לחלק בין סכנה לנס למ"ד סוכות ממש ממילא אין לחלק בין סכנה לנס ואף שהיו באותו הנס לבד סגי דיתחייבו נשים ע"ש:

הרועים - נשים

נשים. במעין החכמה דקמ"ז בפלוגתא דתנאי אי נשים סומכות רשות דאזלי לטעמייהו דלמ"ד דהא דמ"ע שהזז"ג דפטורין משום דהוקשה כה"ת לתפילין ס"ל נשים סומכות רשות אבל ר' מאיר ור"י דס"ל דשבת זמן תפילין והו"ל מעשהז"ג והא דפטורות במעשהז"ג משום דילפינן ממנה ושמחה והקהל קדושין ל"ג ומש"ה ס"ל לר"מ ור"י דב"י אתי למעט דנשים אסורות לסמוך, נתינה בהפלאה כתובות דכ"ט דהא דאסור ישראל בנתינה מה"ת רק דרך חתנות אבל בזנות מותר בה מה"ת רק מדרבנן ובפצוע דכל מותר בזנות ול"ג רבנן וזה לדידן דקיי"ל קדשאמס"ל הוי קדושין כאביי אבל לרבא דס"ל קדשאמ"ס לביאה ל"ה קדושין מוכח דאסור מה"ת בנתינה אף בזנות דאלת"ה והאיסור רק בנשואין ק' דהו"ל קדשאמס"ל:

הרועים - נשואין

נשואין. הרמב"ם פ"י מאישות דאין נושאין נשים בחוה"מ דאין מערבין שמחה בשמחה שנאמר מלא שבוע זאת ובש"ס פ"ק דמ"ק מביא הש"ס מקרא דשלמה דאין מערבין שמחה בשמחה ובס' הזכרון לחתם סופר דתלי' בפלוגתא בקדושין ד"ס ע"א דלר' הונא דס"ל והוא יתן צריך לילף מקרא דשלמה משא"כ לר' יהודא דאמר לכשיתן מוכח כשי' הרמב"ם דאין מערבין שמחה מקרא דמלא שבוע זאת עוד כ' דתלי' בפלוגתא בכתובות י"א דלאביי ורבא דס"ל הגדיל א"י למחות צריך לילף מקרא דשלמה אבל לדידן דקיי"ל כר' יוסף דהגדילו יכולין למחות מוכח כשי' הירושלמי דאין מערבין שב"ש מקרא מלא שבוע זאת:

הרועים - נשא אשה ושהה עמה י' שנים

נשא אשה ושהה עמה י' שנים. ברא"ש פ' הבע"י תמה אהרי"ף דפסק דכופין בשוטים דבירושלמי מייתי ד' שמואל דאמר אין מעשין אלא לפסולות ובתוס' ר"פ המדיר דאין כופין בשוטים של"י גט מעושה ובגט מקושר דל"א דתלי' בזם דהירושלמי ס"ל תלוי וזבין ל"ה זביני ולדידן דקיי"ל דהוי זביני אין חשש גט מעושה ושפיר פסק הרי"ף ע"ש נכרי ועבד הבא על בת ישראל דהולד כשר שי' הרמב"ם דאסור בממזרת ולשי' רש"י הולד

הוא נכרי וצריך להתגייר ואז כשר ומותר לבוא בישראל ומ"מ בממזרת ג"כ מותר דגר נושא ממזרת ובישועת יעקב אע"ז סי' ד' דתליא בפלוגתא דלהרמב"ם דס"ל ס"ד מה"ת לקולא יש לו הוכחה דאסור בממזרת ועיין אות ס' בפלוגתא דתנאי ואמוראי בזה נכרי ועבד הבא על בת ישראל דהולד כשר שי' הרא"ש דמ"מ פגום לכהונה ובישועות יעקב סי' ד' דלדידן פשוט דהולד פסול לכהונה אלא ר"י ב"א ביבמות ר"ס משמי' דרשב"ל דהלכה כר"ש דגיורת פחותה מבת ג' כשרה לכהונה לדידי' הולד כשר לכהונה ע"ש:

הרועים - נישא אדם אשה על אשתו

נישא אדם אשה על אשתו. ס"ל לר' אמי ביבמות דס"ה דיוציא ויתן כתובה ובשו"ת גבעת שאול סי' צ"ד דר' אליעזר דס"ל פנוי הבא על הפנוי' דעשאה זונה ס"ל בזה כר' אמי ע"ש:

הרועים - גדרים

גדרים. בתורת גיטין דל"ה דר' הונא ס"ל כמ"ד בנזיר דכ"ז דבעל ג"כ מעקר עקר:

הרועים - נדר

נדר. בתורת גיטין דל"ה דר' הונא ס"ל כשמואל בנדרים דפ"ב בנדרה מ"ב ככרות בא' מתענה ובא' אינה מתענה מתוך שמיפר למתענה מיפר לשאינה מתענה:

הרועים - נדה

נדה. שי' הרמב"ן דדם חימוד מטמא דקיי"ל בתבעוה לנשא דצריכה ז"נ והר"ן דוחה דכיון דחיישינן לדם חימוד יש חשש שמא דם חימוד מוליך עמו דם נדה ובישועות יעקב יו"ד סי' קצ"ב דבזה נחלקו רבינא ורב חביבא אי קטנה צריכה להמתין ז"נ דלמ"ד צריכה ז"נ דס"ל דם חימוד מטמא וקטנה ג"כ מחמדא אבל למ"ד דא"צ ז"נ ס"ל דדם חימוד אינו מטמא והחשש שמא מוליך דם נדה ל"ש בקטנה דהיא מסולקת דמים ע"ש:

הרועים - נבילת עוף טהור

נבילת עוף טהור. דמטמא בגדים בבית הבליעה כ' בארי' דבי עילאי מנחות י"ב דא"ח על ביאת מקדש לשי' הערוך הובא בר"ש פ"ח דפרה מ"ג דאוכל נבילת עוף טהור ערום אינו מטמא א"כ עיקר טומאה מחמת הבגדים וכיון דא"ח על הבגדים כרת בהכניסם למקדש א"ח אם נכנס הוא עצמו יע"ש בהגהות רי"ש דמשנה דטהרות דמבואר דחייב על ביאת מקדש אתיא כר"מ דמחייב כרת על מכניס כלים טמאים למקדש כמ"ש התוי"ט פ"ד

דנדה והסוגיא דנזיר דס"ל דא"א בנבילת עוף טהור על ביא"מ אתיא כר' אילאי בירושלמי דבנוגע בכלים שנגעו במת פטור על ביא"מ וה"ה בנבילת עוף דא"ט רק מחמת הבגדים:

הרועים - נדרים

נדרים. ברמב"ם פי"ב מנדרים דאב יכול להפר כל נדרי בתו והבעל א"י להפר אלא נדרי עינוי נפש ובספרי מבואר דגם האב א"י להפר אלא נדרי ע"נ ובפאר הלכה די"ד דהספרי היא ר"ש והיא דריש טעמא דקרא והכ"נ א"י האב להפר אלא נדרי ע"נ משא"כ הרמב"ם דפסק כחכמים שפיר ס"ל דיוכל להפר הכול:

הרועים - נוקשה

נוקשה. בנוב"י או"ח סי' כ"א דנוקשה מותר בע"פ אפי' מדרבנן למ"ד נוקשה דרבנן אבל רב דס"ל כר"מ דנוקשה דאוריי' וגזרו בע"פ אטו פסח:

הרועים - נותן טעם לפגם

נוטלפ"ג. במג"א או"ח סו' סי' מ"ב דמועיל חריפות ראשון למשוי' לשבח ובהפלאה ה' בב"ח דרב ס"ל דחריפות הראשון אין מועיל אבל שמואל ס"ל דבאמת החריפות הראשון מועיל ולכך לא מוכח מגע"מ:

הרועים - נותן טעם לפגם

נוטלפ"ב. באוה"ח עה"ת פ' ראה דפלוגתא דר"מ ור"י בפסחים כ"א אי דברים ככתבן תליא באידך פלוגתא דר"מ ור"ש דלר"מ דס"ל נוטלפ"ג אסור ע"כ הוכיח דאחד גר ואחד נכרי בין במכירה בין בנתינה אבל ר' יהודא ס"ל כר"ש דנוטלפ"ג מותר ע"כ הוכיח דדברים ככתבן ובבית יצחק א"ע סי' קל"ו דר"ש סובר כר"מ בין במכירה בין בנתינה:

הרועים - נזירות שמשון

נזירות שמשון. ב"ט שי' למהרץ הוכיח דר' עקיבא ס"ל כר' יהודא דנזיר שמשון מותר לטמא למתים:

הרועים - נחל איתן

נחל איתן. הרמב"ם מפרש שהוא נחל מים שוטף ורש"י מפרש שהוא עמק קשה ובתוי"ט סוטה פ"ט דתליא בפלוגתא דר' יאשי' ס"ל כשי' רש"י נחל עמק שלא נעבר אבל ר' יונתן ס"ל כשי' הרמב"ם עיין ערוך לנה נדה ד"ז:

הרועים - נקובת הוושט

נקובת הוושט. דקיי"ל דהוי נבילה ורש"י נדה דכ"ג כ' שהוא טריפה ובבית יצחק יו"ד סי' ע"ג דרש"י מיירי בניקב בתולדה הוי רק טריפה:

הרועים - נר של בטילה

נר של בטילה. בתוס' ביצה דכ"ג הביאו הירושלמי דאין להדליק נר של בטילה ביו"ט ובערוך לנר סוכה ד"ח דעכצ"ל דריב"ל ס"ל כמאן דשרי התם:

הרועים - נוטלפ"ג

נוטלפ"ג. האחרונים העלו דלר"מ דס"ל נוטלפ"ג אסור ה"ה דאסור לדידי' בכ"מ גם שלכד"א ע"כ וקצת ראי' מפ"ב דע"ז מ"ד החרצנים והזגין אסורין דר"מ וחכ"א לחין אסורין יבשין מותרין והנראה דלר"מ דאסור גם שלכד"א ע"כ אוסר גם ביבשין ועיין פנ"י פסחים מ"ה ובאמת שעפי"ז א"ש קו' המפו' בחולין די"א דפריך הש"ס לר"מ האיך אכול בשרא והקשו המפו' דל"פ גס לשארי תנאי דג"כ חיישי' למיעוטא אך לפי"ז י"ל עפי"מ דהקשו האחרונים דמ"פ הש"ס דלמא ס"ל לר"מ כהלל דכורך הפסח עם המרור משום דמצות אין מבטלין זא"ז אבל האיסור שפיר נתבטל ולהנ"ל א"ש לפימ"ש בבית אפרים או"ח סי' ה' דענין הביטול דהו"ל כמערב דבר מר דהו"ל שלכד"א ולפי"ז לר"מ דאוסר שלכד"א ל"ה ביטול כלל ולפי"ז קו' הש"ס רק לר"מ דלשארי תנאים שי"ל דס"ל דשלכ"א מותר וס"ל כב"ה א"כ ל"ה איסור כלל אך דק"ל ע"ז מיומא דפ"א ע"ב דפריך הש"ס מר"מ וערלתם ערלתו כו' ללמדך שהפלפלין חייב בערלה ופירש"י אלמא מאכל קרי לי' ולהנ"ל מ"פ מר"מ דס"ל שלכד"א אסור וחשיב אכילה משא"כ לדידן עו"ק מהירושלמי בפ"ג מערלה הובא בפנ"י פסחים דכ"ב דבערלה שלכד"א ניחא דלאו ליכ' עשה מיהא הוי א"כ מ"פ הש"ס מערלה הרי ערלה שאני דגם שלכד"א אסור משא"כ ביוהכ"פ דמותר שלכ"א כמ"ש בשו"ת ש"א:

הרועים - נותר

נותר. הצל"ח פסחים דכ"ז מחדש דהלאו דנותר שייך גם בקדשים פסולין והא דתנן הפסח שיצא ישרף מיד דבלא"ה יעבור בלא תותירו ובמשיב נפש פסחים שם כ' דתליא בפלוגתא דלר"י דס"ל דנותר הוי להנל"ע דס"ל כהצל"ח אבל ר' יעקב ס"ל דלאו דנותר ל"ה בפסולין ולכך ל"ה העשה מענין הלאו ול"ה נל"ע ועפי"ז י"ל בד' התוס' פסחים דמ"ט דלכך בבשר קדש צריך לחזור בכזית וחמץ בכותבות משום דקודש ל"ל תקנתא בביטול משא"כ חמץ לא החמירו עד כביצה והקשה הפר"ח לשי' הכלבו דל"מ ביטול לחמץ ידוע לגבי העשה והכא משמע דביטול מועיל ג"כ לגבי העשה דאל"כ דמי ממש לשריפת קדשים דליכא ג"כ רק עשה אבל להנ"ל א"ש וזה החילוק דבחמץ אף דמחויב לשרפו בכ"ז יש תקנה כביטול ואחר שביטל תו א"ע בב"י ויוכל לקיים העשה בכל עת שירצה אח"כ משא"כ בבשר קידש ל"מ בביטול ועובר בל"ת דבל תותירו וא"א להשהותו כלל ול"מ ביטול שלא יעבור על הל"ת דנותר. והנה השאג"א בסי' פ"א הקשה לשי' הר"י פסחים דכ"ט דהמשהא חמץ ע"מ לבערה א"א מתמורה ד"ד דפריך הש"ס לר' יעקב דס"ל דפטור על נותר משום לשאב"מ והנותר מע"ל וכ' התוס' דמהסמיכות קפריך ולהנ"ל הרי צריך הסמיכות שיהי' מותר להשהות קדשים ע"מ לבערה ותי' דבקדשים אסור להותיר ע"מ לבערם משום דמבטל מ"ע דאכילה ע"ש ולהנ"ל עדיין קשה דצ"ק בקדשים פסולין דל"ה מ"ע דאכילה ואפי"ה עובר בלא תותירו א"כ שפיר מותר ע"מ לבערם אך י"ל דהנה שמעתי קו' מח"א דאיך הוי נותר להנל"ע לשי' הרמב"ם דהיכא דהלאו כולל יותר מהעשה ל"ח להנל"ע ולפמ"ש התוס' זבחים דל"ה ב"ד הת"כ בקרא והנותר מבשר הזבח ולא שליל ושליא וכ' התוס' דרק מעשה דשריפה ממעטי הקרא ולא מל"ת דלא תותירו א"כ הלאו דנותר כולל אף שליא משא"כ העשה ואיך הוי נותר להנל"ע (ובאמת מכאן סתירה להצל"ח פסחים דפ"ד דכל שישנו בל"ת ישנו בעשה דשריפת נותר והכא מבואר להיפוך) ולע"ד י"ל לפימ"ש החינוך מצוה קכ"ד בשם הרמב"ם דפיגול היא בשריפה כמו נותר מדהוציא הכתוב פיגול בלשון נותר ע"כ היא בכלל נותר לענין שריפה ולפי"ז י"ל לפימ"ש בסדר משנה היכא דהעשה כולל יותר מהלאו שפיר חשיב להנל"ע אף שגם הלאו כולל יותר מהעשה וא"כ א"נ דבקדשים פסולין ל"ש הלאו דנותר ובכ"ז העשה דבאש תשרופו כולל ג"כ פיגול א"כ העשה כולל יותר מהלאו שפיר הו"ל להנל"ע ולפי"ז י"ל להיפוך ממש"ל רק דר' יעקב ס"ל דפטור בהותיר משום לשאב"מ דס"ל דהלאו דנותר גם בפסול כהצל"ח ושוב ל"ה העשה כולל יותר מהלאו ממילא ל"ח להנל"ע דהלאו כולל יותר מהעשה משא"כ ר"י ס"ל דבפסול ל"ש הלאו דל"ת שפיר הו"ל להנל"ע כיון דהעשה

כולל יותר מהלאו ולפי"ז א"ש קו' הנ"ל דנימא דהסמיכות לקדשים פסולין דיהי' מותר להשהותן ע"מ לבערה ולפ"ז א"ש דהרי א"נ דבפסולין ג"כ שייך הלאו דלא תותירו א"כ שוב ל"ה העשה דבאש תשרופו כולל יותר מהלאו א"כ ל"ח להנל"ע כלל דהלאו כולל יותר מעשה לגבי שליא וכל עיקר דהו"ל להנל"ע רק משום דבפסולין ל"ה הלאו דל"ת ובכ"ז העשה דשריפה גם בפסולין וע"כ העשה כולל מהלאו וא"ש. ובאמת י"ל בטעמו דבפסול ג"כ שייך הל"ת דלא תותירו עפימש"ל דגם פיגול היא במ"ע דשריפה כמו נותר מדהוציאו הכ' לפיגול בלשון נותר ממילא הקרא והנותר ממנו עד בוקר באש תשרופו נכלל גם פיגול ולפימ"ש התוס' בכ"ד דלעולם הסיפא מפרש לרישא א"כ שוב אמרינן כל שישנו בעשה דבאש תשרופו ישנו ג"כ בכלל לא תותירו וכמו דפיגול היא בכלל העשה דשריפה ה"ה דהוי בכלל הלאו לא תותירו אך לר' יהודא דסתם ת"כ היא ר"י וס"ל דשליל ושליא מיעטה התורה מעשה דבאש תשרופו אע"ג דישנו בלאו דלא תותירו וע"כ דל"ל ההיקש דכל שישנו באש תשרופו ישנו בל"ת דא"כ הא אמרינן ג"כ כל שאינו בעשה אינו בל"ת א"כ לר"י גם בפסול ל"ה הל"ת דבל תותירו אע"ג דישנו בעשה וע"כ ס"ל דנותר הוי להנל"ע כיון דהעשה כולל יותר מהלאו כנ"ל:

הרועים - סומא

סומא. בנוב"י מהדו"ת או"ח סי' קי"ב דר' יוסף דס"ל סומא פטור מכל המצות אפילו מדרבנן פטור אבל לדידן מוכח דחייב הסומא מדרבנן במצות ומד' הירושלמי דמוקי ביושב בבית אפל י"ל דס"ל דאפי' מדרבנן פטור הסומא ממצות והנה הפמ"ג בפתיחה לאו"ח דדוקא בע' פטור אבל בלאוין חייב ובנוב"י הנ"ל כתב דאפי' מלאוין פטור ובכסא דהרסנא העלה דבלאוין שחייב הבני נח גם הסומא חייב דלא גרע מנכרי ע"ש והאחרונים כ' דבאיסור שי"ב כרת גם הסומא חייב:

הרועים - סותר על מנת לבנות

סותר ע"מ לבנות. בפנ"י ביצה דל"א בסופו דהך מלתא דסותר ע"מ לבנות תלי' בפלוגתא דאמוראי במס' שבת ד"ל ע"ב ובדף ל' ביצה כ' דכל סותר דהוי מקלקל ולא מחייב אלא בסותר ע"מ לבנות ולר' שמעון דפוטר במשאצל"ג ולא אשכחן במשכן שהיו סותרין ע"מ לבנות במקומו וא"כ אפשר דלר"ש מחייב בסותר אפי' במקלקל כמו בחובל ומבעיר ע"ש:

הרועים - סומא

סומא. בשו"ת הלק"ט דהא דפטור ממצות דכתיב ולמדתם ועשיתם כל שישנו בלימוד ישנו בעשי' וסומא דאסור למוד תורה שבכתב דדברים שבכתב א"א רשאין לאומרן בע"פ אינן בעשי' ע"ש ודוגמא לדבריו מצאתי ביבמות דק"ט א"ק ולמדתם ועשיתם כל שישנו בעשי' ישנו בלימוד ועיין תוס' שבועות דכ"א אי דרשינן מסיפא לרישא ועפ"ד יצא לנו דבמצוה דרבנן דהו"ל תורה שבע"פ ממילא אין חילוק בין סומא לשאר אנשים ולפ"ד איך הביאו התוס' בר"ה דל"ג ראי' דסומא חייב במצות מדרבנן מפסחים דקי"ו דמשני מצה בזה"ז דרבנן והרי כיון דמדרבנן אין חילוק בין סומא לכ"ע ואולי י"ל כיון דעיקרו מה"ת מהראוי שיפטור הסומא אף במצות דרבנן:

הרועים - סוטה

סוטה. שי' הרמב"ם דמי שבא ביאת איסור מימיו אין המים בודקין אשתו והראב"ד פליג דכל שלא בא עלי' אחר שנסתרה המים בודקין אותה ובפרדס דוד פ' נשא דפליגי בזה ר' עקיבא ור' ישמעאל דר"ע ס"ל חובה לקנאות ס"ל כשי' הראב"ד ור' ישמעאל דס"ל קינוי רשות ס"ל כשי' הרמב"ם ובשו"ת חיים שאל סי' ד' דהספרי ס"ל כשי' הראב"ד דבעינן שיהי' מנוקה מעון באשתו אבל תלמודא דידן ס"ל כשי' הרמב"ם דונקה מעון היא כוללת בין בזו ובין באחרת ע"ש ובמל"מ פ"ב דסוטה דין ח' דר"ש ל"ל דרשה ונקה מעון וס"ל דל"צ כלל שיהי' מנוקה מעון וכ' בחיים שאל די"ל דגם ר"ש ס"ל הדרש דונקה מעון ורק דס"ל דצ"ל מנוקה מעון אחר שנסתרה שלא יבא עלי' אבל לא ס"ל דצריך שיהי' מנוקה מעון מימיו כשי' הרמב"ם ועיין או"ח קדושין דכ"ט דר"ש ע"כ ל"ל ס' הרמב"ם, וכ"כ בבית אפרים אע"ז סי' קמ"ה דלר"ש צ"ל מנוקה מעון של"מ עלי' אחר שנסתרה אבל לדידן אפי' בא ביאה אסורה מימי' אין המים בודקין אותה:

הרועים - סוטה

סוטה. בס' נחלת חיים שני פ' נשא הוכיח מקו' התוס' סוטה דכ"ו ד"ה אמר כו' דס"ל לר' ישמעאל כר' אחא בסוטה דכ"ה דאפי' אחר סתירת האשה יכול הבעל למחול לקנויו וממילא לא תסתתר דתחוש דבעל לא ישקה אותה:

הרועים - סוטה

סוטה. ביבמות דצ"ה ע"א ובתוד"ה אילימא דאם אמר הבעל אינו משקה דשוב א"י להשקותה ואסורה לבועל לעולם ובשו"ת חיים שאל סי' ג' דר' יוחנן פליג ע"ז וס"ל דאפי' אמר אינה משקה יכול לחזור מזה ולהשקותה. סוטה בסוטה ד"ח פלוגתא דר"מ וחכמים דרמ"א אמן שלא נטמאתי אמן שלא אטמא ולרבנן לא קאי אמן אלהבא ובאו"ח קדושין ס"ב דרבי ס"ל כרבנן ובבית אל דס"א דר' יהודא פליג לגמרי על ר' מאיר וס"ל דאין מתנה על העתיד ונסתפק ג"כ באשה שנדר בעלה הנאה ממנה באופן שמחויב לגרשה אם נסתרה אי יכול להשקותה אי מקרי ראוי' לו הואיל ויכול לשאול אנדרו ואת"ל דאינה שותה אם נשאל על הנדר אם יכול אח"כ להשקותה א"ד אזלינן בתר שעת קינוי ואינה שותה ע"ש:

הרועים - סוכה

סוכה. הא דקיי"ל דבליל ראשון של סוכות חייב לאכול פת בסוכה כ' בצל"ח פסחים דק"כ דלר' אחי בר יעקב דס"ל מצה בזה"ז דרבנן גם ליל ראשון של סוכות הוא רק מדרבנן:

הרועים - סוכה

סוכה. בסוכה דכ"ז לר"מ אין יוצא בסוכה שאולה ולרבנן יוצא בסוכה שאולה ובמאיר נתיבים פ' ויחי דלמ"ד מצהב"ע דאורייתא כמו דס"ל לר"א ע"כ סוכה שאולה פסול ואי מצהב"ע ל"ד סוכה שאולה יוצא בה י"ח וכן למ"ד דבר הגול"מ כמ"ד לדידיה סוכה שאולה כשר ע"ש:

הרועים - סוכה

סוכה. בשו"ת תורת חסד סימן מ"ג דרבה ס"ל דל"צ סוכה הראוי לז' ולדידי' לס"ל לר"מ דיהיה צריך סוכה הראוי, לז'. סחיטה שיטת הבה"ג דסחיטה מותר ביו"ט לצורך אוכל נפש ובמהר"ם ברבי ביצה ד"ג ע"א דלרבא דס"ל בפסחים ד"מ דבעינן שימור משעת קצירה ס"ל דמותר סחיטה ביו"ט לצורך אוכל נפש ור' יצחק ור' יוחנן דס"ל דבעי שימור רק משעת לישה ס"ל דאסור סחיטה ביו"ט:

הרועים - סחורה

סחורה. שי' הרמב"ם בפט"ז ממ"א דאסור לעשות סחורה בדברים האסורים מה"ת ובבאר יעקב כ' דדוקא בשקצים ורמשים אסור מה"ת בסחורה אבל שאר איסורים ל"ה רק דרבנן ובפרדס דוד פ' צו דתלי' בפלוגתא דלר' יוסי הגליל איסור סחורה בכל האיסורים רק דרבנן ולא ילפינן משרצים אבל לדידן איסור סחורה בכל האיסורים מה"ת ובחמץ גם לריה"ג איסור סחורה מה"ת ובנוב"י מהדו"ת יו"ד העלה דבדם ואמה"ח מותר בהו סחורה ע"ש ובס' מנוחת אשר העלה דא"נ דאיסור סחורה מה"ת ל"ה איסור הנאה איסור מוסיף ע"ש ובמהר"ם ברבי בה' שיטות דר' שמעון ס"ל דאיסור סחורה ל"ה רק מדרבנן בשרצים עיי"ש. ובס' שערי חיים העלה דלר"ש דנוטלפ"ג מותר לדידי' איסור סחורה באיסורים אסור מה"ת אבל לר"מ דס"ל דנותן טעם לפגם אסור ול"ש שיבוא לאכול מוכח דס"ל דאיסור סחורה ל"ה מה"ת וכ' עוד לר"ל ס"ל ח"ש מותר מה"ת איסור סחורה מדרבנן אבל לר' יוחנן אסור הוי דאורייתא ע"ש והנה בחלב מבואר ברמב"ם דמותר בסחורה מטעם דהתורה התירה בפירוש יעשה לכל מלאכה ועפי"ז נ"ל דמיושב לנכון קו' התוס' בחולין דק"כ לריה"ג ל"ל קרא נפש בחלב ליליף מחמץ ול"ל דחלב הותר מכללו הא ר' יוסי לא ס"ל הותר מכללו ול"ל דחמץ אסור בהנאה הא ריה"ג ס"ל דחמץ מותר בהנאה. ולהנ"ל א"ש מאוד דאף דס"ל לריה"ג דחמץ מותר בהנאה מ"מ איסור סחורה בחמץ לשי' הפוסקים דאיסור סחורה בדברים אסורים מה"ת משא"כ חלב דהתורה התירה יעשה לכל מלאכה א"כ שוב א"א למילף חלב מחמץ דשאני חלב דקיל מחמץ דאף דחמץ אסור בסחורה אבל חלב מותר בסחורה ושפיר צ"ק ועיין בלב ארי' מ"ש בישוב קושית מהר"ם לובלין עיי"ש. עוד י"ל בישוב קושית התוס' דלכאורה הקשיתי לשיטת הרמב"ם בפ"א מחמץ דבחמץ אסור ח"ש מלא יאכל והעלו הפוסקים דנ"מ ע"י תערובת וכדומה דל"ש חזי לאצטרופי ועיין בפלתי סי' ק"ט א"כ ל"ל קאמר הש"ס דא"א לילף חלב מחמץ דבחמץ חזינן דהחמירה התורה אפילו בכ"ש משא"כ בחלב דמותר ח"ש רק מכח חזי לאצטרופי כנ"ל ועכצ"ל דז"א לפימ"ש הפוסקים האחרונים אף דבכל האיסורים אסור ח"ש רק מכח חל"א וע"י תערובת מותר אבל בחלב דכתיב בקרא כל חלב לח"ש אסור ח"ש אפילו בלא חל"א ע"כ וא"ש קו' הנ"ל ולפי"ז א"ש מאוד קו' התוס' לריה"ג דלא דריש כל כמ"ש ביד המאיר בחולין בסופו ולא ס"ל הדרש דכל חלב לאסור ח"ש ואסור לדידיה ח"ש רק מכח חל"א או י"ל דאסור לדידי' רק מדרבנן ולפי"ז שפיר א"א לילף חלב מחמץ עי"ל עפימ"ש בשעה"מ פ"א מחמץ פלוגתא דירושלמי דח"א לא יאכל בחמץ לחייב המאכיל כאוכל וח"א לאסור בהנאה ולפי"ז לריה"ג דחמץ מותר בהנאה הקרא

לחייב המאכיל כאוכל שפיר יש חומרא בחמץ מחלב והיינו א"נ דבכל האיסורים אין חייב מה"ת המאכיל לקטן. ומש"ל אף דמשום ח"ש אין לוקין בכ"ז חשוב חומרא כמו בהנאה דאין לוקין:

הרועים - סילוק

סילוק. במל"מ פכ"ג מאישות דל"מ סילוק בדשלב"ל רק בזכו' דרבנן אבל לא בשעבוד דאורייתא ע"ש בשם מהרי"ט ודעת המל"מ דאף לדבר שיזכה מה"ת מועיל סילוק בדשלב"ל ע"ש ובספר ארי שבחבורה כתובות בהכותב דע"ה דתלי' בפלוגתא דת"ק ור' יהודא דלת"ק לא מועיל סילוק רק למידי דרבנן אבל לר"י מהני סילוק בדשלב"ל אפילו בדבר שיזכה מה"ת:

הרועים - סכך

סכך. בבאר יעקב בכללות הסוגי' כ' דר' יוחנן ס"ל אליבא דר' יהודא מסככין סכך בסוכה בדבר המקבל טומאה ע"ש:

הרועים - סכך

סכך. בד"מ או"ח מחלוקת הפוסקים בסוכה שהיא גבוה מכ' חמה ומיעטה ע"י איצטבא ושי' הבעה"ש כיון שאין הפסול בגוף הסכך א"צ לנענע ולא מפסיל משום ולא מן העשוי ושי' ר' ברוך שג"ז פסול משום ולא מן העשוי ע"ש. ובצל"ח סוכה דרב ס"ל כבעל השלמה דא"צ לנענע וס"ל לרב דגם פסול שהוא בגוף הסכך א"צ לנענע ורבינו ברוך סבירא ליה כשמואל דאף שאין הפסול בגוף הסכך מפסיל משום ולא מן העשוי וצריך לנענע מחדש ע"ש באריכות סמוכין בשו"ת יהודא יעלה סי' קע"ח דר' שמעון לא דריש סמוכין:

הרועים - סמוך מיעוטא לחזקה

סמוך מיעוטא לחזקה. שי' הרשב"א במשמרת הבית הא דל"א בשחיטה סמוך מיעוטא דאינן מומחין לחוקת אבר מה"ח משום דמתעסקין לבטל החזקה והרוב סותר החזקה ל"א סמוך ע"ש ובשו"מ מהדו"ג סי' קי"ג דז"ד לרבנן אבל לר"מ דחייש למיעוטא גם בכה"ג אמרינן סמ"ל ע"ש ובשו"ת תורת חסד סי' א' דל"א סמ"ל רק היכא דר"מ חייש למיעוטא אמרינן לרבנן סמ"ל אבל במקום דר"מ לא חייש למיעוטא כגון באיסור עשה או בס' חיוב עשה או בס' ממזר עיין אות מ' ובכה"ג דלא חייש ר"מ למיעוטא לרבנן ל"א סמ"ל ע"ש:

הרועים - סוכה שאולה

סוכה שאולה. בשו"ת חמדת שלמה סי' כ"ז דלר' שמעון דס"ל כ"ש למכות ולדידי' בגזל חשיב ממון אף בפחות משו"פ י"ל לדידיה דסוכה שאולה פסול והא דכל ישראל יוצאין בסוכה א' משום דיש לכל אחד עכ"פ פחות משו"פ וכ' דתלי' בפלוגת' אי ק"פ כקנין הגוף ס"ל דיוצא לר"ש בסוכה שאולה משא"כ למ"ד לאו כקה"ג י"ל דס"ל לר"ש דאין יוצא בסוכה שאולה:

הרועים - סימנים

סימנים. ביד יוסף ב"מ כ"א ובדף כ"ב דאביי ביבמות דק"כ מוכח דס"ל להלכה סימנים דרבנן ורבה דס"ל סימן העשוי לדרוס ל"ה סימן ס"ל סימנים דאורייתא ורבא ס"ל סימנים דרבנן ע"ש די"ל דגם רבא ס"ל סימנים דאורייתא סמוכין. במהר"ם ברבי יבמות דלכך דריש ר' יהודא סמוכין ולא מצינו שום תנא דיסבור סמוכין דר"י אזיל לשיטתו דסומא פטור מכל המצות עיי"ש מלתא בטעמא:

הרועים - סילוק

סילוק. בקצה"ח סי' ר"ט ובא"מ סי' צ"ב אי מהני סילוק בדאורייתא תלי' אי מתנה עמש"כ בתורה אפילו בממון תנאו בטל ה"ה סילוק הו"ל מתנה עמש"כ בתורה אפי' שלא בדרך תנאי ול"מ סילוק בדאורייתא אבל לדידן דקיי"ל דאפי' מתנה עמש"כ בתורה בדבר שבממון תנאו קיים ה"ה סילוק דמהני בדאורייתא ע"ש:

הרועים - סעודות שבת

סעודות שבת. שיטת הלבוש דג' סעודות בשבת המה ד"ת ממש ובישועות יעקב או"ח סי' רע"א דתלי' בפלוגתא דלר' חדקא דס"ל ד' סעודות צריך לאכול בשבת ס"ל דד' סעודות ל"ה רק מדרבנן אבל לדידן דהחיוב רק בג' סעודות הוי מה"ת ממש ע"ש:

הרועים - ספיקא דאורייתא

ספיקא דאורייתא. בפנ"י סוכה דט"ו דר"פ ור"ה בריה דר"י פליגי פלוגתת רמב"ם ורשב"א דר"פ דס"ל פרוץ כעומד מותר דס"ל ס"ד מה"ת לקולא ורק מדרבנן והכא דהוי טירחא טובא לא החמירו רבנן שיצטרך למדוד ור"ה ברי' דר"י ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא ובחי' הרי"ם חו"מ סי' ס"ח דר' אליעזר בן יעקב סבירא ליה דל"ב חתיכה מב' חתיכות וס"ד

מה"ת לחומרא ובשב שמעתתא ש"א פ"ד דאביי ור' שימי ס"ל ס"ד רק מדרבנן לחומרא ורבא ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא:

הרועים - ספק שקול

ספק שקול. בפר"ח יו"ד סי' כ"ט דכמה פוסקים מחמירין בספק שקול שלא לאוקמי אחזקה ובטיב קדושין סי' ל"ז אע"ז דתלי' בפלוגתא דרב ושמואל דלרב דס"ל בחולין דנ"ג דאין חוששין לספק דרוסה ס"ל דמוקמינן אחזקה בספק שקול ואבוה דשמואל דס"ל א"א שנאנסה דאסורה לבעלה שמא סופה ברצון ס"ל דבס' שקול לא מוקמינן אחזקה ולבך אסורה אע"ג די"ל חזקת היתר ע"ש:

הרועים - ספק

ספק. שי' הרמב"ם ז"ל דספיקא דאוריי' מה"ת לקולא רק מדרבנן לחומרא ושיטת הרשב"א דאפי' מה"ת לחומרא ובאור חדש פסחים סוגי' דחזקי' דר' אחא בר יעקב ס"ל ס"ד מה"ת לקולא ובעטרת חכמים ב"מ ד"ז דר' אחי מדפתי ורבינא ס"ל ס"ד מה"ת לקולא ובאור חדש עה"ת פ' משפטים דר' אסי ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא ובעמק ברכה בברכות ד"ח דסומכוס ס"ל ס"ד מה"ת לקולא ובעי חתיכה א' מב' חתיכות ובשו"ת חת"ס אע"ז סי' י' דפלוגתת הרמב"ם והרשב"א תלי' בפלוגתת ראב"י ורבנן בפי' הקרא לא תחלל בתך להזנותה כי היכא דתלי' בפלוגתא דאיקבע איסורא ובשו"ת תורת חסד סי' ל"ד דר' אבא ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא ובפר"ח סימן ק"י דלמ"ד שני כתובין הבאין כאחד מלמדין ס"ל דס"ד מה"ת לקולא ואם אין מלמדין אמרינן דס"ד מה"ת לחומרא ובבית אל סימן ק"צ דרשב"ג ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא ורבינא ס"ל ס"ד מדרבנן לחומרא בדף נ"ג ע"ב ובשו"מ מהדו' ג' פ"ב סימן מ"ה דר' מאיר וסומכוס ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא והנה הכ"מ כ' בשי' הרמב"ם דבספק כרת מודה דמה"ת לחומרא ובאור קדושין ד"ג ע"ב דרמב"ם פסק כר' נחמן דמחלק ביבמות בין איסור לאו לכרת אבל לרבא דס"ל מ"ל איסור לאו ומ"ל איסור כרת לא מחלק כלל או לעולם לקולא או לעולם לחומרא וגם רב אין מחלק בין לאו לכרת ובאור חדש קדושין ד"ט דרבי ס"ל דיש חילוק בין לאו לכרת ור' יוחנן ס"ל דאין חילוק בין לאו לכרת ור"ל ס"ל דיש חילוק בין לאו לכרת ע"ש ובתיבת גומא עה"ת להפמ"ג נסתפק א"נ דבס' כרת מה"ת לחומרא אבל בפחות מכ' שנים דל"ה בר כרת י"ל לדידיה דספק מותר באיסור תורה שיש בה כרת ליותר מבן כ' ע"ש. והנה בדורש לציון כ' דר' מאיר ס"ל דס"ד מה"ת לקולא כשיטת הרמב"ם ובעיני ישראל חולין כ' דבר פדא ס"ל

ס"ד מה"ת לחומרא ור"ל ס"ל ס"ד מה"ת לקולא כהרמב"ם ובשב שמעתתא להקצה"ח כ' דאביי ור' שימי ס"ל כהרמב"ם ורבא ס"ל כשיטת הרשב"א ובמהר"ם ברבי קדושין בסופו הוכיח דר' אחא בר יעקב ס"ל דל"ב חתיכה אחת מב' חתיכות דס"ל ס"ד מה"ת לחומרא והפרמ"ג בפתיחה כוללת העלה באיסור שא"ב מלקות וגם ל"ה בעשה כגון ח"ש מודה הרשב"א דס"ד מה"ת לקולא ע"ש. ובמנחת עני חולין הוכיח דר"ש ס"ל דל"ב חתיכה אחת מב' חתיכות וס"ל ס"ד מה"ת לחומרא ובאיסור שאפשר לברר כ' המפורשים דמודה הרמב"ם דס"ד מה"ת לחומרא ובאיסור עשה שאפשר לברר כ' בתיבת גמא דלהרמב"ם ספק לחומרא אבל להרשב"א דס"ד אסור מה"ת דוקא באיסור לאו אבל בעשה אע"ג שיש לברר מותר בספק ובפלתי סי' ק"י דר' יוסי ס"ל ס"ד מה"ת לקולא ואי לוקין מ"מ למי שעבר אס' דאורייתא כ' בפתיחה כוללת להפמ"ג דתלי' בפלוגתא הנ"ל אי ס"ד מה"ת לקולא או מה"ת לחומרא ובמי נדה דס"ה דר' יוסי בר חנינא ס"ל דל"ב חתיכה אחת מב' חתיכות וממילא ס"ד מה"ת לחומרא לדידי' ע"ש. ובחמדת שלמה בפתיחה דלמ"ד דא"ח אשם תלוי רק בב' חתיכות ס"ל דאין לחלק בין ס' לאו לס' כרת ולעולם לקולא משא"כ למ"ד דגם בחתיכה אחת מביא אשם תלוי מוכרח דס"ל דבס' כרת ס"ד מה"ת לחומרא. ובס' לאו מה"ת לקולא ובמהר"ם ברבי סוף קדושין דר' אחא בר יעקב בחולין דלא יליף חזקה רק מהללמ"ס ס"ל כמ"ד דל"ב חתיכה א' מב' חתיכות ע"ש:

הרועים - ספק

ספק. אי בבן נח אסור ספק איסור אמה"ח וכדומה כ' בתיבת גמא להפמ"ג דתלי' בפלוגתא הרמב"ם ורשב"א הנ"ל דלרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא בישראל בב"נ להיפוך אסור הספק מה"ת ולהרשב"א דבישראל ס' לחומרא בב"נ ספק מותר מה"ת עיי"ש מלתא בטעמא:

הרועים - ספק

ספק. בריי"ט אלגאזי פ"ג דבכורות אות ל"ט כמו דקיי"ל דעשה דוחה ל"ת ה"ה לענין ספק נמי אלים עשה מל"ת אע"ג דבל"ת אמרינן ספק דאורייתא מה"ת לקולא אבל בעשה סד"א מה"ת לחומרא ועיין אות ע' עדל"ת דנחלקו האמוראים בזה אי הטעם דעדל"ת מצד דהעשה אלים מל"ת א"ד דל"ת חמירא ואפ"ה עדל"ת מגזיה"כ וכיון דלא אלים פשיטא דכ"ש לענין ס"ד דמותר מה"ת בספק עשה:

הרועים - ספק

ספק. שי' הרשב"א חולין ד"ט אף דספיקא דאוריי' מה"ת לחומרא דוקא בספק הבא בתולדה אבל ספק הבא במקרה ס"ד מה"ת לקולא ובמנחת עני חולין ד"ט דתלי' בפלוגתא דכריתות דלמ"ד דאין חייב אשם תלוי כ"א בחתיכה אחת מב' חתיכות אבל בחתיכה אחת ספק חלב פטור וחזינן שהתורה חילקה בין ספק לספק שפיר ס"ל לחלק ג"כ בין ס' הבא במקרה לס' הבא בתולדה משא"כ למ"ד דס"ל דעל חתיכה אחת ס' חלב חייב אשם תלוי לדידי' אין חילוק ולעולם ס"ד מה"ת לחומרא:

הרועים - ספק אחד בגופו וספק אחד בתערובות

ספק אחד בגופו וספק אחד בתערובות. קיי"ל ביו"ד סי' ק"י דל"מ ס"ס בכה"ג ובמהר"ם ברבי ביצה ד"ג דפליגי בזה דר' פפא ס"ל דס' אחד בגופו וס' אחד בתערובת נמי הוי ס"ס אבל ר' אשי פליג אר"פ וס"ל דל"מ ס"ס בספק א' בגופו וספק הב' בתערובת אפי' באיסור דרבנן ע"ש ובפלתי סי' ק"י כ' דתלי' בפלוגתא דהרמב"ם והרשב"א הנ"ל דלהרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא מהני ס' אחד בגופו וס' הב' בתערובת' ולהרשב"א דס"ד מה"ת לחומרא ל"מ ס' א' בגופו וס' בה בתערובת ובשו"ת תורת חסד סי' ג' דבאיסור עשה מהני ס' אחד בגופו וספק אחד בתערובת לשי' הפמ"ג דבאיסור עשה ס' מותר מה"ת ובפני ארי' סוף מס' ב"מ בחי' מהרי"ל הנדפס עם הפני יהושע דלמ"ד תרי ותרי הוי ספיקא דאורייתא עכצ"ל דספק א' בגופו וס"א בתערובות הו"ל ס"ס אבל למ"ד תרי ותרי הוי ספיקא דרבנן לדידי' ס"א בגופו וס' א' בתערובת ל"ה ס"ס ע"ש באריכות גדול:

הרועים - ספק ספיקא

ספק ספיקא. בב"ש אחרון ביו"ד העלה דס"ס אי מהני במקום חזקת איסור תלי' בפלוגתא דרו"ש דרב ס"ל דמהני ס"ס במקום חזקת איסור ושמואל סובר דל"מ ס"ס במקום חזקת איסור ובנוב"י מהדו"ק סי' נ"ז דאפי' א"נ דמהני ס"ס במקום חזקת איסור מ"מ בכה"ג לכ"ע צריך לברר היכא דאפשר אפי' א"נ דבשאר ס"ס א"צ לברר ובשו"ת ר"ע איגור סי' כ"ה דדוקא היכא שב' הספיקות הם נגד החזקה אבל אם ספק אחד ל"ה נגד החזקה מהני ס"ס באתחזיק איסורא ובשו"ת טוטו"ד ה' תערובות בכה"ג שעפ"י הס"ס אין כאן חזקת איסור מהני ס"ס במקום חזקת איסור ורק היכא דלאחר הס"ס ג"כ נשאר חזקת איסור רק דמותר מכח ס"ס בכה"ג ל"מ ע"ש ובשו"ת ר"ע איגור העלה דלמ"ד סמוך מיעוטא לחזקה

ל"מ ס"ס במקום חזקה דס"ס דמהני דהו"ל כרוב וכיון דאמרינן סמוך מיעוט לחזקה ל"מ הרוב ע"ש אבל לשי' הרמב"ם י"ל דגם למ"ד סמ"ל מהני ס"ס באתחזיק איסורא:

הרועים - ספק ספיקא אי מהני נגד רוב

ס"ס אי מהני נגד רוב. כתב בשערי תורה החדש דתלי' בזה אי רוב הוא מטעם ודאי ל"מ ס' ספיקא נגד רוב אבל אי רוב ל"ה מטעם ודאי מהני ס"ס נגד רוב ועיין באות ר' מ"ש בזה. ס"ם דקיי"ל דבעינן שיהי' מתהפך כ' המפורשים דלמ"ד ס"ד מה"ת לקולא והספק השני הוי ספק דרבנן ל"ב ס"ס המתהפך אבל להרשב"א דס"ד מה"ת לחומרא וההיתר דספק ספקא קא מחמת רוב שפיר ס"ל דצריך דוקא שיהי' מתהפך. וכן בשי' התוס' כתובות דל"מ ס"ס באונס דשם אונס חד הוא כתב בשו"ת ב"ש אחרון ביו"ד סי' כ' דלהרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא מהני אפי' ס"ס כזה והתו' ס"ל כרשב"א דס"ד מה"ת לחומרא שפיר ס"ל דל"מ שם אונס חד ע"ש:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. שי' הסמ"ג דר' יהודא אוסר אפילו בס"ס ועיין בשו"ת אמרי אש סי' צ"ח באו"ח וכ"כ המרדכי בפ"ג דע"ז דר"י אוסר ס"ס ובמהר"ם ברבי ביצה ד"ג דבזה פליגי ת"ק ור' שמעון בן אלעזר באין צדין דת"ק ס"ל דס"ס אסור בכל האיסורין כר"י ורשב"א ס"ל דמותר ס"ס בכל האיסורין ובס' פנים בהלכה דכ"ה דר' מאיר ס"ל כר' יהודא דאסור ס"ס בכ"מ:

הרועים - ס"ס אי עדיף מרוב

ס"ס אי עדיף מרוב. כתב במהר"ם ברבי כתובות י"ג ובחי' יעב"ץ בחולין דלמ"ד אין הולכין בממון אחר הרוב ואפ"ה בס"ס קיי"ל דמוציאין ממון מוכח דס"ס עדיף מרוב משא"כ למ"ד הולכין בממון אחה"ר שפיר י"ל דספק ספיקא לא עדיף מרוב ע"ש ועיין באות א' אהב"מ אחה"ר:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. כפלוגתא דר"א ורבנן בב"ב דנ"ה דר"א מטהר בס"ס וחכמים מטמאים בס"ס וכל שאתה יכול להרבות ס' ברה"י טמא ובשו"ת תשואות חן דתלי' בפלוגתא דהרמב"ם והרשב"א דר"א ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא וההיתר דס"ס מטעם רוב משו"ה אף בטומאה מהני ס"ס משא"כ רבנן ס"ל דס"ד מה"ת לקולא וההיתר דס"ס מטעם דס' הב' הו"ל ס'

דרבנן לכך בטומאה דס' א' מה"ת לחומרא לכך ל"מ ס"ס ע"ש וכ"כ בגינת וורדים כלל ח' ע"ש:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. ביו"ד סי' ק"י מבואר דל"מ ס"ס כ"א היכא שנודעין ב' הספיקות יחד ובמי נדה בק"א לה' נדה דאם ס"ד מה"ת לחומרא והיתר דס"ס מטעם רוב צ"ל דוקא שנודעין ב' הספיקות יחד אבל אם לא נודעין יחד כבר נתחזק ספק ראשון לודאי ול"מ ספק הב' משא"כ להרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא וס' הב' הו"ל ס' דרבנן מהני ס"ס אפי' של"ה נודעין יחד ועיין במג"א סי' תל"ט: :

הרועים - ס"ת

ס"ת. במהרי"ק שורש קכ"ב דס"ת שחסר תיבה אחת או אפילו פסוק אחד אינו פוסל בס"ת ותמהו עליו ממנחות ד"ל ובכתב סופר יו"ד סי' קכ"ז דתלי' בפלוגתא בהקומץ ד"ל דר"י ור"נ דס"ל דס"ת הי' חסר שמלה פסוקים ואמר משה לקוח כו' ש"מ דנקרא ס"ת גם שחסרו הפסוקים ור"ש דאמר אפשר ס"ת שחסר כו' ס"ל דלאו ס"ת מקרי ופסול ורשב"א בשם ר' מאיר ס"ל דכשר כהמהרי"ק ע"ש:

הרועים - ס"ת

ס"ת. במנחות ד"ל א"ר יהושע בר אבא אר"ג א"ר הלוקח ס"ת מן השוק כחוטף מצוה מן השוק והמפו' העלו דרבא דס"ל בסנהדרין אע"פ שהניחו לו אבותיו ס"ת מצוה לכתוב משלו פליג אר"י וס"ל דהלוקח ס"ת מן השוק אינו יוצא וכן ר' יהושע בר אבא ס"ל דאם הניחו לו אבותיו ס"ת אינו מחויב לכתוב משלו ועיין בסמא דחיי בהקדמה באריכות:

הרועים - ס"ת

ס"ת. הפוסקים מחולקין אי אשה מחויבת בכתיבת ס"ת ובכתב סופר יו"ד סי' קס"ט דלמ"ד בגיטין בהניזקין תורה חתומה נתלה נשים חייבות במ"ע דכתיבת ס"ת ולמ"ד מגלה מגלה נתנה אשה פטורה ממ"ע דכתיבת ס"ת ועוד תליא דלמ"ד דאשה פסולה לכתוב תפילין פטורה ממ"ע דכתיבת ס"ת ולר"מ דשבת ולילה זמן תפילין וחייבת בתפילין והוית בר קשירה ה"ה דמחויבת במ"ע דכתיבת ס"ת:

הרועים - ס"ת

ס"ת. בפ' כל כתבי דקט"ז פליגי אי ס"ת הוי ז' ספרים או ה' ספרים ובחתם סופר סי' רנ"ד דרב פפא ס"ל כמ"ד דס"ת הוא ז' ספרים ולמ"ד דס"ת הוי ז' ס' מתחילת ויהי העם כמאוננים מתחיל הס' ואין לך גנות גדול מזה ש"מ דחומש אינו ס' בפ"ע ואין קפידא בהתחלה בגנות משום פתח דבריך יאיר והתוס' בפסחים ד"ה בד"ה ונכתוב ברישא דחודש הראשון כ' בשם ספרי משום גנותן של ישראל לא פתח הס' בזו ותלי' בפלוגתא הנ"ל:

הרועים - ס"ת

ס"ת. פלוגתא דר"י ורבנן בגיטין פ"ב באם כתב בס"ת שלא לשמה דלר"י מעביר עליו קולמוס ומקדשו ולרבנן אין השם מהמובחר ולרבנן אי פסול בדיעבד כ' בשו"ת ר' עקיבא איגור דתלי' בפלוגתא דר' חסדא ור' אחי בר יעקב בגיטין ד"כ דלר"ח דטעמא דרבנן דכתב השני לא הוי כתב פסול לגמרי ולראב"י דטעמא דרבנן משום ז"א ואנוהו י"ל דהוא רק לכתחילה או אף דיעבד ורק מדרבנן ע"ש:

הרועים - סריס

סריס. פלוגתא דרב ושמואל ביבמות ד"פ אי נעשה סריס למפרע ובאו"ח קדושין ד"ד ד"ה דלא אתי' כ' דרב הונא ס"ל כשמואל דאין נעשה סריס למפרע:

הרועים - סריס

סריס. פלוגתא ביבמות ד"פ דר"ה ס"ל דסימני סריס בעי שיהיו כולן ור"י ס"ל אפי' באחת מהן ובאו"ח קדושין ד"ד דמר בר ר' אשי ס"ל כר"י דאפי' באחת ע"ש:

הרועים - סתם ואח"כ מחלוקת

סתם ואח"כ מחלוקת. בפנ"י בק"א לקדושין בפסק חדש הביא ד' התוי"ט דמ"מ ס"ל לרבנן דבי ר' אשי דהלכה כסתמא דערלה דאימר בדוכתא ובכה"ג הוי הלכה כסתם ור"פ ור"ה ברי דר"י לית להו האי סברא דמאי דמתאמיר בדוכתא הוי סתמא ע"ש והפנ"י תמה עליו:

הרועים - סתם כלים של עכו"ם

סתם כלים של עכו"ם. אב"י במקור מ"ח כ' דתלי' בזה דלמ"ד דלמ"ד מב"מ לא בטיל לדידי' ל"א דסתם כלים של עכו"ם אב"י דל"ה ס"ס דהו"ל להיפוך ס"ס לאיסורא חדא דלמא הוא בן יומא ואת"ל אב"י דלמא מבשל ממינו דבמב"מ גם נותן טעם לפגם אסור ובפתח הבית כ' דלמ"ד טע"כ ל"ד ל"א דסתם כלים של נכרי אב"י ועיין אות נ' בענין נוטלפ"ג ובמקור מ"ח הביא דקדוק עצום בע"ז דס"ח בתוד"ה אמר רבא הק' דלפשוט מחולין דס"ל לרב נוטלפ"ג אסור וע"ש ותמה דלמה לא העמידו התו' הקושי' בתחלת הסוגי' א"ר ששת בעלמא קסבר רב נותן טעם לפגם מותר וק' מחולין ע"ש ונ"ל לשי' הרמב"ם דהיתר בנוטלפ"ג הוי משום דהוי שלכ"א ולפי"ז לפמ"ש הפלתי יו"ד סי' י' דבתקרובת עכו"ם אסור אף שלכ"א ולפ"ז ל"ק לכאורה קו' התוס' דשם בסכין של ע"ז החשש דנשתמשו בסכין תקרובת ע"ז ואסור אף שלכ"א אך כל הטעם דאסור שלכ"א בע"ז משום דלא כתיב אכילה ולפי מה שכתב השעה"מ ביסוה"ת דלרבא אף דל"כ אכילה בגופו אפ"ה מותר שלכ"א ושפיר הקשו התוס' דוקא לרבא והנה הר"ן הק' לשי' הפוסקים דסתם כלים של נכרי אינן בן יומו ממה דמשני הש"ס לא אסרה תורה אלא כלי בן יומא והרי סתם כלים אב"י ועיין בישוע"י או"ח ה' פסח שהאריך לתרץ קו' זאת ולע"ד י"ל עפמ"ש בטעמא דהו"ל אב"י מחמת ס"ס ספק דלמא הוא אב"י ואת"ל כן יומא דלמא בשלו בו דבר הפוגם בתבשיל זה והטו"ז והש"ך בסי' ק"י הק' הא הו"ל ס"ס משם אחד ונ"ל עפ"מ דקיי"ל היכא דיש נ"מ בין הספיקות ל"ה משם אחד והכא הרי יש נ"מ בין הספיקות לשי' הרשב"א דדבר חריף משוי טעם הפגום לשבח א"כ להספק דלמא אב"י א"כ אסור לבשל דבר חריף דמשוי לי' לשבח אולם להטעם דפוגם בתבשיל זה א"כ גם דבר חריף מותר לבשל די"ל דפוגם בדבר חריף וכמו בחומץ בגריסין ולפי"ז לפימ"ש בפלתי ובארוך לש"ך דהא דבדבר חריף דמשוי טעם הפוגם לשבח דאסור הוא רק מדרבנן ולא מה"ת ע"ש ולפ"ז א"ש קו' הר"ן דלאחר דאסרו חכמים אב"י לבשל דבר חריף שפיר הוי נ"מ בין הספיקות והו"ל ס"ס משא"כ מה"ת דאב"י מותר לבשל אף דבר חריף א"כ ל"ה נ"מ כלל בין הספיקות שוב ל"ה ס"ס שפיר מה"ת ל"א סתם כלים ש"ל אב"י ודו"ק:

הרועים - סוכה ולולב

סוכה ולולב. בערוך לנר סוכה דכ"ז אי יוצא בסוכה ולולב בהיפקר תליא אי איה"נ מקרי לכם אלמא דל"ה לכם כיון שאין לו בה כלום גם היפקר ל"ה לכם אבל למ"ד דאיסור הנאה חשיב שלכם גם היפקר חשיב לכם ועיין אות א' פלוגתא דאמוראי אי איה"נ י"ל בעלים:

הרועים - סוכה

סוכה. בשלום ירושלים סוכה דפליגי הבבלי וירושלמי במה דפליגי האחרונים סי' תרל"ד אי בעינן ז' על ז' טפחים מרובעות ותלמודא דידן ס"ל דמרובעות בעינן:

הרועים - סכך

סכך. בעל"נ סוכה די"ב דאי דבר שמטמא בנגעים פסול לסכך תליא בפלוגתא דלר' יהודא כשר לסכך בדבר המטמא בנגעים ולר"מ ור"ש הכול פסול לסכך וסומכוס וראבר"ש ס"ל כר"מ ור"ש סוטה ברמב"ם פט"ז מאה"ט דס"ט ברה"י דטמא ילפינן מסוטה וכשם שהסוטה ובועלה ב' כך ס"ט ברה"י ב"ב אבל אם הי' ג' ברה"י ספק טומאתן טהור כרה"ר ובעל"נ נדה ד"ה דתליא בפלוגתא דתנאי אי הטעם די"ב דעת לשאול ס"ט ברה"י משום דילפינן מסוטה דבזה ב"ג טהור והיינו לבן זומא אבל לרשב"ג דטעם דס"ט ברה"ר דטהור משום דא"א לשאול לרבים גם בג' ספק טמא והא דג' נשים ישנין במטה אחת דטמאין אתיא כרשב"ג סירוס בבנין אריאל ס' נח לשי' הרמב"ם דלכך הרגו לאנשי שכם משום דב"נ מצווה על הדינין ע"כ נח שלא הרג לחם שסירסו ע"כ דב"נ אין מצווה על הסירוס וא"נ דמצווה על הסירוס ע"כ שאינן מצוון על הדינין ובאמת ק"ק לי א"כ חם ששימש בתיבה כמשאחז"ל בסנהדרין ג' שימשו בתיבה חם ועורב וכלב אמאי לא הרגו נח. ובאמת שבארתי בזה פירש"י בפ' נח בפסוק ויזכור אלקים את נח ואת כל החי' ואת כל הבהמה ופירש"י מה זכר להם לבהמות זכות שלא השחיתו דרכם קודם לכן ושלא שמשו בתיבה ובש"ח דקדק דלמה הוצרך רש"י ב' טעמים לזכות בהמות ולע"ד יל"ד עוד בפירש"י מה זכר להם לבהמות זכות והרי הפסוק מקדים חי' בקרא והל"ל מה זכר לחיות ולבהמות זכות ע"כ נ"ל דהי' ק"ל לרש"י דהנה בפ' שמיני זאת החי' אשר תאכלו שור ושה כו' ופירש"י מכאן שהבהמה בכלל חי' והיא מהגמרא מנחות ע"ש ולפי"ז כאן דכתיב ואת כל החי' למה כתיב ואת כל הבהמה הרי בהמה בכלל חי' ועכצ"ל דלכך כתיב ואת כל הבהמה ללמדנו דהי' זכות נוסף לבהמה יותר מהחיות והיינו לפימש"ל דכלב שימש בתיבה ומבואר במס' כלאים דכלב מין חי' א"כ מין חי' שימש בתיבה אבל

מין בהמה לא שמשו כלל בתיבה וז"כ רש"י מה זכר להם לבהמות זכות ר"ל יותר מן החי' ואשר ע"כ פרטה התורה ואת כל הבהמה ע"כ כ' שלא השחיתו דרכם ושלא שמשו בתיבה אבל להחי' ל"ה רק זכות אחד שלא השחיתו דרכם כנ"ל:

הרועים - סמיכת כת אשם

סמיכת כת אשם. בעל"נ נדה ד"ע דאי אשם טעון סמיכה י"ל לכאורה דתליא בפלוגתא דלרבנן בעי סמיכה ולר' אליעזר ל"ב סמיכה ובכ"ז צ"ע:

הרועים - סמוכין

סמוכין. בערבי נחל פ' בהעלותך אי דרשינן סמוכין תליא בזה דפליגי תנאי אי מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו או גם לפני פניו וא"נ דנדרש לפני פניו דרשינן סמוכין ולמאן דאמר דאין מקרא נדרש לפני פניו ל"ד סמוכין:

הרועים - ספק טומאה

ספק טומאה. דקיי"ל כל שאתה יכול להרבות ס"ס ברה"י טמא כ' בשמן רוקח פסחים ד"י דס"ל לחכמים דז"ד כשליכא בתוך הס"ס ספק ביאה אבל אם יש כאן ס' ביאה דהיא ספק דאלים טובא ויצטרף עוד ספק אחד אז טהור לרבנן ובספק ביאה לחודי' מחמרי רבנן וצ"ל תרתי לטיבותא ס"ס ובתוכו ס' ביאה:

הרועים - ספיקא דאורייתא

ספיקא דאורייתא. בח"ס בסוגיא דנתגלגל חוץ לתחום ד' דינים יש א' ספק דאורייתא לחומרא אפי' בלא חזקת איסור כלל ב' דבר שעיקרו מה"ת כגון אב הטומאה אפי' דרבנן אי אתחזיק איסור ספיקו להחמיר אפי' לר' מאיר ג' דבר שאין עיקרו מה"ת אבל י"ל עיקר בתורה כגון אוכל אוכלים טמאים שעיקר דברי' אלו מדבריהם מ"מ י"ל עיקר בתירה דמצינו שם טומאה מה"ת (לאפוקי תחומין) בהא פליגי לר"מ אזלינן לקולא אפי' אתחזיק איסורא ולר' יוסי מחמרינן הואיל ואתחזיק ודבר שאין לו עיקר כלל מה"ת כגון תחומין אזלינן להקל אפילו באתחזיק איסורא אפי' לר' יוסי:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. אי צריך לברר כ' בס' מנחת משה דלרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא בס"ס א"צ לברר ולהרשב"א דס"ד מה"ת לחומרא בס"ס דמותר צריך לברר ובספק דרבנן א"צ לברר סתם

משנה בשלום ירושלים מגלה מביא כלל מחודש בשם הורה גבר מתוס' יומא דנ"ח ע"א דהיכא דאמר הש"ס על משנה מני פלוני אז הפירוש אותה סתם נשנית אליבא דפלוני וחשיבא סתמא משא"כ היכא דדייק פלוני הוא מלת הוא הוראתה דאותה משנה פלוני התנא בעצמה אמרה בלשונה ואינה חשיבא כשאר סתם:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. בתיבת גמא פ' מצורע דהא דאזלינן בתר ס"ס אף באיסור כרת וסקילה י"ל מחמת ק"ו דחזקה דס"ס עדיף מחזקה אבל עכ"פ ל"ה ס"ס כרוב אבל לר' אחא בר יעקב דס"ל דחזקה ילפינן רק מהללמ"ס וא"כ הא אין דנין ק"ו מהלכה ע"כ דס"ס דאזלינן אחרי' מטעם דהו"ל כרוב ע"ש:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. היכא דספק אחד נגד הרוב אי מצטרפין לס"ס כ' בבית אל סי' ק"צ דא"נ ספיקא דאורייתא מה"ת לחומרא ואפ"ה מתירין בס"ס עכצ"ל דההיתר בס"ס מטעם רוב מהני ס"ס אפילו שספק אחד נגד הרוב משא"כ למ"ד ס' דאוריי' מה"ת לקולא וההיתר דס"ס משום דס' השני הו"ל ספק דרבנן בכה"ג שספק אחד נגד הרוב ל"מ ס"ס ע"ש:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. הטו"ז ביו"ד סי' ק"צ דמיעוט לא מצטרף לס"ס ובשו"ת יהודה יעלה סי' כ"ה דלהנהו תנאי' דחיישי' למיעוטא ס"ל דגם מיעוט מצטרף לס"ס ע"ש וכ"כ בפני יהושע בק"א כתובות:

הרועים - ספק ספיקא דלא שכיח

ס"ס דלא שכיח. דקיי"ל דספק דלא שכיח לא נכנס בגדר הס' כ' ביעלת חן סי' ט' דמ"מ היכא דטוען זה הטענה אע"ג דלא שכיח מצטרף לס"ס דדלמא האמת כדבריו:

הרועים - ספיקא דאורייתא

ספיקא דאורייתא. אי מה"ת לקולא כ' בשו"ת חמדת שלמה בפתיחה דלר"ל ביבמות דע"ח דממזרת לאחר עשרה דורות מותרת דס"ל. דון מינה ומינה י"ל דס"ס מה"ת לקולא משא"כ לדידן דממזרת לאחר י' דורות אסורה דקיי"ל דון מינה ואוקי באתרא מוכח דלא ילפינן בעלמא ממזר וממולא בכ"מ ס"ד מה"ת לחומרא:

הרועים - ספק ספיקא

ספק ספיקא. בערוך לנר נדה דל"ד ובר"ה דכ"ט דלמ"ד היכא דיש חזקת איסור לא מהני ס"ס שוב אמרינן דמהני ס"ס אע"ג דסתרי אהדדי:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. אי מוציאין ממון בס"ס כ' בשו"ת שב יעקב בשם הפנ"י דלר' יהושע דאלים ס"ס מברי ושמא מהני ס"ס להוציא ממון משא"כ לר"ג דס"ל בו"ש אלים מס"ס ואפ"ה ל"מ בו"ש להוציא ממון ה"ה דל"מ ס"ס להוציא ממון ובמי נדה דנ"ג דלמ"ד דסיד מה"ת לחומרא וספק ספיקא מטעם דעדיף מרוב מהני ס"ס בממון ולמ"ד דס"ס מה"ת לקולא וההיתר דס"ס משום דס' השני הו"ל ס' דרבנן ל"מ ס"ס בממון ובתיבת גמא פ' במדבר דבג' ספיקות מוציאין ממון ע"ש. ובמהר"ם ברבי כתובת י"א דלרבה דס"ל כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה ס"ל דאין מוציאין ממון בס"ס אבל להלכתא דמק"ט לגמרי משמע שפיר י"ל דמוציאין ממון בס"ס וד' הפנ"י הניל מבוארין בק"א אות ל"ד בכתובות בפנ"י שם:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. בשו"ת שב יעקב סי' מ"ח דל"מ ס"ס כ"א היכא שיש חזקת היתר אבל היכא של"ה חזקת היתר אע"ג דל"ה חזקת איסור בכ"ו ל"מ ס"ס משא"כ לשי' הרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא וס' הב' הו"ל ס' דרבנן מהני לעולם ס"ס ע"ש:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. בפניו בק"א היכא דס' א' שקול אע"ג דשני אינו שקול אפ"ה חשבינן לי' ס"ס וכ' די"ל דתלי' בפלוגתא דר' מאיר ורבנן בסמוך מיעוטא לחזקה דלרבנן דר"מ המיעוט לגמרי כמאן דליתא אבל לשיטת ר"ת דקיי"ל כר"מ כו' ה"נ י"ל דמיעוט מס' שני מסייע לפלגא דס' ראשון והו"ל רובא ע"ש ובש"ש ש"א פי"ח:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. בנוב"י מהדו"ק סי' נ"ז ביו"ד בפלוגתת הפוסקים אי מהני ספק ספיקא שיכולין לברר דתלי' בפלוגתא דר"ל כשיטת הפוסקים דצריך לברר ושאר אמוראים בזבחים דע"ד

ס"ל דא"צ לברר וכן ר' ינאי ס"ל דא"צ לברר והיכא שיש ס"ס וחזקה בכה"ג א"צ לברר לכ"ע:

הרועים - ספק דרבנן

ספק דרבנן. דשי' הפוסקים דאע"ג דס' דרבנן לקולא מ"מ אם נפל הס' בדאורייי' אע"פ שאח"כ נתגלגל להיות דרבנן אסור וכ' בשו"ת תורת חסד דזה דוקא רק לשי' הרשב"א דספק מה"ת לחומרא אבל לשי' הרמב"ם ז"ל דס"ד מה"ת לקולא ורק מדרבנן לחומרא ול"ה כודאי כשנולד הספק בדאורייתא שפיר מותר אחר כך כשנתגלגל להיות דרבנן:

הרועים - ספק דרבנן

ספק דרבנן. והנה באתחזיק איסורא דשי' הפוסקים דגם בדרבנן לחומרא העלה בב"ט דלר"א דס"ל דשיל"מ באיסור דרבנן אסור ס"ל דס' דרבנן באתחזיק איסורא מותר אבל לאידך אמוראי דס"ל דשיל"מ מותר באיסור דרבנן ס"ל דס' דרבנן באתחזיק איסורא אסור ובשיטת המל"מ דאפי' דספק דרבנן מותר מ"מ בב' ספיקות לאיסור גם בדרבנן לחומרא וכתב המפו' דתלי' בזה דא"נ ס' דרבנן באתחזיק איסורא אסיר ה"ה בב' ספיקות לאיסור אסור משא"כ א"נ דאפי' באתחזיק איסורא מותר ס' דרבנן ה"ה בשני ספיקות באיסור דרבנן מותר עוד כ' המפו' דלמ"ד ס"ד מה"ת לקולא וההיתר דס"ס מטעם רוב גם בס"ס לאיסור בדרבנן מותר משא"כ למ"ד דס"ד מה"ת לחומרא והיתר דס"ס מטעם דהו"ל כרוב נם ס"ס לאיסור בדרבנן אסור ע"כ ובנוב"י מהדו"ת סי' ס"ד דהיכא דיש חזקת היתר אע"ג דתרתי ספיקות לאיסור מותר באיסור דרבנן ע"ש ובמי נדה ד"ס דר' אדא ור' חסדא ס"ל כר' יוסי בעירובין דספק דרבנן באתחזיק איסורא אסור ובנוב"י מהדו"ק יו"ד סי' ל"ה אע"ג דאיסור דרבנן באיתחזיק איסור אסור בספקו מ"מ ז"ד ביש לו עיקר בדאורייתא אבל באיסור דרבנן שאין לו עיקר בדאורייתא ספק מותר אפי' באתחזיק איסורא ספק טומאה בר"ש ט"ה דטהרות מ"א דר"ע ור' יוסי מודו דס' טומאה ברה"ר מותר בס' טהרות אבל בגברא הוא דפליגי וס"ל לר"ע ור' יוסי כיון דיכול לטבול לכך טמא בס' טומאה ברה"ר ובתשע שי' למהר"ק דכ"ב דתלי' בפלוגתא דטומאה דחוי' או הותרה כיון דס' טומאה ברה"ר דטהור ילפינן מפסח ולכך ר"ע ור' יוסי דס"ל דטומאה דחוי' ה"ה הכא בס' טומאה ברה"ר הוא רק דחי' ולכך בגברא דיכול לטבול טמא מה"ת עד שיטבול ור' יוחנן ס"ל דא"צ טבילה רק מדרבנן ור' ינאי ס"ל דצריך טבילה מה"ת:

הרועים - ספק דרבנן

ספק דרבנן. בר"ן נדרים די"ט ע"א ד"ה ועל יוצא מדבריו דר' אליעזר סובר ספק דרבנן להחמיר כמו באיסור דאורייתא וכן צ"ל לפי המסקנא לשי' הר"ן ז"ל דר"א מחמיר אף בספק דרבנן וזה רק לרב דאמר דכן ממש אבל לשמואל אין הכרח כלל לזה ע"ש ודו"ק:

הרועים - ספק דרבנן

ספק דרבנן. בתיבת גמא פ' מסעי דבספק דרבנן שיש לברורי ע"י טורח אי מותר תלי' בזה דלהרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא ואפ"ה היכא דאיכא לברורי מה"ת לחומרא ה"ה בספק דרבנן היכא שיכולין לברר מה"ת לחומרא אבל למ"ד ס"ד מה"ת לחומרא ואפיה ספק דרבנן לקולא ה"ה היכא דיכולין לברר אפי"ה ספק דרבנן מותר ע"ש אבל כשיש לברר בקל אסור לכ"ע בס' דרבנן:

הרועים - ספק טומאה

ספק טומאה. בפ"י דטהרות פליגי ר"ש ורבנן במסוכן ברה"י הוציאו לרה"ר דס"ל לר' שמעון דגם למפרע ברה"י טהור כיון דמטהרין אח"כ ברה"ר ואמרינן דחי הוא ורבנן ס"ל דברה"י טמא וברה"ר טהור אע"ג דסתרי אהדדי ובשב שמעתא דף פ"ד דאזלי לשיטתייהו דרבנן ס"ל דס' טומאה ברה"י טמא ודאי וס' טומאה ברה"ר טהור ודאי לכך אין מכריע רה"ר את רה"י אבל ר"ש דס"ל ס"ט ברה"ר טהור ודאי וס' טומאה ברה"י טמא רק מספק לכך הודאי מכריע את הספק ע"ש:

הרועים - ספק

ספק. מוכן במהר"ם ברבי ביצה ד"י דר' יוחנן דפסק כחכמים דדשיל"מ בטיל ס"ל ג"כ דספק מוכן מותר אבל לדידן ספק מוכן אסור ובביצה דכ"ד כ' במהר"ם ברבי דפליגי ת"ק ורשב"א דת"ק ס"ל דספק מוכן אסור באכילה ומותר בטלטול ורשב"א ס"ל דס' מוכן אסור אף בטלטול ובחוסן ישועות חולין די"ג דאביי ס"ל כלוי פ' א"צ דספק מוכן מותר אף באכילה לר"ג ע"ש:

הרועים - ספק טומאה

ספק טומאה. ברה"י ברי"ט אלגאזי פ"ה דבכורות העלה דפלוג' ה"א בירושלמי בין ר' אושעי' ור' יוחנן בסוף פ"ח דפסחים דר"י ס"ל הא דספק רה"י ספיקו טמא אין דינו כודאי

טמא רק כספק טמא ומשו"ה הנזיר אינו מגלח דלכל דבר דנין אותו כספק טמא אבל ר' אושעי' סבירא לי' דס' טומאה ברה"י דינו כודאי טמא לכל הדברים:

הרועים - ספק טומאה

ספק טומאה. דקיי"ל כל שאתה יכול להרבות ס"ס ברה"י טמא ועיין בתוס' פסחים ד"י דהיא פלוגתא דר' אליעזר ורבנן ועיין בשו"ת שובת ליון סי' ע"ח דרבי ס"ל כר"א דמותר ספק ספיקא בספק טומאה ברה"י ובס' פנים בהלכה דכ"ו דאזלי לשיטתם דר"א ס"ל דל"ב איקבע איסורא וספיקא דאורייתא מה"ת לחומרא ועכצ"ל דההיתר דס"ס דהו"ל כמו רוב לכך מוכרח דגם בטומאה מהני ס"ס כיון דרוב מהני בטומאה כראיות הרשב"א מט' צפרדעים אבל רבנן דס"ל דבעינן איקבע איסורא וס"ד מה"ת לקולא והיתר דס"ס מטעם דס' הב' הו"ל ס' דרבנן וכיון דבטומאה מה"ת ספיקו אסור תו ל"מ ס"ס ע"ש:

הרועים - סמוכין

סמוכין. בכפות תמרים סוכה ד"מ דר' אשי ס"ל דסמיכות הו"ל כמו ותרתי שמעת מינה וס"ל כריב"ל בברכות דכ"א דדריש מסמוכין דב"ק אסור בד"ת ודריש נמי מסמוכין דהמלמד בנו תורה כאלו קבלה מה"ס ור' יוחנן סבירא ליה דמסמוכין לא דרשינן תרתי כמו דס"ל לר' יהודא בברכות דף כ"א דב"ק מותר בד"ת וסמוכין רק למלמד בנו תורה כקיבלה מה"ס ע"ש:

הרועים - סמוך מיעוטא לחזקה

סמוך מיעוטא לחזקה. אי לרבנן דר"מ אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה היא משינויא דרבא יבמות דקי"ח רישא סמ"ל כו' אבל לסתמא דש"ס דהוא בכ"מ ר' אשי ורבינא דמתרצי מחוורתא מתניתין ר"מ מוכח דס"ל דלרבנן ל"א סמ"ל ועיין שו"ת ר"ע איגור סי' ק"ג:

הרועים - סוכה

סוכה. בסוכה דכ"ז ס"ל לר"א דאין יוצאין מסוכה לסוכה ור' עקיבא ס"ל דיוצאין מסוכה לסוכה ובפנים יפות פ' אמור דר"א לשיטתו בסוכה די"א ענני כבוד היו וכל משך היותן במדבר היו בסוכה אחת אבל ר"ע דס"ל דסוכות ממש עשו להם בכ"מ שחנו לכך ס"ל יוצאין מסוכה לסוכה:

הרועים - ס"ת דבעינן כתיבה לשמה

ס"ת דבעינן כתיבה לשמה. אי הפירוש דצריך לכוין דפירוש לשמה אבל סתמא פסול א"ד דאינו פסול רק כשמכוין שלא לשמה אבל סתמא כשר ובשו"ת תועפת ראם יו"ד העלה דתליא בפלוגתא דתנאי דלרשב"ג דס"ל דבעינן עיבוד לשמה ס"ל דכתיבה לשמה צריך שיכוין בפירוש לשמה אבל סתמא פסול ולת"ק דא"צ עיבוד לשמה ס"ל דכתיבה לשמה דבעי לאפוקי כשמכוין שלא לשמה אבל סתמא כשר ע"ש:

הרועים - ספק דאורייתא

ספק דאורייתא. דשיטת הרשב"א דש"ד מה"ת לחומרא כתב בפנים יפות פ' שופטים דטעמו דהו"ל ב"כ הבאין כא' ואין מלמדין ולפי"ז למ"ד ש"כ הבכ"א מלמדין ס"ל ס"ד מה"ת לקולא ע"ש וב"ש דסבירא להו דמלמדין ס"ל שפיר דמה"ת קולא:

הרועים - ספק דאורייתא

ספק דאורייתא. בפתיחה כוללת להפמ"ג דלמ"ד ספק מה"ת לחומרא אף בלאוין ועשין מ"מ באיסור חצי שיעור דאפי' עשה אין בו ספק מותר כמו בהלכה לממ"ס דספיקי מותר וע' אות ה' הללמ"ס דלמ"ד דס"ד מה"ת לחומרא וכיון דבס' הללמ"ס מה"ת לקולא גם מדרבנן לקולא משא"כ למ"ד ס"ד מה"ת לקולא רק מדרבנן לחומרא ה"ה בהללמ"ס ספק אסור מדרבנן ממילא בספק איסור ח"ש תלי' ג"כ בזה:

הרועים - ספק דאורייתא

ספק דאורייתא. בפמ"ג בפתיחה כוללת אי בס' איסור תורה לוקין מ"מ תלי' בפלוגתא דאם ס"ד מה"ת לחומרא לוקין בס' תורה מ"מ ולמ"ד דרק מדרבנן לחומרא אין לוקין מ"מ ובאקבע איסורא או בס' כרת דאמרינן מה"ת לחומרא שפיר לוקין מ"מ ע"ש:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. לשיטת הרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא ההיתר דס"ס דהס' הב' הו"ל ס' דרבנן ולשיטת הרשב"א דס"ס מותר דעדיף מרוב ובפמ"ג בפתיחה כוללת חלק חמישי הקשה לשי' רש"י חולין די"ב דילפינן רוב מהללמ"ס וק' הא אין דנין ק"ו מהלכה דס"ס יהי' מותר רק לר' אליעזר דס"ל מכשירי מילה דוחין השבת לדידי' ילפי' רוב מקרא ולכך מותר ס"ס גם בטומאה משא"כ לרבנן ס"ס רק מטעם ס' דרבנן ובטומאה דס' מה"ת אסור ל"מ ס"ס:

הרועים - סומא

סומא. בפמ"ג בפתיחה כוללת דלמ"ד סומא פטור מכל המצות א"י להעשות שליח ע"ש בח"ג:

הרועים - ספק דאורייתא

ספק דאורייתא. בדורש לציון דרוש ד' דס"ל לר"מ ס"ד מה"ת לקולא ובנו תמה הא לר"מ אמרינן בכריתות די"ב דל"ב קביעותא לאיסורא ואם ס"ד מה"ת לקולא איך משכח"ל אשם תלוי וכ' דרק לר' יוחנן דסבירא ליה ה"ס שמי' התראה ל"ב ר"מ קביעותא משא"כ לר"ל דה"ס לא שמי' התראה שפיר י"ל דר"מ ס"ל דבעינן איקבע איסורא וס' מה"ת מותר ואין כאן הוכחה דאזלינן בתר רוב ולכך ס"ל דל"א בתר רוב וחייש למיעיטא אבל רבנן ס"ל ס"ד מה"ת לחומרא מוכח דאזלינן בתר רוב:

הרועים - סוכה

סוכה. בריטב"א סוכה דכ"ז במה דס"ל לר' אליעזר מי שלא אכל ליל יו"ט ראשון ישלים ליל יום טוב אחרון וכ' דפליגי דרבנן ס"ל דגמרינן מחג המצות לגמרי דסבור דון מינה ומינה וכמו מצה אין לה תשלומין ה"ה סוכה אין לה תשלומין ור"א סבירא ליה דון מינה ואוקי באתרא דהתם אתקיש לפסח דאין לה תשלומין וסוכה אתקיש לחגיגה וי"ל תשלומין וכן לענין חיוב שינה בסוכה אם ירדו גשמים בלילה ראשון למ"ד דון מינה ואוקי באתרא חיוב לישן בסוכה בלילה ראשון אבל למ"ד דון מינה ומינה אין חיוב לישן בלילה ראשון בגשמים וע' דורש לציון דרוש ז':

הרועים - סתם גזילה יאוש בעלים

סתם גזילה יאוש בעלים. שי' הטור חו"מ סי' שס"ח בנכרי סתם גזילה ל"ה יאוש בעלים ובגניבה הוי יאוש בעלים אבל בישראל בין לר"ש ובין לרבנן בין בגנב ובין בגזלן הוי יאוש בעלים ובס' בית הלוי ב"ק דס"ז דרק לאביי ועולא דס"ל יאוש של"מ ל"ה יאוש מוכח דפליגי בנכרי אבל בישראל לכ"ע הוי יאוש אבל לרבא דס"ל יאוש של"מ הוי יאוש פליגי ר"ש ורבנן אף בישראל ולרבנן בישראל גם כן ל"ה יאוש בעלים ולדידן דקיי"ל כאביי מוכח דבישראל לכ"ע הוי יאוש:

הרועים - סמיכה ביד

סמיכה ביד. דוד ר"ה דל"ב דר' לוי ס"ל סמיכה בכל כוחו בעינן:

הרועים - ספק ספיקא

ס"ס. בצל"ח פסחים די"ב דאביי ורבא מחולקים בספיקות הרשב"א דאביי ס"ל ס"ס עדיף מרוב ורבא ס"ל דס"ס לא עדיף מרוב ובישועות יעקב סימן ט"ז בשם הפנ"י דלר' יהושע ס"ס עדיף מרוב ולר' גמליאל ור' אליעזר רוב עדיף מס"ס ע"ש:

הרועים - ספק של דבריהם

ספק של דבריהם. דקיי"ל בפ"ג דברכות דס' דדבריהם ל"ב ברכה כ' הריטב"א שבת כ"ג דרבא סובר דדוקא כשהברכה עצמה היא המצוה כק"ש אבל שאר ברכת המצוה שעיקר המצוה דאוריי' וצריך לחזור ולקיים המצוה מס' של תורה סובר רבא דאף הברכה של דבריהם צריך לעשות עמה והרי"ף ז"ל לא פסק כן וד' נוטין לד' הרדדב"ז לענין ס' דרבנן ודאוריי' כשבאין ביחד דמחמרינן גם בדרבנן של"י זלזול לד"ס והוא ס' הריטב"א אליבא דרבא:

הרועים - עבד

עבד. בברכות דמ"ח גבי ר"א ששחרר עבדו פריך שחרר אין לא שחרר לא והא"ר וב"ל תשעה ועבד מצטרפין ע"ש וק"ל דהנה ריב"ל אמר מקודם תשעה וקטן מצטרפין וכו' הרא"ש דלכך ט' וקטן מצטרפין דהוי בכלל ונקדשתי בתוך בני ישראל דגם קטן הוא בכלל בני ישראל ל"ש גדולים ול"ש קטנים ועל תשעה ועבד דמצטרפין כ' הרא"ש הטעם דשכינה שורה על כל מחויבי מצות בני ברית ע"ש ועפי"ז אם יהיה תשעה וקטן ואותו הקטן יהי' עבד א"א לצרפו דבכלל בני ישראל ל"ה דהא הוא עבד ובכלל מחויבי מצית גם כן ל"ה דהא הוא קטן ולפ"ז ק' מ"פ הש"ס מר"א דלמא ר"א שחרר עבד קטן דבכה"ג לא יוכל לצרפו לעשרה ומ"פ הש"ס וצ"ע:

הרועים - עבודה

עבודה. במעין החכמה דקל"ה דהרמב"ם דפוסק כאביי בעירוכין דמשוער ששורר ומשורר ששוער דחייבין מיתה דתלי' בזה דלמ"ד עיקר שירה בכלי והוא פלוגתא דתנאי

בסוכה דנ"א אינם במיתה משא"כ לדידן דקיי"ל עיקר שירה בפה מוכח כאביי דחייבין מיתה:

הרועים - עבודה

עבודה. המל"מ בפ"ה מה' רוצח דהא דאמרינן ביומא דפ"ה ולא מעל מזבחי ומשמע דאף בהורג בזדון כהן ועבודה בידו משלים עבודתו וכן בשוגג נמי אין המזבח קולט אלא כשעבודה בידו זה רק לר' עקיבא אבל הסוגיא דסנהדרין דליה פליג ע"ז וס"ל דרציחה דוחה עבודה אף שהתחיל כבר ע"ש:

הרועים - עבד

עבד. בקצה"ח סימן רמ"ט דמה שקנה עבד קנה רבו אפי' מה שקנה קודם שנמכר לרבו וכ"נ מירושלמי במי שחציו עבד דאם מצא מציאה ביום של עצמו דהוי לעצמו מ"מ למחר דהוי יום של רבו קנה רבו מיניה המציאה אלא דהירושלמי לשיטתו דס"ל דעבד שקידש ביום של עצמו חוששין לקדושין משא"כ לש"ס דילן דמ"ב גיטין דמשני באיסורא לא קאמינא וס"ל לש"ס דילן דלעולם הוא חצי עבד אף ביום של עצמו לכך חולק גם כן אירושלמי דאם מצא מציאה ביום של עצמו דאין צריך למחר לתנו לרבו ע"ש בטעמו ושמואל ס"ל כשי' הירושלמי דעבד מתחלק לענין איסור וקידש ביום של עצמו מהני קדושין ור' יוחנן סבירא ליה דלעולם אין לו קדושין דאין מתחלק לאיסור ופלוגתתן הוא דשמואל לטעמי' דס"ל דמפקיר עבדו א"צ ג"ש דכתיב עבד איש א"כ כיון דביום של עצמו אינו עבד כלל דאינו עבד איש לכך ס"ל דמתחלק לאיסור אבל ר' יוחנן דסבירא ליה דצריך גט שיחרור אם כן לאיסור לא מתחלק ולעולם חצי עבד הוא ע"ש:

הרועים - עבד

עבד. באבני מילואים סימן ע"ז הביא שיטת הירושלמי דעבד שברח ואח"כ חלה אפילו רוצה לחזור רק מחמת החולי דמעכבו אפ"ה צריך להשלים ובמל"מ פ"ב מעבדים תמה על דהשמיטו הרמב"ם וכ' בא"מ דמוכח דהש"ס דילן פליג אירושלמי מדמדמה למורדת וגם במורדת לש"ס דילן לא הפסידה מזונותיה וע' אות מ' מורדת:

הרועים - עבד

עבד. התוס' כתובות פ' נערה כ' דאפילו דבקרקע אמרינן אפי' לר"א דמחייב שבועה אקרקעות מכל מקום מודה דלא מחייב קרבן שבועה אקרקעות אבל בעבד יש קרבן

ע"ש ובשעה"מ הלכות עבדים דהתוס' ל"כ דחייב קרבן שבועה אעבדים רק לר' אליעזר דדריש ריבוי ומיעוטא וכן ר' שמעון ס"ל כר"א דדריש ריבוי ומיעוט אבל לרבנן דדרשי כללי ופרטי מודו דאין חיוב ק"ש אעבדים:

הרועים - עבד

עבד. במים חיים להפר"ח ד"י דהש"ס דילן ס"ל דאם רבו למדו תורה יצא לחירות והירושלמי ס"ל דלא יצא לחירות אף דרבו מלמדו תורה ע"ש עבד עברי בקדושין דכ"ג ז"א עבד עברי גופו קנוי ובים התלמוד דע"ו דפליגי בזה אביי ורבא דאביי ס"ל דאין לרב על העבד רק שעבוד בעלמא ואין גופו קנוי לבעלי' ורבא ס"ל דעבד עברי גופו קנוי לרב:

הרועים - עבד

עבד. דקיי"ל מוכר עצמו אין רבו מוסר לו ש"כ ושי' הריטב"א בקדושין דזה רק בעל כרחו דעבד אבל מדעתו גם מוכר עצמו רבו מוסר לו ש"כ ועיין באור חדש קדושין דט"ז כ' דד' הריטב"א תליין בפלוגתא דלמאן דיליף שכיר אמרינן כשיטת הריטב"א ולמ"ד דלא יליף שכיר אז אף מדעת העבד אסור בש"כ. ובבית אל ח"ב כ' דפליגי בזה בתמורה דל"א דרבי ס"ל כשיטת הריטב"א ור' אליעזר בן יעקב ס"ל דאפילו מדעת העבד אסורה לו. והנה במה דקיי"ל דאם יש לו אשה ובנים רבו מוסר לו ש"כ אין לו אשה ובנים אין רבו מוסר לו ש"כ שי' רש"י ורע"ב תמורה דל"א דרבי פליג ע"ז וס"ל דאפילו אין לן אשה ובנים אפ"ה רבו מוסר לו ש"כ ושיטת הרמב"ם בפירוש משניות דרבי מודה גם כן דאין רבו מוסר לו ש"כ רק דטעמו דעכ"פ הותר מכללו עי"ש:

הרועים - עבד

עבד. בכסא דהרסנא סימן שכ"ד נסתפק אע"ג דעבד חייב בכל המצות כאשה מ"מ י"ל דפטור על הנבילות וכן על איסור בב"ח נסתפק די"ל דפטור וכן לענין טריפות ולענין גדידה וקרחה ע"ש:

הרועים - עבד

עבד. דקיי"ל דרבו מוסר לו שפחה כנענית כ' המהרש"א גיטין דמ"א דדוקא ש"כ של רבו יכול רבו למסור לו אבל שפחה אחרת שאינו לרבו אסור לרבו למסור לו והוא תמוה מתמורה דל"א ובשו"ת ר' עקיבא איגור סי' קל"ט בשם הגאון חתם סופר דתלי' בפלונתא דד' מהרש"א אמורין רק למ"ד מוכר עצמו אין רבו מוסר לו ש"כ אבל למאן דאמר דמוכר

עצמו רבו מוסר לו ש"כ ע"כ אפילו בשפחה אחרת שאינו לרבו גם כן מותר וע"ש שהג' ר"ע איגור דוחה דבריו:

הרועים - עבד

עבד. בפנ"י גיטין די"א הוכיח דר' מאיר ס"ל כשמואל דמפקיר עבדו א"צ גט שיחרור וע"ש שהביא ד' הרשב"א להיפוך דר"מ ס"ל צריך ג"ש ובמקנה קדושין דכ"ט דלרב דסבירא ליה אשה פסולה למול ול"ה בכלל ואתה את בריחי תשמור וסבירא ליה בברכות מ"ט אם ל"א בבהמ"ז ברית יצא לפי שאינו באשה ע"כ ס"ל מפקיר עבדו צריך גט שיחרור דלדידי' ליכא למילף מקרא דעבד איש ולא עבד אשה ע"ש בדפח"ח ועיין אות מ':

הרועים - עבד

עבד. במקנה קדושין ד"י דריב"ב ס"ל דיש קנין לעבד אם מקנין לו ע"מ שאין לרבו רשות בו:

הרועים - עבודה

עבודה. בנועם מגדים פ' אמור דר' עקיבא סבירא ליה פחות מבן כ' פסול לעבודה וכשיטת התוס' הובא במל"מ פ"ח מבית הבחירה עביד אינש לאחזוקי דיבורי'. בחו"מ סי' כ"ח שיטת הפוסקים דאם העידו שלא בפני בע"ד אין יכולין אח"כ לחזור ולהעיד דעביד אינש לאחזוקי דיבורי' ובחידושי הרי"ם חו"מ סימן ל' דפליגי בזה ר' נתן ורבנן בסנהדרין ד"ל דר' נתן ס"ל כשיטת הפוסקים הנ"ל דעביד איניש לאחזוקי דיבוריה ורבנן ס"ל דל"א עביד איניש לאחזוקי דיבורו ע"ש ובמפה"י ב"ק דק"ו דדוקא בקרוב ונתרחק י"ל עביד איניש לאחזוקי דיבורי' אבל היכא בשעה שהעידו בתחילה ל"ה נוגעים כלל י"ל דל"א עביד לאחזוקי דיבורי' ע"ש:

הרועים - עבד

עבד. קיי"ל המפקיר עבדו ומת אותו עבד אין לו תקנה ושי' רש"י דאסור בשפחה ובבת חורין ושיטת התוספות גיטין ד"מ דבשפחה שרי ובבית אל דמ"ג דתליא בפלוגתא אי שפחה לבן חורין מותר מן התורה אן רק מדרבנן אסור דאם מה"ת אסור אמרינן כשיטת רש"י ואי רק מדרבנן אסור אמרי' כשיטת התוספות ועיין אות ש' דהוא פלוגתא דתנאי ובפני יהושע גיטין ד"מ דפלוגתת תוס' ורש"י היא פלוגתא דאמוראי בירושלמי ע"ש ושיטת התוספות דתלי' בפלוגתא אי מעוכב ג"ש אוכל בתרומה ועיין מקנה ד"ו דרשב"ג

ס"ל מעוכב ג"ש אין אוכל תרומה עבד בגיטין די"א פלוגתא דר"מ וחכמים דלר' מאיר חוב הוא לעבד שיוצא מת"י רבו לחירות ובמ"ע ב"ק ד"ה הוכיח דר' חייא סובר בזה כר' מאיר ע"ש:

הרועים - עביד לטעמא

עביד לטעמא. בברוך טעם פ"ג שער התערובת כ' דר' יוסי ור' יהודא בתרומות פ"י מ"ח פליגי כשדבר הנאסר עביד לטעמא אם הולכין בתר הנאסר ולא בטיל או אזלינן בתר האוסר דל"ט לטעמא ובטיל דר' יהודא סובר דאזלינן בתר הנאסר ולא בטיל ור' יוסי סובר דאזלינן בתר האוסר ולא חמיר הנאסר מהאוסר ע"ש עבודה זרה שיטת הסמ"ג הובא בב"י יו"ד סי' קמ"ה דע"ז של נכרי שזכה בה ישראל דאין לה ביטול הוא רק מדרבנן ובבית אל כ' דאביי דמשני בע"ז פ"ג דפחתה ולא פחתה ול"מ גזירה דלמא מגבה לה והדר מבטל סבירא ליה כשיטת הסמ"ג ממילא ל"ש למגזר דלמא מגבה לה דהו"ל גזלג"ז אבל רבא דמשני גזירה דלמא מגבה והדר מבטל ס"ל דאין לה ביטול מן התורה:

הרועים - ע"ז

ע"ז. בע"ז דנ"ד ישראל שזקף לבינה להשתחות לה ובא נכרי והשתחוה לה אסרה כו' מדגלי דעתי' דישראל דפלחי לעגל ש"מ דניחא להו ע"ש ובזרעו של אברהם בסנהדרין דנ"ה דתלי' בפלוגתא דלמ"ד א"א אוסר דשא"ש אפי' ע"י מעשה מוכח הך סברא מדפלחי לעגל כו' אבל למ"ד אדם אוסר דשא"ש ע"י מעשה ל"ל הך סברא מדפלחי לעגל דעתי' עלי' ואפי' זקף לבינה ובא נכרי והשתחוה לא אסרה ע"ש:

הרועים - עגלה ערופה

עגלה ערופה. במהרש"א קדושין דנ"ז דר' יוחנן ס"ל דע"ע מחיים אסורה ובפנ"י השיג עליו דנעלם ממנו ש"ס מפורש חולין דפ"ב דמסיק ר' יוחנן ע"ע אינה משנה דאינה אסורה מחיים ובנחלת עזריאל חולין דפ"ב מתרץ דר' יוחנן לנפשי' ס"ל דנאסר מחיים וס"ל דתנא דמתניתין ס"ל דאין אסור מחיים ור' יוחנן ס"ל דאסור מחיים וכתנא דבי רבי ישמעאל ע"ש ובמקנה קדושין דר' יוחנן לנפשי' ס"ל דאסורה מחיים רק אליבא דר' שמעון אמר דלר"ש מוכח דע"ע אין נאסר מחיים ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. בס' צלותא דאברהם נסתפק מי שראה עדות ובשעת ראי' ל"ה ראוי לכתחילה להיות דיין ובדיעבד הי' דינו דין אי נעשה דיין בהאי ראי' מי אמרי' כיון דמפסיל לכתחילה ל"ש לומר לא תהי' שמיעה גדולה מראי' א"ד כיון דבדיעבד דינו דינו דין שפיר כשר ע"ש עד בשו"ת מהר"ם מינץ סי' י"א הביא ד' מהרא"ם הגם דע"א אינו נאמן במקום חזקה דוקא בסתם עד אבל אדם שמוחזק בכשרות יותר נאמן אף באתחזיק וכתב דז"א אלא לאביי יש חילוק כנ"ל אבל לרבא אין חילוק כלל בין עד לעד ע"ש:

הרועים - עד

עד. הקצה"ח בסי' ל"ח נסתפק היכא שע"א מעיד באופן דהו"ל מחושואיל"מ דהו"ל כמו שבא העד לממון אם צריך שתהי' בו דין הזמה בע"א כיון דקם לממון ובעטרת חכמים שבועות כתב דלאביי דס"ל בסנהדרין נ"ד דעונשין מה"ד גם בע"א היכא שקם לממון צ"ל דין הזמה ותלי' דין הקצה"ח בפלוגתא אי עונשין מה"ד וכן כ' דתלי' בפלוגתא דלשי' הפוסקים דבממון ג"כ אעמה"ד ל"ש הזמה בע"א משא"כ למיד דבממון עונשין מה"ד שפיר צריך שיהי' בו דין הזמה בע"א היכא שקם לממון ועיין אות א' פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה אי בממון עמה"ד ע"ש. ויש להעיר בקו' המפרשי' דבכל עדות הו"ל עדות שאאי"ל דל"מ בזוממי זוממין דיכולין לומר לפטור הנדון באנו ותרצו דא"כ ל"ה להם להזים כ"א ע"א וממילא פטור הנידון ע"כ ולפי"ז הכא בע"א יכולין לומר לפטור הנידון באנו כיון דל"ה כ"א אחד ומוכח כתירוץ הב' דאם לפטור הנידון הי' להם להכחיש אותו ויש לדבר בזה ואכ"מ:

הרועים - עדות שבשטר

עדות שבשטר. שי' הרמב"ם דעדות שבשטר ל"מ רק מדרבנן דהו"ל מפי כתבם ובמרגניתא טבא בשורש השני דלר' מאיר מוכח מקרא דעדות שבשטר מהני מה"ת ולרבי אליעזר עדות שבשטר ל"ה רק מדרבנן דעדי מסירה כרתי עוד כ' דהיכא דהבע"ד טוען מזויף אז עדות שבשטר ל"ה רק מדרבנן אבל בסתמא הוי עדות שבשטר מה"ת ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. בש"ך חו"מ סי' ל' ספיקות חכמי בריסק אם עד מכחיש עד אם שניהם כשרים יחד לצרף לעדות אחרת ובפתח הבית סי' כ"ז דתלי' בפלוגתא דר' חסדא ור"ה דלר"ח

דס"ל בב' כיתי עדים המכחישים זא"ז דפסולין לעדות אחרת ה"ה אפילו בעד שהכחיש עם עד דפסולין לעדות אחרת משא"כ לר"ה דס"ל דשני כיתי עדים כשרים לעדות אחרת ה"ה עד כנגד עד ע"ש:

הרועים - עד אחד

עד אחד. במקנה קדושין ס"ו דפלוגתא דאביי ורבא אי ע"א נאמן במה שאין עתה בידו הוא דאזלי לשיטתם דאביי ס"ל לקמן דאין חילוק בין דשב"ע לשאר איסורים מוכח דע"א א"נ אלא במה שעתה הוא בידו ורבא דמחלק בין דשב"ע לשאר איסורים ס"ל דבשאר איסורים נאמן כשהי' פ"א בידו אע"ג דעתה אינו בידו ע"ש:

הרועים - עד

עד. במה דקיי"ל באתחזיק איסורא ע"א אינו נאמן כ' בשם הפנ"י חולין הרשב"א דל"ה רק מדרבנן ולע"ד י"ל לפמ"ש המפורשים אע"ג דע"א אינו נאמן באתחזיק איסורא מ"מ העד הו"ל כחזקה ומועיל העד עכ"פ לסלק חזקת איסור והו"ל כאלו ל"ה לא עד ולא חזקה וממילא לפ"ד נשאר ס' השקול ואמרינן ס"ד מה"ת לקולא לשי' הרמב"ם משא"כ לשי' הרשב"א ועיין אות ס' ס"ד ומעתה מש"ל ד' הרא"ם דבעד שמוחזק בכשרות יותר נאמן אף כנגד חזקה י"ל מקום לשי' הרשב"א הנ"ל דע"א במקום חזקה ל"ה רק מדרבנן י"ל דבכה"ג ל"ג רבנן:

הרועים - עד אחד

עד אחד. בנוב"י מהדו"ת חו"מ סי' ס"ב דזעירי מוכח דס"ל דע"א נאמן בעדות אשה מה"ת ור' נחמן ס"ל דמהימן רק מדרבנן ור' יוחנן ור' אליעזר ס"ל דנאמן מה"ת ע"ש ובזבד טוב אע"ז סו' י"ז דרב ששת ס"ל דע"א נאמן משום דהוי מלתא דעבידא לגלויי והוי מה"ת וכן רבא ג"כ ס"ל דנאמן מה"ת אבל ר' נחמן ס"ל דהטעם משום חומר שהחמרת עלי' בסופה ולא נאמן כ"א מדרבנן ובנוב"י מהדו"ק סי' ל"ג דירושלמי ס"ל דע"א נאמן מה"ת בעדות אשה אבל דוקא בעד שמעיד שבעצמו ראה המיתה אבל בעד מפי עד וכדומה לכ"ע ל"ה רק מדרבנן:

הרועים - עדות שא"א יכול להזימה

עדות שא"א יכול להזימה. בנוב"י מהדו"ק סי' מ"ו דרב ס"ל דל"צ כלל שיהי' יכול להזימה ומועיל העדות אע"ג דהוי עדות שאאי"ל ע"ש ולפ"ד א"ש קו' התוס' גיטין נ"ג דהקשו

לשמואל דאמר מנסך קלב"מ הרי משעת הגבהה קנה כו' ונ"ל דהמפורשים הק' דמ"מ הוי עדות שאאי"ל דלגבי העדים יהי' חיוב מיתה וממון ביחד ע' בחי' הרי"ם גיטין אך לרב א"ש דס"ל דל"ב שיהי' יכול להזימה ולפ"ז א"ש קו' התוס' דלשמואל אף דמדאגבהה קניא מ"מ לגבי העדים הו"ל מיתה וממון ביחד והו"ל עדות שאאי"ל וא"ש ד' הרמב"ם דפסק כשמואל ותמהו עליו ולפ"ז א"ש דהרמב"ם פסק דצ"ל עדות שאי"ל א"א לומר מנסך ממש ובחן טוב אע"ז סי' י"ז דלמ"ד לפי שאין בקיאין לשמה וכן לחד לישנא בש"ס והובא בתוס' גיטין ד"ה דס"ל לר' יוחנן בג' גיטין פסולין תצא ס"ל דל"ב כלל שיהי' יכול להזימה כרב ולדעתי ק' מגמרא סנהדרין דמ"א דפריך לר"י בר' יהודא וכיון דאינהו לא מקטלי איהי דמקטלה המ"ל הא הו"ל עדות שאאי"ל וק' דלמא סובר כרב דל"צ שיהי' יכול להזימה:

הרועים - עדים

עדים. בס' החכמה כתובות די"א כתב דר' מנחם בר' יוסי ס"ל עדי מסירה כרתי:

הרועים - עדים זוממין

עדים זוממין. במנחת אהרן סנהדרין הוכיח דרמי בר חמא ס"ל ע"ז מכאן ולהבא נפסל כרבא:

הרועים - עדי כיעור

עדי כיעור. בנוב"י מהדו"ק סי' ע"ב דר' חנן לא ס"ל כרבי ביבמות דכ"ד דמוציאין אשה מבעלה בעידי כיעור ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. בחות יאיר נסתפק באדם שיודע בעצמו שהוא רשע ואין עדים על רשעתו אי מותר להעיד ובעטרת חכמים קדושין מ"ג מחלק דבעובר עבירה שי"ב חיוב מלקות הוי כפסול הגוף ודמי לקרוב שאסור להסתיר קורבתו ה"נ אסור לו להעיר אבל מי שפסול רק מצד חימוד ממון דפסולו הוא שחשוד להעיד שקר מצד לקיחת שוחד וכיון שיודע בעצמו שמעיד אמת צריך להעיד וכן נוגע ואין עדים על נגיעתו תלי' ג"כ בזה אם נוגע פסול מצד קרוב אז אסור לו להעיד אבל אם נוגע פסול מחשש משקר וכיון דיודע בעצמו האמת מותר לו להעיד ועיין מש"ל אות נ' בפסול נוגע הוא פלוגתא דאמוראי אם הפסול מצד קרוב או מחשש משקר:

הרועים - עדים המכחישים זא"א

עדים המכחישים זא"א. פלוגתא דר"ה ור"ח ובאות ה' הכחשה והזמה דס"ל לאביי כר' חסדא דבהדי סהדי שקרא ל"ל ע"ש:

הרועים - עדי נשים

עדי נשים. באמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש קדושין דמ"ג דרב ס"ל דבעידי נשים ל"צ דו"ח ורב שילי ס"ל דבעינן בעדי נשים דו"ח ע"ש:

הרועים - עדים החתומין

עדים החתומין. עה"ש כמי שנתקרו עדותן בב"ד בחי' מהר"ם א"ש כתובות י"ח דרמי בר חמא פליג אכלל זה וס"ל דל"ה כמי שנחקרו עדותן בב"ד:

הרועים - עדיו בחתומיו זכין לו

עדיו בחתומי' זכין לו. התוס' ב"מ ד"כ כ' דל"ה רק מדרבנן ובמהרש"א כ' דלר"מ דס"ל עדי חתימה כרתי לדידיה עבחז"ל היא מה"ת ובפתח הבית סי' ב' דמד' הר"ן משמע דגם לר"א דע"מ כרתי היא מה"ת ובבאר יעקב ובצרור החיים הוכיחו דר' פפא לא ס"ל כאביי דאמרינן עדבחז"ל ובמקנה קדושין ס"ג דמשמע בב"מ די"ט דר' אבא בר ממל ס"ל כר' אסי דל"ל עבחז"ל ע"ש:

הרועים - עד אחד במלחמה

עד אחד במלחמה. שי' הרי"ף ר"פ האשה שלום דאף ב' עדים במלחמה לא מהימני משום דאמרי בדדמי ובחסד לאברהם אע"ז סי' י"א דתלי' בפלוגתא בפסחים די"ב דלרבא בשני עדים ליש בדדמי ונאמנים שנים במלחמה ולאביי גם גם בשני עדים חיישינן דאמרי בדדמי עד בתי' הרי"ם חו"מ סי' ל' הא דקיי"ל כ"מ ששנים מחייבין ממון ע"א מחייב שבועה פליגי ר"נ ורבנן דר' נתן ס"ל דע"א אין מחייב שבועה רק כשזה העד עצמו ראוי להצטרף עם עוד אחד לחיוב ממון ורבנן ס"ל ששנים מחייבין ממון אף שזה א"ר להצטרף לממון מ"מ אם היו ב' אחרים מחייבין ממון ע"א מחייב שבועה ע"ש:

הרועים - עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה

עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה. בפנ"י ב"ק דדוקא בהזמה אמרינן עדות כי' בטלה כולה אבל בהכחשה ל"א דבטלה כולה ובשו"ת בית אפרים אע"ז סי' נ"ד דפליגי בזה ר' נחמן ורבא דרבא ס"ל דאף בהכחשה אמרינן דבטלה כולה ור"נ ס"ל דבהכחשה ל"א דבטלה כולה וקיי"ל כר' נחמן ע"ש:

הרועים - עדות שבטל מקצתו בטל כולו

עדות שבטל מקצתו בטל כולו. בנוב"י. מהד"ק א"ע סי' מ"ו דלהמסקנא בירושלמי יש מקום לומר דרב ור' יוחנן פליגי בפלוגתא דתנאי רבי ור' יוסי במכות ד"ו ע"א ורב כר' יוסי דבדיני ממונות תתקיים העדות בשאר ור' יוחנן כרבי דאד"מ וא' ד"נ בטנה עדות כולה ורב ס"ל כר"י אמר שמואל דהלכה כר"י ור' יוחנן כר' נחמן דפסק כרבי אבל לשי' התוס' א"א לומר דפליגי בזה ע"ש:

הרועים - עדות שאי אתה יכול להזימה

עדות שאאי"ל. הנה בממון אי צריך להיות שיהי' יכול להזימה כ' בחי' הרי"ם חו"מ סי' נ"ו דר' יוסי פליג אר' חנינא דס"ל אי ד"מ וא' ד"נ בדו"ח רק ס"ל דבממון נ"ל דו"ח ול"צ שיהי' עדות שיוכל להזימה ורבי ס"ל דצריך להיות יוכל להזימה בממון ע"ש:

הרועים - עד

עד. בזבד טוב סי' י"ז דט"ו דהא דס"ל לאביי דע"א נאמן אף להוציא מחזקה בדבר שבערוה הוא דוקא לרבנן פ' חמרו לו אבל לר' מאיר מודה אביי דע"כ ס"ל אין ע"ח נאמן להוציא מחזקתו והנהו תנאי דס"נ סוף יבמות אין משיאין חשה ע"פ ע"א ס"ל כר"מ ע"ש:

הרועים - עד המסייע

עד המסייע. בחי' הרי"ם חו"מ סי' ע"ה בשי' הפוסקים דעד המסייע אינו פוטר משבועה והטעם דהו"ל עדות שאאי"ל ע"ש ועמש"ל בשם עטרת חכמים יוצא מדבריו דהיא פלוגתא דתנאי ואמוראי אי בע"א צריך להיות דין הזמה ע"ש:

הרועים - עדות שאי אתה יכול להזימה

עדות שאי"ל. בתוס' פ' החובל העלו דל"צ להיות יכול להזימה באותו ב"ד רק אפי' שיכול להזימה בב"ד אחר מקרי יכול להזימה ושי' הי"מ דצ"ל דוקא יכול להזימה בב"ד זה ובמנחת אהרן סנהדרין פ"ד דלדידן דקיי"ל עדים זוממין קנסא וקיי"ל כר"א דד"ת מוכח דל"ב דוקא שיהי' יכול להזימה בב"ד זה משא"כ למ"ד דמה"ת בעינן ג' עכצ"ל דבעינן דוקא יכול להזימה בב"ד זה עדות בתומים סי' ל"ג סק"ג דהמעיין בראש"ש יראה דהא אי ראשון תרי בעל כשרים נחנקו בו בבלי וירושלמי לנדעת ירושלמי פסול רק הרא"ש פוסק כתלמודא דידן עיש:

הרועים - עדות שאי אתה יכול להזימה

עדות שא"א יכול להזימה. בנוב"י מהדו"ק סי' ע"ב העלה דלמ"ד עדים זוממין קנסא לדידי' בממון ל"צ עדות שאאי"ל אבל למ"ד עדים זוממין ממונא לדידי' מוכח דצריך מה"ת יוכל להזמה גם בממון ובפלוגתא דר' נתן ורבנן סנהדרין ד"ל דר' נתן ס"ל דשומעין דבריו של זה היום ולמחר שומעין ד' חבירו מוכח דבממון ל"צ עדות שאי"ל דהרי א"א יכול להזימה דהעד יאמר לחייב שבועה באתי ע"ש באריכות גדול ובהפלאה כתובות דל"ה בשם הירושלמי דר"י ור"ל ס"ל דבעינן בממון דו"ח וה"ה עדות שיכול להזימה בממון:

הרועים - עדות

עדות. בתומים סי' ל"ג סק"ב הוכיח דריבר"י דס"ל דחבר א"צ התראה וכן ר' יוסי במכות ד"ו דס"ל השונא נהרג מפני שהוא כמו מועד ומותרה ס"ל ע"כ כר' יהודא דשונא פסול לעדות ערות בבכורות דל"ו ע"ב ס"ל לר"נ דהלכה כרשב"ג דהחשוד על הדבר נאמן להעיד בשל אחרים ובמקנה סי' מ"ב דיש מקום לומר דרבא ור"פ פליגי ארבא וס"ל דהלכה כר"מ דחשוד אין נאמן להעיד ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. בחת"ס חו"מ סי' כ"ד ר"ל דר"א ס"ל כסומכוס ב"ק דע"ה ע"ב דכל דמסתפי משום עונש הו"ל יכול להזימו אע"ג דלא נתקיים הזמה בכל מה שרצו לעשות וע"ש:

הרועים - עדות

עדות. באבני מילואים סי' ל"ה הק' למ"ד אין שליח נעשה עד דהו"ל כגופי' מאי הוי הא בע"ד גופי' היכא דנסתלק מגרמת ממון יכול להעיד כדאמרינן השותפין מעידין זה לזה וכן נאמר בעל המקח לומר לזה מכרתי אע"ג דבשעת מכירה הוי בע"ד וכן בשותפין מ"מ כל שנסתלקו מנגיעת ממון מעיד וכ' דזה הוא בעצמו פלוגתתם דמ"ד אין שליח נ"ע כיון דכגופי' הוא אע"פ שאינו נוגע אינו עד אבל אנן דקיי"ל דשנ"ע דאע"ג דכגופי' הוא מ"מ כיון שאינו נוגע מעיד והך דבעל המקח נאמן והך דהשותפין מעידין הוא רק לדידן דקיי"ל שליח נ"ע ע"ש:

הרועים - עד ועד בכלל

עד ועד בכלל. בט"א ר"ה ד"ל דס"ל לרב אע"ג דבכ"מ אמרינן עוע"ב היכא דמוכח שאני אמרינן עד ולא עד בכלל אע"ג דר"י משום דס"ל עוע"ב ס"ל דכל היום אסור ול"ת היכא דמוכח שאני מ"מ רב תנא ופליג ושמואל ס"ל כרבנן עד ולא עד בכלל ע"ש באריכות:

הרועים - עוף

עוף. בנועם מגדים פ' אמור דפלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא בחולין י"ז דס"ל דב"נ אסור במדבר ס"ל דאין שחיטה לעוף מה"ת ומ"ד יש שחיטה לעוף מה"ת ע"ב ס"ל כר' עקיבא דבשר נחירה אשתרי במדבר ופלוגתא דבשר נחירה ופלוגתא אי יש שחיטה לעוף מה"ת תלוין זב"ז ובמאיר נתיבים פ' בראשית דעובר גלילאי בחולין פ' השוחט ס"ל יש שחיטה לעוף מה"ת ובשו"ת טוב טעם ודעת ה' טריפות שקיל וטרי בדעת ר"מ אי ס"ל לר"מ יש שחיטה לעוף מה"ת ע"ד שהעלה לכאן ולכאן ובברית אברהם יו"ד סי' כ"ג דרבינא ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ושוב כ' דיש הוכחה דס"ל לרבינא יש שחיטה לעוף מה"ת ובפרשת דרכים זוטא אות מ"ט דרב ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ובבית אל ח"ב הוכיח להיפוך דרב ס"ל יש שחיטה לעוף מה"ת ושמואל ור' יוחנן ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ובמקור מ"ח נסתפק אף אם אין שחיטה לעוף מה"ת מ"מ כיון דנחירה בעי י"ל אם עכו"ם נחר עוף ישראל דאסור ע"ש ולפמ"ש בעשרה מאמרות בחיקור דין דגם נכרי בר נחירה הוא ליתא לספיקתו:

הרועים - עוף

עוף. בחולין דכ"ח ס"ל לר' נחמן דאחד בעוף תו ושט או קנה ור' חדא בר אהבה ס"ל ושט ונא קנה ובחי' יעב"ץ שם דתני' בפלוגתא דאי ושט י"ל בדיקה מבחוץ שפיר י"ל או ושט או קנה אבל ר' אדא ס"ל ושט אין לו בדיקה מבחוץ ומוכח דושט ולא קנה עוד כ' דפליני ברוב וקרוב דר"נ ס"ל כר"ח רוב וקרוב הולכין אחר הרוב שפיר ס"ל או ושט או קנה אבל ראב"א ס"ל דרוב לא עדיף מקרוב מוכח דושט ולא קנה:

הרועים - עוף

עוף. אי הוי בכלל זבח כ' בחי' הגאון ר"ד דייטש ז"ל בחגיגה דפלוגתא דתנאי הוא במנחות ד"צ כו' ר"י אומר א"צ הרי אומר זבח ועוף אין בכלל זבח משמע דר' יאשו' סובר דעוף הוא בכלל זבח:

הרועים - עוף

עוף. במחנה לוי יבמות ל"ג דר' חייא ס"ל כמ"ד אין שחיטה לעוף מה"ת ובמקנה קדושין ג"ז דר' מאיר ס"ל יש שחיטה לעוף מה"ת:

הרועים - עיבור צורה

עיבור צורה. בפסחים דפ"ב כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתו וריה"ג דפ"ג ע"א ס"ל גם בדם ישרף מיד ובצל"ח פסחים כ"ו ע"ב דריב"ל ס"ל כריה"ג בזה דבדם ישרף מיד:

הרועים - עובר ירך עמו

עובר ירך עמו. במהר"ם שי"ף ב"ק דמ"ו דאביי ס"ל עובר ירך אמו:

הרועים - עוף

עוף. בפ"ב דטהרות ס"ל לר"י דעוף אין שחיטה ומליקה מטהרת את טריפתה מידי נבילה ובשו"ת זכרון יצחק סי' ק"ד לבן הגאון משנת חכמים דר' יוסי בן נהוראי פ' הרואה בירושלמי ברכות (והובא בש"ך יו"ד י"ט סק"ב) ס"ל כר' יהודא אבל לדידן דקיי"ל כר' יוסי דשחיטה מטהר טריפתה מידי נבילה שפיר פסק הרש"ל דיברך קודם השחיטה ע"ש:

הרועים - עור המת

עור המת. דעת התוס' נדה דנ"ה ע"א דעור המת מותר בהנאה כעורות קדשים אחר כפרה והקשו ע"ז מספ"ק דעירוכין ס"ל לרב ולרבא דאפי' שער המת אסור בהנאה ובחתם סופר ע"ז חלק ו' כ' דלר' ינאי דס"ל ע"ע נאסרה מחיים דכפרה כתיב בה כקדשים א"כ גם אחר מיתה לא נאסרה טפי מחיים ומותר עורם בהנאה וה"ה עור המת ועולא אמר ר' יוחנן ס כר' ינאי אבל לרבא דס"ל דלא נאסרה ע"ע מחיים ולדידי' אין לחלק בין בשרה לעורה ואסור עורה ה"ה דשער המת אסור ולכך ס"ל לרב ורבא דעור ושער המת אסור בהנאה:

הרועים - עונה

עונה. ביו"ד סימן קפ"ז מחלוקת הב"י וסייעתו עם האביאסף דהב"י סבירא ליה דעונה מקרי או יום או לילה בין אם ארוך או קצר והאביאסף ס"ל דבי"ב שעות תליא מילתא ובזרע יעקב שבת דקפ"ו דר' פפא סבירא ליה כסברת הב"י ור' יוחנן ס"ל כסברת האביאסף. עומר בערוך לנר ר"ה די"ט דאי קציר נכרי כשר לעומר דתלי' בפלוגתא דחזקי' ור"א בפסחים דלר"א קצירכם להיתר הנאה וס"ל לר"א דקציר נכרי כשר לעומר ולחזקי' פסול:

הרועים - עושה אדם כל צרכו בפת

עושה אדם כל צרכו בפת. בשבת דקמ"ג ס"ל כן לשמואל ובעצי אלמוגים דל"ח דרבה ור' ששת ור' פפא פליגי אדשמואל:

הרועים - עזרה

עזרה. בפסחים די"ט אמר ר' אשי ז"א עזרה רה"ר הוא ובנוב"י מהדו"ק סי' ד' דרבה בר עולא ס"ל עזרה רה"י הוא ולא רה"ר. עיקור סימנים הנה שיטת רש"י חולין דעיקור סימנים הוי טריפה ושי' הבה"ג ז"ל דעיקור סימנים ל"ה טריפה רק דאין שחיטה מועיל בו ובשערי דעה סי' כ"ד כ' דשמואל ס"ל כשיטת רש"י דטריפה הוא ור' אחא ברי' דרבא ס"ל כשיטת בה"ג ור' אשי ס"ל כשיטת רש"י ורבא בר קיסם ס"ל כבה"ג ובבית אל ח"ב דמ"ה להיפוך דר' אשי ס"ל כבה"ג ור' אחא ס"ל כשי' רש"י:

הרועים - עיר הנידחת

עיר הנידחת. בחת"ס חו"מ סימן כ"ד בפלוגתא דר"י ור"ל בסנהדרין דקי"ב הוא דר' יוחנן ס"ל כר"ע דקטני עיר הנידחת וה"ה נשותיהם פטורין וכיון דהלכה כר"א לגבי ר"ע ממילא הלכתא כר"י עיר הנידחת. בסנהדרין דק"י מבע"ל להש"ס אי בהמה של עהנ"ד כששחטה אם אינה מטמאה טומאת נבילות ובחי' הגאון ר' עקיבא איגור דלר"ש דסבירא ליה כל העומד לדידיה לא מהני שחיטתה לטהרה מידי נבילה ע"ש:

הרועים - עיבוד באוכלין

עיבוד באוכלין. בשבת פליגי רבא ורבה בר ר"ה דרבא ס"ל אין עיבוד באוכלין ורבה ס"ל יש עיבוד באוכלין וכ' המפו' דבזה פליגי רב ושמואל אי שוחט חייב משום צובע דרב ס"ל דיש צביעה באוכלין כמו דשייך עיבוד באוכלין אבל שמואל ס"ל דאין צביעה ועיבוד באוכלין ועיין בשו"ת ח"צ ובתוספות שבת סו' ש"כ:

הרועים - עירוי

עירוי. בר"ן פ' כירה הביא מחלוקת ר"ת ורשב"ם בעירוי אי מבשל ככ"ר ור"ת דייק מירושלמי שמבשל והר"ן כ' דפלוגתא דאמוראי היא בירושלמי אי מבשל ובזרע יעקב פ"ו דברכות דר' יוסף ס"ל דעירוי מבשל ככלי ראשון ור' ששת ס"ל דעירוי אינו מבשל:

הרועים - עירוב תבשילין

עירוב תבשילין. בפנ"י פ"ב דביצה בפלוגתא דר"ת ור"י אי בעינן פת ותבשיל אפי' לב"ה או דסגי בתבשיל דפליגי בזה רבא ורב אשי דלרבא בעינן פת ותבשיל ולר' אשי סגי בחד מינייהו ע"ש ובדף י"ז ע"ב כ' דר"א ור"י בירושלמי פליגי בזה דר"א דאית לי' הואיל וע"כ הטעם כדי שיברור כו' צריך פת ותבשיל משא"כ לר"י דל"ל הואיל ס"ל דסגי בתבשיל לחוד ע"ש:

הרועים - עירום

עירום. פרשיות בב"ק דק"ח פלוגתת דתנאי ובמעין החכמה דכ"ה דר' יהושע וריה"ג ס"ל כברייתא דרמב"ח שאין ע"פ כ"כ:

הרועים - עכו"ם

עכו"ם. שי' הרשב"א כתובות דכ"ט דנכרי אין לו חזקת ממון וברי"ט אלגאזי בכורות דט"ז דתלי' בפלוגתא דלמ"ד גזל עכו"ם אסור יש לעכו"ם דין חזקת ממון ולמ"ד דגזל עכו"ם מותר ל"ל לעכו"ם חזקת ממון עכו"ם בחנינה די"ג ס"ל לר' אמי דאין מוסרין ד"ת לעכו"ם ובט"א כ' דבסנהדרין דמ"ד ב' טעמים לנכרי העוסק בתורה דחייב מיתה לטעם א' דכתיב מורשה לנו ולא להם והו"ל גזל ולחד מ"ד מאורסה ודינו כנערה המאורסה ור' אמי ס"ל כמ"ד מורשה ומשום לתא דגזל והיכא דישראל מלמדו ברצונו ליכא משום גזל ע"ש עמוני ומואבי בחו"מ מע"ז סי' ד' סקכ"ב נסתפק בגר עמוני ומואבי אי מותרים בשפחה כממזר א"ד דעדיפי מממזר ואסורין בשפחה והב"ש סקל"ה דתלי' בפלוגתא דרמב"ם ור"ת דלהרמב"ם דס"ל דאיסור שפחה ל"ה רק מדרבנן ומשו"ה ל"ג על הממזר כדי לטהר זרעו ה"נ יש להתיר בגר עמוני מה"ט אבל לר"ת דממזר דמותר בשפחה אע"ג דאיסור דאורייי' היא מ"מ מותר משום דכתיב לא יהי' קדש יצא ממזר שקדוש ועומד הוא א"כ בגר עמוני י"ל דאסור דהא אין יצירתו בעבירה ועיין אות ש' דפלוגתא דתנאי אי שפחה מותר מה"ת:

הרועים - עני המהפך בחררה

עני המהפך בחררה. שי' ר"ת בקדושין נ"ט דבהפקר ובמציאה ל"ש דין עני המהפך בחררה ובב"ש אחרון בסופו בתשובותיו דר' נחמן ס"ל כשי' ר"ת דבהפקר ל"ש דין עני המהפך בחררה ור' הונא ס"ל דגם בהפקר שייך דין עני המהפך בחררה:

הרועים - עני המהפך בחררה

עני המהפך בחררה. דקיי"ל בחו"מ סי' רל"ז דא"צ להחזיר רק דמכריזין עליו דהוא רשע כ' בשושנת יעקב דתלי' בפלוגתת רש"י ור"ת דלר"ת דבהפקר ל"ל דין עני המהפך בחררה שפיר בכ"מ אין מוציאין מידו ולשי' רש"י דגם בהפקר שייך דין עני המהפך בחררה גם בדיעבד מוציאין מידו וכבר כתבתי בס"ק הקודם דהיא פלוגתא דאמוראי ושי' מהר"ם ברבי דוקא בשנגמר הפיסוק ובא חבירו ומוסיף אבל קודם פיסוק לא מקרי מהפך ע"ש ובחתם סופר חו"מ סי' קי"ח דזה רק א"נ דבהפקר ל"ש מהפך בחררה אבל לשי' רש"י דגם בהפקר שייך מהפך בחררה שוב אין חילוק ואף קודם פיסוק מקרי מהפך בחררה:

הרועים - עקידה בטעות

עקידה בטעות. במנחות דמ"ט ע"א פליגי אביי ורבא דלרבא עקירה בטעות הוי עקירה ולאביי עקירה בטעות ל"ה עקירה ובנוב"י חו"מ מהדו"ת סי' ס"א דתלי' בפלוגתא ואזלי לשיטתיוהו דרבא ס"ל אומר מותר מזיד הוא ס"ל עקירה בטעות הוי עקירה ואביי ס"ל אומר מותר שוגג הוא ס"ל עקירה בטעות ל"ה עקירה ועיין אות א' אומר מותר ע"ש:

הרועים - ערלה

ערלה. בטעה"מ פ"ה מאישות דרבינא ומר בר ר' אשי ס"ל ערלה בחו"ל מד"ס ובפנ"י פסחים דכ"ה הוכיח דרבינא ומר בר רב אשי ס"ל דערלה בחו"ל הללמ"ס ע"ש:

הרועים - ערל

ערל. דקיי"ל בו אינו אוכל אבל אוכל מצה ומרור כ' במנחת חינוך מצוה י"ז דלר' אחי בר יעקב דס"ל מצה בזה"ז דרבנן ס"ל דערל וטמא חייבין גם במרור משא"כ לרבא אינו מחויב במרור ולא מרבינן רק למצה ע"ש:

הרועים - ערב פסח

ערב פסח. התוס' פסחים ד"נ בשם הירושלמי דאיסור מלאכה בע"פ אחר חצות מה"ת ובמנ"מ פ"י מה' כלי המקדש ה"י דפליגי בזה הירושלמי והש"ס דידן דלש"ס דידן ל"ה האיסור רק מדרבנן ולהירושלמי הוא מה"ת:

הרועים - עריפה

עריפה. במנ"ח מצוה כ"ג כ' או מצוה לערוף פטר חמור או אדרבה עבירה היא והמצוה רק לפדות תלי' בב' פירושים במכילתא אי הוי מצוה ג"כ בערופה או עבירה הוא בעריפה ולוי ס"ל דעריפה הו"ל עבירה ואנן קיי"ל כסתם מתניתין דעריפה ג"כ מצוה רק פדי' קודמת למצות עריפה עוד כ' דתלי' בפלוגתא דלר"י דלא דריש טעמא דקרא עריפה ג"כ מצוה אבל לר"ש דדריש טעמא דקרא עריפה לאו מצוה ולוי דריש טעמא דקרא ועיין אות ד':

הרועים - ערל

ערל. ביבמות ר"פ הערל מחולקים הרשב"א ור"ת דלרשב"א ערל שמתו אחיו מחמת מילה מקרי בר מילה ואין דומה לערל שלב"ז ולר"ת הוי כערל שלב"ז ובשו"ת טו"ט ודעת ה' מילה דפלוגתתם תלי' בדין טומאה דחויה או הותרה דלמ"ד הותרה ה"נ מי שלא מל מחמת שמתו אחיו מח"מ הוי פטור לגמרי ול"ה כערל שלב"ז ולמ"ד טומאה דחוי' הו"ל כערל שלב"ז ע"ש:

הרועים - ערבות

ערבות. במפורשים י"ב דיעות אי נענשין על עריבות אף במקום שא"י למחות ובמטה ישכר דרושים דפליגי בזה ר"י ור"נ בסנהדרין דמ"ה דר"י ס"ל דנענשין אף במקום שא"י למחות ור"נ סובר שלא נענשו על עבירות כ"א במקום שוש בידם למחות עריות בשו"ת חת"ס יו"ד סי' קס"ג דהא דבעריות אמרינן דאשה אינה מחויבת למסור עצמה דהוא קרקע עונם כמ"ש התוס' בפ' בן סורר תלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל גם בקרקע עולם דעריות ורוצח חייב ולר"ל אין חילוק בין עביד מעשה לקרקע עולם ערובי תחומין בפנ"י גיטין ד"ו דלרבי דס"ל דכ"ד שהוא מצוה ל"ג בה"ש מותר לדידי' לערב ערובי תחומין בה"ש דאין מערבין אלא לדבר מצוה עירוב בשו"ת נטע שעשועים בפתיחה האריך דמש"ס עירובין משמע להדי' דעקרא דמלתא דהכנה גבי ערוב בדיבורא תלי' מלתא שצריך לקרוא עליו שם עירוב וכמ"ש רש"י דל"מ אבל בערובי חצירות מוכח שא"צ לקרא כלל שם עירוב ושום אמירה וכ' דז"ד לפ"מ דקיי"ל עירוב משום דירה ואפי' ע"י קטן מהני מוכח שא"צ לקרוא כלל שם עירוב אבל למ"ד עירוב משום קנין ול"מ ע"י קטן הדבר פשוט שדינו כמו ערובי תחומין שצריך לקרוא עליו שם עירוב ע"ש:

הרועים - עשה דהשלמה

עשה דהשלמה. בברוך טעם פ"ד עדל"ת דפלוגתא דתנאי הוא בעשה דהשלמה דר' ישמעאל בנו שריב"ב דמתיר מחוסר כיפורים כל ימות השנה בחטאת עוף או במעלה ומלינה סובר דאין בשחיטה לאחר התמיד איסור עשה דהשלמה רק בהקרבה והת"ק שאינו מתיר אלא בערב פסח ס"ל דאף בשחיטה יש עשה דהשלמה והנה עשה דהשלמה דל"נ רק לכהנים לכאורה הו"ל עשה שאינו שוה בכל אך תלי' בזה דא"נ דבשחיטה ל"ש עשה דהשלמה הו"ל שפיר ע' השוה בכל דמה שאין נוהג עשה דהשלמה בישראל דל"ש הקרבה בישראל משא"כ למ"ד גם בשחיטה שייך ע' דהשלמה ואפ"ה ל"ש הע'

כ"א בכהנים שפיר הו"ל ע' דאין שוה בכל וע"ש דלמ"ד דאין לינה בראשו של מזבח ס"ל שגם בשחיטה יש ע' דהשלמה:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עשה דוחה ל"ת. האחרונים כ' דהא דעדל"ת דנחלקו הקדמונים אי הטעם משום דעשה חמור מל"ת א"ד דגזיה"כ היא כמ"ש ביבמות ד"ו תלי' בפלוגתא דרבא ור' אשי דרבא דסובר אין עדל"ת שבמקדש והיינו דהל"ת דבמקדש חמיר לכך אין עדל"ת שבמקדש מוכח דבכ"מ עשה חמיר מל"ת משא"כ לר' אשי דס"ל עשה דוחה ל"ת שבמקדש ס"ל דכל ל"ת חמיר ואפ"ה דוחה ה"ה ל"ת שבמקדש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עשה דוחה ל"ת. בישוע"י או"ח סי' תצ"ד כ' דפליגי ב"ש וב"ה דב"ה סובר דכ"מ דעדל"ת הוי הותרה ולב"ש ל"ה רק דחוי' ובס' החיים ה' ציצית דתלי' בזה דלמ"ד טומאה דחיי' גם עדל"ת ל"ה רק דחוי ולמ"ד טומאה הותרה גם עדל"ת הוי הותרה:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בפנ"י ביצה ד"ז רוצה לומר דב"ש ל"ל בשום מקום עדל"ת ע"ש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. שי' הריב"א חולין דקמ"א דאע"ג דאין עדל"ת ועשה מ"מ הל"ת מיהא נדחית ובזכרון יצחק להגאון בנו של המשנת חכמים סי' ס"ט דר' ישמעאל ס"ל כשי' הריב"א ור' יונתן ס"ל כשי' התוס' דגם הל"ת אינו נדחה ובשושנת יעקב סי' רע"ב כ' דמ"מ היכא דל"ה בעדנא ומ"מ אי ל"ה רק ל"ת לבד הי' נדחה כגון בעשה חמירא דדחי ל"ת אע"ג דל"ה בעדנא מ"מ בכה"ג כשיש גם עשה אז מודה הריב"א דגם הל"ת אינו נדחה והנה הא דאמרינן דעדל"ת ועשה שישנו בשאלה כתב בחתם סופר נדרים דט"ז דבכ"מ אין עדל"ת ועשה שישנו בשאלה רק במקום דל"ה רק ל"ת לבד למשל גבי נשים דל"ה בעשה דיו"ט ורק דאפ"ה ל"א גבה עדל"ת משום דהעשה מאלם הלאו ול"ד אף הל"ת וכשי' התוס' בכה"ג היכא דהל"ת ישנו בשאלה שפיר י"ל עדל"ת ובכה"ג דחי אף דהעשה מאלם הלאו ע"ש ובשו"ת תורת חסד סי' מ"ב דר' אשי ס"ל כשי' התו' דאף הלאו לא נדחה מפני העשה ושאר אמוראים ס"ל דמ"מ הל"ת נדחה כשי' הריב"א ובנדרי זרוזין מה"ת לפרק א' דר' יוחנן והירושלמי ס"ל כהריב"א והש"ס דילן ס"ל כשי' התוס' ובנועם מגדים פ' אמור

דריע ס"ל כשי' הריב"א ור' ישמעאל ס"ל דגם הלאו לא נדחה ואף באשה דנ"ה עשה רק ל"ת אפ"ה לא דחי ותליא בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע בחולין י"ז אי בשר נחירה אשתרי במדבר עיון אות ב' וה"ה נמי במה דקיי"ל אין עדל"ת שי"ב כרת ובמקום דל"ת כרת כגון בפחות מבן כ' דל"ה בחיוב כרת אי אמרינן בי' עדל"ת תלי' ג"כ בפלוגתא הנ"ל דלר"ע עדל"ת בפחות מבן כ' ולר' ישמעאל ל"א עדל"ת דמ"מ הלאו אלים ע"ש וראיתי לגדול א' בזמנינו שחידש דשי' הריב"א הנ"ל תלי' אי יש דיחוי אצל מצות ליתא לד' הריב"א כיון דלכתחלה ל"ל לדחות ע"כ ולד' הפנ"י סוכה ל"ג דהא דיש דיחוי אצל מצות הוא רק דרבנן ליתא לדבריו:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. הר"ש בס' הכריתות דלדידן קיי"ל דעשה דוחה ל"ת שי"ב כרת ובמהר"ם ברבי יומא דתלי' בזה דלר' נתן דס"ל פ"ש אין חיוב כרת מוכח עשה דוחה ל"ת שי"ב כרי משא"כ לאידך תנאי דבפסח שני יש בו חיוב כרת אין הוכחה מפסח ואמרינן דאינו דוחה ל"ת שי"ב כרת ועוד העלה במהר"ם ברבי דר' אשי ס"ל עדל"ת שי"ב כרת ולא ס"ל כרבא דאין עדל"ת שי"ב כרת:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. היכא שאלקיי"ש למחר אי אמרינן עדל"ת עיין באות א' ובפנ"י ביצה ד"ח דלמ"ד יו"ט עשה ול"ת אמרינן דעדל"ת אע"ג שאלקיי"ש למחר משא"כ למ"ד דיו"ט ל"ה רק ל"ת מוכח משריפות קדשים דבכה"ג ל"א עדל"ת כשאפשר לקיים המצוה למחר ובעדות ביהוסף ד"כ כ' דתלי' בפלוגתא דר"מ ור"י בסוכה דכ"ד אי חיישינן למיתה ולמ"ד דחיישינן למיתה ל"ה אפשר לקיי"ש למחר ע"ש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עשה ד"ל. הר"ש בפ"ב דחלה הביא ד' הירושלמי דר' יוסי ס"ל אין עדל"ת אא"כ כתובה בצדה וכתב דר' יוסי פליג אתלמודן דבכ"מ עדל"ת רק דאינו דוחה אא"כ כתובה בצידה ובס' אמרי בינה כ"ט בנדרים דר"י ל"ק דאין עדל"ת אא"כ כתובה בצידה רק למאן דיליף עדל"ת מכלאים בציצית ליכא למילף רק בכיוצא בו דכתובה בצידה אבל למ"ד נונ"ד אין קריבין ביו"ט וכתב התוס' יבמות ד"ה ע"ב ד"ה כולה דלדידי' ל"צ למילף מכלאים בציצית ודאי דחי אע"ג דאינה כתובה בצידה:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עשה ד"ל. התוס' יבמות ד"כ ע"ב דתרי עשין נמי אין דוחין ללית ועשה והריטב"א בב"מ ד"ל דתרי עשין דוחין לל"ת ועשה ובשו"ת תורת חסד סי' מ"ד דתרי עשה ול"ת לכ"ע דוחין ל"ת ועשה ע"ש ובמחנה ראובן פסחים נ"ט דתרי עשין דוחין לעשה אחת ובתורת חסד סי' נ"ב דב"ש ס"ל דאמרינן עדל"ת ועשה דילפינן מנזיר לכל מקום דאמרינן עשה דוחה ל"ת ועשה דליל מה לנזיר שישנו בשאלה דלב"ש אין שאלה בנזירות עדל"ת התוס' יבמות ד"ז העלו דלמ"ד נשים חייבות בציצית לדידי' אמרינן דעשה שאין שוה בכל אין דוחה ל"ת השוה בכל ולמ"ד נשים פטורות מציצית לדידי' עשה שאין שוה בכל דוחה ל"ת השוה בכל ור"ש ס"ל נשים פטורות מציצית ור' יהודא ס"ל נשים חייבות בציצית עיין בנצח ישראל פסחים פ"ה ובדף צ"ה דאיסי בן יהודא ס"ל כר"ש דנשים פטורות מציצית וע"ש דר' יהודא נמי ס"ל נשים פטורות מציצית ובאור חדש פסחים דפ"ה דר' אליעזר בר"ש ס"ל נשים חייבות בציצית ובשנות חיים סי' ר"ע דר' אשי ס"ל דנשים חייבות בציצית וס"ל דעשה שאין שוה בכל אין דוחה ל"ת השוה בכל:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. דקיי"ל אין עדל"ת שבמקדש כ' המפו' דלרבא עדל"ת שבמקדש מדלא משני כרב אשי אולם בט"א ר"ה כ"ט דגם רבא ס"ל אין עדל"ת שבמקדש ובס' אבן ישראל להג' ר' ישראל סלאנט דר' יוסי ס"ל עשה דוחה ל"ת שבמקדש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בשושנת העמקים כלל ב' אי ס' עשה דוחה לל"ת תלי' בפלוגתת רמב"ם ורשב"א דלרשב"א דס"ד מה"ת לחומרא אה"נ דס' עשה דוחה לל"ת ודאית כיון דמחויב לקיים המ"ע עיין אות ס':

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. הנה אי עשה דוחה ל"ת דע"י פשיעה פלוגתא דר' אליעזר ור' יהושע בעירובין ד"ק כמ"ש התוס' שם והמפורשים דלר' אליעזר עדל"ת דע"י פשיעה ובמהר"ם ברבי כ' דתלי' בפלוגתא בלהנל"ע במכות דט"ו דלמ"ד קיימו ול"ר לדידי' אין עדל"ת דע"י פשיעה משא"כ למ"ד בטלו עשה דוחה ל"ת דע"י פשיעה ועיין במלוא הרועים אות ל' להנל"ע ולעיל באות ל' עדל"ת באמרי ברוך ר"ה כ' במה דמצינו דא' יכול לעבור אעשה כדי לזכות

חבירו במצוה רבה כגון בשחרור עבד וכן בכהן דעובר בע' דהשלמה שיקיים המתו"נ ע' דפסח שי"ב כרת יסודם הוא מטעם דכל ישראל ערבין זה לזה שעד"ז אמרינן עדל"ת במילה בצרעת שהמל בשליחות האב המ"ע של אב והמוהל עובר על ל"ת דקציצת בהרת הרי דאף בכה"ג אמרינן עדל"ת (א"ה עיין במקנה קדושין כ"ט ואין ראי') ולפי"ז באשה שאינה בכלל ערבות אסורם לעבור על ל"ת כדי שיקיים האחר מצוה רבה ולפי"ז אם יהי' לאשה ח"ע א"א לכוף אותה והעלה הא דאמרינן דל"ל עדל"ת היכא דאי אמרה לא בעינא עיין כתובות ד"מ וכ' דהיכא שמי שדוחה הל"ת הוא בעצמו מקיים המ"ע דדחי' זו ילפינן מכלאים בציצית אמרינן עדל"ת אף שיכול לומר לא בעינא אבל בגוונא דכתובות דנימא עדל"ת והתם גם היא מוזהרת ובדידה ל"ה עשה ואפ"ה מותרת לעבור שוב צ"ל דומי' דמילה בצרעת דלא אפשר בקיומא דעשה באופן אחר ע"ש וקצרתי:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בתו' קדושין דל"ד הק' הר"י גבי אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט דהו"ל עשה ול"ת אשה שאינה בעשה דיו"ט וכי מותר להדליק בש"ש ביו"ט אלא ע"כ דל"ת שיש עמה עשה אף הלאו אלים ול"ד לל"ת ע"ש והפנ"י תמה הא באשה ל"ה מ"ע דשריפות תרומה דהו"ל מ"ע שהזז"ג ול"א אצלה עדל"ת כלל דל"ה עשה גבה ע"ש ונ"ל דראיות הר"י הוא עד"ז דהאחרונים העלו לענין אשלד"ע דל"מ השליחות ז"ד במקום דאפי' א"נ ישלד"ע גם כן יהיה עבירה אז אמרינן דאשלד"ע והעבירה היא על השליח אבל באם נימא דיהיה מועיל השליחות ל"ה עבירה כלל שפיר אמרינן דמהני השליחות ול"ש ד' הרב וכו' דאדרבה כיון דשומע לד' התלמיד ויש שליחות ולא עשה שום אחד איסור כלל וקיימתי מסברא דנפשאי והנה לפי"ז באם איש יצוה לאשה לשרוף ש"ש אם כן א"נ דמהני השליחות ל"ע לא המשלח ולא השליח שום איסור כלל והוא דהנה האיסור הוא רק מטעם דאין עדל"ת ועשה וז"נ באם עשה בעצמו משא"כ אם עשה על ידי אשה לפמ"ש הישועות יעקב והבית מאיר דלענין שבת ויו"ט ל"ש שליחות דמ"מ גופו שובת אך הגאון מוהמ"ז בסימן תמ"ז העלה דדוקא לגבי העשה דתשבות דהוא אקרקפתא דגברי ע"ז ל"ש שליחות כיון דמ"מ גופו שובת אבל לגבי הל"ת דלא תעשה כל מלאכה דהקפידה דהגוף לא יעשה המלאכה וכיון דעשה עי"ש ויש שליחות הו"ל כאלו עשה הוא המלאכה ע"ש ולפ"ז אם ידליק ע"י אשה אם יהיה מהני השליחות ל"ה לגבי המשלח רק האיתור דלא תעשה דשוי"ט אבל העשה לא עבר ע"י השליחות דמ"מ גופו שובת ושפיר י"ל אצלו עדל"ת לגבי המשלח אך לכאורה ז"א דאם לגבי העשה ל"ש שליחות

אם כן שוב עוברת האשה על עשה דיו"ט דל"מ שליחות על העשה דמ"מ גופה לא נח ולפי"ז שפיר הקשה הר"י דאשה שאינה בעשה דיו"ט וכי תוכל להדליק ש"ש והיינו ע"י שליחות האיש כיון דאין אצלה שום עשה רק ל"ת ועל הל"ת אינה עוברת כלל כיון דגזיה"כ דששא"כ אין השליח עושה איסור כלל ורק המשלח עובר בל"ת לבד שפיר י"ל עדל"ת וע"כ דלאו שיש עמה עשה אף הל"ת לא נדחית כלל ודו"ק והוא ע"ד פלפול ואף שלכאורה הוא רחוק בכוונת הר"י אבל הענין נכון בעצמותה. ובלא"ה העירותי דאף א"נ אף דיש שליחות מ"מ גם השליח עבר אבל בשבת דקיי"ל שנים שעשאו פטורין ושוב י"ל דלענין איסור דרבנן דקיי"ל שנים שעשאו פטור אבל אסור י"ל בכה"ג דמותר לאשה לעבור באיסור דרבנן כדי שיקיים האיש מ"ע דאוריי' ועיין בתוספות גיטין דמ"א ובתורת גיטין שם ודוק ועיין באות ש' שליחות דלשיטת רש"י בכ"מ דישלד"ע הוי כאלו השליח ל"ע איסור כלל ע"ש. והנה התוס' בפסחים דפ"ד הקשה דל"ל לרבא קרא דאין שריפות קדשים דוחה ל"ת דיו"ט תי"ל דהו"ל עשה ול"ת ולהנ"ל י"ל דנ"מ לשרוף ע"י אשה או ע"י פועל נכרי דקיי"ל דבפועל יש שליחות לנכרי (וממילא מקיים גם כן המצוה ע"י פועל ועיין בשו"ת הרשב"א ובשעה"מ ה' חמץ) אם כן לא עבר המשלח רק על ל"ת לבד וצריך קרא דאפילו בכה"ג אסור ונא ס"ל כשיטת הר"י דלאו שיש עמה עשה אף הלאו לא נדחה כנ"ל ועי"ל בקו' התו' והיא לשי' הר"י בפסחים דכ"ט דהמשהא חמץ עמ"ל דא"ע עליו דב"י הו"ל להנל"ע והשאגת אריה ה' חמץ הקשה א"כ בכל להנל"ע נימא דיהיה מותר לכתחילה לעבור על הלאו שיקיים אח"כ העשה ותירץ כיון דהו"ל לשאב"מ מותר בכה"ג לכתחילה אך הקשה מנותר דג"כ הוי לשאב"מ ותירץ דהא דאסור לכתחילה להותיר משום מ"ע דאכילת קדשים ע"ש ולפי"ז בכה"ג ששורף הנותר דהו"ל להנל"ע נעקר גם הלאו דבל תותירו ומקיים בזה השריפה מ"ע ול"ת דבל תותירו דנעקר לגמרי ולשיטת הרמב"ם הביאו המפו' דעשה ול"ת דוחין לל"ת ועשה שפיר ס"ל לרבא דצ"ק דש"ק לא דחי יו"ט ודוק:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. שיטת התו' בעירובין ד"ק דעשה דעל ידי פשיעה ל"ד לל"ת ועפי"ז ישבתי ד' רש"י בביצה דכ"ז גבי חלה שנטמאת דגם להאכיל לכלבים אסור ביו"ט דרחמנא אחשבי' להבערתן והקשה הפנ"י מפסחים ד"ה דמנ"ל לרבא להוכיח לר"ע דס"ל אב"ח אלא שריפה הא אף אי השבתה בכ"ד אסור ונ"ל דהפנ"י הקשה מנ"ל לר"ע להוכיח דהבערה בעיו"ט דאי ביו"ט מי שרי דלמא מותר מטעם עדל"ת ותירץ דאפשר לקיי"ש לבער

מאתמול ע"ש. ולכאורה ל"ה זה אלקוי"ש דבכ"מ הפי' דעכשיו אפשר לקיי"ש משא"כ הכא דעכשיו א"א לקיי"ש מנ"ל דמקרי אפשר לקיי"ש מה שהיה יכול לבער מאתמול דל"נ עדל"ת ועכצ"ל דכוונתו הוא דהרי עיקר המצוה דתשביתו הוא רק בשוא"ת שלא יהי' לו חמץ ואטו המצוה שיהיה לו חמץ וישבית הרי המצוה היא של"י לו חמץ שלא יעבור בב"י ואם יש לו חמץ המצוה להשביתו ובאמת מי שאין לו חמץ כלל גם כן מקיים מ"ע דתשביתו כמ"ש המנחת חינוך מצוה ט' ועיין באות ת' תשביתו אם כן שפיר היה לו להשבית בעיו"ט ומה שלא השבית בעיו"ט והביא עליו המ"ע להשביתו ביו"ט זה הוא ע' דע"י פשיעה דבפשיעתו גרם שיהיה מ"ע לתשביתו ביו"ט ובכה"ג דע"י פשיעתו גרם שיצטרך לדחות הל"ח ל"א עדל"ת כשיטת התוס' הנ"ל וז"ב (ועיין ג"כ בש"מ כתובות ד"מ גם כן לענין אונס דאם אמרה ל"ב ליתא לע' כלל דכל דיכול לעקור העשה ל"א עדל"ת ע"ש וכ"ש כאן ודוק) והנה השעה"מ פ"ב מנדרים דהיכא דגם הלאו בא מל ידי פשיעה דלולי הפשיעה ל"ה לאו כלל ותרווייהו הלאו והעשה באין ע"י פשיעה בכה"ג שפיר עדל"ת דעל ידי פשיעה ע"ש ולפ"ז א"ש קושית הפנ"י דא"נ השבתה בכ"ד רק דאסור מכח המצוה דרחמנא אחשבי' להבערתן אם כן בעצם ל"ה איסור כלל רק ע"י פשיעתו שגרם להיות המ"ע ביו"ט ויאסור מכח דרחמנא אחשבי' שוב י"ל דתשביתו ביו"ט מטעם עדל"ת ועכצ"ל דאב"ח א"ש ואפי' בלא המצוה אסור ודוק. ושוב מצאתי בשושנת העמקים כלל כ' בסופו לענין ש"ע בפסח דלרבי דס"ל מבע"י מותר דהוי אלקיו"ש ואפילו אם לא שבר מבע"י שוב הוי עשה דע"י פשיעה ע"כ וממילא הוא ברור כמ"ש בכוונות הפנ"י הנ"ל:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בירושלמי ובקדושין ל"ח בתו' הק' דאמאי לא אכלו מצה מחדש נימא עדל"ת ובברוך טעם הקשה הא קיי"ל דבשעת כיבוש אשתרי כל האיסורין ואפילו חמץ מותר אם כן אין יוצאין ידי מצה כלל דל"ה איסורו משים ב"ח חמץ ע"ש ויש להעיר לפמ"ש בספרי בדף א' דקושית הירושלמי היא למאן דיליף שאור דאכילה משאור דראי' ע"ש א"ש קו' הנ"ל כיון דחמץ מותר בשל עכו"ם רק משנכנס לישראל חל האיסור חמץ אם כן הוי שלל דידן דלא אשתרי לפימ"ש בישועות יעקב ה' פסח לענין חדש דהוי שלל דידן כיון דאין חדש נוהג בשל נכרי רק משבאה לרשות ישראל חשיב שלל דידן דלא אשתרי ע"ש. ועפ"ז א"ש קושית התוס' בפסחים דכ"ח דהאיך משכח"ל דיהיה מותר לאכול חמץ של נכרי דאי גזלו חייב באחריות ואי נתן במתנה ה"ה שלו ולהנ"ל אתי שפיר דנ"מ

במה דמותר לאכול חמץ של נכרי כ"ז שהוא של נכרי ואף משבא לרשות ישראל אסור מ"מ נ"מ דמחשיב שלל דידן דאסור בשעת כיבוש. עי"ל בישוב קושית התוס' דנ"מ אי מותרין ליתן לקטן דהקטן אינו קונה ול"ע איסור כלל וי"ל עוד דאפי' דאשתרי האיסורים בשעת כיבוש מ"מ חמץ דענוש כרת לא הותר וסברא לחלק עפ"ד הר"ן בסנהדרין לחלק בדשא"מ בין איסור לאו לכרת ע"ש ולפ"ז י"ל דבשעת כיבוש נטלה התורה מהם דין מזיד ונשארו כשוגגין דאין צריך כפרה על השוגג משא"כ בחמץ דענוש כרת גם השוגג צריך כפרה לא היתר להם וצ"ע ובקו' התוס' הנ"ל לראב"י דיליף שאור דאכילה מראיה איך משכח"ל נ"ל עפ"ד המפורשים ובטעם המלך ה' א"ב דהא דחל חמץ על טבל בכולל הוא רק כשנתחמץ קודם פסח דבשעה שבא פסח חל איסור חמץ על כל עיסות חל נמי על טבל משא"כ כשנתחמץ ביו"ט דכבר נאסרו כל חרץ שבעולם ל"ח כולל ע"ש ולפי"ז נ"מ כגון שהיה לנכרי עיסה של טבל או של חדש ונתחמץ קודם דם ירט וכיון דחמץ של נכרי מותר רק כשבא לכלל ישראל אסור א"כ בפסח שבא הישראל לאכול החמץ של נכרי אז דחל האיסור כשבא ליד ישראל שוב ל"ה כאן שום כולל ביו"ט ודו"ק. עוד אמרתי עפ"י שי' הר"י בפסחים ד"ט לענין קבוע כשמניחין ט' חתיכות של מצה וא' של חמץ דאמרינן כל קבוע כמע"מ א"כ נ"מ כשהי' חתיכה א' של חמץ נכרי דא"כ בשעה שמונח החמץ הוי היתר גמור ול"ה קבוע רק כשבא לכלל ישראל בכה"ג דהאיסור הוא לאחר שפירש ל"ה קבוע כלל ועיין ביו"ד סי' ק"י ודו"ק. עי"ל דנ"מ לפי"מ דקיי"ל חרכו קודם זמנו מותר א"כ בכה"ג כשחרכו ביד נכרי בפסח וכיון דהאיסור חל רק כשבא ליד ישראל הו"ל כחרכו קודם זמנו דמותר:

הרועים - עדות

עדות. בקצוה"ח סי' ל"ח בעדים שאמרו שקר העדנו דנאמנים לגבי עצמם לשלם מה שהפסידו משום דיני דגרמי וכ' דזה רק לדידן דחייבי מלקות שוגגין חייבין בתשלומין אבל לרבא ור"ל דס"ל חייבי מלקות שוגגין פטורין ה"נ א"צ לשלם מכח דד"ג כי המלקות פטרם ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. בפנים יפות פ' תצא העלה דין חדש היכא ששנים עדים מזימין את עדות הראשונים אם העדים הראשונים אומרים לפני הזמה או תוכד"ד של הזמה שהעדים השניים פסולים

בגזלנותא אין בו דין הזמה כיון שגם הן מעידין על עצמן של המזימים מה חזית דציית להנך ע"ש:

הרועים - ערב יום הכפורים

עיוה"כ. הב"י או"ת תי"ח תמה ארמב"ם שנ' מדבריו דאיסור להתענות בעיוה"כ הוא מה"ת הרי ועניתם כו' אינו אלא אסמכתא והמג"א סי' תק"ע תמה אב"י הלא קיי"ל כר"ע בר"ה ד"ט דדריש בחריש וקציר לתוס' שביעית ולדידי' ועניתם הוי דרשה גמורה ובזרע יעקב ברכות תמה אהמג"א דאנן קיי"ל כר' ישמעאל ע"ש:

הרועים - עונה

עונה. שי' האביאסף הובא בפוסקים ריש ה' נדה דסתם עונה יום או לילה ביומי ניסן ותשרי וחצי יום וחצי לילה ביומי תמוז וטבת וכ' הב"י דמשמע לי' שיעור עונה י"ב שעות אולם הפוסקים חולקים וס"ל דעונה יום או לילה ולא בשעות תלי' רק ביום ובלילה ובזרע יעקב שבת דפ"ו דפליגי בזה ר' פפא ור' יוחנן דר"פ ס"ל כס' הפוסקים דביום ולילה תלי' ר' יוחנן ס"ל כשי' האביאסף ע"ש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בדורש לציון דרוש ה' דפלוגתא דתנאי אי אמרינן עדל"ת באפשר לקיים שניהם ותלי' בפלוגתא אי נזיר הו' שמואל ותלי' בפלוגתא דר"מ ורבנן אי יש נזירות בבמה ובנו כ' דלהרמב"ן דלכך עדל"ת משום דע' גדולה מל"ת לכך כשאפשר לקיי"ש ל"א עדל"ת משא"כ לשי' הר"ש מקינון דלכך עדל"ת אף של"ת חמור מע' היינו משום דהל"ת לא נאמר במקום ע' שפיר עדל"ת אף באלקיי"ש ואולי י"ל דתלי' בפלוגתא או עדל"ת שבמקדש ותלי' בב' הטעמים עיין או ע' וכן אי עשה דוחה לב' לאוין י"ל דלהטעם דעשה גדולה מל"ת י"ל דמ"מ נגד ב' לאוין ל"מ לדחות אבל להטעם דלא נאמר במקום העשה אין חילוק בין חד לאו לתרי וע' בדרוש ששי בדורש לציון ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. באע"ז סי' י"ז סקכ"ה בב"ש העלה דבעדות אשה דסגי בחד היכא ששנים מעידין ומכחישים זא"ז בחקירות מ"מ כיון שא' אומר אמת תנשא שהרי סגי בחד משא"כ בד"מ דצריך ב' ע"ש ובדורש לציון דרוש י"ג הביא ד' הסמ"ע דחולק אב"ש דאפי' לענין שבועה דסגי בחד מ"מ כיון דמיחשב הכחשה בדרישה עדותן בטילה לגמרי והעלה דתלי'

בפלוגתא דר' הונא ור' חסדא בשבועות דמ"ז דלר' חסדא דשניהם פסולים לעדות אחרת ומספק שניהם פסולין אמרינן כשי' הסמ"ע אבל לר"ה דכ"א באין בפ"ע ומעידין אמרינן כשי' הב"ש ע"ש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בדורש לציון דרוש י"ב דר' אליעזר דס"ל פנוי הבא על הפנוי' עשאה זונה בע"כ ס"ל דע' דלפני הדיבור דוחה ל"ת דלאחה"ד:

הרועים - עבד

עבד. בדורש לציון דף י"ג דר' יוסף ס"ל כר' יהודא בב"ק דפ"ח דעבד אין נכלל בכלל ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו ולכן עבד נהרג אף בעדות שאאי"ל:

הרועים - עדות

עדות. בדורש לציון דרוש הנ"ל דהא דאשה פסולה לעדית וילפינן בשבועות מג"ש הוא רק לרבנן דר' יהודא אבל הרמב"ם דפסק כר' יהודא דעבד אינו בכלל אחיו ואימעוט עבד מקרא א"צ לימוד על אשה דפסולה לעדות ע"ש:

הרועים - עדות אשה

עדות אשה. בשו"ת שיבת ציון סי' פ"א דר' פפא ס"ל דנאמנות ע"א באשה שמת בעלה הוא מדרבנן דלא כהספר ע"ש:

הרועים - על

על. פלוגתא דר"י ורבנן במנחות דכ"ז אי על דוקא ובפנים יפות פ' תבוא דפלוגתייהו הוא דר"י ס"ל ב"כ הבכ"א מלמדין מוכח דעל דוקא משא"כ לדידן דקיי"ל אין מלמדין על לאו דוקא ועיין אות ת' תורה:

הרועים - עריות

עריות. בפנים יפות פ' קדושים דהא דאמר שמואל במכות ד"ז דא"צ העדים לראות כמכחול בשפופרת ה"ד בעריות אבל בזכר דאין יצרו תקפו כ"כ צריכין עדים לראות כמכחיל בשפופרת:

הרועים - ערות אשה

ערות אשה. בדורש לציון דרוש ויו דאי ע"א נאמן בעדות אשה מה"ת תליא בפלוגתא דב"ש וב"ה דלב"ש אינו נאמן מה"ת ולב"ה נאמן מה"ת ע"ש:

הרועים - עדות

עדות. אי בממון אמרינן ג"כ כאשר זמם ולא כאשר עשה כ' בשו"ת טור האבן סי' ט' דלמ"ד בכתובות באלו נערות דממונא לחומרא בממון אמרינן אף כאשר עשה משא"כ למ"ד ממונא לקולא לדידי' ל"א בממון כאשר עשה ואז לא הקילה התורה רק לוקין והוי כד"נ דאמרינן כאשר זמם ולא כאשר עשה ע"ש:

הרועים - עבודה

עבודה. בשו"ת ושב הכהן בשאלת הכהנים דכ"ה דלמ"ד כשהציץ אינו על מצחו אינו מרצה יכול הכה"ג ללבוש הח' בגדים אף שהן כלאים גם שלא בשעת עבודה משא"כ למ"ד דגם כשאינו על מצחו מרצה אסור ללבוש כלאים שלא בשעת עבודה ע"ש עד שי' הרמב"ם פט"ו מסנהדרין דאיסור שהוחזק עפ"י ע"א לוקין עליו והתוס' חולין דצ"ו חולקין ע"ז ובתורת גיטין ד"ב דהרמב"ם פסק כמ"ד דע"א נאמן אפי' באתחזיק איסורא הוחזק ג"כ למלקות אבל למ"ד דע"א אינו נאמן באתחזיק ורק בלא אתחזיק אז אין דינו כשנים ואין לוקין אח"כ על האיסור ובחמדת שלמה קדושין ס"ג דשי' הרמב"ם דוקא בעד כשר אבל בעד פסול אף במקום שנאמן ל"ה כשנים ולא הוחזק למלקות אבל היכא דנאמן משום בידו שפיר הוחזק למלקות ע"ש:

הרועים - עבד

עבד. בקדושין דכ"ב אמר בתחילת שש כו' אין נרצע עד שיאמר וישנה ובמנ"מ פ"ו מדיעות דהאי תנא ס"ל לא דיברה תורה כלשון ב"א ודייק מאמר יאמר עיין אות ד':

הרועים - עדות אשה

עדות אשה. בשו"ת שמן רוקח סי' ל"ה בפלוגתת הרמב"ם והרשב"א דלהרמב"ם בע"א בעגונה דמעיד שמת בעלה אם כנסה אח"כ אינו מוציא ולהרשב"א אם כנס מוציא דהרמב"ם ס"ל דע"א בעגונה נאמן מה"ת והרשב"א ס"ל דנאמן רק מדרבנן לכך אם כנס מוציא ועיין אות ע' עדות אשה:

הרועים - ערלה

ערלה. בצל"ח ברכות דל"ו דערלה בחו"ל מותר אפי' איכא תרתי דסתרן אהדדי וכ"ז למ"ד ערלה בחו"ל הללמ"ס אבל למ"ד הלכתא מדינה אסור בס"ס דסתרן אהדדי וע"ש עוד דלמ"ד הללמ"ס גם ברובה לאיסורא מותר משא"כ למ"ד הלכתא מדינה:

הרועים - עשה דוחה ל"ת

עשה דוחה ל"ת. בשאג"א סי' ע' הביא דסוגיות חלוקות אי עשה דקום ועשה דוחה לעשה דשוא"ת ובנחלת יעקב להגאון מליסא ר"ה דכ"ו דפליגי בזה ר' לוי ורבא דר' לוי ס"ל כסוגי' דיבמות דע' דקו"ע דוחה לע' דשוא"ת ורבא ס"ל כסוגי' דפסחים דנ"ט דעשה דקו"ע אין דוחה לע' דשוא"ת ובשו"ת נודע בשערים דר' אשי ס"ל דאין ע' דוחה ע' דשוא"ת וכ' דתליא בפלוגתא דר' עקיבא ור' ישמעאל בנזיר דמ"ח דלר"ע דאין ע' דוחה לב לאוין דקום ועשה דוחה לע' דשוא"ת אבל לר' ישמעאל דע' דוחה לב' לאוין ע"כ דאין ט' דקו"ע דוחה לע' דשוא"ת ע"ש בדרשותיו:

הרועים - עד המסייע

עד המסייע. הפוסקים מחולקים אי עד המסייע פוטר משבועת התורה ובבית הלוי ב"מ ד"ב עפ"ד הרא"ש ריש ב"מ מבואר דלמ"ד דל"א מתוך שאיל"מ והוא רב ושמואל מוכח דעד מסייע אינו פוטר אבל למ"ד מתיך שאיל"מ ס"ל דעד מסייע פוטר ועיין אות מ' השמטות דתני' אי אמרינן מיגו לאפטורי משבועה ה"ה דעד מסייע פוטר ובשערי תורה הראשון דרבי סוגר דעד המסייע פוטר ור' יוסי ס"ל דעד המסייע אין פוטר משבועה ע"ש. עירוב פרשיות בס"ז חו"מ סי' פ"ז דלמ"ד הילך פטור ל"א עירוב פרשיות כתיב ולמ"ד הילך חייב בע"כ עירוב פרשיות כתיב:

הרועים - עובר ירך אמו

עובר ירך אמו. בבית הלוי ב"ק דס"ז דרבה ס"ל כשי' אביי תלמידו דעובר לאו ירך אמו:

הרועים - עיבור השנה

עיבור השנה. בסנה' די"א אין מעברין השנה אלא ביהודא ואם עברוהו בגליל מעוברת העיד חנני' אם עברוה בגליל אינה מעוברת אר"י ברי' דר' שמואל מ"ט דחנני' א"ק לשכנו

תדרשו ובצל"ח ברכות דס"ג כ' דחנני' סובר דהוא מה"ת מקרא ע"כ ס"ל אפי' בדעבד אינה מעוברת ורבנן ס"ל דהוא רק מדרבנן ולכך בדעבד מעוברת:

הרועים - עולה

עולה. בערכין כ"א ע"ב פליגי שמואל ועולא במפריש עולה על חבירו דשמואל ס"ל בשעת הפרשה צריך דעת ועולא ס"ל בשעת כפרה צריך דעת ולא בשעת הפרשה ובחמדת שלמה קדושין י"ג דר' אבא בר ממל בירושלמי ס"ל כעולא:

הרועים - עד א'

עד א'. בתוס' ב"ב דל"ג העלו בשם ריב"א דכ"ז שלא נשבע להכחיש את העד דינו כשנים ובישועות יעקב חו"מ סי' מ"ו דתלי' בפלוגתא דלמ"ד דאמרינן מחושואיל"מ אמרינן דקודם שנשבע להכחיש העד דינו כשנים אבל לרב ושמואל דס"ל דל"א מחושואיל"מ השבועה אינו רק לברר הדברים אין דינו כשנים ושי' הרמ"ה בע"א אומר תנאי וע"א אומר נ"ה תנאי דחייב שבועת התורה היא רק לשיטת הריב"א הנ"ל משא"כ א"נ דל"ה כשנים אמרינן כשי' הטור דא"צ רק שבועת היסת ובחמדת שלמה קדושין דס"ד הוכיח דלאביי אפי' בב"א אמרינן כ"מ שהאמינה תורה ע"א ה"ה כשנים וכדס"ל לעולא בסוטה ואפי' בא ע"א להכחישו תיכף ל"מ:

הרועים - עדל"ת

עדל"ת. וע' באות ע' הבאתי להקשות על הריב"א דס"ל דאע"ג דאין עדל"ת וע' מ"מ בדעבד אם עבר אינו לוקה דהל"ת מיהא נדחה והק' האחרונים הא א"נ דיש דיחוי אצל מצות א"כ כל דלכתחילה לא ניתן לדחות הע' ול"ת כבר אידחא לה המצוה לגמרי וכדאמר רבא בזבחים דע"ג הואיל ואמרו רבנן לא ליקרב אי אקריב לא מרצה משום דאדחי ע"כ ונ"ל עפמ"ש הפנ"י בסוכה דל"ב הא דיש דיחוי אצל מצות היא רק מדרבנן למ"ד דיש דיחוי דחולין מקדשי' לא ילפינן ומצוה לגבי קדשים כחולין עיי"ש ולפי"ז שפיר כתב הריב"א דבדעבד אין לוקין מה"ת ולפ"ז ז"נ בחולין אבל בקדשים דאמרינן מה"ת יש דיחוי שוב מודה הריב"א דאף בדעבד אין הל"ת נדחית ולפ"ז תרצתי קו' הברוך טעם דל"ל קרא בזבחים דצ"ז בקדשים דהיתר מצטרף לאיחור דתי"ל הא חיש אסור מה"ת ול"ל למלקות הא הש"ס פריך דנימא עדל"ת ומשני יקדש ע' ול"ת ולשי' הריב"א בדעבד הל"ת נדחה ואין כאן מלקות ע"כ ולפי"ז א"ש דהכא בקדשים שפיר מודה הריב"א עוד הבאתי באות

ע' ד' השעה"מ בפ"ב מנדרים בד' התוס' דכל שבא דחיות הלאו ע"י פשיעה ל"א עדל"ת אלא דוקא גבי נתערבו מתן ד' במתן א' וה"ט משום דמיד כשקיבל דם הניתן במתן א' קודם תערובתן הרי חל עליו לאו דבל תוסיף שלא ליתן במתן ד' אלא דכשנתערבו אח"כ אנו באין לומר עדל"ת איכא למימר שפיר כיון שכבר חל עליו באותו דם לאו דבל תוסיף תו ל"א עשה ודחי לאו שחל עליו מקמי הכי כיון שע"י פשיעתו שעירבן הוא בא לדחות הלאו משא"כ בפ' דם חטאת דע"י פשיעתו שערבן הוא בא לכלל חיוב לאו שפיר אתי ע' ודחי ל"ת שע"י פשיעתו חלו בו ידים העשה והל"ת כאחת ע"כ ועפי"ז אמרתי בקו' הט"א ר"ה דכ"ח למ"ד מצות ליהנות נתנו מנדרים דל"ז ומלמדו מדרש הלכות ואגדות כיון דאין נותנין ע"ז שכר לימוד ואף דמקיים המצוה מ"מ מצוה לאו להנ"נ ותקשה למ"ד מצות להנות נתנו ונ"ל דהפוסקום הקשו גבי קונם סוכה תפילין כו' דנימא דעשה דסוכה ותפילין ידחה הל"ת דנדר ותירצו עפ"ד התוס' הנ"ל כיון דע"י פשיעה בא לדחות הל"ת ל"א עדל"ת ע"כ ולפי"ז ז"נ גבי קונם סוכה ותפילין דאין המצוה מביא עליו האיסור רק מחמת הנדר אסור אפי' אם ל"ה מצוה בהנחת תפילין וישיבת סוכה וכדומה משא"כ הכא במודר הנאה מחבירו דמותר ללמוד דליה הנאה דאין נותנין שכר על הלימוד ורק דמ"מ יאסור כיון שמקיים המצוה יש לו הנאה מקיום המצוה שעושה וכיון דכל האיסור אינו נצמח רק ע"י מה שמקיים המצוה שפיר אמרינן עדל"ת דחלו בו ידים העשה והל"ת כאחת אע"ג דבא ע"י פשיעה דאדרבה המצוה עוד בא קודם האיסור דלולי קיום המצוה ל"ה איסור כלל דאין נהנה כלל מלימוד רק מקיום המצוה ודו"ק. ויש להסביר יותר דגבי קונם תפילין שאני מניח הנדר בתוקפה רק דהמצוה צריך לדחות אותה שפיר ל"ד כיון שהוא ע"י פשיעה משא"כ הכא אדרבה. הרי אינו נהנה כלל רק דתאמר דקיום המצוה יביא האיסור ע"ז שפיר אמרינן דקיום המצוה א"א להביא איסור דעדל"ת ואע"ג דע"י פשיעה הוא מ"מ קיום המצוה א"א לגרום איסור ודו"ק:

ועפ"ד השעה"מ הנ"ל נ"ל בישוב קו' המגן אבות בפסחים דף פ"ד דפריך הש"ס גבי שריפות קדשים ביו"ט דנימא עדל"ת והק' הא ע"י פשיעה הוא בא שהותיר ובכה"ג ל"א עדל"ת ונ"ל דלכאורה הקשיתי איך כייל ותני העצמות והנותר ישרפו בט"ז לפי שאין דוחין שבת ויו"ט הרי שיעור נותר הוא בכזית ועל חיוב שבת אינו חייב רק בכגרוגרות א"כ בשיעור נותר דהוא בכזית שפיר יכול לשרוף ביו"ט דאין חייב כלל משום יו"ט דהוא רק בכגרוגרות ועכצ"ל כמ"ש הרשב"א שבת דצ"א דלגבי תרומה כיון דשיעורא כזית הוי מצוה נענין אכילתה לכן חייב גם על שבת בכזית ע"ש ובישועות יעקב או"ח סי' ש"א שהאריך ולפי"ז כ"ש הכא דחייב בנותר בכזית ויש עליו מ"ע לשורפו וכיון

דמקיים המ"ע דשריפות קדשים בכזית ה"ה דחייב מטעם הבערה אע"ג דל"ה כגרוגרות וא"ש ולפי"ז ל"ק קו' המג"א וש"פ הש"ס ונימא עדל"ת דל"ל דהוי ע"י פשיעה ז"א דהא לולי הפשיעה ל"ה איסור כלל במבעיר כזית וכל האיסור הוא רק ע"י הפשיעה שחלה בו המ"ע דשריפות נותר וחייב ג"כ משום יו"ט בכזית וחלה בו ידים הע' והל"ת כא' ושפיר עדל"ת דע"י פשיעה כד' השעה"מ הנ"ל:

בספר חתן סופר הביא קושי' מהר"י אסאד בשבת דק"י ל"ל לר"ש למילף דמקלקל בחבורה חייב מדאצטריך קרא למישרי מילה בשבת תי"ל הרי אסרה התורה מילה שלא בזמנה מקרא לבדו והרי מוכח דמקלקל בחבורה חייב ונ"ל דבהפלאה כתובות ד"ז ובחת"ס שבת הק' מנ"ל דמקלקל בחבורה חייב ממילה דלמא אסרה התורה משום שיצטרך למצוץ אחר המילה להצילו משום סכנה דמאן דלא מוצץ סכנתא והוי המציצה תיקון ונ"ל דבשבת דקל"ב פריך הש"ס מילה גופי' מנ"ל דדחי שבת והקשיתי לפי"מ דאמרינן בע"ב מילה דדוחה צרעת מטעם עדל"ת רק משום דהוי ל"ת ועשה ע"כ ע"כ ולפ"ז לפמ"ש המהר"ם לובלין בסוגין דשבת ל"ה כ"א ל"ת בלבד ולא עשה א"כ ל"ל קרא למילה דדוחה שבת תי"ל מחמת עדל"ת ול"ל דשבת הוי ל"ת שי"ב כרת חדא דאנן קיי"ל דאף בל"ת שי"ב כרת אמרינן עדלת ועיין בספר הכריתות וביד מלאכי ובמ"ש באות עיין ועוד דמילה נכרתו בו י"ג כריתות וגם י"ב כרת ג"כ במילה ופשיטא דדוחה ל"ת שי"ב כרת ול"ל דס"ד דהוי אפשר לקיי"ש למחר הא הפוסקי' העלו גבי שריפות נותר ובכיסוי הדם ביו"ט דל"ח אפשר לקיי"ש למחר דאין למצוה אלא מקומה ושעתה א"כ מ"פ הש"ס מנ"ל דדחי שבת אך נ"ל לפי"מ דקיי"ל אע"ג דעשה דוחה ל"ת מ"מ אין ע' דוחה לתרי איסורין וע' נזיר מ"ט (ובס' כרם שלמה ביצה די"ב העלם עפי"ז דע' דעולת ראי' אין דדוחה לל"ת דיו"ט דהו"ל תרי איסורין נטילת נשמה ומשום מפרק ע"ש) ולפי"ז כיון דבמילה י"ב שני איסורין א' גוף המולה והב' מציצה אחר המילה ושפיר א"ע דוחה לב' איסורין וצריך קרא דדוחה ולפי"ז א"ש קו' הנ"ל דאם מקלקל בחבורה פטור והאיסור רק משום מציצה וממילא ל"ה רק לאו אחד א"כ ל"צ קרא ביום ואפי' בשבת דתי"ל דע' דל"ת ול"ל וביום יתירא אפי' בשבת וכמו שדייק רש"י ז"ל בשבת דק"ו ולפי"ז א"ש מאוד קו' מהר"י אסאד דממילה שלא בזמנו אין ראי' כלל דמקלקל פטור די"ל באמת מקלקל חייב אך התורה אסרה משום המציצה ול"ל עדל"ת ז"א דאדרבה הא דחזינן דמילה שלא בזמנו ל"ת עדל"ת ומה"ט ילפינן ג"כ בפסחים דפ"ז דבשריפות נותר ג"כ ל"א עדל"ת וה"ט דגזיה"כ דאתי קרא ומיעטה כיון דשלא בזמנה לא' דחי עיי"ש ברש"י וכיון דגזיה"כ היא

במילה שלב"ז אף דאתי מק"ו דלדחי אפיה לא דחי א"כ שפיר י"ל דאסרה התורה משום מציצה ולעולם מקלקל פטור ודו"ק:

ועפ"ד השעה"מ הנ"ל נ"ל בישוב קו' המגן אבות בפסחים דף פ"ד דפריך הש"ס גבי שריפות קדשים ביו"ט דנימא עדל"ת והק' הא ע"י פשיעה הוא בא שהותיר ובכה"ג ל"א עדל"ת ונ"ל דלכאורה הקשיתי איך כייל ותני העצמות והנותר ישרפו בט"ז לפי שאין דוחין שבת ויו"ט הרי שיעור נותר הוא בכזית ועל חיוב שבת אינו חייב רק בכגרוגרות א"כ בשיעור נותר דהוא בכזית שפיר יכול לשרוף ביו"ט דאין חייב כלל משום יו"ט דהוא רק בכגרוגרות ועכצ"ל כמ"ש הרשב"א שבת דצ"א דלגבי תרומה כיון דשיעורא כזית הוי מצוה נענין אכילתה לכן חייב גם על שבת בכזית ע"ש ובישועות יעקב או"ח סי' ש"א שהאריך ולפי"ז כ"ש הכא דחייב בנותר בכזית ויש עליו מ"ע לשורפו וכיון דמקיים המ"ע דשריפות קדשים בכזית ה"ה דחייב מטעם הבערה אע"ג דל"ה כגרוגרות וא"ש ולפי"ז ל"ק קו' המג"א וש"פ הש"ס ונימא עדל"ת דל"ל דהוי ע"י פשיעה ז"א דהא לולי הפשיעה ל"ה איסור כלל במבעיר כזית וכל האיסור הוא רק ע"י הפשיעה שחלה בו המ"ע דשריפות נותר וחייב ג"כ משום יו"ט בכזית וחלה בו ידים הע' והל"ת כא' ושפיר עדל"ת דע"י פשיעה כד' השעה"מ הנ"ל. ועיין יד מלאכי אות ע' בע' דמילה חשיב ע' שי"ב כרת ועיי"ש באות ע' דלדידן ולמסקנא לרבנן עדל"ת שי"ב כרת וא"ש כל הנ"ל:

הרועים - עדות אשה

עדות אשה. בב"י א"ע הי' פ"א דב' תירוצי בב"מ דכ"ז או חיישינן לשאלה או לא תליא בפלוגתא בב"מ דצ"ט דלמ"ד דשואל י"ל קנין מדאורייתא אתה מוציאו מחזקת מ"ק ול"ח לשאלה ולמ"ד מדאורייתא א"ל קנין כלל חיישינן מה"ת לשאלה דעדיין בחזקת המשאיל קיימא עוד כ' דתליא בפלוגתא אי ק"פ כקה"ג ור' אמי ס"ל בב"ק דע"ט ובתוד"ה תקנו דשואל קונה מה"ת:

הרועים - עד אחד בעדות אשה

עד אחד בעדות אשה. אי נאמן מה"ת כ' הפוסקים דבספרי פליגי בזה דר' יהודא דריש לא יקום ע"א באיש לכל עון כו' אבל קם הוא בעדות אשה להשיאה ור' יוסי דרש כו' ואם כן לר"י נאמן בעדות אשה מה"ת ולר' יוסי רק מדרבנן ובבית יצחק א"ע סימן פ"ב דלאביי נאמן מה"ת ולרבא רק מדרבנן:

הרועים - עדים זוממין

עדים זוממין. דחידוש היא שיטת הטור חו"מ סימן ל"ח דז"ד לרבא אבל לאביי אין עדים זוממין חידוש ובאוהל דוד הוכיח דרבינא בחולין די"א דיליף רוב מעדים זוממין ע"ש ס"ל כאביי דע"ז לאו חידוש דאל"כ וכי מחידוש נגמר ובבית יצחק א"ע סימן קל"ו דר' אשי סבירא ליה כאביי דלמפרע נפסל וע"ז לאו חידוש:

הרועים - עדות

עדות. אי בממון בעינן עדות שיוכל להזימה כ' בשו"ת שם אריה דקכ"ו דלמ"ד דהולכין בממון אחר רוב ומועיל ח"כ דעדים לא בעינן בממון עדות שאי"ל אבל לדידן דקיי"ל דאין הולכין בממון אחה"ר גם בממון בעינן עדות שאי"ל:

הרועים - עדות

עדות. מיוחדת שי' הב"ח כהראב"ד הובא בריטב"א דבעדות מיוחדת הואיל וכשרה בד"מ אם אחד מהם קאו"פ עדותן בטילה ובעדות ישראל מכות ד"ו דאי ילפינן ממשפט אחד ודאי לא חמיר ד"מ מד"נ דאם בד"נ לא מצטרפין עדות מיוחדת ונמצא א' מהם קאו"פ אינו פוסל כ"ש בד"מ דאינו פוסל אף דמהני עדות מיוחדת בד"מ אבל אי ילפינן מהיקש דמה שנים כו' שי"ל דבד"מ גם כן נמצא א' קאו"פ דבטיל כל העדות כשי' הב"ח:

הרועים - עוסק במצוה

עוסק במצוה. בערוך לנר סוכה דכ"ה דלר' יצחק מוכח דס"ל דעוסק במצוה פטור אף ממצוה שי"ב כרת אבל לר"ע ולריוה"ג ל"ל קרא ע"ז דיפטור אף ממ"ע שי"ב כרת וריב"ק סבירא ליה כר' יצחק דגם ממ"ע שי"ב כרת פטור ורבי כריוה"ג ור"ע דממ"ע שי"ב כרת לא מיפטר:

הרועים - עבד

עבד. בערוך לנר נדה דט"ו הביא ספיקו של המי נפתוח אם עבד מת מטמא באוהל אי נקרא אדם או לא:

הרועים - עבד

עבד. בישוע"י או"ח סימן מ"ו אי עבד גרע מאשה תליא בפלוגתא דלר' מאיר דחוב היא לעבד שיצא לחירות גרע מן האשה משא"כ לרבנן דזכות היא לו אתי לכלל מצות ע"י שחרור עדיף מאשה ועכ"פ ל"ג ממנה:

הרועים - עבד

עבד. בח"ס אהע"ז סימן י"א מסופק אי עבד שוטה משתחרר ובבית יצחק אהע"ז סימן א' דלרבנן דא"ש גיטין ל"ט דכל שאין רשות לרבו עליו א"ק עבד משתחרר ולא"ש שי"ל דעבד שוטה אין משתחרר:

הרועים - עבד

עבד. הבא על בת ישראל אם יש להעבד זכות בוולדות כ' בשו"ת ב"י סימן כ"ז אע"ז דלמ"ד נכרי ועבד הבא על בת ישראל הוולד כשר משום דס"ל דיש להאב זכות בוולדות ומ"ד הוולד ממזר ס"ל דאין לאב שום זכות בוולדות וכן מ"ש מהרש"א דהא דרבו מוסר לעבדו ש"כ דוקא שפחה שלו ולא של אחר דל"כ רק למ"ד הוולד ממזר משא"כ למ"ד עבד הבא על בת ישראל הוולד כשר אף שפחה של אחר יכול למסור לו:

הרועים - עדות

עדות. בב"י אע"ז סימן י"ב דלר"ש דדריש טעמא דקרא אף לקולא י"ל מה דנכרי פסול לעדות הוא מטעם דלמא משקר אבל אי ידעינן דאומר אמת כגון בערכאות נאמן מה"ת אבל לרבנן אף דידעינן דאומר אמת פסול ורש"י דס"ל דערכאות כשרין מה"ת וכן שי' ה"ר יקיר דהיכא דקים לן שאומר אמת כשר מה"ת הכול לר"ש דדריש ט"ד:
ובסימן קמ"ו כ' אי הא דרשע שאינו של חמס דפסול להעיד אי היא מגזיה"כ או דחיישינן שמא משקר גם כן תליא בפלוגתא דר"ש ורבנן דלר"ש דדריש ט"ד היא רק מחשש משקר וע"ש הנ"מ בזה:
עד:
ובסימן קמ"ו כ' אי הא דרשע שאינו של חמס דפסול להעיד אי היא מגזיה"כ או דחיישינן שמא משקר גם כן תליא בפלוגתא דר"ש ורבנן דלר"ש דדריש ט"ד היא רק מחשש משקר וע"ש הנ"מ בזה. בקצוה"ח סימן ל"ח נסתפק במקום דמהני ע"א אם שייך בו דיני הזמה

ובב"י א"ע סימן ע"ד כ' דהש"ס דילן ס"ל דבע"א ל"ש דין הזמה אבל הירושלמי ס"ל דגם בע"א שייך דין הזמה:

הרועים - עומר

עומר. בעל"נ סוכה מ"א דר' ששת ור"נ ס"ל כרב ושמואל דאסור בל"ת עד הבאת העומר ור"י ור"ל דסבירא להו דער הביאכם למצוה היא רק לשיטתייהו דעד עצם היום הזה רק האיר המזרח לבד אבל א"נ דעד עצם היום הזה משמע כל היום כולו מודו דעד הקרבה היא בלאו:

הרועים - עובר

עובר. בתוס' נדה דמ"ד משמע ע מדבריהם דישראל אין מצווה על העוברין ואף איסור ליכא ובתוס' חולין ל"ג כתבו דמ"מ אסור מדאורייתא ובבית יצחק א"ע סימן נ"ג דתליא בפלוגתא דאי אמרינן דליכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור מוכח דגם לישראל אסור עכ"פ אבל מאן דל"ל כלל זה איה"נ דליכא איסור תורה כלל ועיין אות מ' מא"מ:

הרועים - עובר צורה

עובר צורה. שי' רש"י פסחים ל"ד דעי"צ היא שיהי' נותר אולם שיטת התוס' פסחים דט"ו דעי"צ היינו לינה בעלמא אע"ג דל"ה נותר ובמשיב נפש שם כ' דתלי' בפלוגתא דלר' יוחנן דהיסה"ד חשש טומאה וזו גופי' בעי עי"צ ע"כ דעי"צ שיהיה נותר ממש משא"כ לר"ל דהיסה"ד פסול הגוף הוו ל"צ שיהיה נותר דממילא נפסל משום היסה"ד ע"ש. ובפאר הלכה דכ"ה חידש אע"ג דבכ"מ עו"צ היינו שיהיה נותר בכ"ז בשלמים סגי בעי"צ בלילה אחת אע"ג דלמחר לא נעשה עוד נותר:

הרועים - ע"ז

ע"ז. בח"ס בסוגיא דשלכד"א דהא דפשיטא להתוספות בע"ז די"ב דבע"ז דל"כ אכילה אסור שלכד"א היינו למ"ד דון מינה ואוקי באתרא והכי קיומא לן אבל למ"ד דון מינה ומינה וכיון דע"ז אתיא ממת ומת מע"ע דכפרה כתיב כקדשים ובקדשים כתיב אכילה וגם בע"ז אין לוקין אלא כד"א. ועמש"ל אות ה' לענין גחלת ואפר ע"ז אי אסור מה"ת פלוגתא דרמב"ח ור' שמעי' ע"ש:

הרועים - על

על. בח"ס פסחים דע"ד הביא מהירושלמי דפליגי ר"ע וריוה"ג בפלוגתא דאבא ורבנן אי על בסמוך לריוה"ג עלי' ממש ולר"ע על בסמוך:

הרועים - עלאי

עלאי. גבר בברית שלום פ' וארא דפלוגתא דרב ושמואל פסחים דע"ו דלרב עלאי גבר ולשמואל תתאי גבר תליא בפלוגתא דר' אחא ורבנן ביבמות קכ"א דחכמים דסבירא להו תחילתו מכבה וסופו מבעיר טעמייהו דסברי תתאי גבר ור' אחא דס"ל יין מכבה האש סבר עילאי גבר ע"ה דמותר לנוחרו ביוהכ"פ כ' במרגניתא דרב דז"ד רק למ"ד דמשאצל"ג פטור משא"כ למ"ד משאצל"ג חייב אסיר:

הרועים - עצרת

עצרת. בערוך לנר סוכה דנ"ה דאי שוין כל המשמרות בז' ימים דעצרת תליא בפלוגתא דלר' אושעי' דיליף תשלומין מהקישא שוין כל המשמרות בז' ימים אחר עצרת משא"כ לרבה בר שמואל אין שוין אז כל המשמרות. ערב פסח דשיטת הירושלמי בתוס' פסחים דנ"א דאסור בעשיות מלאכה מה"ת כ' בס' ב"א והובא בפרי יהושע פסחים ד"ג דמוכח בחגיגה די"ז דראב"י סבירא ליה דרק מדרבנן אסור במלאכה בע"פ:

הרועים - ערלה

ערלה. בפאר הלכה דמ"ז אף דשיטת הרמב"ם דספק דאוריי' מה"ת לקולא בכ"ז ס' ערלה בא"י אסיר מן התורה:

הרועים - ערבות

ערבות. בספר מנחה חדשה סוטה אי כוהנים נכנסו בכלל עריבות תליא בפלוגתא דבבלי וירושלמי דבש"ס סוטה דל"ז משמע דהעריבות קבלו בהר גריזים ובהר עיבל ושם הכוהנים למטה נמצאו דהם ל"ה בכלל העריבות אכן להירושלמי הובא בתוספת סוטה דל"ד דכבר בירדן קבלו נסתרות גם הכוהנים בכלל עריבין ור' שמלאי סבירא ליה כהירושלמי בזה ערבות בשלום ירושלים מגילה נסתפק אי קבלו עריבות גם על מצוה דרבנן וכ' דתליא בפלוגתא דהרמב"ם והרמב"ן דלהרמב"ם דדרבנן מקרי דאורי' מטעם

לא תסור גם על דרבנן יש עריבות מה שאין כן לשי' הרמב"ן והיא פלוגתא דתנאי כמ"ש באות ד' דרבנן:

הרועים - עריות

עריות. בח"ס בסוגיא דר"ק דהא דבעריות קרקע עולם פטור היינו דילפינן מרוצח ואם כן לר' יצחק דסבירא לי' דרוצח הלכתא גמירי וצריך למסור עצמו מלהשליך עצמו על התינוק אם כן גם בעריות קר"ע חייב ור"א בר מתנא בשבועות די"ח סבירא ליה כר' יצחק דחייב קרקע עולם ורבא לטעמי' משום מה חזית כו' ופטור קר"ע בעריות והרמב"ם דפסק כר' יצחק חייב קר"ע בעריות:

הרועים - ערילות

ערילות. שלא בזמנו אי הוי ערילות בעי' דלא איפשטא ביבמות דע"ע והרמב"ם פסק דל"ה ערילות וביד מלאכי אות צ"ד דפסק כירושלמי דפשיטא ליה דל"ה ערילות:

הרועים - עשה דל"ת

עשה דל"ת. דבאפשר לקיי"ש דל"ד כ' בישוע"י או"ח סימן תרמ"ו דמכל מקום בדעבד דחי אע"ג דאלקיי"ש ועיין תוס' מנחות ד"מ והאחרונים הקשו מיבמות דכ"א דאמר הש"ס דלכך ליד משום דאפשר בחליצה ופריך הקתני אם בעלי קני והרי בדעבד עדל"ת באלקיוש ואולי י"ל דתליא בפלוגתא אי טומאה דחי' אי הותרה ואם הותרה הה"ד בעדל"ת הו"ל הותרה ועדל"ת בדעבד כשאלקיוש ובבית יצחק א"ע סימן ס"ב בד' שושה"ע דלאו שאין לוקין עליו נדחה מפני עשה אע"ג דל"ה בעדנא ואולי אף באפשר לקיי"ש:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. ביד מלאכי אות נ"ד דהא דאמר רבא ערוה ל"צ קרא דאין עדל"ת שי"ב כרת היא אליבא דר' טרפון דאמר היכא דמופרך קו"ח ל"א דין משא"כ לרבנן שפיר עדל"ת שי"ב כרת:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. דקיימא לן דא"ד לב' לאוין כ' בהפלאה יבמות דדוקא כשהשני לאוין באין כאחד משא"כ היכא דדחי לאו אחד ואחר כך בא הלאו הב' ש"ד:

הרועים - עשה דוחה לא תעשה

עדל"ת. בבית יצחק אכ"ז סי' ק"י בפלוגתת הקדמונים אי עשה חמור מל"ת תליא בפלוגתא דלרבא דסבירא לי' בזבחים דצ"ז און עדל"ת שבמקדש משום דסבירא ליה דל"ת חמיר מעשה והוי חידוש ע"כ א"ל בו אלא חידושו ובמקדש ל"ד משא"כ ר' אשי דסבירא ליה עדל"ת שבמקדש משום דסובר דעשה חמיר מל"ת ע"כ גם במקדש עדל"ת ועי"ש די"ל גם כן להיפוך:

הרועים - עשה דהשלמה

עשה דהשלמה. בפסחים דנ"ט ר"כ רמי כתיב לא ילין חלב חגי הא כל הלילה ילין והכתיב עליה השלם היא מותיב לה והוא מפרק כשנתותרו ודקדק האו"ח על הלשון היא מותיב והוא מפרק גם קשה בתירוץ כשנתותרו משמע דהך מלתא דכשנתותרו דמותר להקריב היא דבר פשוט ומנ"ל זה ונ"ל דבחי' רע"א תמה לשיטת התוספות במנחות דמ"ט דקודם הקטרת התמיד ל"ש עשה דעליה השלם אם כן מ"פ הש"ס דלמא הא דכל הלילה ילין קודם שנקטרו אימרי התמיד ונ"ל דילד"ק עוד בלשון התי' כשנתותרו והול"ל כשנתותר ע"כ י"ל דבאמת זה כוונת הש"ס כשנתותרו אתרווייהו ר"ל דנתותר התמיד והחגיגה ולא הקטירו עדיין התמיד שפיר כל הלילה ילין קודם הקטרת התמיד. והנה לכאורה קשה דמ"פ הש"ס והכתיב עליה השלם לשיטת המל"מ דחגיגה הבא עם הפסח דינה דפסח אחר התמיד ועכצ"ל דר"כ לשיטתו לקמן דע"א דלא ילין חלב חגי מיירי בחגיגת ט"ו וש"פ אם כן ז"כ הש"ס אחרי דהוא מותיב לה וס"ל דאיירי בחגיגת ט"ו שפיר משכח"ל כשנתותרו משא"כ א"נ דמיירי מחגיגת י"ד ל"ש לשנוי כשנתותרו כיון דהוי עולת חול ואסור להקטיר בליל פסח אבל לדידן בלא"ה ל"ק דבחגיגת י"ד שכיר נקטר אחר התמיד (ואף דמחגיגה ל"ק דשי"ל דכל הלילה ילין דהוי צורך יו"ט כקו' העט"ז כיון דכ"כ דלא מקטרי האימורים ל"מ לאכול הבשר וקו' הש"ס רק מפסח לראב"ע דנאכל רק עד חצות וקשה לאחר חצות שוב ל"ה צורך יו"ט אבל על עולת התמיד ש"ק דלא עולת חול ביו"ט). ולפירש"י דהך כשנתותרו כפשוטו דמותר להקריב אז אחר כך כיון דנראה להקרבה קודם לכן על תמיד של שחר הוא מושלם וע"כ דזה נשמע מהקרא דלא ילין חלב חגי עד בוקר ולולי זה הקרא ל"ה יודעין דמותר להקרוב בכה"ג אחר התמיד א"ש עפ"ז קושית התוס' בחגינה ד"י ע"ב ד"ה בזמן חג כו' כתבו כי מוקמינן בחגיגה ל"ש לאקשויי חגיגה הוא דל"י הא שאר כל הקרבנות ילין דז"א דאה"נ דתמיד לא ילין רק לגופי' אצטריך דכל הלילה ילין ול"ש עשה דהשלמה. והתוס' תירצו דאיכא למימר

דל"ה מוקמינן הקרא אלא לעולה שהוא כולה כליל אבל שאר קרבנות כשלמים וחגיגה לא ותמה הטו"א אם כן אפילו מוקמית לה לחלב הבא בזמן חג ל"ש להקשות הא כל השנה ילין עד בוקר כתיב דהאי בעולה דכליל אבל בנאכלין דוקא בזמן חג לא ילין הא כל השנה ילין עוד הקשה הא דפריך בסמוך כי מוקמינן ללאו כתיב קרא אחרינא ל"י הא כי מוקמינן נמי קרא לחגיגה ממש אכתי תקשי הא כתיב לא ילין ללאו אע"פ שאינו כליל ולע"ד דבריהם מזוקקים שבעתים דכוונתם עפימ"ש בפסחים דע"א אר"כ מנין לאימורי חגיגה שנפסלין בלינה ופירש"י ואע"פ שזמן אכילת בשרה כל יום המחרת ע"כ הרי דזה היא החידוש דשייך לא ילין באימורין אע"פ דמותר עדיין לאכול הבשר וזה דדייקו התוס' דל"ה מוקמינן לקרא רק לעולה שהיא כולה כליל ע"כ שייך לא ילין אז כיון דאין חילוק בין בשר לאימורין אבל שאר קרבנות כשלמים וחגיגה לא דקס"ד כיון דזמן אכילתו ליום המחרת וע"כ גם האימורין לא נפסלין קמ"ל ולפי"ז ז"נ אם נוקמי בחגיגה דוקא דנאכל לב' ימים כשלמים אבל אם נוקי לחלב הבא בזמן חג דלא ילין והכל בכלל אפי' תודה דנאכל רק ליום ולילה ואם כן הדיוק הא כל השנה ילין אפי' בנאכלין רק ליום אחד ובנאכלין ליום אחד שוב אין סברא כלל לחלק בין עולה לשאר קדשים. ונתרץ ג"כ קו' השני' דהנה התוס' כ' בסמוך ד"ה ולא ילין אע"ג דמיירי בבשר חגיגה דנאכל לב' ימים מ"מ מפקינן נמי אימורין מדכתיב ביום הראשון לבוקר ול"כ שלישי וכ' המהרש"א דוודאי למאי דבעינן למימר דליכא חגיגה כלל הוי מוקמינן דרשא דפסחים בבשר הנאכל נונ"ד ושלמים הבאין בחג ולמסקנא דהכא דאיכא חגיגה ניחא לן טפי לאוקמי בחגיגה גופי' ע"כ. ולפי"ז א"ש דבאמת הא דמוקמינן הקרא דלא ילין גם באימורין היא מדכתיב ביום הראשון לבוקר א"כ ז"נ א"נ דליכא חגיגה כלל והקרא מיירי בשלמים אם כן מוכח מדכתיב ביום הראשון לבוקר דקאי אאימורין דבשלמים בלא"ה הקרא מפורש דנאכל לב' ימים אבל לפי האמת דהקרא לחגיגה שוב ל"א כלל דביום הראשון לבוקר קאי אאימורין דהרי באמת בפסחים דע"א מוכח הש"ס מקרא דיום הראשון לבוקר דנאכל החגיגה לב' ימים א"כ שוב אמרינן דקאי רק אבשר לבד ושוב צריך לא ילין חלב חגי לאימורין וע"ק הטו"א כל הלילה דגבי עולה ל"ל עיין יומא דף כ' ע"א רא"א כל הלילה והקטיר כו' הרי דצ"ק בעולה לש"ד ע"ש:

הרועים - פדיון הבן

פדיון הבן. שי' הריב"ש הובא בב"י סי' ש"ה דעיקר המצוה דפדיון הוא על הבן רק דבקטנותו דא"א הוי החיוב על האב ובשו"ת כתב סופר סי' קמ"ז יו"ד דדבריו אליבא

דת"ק בקדושין דכ"ט דהוא קודם לבנו אבל ר' יהודא ע"כ ס"ל דעיקר המצוה דפדיון הבן הוא רק על האב:

הרועים - פדיון הבן

פדיון הבן. בתוס' קדושין ח' ע"א דר' כהנא שקל סודרא בפדיון הבן בשביל אשתו ע"ש ובפנ"י אולם ברא"ש סוף בכורות חולק ע"ז דדוקא מתנות כהונה אמרינן כהן אפי' כהנת במשמע משא"כ הכא דכתיב אהרן ובניו ממעט בנות ובחתם סופר יו"ד סי' ק"א הוכיח דהש"ס וירושלמי מחולקין בזה דהש"ס דילן סובר היכא דכתיב אהרן ובניו ממעט בנות וירושלמי ס"ל בניו אפי' בנות במשמע ור' כהנא סובר כירושלמי ע"ש:

הרועים - פועל

פועל. בנתיבות סי' של"ג דפלוגתא בירושלמי הוא דרב ס"ל דליכא קנין כלל מדאורייתא בפועל ישראל ורק בע"ע בזמן שהיובל נוהג ור' יוחנן סובר דיש קנין ג"כ בזה"ז בפועל וש"ס דילן דקיי"ל פועל יכול לחזור בחצי היום משמע כרב דאין קנין כלל בפועל רק דין חזרה י"ב:

הרועים - פטר חמור

פטר חמור. במנ"ח מצוה כ"ג דלר' יהודא דס"ל פטר חמור אסור בהנאה ס"ל דעיקר מצות התורה הפדיון דפטר חמור לא הנתינה לכהן ואם הפריש הפדיון ולא נתן לכהן מ"מ קיים המצוה לא כמתנת כהונה שלא קיים המצוה כלל כשלא בא לכהן רק דלאחר שהפריש הו"ל מצוה בעצמה לתן לכהן אבל ר' שמעון דס"ל פ"ח מותר בהנאה ס"ל דמצות פדיון פ"ח עיקרה הנתינה לכהן וכ"ז של"ה לכהן ל"ה מצוה כלל והא דקיי"ל המפריש שה לפדיון אין חייב באחריות דוקא לר"י אבל לר"ש דפ"ח מותר בהנאה חייב באחריותה עד שיתן לכהן:

הרועים - פיגול

פיגול. בתוס' ב"מ דמ"ג ע"ב דמחשבת פיגול הוא דוקא בדיבור ולא בלב ובמטה יששכר דכ"ו כ' דתלי' בפלוגתא בזבחים דכ"ט ח"א מנין למחשב בקדשים שהוא לוקה שנאמר לא יחשב וח"א מנין למחשבות שמוציאין זא"ז כו' ופריך הש"ס אזהרה למפגל מנ"ל ומשני מלא תזבח כל דבר רע וכ' דפליגי בזה דלמ"ד שאזהרה למפגל מלא יחשב אפי' במחשבה מפגל ול"ב דיבור ולמ"ד מלא תזבח כל דבר רע צריך להיות הפיגול דוקא

בדיבור ובמשנת חכמים ובשערי דעה סי' ג' כ' דתלי' בפלוגתא דלמ"ד הרהור כדיבור דמי' סגי במחשבה לפגל ולמ"ד לאו כדיבור דמי' ל"מ לפגל במחשבה וצריך דוקא דיבור ועיין בפנ"י גיטין דנ"ג דלמ"ד דפיגול לא סגי במחשבה רק בדיבור ל"ח פיגול לאשאב"מ כיון דבדיבורא אתעביד מעשה ועיין לעיל אות ל' לשאב"מ:

הרועים - פיתוי קטנה אונס

פיתוי קטנה אונס. בפרדס דוד פ' ויצא דפליגי בזה ר' פפא ורבא דרבא ס"ל ביבמות ס"א פיתוי קטנה אונס ור' פפא ס"ל פיתוי קטנה רצון ובהפלאה כתובות ד"מ ע"ב דלר' מאיר פיתוי קטנה אונס ולרבנן הוי רצון ובמר"ם ברבי כתובות ד"ט דהירושלמי ס"ל פיתוי קטנה אונס ותלמודן סובר פיתוי קטנה רצון ובשו"ת ברכת יוסף אע"ז סי' י"ג דר' יוחנן ס"ל פיתוי קטנה אונס ורבנן פליגי עליו וס"ל שהוא רצון עוד כ' דתלי' בפלוגתא דר' אליעזר ור' יהושע חולין דנו"ט דלר"א פיתוי קטנה אונס ולר' יהושע פיתוי קטנה רצון ובס' יעלת חן להגאון מפלאצק סי' י' דר"א בכתובות ד"ט ס"ל פיתוי קטנה רצון ור' אליעזר ביבמות דס"א ס"ל פיתוי קטנה אונס עוד כ' דלמ"ד תו"ת ספק דרבנן אסורה מדרבנן ול"מ בחזקת היתר משא"כ למ"ד חרי ותרי ס' דאורייתא אבל היכא דיש לאוקמי בחזקת היתר שרי' אפי' מדרבנן לדידהו מותרת לבעלה ובהפלאה הנ"ל כ' דר' אליעזר ס"ל פיתוי קטנה אונס כר"מ:

הרועים - פיסוק טעמים

פיסוק טעמים. בנדרים דל"ב בר"ן דס"ל לרב דפיסוק טעמים דאוריי' ור' יוחנן ס"ל פיסוק טעמים לאו דאורייתא:

הרועים - פלגש

פלגש. שי' הרמב"ם פלגשים בלא קדושין ובלא כתובה ושי' רש"י דפלגשים בקדושין ובלא כתובה ובפרשת דרכים דרוש א' דפליגי בזה בשבת דנ"ה דר"א ור"י סל כרש"י דפלגשים בקדושין ור"ג ור"א המודעי ס"ל כשי' הרמב"ם ע"ש. ובמקנה ה' קדושין סי' כ"ו דתלי' בפלוגתא דרב ושמואל דלרב דס"ל כל האמור בפ' מלך מלך אסור בו ממילא מלך דינו להדיוט דאסור פלגש בלא קדושין לכך ס"ל לרב יהודא א"ר בסנהדרין דכ"א פלגשים בקדושין אבל הרמב"ם דפסק כשמואל דמלך מותר בו א"ה שפיר פסק הרמב"ם

דלמלך הותר פלגשים בלא קדושין ובחתם סופר אע"ז סי' קכ"ט דהירושלמי ס"ל דפלגש בלא קדושין והש"ס דילן אזלא למ"ד דפלגש בקידושין ע"ש:

הרועים - פלגינן דיבוריה

פלגינן דיבוריה. שי' הרשב"א הובא בפוסקים ובד"מ סי' ל"ד דדוקא היכא שאמר אשתך זנתה עמי אז פ"ד אבל כשאמר אני זניתי עם אשתך לא פ"ד דכשאתה לוקח תיבות אני זניתי בלא עם אשתך לא נשאר בעדותו שום טעם ובנוב"י מדו"ק סי' ע"ב דד' הרשב"א תלוין בפלוגתא דאביי ורבא בגיטין ד"ח דלרבא דס"ל פלגינן דבוריה דלא כשי' הרשב"א ורק דאפי' בחד דיבור פ"ד ולאביי בחד דיבור לא פ"ד וכס' הרשב"א ע"ש. ובהפלאה כתובות י"ח דרמי בר חמא ס"ל דלא פלגינן דיבורי' ולשאר תי' י"ל דס"ל לרמב"ח ג"כ פ"ד ע"ש:

הרועים - פלגא נזקא

פלגא נזקא. בפנ"י ב"ק דליה ע"ב דר' חייא בר אבא ס"ל כמ"ד פלגא נזקא ממונא ע"ש:

הרועים - פנויה

פנויה. שי' הרמב"ם דהבא על הפנוי' שלא לשם אישות דעובר מה"ת בלא תהי' קדשה ופרדס דוד פ' חיי דתלי' בפלוגתא דלמ"ד נכרי ועבד הבא על בת ישראל הוולד ממזר ס"ל דל"י קדש קאי על עבד ונכרי ובבא על הפנוי' א"ע מה"ת בל"ת קדשה ולמ"ד הוולד כשר ס"ל דל"ת קדשה קאי על ביאת פנוי וכהרמב"ם ובדורש לציון דרוש י"ג הוכיח דלרבא דס"ל קשאמס"ל ליה קדושין וק' בכל חיי"ל יהי' קדשאמס"ל כיון דצ"ל בכל חיי"ל קידש ובעל וע"כ דגם בפנוי לוקה בלית קדשה ממילא איסור הביאה ל"ה מחמת הקדושין והמפורשים הק' לר"ל דס"ל דחייבי מלקות שוגגין פטורין האיך משכח"ל קנס הא חייב מלקות משום ל"ת קדשה ותרצו דמשום לאו דקדשה ל"ה האיסור רק בסוף ביאה וקנס חייב על תחילת ביאה והעלו דלר"י דס"ל חייבי מלקות חייבין בתשלומין ס"ל דאלאו דקדשה ג"כ החיוב בתחילת ביאה ועיין אות ק' בפלוגתא אי החיוב קנס בתחילת ביאה או בסוף ע"ש ובס' החכמה כתובות דעולא ורבא ס"ל כשי' הרמב"ם דעובר בפנוי' אל"ת קדשה ור"ל לא ס"ל כהרמב"ם ע"ש:

הרועים - פסיק רישא

פסיק רישא. בתוס' שבת דע"ה ד"ה טפי דכי מודה ר"ש בפ"ר ה"מ במידי דניחא לי' אבל במידי דלא איכפת לי' מותר גם בפ"ר לר"ש ושי' רש"י דהא דמודה ר"ש בפ"ר היינו במידי דלא איכפת לי' אי מתרמי ג"כ אסור לר"ש ובזרע יעקב שם דתלי' בפלוגתא דדעת רבא כשי' רש"י דדוקא בפ"ר דלא ניחא לי' מותר אבל בפ"ר דלא איכפת לי' אסור ואביי ס"ל כשי' התוס' דפ"ר דלא איכפת לי' ג"כ מותר ע"ש:

הרועים - פסיק רישא דל"נ לי'

פסיק רישא דל"נ לי'. שי' הערוך הובא בתו' כתובות פ"ק דפ"ר דלא ניחא לי' מותר ובמג"א סי' ש"ך דשמואל ס"ל כשי' הערוך ובס' דברי ר"ש להגאון ר' שלום אולמאן דרבא יהודא פליג ע"ז וס"ל דפ"ר דל"נ לי' ג"כ אסור ע"ש ושי' הר"ן דבהנאה ל"ש פסיק רישא ובחתם סופר נדרים דט"ו דל"כ הר"ן אלא גבי בת תיהא שאינו עשוי לריח אלא ממילא מריח ל"ש פ"ר אבל מעיין שעשוי לכך להקר בימות החמה ועיקר תשמישו בכך ל"ש לומר כן ואסור פ"ר בכה"ג אף בהנאה ובתוס' שבת סי' רע"ט הגם דהתו' שבת דמ"א ד"ה מיחם דלר' אשי מתחייב לר' יהודא דשא"מ בפ"ר אף דלא ניחא לי' אבל רב פליג ע"ז וס"ל דפ"ר דל"נ לי' מותר ע"ש:

הרועים - פסולי עדות

פסולי עדות. שי' הרשב"א שבועות דפסולי עדות דרבנן דל"מ עדותן מ"מ פעלו דמהני תפיסה עכ"פ וכ' המפורשים דהרשב"א לא אמר זאת רק לר' פפא אבל ר' אחי בר יעקב ס"ל דל"מ תפיסה בפסולי עדות דרבנן ועיין בעטרת חכמים חו"מ סי' ג' שהאריך בדברי' נכונים ובשו"ת מהרי"א סי' כ"ח דבפסולי דרבנן דל"צ הכרזה נ"מ תפיסה:

הרועים - פסיעה גסה

פסיעה גסה. בתו' שבת סי' ש"א דמשמע בברכות דמ"ג דאיכא מ"ד דלא ס"ל הא דפסיעה גסה נוטלת א' מת"ק ממאור עיניו וכן ס"ל לרבי בשבת קי"ג ורק ר' ישמעאל ב"ר יוסי ס"ל דפסיעה גסה נוטלת כו' ואנן לא קיי"ל כוותי' ע"ש:

הרועים - פסח

פסח. בנפתלי שבע רצין דר' אליעזר ס"ל כשי' ר"א בן עזריה דהפסח נאכל עד חצות ור' יהושע ס"ל דנאכל כל הלילה:

הרועים - פסח

פסח. בפסחים דס"ו ילפינן מגז"ש דפסח דוחה טומאה ובתוד"ה מה מועדו תמהו דלקמן יליף ממשמעות דמועדו גופי' וע"כ תנאי הוא ע"כ ובמספר צבאם הביא ד' הגאון מה"צ ז"ל מברלין דפליגי בזה דלמ"ד טומאה הותרה בציבור ס"ל דממשמעות מועדו גופי' נפ"ל דדחי טומאה אבל התנא דיליף מגז"ש ס"ל דטומאה דחוי וצריך ילפותא גמורה וממשמעות דמועדו לא משמע לי' ע"ש באריכות ובאור חדש במקומו ובעטרת חכמים או"ח סי' ד' כ' פסח דדוחה טומאה אי הוי הותרה תלי' בזה דלמ"ד דיליף מאיש נדחה ואין ציבור נדחים פסח דדוחה טומאה הוי הותרה ולמ"ד דיליף מבמועדו הו"ל דחוי' והשואל כ' להיפוך והבוחר יבחר ע"ש ובערבי נחל בדרוש לשה"ג דפליגי בזה ר' עקיבא ור' אליעזר דר"א ס"ל דממשמעות מועדו ילפינן דדוחה שבת וטומאה ור"ע ס"ל דמג"ש ילפינן ולכך לר"א דממשמעות מועדו ילפינן דדוחה שבת וטומאה הו"ל רה דכל דבר הנאמר בפירוש בתורה להתיר האיסור הו"ל היתר גמור ולא דחי' ולכך אף באפשר לקיי"ש דחי ור"ע ס"ל דרק מגז"ש ילפינן הוא רק מתורת דחוי' והיכא דאפשר לקיי"ש ל"א עדל"ת ע"ש דר"י בן בתירא ס"ל דמגז"ש ילפינן ולא ממשמעות וה"ק דרשב"ג דס"ל שו"ד קודם לפסח ל' יום ס"ל דמגז"ש ילפינן ופלוגתא בן דורתאי וחכמים תלוי ג"כ בזה דב"ד ס"ל דמשמעות מועדו דוחה שבת וחכמים ס"ל דמגז"ש ילפינן ע"ש:

הרועים - פסח

פסח. בצל"ח פ"ט דפסחים דר' אחא בר יעקב ס"ל כר"ש דנשים בראשון רשות ובמהר"ם ברבי חלק ב' דהלל הבבלי ס"ל כר"ש דנשים בראשון רשות ובנצח ישראל פסחים דר' אלעזר ס"ל כר"י דנשים בראשון חובה ובאור חדש ד"ג ע"ב דר' יהודא בן בתירא ס"ל נשים בראשון רשות ור' עקיבא ס"ל נשים בראשון חובה ובנצח ישראל פסחים צ"ה דאיסי בן יהודא ס"ל דנשים בראשון חובה ובאו"ח פסחים דפ"ה דר' אליעזר בר"ש ס"ל נשים בפ"ר ובפ"ש רשות:

הרועים - פסח

פסח. באו"ח פסחים דפ"ה דר' יוחנן ס"ל אכילת פסח לא מעכב ואיסי בן יהודא ס"ל אכילת פסח מעכב ות"ק דאב"י ס"ל אכילת פסחים לא מעכב ובס' הורה גבר למס' הוריות דר' יוחנן ס"ל אכילת פסח מעכב ור"ל ס"ל דלא מעכב:

הרועים - פסח

פסח. התוס' פסחים ד"ד ע"ב דמי שאין לו קרקע פטור מפסח וכ' באור חדש דתלי' בפלוגתא דלמ"ד נשים בפסח חובה אע"ג דנשים פטורין מראיה וש"מ דלא ילפינן פסח מראיה ה"ה באין לו קרקע חייב בפסח ולא ילפינן מראי' משא"כ למ"ד נשים בפסח רשות שפיר פטורין מפסח היכא דא"ל קרקע ע"ש ובחתם סופר או"ח סי' קכ"ד דהתו' ל"כ רק לר"י בן בתירא ור' יהושע ב"ב דלא ידעי דרשא דמועדו דפסח דתי שבת אבל לדידן דקיי"ל דפסח דוחה שבת מקרא דבמועדו מוכח דאפי' מי שאין לו קרקע חייב בפסח. ויש להעיר בפסחים דפ"ח בה' שנתערבו עורות פסחיהן ונמצא יבלת בא' דפטורין מפ"ש דהיכא ליעבד ע"ש ולהנ"ל ק' כיון דיש ס' לכל אחד דלמא מחויב הוא בפסח יפקירו נכסיהן ויהיו פטורין מפסח וד"ת אפילו בינו לב"ע הוי הפקר עיין מח"א ה' הפקר ובחת"ס או"ח סי' קכ"ו הק' אמאי פסח דוחה שבת הא אפשר להפקיר ודבריו תמוהין מאוד לומר דזה חשיב אפשר לבטל מעליו כל המצוה דאם יפקיר ל"י חיוב כלל ובכ"ז שאין מפקיר החיוב עליו במ"ע שי"ב כרת ואולי י"ל עפ"ד הש"מ כתובות ד"מ דאי אמרה ל"ב ליתא לע' כלל וכ' הש"מ דמצוה שאפשר לבטלה אין בכחה לדחות ל"ת דהוי כעשה שאין שוה בכל ע"ש:

הרועים - פסח

פסח. בילקוט פ' בא בשם מכילתא דר' עקיבא ס"ל דשוחטין הפסח על היחיד ובס' פני ארי' להגאון מפלאצק דעולא ס"ל כר"י דאין שוחטין הפסח על היחיד ע"ש ובמחנה לוי פסחים דצ"ו דלמ"ד דאין בעלי חיים נדחין מוכת דשוחטין הפסח עה"י ומה"ט הוכיח הש"ס דר' שמעון ס"ל דשוחטין עה"י כיון דס"ל בע"ח אין נדחין:

הרועים - פסח

פסח. באות ע' הבאתי ד' הירושלמי דהובא בתוס' פ מקום שנהגו דאסור בעשיות מלאכה בע"פ אחר חצות דאף יחיד בשעה שמביא קרבנו אסור בעשיות מלאכה ובתוס' פסחים

ד"ה הק' דהש"ס קאמר דזמן שחיטת פסח מחצות והרי שחיטת הפסח אחר התמיד וזמן שהיות התמיד שעה אחת ותירצו כיון דבדיעבד אם שחטו הפסח קודם התמיד כשר חשוב זמן שחיטה מחצות ובשו"ת ר"ח כהן סי' נז' דבזה פליגי ר"י ור"ע דר' ישמעאל ס"ל כתי' התוס' דמחצות הוי זמן שחיטת הפסח וממילא אסור מלאכה מחצות ור"ע ל"ל כס' התוס' וס"ל דאין אסור במלאכה רק שעה אחת אחר חצות דאז הוי זמן שחיטת הפסח:

הרועים - פסח

פסח. בפסחים דע"ג פריך הש"ס שחטו שלא לאוכליו מאי תיקון למ"ד מקלקל בחבורה פטור והק' המהרש"א והתוי"ט אמאי לא פריך הש"ס על רישא דמתניתין שחטו בלא לשמו מאי תיקן ונ"ל דלכאורה הקשיתי לפ"מ דכ' הט"א בר"ה דכ"ח דיכולין לשאול על הקרבן פסח א"כ מ"פ הש"ס מאי תיקון הא שפיר תיקן דיש בידו לשאול על הקרבן פסח ויהי חולין ויהי' מותר לגמרי ועדיף יותר ממה דמשני הש"ס דתיקון אם עלו לא ירדו וכעי"ז מצינו יותר בהאופה מיו"ט לחול דפטור הואיל ואי מקלעי לי' אורחים ובפסחים דמ"ו דעובר בב"י בחלה הואיל דאי בעי מתשיל עלה ממוני' הוא וה"נ הרי בידו לשאול ושפיר תיקן בשחיטה זו דאם ירצה יוכל לאכול ע"י השחיטה אם ישאול עליו אך דז"א לפמ"ש התוס' דסיפא כולה ר"מ ור"מ ס"ל בפסחים דכ"ב דחולין בעזרה אסור מה"ת ושוב לא תיקן כלל דאם ישאול עליו יהי' אסור משום חב"ע ולפ"ו ל"ק קו' המהרש"א דעל הרישא ל"י להקשות דשפיר תיקן בשחיטה דיכול לשאול עליו והבן:

הרועים - פסח

פסח. דקיי"ל דאסור לשבור בק"פ אפי' עצמות שי"ב מוח דל"א עדל"ת כתב בברכת אברהם פסחים צ"ו דפליגי בזה אב"י ות"ק דהגם דלאב"י אסיר לשבור עצם שי"ב מוח אבל לת"ק דאיסי ס"ל דמותר לשבור עצם שי"ב מוח ואמרינן עדל"ת:

הרועים - פסח

פסח. באור חדש פ"ק העלה אע"ג דאסור בב"י בחמץ שקיבל עליו אחריות מ"מ בשחיטת פסח על חמץ א"ע בקבלת אחריות ודוקא בבל יראה גזיה"כ וכ' דתלי' בפלוגתא דאביי ורבא דלרבא חייב בשוחט פסח על חמץ שקיבל אחריות ולאביי אין עובר על חמץ שקע"א ע"ש:

הרועים - פסח

פסח. במכילתא פ' בא דר' שמעון ס"ל כר' נתן דפסח שני תשלומין דראשון וגר שנתגייר בנתיים פטור מפ"ש:

הרועים - פסח שני

פסח שני. בחור חדש פסחים דפ"ה דרבי ס"ל כר' יהודא דפ"ש דוחה טומאה וע"ש דר"י ס"ל דאין חייב כרת על פ"ש:

הרועים - פסח שני

פסח שני. הרמב"ם בפה"מ פ"ט מפסחים דבאונס ושגג בראשון והזיד בשני חייב כרת וטמא ודרך רחוקה בראשון פטור בהזיד בשני ובאור חדש דצ"ב ודצ"ג כ' דתלי' בפלוגתא דר' ששת ס"ל כשי' הרמב"ם ור' נחמן ס"ל דאין חילוק ופטור בהזיד בשני אף ששגג בראשון עוד כי היכא שהזיד בראשון ועשה בשני אי חייב כרת תלי' בפלוגתא דלר' נתן חייב בהזיד בראשון אע"פ שעשה בשני ורבי ס"ל דבעשה את השני פטור אע"ג דבזיד בראשון:

הרועים - פקדון

פקדון. התוס' ב"מ ד"ל כ' במפקיד מעות מותרין דקיי"ל דישתמש בהן דאפילו עדיין לא הוציאם ובאו הבעלים א"צ להחזירן בעין ויכול לתן לו מעות אחרים ותלי' בפלוגתא דד' התוס' הם רק לרב הונא דס"ל אפילו נאנסו אבל לר' נחמן דס"ל נאנסו לא דל"ה קודם תשמיש רק שו"ש ל"א דין זה וחייב להחזיר המעות בעין ועיין בתומים סי' ע"ג ע"ש:

הרועים - פצוע דכא

פצוע דכא. בהפלאה כתובות דכ"ט דלרבא דס"ל קדשאמס"ל ליה קדושין אסור פ"ד בנתינה אפי' בזנות משא"כ לדידן דקיי"ל כאביי דקשאמס"ל מהני שפיר מותר פ"ד בנתינה בזנות ורק ע"י חתנות אסור ע"ש:

הרועים - פקוח נפש

פקוח נפש. דדוחה שבת כ' באוה"ח עה"ת דדוקא לחיי עולם שישמור שבתות הרבה מחללין אבל היכא שודאי לא יחי' רק לחיי שעה אין מחללין עליו השבת והוא תמוה

מש"ס מפורש ביומא דאפי' לחיי שעה מחללין עליו השבת וכ' במנחת חינוך במוסך השבת דנ"ג דתלי' בפלוגתא דלמ"ד ביומא דע"ג דפ"נ דוחה חת השבת מושמרו ב"י את השבת לדידי' אין מחללין השבת רק כשיוכל לשמור שבתות הרבה אבל לשמואל דיליף פ"נ דדוחה שבת מותי בהם ס"ל דאפי' לחיי שעה מחללין השבת:

הרועים - פקוח נפש

פקוח נפש. בר"ן פר"א דמילה גבי ינוקא דאשתפיך חמימא קודם המילה דשרי למול אף דיצטרך אח"כ לחלל שבת משום דאז יהי' פקוח נפש ודוחה שבת והרבה פוסקים חולקים וס"ל כיון דיבוא לידי כך דיצטרך לחלל שבת אסור למול ובשו"ת משיב כהלכה סי' א' דפלוגתתם תלי' אי פ"נ הותרה או דחוי' דלמ"ד פק"נ הותרה אמרינן כשי' הר"ן ולמ"ד דחוי' אמרינן כשי' החולקים ע"ש:

הרועים - פ"נ דדוחה שבת

פ"נ דדוחה שבת. אי הוי דחוי' או הותרה כ' בשו"ת עטרת חכמים סי' ד' דלר' עקיבא דיליף ביומא דפ"ה דפ"נ דוחה שבת מק"ו דעבודה וכיון דעבודה בשבת הוי הותרה א"כ גם פ"נ הותרה אבל לאידך מ"ד דנא ינפי' מעבודה אין הכרח שיהי' הותרה ור' שמעון ס"ל כר"ע רבו ע"ש עוד כ' דאפי' לר' אליעזר ולר"ע דשבת הותרה מ"מ במכשירין שהי' אפשר לעשות מע"ש כגון שהי' בסכנה קודם שבת אע"ג דאפ"ה מותרין לחלל שבת מ"מ זה ל"ה רק מטעם דחוי' ע"ש. ובשו"ת תורת חסד סי' כ"ו דלראב"ע דיליף מק"ו ממילה ל"ה רק דחוי' ובפני ארי' להגאון מפלאצק דר' אחא בר יעקר דס"ל מצה בזה"ז דרבנן ס"ל דשבת הותרה אצל פ"נ:

הרועים - פרי' ורביה

פרי' ורביה. בפרדס דוד פ' נשא הוכיח דר' אלעזר דס"ל ביבמות כל שאינו עוסק בפ"ו כאלו שופך דמים ס"ל כריב"ב דאשה מצווה ג"כ על פ"ו ובט"א פ"א דחגיגה דר' יהודא דס"ל קהל גרים מקרי קהל בע"כ ס"ל כרבנן דאשה פטורה ממ"ע דפ"ו ע"ש:

הרועים - פ"ו

פ"ו. ביבמות פלוגתא דב"ש וב"ה דב"ש ס"ל שני זכרים וב"ה ס"ל זכר ונקיבה ובאור חדש קדושין דר"מ ס"ל כב"ש ור' יהודא ס"ל כב"ה בב"ב דקט"ז ע"ש:

הרועים - פ"ו

פ"ו. בפרדס דוד פ' נח דר' יוחנן ס"ל דעכו"ם מצווין על פו"ר:

הרועים - פ"ו

פ"ו. ביבמות דס"ב שני אוקימתות במי שקיים פ"ו דחד מ"ד ס"ל דמאשה עכ"פ לא בטיל וצריך לישא אשה ולחד אוקימתא גם מאשה בטיל ובעצי ארזים ה' קדושין דרב יוסף ס"ל כמ"ד דבטיל גם מאשה ור' שמעון בן אלעזר ס"ל דמאשה לא בטיל ע"ש:

הרועים - פריעת בעל חוב

פריעת בעל חוב. בחי' הרי"ם חו"מ סי' ל"ט העיר לר"פ דס"ל פריעת בע"ח מצוה יהי' מותר לפרוע חובו מאיסורי הנאה כגון בחליפין דאינן אסורין רק למחליף דהא קיי"ל מצוה ללה"נ וע"ש דכ' דלשי' הרשב"א י"ל דבאמת מותר ועיין אות מ' מצללה"נ ויש לעיין בנדרים דמ"ח דפשיט ממכרן וקדש בדמיהן מקודשת אף דמצוה לקדש אהה ונימא מצוה ללה"נ ועיין מנ"מ פ"ה מאישות:

הרועים - פריעת בע"ח מצוה

פריעת בע"ח מצוה. בכתובות דפ"ו פירש"י דכתיב הן צדק' שיהי' הן שלך צדק והקדמונים חולקים וס"ל דהמצוה הוא מקרא דוהאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך כו' ובעטרת חכמים ב"ק כ' דלמ"ד של"ד ליכא למשמע פריעת בעית מצוה מקרא דהאיש אשר אתה נושה בו וצ"ל מהן צדק וע"כ ר"פ דס"ל של"ד פליג אאביי בב"מ דמ"ט דהן צדק קאי שלא ידבר א' בפה כו' אבל לאביי דס"ל ש"ד ויליף פריעת בע"ח מצוה מקרא דהאיש אשר נושה בו לדידי' הן צדק קאי שלא ידבר א' בפה כו' ע"ש:

הרועים - פריעת בע"ח

פריעת בע"ח. שי' ר"ת בכתובות דק"ח דבמודר הנאה אסור המדיר לפרוע חובו של המודר רק בכתובת אשה ולא בשאר חוב וריב"א פליג ע"ש ובהפלאה כ' דשי' ר"ת תלי' בפלוגתא דלמ"ד מצוה ליהנות נתנו מוכח דכל פריעת חוב מותר דאינו אלא גרמא בעלמא ע"ש:

הרועים - פרוטה דר' יוסף

פרוטה דר' יוסף. בבית אל ח"ב דל"ב ע"ב הוכיח דשמואל ס"ל כרבה דל"ל פרוטה דר' יוסף ע"ש:

הרועים - פרוץ כעומד

פרוץ כעומד. מותר עמש"ל באות ס' בשם הפנ"י סיכה דט"ו דהא דקיי"ל פרוץ כעומד מותר היינו למאי דס"ל לר"פ דס"ד מה"ת לקולא כשי' הרמב"ם ע"ש:

הרועים - פרידה

פרידה. במקנה קדושין י"ז דראב"י ס"ל כאיסי בן עקביא בירושלמי בפ"ח דכלאים דאסור לרכוב ע"ג פרידה אבל לדידן דהלכה כר"י בפרידה כ"ש דמותר לרכוב עליו ע"ש:

הרועים - פתח חרטה

פתח חרטה. שי' המבי"ט סי' צ"ח דמה"ת מהני שאלה בחכם אף בלא פתח וחרטה דהתורה אמרה לא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לו כפי חפצם ורצונם בלא פתח חרטה רק מדרבנן בעי פת"ח ובס' שיח יצחק כ' דתלי' בפלוגתא בחגינה ד"י ע"א דלר' אליעזר דיליף היתר נדרים מכי יפליא ס"ל דבעי שיפליא מעצמו ויאמר הפתח חרטה מה"ת ולר' יהודא אמר שמואל דיליף מלא יחל דברו א"צ פתח חרטה מה"ת וכן למ"ד מכל נדיב לב או מקרא דבאפי נשבעתי לדידי' צריך פתח חרטה מה"ת ע"ש:

הרועים - פתח פתוח

פתח פתוח. בכתובות ד"ח אמרינן באשת כהן או בפחותה מבת ג"ש נאמן לאוסרה עליו ובהפלאה כתובות ד"ב דלמ"ד דאמרינן כאן נמצא וכאן הי' ה"ה בשאר נשים נאמן לאוסרה עליו כשיש שהות אחר החופה ועיין אות כ' ובסי' ס"ח כ' דשי' הירושלמי דספק רציץ ל"ה ספק כלל דודאי הי' ברצון דאונס קלא אית לי' וש"ס דילן סובר דגם ס' באונס ס' ברצון הוי ספק:

הרועים - פירות

פירות. בפלוגתא דר"י ור"ל בגיטין י"ז דר"ל ס"ל משעת חתימה אין לבעל פירות ור"י אמר משעת נתינה ובישועות יעקב אע"ז סי' קכ"ד דר' אשי ס"ל כר"ל ורבא ס"ל כר' יוחנן ע"ש:

הרועים - פסולי עדות

פסולי עדות. שי' הש"ך בחו"מ ל"ד סקל"ג דבפסולי עדות מחמת עבירה ל"ב תחילתו וסופו בכשרות וכאשר שב בתשובה יכול להעיד על מה שראה בעודו ברשעו ובדורש לציון דרוש י"ג הוכיח דתלי' בפלוגתא דלדידן דילפינן בב"ק בהחובל דעבד פסול לעדות מק"ו מגזלן ע"ש וכיון דבעבד צ"ל תחילתו וסופו בכשרות עכצ"ל דגם בגזלן בעינן תחילתו וסופו בכשרות דאל"כ נימא דיו לבא מה"ד כו' אבל למר ברי' דרבינא דעבד פסול מלא יומתו אבות על בנים שי"ל כדעת הש"ך:

הרועים - פסיק רישא

פסיק רישא. בישועות יעקב אע"ז סי' ה' אע"ג דפ"ר דל"נ לי' מותר לשי' הערוך מ"מ בחבורה למאן דס"ל מקלקל בחבורה חייב אף דדשא"מ מותר בחבורה מ"מ פ"ר דל"נ לי' אסיר בחבורה וע"ש בשם המג"א דלשמואל גם בשאר איסורין פ"ר דל"נ לי' מותר אף דל"ש בהו מלאכת מחשבת ממילא לשמואל פ"ר דל"נ לי' מותר אף בחבורה ע"ש:

הרועים - פרשה

פרשה. בסוטה ד"ג מפרש פלוגתייהו דר' עקיבא ור' ישמעאל בסוטה ד"ג מפרש פלוגתייהו דר' עקיבא ור' ישמעאל דר' ישמעאל ס"ל כל פרשה שנאמרה ונשנית לא נשנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה ור' עקיבא חולק ובדורש לציון דרוש י' דרב ס"ל דפרשה נשנית בשביל דבר שנתחדש בה ושמואל ולוי ל"ל דנשנית בשביל דבר שנתחדש בה ועיין אות ק' קברי עכו"ם ורב לשיטתו דס"ל מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור מוכח דפרשה נשנית בשביל דבר שנתחדש בה:

הרועים - פרעון

פרעון. בישוע"י אע"ז סי' צ"ו דרבה ברי' דרבא ס"ל דאדם פורע תוך זמנו:

הרועים - פרי' ורבי'

פרי' ורבי'. ביד דוד חגיגה דסוגי' חלוקות הן אי בן נח מצווה אפ"ו דהסוגי' דסנהדרין דנ"ט ס"ל דב"נ אין מצווה אפ"ו אולם הסוגי' דיבמות דס"ב ס"ל דב"נ מצווה אפ"ו:

הרועים - פ"ו

פ"ו. בדורש לציון דרוש י"א אי נשים מצוות בע' דפרו ורבו תלי' בפלוגתא בברכות ובעירובין דלמ"ד דו פרצופין שנבראו זכר ונקיבה גם נשים חייבות בפ"ו אבל למ"ד צלע ממש שנברא רק זכר לחוד והנקבה נבראת אח"כ מצלעותיו אזי נשים פטורי:

הרועים - פנוי'

פנוי'. בדורש לציון דרוש י"ג הוכיח דרבא דס"ל קדשאמס"ל ל"ה קדושין בע"כ הא דקדושין תופסין בחיי"ל דס"ל דהבא על הפנוי' בלא קדושין לוקה משום ל"ת קדשה ע"ש ור' שמעון חולק דא"ע בפנוי' משום לית קדשה:

הרועים - פירות שביעית

פירות שביעית. ברמב"ם פ"ז מה' שמיטה דפ"ש לאחר זמן הביעור צריך לשורפן ולאבדן והכ"מ הביא שי' הרמב"ן דא"צ לשורפן ולאבדן אלא הביעור הוא שמוציאן מן הבית ומפקירן ובשו"ת שיבת ציון סי' ב' דפלוגתא דתנאי הוא והך ברייתא דק"א דידלק הבגד ס"ל דהביעור שחייב לשרוף אחר הביעור אבל אין הלכה כהאי ברייתא דהרבה ברייתות ומשניות חולקין ע"ז ולכך השמיט הרמב"ם הך דבגד שצבעו בקליפי שביעית דידלק ע"ש באריכות:

הרועים - פנוי הבא על הפנוי'

פנוי הבא על הפנוי'. דעשאה זונה לר"א ונסתפק המל"מ בה' א"ב אם גם באונס עשאה זונה ובשו"ת גבעת שאול סי' צ"ד דלמ"ד עראה זו נשיקה בע"כ ס"ל דבאונס ל"ה זונה ולמ"ד העראה זה הכנסת עטרה ס"ל דגם באונס הוית זונה וכ"ז לדידן אבל ר' שמעון דס"ל ג"כ כר"א דפנוי הבא על הפנוי' דעשאה זונה כמ"ש התוס' סנהדרין ד"ה ס"ל לר"ש דבאונס ל"ה זונה עוד העלה דדוקא פנוי הבא על הפנוי' אבל נשוי הבא על הפנוי' לא עשאה זונה לר"א דס"ל כר' אמי דנושא אשה על אשתו יוציא ויתן כתובה:

הרועים - פסח

פסח. התוס' פסחים דפ"ה הק' דל"ל קרא גבי פסח דאין עשה דאכילת פסח דוחה ל"ת דשבירות עצם תי"ל דל"ה בעדנא ועוד הא אפשר לקיי"ש ע"י גומרתא ותירצו דע"ו גומרתא אסור משום הפסד קדשים ע"ש והק' המפו' דמ"מ ק' קו' הראשונה דליה בעדנא ונ"ל דמצאתי בישרש יעקב בשם הפנים יפות פ' מצורע דתירץ דבל"ת שישנו בשאלה ל"צ בעידנא והכא הרי יכול לשאול על הקרבן ע"ש אך ק"ל לשי' התוס' בכריתות דלאחר שנשחט ונזרק דמו ליתא תו בשאלה עדיין ק' ועכצ"ל דצריך קרא דלא ישבור עוד קודם זריקה דישנו בשאלה ולפ"ז ל"ק קו' התו' מבעידנא ע"ז שוב הק' דהא אפשר לקיי"ש ע"י גומרתא דהמפו' תירצו דמשכח"ל דל"ה אפשר לקיי"ש בגומרתא דמשכח"ל שחל פסח בשבת דעכשיו בלילה א"א לקיי"ש ע"כ ועפ"ז הקשה התוס' ממ"נ דהא אלקיי"ש ע"י גומרתא ול"ל דמיירי בשבת ז"א דאם כן בע"כ מיירי לאחר זריקה דהזריקה היא ביום וכיון דמיירי לאחר זריקה שוב ליתא בשאלה ול"ה בעידנא באופן דב' הקו' ק' א' ממ"נ ע"ז תירצו דל"ה אלקיי"ש דאסור בגומרתא שוב ל"ק מבעידנא דנ"מ קודם זריקה ודוק. ועפי"ז י"ל לקמן בדף צ"ה בקו' האור חדש דמנ"ל לרבנן דאסור לשבור עצמות שי"ב מוח. ולהנ"ל א"ש די"ל דרבנן ס"ל כרבי דביום בע"פ ל"ה איסור כלל בשבירת עצם רק בלילה ובלילה דהיא לאחר זריקה דשוב ליתא בשאלה אם כן ל"ה בעדנא אבל איסי ב"י ס"ל כרבנן דגם ביום י"ב משום ש"ע א"כ צריך קרא על ביום קודם זריקה ודוק:

הרועים - פסח

פסח. בצל"ח פסחים ד"ה הא דילפינן דפסח דוחה טומאה מאיש כי יהיה טמא איש נדחה כו' דזה לדידן אבל ר' הונא ס"ל דפסח דוחה טמא מדרשת הספרי פ' בהעלותך מדכתיב ויהיו אנשים כו' והרמב"ם דפסק כר"ה דטומאה לא מדחי' פסק כר"ה דס"ל כדרשת הספרי ע"ש ג"כ דר' הונא ס"ל דמשמעות דמועדו ילפינן דפסח דוחה שבת וטומאה ועיין אות פ':

הרועים - פטור מדבר ועושהו

פטור מדבר ועושהו. דנקרא הדיוט כדס"ל לירושלמי הובא במג"א או"ח סי' רל"ב סק"ט ובשו"ת שבות יעקב ח"ב סימן ל' דהש"ס דילן פליג אירושלמי בזה ולהש"ס דילן יכול לעשותו אע"ג דפטור:

הרועים - פירות שביעית

פירות שביעית. במחנה אפרים ה' זכי' סו' ה' בפלוגתת ר' ירמי' ור' יוסי בירושלמי דאימתי אדם זוכה בפ"ש ר' ירמי' אמר משיתן לתוך כליו ור' יוסי אמר אף משנתנו לכליו נמי לא קנה דפליגי דר' ירמיה סבירא ליה דכליו ש"א קונין לו מטעם חצר וחצר מטעם שליחות וקונה לו אף שלא מדעתו ור' יוסי ס"ל דחצר מטעם יד ואין קונה שלא מדעתו:

הרועים - פסח

פסח. בשבת דט"ז י"ד שחל בשבת מפשיטין הפסח עד החזה ד' ר' ישמעאל בנו של ריב"ב וחכ"א מפשיטין את כולו ובצל"ח פסחים דס"ה דר' נתן ס"ל כר' ישמעאל בנו של ריב"ב:

הרועים - פסח

פסח. בקדושת ישראל כתובות בסופו בחידושיו דהמ"ד דס"נ מילה שלב"ז אין נוהג אלא ביום בע"כ ס"ל דנשים חייבות בפסח וס"ד דבמ"ע שהזמ"ג שי"ב כרת גם נשים חייבות וצ"ק ולא אותה בקדושין דכ"ח:

הרועים - פסח

פסח. ביד דוד פסחים קי"ד בשיטת רשב"ם דלב"ה צריך דוקא כריכה עם מצה ומרור ולרבנן כריכה אין מעכב אבל לר' יוחנן לרבנן אסור בכריכה ולהלל הא דצריך לכרוך ה"ד לכתחילה ובדיעבד אינו מעכב ואפי' זה בפ"ע וזה בפ"ע:

הרועים - פסולי עדות דרבנן

פסולי עדות דרבנן. דשיטת הרשב"א דמועיל עדותן לענין תפיסה הק' בישוע"י חו"מ סי' כ"ח הא הו"ל עדות שאאי"ל דהעדים לא ישלמו אה יתפוס אך דבממון ל"צ עדות שאי"ל ותליא בפלוגתא באות ע':

הרועים - פועל

פועל. בש"ך חו"מ סי' ק"ה דשי' רש"י בפועל דידו כיד בעה"ב ובהפלאה גיטין דז"ד אליבא דר' נחמן ור' חסדא אבל אליבא דר' יוחנן דס"ל מגביה מציאה לחבירו דקנה חבירו מטעם מיגו ע"כ ל"ל דפועל ידו כיד בעה"ב ולדינא דקי"ל כר"י ל"א בפועל דכיד

בעה"ב ועמש"ל אות א' אשל"נ. פסיק רישא הנה בכה"ג שעשה מלאכה בשבת בלא מתכוין רק דהוי פ"ר בכ"ז ל"ה רק בל"ת ולא באשה שה דשבת ובבית יצחק אע"ז סימן קכ"ה דתליא בפלוגתא דסוגיא דסוכה ס"ל דיליף פס"ר מקרא דבשר אע"פ שיש בהרת ע"כ ס"ל דהוי בל"ת ועשה ורמב"ם פוסק כאיכא דמתני בשבת קל"ג דלעשות דעושה בסיב שע"ג רגלי ל"ה פ"ר רק בל"ת לבד:

הרועים - פנחס

פנחס. בזבחים פי"ד איכא מ"ד דלא נתכהן פנחס עד שעשה שלום בין השבטים ובבנין אריאל פ' מטות דרשב"י דס"ל קטנה פחותה מג' שנתגיירה כשרה לכהונה. ס"ל דנתכהן פנחס מיד:

הרועים - פסח

פסח. בח"ס בסוגיא דאין מעברין נב"נ דס"ל לרבא טומאה הותרה בכ"ז בפסח הוא דחי' בציבור אבל לר' יהודא דתוספתא דסבירא ליה דציבור עושין פ"ש לדידי' אי הותרה בכ"מ הותרה:

הרועים - פסח הבא בטומאה

פסח הבא בטומאה. דקיי"ל דנאכל בטומאה שמתחילתו ל"ב אלא לאכילה כ' בדורש לציון דרוש ה' דלר"נ דס"ל אכילת פסח לא מעכב גם הפסח אין נאכל בטומאה:

הרועים - פסיק רישא

פסיק רישא. בשלום ירושלים שבת דמ"ב בשי' הש"ג דהא דמודה ר"ש בפ"ר היינו אם המעשה בעצמו שהוא עושה הוא פס"ר וא"א לעשות בלתי איסור אבל בנועל ביתו לשומרו גם זולת הצבי לא ובהא פליגי ר"א ורבנן דר"א סובר גבי מכבד את ביתו דאף אם ל"ה גומות הי' מכבד את ביתו אפי"ה אסור כיון שיודע שיש גומות אבל רבנן ס"ל כשיטת הרשב"א והש"ג דבכה"ג ל"ה פ"ר:

הרועים - פסח

פסח. דשי' התוס' ד"ג ע"ב דמי שאין לו קרקע פטור מפסח ובאו"ח כ' דראיית' מדכתיב ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות ג"פ בשנה תי"ל דמחויב לעלות בשביל הפסח וע"כ דמי שא"ל קרקע פטור גם כן מפסח והנה לשיטת הירושלמי דנשים מחויבין

בראיית פנים וא"נ דנשים בראשון רשות שי"ל דצ"ל לפטור כה"ג מי שא"ל קרקע מראיית פנים דבפסח בלא"ה פטורין עי"ל דתליא בפלוגתא דכ"ז ניחא למ"ד שו"ז על ט"ש משא"כ למ"ד אשו"ז על ט"ש שי"ל דמי שא"ל קרקע חייב בפסח ול"ל לענין מה צ"ק לפטור מראי' כשא"ל קרקע הרי מחויב בשביל הפסח לעלות לירושלים ז"א דנ"מ למי שהיה טמא בע"פ ובלילה טהור דפטור בשביל הפסח ובשביל ראיה מחויב וקמ"ל קרא דפטור מראיה כיון שא"ל קרקע. ועפי"ז י"ל במה שהניחו התוס' פסחים דצ"ג בתימה דמנ"ל להש"ס דר"ע סובר אשו"ז על ט"ש כיון דל"ל לדר"י דאמר טמאי מ"מ הי' שחל ז' שלהם בע"פ ונ"ל דבאמת לר"ע דס"ל מו"א לדידי' ע"כ מוכח דאשו"ז על ט"ש דהש"א הק' לר"ע דס"ל מו"א הי' מה שאלו למה נגרע הרי הי' לוים ול"ה להם קרקע ול"ל דהי' עפ"י הדיבור דמושבות לאי"ו משמע ז"א דהא ר"ע ס"ל מושבות בכ"מ שאתם יושבים משמע ועיין באו"ח פסחים ד"ג וע"כ דר"ע דסבירא לי' מו"א הי' ס"ל אשו"ז על ט"ש שוב גם מי שא"ל קרקע חייב בפסח וע"כ שאלו למה נגרע אם כן א"ש קושית התוס' דאדרבה לר"פ דס"ל מו"א הי' של"ה להם קרקע מוכח דסבירא ליה אשו"ז על ט"ש וחייב בפסח אף מי שא"ל קרקע כנ"ל:

ועפי"ז י"ל בקו' המפו' דל"ל קרא דפסח דוחה שבת תי"ל מקרא דלא ילין לבוקר זבח חג הפסח ופריך בפסחים דנ"ט הא כל הלילה ילין והכתיב כו' ולא עולת חול ביו"ט ומשני הב"ע כגון שחל י"ד להיות בשבת ומוכח דדחי שבת ונ"ל דבעט"ז הק' דמ"פ הש"ס והא לא עולת חול ביו"ט דלמא עשה דפסח דחמור די"ב כרת דוחה ל"ת ועשה דיו"ט וכמ"ש התוס' זבחים דל"ב דעשה דכרת דוחה ל"ת ועשה ואי לא יקטירו האימורים ל"י לאכול הפסח ואע"ג דל"ה בעדנא גם כן דוחה כיון דהעשה חמירא וכמ"ש התוס' פסחים דנ"ט ועיין בב"ט דהטעם משום דל"צ לילף מכלאים בציצית רק מחמת חמור על קל וע"כ דוחה אף עשה ול"ש מאי אילמא מהאי עשה: ועפי"ז י"ל בקו' המפו' דל"ל קרא דפסח דוחה שבת תי"ל מקרא דלא ילין לבוקר זבח חג הפסח ופריך בפסחים דנ"ט הא כל הלילה ילין והכתיב כו' ולא עולת חול ביו"ט ומשני הב"ע כגון שחל י"ד להיות בשבת ומוכח דדחי שבת ונ"ל דבעט"ז הק' דמ"פ הש"ס והא לא עולת חול ביו"ט דלמא עשה דפסח דחמור די"ב כרת דוחה ל"ת ועשה דיו"ט וכמ"ש התוס' זבחים דל"ב דעשה דכרת דוחה ל"ת ועשה ואי לא יקטירו האימורים ל"י לאכול הפסח ואע"ג דל"ה בעדנא גם כן דוחה כיון דהעשה חמירא וכמ"ש התוס' פסחים דנ"ט ועיין בב"ט דהטעם משום דל"צ לילף מכלאים בציצית רק מחמת חמור על קל וע"כ דוחה אף עשה ול"ש מאי אילמא מהאי עשה. אך י"ל לפי"מ דאי' בחולין ד"ק ממאי דטומאת הגוף חמירא די"ב

כרת דלמא טומאת בשר חמירא דל"ל טהרה במקוה ע"ש אם כן ה"נ א"נ מי שא"ל קרקע פטור לגמרי מפסח שוב ל"ה עשה דפסח חמור נגד עשה דיו"ט דעשה דפסח אפשר לבטל ע"י שיפקיר קרקעותיו ויפטור לגמרי מפסח משא"כ עשה דיו"ט א"א לבטל (ועיין בשו"ת ח"ס או"ח סי' קכ"ד כדברי דמה"ט ל"ד שבת ובש"מ כתובות ד"מ דעשה דאפשר למעקרה ל"ד ל"ת כ"ש לדחות עשה ול"ת) ולפי"ז לפימ"ש האו"ח פסחים ד"ג דא"נ דפסח ל"ד שבת שפיר אמרינן דמי שא"ל קרקע חייב בפסח והא דכ' התורה לא יחמוד כו' להורות דמי שא"ל קרקע פטור לעלות בפסח אף דמחויב לעלות בשביל הפסח דנ"מ כשחל ע"פ בשבת דא"ד שבת וא"צ לעלות בשביל הפסח רק בשביל ראיה קמ"ל דפטור מראי' כשא"ל קרקע ע"ש ולפ"ז א"א ליליף מלא ילין דפסח ד"ש דהרי א"נ דל"ד שבת ומי שא"ל קרקע חייב בפסח אם כן מעיקרא ל"ק אמאי כל הלילה ילין דשי"ל דעשה דפסח די"ב כרת דוחה ל"ת ועשה כנ"ל (באמת דק"ק לד' הפנ"י פסחים דנ"א דע"פ חשיב מועד והוא בכלל אלה מועדי ד' ומ"פ הא לא עולת חול ביו"ט דלמא א"ח בין עולת חול דע"פ לפסח ורק לא עולת חול ביו"ט). אך כ"ז ניחא למ"ד אכילת פסח מעכב אך לר"נ דכ"י יוצאין בפסח אחד ואכילת פסחים לא מעכב אם כן עדיין מוכח דפסח ד"ש מקרא דלא ילין דל"ל דאי ל"ד שבת מותר הקטרה מטעם עדל"ת דהא אכילה לא מעכב כלל ועפי"ז א"ש דברי המכילתא וז"ל ושחטו אותו וכי כל הקהל שוחטין כו' אלא מלמד דששא"כ ושחטו אותו בין בחול בין בשבת א"א אלא בחול ודקדקו המפורשים דמשמע דהאיבעי או"א אלא בחול קאי אמ"ש מקודם מלמד ששא"כ. ולהנ"ל א"ש דהרי. לר"י דושחטו אותו להורות דכ"י יוצאין בפסח אחד ואכילה לא מעכב שפיר מוכח מקרא דלא ילין דפסח ד"ש אבל לפי"מ דאמר מקודם דושחטו לששא"כ אבל אכילה מעכב אה כן לא מוכח דפסח ד"ש שפיר שאל או"א אלא בחול:

עי"ל בקו' המפו' דתי"ל דד"ש מקרא דלא ילין דהנה ראיתי בת"ת אות נ"ד לחקור בד' רש"י פסחים דמ"א א"ל אלא שבשלו משחשיכה דעיקר זמנו והיינו דאכילת ק"פ מצוותו בלילה יען שהיא בא ע"ש שפסח וזה היה בלילה אם כן הדין נותן שגם הבאתו יהיה בלילה אך דכלל גדול בכל קרבנות שאינן באין אלא ביום כדילפינן מביום צוותו וצריך לשחוט ולזרוק הפסח ביום אבל באמת עיקר זמנו בלילה וקרוב לומר שק"פ נקרא עולת יו"ט כיון שאז עיקר זמנו ע"ש:

עי"ל בקו' המפו' דתי"ל דד"ש מקרא דלא ילין דהנה ראיתי בת"ת אות נ"ד לחקור בד' רש"י פסחים דמ"א א"ל אלא שבשלו משחשיכה דעיקר זמנו והיינו דאכילת ק"פ מצוותו בלילה יען שהיא בא ע"ש שפסח וזה היה בלילה אם כן הדין נותן שגם הבאתו יהיה

בלילה אך דכלל גדול בכל קרבנות שאינן באין אלא ביום כדילפינן מביום צוותו וצריך לשחוט ולזרוק הפסח ביום אבל באמת עיקר זמנו בלילה וקרוב לומר שק"פ נקרא עולת יו"ט כיון שאז עיקר זמנו ע"ש. ובאמת שי"ל ראי' לדבריו מדברי הטו"א מגילה ד"ה דחגיגה שהביא מעיו"ט יוכל להקטיר חלבים בלילה דהוי עולת יו"ט מכח הקטרה וכ"ש דהכא דעיקר הק"פ בשביל ליל פסח דחשיב עולת יו"ט ולפי"ז מ"פ הש"ס הא כל הלילה ילין והא לא עולת חול ביו"ט והרי פסח חשיב עולת יו"ט ועכצ"ל דבאמת ב"ב דנסתפקו אי פסח דחי שבת י"ל דבזה היו מסופקין דל"ד דל"ד לתמיד דד"ש דשם הוא מצות היום משא"כ מצות פסח הרי עיקר בשביל חובת הלילה ע"ש שפסח והראי' דאכילה בלילה ורק דהשחיטה וזריקה מוכרח ביום אבל ל"ה החיוב בשביל ע"פ ע"כ ס"ד דל"ד שבת בע"פ דל"ה קרבן דיומו כלל רק בשביל הלילה ולפי"ז שוב א"א למיפשט מכאן דפסח דוחה שבת מקרא דלא ילין דז"א דאדרבה א"נ דל"ד שבת מה"ט דחשיב עולת יו"ט ול"ה קרבן היום דע"פ אם כן מעיקרא לא קשה מידי אמאי כל הלילה ילין הא לא עולת חול ביו"ט הרי שפיר הוי עולת יו"ט וכל קו' הש"ס רק אחרי דקיי"ל דפסח ד"ש עכצ"ל דחשיב עולת חיל והוי קרבן דיומא ומה"ט דחי שבת ש"פ והא לא עולת חול ביו"ט ודו"ק. אך בעיקר הספק שי"ל דתליא בזה א"נ דאכילת פסחים מעכבא שפיר חשיב עולת יו"ט משא"כ למ"ד אכילה לא מעכבא כלל ועיקר הק"פ שחיטה וזריקה והוא רק ביום חשיב עולת חול ולפי"ז א"ש המכילתא הנ"ל דאחר דאמר ושחטו דששא"כ אבל אכילת פסחים מעכבא אם כן שי"ל דחשיב עולת יו"ט בשביל האכילה ושוב לא מוכח מלא ילין דד"ש ש"פ או"א אלא בחיל:

הרועים - פסח

פסח. בצל"ח פסחים דמ"א אע"ג דצלאו ואח"כ בשלו אסור בפסח דוקא במים אבל בשאר משקין שפיר מותר אחר הצלי' לרבנן אבל לרבי אף בשאר משקין חייב אחר הצלי' ובברית אברהם סי' ל"א דס"ל לרבי כר' יוסי דבישול מבטל הצלי וה"ה דצלי מבטל הבישול וס"ל לרבי ור' יוסי אפי' בשלו לפסח ואח"כ צלאו פטור דהצלי' מפקיע מתורת בישול וכן ס"ל לר"ל דפטור בבשלו ואח"כ צלאו:

הרועים - פסח

פסח. בח"ס פסחים בסוגיא דצ"ק דאביי ורבא פליגי בפלוגתות רש"י ותוס' פסחים ע"ד דרבא סבירא ליה כשיטת התוס' דפסח שנחתך ממנו אבר כשר ומקולס היא דוקא

למצוה ואביי סבירא ליה כרש"י דלעכב נמי נאמר ובח"ס דע"ד כ' דלר"ש דס"ל יש אם למקרא ומעכב בב' חבורות ה"ה דמקולוס מעכב ולר"י דסבירא ליה דהפסח נאכל בב' חבורות ע"כ סבירא ליה דמקולוס רק למצוה ולא לעכב:

הרועים - פסח

פסח. בזרע יצחק כ' דמ"ד אכילת פסח מעכבא ואין כ"י יוצאין בפסח א' סובר שוחטין פסח עה"י וא"א לומר דכ"י יוצאין בפסח אחד ולסבור דשוחטין עה"י ותליא זב"ז ובאו"ח דצ"ב דמ"ד שו"ז על ט"ש ס"ל אכילת פסחים לא מעכב:

הרועים - פסח

פסח. בפסחים צ"ב דערל ישראל לד"ה טובל ואוכל פסחו לערב ובתוס' תמהו דלא מצינו שיצטרך ערל טבילה ובשלום ירושלים כ' דתליא בפלוגתא דר"ע ורבנן ולר"ע דערל כטמא בעי טבילה ומשנתינו כרבנן:

הרועים - פסח

פסח. בשלום ירושלים פסחים בשוחט עה"ח אם גם בעל החמץ עובר תליא בפלוגתא דלר"ש גם בעל החמץ עיבר ולר"י ל"ק אלא על השוחט:

הרועים - פסח

פסח. בשעה"מ הק"פ דבן עזאי סבירא ליה דמותר הפסח אין נאכל אלא צלי ובלילה כמו פסח עצמו:

הרועים - פסח

פסח. בברכת אברהם הק"פ דאע"ג דנשים בשני רשות בכ"ז נשים שהזידו בראשון דס"ל לרמב"ם דאם עשו בב' דפטורין לעולם מכרת אע"ג דהזיד בראשון ה"ה דנשים חייבות בפ"ש שיפטרו מכרת של"ע בראשון ובברכת אברהם פסחים צ"א דר' מאיר סבירא ליה נשים בראשון רשות:

הרועים - פסח

פסח. בפסחים דקי"ב דאשה ל"ב הסיבה ובהגהות מראה כהן דהש"ס דילן ס"ל דלעולם אשה ל"ב הסיבה אבל הירושלמי סבירא ליה דדוקא אשה אצל בעלה ל"ב הסיבה אבל בלא בעלה גם אשה בעי הסיבה:

הרועים - פסח

פסח. בזרע ברוך פסחים דס"ו דהלל דיליף פסח מקו"ח מתמיד דד"ש רף דפסח י"ל תשלומין בב' מוכח דסבירא ליה לב"ה כר' וכר' נתן דאם לא עבד בראשון במזיד אף דעשה בשני חייב כרת:

הרועים - פסח

פסח. בפנים יפות עה"ת פ' ראה דראב"ע סבירא ליה כמ"ד דהפסח אין נאכל בב' מקומות ול"צ למעט לילה אחרת דבלילה הב' שוב ל"ה במצרים אבל ריע סבירא ליה כמאן דאמר דאוכל בב' מקומות:

הרועים - פסח

פסח. בפסחים דס"ט דטמא שלא טבל לעשות פסח חייב כרת וכ' באהעו"ז סוף פסחים דלרבה אליבא דר"ע דמקיש טמא לד"ר ומה ד"ר אף שיוכל לבוא בסו"פ פטור אף טמא אע"ג שיוכל לטבול פטור מכרת אבל אליבא דר"א דסבירא ליה דמאסקופת העזרה ולחוץ הוה ליה ד"ר חייב כרת כשלא טבל:

הרועים - פסח

פסח. הנה לר' אשי ס"ל לרבנן דגם באבר שאין עליו כזית בשר י"ב משום ש"ע ולרבינא גם לרבנן א"ב משום ש"ע ור"ל ס"ל כרבינא דבאין בו כזית במקום שבירה היא דלרבנן י"ב משום ש"ע ולרבי א"ב משום ש"ע ור' יוחנן ס"ל כר' אשי דבאין עליו כזית במקום שבירה אפי' רבי מודה די"ב משום ש"ע בתוס' ובמהרש"א דפ"ה בפסחים:

הרועים - פסח

פסח. באו"ח פסחים דצ"ג דלר' נתן אם הזיד בראשון אף שעשה הב' חייב כרת ולרבי ולרחב"ע כשעשה השני פטור מכרת אף שהזיד בראשון. ובצל"ח פסחים דצ"ג דלר"נ

פ"ש אין דוחה שבת. פסח הבא בטומאה דקיימא לן דלא יאכלו ממנו זבין ואם אכלו פטורין מהכרת אבל מלקות חייבין ובצל"ח פסחים צ"ה דכ"ז לר"ל דיליף אזהרה לאוכל בטוה"ג מקרא מיוחד אבל לר' יוחנן דיליף אזהרת אכילה מעונש דכרת אם כן במקום דליכא כרת גם אזהרה ליכא:

הרועים - פסח

פסח. בדו"ח לרע"א חגיגה מערכה ח' אף דשה לב"א ל"ד היינו דהקטן יכול להמנות אף אחר שחיטה דהיינו בשעת אכילה אבל היכא דכבר עביד פסח דבגדול כה"ג ל"ה בר מינוי בפסח זה גם על הקטן האיסור לאכול מפסח זה כיון דאין זה פסחו לצאת בה:

הרועים - פסח

פסח. דשיטת הרמב"ם דטמא וד"ר אף שהזידו בב' פטורין מכרת ובאנוס ושגג בראשון והזידו בב' חייבין כרת ובס' בית לוי פסחים צ"ב דו"ד לרב יהודא דסבירא ליה ד"ר כל שא"ר בשעת אכילה אבל לעילא דד"ר כל שא"ר בשעת שחיטה אין הפרח לשי' זו:

הרועים - פסח שני

פסח שני. בתוס' יומא דכ"ט דפ"ש זמנו קודם התמיד ובקרבן תודה פסחים דפ"ח כ' דהתוספתא שהובא בתוס' פסחים דצ"ה דתני בראשון נשחט בג' כתות ושייר ביקור עכצ"ל דשייר נמי דפ"ש קודם התמיד אבל משנתינו דבלא"ה שייר ב"ד שי"ל דלמתניתין פ"ש אחר התמיד כראשון עי"ל דמשנתינו ס"ל הטעם דיאוחר דבר וא"ח בין פ"ר לפ"ש אבל התוספתא סבירא ליה כטעם הרמב"ם דלכך קרב אחר התמיד דא"א שיקרבו ישראל הפסח בב' שעות אבל בפ"ש דל"ש זאת שי"ל דקרב קודם התמיד וי"ל דתליא בפלוגתא אי דרשינן טעמא דקרא אמרינן כס' הרמב"ם:

הרועים - פשוטי כלי עץ

פשוטי כלי עץ. בעל"נ סוכה דט"ו בשיטת רש"י דפשוטי כלי עץ שנטמאו במת י"ל טהרה במקוה משום דאיכא גם כן הזאה והטבילה אינה רק גמר טהרה אבל לענין טומאת שרץ וזיבה ל"ל טהרה במקוה:

הרועים - פרה אדומה

פרה אדומה. במחנה ראובן יבמות דע"ד דתנא דברייתא ס"ל אליבא דר"ע דערל אסור בפרה אבל אנן ס"ל אליבא דר"ע דערל נמי כשר בפרה מקו"ח:

הרועים - צדקה

צדקה. בקצה"ח סי' ר"צ בשם הכ"מ דממונו של אדם משועבד לעשות מהם צדקה דשעבוד נכסיו בצדקה כמו בשאר חוב וכ' הקצה"ח כיון דקיי"ל שעבודא דאורייתא הוי מצות צדקה כמו פדיון הבן וה"ה בנודר ומת מחויבין היורשים לקיים נדרו מה"ת ע"ש באריכות דתלי' בדין ש"ד:

הרועים - צומת הגידין

צומת הגידין. שי' הרמב"ן הובא ברא"ש פ' בהמה המקשה בנטלו צומת הגידין ואח"כ חתך כל הרגל למעלה דחוזר לכשרותו ודעת הרא"ש דטריפות א"י לחזור לכשרות וכיון דנטרפה תיכף בנטילת צומת הגידין ל"מ אח"כ חתיכת כל הרגל ובישועות יעקב יו"ד סי' מ"ה דתלי' בפלוגתא אי טריפה אינה חי' וכל טריפות שבעולם משום דא"י לחיות הוא א"כ דבנטלו צומת הגידין ע"כ דא"י לחיות אפי' נחתך אח"כ כל הרגל למעלה דאל"כ ל"ה טריפה כלל דאי בדרי לה סמא ושפיר א"י לחזור לכשרות משא"כ למ"ד טריפה חי' וטריפה אין תלוי כלל בחיות שפיר י"ל אף דעכשיו טריפה מ"מ כשנחתך אח"כ כל הרגל כשירה ובחי' הרי"ם חולין דמ"ב כתב דגם עכשיו אינה טריפות כיון דאם יחתוך כל הרגל כשרה גם עתה אינה טריפה כיון דאי בדרי לה סמא חי' משא"כ למ"ד ט"ח אע"ג דיכול לחזור לכשרות מ"מ עתה טריפה ע"ש באריכות:

הרועים - צורם אוזן בכור

צורם אוזן בכור. בתו' בכורות דל"ד דכמה שמעתתא מוכחי דצורם אוזן בכור קנסא היא ובספרי פ' ראה ס"ל לר' אליעזר שעובר משום לא תאכל כל תועבה ותירצו דפליגי והנך שמעתתא ס"ל כאחרים בספרי ובבית אפרים יו"ד סי' ע"ה דתלי' בפלוגתא דר' מאיר ורבנן דלרבנן דס"ל דמותר להטיל מום בבע"מ וטעם דאסור להטיל מים משום שמפקיע קדושת מזבח וכגוזל את ההקדש ל"ש לאסור משום ל"ת כל תועבה משא"כ לר"מ דס"ל דאפי' להטיל מום בבע"מ אסור שפיר י"ל דבעצם אסור ואסור מה"ת לאכול משום ל"ת כל תועבה:

הרועים - צפורי מצורע

צפורי מצורע. ברש"י קדושין נ"ו דהמשולחת מותרת לגמרי והריטב"א ז"ל הק' מנגעים דמבואר דנשפך הדם תמות המשולחת ובמקנה שם דלר' ישמעאל מותרת המשולחת משעת שחיטה ולר' שמעון אסורה עד השילוח וע"ש דלר' שמעון משעת שחיטה נאסרו שתיהן ומתניתין דנגעים אתי כר"ש אבל לר' ישמעאל יש הכרח דמותרת ע"ש:

הרועים - ציר

ציר. הא דקיי"ל הטמאים לאסור צירן ורוטבן כ' בס' באר יעקב או"ח דכ"ג ע"ב דר' יהודא לא ס"ל דרשא דהטמאים וגם ר' יוסי לא ס"ל וס"ל להנהו דציר דגים טמאים ל"ק רק איסור דרבנן והתו' דכ' בע"ז ד"מ דציר דגים טמאים מה"ת הוא לרבנן דר"י וכ"כ בבית אל ח"ב דנ"ג דלר"י דס"ל מב"מ לא בטיל ציר דגים טמאים ל"ה רק דרבנן ולר"ה ורב ושמואל דס"ל דמב"מ רק מדרבנן לא בטיל לדידהו ציר דגים טמאים מה"ת אסור ועמש"ל אות מ' דלרב מב"מ מה"ת לא בטיל ושוב י"ל דציר ד"ט ל"ה רק דרבנן ובבאר יעקב או"ח דט"ז דלר' יהושע ציר דגים טמאים ל"ה רק מדרבנן:

הרועים - צירף את המעילה

צירף את המעילה. לזמן מרובה דחייב כ' המהרש"א פסחים דל"ג דרבי ס"ל דצירף המעילה לזמן מרובה דפטור ובס' זרעו של אברהם פסחים דל"ג דרב ס"ל כרבי דהזיד במעילה במיתה וס"ל דצירף המעילה לזמן מרובה דפטור:

הרועים - צידה

צידה. בצל"א ביצה דכ"ד אף להפוסקים דקצירה אסור ביו"ט מה"ת מ"מ צידה ביו"ט אי אסור מה"ת תלי' בפלוגתא דר' גמליאל ות"ק דת"ק ס"ל דצידה אסור ביו"ט כמו קצירה ור"ג ס"ל דצידה הוא רק מדרבנן כתחומין ובצל"ח ד"ט כ' דרב ס"ל ג"כ דצידה אסור רק מדרבנן ושי' הירושלמי ורשב"ל וחזקי' דצידה אסור מה"ת ציץ פלוגתא דר"י ור"ש דר"י ס"ל בין הוא על מצחו בין שאינו על מצחו מרצה ור"ש ס"ל עודהו על מצחו מרצה ובמהר"ם ברבי יומא ח"ב דלאביי סוכה דכ"ז ס"ל לר' מאיר כר' שמעון ובפני ארי' להגאון מפלאצק דר' יוסי ס"ל כר"ש דאינו על מצחו אינו מרצה:

הרועים - ציצית

ציצית. בברכות די"ט הק' התוס' דהכא משמע דאין מטילין ציצית למת ובהתכלת דמ"א אמרינן דמטילין ציצית למת ובשו"ת מפרשי הים כ' דתלי' בפלוגתא דלשמואל דס"ל ציצית חובת מנא שפיר צריכין לעשות ציצית למת לדידן דס"ל ציצית חובת גברא אין מטילין ציצית למת וע"ש שכ' דב"ש ס"ל דציצית חובת מנא ולב"ה הוא חובת גברא ובישועות יעקב או"ח סי' י"ט דר' עמרם ס"ל דציצית חובת גברא ובאו"ח סי' י"ג הוכיח דר' אשי בשבת קל"א ס"ל דכלי קופסא חייבין בציצית ובפני יהושע קדושין דל"ד דלמ"ד דנשים חייבות בציצית ס"ל דציצית חובת מנא משא"כ למ"ד דנשים פטורות מציצית ס"ל דציצית חובת גברא והו"ל מ"ע שהז"ג ע"ש ובשו"ת מקום שמואל מנחות ד"ל בפלוגתא דרבי ורבנן דרבי ס"ל דבעינן לבן ותכלת ס"ל כשי' הט"ז או"ח סי' י"ט דציצית אינו חובת גברא לקנות טלית בת ד' כנפות אלא אם מתעטף חייב לעשות ציצית אבל רבנן ס"ל דציצית חובת גברא כמצות סוכה ולולב ע"ש:

הרועים - ציצית

ציצית. בישוע"י או"ח סי' י"ט דהא דכסות המיוחד ללילה אף שלבשו ביום דפטור מציצית דוקא למ"ד ציצית חובת גברא דאין חיוב בציצית רק בבגד שלבשו כעת וכלי קופסא פטורין מציצית אמרינן דכסות המיוחד ללילה אף שלבשו ביום פטור מציצית אבל אי כלי קופסא חייבין בציצית א"כ נהי דהכסות מיוחד ללילה מ"מ אם מחזיק הבגד אצלו ביום חייב בציצית רק כשבא הבגד לידו בלילה פטור מציצית ציצית במג"א או"ח דצריך להתעטף כעטיפת ישמעאלים באו"ח סי' ח' ובשו"ת חיים שאל סי' א' ח"ב דרב ור' נחמן ס"ל דצריך כעטיפת ישמעאלים עוד הביא דר' יוסף ואביי לא ס"ל דיצטרך כעטיפת ישמעאלים וכן ר' יוחנן פליג ארב ושמואל וגי' הרי"ף דר' יוחנן ס"ל כשמואל ע"ש:

הרועים - ציצית

ציצית. בפנ"י שבת דכ"ז דהא דרבא ס"ל כל המינים חייבין בציצית מה"ת היינו דלדידי' לא קיי"ל כתנא דבי ר"י משא"כ לדידן קיי"ל כר"פ ורנב"י ולדידהו לענין ציצית לא אשכחן מאן דחולק אתנא דבי ר"י שפיר י"ל דשאר מינים פטורין מציצית מה"ת אבל לרבא ע"כ המשניות דכלאים פליגי אתנא דבי ר' ישמעאל ע"ש:

הרועים - ציצית

ציצית. במקנה קדושין ל"ג דר' יהודא דס"ל כסות לילה חייב בציצית אזיל לשיטתו דס"ל סומא פטור מכל המצות ע"כ ס"ל לרבות כסות לילה משא"כ לדידן דסומא חייב במצות:

הרועים - צער בע"ח

צער בע"ח. בשו"ת בגדי כהונה בב"מ דל"ב דרבא דהוכיח שם ש"מ דצבע"ח דאורייתא הוא רק למ"ד דון מינה ומינה משא"כ למ"ד דון מינה ואוקי באתרא אמרינן צב"ח לאו דאורייתא ע"ש:

הרועים - צד חמור

צד חמור. במכות ד"ה לת"ק פרכינן מצד חמור ור' יהודא צד חמיר לא פריך ובפאר הלכה דע"ה ע"ב דתליא בפלוגתא אי ב"כ הבכ"א מלמדין ולר"י לשיטתו דס"ל ב"כ מלמדין יש הוכחה דצד חמור לא פריך וזב"ז תליא:

הרועים - ציצית

ציצית. בהפלאה ברכות דר' יהודא ס"ל לילה זמן ציצית וכ"מ בשבת דכ"ט דל"ג משום כסות לילה:

הרועים - ציץ

ציץ. הרמב"ם פסק דדוקא עודהו על מצחו מרצה ובעל"נ סוכה פ"ה דתליא בפלוגתא דר"ש הביא ראי' לר"י מיוהכ"פ רק לר"י לשיטתו דס"ל דנין אפשר משא"א והרמב"ם דפסק דאין דנין אפשר משא"א ע"כ אף דמ"ד בציבור בכ"ז כשאינו על מצחו אינו מרצה ורבי ג"כ ס"ל אין דנין אפשר משא"א:

הרועים - קבוע

קבוע. במ"מ פכ"ב ה' שבת דל"ח קבוע רק אם הי' נ"מ בשעת קביעות האיסור משא"כ אם ל"ה נ"מ בשעת קביעות האיסור רק אח"כ בשעה שפירש ל"ח קבוע ובש"ך יו"ד סי' ק"י לענין נולד הס' אחר שלקח מן הקבוע כ' כיון דקבוע חידוש א"ל בו אלא חידושו ע"ש ועפי"ז י"ל דבר נכון בישוב קו' הפנ"י בפסחים ד"ט גבי ט' ציבורין של מצה וא' של חמץ דלפי' הר"י דקאי לענין אכילה א"כ מה קמ"ל בחמץ ומה הוצרך לומר היינו

תשע חניות והאיך סיד דלא יהי' בכלל תשע חניות ובודאי הוא ט' חניות ומה קמ"ל ע"ש ונ"ל דלהנ"ל א"ש דהנה באמת כל האיסורים המה איסור חפצא כשי' הפוסקים א"כ שפיר חשיב קבוע דבעוד שהי' קבוע הוי זה קביעות איסור וזה היתר אבל בחמץ דהוא איסור התלוי בזמן ושי' הפוסקים דבאיסור תלוי בזמן ליה איסור חפצא רק איסור גברא וכיון דעל החפץ אין כאן איסור כלל דהלא אחר פסח יהי' מותר לאוכלו אם ישאר כך בהנחתו עד אחר הפסח ורק על הבעלים הוא איסור גברא שלא לאכול חמץ א"כ בעוד שהוי קבוע סיד דל"ה קביעות איסור כיון דזה הו"ל היתר כמו ההיתר ממש כיון דלאחר הפסח יהי' באמת גם אבעלים היתר לאכלו וכל הנ"מ היא רק לאחר שפירש אם מותר לאוכלו שפיר יש מקום לומר דל"ה קבוע דבעת הקבוע לה עליו חלות איסור חפצא כלל ואפ"ה קמ"ל הגמרא דאין חילוק דאפיה חשיב קבוע וא"ש קו' הפנ"י דבאמת חמץ הוי חידוש גדול דיחשוב קבוע:

הרועים - קדושה ראשונה

קדושה ראשונה. במהרש"א קדושין דע"א דר' יוחנן ס"ל כמ"ד במגלה דקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לע"ל ע"ש ותמוה לי שנעלם ממרן המהרש"א מס' זבחים דק"ז דאמרי' דר' יוחנן ס"ל דקדשה לע"ל ולמה צ"ל דס"ל כמ"ד כן הלא בהדי' סובר כן ובס' דברי אמת להגאון בכר דוד ז"ל דקכ"ג כתב דר' יוחנן ס"ל כשי' הרמב"ם פיו מבית הבחירה דבשאר א"י לא קדשה לע"ל אבל קדושת המקדש וירושלים קדשה לע"ל וכר' יהושע דס"ל כן כמ"ש התוס' יבמות דפ"ב ובמקנה קדושין דע"א דחה ד' המהרש"א די"ל דר' יוחנן ס"ל לא קדשה לע"ל ומהתימה שלא זכר מש"ס דזבחים הנ"ל ובדורש לציון דרוש ו' דב"ה סובר דלא קדשה לע"ל ובס' ושב הכהן בשאלת הכהנים די"ח דר' יוחנן ס"ל כשי' הרמב"ם דקדושת ירושלים ומקדש לא בטלם אבל ר' יוסי ס"ל אפי' קדושת המקדש נמי בטלה ע"ש:

הרועים - קבוע

קבוע. בבית הלל יו"ד סי' ק"ו הביא מחלוקת חכמי ישראל באם הי' תערובות בהמה טריפה בין כשרה ובהמה אחת נחלקת לשנים והחצי פירוש באופן דאמרינן מרובא פריש ומותר רק שהחצי השני' נשאר קבוע ולא שייך לומר שחציה זו אסורה וחציה הב' מותרת מי אמרינן כיון דחציה האחד מותר מטעם פירש ה"ה החצי שבבית מותר איד להיפוך כיון דחציה שבבית אסורה א"א תו להכשיר השאר ובשו"ת נאות דשא סי' כ"ג

דתלי' בפלוגתא דר' מאיר ור' זביד בב"ב דקל"ד דלמ"ד דלא פלגינן בחד גופא אמרינן דהכל אסור ולמ"ד דפלגינן י"ל דמה שבחוץ שרי' ומה שבפנים אסור ור' ירמיה ור' זירא ג"כ ס"ל דהכל אסור דבחד גופא לא פלגינן דיבורי':

הרועים - קבוע

קבוע. במקנה קדושין דל"ב כ' בפלוג' הטור והפוסקים היכא שאין האיסור ניכר במקומו כמו הך דט' חניות אי הוי קבוע דאורייתא תלי' בפלוגתא דר' שמעון ורבנן דלר"ש דס"ל נתכוין להרוג את זה והרג זה פטור ע"כ דס"ל אפי' שאין האיסור ניכר במקומו חשיב קבוע מה"ת משא"כ רבנן ס"ל קבוע כדס"ל לרוב הפוסקים ובהפלאה כתובות י"ד ע"ב דרבה ס"ל דכל שאין האיסור ניכר במקומו ל"ח קבוע אבל שאר אמוראי ס"ל דגם בכה"ג הו"ל קבוע דאורייתא ובצרור החיים כ' דא"כ דרוב הוא מטעם ודאי א"כ קבוע חידוש הוא אמרינן א"ל בו אלא חידושו בניכר אבל היכא שאין האיסור ניכר ל"ח קבוע אבל אם רוב ספק רק שהתורה התירה אמרינן אף שהאיסור אין ניכר במקומו ג"כ חשיב קבוע ע"ש ועיין באות ר' רובא ובזרעו של אברהם בסנהדרין הביא שי' הראשונים דלר' שמעון ליל כל קבוע כמע"מ רק מדרבנן וכ' דכן לרבי ולתנא דבי חזקיה נמי ס"ל כר"ש דקבוע כמע"מ ל"ה רק מדרבנן ור' יוחנן ג"כ ס"ל דקבוע כמע"מ הוא רק דרבנן ובשושנת עמקים כלל י"ד דהא דבעינן ניכר הקבוע דאי לא ניכר בטל ברוב משא"כ לר' יהודא דס"ל מב"מ לא בטיל הוי קבוע אף בלא ניכר כלל ע"ש:

הרועים - קברי עכו"ם

קברי עכו"ם. באוהל דוד סנהדרין ד"ד דר' ישמעאל ס"ל כר"ש דמת עכו"ם אין מטמא באוהל ובקצוה"ח סי' ת"י דר' יהודא ב"ב ס"ל קברי עכו"ם מטמאים באוהל ובדורש לציון דרוש ט' דתלי' בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע סוטה ד"ג דלר' ישמעאל דס"ל דפרשה נשנית בשביל דבר שנתחדש לדידי' אמת דינו דרשב"י דקברי עכו"ם אין מטמאין אבל לר"ע דלא ס"ל דפרשה נשנית בשביל דבר שנתחדש בה וס"ל לה יטמא מצוה בע"כ דלא כרשב"י ותלי' בפלוג' דאי לעולם בהם תעבודו רשות בע"כ פרשה נשנית בשביל דבר שנתחדש בה ועיון אות פ':

הרועים - קבורה

קבורה. ברמב"ם פי"ב מה' אבל שהקבורה מצוה של תורה היא ואם צוה שלא יקברוהו אין שומעין לו ובש"ס עלה בתיקו אם צוה שלא יקברוהו אם שומעין לו וכ' בלח"מ דהאיבעי' ל"ה אלא משום דסובר דאין קבורה מה"ת וכאיכא דאמרי רמז לקבורה מה"ת משמע רק רמז ומדרבנן אבל לל"ק דר' יוחנן בפ' נגמר הדין דהמלין מתו עובר בלא תעשה ס"ל דהקבורה מה"ת ובלב שמח על הרמב"ם בספר המצות סוף שורש ראשון דלכ"ע עובר בל"ת דמלין את מתו רק דהנ"מ בין הלשונות לל"ק קבורת קרקע רק מדרבנן ומה"ת די בארון ולל"ב דר' יוחנן אף קבורת קרקע מה"ת:

הרועים - קדושין

קדושין. במקנה דנ"ט דשמואל ס"ל כר"י דמהני שיור בקדושין ומהני קדושין לזמן ע"ש:

הרועים - קדושי כסף

קדושי כסף. שיטת הרמב"ם דקדושי כסף היא מד"ס ובאור חדש קדושין ד"ב דהרמב"ם כ' רק למ"ד דיליף קדושי כסף מגז"ש דק"ק משד"ע הוי מד"ס הואיל דאתי מי"ג מדות משא"כ לר' אסי דיליף קדושי כסף מויצאה חנם ס"ל קדושי כסף ד"ת ובטעה"מ ה' אישות דלרב ור' הונא קדושי כסף דאורייתא אבל למ"ד קדושי כסף מגז"ש דק"ק משד"ע קדושי כסף מד"ת ובאו"ח ד"ד ד"ה דלא אתי' כ' דאביי ס"ל קדושי כסף דאורייתא ובפרדס דוד פ' וירא דלאביי קדושי כסף ל"ה רק מד"ס כרמב"ם וכשי' רבותיו של רש"י ריש כתובות ולרבא קדושי כסף דאוריית ובאור חדש עה"ת פ' חיי דלב"ש קדושי כסף היא מה"ת ולב"ה היא דרבנן:

הרועים - קדושין אין מסורין לביאה

קדושין אין מסורין לביאה. בפנ"י ובאו"ח קדושין י"א דדוקא לדידן דילפינן קדושי ביאה מובעלה ס"ל דצ"ל מסורין לביאה אבל לרבי ור' זירא ל"צ לדידהו שיהיו קדושין מס"ל ומהני לדידהו קדשאמס"ל ע"ש ובאור חדש קדושין נ"א דחזקי' ס"ל קשאמס"ל הוי קדושין ובפנ"י ובשו"ת זכר ישעי' דע"כ לשמואל ולאידך מ"ד דס"ל דכל שאינו בזא"ז מהני בב"א ע"כ דטעמא דמתניתין כרבא משום קדשאמס"ל ומוכח לדידהו קדשאמס"ל ל"ה קדושין ועיין אות כ' כל שאינו בזאח"ז קדטעאמס"ל האחרונים העלו דלכך בחייבי לאוין מהני הקידושין ולא הוי קדשאמס"ל כיון דרוצה לבעול באיסור חשיב לדידי'

קדושין המסורין לביאה ועפ"ז אמרתי דבר יקר בישוב קו' המפורשים בגיטין דמ"ג דקמבע"ל להש"ס אי חציו עבד וחציו ב"ח קדושיו קדושין והקשו לפימ"ש התוס' בב"ב דע"ט דהמתניתין לאחר שאשתחרר דמהני לר' מאיר אע"ג דל"ה עבידי דאתי משום דמיירי בחציו עבד דכופין האדון לשחרר ואם איתא דח"ע וחב"ח יש לו קדושין א"כ מ"ט דרבנן דאינה מקודשת הא גם עכשיו בידו הוא לקדשה עכשיו ויהי' מהני הקדושין ועכצ"ל דח"ע וחב"ח אין קדושין מועילין ונ"ל דהנה האחרונים הק' מה נסתפק הש"ס אי ח"ע וחב"ח יהי' מהני קדושין לשי' הרמב"ם דעבד בב"ח הוא רק מדרבנן אסור רק אם יהי' מהני הקדושין של ח"ע וחב"ח יהי' אסור בה מטעם דצ"ע משתמש בצד חירות דא"כ הו"ל קדושין שאמס"ל דהקדושין גורמין איסור הביאה דצ"ע משתמש בצד א"א ע"כ ולס' הנ"ל א"ש דל"ה קדשאמס"ל כיון שמקדשה ורוצה לעבור עלי' באיסור שפיר הוי קדושין המסו"ל כיון דרוצה לבוא עלי' באיסור חשוב לדידי' מסורין לביאה ול"ק כלל. ועפי"ז מיושב קו' המפורשים הנ"ל דז"נ במקדשה מעכשיו שפיר הו"ל קדושין מסו"ל משא"כ במקדשה לאחר שאשתחרר א"כ חזינן שאין רוצה לבוא עלי' בקדושין באיסור וכיון שאין רוצה לבוא עלי' באיסור א"כ שוב ל"ה בידו כלל לקדשה עכשיו כיון שאין רוצה לבוא עלי' באיסור ממילא אם יקדשה עכשיו יהי' קדשאמ"ל ול"י מהני הקדושין כלל אף אם יקדשה עכשיו שפיר ל"ה בידו כלל לקדשה עכשיו ושפיר חשוב דשלב"ל במקדשה לאחר שאשתחרר ולומר דחשוב בידו לעבור על איסור דאורייתא בודאי ל"ח בידו כמבואר בפוסקים:

הרועים - קדושין

קדושין. בב"ש באהע"ז סי' כ"ח גבי לא ידעה שהוא גנוב אע"ג דקנתה ביאוש וש"ר א"מ דמצי אמרה לא ניחא לי דלתעביד איסורא על ידי ובשו"ת אבני מילואים סי' כ"א דסברת הב"ש תליא בפלוגתא דר' מאיר ור' יהודא בקדושין דנ"ג דר"מ סובר דא"מ דאמרה ל"נ לי' דלתחלל הקדש על ידו ור' יהודא סובר מקודשת וליתא לס' הב"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. באהע"ז סי' ל"ט במקדש ע"מ שאין עלי' נדרים ונמצאו עלי' נדרים דאינה מקודשת מ"מ פלוגתא הוא דלחד מ"ד אסורה לנשא בלא גט שמא תשאול על הנדרים והוא פלוגתא דאמוראי בירושלמי ועיין בב"ש ובאבני מילואים כ' דרבא ס"ל כמ"ד דאסורה לנשא בלא גט שמא תשאול לנדרה ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. ברשב"א קדושין נ"ט בשם הראב"ד דר' יוחנן ס"ל דלא כר' אבא דאמר בקידושין ל"מ שיור בפ' המגרש ור' יוחנן ס"ל דמהני שיור בקידושין:

הרועים - קדושין שאמס"ל

קדושין שאמס"ל. עיין באות ח' חופה מבואר לענין חיי"ל אם מקרי קדושין מסו"ל היכא שרוצה לעבור על האיסור כסברא שהבאתי באות שלפ"ז ותליא בפלוגתא דרב ושמואל:

הרועים - קדושין

קדושין. בביב דקמיה ס"ל לאמימר דאם הדרה איהי לא הדרי קדושין גזירה שמא ואמרו קדושין תופסין באחותה אם החזיר כסף קדושין ור' אסי פליג וס"ל דגיטה מוכיח עלי' וכ' הפוסקים דה"ה בכל ס' קדושין תלי' בפלוגתייהו דלאמימר א"צ להחזיר ולר"א צריכה להחזיר:

הרועים - קדושין

קדושין. בקדושין דמ"ו דס"ל לר"ה בנתקדשה שלא לדעת וניסת שלא לדעת ואבי' כאן דס"ל לר"ה דאוכלת כיון דנעשה בה מעשה יתומה בחיי אב ובמקנה כ' דזה רק לר"ה דס"ל חופה קונה משא"כ לדידן ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. בשב שמעתתא ש"י פי"ב דפלוגתא דרבא ור' אסי בקדושין דס"ג אי סוקלין ע"י האב באמר קדש תי בתי תלי' בפלוגתת חכמי פרובינצא באב שאמר קדשתי בתי אי מהני חזרה ע"י אמתלא דר' חסדא סובר כדעת קצתם דל"מ אמתלא דלאב רחמנא הימני' בתורת עד ומשו"ה אין חוזר ומגיד ורבא סובר אע"ג דהימני' רחמנא אינו בתורת ב' עדים והיכא דהאמינה תורם לע"א מהני אמתלא וכיון דמהני אמתלא שוב א"א לסקול על ידו ע"ש. קדושין במקנה דק"א סי' ל"ב ס"ד לענין קדושי שטר במחובר דתליא בפלוגתא דתנאי דלמ"ד דון מינה ומינה וכיון דקדושי שטר ילפינן מויצאה והיתה פסול במחובר כמו גט משא"כ למ"ד דון מינה ואוקי באתרא י"ל דמקשינן הויות להדדי ומקודשת ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. המל"מ פ"ז מאישות נסתפק בעשה שליח לקדש אשה וקדשה השליח קדושי דרבנן או קדושי ספק אם הוי עיוות בשליחות וא"מ כלל ובמנחת אהרן ס הדרין דאביי ורבא ס"ל דל"ה עיוות בשליחות ורשב"ל ס"ל דהוי עיוות בשליחות:

הרועים - קדושין

קדושין. בפנ"י בק"א לקדושין אות ל"ה דר' נחמן בר יצחק ל"ל הא דאמר ר' נחמן אומר אדם לבתו צאי צאי וקבלו קידושייך ע"ש. ובקדושין ד"כ העלה הפנ"י דר' יצחק סובר גם כן דצאי וקבלי קידושייך ל"א בעלמא ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. שיטת הפנ"י בקדושין דעל קדושין של שוה כסף אין עונשין מיתה מאחר דילפינן במ"מ מע"ע ואעמה"ד (וי"ל בסנהדרין דמ"ט דפריך נע"ה דמקטלה המ"ל דהו"ל עדות שאאי"ל דיכולין לומר לאוסרה אבעלה באנו והרי משכח"ל באופן דלא ידענו שהי' א"א רק על פיהם אם כן א"א לומר לאוסרה דאם לא להורגה באו הי' להם לומר שהיו הקדושין בשוה כסף דאינה נהרגת ויש לישב) ובאור חדש קדושין ד"ב דשמואל ור"ה דס"ל דקדושי שוה כסף בהיקש דאם אחרת לדידהו ממיתין על קדושי שוה כסף לדידהו דילפי מהיקש ולא במ"מ ורב גם כן סבירא ליה כר"ה ובסוף קדושין כ' האו"ח דר' חסדא ס"ל דעל שוה כסף אין עונשין מיתה דס"ל דילפינן ש"כ במ"מ ע"ש קדושין בפנ"י קדושין דס"ו בשם תוספת רי"ד דאביי ס"ל מקדש בע"א דחוששין לקדושין וע"ש בדס"ה דמביא הספרי לא יקום ע"א כו' אבל קם הוא בעדות אשה להשיאה והיינו כמ"ד המקדש בע"א חוששין לקדושין ומ"ד אין חוששין ס"ל כר' יוסי דפליג ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. בשעה"מ פ"ב הלכות אישות דהמקדש בקרקע אי מקודשת תליא בפלוגתא דריוה"ג ורבנן דלר' יוסי הגלילי דסבירא ליה אין כותבין הגט על דבר שי"ב רוח חיים ועל האוכלין לדידיה מקדש בקרקע מקודשת משא"כ לרבנן מקדש בקרקע אינה מקודשת:

הרועים - קדושין

קדושין. פלוגתא דרבה ור' יוסף בקדושין ד"ח אי צריך שומא ובעצי ארזים ה' קדושין סי' ל"א דאביי ורבא סבירא להו כר' יוסף דצריך שומא ובפני יהושע קדושין ד"ט דפלוגתא דרבה ור' יוסף אי צריך שומא תליא בפלוגתא דר"י ור"ל דר' יוסף ס"ל מעות קונות אבל למ"ד מעות אינם קונות ל"צ שומא ע"ש קדושי קטן שיטת הר"י ברזילי דקטן שקידש לו אביו אשה חוששין לקדושין ובאוהל דוד קדושין דהר"י ברזילי פסק כמאן דאמר המקדש בע"א חוששין לקדושין וכ' הפ"י דלהך מ"ד אפי בלא עד נמי אבל לאידך אמוראי דהמקדש בע"א אין חוששין לקדושין ל"מ קדושי קטן כלל והנה בנוב"י סי' ס"ד העיר דהו"ל שליח בקדושין תופס לבע"ח במקום שח"ל (ובמעין החכמה ב"מ די"א כוון דיכול לקדש בעצמו ל"ה תופס לבע"ח ושאני בע"ח דקיי"ל מסדרין לבע"ח ע"ש באריכות. ולפ"ז בקטן דא"י לקדש בעצמו הו"ל ח"ל כמובן) בקדושי אביו ותירץ משום מגו דזכי לנפשי' זכי נמי לבנו ע"ש ולפ"ז לר"נ ור"ה דס"ל המגביה מציאה לחבירו ל"ק חבירו ואף דשייך מגו דזכי לנפשיה אפ"ה הו"ל תופס לבע"ח וכן רבא דס"ל כר"נ כמ"ש התוס' בב"מ דף י' ד"ה איתבי לדידהו ל"מ קדושי קטן ע"י אביו:

הרועים - קדושין

קדושין. בפנ"י קדושין דמ"ד כ' דלר' יוחנן אין נערה עושה שליח לגירושין וקדושין משא"כ לר"ל נערה עושה שליח לגירושין וקדושין:

הרועים - קרושין

קרושין. בירושלמי פ' האומר ובאע"ז סימן מ' במקדש אשה לאחר ל' ובא אחר וקדשה תוך ל' דמקודשת לשני מכל מקום אם מת השני או גרשה תוך ל' דחלין שוב קדושי ראשון ונעצי ארזים סי' מ' דז"ד למאן דאמר קדושת דמים לא פקעה בכדי אבל למ"ד קדושת דמים פ קעה בכדי ליתא לשי' הירושלמי ואפילו מת הב' תוך ל' או גירשה אינה מקודשת לראשון כשבא יום ל'. ועפ"ד הירושלמי הערותי דיש מלתא בטעמא לפסול גט מאוחר אף לר"י דס"ל משום חשש חיפוי והיינו דיוכל לבוא לידי תקלה גדולה אם נכשיר גט מאוחר באופן הנ"ל דאם מגרש הב' תוך ל' דחלין קדושי ראשון והוית א"א אבל אם הגט הוא מאוחר יהיו הגירושין אחר ל' ולא תהיה מקודשת לראשון ונוכל לבוא לידי תקלה גדולה להתיר א"א לעלמא ועיין בישועות יעקב סי' קכ"ז שטרח למצוא טעם ונ"מ שיוכל לבוא לידי חיפוי על ידי גט מאוחר ולפסול עי"ז שש קדושין דס"ל לר"ע דאין

קדושין תופסין בחיי"ל כ' במקנה קדושין סיב דר' יוחנן ס"ל כר' ישבב דלר"ע אפילו בחייבי עשין אין קדושין תופסין ור"ל ס"ל כר' סימאי ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. באיסורי הנאה דרבנן אי מקודשת כ' בשו"ת זכרון יצחק לבן הגאון משנת חכמים דתליא בפלוגתא אי דבר הגול"מ כממון דמיא מקודשת כיון דיכול לבטל לכתחילה לשי' הרמב"ם דאיסור דרבנן מותר לבטל לכתחילה משא"כ למ"ד דבר הגול"מ לאו כמ"ד אינה מקודשת:

הרועים - קדושין

קדושין. במנחת חינוך מצוה ל"ה כ' במה דקיי"ל בקדושין דנ"ט לר' יוחנן דאם א' קדשה מעכשיו ולאחר ל' והב' לאחר עשרים דאפילו קדושי ק' תופסין והעלה כיון דתופסין בה קדושי אחרים אם זינתה שוב אינה חייבת מיתה ע"ש. ולדעתי לדבריו יקשה מכתובות דל"ח דאמרינן קרי אשר לא ארוסה ופריך ארוסה בת סקילה. ולהנ"ל קשה לוקמי בכה"ג דל"ה חיוב מיתה ול"ש קלב"מ ואפ"ה הוית ארוסה ופטורה מקנס מגזיה"כ ובפרט להפוסקים דקי"ל כר"י דמהני שיור בקדושין:

הרועים - קדושין

קדושין. בקדושין ד"ח לחד אבע"א בנתן הוא ואמרה היא אינה מקודשת כלל ולחד אב"א הוי קדושי ספק וכ' בעצי ארזים דתליא בפלוגתא דלמ"ד שטר אמה העבריה אדון כותבו לדידיה נתן הוא ואמרה היא אינה מקודשת כלל ולמ"ד אבי' כותבו אם כן ביעוד הו"ל נתן הוא ואמרה היא אם כן הו"ל בכל הקדושין ספק אי ילפינן מיעוד:

הרועים - קרושין

קרושין. שי' הרא"ש בקדושין דנ"ב דאפילו למ"ד קאו"ח קנה מ"מ בקדושין ל"מ דדוקא התם דמפיק לי' בתרי את וחמור אמר ר' נחמן דקנה מחצה משא"כ הכא דבחד לשנא גם ר"נ מודה דל"ק ובעצי ארזים סי' מ' דדוקא לר' נחמן דס"ל קאו"ח קנה מחצה יש לחלק כנ"ל משא"כ לר' ששת בב"ב קמ"ג דקני את ותמור קנה כולה לדידיה אין לחלק בין קדושין לדעלמא ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. בדברי משפט כ' דהא דבעי' בקדושין כסף צריך שיהי' כסף וגם שיתהנה בו הנאת הכסף אבל בנתן לה כסף ובאופן דל"ה הנאה אינה מקודשת אבל לר' מאיר דס"ל מקדש במלוה מקודשת ס"ל דל"צ רק כסף לבד ול"צ שתהיה הנאות הכסף ע"ש:

הרועים - קדשים

קדשים. בשו"ת חת"ס יו"ד סימן ש"י דהטלת מום בקדשים בזה"ז אי הוא דרבנן או דאו' תליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י דדריש כל מטיל מום בקדשים בזה"ז אסור מה"ת ולר"ל הוא רק דרבנן ע"ש באריכות קדשים בקדושין דנ"ג ס"ל לאביי דקדשים כיון דא"ב דין חלוקה כ"ש דלאו בני מכירה נינהו דלאו ממונא הוא אלא משלחן גבוה וכ' המקנה דתליא בפלוגתא דלאביי דס"ל פירי לא עבדי חליפין מוכח מדלאו בר חלוקה הוא כ"ש דלאו בר מכירה הוא אבל לרבא דס"ל פירי עבדי חליפין י"ל לכך לאו בר חלוקה הוא דגרע טפי ממכירה דהוי דרך בזיון כחליפין ע"ש:

הרועים - קדושת ביהכ"נ

קדושת ביהכ"נ. בט"א מגלה דכ"ט כ' שם דבי סוגיות המתחלפות פליגי אי קדושת ביה"כ עדיף מביהמ"ד או להיפוך ע"ש:

הרועים - קדשים

קדשים. אי חייב שלא כדרך אכילה כ' באור חדש פסחים דכ"ו דתליא בפלוגתא דלמ"ד לוקין אלאו שבכללות לדידיה גם בקדשים אין לוקין שלכ"א ולמ"ד אין לוקין אלאו שבכללות לדידיה בקדשים לוקין שלכ"א:

הרועים - קדשים קלים

קדשים קלים. ברמב"ם פ"ד ממעילה ה"מ דמוכר עולתו ושלמיו ל"ע כלום ותמה המל"מ דהרי לריה"ג דק"ק ממון בעלים יכול למכור שלמיו ואנן קיי"ל דממון בעלים ובמעין החכמה דקי"ח דרק לאביי דסבירא ליה כ"מ דארל"ת א"ע מהני מהני מכירת שלמיו לריה"ג אבל לרבא דס"ל ל"מ אף דק"ק ממון בעלים ל"מ מכירת שלמים ע"ש:

הרועים - קדשים

קדשים. בתוס' פ"ב דחגיגה דהיקשא דשחיטה לסמיכה ל"ה רק מדרבנן והמפו' תמהו ע"ז וביד דוד הוכיח דתליא בפלוגתא ולר' שמעון הקישא דשחיטה לסמיכה מה"ת:

הרועים - קדשים

קדשים. במה דקיי"ל דנשים פטורות ממ"ע שהז"ג אי גם בקדשים פטורין ממ"ע שהז"ג כ' במעין החכמה לתרי"ג מצות דתליא בפלוגתא דאליבא דר"מ ור"י דסבירא להו להו דתפילין הו"ל מ"ע שאין הז"ג ולדידהו אמרינן בקדושין דמ"ע שהז"ג דנשים פטורות משום דמצה ושמחה והקהל הו"ל ג' כתובין ומטעם זה גם בקדשים פטורות ממעשהז"ג משא"כ לדידן דקיי"ל דתפילין הו"ל מ"ע שכז"ג ונשים דפטורות ממ"ע שהז"כ משום דכה"ת הוקשה לתפילין ותפילין ילפינן בהיקש מה"ת לפטור נשים ובקדשים דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד אם כן בקדשים נשים חייבות במ"ע שהז"ג:

הרועים - קדשים

קדשים. בב"ק די"ב ע"ב שי' רש"י דאף הבעלים בשאר בשר אמרינן משולחן גבוה קזכי וסותר א"ע מתמורה ד"ח ע"א דכ' דגבי שלמים דישראל ל"ל ישראל משלחן גבוה קזכי ובהפלאה בחי' בעמ"ח מחנה לוי העלה דתליא בפלוגתא דלר' נחמן דס"ל א"א אוסר דשא"ש מוכח דבחלק הבעלים ישראל ל"ש לומר משולחן גבוה קזכי משא"כ לר' יוחנן דס"ל א"א אוסר דבר שאינו שלו מוכח דגם בחלק הבעלים שייך משלחן גבוה קזכי:

הרועים - קדוש

קדוש. פלוגתא דר' אחא ור' חסדא ביומא ד"ל ע"ב דר' אחי ס"ל דלרבי נמי קדוש שני אחר לבישה ולר' חסדא ס"ל לר"י כשהוא פשוט מקדש ובקרן אורה זבחים ד"כ דאביי ס"ל כר' אחי ורבא ס"ל כר' חסדא:

הרועים - קדשים

קדשים. בזבחים כ"ט ס"ל לר' מרי ור' ינאי דמחשב מחשבה שאינה נכונה בקדשים עובר בלאו והסמ"ג במל"ת סימן של"ז חובר שלרבא דתופס עיקר כאידך דר"י דלא יחשב ללמד שלא יערב מחשבות מחשב אין למנות בלאו למחשב בקדשים ובמעין החכמה לב' עצי ארזים דנ"ד ע"ב דתליא במחלוקת ר"י וחכמים אם מחשבת הזמן קודם למחשבת

המקום דלר"י דס"ל אין מחשבת המקום מוציא ממחשבת הזמן ס"ל דלא יחשב ללאו משא"כ לרבנן ע"ש דמחלוקת ר"י וחכמים בלאו דמחשב ובדרש דכ"ד רע ובדין דקדמה מחשבת הזמן למה"מ תלי' בהדדי:

הרועים - קדשים

קדשים. בכריתות דכ"ד דבקדשים איסור חל על איסור מדכתיב כל חלב לד' כו' ובאור חדש סוף קדושין הביא ד' ר' דייטש ז"ל דדוקא לר' שמעון דס"ל כ"ש למכות מוכח דבקדשים איסור חל על איסור מדגלי בחלב למעילה אבל לדידן דח"ש אסור מה"ת או לר"ל דגלי רחמנא בכה"ג שאוכל יותר מכדא"פ דמשום חלב לא מחייב דהו"ל פחות מכשיעור ומשום מטילה חייב דצירוף המעילה לזמן מרובה חייב ועיין לעיל אות צ' ועיין בצל"ח ברכות דבכה"ג חייב אף על חלב מגו דמצטרף לגבי מעילה מצטרף נמי לגבי חלב ע"ש:

הרועים - קדושת ארץ ישראל

קדושת ארץ ישראל. בתבואות שור מס' שבת דהא דס"ל לר' יהודא דכל העולה מבבל לא"י בזה"ז עובר בעשה הוא רק למ"ד בטלה קדושת הארץ וכן ס"ל לר"י משא"כ להנך תנאי דס"ל לא בטלה קדושת הארץ מצוה לעלות לא"י לקיים מצות התלויות בה ור' זירא דרצה לעלות לא"י לקיים מצות התלויות בארץ ומטמיר מר' יהודא דר"י סובר בטלה קדושת הארץ ע"ש ועיין בדורש לציון דרוש ג' דתליא בפלוגתא דלמ"ד לא קדשה לעיל י"ל כד' התב"ש אבל למ"ד קדשה לע"ל ואעפי"כ עובר בע' וליתא להתב"ש:

הרועים - קדשי עכו"ם

קדשי עכו"ם. במנחת חינוך מצוה י"ז דר' עקיבא סובר כר"ש דאינו חייב על קדשי עכו"ם משום טומאה ע"ש:

הרועים - קדושת הגוף

קדושת הגוף. בקצה"ח סי' רמ"ט דירושלמי פ' השולח ס"ל כאביי בנדרים דכ"ט דגם קדושת הגוף פקעה בכדי קדשים שי' הרמב"ם פ"א מאיסורי מזבח דמטיל מום בקדשים בזה"ז עובר באיסור דאורייתא ובכתב סופר יו"ד סי' קס"ד דרבא ס"ל דהוי איסור דאוריי' ורבה ור' יוסף ס"ל דהוי רק מדרבנן עוד כ' די"ל לשי' הסוברים דהוא אי' דרבנן דרבא

ס"ל דהוי רק איסור דרבנן ור' ירמי' ס"ל דהוי כמטיל מום בבעל מום וס"ל כר"מ דאסור מה"ת ורבא ס"ל דגרע ממטיל מום בבע"מ:

הרועים - קדשים

קדשים. באבן עוזר פסחים דלמ"ד דאין שורפין קדשים ביו"ט מדכתיב עולת שבת בשבתו או מדכתיב והנותר עד בוקר כו' לדידהו אם עבר ושרף ביו"ט אינו לוקה דהוי ליה רק עשה מה שאין כן לאידך אמוראי:

הרועים - קדשים

קדשים. בדורש לציון דרוש ה' דר' עקיבא סובר כשמעון התימני בזבחים דל"ב דשוחט צריך להיות לפנים מן הנשחט וא"א לטמא לשחוט בסכין ארוכה לכך אין שוחטין וזורקין על ט"ש דכ"מ דאיהי ל"מ עביד ל"מ שליח עיין שם:

הרועים - קדשים

קדשים. בשעה"מ פ"ו מברכות דאע"ג דאין אוכל מקבל טומאה פחות מכביצה מ"מ בקדשים חיבת הקודש משוי להו אוכלא לקבל טומאה אף פחות מכביצה ותליא בפלוגתא בחיבת הקודש ועיין בכסף משנה פ"י מט"א דר"ל סבירא ליה חיבת הקודש דאורייתא ור' יוסף ס"ל דרבנן ע"ש:

הרועים - קדוש היום

קדוש היום. בברכות ד"ק אמר ר' אדא בר אהבה נשים חייבות בקידוש היום ד"ת וכ' בפנ"י דתליא בפלוגתא דתנאי דמאן דיליף מ"ע שהזז"ג דנשים פטורות מתפילין פשיטא דפטורות גם כן מקידוש היום אבל ר' מאיר דיליף ממצה שמחה והקהל חייבין בקידוש היום ד"ת מק"ו וראב"א סבירא ליה כר"מ. וזה לאביי אבל לרבא חייבות בקידוש לכ"ע מה"ת ע"ש באריכות:

הרועים - קדשים

קדשים. דקיימא לן דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד כ' בספר החיים הלכות סוכה דר' אליעזר סבירא ליה בתר מלמד אזלינן וכל דהמלמד קדשים אע"ג ד הלמד חולין אין חוזר ומלמד וס"ג בקדשים דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד אף בגז"ש ע"ש:

הרועים - קרשים

קרשים. בזבחים דכ"ח ס"ל לרבא דשעות פוסלת בקדשים ובן שנתו היינו מעל"ע ובמעין החכמה ד"ק דר' אחי בר יעקב ל"ל דרבא דשעות יפסול בקדשים וכ"מ בעירובין די"ח ע"ש:

הרועים - קדשים

קדשים. בפנ"י ביצה די"ב דבשחיטות קדשים דחייב משום מפרק ל"ש מתוך כיון דבחולין ל"צ לדם לא הותרה כלל בחולין מלאכת מפרק ע"ש ובפמ"ג בפתיחה כוללת דלמ"ד דם שבשלו מותר שפיר משכח"ל בחולין דצריך לדם לאכול ע"י בישול והותר מפרק לצורך אוכל נפש:

הרועים - קהל גרים

קהל גרים. בבאר יעקב דס"ב דלשיטת הרמב"ם ס"ל לרבא קהל גרים אקרי קהל ורבה ס"ל קהל גרים לא אקרי קהל ולגירסא שלנו ס"ל לרבא דקהל גרים לא אקרי קהל:

הרועים - קול

קול. הנה אי קול חשיב כעדים כ' בזבד טוב אהע"ז סי' י"ז דתלי' בזה דלמ"ד בב"ב קל"ד בעל שאמר גרשתי את אשתי נאמן ס"ל דקול ל"ה כעדים ומהני המיגו לדחות הקול ואידך מאן דאמר ס"ל דקול הוי כעדים יל"מ מיגו במקום עדים:

הרועים - קונמות

קונמות. בר"ן נדרים ס"ח וברשב"א שם מבואר יותר דאיכא מ"ד בשבועות דכ"ב דאפילו בקונמות לא לקי עד דאיכא כזית ע"ש. אולם מאוד תמוהין דבריו דלא נמצא שם מ"ד כלל דיחלוק ע"ז:

הרועים - קונמות

קונמות. דקיי"ל דמפקיעין מידי שעבוד ואפ"ה אמרינן בכתובות נ"ט דאלמוהו רבנן לשיעבודא דבעל וכ' במשנת דר"ע כתובות דנ"ט דזה רק למ"ד מזונות דאו' משא"כ לר"ה אמר רב דס"ל יכולה אשה לומר איני ניזונית וא"ע דס"ל מזונות דרבנן לא אלמוהו לשעבודא דבעל רק לא יתן לה מזונות ע"ש:

הרועים - קונמות

קונמות. דקיי"ל דמפקיע מידי שיעבוד בס' אמרי בינה נדרים כ"ט דריש לקיש ס"ל דקונמות אין מפקיעין מידי שעבוד וגם לא ס"ל דאלמוהו רבנן לשעבודא דבעל ובמהר"ם ברבי כתובות דס"ג דר' הונא ס"ל קונמות אין מפקיעין מידי שיעבוד:

הרועים - קונמות

קונמות. שי' הטור ביו"ד סי' רל"ד אמרה קונם תשמישי על כל העולם יפר חלקו והקשה הב"י איך חל הנדר על הבעל הא משועבדת לו ואפכא הול"ל ע"ש ובט"ז סקנ"ד בשם הב"ח דחל על הבעל בכולל מיגו דחל על כל העולם ובהפלאה בסופו בחי' הג' מחנה לוי דרבא ל"ל ס' הב"ח ואין תל על הבעל גם בכולל ור' נחמן סבירא ליה דחל על הבעל בכולל קוצר בריט אלגאזי פ"ג דבכורות אות מ' הביא ד' ירושלמי דהחולב לר"א חייב משום קוצר מפורש דס"ל לירושלמי שכל שמבדיל דבר מחיותו חייב משום קוצר אפילו מבעל חיים וע"ש ד' הרשב"א דהש"ס דילן פליג בזה אירושלמי ע"ש:

הרועים - קטנה

קטנה. ביעלת חן להגאון מפלאצק כתב דהא דאמרינן בכ"מ קטנה לאו בת לידה היא היינו לרבה אבל לר' חסדא דס"ל בסנהדרין פ' בן סורר דקטן מוליד ה"ה לקטנה ועיין בסוף הספר שהאריך בזה:

הרועים - קטנה

קטנה. בקדושין דמ"ג ע"ב דדוקא נערה היא ואביה מקבצין גיטה לרבנן אבל קטנה ד"ה אביה ולא היא ובמקנה כ' דתליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"ל אין לקטנה יד לקבל גיטה כשיש לה אב ולר' יוחנן אפילו לקטנה יש יד לקבל גיטה במקום אב. ובפלוגתא דר"י ור"ל דר"ל אמר כמחלוקת לגיטין כך מחלוקת בקדושין ונערה יכולה לקדש עצמה לרבנן כ' המחנה לוי ב"ק דפ"ז דרב ס"ל כר"ל ובמהר"ם ברבי כתובות מ"ד דריב"ת ס"ל כר"ל ובאור חדש סוף קדושין דרב ס"ל כר"ל ור' חסדא ס"ל כר' יוחנן ובאור חדש דמ"ד דרבא דס"ל א"ע לא מהני ס"ל כר"ל וע"ש בדעת שמואל אי ס"ל כר"ל ומהר"ם ברבי כתובות דמ"ו דרב ס"ל כר"ש:

הרועים - קטנה

קטנה. בתוס' קדושין דמ"ה ע"ב הביאו ד' השאלתות בקטנה שהלך אביה למדה"י שהיא יכולה להתקדש כדין יתומה ובאור חדש שם דעולא פליג ע"ד השאלתות ע"ש:

הרועים - קטנה

קטנה. בגיטין דנ"ה קטנה בת ישראל שנשאת לכהן אוכלת בתרומה ופירש"י יתומה דל"ה אלא קדושי דרבנן ואוכלת בתרומה דרבנן ובנוב"י מהדו"ק סי' ס"א אע"ז דזה רק לר' אליעזר דס"ל פנוי הבא על הפנוי' שלא לשם אישות עשאה זונה משא"כ לדידן קטנה שנשאת לכהן אינה אוכלת בתרומה דרבנן:

הרועים - קטנה

קטנה. במהרש"א גיטין דס"ד ע"ב ובפנ"י שם דר"י ור"ח לא ס"ל כרבא דקטנה מתגרשת בפעוטות ע"ש:

הרועים - קטן

קטן. בתוס' סנהדרין דס"ח בקו' איך משכחת ממון לקטן ותירצו בשכירות מלאכתו ובחי' הרי"ם אע"ז סי' ק"כ ר"ל דז"ד למ"ד אומן קונה בשבח כלי ולמ"ד אין אומן קונה גם בכה"ג ל"מ לקטן ממון מה"ת ע"ש:

הרועים - קטן

קטן. בראש יוסף ברכות ד"ך בשי' רש"י דקטן שהגיע לחינוך ליכא חיובא בי' כ"א על אביו רמי' וכ' דבמגלה פליגי ר"י ורבנן בקטן להוציא אחרים לת"ק לא ולר"י מוציא פליגי בהא אי הגיע לחינוך אקרקפתא דאבי' מונח או אקטן:

הרועים - קטן

קטן. בסנהדרין דס"ח ע"ב פלוגתא דרבה ור' חסדא דר"ה ס"ל דקטן יכול להוליד ורבה ס"ל דקטן אינו מוליד ובמנחת עני מס' יבמות דר' אשי ס"ל כר"ח דקטן מוליד ע"ש:

הרועים - קטנה

קטנה. בפ"י בק"א קדושין הק' כיון דקטנה פחותה מבת ג' אינה מתקדשת בבואה א"כ לא תתקדש נמי ע"י שטר וכסף דהא אתקיש הויות להדדי ותירץ דל"א אין היקש למחצה

בכה"ג היכא שיש סברא לחלק וכל חד מוקמינן אדוכתי' ועיין אות א' בענין אין היקש למחצה דיש פלוגתא בזה עוד העלה דבקטנה ל"א אתקיש הויות להדדי דדוקא בגדולה כתיב ויצאה מביתו וביתו נשואה משמע ול"ק בה כלל והיתה לאיש אחר דאין לה קדושין לא ע"י עצמה ולא ע"י אביה ע"ש והנה להנ"ל יש לחדש דבקטנה ל"מ קדושין חיי"ל אף למ"ד קדושין תופסין בחיי"ל דהתו' הק' האיך מהני קדושי חיי"ל הא הו"ל קדושין שאין מסירין לביאה ותירץ המקנה לשי' רש"י דבביאה ליש קדשאמס"ל ומהני קדושי ביאה ה"ה בקדושי כסף ושטר דאתקיש הויות להדדי א"כ לפי"ז ל"מ בקטנה פחותה מג' שנים דל"מ אצלה קדושי ביאה ול"ש אתקיש הויות להדדי א"כ ל"מ קדושי כסף ושטר בחיי"ל דהו"ל קדשאמס"ל ובקטנה יותר מבת ג' שנים שוב לא יהיה מהני קדושי כסף ושטר בחיי"ל דהו"ל קדשאמס"ל ול"ל אתקיש הויות להדדי כדברי הפנ"י ועפ"ז מיושב לנכון קושית הגאון מוה' צבי ה"ב לשיטת ר"ת דממיתה למיתה ל"א בתר רוב אם כן בת כהן שזינתה דהוית בשריפה נימא דלמא לאו אביה ול"ל דאזלינן בתר רוב הא ממיתה למיתה ל"א בתר רוב. ולהנ"ל א"ש דמשכחת לה שקדשה פחותה מבת ג' או אפילו יותר מבת ג' בקדושי כסף ושטר אם כן ממ"נ בפחותה מבת ג' ל"ש אתקיש הויות להדדי כיון דאין אצלה קדושי ביאה רק קדושי כסף ושטר וא"נ לאו אביה הוא הו"ל ממזרת והו"ל קדושין שאין מסורין לביאה ואפילו ביותר מבת ג' גם כן ל"ש אתקיש הויות להדדי בקטנה כד' הפ"י ול"מ בה קדושי כסף ושטר דהו"ל קדשאמס"ל ודוק ול"ל בכל קטנה הו"ל אין מסורין לביאה ז"א דלאחר ג' הו"ל בת ביאה שפיר חשיב קדושין מסורין לביאה וכמו קדושי נדה וכמ"ש הפוסקים:

הרועים - קטנה

קטנה. בישוע"י אהע"ז סימן קניה בשיטת הפוסקים דקדושי קטנה הוי קדושי תורה משתגדיל דתליא בפלוגתא דלדידן דקיי"ל משתביא ב"ש א"י למאן ממילא מתרצית גם כן שיהיה קדושי תורה כהפוסקים משא"כ לר' יהודא דס"ל דיכולה למאן עד שירבה שחור על הלבן ממילא אין כאן קדושי תורה כלל ויכולה למאן:

הרועים - קטרת

קטרת. הרמבים בפ"א מה' כלי מקדש דמור אשר הי' מסימני הקטורת הוא דם חיה הנמצא בארץ הודו ואף שהוא יוצא מטמא מ"מ כיון שנתייבש נעשה כמו פירשה בעלמא והראב"ד חולק דחלילה לומר שלקחו לקטורת היוצא מטמא ובשו"ת שיבת ציון סימן

ג' דהראב"ד לשיטתו בפ"א דמ"א שפסק כר' ששת בכורות ד"ז ואוסר כל שהיה בתוך הטמא אף דלא מגופו ממציץ ע"ש:

הרועים - קטן

קטן. אוכל נבילות הנה מה דקיי"ל דלכ"ע אסור למספי ליה בידים עיין בפמ"ג או"ח סי' שמ"ג ובנוב"י מהדו"ת או"ח סי' א' דל"ה רק מדרבנן ומה"ת מותר ליתן לקטן איסור והיינו כיון דהוי ג' כתובים ביבמות דקי"ד לא ילפינן מנייהו לעלמא כ"כ הב"י או"ח סי' שמ"ג אולם המהרש"א ביבמות כ' דל"ה ג' כתובים ול"ק דלא לכתוב דם ותיתי משרצים דמה להנך דסני בכזית משא"כ דם דצריך רביעית ולפי"ז למה דס"ל לר"ש דכ"ש למכות ועיין אות כ' דעוד מ"ד ס"ל כן ושפיר הו"ל ג' כתובין ממילא לר"ש הא דאסור למספי ליה בידים הוא רק דרבנן אולם א"נ כשיטת הרבינו יקיר דלר"ש כ"ש ע"י תערובות מותר אם כן שוב יש קולא בדם דעל ידי תערובות מותר באין בו רביעית ושוב י"ל דגם לר"ש אסור למספי בידים מה"ת ועיין אות ב' דיש פלוגתא דאמוראי בשי' הר"י:

הרועים - קטן

קטן. או"נ להרשב"א אע"ג דאסור ליתן קטנה איסור בידים מ"מ איסור דרבנן מותר לספות בידים לקטן וכ' כל המפורשים דתלי' בזה דלעולם בדרבנן נחתינן חד דרגא ולמ"ד קא"נ ב"ד מצוין להפרישו ממילא באיסור דרבנן א"צ להפרישו אבל אסור ליתן לו בידים משא"כ למ"ד באיסור דאורייי' ג"כ אין ב"ד מצוין להפרישו ממילא באיסור דרבנן מותר ליתן לו בידים וכן מ"ש בשו"ת חתם סופר או"ת דבאיסור שישנו בשאלה מותר ליתן לקטן בידים הוא רק למ"ד דקא"נ אין ב"ד מצוין להפרישו משא"כ למ"ד דב"ד מצוין להפרישו אפי' איסור שישנו בשאלה אסור ליתן בידים ובספר מנחת עני העלה אע"ג דאסור ליתן לקטן איסור בידים ז"ד בישראל אבל לעכו"ם קטן מותרין לספות לו איסור בידים דהקרא לא תאכלם רק לישראל הוא ובשו"ת טו"ט ודעת דשי' הרשב"א רק באיסור שאין לו עיקר מה"ת מה שאין כן באיסור שיש לו עיקר בדאורייי' מודה הרשב"א דאסור ליתן בידים לקטן. ובקטן שהגיע לחינוך אי ביד מצוין להפרישו בדרבנן כ' במי נדה דמ"ו דלמ"ד קא"נ מצוין להפרישו ונהי דאיסור דרבנן אין מצוין להפרישו בלא הגיע לחינוך מכל מקום בהגיע לחינוך מצוין להפרישו אף באיסור דרבנן אבל למ"ד קא"נ אין ב"ד מצוין להפרישו ואף דהגיע לחינוך שיטת הפוסקים דמצוין להפרישו מ"מ באיסור דרבנן אף שהגיע לחינוך אין ב"ד מצוין להפרישו. ובשו"ת זכרון יצחק לב' הגאון משנת חכמי'

בפ' תזריע דכ' דפליגי בירו' פ"ג דערלה דר' יאשי' ס"ל דיש עונש על המאכיל לחבירו איסור ור' יצחק ס"ל דאין עונש על המאכיל כ"א איסורא לחוד ע"ש. ובשו"ת חתם סופר סי' פ"ג דלר' שמעון דס"ל כ"ש למכות ע"כ ב"ד מצוין להפרישו ממילא גם באיסור דרבנן אסור עכ"פ להאכילו בידים ע"ש ולד' הפמ"ג סימן שמ"ג ובנוב"י או"ח סי' א' מהדו"ת דמה"ת מותר לספות לקטן איסור בידים הי' א"ש קושית התוס' ביצה די"ב דהקשו מה צורך במבשל גיד ולפ"ז א"ש לפמ"ש בברוך טעם להוכיח דהאי תנא ס"ל דבב"ח מותר בהנאה ממילא מה"ת הוי צורך קצת דיכול ליתן לקטן והנה המתבאר מד' ראשונים והובא בפמ"ג בפתיחה כוללת לאו"ח ח"ב דטומאה ודם ושרצים יש בהם אזהרה מה"ת גדולים על הקטנים ובשאר איסורים לא ילפינן מינייהו דהוי ב' כתובין רק מדרבנן ע"ש ועפי"ז י"ל לענין אאחע"א דבהנהו ג' הו"ל איסור מוסיף אשאר איסורין דנתוסף איסור שאסור להאכיל לקטן מי שמחויב להפרישו משא"כ שאר איסורים ובפנים יפות האריך האיך חל איסור דם על איסור אחר מה"ת ולפי"ז הו"ל מוסיף ודוק:

הרועים - קטן

קטן. בחו"מ סי' רמ"ג דקטן זוכה כשדעת אחרת מקנה לו והש"ך שם תמה דכל שהגיע לכלל צרור וזורקו אגוז ונטלו זוכה אף מדאורייתא אף במציאה ובס' מספר צבאם בב"מ כ' דודאי לשמואל מוכרחין לחלק בין ד"א מקנה אבל ר' יוחנן ס"ל דקטן יש לו זכי' מדאורייתא אף דליכא ד"א מקנה ע"ש. ובפנ"י בק"א לקדושין אות נ"ד דהא דאין זכי' לקטן ה"ד לענין שהנותן יכול לחזור אף לאחר שהגיע ליד הזוכה כיון דהזוכה לאו שלוחו דקטן משא"כ לגבי דאחרינא כ"ז שלא חזר בו הנותן ודאי מהני לזכיותו וממילא היכא שמת הקטן ולא חזר בו וממילא זכה הקטן ע"י האחר ומשכח"ל ממון לקטן ובשו"ת חתם סופר חו"מ סי' כ"ח דר' חסדא ס"ל דקטן אין לו ממון ואין בו גזל מה"ת אבל רבה ס"ל דיש לקטן ממון מה"ת בשדעת אחרת מקנה ע"ש:

הרועים - קדושין

קדושין. בש"ע אע"ז סי' מ"ד דכותי' שקידש דצריכה ממנו גט ובב"ש תמה מיבמות דט"ו דס"ל לשמואל דאף לענין קדושין עשאום כגוים גמורים ובישועות יעקב שם העלה דרק לשמואל דס"ל במכות דהלכה כר' יוסי דל"ב כוונה להעיד לכך ס"ל דעשאום כגוים גמורים משא"כ לדידן דקיי"ל כרבי דבעינן שיבואו לב"ד ויכוונו להעיד צריכה גט ע"ש:

הרועים - קידוש השם

קידוש השם. הרמב"ם והראב"ד מחולקים בע"ז וג"ע וש"ד דהדין דיהרג ואל יעבור ואם עבר עליהם סבירא ליה להראב"ד דממיתין אותו בב"ד והרמב"ם ס"ל דאין ממיתין אותו ובפרדס דוד פ' צו דתלי' בפלוגתא דאביי ורבא דרבא ס"ל כשיטת הרמב"ם דאינו חייב מיתה אם אינו מוסר עצמו ואביי ס"ל כשי' הראב"ד:

הרועים - קיום שטרות

קיום שטרות. שיטת הר' אביגדור הובא בש"ך חו"מ סי' מ"ו דאע"ג דקיום שטרות דרבנן מ"מ אם טוען הבע"ד מזויף צריך קיום מה"ת ובחי' הרי"ם חו"מ ח"ב סי' כ"ח דפליגי בזה בב"ק די"ב ע"ב דר' יוחנן דס"ל אין מקיימין השטר שלא בפני בע"ד דסובר כשי' הר"ת דמה"ת בעי קיום כשטוען הבע"ד מזויף אבל רבא ס"ל דא"צ קיום אף כשטוען הבע"ד מזויף ובאוהל דוד בחי' לגיטין כ' דשי' ר' אביגדור דוקא למ"ד שיעבודא דאורייתא י"ל דהיכא דטוען הבע"ד מזויף צריך קיום מה"ת אבל למ"ד של"ד מוכח דאף אם הבע"ד טוען מזויף א"צ קיום מה"ת ובמהר"ם ברבי כתובות די"ז ע"ב הביא ד' מהרי"ק שהביא ירושלמי אפילו העדים ומכ"ש הבע"ד טוען מזויף א"צ קיום מה"ת דלא כשי' הר' אביגדור ולהש"ס דילן מוכח דרבה ס"ל סברת הר' אביגדור דצריך קיום מכ"ת כשטוען הבע"ד מזויף אבל ר' יוחנן לדידי' מוכח דלא כשיטת הרבינו אביגדור ע"ש:

הרועים - קל וחומר

קל וחומר. בפסחים דכ"ז כל דין שאתה דן תחלתו להחמיר וסופו להקל ל"ה דין ובאור חדש פסחים דמ"ה דר' עקיבא ס"ל דאפי' סופו להקל ג"כ הו"ל ק"ו עוד כ' דבק"ו ל"ה דין אבל במה מצינו שפיר הוי דין ע"ש:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בקצה"ח סי' ע"ה הביא ד' הב"י דהיכא דקלב"מ דמחויב לציי"ש אפ"ה היכא ששילם באופן שסבור שמחויב לשלם עפ"י דין הו"ל מחילה בטעות ול"מ ובקצה"ח כ' דהיכא דמחויב עכ"פ לציי"ש לדידן דקיי"ל כר' נחמן דהיכא דשייך דליקו בהמנותא ל"ה מחילה בטעות מכ"ש היכא דמחויב לציי"ש וה"ה לאביי אבל רבא ס"ל אפי' היכא דשייך דליקו בהמנותא וכן היכא דמחויב לציי"ש אפ"ה הוי מחילה בטעות ע"ש:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קם לי' בד"מ. דקיי"ל דחייב לציי"ש ושיטת רש"י ב"מ דצ"א דאי תפיס לא מפקינן מיני' וע"ש דרבא ס"ל דמחויב לציי"ש ואביי ס"ל דלא מחויב לציי"ש בקלב"מ ועיין בעטרת חכמים כתובות ד"ל דתלי' בזה דלרבא דכ"מ דא"ר ל"ת אי עביד לא מהני אין הפטור ממון בקלב"מ רק מצד שא"א להב"ד לעשות באדם ב' עונשין כו' אבל אין צד קנוי ופטור מצד הוספת האיסור שעשה לכך נשאר בחיובו לציי"ש ומועיל תפיסה אבל לאביי דסבירא ליה אי עביד מהני י"ל דחיוב דקלב"מ פטרו לגמרי וקנה בזה ולכך אף לציי"ש ליכא ול"מ תפיסה ע"ש. ובישועות יעקב או"ח סימן שי"ו דמ"מ בגרמא בנזקין דבכה"ג בלא"ה אין בו חיוב כי אם לצאת ידי שמים בכהאי גוונא היכא דקלב"מ פטור. ובתומים סימן כ"ח הוכיח דרב ס"ל דבקלב"מ ל"מ לציי"ש ול"מ תפיסה ובצל"ח פסחים כ"ט דדוקא לדידן מהני תפיסה בקלב"מ אבל לר' נחוניא בן הקנה דסבירא לי' דאף חייבי כריתות פוטר מתשלומין לדידיה אפילו לציי"ש פטור ול"מ תפיסה ובתומים סי' כ"ח כ' דהיכא דכל החיוב היא רק מדרבנן לא מהני תפיסה בלציי"ש ובספר אמרי בינה כתובות להגאון מהר"ם א"ש דר' יונה בירושלמי ס"ל כרבא דבקלב"מ מועיל תפיסה והרשב"א בסי' ק"ב כ' דר' פפא ס"ל בקלב"מ ל"מ תפיסה. ובים התלמוד ב"ק דנ"ו דהא דמועיל תפיסה בקלב"מ דוקא היכא שחסרו ממון אבל אם לא הפסיד ממון ממש רק גול"מ אף למד כממון דמי' מ"מ בכה"ג ל"מ תפיסה ועיין באוהל דוד פסחים דאביי ור' פפא ס"ל דל"מ תפיסה בקלב"מ ובס' פני ארי' לגאון מפלאצק דלמ"ד מעות קונות מוכח דבקלב"מ מחויב לציי"ש ומהני תפיסה אבל למ"ד משיכה קונה לדידי' בקלב"מ אינו מחויב לציי"ש ול"מ תפיסה ור' חסדא ס"ל כרבא דמועיל תפיסה ובחידושיו למכות העלה דלר' יצחק דס"ל אין מלקות בחייבי כריתות וס"ל דקלב"מ אין מחויב לציי"ש ול"מ תפיסה והאחרונים כ' דלמ"ד דבר הגול"מ כממון דמי' ל"מ תפיסה בקלב"מ דתפיסה דבר קל כמ"ש הלח"מ פכ"א מעדות וא"נ דיהי' מהני תפיסה א"כ הו"ל כאתה מחייבו משום ב' רשעות:

הרועים - קדושין

קדושין. התו' קדושין דנ"ה הקשו במקדש באיה"נ אמאי אינה מקודשת הא יכולה להנות שלכדה"נ ותירצו דמיירי שאין שו"פ בשלכדה"נ והק' המפורשים דמ"מ ניחוש שמא שו"פ במדי ונ"ל הנה הפני יהושע בקדושין די"ב הק' האיך חיישינן ששו"פ במדי אפי' אם יבואו עדים ששו"פ במדי מ"מ הו"ל חצי דבר דהעדים שקדשה בפניהם לא הועילו כלל והו"ל חצי דבר ע"ש ואפילו באותו העדים עצמן ג"כ ל"מ דהו"ל הכחשה והזמה

כמ"ש האחרונים ונ"ל לפי"מ דקיי"ל ביש ג' כיתי עדים על ג' שנים שאכל שני חזקה דל"ה חצי דבר כיון דכל כת עדותן מועיל על הפירות שיחזור מה שאכל אך רק בצירוף ג' העדות א"צ להחזיר והוי חזקה ל"ה חצי דבר א"כ הכא כיון דהוא לא נתן לה במתנה כ"א לשם קדושין ואם לא הוי קדושין מחייבת להחזיר הקדושין א"כ הועילו העדים על מעות הקדושין ול"ה חצי דבר וכמ"ש התוס' בב"ב דנ"ו לענין פירות ע"ש ואף דהוי פחות משו"פ דקיי"ל אין נזקקין לפחות משו"פ חדא לפמ"ש התומים בסי' ו' בשם הפוסקים דאע"ג דאין ב"ד נזקקין לפחות משו"פ אבל אם הדבר בעין נזקקין אפי' לפחות משו"פ ועוד דנ"מ לענין תפיסה כיון שהעדים מעידין שהיא שלו ותפיסה דבר קל כמ"ש הכ"מ פכ"א מעדות ולפ"ז א"ש קו' המפו' "ל דז"נ בעלמא אבל הכא באיסור הנאה הרי קיי"ל דאיסור הנאה אין להם בעלים ול"ה שלו כלל וכמ"ש הצל"ח סופ"ק דפסחים דקו' התוס' אפי' דאינו שלו מ"מ כיון שבא הנאה לידי' מחמתו תהי' מקודשת ע"ש וכיון דאינו שלו ולא הועילו העדים כלל שוב הו"ל חצי דבר ול"ח שמא שו"פ במדי והיינו דאפי' אם אינה מקודשת ג"כ א"צ להחזיר הקדושין דאה"נ א"ל בעלים וכל הזוכה בו זכה ושוב הו"ל חצי דבר ודו"ק:

הרועים - קדושין

קדושין. בתוס' ב"ק דפ"ז ע"ב בד"ה לא דמה שהבת נפחתת לקדושין דס"ל לרב ולר"ל דלא זכה האב בבתו אלא קדושין ממש הא מה שאחר פחתה לקדושין לא זכה האב ור' יוחנן ס"ל דגם הפחת שפחתה לקדושין ג"כ מגיע להאב ובמחנה לוי שם דרב ור"ל אזלי לשיטתי' דס"ל דנערה יכולה לקדש עצמה לכך אותה הפחת מגיע לעצמה ולא לאביה אבל ר"י דאזיל לשיטתי' בקדושין מ"ה דנערה א"י לקדש עצמה לכך ס"ל גם פחת הקדושין הוא לאב:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. דס"ל לרחבה"ק דכרת פוטר מתשלומין שי' רש"י והובא בפ"י כתובות ד"ל דז"ד במזיד אבל בחייבי כריתות שגגין מודה רחבה"ק דחייבין בתשלומין וכ' דתלי' בפלוגתא דאביי ורבא דשי' רש"י רק לאביי אבל לרבא אין חילוק ולגמרי פטור אפי' בשוגג ושוב הק' ט"ז ע"ש ובדף ל"ה העלה דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דרש"י ז"ל כ' רק לר"י ורבא אבל לר"ל דפוטר בחייבי מלקות שוגגין ה"ה דפטור גם בשוגג לרחבה"ק ע"ש:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בהג"א פ' שור שנגח כ' וז"ל ראובן שנגח שמעון אע"פ שחייב מיתה משלם דמים ליורשין לצי"ש ובתפסי לא מפקינן מיני' ובקצה"ח סי' ת' דהא דממעט קרא עליו ולא על האדם היינו מכופר אבל דמים מחייב ופטור רק מקלב"מ דמועיל תפוסה ותלי' בפלוגתא אי מהני תפיסה בקלב"מ ושי' הרמב"ם פ"י מנזקי ממון דאין דמים לב"ח וסוגי' דב"ק דמ"ג דמשמע דיש דמים לבן חורין היא לרבה ולדידן לא ס"ל ע"ש באריכות:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בירושלמי מגלה פ"א דר' שמעון בן יוחאי ס"ל כרחבה"ק דכרת פוטר מן התשלומין ובמנחת עני פסחים דל"א הוכיח דרחבה"ק דס"ל דכרת פוטר מתשלומין ס"ל כר"ח בן גמליאל דחייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן. ובפנים יפות בפ' קדושים דר' לוי ס"ל כרחבה"ק דכרת פוטר מתשלומין:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בתוס' כתובות דל"א הוכיח ר"ת דמיתה לזה ותשלומין לזה חייב דהא קלב"מ כו' מל"י אסון נפקא והתם הוי מיתה לאשה ותשלומין לבעל ואור"י דא"ר דהתם כיון שהוולדות הן בגוף האשה חשוב מיתה ותשלומין לאחד וכ' בפנ"י דשי' הריי ור"ת פליגי רבנן ור' יונתן בן שאול דרבנן ס"ל כשי' הר"י ור' יונתן בן שאול ס"ל כשי' הר"ת וקיי"ל כר' יונתן בן שאול דאין לחלק בהך סברא ע"ש:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. שי' התוס' פסחים דכ"ט דקלב"מ אינו פוטר מקרבן ובחתם סופר שבת דס"ח דלמונבז גם קלב"מ פוטר מקרבן דס"ל דחיוב קרבן הוא כעונש מן העונשים דחייבי' רחמנא בקרבן אבל לר"ע לא יתואר חייב קרבן בעונש כלל ואדרבה מיחס חס רחמנא עליו להצילו מעונש לכך ל"ש קלב"מ דל"ה כלל ב' רשעות ועיין בצל"ח פסחים דכ"ט:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בתרומות הכרי סי' שצ"ב העלה דשי' הירושלמי כדעת הרשב"א דכל שחיוב מיתה בא קודם אפי' אי עקירה צורך הנחה לא מפטר מתשלומין אבל הש"ס דילן פליג

אירושלמי דאפי' חיוב מיתה קודם מ"מ כל שעקירה צורך הנחה מפטר מתשלומין הבאין אח"כ ע"ש בארוכות:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בחתם סופר או"ח סי' צ' בשי' התוס' דל"ש בב"נ קלב"מ דכדי רשעתו משום רשעה אחת אתה מחייבו וא"א מחייבי משום ב' רשעות ל"ש בב"נ וכ' דתלי' בפלוגתא דר' יצחק ור' יוחנן דלר"י ל"ש בב"נ שום דיני תורה ול"ש קלב"מ בנכרי משא"כ לר' יצחק גם בב"נ שייך קלב"מ ע"ש:

הרועים - קים ליה בדרבה מיניה

קלב"מ. בהפלאה כתובות ל"ד דהא דס"ל לר"מ דחידוש שחדשה תורה בקנס דמת ומשלם דתליא בפלוגתא דלר"מ דס"ל עדים זוממין קנסא מוכח דבקנס מת ומשלם אבל לרבנן דס"ל ע"ז ממונא שפיר ס"ל דגם בקנס אין מת ומשלם ור' עקיבא דס"ל עדים זוממין קנסא ס"ל כר"מ דבקנס מת ומשלם ע"ש ובד"ה אזדי לטעמייהו דר"ל ס"ל דר"מ סובר עדים זוממין ממונא הוא לכך ס"ל דלר"מ אפי' בקנס אין מת ומשלם ולר' יוחנן ס"ל לר"מ ע"ז קנסא וס"ל כרבה דבקנס לוקה ומשלם ואביי ס"ל דר"מ סובר עדים זוממין ממונא הוא. קלב"מ בהפלאה כתובות ד"ל ודל"א דהא דמיתה לזה ותשלומין לזה חייב רק לדידן דחייבי מיתית שוגגין פטורין אבל לר' נחוניא בה"ק דס"ל דחייבי מיתות שוגגין ג"כ חייבין בתשלומין ליכא הוכחה דמיתה לזה ותשלומין לזה חויב רק באמת פטור וע"ש עוד דהא דממון לזה ונפשות לזה חייב אע"ג דהו"ל עדות שאי"ל מ"מ בממון ל"צ עדות שאי"ל והוא תליא בפלוגתא עיין אות ע' עשאי"ל:

הרועים - קנס

קנס. בתוס' יבמות דנ"ט ד"ה אלא בסופו דלא מחייב קנס בהראה אלא בגמר ביאה ובנוב"י מהדו"ק אע"ז סי' צ"ה דתליא בזה דא"נ דעריות דבהמה לא נכלל בהקישא דר' יונה שפיר י"ל דלא מחייב קנס בהראה אבל א"נ דגם בהמה נכלל בהקישא דר' יונה ומיותר הראה דכתיב באחות אב ומוכח לאונס ומפתה וממילא דיש קנס בהראה ותליא בפלוגתא דר"א בר שמעון ורבנן דלראבר"ש דס"ל גם בע"ז ושבת מצילין אותו בנפשו מוכח דגם בהמה אתקיש להקישא דר"י ומוכרח לדידיה דלא כס' התוס' רק דיש

קנס בהעראה אבל לחכמים דס"ל דע"ז ושבת לא ניתן להצילו בנפשו ובהמה לא אתקיש בהקישא דר"י אמרינן דאין קנס באונס ומפתה רק בגמר ביאה ע"ש:

הרועים - קנס

קנס. בפנ"י כתובות דל"ד דרבה ס"ל כשי' הירושלמי דקנס לאו בר מחילה הוא ע"ש:

הרועים - קנס

קנס. בשו"ת עטרת צבי להגאון ר"צ האלברשטאט ז"ל בשיקול הדעת דאמימר ס"ל כרב שהביא הש"ך סי' שפ"ב דס"ל דילפינן קנסא מקנסא ולא כשמואל דס"ל דלא ילפי' מקנסא:

הרועים - קנס

קנס. שי' הרמב"ם דשוטה וחרשת אין לה קנס ובס' בנין אריאל דתליא בפלוגתא דר"מ ורבנן דלר"מ ס"ל דקטנה אין לה קנס מוכח מקרא דחרשת ושוטה יש להן קנס משא"כ לרבנן דס"ל דקטנה יש לה קנס:

הרועים - קנס

קנס. אי מ"ע יש לה קנ"ס כ' בפנ"י כתובות בק"א אות ק"ג דתליא בפלונתא דר"מ וחכמים דלרבנן מ"ע אין לה קנס דמוכת עץ לרבנן לאו בתולה שלימה היא:

הרועים - קנס

קנס. שי' הירושלמי והובא בתוס' ר"פ א"נ כתובות דל"מ מחילה בקנס דהו"ל דשלב"ל ובמקנה ר"פ נערה שנתפתתה דרק לדידן הו"ל דשלב"ל דאי בעי מודה ומפטיר קודם שיבואו עדים וכיון דמחייב א"ע בבופ"ג הו"ל כמודה בקנס ואח"כ באו עדים דפטור היכא דמחייב א"ע במידי משא"כ לר' שמעון דס"ל אין משלם בושת ופגם ע"פ עצמו ממילא אין מחייב א"ע בכלום שפיר מני לדידי' מחילה בקנס:

הרועים - קני את וחמור

קני את וחמור. ביעלת חן להגאון מפלאצק דמ"ב דשמואל ס"ל קני את וחמור קנה ולכך במקנה דשב"ל עדשלב"ל קנה הכל ובאור חדש קדושין דנ"א דרבא ואביי ס"ל בקאו"ח דלא קנה כלל ובעצי ארזים סי' מ"ח דאביי ס"ל קאו"ח לא קנה ורבא ס"ל קנה ושיטת

הרא"ש בשם ר"י ז"ל ובפנ"י קדושין נ"א דרבא ס"ל כר"נ רבי' דקאו"ח קנה ובאבני מילואים סי' כ"ח דרבא ס"ל קאו"ח לא קנה כלל:

הרועים - קנין דרבנן

קנין דרבנן. סי' הפוסקים אף דקנין דרבנן מהני לדאורייתא היינו מטעם הפקר ב"ד הפקר ולא שיהי' קנין להלוקח ובמקו"ח סי' תמ"ח ובג"פ סי' ק"ך וביש"ש ביבמות פ' האשה רבה דתליא בב' הלימודים בגיטין פ' השולח דלמאן דיליף הפקר ב"ד הפקר מקרא דכל אשר לא יבוא כו' יחרם כל רכושו ס"ל דאין להם כח רק להפקיר ולא להקנות לחבירו שיהי' שלו מה"ת ולאידך מ"ד דילפינן מאלה הנתלות יכולין ג"כ להקנות לחבירו מה"ת ע"ש ובמנחת חינוך מצוה י"א ובשו"ת תורת חסד סי' כ"ז דרבא ס"ל כר' יצחק דיליף הפקר ב"ד מויחרם כל רכושו ע"ש ובטעם המלך ה' לולב דלחומרא הו"ל כשל תורה ולקולא ל"ה כשל תורה קנין פירות בפני אריה להגאון מפלאצק הוכיח דאביי ס"ל ק"פ כקה"ג ורבא ס"ל דלאו כקנין הגוף ובס' החיים ה' שבת דר' הונא ס"ל ק"פ לאו כקה"ג ע"ש ובהפלאה כתובות דצ"ה דאביי ס"ל כר"ל דק"פ לאו כקה"ג:

הרועים - קני ע"מ להקנות

קני ע"מ להקנות. בפתח הבית בריש ספרו דר' אשי סובר קני ע"מ להקנות קנה עיין נדרים דמ"ח ור' חסדא סובר קני ע"מ להקנות לא קנה ולמ"ד קני ע"מ להקנות ל"ק גם מתנה ע"מ להחזיר ל"מ כיון דא"י להקדישה ע"ש:

הרועים - קצירת העומר

קצירת העומר. בשו"ת עטרת חכמים סי' י"ד כחב דבנקצר שלא כמצותו קודם ליל ט"ז אי כשר תלי' בפלוגתא דתנאי דלמ"ד דנין אפשר משא"א פסול בנקצר קודם ליל ט"ז משא"כ למ"ד אין דנין אפשר משא"א אז נקצר קודם ליל ט"ז כשר והרמב"ם ס"ל דנין אפשר משא"א לכך ס"ל דפסול דומיא דספירת העומר שא"א קודם ט"ז:

הרועים - קרקע

קרקע. במה דקי"ל אין אונאה לקרקעות בב"מ דנ"ז ס"ל לר' יוחנן דמ"מ ביטול מקח יש להן ובקדושת ישראל גיטין ל"ז הוכיח דר' יונתן ס"ל אפי' ביטול מקח אין לקרקע:

הרועים - קרקע

קרקע. בכפ"ת סוכה ד"ל בשי' הירושלמי דאם נשתקעו שם בעלים יש יאוש לקרקע והש"ס דילן חולק אירושלמי ואף בנשתקעו שם בעלים יש יאוש לקרקע ע"ש:

הרועים - קרום או פסול

קרום או פסול. בחו"מ סי' כ"ב דאפי' דיכול לקבל עלי' קא"פ לדון או להעיד מ"מ בתרתי לריעותא פסול וא"א עלי' לקבל עלי' קרוב וכסול ע"ש ובשער השפט שם דזה ל"ק רק מדרבנן דהא דל"מ בתרתי לריעותא הוא משום דהו"ל אסמכתא ואסמכתא מה"ת קונה ע"ש ועיין אות א' דהוא פלוגתא דאמוראי אי אסמכתא מה"ת קונה:

הרועים - קרבן שבועה

קרבן שבועה. במחנה לוי שבועות דל"ז דאליבא דר' פפא ס"ל לרבא כר' אליעזר דאיכא חיוב קרבן שבועה בקרקעות דאזיל לשיטתו דהמלוה חבירו בעדים צריך לפורעו בעדים ע"כ מוכח דס"ל לרבא כר"א דחייב קרבן שבועה בקרקעות אבל ר' פפא דאזיל לשיטתו דרבא ס"ל המלוה חבירו בעדים א"צ לפורעו בעדים שפיר י"ל דס"ל לרבא דאין חיוב ק"ש בקרקעות:

הרועים - קרבן

קרבן. בשו"ת זכרון יצחק סי' פ"ז דאביי ור' יצחק ס"ל כר"ל בשבת דס"ט עד שישגוג בלאו וכרת שבה:

הרועים - קרבן

קרבן. הנה היכא ששנים מעידים שחייב קרבן דס"ל לר"מ אם הביאו לידי מיתה חמורה לא כ"ש שיביאו לידי קרבן ואם צריך דרישה וחקירה גבי עדות לקרבן כ' בפני אריה כריתות להגאון מפלאצק דלמ"ד דון מינה ומינה צריך דו"ח לקרבן ולמ"ד אותי באתרא ל"צ דו"ח לעדות קרבן:

הרועים - קרבנות

קרבנות. דקי"ל דעכו"ם נודרין נדרים ונדבות כישראל כתב באור חדש קדושין כ"ג ע"ב דהוא רק למ"ד לא דברה תורה כלשון ב"א ילפינן מאיש איש אבל למ"ד דברה תורה כלשון ב"א לא מרבינן מאיש איש לעכו"ם שנודרין נונ"ד כישראל:

הרועים - קרבן שבועה

קרבן שבועה. הפוסקים מחולקים אם לחיוב קרבן שבועת העדות בנשבע מפי אחרים בעינן כפירה או מחויבים אף בשתקו ובעטרת חכמים חו"מ סי' י"ט דתליא בזה דא"נ דקרא דאם לא יגיד קאי אחרי השבועה נראה דאף אם שתקו חייבין ולר' אחא בר יעקב קאי אם לא יגיד אקודם שבועה ממילא אם שתקו פטורים ולר' פפא דאם לא יגיד קאי אחרי השבועה אף אם שתקו חייבין ואביי ס"ל כראב"י ע"ש:

הרועים - קרבן

קרבן. התוס' מכות די"ב בשם הת"כ אין חיוב קרבן רק בלאו שי"ב מעשה ולאידך לישנא בת"כ רק בכרת תליא מלתא ובמי נדה בק"א ל"ה נדה דתליא בפלוגתא אי לוקין אלאו שא"ב מעשה דלמ"ד אין לוקין אלשאב"מ ה"ה דאין חיוב קרבן בלשאב"מ ולמ"ד דלוקין אלאו שאב"מ ה"ה דיש חיוב קרבן בלשאב"מ כל היכא דיש בו כרת:

הרועים - קרבן

קרבן. שבועה בקצוה"ח סי' רמ"ג הביא שי' הירושלמי אע"ג דגזל קטן אסור ומוציאין ממנו אבל להביא קרבן שבועה על גזל קטן לא וכ"ע מודים עד שיביא ב' שערות והוכיח הקצוה"ח דהש"ס דילן חולק וס"ל דחייב ק"ש על גזל קטן:

הרועים - קרבן

קרבן. בשעה"מ ה' תפילין פ"ד הי"א דר' יוחנן ס"ל דקרבן ל"ב אזהרה ובאמרי א"ש סי' ל"ח דלרבא לקרבן ל"צ אזהרה ורבי ס"ל דגם קרבן צריך לאו ואזהרה ובשנות חיים סי' ק"ו דלשי' רש"י ר' יוחנן ס"ל דקרבן בעי אזהרה ור' עקיבא ס"ל דקרבן ליש אזהרה והיינו לר"ל אבל לר"י ס"ל לר"ע דקרבן בעי אזהרה קרבנות בפנ"י ביצה ד"כ דמימרא דשמואל בפ"ק דשבועות דקרבנות ציבור סכין מושכתן למה שהן הך מימרא תלי' בפלוגתא דר"ש ורבנן ע"ש שמחלק עוד בזה:

הרועים - קרובי האם

קרובי האם. שי' הרמב"ם בפ"ט מה' עדות דקרובי האם אינם פסולין רק מדרבנן ובפרדס דוד פ' שופטים דתלי' בפלונתא דר' יהודא ורבנן דרבנן דס"ל דסנהדרין הי' של ע"א ומשה על גביהן מוכח דקרובי האב פסולין רק מדרבנן אבל לר"י קרובי האם פסולין מה"ת א קריאת שמע בצל"ח ברכות ד"ד דר' יהושע בן לוי ס"ל כרב יהודא בברכות ד"כ דק"ש דרבנן ובפנ"י ריש פ"ג דברכות דר' בון בירושלמי סובר כרב יהודא ואביי דק"ש דרבנן ובנודע בשערים בהקדמה דר' אמי ס"ל קיש דאוריי' ורשב"י ס"ל ק"ש דרבנן ובסדר המשנה ה' ת"ת דר' יוחנן ס"ל קיש דרבנן ואין ראי' ממנחות ע"ש:

הרועים - קריאת שמע

קריאת שמע. התוס' ברכות ד"ח ע"ב ד"ה לא שכ' על דברי רשב"י דלאו דוקא אחר עמוד השחר דהא צריך שיכיר בין תכלת ללבן ובאבן העוזר ברכות ד"ח דהא דלאחר עה"ש אסור לקרות ק"ש עד שיכיר בין תכלת ללבן זה דוקא לרבנן במנחות דמ"ג דכסות לילה חייב בציצית מיותר לדדהו וראיתם אותו לק"ש משיכיר בין תכלת ללבן אבל לרשב"י דוראיתם אותו לכסות לילה דפטור מציצית לדידי' תיכף שעלה עה"ש היא זמן ק"ש:

הרועים - ק"ש

ק"ש. בתוס' ברכות ד"ט ע"ב ד"ם לקיש כוותיקון הק' מיומא דמוכח דזמן קריאת שמע לאחר הנץ החמה ול"ה כוותיקון ובאבן העוזר כ' דברייתא דיומא אתי' כר' יהודא דלדידי' ביום ולילה תלי' זמן ק"ש וקיי"ל דבר שמצוותו ביום מצותו לכתחילה מהנץ החמה ולדידי' זמן ק"ש מהנץ החמה עוד כ' דברייתא דיומא אתי' כמ"ד דלילה לאו זמן תפילין ואסור להניח תפילין בלילה ממילא אסור להניח תפילין עד הנץ החמה דלכתחילה הוי לילה לכ"ד שמצוותו ביום וכיון דאסור לקרות ק"ש בלא תפילין ממילא זמן ק"ש מהנץ אבל לדידן דלילה זמן תפילין לכך זמן ק"ש משיכיר כו':

הרועים - ק"ש

ק"ש. ותפילין איזה מהם קודם כ' בפני יהושע ברכות די"ד דלמ"ד לילה לאו זמן תפילין ואין מצותה אלא בהנץ החמה ממילא ק"ש קודם לתפילין ומה"ט קרא רב ק"ש קודם תפילין אבל למ"ד לילה זמן תפילין ולאחר עה"ש תיכף זמן תפילין ממילא תפילין קודם לק"ש:

הרועים - ק"ש

ק"ש. בפנ"י ברכות דט"ז הביא שי' הרי"ף דלר"י כל פרק ראשון בעי כוונה אע"ג דרבא לנפשי' ס"ל דרק בפסוק ראשון לבד בעי כוונה וכ' הפנ"י נהי דרבא ס"ל דרק בפסוק ראשון לבד בעי כוונה היינו משום דפסק כר' מאיר משא"כ הך ברייתא דמצריך כוונה מקרא דוהסכת כו' ויליף ק"ש מגז"ש דתורה הך ברייתא ס"ל דבכל הפרק בעי כוונה:

הרועים - קידוש החודש

קידוש החודש. בצל"ח ביצה דט"ו ודט"ז דסוגי' דפ' ראוהו ב"ד דדריש חק על קידוש החודש סובר כהאי תנא דהכל נידון בר"ה אבל רב תחליפא לא דריש האי חק על קידוש החודש והא דאין מקדשין החודש בלילה היא רק לר' מאיר דס"ל דאף דיני ממונות אין גומרין בלילה וס"ל כר' מאיר או דבאמת ס"ל דקידוש החודש גומרין בלילה אם נתקבל העדות ביום מקדשין בלילה ורב ס"ל כברייתא דר"ה דאפילו גמר קידוש החודש אינו בלילה לכך אם לא הזכיר של ר"ח בערבית אין מחזירין אותו אבל ת"ק סובר כר' תחליפא וכר"מ ושפיר מקדשין בלילה בגמר קידוש ולכך אם לא הזכיר ר"ח בערבית מחזירין אותו:

הרועים - קדשים

קדשים. בזבחים דנ"א קמבע"ל דבר הלמד בגז"ש מהו שילמוד בהיקש ובהורה גבר הוריות דהסוגית פליגי בזה דהסוגיא דהוריות ס"ל דבר הלמד בגז"ש בקדשים אין חוזר ומלמד בהיקש והסוגיא דיבמות ס"ל דחוזר ומלמד בהיקש ע"ש:

הרועים - קדושין שאין מסורין לביאה

קדושין שאין מסורין לביאה. בבית הלוי ב"ק דנ"ד דלרבא דס"ל כר' יונתן דל"א או לחלק מוכח דקשאמס"ל ל"ה קדושין ומ"ד דס"ל קדשאמס"ל ל"ה קדושין בע"כ ס"ל כר' יונתן ולדידן דקיי"ל דקדשאמס"ל הוי קדושין פסקינן כר' יאשי' דאו לחלק ואל"ה משמע שניהם כאחד:

הרועים - קיום שטרות

קיום שטרות. בשי' ה"ר אביגדור דאם טוען הבע"ד מזויף דצריך קיום מה"ת כ' בחוסן ישועות ב"ב דצ"ג די"ל דרק לדידן דקיי"ל אין הולכין בממון אחר רוב אבל למ"ד הולכין בממון אח"ר א"צ קיום אף אם טוען הבע"ד מזויף:

הרועים - קדשים

קדשים. פלוגתא דחזקי' ור' יוחנן זבחים דנ"ו במחשב לאור ג' דלחזקי' כשר דהא לא אינתיק לשריפה ולר' יוחנן פסול דהא אדחי מאכילה ובצל"ח ברכות ד"ט ר"ל דתליא בפלוגתא דראב"ע ור"ע דחזקי' ס"ל כראב"ע דהפסח נאכל רק עד חצות ולר"ע ט"כ כר"י ושוב דחה זה וכ' דגם ראב"ע ס"ל כר' יוחנן רק ר' אליעזר הגדול ס"ל כחזקי' ובנודע בשערים בדרשותיו דפלוגתא דחזקי' ור' יוחנן הוא תליא בפלוגתא ביבמות דפ"ג דחזקי' ס"ל דנותר שלא בזמנו נשרף בלילה והא דנותר בזמנו דאינו נשרף בלילה ע"כ דל"ה נותר גמור עד הבוקר ע"כ ס"ל במחשב לאור ג' דכשר אבל ר' יוחנן ס"ל דגם נותר שלב"ז אין נשרף בלילה ע"כ נעשה נותר גמור תיכף בלילה לכך ס"ל במחשב לאור ג' דפסול:

הרועים - קברי עכו"ם

קברי עכו"ם. בישוע"י יו"ד ה' אבילות בשי' היראים דלרשב"י דקברי עכו"ם אין מטמא דגם במנע ומשא אין מטמאין דפליגי בזה ב' הלשונות בסנהדרין פ' נגמר הדין דלל"ק ס"ל דמודה רשב"י דבמגע ומשא מטמא ולל"ב גם במגע ומשא אין מטמא:

הרועים - קדשים קלים

קדשים קלים. בצל"ח ביצה דכ"א דרב אויא מחלק בין ק"ק לקדשים קלים דבקדשים קלים ל"א משולחן גבוה קזכו ור' הונא ס"ל דאין חילוק ולעולם אמרינן משולחן גבוה קזכי ע"ש ובאות ק' כתבתי דרש"י סותר א"ע בזה אי בעלים בשאר הבשר אמרינן משולחן גבוה קזכי והוא פלוגתא דאמוראי ע"ש וממולא גם ר' אויא ור' הונא פליגי בזה ודו"ק. והנה לר' יוחנן בקדושין דנ"ה דאמר עדיין הוא מחלוקת ס"ל לר' יהודא דל"א כלל כהנים משלחן גבוה קזכי ובנודע בשערים בדרושיו האריך בזה דרק לרב חזר בו ר"י:

הרועים - קברי עכו"ם

קברי עכו"ם. דאין מטמאין באוהל אבל במגע ובמשא מטמאין כ' בתפארת יונתן פ' מטות דז"ד עכו"ם שמקיימין שבע מצות אבל עכו"ם שאין מקיימין ז' מצות ב"נ אין מטמאין אף במגע ובמשא וזה שי' היראים. וב"ט שי' למהר"ץ דלרבנן דס"ל משרת לטע"כ וס"ל ל"א תורה אלא כב"י וס"ל בזה כר"ש דנזיר שמשון אינו נזיר כלל ע"כ פליגי וס"ל דקברי עכו"ם מטמאין באוהל. ובח"ס בסוגיא דאין מעברין נב"נ דר' יהודא ס"ל קברי עכו"ם מטמאין באוהל:

הרועים - קבוע

קבוע. בתפארת ישראל פ"ב דמכשירין דרק באיסור בממשות שייך איסור קבוע ולא במה דתליא במחשבה. ובשלום ירושלים שקלים דר' יוחנן ס"ל קבוע לאו חידוש ואע"ג דהוי נגד חזקה אמרינן ור"ל ס"ל קבוע חידוש ול"מ נגד חזקה:

הרועים - קדשים קלים

קדשים קלים. בצל"ח פסחים ד"צ דהא דפשיטא דלריוה"ג יוכל למכור שלמיו משום דממון בעלים ז"ד לאביי אבל ר' אושעי' סבורא ליה דאפי' לריוה"ג א"י למוכרו וע"כ הרמב"ם אף דפסק כריוה"ג בכ"ז פסק דא"י למוכרו:

הרועים - קדשים

קדשים. בח"ס פסחים דע"ד דאביי סובר דמליחת קדשים ל"ה כמליחת קדירה אלא במליחת צלי ורבא ס"ל דמליחת קדשים הוי כמליחת קדירה:

הרועים - קדשים

קדשים. דכ' התוס' בכריתות די"ג דלאחר שנזרק דמו ליתא בשאלה וכ' במספר צבאם שבועות דכ"ד דז"ד למ"ד תשנב"ע דאורייתא אבל למ"ד חשנב"ע ל"ד מועיל שאלה אחר שחיטה:

הרועים - קדשים

קדשים. בזבחים ליד מתרץ ר"א כל שבידו ל"ה דיחוי ובח"ס בסוגיא דק"ק בטיל דר' פפא ושאר אמוראי ורבא סבירא לי' דבקדשים אפי' מה שבידו הוי דיחוי ואנן כר"א

קיי"ל קדשים דקיי"ל דכהנים אכלו ובעלים מתכפרין כ' בהפלאה פסחים דז"א אלא בחטאת אבל באשם דל"כ ביה כפרה אלא שניתן מדמו לבהונות לא מהני אכילת כהנים שיתכפרו. קרשים דשי' רש"י תמורה ד"ט דבחלק הבעלים דישראל ל"א משולחן גבוה קזכי ועמש"ל וי"ל דתליא בזה דלמ"ד נונ"ד א"ק ביו"ט אע"ג די"ב אכילת אדם מ"מ עיקרו לגבוה ומשולחן גבוה קזכי וא"נ דבחלק הבעלים ל"א משולחן גבוה קזכי וקשה דעדיין הו"ל אכילת הדיוט והוי כבהמה חציו של ישראל דמותר משום דא"א בלא שחיטה וע"כ דבחלק בעלים גם כן משולחן גבוה קזכי משא"כ למ"ד דנונ"ד קריבין ביו"ט שי"ל דבחלק הבעלים ל"א משולחן גבוה קזכי:

הרועים - קדושה

קדושה. בשו"ת בנין ציון סי' א' הוכיח דר' יהודא סבירא ליה קדושה ראשונה קדשה לע"ל ולא כדברי הטו"א במגילה ד"כ דר' יהודא סבירא ליה דלא קדשה לע"ל:

הרועים - קודש

קודש. בפנ"י פסחים די"ט דהא דרביעי בקודש ל"ה רק מדרבנן לשי' רש"י ז"ד לרב יהודא דאמר צירוף דרבנן ומעדותו של ר"ע נשנית משא"כ לר"ל ור' יוחנן משום ב"ק ור"נ א"ר בר אבוהו דכולהו ס"ל צירוף דאורייתא מקרא ומעלות דחומר בקודש הוי דאורייתא בין לענין צירוף וכ"ש לענין ד' בקודש ולרבינא משמי' דרבא דאפילו בקדשים אין אמ"א לדידיה ד' בקודש וצירוף הוי דרבנן ורבא סבירא ליה ד' בקודש מדרבנן ולר"ל הוי דאורייתא וכן לר"ע דלכ"ע ס"ל לדידיה דהוי מה"ת בכ"ז נסתפק הפנ"י די"ל גם כן דס"ל דרק מדרבנן ועדותו של ר"ע רק מדרבנן ור' אדא ב"א ורבינא דפליגי אליבא דרבא אי בקדשים אוכל מט"א היינו פלוגתייהו ברביעי בקודש אי הוי דאורי' אי רק מדרבנן ובדי"ז כ' דהא דרביעי בקודש מדרבנן רק למ"ד דאמרינן דיו אפי' דמיפרך קו"ח משא"כ למ"ד דל"א די' שי"ל ד' בקודש מה"ת והיינו למ"ד אמ"א בקדשים דאל"כ לא משכח"ל ד' בקודש מה"ת לשי' רש"י דעצים ולבונה רק מדרבנן:

הרועים - ק"ק

ק"ק. בהפלאה ב"ק פ"ז דמשמע בקדושין דנ"ב דר' מאיר ס"ל כריוה"ג דק"ק ממון בעלים:

הרועים - קרבנות

קרבנות. הצל"ח פסחים ובמאיר נתיבים נסתפקו אי גם בבעלים אמרינן דאינם אוכלים קודם הקטרת אימורין ולדעתי הדבר מבואר בתוס' יומא ד"ה בד"ה סמיכה בסופו ומבואר דגם במילואים כתיב והקטיר המזבחה והדר והיה לאהרן ולבניו ונלמד משם דלא זכו בבשר קודם הקטרת אימורין רק דאם נאבדו גילתה התורה יהיה לאהרן ולבניו מ"מ וא"נ דבבעלים ל"ש זאת ומותרין לאכול קודם הקטרה אם כן ל"ל קרא חייל דבמילואים הי' אהרן ובניו הבעלים כמבואר ברש"י ועיין בפנים יפות וע"כ דגם הבעלים אסורין קודם הקטרה:

הרועים - קהל גרים

קהל גרים. בערוך לנר סוכה כ"ח אי ממעטינן מן בני ישראל גרים תליא בפלוגתא ביבמות ע"ח דלמ"ד קהל גרים לא אקרי קהל ממעטינן מישראל גרים אבל למ"ד דאקרי קהל לא ממעטינן:

הרועים - קטן

קטן. בעל"נ נדה דל"ה בשיטת הרמב"ם דטומאת טיפת זיבה אינה רק בבן ט' שנים ויום א' שגם ש"ז שלו מטמא אבל בפחות מט' שנים שש"ז שלו לא מטמא גם זוב שלו אין מטמא ואע"ג דרבא פשיט דקטן ראיה שלו מטמא ז"ד אם קטן אתי מזאת תורת אבל הרמב"ם דפסק כר' יהודא דיליף קטן מאיש איש ואתי הקישא דזיבה לש"ז לומר היכא דש"ז לא מטמא גם זיבה לא מטמא:

הרועים - קטן

קטן. או"נ דשי' הרשב"א דאיסור דרבנן מותר ליתן לקטן בידים כ' בדו"ח לרע"א חגיגה דמ"מ אי' דאורייתא דנתערב ברוב ומדרבנן ל"ב זה גרע ואסור להאכיל לקטן וכן בכל ספק איסור אף להרמב"ם דס"ד מה"ת לקולא בכ"ז אסור ליתן לקטן ובבית יוסף או"ח רס"ט דאף דאיסור דרבנן לדידן אסור ליתן לקטן בכ"ז בכה"ג כשלא ישתו הקטנים יהיה אצל הגדולים ברכה לבטלה שרינן ליתן להו בידים ובישוע"י או"ח סימן שמ"ג דדבר שאסור מדרבנן רק מחשש שלא יגע באי' תורה לכ"ע מותר ליתן לקטן בידים:

הרועים - קידוש

קידוש. בח"ס בסוגיא דקא"נ דב"ש סבירא לים דמה"ת צריך לקדש על היין דוקא אבל ב"ה ס"ל דמה"ת יי"ח בקידוש בתפילה ורבנן דתקנו לקידוש על הכוס וע"כ היין גורם לקידוש דאם לא כן ל"ה צריכין לכפול הקידוש. והנה הא דצריך שיטעום כ' במחנה לוי סוף פסחים דרבא ואמימר ומר זוטרא סבירא ליה דהמברך דצריך שיטעום סגי בטעימת משהו ור' אשי סבירא ליה דצריך מלוא לוגמי':

הרועים - קנס

קנס. בישוע"י יו"ד דאף למ"ד דלא קנסו שוגג אטו מזיד בכ"ז בכה"ג שהקנס היא רק שלא ירויח בעשייתו בכה"ג פשיטא דקנסו שוגג אטו מזיד ומה"ט בחמץ שעעה"פ קנסו אף בשוגג כיון שאם עשה כדין והיה מבערו גם כן הי' מפסיד החמץ:

הרועים - קני את וחמור

קני את וחמור. בב"ש סי' ל"א דמה"ט ל"ה בתך בפרוטה ופרתך בפרוטה קאו"ח הואיל דהפרה גם כן נקנית מה"ת רק מדרבנן ל"ק ובשו"ת בית יצחק א"ע סי' צ"ד דבזה פליגי אביי ורבא בגיטין ד"ח דאביי דסבירא ליה מתוך של"ק נכסים ל"ק עצמו אף דנכסים קונה מדאורי' בכ"ז אמרי' מתוך ורבא ס"ל עצמו קנה נכסים ל"ק והטעם דבכה"ג ל"ה קאו"ח כהב"ש ל"ה קאו"ח:

הרועים - קל וחומר

קל וחומר. בהפלאה פסחים דר"ע דס"ל אב"ח אלא שריפה ס"ל דנין קו"ח מהלכה וכן ס"ל לר' יהודא:

הרועים - קנין דרבנן

קנין דרבנן. אי מהני להיות דאורייתא כ' בשו"ת קול אריה סי' י"ח דתליא בפלוגתא דלמ"ד ק"פ כקה"ג מהני קנין דרבנן לדאורי' משא"כ למ"ד לאו כקה"ג דמי' ל"מ קנין דרבנן להיות דאורייתא ולעיל אות ה' היפקר כתבתי לדחות ד' הט"ג שכ' דלכך ל"ה קנין דרבנן כדאורי' מטעם היפקר ב"ד דל"ה היפקר לכול וכתבתי עפימ"ש הפנ"י הובא ב"ט שי' למהר"ץ הא דאצטריך ללמוד היפקר מקרא דונטשת דבלא"ה ל"ה מועיל כיון דנכסי אדם זכה בהם ע"י קנין שהוא במעשה ל"א דיבור ומבטל מעשה ורק מגזיה"כ דמהני

היפקר וע"כ בעינן דומיא דשמטה שהיא היפקר לכול אבל היפקר ב"ד דהוי כמעשה מהני אע"ג דל"ה לכול וא"ש קו' הגר"ע איגר בפ"ה דפאה מ"א אירושלמי הובא בתוי"ט דלכך פטור ממעשר משום דהיפקר ב"ר היפקר הא ל"ה היפקר לכול רק לעניים וליחייב במעשר כפ"ד מ"ה. ולהנ"ל א"ש דהיפקר ב"ד ל"צ היפקר לכול ולפימ"ש ב"ט שי' דהא דבעינן ג' בהיפקר שיהי' א' זוכה כו' ובשארי קנינים לא תקנו שיהיו בפני ג' ע"כ הטעם ג"כ משום שהוא רק בדיבור ולפי"ז הסברתי סברת הר"ן ריש פסחים דלכך מהני ביטול בחמץ מטעם היפקר אע"ג דל"ה בפני ג' משום דחמץ בלא"ה א"ב של אדם רק דעשאו הכ' להיות ברשותו ע"כ בג"ד כיש סגי ע"ש. ולהנ"ל מובן מאוד כיון דבחמץ מעת שהגיע שש נאסר בהנאה ונפקע בלא"ה קנין שלי בחמץ ונתבטל ממילא מעשה הקנין רק דעובר מטעם גזיה"כ דעשאו הכ' כאלו הוא ברשותו וכיון דל"ש בחמץ לומר ל"א דיבור ומבטל מעשה ע"כ שפיר מועיל ביטול וא"צ ג':

הרועים - קרבנות ציבור

קרבנות ציבור. בפי' המשניות לרמב"ם ריש זבחים וברע"ב דהא דקרבנות שנזבחו שלא לשמן ל"ע לשם חובה ה"ד בקרבנות יחיד אבל בק"צ עלו גם כן לחובה ובשעה"מ פט"ו מפסוהמ"ק ובפנ"י ביצה דכ"א הטעם דבציבור סכין מושכתן למה שהן ותליא בזה דלר' שמעון דל"ל סכין מושכתן גם בציבור לא עלו לשם חובה:

הרועים - קרבן עולה ויורד

קרבן עולה ויורד. בתוס' רע"א פ"ב משבועות מחדש דבקרבן עולה ויורד חייב גם כן מתעסק אף דבכ"מ פטיר מתעסק קרבנות ביומא ד"ו פליגי אי איכא טמאין וטהורין בהאי בית אב אם טמאין עבדי וב"ט שי' למהר"ץ הוכיח דבר קפרא ס"ל אפי' איכא טמאין וטהורין בבית אב טמאין נמי עבדי:

הרועים - קריאת מגילה

קריאת מגילה. בת"ת ט' אות קי"ג דרבה ור' יוסף במגילה ד"ד אזלי לשיטתייהו דרבה ס"ל כרב מגילה ד"ה דבזמנה קוראין אותה ביחיד ע"כ גזרינן ש"י משא"כ ר' יוסף סבירא ליה כר"א דבזמנה נמי בעשרה ול"ש ש"י כמו בקריאת ס"ת כמ"ש התו"ח פ"א דמגילה:

הרועים - קרבן

קרבן. בע"ז דמ"ו בעי רמב"ח המשתחוה להר אבני' מה למזבח מכשירי קרבן כקרבן א"ל ובת"ת עשירי ד"ח דרב ור' יוחנן בזבחים נ"ט לענין נפגם המזבח ומודו דאם מתקן המזבח כשר ע"כ דסביר ליה דהיכשר קרבן לאו כקרבן ורבא דס"ל דהיכשר קרבן כקרבן מזבח שנפגם א"ח ונראה:

הרועים - קרבן

קרבן. הא דקיי"ל דקלב"מ לא פטור מקרבן כ' במשיב נפש פסחים דכ"ט די"ל הטעם דקרבן הוא לציי"ש וקלב"מ גם כן מחויב לציי"ש מה שאין כן לרחבה"ק דפ' הצל"א דלדידיה קלב"מ פטור אף לציי"ש ה"ה דלדידי' קלב"מ פטור אף מקרבן:

הרועים - קרבן

קרבן. בעל"נ סוכה דמ"ז אי מקריב קרבן צריך לינה תליא בפלוגתא דתנאי בחגיגה די"ז דע"כ לר"מ ולראב"י ל"ד דרשא דכל פינות כת"ק וכראבר"ש וע"כ ס"ל דמשום שלמי שמחה ל"צ לינה קרבנות הבאין בטומאה דאין נאכלין בטומאה כ' בטה"ק זבחים דט"ז דאף שהבשר טהור בכ"ז אין נאכל אולם בתוס' יומא ד"ז ד"ה דם מבואר היכא דהבשר לא נטמא מותר באכילה ובמשיב נפש פסחים דע"ח דתליא בפלוגתא דלר"א דיש דם אע"פ שאין בשר ולא תליא הזריקה בבשר שי"ל אף דנזרק בטומאה בכ"ז הבשר נאכל משא"כ לר"א דאם אין דם אין בשר ודם ובשר כחדא חשיבא שי"ל דהיכא דנזרק בטומאה אין הבשר נאכל ובטה"ק כ' דתליא בטומאה הותרה בציבור ובכ"ז אין נאכל בכה"ג היכא שהבשר טהור מותר באכילה משא"כ למ"ד דחי' בציבור אף שהבשר טהור אסור ובבית יצחק א"ע סי' ד' הביא לחלק בין טומאת הדם דהציץ מרצה מותר באכילה אבל בטומאת הגיף דאין הציץ מרצה אף דדחוי בציבור בכ"ז הבשר אסור:

הרועים - קרקע

קרקע. בתוס' ב"ב דמ"ד ע"ב ד"ה דלה"ל קרקע מעולם משמע דאפשר שא"ל קרקע ובעלמא אמרינן דא"ל אדם מישראל שא"ל קרקע ובח"ס סוגי' דע"ד דלרמב"ח דסבירא ליה משחק בקוביא הוי אסמכתא וה"ה ד"א בא"י או מקום קבר אבל למה דקיי"ל כרב ששת דמשחק בקוביא ל"ה אסמכתא שפיר יכול לשעבד חלקו בא"י או בקבר:

הרועים - ק"ש

ק"ש. בהפלאה ברכות דמחולקים ר"ג וחכמים וגם ר"ג ס"ל הס"יג אלא דס"ל דזמן ק"ש דערבית עד הנץ החמה מה"ת וכר' עקיבא ועשו הרחקה בעה"ש ורבנן ס"ל דעיקר זמנו עה"ש ועשו הרחקה עד חצות:

הרועים - ראי'

ראי'. הרמב"ם פ"א מחגיגה דמי שבא בעזרה ביום ראשון דיו"ט ולא הביא עולה לא די של"ע מצוה א עובר על ל"ת לא יראה פני ריקם ובט"א ריש חגיגה דלשי' הירושלמי דס"ל דחש"ו כו' אכ"ג דפטורין מראיי' קרבן מ"מ חייבין בראיית פנים א"כ אין קרבן ראי' מעכב המצוה דראיית פנים ושפיר מקיים המצוה דראיית פנים אע"ג שעבר בל"ת מ"מ קיים מ"ט דר"פ אבל הרמב"ם פסק כש"ס דילן דליתא למ"ע דר"פ בלתי קרבן ראוי והחייב בזה חייב בזה והפטור מזה פטור מזה שפיר מעכב קרבן ראי' לר"פ ולא קיים כלל מ"ע דר"פ בלא ראיית קרבן ע"ש ראי' בטורי אבן חגיגה כתב דהא דא"ר אלעזר כל שאין לו קרקע פטור מראי' תלי' בזה דלמ"ד ק"פ לאו כקה"ג והרי בזמן שהיובל נוהג הו"ל הכל קנין פירות וע"כ דגם באין לו קרקע חויב בראי' משא"כ למ"ד ק"פ כקנין הגוף שי"ל דמי שאין לו קרקע פטור מראי' ובנוב"י מהדו"ת או"ח סי' צ"ד דרב פליג אדר' אמי פסחים דס"ל מי שאין לו קרקע אינו עולה לרגל ורב ס"ל דעולה לרגל אע"ג שאין לו קרקע ובחתם סופר או"ח סי' קכ"ד כ' דדוקא ר' אמי דלא ס"ל ה"ס הואיל ובידו להפקירן אבל לפ"מ דקיי"ל בשבת פ' ראד"מ הואיל ובידו להפקירן מוכח דחיוב בפסח אע"ג דאין לו נכסים ה"ה דחייב בראי' אע"ג שאין לו נכסים:

הרועים - ראיות פני הבית

ראיות פני הבית. בעדות לישראל מכות הוכיח לר' ביבי ורשב"ל מכות די"ז מוכח דס"ל לר' שמעון כהך לישנא בהשוכר את הפועלים דדוקא בזיתים וענבים בעינן ראיות פני הבית אבל בדגן כיון שנגמר מלאכתן חייב במעשר ול"ב ראיות פני הבית ע"ש:

הרועים - ראש השנה

ראש השנה. במהר"ם ברבי ביצה ד"ט בשם חי' אנשי שם דכ' דשי' המרדכי דמצוה להתענות בר"ה דוקא לר' יהודא דאמר אדם נידון בר"ה והוי' דומי' דתענית חלום בשבת דקורעין גז"ד כ"כ ר"ה אבל לר' יוסי דאדם נידון בכל יום אסור להתענות בר"ה דא"כ

יהי' מותר להתענות בכל שבת ושבת ובפני יהושע בר"ה הוכיח דרב חסדא ס"ל כר' יוסי דאדם נידון בכל יום:

הרועים - ראש השנה

ראש השנה. בפני יהושע ר"ה ד"ז דמ"ד בא' בתשרי ר"ה למעשר בהמה ס"ל דמחוסר זמן אין נכנס לדיר להתעשר לכך א"א לומר בא' באלול דא"כ הנולדים בסוף אב הו"ל מחוסר זמן עש"ה:

הרועים - רב

רב. ור"י הלכה כר"י בפני יהושע ברכות דף כ' דדוקא היכא דלא אשכחן בהא מלתא פלוגתא דאמוראי בתראי משא"כ בפלוגתא דת"ע רשות דפליגי אביי ורבא דקיי"ל הלכה כרבא דבתראי הוא לגבי ר"י האי כללי עדיף טפי ע"ש:

הרועים - רוב וחזקה

רוב וחזקה. בתשע שי' למהר"ץ ראזניס הא דאזלינן בתר רובה וחזקה היא רק מתורת דחוי כמו דקיי"ל טומאה דחוי' ולכך היכא דיכול לברר מבררינן ונ' מדבריו קצת דתלי' בפלוגתא אי טומאה דחוי' או הותרה ע"ש דכ"ב ולכך ומה"ת אין מבטלין איסור לכתחילה מה"ת כיון דהיא רק דיחוי כ"ש שאין לגרום ביטול הרוב:

הרועים - רוב

רוב. הא דקיי"ל דאין הולכין בממון אחר רוב דזה היא דוקא ברובה דליתא קמן אבל ברובה דאיתא קמן דהולכין בממון אחר רוב ועיין תוס' סנהדרין דכ"ב כ' בתפארת ישראל בקה"ס ד"ס ע"ב דזה רק לדידן דבאיסורא אזלינן בתר רוב אף ברובה דליתא קמן אמרינן נחית חד דרגא בממון דצ"ל דוקא רובה דאיתא קמן אבל לר' עקיבא ולר"מ דחייש למיעוטא למ"ד דהוי מה"ת באיסורא א"כ בממון אפי' רוב דאיתא קמן ל"מ לדדהו ע"ש:

הרועים - רוב מצוין

רוב מצוין. א"ש מומחין בשו"ת שיבת ציון סי' כ"ט בפלוגתא דרבינא עם שאר אמוראי בריש חולין אי אמרינן רוב מצוין א"ש מומחין אזלי לשיטתייהו דרבינא ס"ל דל"מ רובה דתלי' במעשה בבכורות די"ט לכך ס"ל דל"מ רוב מצוין א"ש דתלי' במעשה ורבא ושאר אמוראי דס"ל דמהני רובא דתלי' במעשה ס"ל דאמרינן רוב מצוין א"ש מומחין ע"ש:

הרועים - רוב

רוב. הפלתי בסי' ס"ג כ' דהא דפליגי רב ושמואל אי הולכין בפ"נ אחר רוב פליגי בסברת השיטה מקובצת ב"מ ד"ז דכ' אע"ג דאזלינן בתר רוב מ"מ ל"ה ודאי רק ספק רק שהתירה התירה לילך אחר הרוב ולכך סובר שמואל אין הולכין אחר הרוב בפ"נ אבל רב סובר דרוב הוא מטעם ודאי ולא ספק ומהני אפילו בפ"נ ובס' ברית אברהם דהא דר' מאיר חייש למיעוטא וכ' התוס' חולין די"א דהיא רק מדרבנן תלי' בזה דלרב דס"ל דרוב היא מטעם ודאי לא חייש ר"מ למיעוטא רק מדרבנן אבל לשמואל דרוב היא ס' חייש ר"מ למיעוטא מה"ת ובשערי תורה דין קבוע כ' דר' מאיר ס"ל דרוב הוי ספק וכן ר' שמעון ס"ל דרוב ספק הוא ור' הונא ס"ל דרב הוא ספק וס"ל לר"ה דרב ושמואל ס"ל דרוב הוא ספק וכן במי נדה די"ח כ' דלכך ס"ל לר"מ חיישינן למיעוטא דס"ל דרוב הוא ס' ורבנן ס"ל דהוא ודאי לכך ל"ח למיעיטא ובבית אל ח"א דנ"א דתלי' בפלוגתא דרוב וקרוב דלמ"ד רוב וקרוב הולכין אחר הרוב ס"ל דרוב היא ודאי ולמ"ד דאזלינן בתר קרוב ס"ל דרוב הוא רק ספק ובצרור החיים הוכיח דרבינא ס"ל דרוב הוי רק ספק אבל שאר אמוראי בחולין ד"ג ס"ל דרוב הוא ודאי ובסוגיא דמומין כתב דר"ג ס"ל דרוב הוא ודאי ור' יהושע ס"ל דרוב ל"ה רק ספק:

הרועים - רוב ע"ה מעשרין

רוב ע"ה מעשרין. בפנ"י גיטין דס"ב אף דס"ל לאביי דרוב ע"ה מעשרין מ"מ הא דחייש אביי בפ' ב"מ לשמא ואכל דבר שאינו מעושר היינו דהתם אליבא דר' שמעון בן אלעזר קאי ורשב"א ע"כ ל"ל רוב ע"ה מעשרין וגם מ"ש רש"י דלרבא ל"ל רוב ע"ה מעשרין דהו"ל פלגא ופלגא היינו משום דהמיעוט מסייע לחזקת טבל ותלי' במחלוקת התנאים פ"ב דבכורות היכא דהמיעוט מסייע לחזקה אי חיישי' למיעוטא ורשב"א ס"ל כר"מ דחיישינן למיעוטא:

הרועים - רוב

רוב. במה דקיי"ל אע"ג דאזלינן בתר רוב מ"מ היכא שיש לברורי צריך לברר כ' בשו"ת שיבת ציון דר' אשי ס"ל דסמכינן ארובה ול"צ לברורי ורבינא ס"ל היכא דאיכא לברורי צריך לברר והמפורשים כ' דתלי' בזה דלמ"ד דרובה מטעם ודאי ל"צ לברר ולמ"ד דרוב הוי רק מטעם ספק א"צ לברר ועיין באות שלפ"ז ובשו"ת שיבת ציון סי' כ"ט דר' אשי ס"ל דא"צ לברר כשיש רוב אף דאיכא לברורי אבל אנן קיי"ל כרבינא דצריך לברר:

הרועים - רוב

רוב. בתוס' ב"ק דכ"ז ע"ב דהקשו דאמאי לא נילף בתר רוב בממון מקו"ח מד"נ ותירצו דנהי דממון קיל מד"נ מ"מ המוחזק בממון אלים חזקתו ובחתם סופר אע"ז סי' ק"ס דקו' התוס' ל"ה רק ללישנא דרוב מסברא שפיר ק' נילף ממון מק"ו אבל לחד לישנא ברש"י חולין די"ב ע"א דרובה מהללמ"ס וכיון דאין דנין ק"ו מהלכה לפי"ז אפי' בלא סברא דאלים חזקת ממון נמי ל"א בתר רוב בממון וזה נוטה לד' רש"י ב"מ דכ"ג ע"א וע' מ"ש בסמוך בענין רוב אי היא מהללמ"ס:

הרועים - רובה דתליא במעשה

רובה דתליא במעשה. בעטרת חכמים פסחים דמ"ו דר' מרי בחולין די"א דיליף רוב ממכה אביו ס"ל דרובה דתלי' במעשה מהני דלא כרבינא ובשו"ת ברכת יוסף סי' מ"ב דר' חנן ס"ל דמהני רובה דתליא במעשה ובמי נדה דל"ז דר"ה ס"ל כרבינא דל"מ רובה דתליא במעשה ור"י ורבה בב"ח ס"ל דמהני רובה דתליא במעשה וברי"ט אלגאזי בכורות דהא דל"מ רובה דתליא במעשה הוא רק מדרבנן והמפו' כתב דבאיסור דרבנן שוב מהני רובה דתליא במעשה וברי"ט אלגאזי בכורות כ' דהא דל"מ רובה דתליא במעשה לדידן כמו דל"מ רוב לר"מ בכ"מ ה"ה ברובה דתליא במעשה לדידן וא"כ י"ל דלפמש"ל אי ר"מ חייש למיעוטא הוא מה"ת או רק דרבנן הוא פלוגתא ה"ה ברובה דתליא במעשה ויש לחלק ודו"ק. ובמעין החכמה קס"ב דבבכורות די"ט ר' ישמעאל כר"מ דחייש למיעיטא לרבא ולרבינא מחלק בין רובה דתלי' במעשה ואביי ס"ל כרבא דר' ישמעאל ס"ל כר"מ דחייש למיעוטא ובנוב"י מהדו"ת אע"ז לסי' י"ט דרובה דתליא במעשה אינו עדיף מחזקה ושקולים המה ע"ש:

הרועים - רוב

רוב. הנה אי עד אחד נאמן נגד הרוב כ' בשו"ת זכרון צבי מנחם דתלי' בפלוגתא דאי רוב מטעם ודאי ל"מ ע"א במקום רוב משא"כ אי רוב רק ספק נאמן ע"א במקום רוב ובמי נדה דל"ב דהירושל' ס"ל דע"א עדיף מרוב והש"ס דילן ס"ל דרוב עדיף מעד:

הרועים - רוב בעילות אחר הבעל

רוב בעילות אחר הבעל. באבני מילואים סי' ג' דמשמע מד' תוס' סוטה דכ"ז דשמואל לא ס"ל דרוב בעילות אחר הבעל ע"ש:

הרועים - רוב וקרוב

רוב וקרוב. בחי' יעב"ץ חולין כ"ח דר' נחמן ס"ל כר' חסדא דרוב וקרוב הולך אחר הרוב ור' אדא בר אהבה ס"ל דרוב לא עדיף מקרוב ובמי נדה דל"ב דרב ס"ל רוב וקרוב אין הולכין אחר הרוב:

הרועים - רוב

רוב. בגינת וורדים כלל ס"א דהא דרוב עדיף מחזקה רק לדידן אבל לר' מאיר רובא לא עדיף מחזקה רוב בחולין די"א ילפינן רוב מקראי והתו' הק' כיון דאזלינן בתר חזקה כ"ש בתר רוב ותירצו דלראב"י פריך דלא ס"ל חזקה מקרא וכ' במהרש"א דס"ל דהוי הללמ"ס ואין דנין ק"ו מהלכה ע"ש ועיין באות א' אין דנין קיו מהלכה ולמ"ד דיליף ק"ו מחזקה שפיר י"ל דילפינן רובה מק"ו מחזקה ובאור חדש קדושין דע"ב דלר' אליעזר דס"ל דמכשירי מילה דוחה שבת ס"ל דילפינן רוב מקרא ולא מהללמ"ס ע"ש:

הרועים - רוב

רוב. בפנ"י קדושין דע"ט דר' יעקב ע"כ ס"ל דאין הולכין בממון אחר רוב ע"ש:

הרועים - רוב

רוב. הפמ"ג נסתפק אי רוב וחזקה מועיל לב"נ א"ד גזיה"כ רק בישראל מהני ולא בב"נ ובשו"ת ברית אברהם כ' דאי רוב מטעם ודאי מהני רוב ג"כ לב"נ ואי רוב ל"ה רק ספק ל"מ לב"נ ורק בישראל חדשה התורה דמועיל ועיין באות ס' אי ספק מותר בב"נ ע"ש דתלי' בדין ספק דאורייתא לחומרא" רוצח בחתם סופר יו"ד סי' קס"ג דלר"ל חייב בעריות וברוצח אף בקרקע עולם ע"ש ועיין אות ע' עריות" רוב בשו"ת בית אפרים אע"ז סי' י' דע"כ ל"מ רובא דליתא קמן אלא דוקא היכא שהמיעוט נמי ליתא קמן משא"כ היכא דהרוב ליתא קמן ואי ניזול בתר מיעוט הוי איתא קמן בכה"ג ל"מ רוב וזה רק למ"ד דס"ל דל"מ רובא דתלי' במעשה משא"כ לרבא דס"ל דמהני רובה דתלי' במעשה והיינו דיליף רוב ממשמעות דאחרי רבים להטות ה"ה דס"ל דאזלינן בתר רוב דליתא קמן אע"ג שהמיעוט איתא קמן ע"ש כי כמה הלכתא איכא למשמע משם:

הרועים - רודף

רודף. דקיי"ל דהיכא דיכול להציל בא' מאברי' דלא ניתן להצילו בנפשו כ' המל"מ פ"ח מה' רוצח בשם הריב"ש דדוקא אחר אסור להורגו אבל הנרדף מותר להרגו ואף שיכול להציל בא' מאברי' והרגו פטור ובס' מנחת אהרן בסנהדרין בסופו דדוקא למ"ד מיתה לזה ותשלומין לזה חייב י"ל כד' הריב"ש אבל למ"ד מיתה לזה ותשלומין לזה פטור ולשי' רש"י ר' אשי ורבה ג"כ ס"ל דפטור ניחא לשי' הריב"ש ועיין תוס' כתובות ד"ל ד"ה ר"א ע"ש ובפרשת דרכים זוטא אות מ"ד דר' יונתן בן שאול לא ס"ל כס' הריב"ש הנ"ל ועיין בשעה"מ פכ"ד מה' שבת שמחלק חילוקים בזה:

הרועים - רודף

רודף. במל"מ פכ"ד ה' שבת ה"ז נסתפק ברודף אחר נערה המאורסה בשבת אי מותר להצילו בנפשו ובנוב"י מהדו"ת סי' ס' בהגהות בנו ז"ל דלר"ה דס"ל קטן הרודף ניתן להצילו בנפשו ע"כ דהטעם משום הצלה מותר להורגו בשבת ולהחולקים על ר"ה וס"ל דצריך שיקבל עליו התראה נמצא הוא עונש ואסור להורגו בשבת והרמב"ם פסק כר"ה ור' אלעזר בר"ש ג"כ ס"ל כר"ה דהוא משום הצלה ובמרגניתא דרב פ' בראשית דלמ"ד משאצל"ג פטור ניתן להצילו בנפשו בשבת ואי משאצל"ג חייב לא ניתן להצילו בנפשו ע"ש:

הרועים - רואין את אינו מינו כאלו אינו

רואין את אינו מינו כאלו אינו. ומינו רבה עליו ומבטלו וכ' בטהרת הקודש זבחים דע"ח דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל בחולין דק"ג דלר"י דהאיסור בכל האיסורים הנאות גרונו לדידי' ל"א רואין אבל לר' לקיש דס"ל דהאיסור הנאות מעיו לדידי' אמרינן רואין ע"ש:

הרועים - ריבוי ומיעוט

ריבוי ומיעוט. בחת"ס חו"מ סי' כ"ה דר' אליעזר בר"ש דריש בריבוי ומיעוט כר"ע:

הרועים - ריח הגט

ריח הגט. דפסול לכהונה אי הוא מה"ת או רק מדרבנן כ' בשו"ת שאגת ארי' החדשות סי' ב' דתלי' בפלוגתא דר' ינאי בגיטין פ' המגרש ס"ל דריח הגט דפוסל לכהונה רק מדרבנן ולר' יוחנן ריח הגט פוסל לכהונה ד"ת ורב ג"כ ס"ל דפוסל מה"ת ובסוף מסיק

די"ל דלכ"ע פוסל מן התורה ובהשמטות להגאון מהרי"ש דרב ורבא ס"ל דהוא מה"ת ולדידן היא רק מדרבנן ועוד כ' דתלי' בפלוגתא דב"ש וב"ה דלב"ש דלא יגרש כו' אא"כ מצא בה ע"ד ס"ל דהיא מה"ת ולדידן הוא רק מדרבנן:

הרועים - ריחא מלתא

ריחא מלתא. בפלחי סי' ק"ח אי ריחא מלתא ד"ת או רק מדרבנן פליגי אביי ורבא דאביי ס"ל דריחא מלתא הוא מה"ת ורבא ס"ל דהוא רק מדרבנן וע"ש ולשי' הרי"ף דלכך ס"ל לרב ריחא מלתא דאזיל לשטתו דס"ל מב"מ במשהו ולשי' הריטב"א בע"ז פ"ד דרב ושמואל דס"ל מב"מ במשהו ל"ה רק דרבנן ועיין מ"ש באות מ' מזה ותלי' בזה אי מב"מ מה"ת גם ריחא מה"ת והנה מה דס"ל ללוי דריחא לאו מלתא היא כ' באור חדש פסחים דע"ו דלדידן דס"ל מב"מ בטל לא התיר לוי לכתחילה רק בדיעבד משא"כ למ"ד דמב"מ לא בטיל התיר לוי אפי' לכתחילה ובחתם סופר ע"ז דנ"ה כ' דלמ"ד דיליף טע"כ מגיעולי מדין י"ל גילה רחמנא טעמא ה"ה ריח אבל למ"ד גע"נ חידוש ולא ילפינן אלא ממשרת מוכח דריחא לאו מלתא היא כלל ובמ"א הערותי די"ל דתלי' בפלוגתא דסוף ג"ה דר"י ור"ל אי החיוב באיסורין על הנאות גרון י"ל ה"ה לריח דחיך אוכל יטעם אבל לר"ל דס"ל דהנאה במעיו בעינן ופשיטא דאף דיש הנאות החיך מהריח מ"מ ל"ה הנאות מעיו ויש לעיין:

הרועים - ריבית

ריבית. במקנה קדושין ד"ו שי' ה"ר ירוחם דמקדש בריבית קציצה אינה מקודשת דתלי' בפלונתא דלרבא דס"ל א"ע לא מהני ולכך ר"ק יוצאה בדיינין שפיר אינה מקודשת משא"כ לאביי דס"ל אע"מ רק דהתורה אמרה אהדר כי היכי דניחי ל"ה רק כחוב בעלמא ושפיר מקודשת:

הרועים - ריבית

ריבית. אי מותר לב"נ בב"נ חבירו עיין תוס' פא"נ ובנתיבות סי' קפ"ב דתלי' בפלוגתא דתנאי דלתנא דבי מנשה דיליף גזל בב"נ מקרא כירק עשב ולא כירק גינה גם ריבית אסור בב"נ חבירו ולמ"ד דיליף גזל מכל עץ הגן מותר ריבית בב"נ מב"נ חבירו ע"ש:

הרועים - ריבית

ריבית. בחת"ס יו"ד סי' קל"ד אי מותר להלוות מעות יתומים בריבית תלי' בפלוגתא דלר"ס ברי' דר"ה אסור להלוות מעות יתומים בריבית משא"כ לרבינא מותר להלוות מעות יתומים בריבית:

הרועים - ריבית

ריבית. באור חדש פ' בהר דרבא ס"ל דאין איסור ריבית בפחות משו"פ ופליג אברייתא ע"ש:

הרועים - רוב

רוב. דשי' הריב"ש דב' חזקות עדיף מרוב והאחרונים כתבו דרק כששני החזקות באין ביחד משא"כ כשמעיקרא בא חזקה אחת נגד הרוב דנתבטל נגד הרוב ואף דאח"כ בא עוד חזקה א' מ"מ אין חוזרת וניעור כיון דכבר נתבטלה חזקה הראשונה ובשו"ת משיב כהלכה אע"ז סי' ו' דז"ד לרבנן דל"א סמוך מיעוטא לחזקה משא"כ לר"מ דאמר סמ"ל חזינן דחזקה הראשונה לא נתבטלה לגמרי ושפיר מצטרפת אח"כ עם חזקה הב' לבטל הרוב לגמרי:

הרועים - ראי'

ראי'. הרמב"ם פ"ב מחגיגה דקטן שהגיע לחינוך חייבין להעלותו מס"ת כדי לחנכו במצות שנאמר יראה כל זכורך ותמהו מחגיגה ד"ד דאמרינן דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא ובקדושת ישראל כסובו' בחידושיו דהש"ס אזיל לאביי דס"ל אשה בעלה משמחה ולדידי' חייבין להעלותן רק מדרבנן אבל לרבא חייבין מדאורייתא להעלותו ופסק הרמב"ם כרבא:

הרועים - ראי'

ראי'. בצל"ח סופ"ק דפסחים בשי' הירושלמי דטף ונשים חייבין בראיית פנים בעזרה אע"ג דפטורין מקרבן דס"ל להירושלמי כר' אמי דמי שאין לו קרקע פטור מראי' ע"כ גז"ש לחייב נשים וקטנים אבל הש"ס שלנו בחגיגה חולק אר' אמי וגז"ש לגרים לחייבה בראי' אע"ג שא"ל קרקע ממילא אין חילוק בין ראיית פנים ובין קרבן ראי' והפטור מזה פטור מזה ועיין לעיל אות ר' ראי':

הרועים - ראי'

ראי'. ברמב"ם פ"א מחגיגה בהפריש עולת ראי' ומת יורשים חייבים להקריב ובחמדת שלמה קדושין י"ג דר' אבא בר ממל דס"ל בירושלמי אפילו בלא הפריש חייבין להביאו דס"ל כעולא בעירוכין דכ"א דא"צ דעת בשעת הפרשה במפריש עולה על חבירו ולדידן דקיי"ל כשמואל דבשעת הפרשה צריך דעת שפיר צריך הפרשו מחיים ע"ש:

הרועים - ריבוי ומיעוטא

ריבוי ומיעוטא. בעל"נ סוכה ד"מ דר' יוסי דריש ריבוי ומיעוטא ולא כלל ופרט ולא ממעטינן רק דבר שא"ד כלל למיעוט כבשבועות ד"ד ריבית דשי' רש"י דמותר ע"ו שליח כ' בח"ס בסוגיא דערב דרק למ"ד שומא מלתא בב"מ דצ"ב ולמ"ד שומא לאו מלתא ליתא לדיני דרש"י:

הרועים - רוב

רוב. הת"ש סי' ל"ג כ' בבהמה שיש בה מים בראש ל"ל זיל בתר רובה ורוב בהמות כשרות דרוב בהמות א"ל מים בראש ובבית יצחק אע"ז סי' א' דבז"פ ר' הונא ור' יוחנן בבכורות דמ"ב ד"ה סובר דל"א הואיל ואשתני אשתני ול"ל כס' הת"ש ור"י סובר דאמרינן הואיל ואשתני כס' התב"ש ובזה פליגי ג"כ ר"ה ור"י בחגיגה דלר"ה מה"ט בעי בשוטה כולהו:

הרועים - רוב

רוב. הא דאזלינן בת"ר וכן הא דאיסור בטיל ברוב היתר דאחרי רבים להטות אי הוא דחי' או הותרה ונ"מ דאי דחי' הוא כל היכא דיכולין לברר צריך מה"ת לברר כ' בב"י אע"ז סי' צ"ט דתליא אי טומאה דחי' אי הותרה ולר"מ דחייש למיעוטא לדידיה גם ברובא דאיתא קמן בכ"ז ל"ה רק מטעם דחוי' ואסור לבטל לכתחילה מה"ת:

הרועים - רוב

רוב. בפמ"ג בשעה"ת נסתפק בביטול ברוב אי מהני כשהרוב גדול מחבירו משהו אי בעינן רוב כפול או בעינן רוב הניכר לעינים דומיא דסנהדרין וכן בענין שחיטה בסי' כ"א ב' דיעות אי מהני רוב על ידי מדידה או בעינן רוב הנראה לעינים ובבית יצחק אע"ז סימן ק"כ דתליא בפלוגתא דיוסי בן יועזר וחכמים דלת"ק דבעי רובה דמינכר ה"ה בביטול

ברוב בעי רובה דמינכר ולר"י בן יועזר דס"ל דמהני רובה כל דהו ה"ה בביטול ברוב מהני רוב כל דהו ומ"ד דס"ל ספק דאורייתא מה"ת לקולא ס"ל דבעינן רובה דמינכרי:

הרועים - שבירות עצם בפסח

שבירות עצם בפסח. הק' המפורשים מנא ידעו בפסח מצרים שלא לשבור עצם שי"ב מוח דלא למדנו האיסור כ"א מפסח שני שנאמר עוד הלאו דשבירות עצם משא"כ בפ"מ מנא ידעו זאת ונ"ל דהתוס' בפסחים דפ"ה דל"ל קרא חי"ל דל"ה בעידנא ע"ש ובפנים יפות תירץ דבאיסור שישנו בשאלה ל"צ בעדנא והלאו דש"ע ישנו בשאלה דיוכל לשאול אק"פ ע"ש בפ' בא אך ק"ל הא התוס' כ' בכריתות די"ג דלאחר שנזרק דמו ליתא בשאלה וצ"ל דנ"מ קודם זריקה וצ"ק דאסור לשבור עצם שי"ב מוח והנה בשו"ת מהר"ם מינץ כ' הא דלאחר זריקה ל"מ שאלה משום דל"א דיבור ומבטל מעשה אבל אחר שחיטה מהני שאלה דשחיטה לאו עבודה דגם בחולין צריך שחיטה ע"ש ולפ"ז ז"נ במדבר שנצטוו ישראל על השחיטה משא"כ קודם מ"ה אז דלא נצטוו על השחיטה שוב ל"מ שאלה אף לאחר השחיטה ול"צ קרא דל"ה בעידנא ועפ"ז י"ל בקו' האור חדש פסחים דצ"ה דבמאי פליגי איסי בן יהודא וחכמים ולהנ"ל י"ל לפימ"ש האור חדש עה"ת פ' צו דאיב"י ס"ל דחולין בעזרה דאוריי' וגם במדבר נצטוו על השחיטה שפיר ישנו בשאלה אחר שחיטה ושפיר צ"ק דל"נ עדל"ת משא"כ רבנן ס"ל דבשר נחירה אשתרי במדבר ולא נצטוו על השחיטה שוב גם השחיטה הו"ל מעשה ול"מ שאלה שוב ל"צ קרא דל"ה בעידנא. והנה בס' עיר דוד העלה הא דעשה דוחה ל"ת אם העשה הוא רק מחמת הרוב והל"ת היא ודאי ל"א עדל"ת ובאמת דבריו תמוהין מכ"מ א"צ להאריך אולם נ"ל דיש לדבריו מקום עד"ז והוא דהנה בברוך טעם העלה דהא דצ"ל בעדנא דוקא אם ילפינן עדל"ת מכלאים בציצית אבל במקום דהעשה חמירא מל"ת דא"צ לילפותא מכלאים בציצית ורק דחי דהו"ל המור על קל בכה"ג שוב ל"צ בעדנא ע"ש ולפי"ז בל"ת דישנו בשאלה שוב הו"ל חמור על קל ול"צ להיות בעדנא כנ"ל ולפ"ז היכא דבאנו מטעם חמיר על קל י"ל דמ"מ היכא דעשה היא רק מטעם רוב והל"ת היא ודאי שוב ל"ה חמיר על קל דהרי יש להל"ת עדיפות דהיא ודאי משא"כ העשה ל"ה בודאי שפיר י"ל דצריך גם בכה"ג בעדנא אע"ג דישנו בשאלה דנגד זה יש חומרא להל"ת על העשה דהל"ת היא ודאי וק"ל ולפ"ז הכא שוב צ"ל בעדנא דהרי בחולין די"א אמרינן דלמא טריפה היא רק דאזלינן בתר רוב א"כ שוב העשה הוא רק מחמת רוב דאמרינן דהפסח כשר שוב ל"ד דשבירת עצם דהיא ודאי אך ז"א דאם הפסח טריפה שור נפסל הפסח וקיי"ל בו בכשר ולא בפסול א"כ אם

טריפה היא ממילא ל"ה ג"כ לאי דש"ע דהקרבן פסול ועפ"ז מתורץ למאוד קו' מהרש"א בפסחים צ"ו בקו' התו' האיך ס"ד דמותר לשבור עצם בפסח דורות הא כיון דכתיב בפ"ש ועצם ל"ח בו כ"ש בראשון והק' מהרש"א א"כ מנ"ל בעצם שי"ב מוח דאסור לשבור כיון דצריך קרא בפ"ש לגופי' דאסור לשבור בפסח דורות ע"ש ולהנ"ל א"ש דלההו"א בקו' הש"ס דנימא בו א"א שובר אבל אתה שובר בפסח דורות ולא ידעינן עדיין הדרש מבו בכשר ולא בפסול שוב ל"צ קרא כלל על עצם שי"ב מוח דתי"ל דל"ה בעדנא ול"ל דישנו בשאלה דהרי להההו"א דאפי' בפסול יש הלאו דש"ע א"כ הל"ת היא ודאי משא"כ העשה דפסח הוא רק מחמת רוב דדלמא היא טריפה ושוב ל"ה חמיר על קל אע"ג דישנו בשאלה שוב צריך בעדנא ול"צ קרא כלל דאיסור לשבור עצם שי"ב מוח ודו"ק:

הרועים - שבירות עצם בפסח

שבירות עצם בפסח. דקיי"ל בו בכשר ולא בפסול בתבנית אות יוסף פסחים דפ"ג דפליגי דר' נחמן סובר דאפי' איסור ל"ה בפסול ור' זירא ס"ל דאיסורא מיהא הוי בפסול:

הרועים - שבת

שבת. הה"מ פי"ב מה' שבת גבי מכבה גחלת של מתכת כ' דאי אין מכוין לצרף דמותר שאין זה מטעם משאצל"ג אלא יש מלאכות שענין המלאכה תלוי ברצונו ואם אינו רוצה לצרף המתכת איננו צירף וראי' מקוטם עץ לחלוץ בו שיניו דחייב לר"א בביצה דל"ג ופשוט דוקא המקטם לחצוץ אבל מקטם עץ בעלמא אע"פ שמ"מ ראוי לחצוץ ופ"ר הוא מ"מ פטור ה"נ דכוותי' ובחתם סופר פ' לולב הגזול דסברא זו תליא בפלוגתא דר' יימר ור' אשי בשבת דקמ"ו ע"ב האי טרפא דאסא אסור דלר' אשי גזר שמא יקטום ע"כ ס"ל אם יקטום העלה מן הענף וראוי לחצוץ בו שיניו דחייב אפי' אינו עושה ע"מ כן והרמב"ם פסק כר' יימר לכך ל"צ להיות לו הושענא אחריתי ע"ש:

הרועים - שבת

שבת. בביצה פ"ב ס"ל לרבא דאסור למקני שביתה בשבת ובמחנה ראובן עירובין דל"ח דרב לא ס"ל להא דרבא וס"ל דמותר לקנות שביתה בשבת:

הרועים - שבת

שבת. בשו"ת רע"א החדשות סי' ק"ג דהא דאמר רב דאין מוקצה לחצי שבת הוא רק לשיטתי' דר' מאיר אית לי' מוקצה מחמת איסור מוכח דאין מוקצה לחצי שבת אבל

לדידן דקיי"ל כר' יוחנן דמוקצה מחמת מיאוס חמור אבל ל"ל לר"מ מוקצה מחמת איסור שפיר יכולין לומר דיש מוקצה לחצי שבת:

הרועים - שבת

שבת. ברשב"א יבמות ד"ו בשם מורו דל"ש עשה דשבת כ"א במלאכה שיש בהן חיוב כרת אבל במלאכה של"ה רק לאו כמו במחמר ל"ה עשה דשבת כ"א ל"ת ובעטרת חכמים ר"ה כ' דתלי' בפלוגתא דרבא ור' אשי דלר' אש יש עשה בשבת אפי' במלאכה שא"ב חיוב כרת כמו ביו"ט רק לרבא דס"ל שבתון לאו עשה ול"ה עשה בשבת רק מקרא בחריש ובקציר תשבות ל"ה עשה כ"א במלאכות שי"ב חיוב כרת ובברוך טעם פ"ג מדין עדל"ת כ' דהרשב"א ל"כ רק למ"ד דביו"ט ל"ה ע' ורק ל"ת שפיר י"ל דל"ה ע' כ"א במלאכה שי"ב חיוב כרת אבל למ"ד דאף יו"ט הוי ל"ת ועשה מוכח דיש עשה בשבת אף במלאכות של"ה חיוב כרת:

הרועים - שבת

שבת. בכריתות די"ט כ' רש"י ז"ל דר' אליעזר ל"ל דר' נחמן דדריש מלאכת מחשבת אסרה תורה ובחידושי הגאון חת"ס הנדפס בחי' הרמב"ן שבועות דה"ט דבחגיגה ד"נ כתב רש"י ז"ל דהא דאמרינן דבשבת מלאכת מחשבת אסרה תורה משום דדרשינן סמוכין וכיון דר"א מתלמידי ב"ש דל"ל סמוכין לכך לא ס"ל מלאכת מחשבת אסרה תורה:

הרועים - שבת

שבת. במהר"ם לובלין שבת דקל"ג דבשבת ל"ה כ"א ל"ת לבד ולא עשה ובשלום ירושלים לירושלמי שבת כ' דתלי' בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע במכות דכ"א דלמאן דמוקי לה בשביעית ס"ל דויום השביעי תשבות קאי על שביעית ושבת ל"ה עשה ולאידך מ"ד שבת הוי עשה והאחרונים כ' דתלי' בפלוגתא בשבת קי"ד דלחד מ"ד שבתון שבות לאסור קניבת ירק לדידי' ל"ה עשה בשבת ולמ"ד דקניבת ירק מותר שבתון לעשה דשבת:

הרועים - שבת

שבת. בבכור שור תענית כ' דלש"ס דילן שבת דס"ב דעונג לחוד ושמחה לחוד שבת לא מקרי כלל יום שמחה רק עונג ובשערי דעה סי' ר"ה דפלוגתא זו מפורשת בספרי הובא בילקוט פ' בהעלותך ע"פ וביום שמחתכם אלו השבתות ר' נתן אומר אלו התמידין ות"ק ס"ל דשבת יום שמחה ור' נתן דבבלאה היא ס"ל דשבת לא מקרי שמחה רק עונג ע"ש:

הרועים - שבת

שבת. בתיבת גמא להפמ"ג פ' תזריע אי נשים מצות בעשה דשבת תלי' בפלוגתא דלמ"ד דיליף דמ"ע שהז"ג נשים פטורות בקדושין ל"ד מהקישא דתפילין ואין משיבין על ההיקש ונשים פטורות מ"ע דשבת משא"כ למ"ד דיליף מב' כתובים י"ל דמיעטה התורה ע' גרידא ולא מ"ע שהז"ג שי"ב כרת ובמג"א למהר"ם בנעט דנ"ט ע"ב דאפי' לשי' הר"י דיו"ט ל"ה עשה לגבי נשים אבל בשבת דדרשינן זכור ושמור יש ע' דשבת בנשים כמו באנשים ע"ש שביתה בבינה לעתים ה' יו"ט ה"ו דהא דלא קיי"ל כר' יוחנן בן נורי דחפצי הפקר קונין שביתה אע"ג שאין להם בעלים היא רק לסוגי' דעירובין דמיו דאתי' למ"ד דס"ל דדשיל"מ בדרבנן אמרינן ספיקו מותר אבל למסקנא דקיי"ל כר' אשי דדשיל"מ אפי' בדרבנן ס' אסור שפיר קיי"ל כר"י בן נורי בחפיצי הפקר ע"ש:

הרועים - שבת

שבת. בנוב"י מהדו"ק או"ח סי' ל"ו דלר' יוחנן ס"ל בביצה דהלל סובר דשבת קובעת למעשר אפי' בדבר שלא נגמרה מלאכתו ורבנן פליגי וס"ל דדוקא בדבר שנגמרה מלאכתו שבת קובעת פליגי בזה רבי ור' אלעזר בר' שמעון דרבי ס"ל כרבנן וראבר"ש ס"ל כהלל דקובעת אפי' בדבר שלא נגמרה מלאכתו שבת במ"ע שבת ד"ע הוכיח דר"י בן הסנדלר ס"ל כר"א בר' שמעון דמחלל שבת ניתן להצילו בנפשו:

הרועים - שכת הגדול

שכת הגדול. הנה בשבת דפ"ז דשנה שיצאו ישראל ממצרים הי' ערב פסח בג' בשבת והתוס' הביאו ברייתא דבשנה שיצאו ממצרים הי' עשור לחודש בשבת ולכך קורין שבת הגדול ובערבי נחל בדרוש לשה"ג דתלי' בפלוגתא דר' יהודא בן בתירא ור' יהושע בזבחים די"א דר"י בן בתירא ס"ל דהי' העשור לחודש בשבת:

הרועים - שבות

שבות. בפמ"ג בפתיחה כוללת לה' יו"ט במחלוקת רבי ורבנן עירובין דל"ג אי גזרי שבות בה"ש דלמאן דאוסר שבות ביה"ש סובר תוספת שבת דאורייתא ותוס' שבח היא קודם ביה"ש ולכך גזרו בשבות ביה"ש דודאי אסור משום תוס' שבת ומ"ד לא גזרו סובר תוס' שבת לאו דאורייתא ומותר ככל ס' דרבנן:

הרועים - שבותין

שבותין. הה"מ פכ"א ה' שבת הביא ד' המכילתא דיש לשבותין סמך מה"ת ממה שנאמר תשבות אפילו מדברים שאינן מלאכה חייב לשבות מה"ת במ"ע גרידא ובכפות תמרים ר"ה דכ"ט דפליגי בזה ר"ל ורבא דר"ל ס"ל דיש לשבותין סמך מה"ת ורבא ס"ל דאין לשבותין סמך מה"ת כלל והוא רק מדרבנן לחוד ובד"ה תנא דבר"י כ' דתנא דבי ר' ישמעאל ס"ל דיש לשבותין סמך מה"ת אולם בעטרת חכמים מס' ר"ה דרבא ס"ל דשבותין מה"ת וכשי' הה"מ ע"ש ובס' תורת נביאים כ' דתלי' בפלו' אמוראים בשבת קי"ד ע"ב דלחד מ"ד תשבות קאי על שבותין דאסור מה"ת ור' חייא בר אבא ס"ל דאין לשבותין עיקר מה"ת ושבתון קאי לעבור בעשה ועפ"ז כ' דפלוגתא דר' אשי ושאר אמוראי אי יו"ט הו"ל ל"ת ועשה תלי' בזה דלמ"ד דיו"ט עול"ת ס"ל דשבותין אין להם עיקר מה"ת אבל למ"ד דיש לשבותין סמך מה"ת ל"ה יו"ט כ"א בל"ת לבד:

הרועים - שבות

שבות. דקיי"ל כל דבר שהוא משום שבות ל"ג ביה"ש ושי' רש"י דאף שלא לצורך מצוה מותר שבות בה"ש אולם שי' הרמב"ם דדוקא לצורך מצוה ובשעת הדחק ובס' בית שמואל אחרון סי' ד' או"ח כ' דהרמב"ם ס"ל דיש לשבותין עיקר מה"ת ס"ל דדוקא לצורך מצוה אבל רש"י ס"ל דאין לשבותין סמך מה"ת לכך ס"ל אפילו שלא לצורך מצוה ל"ג ביה"ש ע"ש וממילא תלי' בפלוגתת האמוראים באות שלפ"ז:

הרועים - שביתה

שביתה. בצל"ח ביצה פ"ה כמו דנכסי הפקר אינן קונין שבותה שאין להם בעלים שיקנו שביתה ה"נ נכסי אדם המונחים רחוק ממנו חוץ לתחומו שא"א לנכסים אלו שיקנו שביתת הבעלים לענין שביתת כנכסי הפקר ואינן קונין שביתה כלל וזה הוא לשמואל דס"ל בעירובין דמ"ז דנכסי גוי אין קונין שביתה לרבנן דנכסי הפקר אינן קונין שביתה אבל לר' יוחנן דנכסי גוי קונין שביתה אפי' לרבנן ליתא לחידוש דין הנ"ל ע"ש באריכות:

הרועים - שבות

שבות. דשבות דקיי"ל דמותר במקום מצוה כ' בנוב"י מהדו"ת או"ח סי' מ"ד דדוקא לצורך מצוה הצריכה לבו ביום אבל למצוה שאין נצרך רק למחר לא התירו שבת דשבות וכמו שאמרו לענין שבות במקדש דשבות רחוקה לא התירו וה"ט דרבא בביצה ד"כ

שאינו זורק הדם בשביל להקטיר אימורין לערב שסובר שזה שבות רחוקה ולא התירו במקדש ע"ש והנה בארעא דרבנן אות א' אין שבות במקדש כ' דזה דשבות רחוקה לא התירו הוא פלוגתא דתנאי בפסחים ודוקא ר' נתן ס"ל כן אבל רבנן לא מחלקי בהכי ע"ש ומד' הנוב"י נראה דרבא ס"ל כר' נתן וע"ש בא"ד באריכות ולקצר דרכי:

הרועים - שבויה

שבויה. בנוב"י מהדו"ק סי' ס"ו אע"ז דשבוי' ספק נבעלה אי הוא מדאורייתא תלי' בפלוגתא אי ס"ד מה"ת לחומרא או רק מדרבנן לחומרא ועיין אות ס' פלוגתא דתנאי ואמוראי בזה:

הרועים - שבועה

שבועה. הטור בחו"מ סי' ק"ח הביא שי' הפוסקים דאם מת המלוה בחיי הלוה ומתו היורשין שהי' להן לשבע שבועת היורשין אין היורשין שלהן נשבעין ונוטלין וכ' הב"י דס"ל הא דא"א מוריש שבועה לבניו היינו שכל ממון שאין אדם זוכה בו אלא בשבועה אינו ממון להורישו לבניו ובמחנה לוי שבועות דמ"ז דתלי' בפלוגתא בב"ק דק"ה דלר"א א"ר חנינא דפטור דדבר הגול"מ לאו כממון דמי' שפיר י"ל כל ממון שא"א זוכה אלא בשבועה ליה ממון להורישו לבניו דדבר הגול"מ לכמ"ד משא"כ למ"ד דהגול"מ כמ"ד ע"כ הא דאין אדם מוריש שבועה לבניו היינו מטעם שאין היורשין יכולין לשבע השבועה המוטלת על אביהם וליתא לשי' הפוסקים הנ"ל ע"ש:

הרועים - שבועה

שבועה. דאינה חלה אדבר מצוה שי' הר"ן נדרים ד"ח דכל מידי דאתי' מדרשא ואין מפורש בתורה שבועה חלה עליו ובשמלת בנימין סי' רל"ו כ' דתלי' בפלוגתא דתנאי דאי דרשינן ריבוי ומיעוטא לא ממעטינן רק מצוה המפורש בתורה אבל דבר שאין מפורש בתורה שבועה חלה עליו כשי' הר"ן משא"כ למאן דדריש כללי ופרטי אף על דבר שאין מפורש בתורה כל שהוא דאורייתא אין שבועה חלה עליו ודלא כד' הר"ן:

הרועים - שבועת הפקדון

שבועת הפקדון. מבואר ברמב"ם פ"ז משבועות דאע"פ שלא תבעו כלל הואיל וכפר ונשבע חייב ובמחנה לוי שבועת דל"ד דתלי' בפלוגתא דר"מ וחכמים לעיל דל"א דלרבנן דס"ל דון מינה ואוקי באתרא ממילא בפקדון לעולם א"צ שישמעו מפי התובע ובעדות

לעולם שצריך שישמעו מפי התובע ולר"מ דס"ל דון מינה ומינה א"כ במושבע מפי אחרים אפי' בפקדון בעינן שישמע מפי התובע ובמושבע מפי עצמו אפי' בעדות א"צ שישמעו מפי התובע ור' אליעזר ס"ל דון מינה ומינה ור' שמעון ס"ל דון מינה ואוקי באתרא ועיין אות ד':

הרועים - שבועה

שבועה. התוס' בב"ק דק"ח ד"ה ותרי דאפי' נתברר שנשבע לשקר ואפי' שבועת ממון מ"מ מה"ת כשר לשבועה ובס' מעשי חושב כתב דס' התו' היא רק למ"ד חשוד אממונא ל"ח אשבועה אבל למ"ד חשיד אממונא חשיד אשבועה לדידי' כשעבר על שבועה פסול לשבועה מדאורייתא:

הרועים - שבועת הפקדון

שבועת הפקדון. ברמב"ם פ"ז משבועות דאם הזיק בשבועת הפקדון והתרו בו עדים בשעת שבועתו אינו לוקה אלא מביא אשמו ותמה הלח"מ דהא בשבועות דל"ז היא בעי' דלא איפשטא ובמחנה לוי הוכיח דע"כ בעיות הש"ס הוא רק לרבה דס"ל דבקנס לוקה ומשלם אבל לדידן דלא קי"ל כרבה רק גם בקנס אין לוקה ומשלם ממילא מוכח דשבועת הפקדון ליכא חיוב מלקות כלל:

הרועים - שבועת הפקדון

שבועת הפקדון. ברמב"ם פ"ז משבועות גבי שבועת הפקדון דבעינן שליח בא בהרשאה ובלח"מ תמה דמשמע בשבועות דל"ג דבפקדון ליב בא בהרשאה ובמחנה לוי כתב דלדידן דקיי"ל כר' יוסי דמילי לא ממסרן לשליח אף בפקדון בעינן כתב הרשאה משא"כ לשמואל דאומר אמרו מילי מימסרן לשליח לדידי' ל"ב בא בהרשאה ע"ש:

הרועים - שבועה

שבועה. הנה"מ פי"ז מה' מלוה הביא ז' הירושלמי מס' שבועות ה"ז דר' יוחנן ס"ל דל"א אין אדם מוריש שבועה לבניו ובאוהל דוד ב"ק מ"א תירץ ד' התוס' יבמות דל"ח ד"ה וב"ה דהש"ס הוכיח דס"ל לר"י אין אדם מוריש שבועה לבניו דלש"ס דילן ס"ל לר"י כתובה דאוריי' מוכח דס"ל לר"י אא"מ שבועה לבניו משא"כ הירושלמי ס"ל דר"י ס"ל כתובה דרבנן ע"ש:

הרועים - שבועה

שבועה. הא דקיי"ל דאין אסמכתא בנדרים ושבועות וכן בצדקה באופן דאמר אתן דל"ש משום אמל"ג כמסיר' להדיוט כ' בפתח הבית סי' כ"ב דא"נ דמה"ת אסמכתא קני' רק מדרבנן אינו קונה ולהכי בענין איסור א"א להקל ע"ש ותלי' בפלוגתא דאמוראי באות א' אי אסמכתא מה"ת לא קנה ע"ש:

הרועים - שבועה

שבועה. הפוסקים מחולקים אי בשבועה אסור חצי שיעור בנשבע שלא יאכל ובמשנה למלך ה' שבועות דלר"ל דח"ש אסור רק מדרבנן ה"ה בשבועה ג"כ אסור ח"ש משום סייג אך לר"י דח"ש אסור בכ"מ מה"ת ולא מדרבנן לדידי' בשבועה ח"ש מותר לאכול אף לכתחילה ע"ש:

הרועים - שבועת אמת

שבועת אמת. הרמב"ם בסה"מ מצוה ע"ו כ' המצוה לשבע באמת והסמ"ק מנה אותו בין מ"ע ובס' אור צבי פ' עקב הוכיח דתלי' בפלוגתא דר"ע ושמעון העמסוני דר' עקיבא ס"ל דשבועת אמת מצוה כשי' הרמב"ם ושמעון העמסוני ס"ל שבועת אמת לאו מצוה הוא ע"ש:

הרועים - שבועה

שבועה. בפנ"י כתובות דפ"ז דלרמי ב"ח מה"ת לא מהפכינן שבועה מקרא ולכך ס"ל דגם מה"ת יש שבועה בנשבע ונוטל משא"כ לרבא דס"ל דמה"ת לא מהפכינן וקרא אתי דל"ש נשבע ונוטל מה"ת וזב"ז תלי':

הרועים - שבועה

שבועה. בשבועות דמ"ט פליגי ר"ה ור' חסדא אם פותחין לו ב"ד גלגול בשבועה דרבנן ובמחנה לוי כ' דתלי. בפלוגתייהו הוא דר"ה לשיטתי' דס"ל ברי ושמא ברי עדיף מוכח דפותחין לו ב"ד גלגול בשבועה דרבנן אבל ר' חסדא ס"ל דל"א ברי עדיף שפיר ס"ל דאין פותחין לו גלגול בשבועה דרבנן:

הרועים - שבט

שבט. במג"א או"ח סי' רי"ח במה דמבואר דעל נס של שבט אחד אין מברכין והוא מירושלמי דתלי' בפלוגתא דר"מ ור' יהודא דר' מאיר ס"ל דשבט א' לא מקרי קהל ובשו"ת חמדת שלמה בפתיחה דלש"ס דילן ס"ל לר"מ ג"כ דשבט אחד מקרי קהל דלא כירושלמי:

הרועים - שבות במקדש

שבות במקדש. בחת"ס אע"ז סי' ס"ד דרבה ס"ל דשבות דמדינה לא התירו במקדש ומגלה שבות דמדינה ותלי' בפלוגתא דר' יוסף ואביי עירובין ד"ק ע"א:

הרועים - שדה אחוזה

שדה אחוזה. בפ"ק דקדושין דכ"א וכ"ב דקרוב קרוב קודם בשדה אחוזה והלח"מ פ"ב מעבדים תמה ארמב"ם שלא הביא בהלכותיו דבשדה אחוזה קרוב קודם ובמעין החכמה דקי"ב דברייתא דקדושין הוא לר' יהודא דס"ל צד א' בריבית מותר משא"כ לדידן דקיי"ל כחכמים דר"י אין דרשה זו מוכרחת בשדה אחוזה דקרוב קרוב קודם:

הרועים - שומר

שומר. בסו"פ הגוזל קמא קמבע"ל לרבה זיטי נגנבה באונס והחזירה גנב בבית שומר ומתה בפשיעה מהו מ"א כיון דנגנבה באונס כלי' לי' שמירתו א"ד כיון דהדרא הדרא ובקצה"ח סי' רל"ד דתלי' בב' הלשונות באלו נערות דלל"ק דמחויב השומר משעת משיכה וא"כ אונס דפטור דהוי כמו חזרה וכלי' שמירתו אבל לל"ב דחיובא דשומר משעת פשיעה ואונס דפטור לאו מתורת חזרה אלא דעדיין לא רמי' חיובו עליו ממילא כל שמתה אח"כ בפשיעה חייב ורבה בר זוטא ס"ל דחיוב דשומר משעת משיכה עוד כ' כיון דקיי"ל כרבא ס"פ הגוזל בהוכר הגנב דאפי' שו"ח קודם שנשבע מחויב לעשות דין עם הגנב מכ"ש בהך דרבה בר זוטא ורבה בר זוטא ל"ל דרבא וס"ל דנגנבה באונס כלתה לו' שמירתו וטעמא דרבא דס"ל דאונס ל"ה חזרה דהחיוב מתחיל משעת פשיעה ורבה בר זוטא ס"ל דחיובא משעת משיכה:

הרועים - שומר

שומר. בש"ך סי' רצ"ה דכל השומרין משלמין כשעת הפשיעה ובקצה"ח סי' רצ"א מהסס בזה די"ל דזה רק למיד דשומר מתחייב משעת אונסין אבל למ"ד דשומר מתחייב משעת משיכה י"ל דתשלומין דידי' ביוקרא וזולא נמי משעת משיכה ע"ש:

הרועים - שה לבית אבות

שה לבית אבות. אי הוי דאורייתא כתב בטיב גיטין פ"ג דגיטין דלכ"ע גם קטן בכלל מינוי רק למ"ד שה לבית אבות ל"ד הוא משום דאין זכי' לקטן מה"ת ואפילו בד"א מקנה לכך שה לבית אבות ל"ד ע"ש והטעם דאין זכי' לקטן כ' הפוסקים משום דזכי' מטעם שליחות ואין שליחות לקטן ולפמ"ש באות א' אין שליחות לקטן בשם הדורש לציון דפליגי ר"ש ורבנן בזכי' גמורה אי יש שליחות לקטן מה"ת ע"ש ויהי' תלי' פלוגתתם ג"כ אי שה לב"א דאורייתא:

הרועים - שומרים

שומרים. הנה במקום דל"ש דין שומר כגון בשטרות וכדומה מחלוקת הפוסקים בסי' ס"ו אי בפשיעה חייב ובתומים ס"ק ס"ט דתלי' בזה דודאי פשע אין. מזיק גמור רק גרם היזק היא ולר' יוסף דס"ל דפטור על דיני דגרמי פשיטא דפושע פטור במקום דל"ש דין שומרים אבל לדידן דמחייבין על דד"ג אף פושע חייב ע"ש:

הרועים - שומרין

שומרין. בירושלמי פ"ה משבועות פליגי אמוראי בשמירה בבעלים אם נשבע שבועת השומרים דר' חנינא ור' עולא ס"ל א"נ ור' זירא אמר נשבע ועיין קצה"ת סי' רצ"א:

הרועים - שודא

שודא. דדייני שי' רש"י ורמב"ם בפי' שודא שיאמדו דעתו של נותן אולם התוס' הקשו מירושלמי דמפורש למי שירצה הדיין לתתן ובמהר"ם ברבי כתובות מ"ד דלשי' רש"י מוכח דהש"ס שלנו פליג על הירושלמי בזה. ולהש"ס דילן מוכח דפירוש שודא דדייני כמו שפי' רש"י והנה הר"ח דפסק דל"א שודא אלא במקרקע ולא במטלטלין והק' התו' משליש דאמרינן שודא אף במטלטלין וכ' דר"ח פסק כירושלמי דלמי שירצה הדיין לכך

ס"ל דשמואל לא פסק שודא אלא במקרקע ולא במטלטלין ואף דתנא דשליש ס"ל דבכ"מ אמרינן שודא מ"מ שמואל לא פסק במטלטלין שודא:

הרועים - שותפות

שותפות. בסנהדרין דע"ג אסור לאדם שיעשה שותפות עם העכו"ם שמא יתחייב לו שבועה ונשבע בע"ז שלו ובטורי אבן מגלה דכ"ח דאבוה דשמואל דס"ל כן הוא דסובר כר"י דאסור לתן מתנת חנם לנכרי ואי מוחל לו השבועה הו"ל כנותן לו מתנה משא"כ לר"מ דס"ל דמותר לתן מתנת חנם לעכו"ם מותר לעשות שותפות עם העכו"ם:

הרועים - שור הנסקל

שור הנסקל. בכריתות דכ"ד א"ר כרוספדאי אר"י שור הנסקל שהוזמו עדיו כל המחזיק בו זכה בו אמר רבא מסתברא כו' ובשער המשפט חו"מ סי' כ' דר' נחמן ורבינא בב"מ דט"ו דס"ל מחילה בטעות ל"ה מחילה פליגי אר"י וס"ל דכל המחזיק בו לא זכה בו ובירושלמי סנהדרין פליגי בזה ר"י ור"ל דר"י ס"ל כל המחזיק בו זכה בו ור"ל ס"ל דהוי יאוש בטעות ע"ש שולחני בהפלאה בסופו בחי' בנו קדושין דנ"ג דר' יעקב ור' ירמי' פליגי בפלוגתא דר' נחמן ור"ה בב"מ דמ"ג דר' ירמי' סובר כר' הונא דהיתר תשמיש דשולחני מחייבו אפי' באונסין ור' יעקב ס"ל כר' נחמן דנאנסו לא ע"ש שותפין דקיי"ל דמעידין זל"ז היכא דנסתלקו מנגיטתן היא רק להלכתא דשנ"ע ולמ"ד אין שליח נ"ע באמת אין מעידין זל"ז באבני מילואים סי' ל"ה:

הרועים - שוחטין

שוחטין. וזורקין על טמא שרץ שי' הרמב"ם פ"ו מק"פ ה"ב דאע"ג דשו"ז על טבול יום דשרץ אבל על טבול יום דט"מ אין שו"ז בחל ז' שלו בע"פ והראב"ד ס"ל דגם על ט"י דט"מ שו"ז ובעטרת חכמים פסחים דע"ט דלמ"ד טומאה דחוי' מוכח כשי' הרמב"ם ולמ"ד טומאה הותרה י"ל כשי' הראב"ד דשו"ז על טבול יום דמת ורב דס"ל טומאה הותרה ס"ל שו"ז על טבול יום דמת ופליגי בזה ת"ק דמתניתין ות"ק דברייתא דת"ק דמתניתין ס"ל כשי' הרמב"ם ות"ק דברייתא ס"ל כשי' הראב"ד ע"ש באריכות:

הרועים - שואלין

שואלין. בה' הפסח קודם הפסח ל' יום במשנת דר' עקיבא דע"ה דהך מלתא תלי' בפלוגתא דלמ"ד שוחטין וזורקין על טמא שרץ מוכח דשואלין ל' יום אבל למ"ד אין שו"ז

על טמא שרץ לא ס"ל דשואלין ל' יום ומה"ט ס"ל לרשב"ג דשואלין רק י"ד ימים דס"ל אין שו"ז ע"ש ובט"א ר"ה ד"ז דרבא ס"ל דה"ט דדהו דס"ל מעברין כל אדר דלא ס"ל דשואלין ל' יום רק כרשב"ג ע"ש:

הרועים - שו"ו על טמא שרץ

שו"ו על טמא שרץ. במהר"ם ברבי יומא כ' דלר' נחמן דס"ל טומאה הותרה בציבור מוכח דס"ל לר"ע אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ ולר' ששת ולההלכתא דטומאה דחוי' בציבור מוכח דס"ל לר"ע שו"ז על ט"ש:

הרועים - שוחט

שוחט. בטוש"ע יו"ד סי' ה' בשוחט בהמה בזה"ז לשם קדשים דפסול אפי' בהמת בעל מום והוא פלוגתא דר' ינאי ור' יוחנן ובפלתי סי' ה' הוכיח דרב ס"ל כר"י דאפי' בע"מ שחיטתה פסולה:

הרועים - שוחט

שוחט. בשבת פליגי רב ושמואל בשבת דרב ס"ל דחייב אף משום צובע ושמואל ס"ל דחייב רק משום נטילת נשמה ובאוהל דוד חולין דל"ח דר' נחמן ס"ל כשמואל:

הרועים - שומר אבידה

שומר אבידה. בקצה"ח סי' ש"ו דברכת המצוה אע"ג דשוה י' זהובים אפ"ה ל"ה שכר לגבי שומר שכר ותדע דהא בשומר אבידה פליגי אי הוי ש"ח או ש"ש ותי"ל דמצוה לחודי' בלא ברכה שוה י' זהובים א"ו דאין זה שכר לש"ש משום דמצות ללה"נ ע"כ וק"ק דא"כ להנהו מ"ד דמצות ליהנות נתנו מהראוי שיהי' שומר שכר משום המצוה וזה לא מצינו שיהי' פלוגתא בזה שומר בחו"מ סי' שניה אפילו דגניבה ל"צ שיחזור מדעת בעלים אבל בשומר שגנב נסתלק מתורת שומר וצריך שיחזור מדעת בעלים ובסמ"ע דוקא דיש עדים שגנב אבל באין עדים שגנב מהני בהחזיר שלא מדעת בעלים והש"ך חולק דאף באין עדים שגנב כיון שכלתה שמירתו ל"מ בהחזיר אח"כ שלא מדעת בעלים וביד המאיר ב"מ דמ"א דר' ישמעאל ס"ל כשי' הסמ"ע דבאי עדים שגנב מהני החזרה בשומר ול"ב דעת בעלים ור"ע סובר דאפילו בכה"ג צריך דעת בעלים כשי' הש"ך יעו"ש:

הרועים - שוחט

שוחט. באשל אברהם או"ח סי' נ"ג בשוחט שמת והניח בן קטן ומינו אחר תחתיו אף שהגדיל הקטן אח"כ אין ממלא מקום אביו כיון דנדחה ידחה והביא ראי' מד' הת"כ והכהן המשיח תחתיו מבניו מלמד שבנו קודם לכל אדם יכול אע"פ שאין ממלא מקומו ת"ל ואשר ימלא את ידו לכהן הא לא"ה יבוא אחר וימלא מקומו ול"א דנמתין עד שיגדיל מוכח כיון דנדחה נדחה ותמהו עליו מד' הרמב"ם ה' מלכים דאם הבן קטן משמרין לו המלוכה עד שיגדיל ול"א כיון דנדחה נדחה ונ"ל הנה בחתם סופר או"ח סי' י"א הק' דל"ל קרא בכ"ג דבנו קודם נילף ממלך ע"ש והנה בכריתות ד"ה ובהוריות די"א ואפילו כ"ג בן כ"ג טעון משיחה דכתיב והכהן המשיח תחתיו מבניו מהו המשוח קמ"ל דבנו דכ"ג אי הוי משיח הוי כ"ג ואי לא ל"ה כ"ג ואין מושחין מלך בן מלך דכתיב למען יאריך ימים על ממלכתו כו' ירושה היא לכם ע"כ ועפי"ז אומר אני דכ"ג ומלך המה שני ענינים נפרדים דבמלך דל"ב משיחה דהיא מטעם ירושה אבל בכ"ג גלי קרא דל"ה מטעם ירושה דאם הי' ירושה ל"ה בעי משיחה ומדגילתה התורה דבעי משיחה בע"כ דל"ה בירושה רק אפ"ה גזיה"כ דבנו קודם לכל אדם והיינו רק מטעם קדימה נגד אחר אבל באמת ל"ה בירושה ועפ"ז ל"ק כלל קו' החת"ס דנילף כ"ג ממלך ולפ"ז ז"א הא באמת גזיה"כ דכ"ג ל"ה כמלך דהוא בירושה רק באמת כ"ג ל"ה בירושה וצריך משיחה וזהו גופא גילתה התורה דכ"ג באמת אינו בירושה ורק מטעם קדימה בנו קודם לכל אדם ולפי"ז י"ל ד' האשל אברהם דבמלך דהוא בירושה וכמו בכל ירושה כשנפל לקטן ירושה דקיי"ל דמעמידין לו אפטרופוס עד שיגדיל ה"נ כיון דהמלכות ירושה משמרין לו המלוכה עד שיגדיל דמי גרע משאר ירושה משא"כ בכ"ג ובכל מיניין דגזיה"כ דל"ה מטעם ירושה רק מטעם קדימה הא תינח כשעכשיו היא ראוי שפיר קודם לכל אדם משא"כ אם עכשיו הוא קטן דליתא כלל בתורת קדימה וממילא ממנין אחר תחתיו ממילא אף שהגדיל מ"מ כיון דנדחה נדחה ואין יורש אח"כ כיון דהגזיה"כ רק בשעת מיתת האב הוא קודם לכל אדם אבל כשהוא קטן דאין ראוי כלל שוב דליתא בקדימה ממילא נדחה אף כשהגדיל ומעתה נסתר עפ"ז הרבה בנינים שהאריכו האחרונים בדברים אלו וחתם סופר צעק ככרוכי' לענין כתר הרבנות דאינו בירושה דהתורה אינו בירושה ולהנ"ל ז"א הרי כ"ג כ"כ אינו בירושה דאם הי' בירושה מדוע דגרע ממלך דל"ב משיחה כמבואר בש"ס וע"כ רק מטעם קדימה א"כ גם בכתר הרבנות שייך דין קדימה אולם מה שרצו הרבה אחרונים לומר דגם ברבנות משמרין לבן הקטן הרבנות עד שיגדיל כמו במלך וכ"כ ג"כ בשו"ת

דברי חיים ולהנ"ל ז"א ס דל"ד כלל למלך דהיא בירושה אבל הכא דהיא רק מטעם קדימה ממילא כיון דנדחה נדחה באופן שצדקו מאוד ד' האשל אברהם ודו"ק:

הרועים - שחיטה

שחיטה. שאינה ראוי' בחי' יעב"ץ בחולין די"ז דר' עקיבא ס"ל כר"ש דשחיטה שאינה ראוי' ל"ש שחיטה ור' ישמעאל ס"ל כחכמים דשחיטה שא"ר שמה שחיטה:

הרועים - שואל שלא מדעת

שואל שלא מדעת. בדברי משפט חו"מ סי' רצ"ב דהא דמבואר בב"מ דמ"א דשואל של"מ הוי גזלן ול"מ אף בהחזירה זה רק לר' אמי בב"מ דצ"ט דס"ל משיכה קונה בשואל ס"ל דשואל של"מ הוי גזלן מדאורייתא ולכך ל"מ אף בהחזירה משא"כ לדידן דמשיכה אין קונה בשומרין שואל של"מ דהוי גזלן הוא רק מדרבנן ומה"ת ליה גזלן ושפיר מהני בהחזירה ע"ש:

הרועים - שחיטה

שחיטה. בצל"ח פסחים דע"ג העלה דגם בשחיטה אמרינן כ"מ דא"ר לא תעביד א"ע לא מהני וממילא כשעשה איסור בשחיטה ל"מ השחיטה ומטמא טומאת נבילה ובנוב"י מהדו"ת יו"ד סי' ט' דתלי' בפלוגתא דר' שמעון ורבנן בענין שחיטה שא"ר דלר"ש דס"ל דל"ש שחיטה שפיר אמרינן היכא דאיכא איסור בהשחיטה אינה מטהר מידי נבילה לר"ש אליבא דרבא דס"ל אעל"מ משא"כ לרבנן דס"ל שחיטה שא"ר שמה שחיטה שפיר מטהר מידי נבילה ובבית אפרים יו"ד סי' ל"ט הוסיף על דבריו דרק לר"ש דס"ל שחיטה שא"ר ל"ש שחיטה ל"מ השחיטה לטהר מידי נבילה לרבא אבל אליבא דרבנן דשמה שחיטה שפיר מהני השחיטה לטהר מידי נבילה ע"ש ועיין מ"ש בסמוך דתליא אי בעי כוונה בשחיטה:

הרועים - שחיטה

שחיטה. בעטרת חכמים קדושין מ"ב כתב אי בשחיטת קדשים בעינן בעלים תליא בפלוגתא דלמ"ד דנין אפשר משא"א ל"צ להיות בעלים בשחיטת קדשים אבל למ"ד אין דנין אפשר משא"א צריך להיות בעלים בשחיטת קדשים ור' יונתן ס"ל אין דנין אפשר משא"א וצריך להיות בעלים אבל לר' יהושע בן קרחא ל"צ להיות בבעלים ועיין אות א' מ"ש בענין אין דנין אפשר משא"א:

הרועים - שחיטה

שחיטה. בבית אפרים יו"ד סי' ל"ט דלכך בשוחט בשבת מהני השחיטה ול"א אעל"מ ויהי' נבילה כיון דא"צ כוונה לשחיטה דרבא ס"ל בחולין די"ב דהלכה כר"נ דל"ב כוונה לשחיטה ובדבר של"צ כוונה אמרינן אי עביד מהני משא"כ לרבנן דס"ל דאף לחולין בעי כוונה אמרינן שפיר אעל"מ והוי נבילה:

הרועים - שחיטת פר כ"ג

שחיטת פר כ"ג. ביומא דמ"ב פלוגתא דרב ושמואל דרב ס"ל דכשרה בזר ושמואל ס"ל דפסול בזר ובנועם מגדים פ' אמור דר' עקיבא ס"ל כשמואל דפסול בזר ובאור חדש פ' אחרי דפלוגתא דרוש תליא בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע בחולין די"ז אי בשר נחירה אתסר במדבר דלר"ע דבשר נחירה אשתרי במדבר ואפ"ה קדשים בעי שחיטה ומוכח דשחיטה עבודה לכך ס"ל דפסול בזר ושמואל ס"ל כר"ע ורב ס"ל כר' ישמעאל דבשר נחירה אסור במדבר ושחיטה לאו עבודה לכך ס"ל דכשרה בזר:

הרועים - שחיטה

שחיטה. שי' הרשב"א והובא בטור יו"ד סי' ב' דאם הי' הפסול והכשר אוחזין בסכין ושוחטין שחיטתן פסולה והרש"ל והב"ח הביאו ד' התוספתא מפורש דשנים ששוחטין ואחד מכוין לשם פסול שחיטתן כשרה והגאון בתפארת למשה כ' דתליא בפלוגתא דר' מאיר ור' יהודא בשבת דצ"ג דר' מאיר ס"ל דזה יכול וזה יכול ועשאו שניהם חייבין כיון שכל אחד היה יכול לעשות המלאכה בלבד מקרי בעשותה ור' יהודא סובר דגם זה אמעיט מבעשותה משום דלא עשה מלאכה כולה וכל אחד דומה כאלו לא עשה מלאכה כולה וברש"י דמשבת ילפינן לכה"ת כולה ולפ"ז התוספתא ס"ל כר"מ שפיר ס"ל דחשיב כאלו הישראל הכשר שחט לבד ושחיטתו כשרה והרשב"א ס"ל כר"י וחשיב כאלו שנים עשאוהו לכך פסול:

הרועים - שחיטה

שחיטה. בדורש לציון דרוש ח' אי יש שחיטה לעוף או אין שחיטה לעוף מה"ת תליא בפלוגתא דדיו דלמ"ד היכא דמיפרך ק"ו ל"א דיו אזי מוכח דיש שחיטה לעוף מן התורה ולמ"ד אף היכא דמיפרך ק"ו אמרינן א אמרינן אין שחיטה לעוף מה"ת ור"ח סגה"כ ס"ל דאמרינן דיו אף דמיפרך ק"ו וס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת ובדרוש שמיני דלמ"ד חצי

שיעור אסור מה"ת מוכרחין לומר דאין שחיטה לעוף מה"ת ורשב"ג ס"ל אין שחיטה לעוף מה"ת:

הרועים - שחיטה

שחיטה. בפיה"מ להרמב"ם חולין די"ד כתב דשוחט בשבת דשחיטתו אסורה דמתחלת השחיטה מחלל שבת ושוב שחיטתו אח"כ פסולה ובב"ש אחרון ביו"ד סי' כ' דתלי' בזה דא"נ דטריפה אינה חי' וכיון ששחט מקצת הסימן הו"ל נקובת הוושט דא"י לחיות שפיר מתחייב בתחילת השחיטה משא"כ אי טריפה חי' אינו חייב משום נטילת נשמה רק בגמר השחיטה ולא חילל שבת בתחילתו ע"ש (אך יש להעיר ע"ד כיון דנקובת הוושט הו"ל נבילה ובנבילה לכ"ע א"י להיות עיין בפלתי סי' כ"ט ובפוסקים עוד כתב דתליא בפלוגתא דרב ושמואל אי שוחט מתחייב משום צובע מחויב מתחילת השחיטה ולשמואל ל"ה החיוב רק בגמר שחיטה ובעטרת חכמים חולין י"א דתליא בפלוגתא אי חייב במשאצל"ג דלמ"ד דחייב שפיר חייב בתחילת שחיטה ולמ"ד דפטור במשאצל"ג שפיר אין החיוב רק בגמר השחיטה ע"ש:

הרועים - שחיטה חוץ

שחיטה חוץ. לפי' הר"ם בתוס' קדושין נ"ז אין איסור מה"ת בשחוטי חוץ ואף באכילה וכ' המקנה דזה רק לר"ע דל"ב הכתוב אלא לאסור להם בשר נחירה אבל לר' ישמעאל י"ל דקדשים תמימים לאו בכלל היתר זביחה ונשאר באיסור בשר תאוה וע"ש עוד דשי' התוס' דלר"מ דס"ל דאאחע"א לכך לא חל בחיים איסור קדשים על אמה"ח וממילא מותר לאחר שחיטה רק רש"י ז"ל ס"ל דאיסור הנאה הו"ל איסור מוסיף ועיין אות א' דפליגי בזה ושוב כ' דשחוטי חוץ אסור לר"מ ור"ש הוא דילפי מחולין שנשחטו בעזרה אבל למ"ד חשנב"ע ליד ה"ה דשחוטי חוץ מותר מה"ת:

הרועים - שחיטת נכרי

שחיטת נכרי. בשו"ת אמרי אש בסי' נ"ב דלרשב"ג דל"ל כל שאינו בקשירה אינו בכתיבה ס"ל דשחיטת נכרי כשר מה"ת:

הרועים - שחיטה שא"ר בפנים

שחיטה שא"ר בפנים. יפות פ' משפטים דלר"מ דס"ל מומר לד"א הוי מומר לכה"ת מוכח דשחיטה שא"ר שמי' שחיטה:

הרועים - שחרור

שחרור. דקיי"ל דמשחרר עבדו עובר משום ל"ת לא תחנם והיכא שאין מתכוין לחנינות העבד אי אסור לשחרר כ' בעטרת חכמים מס' ר"ה דתליא בפלוגתא אי דשא"מ אסור בשבת או בשאר איסורין דדמי להדדי עוד כתב דבאמת האיך שייך לא תחנם הרי ע"י השחרור נעשה ישראל והוי כחנינה לישראל אך לשי' הקדמונים דצ"ל בגר המילה קודם הטבילה ה"נ בעבד צריך להיות השחרור קודם הטבילה ול"ה ישראל עדיין בשעת השחרור לכך אסור אבל ר' אליעזר דס"ל גר שמל ולא טבל גר מעלי' וגם בעבד א"צ טבילה ע"כ דלא ס"ל לר"א דאיסור השחרור משום לא תחנם לכך באין מתכוין ג"כ אסור משא"כ לדידן דאיסור השחרור משום חנינה בכה"ג שאין מתכוין לחנינת העבד מותר וע"ש עוד דטבילת עבד לשחרור ל"ה מדרבנן והאריך בזה והנה האחרונים כ' דלר"מ דס"ל חוב הוא לעבד שיוצא מת"י רבו לחירות ל"ש לא תחנם עוד כ' דדוקא לר"ש דדריש טעמא דקרא י"ל דאיסור השחרור משום לא תחנם משא"כ למאן דלא דריש טעמא דקרא ל"ל דהאיסור משום חנינה ולהתיר עי"ז היכא דאין מתכוין לחנינה ובכתב סופר יו"ד סי' קכ"ה דתליא בפלונתא דרבנן ורשב"ג בגיטין דל"ו דלרבנן דס"ל דליכא מצוה לפדות את העבדים ס"ל דשייך לא תחנם בעבד ולרשב"ג לא שייך האיסור דלא תחנם בעבד ע"ש:

הרועים - שטר

שטר. שי' הר"ת דלכך מהני עדות שבשטר ול"ה מפי כתבם דמפי"כ ל"ה רק בחרש דא"י להגיד בע"פ ובש"מ כתובות בשם הקדמונים דשי' הר"ת תליא בפלוגתא דכתובות פ' האשה שנתארמלה דכותב אדם עדותו על שטר ומעיד אפי' אחר כמה שנים דאמר ר' הונא והוא שזוכרה מעצמה ור' יוחנן אמר אע"פ שאין זוכרה מעצמו ור"ה דס"ל והוא שזוכרה ע"כ לא ס ל כשי' הרת ועיין בישועות יעקב אע"ז סו' ג':

הרועים - שטר

שטר. בב"ק דצ"ח דע"כ ל"ק ר"ש דבר הגול"מ כמ"ד אלא דבר שעיקרו ממון אבל בשטרות ל"ה עיקרו ממון אבל בשטרות ל"ה עיקרו ממון ובקצה"ח כי' צ"א דהא דאמרינו דמודה ר"ש בשטרות היינו לרבנן דלא ס"ל דיני דגרמי אבל לדידן דקיי"ל כר"מ דדאין דינא דגרמי גם שטרות הוי גופו ממון ע"ש:

הרועים - שטר הקנאה

שטר הקנאה. שי' הרי"ף בתשובותיו דגם בשטר הקנאה בעינן דיהי' מטי לידי' לבסוף אז זוכה למפרע ותמהו עליו מגמרא מפורשת דבשטר הקנאה ליב דמטי לידו וביד יוסף ב"מ אות ר"נ כ' דלדידן דלית לן כאביי דאמרינן עדים בחתומים זכין לו רק בעינן שטר הקנאה אז מועיל שטר הקנאה רק כשמטי לידו אח"כ אבל לאביי דס"ל עבחז"ל היכא דמטי לידי' אז בשטר הקנאה ליב דיהי' מטי לידי' ע"ש:

הרועים - שטר מתנה

שטר מתנה. מבואר בגיטין ד"ט מלתא דאיתא בשטרות לא קתני ופירש"י שאם מסר שטר מתנה לשליח לתן לאחר ומת לא יתן לאחר מיתה ובקצה"ח סי' קפ"ח דזה הוא רק למ"ד דל"א עבחז"ל אבל למ"ד עדים בחתומים זכין לו שפיר נותנין לאחר מיתה:

הרועים - שטר

שטר. בפ"ק דב"מ אמרינן דלכך שתים פטור משום דקמסייע לי' שטרא והק' הראשונים דמשמע דסיוע דשטרא סהדותא היא ובהמקבל מסקינן דסיוע דשטרא לאו סהדותא הוא ובתרומת הכרי סי' פ"ח דתלי' בפלוגתא דלמ"ד הילך חייב הוכרח ממש האי טעמא דסיוע דשטרא אבל למדקיי"ל הילך פטור נקטינן דסיוע דשטרא לאו סהדותא הוא:

הרועים - שטר

שטר. קדושין שכתבו על המחובר במקנה סי' ל"ב ה' קדושין דלמ"ד דון מינה ומינה וכיון דילפינן קדושי שטר מגירושין ילפינן כולה מינה דפסול במחובר משא"כ למיד דון מינה ואוקי באתרא י"ל דמקשינן הויות להדדי וכיון דקדושי כסף מהני במחובר ה"ה קדושי שטר ואנן קיי"ל אוקי באתרא שפיר מהני במחובר:

הרועים - שטר

שטר. בתרומת הכרי סי' פיח העלה דאף דס"ל לש"ס דילן דשטר הוי הילך לכ"ע אבל הירושלמי פליג וס"ל דשטר לאו הילך הוא ושי' הט"ז דלמסקנא גם הש"ס דילן ס"ל דשטר ל"ה הילך וע"ש שתמה עליו ובן עזאי ס"ל דשטר ל"ה הילך:

הרועים - שטר מאוחר

שטר מאוחר. דקיי"ל עד דמטי זמנו לא טריף כ' בישועות יעקב אע"ז סי' קכ"ז די"ל דזה רק אם של"ד אבל אם ש"ד יש מקום לומר דטריף קודם זמן דשטרא:

הרועים - שטר

שטר. בהפלאה כתובות דפ"ז דרמי בר חמא ס"ל שטר העומד לגבות כגבוי דמי' ורבא ס"ל דלאו כגבוי דמי':

הרועים - שטר

שטר. באות א' אפותיקי דרשב"ג ס"ל כר"מ דשטר שיש בו ריבית אין גובה לא את הקרן ולא את הריבית:

הרועים - שטר

שטר. הרמב"ם בפ"ג מעדות דד"ת שאין מקבלין עדות שבשטר אלא מדרבנן ומה"ת ל"מ דבעינן מפיהם כו' ובפנ"י בק"א למס' גיטין דטעמו כיון דל"ש דין הזמה בעדות שבשטר ממילא ל"מ מה"ת דהו"ל עדות שאאי"ל ע"ש ועיין באות ע' פלוגתא דתנאי ואמוראי אי בממון צ"ל עדות שיכול להזימה וא"נ דל"ב בממון מה"ת שיהי' יכול להזימה ממילא מהני שטר מד"ת ע"ש:

הרועים - שיעורין

שיעורין. החתם סופר בסי' ש"ז יו"ד כ' לשי' הרא"ש דזמן גדלות דבן ובת היא מהלל"ס וא"כ לשי' הרמב"ם דל"נ שיעורין לב"נ הב"נ חייב אף בפחות מי"ב שנים ובשו"ת חסד לאברהם חו"מ סי' ל"ט דתלי' בפלוגתא אי אמרינן מי איכא מידי דלישראל שרי ולב"נ אסור ועיין אות מ':

הרועים - שינוי

שינוי. התוס' בב"ק דס"ח ד"ה מה דס"ל לר' אליעזר דשינוי דממילא אינו קונה רק בשינוי דעביד בידים ובשושנת יעקב חו"מ סי' ר"ח דכוונת הש"ס בתמורה ד"ד דפריך דנימא גפי שינוי אעל"מ ומשני דא"ק אשר גזל כעין שגזל דהיינו דהתורה גילתה דשינוי דממילא ג"כ קונה ולכך ל"ש אעל"מ כמ"ש התו' בצורם אוזן בכור דל"ש אעל"מ דאפילו נעשה

ממילא ג"כ קונה ולפי"ז מוכח דרבא דס"ל א"ע לא מהני ס"ל אף שינוי דממילא קונה אבל לאביי דס"ל אע"מ ס"ל כר"א דשינוי דממילא לא קנה וזה דמסיק הש"ס דפליגי בשינוי קונה דלמ"ד אעל"מ שינוי דממילא קונה ולמ"ד אע"מ ס"ל שינוי ממילא ל"ק:

הרועים - שיעורין

שיעורין. שי' הרמב"ם דלא נתנו שיעורין לב"נ וחייב בן נח על כל שהו ושי' התוס' בחולין דל"ג דגם לב"נ נתנו שיעורין ובראש יוסף כתב דלשי' התוס' חצי שיעור מותר לגמרי בבני נח דרק לישראל אסור ח"ש והמפו' כתב דשי' הרמב"ם תליא בפלוגתא דר"י אא דלר"י דס"ל חצי שיעור אסור מה"ת שוב לב"נ חייב בכ"ש דל"ש מי איכא מידי כיון דגם לישראל אסור ח"ש משא"כ לר"ל דח"ש מותר מה"ת גם לב"נ נתנו שיעורין מכח מא"מ ועיין באות מ' אי איכא מידי ע"ש:

הרועים - שיתופי מבואות

שיתופי מבואות. שיטת הרמב"ם בפ"ה מה"ע דהא דאמרינן במעילה דכל האוכלין מצטרפין למזון ב' סעודות לעירוב קאי ג"כ לענין שיתופי מבואות אבל הראב"ד ס"ל דלא קאי רק אעירובי תחומין אבל בשיתופי מבואות אין מערבין אלא בדבר אחד ובעצי אלמוגים דע"ז דפלוגתת הרמב"ם והראב"ד הוא פלוגתא דרבה ור' יוסף פ' הדר דע"א דר' יוסף ס"ל כשי' הרמב"ם ורבה ס"ל כשי' הראב"ד דש"מ ל"מ כ"א במין אחד ע"ש:

הרועים - שיתוף

שיתוף. יש פלוגתא בין הפוסקים אי ב"נ מצווה על ע"ז בשיתוף ובשו"ת רמ"א סי' ו' דתלי' בפלוגתא בסנהדרין דנ"ז דלת"ק דיליף איסור ע"ז לב"נ מן אלקים אחרים על פני אסור ב"נ לעבוד ע"ז אפי' בשיתוף משא"כ לר' יצחק דיליף מן ויצו זה ע"ז דוקא ע"ז ממש אסור לעבוד ב"נ ולא שיתוף ע"ש:

הרועים - שיר

שיר. הטור או"ח סי' קל"ג בשם הגאון שלא היו אומרים שיר בבהמ"ק רק בבוקר ולא בערב ובר"ם אלשיך סי' קל"ח הק' מר"ה דמוכח שהיו אומרים השיר בערב ובמעין החכמה דק"ו דתליא במחלוקת רבי ורבנן ביומא דל"ד דלרבי ערבית משל שחרית ולחכמים שחרית משל ערבית וא"כ אם אין אומרים אלא פ"א ביום תליא בפלוגתא דתנאי אם אומרים בבוקר או בערב שיגוי בעטרת חכמים סנהדרין דנ"א כ' דרבינא ור'

אשי ס"ל שינוי אינו קונה וברש"י תמורה ד"י דרבא ס"ל שינוי אינו קונה ובנוב"י מהדו"ת סו' קכ"ט תמה דמוכח דרבא ס"ל שינוי קונה:

הרועים - שינוי רשות

שינוי רשות. הש"ך חו"מ סי' ל"ז סקכ"ז הביא בשם רשב"ם דבמוכר שדה באחריות ל"ה שינוי רשות ובתומים ס"ק י"ג שם כ' דלדידן לא קיי"ל כרשב"ם ובסברת הרשב"ם פליגי אביי ור' ששת דר' ששת ס"ל סברת הרשב"ם דבאחריות לא נקרא שינוי רשות כיון שעדיין רשות מוכר מעורב באחריותו אבל אביי ס"ל דאפי' בכה"ג מיחשב רשות ע"ש:

הרועים - שינוי החוזר

שינוי החוזר. בפנ"י ב"ק ריש הגוזל דר' אשי ס"ל דשינוי החוזר אין קונה אפי' מדרבנן והתוס' סוכה דכתבו דשינוי מעשה החוזר קונה מדרבנן היינו לשינויא דאביי ע"ש:

הרועים - שכירות

שכירות. במחנה אפרים ה' שכירות סי' י"ד אע"ג דישנו לשכירות מתחלה ועד סוף אבל כל ששכרו אינו אלא שו"פ ל"א בזה ישנו לשכירות מתחילה ועד סוף ובשעה"מ פ"ה מאישות דר' ירמיה ס"ל דאף בפרוטה אמרינן ישנו לשכירות מתחילה ועד סוף רק ר' ששת הוא דס"ל דבפרוטה ל"א ישנו לשכירות מתחילה ועד סוף:

הרועים - שכירות

שכירות. הנה אי מטלטלין נקנה אגב שכירות קרקע דמבואר בחו"מ סי' ר"ב כ' בשו"ת חתם סופר או"ח סי' קי"ז דתליא בפלוגתא דלמ"ד מתנה חוזרת ביובל מוכח דמטלטלין לא נקנה אגב שכירות קרקע ולמ"ד מתנה אין חוזרת ביובל בבכורות דכ"ב שפיר נקנין מטלטלין אגב שכירות קרקע וכן תליא בפלוגתא בירושלמי אי שדה החוזר ביובל מקרי קנין פירות או קנין הגוף והיא במל"מ פי"א מהל' שמיטה עוד כ' דתליא בפלוגתא דרשב"ג וזקנים ומתניתין דהי' עומד בגורן בב"מ דנ"ו דרשב"ג וזקנים ס"ל דמטלטלין נקנין אגב שכירות קרקע ומתניתין דהי' עומד בגורן ס"ל דאין נקנין אגב שכירות קרקע אך כ"ז למאן דאמר דשכירות נקנה בחליפין אבל למ"ד לא נקנה בחליפין לכ"ע מטלטלין נקנין אג"ק דשכירות ע"ש:

הרועים - שלא כדרך אכילה

שלא כדרך אכילה. שי' המהרש"ל שבועות דכ"ג דלר' שמעון דס"ל כ"ש למכות גם שלכ"א אסור ועיין אות כ' כ"ש למכות ובברוך טעם כ' דתליא בפלוגתא דחזקי' ור' אבהו דלר' אבהו דלא יאכל איה"נ במשמע אסור שלכ"א לר"ש משא"כ לחזקי' מוכח דס"ל לר"ש דשלכ"א מותר ובאור חדש קדושין ע"ט ובחי' הרי"ם ע"ז דס"ו הוכיחו דר' מאיר ס"ל כר"ש דבכל האיסורים חייב שלכ"א ובס' שערי דעה ה' כ' בטעם ס' המהרש"ל כיון דס"ל לר"ש כ"ש למכות ואייתר כל חלב וע"כ דאתי' לשלכ"א דאסור לר"ש ולפ"ז יש לחדש באיסורין שה"ל שעה"כ או באיסורים שיש היתר לאיסורן שוב לא ילפינן מחלב ומותר שלכ"א לר"ש ובמהר"ם ברבי קדושין בסוגי' דחדש דלרבא מוכח דס"ל לאיסי בן יהודא כר' אליעזר דחייבין באיסורין אף שלכ"א ע"ש:

הרועים - שלכ"א

שלכ"א. בפנ"י בפסחים דכ"ו דבמקום דכתיב לא יאכל בצירי אי אסור שלכ"א תליא בפלוגתא דחזקי' ור' אבהו דלחזקי' אסור שלכ"א היכא דכתיב לא יאכל בצירי ולר"א מותר שלכ"א אפי' דכתיב לא יאכל ובשו"ת זכרון יצחק לב' הגאון משנת חכמים דאביי פליג א"ר יוחנן וס"ל דכל האיסורים חייבין שלכ"א בסי' נ"ב ובאור חדש פסחים דכ"ז דר' יוחנן ס"ל דשלכ"א איסור תורה יש רק דאין לוקין ורבינא ס"ל דל"ה איסור תורה רק דאסור מדרבנן ובמקנה קדושין דנ"ו דשלכ"א מותר רק באיסורין דדי בקבורה אבל באיסורין שצריך שריפה אסור שלכ"א וצריך לקיים מצות שריפה ע"ש:

הרועים - שלכ"א

שלכ"א. בשו"ת שאגת אריי החדשות סי' דפליגי ב' לשונות בפסחים דכ"ה דללשון א' בכל האיסורים מותר שלכה"נ ולאידך דוקא באיסורי אכילה שלכ"א מותר משא"כ באיסורי הנאה אסור שלכ"א והעלה דר' הונא ברי' דר' יהושע ס"ל כלשון הב' דדוקא באיסורי אכילה שלכ"א מותר משא"כ באיסורי הנאה מפסחים דל"ד דאל"כ הוי שיריים נכרים לענין שלכ"א ע"ש:

הרועים - שלב"א

שלב"א. המל"מ פ"ה מיסוה"ת נסתפק אי יוצא במ"ע דמצה וק"פ בשלכד"א עיי"ש ובס' הורה גבר בהוריות בדל"א כ' דתליא בפלוגתא דר"ל ור"י דלר' יוחנן אין יוצאין במ"ע שלכ"א ולר"ל יוצאין במ"ע שלכ"א:

הרועים - שליחות

שליחות. בדברי משפט בסופו בחידושין סי' קכ"ו דלמ"ד דבעינן שליחות של בעל הממון בע"כ ס"ל דזכי' לאו מטעם שליחות ולמ"ד דזכי' מטעם שליחות ס"ל דל"צ שליחות של בעל הממון ובירושלמי גיטין בהאומר דמקבל מתנה א"י לעשות שליח לקבלה דבעינן שליחות של בעל הממון ועיין אות ז' זכי' דפלוגתא דאמוראי אי זכי' מטעם שליחות ובקצה"ח סי' ק"ה דלמ"ד יאוש של"מ ל"ה יאוש בע"כ ס"ל דזכי' לאו מטעם שליחות ובדברי משפט שם דמ"מ עבד יכול לעשות שליח לקבלה אף דבעינן שליחות של בעל הממון מ"מ כיון דילפינן עבד לה לה מאשה ובאשה גזיה"כ דיכולה לעשות שליח לקבלה ועיין אות ל' דר' מאיר ל"ל גז"ש דלה לה ע"ש ובדברי משפט בסי' ק"ה כתב דהסוגית פליגי אי בעינן שליחות של בעל הממון דהסוגיא דקדושין דס"ל דהשליח לגמרי כמשלח ס"ל דל"ב שליחות של בעה"מ אבל רבא ור' נחמן ס"ל דל"ה לגמרי כהמשלח וצריך שליחות של בעל הממון ע"ש:

הרועים - שליח ב"ד

שליח ב"ד. בב"מ דקי"ג פלוגתא דתנאי אי שליח ב"ד נכנס לביתו של הלוה ובקצה"ח סי' ק"ב דירושלמי ס"ל דהשליח ב"ד כלוה ורשאי לכנס לביתו ולמשכנו ועולא ס"ל כשמואל דשליח ב"ד מינתח נתוחי אין אבל משכנו לא ועיין בהשמטות בע"ח שלחות בגיטין דס"ד בתו' ובהר"ן דס"ל לר"א דבכל מילי דאיתא בדנפשי' גם קטן יכול להיות שליח ואנן קיי"ל כשמואל דבכל ענין אין קטן יכול להיות שליח ובשו"ת רע"א סי' קל"ה דמדאורייתא פליגי דר"א ס"ל דאפי' מה"ת זוכה לאחרים ושמואל ס"ל אפי' מדרבנן אינו זוכה א"כ הא דקטנה אביה מקבלת גיטה ולא היא ה"נ קטנה והא דפסק הרי"ף דקטנה אביה ולא היא הוא לדידן דקיי"ל כשמואל דבכ"מ קטנה אי להיות שליח ע"ש:

הרועים - שלא כדרך אכילה והנאה

שלא כדרך אכילה והנאה. הצל"ח פסחים דכ"ה כ' דהפירוש דשלא כדרך הנאתן היא דכמו שראוי עתה לאכילה ובמה שעומד לכך והוא נהנה בו בענין אחר הו"ל שלכ"א משא"כ היכא דעומד עכשיו לכך לאכילה זו שאוכל עכשיו אע"ג דלגבי מעיקרא הו"ל שלכ"א מ"מ כיון דעכשיו אין עומד לאכילה אחרת שתהי' יותר חשובה רק לזה האכילה שאוכל עכשיו הו"ל כדרך הנאתן ובנוב"י מהדו"ת סי' ס"ד דבזה פליגי אביי ור' זירא דלר' זירא אין לוקין אלא דרך תחילת עיקר הנאתן ואפילו אם האיסור כפי מה שהוא עתה כגון משקין היוצאין מהפירות והרי כבר יצאו ואין בהם עתה שום הנאה אחרת רק לשתי' אפ"ה הו"ל שלכדה"נ שתחלת הנאות פירות אין עומד למשקין (ואולי י"ל דתליא ג"כ כמוהו כו' הא לא הועיל כלום ברקוחו כיון דל"ה לסוך העיקרין רק עפ"י נס ועכצ"ל דאפ"ה חייביה רחמנא וזה רק לרבא דס"ל כ"מ דארל"ת א"ע ל"מ ואפ"ה חייב ור"מ ור"י לשיטתייהו אזלי דפליגי בב"ק דצ"ט בשינוי קונה ולר"י דס"ל שינוי אינו קונה ס"ל אעל"מ עוד העלה דתלי' בפלוגתא ור"י לשיטתו דס"ל דם נעכר ונעשה חלב:

הרועים - שליח לדבר עבירה

שליח לדבר עבירה. שי' הרמ"א בחו"מ ה' גניבה דאם השליח הוחזק לעבור העבירה אמרי' בי' ישלד"ע ובס' נזיר השם כ' דזה רק לדידן משא"כ לר' מאיר דס"ל מומר לדבר א' הוי מומר לכה"ת א"כ בהוחזק לעבור עבירה א' דינו כמומר דל"מ שליחות במומר:

הרועים - שליח לד"ע

שליח לד"ע. בחמדת שלמה גיטין די"א בקו' התוס' למ"ד א"ע מהני אמאי לא יקנה העני והוכיח מזה דלמ"ד אי עביד מהני בע"כ ס"ל דהטעם משום אשלד"ע ואפילו בשוגג אשל"ע דמתניתין קתני סתמא ע"ש:

הרועים - שבועת שומרים

שבועת שומרים. שי' הרמב"ם דעיקר השבועה בשומרים הוא השבועה שאינה ברשותו ושני השבועות שלא פשעתי ושלא שלחתי יד הוא רק ע"י גלגול והיכא שיש עדים שאינה ברשותו א"צ לשבע כלל ובישועות יעקב חו"מ סי' ש"ז דתליא בפלוגתא דר' יוסי ורבנן בב"מ דל"ד דלר"י עיקר השבועה שאינה ברשותו והשאר רק משום גלגול ואנן קיי"ל כר' יוסי משא"כ לרבנן כל השבועות שלא פשעתי ושלא שלחתי וד המה שבועות

עקריות דלרבנן השבועות המה רק בירור הדברים ואי יש ע"א מסייע לפטור משבועה אבל פסול מדרבנן תליא ג"כ בזה דלרבנן דהשבועה הוא משום בירור פוטר עד מסייע אף שפסול מדרבנן ולר' יוסי אינו פוטר. והנה היכא דל"ה לי' למידע אי אמרינן מחויב שבועה ואיל"מ בשבועות השומרין תליא ג"כ בזה דלר"י אמרינן מחושואיל"מ בשומרין אע"ג דל"ה לי' למידע ולרבנן דהשבועה ל"ה רק להפיס דעת פטור בלה"ל למידע ע"ש באריכות:

הרועים - שאלה בהקדש

שאלה בהקדש. בס' אברהם יגל הוכיח דהש"ס דפסחים דמ"ו פליג אש"ס דעירוכין דכ"ג וס"ל להש"ס דפסחים דגם ר' אליעזר ס"ל יש שאלה בהקדש ופליגי במלתא אחריתי ע"ש:

הרועים - שט"ח המוקדמים

שט"ח המוקדמים. שי' הרמ"ה בטור חו"מ סי' מ"ג דכ' ללות בניסן ולא לוה עד תשרי גובה מזמן שני ובישוע"י סי' ס"ה הו"מ דז"ד לרבנן אבל לר' מאיר דס"ל בשטר שי"ב ריבית דקונסין אותו מודה הרמ"ה לדידיה אינו גובה ממשעבדי אף מזמן שני:

הרועים - שטר

שטר. בישוע"י חו"מ סי' כ"ח אי עדות בשטר מהני מה"ת או דל"מ רק מדרבנן דהוי מפי כתבם כשיטת הרמב"ם תליא בזה אי שעבודא דאורייתא והשטר אינו רק לראי' חשיב מפי"כ אבל אם של"ד ורק ע"י השטר הו"ל כשטר מכר ול"ת מפי"כ ע"ש:

הרועים - שחיטת ורידין

שחיטת ורידין. לר' יהודא מחלוקת הפוסקים אם דוקא לכתחילה או אפי' בדיעבד ובישוע"י יו"ד סי' כ"ב דלמ"ד דם שבישלו מותר ל"ב שחיטת ורידין כ"א לכתחילה והפוסקים דס"ל אפי' בדעבד אסור הוא למ"ד דם שבישלו מה"ת:

הרועים - שוחטין וזורקין על ט"ש

שוחטין וזורקין על ט"ש. שיטת הרמב"ם דאע"ג דשו"ז על טבול יום דטמא שרץ אבל על טבול יום דטמא מת אין שוחטין והראב"ד חולק דאין חילוק ובצל"ח פסחים צ"א

דרב ועולא פליגי בפלוגתא דרמב"ם וראב"ד דרב ס"ל כדעת הראב"ד ועולא ס"ל כדעת הרמב"ם:

הרועים - שטר

שטר. בדברי משפט חו"מ סי' ס"ה העלה בשי' רש"י דשטר שנאבד ונמצא אף אם המלוה מביא עדים דראו השט"ח בידו קודם נפילה אין מחזירין לו דז"ד לדידן דל"ל כאן נמצא וכאן הי' להוציא ממון אבל לרבא דס"ל דמוציאין ממון בחזקה כנוכ"ה בכה"ג מחזירין לו:

הרועים - שטר

שטר. בב"מ ד"ד וש"ה דמסייע לי' שטרא בס' בית הלוי ב"מ ד"ב דלמ"ד עד המסייע אין פוטר משבועה כ"ש דסיוע דשטרא אין פוטרו משבועה והכא קאי למ"ד עד המסייע פוטר ה"ה סיוע דשטר פוטרו משבועה:

הרועים - שעבוד קרקעות

שעבוד קרקעות. ברמב"ם פט"ז מאישות ובהה"מ דהיכא דיכול לגבות גם ממטלטלין ל"ח כפירת שע"ק ובבית הלוי ב"מ דלהלכתא דהילך פטור מוכח כשי' הרמב"ם אבל למד דהילך חייב ס"ל דגם בכה"ג דיכול לגבות גם ממטלטלין מ"מ הו"ל כפירת שע"ק:

הרועים - שינוי

שינוי. בס' בית הלוי ב"ק דס"ז דהא דמהני לרבה שינוי החוזר דוקא למ"ד עובר לאו ירך אמו אבל למ"ד עובר ירך אמו גם לרבה ל"מ שינוי החוזר:

הרועים - שלא יהי' שלחנך מלא ושולחן רבך חסר

שלא יהי' שלחנך מלא ושולחן רבך חסר. ביד דוד ביצה די"ב דרב יוסף ס"ל דזה רק למ"ד נדרים ונדבות קריבין ביו"ט אבל למ"ד נונ"ד אין קריבין ביו"ט ל"ל האי סברא:

הרועים - שוחט בשבת

שוחט בשבת. דשי' הרמב"ם דהחיוב בתחילת שחיטה כ' במשיב כהלכה סי' י"ב דז"ד לר' יהודא ור' שמעון דס"ל אין ברירה וק' בהמה ביו"ט היכא שוחטין וע"כ דס"ל דבהמה בחיי' אינה עומדת כ"א לאכילם לבד ושפיר הו"ל תיקון תיכף בתחילת שחיטה משא"כ

לר"מ דסובר ברירה בהמה בחייה עומדת לג' דברים ל"ה תיקון בתחלת שחיטה ואין חייב על תחילת שחיטה:

הרועים - שעבודא דאורי'

שעבודא דאורי'. בחמדת שלמה גיטין דר"י ור"ל דס"ל ש"ד ע"כ ס"ל לפי שאין כתובין אבל ר' תנינא ס"ל של"ד סובר הטעם דקצובין ע"ש:

הרועים - שוחטין וזורקין על ט"ש

שוחטין וזורקין על ט"ש. פלוגתא בפסחים ד"צ ע"ב ובנודע בשערים בדרושיו דתלי' בפלוגתא דלמ"ד בפסחים מ"ז דאמרינן הואיל ס"ל שו"ז על ט"ש ולמ"ד דל"א הואיל ס"ל אין שו"ז על ט"ש וע"ש בדעת ר' יוחנן היכן סובר:

הרועים - שהחינו

שהחינו. בצל"ח ברכות ד"ס אע"ג דבכל הברכות שא"צ עובר בלא תשא מ"מ ברכת שהחיינו יכול לברך אפילו אינה חיובת ול"ה ברכה שא"צ ובדעת ר' יוחנן לל"ק ס"ל לר"י דברכה שא"צ עובר בלא תשא ולל"ב לא אמר כלל ר"י דבר זה וס"ל דל"ה איסור תורה כלל בברכה שא"צ וגם מספק יכול לברך ע"ש:

הרועים - שבות במקדש

שבות במקדש. בצל"ח פסחים דס"ה דשבות במקדש בדבר שאין צורך עבודה אבל הוא צורך המקדש אם אמרינן ג"כ אין שבות במקדש תלי' בפלוגתא דר' ישמעאל בנו של ריב"ב וחכמים בשבת דט"ז ור' נתן סובר כר"י בנו של ריב"ב דמה שאין צורך גבוה לעבודה אף שאינו לכבוד קדשי שמים לא שרינן שבות ה"נ הדחת עזרה אסור אף שיהי' המקדש מלוכלך בדמים אבל החכמים דס"ל דמפשיטין את כולו ס"ל אף שאין צורך עבודה התירו שבות של"י בזיון המקדש ע"ש שוי' אנפשי' חד"א נחלקו הפוסקים האחרונים אם הוא מטעם נאמנות או מטעם נדר ובשערי תורה הראשון דמ"ח דבזה פליגי רבא ור' אסי דרבא ס"ל דהוא מטעם נאמנות ור' אסי ס"ל דהוא מטעם נדר:

הרועים - שאילות שלום

שאילות שלום. בשם ברש"י מכות דכ"ג ע"ב ב' דיעות אי שאילות שלום בשם רשות או דחובה לשאול בשם ובתפא"י סוף ברכות דתליא בפלוגתא דלת"ק שאילות שלום בשם חובה ולר' נתן הוא רק רשות ולא חובה:

הרועים - שאלה בהוקדש

שאלה בהוקדש. בס' זרע ישראל ח"ג מטות דר' מאיר דס"ל טוב שאין נודר כל עיקר ס"ל דאין שאלה בהיקדש כב"ש ור' יהודא דל"ח לתקלה ס"ל כב"ה דיש שאלה בהיקדש:

הרועים - שבת

שבת. בשלום ירושלים שבת דל"ז די"ל למ"ד זורק ממושיט י"ל ג"כ דחייב בשנים שעשאו גבי מלאכת הוצאה מרשות לרשות:

הרועים - שבת

שבת. בח"ס בסוגיא דאין מעברין נב"נ דר"ע ור"ש ס"ל דשבת דחוי הוא אצל פקו"נ:

הרועים - שאחד"א

שאחד"א. ברא"ה הובא בפמ"ג יו"ד דבאיסור דרבנן ל"א שאחד"א ובבית יצחק א"ע סי' מ' דהש"ס דילן סובר כהרא"ה אבל הירושלמי חולק ע"ז וס"ל דגם בדרבנן אחד"א:

הרועים - שבת

שבת. בח"ס בסוגיא דנתגלגל חוץ לתחום דאכל אבות מלאכות שבגופו נצטוו במרה אבל אשביתות בהמתו ומחמר לא נצטוו במרה ובשבת פ"ז קמיפלגי בתחומין מ"ס הואיל והוא מעשה בגופו אפקיד במרה כמו שאר מלאכות ומ"ס הואיל ואינו אלא לאו בעלמא לא אפקוד כמו ש"ב:

הרועים - שחוטי חוץ

שחוטי חוץ. בבית יצחק א"ע סי' קל"ז דלמ"ד תשב"ע דאורייתא ל"מ פדיון לש"ח דמה שלך בשלי ל"מ פדיון ה"ה שלי בשלך ולמ"ד חשב"ע ל"ד מהני פדיון שחיטה בשי' הרמב"ם דדוקא עכו"ם עע"ז הוא דפסול שחיטתו מה"ת אבל כשאינו עע"ז כשר שחיטתו

מה"ת כתב בח"ס חולין די"ג דרבא וכן ר"ח בר אמי ור' יוחנן ס"ל כהרמב"ם ור' אמי לא ס"ל כהרמב"ם ופסול בכל גווני שחיטתו:

הרועים - שליח לד"ע

שליח לד"ע. בהפלאה נדרים דלר' מאיר דס"ל היקדש בשוגג אין מתחלל לדידי' מוכח דאשלד"ע אפי' בשוגג אבל לדידן בשוגג ישלד"ע:

הרועים - שמחת יו"ט

שמחת יו"ט. בתוס' פסחים דצ"ה כ' התוס' דיוצא בשלמי שמחה של חבירו ובערוך לנר סוכה דמ"ז כ' עפימש"ל דמ"ב דיש פלוגתא דתנאי אי מה"ת צריך שלמים דוקא או דיוצא בכל מיני שמחה ולמ"ד דיוצא בכל מיני שמחה איה"נ דיוצא בש"ש של חבירו אבל למ"ד דאיי"ח ביין ישן ורק בשלמים איו"ח בש"ש של חבירו ורק צריך לזבוח לעצמו:

הרועים - שנה

שנה. בעל"נ נדה דמ"ה דר' מאיר דס"ל בר"ה ד"י דיום אחד בשנה חשיב שנה ס"ל לר' יוחנן דתנאי נינהו אליבא דר"מ והך תנא דתני אליבא דר"מ בת ג' שנים מתקדשת בביאה לא ס"ל יום אחד בשנה חשוב שנה ורבי ג"כ לא ס"ל דיום אחד חשיב שנה רק ל' יום ע"ש:

הרועים - תדיר

תדיר. בזבחים איתא דמצוי לא מקרי תדיר שאין תדירתו חובה אלא שהוא מצוי תמיד יותר מחברו כן ס"ל לרבא ור"ה ברי' דר"י ס"ל דמ"מ הוי תדיר ובחי' ר' עקיבא איגור יו"ד ה' מזוזה דשמואל ס"ל כר"ה ברי' דר"י דמקרי תדיר לכך ס"ל דמזוזה קודם לתפילין ור' הונא ס"ל כרבא דמצוי ל"ה תדיר לכך תפילין קודם והירושלמי ס"ל תדיר ומקודש מקודש קודם:

הרועים - תורה

תורה. בסוטה דל"ה כיצד כ' ישראל את התורה ר' יהודה אומר ע"ג האבנים שנאמר וכתבת על האבנים ר"ש אומר ע"ג סיד כתבוהו ובפנים יפות פ' תבוא דלשיטתייהו אזלי דפליגי במנחות דכ"ז אי על דוקא ולר"י על דוקא ותליא אי ב"כ הבכ"א מלמדין ע"ש:

כ

ק

י
ח
ס
@
ס
ו
נ
ס
e
ו
א
ס

הרועים - תופס לבע"ח

תופס לבע"ח. במקום שח"ל בעטרת חכמים ב"ק הוכיח דרבה ס"ל דהתופס לבע"ח במקום שח"ל קנה חבירו ושי' רש"י דבעשאו שליח מהני תופס לבע"ח וכתב הש"ך בחו"מ דהטעם דבשכר הו"ל כפועל וכ' בשו"ת ר"ע איגור סי' דזה רק לר' נחמן בב"מ ד"י דמשני שאני פועל דכיד בעה"ב אבל רבא ס"ל אף פועל לאו כיד בעה"ב וכן למ"ד המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו לא ס"ל דיד פועל כיד בעה"ב ע"ש:

הרועים - תוס' כתובה

תוס' כתובה. בישועות יעקב אע"ז סי' קי"א אי בתוספת כתובה שייך כתובת בנין דכרין דר' ינאי ולאידך דס"ל אדם מקנה דשלב"ל שייך כתובת ב"ד בתוס' כתובה ולדידן דקיי"ל אא"מ דשלב"ל י"ל דתוס' כתובה אינה בכלל כתובת ב"ד:

הרועים - תופס לבע"ח

תופס לבע"ח. במקום שח"ל דשי' רש"י דבעשאו שליח מהני וביד המאיר ב"מ כתב דלרבא דס"ל אי עבוד ל"מ אף אם עשאו שליח ל"מ ולאביי דס"ל מהני ה"ה דמהני עשאו שליח ור' נחמן ס"ל דל"מ עשאו שליח ושוב כ' דלרבא מהני בעשאו שליח ולר' ששת ל"מ עשאו שליח ובחי' הרי"ם גיטין דלמ"ד מגביה מציאה לחבירו קנה חבירו מכח מיגו דאי בעי זכי לנפשי' ה"ה בעשאו שליח מהני משא"כ למ"ד דל"ק חבירו ול"א מיגו ה"ה

עשאו שליח ל"מ עוד כתב דתליא בפלוגתא דיאוש שלא מדעת דלרבא דס"ל יאוש שלא מדעת הוי יאוש וכיון דס"ל בלא עשאו שליח דל"מ ה"ה בעשאו שליח ג"כ ל"מ משא"כ לדידן דיאוש של"מ ל"ה יאוש שפיר מהני עשאו שליח וע"ש עוד דלרב חסדא מהני עשאו שליח ולרבא ל"מ אף עשאו שליח ע"ש. ובשו"ת זכרון יצחק סי' קט"ז דלמ"ד המגביה מציאה לחבירו ל"ק חבירו ול"א מיגו דזכי לנפשי' ע"כ כשי' ר"י דבעשאו שליח מהני דאל"כ איך משכח"ל שליחות בקדושין הא הו"ל חב לאחרים משא"כ למ"ד המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ס"ל דאף עשאו שליח ל"מ ע"ש תוך כד"ד בש"ך חו"מ סי' רנ"ה הביא שי' הרמב"ם דבהקדש ל"מ חזרה תוכד"ד ותמה ממרובה דע"ג דמוכת בהדיא דגם בהקדש מהני חזרה תוכד"ד ובמל"מ פט"ו ממעה"ק דתליא בפלוגתא דסוגי' דמרובה היא למ"ד דתוכ"ד כדי שאילת הרב לתלמיד אבל לר' אחא ור"ל דריש פ"ד דנזיר דאפי' כדי שאילות תלמיד לרב כד"ד לדדהו עכצ"ל דבהקדש ל"מ חזרה תוכד"ד ועיין בקצה"ח סי' רנ"ה:

הרועים - תופס לבע"ח

תופס לבע"ח. במקום שח"ל שי' מהר"ם אלשיך בתשובה דבמניעות הריווח ל"ש תופס לבע"ח וכתב המפורשים דזה רק לר' יוחנן דס"ל המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו אבל ר' נחמן ור' חסדא דס"ל לא קנה חבירו ע"כ ס"ל דאף במניעות הריווח הו"ל תופס לבע"ח ובש"מ ב"מ מאריך בזה ע"ש תוך כדי דיבור בברכת ראש נזיר ד"ט נסתפק במה דמהני החזרה תוך דיבור אי מעקר עקר מעיקרו כאלו לא דיבר מעיקרא כלל או דנתבטל דיבור הקודם רק מכאן ולהביא והעלה דסוגית הש"ס פליגי בזה דהש"ס מרובה דע"ג ס"ל דנעקר דיבור הראשון מעוקרו אולם שי' הש"ס בעלמ"א דתוך כדי דיבור היא רק מיגז גייז מכאן ולהבא ע"ש באריכות גדול:

הרועים - תוכחה

תוכחה. בעירובין דט"ז ע"ב עד היכן תוכחה רב אמר עד הכאה ושמואל אמר עד קללה ור' יוחנן אמר עד נזיפה ובסדר משנה להגאון ר"וו באסקויץ ה' דיעות דר' זירא ס"ל כרב עד הכאה תורה בגיטין ד"ס ע"ב פליגי ר"א ור"י ר' אלעזר אמר רוב התורה בכתב ומיעוטה ע"פ ור' יוחנן אמר רוב ע"פ ומיעוטה בכתב ועיין בפמ"ג בפתיחה כוללת דפליגי אם מה שנדרש בי"ג מדות ורמז בכתב הוי כתורה שבכתב או כתורה שבע"פ והלכה כר"י לגבי ר"א ונ"מ דתורה שבכתב ניתן לכתוב ולא בע"פ לר"א רק הללמ"ס שאין לו רמז בקרא

אסור לכתוב ולר' יוחנן כל שאינו מפורש בתורה אף שנלמוד מי"ג מדות אסור לכתוב גם נ"מ למ"ד הללמ"ס דספיקו לקולא ע"ש:

הרועים - תובע

תובע. בספק עפ"י עד מחולקים הפוסקים אי חייב הנתבע ש"ד להכחיש את העד ובבית אל חו"מ סי' צ"ב דלשמואל ור"נ פטור משבועה דאוריי' בטענו בס' עפ"י עד כיון דל"ל מחושאיל"מ אבל לדידן מוכח דטענו בס' עפ"י עד מחויב שבועה דאוריי' ע"ש:

הרועים - תוס' שבת

תוס' שבת. ויו"ט בטעם המלך ה' גזילה הביא ד' הלבוש דכ' דמאן דיליף ביומא דפ"ו תוס' שבת ויוה"כ עצם עצם מק"ו מה יוה"כ כו' שבת דאיכא מיתת ב"ד לא כ"ש דתוס' יוה"כ דאור' ולפי"ז דוקא תוס' שבת דאוריי' אבל תוס' יו"ט ל"ד:

הרועים - תחומין

תחומין. שי' הפוסקים אף דתחומין ל"ד מ"מ תחומין די"ב מילין הוי דאוריי' ובבאר יעקב או"ח סי' ת"ד דבעירובין דל"ו לחד תירוצא ס"ל לר' יוסי תחומין די"ב מילין ג"כ דרבנן דלא כאידך תנאי ולאידך אב"ע ג"כ ס"ל לר"י דתחומין די"ב מילין דאורייתא וכן בעירובין דמ"ה פליגי השני תירוצים בזה אי תחומין די"ב מילין מה"ת ובשו"ת זכרון יוסף סי' אף דס"ל להרי"ף דתחומין די"ב מילין מה"ת מ"מ מודה דאיכא כמה תנאים ואמוראים דס"ל אפי' תחומין די"ב מילין ג"כ דרבנן ור' יוסי בעירובין דל"ו וכן רב ששת ס"ל דתחומין די"ב מילין הוי דרבנן ובמהר"ם ברבי יבמות דף ה' דלרבא שס"ל במכות דר' עקיבא סובר לאו שנתן לאזהרת מיתת ב"ד אין לוקין מוכח דתחומין די"ב מילין מה"ת אבל לפום סתמא דש"ס מלקות דכ"ע סברי לאו שנתן לאזהרת מיתת ב"ד לוקין מוכח דגם תחומין די"ב מילין דרבנן ובנוב"י מהדו"ק אע"ז סי' ב' דר' יוסי ס"ל תחומין די"ב מילין דרבנן אבל רבא ס"ל דגם לר' יוסף וכן לר' עקיבא תחומין די"ב מילין מה"ת ובישועות יעקב סי' תקפ"ו דר' זירא ס"ל תחומין דרבנן ובמשביר בר להגאון בעל זכרון יוסף פ' אמור דרב אשי ס"ל תחומין די"ב מילין מה"ת ובתוס' שבת סי' תי"ג הביא ב' שיטות בדעת ר' יהודא אי ס"ל תחומין דרבנן או דאורייתא ובשו"ת אגודת אזוב חאו"ח ה"ד ריטב"א דפי' דמשני הש"ס קסבר ר' יוסי תחומין דרבנן אפי' תחומין די"ב מילין

דרבנן וזה רק לשינויי דר' הונא ב"ח אולם רבא דמתרץ בא"א ס"ל דתחומין נמי יש לו עיקר מה"ת דס"ל דתחומין די"ב מילין דאורייתא ע"ש בעירובין דל"ז:

הרועים - תחומין

תחומין. אי הוי בלית ועשה כ' בברוך טעם ובאוהל דוד ר"ה דאי תחומין דרבנן הוי בל"ת ועשה כדאוריי' כמו בכל דרבנן דהעמידו דבריהם כדאוריי' אבל למ"ד תחומין דאוריי' ל"ה רק בל"ת לבד ע"ש:

הרועים - תחומין

תחומין. בשו"ת זכרון יצחק סי' י"ז דמיד תוס' שבת ל"ד ס"ל דתחומין דאו' וההמ והלח"מ פ"א משביתת עשור דר"ע ס"ל תוס' שבת ל"ד וכן רב דס"ל תוס' שבת ל"ד ס"ל דתחומין דאוריי' ולדידן דקיי"ל תחומין ל"ד ס"ל תוס' שבת דאורייתא ע"ש:

הרועים - תיכף לנטילת ידים ברכה

תיכף לנטילת ידים ברכה. בעצי אלמוגים דס"ו הוכיח דר' אסי בברכות דמ"ב לא ס"ל כהא דארחב"א תיכף לנט"י ברכה רק בגמר וסילק תליא מלתא ודין דבעינן תיכף לנט"י ברכה לא ס"ל כלל ומשו"ה ס"ל דמותר לדבר בין מים אחרונים לבהמ"ז משא"כ לדידן ע"ש:

הרועים - תיכף לנט"י סעודה

תיכף לנט"י סעודה. בעצי אלמוגים דס"ה כ' דלרב פליגי בזה ב"ש וב"ה וב"ה לא ס"ל דתיכף לנט"י סעודה ע"ש תיקון בתוס' שבת דף ק"ו דשוחט דל"ה מקלקל היינו כיון דבשעת הקלקול בא התיקון להוציא מידי אמה"ח אבל כל של"ה התיקון תיכף בשעת הקלקול אף שמתקן אח"כ פטור. ובשו"ת ר' עקיבא איגור דזה הוא רק לר' יהודא דס"ל דחובל וצריך לכלבו פטור וס"ל דבשעת הקלקול צ"ל התיקון ולא אח"כ אבל לר"ש דמחייב בחובל וצריך לכלבו לא ס"ל שיהיה התיקון מיד במלאכת חבורה ואף שהתיקון בא אח"כ חייב:

הרועים - תלמוד תורה

תלמוד תורה. הנה הא דס"ל לרשב"י במנחות דאפילו לא קרא ק"ש אלא שחרית וערבית יוצא ידי ת"ת והגית יומם ולילה כ' בסדר המשנה ה' ת"ת דזה רק למ"ד ק"ש דרבנן אבל

למ"ד ק"ש דאורייתא אינו יוצא דדבר שבחובה אין בא אלא מן החולין ע"ש ובס' דעת קדושים להגאון ר' רפאל המבורגר ז"ל דרשב"י אזיל לשיטתו דתיכף משעלה עה"ש יוצא בק"ש דיום אע"ג דלילה הוא מ"מ כיון דאיכא דקמו בהאי שעתא חשיב ובקומך א"כ כשקרא ק"ש תיכף משעלה עה"ש אין יוצא בזה ידי לימוד תורה דיום וצריך קרא דלא ימוש משא"כ לדידן מוכח דאין יוצא בק"ש ידי ת"ת דאל"כ ל"ל קרא דלא ימוש כיון שבלא"ה צריך לקרות ק"ש ועיין באות ק' ק"ש דד' רשב"י תליא אי כסות יום חייב בציצית ע"ש ואי ת"ת הו"ל מ"ע שהזמן גרמא כ' במאיר נתיבים פ' במדבר דלמ"ד במנחות צ"ט אפי' לא שנה אלא פרק א' שחרית וערבית יצא בזה ידי ת"ת הו"ל מ"ע שהז"ג משא"כ לר' ישמעאל דכל היום וכל הלילה צריך ללמוד ל"ה מ"ע שהז"ג ע"ש:

הרועים - תלמוד תורה

תלמוד תורה. אי צריך ללמוד יומם ולילה עיין בברכות דל"ה ע"ב ובמטה ישכר כ' דפליגי בזה בשבת ר' אליעזר ורבנן אי מותר לצאת בסייף בשבת דר"א דס"ל דתכשיט הוא ומותר וס"ל דחגור חרבך ל"ק על ד"ת שא"צ ללמוד יומם ולילה ורבנן ס"ל שצריך ללמוד בלא הפסק ולכך ס"ל דחגור חרבך קאי על ד"ת:

הרועים - ת"ח

ת"ח. בחת"ס חו"מ סי' ר"ג בפלוגתא דסנהדרין צ"ה ר"י בן אבא ור' יוסף דפליגי בהא דכל הנך אמוראי ס"ל דאין להפך בזכות ת"ח מה שא"א לתרץ ולא נענש נחמי' אלא משום שהחזיק טובה לעצמו אבל רבא דס"ל דצריך להפך בזכותא דת"ח אפי' בדרך רחוקה ונפלאה ס"ל דעונש של נחמיה על שלא היפך בזכותן של ראשונים:

הרועים - תלמיד חכם

תלמיד חכם. בנדרי זרוזין סי' רכ"ה דסוגיות חלוקות דבמכות מוכח דכבוד ת"ח עדיף מכבוד תורה ובקדושין מוכח להיפך דכבוד תורה עדיף דאמרינן מפניה לכ"ש וכ' דבזה פליגי ר' יהודא ור' שמעון דר' שמעון ס"ל דכבוד ת"ח עדיף ור"י ס"ל דכבוד תורה עדיף:

הרועים - תלוי וזבין

תלוי וזבין. בב"ק דס"ב ע"ב והאר"ה תלוי וזבין זביני זביני ל"ק הא דאמר רוצה אני הא דל"א רוצה אני ובלח"מ ריש פ"ד מה' אישות דהרמב"ם ס"ל דהסוגי' דבבא בתרא בחזקת הבתים פליגא אר' אשי בהכונס וס"ל אף היכא דל"א רוצה אני תלוי וזבין זביני זביני

ובשו"ת עטרת צבי להגאון מו"ה צבי האלברשטאט דכ"א דלר' יוחנן ור' אסי דס"ל יש ביטול מקח לקרקע ס"ל דתלוי וזבין זביניה זביני אפילו דל"א רוצה אני ובים התלמוד פ"ו מס' ב"ק דתליא בפלוגתא אי סתם גזילה יאוש בעלים ולדידן דקיימא לן סתם גזילה יאוש בעלים אפי' ל"א רוצה אני אמרינן תלוי וזבין זביני זביני ובמקנה קדושין י"ב להב"ש צ"ל דמר זוטרא ס"ל תלוי וזבין ל"ה זביני ואמימר ומר בר ר' אשי אזלי לשיטתייהו דהוי זביני:

הרועים - תמיד

תמיד. בפנ"י פסחים דנ"ט דריב"ל ורבא דשמעתין פליגי בפלוגתא דר' יהודא ורבנן דלר"י תמיד קרב עד ט' שעות ולרבנן עד ערב ומשמע התם דמנחה ונסכים נמי בכלל תמיד ננהו ע"ש תמורה השעה"מ ה' תמורה דסתם ספרי ר' יהודא ור"י ס"ל יש תמורה בעוף ובזרעו של אברהם ריש תמורה כ' להוכיח דהאי מלתא אי יש תמורה בעוף תליא בפלוגתא דמאן דיליף תמורה ממע"ב ס"ל דאין עופות עושין תמורה והמתניתין תמורה די"ג דאין עופות עושין תמורה אליבא דמיד דילפינן תמורה ממע"ב והוא ר' מאיר ור' יהודא בחולין דס"ט דלא יליף תמורה ממע"ב ס"ל יש תמורה בעוף:

הרועים - תמורה

תמורה. הרמב"ם פסק דתמורה הוי לשאב"מ ובספר נחלת עזריאל שבועות דרמב"ם פסק כרבנן אר"י בשבועות דכ"א וכמ"ש הכ"מ פ"א דשבועות מוכח דתמורה הוי לשאב"מ ור' יוחנן דקאמר ל"ת מימר דבדבורא קעביד מעשה קאי לר' דימי שם ולר' דימי תמורה י"ב מעשה אבל לרבין ל"א ר"י מעולם דתמורה יהי' לאו שי"ב מעשה תמורה דקיי"ל דחל בשוגג כבמזיד דכתיב יהיה לרבות בשוגג כבמזיד ואפילו אם טעה אין נעקר ההקדש מיניה וכמ"ש הרמב"ם פ"ד ה' נדרים ה"ז ובתוי"ט פ"ב דתמורה ד"ה ר"י בר"י דלר' יהודא דס"ל יהי' אתי לרבות וולד תמורה לדידיה תמורה אין חל בשוגג ובטעות כבמזיד ע"ש דקרא לוולד תמורה אתי':

הרועים - תמורה

תמורה. דקיי"ל דאין הציבור עושין תמורה מיהא לוקין אתמורה ותליא בפלוגתא דר"ש ורבנן דלרבנן דהטעם משום דכתיב לא יחליפנו לשון יחיד גם הציבור אין לוקין אתמורה משא"כ לריש דיליף ממעשר דהוא קרבן יחיד לאפוקי ק"צ ז"ד לענין תמורה אבל מלקות שפיר לוקין כ"כ הלח"מ פ"א מתמורה ובנחלת עזריאל שבועות ד"כ ואי תמורה הוי לאו

שאין בו מעשה תליא גם כן בזה דהרמב"ם סבירא ליה דציבור לוקין אתמורה מוכח דתמורה חשיב לשאב"מ אבל ר"י סבירא ליה כרבנן דציבור אין לוקין אתמורה שפיר ס"ל דתמורה הוי לאו שי"ב מעשה והרמב"ם פסק כר"ש ע"ש:

הרועים - תנאי

תנאי. דשי' הרמב"ם דבמעכשיו ל"צ דיני תנאים וכן בתנאי דלשעבר וכ' המפורשים דמ"מ לר' מאיר אף במעכשיו ובתנאי דלשעבר צריך דיני תנאים כיון דל"ל מכלל לאו אתה שומע הן ובפתח הבית סי' ב' דר' שמעון ורבי סבירא להו דבמעכשיו ל"ב ד"ת ובמהר"ם ברבי קדושין ס"ג דא"נ כתובה דאורייתא מוכח דאף במעכשיו צריך דיני תנאים משא"כ למ"ד כתובה דרבנן ל"צ במעכשיו ד"ת תנאי דשי' הר"ן דע"י שליח ל"ב דיני תנאים ובצרור החיים בגיטין דס"ג דתליא בזה דלמ"ד התופס לבע"ח במקום שחב לאחרים ל"ק יתכן ד' הר"ן אבל למ"ד דאפילו בתופס לבע"ח במקום שח"ל אפ"ה קנה לדידיה מוכח דגם בשליח בעינן דיני תנאים ובחי' הרי"ם גיטין דל"ה דלכך על ידי שליח ל"ב ד"ת כיון דבדיבור ל"צ ד"ת כמ"ש הפנ"י מטעם דאתי דיבור ומבטל דיבור אם כן יכול לומר לא עשיתי שליח כ"א בתנאי זה ועשיית השליח אינו אלא דיבור ולפ"ז לר"ל דס"ל ל"א דיבור ומבעל דיבור ואף בדיבור צריך ד"ת ה"ה בשליח דצריך ד"ת וע"ש ובבית מאיר אע"ז סימן ל"ח דהר"ן כ' רק לר"י ורבנן אבל לר' מאיר גם על ידי שליח בעי דיני תנאי:

הרועים - תנאי

תנאי. בתו' קדושין ס"ב דאע"ג דבעינן הן קודם ללאו מ"מ בסוטה חשוב הן קודם ללאו משום דמה שאנו חפצים שתתקיים הוי הן ואנחנו חפצים שתתאמת דברי' שלא זינתה ובאור חדש קדושין שם כ' דלאו כ"ע דרבי וכן אביי ורבא ס"ל דאף מה שאנו חפצים שתתקיים ל"ח הן ובמקנה שם דשי' התו' היא רק לר' מאיר דס"ל כתובה דאורייתא אבל לדידן דכתובה דרבנן אין ראיה דמאי שאנו רוצים חשוב הן כיון דסוטה הו"ל איסורא דלית בי' ממונא ע"ש וכ"כ בחת"ס אע"ז סי' נ"ו דלמ"ד כתובה דרבנן ל"ב בסוטה כפילות התנאי עוד כ' דדוקא לר"מ דס"ל דמתנה על העתיד ס"ל בסוטה צריך להיות כפילות התנאי משא"כ אם לא ס"ל כר"מ והוי סוטה תנאי דלעתיד ול"ב משה"ת ממילא אין מוכרח ס' התוס' דמאי שאנו רוצין חשוב הן:

הרועים - תנאי

תנאי. בצל"ח ברכות ד"ז ע"א דר' יוסי ס"ל כרחב"ג בקדושין ס"ב דל"צ תנאי כפול ובבית אל ח"א ע"ח דלשיטת הירושלמי ר' אליעזר ס"ל דל"צ תנאי כפול תנאי קודם למעשה שיטת הרמב"ם פ"ו מגירושין דבאמירה לבד ל"צ שיהי' תקל"מ ובמהר"מ ברבי קדושין ס"ג דתליא בפלוגתא דר' מאיר ורבנן דלר' מאיר באמירה לבד ל"צ תקל"מ ולרבנן גם באמירה צריך תקל"מ עוד כ' דרבא ס"ל דאף באמירה צריך תקל"מ ור' אשי ס"ל דבאמירה ל"צ תקל"מ ובבית אל דמ"ב דיני תנאי דדוקא לר' מאיר דס"ל בתחילת דבריו אדם נתפס ס"ל דצריך תקל"מ משא"כ לדידן דקיי"ל בגמר דבריו אדם נתפס ל"צ תקל"מ אבל לרבא גם רבנן ס"ל דבעיין תקל"מ ושי' הרמב"ם דבאמירה ל"צ תקל"מ כתב דז"ד לדידן אבל לר' מאיר גם באמירה צ"ל תקל"מ ע"ש:

הרועים - תנאי

תנאי. בשעה"מ הלכות אישות כתב בדין תנאי שא"א לקיים ע"י שליח דל"מ דדוקא לר' ארא ולר' יוחנן דס"ל דל"מ תנאי ומעשה בדבר אחד ה"ה דל"מ תנאי שא"א לקיים ע"י שליח אבל לרבא ור' אשי דת"ל דמהני תנאי ומעשה בדבר א' ה"ה דמהני תנאי שא"א לקיים ע"י שלית ובשו"ת חסד לאברהם הוכיח דלר"ל דס"ל ל"א דיבור ומבטל דיבור ס"ל דמהני תנאי אע"ג שא"א לקיים ע"י שליח דאל"כ האיך מהני תנאי בנדר הא א"א לקיים עי"ש ול"ל כיון דדיבור הוא א"ד ומבטל דיבור כיון דלר"ל ל"א דיבור ומבטל דיבור:

הרועים - תנאי

תנאי. במקנה קדושין ד"כ דר"א ס"ל דמתנה עמש"כ בתורה אפי' בממון ל"מ תנאי מדאורייתא כר' מאיר ע"ש:

הרועים - תנאי

תנאי. שא"א לקיים ע"י שליח בכ"מ פ"ו מה' אישות דסובר הרמב"ם דהסוגי' דכתובות דסובר דבעינן אפשר לקיים ע"י שליח הוא רק למ"ד המקדש ע"ת ובעל א"צ גט אבל לדידן דקיי"ל צריכה גט בלא"ה ניחא וא"צ כלל בכ"מ תנאי שאפשר לקיים עי"ש:

הרועים - תענית

תענית. בישוע"י או"ח סי' רמ"ב אי מותר לעסוק בתורה ותפלה בשבת בתענית עד אחר חצות תליא בפלוגתא דר' אליעזר ור' יהושע בפ"ב דביצה דלר"א דביו"ט יוכל להיות כולו לד' רק בשבת צ"ל לכם ואם עוסק בתורה ותפלה עד אחר חצות בתענית ל"ל בה אבל לר"י דצריך להיות חציו לכם ה"נ בשבת צריך להיות חציו לכם ואסור להתענות עד אחר חצות וכן הא דמר ברי' דרבינא דיתיב בתעניתא משום שהתענית עונג לו ג"כ תליא בפלוגתא הנ"ל:

הרועים - תרומה

תרומה. ביומא דפ"א בתוס' ישנים הק' דהכא משמע כשהקיאן ביטלן ול"ח למיכל עוד ובגה"נ אמרינן אכל חצי זית והקיאו וחזר ובלעו חייב ותירץ הר"ח דמיירי בתרומה שנתחללה באכילת הראשון ונפקא לי' מתורת תרומה ובברוך טעם העלה עפי"ז בפ"ד מעדל"ת דבתרומה ל"ה איסור כלל בהנאות מעיו אף למ"ד דבכל האיסורים החיוב בהנאות מעיו מ"מ בהנאות גרונו נתחללה ע"ש. ועפי"ז נ"ל בפסחים דל"ה ע"א בפירש"י והכהנים בחלה ובתרומה ופירש"י אבל ישראל בתרומה לא דמי שאיסורו משום ב"ת חמץ ותמהו ע"ז דלמה ל"ק רש"י הטעם משום מצהב"ע וא"י אף לרבנן דר"ש דס"ל אחע"א ונ"ל הנה בנוב"י מהדו"ת בסופו העלה דבמצה של טבל ל"ש מצהב"ע בדיעבד דע"כ ל"א מצהב"ע רק היכא שיתוקן האיסור אבל הכא אפילו א"נ דלא יצא מכל מקום כבר עבר על האיסור ולא יתוקן כלל האיסור אף א"נ דל"י לכך שפיר יוצא ול"ה מצהב"ע ע"ש אולם נ"ל להעיר דמ"מ חשיב יתוקן האיסור דכיון דקיי"ל בכל האיסורים החיוב בהנאות גרונו ולא בהנאות מעיו אולם במצות מצה העלו הפוסקים דעיקר החיוב רק בהנאות מעיו ומה"ט בלע מצה יצא ע"כ ולפי"ז אמינא אע"ג דבעלמא האיסור רק בהנאות גרונו מ"מ כשאוכל מצה של טבל עובר ג"כ בהנאות מעיו דמיגו דהוי הנאה לגבי המצוה חשיב נמי הנאות מעיו אכילה לגבי איסור מטעם אחשבי' כמ"ש הפוסקים לענין שלכ"א אע"ג דל"ה איסור מכל מקום כשיוצא בזה המצוה אמרינן מדהוי אכילה לגבי המצוה חשיב נמי אכילה לגבי האיסור והה"ד הכא ולפי"ז דגם הנאות מעיו אסור כאן א"נ דיצא המצוה אבל א"נ דהו"ל מצהב"ע ולא יצא שוב לא עשה איסור כלל בהנאות מעיו א"כ שפיר יתוקן האיסור דאם לא יצא לא עשה איסור כלל בהנאות מעיו ולפי"ז שפיר הוי טבל מצהב"ע וז"נ בטבל אבל בתרומה דנתחללה בהנאות גרונו ונפקע מני' שם תרומה א"כ א"א להיות איסור על הנאות מעיו כיון דנתחללה לגמרי אם כן שוב לא יתוקן האיסור

כלל שוב ל"ה מצהב"ע ומיושב קו' האו"ח דלכך ל"כ רש"י בתרומה דהו"ל מצהב"ע כמו טבל דיש חילוק גדול ודו"ק:

הרועים - תפלה

תפלה. בפרדס דוד פ' דברים כתב אי תפילה דאורייתא תליא בזה דא"נ מצות צריכות כוונה ולעבדו בכל לבבכם קאי על הכוונה ממילא תפילה הוי רק מדרבנן משא"כ למ"ד מצות אצ"כ לדידי' תפילה מה"ת ובפרשת ואתחנן כתב דלכ"ע תפילה מה"ת רק דמה"ת א"צ להוציא בשפתיו ודי בהרהור ובשמן רוקח ברכות דכ"א דלרבינא תפילה היא מדאורייתא ולר"ת תפלה היא רק מדרבנן והרמב"ם פסק כרבינא ובפר"ח או"ח סי' פ"ט דפלוגתא בירושלמי בפ"ק דשבת דמפסיקין לק"ש ואין מפסיקין לתפלה דאיכא מ"ד דק"ש דאו' ותפלה דרבנן ואיכא מ"ד משום דק"ש זמנה קבוע משא"כ תפלה זה המ"ד ס"ל תפלה דאורייתא:

הרועים - תפילת הביננו

תפילת הביננו. בברכות דכ"ט אמר ר"נ אמר שמואל כל השנה מתפלל הביננו חוץ ממוצאי שכת ומוצאי יו"ט ובחי' הרשב"א דלר' ביבי בר אביי דאמר חוץ מימות הגשמים ס"ל דגם מוצאי שבת ויו"ט מתפלל הביננו כאתקפתא דמר זוטרא:

הרועים - תפלת מנחה

תפלת מנחה. בס' צלותא בברכות די"א דב"ש ס"ל כר"י דתפלת המנחה עד פלג מנחה:

הרועים - תפלה

תפלה. במג"א או"ח סי' ע"ו במים שותתין על ברכיו דאסור להתפלל ל"ק רק מדרבנן ולא מה"ת ובישועות יעקב שם דפליגי בזה ר' חסדא ור' המנונא בברכות דכ"ג דמ"ד דחוזר לראש ואין תפלתו תפלה ס"ל דאסור מה"ת ומ"ד דתפלתו תפלה רק גברא דל"ח ס"ל דל"ה רק מדרבנן:

הרועים - תפלת ערבית

תפלת ערבית. פלוגתא דרב ושמואל דשמואל ס"ל חובה ורב ס"ל ת"ע רשות ובשו"ת זכרון יצחק סי' י"ד דלר' ישמעאל דס"ל במנחות דמצות לימוד תורה כל היום וכל הלילה ס"ל דת"ע חובה ור' יוסי דס"ל אפילו לא קרא אלא ק"ש שחרית וערבית יוצא ס"ל ת"ע

רשות ורב דס"ל בנדרים ד"ח דבק"ש שחרית וערבית יוצא ס"ל דת"ע רשות אבל שמואל ס"ל כר' ישמעאל ולכך ס"ל ת"ע חובה ודעת הרמב"ם דאביי ס"ל ת"ע חובה ושמואל ס"ל דת"ע רשות ע"ש ובלח"מ פ"ג הלכות תפלה ובצל"ח ברכות הוכיח דר' יהושע בן לוי ס"ל כר"ג דת"ע חובה ואביי ס"ל ת"ע חובה ע"ש וביערות דבש בסוף בדרשותיו דר' יהושע דס"ל ק"ש ש"ע עד חצות ס"ל ת"ע רשות אבל ר"ג דס"ל דק"ש ש"ע עד שיעלה עה"ש ס"ל ת"ע חובה:

הרועים - תפלות

תפלות. ברכות ד"ד ס"ל לריב"ל תפילות באמצע תקנום ובערבית צריך סמיכת גאולה לתפלה ובצל"ח ברכות ד"א דרב יהודא ס"ל כר"י דבערבית צריך ג"כ סמיכת גאולה לתפלה תפלות בפנ"י פסחים ד"ד דהמ"ד דיליף דת"ח לא יצא יחידי בלילה מקרא וישכם דסדום ס"ל כברייתא דתפלות כנגד תמידים תיקנום ולא כתנא דתפלות אבות תיקנום:

הרועים - תפילין

תפילין. הנה אי מותר להניח תפילין בחוה"מ כתב באמרי בינה להגאון מהר"ם א"ש ז"ל במס' ביצה דלמ"ד שבת ויו"ט לאו זמן תפילין אסור להניח תפילין בחוה"מ אבל אם שבת ויו"ט זמן תפילין חייבין בתפילין בחוה"מ ורשב"י בזוהר ס"ל דשבת ויו"ט לאו זמן תפילין לכך ס"ל דאסור להניח תפילין בחוה"מ תפילין הנה למ"ד שבת ויו"ט לאו זמן תפילין ואסור להניח תפילין בשבתות ויו"ט ואי בתוספת שבת ג"כ אסור להניח תפילין כתב בשו"ת מפה"י דתלי' בפלוגתא דריה"ג ור"ע דלר"ע דס"ל הטעם משום דשבת ויו"ט הן גופן אות ה"ה בתוס' שבת אסור להניח תפילין כיון דאסור אז בעשיות מלאכה משא"כ לריה"ג דיליף מימים ימימה פרט לשבתות ויו"ט לדידי' בתוס' שבת מחויבים בתפילין ור' אליעזר ס"ל כריוה"ג:

הרועים - תפילין

תפילין. בשאגת ארי' סי' מ"א דלריה"ג אם הניח תפילין בשבת ויו"ט עובר בלאו או בעשה דיליף מימים ימימה אבל לר' עקיבא ולר' אליעזר ל"ה איסור להניח תפילין בשבת ויו"ט אע"פ שפטור ועיין בישוע"י או"ח סי' כ"ט שכתב ג"כ כד' הש"א ובס' לוית חן בעירובין דצ"ה דת"ק ס"ל דאפי' שבת לאו זמן תפילין מ"מ מותר להניחן וגם מצוה איכא

ור' גמליאל ס"ל דאי שבת לאו ז"ת אסור להניחן בשבת ור' עקיבא ס"ל שבת ל"ז תפילין ומ"מ ס"ל דמותר להניחן:

הרועים - תפילין

תפילין. בירושלמי עירובין דר' גמליאל ס"ל דנשים חייבות בתפילין דטבי עבדו של ר"ג הניח תפילין ובמשנת דרע"ק עירובין דלהש"ס דילן דס"ל לר"ג שבת לאו ז"ח פליג אירושלמי וס"ל לר"ג נשים פטורות מתפילין ע"ש:

הרועים - תקנה

תקנה. הנה אי עבדי רבנן תקנה במלתא דלא שכיח כתבו הקדמונים דנחלקו בזה ר' יוחנן ור"ל בגיטין די"ז דהא דאמר ר"ל זנות ל"ש אין הכוונה דר' יוחנן סובר דשכיח רק דר' יוחנן ס"ל דתקנו אף משום מלתא דל"ש ור"ל סובר כיון דלא שכיח לא תקנו חז"ל ועיין ישועות יעקב סי' קכ"ז ובסי' י"ג שהאריך בזה תקנת אושא ביבמות דל"ו בתוס' דעיקר תקנת אושא דאשה שמכרה נכסים ומתה דהבעל מוציא מידי לקוחות הוא רק לר"ל דס"ל ק"פ לאו כקה"ג משא"כ לר"י דס"ל ק"פ כקה"ג ל"צ לתקנת אושא ובאבני מילואים סי' צ' מבואר דירושלמי חולק דאפי' לר"י דס"ל ק"פ כקה"ג צריך תקנת אושא ע"ש:

הרועים - תקפו כהן

תקפו כהן. שי' הרמב"ם בס' בכור דת"כ אין מוציאין מידו ובש"ב שמעתא ד' פ"ה דתלי' בפלוגתא בחולין ד"ע דלרבה דס"ל בכור מכאן ולהבא קדוש ת"כ מוציאין מידו והרמב"ם דפסק כר' הונא דלמפרע קדוש ס"ל ת"כ אין מוציאין מידו תקפו כהן בתוס' ב"מ ד"ו ע"ב הק' אמאי אין מוציאין מידו והלא הבעלים יאמרו ליתן לכהן אחר ותירצו דא"י לתובעו רק ט"ה שי"ל בה למ"ד טו"ה ממון ודבריהם סותרין לד' בחולין דקל"א דכתבו דדבר שי"ב טוה"נ לבעלים אפילו בא עני ולקחן מוציאין מידו ובשושנת יעקב סי' קפ"ב דזה גופא תליא בפלוגתא דת"כ אי מוציאין מידו דלמ"ד ת"כ אין מוציאין מידו ס"ל דבאמת א"צ לשלם לבעלים רק טוה"נ שי"ל בה ואין מוציאין מידו ולמ"ד תקפו כהן מוציאין מידו ס"ל דא"י לשלם לבעלים הטוה"נ וצריך לתנו בחזרה ע"ש. ובדורש לציון דרוש י"ג כתב בכוונת התוס' דלמ"ד טובת הנאה ממון לדידי' תקפו כהן אין מוציאין מידו ויחזור לישראל כדי טוה"נ אבל אי טוה"נ אינו ממון אזי תקפו כהן מוציאין מידו דהרי התורה זכתה להבעלים טוה"נ ואם יוכל לחטוף מידו לענין מאי זכתה התורה הטוה"נ וע"כ

דמוציאין מידו ע"ש בד' טעם תקיעות שופר, שי' הטור סי' תקפ"ה באו"ח דעיקר המצוה בשמיעת קול שופר ולא בתקיעה ושי' הסמ"ג דמצות היום בתקיעת שופר ועיקר הוא התקיעה ובישועות יעקב שם דפליגי בזה רב יהודא ורבא דרבא ס"ל כשיטת הסמ"ג ורב יהודא סובר כשי' הטור ע"ש:

הרועים - תקיעות שופר

תקיעות שופר. בעטרת חכמים מס' ר"ה דר' לוי ס"ל דתקיעות שופר מקרי עשה דרבים ורבא ס"ל דל"ה עשה דרבים ע"ש בטעמו:

הרועים - תקרובת ע"ז

תקרובת ע"ז. אי אסור בהנאה מה"ת כתב בשעה"מ פ"ה מאישות דלר' אבהו דלח יאכל איה"נ במשמע תקרובת ע"ז אסור בהנאה מה"ת ולחזקי' ל"ה רק מדרבנן ולר"י בן בתירא דס"ל ע"ז מטמא באוהל ס"ל דחקרובת ע"ז אסור בהנאה מה"ת וע"ש דאיסי בן יהודא ס"ל כריב"ב דאסור בהנחה מה"ת וע"ש בטעה"מ ובחוסן ישועות חולין די"ג דרחב"א ס"ל דמתניתין אתי' כריב"ב וס"ל דאסור בהנאה מה"ת אבל ר' אמי ס"ל דמתניתין דלא כריב"ב ותקרובת ע"ז מותר בהנא' מה"ת תקרובת ע"ז בטעה"מ פ"ה מאישו' דאיסי בן יהודה ס"ל כריב"ב דתקרובת ע"ז מטמא באוהל ור' שמעון ס"ל כרבנן דריב"ב דתקרובת ע"ז אינו מטמא באוהל והנה לרבנן דתקרובת ע"ז אין מטמא באוהל כ' בטעה"מ שם דלדידן גם במגע ובמשא אינו מטמא לרבנן משא"כ לרבינא תקרובת ע"ז מטמא עכ"פ במגע ובמשא מה"ת:

הרועים - תקנת השוק

תקנת השוק. בפני' ב"מ ד"ע דרבה ור' יוסף ס"ל כמ"ד בהגוזל בתרא דבהוכר הגנב לא עשו תקנת השוק ע"ש תרומה טמאה בתוס' שבת דכ"ד דלכך תרומה טמאה אין שורפין ביו"ט דהוי כנדונ"ד דאין קריבין ביו"ט אף שיש בהם אכילת אדם משום דעיקרו לגבוה אבל שי' הר"י דנונ"ד דאין קריבין ביו"ט הטעם דמשולחן גבוה קזכי אבל שריפת ח"ט ביו"ט דל"ש ה"ט באמת לא אסור רק מדרבנן ובשו"ת אבני מילואים סי' ב' דשי' הש"ס ס"ל כשי' הר"י ואסור שריפה בת"ט רק מדרבנן אבל ר' הונא ס"ל כשי' הריב"א ואסור שריפה מה"ת ע"ש:

הרועים - תרומה

תרומה. בקדושין דמ"ה קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה והלך אביה למדה"י דרב ס"ל אוכלת בתרומה ור' אסי אמר אינה אוכלת ובשו"ת זכרון יצחק סי' צ"א דרב לשיטתיה דס"ל דזר אוכל תרומה היא רק בלאו אבל ר' אשי לשיטתי' דס"ל דהיא במיתה ע"ש בטעמם:

הרועים - תרומה

תרומה. התוס' יבמות דס"ו ד"ה אלמנה דאף למ"ד ק"פ כקה"ג מ"מ לענין תרומה אין להאכיל בתרומה רק כשיש קנין הגוף ממש דמצד ק"פ ל"ח קנין כספו ובעטרת חכמים ב"ק דל"ג ע"ב דאף לס' התו' דק"פ אין אוכל בתרומה מ"מ ל"ב לענין אכילת תרומה קנין הגוף ממש דהיינו קנין עולמית דהא עבדי צאן ברזל אוכלין בתרומה ורב יהודא ס"ל ביבמות ס"ו במכנסת שום לבעלה דהיא אומרת כלי אני נוטלת דהדין עמה הרי שמועיל שם בתרומה קנין שאינו עולמית וזה לדידן דהלכתא כר' יהודא אבל רמי בר ייבא ס"ל כר' אמי דהדין עמו ולדידהו לענין אכילת תרומה בעינן קנין הגוף קנין עולמית ממש עוד כ' דלרמי דס"ל שכירות ליומא ממכר הוא ס"ל דלמ"ד קנין פירות כקה"ג דמי' אוכל בתרומה:

הרועים - תרומה

תרומה. ברמב"ם פ"ד מתרומות בתורם שלא ברשות אם בא בעה"ב וא"ל כלך אצל יפות אם היו יפות תרומתו תרומה ותמהו עליו דבב"מ דכ"ב מתוקמא דוקא בדשוי' שליח הא בלא"ה אפי' נמצאו יפות ל"ה תרומה ובמחנה לוי ב"מ דכ"ב דדוקא לאביי דס"ל יאוש קונה ויאוש של"מ דל"מ מסברא דל"א מעיקרא הי' ניחא לי' שפיר צ"ל דשוי' שליח אבל לדידן דיאוש ל"ק הא דל"מ יאוש של"מ רק משום איסורא דומי' דהתירא ושפיר אמרינן אף בלא שוי' שליח מדהשתא ניחא לי' גם מעיקרא בודאי הי' ניחא לי' ובט"ז ביו"ד סי' של"א דמוכח דש"ס דקדושין פליג אסתמא דב"מ והרמב"ם פסק כסוגיא דקידושין ור' הונא ס"ל כסתמא דב"מ דלא מהני רק בעשאו בפירוש שליח ע"ש ועיין בפתח הבית סי' א':

הרועים - תרומה

תרומה. בסנהדרין דפ"ג אמר שמואל אר"ת כו' לכהן טמא שאכל תרומה טמאה שאינו במיתה והר"ש פי"א דפרה דמתניתין פליגי אהך דשמואל ור' מאיר ס"ל שהיא במיתה ועיין במחנה ראובן יבמות ד"צ:

הרועים - תרומה

תרומה. בסנהדרין דפ"ג ס"ל לרב דזר שאכל תרומה לוקה ופריך והתנן אלו שבמיתה זר שאכל תרומה ומשני רב תנא ופליג ובשו"ת מהרי"ה אסאד סי' ע"ב דרבה ס"ל כרב:

הרועים - תרומה

תרומה. בחות יאיר להאור חדש בד' רש"י חגיגה דשליחות בתרומה ילפינן מאתם גם אתם והוא דלא כהמסקנא בקדושין מ"א ע"ב דילפינן שליחות בתרומה מגירושין וקדשים וכ' דתליא בפלוגתא דר' סמא ורבינא בב"מ די"א דרבא ס"ל כר"ס דתליא באי בעי עביד ממילא אף בשוגג אשלד"ע ופטור המשלח ועכצ"ל דשליחות בתרומה מאתם גם אתם משא"כ בקדושין אזל"א אליבא דרבינא דבשוגג ישלד"ע ילפינן שליחות בתרומה מגרושין וקדשים במה הצד ע"ש:

הרועים - תרומה

תרומה. הנה שי' רש"י יבמות דקי"ד דתרומה טמאה ל"ה רק באיסור עשה ובחי' הגאון ר' דוד דייטש ז"ל דמ"מ לר' יהודא הוי תרומה טמאה בלאו דרמב"ם פ"ז ה"ג דכתב דתרומה טמאה היא בעשה דכתיב ואחר יאכל מן הקדשים מדבר שהוא בקדושתו יאכל כשיטהרה אבל ר' יהודא ס"ל כל היכא דכתב בתחילת הפרשה לאמור לאו אמור גם תרומה טמאה היא בלאו ועיין אות ל' ואות י' בהשמטות:

הרועים - תרומה

תרומה. בצל"ח פסחים דל"ג כתב דר' הונא ברי' דר"י ס"ל כרב חסדא ביבמות דפ"ט דתורם מן הרעה על היפה ל"ע ול"כ דאפי' האי גריווא הדר לטבלי' ע"ש:

הרועים - תרומה

תרומה. בזה"ז דס"ל לר' יוחנן יבמות דפ"ב דהיא מה"ת כתב במל"מ פ"ז הלכות תרומות דר"י ג"כ ס"ל דהוי רק מדרבנן ולא קאמר רק לר' יוסי דר' יוסי ס"ל תרומה בזה מה"ת ופליגי ר"ל ור"י דלר"ל ס"ל לר"י תרומה בזה"ז דרבנן ולר' יוחנן ס"ל לר' יוסי תרומה בזה"ז דאורייתא וע"ש ובמהר"ם ברבי כתובות דכ"ז דלריש לקיש פליגי ר' יהודא ור' מאיר לר"י תרומה בזה"ז דאורייתא ולר"מ תרומה בזה"ז דרבנן אבל לר' יוחנן מוכח דר' מאיר ס"ל ג"כ תרומה בזה"ז דאורייתא ולדידי י"ל דר' יהודא ס"ל או דרבנן או דאוריית' ור' אשי ס"ל תרומה בזה"ז דרבנן וע"ש:

הרועים - תרומה

תרומה. במה דקיי"ל דארוסה אינה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה אי בעינן דוקא חופה דקונה אבל חופת נדה דאינה קונה אינה אוכלת א"ד אפי' חופה כ"ר מאכיל בתרומה כ' בשו"ת אבני מילואים סי' ט"ז דתליא בפלוגתא דרב דס"ל בכתובות דמ"ז דמסירתה לכל חוץ מתרומה לדידי' לא תלי' בנשואין אלא בחופה ואפילו בחופה כל דהו אוכלת בת ומה אבל לר' אסי דס"ל מסירתה כל אף לתרומה סובר דעד שתכנס לחופה היינו חופה דקונה לנשואין ע"ש תרומה טמאה אי שורפין בלילה. כ' בנוב"י מהדו"ת או"ח סי' צ"ו דלר' ישמעאל דס"ל נותר שלא בזמנו נשרף בלילה ה"ה תרומה טמאה דהוי"ל כמו שלא בזמנו כמ"ש הירושלמי משא"כ לדידן דאפי' שלא בזמנו נשרף רק ביום ה"ה תרומה טמאה אינו נשרף רק ביום:

הרועים - תרומה

שיטת הרמב"ם דלמ"ד תרומה בזה"ז דרבנן אפילו בימי עזרא הוי דרבנן ובמהר"ם ברבי כחובות דכ"ה דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דר' ס"ל כהרמב"ם דאפילו בימי עזרא הוי דרבנן אבל ר"ל ס"ל דאפילו תרומה בזה"ז דרבנן מ"מ בימי עזרא כוי דאורייתא כיון דאז הוי זמן חזה ושוק ובדף כ"ו כ' להיפוך דר"י ס"ל דבימי עזרא הוי דאוריי' ור' לקיש ס"ל כשי' הרמב"ם דבימי עזרא ג"כ דרבנן עוד כ' דלר"ל פליגי בזה רבי ור' מאיר דר' מאיר ס"ל דבימי עזרא כ"ע דאורייתא ורבי ס"ל גם בימי עזרא הוי דרבנן ולר' יוחנן לכ"ע בימי עזרא הוי דאוריי' ור' אשי סבירא לי' כשי' הרמב"ם דבימי עזרא הוי דרבנן:
תרומה:

תרומה שיטת הרמב"ם דלמ"ד תרומה בזה"ז דרבנן אפילו בימי עזרא הוי דרבנן ובמהר"ם ברבי כחובות דכ"ה דתלי' בפלוגתא דר"י ור"ל דר' ס"ל כהרמב"ם דאפילו בימי עזרא הוי דרבנן אבל ר"ל ס"ל דאפילו תרומה בזה"ז דרבנן מ"מ בימי עזרא כוי דאורייתא כיון דאז הוי זמן חזה ושוק ובדף כ"ו כ' להיפוך דר"י ס"ל דבימי עזרא הוי דאוריי' ור' לקיש ס"ל כשי' הרמב"ם דבימי עזרא ג"כ דרבנן עוד כ' דלר"ל פליגי בזה רבי ור' מאיר דר' מאיר ס"ל דבימי עזרא כ"ע דאורייתא ורבי ס"ל גם בימי עזרא הוי דרבנן ולר' יוחנן לכ"ע בימי עזרא הוי דאוריי' ור' אשי סבירא לי' כשי' הרמב"ם דבימי עזרא הוי דרבנן. במעין החכמה לעצי ארזים דף ר"ב דאי אונן מותר באכילת תרומה תליא במחלוקת התנאים אי מופנה מצ"א למידין ומשיבין דלדידן דקיי"ל כחכמים דר"א דלמידין ואין משיבין יש לדרוש היתר אנינות בתרומה ע"ש ובדף צ"ה ע"ב:

הרועים - תרומה

במה דקיי"ל דאסור לטמא את התרומה עיין במל"מ בפי"ב מהלכות מעשר דלר"י לוקה מי שמטמא תרומה ולריש לקיש אינו לוקה עי"ש:

תרומה:

תרומה במה דקיי"ל דאסור לטמא את התרומה עיין במל"מ בפי"ב מהלכות מעשר דלר"י לוקה מי שמטמא תרומה ולריש לקיש אינו לוקה עי"ש. ביהודא יעלה סי' ע"ח דעולא ס"ל דבתרומה אסור לישראל הלאה של כילוי מה"ת:

הרועים - תרומת מעשר

תרומת מעשר. במקנה ריש האיש מקדש הביא שי' רש"י לחד גי' דפלוגתא דר"א בן גמלא וחכמים דר"א בן גמלא סבירא ליה דתרומת מעשר ניטלת במחשבה ות"ק סבירא ליה דתרומת מעשר לא ניטלת במחשבה והביא דברי הת"כ דת"ק דר"א בן גמלא הוא ר' ישמעאל וסבירא ליה לר' ישמעל דתרומת מעשר לא ניטלת במחשבה ע"ש:

הרועים - תרי ותרי

תרי ותרי. ביבמות ד"ל ס"ל לרבה ור' יוסף דתרי ותרי ספיקא דאורייתא ובשו"ת עטרת צבי דל"ו דר' ששת סבירא ליה תרי ותרי ספיקא דרבנן:

הרועים - תרי ותרי

תרי ותרי. בשב שמעתא פי"ז ש"ו דרק בחדא חזקה הו"ל ספק אבל בב' חזקות אפילו בתרי ותרי מוקמינן אחזקה וזה רק למ"ד תרי ותרי ספיקא דרבנן אבל מה"ת מוקמינן אחזקה והיכא דאיכא ב' חזקות לא החמירו אבל לרבה ור' יוסף דסבירא להו דתרי ותרי ספק דאורייתא אין חילוק בין ב' חזקות לחזקה א':

הרועים - תרי מיעוטא

תרי מיעוטא. שי' הר"ן בחולין פא"ט דתרי מיעוטא הו"ל כדוב ובמשנת חכמים וביתר מפורשים דדברי הר"ן תלוין בפלוגתת דת"ק ור' יוסי בברכות דר"י סובר מיעוט נכרים כו' ומיעוט ישראל ס"ל כהר"ן דב' מיעוטין הו"ל כרוב ות"ק לא ס"ל כהר"ן ובשו"ת אמרי אש דגם להר"ן ל"ה רק מדרכנן ובשו"ת ברכת יוסף סי' ח' ביו"ד מ"מ היכא דהשני מיעוטין אינן שוים ולמיעוט א' יש חומרא יותר מחבירו שוב הב' מיעוטין אין מצטרפין כלל ובשו"ת עדות ביהוסף דאין ראי' מר' יוסי הנ"ל דר' יוסי לטעמו דחייש למיעוטא לכך היכא שיש תרי מיעוטא הו"ל כרוב משא"כ לדידן ועיין בתו' יבמות דס"ז וברשב"א שם:

הרועים - תרי דרבנן

תרי דרבנן. במל"מ פ"ז מתרומות הי"ז דרב ורב אסי מחולקים דרב סובר הואיל ותרומה עצמה דרבנן והא דארוסה אינה אוכלת בתרומה הוא רק מדרבנן הו"ל תרי דרבנן ול"ג בתרי דרבנן ור' אסי ס"ל אפי' בתרי דרבנן מחמרינן:

הרועים - תרי"ג

תרי"ג. בפנים יפות פ' ויקרא דלר' ישמעאל דס"ל בסוטה ד"ג דוקנא את אשתו וכן לה יטמא ולעולם בהם תעבודו רשות יחסר ג' מצות ס"ל דכל אם שבתורה רשות חוץ מג' אם מזבח אבנים שהיא חובה שנצטוו לעשות מזבח אבנים המו שנצטוו בהר עיבל וכן אם כסף תלוה את עמי להקדים עני לעשיר וכן אם מנחת ביכורים להביא בגרש כרמל וג' מצות אלו הוא חובה והרמב"ם דנא מנה ג' מצות אלו משום דקיי"ל דג' דברים הנ"ל היא חובה ע"ש:

הרועים - תרי"ג

תרי"ג. מצות בסוף מכות דרש ר' שמלאי תרי"ג מצות נאמרו למשה מסיני ובמרגניתא טבא לספר המצות וכן בסדר משנה ה' יסוה"ת דהיא רק לר' עקיבא דכללות פרטות נאמרו למשה מסיני אבל לר' ישמעאל צ"ל דלא נאמרו כל תרי"ג מצות בסיני:

הרועים - תשמיש

תשמיש. סבירא ליה לרבא נדה די"ז ואם הי' בבית אפל מותר ועיין במהרש"א דאידך אמוראי פליגי עליו ובשו"ת אבן השהם דר' חסדא ואביי פליגי בזה אדרבא ולא מחלקי כלל בזה:

הרועים - תשביתו

תשביתו. במנחת חינוך מצוה ט' נסתפק במצות עשה דהשבתת חמץ אי המצוה בשוא ת כמו בשבת דהתורה אמרה תשבות ונ"מ למי שאין לו חמץ גם כן מקיים מקיים מ"ע דתשביתו א"ד דהמצוה היא דוקא בקום ועשה דישבית החמץ ואם אין לו חמץ לא מקיים המצוה וכ' דפליגי בזה דלאביי העשה הוא בקום ועשה וכן ר' עקיבא סבירא ליה כשיטת אביי אבל לאידך תנאי ואמוראים בפסחים ד"ה סבירא להו דהמצוה בשוא"ת ואם אין לו חמץ גם כן מקוים המצוה ע"ש. תשביתו בנוב"י מהדו"ת או"ח הביא ד' השואל דמ"ע דתשביתו היא רק בערב פסח ולא בפסח ובפתח הבית סי' ז' דתליא בפלוגתא דלר' יהודא דס"ל אב"ח אלא שריפה ויליף מנותר לדידי' הוי העשה אף ביו"ט אבל לדידן דקיי"ל כרבנן ל"ה עשה כלל ביו"ט:

הרועים - תשביתו

תשביתו. בפסחים ד"ה יליף דתשביתו מערב יו"ט ובצל"ח דריה"ג גרסינן וכ' דריה"ג ל"ל דרשת ר' עקיבא דתשביתו מערב יו"ט דאי ביו"ט מי שרי כיון דס"ל הבערה ללאו יצאה ע"ש ועפי"ז נ"ל בישוב קו' התוס' פסחים דכ"ג דלחזקי' אליבא דריה"ג לא לכתוב לא יאכל ול"ב לך להיתר הנאה ע"ש ונ"ל דהפנ"י פסחים כ"ג הק' דלמה צריך קרא לאיסור הנאה בחמץ נילף מק"ו דערלה וכה"כ דאסור בהנאה עיי"ש באריכות ונ"ל די"ל דחזקי' סובר כר"ע דחזקי' תנא הי' וסובר כר' עקיבא דתשביתו מערב יו"ט דאי ביו"ט שרי והתוס' פסחים ד"ה הק' הא יכול להנות מגחלתו ותירצו כיון דבתחלת הבערה א"י להנות אסור ע"ש ולפי"ז אמינא הא באמת פשטא דקרא משמע תשביתו ביו"ט מקרא

דאך ביום ראשון אך דע"כ ח"א לומר כן דהבערה ביו"ט מי שרי ע"כ דחיק ומוקי אנפשי' דתשביתו מערב יו"ט א"כ ז"ל אחר דכחבה התורה בפירוש איסור הנאה בחמץ בקרא דלא יאכל בצירי אבל לולי הקרא לא היה יכול למילף איסור הנאה בחמץ מק"ו דאדרבה בע"כ היינו מוכרחים לומר דמותר חמץ בהנאה כיון דפשטא דקרא משמע דתשביתו ביו"ט וק' האיך מותר הבערה ביו"ט ע"כ דחמץ מותר בהנאה ומותר ליהנות בביעורו ושפיר תשביתו ביו"ט וא"ש קושי' הפנ"י ולפי"ז א"ש קו' התוס' דז"נ לחזקי' אבל לריה"ג דלא סובר כדרשת ר"ע כמ"ש הצל"ח הנ"ל ממילא אף אם לא לכתוב לא יאכל ג"כ יהיה אסור בהנאה מק"ו דערנה וכה"כ לכך צריך לך להיתר הנאה:

הרועים - תשובה

תשובה. בכפ"ת יומא דפ"ו בשם תאוה לעינים דר"י ור"ל פליגי דר"ל ס"ל דתשובה מספר אף שעבר ע"ז שזהו עד כסא הכבוד ור"י ס"ל דעל כ"ד תשובה מכפר חוץ מעובד ע"ז ע"ש:

הרועים - תשובה

תשובה. בר"ה די"ז ועון עצמו אינו נמחק דאי איכא רובא עונות מחשיב בהדייהו ומחלוקת הר"ן והרי"ף בזה דלהר"ן דוקא כשיש רוב עונות בלעדי זה העון ולהרי"ף אף כשהוא מחצה על מחצה והעון הזה משלים לרוב ע"ש בידי משה להמד"ר פ' דברים דפליגי בזה ב' אמוראים במדרש רבה דברים דחד מ"ד ס"ל כהרי"ף ואידך מ"ד ס"ל כהר"ן דדוקא כשיש רוב עונות אבל אי איכא מחצה על מחצה לא מצטרף לרוב השי"ת יזכינו לעשות תשובה מאהבה ויאיר עינינו במאור תורתו הקדושה אמן:

הרועים - תמיד

תמיד. הרמב"ם פ"א מתמידין כ' דאברים של תמיד דחול שנתותרו אפילו כשרין ואפי' משלה בהן האור אין דוחין השבת ובמל"מ כ' דדרשא דפ"ק דשבת דבכל מושבותיכם למשרי איברים ופדרים דחול היא דלא כהלכתא ואתי' אליבא דבר קפרא ור"א דס"ל דאיברים של ע"ש דוחין את השבת אף לרבנן דר"מ אבל אנן קיי"ל כר' הונא דסופו אינו דוחה דתמיד של ע"ש אין נקטרין משתחשך והרמב"ם סמך על ש"ס דקדושין דל"ז מושבות דכ"ר בשבת ל"ל ומדל"א למישרי איברים ופדרים של ע"ש ש"מ דל"ה כהלכתא ורק לבר קפרא ע"ש:

הרועים - תמיד

תמיד. בפסחים דפ"א בעי ר' יוסף כהן המרצה בתמיד הותרה לו טומאת התהום א"ל ומסיק דילפינן מועדו מפסח דהותר טומאת התהום מגז"ש ובצל"ח כ' דלמאן דאמר דרק ממשמעות דמועדו ילפינן דפסח דחי שבת וטומאה לדידיה באמת לא הותרה טומאת התהום בתמיד ושאר קרבנות וע' אות פ' פסח:

הרועים - תרומת פירות

תרומת פירות. בספר בית הלוי ב"ב דקמ"ו דר' ששת ס"ל דאף תרומת פירות חייבין בתרומה ומעשר מה"ת ובצל"ח ברכות דל"ו דרב סובר תרומה בזה"ז דאוריי' ובישועת יעקב יו"ד ה' תערובות דר' מאיר ס"ל תרומה בזה"ז דאוריי" תלמיד חכם במכות דכ"א ס"ל לרבא דכבוד ת"ח עדיף מכבוד ס"ת ואולם בקדושין דל"ג אמרינן מפני לומדי' עומדין מפני' עכו"כ משמע דס"ת עדיף מכבוד ת"ח ובהורה גבר סוף הוריות דתלי' בזה דלמ"ד בהוריות בסופו סיני עדיף ס"ל דס"ת עדיף ולמ"ד עוקר הרים עדיף ס"ל דכבוד ת"ח עדיף ע"ש:

הרועים - תקפו כהן

תקפו כהן. בשערי תורה הראשון בסופו בדרושים דר' יוחנן ור"ל פליגי דר"י ס"ל כר' המנונא דתקפו כהן אין מוציאין מידו ור"ל ס"ל כרבה דת"כ מוציאין מידו:

הרועים - תחילת ביאתו לעולם

תחילת ביאתו לעולם. בתערובת דשי' הרבינו משולם דל"ש בו ביטול כ' בעל"נ נדה דנ"ו דפליגי בזה ר"א ור"י דר' אליעזר ס"ל דגם בכה"ג בטיל ור' יהושיע ס"ל דבכה"ג ל"ש ביטול:

הרועים - תכא

תכא. הא דאמרינן בברכות דמ"ב אנן אתכא דר"ג סמכינן כ' בהפלאה שם דר"ז דס"ל בעה"ב מברך ל"ל הך סברא משא"כ למה דקיי"ל אורח מברך שי"ל דאתכא דבעה"ב סמכינן:

הרועים - תני ושייר

תני ושייר. בנוב"י ת' יו"ד סי' ר"ה דל"ש תני ושייר אם השיור יותר ממה דחשיב ופרוץ מרובה על העומד ובשו"ת שם ארי' יו"ד סי' ס"ב דאפי' כששניהן שוין ג"כ ל"ש תני ושייר רק אם היא פחות ממה דחשיב כהט"ז יו"ד סי' מ"ג לענין טחול:

הרועים - תקפו כהן

תקפו כהן. אי מוציאין מידו כ' בשם ארי' סי' ל"ז דרבה דס"ל מוציאין מידו דס"ל טוה"נ ממון והרמב"ם דס"ל טוה"נ אינו ממון ס"ל ת"כ א"מ מידו:

הרועים - תקיעת שופר

תקיעת שופר. שי' ר"ת דהתקיעה היא המצוה והפוסקים ס"ל דהשמיעה עיקר המצוה ובח"ס בסוגיא דמצ"כ דתליא בפלוגתא דתנאי סוף ר"ה אי ילפינן תקיעות ר"ה מיובל אז עיקר מצוותו השמיעה ולאידך תנא דיליף גז"ש ממדבר והתם כתיב ותקעתם א"כ המצוה בתקיעה ושי' הירושלמי דאין גזל בקול דס"ל דרק השמיעה היא מצוה ומ"ד דיש גזל בקול דס"ל דהמצוה בתקיעה עלמה ולמ"ד דהשמיעה היא המצוה א"צ שיכוין התוקע להוציאו כל שהשומע מכוין:

הרועים - תרומה

תרומה. דשי' התו' בפסחים כ"ט דתשלומי תרומה משום כפרה ובמשיב נפש פסחים ל"ב די"ל דז"ד לדידן דחייב בכזית אע"פ שא"ב שו"פ משא"כ לאבא שאול דס"ל דהחיוב בשו"פ שי"ל דתשלומי תרומה ל"ה משום כפרה וכן בפלוגתא דר"י ור"ל בירושלמי בזה דר"ל ס"ל דל"ה התשלומין לכפרה ור"י ס"ל דהתשלומין משום כפרה היא דלר"י דח"ש אסור מה"ת ע"כ י"ל דהתשלומין משום כפרה ולר"ל דח"ש מותר ע"כ ל"ה התשלומין משום כפרה תרומה בבית יצחק א"ע סימן ד' ובמפתחות דלרב הנאה של כילוי בתרומה אסור רק מדרבנן ובטבל היא דאורייתא ולר' יוחנן גם בתרומה היא מה"ת. ואי חלל שאכל תרומה אי הוא במיתה ביד"ש כ' בסי' ק"ג דתליא בפלוגתא דלר"א דחייב חומש ה"ה מיתה ולר' יהושע דפטור מחומש ה"ה ממיתה תרומה בכנפי נשרים סוף במדבר קונטרס הידור מצוה דאף דהפרשת תומ"ע וחלה חשב הרמב"ן לב' מצות הפרשה והנתינה אבל הפרשת תרומת מעשר הפרשה ונתינה הוא מצוה אחת תרומה טמאה במשנה סוף תמורה הראוי לשריפה שריפה הראוי לקבורה קבורה ובתוס' פסחים ד"כ

ע"ב דה"ה דמותר ויליף מה"ט כמו קבורה וביד דוד שם דפליגי בזה באמת דהברייתא ס"ל דזילוף חשיב ג"כ ביעור אבל המשנה תמורה ס"ל דזילוף ל"ח ביעור וע"כ הרמב"ם אוסר זילוף:

הרועים - תרומה

תרומה. בעל"נ נדה דל"ב בשם ריטב"א דסיכה כשתי' לענין תרומה היא דאורייתא וכן ילפינן טבל מינה:

הרועים - תרומה

תרומה. ב"ט שי' למהר"ץ דפלוגתא אי מתנות שלא הורמו אי כהורמו דמי היא דלמ"ד מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמי' דס"ל כשיטת הטו"ז ה' תרומות דכשהפריש תו"מ הוא קדוש עוד למפרע משנתחייב כשנגמר מלאכתו ולמ"ד לאו כמי שהורמו דמי' דס"ל כשי' הב"ח דאין חל עליו שם תו"מ עד שעח הפרשה ור"מ ס"ל לאו כהורמו דמי' ואין קדוש למפרע:

הרועים - תמורה

תמורה. דקיי"ל דחשיב לשיב"מ משום דעושה מחולין קדשים ובדבורא קעביד מעשה י"ל דז"ד א"נ דאין נשאלין על התמורה אבל לר"י דס"ל דבטעות ל"ה תמורה ונשאלין על התמורה שי"ל דל"ח תמורה לאו שיב"מ:

הרועים - תפילה

תפילה. בירושלמי אי' בזבח ומנחה אין מתכפר אבל מתכפר בתפילה ואולי בבבלי אמרינן אבל מתכפר בחורה ובג"ח עיין בווי העמודים ונ"ל דתליא בפלוגתא לפמ"ש הרמב"ן דהש"ס דילן ס"ל תפילה דרבנן אבל הירושלמי ס"ל תפילה דאורי' כמ"ש הפר"ח או"ח סי' פ"ט ע"ש:

הרועים - השמטות אין דנין אפשר משא"א

אין דנין אפשר משא"א בערוך לנר נדה ס"ז דפליגי ר"ה ור' חסדא אם בדרבנן ג"כ אין דנין אפשר משא"א. גולל. בעל"נ סוכה כ"ג דלמ"ד דגולל הלכתא היא י"ל הלכה דמטמא במגע ובאוהל ולא במשא אבל למ"ד דיליף מקרא דע"פ השדה מטמא במשא ולר' ישמעאל דהלכתא לא מטמא במשא אבל לר"ע דיליף מקרא מטמא במשא ג"כ. דיברה

תורה כלשון ב"א בעל"נ נדה דל"ד דב"ש וב"ה פליגי דלב"ש ד"ת כלשון ב"א וב"ה ס"ל לא דיברה תורה כלשון ב"א:

הרועים - השמטות דון מינה ומינה

דון מינה ומינה. בעל"נ נדה דמ"ג בשם הבה"ז דס"ל לרמב"ם דמה דאתיא בגז"ש אוקי באתרא אבל מה דאתיא בהיקש ס"ל דון מינה ומינה:

הרועים - השמטות דור קטוע

דור קטוע. ברש"י ריש כתובות שא"ל דם נדה ודם בתולים ולפי"ז י"ל דתלד רק שא"ל בנים מרובין והרמב"ן פי' דור קטוע שלא תלד ויפסוק הדור ובעל"נ נדה ס"ד דבזה פליגי ר"י ור"מ דלר"מ רק אין בני' מרובים אבל תלד ולר"י לא תלד כלל:

הרועים - השמטות התראת ספק

התראת ספק. בעל"נ נדה דמ"ו דהא דכ' התוס' דבכה"ג דאגל"מ ל"ה ה"ס היינו היכא שאין הספק באיסור עצמו בעת שעושה רק הספק אם הוא בר עונשין אבל אה הספק באיסור עצמו חשיב ה"ס אף דאגל"מ:

הרועים - השמטות חזקה

חזקה. בעל"נ נדה ל"ה דר' אליעזר ורבנן פליגי בפלוגתא דרשב"ג ורבי יבמות דס"ד דרבנן ס"ל בתרי זימני הוי חזקה ור"א ס"ל בג' זימני הוי חזקה:

הרועים - השמטות טבילה בזמנה מצוה

טבילה בזמנה מצוה. במהרש"א ביצה די"ת דבכלים ג"כ טבילה בזמנה מצוה והפנ"י חולק וכ' בעל"נ נדה דכ"ט דטומאת התלוין בימים כגון זב ומצורע ונדה ובועל נדה וט"מ דצריכין למנות ימים עד שיטהרו שייך בזה טבילה בזמנו מצוה וכן בעל קרי דהתורה קבעה זמן שיטבול לעת ערב אבל בשאר טומאת ונגיעה כגון נוגע בט"מ או טומאת שרץ ונבילה בזה ל"ש טבילה בזמנה מצוה וכן בכלים שנטמאו במת דצריכין גם כן הזאה ג' וז' שייך גם כן טבילה בזמנה מצוה אבל בתנור שטומאתו טומאת ערב ל"ש טבילה בזמנו מצוה:

הרועים - השמטות יולדת

יולדת. במהרש"א נדה ד"ח ע"ב פלוגתא אם יולדת לז' הוולד ניכר לג' חדשים או לשליש ימי' דהיינו ב' חדשים ושליש ובערוך לנר ד"ז דר' יוסי ס"ל כמאן דאמר דניכר לב' חדשים ושליש:

הרועים - השמטות כלל ופרט המרוחקין זמ"ז

כלל ופרט המרוחקין זמ"ז. בערוך לנר סוכה כ"ד דר' יוסי הגלילי סבירא ליה כמאן דאמר בב"ק דפ"ה דדנין בכלל ופרט:

הרועים - השמטות לבוד

לבוד. בעל"נ סוכה כ"ב דרבא ור' אשי פליגי בפלוגתא דלעיל דלבוד באמצע דרבא סבירא ליה כמאן דאמר אין לבוד באמצע ור' אשי ס"ל כמ"ד יש לבוד באמצע: